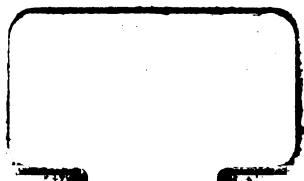

IULII POLLUCIS

ONOMASTICON

CUM

ANNOTATIONIBUS INTERPRETUM.

CURAVIT

GUILIELMUS DINDORFIUS

VOL. I.

I — V.

LIPSIAE
IN LIBRARIA KUEHNIANA
MDCCCXXIV.

BENEVOLO LECTORI

HENRICUS WETSTENIUS S.

Veteris more fabulae, prologus in scenam prodeo praefationum sequentium; quarum cum maior hic sit frequentia quam vulgo solet, et eius rationem reddere, et monere quaedam alia constitui quae ad huius editionis historiam faciunt; tum et ne debita laude fraudarentur, qui liberali manu symbolam quisque suam contulerunt, quo Pollux prodiret ornatior. De quo in lucem edendo tum coepi primum cogitare quum mihi comparassem variantes lectiones celeb. *Isaaci Vossii.* Post haec egi cum cl. *Kuehnio*, Linguarum Orient. in Acad. Argentoratensi Professore P. ut et nobis suas notas concederet: nec tulimus repulsam, praesertim cum reciperem me et alia subsidia procuraturum, quibus ille omnino carebat. Codicem Antwerpiensem debeo humanitati rev. viri *Danielis Papebrochii* Soc. Iesu Presbyteri, cujus et erat ornamentum singulare. Salmasianas et Valesianas curas subministravit opera viri omni encomio maioris *Io. Georgii Graevii*, cuius memoriam nunquam sine lacrymis recolo, ita me amavit tenerrime vir candidissimus, quem et ego vicissim plurimorum annorum spatio amavi imprimis, suspexi et colui. Nunquam mihi excident amicissima quae olim ad me dedit verba:

Nostram animorum coniunctionem virtutis radicibus nixam nihil dissociabit, nisi quae nos rebus omnibus valedicere iubebit extrema hora. Nec defuit unquam promissis vir optimus: cuius sacrosancta mihi semper erit atque suavissima recordatio. Salmasianum codicem obtinuerat cl. Graevius ab *Ludovido Salmasio* Claudii filio; Valesianum a *Guilielmo Prastello* Antecessore Aurelianensi; quorum benevolentiae haec accepta referimus. Qua ratione his usus sit cl. *Kuehnius*, ipsius indicat praefatio: ut et quibus indiciis primum investigaverit in Commentarium eruditissimum *Gothofredi Iungermanni*, quem tamen nunquam vidit, licet ipsi ante obitum innotuisset ubi haereret. Nempe illustris *Artopoeus*, Cancellarius Zeizensis, non ante destitit inquirere quam invenisset. Latitabat hic tantus thesaurus Altorfi prope Norimbergam, apud sutorem quendam, cui illum nescio quis pignori dederat pro paucissimis nummulis; quatuor nimirum imperialibus. Hunc quum nactus esset, misit ad illustrem *Ulricum Obrechtum*, Praetorem regium apud Argentoratenses, virum quantivis pretii, qui illum ultro describendum obtulit fratri meo *Io. Rodolfo Wetstenio* SS. Theologiam in Acad. Basiliensi publice profitenti, qui eius apographum ad me misit. Quum vero paullo post ipse innotuissem illustri *Obrechto*, qui tunc Francofurti ad Moenum legatum regium agebat, tanta me benevolentia subito complexus est vir magnus, ut plus quam plumbeus sim si memoriam eius non reverear quoad vixero. Et erat profecto illi viro humanitas atque comitas singularis, eruditio stupenda, ingenium felicissimum, ut dubius semper haeserim, quodnam horum magis in illo mirandum foret. His enim pollebat omnibus supra

fidem: propensissimus praeterea in omnia quae bonis litteris adiuvandis conducere possent. Is mihi concessit autographum Iungermannianum: et quum me laborare videret de viro graece docto, cuius ope in edendo Polluce uti possem, Argentorato me huius beneficii ignaro arcessivit eruditissimum *Lederlinum*, cl. Kuehnii quondam discipulum, cuius diligentiam atque cando- 8
rem quum integro triennio expertus sim, debita laude frustrare nolo. Huic egregio viro illud accidit singulare, ut iam adultior et omnium litterarum rudis, ab alio iuniore prima elementa didicerit: at tantos subito in studiis fecerit progressus, ut hunc ipsum suum in legendo magistrum haud multo post in graecis et latinis habuerit discipulum. Editionem Pollucis perduxerat ad cap. XXVII. libri VII. quum Argentorati in praeceptoris sui locum sufficeretur. Itaque illam *Hemsterhusio* nostro absolvendam reliquit. Qui et nondum ad finem perducto Polluce, philosophiae et mathesi publice docendae in hac urbe praefectus fuit. Quid uterque praestiterit ex eorum praefationibus disces. Intelligis benevole lector unde nobis haec praefationum seges? Nec tamen ideo omittendas duxi illas quas editionibus suis praefixerant *Seberus*, *Grynaeus*, *Carteromachus*, *Aldus*. Restat hic commemorandum beneficium rev. viri *Arnoldi Moneni*, verbi divini apud Daventrienses praeconis disertissimi, qui nobis copiam fecit illius codicis qui Falckenburgianus audit. Cuius historiam quum narret cl. *Lederlinus*, eandem hic repetere nolo. Illum profecto Falckenburgii credidit Cl. *Graevius* meus. Indices priores quatuor, qui ad textum Pollucis spectant, novos, eosque ante hac editis longe ampliores et accuratiores, confecit *Stepha-*

nus Berglerus, Transylvanus, graece et latine doctissimus, hincque meliori ea qua nunc utitur fortuna dignus. Reliquos tres ex notis conscripsit cl. *Iohannes Scherpezeelius*, Gymnasii Harderviceni Rector eruditissimus ac diligentissimus. Icones nummorum quas libro IX. adiunximus, a viro spectatissimo *Iacobo Wildio*, nummis et signis antiquis rarioribus evulgatis celeberrimo, suppeditatae sunt perhumaniter. Quae optimorum virorum in hunc scriptorem merita turpi silentio praeterire nec volui nec debui, ne ingrati nota in me caderet, quam ut effugerem pro viribus semper cavi. Tu lector benevole, labore nostro utere et vale.

IOACHIMI KUEHNII

PRAEFATIO

AD

LECTOREM.

Iam viginti ab hinc annis et quod excurrit, lector benevole, *Specimen Notarum* in *Pollucem* eo animo edidi, ut autori vitiis obsito pristini nitoris vindex idoneus aliunde existeret. Quod si impetrassem, bene cum aegroto, bene mecum esset actum. Ille enim dudum sanus et expolitus in doctorum versaretur manibus: ego vero laetus, *Pollucem* sibi meo indicio restitutum, actor secundarum aequo animo mansissem. Verum enim vero, dum alios doctiores diutius exspecto, paene in torporis desidiaeque suspicionem incidi. Nam qui editionem ut debitam improbius flagitabant, etiam iustas recusandi oneris causas laboris fugam interpretabantur. Ita de propositi gradu deiectus, in casum me dare et omnia potius experiri quam piger audire malui. et iam protinus ingredior dicere, quodnam nostrum in *Polluce* studium pro viribus fuerit. Primum igitur elaboravimus, ut quae fundo textus Graeci maxima suberat calamitas, duorum MStorum ope profligaretur, mendisque plurimis expunctis melior lectio succederet. Mihi equidem religioni fuisset, in textu vel tantillum movere, nisi consentiens doctissimorum virorum autoritas manifestiores culpas ubique malae fidei possessione deiicere iussisset. Praeterea loca veterum, quae in Polluce depravata extant, quantum potui, ex impressis codicibus restitui, ut sanus inde sensus elici posset. nonnunquam ex comparatione parium vocabulorum autor sibi ipsi medicinam fecit. Caetera quae vel diversae lectionis MStorum sunt, vel genio linguae vel

coniecturae aut repetitae cogitationi debentur, in *notulis* prostant. Quod porro *Latinam Gualtheri versionem* attinet, saepissime in *notis* corrigitur ubi lectorem morari possit, et ipsa sibi densiores offudit tenebras, a levioribus erratis nullum doctis periculum imminere ratus, camarinam hanc non movendam censui. Veniet aliquando tempus, si quid veri mens augurat, quo aliquis utriusque linguae peritus non veteri panno novum assuet, sed ex bonis Graecis bona Latina de integro dabit, et gemino absolutoque *indice* recta iuventutis studia non parum demerebitur. Mihi enim

Est aliquid prodire tenus, si non datur ultra.

Haec de conatibus nostris in Pollucem. Sequuntur ex ordine subsidia, sine quibus tam vastum mendorum mare minime licuisset enavigare. Inter ea primo occurrit *codex MStus chartaceus*, a *Demetrio Chalcondyla*, Graii sanguinis grammatico superiori seculo, varios dominos et hoc temporis *Antwerpiae* in Bibliotheca P. S. I. propriam stabilemque sedem nactus; unde singulari humanitate *Rectoris* nostros in usus depromptus, proxeneta *Henrico Wetstenio*, bonam nobis operam dedit, et iter ad veram lectionem subinde monstravit instar statuae Mercurialis. Scriptura equidem non ab una manu est; nam modo vetustior modo recentior apparet: veruntamen antiquius fuisse exemplar, unde transcriptus est, vel hinc colligi possit, quod in margine tantum habeat, quae successu temporis paulatim autori accesserunt, eaque minutiori charactere expressit, tanquam aliena ab archetypo. Praeterea tersus et integer ad finem usque decurrit, nisi quod in medio folia quaedam, interdum et *praefationes* librorum, ubique vero veterum testimonia a *Polluce* laudata desiderentur. Deinde *varias lectiones* perpetua serie e *codice MSto Isaaci Vossii* excerptas a laudato *Wetstenio* accepi, et ex hoc ungue leonem aestimans, nihil tam magnificum dici posse arbitror, quin id bonitas illius codicis longe superet. Quanta enim vitiorum sentina in *Polluce* per eum exhausta! quot lacunae passim expletae! quot locis desperatis vita reddita! Idem mecum sentiet, quisquis in rem praes-

eatem venire sustinuerit. Cum igitur tantum adiumenti nobis provenerit ab illis *Excerptis*, et hoc pacto omnes lectiones ipsius codicis in numerato quasi habuerim, eadem nomine *codicis Vossiani* designare nullus dubitavi. Habes b. l. auxilia, quibus secundum deum fretus *notulas* quasdam et emendationes chartae in publicum exiturae commisi. Quo facto, e Belgio opera *Wetsteniana* supervenerunt *Cl. Salmasii variae lectiones et observationes in Pollucem, eiusdemque collationes Pollucis cum MStis:* item, *Henrici Valesii annotationes et emendationes in Pollucis Onomasticum, quas fronti et calci editionis Seberi adscripserat, ut et variae lectiones eiusdem ex MSto, quas in margine annotaverat.* Unde fluxerint Salmasianae lectiones, nuper me docuit celeberrimus *Graevius* ex literis *Iungermanni* ad *Salmasium* datis, quas ante viginti annos Lugduni apud *Iacobum Golium* vidit. nempe omnes e *codicibus Palatinis*, quas adolescens *Salmasius* consuluit, petitae est tamen, ubi et *Pithoei Codicem* laudat. de *MSto Valesii* nihil mihi compertum vel auditum. Equidem *MStum Strauchii* alicubi citatum vidi, an vero omnes eidem debeat lectiones, dicere non habeo. id saltem primo oculorum coniectu deprehendi, *utriusque lectiones* cum *nostris* plane convenire, et *MSta* nostra omnia in uno ludo docta esse. nec faciunt numerum loca illa in quibus a se discedunt. quicquid autem in tantorum virorum *annotationibus* erat, bona fide servatis ipsorum nominibus, *notis* nostris subtexui instar late splendentis purpurae. Hinc etiam multa et praeclara in Pollucis textum plena manu congesta esse, vel me tacente constabit, *μεγάλη χάρις αὐτοῖς*, pro mantissa nostris obsoniis praeferenda. Atque haec subsidia uti citra pulverem mihi obtigerunt, ita fugitivum *Iungermanni codicem* nulla industria prehendere potui. Habuit enim *Gruteri* opera e *Palatina bibliotheca* alium ab iis, quibus *Seberus* usus est, una cum MSto *Harpocrationis in membrana vetustiori*, sicut ipsius ad *Hoeschelium* epistola testatur, quam *illustris Obrechtus, communis eruditorum patronus*, inter ἀνέκδοτα sua asservat.

Operae pretium fuerit cognoscere quibus coloribus ipse MStum suum depingat. *Totus est,* inquit, *ut multis partibus rectior vulgato. sed saepissime etiam mutilatus, et in testimoniis autorum decurtatus, certe in duobus libris, quos contuli, exscriptor pessime involvit saepe multa illis verbis, καὶ τὰ ὅμοια. Nescio an suspicari debeam, Eclogas esse, quales tuas in Athenaeo Casauboni lego. Praefationes tamen saepe sunt adscriptae, interdum etiam lemmatum capitum index. In prioribus sane libris duobus tam saepe abit a vulgato, ut mirer, quod tam aliis verbis et alio casu inflexis utatur.* Haec ille in dicta epistola. Qua lecta descriptione, continuo cogitare coepi, annon quaesiverim id, quod prae manibus habui. Nam sine exceptione omnia cadunt in *MStum Antverpiense,* quaecunque in suo laudat, quaeque desiderat. Inprimis formula compendiaria, *καὶ τὰ ὅμοια* qua non *exscriptor,* ut *Iungermannus* voluit, sed ipse autor usus videtur, probe gnarus, se principi scribere longos logos aspernanti. Postea brevitas autoris certa ratione astricta pro macie, maturumque iudicium pro sterilitate fuit, et quidam nimis seduli, perrupto limite, *καὶ τὰ ὅμοια,* addiderunt, quae scilicet perfectioni operis derogarent, si abessent. Non tamen simpliciter abnuerim, esse, ubi exscriptoris sit hoc compendium, *καὶ τὰ ὅμοια.* Aeque infeliciter, ut hoc statim subiungam, cecidit opera in eruendis *Iungermanni commentariis* in *Pollucem* collocata. novimus equidem ex *epistola Iungermanni* ad *Lingelsheimium,* quod volumen illud iam tum ad lib. VII. *Pollucis* perductum, sexcentas paginas impleverit; novimus quod testamento *Iungermanni* relictum sit *Sebero,* fatente eiusdem *epistola* ad *Hoeschelium.* sed quorsum avolarit post fatum *Iungermanni,* aut ubi terrarum adhuc delitescat, iuxta cum ignarissimis scimus. Itaque nostris rebus contenti, *χόρσιον καπταίνειν* desinamus. Sufficiant ista de subsidiis, quae fuerunt, quae non fuerunt. Quod denique ipsum Pollucem attinet, iure merito eum laudare supersedemus. quis enim hodierno die illum vituperat? quis e doctorum choro neget, nihil in hoc genere

scriptionis extare *Onomastico* utilius? nihil ad perdiscenda Graeca instructius? nihil ad quaevis studia accommodatius. Olim quidem, dum vixit *Pollux*, coaevum sophistam *Lucianum* in duobus dialogis acerbissimum expertus est censorem. in altero horum nominat Pollucem, *Lexiphanem*, id est, *dictionum monstratorem*, *Onomacritum et Onomarchum*: in altero, *rhetorum praeceptorem*. *Lexiphanis* nomen impegit ei propter *Onomasticum*, in quo hinc inde obsoleta veterum Graecorum vocabula laudantur. hinc natus ille est dialogus *Luciano*, in quo *Lexiphani* tribuit sermonem ante mille annos receptum, si modo inquinatissima rancidae vetustatis et musteae novitatis colluvies sermo dici meretur. Sed quilibet, qui *nostri praefationes* in singulos *Onomastici* libros et orationis fragmenta apud *Philostratum* legerit, facile videat, styli sui naso nimis hac in parte gratificatum esse *Lucianum*. Caeterum illa loquendi stribligo iocularis et levis est prae convitiis in *rhetorum praeceptorem*, id est *Pollucem*, quasi e plaustro iactis. Prima eius incunabula, vitam, mores, doctrinam, nomen, habitum, vocem denique et stylum perstringit, et nihil sibi ad summam maledicentiam reliquum fecit. Inprimis vero
id egit, ut *Pollucem* male suo defungi officio osten- 11
deret. Notum enim est, quod *Pollux* Athenis *thronum*, vel cathedram professoriam *rhetorices* a *Commodo* imperatore obtinuerat, adeoque artis praecepta usumque eorum iuventuti tradebat, quotidie duas orationes partim pro cathedra, partim de plano pronuntiando: cui honori e publico accedebat myrias vel mille coronatorum stipendium. Isto throno indignum Pollucem toto dialogo clamat *Lucianus*, et tantum non dicit, *οὐχ αἱ μυρίαι τὸν ἄνδρα*; drachmarum *myrias non facit virum* aut strenuum rhetorem? Eodem tendit, quod non Graecum, non Romanum, sed *Celtam*, corpore scilicet validum, at ingenio pinguem *Polluci* in disciplinam dedit: *ἕπου μόνον ὦ Κέλτιον μέλημα* (ita enim legerem pro *Κλητίου μ.*) *sequere modo, o Celta charissime, mea maxima cura, quo te duxero*, inquit apud *Lucianum Pollux mimicus*, quibus verbis simul ad scomma adversariorum, quo *Pollucem* dixerunt *Ar-*

duennae sophistam, alluditur. *Suidas* quidem illud male accepit, dum ex *Arduenna* nobis exsculpsit nescio quam urbem *Phoeniciae*, *Pollucemque* eadem opera ex *Aegyptio* in *Phoenicem* deformat. Verum aliud, meo quidem iudicio, sub hac figura latet; nempe voluerunt malevoli mordere *nostrum* ὡς κύνες λήθαργοι hoc dicterio, et oblique indicare, quod Athenis doctiores sophistae nacti sint auditores e cultis populis, qui ingenia domo attulerant ad percipiendas artes à natura factas, *Polluci* vero ab *Arduenna*, horrida *Galliae* sylva, venerint discipuli coelo soloque patrio asperiores, qui se naribus trahi sinebant, quocunque magister praeiret. Inter eos facile se iactasse *Pollucem* ut βασιλέα ἐν τοῖς λόγοις, et μὴ εἰδότα ἐν μὴ εἰδόσι cum ingenti applausu rhetoricatum esse. hinc *Arduennae sophista* audivit, hinc et Lucianus *Κέλτιον μέλημα* ei formandum dedit. Sed omnia ista non amplius feriunt *Pollucem*, ut nunc in mundo est, nec quicquam *Onomastico* laudis detrahunt. Eadem ratione transmittimus, quae in stylo *Pollucis* carbone notata Philostrato in *vitis sophistarum*; quid enim attinet cum mortuis luctari, et dudum abolita et sepulta scripta operose defendere? Melius fuerit, *praefationi* modum finemque tandem imponere. Vale igitur l. b. et, si non omnia minima maxima menda a nobis sublata inveneris, unum post homines natos *Herculem* perpurgando *Augiae* stabulo fuisse, cogites oro quaesoque. Script. *Argent.* Idibus Iulii anno MDCXCVI.

LECTORI BENEVOLO 12

S. D.

IOHANNES HENRICUS LEDERLINUS,

Linguarum Orientalium Professor Publicus et Ordinarius Argentorati.

Prodit tandem multis eruditorum votis expetitus, multis eruditorum lucubrationibus iam inde a seculo fere illustratus liber; tardius hercle, quam elephantem parere vulgus existimat: illam enim decem annos in utero gestare antiquis proditum est. Ast in hunc partum in lucem edendum, cum eo quidem, quo nunc conspicitur, splendore, plus centum annis opus fuit. Quotquot enim fere doctissimorum virorum in hac nova editione comparent explanationes, quotquot item restitutiones, omnes ita sunt comparatae, ut auctores illarum aut nullos plane, aut exiguos saltem industriae suae fructus, dum viverent, reportarint. Adeo quidem, ut qualia Iulio nostro Polluci eiusque criticis obtigere fata, nullum alium scriptorem, Graecorum imprimis, fere expertum fuisse dicere non dubitem. Ut alia enim taceam, nulli eorum, qui editionem hanc novam moliebantur, tam beato esse licuit, ut illam ἀπαρεμποδίστως atque solus ad finem perducere potuerit. Cuius rei cum et ipse vivus adhuc testis supersim, operae pretium esse duxi, ut benevolum lectorem de iis, quae mea opera in hac editione praestita sunt, redderem certiorem. Postquam e patria suasu et hortatu cum aliorum, tum vero imprimis illustris Obrechti, studio peregrinas visendi terras, et in linguis ulterius proficiendi, discessissem, et per tempus aliquod Francofurti ad Moenum degerem, occupabar primum iussu illustris viri in conferendo MSto Iamblichi cum

editis eius operibus, et describendo eius tractatu nunquam hactenus edito περὶ κοινῆς μαθηματικῆς. Quem auctorem editurus modo laudatus vir fuerat, nisi typographorum παῖδες cunctando opus hoc impediissent. Quare nihil quoque eius rei publicum hactenus vidit, praeter versionem de vita Pythagorae, quam illustris vir magno cum successu felicissime confecit. Reliquas vero innumeras, quas excerpsimus ex manu exarato codice restitutiones una cum libro inedito περὶ κοινῆς μαθηματικῆς, eruditissimo, dum viveret, viro Thomae Gale, qui Iamblichi opera se in Anglia editurum promiserat, transmisit. Quae omnia, ut etiam post horum omni peritia celebrium virorum fata ii, in quorum sunt manibus, non diutius latere sinant, quavis animi contentione rogandi sunt. Hoc labore in Iamblichum ad finem perducto, cum Belgium adire esset animus, opportunum nactus comitem virum reipublicae literariae bono natum Ioh. Henricum Wetstenium, sic permittente, imo incitante illustri Obrechto, cum quo iter aggressus, feliciter Amstelaedamum perveni. Ubi cum memoratus Wetstenius in itinere pariter et dein domi saepius narraret, qua ratione Iulii Pollucis Onomastici editionem novam instinctu clarissimorum virorum et imprimis Obrechti meditaretur, recenseretque ea, quae iam in eam rem conquisivisset undique subsidia, imo tandem Obrechtum sibi me non inutilem ipsi navaturum in edendo hoc auctore operam spem fecisse, saepius repeteret, ego vero subinde tanto oneri ferendo meos humeros impares esse ingeminarem; ecce redduntur nobis literae ab illustri Obrechto, in quibus a bibliopola et a me specimen novae huius editionis petit. Verum cum ne sic quidem hoc in me onus suscipere auderem, et quidvis potius me facturum, quam immaturum foetum in lucem publicam enixurum dicerem, aliae nobis, et mihi imprimis traduntur literae, quibus non amplius petebat illustris vir, sed plane, ut morem tandem gererem, imperabat. In his constitutus angustiis, cum petitionibus et imperio illustris viri ne resisterem, debita erga illum ex una parte veneratio, ex altera vero impediret naturalis timiditas, et imbecillitatis meae conscientia, vicit tandem viri auctoritas. Quare

acceptis iis, quae novae editioni adornandae magna,
qua vir optimus gaudet et industria, et propenso in
bonas literas studio congesserat, postquam paulo ac-
curatius omnia lustrassem, manus tandem operi huic
admovere, et specimen aliquod eruditis exhibere
visum fuit. Quod cum non illustris Obrechti tan-
tum, sed et communi aliorum in his literis praepri-
mis laudatorum, Graevii, Perizonii, Wetstenii, Cle- 13
rici, Francii, Broukhusii atque aliorum, qui omnes
magna nominis sui fama passim inter eruditos inno-
tuerunt, calculo esset comprobatum, quo coepera-
mus filo, telam pertexere perreximus. Ut autem
ordine quid cum in specimine, tum vero reliquo
operis progressu in nova hac editione praestitum sit,
benevole lector, cognoscas, sic habeto. In adornan-
da hac editione nostra, cum variae ob oculos versa-
rentur editiones, Seberi potissimum, utpote tunc
temporis adhuc optimam, nobis sequendam elegimus;
hac tamen observata ratione, ut prius textum grae-
cum ipsum restituerimus, quantum fieri possibile
fuit ex iis correctionibus atque emendationibus, quas
clarissimus Ioh. Ioachimus Kuehnius codici Basi-
leensi ex excerptis Vossianis atque Salmasii, et MSto
Antwerpiensi manu sua adleverat. Ipse enim prae-
clarus vir Pollucem editurus fuisset, nisi mors prae-
matura meditatum interrupisset opus. Textu graeco
ita emendato, et multoties aucto, aut etiam adeo mu-
tato, ut Pollucem in ipso Polluce quis quaerere pos-
sit, ab initio versio quoque Gualtheri nobis interpo-
landa, aut etiam nova exhibenda videbatur: quan-
quam, ut verius dicam, illam plane omittendam exi-
stimabam, et omisissem quoque, nisi alia omnia no-
bis bibliopola suasisset; et verendum quoque fuisset,
ne olim quereretur quis aliquid novae huic editioni
deficere, quod priores habuissent, et dicam nobis
eius rei causa scriberet. Novam versionem ador-
nare per temporis angustiam plane nec licuit, nec
commode et cum laude a quoquam fieri potuisse aut
adhuc posse, audacter asseveraverim. Norunt hoc
ii optime, qui Pollucem norunt. Cum enim Pollux
saepissime, et fere non semper, synonyma recenseat,
et epitheta, phrases modosque loquendi antiquorum
examinet, proque obsoletis et minus bonis meliores

substituat, et, ut breviter dicam, copiam orationis Graecae iis, qui Graece discere volunt, suppeditet; quis quaeso in tanta linguae latinae penuria tot vocabula reperiet, quibus eadem quae Graecis vis atque significationis insit ratio? et si vel maxime invenerit, (quod tamen fieri posse a quoquam pernego) versione certe sua non graecam linguam, sed latinam docebit. Quis porro vitiosas loquendi rationes Graecorum, aut poeticas, et tragicas, vel dithyrambicas cum melioribus in latina lingua, aut iisdem vocabulis ita exprimet, ut lector graeca inspicere non habeat opus? Ut taceam, quae certis auctoribus tantum usitata passim citat: quae si vertere velis, oleum et operam perdas necesse est. Ex innumeris exemplis haec accipe: Pollux noster libro III. segm. 70. sic ait: *φιλόπαις, παιδεραστής, παιδοφίλης, ὡς Τηλεκλείδης· καὶ παιδοφιλεῖσθαι Πλάτων εἴρηκεν ὁ κωμικός· ὁ μέντοι παιδέρως Ζεὺς παρὰ Τηλεκλείδῃ πέπαικται* etc. Quomodo haec latine exprimes? An cum interprete dices? *Puerorum amator, cinaedus, ut Teleclides inquit., et puerorum amori operam dare, dixit Plato Comicus. Et Iupiter puerorum amator, apud Teleclidem fictus est.* Haud sane crediderim sic aliquem haec redditurum latine, aut sic latine reddita absque Graeco intellecturum. Sed rei manifestae immorari, et plura exempla coacervare, quae fere ubique obvia sunt, nolo. Quod enim aliquis de Aristotele olim pronunciaverat, eum tam sine Graecis literis intelligi optime posse, quam sine se, id verissime de Polluce nostro dici posse existimo. Quae cum ita sese habebant, placuit tandem Gualtheri versionem interpolare, et quantum fieri poterat, talem reddere, quae cum fructu a lectore in Graecis minus exercitato consuli posset. Idque per integrum librum primum a nobis praestitum est: ita tamen, ut et in illo libro adhuc multa sint, quae diligentiam nostram fugisse, nequaquam diffiteamur. Sic inter alia quando Pollux *ἵππου* tradit *ἔπαινον* libri I. segm. 189. ita legitur in Graeco: *τράχηλος εὐκαμπής, ὡς ἀλεκτρυόνων, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ κάπρου ὀρθός.* Quae interpres Gualtherus in versione sua hoc modo expressit: *collum incurvum gallorum more, non rectum, ut hircorum.* Ubi licet pro *incurvum* substituerim

flexile, tamen ob nimium urgentes operas non animadverti gravius hic latere erratum, et tale quidem, quod vel illorum, qui primis, ut aiunt, labris hanc linguam degustarunt, illico incurreret oculis; illud hircorum nimirum, quod perbelle scilicet vocem Graecam κάπρος exprimit, quae *aprum*, nec unquam *hircum* notat. Idem scilicet accidit interpreti, quod et alias: sic libro I. segm. 24. ex diis παλαμναίοις, *caedis ultoribus*, ut nostra versio habet, ille in sua versione, *homicidas* fecerat. Verum eius monstra quis narrabit? Unde et eo facilius me veniam consecuturum spero, si in aliquibus Argi destitutus oculis falsa pro veris reliqui. Herculeo etenim labore ad hoc Augiae stabulum repurgandum opus fuisset. Verum, ne quis iniquius forte Gualthero, quam par est, insultet, et eius versionem scommatibus excipiat, age indicabimus ex ipso Gualthero qua ratione illi haec versio confecta sit. Epistola enim XLIX. centuriae II. epistolarum selectarum superiori seculo ab illustribus viris scriptarum vel a Belgis, vel ad Bel- 14
gas, edit. Lugdun. Batav. cIↄIↄcxvII. ita Rudolphus Gualtherus: „Pollucis translationem ante annos fere quadraginta adolescens adhuc adgressus sum, cuius me saepe puduit, cum quod multis in locis me hallucinatum esse, postea viderim, tum quod, cum me procul absente liber excuderetur, multi loci a typographi operis corrupti sint.“ Et epistol. L. „Iulii Pollucis versionem apud nos inveni. Ego unicum exemplum habeo, cum Graeco conligatum, quod si tibi eo opus sit, libenter communicabo; quamvis sciam, te illo non multum iuvari posse, quando poenitet illam versionem unquam sub meo nomine prodiisse: et optarem te illi auctori restituendo manum admovere, ut meus ille foetus immaturus vel hac ratione totus aboleretur.“ Hactenus Gualtherus. Ceterum, ut ad versionis correctionem, quam per librum primum invitus licet tentaveram, redeam, sciendum est, me in reliquis libris vel plane nihil, vel non nisi gravissimos errores, et qui operarum forte incuria commissi fuisse nobis visi sunt, mutasse. Postquam enim librum secundum typis exscribere coeperamus, morem illustri Obrechto, cui plane nihil in versione antiqua mutandum, nec etiam nova

adornanda videbatur, gessi, et versionem Gualtheri prout illa a Sebero exhibita fuerat, imprimi curavi. Et haec de versione sufficiant. Redeo ad textum Graecum, quem aliter in hac editione, quam praecedentibus omnibus, et meliorem quidem atque pleniorem dedisse, iam supra monui. Verum quoniam lectores olim editionis Seberi lectionem requisituros esse facile prospicere poteram, ideo, ut illorum curiositati consulerem, antiquam lectionem, qualis nimirum in textu Graeco Seberi erat, ante singulas eruditorum virorum notas, de quibus postea dicam, uncis inclusi, ut ex inspectione cuiusque observationis de priori lectione constare posset. In textu vero edendo omnes, quae praecesserant editiones, consului, Aldinam scilicet, quae prodiit Venetiis mense Aprili cIↃIↃII. Florentinam, quae Florentiae apud Bernardum Iuntam mense Novembri cIↃIↃXX. impressa fuit; Basileensem, quae cum praefatione Simonis Grynei ad ludimagistros typis exscripta fuit Basileae cIↃ IↃ XXXVI. et denique Francofurtensem, quae Francofurti studio et opera Wolfgangi Seberi Sulani cIↃIↃCVIII. lucem publicam adspexit. Id quod monendum esse non temere existimo; nam et sic quandoque vitia, quae in editionem Seberi, invito forte ipso, operarumque incuria irrepserant, sustuli, ceu iis, qui haec diligentius examinare satagent, manifestum fiet. En tibi exemplum. Libri VI. segm. 150. inter adverbia, quae περὶ τοῦ ὀλίγα μετὰ κρίσεως λέγοντες recenset Pollux, Seberi editio post αὐτάρκως, βραχέως legebat σοφῶς, cum tamen reliquae editiones omnes habeant σαφῶς, quod ipsum praeterea segmenti praecedentis verbis aperte firmatur, ubi sic habes: αὐτάρκης, ἀρτιεπὴς, σαφὴς etc. Reddidi itaque textui nostrae editionis antiquam lectionem; neque tamen in notis meis quicquam ea de re, seu minoris scilicet momenti, monendum censui. Et idem in aliis levioribus a me factum esse benevolum lectorem monendum hic esse operae duxi pretium. Praeterea quoniam nimis operosum fore deprehendimus, si iuxta distinctionem usitatam in libros et capita et sectiones citationes in commentariis servarentur, cum aliquando unius citationis ergo plures percurrendae paginae essent, ideo ut

et hac in re lectoris in inquirendis citatis tolleretur fastidium, singulos libros in plures particulas minores, numeris minoribus ad oram textus Graeci aeque atque Latini adscriptis, dispescuimus, omniaque in observationibus allegata, quae olim ad libros et capita atque sectiones referebantur, ad segmenta (sic enim distinctionis causa appellare eas placuit) revocavimus. Et sic quidem circa textum ipsum versabamur. Ceterum quod iam observationes attinet, atque alia subsidia, quibus praeterea usi sumus, de iis sequentia accipe. Dedimus scilicet notas Seberi et Gualtheri quales in Seberi invenimus editione integras, priores nimirum, et posteriores ad interpretationem. Utque eo facilius typographi παῖδες quaesita invenirent, prioribus notis *Seb.* posterioribus *Seb.* 2. distinctionis causa in catalogo notarum adscripseram, simulque ut cum in prioribus, tum vero posterioribus non nisi Seberi nomen, omisso numero denario, typis exscriberent, monueram. Verum etiam invitis nobis, et fere non ubique hic numerus irrepsit, et additus ab operis in editione hac permansit. His Seberi curis superaddimus commentarium luculentum atque perpetuum, nec unquam antehac editum clarissimi nostri Iohannis Ioachimi Kuehnii, dum viveret Argentorati Linguarum Orientalium Professoris Publici atque Ordinarii, decessoris mei atque praeceptoris aestumatissimi. Cui quantum res literaria in humaniorum literarum studiis, Graecae praesertim linguae, strepentibus licet et ringentibus invidis, debeat, eruditus lector ex eius scriptis reliquis ipse perpendet, et incomparabilis hic in Pollucem 15
labor abunde declarabit. Usus erat hic vir praeclarissimus in emaculando Polluce atque explicando excerptis codicis Vossiani, quae bibliotheca publica Lugdunensis Batav. cum aliis κειμηλίοις egregiis asservat, et excerptis Valesii, et codicis scripti Antwerpiensis atque praeterea iis, quae doctissimus Cl. Salmasius codici suo ex variis manu exaratis libris atque ingenio quandoque adscripserat. Quem Salmasii codicem cum in edendo Polluce occuparer, celeberrimus vir Ioh. Georgius Graevius, pro singulari suo, quo erga Musas humaniores fereba-

tur, affectu, mecum communicaverat, ut utrum ubique bona fide excerpta, quae Kuehnius acceperat, descripta essent, conferri, et sicubi forte esset erratum, corrigi a me possent. Quod et ipsum in excerptis Vossianis a me praestitum fuit. His vero adiutus celebris Kuehnius noster subsidiis infinita in Polluce nostro monstra feliciter profligavit, antiquasque atque puriores lectiones eidem restituit, rationesque mutationis subinde fere commonstravit. Quod tamen ipsum non sufficere existimabam, nisi et ipse ego ferme semper quid in textu Pollucis a Kuehnio correctum atque additum, aut etiam resectum fuisset, monerem, uti ipsa operis inspectio, vel me tacente, testabitur. Sed ne nimium amori *τοῦ μακαρίτου* indulgere forte videar, pergo ad alterum, quem nunc damus in lucem publicam commentarium, clarissimi scilicet viri atque doctissimi Gothofredi Iungermanni, cuius famam curae in Iulium Caesarem, Longi Pastoralia etc. iamdudum illustrarunt. Duobus in restituendo Polluce hic vir eruditissimus codicibus usus erat: Palatino uno manu exarato, altero Labbaei codice, quem tamen non nisi ad libri I. segm. 81. finem collatum se invenisse ipse Iungermannus ad locum citatum testatur. Quam vero eximius codex ille Palatinus fuerit, ex iis, quas clarissimus vir variantes indicavit lectiones atque hiulcorum supplementa, cuique inter legendum palam erit. Unde et aliquando, quo minus apertas eiusmodi emendationes in textum nostrum etiam praeter Kuehnii nostri mentem, vel ubi ille nihil mutasset, reciperemus, abstinere non potuimus: quanquam parcius id a nobis factum esse, et nisi res aliter ipsa clamasset, fere nunquam, neque etiam insuper sine solita mutationis mentione attentus lector ipse perspiciet. Praeterea vero, ut et de huius viri commentandi ratione aliquid dicamus, eximia illa est et nunquam satis depraedicanda. Praeterquam enim quod facilis ea sit, et Kuehniana amplior, summam auctoris prodit diligentiam, qua incredibili plane labore atque industria loca scriptorum integra ex Platone puta, Aristophane atque aliis indicavit, e quibus vel unicam vocem Pollux noster laudaverat, aut reprehenderat. Quo factum saepius fuit, ut etiamsi nihil a scriptis libris

opis adfuisset, genuina tamen multoties Polluci lectio asserta sit. Sed ad reliqua pergendum est. Communicata nimirum praeterea mecum fuit editio Basileae excusa, in qua ubique fere comparebant emendationes, variae lectiones, lacunarum supplementa elegantibus quidem sed minutulis literis adscripta ad oram libri, quandoque etiam vocibus impressis superimposita. Quae unde promanarint, dubium: ex scriptis tamen esse codicibus cum addita plerisque correctionibus solennis nota γρ. tum vero adiectiones quandoque longiores, atque cum aliis MSS. consonantes nobis persuaserant. Auctorem vero harum variantium lectionum atque emendationum Falckenburgium, doctissimum olim virum et H. Stephani amicum, fuisse conieceramus primum ex iis, quae in codicis fine ab aliena manu addita deprehendimus: ubi sic extabat: *Quae in hoc codice adscripta sunt, videntur esse a manu doctissimi Falckenburgii.* Verum ut certo quoque Falckenburgium earum auctorem iam fuisse credamus, persuasere nobis alia, quae a manu Falckenburgii scripta nobis ostendit vir clarissimus Theodorus Schalbruch, in quibus idem plane literarum ductus conspiciebatur. Sed quicquid tandem huius sit, correctiones has esse optimae notae, et reliquis etiam saepius, quas enarratis codicibus debemus, praestantiores, res ipsa docebit. Et optassem, ut non eaedem per transennam tantum, ut ita loquar, indicandae fuissent, sed ut tempus superfuisset, quo easdem expolire atque ulterius explicare licuisset. Quo dum destituebamur, non tamen patiebamur quicquam intactum, quo minus singulas eiusdem emendationes, variantes lectiones aut supplementa, quanta licuit fide sub auctoris sui nomine publicaremus, nihil addubitantes, fore olim oculatiores nobis criticos, et quibus plus otii superesit, qui easdem accuratius examinabunt, et plura adhuc et notatu digna eruere poterunt. Nobis festinantibus ansam aliis atque materiam bene de republica erudita merendi suppeditasse sufficit. Addidimus insuper quoque restitutiones doctissimi Canteri, paucas quidem, sed non nunquam satis felices, quas eruditus vir Theodorus Schallbruch nobiscum communicaverat, qui et praeterea usum bibliothecae suae

16 instructissimae mihi omni alias librorum supellectile, utpote apud exteros degenti, destituto iuxta alios humanissimos viros concesserat. Haec breviter sunt illa subsidia, quibus adiutus hanc tibi, benevole lector, editionem procuravi. Hinc inde equidem aliquid quoque de meo adiectum videbis, verum cum exiguum illud sit, nec tanti, ut ipse magni facere queam, ideoque silentio illud praeterire praestat. Rogo tamen velit benevolus lector omnia illa, quae a me sparsim observata sunt eo legere studio, quo a me scripta sunt, et secum temporis angustiam, quo labores mei circumscripti erant perpendere, et in bonam illa interpretari partem; aut si meliora nostris habebit, eo proferre animo et nostra corrigere, quo nos aliorum παροράματα indicavimus. sic enim non tantum ego, sed et universus orbis literatorum habebit de quo sibi gratuletur, et unde ulterius proficere possit. Aliqua fortasse erunt, quae si limam huic addere editioni licuisset, mutassem, aut obelo notassem, ob δευτέρας φροντίδας, quas etiam proverbio σοφωτέρας dicimus. Verum erit fortasse etiam aliquis de his olim dicendi locus. Manum nunc de tabula, quod aiunt, moverem, nisi adhuc amor erga Pollucem meum, imo universam Graecam literaturam a me, ut ulterius quid in publico hic moneretur, efflagitaret. subsidia scilicet adhuc alia, quae Pollucem imposterum forte ulterius exornare poterunt, si cui id facere fuerit animus. Postquam nimirum revocarer in patriam, et in medio cursu abrumpendum huius editionis filum esset, in itinere meo per Galliam, cum Lutetiam Parisiorum venissem, et humaniter ibi a Christianissimi Regis bibliothecariis, clarissimis viris Clemente et Boivino essem exceptus, in regiae illius bibliothecae thesauro incomparabili adhuc latere quinque codices MSStos Iulii Pollucis deprehendi, quos in nostra editione cum editis nemo quod sciam contulerat. Per exiguum itaque illud temporis, quod commorari mihi ibidem licuit, percurrere illos coepi. Ut autem ubi incipiant, ubive finiant, benevolus lector uno intuitu sciat, breviter de singulis dicam:

Codex I. erat chartaceus in folio, signatus no. 2647. qui incipit: *Πολυδεύκους Ὀνομαστικῶν βιβλίον*

πρῶτον. Κομμόδῳ Καίσαρι Ἰούλιος Πολυδεύκης χαίρειν etc. Ad oram dein codicis haec librarii nota conspicitur: Ἰστέον ὅτι τὰ ἐν τοῖς ε βιβλίοις ἐμφερόμενα πάντα ὀνόματα συναγήοχεν ὁ Πολυδεύκης ἀπό τε τῶν παλαιῶν ῥητόρων καὶ σοφῶν καὶ ποιητῶν καὶ ἑτέρων. Τὰ πλείω δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐξέθετο. Οἱ δέ τε παλαιοὶ εὑρισκόμενοι ἐν τοῖς ε βιβλίοις ἦσαν οὗτοι. Θουκυδίδης, Πλάτων, Ἰσαῖος, Ὅμηρος, Σοφοκλῆς, Εὐριπίδης, Ἰσοκράτης, καὶ ἕτεροι πολλοί, οὓς ἐγὼ κατέλιπον διὰ τὸ συνοπτικὸν καὶ τὸ εὐληπτότερον. Finit autem hic codex his verbis: καὶ μὴν καὶ γλῶττα τὸ κάλλιστον τῶν ἐν τῷ προσώπῳ μερῶν ὑπὸ τὸ τῶν ὀδόντων ἕρκος, καὶ προτείχισμα καθιδρυμένη· λόγου δὲ πηγή. Quae in Seberi editione leguntur paginae 94. lin. 41. libro II. cap. IV. sect. 25., in nostra autem libro II. segm. 104.

Codex II. itidem chartaceus in Quarto notatus no. 1536 et 3257. incipit hoc modo: Πολυδεύκους Ὀνομαστικὸν πρῶτον. Ἰούλιος Πολυδεύκης Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν. Dein nota librarii ut in codice primo haec: Ἰησοῦ προηγοῦ. Ἰστέον ὅτι ἐν τοῖς πέντε βιβλίοις ἐμφερόμενα πάντα ὀνόματα συναγήοχεν ὁ Πολυδεύκης ἀπό τε τῶν παλαιῶν ῥητόρων καὶ σοφῶν καὶ ποιητῶν καὶ ἑτέρων. Τὰ πλείω ἀφ' ἑαυτοῦ ἐξέθετο. Οἱ δὲ παλαιοὶ οἱ εὑρισκόμενοι ἐν τοῖς πέντε βιβλίοις ἦσαν οὗτοι. Θρυκυδίδης, Πλάτων, Ἰσαῖος, Ὅμηρος, Σοφοκλῆς, Εὐριπίδης, Σωκράτης, καὶ ἕτεροι πολλοί, οὓς ἐγὼ κατέλιπον διὰ τὸ συνοπτικὸν καὶ εὐληπτότερον. Finit autem hic codex his verbis: θέρμαστριν· ἐξ θρόνους· χύτραν· κάννας ἑκατόν· χόρημα: κιβωτόν. καὶ λήϊον. Quae sunt in Seberi editione pagina 504. fin. libr. X. c. 53. in nostra vero libro X. segmento ultimo.

Codex III. quoque chartaceus eadem forma, notatus numeris 1582. 40. 3255. 418. caret praefatione Iulii Pollucis ad Caesarem Commodum. Incipit sequenti modo: Τὰ κεφάλαια τοῦ πρώτου βιβλίου etc. Desinit autem eodem plane modo, quo secundus.

Codex IV. itidem chartaceus in forma octava inscriptus numero 3511. In eius frontispicio hi comparent versus:

Χρυσοῦ μεταλλεῦ (suprascr. ταλεῦ) καὶ γεωργὲ
σπερμάτων,

Τρέφεις κἀνολβίζεις με καμάτων δίχα
Ἀνηρόπως ἤνχησα (suprascr. *λη*, ut sit *ἤνλησα*)
τὴν πανσπερμίαν.
Ἀμαλθίας εὕρημα τὴν βίβλον κέρας.
Κάμνεις ὀρύττων τὰς πολυκρούνους φλέβας.
Ὡς αὐτὸς ἀκάματον (suprascr. *ν*. ut sit *ἀκάμνατον*) *ἔξω τὴν πόθιν,*
Τὴν γοῦν ἀμοιβὴν χάριν ὑψόθεν λάβοις,
Ἂν εὐσέβειαν τοῖς πόνοις κεραννύῃς.

Dein literis visum fere fugientibus rubrica scriptis haec habentur: *Ἀρχὴ τῶν τοῦ Πολυδεύκους βιβλίων Ὀνομαστικῶν. Ἰούλιος Πολυδεύκης Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν* etc. finit: *καὶ θερμαυστριν* (suprascripto *α* legit corrector *θέρμαστριν*) *ἓξ θρόνους· χύτραν. κάννας ἑκατόν· κόρημα· κιβωτόν· λύχνον·* (sed ad oram est: *λήϊον γρ. καὶ λύχνον*) Quae in Seberi editione comparent pag. 504. in fine, in nostra autem extant libro X. segmento ultimo.

17 Codex V. membranaceus forma minori, literis minutulis, sed sat elegantibus conscriptus, notatus no. 3510. Titulus huius codicis hic est: *Πίναξ. Ἰουλίου Πολυδεύκους Ὀνομαστικὰ ἐν βιβλίοις δέκα, καὶ πλέον οὐδέν. Ἐπιτομὴ τῶν Πολυδεύκους βιβλίων.* Ipse dein codex ita infit: *Ἰούλιος Πολυδεύκης Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν·* finit vero sequentibus verbis: *Σκευῶν δὲ ἐν Εὐκόλιδος πόλεσι κατάλογος· καρδόπους· κρατῆρας· ὀκτὼ χύτρας· δύο τρυβλία· κνέφαλα· θέρμαστριν· ἓξ θρόνους· χύτραν· κάννας ἑκατόν· κόρημα· κιβωτὸν καὶ λύχνον.*

Hi sunt, amice lector, quos inspexi Lutetiae Parisiorum codices, et e quibus nonnulla quoque pro temporis angustia excerpsi; quorum aliqua tecum communicabo, ut ex iis de horum codicum praestantia ipse iudicium tuum tecum formare, et ex unge, quod aiunt, leonem conficere possis. Afferam vero ex libri VIII. et X. principiis, quanta licet fide, non tantum meliores vulgata lectiones, sed et errores, et prout singula in singulis codicibus a me fuere observata.

Librum VIII. iuxta Seberi editionem pag. 376. tia incipit Codex V. *Ἰουλίου Πολυδεύκους Ὀνομαστικῶν, βιβλίον ὄγδοον. Κομμόδῳ Καίσαρι Πολυδεύκης χαίρειν.* Codices vero II. et III. hoc mo-

do: Ἐν τῷ τοῦ Ἰουλίου βιβλίῳ τῶν Ὀνομαστικῶν ὀγδόῳ ἔνεστι περὶ δικαστικῶν ὀνομάτων· πῶς δικαστὴν ὀνομαστέον· ἔπαινος δικαστοῦ καὶ ψόγος· περὶ τοῦ συλλεγῆναι δικαστήριον. τρόποι δικαστικοί· καὶ τὰ ἀπὸ δίκης ὀνόματα· περὶ τιμωρίας· καὶ περὶ ἑτέρων οὐκ ὀλίγων. (Codex II. ὀλίγον) Pergunt dein uterque II. et III. Δικαστικὰ ὀνόματα εἴη ἂν ὡς ἐγῷμαι etc. quae in nostra editione leguntur VIII, 6. Codex IV. ita infit: Ἀρχὴ τοῦ η βιβλίου. Πολυδεύκους Ὀνομαστικὸν ὄγδοον. Omissa dein inscriptione ad Imperatorem Commodum pergit: ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ etc. Codex V. sic orditur: Ἰουλίου Πολυδεύκους Ὀνομαστικῶν, βιβλίον ὄγδοον. Κομμόδῳ Καίσαρι Πολυδεύκης χαίρειν. Ταῦτα ἐγὼ μὲν etc. Et ita quidem hi codices hunc librum octavum ordiuntur. Variantes vero, sequentes iam adscribam observata ratione, qua et in nostra editione sumus usi, textum scilicet a quo variant ex Seberi editione linea distinguam, et codicum dein varias lectiones bonas aeque ac falsas subiungam, nulla addita ἐπικρίσει. Paginas autem et lineas editionis Seberi atque segmenta nostrae ubique indicabo, ut cum utraque editione diligens lector has variationes componere possit.

Edit. Libr.	nostr. segm.	Seb. pag.	lin.
VIII.	1	376	17. δύο λόγους, τὸν
	2		23. ἔνεστι
			ibid. περὶ δικαστικῶν ὀνομάντων.
			27. εἰς ἐπίσκεψιν
			29. τρόποι δίκ.
			30. ἀπὸ δίκ. ὀνομ. περὶ τιμ.
			33. περὶ μεσεγγυημάτων
	3	377	4. καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν τιμ.
			10. καὶ τοῦ ἀφεθέντος
			11. περὶ τοῦ ὕβρ. etc.
	4		14. περὶ ἀρχ. κ. ἀ.
			16. αὐτοῖς
			17. περὶ διαιτῶν etc.
			ibid. καὶ χωρίων.
			19. πολ.
	5		30. ζημίας
			32. ἀναστῆναι
			33. περὶ τοῦ εἶξαι
			34. περὶ τοῦ οὐκ ἐείσ.
			36. περὶ τῶν ὑποκρού.
			ibid. καὶ ἐπ. περὶ οἴκ.
	6	378	2. περὶ δικ. etc.
18			4. εἴη ἂν ὡς
			10. δικάζ. καὶ ἡ ἀμφ.
			13. ὁ δὲ δικάζων
			14. τὰ δὲ ἀπ. αὐτ.

MSS. Biblioth. Regiae.

Cod. V. δύο λόγους ἐξειργασάμην, τόν.
Id. codex ἔστι.
Id. cod. περὶ δικαστῶν ὀνόματα.
Absunt a codice IV.
Cod. V. inversim δικ. τρ.
Cod. V. inversim: περὶ τιμ. ἀπὸ δ. ὁ. Cod. IV. habet: καὶ τὰ ἀπὸ δ. ὁ.
Cod. V. περὶ νεμήσεως χρημάτων.
Cod. V. καὶ ἐπ' αὐταῖς τιμ.
Absunt a cod. IV. hic, sed mox sequuntur.
Cod. V. περὶ τοῦ φονευθέντος καὶ τοῦ ἀνελόντος, περὶ τοῦ ὑβρίσαντος, καὶ περὶ κατηγορίας· περὶ ἀρχῆς etc. Cod. IV. περὶ τοῦ ὑβρίσαντος, περὶ τοῦ ἀφεθέντος.
Cod. IV. περὶ ἀρχῆς· ἀρχόντων Ἀττικῶν ὀνόματα καὶ ἔργα.
Cod. IV. habet αὐτῆς· superimpositum tamen a correctore οἷς.
Cod. IV. περὶ διαιτητῶν καὶ διαίτης χωρία ἐν οἷς οἱ νόμοι.
In Cod. V. novus titulus: χωρία ἐν οἷς οἱ νόμοι.
Cod. V. τὰ πολ.
Id. ζημίαν.
Id. ἀναθῆναι.
Cod. V. περὶ τοῦ εἶξαι, καὶ τοῦ μὴ εἶξαι.
Absunt a cod. V.
Cod. V. μγ. περὶ τῶν ὑπερφρονούντων· μδ. περὶ τῶν ἐπαινούντων· με. περὶ οἴκου, ἐν ᾧ οἱ Πρυτανεῖς εἱστιῶντο. μς. τὰ ἀπὸ τέλους ὀνόματα.
Cod. IV. περὶ τῶν ἐπαινούντων. illa autem περὶ οἴκ. absunt.
Titulus in cod. IV. hic est: περὶ δικαστικῶν ὀνομάτων καὶ αὐτῆς τῆς δίκης καὶ τοῦ συνέχοντος αὐτὴν περὶ τοῦ δικάζοντος καὶ τοῦ χωρίου καὶ ὅσα ἀπ' αὐτῶν ὀνόματα.
Cod. V. εἴη ἄν, ὡς.
Codices II. et III. δικάζων· ἀμφισβήτησις· διαδικασία, τιμωρία.
Iidem. καὶ ὁ δικάζων.
Cod. III. τὰ δ' ἁπάντων. Cod. II. τὰ δὲ ἁπάντων (ad oram vero est: ἀπ' αὐτῶν) ὀνόματα δίκαιος δικαιοδότης (suprascr. δικαιότης) καὶ τὰ ὅμοια· τὸ δὲ δίκαιον,

Edit. nostr.		Seb.	
Libr.	segm.	pag.	lin.
VIII	6	378	
			ibid. δίκαιος etc. τὸ δὲ δικ. καὶ Θεμ. quae sunt lin. 17.
	7		17. νόμιμον
			18, ἀρκούμ. οὐδ.
			20. καὶ εὐγνωμ.
			23. καὶ τὸν ἀδ. φ.
			25. πλεονέκτην etc.
	8		31. κεφαλ. β. π.
			34. ὁ κληρωθεὶς
			38. ὁ τοὺς ἀδ.
			39. μεταδικάζ.
		379	1. καὶ ὁ τιμωρ.
	9		ibid. καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ
			2. ἐξενεγκ. γν.
			3. διελεῖν
			4. καταφ. ἀπ.
			5. ἀπογνῶναι
			6. κολάσαι
			7. τὸ δὲ ἀπολ.
			9. ἄφεσις
	10		10. κεφάλ. etc.

MSS. Biblioth. Regiae.

καὶ θεμιτόν.
Ita saltem cod. V. δίκαιος· δικαιοδότης· καὶ δίκαιον καὶ θεμιτόν.
Cod. IV. μόνιμον.
Cod. V. ἀρχ. καὶ οὐδ.
καὶ abest a cod. II. et III.
Codex V. καὶ τὸν ἄδικον, ἄδικος, ἀδίκως ζῶν, ἀδικίαν ἔχοντα· ita et cod. II. et III. Cod. vero IV. sic habet: ἄδικος (margo καὶ τὸν ἄδικον) ἀδίκως ζῶν· ἀδικία (margo addit: ἔχοντα) ἀδικοπραγία. τὸν δὲ ἄδικον φαίης ἂν πλεονέκτην, ἄν. π. etc.
Cod. V. πλεονέκτης· ἄνομος· βίαιος· καὶ παράνομος· τ. ἀ. ἐπιθυμητής· τ. οὐ. π. ἐφιέμενος· cum quibus consentiunt codices II. atque III.
In cod. V. nullus titulus, nec distinctio capitis. Sed statim cum praecedente capite ita connectuntur sequentia: ὁ δικαστὴς δὲ etc. Consentiunt codices II. et III. nisi quod ita pergunt: Δικαστὴς δὲ ὀνομ.
Cod. V. καὶ ὁ κλ. ita et codices II. et III.
Cod. V. καὶ ὁ τοὺς ἀδ. et sic quoque cod. II. verum III. habet: καὶ τοὺς ἀδ.
Abest a codicib. II. et III.
καὶ abest a cod. IV.
Τὸ δὲ ἔργον αὐτοῦ legit cod. V. at III. et II. τὸ δ' ἔργον αὐτοῦ.
Cod. III. ἐξαινεγκεῖν γν. Cod. V. pro γνῶσιν habet γνῶναι, omisso κρίναι, dein διακρῖναι (cum circumflexo) τὰ δίκαια, omisso διακρίνειν· quod vocabuli itidem non agnoscunt codices II. III. et IV.
Cod. II. et III. καὶ διελεῖν.
Cod. V. inversim ἀπ. κατ. cum quo consentit et cod. III. et II.
Cod. II. III. et V. καὶ ἀποτυ...
Cod. IV. itidem ut vulgati κολάσαι· verum a correctore suprascr. καλέσαι.
Cod. II. III. et V. τὸ δ' ἀπ.
Cod. II. III. et V. καὶ ἀφ.
Cod. V. litera β numerum designante ad oram posita, ita orditur hoc caput: Ἐπαινῶν ἂν εἴποις, δίκαιος. codices vero II. et III. hoc modo: καὶ ἐπαινῶν ἂν εἴποις.

Edit. Libr.	nost. segm.	Seb. pag.	lin.
VIII.	10	379	12. δικαστὴν
			14. ἀνεξετ.
			15. ἀπαραπ.
			16. στάσιμος
			18. οὐ πρὸς ὀργ.
			20. μισοπόνηρ. etc.
			ibid. φιλανθρ. ἦμ.
			21. φιλοικτίρμων
	11		22. τὰ δὲ ἐπ.
			23. ἀκριβεῖς
			24. τὸ δὲ ἰσοστας.
19			26. ὁμ. καὶ τὸ ἐλ. καὶ φιλ.
			28. ἀκλ. δὲ
			ibid. ἀτρέπτως.
			30. ἀκρίβεια etc. ἐπιείκεια.
			32. ἰσοῤῥοπία etc.
			ibid. ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων etc. οἰκτείρειν, quod est lin. 35.
	12		35. εἴποις
			36. παράνομος etc. εὐχερὴς lin. 37.
			38. εὐπαραπ.
			39. πεπλανημένος etc. ἄνισος.
			41. ἄγριος ἀν.
			ibid. εἰ μὴ τραγ. δυσ.
			44. πλεῖον.
	13	380	1. παρανόμως etc. ἀνηλεῶς.
			ibid. τὰ δὲ ἐπιῤῥ.
			5. ἑτεροῤῥ.

MSS. Biblioth. Regiae.

Abest a cod. IV. et pro εἴκοις dein habet εἴπῃς.
Cod. II. et III. καὶ ἀνέξατο.
Cod. V. ἀπαράσειστος.
Cod. II. III. et V. καὶ στάσιμος.
Cod. V. καὶ οὐ πρ. ὁ.
Cod. V. μισοπόνηρος καὶ πρᾶος· et ita quoque cod. II. omissis mediis. at cod. III. μισοπόνως καὶ πρᾶος.
Absunt a cod. IV.
Ita et cod. IV. sed suprascr. φιλοκτήμων.
Codices II. III. IV. et V. καὶ τὰ ἐπ.
Cod. II. et III. καὶ ἀκρ.
Cod. V. σκληρὸν δὲ τὸ ἰσοστασίως· καὶ τὸ ἰσοῤῥόπως· ἀκλινῶς, ἀτρέπτως· ἐπιεικῶς· ἐλεημόνως δὲ καὶ φιλοικτιρμόνως σκληρά. Τὰ δὲ τῶν ἔργων ὀνόματα etc. et ita haec leguntur quoque in codicibus II. et III.
Absunt hic a codice IV.
Absunt a cod. IV.
Ita tantum cod. IV. ἀτρέπτως· ἐπιεικῶς καὶ τὰ ὅμοια· ἐλεημόνως δὲ καὶ φιλοκτιρμόνως (suprascr. φιλοικτ.) σκληρά.
Haec cum mediis absunt a codicibus II. III. IV. et V.
Cod. V. ἰσοῤῥοπία καὶ ἔλεος· ψέγων δ' ἂν εἴπῃς etc. Consentiunt codices II. et III. nisi quod uterque λέγων pro ψέγων.
Haec cum intermediis non agnoscit codex IV.

Cod. IV. εἴπῃς.
Desiderantur cum mediis in codicibus II. III. IV. et V.
Cod. IV. εὔπαρεπ. sed suprascr. α.
Haec cum mediis non habent codices II. III. IV. et V.
Codices II. III. et V. inversim ἄνοικτ. ἀγρ.
Non comparent in codibus II. III. IV. et V.
Sic habet et Codex IV. verum superscript. est πλεῖστον.
Desunt cum interiectis in codicibus II. III. IV. et V.
Cod. II. III. et V. καὶ τὰ ἐπιῤῥ.
Cod. III. IV. et V. ἑτεροφερεκῶς.

Edit. nostr.		Seb.	
Libr.	segm.	pag.	lin.
VIII.	13	880	6. καὶ τὰ ὅμοια τ. γ. ἀ. τ. λ. δ.
			ibid. τὰ γὰρ ἀπ. λ. δ.
			8. ἀνομία etc. ἀγριότης.
	14		12. ἑτεροῤῥοπια,
			ibid. καὶ τὰ ὅμοια etc.
			13. καὶ τὰ ῥημ.
			ibid. παρανομεῖν etc. ὑβρίζειν.
			17. φενακίζ. etc.

Et haec quidem ex libro VIII. sufficiant. Delibabimus iam pauca quoque ex principio libri X. Incipit autem hic liber in codice IV. hoc modo: *Πολυδεύκους Ὀνομαστικῶν δέκατον. Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ σκευῶν τε ἔστιν ὀνόματα καὶ ὅσα περὶ αὐτὰ ἢ ἀπ' αὐτῶν πεποίηται· καὶ ἀγγεῖα ἐν οἷς φέρεται καὶ τόποι ἐν οἷς πιπράσκονται· καὶ περὶ οἰκίας δεσπότου· καὶ ὅσα περὶ θύρας σκεύη· καὶ ἡ παρασκευὴ τῶν θυρωρῶν σκευῶν· καὶ τὰ πρὸ κοιτῶνος· καὶ τὰ ἐν κοιτῶνι ἄχρι κλινῶν τε καὶ σκευῶν καὶ στρωμνῶν· καὶ οἷς τις χρήσεται τὸ πρόσωπον καθαιρόμενος· καὶ ὀχημάτων εἴδη· καὶ τὰ πρόσφορα τῇ ἐπὶ ζυγῶν καὶ ἵππων αἰωρήσει, σκεύη· καὶ τὰ λόγων ἀσκήσει πρόσφορα· καὶ ὅσα δικάζοντι οἰκεῖα· καὶ τὰ ἐπὶ γυμνασίῳ καὶ λουτρῷ· καὶ τὰ πρὸ ἀρίστου καὶ ἐν ἀρίστῳ καὶ ἐπ' ἀρίστῳ· ἐν οἷς καὶ συμποτικὰ καὶ μαγει-*

MSS. Biblioth. Regiae.

Non leguntur haec neque in cod. V. neque II. atque III.

Absunt a codice IV.

Haec cum mediis non agnoscunt codices II. III. IV. V.

Cod. IV. ἑτεροῤῥεπία· et sic quoque legunt codices III. II. et V.

καὶ τὰ ὅμοια absunt a codicibus II. et III. Dein pergit uterque: καὶ τὰ ῥήματα, καὶ ἀδικεῖν· καὶ δωροδοκεῖν· παραπείθεσθαι ἀπ. omissis intermediis.

Cod. IV. τὰ δὲ ῥημ. at V. καὶ τὰ ῥ.

Cum mediis absunt a cod. IV. cum quo consentit et cod. V. nisi quod deinde ante δωροδοκεῖν habeat καί.

Cod. V. καὶ φενακίζεσθαι καὶ τὰ ὅμοια· φενακισμός· dein omisso titulo pergit: *Κοινὰ δ' ἐπὶ δικαστῶν,* etc. Cum quibus consentiunt etiam codices II. et III.

ρικά· καὶ ἀρτοποιητικὰ σκεύη· καὶ τὰ περὶ μύρα ἢ λύχνους· καὶ τὰ πρὸς κοίτην ἐπιτήδεια· καὶ τὰ γυναικωνίτιδος σκεύη· καὶ τὰ ἐν ἀγρῷ σκεύη· καὶ ναυτικὰ σκεύη· τὰ περὶ ἐσθήτων καὶ θεραπείαν καὶ ὅπου ἀποτίθενται· κουρέου σκεύη· σκυτοτόμου· κυνηγετοῦ· στρατιώτου· τέκτονος· χαλκέως· οἰκοδόμου· νεουλκοῦ· μεταλλέως· ἰατροῦ, κυβευτοῦ· σοροποιοῦ· καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις μικτά· παντοδαπὰ ὧν τοῖς πλείστοις πρόσκειται τὰ μαρτύρια. Haec omnia excipit praefatio, codices vero II. III. et V. ita initio habent: *Τάδ' ἔνεστιν ἐν τῇ τοῦ Πολυδεύκους δεκάτῃ βίβλῳ τῶν Ὀνομαστικῶν. Σκευῶν ὀνόματα καὶ τῶν ἀπ' αὐτῶν· περὶ οἰκίας δεσπότου καὶ ὅσα ἐπὶ θύραν σκεύη· καὶ ἡ παρασκευὴ τῶν θυρωροῦ σκευῶν καὶ ἕτερα.* Quae mox sequitur praefatio.

Edit. Libr.	nostr. segm.	Seb. pag.	lin.
20 X	1	455	6. Ἰουλ. Πολυδ.
			14. δὲ ὀνόμ.
			15. τοῦτο Ἐρατοσθ.
			17. τὸ τοῦ Ἐρ.
			19. ὡς δὲ εὗρ.
			ibid. ἤλπισα
			20. ὑπ' ἐμαυτοῦ
			21. δὲ οὐ
	2		25. οὐδὲν
			27. καὶ διὰ τοῦτο.
			35. ἀλλὰ κάκτων ἰδεῶν ἔδει
	10	458	4. περὶ σκευοθ. etc.
			19. σκευοθήκ. οἰκοδ.
			21. Θουκυδίδης δὲ ἀ. ἀ. κ. φ. τ. τ. χ. κ. τ. σ. ἀ.
			23. αὐτα
			ibid. εἴρηκεν ἃ καὶ πλ.
	11		25. ἐνικὴν
			ibid. ἐπίπλοον
			27. σκευὴ
			28. νεώτερον γὰρ etc. οἶκ. σκεύη.
			30. σκεύη· τὸ μὲν Ἀλκ. ὠνομάσας.
			34. οὐ λέληθεν
			ibid. ὅτι τὰ πρὸς θ.
			35. ὡς καὶ Πλ. etc.
	12		36. ἀλλὰ ἐγὼ κρ. etc. τραγικώτερον γὰρ ἡ παγκληρία· quae sunt pag. 459. lin. 8.
	13	459	10. καὶ ἄπυρα, ὥσπ. καὶ σκ.
			11. καὶ σκεύη
			ibid. ἐφ' ὧν ὁ Ξενοφ. etc. ἀποτριβ. τ. σκ.
			13. 14. δὲ ἀπ' αὐτ.
	14		16. εἴτε ὅπλ. etc.

MSS. Biblioth. Regiae.

Cod. V. caret inscriptione. Cod. IV. ita habet: *Κομμόδῳ Καίσαρι Πολυδεύκης χαίρειν.* Cod. II. ita: *Ἰουλ. Καίσαρι Κομμόδῳ χαίρειν.* Cod. III. *Ἰουλίῳ Καίσαρι Κομμόδῳ χαίρειν.*
Cod. V. *δ' ὀνομ.*
Cod. V. *τοῦτο λέγειν Ἐρατοσθ.* abest dein *λέγειν* suo loco.
τοῦ non habet cod. V.
Cod. V. *ὡς δ' εὑρ.*
Idem *ἤλπιζον.*
Idem *ἐμαυτῷ.*
Idem *δ' οὐ.*
Idem *μηδέν.*
καὶ non est in cod. V.
Cod. V. *ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν νέων ἴδοις.* Codices II. et IV. ut vulgata Seberi habuit. Codex vero III. ita: *ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδεῶν ἴδοι.*
Ita incipit Codex V. omissis reliquis: *Τὸ μὲν οὖν ὄνομα τῆς σκευοθήκης εὕροις etc.*
Absunt a cod. V.
Pro his omnibus ita saltem Codex V. *ὑποθήκην δὲ Θουκυδίδης.*
Cod. V. *ταῦτα.*
Idem: *εἴρηκε· οἷον ἃ καὶ κλ.*
Cod. V. *ἑλληνικήν.*
Idem *ἔγκυκλον.*
Idem *κατασκευή.*
Haec cum interiectis desiderantur in cod. V.
Itidem absunt a codice V.
Cod. V. *οὐκ ἔλαθεν.*
τὰ abest ab eodem.
Cod. V. *ὡς καὶ Πλάτων ὁ Κωμικὸς ἐν τῇ Ἑλλάδι εἴρηκε.*
Haec cum intermediis omnibns non conspiciuntur in codice V.

Iterum non sunt in cod. V.
Nec haec in eodem leguntur.
Pro his cum mediis ita saltem cod. V. *ξύλινα καὶ κρεμαστά· ὡς Ξενοφῶν καὶ Δημοσθένης· ἀποτριβὴ τῶν σκευῶν.*
Cod. V. *δ' ἀπ' αὐτ.*
Idem *ἢ ὅπλ. ἢ τ. ὑπ. ἢ τῶν ὑπ.*

Edit. nostr. Libr.	segm.	Schw. pag.	lin.	
X.	14	459	18.	τὸ ἀπεσκ. τὰ ὑπ. etc.
			19.	δὲ ἅμαξαι
			20.	καὶ ἐν βατρ.
			21.	καὶ τὸ ῥῆμα etc.
			22.	καὶ τὸ ἐνεσκ.
			24.	καὶ τὸ ἐνεσκευάσαι
			25.	ὅμοροί τε
			26.	καὶ αὐτοσκ. ὁ αὐτ.
	15		28.	δὲ ἀπὸ
			ibid.	καὶ ἡ σκευοπ. καὶ σκευωρ.
			30.	ἐν τῷ
			31.	ἐσκευοποιημένων etc.
	16		37.	ὁ Ξενοφ.
			38.	ὥς φησι Δημοσθ.
		460	3.	Δημ. ἐ. σκ.
	17		6.	περὶ τοῦ etc.
			8.	σκευωρίαν etc.
	18		19.	ὠνόμαζον κύκλον
21			27.	καμπρασίαν
	19		38.	καλεῖν ἐθέλεις
			41.	ἀκήρατον
	20	461	1.	περὶ οἰκοδ.
	22		32.	ὀχεῖς
			33.	ἐπίσπαστρον
			35.	καί που καὶ σκευωρ.
			37.	τοίχοις
			ibid.	παρὰ δὲ Ἀρ. ἐν σφ. κ. τὰ κλ. τ. θ.

MSS. Biblioth. Regiae.

Ita cod. V. τὸ ἀπεσκευασμένα. ἦν δὲ τὰ ὑποζύγια οἷον ἔστρ.
Idem δ᾽ ἅμαξαι.
Id. ὡς ἐν βατῷ.
Cod. V. τὸ δὲ ῥῆμα σκευοφορεῖν· σκευαγωγεῖν· ἀποσκευάζεσθαι τὰ ἐκ τ. ἀγρ.
καὶ τὸ cod. V. non agnoscit.
Idem καὶ ἕνεκα.
τε abest a cod. V.
Cod. V. αὐτόσκευος· καὶ αὐτουργός· ἄσκευος· ὅψ. ἀκατασκ. ὁ εὐτ.
Idem δ᾽ ἀπό.
Idem καὶ ἡ σκευωρία· σκευοποιΐα καὶ σκευοπεποιημένον πρ.
Absunt a cod. V.
Codex V. ἐσκευοποιημένοι· σκευασία· σκευάσαι omissis interiectis.
ὁ abest a codice V. ut et sequens καί.
Cod. V. ὡς Ξενοφῶν.
Idem σκευοφορούμενον ὡς Δημ.
Titulus abest a cod. V. statim enim pergit: ὅτι δὲ τ. σκ.
Idem: σκευοφορίαν τοῦτ᾽ Ἀριστοφάνης καλεῖ· τὸ ξύλον· τὸν μέντοι σκευοφόρον· omissis mediis.
Idem: κύκλον ὀνομάζοντο· καὶ γυναικεῖαν ἀγορὰν, οὗ τὰ σκεύη τὰ τοιαῦτα πιπράσκουσι φασί. Εἴποις δ᾽ ἂν etc. quae interiecta sunt, omittuntur.
Post παμπρασίαν codex V. omissis reliquis lin. 86. ita pergit: εἰ μέντοι καὶ ἐν βιβλ.
Cod. V. εὑρεῖν ἐθελήσεις.
Cod. V. ἀκήρυκτον.
Titulus ab eodem hoc codice abest. statim enim post praecedentia habet: τὸν μὲν οὖν τοῦ παντὸς οἴκου δεσπότην, ναύκληρον· καὶ στέγαρχον· στεγανόμον· ἐπεὶ καὶ τὸ ἐνοίκιον οὐ μόνον ναῦλον, ἀλλὰ καὶ στεγανόμιον. Τῶν δὲ σκευῶν (quae sunt iam cap. IV.) τῶν περὶ τὰς θύρας etc. Interiecta omnia non agnoscit.
Cod. V. ὀχλεῖς.
Idem ἐπίκαστρον.
Ita saltem cod. V. στρόφιγγες· κορῶναι, κόρακες.
Abest a cod. V. ut et mox εἴρηται.
Codex V. ita habet: καὶ ὡς Ἀριστοφάνης κατακλεῖδες τὰ κλείοντα τὰς θύρας· ἐπισπαστῆρες ὡς Ἡρόδοτος· οἱ μὲν οὖν ἀκριβέστερον· quae interiecta sunt, non habet.

Tantum. Variantes etenim reliquorum codicum per breve tempus excerpere non licuit. Haec itaque sunt, benevole lector, quae te de editione nostra, quousque equidem illam perficere potui, scire volui. Non enim ultra librum septimum exscripta typis erat, cum Amstelaedamo in patriam Argentoratum revocarer, et mihi vacans tum temporis Linguarum Orientalium professio a superioribus demandaretur. Placuit itaque alium huic editioni absolvendae praeficere. de quo cum essem multum sollicitus, felicibus avibus incidi in clarissimum virum Tiberium Hemsterhuisium, philologum eximium, et quo familiariter tum temporis mihi uti contigerat, quique nunc Professoris Philosophiae munere Amstelaedami egregie fungitur. Cui, cum a me et bibliopola, ut opus hoc perficeret, amice compellatus esset, et precibus quoque nostris annuisset, omnia, quae nos habuimus subsidia reliqua, tradidimus, eiusque curae τὸν παῖδα nostrum concredidimus. Qui idem de iis, quae ab ipso post discessum nostrum praestita sunt, te, optime lector, uberius docebit. Vale et laboribus nostris fruere atque fave.

Argentorati Pridie Idus
Novembr. cIↄ Iↄ ccv.

LECTORI BENEVOLO 22

S. D.

TIBERIUS HEMSTERHUIS.

Quemadmodum illi, quos lecto diuturnus et pertinax affixit morbus, recuperata sanitate in publicum prodire desiderant, et reficere liberiori aeris ductu languentem animum, sic etiam Pollux a teterrimis ita perpurgatus vitiis, ut suam iterum agnoscat faciem, publica formosior perfrui luce gestit: tradimus igitur vix tandem in tuas manus, erudite lector, tantum non omnibus absolutam numeris auctorem nostrum: eum equidem hoc splendidiorem sane et ornatiorem affirmare non vereor, quo fuit accuratiori lima et lucubratis eruditorum hominum vigiliis magis expolitus: si enim animum attendas vel ad eorum multitudinem et peritiam, qui Polluci salutis extiterunt auctores, vel ad intensissimam curam et sedulitatem, utrumque adeo auctori nostro non defuit, ut etiam praeter ceteros hac in re singulari quadam felicitate sua possit gloriari: ille quidem, fateor enim, scriniis humaniorum virorum diutissime fuit conclusus et in multos annos pressus, nec minus inter iniquissimas literarii torcularis obhaesit molestias, sed dum longiorem medicina moram traxit, prius ad sanitatem curatio fidelis quam perveniret, ab imis radicibus revixit, ac pristinum integritatis statum recepit. Inter veteris autem aevi monumenta, et praeclaros scriptores, quibus invida rapaces manus vetustas abstinuit, non paulo deteriori fortuna, quam ceteri plerique Pollux nullo quidem suo merito fuit usus: conciderat enim decus eius omne ac quasi deflorverat ab infesta longinqui temporis iniuria et consceleratis librariorum manibus despoliatum: nam illud hominum genus immite ac barbariei plenum, etsi nihil intactum atque inviolatum sibi relinquen-

dum duxerit, in hoc tamen auctore cumprimis libidinis suae defoedae turpissimaeque inscientiae notas infixit: postmodum vero laetior aetas, et felicium ingeniorum proventu uberior fuit consecuta, cum qua Pollux in spem se futurae salutis erexit: simul enim a viris doctrinae capitalis et eruditionis nostrae fundatoribus facie tam deformi conspiceretur, concurrendum sibi quisque existimarunt ad restituendam utilissimo scriptori nativam lucem et integritatem: neque mihi satis exploratum est, an ullus inter veteres reperiri possit auctores, in quo limando et instruendo homines omnium ordinum elegantiores magis unanimi consensu conspiraverint, fidelioremque posuerint industriam: nec id iniuria est aut sine ulla factum ratione; animum enim advertebant viri prudentissimi, quanto foenore hunc eorum laborem compensaturus esset Pollux: etiamsi vero magna cum auctoris nostri utilitate haec doctorum hominum opera fuerit coniuncta, nec suo sit honore defraudanda, desiderari tamen coepit et requiri, qui omnem hanc in se susciperet curam: totius enim corporis procedere minus feliciter videbatur curatio, cum particulatim tantum a pluribus adhiberetur medela: quantis autem ingenii praestantissimi et excellentis doctrinae dotibus praeditum atque instructum oporteret, qui huic futurus erat oneri, non multo labore ponderabit, si quis diligenti Pollucem oculo perlustrarit. Atque utinam aeternum illud eruditionis sidus, et omnium divinarum humanarumque rerum capax ingenium Is. Casaubonus animum ad hanc rem serio adiunxisset, non quidem dubitandum est, quin multimodis Pollucem habituri essemus perfectiorem: sed cum istum summi viri laborem sive mors praeceperit, seu alia impedierint negotia, nostro nos Catone contentos esse decet. Extitit tamen, qui primus culte Pollucem curaret et in lucem ederet, Wolfgangus Seberus: priores enim editiones ita sunt comparatae, ut omnem eorum utilitatem et gloriam extinxerit haec Seberiana: non enim inficiandum est, plurimam et egregiam eius viri diligentiam Polluci pene necessariam fuisse, eaque de ratione merita condecorandam laude: sed non ea tamen ingenii fuit dexteritas, et dives variae doctrinae appa-

ratus, ut reformati Pollucis palmam sibi vindicare potuerit, et solidum eius gloriae fructum aliis praecerpere: quanquam profecto solam ingenii et vel emendati iudicii vim hac in re dominari non sit consultum: hanc enim laudem cum codicum manu exaratorum bonitate et fide partiri maluerim, siquidem id multo sit tutius et conducibilius; nam ubi frena luxurianti ingenio laxantur, perdifficulter intra recti verique terminos consistere solet; cuius rei lucidissi- 23
mum illi exemplum sufficiunt, quorum vel maximum est in orbe literato nomen. Postmodum inaestimabili quodam literarum bono salutiferum Polluci sidus illuxit Gothofredus Iungermannus, cuius viri meritis dignum statuet monumentum perpetua eruditionis eius in doctorum hominum animis recordatio: hic cum et ingenii ac iudicii laetissima foecunditate et uberrima doctrinae copia multum valeret, utramque ad Pollucis adhibuit medelam: istam autem eruditionis exuperantiam quod tam bene collocarit, causam praecipue ferimus acceptam praecellenti Palatino Pollucis codici, qui in manus incidit singulari quadam fortuna Iungermanni nostri: postquam vero de hoc eius proposito constitit apud homines doctos, nullam umquam intermiserunt occasionem praestantissimum adolescentem cohortandi atque impellendi, ut telam feliciter exorsam quam celerrime detexeret: magnam igitur ea tempestate sustinuit expectationem, quod plurimae tunc temporis scriptae Gruteri, Goldasti, Casauboni aliorumque literae declarant, cui illum impendiis etiam satisfecisse iam tandem ex hac nostra cognoscetur Pollucis editione: de hoc autem suo labore quam ipse spem conceperit aliisque fecerit, abunde potest intelligi, ex iis literis, quas ad Haiminsfeldium Goldastum misit: verba ponere non gravabor, siquidem ab instituto nostro non abhorreant: *Herodoteum negotium e manibus Pollucem mihi invito excussit; in quem perduxi notas iam ad librum VII. usque. Putavi me poeniturum operae omnis, quamprimum mitterentur editoris W. Seberi, amici mei, notae: missae sunt: nondum poenitet. Credo ad XIII. MSS. usum. Ego σὺν θεῷ e meo unico et mutilo quamvis, plus variantiarum, restitutionum ostendam, ne de aliis symbolis, quas tamen*

omnes multi praestitere praeter unum mihi eximium. Operae quoque pretium arbitror adiungere quam liberali elogio hunc egregii adolescentis laborem post immaturam eius mortem fuerit prosequutus Cl. Salmasius de Modo Usurarum cap. VI. *Vetustissimum*, inquit, *exemplar Pollucis, quod in Bibliotheca Palatina pro thesauro servabatur atque ostentabatur, et quo olim usus est eruditissimus iuvenis ὁ μακαρίτης Iungermannus, qui innumeris mendis eum auctorem liberaverat, utrobique habuit pro ἐξέλιπρα vel ἐξ τάλαντα, δίξαντα.* Adiutus igitur hoc inprimis codice, cuius insignem praestantiam et robustam vetustate auctoritatem nemo satis umquam condigne laudaverit, perpetuum in Pollucem eumque varia doctrina refertissimum confecit commentarium; cuius utilitatem si oratione complecti et exponere conarer, citius mihi dicendi copiam esse defuturam opinor, quam propositi fieri possem compos: id tamen ante reliqua sat scio mecum non indiligens antiquitatis lector admirabitur, quod infinito quodam labore omnia veterum auctorum, qui hac aetate restant, conquisiverit loca, quae Pollux in testimonium advocavit; tamque incredibili hanc rem praestitit accuratione, ut parum ab eo alterius industriae relictum putem: denique, nisi quis invidus alius famae et diligentiae fuerit spectator, Iungermannum quasi Aesculapium quendam in vitam Pollucem reduxisse, et distracta eius ac divulsa membra rite et ordine concinno collocasse confitendum est: huic tamen tanto thesauro quam inimica contigerit fortuna, quamque diu in vilibus scrutariorum tabernis delituerit, luculenter et perbene Wetsteinius exposuit. Haec de Iungermanno, tametsi pro meritis eius pauca dixisse videar, dixisse sufficiat. Denique Ioachimus Kuehnius vir Graecae linguae omnisque eruditionis longe peritissimus ad Pollucem accessit, et edito primum quarumdam in Onomasticographum emendationum specimine, quid ab ingenio eius capitali hac in re sperari posset ostendit: ex eo vero non destitit orbis eruditus hanc operam continuis ab eo ferme convieiis efflagitare, ut suas omnes cogitationes atque curas ad optimi scriptoris editionem converteret: deinde, subministratis interea pluribus ad-

immensis, sine quibus feliciter hoc negotium confici non poterat, oneri successit laborioso, in eoque se talem praestitit, ut non mediocris exinde laudibus eius accessisse videatur cumulus: sed ut ingenue dicam, neque enim aut gratiae subscribimus aut odio, non simili pede commentarii sui telam detexuit vir doctissimus: instituit enim a principio notas uberiores et vario doctrinae genere florentes, quae opere currente minus ornatae et contractiores exierunt: non tamen inficiandum reor, hactenus in Polluce turpes inhaesuras fuisse mendas, quae forte non potuissent evelli, nisi commodo nobilissimum Kuehnii ingenium suppetias ivisset. Haec omnia vero cum multis aliis infinito labore atque studio comparata in manus Henrici Wetsteinii pervenerunt, qui de literis humanioribus ita meritus est, ut summopere sibi veros earum cultores obligaverit. Iamque adeo sic omnia maturuerant, ut nihil aliud felicitati Pollucis et splendori deesse videretur, quam editionis properandae celeritas: res enim erat indigna tantum eruditionis thesaurum diutius abscondi et in situ iacere. 24
Dum vero qua ratione publico cum maxime desiderio prompte satisfieri possit, mente Wetsteinius agitat, obtulit se ad hunc laborem et accinxit I. H. Lederlinus vir clarissimus, ad quem hominem exornandum contendisse videantur sincerus ac non fucatus animi candor, et opulentissima vetustatis cunctae Graecaeque linguae scientia: sed isto de viro, quocum mihi longus suavissimae familiaritatis usus intercedit, hoc minus a me dicendum existimo, quo magis virtutes eius praeclarae et excellens doctrina cognitae sunt ac per se commendatae: ex huius autem ingenio feracissimo res literaria magnum capiet incrementum, si dederit aliquando, quae summo labore et eruditione exquisita sedulo comportavit, et in usus publicos olim proferenda seposuit: equidem in hoc eum loco in primis commeminisse velim veteris istius dicti, duplicem esse beneficiorum gratiam, cum cito praestantur: optandum vero fuerat, decucurrisse hoc honestissimi laboris stadium, in quod laetissimis auspiciis et fausto pede erat ingressus, Lederlinum nostrum, quod magno redemptum ipse voluisset Pollux: sed in medio cursu alio fuit avocatus.

priusquam conspiceret portum: Argentoratum enim accitus in patriam urbem meritissimum vigiliarum praemium dignitatem Professoriam invenit: ab hoc igitur industriae suae alumno, in quo formando et poliendo multum et temporis et laboris contriverat, non iniucunda necessitas eum seiunxit: aegerrime tamen, quod facile quis cogitet, a suo Polluce semigravit, quicum diu et non sine publico doctorum favore habuerat. Cum itaque circumspectaret, cui tuto haec lampas traderetur, mecum potissime vir optimus, ut hoc quodcunque oneris, verbis enim scite rei molestiam levabat, in meos transferrem humeros, per literas omnis humanitatis plenas egit, atque ita egit, ut certissimam hinc laudem mihi esse paratam affirmaret: nimium ille profecto benignus erat ingenii mei spectator, quod non suo pretio, sed prolixissimo erga me amore ponderabat. Ego vero, qui laudi me non idoneum esse natum existimabam, etsi nunquam eius cupiditatem ingenuo homini turpem aut inhonestam duxi, hunc laborem detrectare, meque subducere: memet enim meo metiri solebam pede, exploratumque habebam, quid valerent humeri, quid ferre recusarent. Eo autem tempore Lugduni Batavorum degebam, et tantum quod defunctus eram labore perquam molesto in ordinem redigendi concinnum et utilem turbatos casu quodam ac disiectos ditissimae bibliothecae codices MSStos: ad illud enim muneris ante hos admodum quatuor annos evocaverat me amplissimorum Academiae Leidauae Curatorum eximius favor: vix de vocatione Lederlini mei atque itinere mihi constabat, cum Amstelaedamum eo animo me contuli, ut in extremos amicissimi hominis amplexus irem, foedusque cum ea amicitiae hactenus integerrime cultum in posterum corroborarem: tum vero mihi praesenti ea verborum lenocinia rationumve dicam machinas admovit, ut de considerato propositi statu tantum non deiecerit; in eo certe, quod ceperam, consilio me et dubium fecit et vacillantem: huc accedebat continuus amicorum impulsus, qui nescio quid non mediocre ab ingenio meo sibi promittebant: maxime vero inter eos me commovebat auctoritas summi viri, quem honoris causa nomino, J. G. Graevii, quo castiorem et inte-

minatiorem Palladis ac Musarum sacra a literis renatis antistitem non habuerunt: huius autem viri et memoriam mecum ac recordationem saepissime recolo, et mentionem lubentissime facio: cum enim omnem humanitatis eruditae numerum implesset, singulari quodam favore et prolixa voluntate conatus nostros in literis immaturos adiutabat fovebatque: a nullius enim aeque moribus abhorrebat, quam eorum, qui, si quos animadverterint adolescentiores ad ingenuam adspirare doctrinam, a studio retrahunt, et spem futurae messis in ipsis herbis extinguere nituntur et suffocare. In ipso vero hoc Pollucis negotio, cum ea de re ad virum optimum referrem, ita se facilem praebuit et commodum, ut nulla mihi in re suis opibus defuturum esse reciperet: qua potissimum promissione omnem mihi huius operae suscipiendae dubitationem vir maximus exemit: sed totam spem nostram, et istius benignitatis fructus intercepit importuna et tristissima viri mors, quae hoc profundius ad vivum animum meum percussit, quo magis ardentem sui amorem et admirationem Graevii benevolentia mihi infixerat: omnibus certe bonis haud accidisse acerbissimam, et de Musarum pretio atque honore grandem destruxisse cumulum ipsa rerum testimonia clamant: de hoc autem viro, qui formam humaniorum literarum et ingenii exculti in suis moribus expresserat, quicquid dixero, non tantum infra meritas eius laudes consistet, sed eas etiam infirmitatis nostrae culpa detereret: at enim discedere praestat a moestissimi casus commemoratione, per quam temporis imminutus diuturnitate dolor animique molestia non mediocriter renovatur. Quanquam igitur satis perspicerem, ad rem me prorsus magni animi et operis adgredi, decrevi tamen morigerari consiliis amicorum, ad eorumque me voluntatem accommodare; illud enim reputanti multo consultius videbatur, et laudabilius etiam, quam in conscientia propriae tenuitatis obstinatum, omnes ingenii mei seu diligentiae potius effectus desperare: sic igitur animatus Polluci manus admovi: neque enim ita quemquam secum cogitare velim, me tantam mihi sumsisse arrogantiam, ut quadam virium mearum fiducia fretus ad hoc iter spinosum ingrede-

rem, sperarémque luculentum eruditionis specimen a me posse edi, et in auctorem nostrum conferri: nam parum vel ingenio vel doctrina me posse non invitus fateor: cum enim et acri iudicio, quod a natura mentibus impressum multa exercitatione corroboratur et increscit, et assidua veterum scriptorum lectitatione perfectam rerum antiquarum cognitionem adipiscamur, utriusque rei commoditas et usus usque adeo mihi defuit, ut, quo clarius hoc ob oculos ponam, eo me magis poenitudo suscepti laboris incessat: hoc autem minores in humanioribus literis progressus quis faciat, quo magis animus in plura et diversa studiorum genera est dividendus; quod ipsum mihi usu venit seu quodam voluptati meae obsequio, seu quod ita rerum mearum conditio tulerit: subsidio tamen mihi diligentiam comparavi, qua temporis et vitae brevitatem, quantum eius a nobis fieri potuit, compensare quaesivi: in hoc vero Pollucis edendi labore grande satis operae pretium retulisse mihi videbar, si per diligentiam et assiduitatem, quae sola meis in manibus erat posita, demonstrarem animum in literas elegantiores propensum: forte nonnulli, qui maligniori labores nostros oculo spectabunt, hoc studium eamque voluntatem meam audaciam potius temerariam interpretabuntur; quibus ego nihil aliud reponam, quam quod Parca mihi benigna dederit posse spernere invidiae voces et inanem malitiam: istius autem, si quae dici potest, culpae veniam a benevolo lectore peto, quem mihi in hac causa aequiorem promitto, atque illum olim severae frontis Catonem expertus est A. Albinus: hic enim, cum res Romanas sermone Graeco illustrasset, veniam a suis popularibus postulavit, si quid ab homine Romano in oratione Graeca parum composite et minus ornate esset scriptum: quae cum Cato legisset, non veritus est nugatorem denominare Albinum, qui culpam maluerit deprecari, quam culpa vacare. Quod si voluntas ad nos accesserit hominum elegantium, qui aetate mea dignum quid me praestitisse iudicent, non mediocriter in posterum ad similia perficienda augebitur industria nostra. Qua sim fortuna ad Pollucis editionem delatus, plenius forte et uberius atque opus fuerat, denarravi: sequitur, ut ad alia porro

progrediar, in quibus edisserendis et pertractandis hos mihi praestitui terminos, prius ut de Polluce quae collegi, breviter exponam, postea dicturus de meis adnotationibus, aliisque istius generis non paucis, quae ad hanc attinere materiem iudicavero. De Polluce vero quamquam varia multi composuerint, non tamen a veritate aberraris, si dixero neminem ea scripsisse accuratiore, quam quis in hoc negotio curiosior desideraret: animum igitur induxi, tum quae de Polluce ante me ab aliis sunt tradita, tum quae proprio labore conquisivi, in medium proferre, et uno tanquam fasciculo complecti: quae res cum ab initiis videatur repetenda, auctoris nostri primum vitam et honores et studia, et secundam, quam per ea consequutus est, famam persequar; postmodum autem in scriptis eius, et hoc praecipue, quod damus, Onomastico recensendis versabor.

Naucrati fuit clarissima Aegypti urbe noster Pollux, de cuius situ, aeris temperie, ceterisque terrae virtutibus nihil a me commemorandum puto, quando quidem exinde aut parva aut nulla omnino laus ad Pollucem sit redundatura: haec urbs autem illa aetate tulit viros omni eruditionis et artis sophisticae genere florentissimos: Apollonii, Athenaei, Procli, Ptolemaei aliorumque sophistarum, qui Naucrati oriundi non longo inter sese temporum intervallo distant, memoriam et laudes literis consignavit Philostratus: ea vero tempestate sub Romanis Imperatoribus uti frugum sic et ingeniorum feracissima fuit Aegyptus. *Ναυκρατίτην* itaque vocaverunt Pollucem Philostratus, Tzetzes in Chiliadibus et Suidas: sed quae praeter alios de natali Pollucis loco memoriae mandavit Suidas, non levi scrupulo premuntur: ut rem totam lector cognoscat, in medium eius verba promam: *Πολυδεύκης Ναυκρατίτης· τινὲς δὲ Ἀρδουέννας γράφουσι σοφιστὴν παίζοντες· πόλις δὲ Φοινίκης ἡ Ἀρδουέννα·* duplex inprimis loci difficultas est: quid enim in ea re aut salis inest aut argutiae, quod prodiderint quidam ortum esse Arduenna nostrum sophistam? modo non alius et diversus ab eo, quem Portus infelix saepissime Suidae interpres expressit, verbis illis subeit intellectus: sed illud etiam multo nos magis sollicitat et divexat, quod

26 urbs dicatur Phoeniciae Arduenna: quis enim eorum, qui geographiam diligenti studio coluerunt, huius urbis in antiquorum monumentis vestigium ostendere queat? non mihi latet quo tentamine loco succurrere sit conatus vir emendatissimi iudicii, mihique familiari amicitiae usu coniunctissimus Ludolf. Kusterus, qui nuper praecellens florentis doctrinae pignus splendidissimam editionem Suidae apud orbem literatum deposuit: ille nimirum vir doctissimus pro *καίζοντες* refingere maluit *πταίοντες*, *errantes*, in eaque sibi emendatione convenire monet cum praestantissimo Pearsono, qui hanc eamdem ad marginem adscripserat sui libri: quod si praeterea vir ingenio consummatissimo de Arduenna certi quid lectoribus impertivisset, eamque urbem in Phoenicia monstrasset, omnium forte haec correctio mereri poterat applausum: sed iam nos cum alia multa removentur; tum praecipue argutissime inventa Kuehnii nostri sententia: existimat enim inimicos nomini Pollucis homines per contumeliam et ludibrio eum appellasse *σοφιστὴν Ἀρδουέννας*, propterea quod, si quos haberet discipulos, ii mitterentur inprimis ex ea gente, quae a cultu ceterarum et humanitate longius abest: Arduennam enim maximam esse et horridam Galliae sylvam ex Caesare novimus: sed in eius praefatione uberius hanc opinionem expositam reperies: nonnihil autem ex eo firmamenti accedere videtur, quod insolens non fuerit, sophistas, qui apud vulgus male audiebant, cognomine quodam iocoso deformare, quod aliorum seu invidia sive malitia ex horum plerumque vitiis confinxerat: exempla si quis desideret, largam in solo Philostrato segetem reperiet: quaedam vero speciminis ergo, ut quaerendi labore lectorem levem, apponere non est inutile futurum: Scopelianus illud eloquentiae sophisticae decus *διθυραμβώδης*, *ἀκόλαστος* et *κεκαχυσμένος* appellabatur ab hominibus ineptis, Secundus *ἐπίουρος*, siquidem erat fabri filius: Herodem, quem rhetorum deum vocare possis, *σιτευτὸν ῥήτορα* dicebant, nam ne coenae quidem tempus ab lectione et studiis ipsi vacuum erat, Alexandrum *Πηλοπλάτωνα*, Varum, quod rubicundum et ciconiae rostro similem haberet nasum, *Πελαργόν* Ptolemaeo,

cuius in orationibus saepenumero Marathon celebrabatur, ea de causa Marathonis adhaeserat cognomen: quid attinet adferre plura, cum haec quae dixi satis confirment: simili ratione notatum esse Pollucem, hinc vero simillimum evadit; porro animum adverti velim ad loquendi modum, quem Suidas adhibuit, aut ille quicunque, unde haec exscripsit, *τινὲς δὲ Ἀρδουέννας γράφουσι σοφιστὴν παίζοντες*· quae verba, si propius inspiciuntur, nihil significant, me iudice, minus quam natalem Pollucis locum: quid enim? nonne sic similive modo, hoc si voluisset intellectum, decebat scribere? *τινὲς δὲ ἐξ Ἀρδουέννας εἶναι γράφουσι τὸν σοφιστήν*; et quorsum in hac sententia *παίζοντες*: nugas igitur egisse Suidam, et alienissimo cepisse sensu credibile est, cum adiunxit e propria penu, *πόλις δὲ Φοινίκης ἡ Ἀρδουέννα*· et profecto multis aliis erroribus huius ignorantiae fidem facit: subductis igitur bene rationibus, illud conficio, non mihi videri ineptam aut incommodam Kuehnii sententiam: sed si quis de ipsa quaerat veritate, apponendum iudico non liquere: forte prodibit aliquando, qui nodum hunc penitus expediet. Necdum discedimus ab hoc argumento, sed examinandum restat, quam bene Kuehnius suam muniverit opinionem Luciani emaculato a se loco: cum hac enim materia illa disputatio cohaeret: in vulgatis editur: *ἔχου μόνον ὦ Κλητίου μέλημα*· Kuehnius refecit *Κέλτιον μέλημα*; puerum enim Celtam Polluci informandum commisisse Lucianum: iubet usurpare prudens Horatii dictum, *Non semper feriet quodcumque minabitur arcus*. An rhetorum praeceptor Pollucem tangat, inferius videbimus: nunc illud observo, videri mihi debuisse dici *Κελτικὸν μέλημα*: maioris est momenti, quod nec eos ignorare arbitror, qui morem Graecae linguae et ingenium norunt, *μέλημα*, hac cum usitatur notione, nunquam a persona separari, cuius quis esse dicitur cura, ita, *Πλάτωνος μέλημα*; ad eamque formam multa apud Aristaenetum et alios inveniuntur: sic etiam videbatur olim emendandum in illo vexatissimo Suetonii loco de illustr. Grammat. c. 3. *Λάμπιδος μέλημα*, non, quod vulgo legimus, *ἄγημα*· pari modo apud Virgilium, *mea maxima cura*, Valerium Flaccum, *cura deorum*;

potius igitur eruditorum calculos feret lenis et accurata Graevii medela *Κλυτίου* scribentis, *Clytius enim*, ut addit, *est rhetoris nomen:* prorsus geminum erat *θήριον* pro *θύριον* in Luciani Lapithis peccatum, quod sagaciter odoratus est idem vir maximus: Pollucis MSStos si quis excuteret, sexcenta facile istius mendae colligeret exempla. Sed horum iam satis est. Parentes credidimus habuisse Pollucem honestos: quae in contrariam partem e Luciani rhetorum praeceptore proferri possent, inferius trutinabuntur, et, spero, diluentur: patre usus est docto et *κριτικῶν λόγων* institutore: sic enim ea de re Philostratus: *Πολυδεύκης τὰ μὲν κριτικὰ ἱκα-*
27 *νῶς ἤσκητο πατρὶ ξυγγενόμενος τοὺς κριτικοὺς λόγους εἰδότι· τοὺς δὲ σοφιστικοὺς τόλμῃ μᾶλλον ἢ τέχνῃ ξυνέβαλε θαῤῥήσας τῇ φύσει.* Bonfinius, seu Fred. Morello potius illam interpretationem adscribendam putes, eum in modum haec fecit Latina: *Pollux in iudiciali genere satis exercitatus fuit, quod cum patre conversatus est, qui controversias forenses percalluit:* in hoc mihi loco molesti quid adferunt οἱ *κριτικοὶ λόγοι*, in quibus intelligendis versori hactenus assentiri non potui: sic enim animum induxi, ut existimarem controversias seu orationes forenses *πολιτικοὺς* dici *λόγους* seu *δικανικοὺς*, eosque annotavit et cum cura exposuit eruditiss. Cresollius libr. III. Theatr. Rhet. ille tamen *κριτικοὺς* ea significatione *λόγους*, etsi non perfunctoria viri sit diligentia et apparatus instructissimus, silentio prorsus involvit: nec mihi quidem quamvis serio cogitanti tale quid unquam legisse venit in mentem: itaque eum bona interpretis illius pace *τὰ κριτικὰ* et *κριτικοὺς λόγους* sumam notione familiarissima pro ipsa *κριτικῇ*. quod mihi obvium videtur: ita *λόγοι φιλολογικοὶ* pro ipsa ponuntur philologia, ut et *λόγοι φιλοσοφικοί*. Dionysius Longinus Epist. ad Amelium: *οὐκ ὀλίγοι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων προέστησαν, non pauci philosophiae docendae praefuerunt.* In hac autem Philologiae seu Grammatices parte excelluisse Pollucem nostrum, hoc ipsum quod edimus Onomasticum est indicio: si quis tamen interpretis adsciverit sententiam, modo id non temere fiat et sine ullius scriptoris auctoritate, me non valide renitentem habebit. Rerum

vero sophisticarum doctrinam audiit auctor noster et accepit ab Adriano nobili tunc temporis sophista, cuius omnem vitam egregie atque ornate Philostratus enarravit, et aliquantulum brevius Suidas: Philostratus autem hunc istius institutionis fructum Pollucem percepisse refert, ut aequalibus abfuerit intervallis ab Adriani virtutibus et vitiis: *Ἀδριανοῦ δὲ ἀκροατὴς γενόμενος ἴσον ἀφέστηκεν αὐτοῦ καὶ τῶν πλεονεκτημάτων καὶ τῶν ἐλαττωμάτων.* Aemulus autem Adriani fuisse dicitur Aristidis hominis eo tempore disertissimi, cuius quaedam ingenii monumenta superstitant, et octoginta ferme annos attigisse: qua ratione si natus fuerit sub Domitiano, Herodem enim, qui Traiani floruit aetate, cum octodecim implesset annos, audivit, diem imperante Commodo obiit supremum: ad Commodum certe, cuius habebat amicitiam, eum dedisse literas, narrat Philostratus. Exinde Pollucem, cum satis aliorum esset imbutus praeceptis, artem sophisticam publice professum esse credo: hoc vero cum non sine laude multa suaque faceret existimatione, eum praecipue delegit Marcus Antoninus exactissimum boni Imperatoris exemplar, quem erudiendo praeficeret filio suo Commodo: hunc ille suavissima voce sic cepisse dicitur, ut thronum ab eo Atheniensem acceperit: Philostrati locum apponere iuvat: *ἐλέγετο δὲ ταῦτα καὶ μελιχρᾷ τῇ φωνῇ ἀπαγγέλλειν, ᾗ καὶ βασιλέα Κόμμοδον θέλξας τὸν Ἀθήνῃσι θρόνον παρ' αὐτοῦ εὕρατο.* Scripsit igitur ipse Pollux in literis ad Commodum, quae Onomastici libro VIII. sunt praefixae, binas se dietim recitare orationes, *τὸν μὲν ἐκ τοῦ θρόνου, τὸν δὲ ὀρθοστάδην.* Sed cum duplex fuerit apud Athenienses thronus, sophisticus et politicus, quod erudite ostendit doctiss. Cresollius lib. IV. Theatr. Rhet. cap. 1. et seqq. non immerito disceptari potest, alterutri Pollucem Commodus praefecerit: meam si quis exquirat sententiam, dixero sophistici throni Onomasticographum nostrum obtinuisse dignitatem: in eam autem opinionem me praecipue impellit, quod *θρόνος*, cum simpliciter ponitur, sophisticum in primis designet, quam rem extra dubitationis aleam ponunt non pauci veterum loci, quos studiose Cresollius collegit: honorificentissimum autem habitum fuisse dignitatis gradum, si quis Athe-

nionsem thronum adipisceretur, liquido nec uno lo-
co testatur Libanius, cuius ideo verba protulisse pre-
tium erit operae, quod Cresollius omiserit: ἐπεὶ δὲ
ἐδόκει μέγιστον εἶναι θρόνων ἄξιον τῶν Ἀθηναίων κεκρί-
σθαι, καίτοι τοῦτο φροντίσασα ἡ τύχη δέδωκε τοῦτον τὸν τρό-
πον· haec in eo libro, quem de propria vita composuit:
meminit eiusdem rei paucis interiectis: θρόνων δὲ οὐ
δυνηθέντες ἀντιλαβέσθαι αὐτόθι· pauloque inferius: ὡς
γὰρ δὴ ἐνέβαλον εἰς τὴν ἀγορὰν, ὁρῶ τινα Καππαδόκην
ἥκοντα ἐπὶ θρόνον, βασιλέως πέμποντος· adhucdum igi-
tur aetate Libanii Caesares hunc honorem decerne-
bant, quod eruditiss. Cresollio contrarium est; qui mo-
rem illum multo prius evanuisse contendit in Rhet.
Theatr. IV. c. 2. adde Philost. in Philisci vita: nec
tamen non constat, saepius optimatum suffragiis
sophistas ad thronum esse lectos: sed observandum
obiter prioribus in locis θρόνους non temere dixisse
Libanium; plures enim, quod iam notavi, Athenis
erant throni: ita Platonem Gerasensem legum vim
et necessitatem in causis, actionibus et θρόνοις ve-
hementer defendisse atque demonstrasse Stephanus
in Γέρασα commemorat. Sed ad examen accura-
tius revocanda sunt illa Pollucea: τὸν μὲν ἐκ τοῦ
θρόνου λέγοντα, τὸν δὲ ὀρθοστάδην· in quibus inter
sese opponit ἐκ τοῦ θρόνου λέγειν et ὀρθοστάδην
merito quidem: sedentes enim e throno declama-
28 bant, ut ubertim docuit politissimi vir ingenii, quem
saepius nominavi, Cresollius lib. III. cap. 13. Sed
appositissimus est ad rem nostram Philostrati locus
in Scopeliano: διελέγετο μὲν ἀπὸ τοῦ θρόνου ξὺν
ἁβρότητι· ὅτε δὲ ὀρθὸς διελέγετο, ἐπιστροφήν τε εἶ-
χεν ὁ λόγος καὶ ἔῤῥωτο· quorum mihi sensum non
rite Cresollius videtur assequutus: haec enim posi-
turus talia praefatur: *Porro sophistae vulgo de-
clamitabant sedentes, nisi forte in graviori qua-
dam amplificatione exurgerent:* videmus eum cen-
suisse ad unam utraque orationem esse referenda,
quae dixerim ego ad duas diversi generis declama-
tiones pertinere: Philostratus enim exponit, si recte
animum attendas, et quam molli vocis modulatione
Scopelianus e throno pronunciaret, et quantis viri-
bus ac quonam dicendi robore stans atque a throno
remotus declamaret. Praeterea, coniecturam enim

meam adferre non gravabor, cum illud etiam sophistici muneris esset discipulos in forensibus exercere causis, arbitror ex suggestu recitatas esse declamationes sophisticas, actionum autem forensium doctrinam cum discipulis impertirent, sophistas stantes recitasse: ipsa cum opinione mea ratio coniurat: nam in orationibus sophisticis *ἁβρότης*, seu quaedam pronunciandi mollitia requirebatur et grata dulcitudo; sed in iudicialibus nervi quidam, et animi oculorumque ac gestuum omnium vigor: pluribus eam rem argumentis, quod fieri forte posset, constabilire non aggrediar: illuc enim ad Pollucem est redeundum. Non tantum vero magna laudis aemulatio inter sophistas, sed et ingens intercedebat obtrectatio, quae modo non defuit Polluci, sed etiam invidia magis, quam ex rei forte veritate virtutes eius obtrivit. Incidit Athenodori viri clarissimi aetas in ea tempora, quibus res Pollucis maxime floruerunt; sed, cum eandem artem tractaret, eius orationes ut pueriles et enervata dictione diffluentes illudebat: Philostratus: *παιδεύων δὲ* (*Ἀθηνόδωρος*) *κατὰ χρόνους, οὓς καὶ Πολυδεύκης ἐπαίδευσε, ἐπέκοπτεν αὐτοῦ ταῖς διαλέξεσιν, ὡς μειρακιώδη λέγων, οἱ Ταντάλου κῆποι·* quam orationem *μειρακιώδη* Graeci vocant, *puerilem* dicunt Romani, in qua ieiunitas est et insulsitas summa, nullum vero rerum verborumque pondus: de orationibus Hegesiae ista Ciceronis est interrogatio in Bruto: *At quid est tam fractum, tam in ipsa, quam tamen consequitur, concinnitate puerile?* huic est opposita fortis et nervosa eloquentia. Praetera notavit apud Philostratum in margine Morellus, *ἴσ. ἐπέσκωπτεν·* qua re suam ipsius ignorantiam manifesto declaravit; germanum enim genuinum esse reor *ἐπέκοπτεν·* est autem *ἐπικόπτειν* acerbiori quodammodo linguae verbere aliquem castigare, aut potius aperto scommate vel convicio mordere: et ab hac origine *ἐπικόπτης* hominem significat bene prodigum maledictorum et reprehensionis: utriusque verbi varia fuit apud Diogenem Laërtium fortuna: in Xenophane IX, 18. haec leguntur: *γέγραφε δὲ καὶ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείας καὶ ἰάμβους καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ἐπικόπτων αὐτῶν τὰ περὶ θεῶν εἰρημένα·*

in quibus, me iudice, perdunt operam, qui refingere tentant ἐπισκώπτων· fallor enim, aut alludit Laërtius versiculum Timonis, quem ante produxerat: Ξενοφάνην ὑπάτυφον, Ὁμηροπάτην ἐπικόπτην· non me fugit, esse viros eruditissimos, qui hoc ipso loco satius ducant e Sexto Empirico reponi ἐπισκώπτην, quam alteram retineri lectionem: sed ego me tamen aggrego potius ad Casauboni sententiam, qui non iniuria defendit ἐπικόπτην· cum eo facit praestantissimus Menagius, etiamsi non satis videam, qua ratione debito versiculi modulo incommodet ἐπισκώπτης· hoc enim munimine opinionem illam praecipue tutatur vir magnus: neque etiam abhorream ab hac voce reducenda in eodem auctore II, 127. et IV, 33. Kuehnio non refragante: credibile profecto est usum vocabuli insolentiorem tantam in MSS. peperisse varietatem: ad haec autem si accesserit auctoritas Philostrati, rem esse confectam puto: at praetereundum mihi non est simili loquendi forma Romanos usurpasse *proscindere aliquem*, aut *alicuius famam*. Vitii tamen aliquid, ut censeo, in Philostrateo loco residet: nam orationem, uti legitur in vulgatis, bene conglutinatam et satis concinnam esse nemo literarum Graecarum non expers affirmarit: levi vocum transpositione melius habebit: ἐπέκοπτεν αὐτοῦ τὰς διαλέξεις, ὡς μειρακιώδεις· nisi si quis ante hoc probet: ἐπέκοπτεν αὐτὸν ὡς μειρακιώδη ταῖς διαλέξεσιν, λέγων etc. maritandum enim cum genuino casu ἐπικόπτειν. Sed illi Ταντάλου κῆποι, quibus orationes Pollucis Athenodorus assimilabat, qui sint et quo sensu videantur intelligendi, Tyrius sophista nobis aperiet: δοκεῖν ἐμοί, inquit, τὸ κοῦφον τοῦ λόγου καὶ ἐπιπόλαιον φαντασίᾳ παρεικάζων οὔσῃ τε καὶ οὐκ οὔσῃ· scilicet auctoris nostri orationes, Athenodori si standum sit iudicio, inani quodam verborum strepitu, et concinnitate mentita refertae praeterfluebant, cum nihil in iis utile inesset ac fructuosum: non multo melior igitur auditorum erat sors, quam Tantali, qui decipienda manu fugientia captabat poma: ante oculos vero habuit Athenodorus vulgari notissimam
29 usu paroemiam Ταντάλου κῆποι et Ταντάλου κήπους τρυγᾷν, de qua praeter alios paroemiographi con-

sulantur et Suidas. Etsi vero non parum Pollucis famae detractum iverit invidia, discipulis tamen haud caruit, quorum multitudine cumprimis sophistae gloriari audebant: prodiit ex eius schola Antipater, quem Adriano operam et Polluci dedisse narrat Philostratus; sed postea Severo Imperatori fuit ab epistolis: *'Αδριανῷ μὲν*, inquit, *καὶ Πολυδεύκει φοιτήσας ἀπὸ τοῦ Πολυδεύκους μᾶλλον ἥρμοσται, τὰς ὁρμὰς τῶν νοημάτων ἐκλύων τοῖς τῆς ἑρμηνείας ῥυθμοῖς.* in quibus itidem lineamentis non obscuris corpus orationis Polluceae depingitur. Porro legitimum reliquit filium bonorum magis quam eruditionis haeredem: *ἐτελεύτα δὲ ἐπὶ παιδὶ γνησίῳ μὲν, ἀπαιδεύτῳ δέ.* Tandem quum annos octo et quinquaginta exegisset, diem obiit supremum: in quo tempore designando unanimis est Philostrati et Suidae consensus: sub quo vero Caesare Pollux decesserit, cum id a nullo liquide sit traditum, nostrum non est peraccurate definire: Commodo tamen si fuerit superstes, non multum supervixisse credo: videtur enim ab hoc extremo vitae spatio ad sophistici throni honorem evectus: quanquam non ignarus sim quosdam admodum iuvenes etiam ad huius dignitatis gradum adscendisse: hoc itaque si probabili argumento niti concedatur, annis Imperatorum computatis et in summam collectis, in Adriani tempora natalem eius diem incidisse oportet: Antonini enim Pii, Marci Philosophi, et Commodi annos, quibus ad imperii Romani gubernacula sederunt, si una sumseris, quatuor et quinquaginta conficiunt: his si quatuor alios adieceris, numerum habes annorum, quibus inter vivos fuit Pollux: Adrianus autem orbi Romano praefuit uno et viginti annis: superos ergo videtur reliquisse noster vel sub Commodo vel Pertinace. Tantum de Pollucis vita, aliisque, quae ad eam spectare videbantur, rebus: nunc, antequam ad ingenii eius monumenta transeamus, alia nos quaedam admonent, quae praetermisisse religioni duco. Persuasum fuit hactenus eruditis viris inter eos, qui Polluci fuerunt inimicissimi, enumerandum esse cum maxime Lucianum: quin etiam creditur auctorem nostrum Attico sale defricuisse, et in

eius effudisse caput, quae posteris conscripta reliquit in Lexiphane et rhetorum praeceptore: ego me rem non levem praestiturum arbitror, si hanc temere praeconceptam opinionem ex hominum animis evellam; eademque me opera gratiam a Polluce magnam initurum spero, si foedissimam hanc ipsi labem abstergam. Primum quidem utrorumque aetatem congruere aut parum saltem distare concedam necesse est: variis enim e Luciani locis patet, eum floruisse sub Antoninorum imperio et Commodi: hac sane de re nemo Luciano paululum familiarior addubitet: legendus enim solus eius Pseudomantis seu Alexander, qui omnem, si cui quis est, scrupulum demat: in eo quidem dialogo θεὸν vocat Marcum Philosophum, ex quo recte collegit Vossius de Histor. Gr. II. c. 15. eum de hoc Imperatore iam defuncto et in Deos relato loqui: huc accedit quod oraculum illud Alexandri mendax Antonini Pii et Marci aetate sit exortum, fallendique fecerit initium: ea vero de re Lucianus tanquam sibi comperta et explorata, quaeque se contigerit vivente et vidente scribit, quod recte Marcilius cum alibi tum ad Philopatrim observavit: de hoc autem oraculo legendum suadeo prodigiali doctrina virum Ezech. Spanhemium de Usu et Praest. Numism. p. 176. Demonax, cuius laudum liberalem egit buccinatorem Lucianus, iisdem vixit temporibus: inter alia vero meminit Herodis sophistae, quem Marci Philosophi praeceptorem fuisse Capitolinus tradit: sed operae fuerit pretium animum attendere ad illum Sostratum, quem Herculem Graeci nominabant, cuius in primo Demonacte vitam se conscripsisse refert: hic Sostratus cum Herode iam seniore colloquutus est; ut narrat in eius *sophistae* vita Philostratus: putandum enim, Herculem illum, cuius a Philostrato fit mentio, quique se Agathiona denominari a Boeotis dictitabat, non alium esse aut diversum ab hoc Sostrato, cuius se memoriam et res gestas literis illustrasse Lucianus testatur: res illi lucide liquebit, qui Luciani Sostratum cum Agathione Tyrii scriptoris componere non fuerit gravatus: igitur illi non video quo pacto ab errore turpi se liberare queant,

qui affirmare non dubitaverunt, Sostrati illius memoriam, si unum, qui eius fecerit mentionem Lucianum excipias, penitus esse oblitteratam: sed longius in hac re non procedam, quanquam in ea forte aliorum scrinia compilare non opus haberem. Iam nunc igitur in rem praesentem eamus: Lexiphanes in hac disputatione ordinem occupabit primum: de hoc dialogo ita scribit vir maximus I. G. Graevius, cuius in re literaria nomen dudum est pervulgatum, in politissimis illis ad Lucianum notis: *Per Lexiphanem in dialogo, qui hac nomine inscribitur, intelligi Pollucem, qui Onomasticon scripsit, in quo omnia, quae hic irridet, obsoleta verba inveniri, memini olim in scholiaste Luciani* 30
ἀνεκδότῳ legere apud Is. Vossium τὸν πάνυ. Opinor equidem ipsum illum codicis Vossiani scholiastem postremis Amstelaedamensium typis cum erudito orbe esse communicatum: nihil autem in eo, quod ad Pollucem spectet eiusvé Onomasticon, ad Lexiphanem adnotatum invenio, ex quo mihi cogitare venit in mentem, memoriam forte optimo homini imposuisse: verisimillimum enim videtur virum summum, cum in animo haererent, quae legerat a vetere commentatore ad Rhetorum Praeceptorem observata, ad Lexiphanem retulisse, quod paulo post magis patebit: sed vir prudentissimus iudicium suum non interposuit, totamque rem in medio reliquit: eruditissimus tamen Kuehnius in praefatione, aliique etiam perdocti viri conceptis verbis affirmare non verentur ipsum in hoc dialogo perstringi Pollucem: ego vero ne probabili quidem argumento destinari posse et fulciri hanc opinionem existimo: quod enim quis obiiciat, omnia, quae Lucianus ad risum prostituit, obsoleta verba in Pollucis inveniri Onomastico, adeo non verum est, ut etiam multa enumerare sit in promptu, quae frustra quaesiveris in auctore nostro: ne forte meam in hac asseveratione fidem desideret lector, speciminis ergo ex prima pagina quaedam apponam, unde de reliquis non difficili labore iudicium ferri possit: *γράμμα τήτινον, νεοχμὸν, ἀντισυμποσιάζειν, εἴρωνα κεδοῖ καταβαλεῖν, εὔπορα ὦτα* etc. Praeter haec perpetuum quoddam hominis inepte docti, quicunque

demum is fuerit, Lucianum traduxisse scriptum, mihi quidem non dubitabile videtur: illud erat, me iudice, symposium seu convivium ad exemplar et aemulationem Platonici symposii conformatum: id ni fuerit verum, expediro mihi quemvis optem, quid sibi velint aut quorsum tendant ista Lexiphanis in dialogo primo: *ἀντισυμποσιάζω τὸν Ἀρίστωνος ἐν αὐτῷ (τῷ συγγράμματι)* Benedictum in sua versione hallucinatum esse credo: *convivium ab illo Aristonis diversum instituo:* dixerim equidem hoc loco *ἀντισυμποσιάζειν* aptius significare *imaginem seu formam symposii Platonici in suis scriptis exprimere;* nisi quis maluerit, *vicissim convivio excipere:* sed hac de re statuet lector, prout placitum fuerit: ista quoque ex eodem selecta dialogo a nostris stant partibus: *ζητῶ οὖν πρὸς ἐμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα κακὰ συνελέξω καὶ ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅσων καταλείσας εἶχες τοσοῦτον ἑσμὸν ἀτόπων καὶ διεστρόφων ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίησας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα ποθὲν ἀνασπῶν κατὰ τὸ ἰαμβεῖον, Ὄλοιο θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφοράς.* De Polluce neminem esse dicturum autumo, ipsum non pauca nominum eorum, quae in Onomastico continentur, per se confinxisse, quippe qui summa cura et diligentia studuit, si quid rarius adferret et a communi consuetudine remotius, veterum auctoritate munire: porro animum quaeso, lector attendat ad haec Lycini Lexiphanem monentis et emendantis verba: *καὶ μὴν κἀκεῖνο οὐ μικρὸν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἁμαρτάνεις, ὅτι οὐ πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προπαρεσκευασμένος, ἔπειτα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι καὶ τοῖς ὀνόμασι, ἀλλ' ἤν που ῥῆμα ἔκφυλον εὕρῃς, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῇς εἶναι καλὸν, τούτῳ ζητεῖς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ παραβύσῃς αὐτό που, κἂν τῷ λεγομένῳ μὴ ἀναγκαῖον ᾖ·* communi nisi quis caruerit sensu, in Onomasticon hoc Pollucis quadrare non dicet: mihi prius quidvis persuaderi patiar, quam hoc ut credam: ubi enim illa in Onomasticis locum habeant, ut quis ordine perversissimo verbis sensum quaerat, non sensui verba? praeterquam quod cum Polluci propriis aliquid verbis propriaque sententia scribendum est, ut usu venit cum alibi saepissime, tum libr. VIII. tam plane scribit, tantumque abest

ab obscuritate eiusmodi vocum squalore, ut apud animum meum summopere mirer, qui potuerint Pollucem cum Lexiphane viri doctissimi coaequare: neque adeo quenquam commoveat earum multas, quas collegit Lucianus, antiquiores voces in Pollucis itidem Onomastico reperiri: cum in eam saepissime curam incubuerit Pollux, ut vetustiora quaedam nec tamen inelegantia ex antiquis scriptoribus et comicis adnotaret: sed quid ego in re clara moror, in qua vereor, ut argumenta recensendo lectores fatigem. Lexiphanis tela, quae ad pravum adhibuerant usum viri docti, depulimus ab auctore nostro: succedit rhetorum praeceptor, in quo amovendo maior erit et scrupulosior difficultas, cum veterum auctoritate premamur: sic tamen in hoc disputabitur, ut cuiuscunque liberam iudicandi facultatem nobis oppignoratam nolimus. Disertis itaque verbis in Pollucis ignominiam hunc libellum esse productum scholiastes non nimium vetustus affirmat: rem ex ipsius verbis cognoscamus: *Φασὶν ὡς εἰς Πολυδεύκη τὸν ὀνοματολόγον ἀποτεινόμενον Λουκιανὸν τοῦτον γράψαι τὸν λόγον τέχνην μὲν οὐδ' ἥν τινα λόγον παραδιδόντα, σωρὸν δὲ λέξεων ἀδιάκριτον ὑφιστάντα, καὶ ἴσως οὐκ ἀπὸ σκοποῦ ταῦτα τοῖς φήσασιν εἴρηται· ἐπεὶ καὶ συγχρόνω ἄμφω Λουκιανὸς καὶ Πολυδεύκης· ἐπὶ γὰρ Μάρκου τοῦ αὐτοκράτορος·* vitia quibus oppressus est locus, cursum nostrum impediunt, et sunt obiter removenda: scribe pri- 31
mum *τέχνην μὲν οὐδ' ἥν τινα ἢ λόγον*. deinde *συνιστάντα*, *corradentem*. ut reponamus, Graeci sermonis ingenium postulat: *ἀδιάκριτον* an *ἀδιακρίτων* legas, parum interest: hoc tamen malim: sed multo etiam audacius maiorique cum fiducia veritatem huius opinionis ille noster venditat ad haec in extrema dialogi parte verba: *πρῶτον μὲν οὐκ ἔτι ποθεινὸς ὀνομάζομαι, ἀλλ' ἤδη τοῖς Διὸς καὶ Λήδας παισὶν ὁμώνυμος γεγένημαι.* attende sis: *Ἐντεῦθεν ἀναντίῤῥητον*, inquit, *ἤδη*, *ὡς Πολυδεύκην διασύρει ὁ παρὼν λόγος, εἴγε Κάστορος ἀδελφὸς Πολυδεύκης ὁ Λήδας, ᾧ οὗτος ὁμώνυμος ὁ διασυρόμενος ῥητόρων διδάσκαλος.* Et obloquimur etiam tanto sponsore? sed bona verba, quaeso; neque iudicet quis, nisi re prius diligenter cognita: Marcilius vir profecto non indoctus huic sententiae subscribit: *Scriptus vide-*

tur, inquit, in Iulium Pollucem, cuius extat Onomasticum. Hinc illud fere in fine huius dialogi: ἀλλ' ἤδη τοῖς Διὸς καὶ Λήδας etc. Palmerius tamen homo doctissimus, cui Musae non minus quam Mars fuerunt propitiae, seu hanc eruditorum ignoraverit opinionem, seu prudenter dissimulaverit, ex eo, quem superius citavi, Luciani loco patere putat rhetorem illum largissimis a Luciano conviciis perfusum primum Ποθεινὸν, deinde fuisse nominatum Διόσκουρον vel Διοσκουρίδην· ea sententia quanti sit ponderis, paulo post examinabitur: nunc illud mihi praecipiendum videtur, non usque adeo debere veteris illius commentatoris auctoritatem apud nos valere, ut quamvis alterius opinionis cogitationem mente nostra excutiat, nisi rationes accesserint firmissimae: hic etiam observari velim, ipsum illum hominem primo scripsisse dubitanter καὶ ἴσως οὐκ ἀπὸ σκοποῦ etc. quamquam postea calidius quaedam effutiverit ad ista, quae nos cummaxime nobiscum facere putamus: ex hoc tamen ipso loco in eam incidisse cogitationem videntur, qui primi opinionis illius extiterunt auctores. Praeterea Luciani scholiastes, id quod efficit, ut in ceteris fides eius deteriori sit loco, falsum et ineptum Polluci impingit crimen; quod nullam omnino artem aut rem dignam memoria tradiderit: contra quem tum Philostratum tum etiam Suidam testes citare mihi posse videor, qui procacem hominis illius calumniandi libertatem suis testimoniis compescant: edidit enim in lucem non pauca et diversi generis noster Pollux, quae cum aliis optimis antiquorum monumentis longinqua delevit aetas et eadem oppressit ruina. Iam porro videamus, an in Pollucem conveniant, quae isto Luciani dialogo memorantur: in quam rem cum plurima possint adferri, pauca tantummodo eaque iudicio nostro praecipua excerpemus, ad quae ut animum accurate advertat, lectorem etiam atque etiam rogo. Ὁρᾷς γὰρ ἐμὲ ὃς πατρὸς μὲν ἀφανοῦς καὶ οὐδὲ καθαρῶς ἐλευθέρου ἐγενόμην ὑπὲρ Ξόϊν καὶ Θμουῒν δεδουλευκότος, μητρὸς δὲ ἀκεστρίας ἐπ' ἀμφοδίου τινός. Haec, me iudice, Benedictus non male verterat, etsi non ignorem aliter sentire viros praestantissimos: ut enim intelligas illud ἐπ' ἀμφοδίου τινὸς, qua voce bivium

profecto Graecis nominatur, repetendum a praecedentibus ἐγενόμην· sed cum in scriptis codicibus ἐπαφροδίτου τινὸς legatur, non est quod pro recepta lectione propugnem, ea tamen conditione, ut ἀκέστριαν τινὰ ἐπαφρόδιτον sic interpreteris: *bellula quaedam et a veneris officio non aliena sartrix.* Aegyptium esse Pollucem oportet fateamur: sed parentes eius tam vili loco fuisse et inhonestae sortis, non facile crediderim, cum patrem eius ut doctum Philostratus collaudet: quanquam non sim nescius, id minime obstare, quo minus in tenui quis natus sit fortuna: forte etiam nonnemo suspicetur, Philostratum eo parentum Pollucis non fecisse mentionem, quod humili essent conditione: sed nihil est in hoc argumento speciosi, cum saepe Philostratus plurium sophistarum originem et parentes reticuerit, quos tamen nobili genere et illustri familia proguatos aliunde certum est: sed alia supersunt. Exinde vero pro deliciis se cuiusdam illiberalis amatoris voluptati et libidini deserviisse refert ille rhetorum praeceptor: postea meliorem se nactum esse fortunam inscientia et impudentia quasi viatico quodam usum: tandem mulierem quandam observavit septuagenariam, vel potius cum ea habitavit, γρᾳῒ ἑβδομηκοντούτιδι συνῴκησε, cuius etiam omnium bonorum haeres testamento factus fuisset potitus, nisi servulus quidam detestanda malitia eum emisse venenum ad hanc extinguendam fuisset indicio: hac itaque spe cum exciderat, ad forum se contulit, et quamquam causas ageret infelicissime nulloque successu, ianua tamen viridi palma erat insignis: hoc enim monumento testatum voluerunt causarum actores, se ea esse et industria et prudentia, ut perpetuas reportarent a partibus victorias: vitam cognoscis omnibus flagitiis inquinatissimam, quae si sic fuit in aperto posita, ut neminem aut perpaucos lateret, et scriptis etiam exagitaretur, miror equidem, quo pacto Marcus Imperator ad hominem tali existimatione Commodum suum deduxerit informandum; in primis cum mores eius ferociores, referente Capitolino, studuerit emollire et a perdito luxu ad virtutem avocare: his addi potest, quod Pollux fuerit cum uxore, ex qua 32
legitimum etiam suscepit filium, ut supra docui:

atqui rhetorum ille praeceptor septuagenariam habuit et edentulam, cui diutissime spe praedae blanditias fecerit: postremo rhetorum praeceptor forum calfaciebat, ex eoque negotio omnes suas parabat divitias, cum satis sit exploratum iuvenibus in arte sophistica erudiendis Pollucem praefuisse, et thronum obiisse Atheniensem: non quidem me fugit sophistas etiam creberrime causas egisse: sed id nihil ad hanc rem et Pollucem. Denique unde maximum sibi praesidium adversarii comparatum putant, in eo spem opinionis nostrae ponimus modo non totam: pertendunt enim in istis, *πρῶτον μὲν οὐκ ἔτι ποθεινὸς ὀνομάζομαι, ἀλλ' ἤδη τοῖς Διὸς καὶ Λήδας παισὶν ὁμώνυμος γεγένημαι·* Pollucem tantum non digito et nominatim designari: magnum profecto lenocinium incauto hac re obiiciatur: sed omnem illius argumenti probabilitatem disiecit sagacissima Palmerii coniectura: *Διόσκουρον* scilicet, vel, quod potius amplector, *Διοσκουρίδην* hominem illum appellatum, quem tantopere Lucianus sibi deformandum proposuit: nam si quis *Διὸς καὶ Λήδας παῖδας* dicit, non alterum ex illis, sed utrosque Dioscuros significat: sic enim et Horatius: *Dicam et Alciden, puerosque Ledae Hunc equis, illum superare pugnis Nobilem etc.* Quod si Pollucem habuisset ante oculos Lucianus, quis dubitabit eum fuisse scripturum *τῷ Διὸς καὶ Λήδας παιδὶ,* aut simili modo. Dioscurides ea aetate et multi fuerunt et spectatissimae virtutis ac doctrinae, ut alibi ostendemus; sed huius memoriam ex scriptis veterum tum sua malitia vitaeque improbitas, cum temporis diuturnitas videtur erasisse. Restat aliquid in Palmerii sententia, quod probandum non censeo: cum enim illum rhetorum praeceptorem prius existimat vocatum *Ποθεινὸν,* minus bene Luciani mentem perspexit, quae haec est, nisi me totum mea fallit ratio; non amplius illum vocari *ποθεινὸν,* quo scilicet modo delicias compellare consueverant amatores, *bellum, amabilem,* sed suo iam proprio nomine gaudere, adeoque vinculis alienae potestatis et libidinis esse exsolutum. Hactenus optime de Polluce meo, cuius incredibilis quidam amor animum meum insedit, me commeritum esse existimo, cuius famam et bonum in re literaria nomen temere turpi

calumniae non prodendum censebam: id vero mihi multo magis etiam optandum est, ut non minus ipsi mihi quam veritati meisque lectoribus satisfecisse videar, non quod aliorum sententias opinioni meae obligatas cupiam, nam proprii quemque iudicii trahit voluptas, sed quia singulari affectu Polluci faveo. Cum hoc vero nostro Polluce ne quis confundat istum, cuius meminit in Demonacte Lucianus: *Ἐπεὶ δὲ Ἡρώδης ὁ πάνυ ἐπένθει τὸν Πολυδεύκη πρὸ ὥρας ἀποθανόντα·* paulo inferius: *Περὶ μέντοι Ἡρώδου ἔλεγεν ἀληθεύειν τὸν Πλάτωνα φάμενον οὐ μίαν ἡμᾶς ψυχὴν ἔχειν· οὐ γὰρ εἶναι τῆς αὐτῆς ψυχῆς Ῥήγιλλαν καὶ Πολυδεύκη· Ῥήγιλλαν*, me probante, Marcilius restituit: ille vero Pollux, cuius hic mentionem factam vides, alumnus erat Herodis, quem cum aliis propter singularem ingenii morumque praestantiam et bonitatem a pueris eduxerat: memoriae prodidit hanc rem Philostratus: *ἀλλ' Ἀθηναίοις ἀπάνθρωπα ἐδόκει ταῦτα οὐκ ἐνθυμουμένοις τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Πολυδεύκη καὶ τὸν Μέμνονα, οὓς ἴσα γνησίοις ἐπένθησε τροφίμους ὄντας, ἐπειδὴ καλοὶ μάλιστα κἀγαθοὶ ἦσαν, γενναῖοί τε καὶ φιλομαθεῖς καὶ τῇ παρ' αὐτοῦ τροφῇ πρέποντες·* videtur autem Herodes istis pueris imposuisse nomina ab heroibus ducta, quod olim insolens non erat. Haec autem etsi ab ingenio attento non difficulter animadvertantur, novi tamen, qui pudendo errore nostrum Pollucem et illum Herodis non differre defenderet. Praeterea alius etiam in mundo fuit Iulius Pollux, qui orbis terrarum fastos a rerum principio ad Valentis aetatem perduxit; qua ipsa re Polluce nostro longe inferiorem esse liquet: huius plerosque viros doctissimos, qui de Onomasticographo scriptis aliquid mandaverunt, mentionem fecisse reperio: inter alios adeundi Colomesius in Bibliotheca Selecta, I. G. Vossius de Hist. Graec. lib. IV. c. 17. Faber in Dissertatione de Lexicographis, in primis autem Lambecius ad G. Codini Excerpta p. 143. ubi luculentum huius auctoris fragmen protulit; et pag. 163. Postquam Pollucis historiam, qua fieri potuit a me accuratione, sum persequutus, sequitur, ut de scriptis eius et operibus itidem nonnihil disseratur, quem nostrae praefationis locum qua potero brevitate perficiam. Quae Suidas

enumeravit, omnibus est legendi potestas. Philostratus, ut aequabilem nec incomtum ostendat orationis tenorem habuisse nostrum Pollucem, has ex quodam eius scripto reliquias servavit: ὁ *Πρωτεὺς ὁ Φάριος, τὸ θαῦμα τὸ Ὁμηρικὸν, πολλαὶ μὲν αὐτοῦ καὶ πολυειδεῖς αἱ μορφαί· καὶ γὰρ ἐς ὕδωρ αἱρεται, καὶ ἐς πῦρ ἅπτεται, καὶ ἐς λέοντα θυμοῦται, καὶ ἐς σῦν ὁρμᾷ, καὶ ἐς δράκοντα καὶ ἐς πάρδαλιν ἄττει, καὶ δένδρον ἣν γένηται κομᾷ·* quae mihi commoda quadam et naturaliter grata suavitate videntur delibuta: postea Philostratus alio quodam specimine demonstrat, quaenam fuerit Pollucis declamantis scribendi dicen-
33 dique ratio: istius autem declamationis, unde quae sunt ad illam rem desumsit, seu cuius potius illa continent argumentum, titulum fuisse *Νησιώτας*, perquam legenti Philostratum verosimile fiet: cum vero inter labores alios Pollucem edidisse *Μελετὰς* Suidas commemoret, non alienum a probabilitate mihi videtur, in isto declamationum volumine extitisse hos *Νησιώτας*· sed haec sciamusne an ignoremus parum attinet. Porro manu descriptam Onomasticographi Arcadiam, quam Suidas *Ἀρκαδικὸν* appellat, in Budensi bibliotheca reperiri indicat e Gesnero I. G. Vossius de Histor. Graec. IV, 17. Sed inter Pollucis opera maxime hominum elegantiorum tulisse calculos eius Onomasticon, ex eo comperire licet, quod prae ceteris omnibus voraginem illam praestantissimorum auctorum vetustatem dico effugerit: de hoc igitur paulo maiori cum cura mihi dicendum constitui: quod ut ordine fiat et legitime, quosdam mihi limites praefinivi, ut primo nimirum loco de Onomasticis generaliter, componendi ratione, eorumque variis scriptoribus agam; tum deinde de nostri Pollucis Onomastico capitulatim disputem. A vocum vero notatione rei expediendae ducendum esse initium viri literis humanioribus cultissimi sanxerunt; quorum ego statutis libentissime morem gero. *Ὀνομαστικὸν* igitur *βιβλίον*, ut plene Pollux effert lib. IX. praefat. et in Labbaei codice fuit scriptum, nemo dubitabit, quin descendat a vocibus *ὄνομα* et *ὀνομάζειν*, *nominare*, *nomina imponere*; Onomasticorum itaque munus est, commoda rebus nomina imponere, et docere quibus verbis uberiore quadam

et florente elegantia rem unam designare possimus: non enim in Onomasticis tanquam proprio quodam loco de vocum difficiliorum interpretationibus agebatur; sed quo pacto propriis res quaevis et pluribus insigniri possent verbis: nullus autem huic tractationi generalis praescriptus erat ordo; sed pro lubitu talem quisquis adhibebat, qualem mente concepisset, in quo rerum potius aequalitatem et congruentiam, quam literarum seriem sequebatur: non potuit tamen non fieri, quin multae in hoc scribendi genere obscurorum nominum aut antiquatorum insererentur interpretationes, quod satis etiam ex nostri auctoris Onomastico constat: cum enim certa res incideret, quam quae denotabat rarior esset et tantum non obsoleta vox, illa legitimo iure explicabatur: quod eo magis fieri necesse fuit, quia, si quidem opportunis vocibus res erant signandae, monstrari debebat id quod prolatum erat vocabulum ad rem esse appositum: hinc etiam usu venit, ut frequentissime veterum scriptorum loca et auctoritates adhibeantur: maxime vero id erat necessarium, si vocis cuiusdam probitas minus esset spectata, aut si speciem aliquam novitatis praeberet: ipsum ea de re monentem audi Pollucem in epistola libr. X. praemissa: *καὶ διὰ τοῦτο καὶ πλείους ἐπηγαγόμην ἐνταῦθα τοὺς μάρτυρας, ὅτι τὰ πλείω τῶν ὀνομάτων ἀπολογίας ἢ θράσους ἐδεῖτο*· idemque de omni Onomasticorum usu sic alibi scribit: *μηνύει δὲ ὅσα τε συνώνυμα, ὡς ὑπαλλάττειν δύνασθαι, καὶ οἷς ἕκαστα ἂν δηλωθείη· πεφιλοτίμηται γὰρ οὐ τοσοῦτον εἰς πλῆθος, ὁπόσον εἰς κάλλους ἐκλογήν*· quae cum elegantissime dixerit auctor noster, perconcinne a meo Lederlino sunt versa: *nec tantum in verborum copia congerenda, quantum in delectus venustate laboris insumtum est*: similem adhibuit loquendi formulam Aelian. H. V III, 1. *οὐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ φύσεως αὐτόματα εἰς κάλλος τότε φιλοτιμησαμένης*· ad quem locum perdocta est summi Perizonii nota. Ad illam autem rem quod attinet innumeras in Onomasticis reperiri glossas; sic eo de negotio sentit eruditiss. Maussacus in critica dissertatione: *et tamen quis ignorat in Hesychii praesertim et Etymologi operibus innumeras glossas contineri, ut et Suidae sylloge et Pollucis*

Ὀνομαστικῷ. Ex dictis clare elucet, quae sit differitas inter Onomastica, lexica et glossas. Lexica enim et glossae scruposiora nomina studiosius explanabant, et in ordinem literarum plurimum digerebantur: eam ob rationem meminit Eustathius Λεξικοῦ παλαιοῦ κατὰ στοιχεῖον, et alibi τοῦ γράψαντος ἐν στοιχειακῇ τάξει λέξεων· quae res, si id ageretur, pluribus exemplis stabiliri posset: id tamen probe compertum habeo, sub primis lexicorum incunabulis haec temere fuisse composita, nullaque literarum serie servata: sed postea, cum animadverteretur eam scribendi rationem non parum incommodare quaesituri lectoris utilitati, in desuetudinem fere hic indigestus lexica et glossas componendi modus abiit: quod tamen si quis expositionem vocum difficiliorum libro complecteretur nullo ordinis habito respectu, talia volumina plerumque solebant συμμίκτων, συμμίκτης λέξεως, χρηστομαθείας etc. titulis inscribi: de hoc autem argumento non pauca possem nec inutilia forte cum lectore communicare, ut non vulgaria nec contemnenda praestantiss. Maussacus super eo scribat in dissertatione critica, quem ipsum tamen quivis aequus rerum aestimator sua debere pleraque doctissimo Wowerio non ibit inficias. Hic non inutilis a nobis instituatur quaestio, ad quam ni-
34 mirum grammatices partem Onomastica pertinere sint censenda: de lexicis et glossis idem hoc quaesitum fuit ab eximiis literarum columinibus Wowerio et Maussaco; hic autem praenotandum est, quod tres grammatices esse partes literati veteres tradiderint, τεχνικὴν, ἐξηγητικὴν et κριτικήν· in quibus exponendis et declarandis ne commorari necesse habeam, fecit laudatissima Wowerii et Maussaci industria: qui vero cognoverit formam secundae grammatices partis, confestim istius esse ditionis Onomastica perspiciet: versantur enim cum in rerum tum in verborum explicatione, quae suis quaeque locis usurpanda diligenter assignant: sed praeterea nemo negare ausit, haec omnino opibus illius supremae et nobilioris grammaticae partis indigere: iudicandum enim saepissime de bonitate et pravitate vocabulorum, genuinis auctorum et nothis scriptis, aliisque quam plurimis rebus, quarum propria est in critica

locus. Indolem Onomasticorum et usum rite deformavi, suisque depinxi coloribus: porro nobis videndum est, num et ab antiquitate haec scribendi materia commendetur, et praecellentium auctorum celebritate sit nobilitata: hic equidem non vereor affirmare cum ipsam rem tum etiam nomen longe vetustius esse lexicis aut glossis, quorum origo et prima initia a viris eruditis non ignorantur: ne dictis fides desit, ordine recensebo laudatos in veterum monumentis Onomasticorum scriptores. Primus autem, quem Onomastica conscripsisse accepimus, Orpheus est, sed oratione numeris carminum adstricta: testis huius rei Suidas in Ὀρφεύς, quo loco inter alios Orphei libros enumerat Ὀνομαστικὰ ἔπη αϛ. a quibusdam vero Brontino pervetusto scriptori hic foetus adscribebatur: nam eorum plurima, quae Orphei praeferebant nomen, titulum mentiri credebantur: factum enim frequenter, ut illustris alicuius viri nomine abuterentur, ab eoque suam emendicarent auctoritatem, quo commendatius esset opus, magisque lectores alliceret ficti nominis splendore: nimium autem arguta est doctissimi Eschenbachii coniectura in eius Epigene opere pereruditо: scilicet existimat his versibus Orpheum tradidisse nomina deorum: Athenagoras enim et Athanasius scriptum reliquerunt nomina deorum Orphei esse inventum, cuius vestigia Homerus ceterique dein poëtae sunt sequuti: convenit autem exacte haec expositio perquam ingeniosa cum Onomasticorum lege, quam supra descriptam dedimus: ad hoc forte pertineant opus, quae leguntur apud Macrobium lib. I. c. 18. nisi quis ad Orphei theogoniam referre maluerit. Haec Orphei Onomastica reposuit quoque inter alios principis theologi libros diligentissimus Fabricius Biblioth. Graec. lib. I. c. 19. idemque se non meminisse scribit, alibi praeterquam apud Suidam istius scripti mentionem reperiri: Eschenbachius tamen unum alterumque e Diodoro Siculo et Clemente produxit locum, quae putaverit ex his Onomasticis desumta. Ab Orpheo secundas tenet Democritus, nomen inter antiquos sapientiae antistites vel maxime conspicuum, qui eruditionis suae famam omnimodis ad posteros scriptis propagavit: huius ingenio non tantum arcanioris philosophiae

studium infinita debuit, sed etiam non tralatitio more ad amoeniorum literarum cultum animi industriam adiunxit, ad cuius utinam exemplum philosophiae recentioris auctores se composuissent, minus in ea forte barbariei esse, multo autem plus lucis. Diogenes Laërtius in extrema Democriti vita dictis fidem faciet: *Μουσικὰ δὲ τάδε· Περὶ ῥυθμῶν καὶ ἁρμονίης· Περὶ ποιήσεως· Περὶ καλλοσύνης ἐπέων· Περὶ εὐφώνων καὶ δυσφώνων γραμμάτων· Περὶ Ὁμήρου ἢ ὀρθοεπείης καὶ γλωσσέων* (malo separatim *Περὶ γλωσσέων*) *Περὶ ἀοιδῆς· Περὶ ῥημάτων· Ὀνομαστικόν· Μουσικὰ* veteres appellabant literas humaniores, quae Musis doctrinae praesidibus sunt curae: totum vero Diogenis adscribendum duxi locum, ut sine controversia liqueret eiusmodi fuisse Democriti Onomasticon illud, quod ad hanc nostram spectet materiem: tituli enim aliorum librorum vicini non obscure declarant, haud uno in opere de nominibus eorumque adhibendorum apta ratione a philosopho Abderitano fuisse tractatum. Non autem accedo ad Menagii sententiam legentis *Περὶ Ῥημάτων ἢ Ὀνομαστικόν* multum enim ab Onomasticorum forma distat illa *Περὶ Ῥημάτων* materia, siquidem ad primam grammatices partem pertineat, adeoque singulari libro sit exponenda.

Tertio consistit loco Gorgias sophista, cuius olim in bibliothecis extitisse doctorum hominum Onomasticon ex solo quidem Polluce, si memoria non fallit imprudentem, cognovimus: ipse tamen eum Gorgiae laborem nescio quo iure spernit: *Ὀνομαστικόν τι βιβλίον πεποίηται Γοργίᾳ τῷ σοφιστῇ, οὐ τόδε μὲν ἀκοῦσαι παιδευτικὸν, εἰς δὲ πεῖραν ἐλθεῖν ὀλίγου λόγου.* Praefat. libr. IX. Gorgias autem hic est insignis ille Leontinus sophista, qui princeps nervos, splendorem et numeros orationi addidit: frequens est eius mentio in Bruto Ciceronis, et vitam luculenter enarravit Philostratus libr. I. de vit. sophist. Putatur etiam Onomasticon edidisse
35 Herodianus grammaticus: sagacissimus noster Iungermannus illius fecit mentionem ad epistolam auctoris nostri primam: sed cum totius rei fundus sit Etymologici Magni pater, eius verba produci oportet, et accuratius expendi: *λέγουσι δέ τινες, ὅτι ἐν τοῖς Ἐπιμερισμοῖς Ἡρωδιανὸς λέγει, ὅτι μονήρη ἐστὶ κυδαίνω, ἐκύδηνα, κυδάναντος, καὶ κατὰ*

συγκοπὴν καὶ συνθέσει ὑπερκύδαντος· ἐν δὲ τῷ Ὀνομαστικῷ λέγει, ὅτι ὄνομά ἐστι, καὶ μᾶλλον ὄνομα δεῖ λέγειν ἤπερ μετοχήν· τὸ γὰρ Ὀνοματικὸν αὐτοῦ ὁμολόγηται εἶναι· οἱ δ' Ἐπιμερισμοὶ οὐκ εἰσὶν αὐτοῦ πάντες, ἀλλ' εἰσὶ καὶ ψευδεπίγραφοι. in his cum duplex eiusdem tituli reperiatur scriptura, dubium est, utra potior sit iudicanda: Sylburgius homo praestantis iudicii ἐν δὲ τῷ Ὀνοματικῷ reficiendum existimavit: rectissime, me spondente: aperte nobis adstipulatur Eustathius ad Il. Δ. ubi, de eadem hac agit voce: Ἡρωδιανὸς δὲ ἐν Ἐπιμερισμοῖς μετοχὴν λέγει τοῦτο ἀπὸ τοῦ κυδάναντες· ἐν δὲ τῷ Ὀνοματικῷ ὄνομα λέγει εἶναι αὐτὸ, ᾧ καὶ πιστευτέον, ὡς φασὶν οἱ παλαιοὶ, ἤπερ τοῖς Ἐπιμερισμοῖς· τοῦτο μὲν γὰρ Ἡρωδιανοῦ εἶναι ὡμολόγηται· ἐκείνων δὲ εἰσὶν οἳ ψευδεπίγραφοι λέγονται; hinc in Etymologo patet emendandum, κυδάναντες et ὑπερκύδαντες, quanquam, illud leviculum sit et nullius momenti; in Eustathio vero suppleri debet, ᾧ καὶ μᾶλλον etc. ἤπερ enim tunc sequi solet, cum praecessit μᾶλλον. Titulus autem huius Herodiani operis non tantum Ὀνοματικὸν sed et Ὀνοματικὰ fuit: praestat affirmationem meam Eustathius ad Odyss. Π. ἐν δέ γε τοῖς Ὀνοματικοῖς τοῦ Ἡρωδιανοῦ φέρεται, ὡς ἐκ τοῦ μάρτυς γίνεται κατά τινα διάλεκτον τροπῇ τοῦ ς εἰς ρ ὁ μάρτυρ. Cum autem sic, ut posui, utrisque Eustathii locis editio Romana prae se ferat, mirari subit, qui contigerit, ut in indice auctorum ab Eustathio adductorum, quem in Bibliotheca Graeca publicae luci doctissimus Fabricius commisit, utrobique repraesentetur Ὀνομαστικὸν, cum scriptum decuerat, haec enim est germana lectio, Ὀνοματικόν. Illud autem Herodiani volumen, quin ipsis rebus tractandique modo multum ab Onomasticorum abfuerit forma, non dubitabit, si quis animum ad solam attendat inscriptionem: βιβλίον enim Ὀνοματικὸν iure nominabatur, in quo de nominibus, eorum natura, mutatione et perfecto scribendi modo agitur: in hanc ipsam vero curam incubuisse Herodianum in hoc toto volumine, satis superque ea, quae proferunt Etymologus et Eustathius, demonstrant: pertinuit igitur hic liber ad primam grammatices partem, quae τεχνικὴ dicitur seu μεθοδικὴ, in qua modo non

semper Herodianus fuit versatus; quod ipsum profecto simul indicat et satis clare Onomasticωn et Onomaticωn differitatem: forte non dissimili fuit argumento Democriti *Περὶ ῥημάτων*· sed de Palamedis Eleatae grammatici *Ὀνοματολόγῳ* quid statuendum sit equidem ignoro: Suidas illud eius opus nominat in *Παλαμήδης*· certe nostrum Pollucem appellat *ὀνοματολόγον* Luciani commentator: sive quis igitur eum librum Onomasticis persimilem velit, sive potius, quae differentia non parva est, Herodiani Onomaticis, in ea re non disputabo. Denique quoddam Onomasticon Latino Graecum prodiit Argentorati 1536. Calepino praefixum, veteris et bonae notae: eam igitur ob rationem postea fuit etiam insertum Caroli Labbaei Glossis: recte vero huic libro, quisquis fuerit auctor, nomen fecit Onomasticon: nam Graecis vocibus nomina Latina expressit, seu vocabulis Latinis adscripsit voces Graecas, quibus commode designari possent. Sed ad Pollucis Onomasticon tandem veniendum est. Nunc optime discerni potest, an magis conveniat huic Pollucis libro titulus Onomastici an Onomatici: posterius enim quosdam praetulisse MSStos indicium fecit egregius noster Iungermannus ad libr. I. segm. 2. nemo tamen, ut credo, hoc affirmaverit, si recte perspectam habeat magnam Onomastici et Onomatici distantiam, quam perspicue designavi: igitur *Ὀνομαστικὸν* praeplacet; sic enim epistola nona noster Pollux, *Ὀνομαστικόν τι βιβλίον*· in epistola vero prima *Ὀνομαστικὸς* ne legatur an *Ὀνομαστικὸν*, parum, me iudice, refert: attamen nec ego spreverim illam codicum inscriptionem *Ὀνομαστικά*· hoc enim exemplo superius *Ὀνομαστικὰ* produxi Orphei, seu ut Suidas, *Ὀνομαστικὰ λέξη*· momentum huic coniecturae facit, quod Pollux singulos Onomastici libros particulatim et composuerit et ediderit: id ex eo abunde liquet, quod cuique literas volumini praefixerit, quibus operam suam Commodo dedicatam probaret ac commendaret. Praeterea librum primum, et post hunc quosdam forte alios, cum Marcus philosophus adhuc esset in vivis, construxit: ne quae superstitet dubitatio, adverte, quaeso, haec in epistola prima: *τῆς μὲν οὖν ἀρετῆς ἔχεις τὸ μάθημα ἐν τῷ πατρὶ, τῆς δὲ φωνῆς, εἰ μὲν*

ἦγεν αὐτὸς σχολήν, παρεῖχεν ἂν σοι τὸ ἡμῶν ἐλάχιστα δεῖσθαι· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνον ἡ σωτηρία τῆς οἰκουμένης ἀσχολεῖ, ἔγωγ' οὖν ἔν γε τί σοι πρὸς εὐγλωττίαν συμβαλοῦμαι· sed in literis libro octavo praefixis iam tum se thronum Atheniensem fuisse nactum manifesto declarat; ad quem dignitatis gradum Commodus Caesar, parente iam defuncto, Pollucem provexit: cum itaque singulatim Onomastici libros perfecerit 36
Pollux, singulo, cum in lucem daret, Onomastici titulum praescripsit: postquam vero in unum omnes corpus sunt collecti, Ὀνομαστικῶν titulo debuerunt inscribi: sed in commutanda huius libri inscriptione liberius aliquantum, quae eorum est consuetudo, egisse librarii videntur; in qua re eos confudit cum similitudo Ὀνομαστικοῦ et Ὀνοματικοῦ, tum quod unam rem ab altera non distinguerent. Onomasticon vero Pollucis nonnullo apud eruditos fuisse numero hinc constat, quod ex omnibus viri scriptis ad nostram sola perverint aetatem, quam ob rem literis humanioribus non mediocriter gratulamur: sed post ipsa eorum initia, longa quadam oblivione videntur fuisse sepulta: non enim ex iis, qui proximi fuerunt temporibus auctoris, temere quenquam reperies, qui Onomastici fecerit mentionem, aut illud ad testimonium advocaverit: quin vero, si Philostratum excipias, ipsum Pollucis nomen non credo a quoquam istius aetatis scriptore esse laudatum: sed decimo et undecimo praecipue post Christum seculo revixit, et quasi reviruit Pollucis cum Onomastico suo nomen: post hoc enim temporis qui literis aliquid mandaverunt, non raro Pollucis hoc Onomasticon adhibuerunt. Suidas, praeterquam quod breviter eius vitam et scripta sit complexus, nonnulla videtur hinc inde excerpsisse, de qua re monitum est aliquando in notis. De Etymologo vide quae notavi ad IX, 52. Luciani scholiastes auctorem nostrum non simplici vice nominat. Sed plurima descripsit e Pollucis Onomastico, et in suum cum ipsis plerumque erroribus lexicon transfudit Phavorinus Camers: nomen tamen Onomasticographi nostri perraro apposuit: quod si quis animo vacuo et ab aliis curis soluto Pollucem et Phavorinum inter sese comparare institueret, non exiguum laboris fructum me

sponsore reportabit. Praeterea haud pauca non admodum antiquus Anthologiae scholiastes e Pollucis Onomastico desumsit: sed hic ingenue, quod omnino laudandum, cui quaeque referret accepta confessus est: hunc autem commentatorem perdiligenter excussit noster Iungermannus, et si quae ad Pollucem pertinerent suo singula loco congessit. Thomas etiam Magister Pollucis adhibuit auctoritatem, sed in hoc solo tantum loco: Ναὸς ἐπὶ θεῶν, σηκὸς ἐπὶ ἡρώων· οὕτω γὰρ καὶ Πολυδεύκης λέγει· in quibus eum Pollucis Onomasticon ante oculos habuisse non dubitabit, qui primum libri primi caput perlegerit. Tandem factam Pollucis reperi mentionem in vetusto Theocriti commentario, quem pleramque partem ineditum bibliotheca Lugdunensis servat: ipse locus non est in promptu, quem alias erudito lectori lubentissimus impertivissem. Non autem mediocriter ea res in admirationem me rapit, quod Eustathius perdiligens et curiosus scriptorum recentium lector nunquam Pollucis meminerit, neque etiam ita scripserit, ut videri queat e Pollucis Onomastico quicquam decerpsisse; sed non est, quod illa res sollicitet aut impediat. Laudibus autem non contemnendis nostri Pollucis Onomasticon effertur ab illo iamborum auctore, quos e codice bibliothecae Parisinae Lederlinus noster protraxit: librariis enim, quod paulum humaniores non fugit, non erat insolens, ut aut ipsi carmen aliquod pangerent, aut ab alio componi curarent, quod laudes contineret istius scriptoris, quem venum exponebant: nam illud ad huius commendationem haud parum conferre videbatur: reperiuntur itaque non raro in veterum codicum frontispiciis versiculi quidam ad ipsum auctorem collaudandum facti; sed operae mihi pretium videtur, hos iambos, propter singularem eorum pro ista aetate suavitatem et elegantiam, vitiis, quibus omnis illorum obductus est nitor, expurgare, ut saltem a lectoribus intelligi queant: praestantissimus enim Lederlinus noster fideliter hos exscribere fuit contentus, quomodo invenerat in MS. Legendum igitur in secundo versu: Τέρψεις καὶ ὀλβίζεις· quod facile mihi perspicaciores concedent: sed tertius vulnus alit multo altius sanatuque difficilius: rem ipsam non vane me tetigisse

puto: *Ἀντιφέρτας ἐπεύχησθαι τῆς πανσπερμίας*: attamen illud λη in codicibus suprascriptum alio quoque mentem deduxit: aptissimum enim videtur *ἐκπλαῦσαι*' postea felici coniectura Berglerus noster *πολυκρούνους*, cum antea scriberetur *πολυχρόνους*. In sequentibus autem, quis non videat reponendum *ἀμοιβαίην*' ad hanc nos vocant emendationem: legitimi carminis pedes, qui perierunt in *ἀμοιβήν*: denique versu ultimo *εὐσέβειαν*. Ab istis autem vertendis abstinebo propter summam facilitatem, ne sibi factam queratur iniuriam eruditus lector. Eo devenimus, ut de codicibus Onomastici MSStis quaedam itidem in chartam sint coniicienda. Sciendum igitur operis huius bene multos extare libros manu descriptos, non omnes tamen eiusdem probitatis et monetae: perpauci sane funditus integri sunt et intacti: duplex autem inprimis calamitas eos afflixit et vitiavit: cum enim olim minoris pretii, ac quidem par erat, Pollucem fecisse videantur, ut supra nobis est adnotatum, exemplaria huius Onomastici in situ ia- 37
cuerunt, et non leve receperunt a vetustate detrimentum: sed postquam interiecto satis grandi temporis intervallo Pollucis eruditio et huius Onomastici utilitas humaniorum animos ad se convertit, ex paucis iisque corruptis exemplaribus alia deteriora sunt descripta, eaque ratione mutili et temporis iniuria exesi codices infinitos in recentioribus errores pepererunt: ad quae si accessisse tecum cogites nequissimam exscriptorum ignorantiam, iam quidem non adeo mirabere, tantis vitiis et erroribus deturpatum fuisse Pollucem: qui vero emendatiores supersunt codices, vel naufragium illud librorum commune evaserunt, vel ad antiquum et purum exemplar sunt exarati. Veteris autem codicis, qui penes Demetrium Chalcondylam fuerit, mentionem factam invenio apud P. Pantinum Notis ad Apostolium pag. 370. *Agnoscit et Iulius Pollux τὴν οἴνην pro unionis iactu: ubi enim excusus habet libr.* VIII. (VII.) *Onomast. ἔστι δὲ καὶ οἴνη παρὰ τοῖς Ἴωσι μόνοις codex Pollucis MSS. qui fuit aliquando Demetrii Chalcondylae, habet μονὰς pro μόνοις. In eodem codice verba illa excusi καὶ οἰνὸν καὶ οἰνὴν desunt, legitque ἐκδύνειν καὶ χιῇ, ὃν καὶ κῖον ἐκάλουν· ἔστι δὲ καὶ μονὰς etc.*

Codicem illum esse Antwerpiensem ex Kuehnii praefatione constat: Demetrium enim Chalcondylam hunc librum possedisse ibi refert: sed illo tamen, quem dixi Pollucis loco, Kuehnius istam, quod miror, lectionis varietatem ex Antwerpiensi libro non adnotavit, quam Pantinus in medium produxit. Porro MStum Pollucis regium Heraldus vir doctissimus ad testimonium vocat Animadv. in Salmasii Observationes lib. II. c. 15. in quo scilicet defuerint hae voces VIII, 31. ἀντὶ ὀνομάτων φαύλων ὄντων μετοχαί· quae eadem abesse a codice Antw. testatur Kuehnius. Hic sine dubio codex est regiae bibliothecae Parisiis, in qua reperiri quatuor MSStos Pollucis libros monuit amicus noster I. H. Lederlinus; ex quibus etiam non simplici contentus beneficio in posterioribus Onomasticographi libris lectionum excerptas varietates publicavit: sed ut tutius judicium ferri possit de pretio horum codicum et bonitate, et ego meam hoc loco conferre symbolam destinavi: hoc ipsum tamen ut possim, acceptum refero excellenti viro Lud. Kustero,[10] cuius incredibilis humanitas a me satis digne depraedicari non potest: hic cum ante aliquot annos Parisiis ageret, animum inter alios labores utilissimos applicuit ad componendum Pollucis Onomasticum cum binis Parisinae bibliothecae MSStis: postquam vero ipsi innotuisset, splendidam Pollucis editionem Amstelaedami comparari, ab incepto prorsus destitit, inutilem hunc suum laborem et inanem futurum ratus, cum autem anno praeterito hac Berolinum vir praestantissimus transiret, chartas suas mihi concessit exscribendas: ego vero religioni ducebam quicquam omnino benevolum lectorem celare, quod ad splendorem Pollucis et utilitatem prodesse videretur: schedas igitur illas, a quibus non contemnendus ad Pollucem redundaturus est fructus, humanitate non minus quam eruditione conspicui viri subiungo.

Lib. I.

Prior numerus paginam indicat, secundus versum editionis Seberianae; tertius vero segmento editionis nostrae: ita quidem 1, 20. 2. significat paginae primae versum 20. in editione Seberi; et sectionem secundam editionis nostrae.

1, 20. 2. ἀρχαῖοι] mss. ἀπαρχαῖοι. (Quae profecto non contemnenda est lectio: verbum enim istius aetatis ἀπαρχ-

ἄσχολον, occupatum tenere, quod reperias in Luciano, Herodiano, Heliodoro, glossis etc. alias et vulgatae lectioni bunc est, qua Menandrum imitatus esse videri poterat noster. Vide Suidam in ἄσχολος.

1, 23. 2. ὅσα τε συνώνυμα, ὡς ὑπαλλάττειν δύνασθαι] ms. α. qui notatus numero 3610. ὅσα τε συνωνύμως ὑπ. δύναται· (nec probabilitate destituitur, neque etiam venustate quadam haec scriptura, cuius talis est intellectus: *et quaecunque propter aequalitatem significationis apte in oratione possunt dicendi formam variare*: ὑπαλλάττειν concinne pro ὑπαλλάττεσθαι, quod vel in primis in his verbis tralaticium est.)

4, 51. 11. ἐνθεὶς] ms. α. ἀνθεὶς: in altero ms. sic ad marginem scriptum erat.

4, 32. 11. περιγράψασθαι τῷ ἀγάλματι] Duae postremae voces desunt in ms. α. Eaedemque in ms. β. litura deletae erant.

5, 8. 11. ἐργασίαι, ποίησις] Desunt in ms. α.

6, 16. 15. κατακαρῇ] Deest in ms. α.

6, 30. 18. λόγιον φήμη ἐκ θεοῦ] ms. α. φήμη, λόγιον ἐκ θεοῦ.

8, 8. 24. τρόπαιοι] ms. α. addit ἀποτρόπαιοι.

9, 1. 27. δεκάτην ἀποθῦσαι] D. in ms. α. et mox pro δεκάτην ἀναθεῖναι legitur δεκάτην ἀναθεῖναι.

10, 19. 32. ἄγει προσευχόμενοι] ms. α. ἄγ. προσευχόμενοι.

10, 48. 34. πρῶτον τῶν μερίδων] ms. α. τὴν πρώτην τῶν μερίδων.

11, 22. 36. κατακεφημισμένοι] ms. α. κατεπεφημισμέναι.

11, 29. 37. μουσεῖα] ms. α. μουσαῖα.

11, 29. 37. ἑρμαια] ms. α. ἑρμαῖα.

11, 35. 37. ἀσκληπίεια] ms. Ἀσκληπιεῖα.

12, 10. 38. ὁρκωμοτεῖν, ὁρκωμοσία] ms. α. ὁρκωμοτεῖν, ὁρκωμοσία.

13, 41. 44. ἀνεξίτηλος] Haec vox d. in ms. α. Loco eius autem legitur ἀνέκρυπτος, quae vox in aliis etiam mss. occurrit.

14, 8. 44. ἀνεῖται βαφῆς.] ms. α. ἀνεῖναι τὴν βαφήν.

14, 12. 45. συνεισῆεσαν.] ms. α. συνεισῄεσαν.

14, 19. 46. αὕτη θεασαμένη τὰ χείλη etc.] In ms. α. sic legitur: ἤδη θεασάμενος τὰ χείλη τοῦ κυνὸς α. α. β. ἔβαψε δὲ ἡ κόρη, οὐκ ἔφη προσῆσθαι τοῦ λοιποῦ etc.

14, 22. 46. εὐειδεστέραν] ms. α. ἰοειδεστέραν.

14, 36. 48. ἀνέχειν] ms. α. ἀνέδην. (f. ἀναδύειν.)

14, 36. 48. ἥκειν] ms. α. εἴκειν.

14, 42. 48. διαλιπόντες δὲ νύκτα, καὶ διαφημερεύσαντες] ms. α. δ. δὲ νύκτα μίαν, καὶ ἐφημερεύσαντες. 38

14, 45. 49. ταριχεύσαντές τε ἐπὶ δευσοποιίαν ὕδατι τὴν ὄστην ἐκκαθήραντες etc.] ms. α. ταριχεύσαντες φυλάττουσιν· ὅταν δὲ ἐπὶ δευσοποιίαν ἐκείνη χρῆσθαι ἐθέλωσιν, ὕδατι τὸν ῥύπον ἀποκαθήραντες.

15, 17. 50. ἀκαιρόβιοι] D. in ms. α.

15, 27. 51. πολυσιτία, εὐκαρπία γῆς, καὶ εὐπορία λόγου ἀξιωτάτης οὔσης τοῦ σίτου τῆς ἀγορᾶς] ms. α. πολυσιτία· εὐ-

χορία, καὶ λόγου ἀξιωτάτης οὔσης τοῦ δ. τ. ἀγ. τῶν ανδρῶν τσ.

16, 22. 54. ἡμίετες] ms. α. ἡμιετές.

16, 23. 54. καὶ ἡμιέτης χρόνον etc.] In ms. α. sic legitur: καὶ ἡμιέτης χρόνος καὶ διετὴς τις καὶ τριετὴς δὲ καὶ μέχρι δεκαετοῦς ἐπὶ μὲν χρόνου προπαροξυνόντων· ἐπὶ δὲ π. καὶ φ. καὶ οἴνου καὶ ἵ. τ. ὀξυνόντων· ὡς ἐπὶ τοῦ διέτης μέχρι τοῦ δεκέτης.

16, 42. 56. ἐλάττονος ἀριθμοῦ καὶ τετταρακοντούτης.] ms. α. ἐλάττονος ἀριθμοῦ μέχρι τῶν τεσσαράκοντα καὶ τεσσαρακοντούτης.

17, 17. 58. τέτταρα καὶ δέκα ἔτη] ms. α. τετταρακαιδεκάτη.

17, 20. 58. τὸ φυγεῖν ἔτος] ms. α. φυγεῖν εἰς ἔτος.

17, 41. 60. ὑπολήγοντος] Deest in ms. α.

18, 22. 63. ἄχρι τῆς ...] ms. α. recte: ἀρχὴ τῆς et mox in ms. α. legitur: μετὰ δὲ τὴν δεκάτην Ἡσίοδος μὲν πεμπτὴ δ' ἡ μέση φησὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην λέγων.

18, 26. 63. ἡ δ' αὐτὴ καὶ ὃ φθίνοντος] ms. α. ἡ δ' αὐτὴ καὶ δεκάτη φθίνοντος. Et statim post verba illa, ἃ γὰρ λοιπὰ ἀπὸ τῆς κά desunt in ms. α, unde suspicor esse glossema.

19, 10. 66. ἐπὶ δὲ τοῦ παρούσης ἡμέρας] ms. α. ἐπὶ δὲ τῆς παρ.

20, 8. 70. περὶ πρώτης φυλακῆς] ms. α. περὶ πρώτας φυλακάς.

20, 14. 71. ὑπὸ τὸν ᾠδὸν ὄρνιθα] ms. α. ὑπὸ τὸν ᾠδικὸν ὄρνιθα.

21, 2. 75. ὥσπερ ἐνοίκιον ὃ οὐ παρὰ τ. π. μ. etc.] ms. α. ὅπερ ἐνοίκιον οὐ παρὰ τ. π.

21, 36. 78. περίστρον] ms. α. περίστωον.

21, 37. 78. τὸ πλευρὸν] ms. α. τὸ ταμεῖον καλεῖται.

21, 39. 78. τέτρισται] ms. α. τέτραπται.

21, 40. 78. καὶ δωμάτιον καὶ κοιτὼν] ms. α. καὶ δωμάτιον. καὶ ξενὼν, ὃ παρὰ τοῖς νεωτέροις νοσοκομεῖον καλεῖται, καὶ κοιτών.

22, 2. 79. ἀλλ' Ἀριστοφάνης] ms. α. addit ὁ κωμῳδιδάσκαλος.

22, 11. 80. ταλασιουργὸς] ms. α. ταλασιουργικός.

22, 19. 80. ὅρος] Deest in ms. α.

22, 28. 81. το δὲ ὑπεράνω τοῦ ὀρόφου τέγος] ms. α. ὑπεράνω τοῦ ὀρόφου στέγος, ὃ ποιητικῶς τέγος λέγεται.

22, 30. 81. γεισίποδας] ms. α. γεῖσα.

23, 4. 82. κύδαλοι] Deest in ms. α.

23, 8. 82. πλοῖον, μονόξυλον] ms. α. πλοῖον μονόξυλον absque interstinctione.

23, 13. 83. στρατηγία] ms. α. στρατηγίς.

23, 15. 83. φορτικὸν] ms. α. φορτηγόν.

23, 16. 83. λύβια] ms. α. λύκια.

23, 30. 84. πεττάνια] ms. α. πιττάκια.

23, 30. 84. κάλοι, κηρός.] ms. α. κάλοι κάλως τὰ αὐτὰ καὶ καλώδια· κηρός.

23, 37. 85. τρόποι] ms. τρόπη.

23, 38. 85. φάλης· ἀφ' οὗ ἡ δευτέρα τρόπις] ms. α. φάλης, ἀφ' οὗ ὁ δεύτερος τρόπος.

25, 39. 85. χαλκήνης] ms. καλχήνη.

25, 4. 90. τὸ μέσον δὲ τῆς πρυμνης ἀσάνδιον· οὗ τὸ ἐντὸς ἐνθέμιον.] ms. α. τῆς πρύμνης σανίδιον, οὗ τὸ ἐνθὸς, ἀνθέμιον.

25, 5. 90. ἐπισείων] ms. α. ἐπίσειον.

25, 7. 90. στηλίδα] ms. στυλίδα.

25, 12. 91. τὸν ἱστὸν, ληνάς·] ms. τὸν ἱστὸν ληνὸς καλεῖται.

25, 16. 91. οὗ καὶ αὐτοῦ τὸν ἐπισείοντα ἀπαρτᾷσιν] ms. οὗ καὶ αὐτὰ ἐπισείοντα ἀπάρτ. modo pro καρχήσιον ms. καρχηδόνιον.

25, 19. 91. λοίπαδος] ms. λόγμαδος.

25, 40. 93. κεραία] ms. κέρας.

26, 1. 93. κάλωνες] ms. κάλοι.

26, 2. 93. ἀπόγεια] ms. ἀπόγυα.

26, 10. 94. κίρκοι· τὸ γὰρ κρίκοι ποιητικόν] ms. κρικοί, τὸ γὰρ ἄρκοι ποιητικόν.

26, 12. 94. θρανία] ms. θρανεῖα.

26, 21. 95. ἀντιπρύμνης] ms. ἀντιπρώρης.

26, 24. 95. οὓς καὶ κλειστῆρας καλεῖ, τοὺς γὰρ ναυτας etc.] ms. ναύτους δ' ἂν καὶ κλειστῆρας καλοῖεν· τὸ γὰρ ναυάτας ὀνομ.

26, 26. 95. καὶ ἐμπλέοντας] ms. addit: μάλιστα δὲ, ἐπιβάτας.

26, 38. 96. κυβερνήτης] ms. κυβερνήτης. Sed lectio vulgata praeferenda, quoniam paulo post sequitur κυβερνητικὴ consentiente ms.

27, 1. 96. δικτυικὸς, δικτυοκλυκός] ms. δικτυικός, δικτυουλκός.

27, 5. 97. ἀγχίδυτα δύκτια] ms. ἀκιδωτὰ δίκτυα.

27, 18. 98. ἐπὶ τοῦ πρωρέως etc.] ms. ἐπὶ τοῦ πρωρέως καλοῦνται δὲ τινὰς αὐτῶν ναυτιλίας βραχείας, καὶ ναυτιλίας μακραί· καλεῖσθαι ὁ κυβερνήτης, ὁ ἐπὶ τῶν οἰάκων καθ. ὁ τ. ν. ἡγ.

27, 24. 99. καὶ τῆς νεὼς ὑποκυβερνᾶν etc.] Verba illa usque ad μακραὶ desunt in ms.

28, 29. 102. ἔστι δέ τις καὶ χήλη λιμένος etc.] ms. ἔστι δὲ χείλη λιμ. καὶ στ. καὶ μυχός.

28, 31. 103. Περὶ ἐξουσίας πλοῦ.] Scribendum est περὶ τοῦ ἔξω πλοῦ, ut in ms., postea enim de secunda navigatione demum agitur. Et sic vs. 33. ὁ ἐξ οὐσίας πλ. corrige ὁ ἔξω πλ.

28, 37. 103. ἐσώπρωροι ἐμπλέομεν· τὸ αὐτὸ τὸ π.] ms. μ. ἐκπλέομεν· τὸ αὐτὸ τῷ π.

29, 6. 103. καταβαρεῖαι] ms. καταβαρεῖς.

29, 15. 104. ἐν τοῖς νεωρείοις, ἐν τοῖς νεωσοίκοις] ms. νεωρίοις et νεωσήκοις.

29, 30. 106. κατὰ πρύμναν τοῦ πνεύματος ἑστηκότος, κατὰ τῶν οἰάκων ῥέοντος· πλήρει τῷ ἱστίῳ] ms. τοῦ πνεύματος ἑστηκότος κατὰ τῶν οἰάκων· πνέοντος πλήρει τῷ ἱστίῳ· ὑπ. τῇ ὀδ. ἐπλέομεν ἀνέμῳ κρινομένῳ δι' εὐδίας.

29, 45. 107. πλήρει τῷ ἱστίῳ, κοίλῳ τῷ ἱστίῳ] Verba illa desunt in ms. Et sane videntur hic alieno loco posita.

30, 16. 109. εὐκύμαντον] ms. ἐκύμαινεν.

31, 18. 113. Περὶ ὕψους κατασκήματος] ms. περὶ ὕψους κατασκήματος.

32, 28. 116. οὐκ ἐνῆν ἀνακόπτειν τὰς κώπας] ms. οὐκ ἐνῆν ἐξαίρειν τὰς κώπας.

32, 37. 117. ἀμπίτυκος] ms. ἀμπίλυκος.

34, 1. 123. τῷ δὲ θᾶττον ποιήσαντι τοῦτο τὸ ἆθλον etc.] ms. τῷ δὲ θαλαττιοπονήσαντι τοῦτο τὸ ἆθλ.

34, 7. 123. ἐξορμεῖν τὴν ν.] ms. ἐξορμᾶν.

34, 21. 125. εἰς ἐμβολὴν ὑπ.] ms. εἰς συμβολὴν ὑπ.

36, 9. 131. * ἄμιπποι] ms. ἄμιπποι.

36, 14. 131. ὅπως ὀρθοῦ τε μακροτέρας καταντῷεν] ms. ὅπως ὀδούς τε μακρὰς κατ.

36, 22. 132. ἀπόμαχοι] ms. ἄμαχοι.

36, 31. 133. βλῆνα] Deest in ms. qui modo ἐγχίμαχα pro Seberi ἐγχέμ.

37, 25. 137. ξυλήνην] ms. στήλην.

37, 32. 137. ὄγκινοι] ms. ὄγκοι.

37, 33. 137. αἱ πρὸς τῇ ἀκμῇ προσβολαὶ] ms. αἱ πρὸ τῆς ἀκμῆς προβολαί.

38, 21. 140. παρακνημιδίοις] ms. περικνημιδίοις.

38, 29. 141. παράκαυροι] ms. παράσειροι.

38, 41. 142. παρῄορον] ms. παρήορον et vs. sequ. παρήορον et τῆς κατὰ π. etc.

39, 6. 143. κατὰ τὸν τόνον] ms. ὑπὸ τὸν τόνον.

39, 11. 143. κολλοφόροι] ms. κολλοβάροι.

39, 12. 144. οἱ συμπίπτοντες] ms. οὐ συμπίπτουσιν.

39, 16. 144. ὑποτεινόμενον] ms. ὑποκείμενον.

39, 29. 145. παραξόνιος] ms. παραξόνιον et ἄξονα semper per ο.

39 39, 34. 146. ὕφαι] ms. θυραί.

39, 36. 146. ἀκροζύγιον etc.] ms. ἀκροζύγιον· ὅπισθεν δὲ ἐνδέδεται τὸ ζυγὸν· τὰ δὲ συνέχοντα αὐτὸ δεσμὰ, ζυγοδεσμὰ καλεῖται· ὁ δὲ κέστραιος ὁ δεδεμένος ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐπὶ τ. φ.

39, 43. 146. ἀκροχηνίσκοι] ms. ἀκροχοινίσκοι.

40, 30. 149. Ἀττικουργὶς] ms. Ἀττικουργής.

40, 44. 150. ἀσπιστοὶ] Deest in ms.

41, 26. 153. ἥδιον πρὸς τὴν ἀκοὴν] ms. λεῖον πρὸς τ. ἀκ.

42, 17. 156. ἐμπειροπόλεμοι γὰρ ἐπαχθὲς] ms. πολεμικοί· ἐμπειροπόλεμοι· ἐκπολεμωτικοί· ἐπαχθεῖς· πολέμου δὲ στρατιώτας χειροτέχνας στρατιώτας εἴρηκε Θουκυδίδης.

43, 34. 162. ἱερεῖα ἐθύσαντο· ἐσφραγίσαντο, ἐσφαγιάσαντο· καὶ αἴσια τὰ ἱερὰ ἢ δεξιὰ καὶ καλά.] ms. ἱερεῖα ἐθύσαντο, ἐσφαγιάσαντο· αἴσια ἱερεῖα, καλὰ, δεξιά.

44, 1. 163. ἐπαιάνισαν· τὸ ἐνυάλιον ἠλάλαξαν] ms. ἐπαιάνισαν τῷ ἐνυαλίῳ· ἠλάλαξαν.

44, 4. 164. ἐκ τόξου ῥίμματος ἦν ἡ μάχη] ms. ἐκ τόξου ῥήγματος etc.

44, 9. 164. ἐν ἵπποις] Omittit voculam ἐν ms.

44, 26. 166. καρασ...σαι] ms. διασπάσαι.

44, 29. 166. ζωγρῆσαι, αἰχμαλωτίσαι etc.] ms. ζωγρῆσαι, καταβαλεῖν, αἰχμαλωτίσαι, ἀνδραποδίσαι, τραυματίας ποιῆσαι.

44, 32. 166. ἐφ' ἑαυτοὺς ποιήσασθαι] ms. recte ὑφ' ἑαυτοὺς ποιῆσαι.

44, 39. 167. προσήγαγον μηχανάς, μηχανὰς προσέῤῥηξαν, καθείλκυσαν, κατέσεισάν τι τοῦ τείχους] ms. προσήγαγον μηχανάς· προσέῤῥηξαν, κατέσεισάν τι.

44, 43. 167. πυρὶ ἀπετέφρωσαν] ms. πῦρ ἀπεπέτασαν.

44, 48. 168. χεῖρας ἀνέτεινον] Addit ms. ἀνέκλινον.

45, 1. 168. ἀνέκλινον] Deest in ms.

45, 5. 169. οἱ δὲ πολιορκοῦντες λέγοιντ' ἂν etc.] ms. οἱ δὲ πολιορκοῦντες εἷλον κατὰ κράτος εἷλον.

45, 9. 169. ἐπὶ χρημάτων φορᾷ] ms. ἐπὶ χρημάτων φόρους.

46, 23. 176. τὰς σφενδόνας πληρώσασθαι, ἀγκυλίσασθαι] ms. τὰς σφ. πλ. τὰς σφενδ. στρέψαι· τὰς σφενδόνας ἐπαγκαλίσασθαι, τὰ ἀκόντια ἀκρωνίσαι· διακοντίσασθαι.

48, 9. 182. τοὺς δευτεροβόλους ἐκάλεσεν· εἶτα, τέλειοι ἵπποι, γεγηρακότες, ἀγνώμονες etc.] ms. τοὺς δευτεροβόλους ὀνομαζομένους ἐκάλεσε τελείους· οἱ δὲ γεγηρακότες, ἀγνώμονες etc.

48, 21. 183. τὴν κόνιν] ms. τὴν κόμην.

68, 35. 247. ἀσπάραγγος μέντοι ὁ ἀκανθὰς λέγεται· ὅρμενος δὲ ὁ ἥμερος] ms. ἀσπάραγγος ὁ ἀκανθίας· ὁρμὸς δὲ ὁ ἥμερος.

Lib. II.

69, 24. 8. τὸ δὲ νεόγιλον etc.] ms. τὸ δὲ νεογιλὸν Ἰσαῖος μὲν εἴρηκεν ἐν τῷ κατ' Ἀριστομάχου· ἐμοὶ δ' οὐκ ἀρέσκει· ἄμεινον δ' etc.

72, 2. 16. παραβοῶν] Deest in ms.

72, 15. 17. ἀμφήλικας] ms. ἀφήλικας et sic p. p.

72, 28. 18. οἰνοκάχλη, κοχώνη] ms. οἰνομάχλη, κοχλώνη.

91, 6. 90. διμηλαίνειν] ms. διμυλλαίνειν.

91, 7. 90. μῆλα] ms. μύλλα.

92, 10. 94. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ παραμῖξαι τῷ γλυκεῖ τῆς ἱστορίας] ms. melius: Εἰ δὲ δεῖ τι παραμῖξαι καὶ τῆς γλυκείας ἱστορίας.

92, 23. 95. τοῦ κυπρίων πατὴρ] ms. τοῦ Κυπρίου πατήρ.

107, 16. 158. εἰ δὲ συγκάμψειας etc.] ms. εἰ συγκάμψειας τ. δ. ἀπ' ἀγκ. ἐπ' αὐτὸς, πυγμὴ τὸ μέτρον.

107, 38. 160. τὸ δ' ἀξίωμα] ms. τὸ διξίωμα.

114, 3. 184. διαπράμιν] ms. διαστραμίνα.

Lib. III.

158, 32. 111. ἀγνωμὸς] ms. ἀγειρμός.

Lib. VII.

330, 43. 24. οἴνου] ms. ὄνου. Ob hanc mss. lectionem summo opere gaudeo, quod scilicet opportune fidem conciliet coniecturae nostrae, quae tamen ipsa dudum in mentem venerat politissimo Iungermanno. Repraesentavi vere editionis Seberianae scripturas, quod cum ea celeberr. Kusterus hos composuerat codices. Docti autem lectoris de his variationibus iudicium non praecipiam: de me tamen, vel ob id solummodo, ne alia commemorem, quod historiam de Tyria purpura pereleganter a nostro conscriptam I, 45. egregiis augeant supplementis, in lucem produci dignissimas existimavi.

Silentio praeterire Falckenburgii, quem vocamus, codicem seu excerpta fas non est, cum propter eximiam eorum bonitatem, tum propter ea, quae saepius in notis de istis excerptis praedicavi: haec autem ita sunt comparata, ut sola sint indicio plurima Polluci deesse, et integros veterum auctorum locos desiderari, quos scelerata vetustas deripuit: in his certe non pauca prostant, quae, etsi genuine Pollucea, certissimis argumentis sit exploratum, in nullo tamen aliorum codicum inveniantur. a Salmanticensi Schotti, cuius itidem excerptis peregregiis usus est Iungermannus, non multum differre est ubi in notis me dixi opinatum: huic profecto coniecturae meae fidem facit vicinitas lectionum, quae in utrisque excerptis observatur: forte vero diligens lector non sine ratione miretur, quid fuerit causae, cur illa excerpta saepius in meis adnotationibus a Falckenburgio abiudicaverim; libere dicam, quod sentio: mihi quidem videbatur prorsus inconveniens haec manus et Falckenburgii scriptura, quam et saepissime vidi, et pulcherrime me nosse existimabam, ut etiam facillimo negotio ab alia cuiuscunque manu distinguerem: permotus igitur oculorum meorum testimonio, quod apud me quidem nonnullum obtinet locum, illam opinionem meam proposui: sed, cum et maximus Graevius et Lederlinus meus in contrarias abeant partes, non ita meae sententiae sum tenax, ut eam tanquam certissimam defendere animum inducam: ea enim insulsitas esset plenis cachinnis deridenda, si quis altercari instituteret de excerptorum auctore; dummodo de praestantia et utilitate sit testatissimum, non est quod illum tantopere quaeramus. Esset vero quam maxime optandum, ut secunda quadam fortuna hic codex in nostras, aut cuiusvis eruditi, qui rei literariae commodis studeret, incideret manus; equidem non dubito, quin magna cum Pollucis utilitate luculentioribus etiam antiquae fidei et probitatis indiciis perfrueremur. De ceteris autem MSStis nihil a me quidem dicendum restat, cum eum laborem occuparint, qui ante nos curando Polluci praefuerunt. Quantopere vero ab
40 ipsis eruditionis renatae initiis, cum primum in

publicam productus est lucem, doctis viris Pollux placuerit, neminem latere arbitror, nisi si quis in Musica ditione prorsus sit hospes; quum enim infinitis erroribus et vitiis esset deformatus; medicam opem afferre quilibet conatus est, illi etiam, a quibus nihil erat subsidii magnopere sperandum: adeo quisquis quoddam ingenii sui monumentum in hoc auctore nostro voluit extare: id autem, si forte rei illius ad me iudicium deferatur, summo iure factum existimo: quis enim tot in antiquitate res difficiles et intricatas enodat, quarum apud alios scriptores nullum superest vestigium? quis tam luculentas doctrinae veteris et prioris istius elegantiae reliquias servavit? cum quo beneficio nihil est in tanta bonorum auctorum iactura comparandum. Sed ego neminem in hanc vitam venisse sidere tam felici puto, qui ab omni hominum vituperio sit immunis: quanquam enim quis summis abundet virtutibus, invenit livor, quod arrodat: communem hanc omnium sortem aetate etiam nostra Pollux est expertus: incucurrit enim gravem quorundam reprehensionem; quam tamen ipsam quoque a Polluce meo defendam: ne vero quis putet, nos esse tam ineptos et insulsos antiquitatis admiratores ac tutores, ut quodcunque ab ea transmissum est apertis ulnis excipiamus: pulcherrime cognovi, suos naevos probatissimis etiam scriptoribus adspersos: id tamen illi veteres eruditionis nostrae auctores suo quodam iure sibi postulant, ut quid temere et calente iudicio de se ne statuatur: aequum igitur est, ut hoc ipsis tanquam educationis praemium retribuamus, et solidum ab inani iudicio defaecato secernamus: sed ire iuvat in rem praesentem, operaeque pretium est attendere, quid criminis Polluci obiiciatur. Oberto Giphanio commentar. in lib. VIII. Ethicor. Arist. c. 9. si fides habetur, *Pollux saepe veteres scriptores reprehendit inepte Platonem, Aristotelem etc. in lingua; cum nemo unquam politius aut elegantius lingua Graeca, quam Aristoteles et Plato usus.* Forte viri huius non indocti satis acerbam negligeremus censuram, nisi succenturiatus huic accusationi pondus faceret vir et iudicio et excellenti doctrina praesignis *Ioach. Camerarius* in sua

de Xenophonte commentatione: *Non putavi autem,* inquit, *silentio praetereundum, quod perquam audacter iudicarem factum esse a Polluce barbaricae originis homine: hic enim non dubitavit, quasdam esse apud hunc auctorem* λέξεις φορτικὰς, *quasi dicamus iniucundas aut molestas, de quo ipsum profecto pronunciare nequaquam decuit, neque nos verum esse credere debemus. Quod autem notarunt eruditi quidam in Xenophonte quasi poëtica quaedam vocabula, ea omnino Attica esse statuendum est,* τῆς ἀρχαίας μάλιστα Ἀτθίδος, *quae neutiquam putaret ille oblitteranda aut patiendum esse, ut non usu illa obsolescerent.* Videnne vero, quam indigna cum originis exprobratione haec in Pollucem Camerarius effuderit? sed, qua pote, suppetias eundum est: negari quidem a nobis non potest, haud pauca vel in optimis et purissimis sermonis Graeci scriptoribus a Polluce nostro esse reprobata: sed hoc si crimen est, crimen illud Polluci cum pluribus erit commune: quis enim in iis grammaticis, qui accuratum linguae Graecae atque elegantem usum exponere sunt aggressi, non quaedam aliquando in antiquissimis etiam auctoribus virgula censoria notavit: non aliud sane criticae potius habebatur officium: ipsum Dionysium Halicarnassensem, quem nemo dixerit indoctum, aut criticae eruditionis expertem, ante oculos ut tibi ponas, velim: nonne principes inter Graecos oratores haud uno in loco severe castigavit? qui Longini politissimum opus perlustravit, idem illum fecisse sciet: quin etiam Lucianus in diiudicanda vocum puritate nonnulla improbavit, quibus alibi ipse uti non detrectabat, quod saepius egregie docuit magnum semper Bataviae lumen I. G. Graevius ad Soloecistam: Galenus, qui non minus critica, quam artis medicae laude floruit, nonnunquam in Hippocrate at quam nitido et exquisito scriptore nimiam verborum obscuritatem et nequitiam notavit: quod si quis Phrynichi et Thomae Magistri priores modo inspexerit pagellas, gnaviter illos hoc grammaticorum munus obiisse confitebitur: neque Graeciae tantummodo limitibus haec iudicandi scientia fuit conclusa: pari enim apud Romanos ratione in Cicerone, Virgilio aliisque bene multis, quorum vel

nomina venerationem audientibus insinuant, quae-
dam damnasse nec sine omni ratione grammaticos
emunctioris nasi referunt Gellius, Macrobius, Ser-
vius, et qui non in hoc studio nobiles: scilicet hoc
habet procax illud et protervum grammaticorum
genus, ut de praecipuis etiam scriptoribus eorum-
que loquendi formulis sedere iudices animum indu-
cant. *Sed tamen amoto quaeramus seria ludo:*
viris illis praestantissimis, quod eorum pace dixisse
liceat, non satis haec grammaticorum agendi ratio
videtur fuisse perspecta; quam ideo paucis, ne quis
imprudens horum auctoritate commoveatur, decla-
rare constitui. Nihil est, quod omnem perfectionis
numerum impleverit: nec quisquam forte tam accurate 41
politeque scripsit, ut nihil in melius possit mutari:
impetum animi cogitandique vires calamus necessa-
ria quadam morigeratione sequitur; illo primo scri-
bendi calore multa procuduntur, quae etsi forte niti-
dius dici possent, placere tamen plerumque consue-
verunt propter exactam cum rebus convenientiam:
hinc in naturali orationis splendore, qui tanquam
illabitur in hominum mentes, omnia sunt clara et in
multa luce constituta: contra in quaesitis et affecta-
tis ornamentis, non pauca tenebris obtecta. Prae-
terea scribendi modus, etsi ad commune quoddam
exemplar sit conformandus, cuiusvis tamen hominis
ingenio et naturae obtemperare amat: quo fit, ut
quiddam in omnibus auctoribus inconveniens repe-
riatur: addendum est, homines eruditiores allevare
sese supra popularis loquelae sordes, et in animo suo
describere quandam styli formam, cui maxime, si
quid literis mandent, indulgere velint: iam vero
vulgarem sermonis formularumque loquendi usum
hi largius sequuntur et liberius, illi cautius et cum qua-
dam prudentia, neutri iure merito sunt culpandi, si
quidem utrique propositum assequantur: hinc in ipso
Demosthene popularia quaedam, in Xenophonte
paulo plura, plurima vero in Aristotele reperiuntur;
quae tantum abest, ut in illis ipsis auctoribus dam-
nem, aut pro *naevis* habenda putem, ut potius ea
summo opere collaudanda censeam: nam illi studio
ac iudiciose a nimium popularibus loquendi formulis
et dictionibus abstinuerunt, hic ut in ipsa philosophia

sic et in scribendi ratione communem usum spectatus est, in quam rem quaedam a me dicta sunt ad libr. Pollucis X, 48. Cum autem status alicuius linguae et nativus color lapsu temporis defloruit, res omnis imitatione constat, in qua qui poterit ad veterum vigorem proximus accedere, palmam omnium iudicio reportabit: si quis igitur ab eorum aetate et ingenio longius remotus iisdem non simili iudicio et accuratione utatur, communi suffragio reprobabitur: non igitur inconsiderate grammatici fecerunt, quod linguae Graecae quasi terminos quosdam praestituerint, easque solas voces, quae communi veterum scriptorum usu frequentabantur, in probarum censum admiserint: plura enim erant vocabula, quae uni tantum aut alteri forte auctori vitam debebant: hinc Galenus in praefatione ad Gloss. Hippocr. mentionem facit *ὀνομάτων γινομένων πρός τινος τῶν παλαιῶν, μὴ παραδεχθέντων δὲ ὅλως εἰς τὴν συνήθειαν*· plures itidem loquendi formulae rariores quidem, sed elegantiae non exsortes: non autem id eo animo factum est a grammaticis, ut usus earum vocum loquendique modorum funditus aboleretur, sed quia facilius quis iis abuti poterat quam uti: putanne vero aliam esse causam, cur Lucianus usitaverit eorum non pauca, quae alibi diserte damnaverat? rem pro loco satis explanatam arbitror, quanquam latius pertractari posset, si singula exemplis antiquorum et auctoritate confirmarentur. Vellem autem de Xenophonte Pollucem parcius Camerarium fuisse criminatum, qui ipso observante Camerario, non tam verborum exquisitae et sophisticae orationis in morem compositae texturae, quam rerum ponderibus operam se daturum professus est: non eo tamen haec a me dici quisquam credat, ut Xenophonti detraham, quem Atticam apem propter nativum scribendi decus olim appellarunt, quique sua dulcedine me mirum in modum oblectat, sed ut Polluci patrocinarer. Tantum de Polluce, cuius a me manibus satisfactum iudico, qui ipsum pro virili parte contra falsas et maledicas obtrectatorum iniurias vindicavi; forsitan unus et alter hoc amori tribuat, quo me ferri in hunc auctorem par et aequum est, quem enutrivi

et ad maturitatem perduxi, et in quo tirocinia meae qualiscunque doctrinae deposui non sine secundo hominum eruditorum favore: sed eum rogo, ut aeque iudicii examine haec mea ponderare ne dedignetur: re ipsa comperiet, uti spero, me non tantum ingenio aut amori serviisse, quantum veritati. Eo me iam pervenisse sentio, ut operae meae et industriae, quam Polluci praestiti, ratio sit reddenda; quod hoc alacriori animo sum facturus, quo maiori diligentia me in hoc opere versatum esse mihi sum conscius. Id mihi primum negotii datum credidi, ut contextum, quem vocant, Pollucis omni modo expolirem, et ab istis mendis, quibus erat deturpatissimus, perpurgarem: adhibui vero diligenter editionem Onomasticographi Basileensem, ad cuius marginem adscripserat eruditissimus Kuehnius, quae ex MSStis in ipsum Pollucem restituenda indicavit: et nonnulli sane nobis utilitati fuit hic viri doctissimi labor: sed postea quam tamen aliquantum temporis et curae in Polluce contriveram, explorare coepi non paulo plura et meliora in Onomasticographo posse refici, si operam potius MSStorum usurparem, quam emendatam Kuehnii marginem: hanc igitur priorem Pollucis emaculandi normam missam feci, et solos postmodum MSStos respexi: his enim animum advertebam nullos reperiri posse fideliores in hoc itinere permolesto duces: cum vero, si quid e MSStis in 42
ipsos auctores reducas, opus sit tum ingenio et iudicandi quadam fiducia, tum etiam accurata lectionis utriusque comparatione, ita nobis usu venit, ut non saepissime in hac re fuerit elaborandum: ea enim codicum nostrorum est praestantia, et non fallax auctoritas, ut horum lectionem et veterem corruptelam consideranti omnem eligendi facile dubitationem eximerent: ne quis tamen ita secum existimet, nullo nobis aut parvo labore hanc rem constitisse: ipsum enim illud MSStorum lectiones colligere et suo quasque loco notare laboriosissimum fuit, quod nemo forte mihi affirmanti accredat, nisi tali itidem negotio fuerit implicitus. Sed praeterea per totum Pollucis Onomasticon nodi vindice digni fuerunt disparsi, in quibus ipsae MSStorum lectiones multis erant difficultatibus impeditae: in eo rerum articulo, neque

diffiteor, meo aliquid arrogavi iudicio, et ubi codices dissentirent eam reposui lectionem, quae validioribus a me poterat argumentis confirmari: contigit etiam non raro, ut veterum librorum scriptura non minus scrupuli contineret ac caliginis, quam editionum vulgata lectio: satius tamen arbitratus sum, hunc honorem MSS. haberi, ut eorum lectio receptae anteponeretur: porro sic saepe fuit comparata vulgatorum scriptura, ut nullum quidem sensui faceret detrimentum, sed multo tamen minus haberet elegantiae et splendoris, quam codicum vetusta lectio: tum quid factum decuit, ipsa rei natura loquitur: horum autem omnium hic apte ratio reddi nequit, quod singulis id locis opportunius sit factum: de MSStorum autem usu sic equidem sentio, inanem esse et vanum omnem eos componendi cum editis exemplaribus laborem, nisi fructus ad ipsos auctores hinc derivetur, et spectatae bonitatis lectiones in textum reponantur: quid enim attinet, in notis tantummodo probissimam MSStorum occludi scripturam, ut scilicet identidem ingeminari possit eam esse vulgatorum corruptam lectionem, codicum autem hanc meliorem, et spatiolum immerentis chartae perire dicam seu repleri? mihi quidem satis esse videbatur, si semel ea de re primus alicuius auctoris restituti editor recte monuisset: sed bene est, viros aetatis nostrae celeberrimos exemplo salubri hanc sibi sumsisse libertatem seu potius necessariam curam, ut pravos editorum codicum errores inducant suffecta veteriorum lectione. Quanquam vero omnem animi diligentiam et cogitationem ad Pollucem emendandum contulerim, non id tamen a me praestari potuit, ut omnes eadem opera mendae expellerentur: est enim, ubi nos manuscriptorum destituit auxilium, quando vel, si quae occurreret, verosimillimam lectionem et ingeniosius excogitatam in textum intuli, quod perraro factum, vel veterem immotam reliqui: nonnunquam vero ipsa MSStorum lectio, quam modo non semper sequendam mihi praescripseram, monstri quid alebat, quod a nostro quidem ingenio non poterat expiari. Ne vero fucus lectori fieri posset, exploratumque haberetur, quid quo loco e MSStis esset reductum, additae sunt notae, quae mutata vel

indicarent, vel eorum rationem exponerent: hae
quidem in operis principio perbreves et contractae,
sed, ubi commentandi libidinem ipsa occasio et grata
rerum varietas elicuit, in magnam satis molem exi-
verunt: mirabitur forte lector non indiligens, qui
tam saepe commentandi ratio et institutum fuerit
variatum: sed eam equidem culpam praestare non
possum: cum enim me nova identidem huic operi
intentum negotia exciperent, et a studio avocarent,
factum est, ut non idem ubique tenor adnotationum
mearum reperiatur: praecipuam tamen industriae
meae et laboris partem in libro Pollucis decimo
collocavi, cum quod hic omnium unus maxime er-
roribus scatebat, tum quod in eo Pollux capitula-
tim recenseret, quae prioribus libris erant explicata:
totus autem in eo fui, ut non tantum textus elimare-
tur, sed etiam loci difficiliores et impliciti expediren-
tur; in hoc autem diversissimarum rerum tractatu
non pauca aliorum etiam scriptorum loca correxi et
multa luce perfudi: sed aequum lectorem, cuius va-
lebit existimatio, arbitrari praestat, an quid a me
non invita scriptum sit Minerva, me vero nihil de
meis laboribus magnifice praedicare: fidem enim pro-
missa levant. Praeterire tamen non possum, quin
unius saltem rei lectorem adhuc admoneam; scilicet,
ubi sic res, de quibus agendum erat, ferebant, sae-
pius errores hominum eruditissimorum libere mon-
stravi, quod mihi ius, nisi temere abuterer atque
inconsiderate, non minus ac alteri cuivis conceden-
dum putabam: quin vero partium mearum esse duxi,
si quid a quocunque in meo Polluce perperam agere-
tur, intrepide veritatem asserere, ac sine ullius re-
spectu: sic autem in hoc me gessi, ut neminis un-
quam asperiori verbo famam vel nomen, quod
sciam, laeserim; omnium enim unus huic faci-
nori maxime sum alienus, quo nullum unquam
in eruditionis literarumque cultorem cadere potest
turpius aut magis odiosum; quod ut re ipsa demon-
strarem, hominum humaniorum memoriam, cum 43
nominandi erant, meritis laudibus condecoravi: si
quid interim incommodius mihi nec opinanti exci-
derit, eius culpam apud benevolum lectorem etiam
atque etiam deprecor. In opere vero tam longo et

vario, cui non somnus aliquando obreperet? mihi quidem id eo facilius contigisse non miror, quo magis animus per varias rerum mutationes fuit distractus: sed id quoque multo molestissimum erat et iniucundum, quod voluntati meae in Pollucem et, si fas erat, publica rei literariae bona declarandae termini ab edendi celeritate ponerentur: nihil enim, quod liquida mente et non fallens affirmo, per invisas typothetarum et perpetuas turbas repetita meditatione ad animum revocare licuit et perpolire; quae profecto iusta indignatio nonnumquam nobis querelas in adnotationibus expressit: quod tamen in me fuit, posteaquam meae a torculari notae nobis erant redditae, eas perlegi, et si quid displiceret et obelo videretur notandum, in unum corpusculum redegi: haec autem cura nobis Addenda peperit, quae ad finem libri repraesentavi: de istis quid optem sentire aequum lectorem, brevi praefatione eo loco explicui: quanquam autem pro eo, quod strenue nec segniter sumus in hac re versati, plerasque labes me delevisse censeam, non hanc tamen existimo ingenii mei fuisse fortunam, ut omnes sustulerim, quod si insulse putarem, eodem iure hominem me exuisse haud difficulter crediderim: sed non ea dementia nos cepit; quapropter eruditum lectorem multa animi contentione rogatum velim, non, quod plerisque in more positum est, ut errores meos inutili quadam lenitate tegat atque abscondat, sed ut in apricum atque omnium conspectum producat, aut alio quocunque modo eorum nos reddat certiores: nihil enim minus velim, quam per meam ingenii imbecillitatem fenestram aliis ad errores aperiri: quo magis autem hoc benevole et perhumaniter, et quodam aetatis nostrae respectu fecerit, eo maiorem nobis animum et stimulos addet ad similes olim labores et paulo forte accuratiores in lucem proferendos; sed facile mihi persuadeo neminem hoc iuxta praescriptum meum esse facturum: fortiter igitur expectabimus et feremus etiam, cum iacta sit alea, quamcunque publici iudicii fortunam. Si quid in scribendi genere minus sit compositum et accuratum, minus itidem elegans et comtum, non multo me labore veniam istius rei ab aequo lectore impetraturum spero, qui potius

culpam illam in agendi celeritatem, quam in nostram reiiciet imprudentiam. Denique in hoc opere viri non pauci humanitate iuxta et eruditione praecellentes nos benevole adiutarunt, quibus quas par est gratias semper et agam et habebo, atque ut eundem in posterum erga nos favorem conservent enixe rogo: Theodori vero Schalbruchii viri clarissimi, cuius in me benevolentiam et amicitiam permagni facio, non possum non meminisse, quandoquidem qua consilio et insigni doctrina, qua libris peramice penuriam nostram sustinuit. Spectatissimum quoque virum Iac. Wildium, cuius famam dudum egregia eius monimenta et in rempublicam literariam merita aeternitati consecrarunt, immemoratum praeterire religioni duco: praeterquam enim quod laudabili liberalitate nummos veteres, qui ad Pollucem illustrandum faciebant, nobiscum dicam an cum erudito orbe communicarit, singularibus me beneficiis obstrinxit, et suam mihi bibliothecam patefecit, ex cuius usu non contemnenda utilitate Pollux noster est auctus. Praeterea non paucas ab hominibus eruditissimis et praecipua doctrinae laude florentissimis accepi literas, quibus desperatos nostri Pollucis morbos a me in consilium adhibiti persanarunt; quos omnes summo opere rogatos velim, ut mihi ignoscant neque ferant indigne, quod eorum eruditionem et labores hac vice presserim: id autem ne putent invidiosa factum esse malitia: constitutum enim nobis, si coeptis summum numen allabatur et faverit, integros olim in Pollucem meum contexere commentarios, in quibus et ea quae nobis benevole hactenus sunt impertita, et quae benignitatem doctissimorum hominum in posterum non denegaturam existimo, digniori forte loco comparebunt: hanc autem notarum mearum editionem proposui quasi tabulam quandam Apelleam, post quam ipse latitans orbis eruditi censuras gratissimus excipiam, et in summi beneficii loco reponam, si quae a me commissa sunt animo benevolente viri maioris ingenii correxerint: cognoscant igitur et ignoscant, crescendique per secundam voluntatem faciant copiam: ego, si quid eius unquam a me potest expectari, eum esse quaestum in animum induxi maximum, quam maxime literarum inservire commodis.

TIBERII HEMSTERHUIS

PRAEFATIO AD ADDENDA.

Lectori benevolo S. D. Tiberius Hemsterhuis.

Post excursum felicibus auspiciis edendi Pollucis spatium, nihil adeo restare arbitrabar, quod ut cum erudito lectore communicarem dignum magnopere videri posset: iamque animo praecipiebam honestissimae quietis fructus, cui me post exantlatum molestissimi laboris opus dare decreveram: at postquam oculo diligentiore meas percurro adnotationes, et in singulis aliquantisper haereo, mentemque attendo, sortem agnosco humanae naturae, et ingenii nostri infirmitatem, quam eo aequiori animo ferendam existimo, quod ea lege, eaque simus nati conditione, ut homines essemus, in quos plurima vitiorum et inbecillitatis infinitae incubuit cohors: nonnulla igitur relegenti obtulerunt sese, in quibus humanitatis signa me reliquisse deprehendo, quod hoc facilius accidere potuit, quo magis commodum et idoneum meditandi tempus omnesque rerum partes perpendendi mihi defuit: nam ita deproperandum fuit hoc opus, ut singulis tantum non diebus habenda fuerit typothetarum ratio: praeterea quaedam a nobis omissa, quaedam non loco dicta sunt et prolata memoriae vitio, quae plerumque perquam labilis esse solet et infidelis, unde non inscite Arabes ductum ab oblivione nomen homini indiderunt: de his omnibus ut benevolum lectorem breviter admoneam officii mei nec non honoris postulat ratio, non dubia confisus spe, quin animo facili sit condonaturus, quaecunque fuerint commissa. Possem vero et alia congregare quamplurima, atque hoc loco proponere,

quibus res multae partim a me iam pertractatae, partim etiam intactae uberius illustrarentur et splendescerent; sed ne qua sufflaminetur impetus editionis nostrae, quae iam diu omnium expetita votis publicam adspicere lucem gestit, ea in opportuniorem occasionem differre constitui. Id unicum interim omni animi contentione, docte lector, te sedulo rogatum velim, ut quid de labore nostro secus ne statuas, hisce non perlectis, quibus insigniores maculas abstersisse me puto. Vale, nostrisque conatibus fave. [*Sequuntur Addenda, quae suis locis inserentur.*]

---

44 *In editionem Francofurtanam* 1608.

WOLFGANGI SEBERI

P. R. A. E. F. A. T. I. O.

LECTORIS.

Onomasticon Iulii Pollucis ter, quod sciam, hactenus excusum fuit: primo quidem anno 1502. mense Aprili apud Aldum Manutium: secundo Florentiae anno 1520. ~~mense~~ Novembri: tertio denique Basileae anno 1536. mense Martio. Quartam editionem meo adornandam studio non diu admodum est, cum ne per somnium quidem cogitabam. Et qui cogitarem, Pollucis non tantum a me nunquam vel pagella conspecta; sed videndi quoque in posterum nulla prope spe affulgente; adeo bibliopolia, quorumcunque fores eo nomine pulsabam, exemplaribus eius exhausta erant. Obtingentibus autem postea non modo diversis exemplaribus et interpretatione, sed manu etiam exaratis codicibus, ad moliendam quidem novam editionem animum adiungebam, sed ea moliendam ratione, quae nec cum magna coniuncta difficultate, nec multum temporis requisitura vel iudicii videbatur. Satis enim fore putabam si primo interpretationem Gualtherianam cum textu Graeco curarem coniungi: deinde in margine, vel certe ad finem singulorum capitum, quantum ab editis MSS. codd. discreparent, ascriberem: ac demum indices Basileensis editionis saltem mutatis numeris ad novam editionem accommodarem: alliciente interim animumque mihi addente spe fructus, qui et ad me, si manu illum librum strenuiore versarem, et ad quosvis alios φιλέλληνας, si legendi eius copia ipsis fieret, redundaturus esset. Verum usuveniebat mihi, quod iis nonnunquam, qui nova sibi aedificia parant. Sicut

enim hi temporis operisque progressu non raro sumtus longe maiores insumere coguntur, quam antea putarant: sic ipse mihi eo plus laboris deprehendebam suscipiendum, quo longius tam textus Graeci exemplaria, quam versionem et indices inspicerem: modo qualemqualem a viris doctis gratiam inire vellem. Textus enim Graecus vere, quod Paulus Leopardus lib. II. Emend. cap. 8. scribit, *indignis deformatus mendis* apparebat: tribus interea diversarum editionum exemplaribus adeo sibi invicem similibus, ut (si pauca quaedam eaque levia errata typographica excipiam) uno cognito, cetera quoque nosses. Interpretem nolim sugillare; iuvenis admodum fuit, cum huic labori operam dedit; nec potuit recte interpretari, quod codex ipsi Graecus vitiose proponeret. Sed utinam non interdum etiam quae mendis carent, male nihilominus reddidisset, ut cum ὁ τριτὸς κόκκυξ exponit, *tertius coccyx: αἰγῶν χηλαὶ, caprarum labia: κορεῖν γυμνάσιον, saturare gymnasium: κατὰ τὸ λοκρὸν, secundum Locrum: ἐπιβατεύων τοῦ Σμέρδος ὀνόματος, aggrediens nomine terribili etc.* Pro indicibus denique merito quidem autori habebam gratias: sed interea non ego tantum multa in iis desiderabam; verum etiam ab aliis exoptari pleniores intelligebam. Hisce igitur incommodis tandem omnino remedium aliquod afferendum videbam: quam ego ad rem tantum studii operaeque contuli quantum per vires aeque ac catenatos muneris labores licuit. Mendas namque Graeci textus plurimas vel statim reposita vera lectione sustuli; vel certe in notis commonstravi: neque id temere aut fiducia mei iudicii; sed partim manu scriptorum codicum, partim virorum doctissimorum ductu et auspicio. Interpretationem etsi serio perlegere, aut cum Graeco textu conferre inopia temporis hac vice non sivit me, tamen obiter et ipsam passim vel in textu vel in notis correxi; secutus hic quoque aliorum iudicia potius, quam meo fretus. Indices autem plane novos, ac longe prioribus locupletiores factos cuivis, qui conferre voluerit, ad oculum patebit. Quam meam operam optarim equidem expectationi bonorum virorum abunde satisfacere. Verum optare ut

liceat, sperare id an ausim? qui et meae mihi tenuitatis optime sim conscius; et quam multa deliberationi reservarim ampliori meminerim: ne dicam, in proclivi esse non rectissime omnia facere hominem quamvis probe alioquin exercitatum, qui ob alias occupationes nec uni cuidam rei continuo incumbere, nec eundem semper ardorem afferre ad illam potest. Constitui tamen versioni accuratius aliquando examinandae peculiarem (σὺν θεῷ δ' εἰπεῖν) laborem addicere. Illo igitur aliquatenus speró compensari posse, quae in praesentia desiderari videbuntur. Cumque doctissimo *Gothofredo Iungermanno* alius adhuc ab his, quibus ipse usus fui, manuscr. codex obtigerit, haud dubie propediem et inde habebimus, de quo Polluci gratulemur: sicut alioquin haec editio vigili et industrio illius in corrigendo studio multum debet. Oro autem et quoscunque alios doctos viros, ut symbolas ad iuvandum conatum istum meum coniicere haud graventur: quibus ut rationes accepti atque expensi suo tempore appareant, sedulo enitar. Nominatim vero *Isaaco Casaubono* summo illi optimoque litterarum vindici tantum otii serio precor, quanto indiget ad conferendam symbolam, quam haud obscure mihi epistola mox subiecta, si otiosus magis sit, polliceri videtur. Sed ipse an plura et meliora ego? Cave putes, amice lector, me non erubescere, quoties ad verba illa mihi oculus aberrat; etiam quoties ad sequentia carmina, quae non tam seria de me iudicia, quam benevoli erga me amoris testimonia censeri velim.
45 Concludam, ubi saltem adiecero, quorum beneficio exemplaria tam edita, quam manu exarata nactus fuerim. Non enim, opinor, molestum tibi erit audire me dicentem, quod si tacerem, iniquum tu me atque ingratum dicturus esses. E manuscriptis igitur duorum a Serenissimo *Electore* Palatino per virum nobiliss. *Ianum Gruterum* mihi copia impetrata fuit: tertium vero e bibliotheca Augustana vir clariss. *David Hoeschelius* ad me curavit, cui notarum quoque bonam partem acceptam refero. Inter edita Florentinum et Basileense, in quo ad oram notae a manu et ingenio *Fred. Sylburgii*, εἰς χρῆσιν mihi dedit ampliss. ac nobilissi-

mus *Iacobus Bongarsius*, Christianissimi Galliarum *Regis* Consiliarius etc. cuius mirum quantus bonas litteras iuvandi ornandique ardor! Aliud Basileense vir consultissimus *Iohannes Wilhelmus* ultro dono mihi obtulit; quomodo Aldinum integerrimus quondam *Philippus Schnetterus*; cum id omnium primo, quantum ex nomine involucro impresso videre est, studiis *Ioh. Langii* medici olim insignis inserviisset. His iam, lector candide, bene vale, inque meliorem interpretare partem hanc qualemqualem operam meam, quam immortalis deus sibi honorificam ac reipubl. litterariae salutarem esse clementer vidit.

Editionis Basiliensis 1536.

SIMON GRYNAEUS

LUDIMAGISTRIS SALUTEM.

Cum sint in hoc toto pueriles animos disciplinis velut agros linguarum sarculo praeparandi negocio, scopi duo, ut quam facillime capi, et quam expeditissime depromi res possint, una eademque ad utrunque via brevissima, meo quidem videre ducit, si certo suoque nomine, signatam certo rem quanque ante omnia puero tradamus. Onomasticon traditionis genus hoc Graeci, nomenclaturam rerum per genera distinctam, vocant: incredibile vim et celeritatem quantam ad summa studiorum incrementa afferentem, si rite ab incunabulis tractetur. Nam quum ipsa vocabula hominibus omne de rebus animi iudicium significandi ceu pacta inter ipsos symbola sint, peregrinum esse semper, quisquis haec non tenet, contra qui tenet, in omni oratione tanquam domi versari certum est. Ut enim qui singulorum elementorum figuram et potestatem certam puer non novit, expedire lectionem non potest, sed haeret, ac ab eo unde laudis nihil, ignominiae plurimum est, refugit: ita qui nomen cuiusque rei suum non tenet, non solum explicare sese dicendo audiendove non potest, sed quia incerta cum fastidio discuntur, ac neque retinentur etiam, eorum quae non bene didicit incertitudine velut conscientia mala offensus animus, odisse cum linguis etiam res ipsas incipit. quum isti interim, qui callentes bene certique nomenclaturae rerum sunt, et tuto per omnia gradiantur, et audire dicereque de re non ignota semper aliquid gestiant. Itaque non gravabitur Praeceptor, praes-

entes ipsasque si potest, si non potest, pictas, sculptas, aut quomodocunque seu verbis seu gestibus expressas bene certa cum nomenclatura res, principio puerilibus oculis animisque quam diligentissime subjicere, et vel in ludum frutices, herbas, fructus, semina, radices, instrumenta afferre. Non satis est enim alterutrum, aut res ostendere, nomina miscere: aut docere nomina, res ipsas praeterire: utrumque necesse est, si institutum recte celeriterque puerum velimus. Nam ut qui trifolii mihi vim praeclaram indicat, herba vero trifolium quae sit, aut non monstrat, aut si quam monstrat, non ipsum monstrat trifolium, istic quidem quantumvis docendo nihil docet, hic vero in errorem adducit insuper: sic ille linguas tradens magister, sive rerum incertarum certa nomina, sive certarum rerum nomina non certa proponit, utrinque hallucinari puerum facit, et cum de rebus balbutire nominibus non suis, et peius cum secutum nomina de rebus non recte sentire consuefacit. ridiculum illud est, hoc etiam periculosum. Iam vero quò pacto constituere mens orationis agmen subitum potest, nisi nomenclatrix memoria in uniuscuiusque rei vultus ceu locos intuens, ebuccinandam praeconio linguae momento tradit? Itaque aut memorari melius retinerive, aut imprimi celerius nomina non possunt, quae cum rerum suarum formis praesentibus inscripta, in memoriam, dum adhuc tenerrima est, reponuntur. Cum essent autem naturalium quidem rerum a suis quaeque doctoribus prodita nomina, ac inde etiam rectissime peterentur: eorum vero quae in ipsis hominum negociis sunt, ut nullus artifex unus, ita neque qui haec colligeret inveniretur: munus hoc adeo dextre obiit Pollux hic, ut vix quicquam desiderare quisquam possit. Quod si domus amplae existimari supellectilis varietate copiaque possunt, inire obiter nobis et vitae et morum et amplitudinis Graeciae rationem pulcherrime licet. ac ipsa historia haud scio melius ne coniectandum praebere Graecorum luxum possit, quam hic tam copiose theatricarum rerum omnium enumeratione datur. Hoc igitur tam aptum arti vestrae ferramentum *Ludimagistri*, si manibus, quod dici solet, ambabus amplectimini, ac in coetus puerorum, omnigenum vocum thesaurum fe-

liciter infertis, ex eadem mox officina, et charactere eodem, Phavorini Graecum Lexicon, longe et copia et diligentia maximum ac praestantissimum, ita commode iuventuti studiosae proponetur, ut vel ad te-
46 nuissimos linguae totius graecae maxima copia quam minimo sit proventura. Quod quidem negocium praesidio summo, summo sanctissimoque vestro labori futurum, haud illibenter ipsi quoque pro virili nostra iuvabimus. Valete.

Editionis Iuntinae Florentinae 1520.

ΚΑΡΤΕΡΟΜΑΧΟΣ

τοῖς φιλολόγοις εὐπράττειν.

Τὰ ὄντα καθ' ἑαυτὰ μὲν ὑφίσταται ἐν τοῖς πράγμασιν, εἰς δ' ἡμετέραν ἀφικνεῖται γνῶσιν διὰ νοημάτων τε καὶ λόγων· τούτοις γὰρ ἢ διαδιδόασιν ἀλλήλοις οἱ ἄνθρωποι τὰ γινωσκόμενα, ἢ ἀφ' ἑαυτῶν μανθάνουσί τε καὶ ἐκλαμβάνουσι τὰ τῆς ἐπιστήμης· ὥστε τὸν πλεῖστα εἰδότα, ἢ εἰδέναι γε προθυμούμενον, πλείστων δεῖ διανοημάτων τε καὶ λόγων εὐπορεῖν· ταῦτα δὲ ἐξ ὀνομάτων τε καὶ λέξεων συνιστάμενα, τὴν τούτων ἀκρίβειαν πολὺ πρότερον ἐπιζητεῖ· οὐκοῦν προὔργου μάλιστα τὸ τοῦ Πολυδεύκους ὀνομαστικὸν διὰ χειρὸς ἔχειν ἀεί· παρὰ τούτῳ γὰρ παντὸς πράγματος ὀνομασία τε καὶ λέξις, οὐχ ἁπλῆ δὲ, οὐδ' αὕτη, ἀλλὰ ποικίλη τε καὶ παντοδαπὴ, ὡς τῶν κεχρημένων ἕκαστος ἔφρασε τὸ διανοηθέν· καὶ γὰρ τὰ ὑφ' ἁπάντων ὁπωσοῦν ὀνομασθέντα οὗτος συνελέξατό τε, καὶ οἱονεὶ θησαυρίσας ἐναπεθήκατο ἐν ἑνὶ εἰς τὴν τῶν φιλομαθῶν χρείαν, ὡς ἂν εὐνόητά τε εἴη καὶ εὐαπόληπτα, λόγῳ μὲν τὸν αὐτοκράτορα ἐκπαιδεύσας, ἔργῳ δὲ τῶν ἐπιγινομένων ἁπάντων προνοήσας· προσθεὶς γὰρ πάντων ὀνόματα ἐς τὸ μέσον ἡμῖν, τί ἄλλο ἢ πρὸς τὴν τῶν πάντων ὁμοῦ γνῶσιν προάγει ἡμᾶς, ὥσπερ χειραγωγῶν ἀπὸ λόγων εἰς τὰ πράγματα· οὐδὲν γὰρ ὄφελος τῶν ὀνομάτων, εἰ μὴ καὶ τοῖς πράγμασιν ἐγχειροίη τις, τούτοις προσάπτων αὐτά· τὰ γὰρ ὄντα τῶν λεγομένων ὥσπερ ἀρχή ἐστι, καὶ τέλος· ἐκ τούτων γὰρ, καὶ διὰ ταῦτα λαβόντα τὴν γένεσιν, καὶ εἰς αὐτὰ φιλεῖ ἀποτελευτᾶν· ὡς εἴ τις τοῖς ῥήμασι χαίρει μόνον, ὧν ῥήματά εἰσι φροντίσας οὐδὲν, οὗτος καὶ τὰς σκιὰς διώκειν ἔδοιεν ἂν τῶν σωμάτων, αὐτὰ ταῦτα ἀφεὶς, ὧν εἰσι σκιαί· ἔῤῥωσθε.

CARTEROMACHUS

Philologis S. D.

Entia per se quidem subsistunt in rebus, nobis vero per conceptus et verba in notitiam veniunt. Nam hisce homines aut cum aliis, quae sciunt, communicant, aut discunt a seipsis et scientiam percipiunt. Plurima igitur qui scit, aut scire desiderat, eum plurimis tum conceptibus tam verbis abundare oportet. Ea vero quia constant nominibus et dictionibus, ideo cumprimis accuratam circa haec diligentiam requirunt. Quamobrem maxime operae precium Pollucis vocabularium assidue in manibus habere. Ibi enim cuiuscunque rei nomen habetur, et vocabulum, neque simpliciter aut una tantum eademque forma, sed varie ac omnimode, prout quisque illorum, qui usi sunt, cogitata exposuit. Nam quae ab omnibus quoquo modo appellata sunt, ea ipse tum collegit, tum extructo veluti thesauro in uno deposita usui reliquit eorum, qui discendi cupidi sunt, ut et intellectu et selectu facilia sint: verbo quidem Imperatorem erudiens, sed facto ipso commodis universae posteritatis consulens. Quando enim in medium nobis quarumvis rerum nomina proponit, quid facit aliud, nisi nos simul ad omnium cognitionem tanquam manu a verbis ad res deducit. Nulla enim nominum est utilitas, nisi quis etiam res aggressus illa hisce applicet. Nam ea, quae sunt, eorum, quae dicuntur principium quasi sunt et finis. Ex iis enim, et per haec primordia capiunt, inque eadem terminare solent. Quare si quis solis gaudens nominibus, ea, quorum sunt nomina, nihil curet: idem umbras etiam corporum, relictis quorum sunt umbrae, persequi gaudeat. Valete.

ALDUS MA. RO.

HELIAE CAPREOLO BRIXIANO

bonarum literarum studiosiss. S.

Iulius Pollux Naucratita scripsit vocabularium et de synonymis, quae a nostris univoca dicuntur, et de singulis dictionibus, varium, copiosum, elegans, doctum, et perutile, quod *ὀνομαστικὸν* inscribitur, quod sic ipse in epistola ad Commodum Caesarem, cui dicatur opus. *Ὀνομαστικὸν μὲν οὖν ἐστι τῷ βιβλίῳ τὸ ἐπίγραμμα. μηνύει δὲ ὅσα τε συνώνυμα ὡς ὑπαλλάττειν δύνασθαι, καὶ οἷς ἕκαστα ἂν δηλωθείη· πεφιλοτίμηται γὰρ οὐ τοσοῦτον εἰς πλῆθος, ὁπόσον εἰς κάλλους ἐκλογήν. οὐ μέντοι πάντα ὀνόματα περιείληφε τουτὶ το βιβλίον· οὐδὲ γὰρ ἦν παντα ῥᾴδιον* 47 *ἑνὶ βιβλίῳ συλλαβεῖν. Vocabularium igitur huic libro inditum est nomen, indicat autem et multa de eodem dici, et quonam modo singula appellemus. nititur enim non tam multitudine, quam pulchri delectu. nec tamen omnia nomina complexus hic est liber. neque enim facile erat uno libro omnia comprehendere.* Totum vero opus dividitur in decem libros. nec per ordinem literarum vocabula denotantur, sed sunt praeposita capita rerum omnium summatim ante singulos libros. Quanquam ego, ut facilius omnia inveniri queant, quae libris singulis ante id ipsum volumen pertractantur, copiosiusque, et dilucidius et latine, et graece, imprimenda curavi arithmeticis numeris annotata, quibus ad columnulam, in qua est id, quod quaeritur, studiosus lector remittitur; quandoquidem singulas quasque libri totius columnulas iisdem numeris signandas curavimus. Suidas de Polluce haec. *Πολυδεύκης Ναυκρατίτης· τινὲς δὲ Ἀρδομέγγας*

σοφιστὴν γράφουσι παίζοντες· (πόλις δὲ φοινίκης ἡ ἀρδούεννα)· ἐπαίδευσε δὲ ἐν ἀθήναις ἐπὶ Κομμόδου τοῦ βασιλέως· καὶ ἐτελεύτησε βιοὺς ἔτη ν καὶ η, συντάξας βιβλία ταῦτα· ὀνομαστικὸν ἐν βιβλίοις δέκα· ἔστι δὲ συναγωγὴ τῶν διαφόρων κατὰ τοῦ αὐτοῦ λεγομένων. διαλέξεις, ἤτοι λαλιάς· μελέτας· εἰς Κόμμοδον Καίσαρα ἐπιθαλάμιον. Ῥωμαϊκὸν λόγον· σαλπιγκτὴν, ἢ ἀγῶνα μουσικόν· κατὰ Σωκράτους· κατὰ σινωπέων· πανελλήνιον· Ἀρκαδικόν· καὶ ἕτερα. Hoc est, *Pollux Naucratita, sed quidam Arduenna oriundum Sophistam iocantes scribunt (Phoeniciae vero urbs Arduenna). Docuit autem Athenis Imperatore Commodo. Vitam obiit annos natus octo et quinquaginta, cum scripsisset hos libros, Vocabularium decem libris. est autem collectio eorum, quae de eodem dicuntur variis modis. Dissertationes, sive loquelas. Declamationes. Epithalamium ad Commodum Caesarem. in laudem urbis Romae orationem. Tubicinem, vel certamen musicum. Contra Socratem. Contra Sinopeos. in laudem totius Graeciae. in laudem Arcadiae. et alia.* haec latina fecimus non tua causa, cum et ipse pro tua doctrina id queas, et Taberium istic habeas et graece, et latine doctissimum, quicum sic coniunctissime, et amantissime vivis, ut de vobis tritum illud apud Graecos vere dici possit, σώματα μὲν δύο, ψυχὴ δὲ μία· sed eorum, quibus legendis Graecis, auxilio, et interprete opus est. Scribimus enim sub tuo nomine studiosis omnibus. Pollucem vero ipsum, mi Helia, in tuo nomine editum muneri tibi mittimus, quia tibi cum propter eruditionem tuam, tum propter temperatos, moderatosque mores, quibus te praeditum esse audio, sum amicissimus. Praeterea quia cum superioribus diebus Io. Taberio nostro Stephanum de Urbibus dicarimus, quem cum Polluce a compluribus una colligatum iri, ob eam, quae est inter ipsos, convenientiam, certo scio, volui vos et hoc in libro esse coniunctos, ut animo estis. Adde etiam quia quoties eum ipsum librum in bibliotheca tua videbis, nominis nostri memineris, nam faciei non poteris, cum nos de facie non cognorimus. Quod tamen ipsum aliquando futurum, et cupimus, et speramus. Vale. Ven. III. id. April. M. DII.

TESTIMONIA QUAEDAM

DOCTORUM VIRORUM DE POLLUCE.

Isaacus Casaubonus Wolfgango Sebero S. D.

Gaudeo susceptam a te Pollucis editionem, vir doctissime. Neque enim dubito fore utilem Reip. litterariae, quam in eo posuisti, operam. Est sane Pollux, si quid iudico, scriptor optimus, eruditissimus, utilissimus: et eo saeculo, quod tot claros in litteris viros tulit, dignissimus. Olim cum in Athenaeo essemus, multa observaveramus, quae si tum edidissemus, aliquam fortasse gratiam ab eruditis hominibus iniissemus. Sed ab illo tempore ita diversa nos habuerunt studia, ut de eo cogitandi vix ocium aliquando fuerit. Verum non dubito et plura et meliora esse, quae observasti, qui ex professo eam provinciam suscepisti curandam. Itaque crucior expectatione editionis tuae: cum praesertim adsit tibi *David Hoeschelius*, vir Graecarum litterarum peritissimus, et iudicii recti. Symbolae meae si quam forte nactus ocium, quo nunc careo, possim conferre, non debes ita rationem habere, ut propterea studiosorum vota putes tardanda, aut differenda. Vale. Lutetiae Parisiorum XV. Kalend. April. CIↃ IↃ CVII.

I. H. Boeclerus Dissert. de Lexicis.

Ex illis antiquorum Lexicis quae hodie supersunt, singulari eruditione POLLUCIS ONOMASTICON X. libris *ad Commodum Caes.* praecellit. Cuius egregiam editionem anno huius seculi octavo (1608.) *Wolfgangus Seberus* typis Wechelianis dedit. Suidas ait, esse *συναγωγὴν τῶν διαφόρως κατὰ αὐτοῦ λεγομένων, collectionem eorum quae diversa de eodem dicuntur*. Ipse (*praef. l. 1.*) ita argumen-

tum et propositum operis designat: *Μηνύει δὲ ὅσα τε συνώνυμα, ὡς ὑπαλλάττειν δύνασθαι, καὶ οἷς ἕκαστα ἂν δηλωθείη· πεφιλοτίμηται γὰρ οὐ τοσοῦτον εἰς πλῆθος, ὁπόσον εἰς κάλλους ἐκλογήν.* *Ostendit synonyma, quomodo permutari possint, et quibus singula efferri soleant. Neque autem tantum copiae stu-*
48 *duimus, quantum delectui venustatis.* Auctores secutus est (*praef. l.* 2.) τοὺς τὴν ἀκριβῆ φωνὴν ἔχοντας, *tersi accuratique sermonis usum habentes;* tum qui *rerum experientia cognitionem adepti* essent. Testimoniis tum demum utitur (*praef. l.* 3.) si pauciores ita locuti sunt, aut si dubia occurrunt vocabula. Quaedam autem (*praef. l.* 6.) indicando, quaedam indicando posuit: verbisque aliquando formulam adiecit. Non autem sufficiebat (*praef. l.* 7.) tractasse multos, soluta ligataque oratione praestantes Scriptores, sed oportebat etiam quaerere *συντάξεως σχῆμά τι, καὶ τὸ ἐν τοῖς ἀνομοίοις ὅμοιον, quendam dispositionis habitum, et in dissimilibus similitudinem.* Hic enim ordo taedium operi detrahit, lectoremque ad sequentia quodam desiderio trahit. Denique (*praef. l.* 10.) non ex veteribus tantum collegit verba, sed ex ipsis rerum formis. Tanta autem cura atque dexteritate absolvit hoc opus, ut vere posset (*praef. l.* 4.) praedicare *neminem Graecorum ante se τοσαῦτα καὶ ἐν τοσούτοις reperisse.*

I. Kuehnius in praefatione suarum in Pollucem Animadversionum edit. 1675.

Iulius Pollux ea tempestate Athenis bene dicendo docendoque inclaruit, cum adhuc suum litteris staret incolume pretium, et acerrimum inter eruditos esset certamen, ne quid discentibus profuturum diu lateret; imo ipse Romanorum Imperator *Marcus Antoninus* id temporis ad Musarum ventitare limina nullus fastidiit. Inde, cum idem ille et Imperator et Philosophus florentissima quaeque ingenia honorificis invitaret conditionibus, ut *Commodo* suo, in spem Imperii educando, bonos mores doctrinaeque habitum induere vellent, inter ea *Pollux* noster egregii Doctoris munere perfunctus est, dum *Cae-*

sari commodo Onomasticum, ex pulcherrimis Graecae Linguae flosculis diligentissime contextum dedit, dicavit. Hoc praeclarum et Principi scriptum opus, haudquaquam inter plebeia humi repit Lexica. Nihil enim inculcat humile, ieiunum, sordidum. Dictio ubique tersa et sani coloris, res passim interlucent lectissimae, argumenta denique tractandolexhausta. Eo magis dolendum serio est admirandumque, quod tantus Autor vix totidem hodie inveniat lectores,

Quot divitis ostia Nili,

quodque a Graeculis Librariis iam olim ita sit acceptus, ut Pentheus a Bacchis. Nec deinde *Rudolphus Gualtherus*, qui Pollucem civitate donavit, auxilii quicquam male affecto contulit: Nam ex inquinatis codicibus haud disparem nobis extudit Versionem. Adeo Pollux novercantia experiri fata non destitit, donec a clar. *Sebero* ex tenebris in lucem revocatus, melinsculo se haberet. Verum et haec editio, quia inter plurima *Seberi* negotia est apparata, ultimam hactenus limam desiderat. Ea propter, ut eruditioribus de persanando Polluce aures vellicarem, notulas quasdam chartae illevi, et iuris feci publici, spe ductus, proditurum aliquem, qui suum Polluci decus postliminio asserat, feliciusque ad scopum collimet.

Io. Alb. Faber Exercitat. de Lexicis Graecis.

Ad edita igitur Lexica, quae in omnium manibus versantur, nunc accedimus. In iis primus facile locus debetur IULIO POLLUCI, cuius Onomasticon Commodo Imperatori inscriptum graece primum prodiit Venetiis a. 1498. tum 1502. apud Aldum in fol. Porro apud Bernhardum Iuntam Florentiae 1520. Basileae 1536. etc. Latine vertit Rudolphus Gualtherus, sed qui iudice Scaligero p. 328. Epist. *magis sese illo facto traduxit, quam commendavit,* unde *futilis interpres* dicitur Maussaco ad Harpocrationem. Nobis laude potius dignus videtur, rei difficultatem Latinaeque linguae inopiam cogitantibus. Neque Scaliger tam interpretem culpavit, quam institutum reprehendit, ineptum existimans Lexica in aliam linguam convertere. Wolfgangus

autem Seberus novam Pollucis editionem suscipiens non modo Graecum textum diligenter emaculavit, sed et passim emendavit latinam versionem, laboriosissimasque notas atque indicem verborum adtexuit, et elenchum auctorum a Polluce allegatorum subiecit. Prodiit illa Wechelianis typis A. 1608. 4to. Quod ad Pollucem attinet, quem cognomine *Chronici* scriptore antiquiorem esse constat, is ipse est, cuius obitum luget Herodes sophista apud Lucianum in Demonacte. De eo Philostratus libro II. sophistarum: *Πολυδεύκη δὲ*, inquit, *τὸν Ναυκρατίτην οὐκ οἶδα εἴτε πεπαιδευμένον δεῖ καλεῖν εἴτε ἀπαίδευτον, εἶθ', ὅπερ εὔηθες δόξει, καὶ ἀπαίδευτον καὶ πεπαιδευμένον.* Apud eundem Philostratum Athenodorus Pollucis tempore Athenis docens *ἀπέκοπτεν αὐτὸν τῆς διαλέξεως ὡς μειρακιώδη, λέγων οἱ Ταντάλου κῆποι* etc. quae duo sinistra de Polluce iudicia latine si quis legere cupiat, adeat Coelium Rhodiginum lib. XIX. Antiquar. lect. c. 5. et Balthasarem Bonifacium lib. XV. c. 6. Historiae Ludicrae. Meminit quoque Pollucis Suidas, Balsamon, Eustathius, Tzetza, ut Varinum aliosque iuniores praetermittamus. Eius Onomasticon in decem libros distinctum non literarum sed naturae ordinem servat, estque longe praestantissimum, incredibilem graecae linguae copiam et elegantiam prae se ferens. *Est sane*, inquit Casaubonus p. 344. Epist. *si quid iudico, Pollux scriptor optimus, eruditissimus, utilissimus, et eo seculo, quod tot claros viros tulit dignissimus.* Historiolas quoque interdum et fabulas immiscet, qualis libro statim primo est de purpurae inventione, qua de videndus etiam Achilles Tatius lib. II. Eroticon. Palaephatus in fragmento, quod est apud Chronici Alexandrini auctorem. Nonnus p. 1034. Dionysiacon. Cassiodorus lib. I. Variarum. Eutychius scriptor Arabs ap. Borremans. c. 4. Vesper. Gorinchemens. Politianus cap. 12. Miscell. qui latinis intactam hanc fabulam falso ait. Salmuthus ad Pancirolli deperdita. Schedius de Dis Germanis Syntagm. II. c. 2. Blaise de Vigenere in Philostrati imagines p. 241. Antonius Thylesius libello de coloribus. Bonifacius Histor. Ludicrae lib. I. c. 61.

ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΝ.

Α — Ε.

*ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ Α. 1

Ἰούλιος Πολυδεύκης

Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν.

Ὦ καὶ πατρὸς ἀγαθοῦ, πατρῷόν ἐστί σοι κτῆμα κατ' ἴσον βασιλεία τε καὶ σοφία. τῆς δὲ σοφίας τὸ μέν τι ἐν τῇ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ, τὸ δὲ ἐν τῇ χρείᾳ τῆς φωνῆς. τῆς μὲν οὖν ἀρετῆς ἔχεις τὸ μάθημα ἐν τῷ πατρί, τῆς δὲ φωνῆς, εἰ μὲν ἦγεν αὐτὸς σχολήν, παρέσχεν ἄν σοι τὸ ἡμῶν ἐλάχιστα δεῖσθαι. *ἐπεὶ δὲ ἐ- 2
κεῖνον ἡ σωτηρία τῆς οἰκουμένης ἀσχολεῖ, ἔγωγ' οὖν ἕν γέ τί σοι πρὸς εὐγλωττίαν συμβαλοῦμαι. Ὀνομαστικὸν μὲν οὖν ἐστι τῷ βιβλίῳ τὸ ἐπίγραμμα. μηνύει δὲ ὅσα τε συνώνυμα, ὡς ὑπαλλάττειν δύνασθαι, καὶ οἷς ἂν ἕκαστα δηλωθείη. πεφιλοτίμηται γὰρ οὐ τοσοῦτον εἰς πλῆθος ὁπόσον εἰς κάλλους ἐκλογήν. οὐ μέντοι πάντα τὰ ὀνόματα περιείληφε τουτὶ τὸ βιβλίον. οὐδὲ γὰρ ἦν πάντα ῥᾴδιον ἑνὶ βιβλίῳ συλλαβεῖν. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀρχὴν ἀφ' ὧν μάλιστα προσήκει τοὺς εὐσεβεῖς, ἀπὸ τῶν θεῶν. τὰ δὲ ἄλλα ὡς ἂν ἕκαστον ἐπέλθῃ τάξομεν. ἔῤῥωσο.

*ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. 3

Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ αἵ τε θεῶν καὶ δαιμόνων ὀνομασίαι, καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς τιμῶν, καὶ τόπων,

5 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Θεῶν καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς ὀνομασίαι.

Θεὸς, καὶ θεοὶ, καὶ δαίμονες. οὕτω γὰρ Ὁμήρῳ δοκεῖ δαίμονας καλεῖν τοὺς θεούς. καὶ Πλάτων δὲ τὸν τοῦ παντὸς κυβερνήτην, μέγιστον δαίμονα ὠνόμασεν, ἐπειδὴ τῆς αὐτῆς χρείας τὸ θεῖον καὶ τὸ δαιμόνιον.

6 *Ὁ τόπος ἐν ᾧ θεραπεύονται.

Καὶ τὸ μὲν χωρίον ἐν ᾧ θεραπεύομεν τοὺς θεοὺς, ἱερὸν, καὶ νεώς. ἔνθα δὲ καθιδρύομεν, σηκὸς, τέμενος. οἱ μὲν γὰρ ἀκριβέστεροι σηκὸν τὸν τῶν ἡρώων λέ-

γουσιν, οἱ δὲ ποιηταὶ καὶ τὸν τῶν θεῶν, ὡς οἱ τραγῳδοὶ, — ἁγνὸν εἰς σηκὸν θεοῦ. τὸ δὲ πρὸ αὐτοῦ, πρόδομος. καὶ τὸ κατόπιν, ὀπισθόδομος. καὶ ἡ εἴσοδος, προπύλαια.

* Τὰ θεραπευόμενα. 7

Αὐτὰ δὲ ἃ θεραπεύομεν, ἀγάλματα, ξόανα, ἕδη θεῶν, εἰκάσματα θεῶν, εἰκόνες, μιμητὰ τεχνήματα, εἴδη, ἰδέαι. βρέτας δὲ, ἢ δείκηλον, οὐκ ἔγωγε προσίεμαι.

Περὶ θυσιαστηρίου.

Ἐφ' ὧν δὲ θύομεν, ἢ πῦρ ἀνακαίομεν, βωμὸς, θυμιατήριον, ἑστία. ἔνιοι γὰρ οὕτως ὠνομάκασιν. οὕτω δ' ἂν κυριώτατα καλοίης τὴν ἐν πρυτανείῳ, ἐφ' ἧς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον ἀνάπτεται.

*Ὁ δεκτὸς τόπος τῶν θυσιῶν. 8

Ἐσχάρα δ' ἰδικῶς δοκεῖ μὲν ὧδε ὠνομάσθαι, ἐφ' ἧς τοῖς ἥρωσιν ἀποθύομεν. ἔνιοι δὲ τῶν ποιητῶν καὶ τὸν τῶν θεῶν βωμὸν οὕτω κεκλήκασιν.

Ὁ ἔσω τόπος τῶν θυσιῶν.

Εἴη δ' ἂν ὁ μὲν εἴσω τῶν περιῤῥαντηρίων τόπος, ἔνθεος, ἱερὸς, καθιερωμένος, καθωσιωμένος, ἀβέβηλος. καίτοι οὐδέπω ἐντετύχηκα τῷ ὀνόματι.

*Ὁ ἔξω τῶν θυσιῶν. 9

Ὁ δὲ ἔξω, βέβηλος. τὸ γὰρ ἀνίερος ἁρμόττοι ἂν μᾶλλον ἐπὶ τῶν οὐ καθαρῶν τόπων.

Περὶ ἀδύτου θείου τόπου.

Εἰ μέντοι καί τι χωρίον ἄβατον εἴη τοῦ ἱεροῦ, τοῦτο καὶ ἄδυτον εἴποις ἄν, καὶ ἄψαυστον, καὶ ἀψαυστούμενον, καὶ ἀθέατον, καὶ ἀνάκτορον.

* Περὶ ἀνειμένων θεοῖς τόπων. 10

Οἱ δ' ἀνειμένοι θεοῖς τόποι, ἄλση τε, καὶ τεμένη, καὶ ἕρκη. καὶ ὁ περὶ αὐτὰ κύκλος, περίβολος.

Περὶ ἀσύλου τόπου.

Εἰ δὲ καὶ ἄσυλόν τι εἴη, τοῦτο καὶ κρησφύγετον λέγε, καὶ φύξιμον. καὶ ἱεροὺς ὅρους, ἐφ' ὅσον τοῖς ἱκέταις ἀσφάλεια. ἡ δὲ ἄνετος θεοῖς γῆ, γῆ ἱερά, καὶ ὀργάς.

11 * Περὶ οἰκοδομῆς νεῶν.

Τὸ δὲ οἰκοδομῆσαι νεών, λέγοις ἂν καὶ περιβαλέσθαι νεών, ἐγεῖραι νεών, καὶ ἀναστῆσαι νεών, ποιήσασθαι νεών, καὶ νεὼν ἐργάσασθαι. καὶ συνθεὶς, νεωποιῆσαι. φιλοτιμότερον δὲ καὶ τὸν νεὼν περιεργάσασθαι τῷ ἀγάλματι.

Περὶ ἱδρύσεως ἀγαλμάτων.

Τὸ δὲ ἄγαλμα ἱδρύσασθαι, ἐρεῖς καὶ στήσασθαι, ἐγκαθιδρύσασθαι, ἐνστήσασθαι, ἀναστῆσαι, καθιδρῦσαι, καθιδρύσασθαι, ἐγκαθῖσαι τῷ νεῷ, ἐγκαινίσαι τῷ θεῷ, καθοσιῶσαι, καθιερῶσαι, ἐντεμενίσαι. Τὸ δὲ ἔργον, ἵδρυσις, καθιέρωσις, στάσις, ἀνάστασις, καθίδρυσις, κατάστασις, καθοσίωσις, ἐργασία, ποίησις.

12 * Περὶ τῶν ἐναντίων.

Τὰ δὲ ἐναντία, ἀνατρέψαι, καθελεῖν, καταβαλεῖν, κατενεγκεῖν, καθελκύσαι, συγχέαι τὸν κόσμον τοῦ νεώ, καταπρῆσαι, ἐμπρῆσαι, καταφλέξαι, πυρὶ νεῖμαι, ἐκ βάθρων ἀνασπάσαι, ἀκρωτηριάσαι. Τὸ δὲ ἔργον, ἀνατροπή, καθαίρεσις, ἀκρωτηριασμός.

Περὶ τῶν νεὼς οἰκοδομούντων.

Οἱ δὲ κατασκευάζοντες τοὺς νεὼς καὶ τὰ ἀγάλματα τεχνῖται, τοὺς μὲν περὶ τὸν νεών, λιθοξόους τε καὶ οἰκοδόμους καὶ τέκτονας εἴποις ἄν· φιλοτιμούμενος δὲ, καὶ νεωποιοὺς, καὶ ἱεροποιούς. τοὺς δὲ ἐπὶ τοῖς ἀγάλμασι χειροτέχνας, οὐκ ἀγαλματοποιοὺς μόνον, οὐδὲ ἀγαλματουργοὺς, ἀλλὰ καὶ θεοποιοὺς, καὶ θεοπλά-
13 στας, ὡς Ἀριστοφάνης. * ὥσπερ τὴν τέχνην, ἀγαλματοποιΐαν, καὶ ἀγαλματουργίαν, καὶ ἀγαλματοποιητικήν,

καὶ θεοποιητικὴν, καὶ ἀγαλματουργικήν. οὐ μὴν καὶ θεοποιΐαν. δυσχερὲς γὰρ πρὸς τὴν ἀκοὴν τοὔνομα.

Περὶ ἐργασίας.

Τὸ δὲ ἐργάσασθαι θεὸν, ἔστιν εἰπεῖν, καὶ ποιῆσαι, μιμήσασθαι, δεῖξαι, τυπῶσαι. σκληρὸν γὰρ τὸ μορφῶσαι. ἀλλὰ καὶ κοιλᾶναι λίθον εἰς θεοῦ μορφὴν, καὶ διαγλύψαι, καὶ διαρθρῶσαι, καὶ διατυπῶσαι, καὶ διαξέσαι.

* Ὀνόματα τῶν θεοὺς θεραπευόντων. 14

Οἱ δὲ τῶν θεῶν θεραπευταὶ, ἱερεῖς, νεωκόροι, ζάκοροι, προφῆται, ὑποφῆται, θύται, τελεσταὶ, ἱερουργοὶ, καθαρταὶ, μάντεις, θεομάντεις, χρησμῳδοὶ, χρησμολόγοι, χρησμοδόται, καυαγεῖς, πυρφόροι, ὑπηρέται, θεουργοί. ποιητικώτερον γὰρ τὸ θυηπόλος.

Περὶ θηλειῶν.

Αἱ δὲ θήλειαι, προφήτιδες, ἱέρειαι, καὶ ἔργων μυστικῶν προφάντιδες, καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς τοὺς ἄῤῥενας κοινά. ἰδίως δὲ ἡ ἐν Δελφοῖς προφῆτις, Πυθία.

* Περὶ μαντείων καὶ μαντικῶν τόπων καὶ ἀνδρῶν. 15

Εἰ δέ που καὶ πνεῦμα εἴη μαντικὸν, ὁ μὲν τόπος ἔνθεος, καὶ ἐπίπνους, καὶ κάτοχος, καὶ ἐπιτεθειασμένος, καὶ κατειλημμένος ἐκ θεοῦ. ὥσπερ καὶ ὁ χρῶν ἀνήρ. οὗτος δὲ καὶ ἐνθουσιῶν, καὶ κεκινημένος ἐκ θεοῦ, καὶ ἀναβεβακχευμένος, καὶ πλήρης θεοῦ, καὶ παραλλάττων ἐκ θεοῦ, τὸ πνεῦμα δὲ εἴποις ἂν καὶ ἀτμὸν μαντικὸν, καὶ ἆσθμα δαιμόνιον, καὶ θείαν αὔραν, καὶ ἄνεμον μαντικὸν, καὶ φωνὴν προσαγορευτικήν. * Τὰ δὲ ῥήματα τῶν τῷ 16
ἀνδρὶ συμβαινόντων, κατασχεθῆναι, καταληφθῆναι, ἐνθουσιάσαι, ἐπιθειάσαι, ἀναβακχεῦσαι, πληρωθῆναι θεοῦ. τὸ δὲ ἐπιπνευσθῆναι, κακόφωνον. Τὰ δὲ ὀνόματα τοῦ πράγματος, κατακωχὴ, κάθοδος θεοῦ, καταβολὴ, κατοχὴ, ἐπιθειασμὸς, ἐπίπνοια, βακχεία, κίνησις ἐκ θεοῦ, κατάληψις, ἐνθουσιασμός. ὥσπερ καὶ

τὰ ἐπιῤῥήματα, ἐνθέως, ἐπιπνόως, κατόχως, ἐνθουσια-
17 στικῶς, θειαστικῶς, ἐπιτεθειασμένως. * Τὸ δὲ πᾶν χωρίον, μαντεῖον, καὶ χρηστήριον, καὶ ἀνάκτορον. Τὸ δὲ πρᾶγμα, χρησμῳδῆσαι, καὶ μαντεύσασθαι. ἔνιοι δὲ τῶν Ἀττικῶν καὶ μαντεῦσαι λέγουσι. προειπεῖν, ἀνειπεῖν, ἀναφθέγξασθαι, προθεσπίσαι. τὸ δὲ θεσπιῳδῆσαι, διθυραμβώδες. προαγορεῦσαι, προμηνῦσαι, προδηλῶσαι, προδιδάξαι, χρησμοδοτῆσαι, χρησμολογῆσαι, ἀνελεῖν,
18 προφητεῦσαι, χρῆσαι. * Καὶ τὸ μὲν ἔργον, μαντεία, χρησμολόγιον, λόγιον, φήμη ἐκ θεοῦ, πρόῤῥησις, προαγόρευσις, χρησμῳδία, χρησμολογία, ἀνάῤῥησις, μάντευμα, καὶ διαλῦσαι, τὰ μεμαντευμένα, τὰ ἀνειρημένα, τὰ κεχρησμένα, τὰ κεχρησμῳδημένα, τὰ προηγορευμένα, τὰ προτεθεσπισμένα. ἰδίως δὲ τὸ ἐκ Δελφῶν καλεῖται πυθόχρηστον, καὶ οἱ χρώμενοι, θεωροί.

19 * Περὶ μαντικῆς τέχνης.

Ὀνομάζοιτο δ' ἂν καὶ ἡ τέχνη, μαντική, προαγορευτική, χρησμολογική. Τὸν δὲ χρῶντα καλέσαις ἂν προφήτην, μάντιν, χρησμῳδὸν, χρησμολόγον, ποιητῶν τὸν θεσπιῳδόν. Ἔχοις δ' ἂν εἰπεῖν καθ' ἕτερον εἶδος χρείας, ἧκεν ἐκ θεοῦ φήμη, ἧκε μάντευμα ἐκ θεοῦ, ἧκε λόγιον, ἐξέπεσε χρησμὸς, ἠνέχθη μάντευμα, ἀνεῖπεν ὁ θεὸς, ἀνεῖλεν ὁ θεὸς, ἀνεφθέγξατο ἀμέτρως, ἐν ἑξαμέτρῳ τόνῳ, καὶ τὰ τοιαῦτα. οἷς προσθετέον τὸ θεομαντεῖν, ἢ θεομανεῖν, τὸ θεοκλυτεῖν, θεολογεῖν. θεόληπτος, φοιβόληπτος, νυμφόληπτος, μουσόληπτος. ἐκ Πανὸς, ἢ ἄλλου θεοῦ κάτοχος, ἢ κατεχόμενος.

20 * Περὶ τῶν θεοὺς νομιζόντων.

Ὁ μὲν τοίνυν θεοὺς νομίζων ἀνὴρ, καλοῖτ' ἂν εὐσεβὴς, φιλόθεος, ὅσιος, φιλοθύτης, φιλεορταστὴς, ἱερουργικὸς, θεῶν ἐπιμελὴς, θεοῖς ἀνακείμενος, θειασμῷ προσκείμενος, λατρεύων θεοῖς, ἔνθεος, κατάθεος, θεοσεβὴς, θεολογικὸς, ἐπιτεθειασμένος, ἱερὸς, καθιερωμένος, θεοφιλής.

* Περὶ εὐσεβοῦς καὶ ἀσεβοῦς. 21

Ὁ δὲ ὑπερτιμῶν, δεισιδαίμων, καὶ δεισίθεος. κωμικὸν γάρ, ὁ βλεπιδαίμων. Ὁ δὲ ἐναντίος, ἄθεος, ἀνίερος, ἀσεβής, δυσσεβής, ἀθέμιτος, μισόθεος, θεομισής, ὀλίγωρος θεῶν, νεωτεριστὴς περὶ τὸ θεῖον, ἐναγής, ἐξάγιστος, βέβηλος, θεοβλαβής. ὁ δὲ θεοστυγής, τραγικόν. Ὀνόματα δὲ τοῦ πράγματος, ἐκεῖ μὲν εὐσέβεια, καὶ ὁσιότης, καὶ θεῶν ἐπιμέλεια, καὶ λατρεία θεῶν, καὶ θεοσέβεια. τὸ γὰρ φιλοθεότης, βίαιον. 22 *ἐνταῦθα δὲ, ἀσέβεια, καὶ ἀνοσιότης, καὶ ὀλιγωρία περὶ τὸ θεῖον, καὶ θεοβλάβεια, καὶ ἀθεότης. Ῥήματα δὲ, εὐσεβεῖν, ὁσιοῦν, σέβειν, σέβεσθαι, θεοσεβεῖν. Τὸ δὲ ἐναντίον, ἀσεβεῖν μόνον. τὸ γὰρ ἀνοσιουργεῖν, πρὸς ἕτερα. Εἰ δὲ καὶ ἐπιῤῥήματα προσθετέον, ἐπὶ μὲν τοῦ εὐσεβοῦς, ὁσίως, ἐνθέσμως, ἐνθέως, φιλοθέως, θεοφιλῶς, θεοσεβῶς. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀσεβοῦς, δυσσεβῶς, ἀσεβῶς, ἀνοσίως, ἀθέως, θεοβλαβῶς, θεομισῶς, ἀθεμίτως.

* Περὶ ἀρχείου. 23

Ὀνομάσαις δ' ἂν ἱερὸν τὸ ἀρχεῖον, σεμνόν, θεῖον, ἔνθεον, φρικῶδες, ἐκπληκτικόν, ἀρχαιόπλουτον, παλαιόπλουτον, ζάπλουτον, μεγαλόπλουτον, βαθύπλουτον, πολύχρυσον, πολυάργυρον, πολυτάλαντον.

Περὶ ἐπωνυμίας θεῶν.

Θεοὶ ὑπερουράνιοι, ἐνουράνιοι, ἐπουράνιοι, ἐναιθέριοι, ἐναέριοι, ἐπίγειοι. καὶ οἱ αὐτοὶ, ἐπιχθόνιοι, ἐνάλιοι, θαλάττιοι. καὶ οἱ αὐτοὶ, ἐνθαλάττιοι. 24 *ὑπόγειοι, χθόνιοι, ὑποχθόνιοι, καταχθόνιοι, ἑστιοῦχοι, πολιοῦχοι, πατρῷοι, ξένιοι, φράτριοι, ἀγοραῖοι, ἐπικάρπιοι, στράτιοι, τροπαιοῦχοι, ἱκέσιοι, τρόπαιοι, λύσιοι, καθάρσιοι, ἀγυῖται, φύξιοι, σωτῆρες, ἀσφάλειοι, παλαμναῖοι, προστρόπαιοι, γενέθλιοι, γαμήλιοι, φυτάλιοι, προτρύγαιοι. τὰ πολλὰ δὲ τούτων καὶ ἴδια ἐστὶ τοῦ Διός. ὥσπερ ὁ ὑέτιος, καὶ ὁ καταιβάτης. καὶ παρ' Ἀθηναίοις, φράτριος. τὸ γὰρ νεφεληγερέτης, καὶ ὅσα

τοιαῦτα, ἐπὶ τοῦ Διός· ὥσπερ καὶ τὸ ἐννοσίγαιος, καὶ ἐνοσίχθων, καὶ τοιαῦτα ὅμοια, ἐπὶ τοῦ Ποσειδῶνος, ποιηταῖς ἀνείσθω.

25 * Περὶ τῶν προσιόντων θεοῖς.

Τὸ δὲ προσιέναι πρὸς τοὺς θεοὺς, καθηράμενον, κα-
θαρεύσαντα, φαιδρυνάμενον, περιῤῥανάμενον, ἀποῤ-
ῥυψάμενον, ἀπονιψάμενον, ἁγνισάμενον, ἁγνεύσαντα,
ἡγνευμένον, ὡσιωμένον, καθαρῷ νῷ, ὑπὸ νεουργῷ στο-
λῇ, ὑπὸ νεοπλυνεῖ ἐσθῆτι, προσιέναι θεοῖς, πρόσοδον
ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς θεούς, εὔχεσθαι θεοῖς, ἀνατείνειν
τὰς χεῖρας, ἐντυγχάνειν θεοῖς, προστρέπεσθαι θεούς,
26* κατακαλεῖν θεοὺς, ἀνακαλεῖν θεοὺς, αἰτεῖν παρὰ τῶν
θεῶν τὰ ἀγαθὰ, προσφεύγειν θεοῖς, ποτνιᾶσθαι, ἐπαν-
τιβολεῖν καὶ ἀντιβολεῖν, καθικετεύειν, θύειν θεοῖς, ἱε-
ρουργεῖν, ἱεροποιεῖν, βουθυτεῖν, ἑκατόμβην προσάγειν,
θυηπολεῖν, παιᾶνας ἀεῖσαι, ὕμνον ᾆσαι, ἱερῶν προκα-
τάρξασθαι, λιβανωτὸν καθαγίζειν, θυμιᾶν, ἀρώματα
λύειν ἐν πυρί. Τὰ δὲ ἀρώματα καὶ θυμιάματα καλεῖ-
ται. Θουκυδίδης δ' αὐτὰ εἴρηκεν ἁγνὰ θύματα, πρὸς
τὰ αἱμάσσοντα καὶ σφαττόμενα ἀνατιθεὶς σμύρναν, λι-
27 βανωτόν. * ἱερεῖα προσάγειν τοῖς βωμοῖς, αἱμάσσειν
τοὺς βωμοὺς, δεκάτην ἀποθύειν, εὔχεσθαι κατὰ βοὸς
ἢ ἄλλου του, σπένδειν, κατασπένδειν, στεφανοῦν, ἀνα-
στέφειν, στεφανώματα προσφέρειν, μυῤῥίνην στεφα-
νωτρίδα, σπεῖσαι, κατασπεῖσαι, ἐπισπεῖσαι, μηρία ἐπι-
θεῖναι, οὐλὰς ἐπιβάλλειν, σπλαγχνεύσασθαι, θυηλήσα-
σθαι, ἱερῶν προκατάρξασθαι, δεκάτην ἀποθῦσαι, σπλάγ-
χνων ἀπάρξασθαι, δεκάτην ἐναποθεῖναι, ἀνάθημα ποιή-
σασθαι, ἀναθεῖναι εἰς τὸν νεών.

28 * Περὶ ἀναθημάτων.

Τὰ δὲ ἀναθήματα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, στέφανοι, φιάλαι, ἐκπώματα, θυμιατήρια, χρυσίδες, ἀργυρίδες, οἰνοχόαι, ἀμφορίσκοι. ἡ δὲ Πυθία καὶ κνισᾶν ἀγυιὰς ἀνήρει. ἀπαρχὰς προσενέγκαι, ἀπάργματα προσφέρειν,

ἄργματα προσφέρειν, ψαιστά, πόπανα, ὀμπνήν, στεφάνους, πελάνους, πέμματα, στέμματα, θαλλούς, μυῤῥίνας, ἄνθη. παιανίσαι, παιᾶνα ᾆσαι. τὸ γὰρ ὀλολύξαι, καὶ ὀλολυγῇ χρήσασθαι, ἐπὶ γυναικῶν. * Τὰ 29
μέντοι πράγματα, θυσία, βουθυσία, θυηπολία, κατάκλησις θεῶν, ἀνάκλησις, ἔντευξις, πρόσοδος, ἱερουργία, ἱεροποιία, ἱκετεία, σπονδή. τὸ δὲ ἀπὸ τῶν βωμῶν ἀποῤῥέον, πνεῦμα, κνῖσα, καὶ ἀτμός.

Περὶ τῶν προσαγομένων ἱερείων.

Τὰ δὲ προσακτέα θύματα, ἱερεῖα, ἄρτια, ἄπηρα, ὁλόκληρα, ὑγιῆ, ἄκηρα, παμμελῆ, ἀρτιμελῆ. μὴ κολοβά, μὴ δὲ ἔμπηρα, μὴ δὲ ἠκρωτηριασμένα, μὴ δὲ διάστροφα. Σόλων δὲ τὰ ἔμπηρα καὶ ἀφελῆ ὀνόμασε. προσακτέον μέντοι καὶ βοῦς ἄζυγας. ἰστέον δὲ ὅτι τὰ ἐκ τῶν ἱερείων κρέα, θεόθυτα καλεῖται.

** Ἱστορία.* 30

Ἵνα δὲ καὶ διαναπαύσω σε πρὸς μικρόν, ἐπεὶ τὸ διδασκαλικὸν εἶδος αὐχμηρόν ἐστι καὶ προσκορές, οὐδὲν ἄν τι κωλύοι προσθεῖναι καὶ μύθου γλυκύτητα εἰς ψυχαγωγίαν, ὅτι καὶ μῆλα θύουσι περὶ Βοιωτίαν Ἡρακλεῖ. λέγω δὲ οὐ τὰ πρόβατα τῇ ποιητικῇ φωνῇ, ἀλλὰ τὰ ἀκρόδρυα, ἐκ τοιᾶσδε αἰτίας. ἐνεστήκει μὲν γὰρ ἡ πανήγυρις τοῦ θεοῦ, καὶ κατήπειγε τοῦ θύειν ὁ καιρός, τὸ δὲ ἱερεῖον ἄρα κριὸς ἦν. καὶ οἱ μὲν ἄγοντες ἄκοντες ἐβράδυνον· ὁ γὰρ Ἀσωπὸς ποταμὸς οὐκ ἦν διαβατός, μέγας ἄφνω ῥυείς. * οἱ δ' ἀμφὶ τὸ ἱερὸν παῖδες 31
ὁμοῦ παίζοντες ἀπεπλήρουν τῆς ἱερουργίας τὸν νόμον. λαβόντες γὰρ μῆλον ὡραῖον κάρφη μὲν ὑπέθεσαν αὐτῷ τέτταρα, δῆθεν τοὺς πόδας, δύο δ' ἐπέθεσαν ἅμα, τάδ' ἦν τὰ κέρατα. καὶ κατὰ τοὺς ποιητὰς ἀποθύειν ἔφασαν τὸ μῆλον, ὡς πρόβατον. ἡσθῆναί τε λέγεται τῇ θυσίᾳ τὸν Ἡρακλέα, καὶ μέχρι τοῦδε παραμένειν τῆς ἱερουργίας τὸν νόμον. καὶ καλεῖται παρὰ τοῖς Θηβαίοις, ἢ τοῖς Βοιωτοῖς, Μήλων ὁ Ἡρακλῆς, ὄνομα ἐκ τοῦ τρόπου τῆς θυσίας λαβών.

32 * Περὶ τῶν πρὸ τῶν ἱερῶν περικαθαιρομένων καὶ ἀκαθάρτων.

Τὰ πρὸ τῶν ἱερῶν, περιῤῥαντήρια, καθαρμοί, καθάρσεις, καθάρσια, καθαρτήρια, καθάρται. καὶ οἱ τούτοις χρησάμενοι, καθαροί; οἱ δ' ἐναντίοι, ἀκάθαρτοι· ὥσπερ καὶ τὰ ἐναντία τῶν ἀκαθάρτων, ὁσίως, ὡσιωμένως, ἁγνῶς, ἡγνευμένως, ἁγίως προσιόντες. ἀνόσιοι, ἀνίεροι, ἀνάγνως, ἀνοσίως, ἀκαθάρτως πάντα δρῶντες, μιαροί, παμμίαροι, ἐναγεῖς, ἄγει προσερχόμενοι,
33 μιάσματι ἐνεχόμενοι. * Καὶ τὰ πράγματα, τὸ μὲν, ἅγιον, καθαρὸν, ὅσιον, ἁγνὸν, εὐαγὲς, ἄχραντον. τὸ δὲ ἐναντίον, ἐναγὲς, ἐξάγιστον, δυσαγὲς, μιαρὸν, παμμίαρον, μίασμα, μύσος. ἄλλης δὲ χρείας, καθήρασθαι, μίασμα ἐκνίψασθαι, ἄγος ἀποπέμψασθαι, μύσος λύσασθαι, ἀπολύσασθαι, ἀποτρίψασθαι, ἀποδιοπομπήσασθαι.

Περὶ τῶν κατὰ τὰς θυσίας ὀργάνων.

Τὰ δὲ πρὸς θυσίαν, σχίζαι, σφαγίδες, κοπίδες, πελέκεις, ὀβελοί, λίκνα, κανᾶ, χέρνιβες. τὸ γὰρ πεμπόβολα, καὶ οὐλοχύται, καὶ τὰ τοιαῦτα, ποιητικά.

34 * Περὶ καιρῶν ἑορτασίμων καὶ ἑορταστῶν.

Καιροὶ δ' ἱεροὶ πανηγύρεις, ἑορταί, ἱερομηνίαι, θεοφάνεια, θεοξένια, μεθέορτοι ἡμέραι κατὰ Ἀντιφῶντα. καὶ ἄνθρωποι, ἑορτασταί, πανηγυρισταί, φιλέορτοι, καὶ συνεορτασταί, συμπανηγυρισταί. εἴποις δ' ἂν πανηγύρεις, δημοτελεῖς, καὶ πάνδημοι, καὶ δημόσιαι, καὶ δημοθοινίαι, καὶ πανθοινίαι, καὶ πανδαισίαι. τὸ δὲ ἐν ταῖς εὐωχίαις ἢ κρεωνομίαις πρῶτον τῶν μερίδων λαμβάνειν, πρωτοθοινία ὀνομάζεται. Τὰ δὲ ῥήματα, ἑστιᾶσθαι, εὐωχεῖσθαι, πανηγυρίζειν, ἑορτάζειν, συνεστιᾶσθαι, συνευωχεῖσθαι, συμπανηγυρίζειν, συνεορτάζειν, συσπένδειν, καὶ ὁμοσπονδεῖν, καὶ ὁμόσπονδοι, καὶ ὁμοσπόνδους γίγνεσθαι, κρατήρων συμμετέχειν.

* Περὶ μυστηρίων τελούντων καὶ τελουμένων. 35

Εἴη δ' ἂν τῆς αὐτῆς ἰδέας καὶ τάδε, μυστήρια, τελεταί, ὄργια, μύσται, μυσταγωγοί, τελεσταί, ὀργιασταί. καὶ μυεῖν, μυσταγωγεῖν, μυεῖσθαι, ὀργιάζειν, τελεῖσθαι, τελεῖν. φιλοτιμότερον δὲ τῇ χρήσει τὸ τελεσιουργεῖν, καὶ ἡ τελεσιουργία. ἱεροφάνται, δᾳδοῦχοι, κήρυκες, σπονδοφόροι, ἱέρειαι, παναγεῖς, πυρφόροι, ὑμνῳδοί, ὑμνήτριαι, ὑμνητρίδες, ἰακχαγωγὸς γάρ, καὶ κουροτρόφος τις, καὶ δαειρίτης, καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἴδια τῶν Ἀττικῶν.

36 * Ὁ δὲ μυηθείς, μεμυημένος, τετελεσμένος, ὠργιασμένος. ὥσπερ ὁ ἐναντίος, ἀμύητος, ἀτέλεστος, ἀνοργίαστος. ὀνομάζονται δὲ καὶ μυστηριώτιδες σπονδαί, καὶ μυστικαὶ ἡμέραι. ὥσπερ ἱεραί, ἄφετοι, ἄνετοι, καθιερωμέναι, κατωνομασμέναι θεοῖς, καθωσιωμέναι, καταπεφημισμέναι. τὰ δὲ μυστήρια, καὶ τὰ ὄργια, τελεταί, καὶ τέλη μυστικά, καὶ τελεσιουργίαι, ἑορταὶ ἔντιμοι.

* Περὶ ἑορτῶν παρωνύμων ἐκ τῶν τιμωμένων θεῶν. 37

Μουσῶν, Μουσεῖα. Ἑρμοῦ, Ἕρμαια. Διός, Διάσια, καὶ Πάνδια. Ἀθήνας, Παναθήναια. Ἥρας, Ἥραια. Δήμητρος, Δημήτρια, καὶ Θεσμοφόρια, καὶ Ἐλευσίνια. Κόρης παρὰ Σικελιώταις, Θεογάμια, καὶ Ἀνθεσφόρια. Ἀρτέμιδος, Ἀρτεμίσια, καὶ Ἐφέσια. Κρόνου, Κρόνια. Ἀσκληπιοῦ, Ἀσκληπίεια, καὶ Ἀσκλήπια. Ἀπόλλωνος, Δήλια. Ἑκάτης, Ἑκατήσια. Τροφωνίου, Τροφώνια. Διοσκούρων Ἀθήνησιν, Ἀνάκεια. συντάττοιντο δ' ἂν τούτοις καὶ αἱ τῆς περιόδου, καὶ τῶν ἀγώνων κλήσεις, Ὀλύμπια, καὶ τὰ λοιπά.

* Περὶ ὕμνων ἰδίων θεοῖς τισι. 38

Αἱ δὲ εἰς θεοὺς ᾠδαί, κοινῶς μὲν παιᾶνες, ὕμνοι. ἰδίᾳ δὲ Ἀρτέμιδος ὕμνος, οὔπιγγες. Ἀπόλλωνος, ὁ παιάν. ἀμφοτέρων, προσῴδια. Διονύσου, διθύραμβος. Δήμητρος, ἴουλος. λῖνος γὰρ καὶ λιτυέρσης, σκαπανέων

ᾠδαὶ καὶ γεωργῶν. Προσαπτέον δὲ τούτοις καὶ θεοὺς ὁρκίους. ὅρκον ὀμνύειν, ὀμνύναι. τὸ δὲ ὀμόσαι ἐλέγετο καὶ πίστιν ἐπιθεῖναι. ὁρκομοτεῖν, ὁρκομοσία, ὁρ-
39 κομότας. * ὁρκῶσαι, ὁρκῶ, ὁρκωτούς, ὁρκοτόμους, εἰ μὴ σκληρόν. εὐορκεῖν, ἐμπεδοῦν ὅρκοις. εὔορκον, εὐόρκωτον, εὐώμοτον. εὐορκίαν, καὶ ἐπιορκίαν, ἐπίορκον, δυσώμοτον. ὁρκοῦν, ἐξορκοῦν, ἐνόρκως τι εἰπεῖν, ἐνωμότως τι εἰπεῖν. ἔνορκον, ἐνώμοτον. ἄνορκον, ἀνώμοτον. ἐπιορκῆσαι θεούς, εὐορκῆσαι φρικώδεις ὅρκους. καὶ θεὸν δύσμηνιν, καὶ βαρύμηνιν, καὶ δυσόργητον. καὶ περὶ μὲν θεῶν ἀρκεῖ τοσαῦτα.

40 * ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ βασιλικῶν ὀνομάτων.

Περὶ βασιλέως ἐπαίνων λέγε, πατήρ, ἤπιος, πρᾶος, ἥμερος, προνοητικός, ἐπιεικής, φιλάνθρωπος, μεγαλόφρων, ἐλεύθερος, χρημάτων κρείττων, ἔξω παθῶν, ἑαυτοῦ κρατῶν, ἄρχων ἡδονῶν, λογισμῷ χρώμενος, ὀξύς, ἀγχίνους, περιεσκεμμένος, εὔβουλος, δίκαιος, σώφρων, θεῶν ἐπιμελητής, ἀνθρώπων κηδεμών, στάσιμος, βέβαιος, ἀνεξαπάτητος, μεγαλογνώμων, ἰσχυρογνώμων, ἐνεργός, τελεσιουργός, φροντιστὴς τῶν
41 ἀρχομένων, σωτήρ, * πρόχειρος εἰς εὐεργεσίαν, βραδὺς εἰς τιμωρίαν, ἀσφαλής, ἀπλανής, ἀκλινής, ἀκριβέστερος πρὸς τὸ δίκαιον ζυγοῦ, εὐπρόσοδος, εὐπροσήγορος, εὐέντευκτος, μειλίχιος, προσηνής, ἐπιμελητὴς τῶν ὑπηκόων, φιλοστρατιώτης, πολεμικὸς μέν, οὐ φιλοπόλεμος δέ. εἰρηνικός, εἰρηνοποιός, εἰρηνοφύλαξ, παιδευτικός, ἀρχηγός, καὶ ἀρχικός, νομοθετικός, εὖ ποιεῖν πεφυκώς, θεοειδής. πολλὰ δέ ἐστιν, ἃ λόγῳ τις ἂν εἰπεῖν ἔχοι, καὶ οὐκ ὀνόματι.

42 * Περὶ τυράννου.

Ψέγων δ' ἂν ἐρεῖς τυραννικός, ὠμός, θηριώδης, βίαιος, πλεονεκτικός, φιλοχρήματος, καὶ τὸ τοῦ Πλάτωνος, ἐρασιχρήματος, ἅρπαξ, καὶ τὸ τοῦ Ὁμήρου,

δημοβόρος, ὑπερόπτης, ὑπερήφανος, δυσπρόσιτος, δυσπρόσοδος, δυσπροσήγορος, δυσέντευκτος, δυσόργητος, δύσθυμος, ἔμπληκτος, ταραχώδης, ἡδονῶν ἥττων, ἀκρατὴς, ἀκράτωρ, ἀλόγιστος, μισάνθρωπος; ἄδικος, ἄβουλος, ἄνισος, ἀνόσιος, νοῦ κενὸς, εὔκολος, εὐμετάβολος, εὐεξαπάτητος, ῥᾴδιος, ἀνήμερος, ἐπιθυμίαις ἐνδιδοὺς, ἀκόλαστος, ὑβριστὴς, πολεμοποιὸς, βαρὺς, ἐπαχθὴς, ἀκάθεκτος, ἀφόρητος.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ. 43

Περὶ ταχέως καὶ βραδέως εἰς ἔργα.

Λέγε περὶ τοῦ μὴ βραδύνοντος, ἕτοιμος, πρόχειρος, πρόθυμος, ἄοκνος, ταχὺς, ὀξὺς, ἔντονος, ἐνεργὸς, ἀπροφάσιστος, τῷ καιρῷ χρώμενος, ἐγρήγορος, σπουδαῖος, οὐδὲν ὑπερτιθέμενος, οὐδὲν ὑπερβαλλόμενος. Περὶ δὲ τοῦ ἐναντίου, βραδὺς, μελλητὴς, σχολαῖος, νωθρὸς, νωθὴς, ἀμελὴς, ἀμβλὺς, ἀργὸς, διάγων, διαμέλλων, ὑπερβαλλόμενος, ὑπερτιθέμενος, στρεφόμενος, τὸν καιρὸν παριείς. Καὶ τὰ πράγματα, τοῦ μὲν, ἑτοιμότης, ὀξύτης, ἐγρήγορσις, προθυμία, σπουδὴ, τάχος. τοῦ δὲ, σχολὴ, σχολαιότης, μέλλησις, μελλησμὸς, βραδυτης, ἀναβολὴ, νωθεία, ἀργία, τριβή. τὸ γάρ τοι τριψημερεῖν εἴρηται μὲν, οὐ μὴν ἔμοιγε ἀρέσκει.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ. 44

Περὶ βαφῆς βεβαίας καὶ ἀβεβαίου.

Λέγοις ἂν περὶ βεβαίου βαφῆς, δευσοποιὸς, ἀνέκπλυτος, μόνιμος, ἔμμονος, ἐγκρατὴς, ἀνεξίτηλος, ἀνεξάλειπτος, ἀνεξίνητος, ἀνέκτριπτος, ἀνέκνιπτος, ἀνθοῦσα, εὐανθὴς, ἀνθηρά. Περὶ δὲ τῆς ἐναντίας, ἀβέβαιος, ἔκπλυτος, ἐξίτηλος, εὔρυπτος, εὐέκρυπτος, εὐέκπλυτος, εὐέκνιπτος, ἀκρατὴς, ἀνανθής. ἔστι δὲ εἰπεῖν καὶ ἀνεῖται βαφῆς. τὸ δὲ ἔργον, ἐκπλῦναι, ἐκνίψαι, ἐκτρῖψαι, ἐκρύψαι, ἀπορρύψαι.

45 *Ἱστορία περὶ πορφύρας.*

Πάλιν δέ σε διαναπαύων, ὅπως μὴ κάμῃς, πρὸς ἓν εἶδος ἀποβλέπων, ἐρῶ περὶ πορφύρας, ὅπως τὴν ἀρχὴν εὑρέθη. Τύριοι λέγουσιν ὡς Ἡρακλῆς ἠράσθη νύμφης ἐπιχωρίας. Τύρος δ' ἦν τῇ νύμφῃ τοὔνομα. εἵπετο ἄρα τῷ Ἡρακλεῖ καὶ κύων, κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον. οἶσθα δὲ ὅτι τοῖς ἥρωσι συνεισῄεσαν μέχρι τῆς
46 *ἐκκλησίας οἱ κύνες. * ὁ τοίνυν Ἡράκλειος κύων, κατὰ πέτραν ἑρπύσασαν πορφύραν θεασάμενος, προεχούσης αὐτῇ τῆς σαρκὸς, ἐνδακὼν ὁ μὲν τὴν σάρκα ποιεῖται τροφὴν, ὁ δὲ λύθρος ἄρα τὰ χείλη τοῦ κυνὸς αἱμάξας ἐφοίνιξεν. ὡς δὲ ἧκεν ὁ ἥρως παρὰ τὴν κόρην, αὕτη θεασαμένη τὰ χείλη τοῦ κυνὸς ἀνθοῦντα ἀήθει βαφῇ, οὐκ ἔφη προσήκασθαι τοῦ λοιποῦ τὸν Ἡρακλέα, εἰ μὴ αὐτῇ κομίσειεν ἐσθῆτα τῶν τοῦ κυνὸς χειλῶν εὐειδεστέ-*
47 *ραν. * ὁ μὲν τοίνυν Ἡρακλῆς ἐξεῦρέ τε τὸ ζῶον, καὶ τὸν λύθρον ἀνελέξατο, καὶ τὸ δῶρον ἐκόμισε τῇ κόρῃ, πρῶτος γενόμενος εὑρετὴς τῷ Τυρίῳ λόγῳ τῆς Φοινίσσης βαφῆς. τὰ δὲ νῦν οἱ Φοίνικες οὕτω θηρῶσι τὸ ζῶον, καὶ τὸ ἔριον χρωννύντες, δηλοῦσιν ὡς πρὸς τὴν ὄψιν ἀνθεῖν, σχοινίον πλεξάμενοι παμμήκές τε, ἰσχυρόν τε, καὶ καρτερὸν, ὡς ἐνθαλαττεύειν δύνασθαι, τούτῳ συνεχεῖς ὥσπερ κώδωνας ἐξαρτῶσιν ἐκ μετρίων διαστημάτων,*
48 *κυψέλας ἐκ σπάρτου τινὸς ἢ σχοίνου διαπλεξάμενοι. * δασεῖαι δ' εἰσὶ τὰ κατὰ τὴν εἴσοδον. τὰ γὰρ τῶν σπάρτων ἢ τῶν σχοίνων τέλη, περὶ τοῖς στόμασι τῶν κυψελῶν ἐξεπίτηδες ἀνέχειν ἐῶσιν, ὡς τῷ μὲν παριόντι ῥᾳδίως εἴκειν, καὶ διίστασθαι, ἀναχώρησιν δὲ εἰς τοὔμπαλιν, μηδὲ ἀναστροφὴν τῷ παρελθόντι ἐνδιδόναι. ταύτας τὰς κυψέλας δελεάσαντες οἱ πορφυρεῖς, ἐν τοῖς πετρώδεσι καθιᾶσι, τὸ καλώδιον φελλοῦ τινος ἐξάψαντες, ὡς ἀνέχειν τὸ θήραμα. διαλιπόντες δὲ νύκτα, καὶ δὴ ἐφημερεύσαντες ὡς ἐπιτοπολὺ, τὰς κυψέλας ἔμπλεως τῶν*
49 *ζώων ἀνέλκουσιν. * ἔπειτα κοψάμενοι τὸ ὄστρακον ἐν ταυτῷ καὶ τὴν σάρκα, ταριχεύσαντές τε ἐπὶ δευσοποιίαν, ὕδατι τὴν ἄσην ἐκκαθήραντες, ἐνέψουσιν ἐμπύρῳ λέβητι.*

τὸ θήραμα τὸ θαλάττιον. τὸ δὲ αἷμα, ἐπειδὰν πυρὶ ὁμιλήσῃ, χεῖταί τε καὶ ἐξανθεῖ. καὶ τὸ μὲν ξανθίζεται, τὸ δὲ κυαναυγὲς γίγνεται, τὸ δὲ ἄλλο εἰς ἄλλην χρόαν τρέπεται. καὶ ὅ τι ἂν καθῇς, πᾶν τὸ ξυγγενόμενον τῷ αἵματι πρὸς τὴν αὐτοῦ χροιὰν μεταχρώννυται. χαίρει δὲ ἡλίῳ ὁμιλοῦσα τῆς πορφύρας ἡ βαφή. καὶ ἡ ἀκτὶς αὐτὴν ἀναπυρσεύει, καὶ πλείω ποιεῖ καὶ φαιδροτέραν τὴν αὐγὴν, ἐκφοινισσομένην ἐκ τοῦ ἄνω πυρός.

* ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε. 50

Ἐμπόρων καὶ βαναύσων ὀνόματα.

Ἔμποροι, καὶ κάπηλοι, καὶ μεταβολεῖς, οἱ ὀρθοί τι πράττοντες· οἱ δὲ καθήμενοι, βάναυσοι. καὶ ἡ ἐργασία αὐτῶν, βαναυσία, καὶ βαναυσουργία. ἐργάται, χειροτέχναι, χειρουργοὶ, ἀποχειροβίωτοι, ἀποχειρόβιοι, δημιουργοί. καὶ χειροτεχνία, καὶ χειρουργία, καὶ δημιουργία. ἑδραῖοι τεχνῖται. τὸ δὲ χειρογάστορες Ἑκαταῖος λεγέτω, καὶ τὸ χειρώνακτες Ἡροδότῳ δεδόσθω.

* ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς΄. 51

Περὶ εὐετηρίας, ἢ εὐθηνίας, καὶ τοῦ ἐναντίου.

*Εἰς τὸν μέλλοντα καιρὸν εὐφορία, φορὰ, εὐετηρία, εὐθηνία, εὐκαρπία, πολυκαρπία. κἂν βιάζηταί τις, πολυσιτία, εὐπραγία γῆς, καὶ εὐπορία. λόγῳ, ἀξιωτάτης οὔσης τοῦ σίτου τῆς ἀγορᾶς, πληθούσης τῆς ἀγορᾶς, τῶν πυρῶν σωρηδὸν κεχυμένων, ἐπευωνισμένων τῶν πυρῶν, τῆς τιμῆς τοῦ σίτου καταβεβηκυίας, ἢ κατεληλυθυίας, ἀφθόνων ὄντων τῶν ἀναγκαίων, καὶ τῶν ἀγαθῶν χύδην κειμένων εὐπραγίας οὔσης περὶ τὴν ἀγορὰν, * ῥᾳδίας οὔσης τῆς περὶ τοὺς πυροὺς διαθέσεως. 52
πολλῆς μὲν πράσεως οὔσης, πολλῆς δὲ ὠνῆς. καὶ ἑτέρως, δικαίας τῆς γῆς γενομένης περὶ τὴν φορὰν, εὐφόρου τῆς γῆς γενομένης, τῆς γῆς ἀμειψαμένης τὸν πόνον τῶν γεωργῶν.*

Περὶ ἀφορίας.

Τὸ δὲ ἐναντίον, λιμὸς, ἀφορία, δυσετηρία, ἀκαρ-
πία, ἔνδεια τροφῶν, ἐπίλειψις τῶν ἀναγκαίων, σίτου
σπάνις, πανασιτία, σπανοσιτία, ἀναβεβηκυίας τῆς τι-
μῆς τῶν πυρῶν, ἐπιτετιμημένων τῶν πυρῶν, οὐκ ὄν-
των τῶν ἀναγκαίων, ἐπιλελοιπότων τῶν εἰς ἡμέραν ἐπι-
53 τηδείων, * οὐκ οὐσῶν τροφῶν, κακοπραγίας οὔσης πε-
ρὶ τὴν ἀγορὰν, οὐκ εὐπραγούσης τῆς ἀγορᾶς, ἀφόρου
τῆς γῆς γενομένης, ἀδίκου τῆς γῆς γενομένης, ἀντειπού-
σης τῆς γῆς τοῖς γεωργοῖς· καὶ ἑτέρως, ἀντέπραξεν ἡ
γῆ τοῖς γεωργοῖς, οὐχ ὑπήκουσεν, οὐκ ἀπέδωκε τὰ ἐκ-
φόρια. δύναται δὲ καί τις εἰπεῖν, καὶ πνεῦμα τὰς ἀρού-
ρας ἐπέφλεξεν, ἄνεμος τοὺς ἀστάχυς ἐκένωσεν, ὕδωρ
τοὺς καρποὺς οὐκ ἔθρεψεν, ἢ ὄμβρος τοὺς καρποὺς
ἐπέκλυσεν, ἢ αὐχμὸς ἐνέσκηψεν, ἢ ἄβροχος ἡ γῆ διέμει-
νεν, ἢ ἐδίψησαν οἱ καρποὶ, ἢ ἐρυσίβη τοὺς καρποὺς
κατέλαβεν, ἢ πάχνη, ἢ διαφθορά.

54 * ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ.

Καιρῶν ὀνόματα καὶ χρόνων.

Ἐνιαυτὸς, ἔτος, δωδεκάμηνος χρόνος, ἡλίου πε-
ρίοδος, περιελθόντος ἐξ ὡρῶν εἰς ὥρας τοῦ θεοῦ, κύκ-
λῳ τοῦ ἀστέρος περιδραμόντος. ἡμίετες, καὶ ἡμιέτης
χρόνος. καὶ δίετες δὲ, καὶ διέτης, ἕως δεκαέτης, καὶ
ἐφεξῆς περὶ πάντων. καὶ τριέτης, καὶ μέχρι δεκαέτους.
ἐπὶ μὲν χρόνου παροξύνεται, ἐπὶ δὲ παιδίου καὶ οἴνου
καὶ φυτοῦ καὶ τῶν τοιούτων ὀξύνεται, ὡς ἐπὶ τοῦ
55 διετὴς, μέχρι τοῦ δεκαετής. * ὁ δὲ ἑνδεκαετὴς σκλη-
ρότερόν μοι φαίνεται. ἄμεινον δὲ διαλύσαντα εἰπεῖν
ἑνὸς καὶ δέκα ἐτῶν, καὶ δυοκαίδεκα, συνάπτοντες με-
τὰ τοῦ καὶ, καὶ τὸν σύνδεσμον ὀξύνοντες. εἶτα τρισκαι-
δεκαέτης παροξυντέον. καὶ πάλιν, τεττάρων καὶ δέκα
ἐτῶν, καὶ τέτταρα καὶ δέκα ἔτη γεγονώς. εἶτα καὶ πεν-
τεκαιδεκαέτης, καὶ ἑκκαιδεκαέτης, καὶ ἑπτακαιδεκαέτης,
ἃ παροξυντέον. καὶ πάλιν, ὀκτωκαίδεκα γεγονὼς ἔτη.

καὶ ἐννεακαίδεκα, ὁμοίως τῷ δυοκαίδεκα. * εἶτα, εἰ- 56
κοσαέτης. καὶ λοιπὸν, ἑνὸς καὶ εἴκοσι. καὶ ἐφεξῆς ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος ἀριθμοῦ ὁμοίως ἄχρι τῶν τριάκοντα ἐτῶν. εἶτα, τριακοντούτης. καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος ἀριθμοῦ, καὶ τετταρακοντούτης, πεντηκοντούτης, καὶ τἄλλα ὁμοίως. καὶ τριακοντούτεις σπονδαί. Ῥητέον δὲ, τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους, τοῦ παρόντος ἔτους, τοῦδε τοῦ ἔτους, τούτῳ τῷ ἔτει. ἐπ' ἔτος, τῆτες, πέρυσι, τοῦ ἐξελθόντος ἔτους, τοῦ παρελθόντος, τοῦ προανηλωθέντος, τοῦ ἐξήκοντος, τοῦ παυσαμένου, τοῦ λήξαν-
τος. * ταῖς παρελθούσαις ὥραις. ἢ τοῦ μέλλοντος ἔτους, 57
τοῦ εἰσιόντος, τοῦ ἥξοντος, τοῦ ἀφιξομένου, τοῦ προσιόντος, ἐς νέωτα, προπέρυσι, τρίτον ἔτος τουτί, καὶ δ', καὶ ὁμοίως κατ' ἀριθμὸν τὸν παρελθόντα χρόνον λογίζου. καὶ καρπὸς μὲν, ἐπέτειος. βρέφος δὲ, ἐνιαύσιον. ἑορτὴ δὲ ἐτήσιος, ἡ κατ' ἔτος ἀγομένη· διετήσιος δὲ, ἡ διαπαντὸς τοῦ ἔτους, ἣν Ὅμηρος ἂν εἴποι ἐπετήσιον. ἐπιδιετὴς δὲ, ἡβάσκων, ἢ ἐξ ἐφήβων δύο ἔτη. ὅταν δὲ εἴπῃ ὁ Ἡσίοδος,

* ἡ δὲ γυνὴ τέτορ' ἡβῴη, 58

τέτταρα καὶ δέκα ἔτη λέγει, προσαριθμουμένων τῶν δέκα. λέγεται δὲ αὐτοετῆ, τὰ ἐνιαύσια. καὶ διενιαυτίσαι, τὸ δι' ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ τι πρᾶξαι. ἀπενιαυτίσαι δὲ, τὸ φυγεῖν ἔτος, ἢ παύσασθαί τινος ἐπ' ἐνιαυτόν. χρόνος δὲ, πολυετής, ἢ ἄνθρωπος, ἢ οἶνος. καὶ ὁμοίως, ὀλιγοετής.

* Περὶ τῶν ἐκ μηνῶν. 59

Ἐκ δὲ μηνῶν, σιτηρέσιον ἔμμηνον, καὶ μηνιαῖον, καὶ τριακονθήμερον, καὶ ἑξάμηνον.

Περὶ τῶν μερῶν τοῦ ἔτους.

Τὰ δὲ μέρη τοῦ ἔτους, ἱσταμένου τοῦ ἔτους, μεσοῦντος, ἢ λήγοντος. καὶ πάλιν, πρώτου ἔτους, καὶ νέου ἔτους, καὶ ἀκμάζοντος τοῦ ἔτους, καὶ μεσοῦντος τοῦ ἔτους, καὶ παυομένου, καὶ λήγοντος.

60 * Περὶ τῶν τεττάρων ὡρῶν.

Καὶ αἱ ὧραι, χειμὼν, καὶ χειμερινὴ ὥρα, καὶ χειμέριος ὥρα, καὶ ὥρα ἔτους, καὶ μετόπωρον, καὶ ἔαρ. καὶ ἐαρινὴ ὥρα, καὶ θέρος, καὶ θερινὴ ὥρα, καὶ μετοπωρινὴ ὥρα, καὶ φθινόπωρον, καὶ φθινοπωρινὴ ὥρα. καὶ ἰδίως τὸν καιρὸν τοῦτον ὀπώραν ὀνομάζουσιν,

ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσι.

φιλοτιμότερον δὲ, θέρους ἀκμὴ, καὶ ἦρος ὑπολήγοντος καὶ ὑπολάμποντος, καὶ ἦρος ὑπανθοῦντος.
61 * καὶ ὡς Θουκυδίδης, περὶ σίτου ἐκβολὴν, καὶ σίτου χλωροῦ ὄντος, καὶ περὶ σίτου ἀκμήν. Καὶ ἀπὸ τῶν ἐπὶ τοῖς καρποῖς καιρῶν. οἷον, τρυγητοῦ καιρῷ, καὶ ἀμητοῦ καιρῷ, καὶ σπόρου καιρῷ, καὶ περὶ καρπῶν συλλογὴν, καὶ ἀμπέλου ὀργώσης, καὶ ἐλαίας περκνῆς, καὶ τῆς γῆς ἀνθούσης. Καὶ ἄλλως, τὸ ἔαρ, περὶ ζεφύρων πνοάς. καὶ τὸ θέρος, περὶ τὰ ἐτήσια πνεύματα.
62 * Καὶ ἀπὸ ἄστρων, περὶ Ἀρκτοῦρον ἱστάμενον, καὶ περὶ τὸν Σείριον ἀστέρα, καὶ περὶ Πλειάδων ἐπιτολὰς, καὶ περὶ Πλειάδων δυσμάς. καὶ τὸ θέρους που διάγειν, θερίσαι, καὶ ἐνθερίσαι. καὶ τὸ ἦρος, ἐαρίσαι, καὶ ἐνεαρίσαι. καὶ τὸ χειμῶνος, χειμάσαι, καὶ ἐγχειμάσαι, καὶ χωρία χειμάδια· οὐκ ἔτι μέντοι καὶ μετοπωρίσαι ἐστὶν ἐν χρήσει. ἐκ δὲ τοῦ ὁμοίου χρῆσθαι ἄν τις αὐτῷ δύναιτο.

63 * Περὶ μερῶν μηνός.

Μέρη δὲ μηνὸς, ἱσταμένου, μεσοῦντος, καὶ λήγοντος, ὡς καὶ τὰς τρεῖς δεκάδας οὕτω πως διαιρεῖν. καὶ ἡ μὲν πρώτη ἡμέρα νουμηνία. ἀπὸ δὲ τῆς β' ἄχρι τῆς ά δεκάδος τὸ ἱσταμένου προσθετέον· μετὰ δὲ τὴν ί Ἡσίοδος μὲν ε̇ τὴν μέσην φησὶ, τὴν ε̇ τε καὶ ί λέγων. ἡμῖν δὲ ῥητέον ά ἐπὶ ί, β' ἐπὶ ί, καὶ μέχρι τῆς εἰκοσάδος. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου ά ἐπὶ εἰκάδι. ἡ δ' αὐτὴ καὶ θ' φθίνοντος. θ' γὰρ λοιπὰ ἀπὸ τῆς κά. καὶ ὁμοίως ἄχρι τῆς τριακάδος, ἣν οἱ Ἀττικοὶ καλοῦσιν ἕνην καὶ νέαν, Ὁμήρου εἰπόντος,

τοῦ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τοῦ δ' ἱσταμένοιο. διελόντι δὲ εἰς τρία τὸν μῆνα, τὸ τρίτον ἂν αὐτοῦ καλοῖτο δεχήμερον.

* Περὶ τῶν ἀφ' ἡμέρας λεγομένων. 64

Καὶ τὸ μὲν ἐφ' ἑκάστῃ ἡμέρᾳ γιγνόμενον, ἡμερήσιον. τὸ δὲ δι' ὅλης ἡμέρας πραττόμενον, πανήμερον, ἢ καὶ πανημέριον. ὡς καὶ τὸ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, πάννυχον, καὶ παννύχιον. τὸ δὲ διὰ μιᾶς ἡμέρας πραχθὲν, αὐθήμερον, καὶ τὸ τὴν αὐτὴν ὁδὸν διὰ μιᾶς ἡμέρας ἐπανελθεῖν, αὐθημερίσαι. καὶ τὸ δι' ὅλης τι πρᾶξαι ἡμέρας, ἡμερεῦσαι, καὶ διημερεῦσαι. οἷον ἐπὶ τῶν βαναύσων ὁ Πλάτων εἴρηκε, πρὸς πῦρ ἡμερεύοντας. * Λέγοι- 65
το δ' ἂν καὶ παρημερεῦσαί τινι ἔργῳ, ἢ ἀνθρώπῳ. καὶ ὁ δι' ὅλης ἡμέρας θέων, ἡμεροδρόμος. τὸ δ' εἰς τὴν ἐπιοῦσαν μὴ μένον, ἐφήμερον. τὸ δὲ παρὰ μίαν, παρήμερον, ἑτερήμερον. φαίης δ' ἂν τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ, καὶ τῇ παρελθούσῃ, καὶ τῇ ἐξηκούσῃ, καὶ τῇ προτεραίᾳ, καὶ τῇ προτέρᾳ, καὶ τῇ χθές. ἐπὶ δὲ τοῦ ἐν αὐτῇ πραχθέντος, χθιζὸν, ἕωλον. * ἐπὶ δὲ τοῦ παρούσης ἡμέρας, 66
τήμερον, καὶ σήμερον, καὶ ἡ ἐνεστῶσα, καὶ ἡ ἐνεστηκυῖα. ἡ δ' ἐπιοῦσα ἡμέρα, καλεῖται αὔριον, καὶ ὑστεραία, καὶ προσιοῦσα. τὴν δὲ μετ' αὐτὴν, εἰκάσαις ἂν ὡς ἔνηφι Ἡσίοδος καλεῖ, εἰ μὴ τὴν τριακάδα οὕτω λέγει. ἰδίως παρ' Ἀθηναίοις καλοῦνται τριακάδες ἐπὶ τῶν τετελευτηκότων. φιλοτιμότερον δὲ προστιθέναι τὴν εἰς πρόθεσιν ταῖς ἐπιούσαις ἡμέραις, οἷον, εἰς αὔριον, καὶ εἰς τὴν ἐπιοῦσαν, καὶ εἰς ἡμέραν γ', καὶ εἰς ἡμέραν δ'. * Λέγεται δὲ καὶ εἰς ἡμέραν ῥητὴν, εἰς ἣν ἂν ὁρισώμεθα, 67
εἰς ἡμέραν ὡρισμένην, καὶ εἰς ἡμέραν διωμολογημένην. καὶ ἡμέρα κυρία, ἡ ἐπί τινι τεταγμένη. καὶ χωρὶς δὲ τῆς ἡμέρας, εἴποιεν ἂν οἱ ῥήτορες, παρούσης τῆς κυρίας, καὶ ἐνεστώσης τῆς κυρίας. προσυπακούεται γὰρ τὸ ἡμέρας. ἐπὶ δὲ τῶν παρελθουσῶν ἡμερῶν, ἡμέρα γ'. καὶ τρίτην ταύτην ἡμέραν. καὶ τὰς ἄλλας ὁμοίως.

68 * *Περὶ μερῶν ἡμέρας.*

Μέρη δὲ ἡμέρας, περίορθρον, ὄρθρος, ὑπολαμ-
πούσης ἡμέρας, ὑποφαινούσης, ὑπὸ πρώτην ἕω, ἡλίου
ἀνίσχοντος, περὶ ἡλίου ἐπιτολάς, πρωΐ, καὶ πρωῒ τῆς
ἡμέρας. μεσούσης ἡμέρας, καὶ περὶ μεσημβρίαν, ἡλίου
ὑπὲρ κεφαλῆς ἱσταμένου, κλίναντος εἰς τὰ μεσημβρινὰ
τοῦ θεοῦ, δείλης, δείλης ὀψίας, καὶ μεσημβρινοῦ και-
69 ροῦ, καὶ δειλινοῦ καιροῦ. * ἡλίου εἰς τὰ κάτω ῥέπον-
τος, ὀψὲ τῆς ἡμέρας. τὸ γὰρ πρωϊαίτατον, καὶ ὀψιαί-
τατον, οὐκ ἐπὶ ἡμέρας μέρους, ἀλλ' ἐπὶ χρόνου λέγεται.
οἷον, ταχέως καὶ βραδέως. ὡς ἐπὶ τῶν τι πραττόντων
πρὸ καιροῦ, ἢ μετὰ καιρόν· πρωῒ τῆς ἡλικίας, καὶ πρω-
ϊαίτερον, καὶ πρωϊαίτατον· καὶ ὀψὲ τῆς ἡλικίας, ὀψιαί-
τερον, ὀψίτερον, ὀψιαίτατον, ὀψίτατον. περὶ ἡλίου
δυσμάς, ἑσπέρας. ὅτε ἤδη συνεσκόταζε, καὶ σκοτιαῖοι
ἀφίκοντο.

70 * *Περὶ τῶν τῆς νυκτὸς μερῶν.*

Τὰ δὲ τῆς νυκτὸς μέρη, νυκτὸς ἀρχή, καὶ περὶ
πρώτην νύκτα, καὶ νυκτὸς ἀρχομένης, καὶ περὶ πρώ-
της φυλακῆς, καὶ δευτέρας, καὶ τρίτης. ἢ καθ' Ὅμηρον,
περὶ πρώτην μοῖραν. ἢ περὶ πρῶτον ὕπνον, εἰ μὴ εὐ-
τελές. μεσούσης νυκτός, μέσον νυκτῶν. ὑπὸ τὸ λυκαυ-
71 γές, ὅπερ Ὅμηρος ἀμφιλύκην νύκτα καλεῖ. * περὶ
ἀλεκτρυόνων ᾠδάς, ἀλεκτρυόνων ᾀδόντων, ὑπὸ τὸν
ᾠδὸν ὄρνιθα. καὶ τὸ μὲν νυκτός τι πρᾶξαι, νυκτερεῦ-
σαι· καί που καὶ νυκτεριναὶ φυλακαί. τὸ δὲ δι' ὅλης νυκ-
τός, διανυκτερεῦσαι. καὶ τὸ μὲν ἑσπέρας, προσαγρυπ-
νῆσαι, καὶ ἐφεσπερεῦσαι, καὶ ἐφεσπερεύσασθαι. τὸ δὲ
προαναστῆναι περὶ τὸν ὄρθρον, ἐπορθρεύσασθαι. ὥρα
δέ, καὶ ἡμιώριον, σημεῖον, ὡς Μένανδρος, ὠνομάζετο
72 παρὰ τοῖς παλαιοῖς. * καὶ ἀπὸ σκιᾶς δὲ ἐδηλοῦτο· οἷον,
δεκάπους ἡ σκιά, καὶ ἑνδεκάπους. ἔστι δὲ τῶν καιρῶν,
καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα τοῦ χρόνου, τότε, καὶ πότε, καὶ
ὁπότε, καὶ ὁπηνίκα, καὶ πηνίκα, καὶ ἡνίκα, καὶ τηνι-
καῦτα. καὶ ποτέ, καὶ πάλαι, καὶ πρόπαλαι, καὶ τρίπαλαι,

καὶ πρὸ ὀλίγου, πρὸ πολλοῦ. μετ' ὀλίγον, ὀλίγῳ ὕστερον, βραχὺ ὕστερον, ἄρτι, ὅ ἐστι πρὸ μικροῦ. καὶ νῦν δὴ, ὅ ἐστι ταυτόν. καὶ ἄλλα πολλὰ τῆς αὐτῆς ἰδέας ἐστί.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η. 73

Περὶ οἴκου καὶ ἐνοικήσεως.

Φέρε δὴ καὶ περὶ οἴκου φράσωμεν. οἶκος, οἰκία, οἴκησις, οἰκητήριον, ἐνοικητήριον, καταγωγὴ, καταγώγιον, ὑποδοχὴ, κατάλυσις, κατάλυμα, καταλυτήριον, ξενὼν, αὐλὴ, ἐνδιαίτημα. τάχα δὲ καὶ καλύβη, καὶ σκηνή. οἰκῆσαι, ἐνοικῆσαι, κατάγεσθαι, ἐγκατάγεσθαι, ἐνδιαιτηθῆναι, καταλῦσαι, ἐναυλίσαι, ἐναυλίσασθαι, καταλύσασθαι, καταυλίσασθαι, σκηνῶσαι, κατασκηνῶσαι. * Τὰ μέντοι ἐνδιαιτήματα καὶ αἱ καλύβαι, ὥσπερ 74 καὶ τὰ ἐνηβητήρια, οὐκ ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων καταλύσεων, ἀλλ' ἐπὶ τῶν τερπνῶν τάττεται. καλεῖται δὲ ὁ ὑποδεχόμενος, καὶ ὁ ὑποδεχθεὶς, ξένος. ἰδίως δὲ ὁ ὑποδεχόμενος, ξενοδόχος. ἄλλως δὲ, ὁ δεσπότης τῆς οἰκίας, στεγανόμος. παρὰ δὲ τοῖς Δωριεῦσι καὶ Αἰολεῦσιν, ἑστιοπάμμων ὀνομάζεται. * ἔνιοι δ' αὐτὸν καὶ ναύκληρον 75 ἐκάλεσαν, καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς καταγωγῆς μισθὸν, ναῦλον. ὥσπερ ἐνοίκιον, ὃ οὐ παρὰ τοῖς πολλοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς παλαιοῖς καλεῖται· παρὰ δὲ ἐνίοις καὶ στεγανόμιον. εἴποις δ' ἂν, μισθώσασθαι, καὶ μισθῶσαι οἶκον, ὅπερ Ἡρόδοτος ἐκδιδόναι καλεῖ, ἐμισθοῦτο παρ' οὐκ ἐκδιδόντος τὴν αὐλήν.

* Περὶ μερῶν οἴκου καὶ θυρῶν. 76

Μέρη δ' οἰκίας, αὔλειος θύρα, κηπαία θύρα, ἀμφίθυρος, ἣν Ὅμηρος ὀρσοθύρην καλεῖ. ὡς οἱ πολλοὶ πλαγίαν θύραν. εἶτα οὐδὸν, καὶ ἕδος, καὶ τὰ περὶ τὰς θύρας μέρη. θαιρὸς μὲν, ὁ στροφεὺς ὀνομαζόμενος. σταθμοὶ δὲ, τὰ ἑκατέρωθεν ξύλα κατὰ πλευρὰν τῶν θυρῶν, ἃ καὶ παραστάδας φασίν. αὐτὰς δὲ τὰς θύρας Ὅμηρος σανίδας καλεῖ. τὸ δ' ὑπὲρ αὐτὰς, ὑπέρθυρον,

καὶ ὑπερθύριον. τὸ δὲ προῦχον τοῦ ὑπερθύρου ἢ ὑπερθυρίου, γεῖσσον, καὶ γείσσωμα.

77 * Αἱ ἀσφάλειαι.

Τὰ δὲ εἰς ἀσφάλειαν, κλεῖθρα, μοχλοὶ, κλεῖδες, κληῖδες, καὶ ἐπιβλῆτες, καὶ βαλανάγραι, καὶ ὀχεῖς. τὸν δὲ ὀνομαζόμενον κόρακα, κορώνην Ὅμηρος καλεῖ.

Εἰσόδων καὶ ἐξόδων ὀνόματα.

Εἰσιόντων δὲ, πρόθυρα, καὶ προπύλαια. καὶ τὸν μὲν πυλῶνα, καὶ θυρῶνα καλοῦσι. τὸ δὲ τοῦ πυλωροῦντος οἴκημα, πυλώριον. εἶτα, πρόδομος, καὶ προαύλιον. καὶ αὐλὴ τὸ ἔνδον, ἣν αἴθουσαν Ὅμηρος καλεῖ.

78 * Τὰ ἔνδον τοῦ πυλῶνος καὶ τὰ διὰ στύλων βασταζόμενα.

Εἴποις δ' ἂν τὸν περίστυλον τόπον, περικίονα. καὶ γὰρ στῦλος, καὶ κίων ὀνομάζεται. κατὰ δὲ τοὺς Ἀττικοὺς, περίστῳον. στοὰν δὲ καλεῖ τὸ μέρος αὐτοῦ. στοὰ γὰρ τὸ πλευρὸν καλεῖται. ἡ μέντοι χρῆσις καὶ ἐπὶ τὰ ἐναντία τέτριπται. τῶν δὲ οἴκων, πρόδομος,
79 καὶ δῶμα, καὶ δωμάτιον, καὶ κοιτών. * εἰ γὰρ καὶ Μένανδρος αὐτὸ βαρβαρικὸν οἴεται, ἀλλ' Ἀριστοφάνης τὰ τοιαῦτα πιστότερος αὐτοῦ ἐν Αἰολοσίκωνι,

κοιτὼν ἁπάσαις εἷς, πύελος δὲ μί' ἀρκέσει.

λέγεται δὲ καὶ ἀνδρὼν, ἵνα συνίασιν οἱ ἄνδρες. εἶτα ἐξέδρα, ἵνα συγκάθηνται. τὸ δὲ συμπόσιον ἐκ τοῦ ἔργου ὠνομασμένον, καὶ συσσίτιον καλεῖται. λέγεται δὲ οἶκος τρίκλινος, πεντάκλινος, καὶ δεκάκλινος. καὶ ἁπλῶς πρὸς τὸ μέτρον τοῦ μεγέθους ὁ τῶν κλινῶν ἀριθμός. ἡ δὲ γυναικωνῖτις,
80 θάλαμος, ἱστών. * ταλασιουργὸς οἶκος, σιτοποιικὸς, ἵνα μὴ μυλῶνα, ὡς οὐκ εὔφημον, ὀνομάζωμεν. εἶτα ὀπτανεῖον, τὸ μαγειρεῖον, ἐρεῖς, ὡς ἀποθῆκαι, ταμεῖα, θησαυροὶ, φυλακτήρια. Ξενοφῶν δὲ καὶ στεγανὰ καὶ στέγην ὠνόμασεν, οὕτως εἰπὼν, ὅσα δ' οὐδ' ἐν δε-

καλλίνῳ μεγάλῳ στέγει. καὶ πάλιν, στεγανὰ, ψυχεινὰ,
καὶ ἀλεεινά. Καλοῖτο δ' ἂν τὸ μὲν ὑπὸ τοὺς πόδας,
ἔδαφος. τὸ δ' ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν, ὄροφος, στέγη, καὶ ὀ-
ροφή. καὶ ὑπόστεγόν τε, καὶ ἄστεγον, καὶ κατάστεγον.
ὄροφος, καὶ ὑπορόφιον. ἐξ ὧν τὸ ὑπερωρόφιον, καὶ
ὁμωρόφιον. *τὰ δὲ μεταξὺ τοῦ ὀρόφου, καὶ τοῦ στέ- 81
γους, παρωροφίς. τὸ δὲ ὑπεράνω τοῦ ὀρόφου, τέγος.
τὰ δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ προὔχοντα, ὡς καὶ τὸν ὄμβρον ἀπε-
ρύκειν, προτεγίσματα. εἶτα, ὑπερῷα οἰκήματα. τὰ δ'
αὐτὰ καὶ διήρη. αἱ δὲ προβολαὶ τῶν ὑπερῴων οἰκημά-
των, αἱ ὑπὲρ τοὺς κάτω τοίχους προὔχουσαι, γεισιπο-
δίσματα. καὶ τὰ φέροντα αὐτὰς ξύλα, γεισίποδας. ἀμεί-
βοντες δὲ εἰσὶ, ξύλα ἐξ ἑκατέρων τῶν τοίχων ἀλλήλοις
ἀντερειδόμενα, πρὸς τὸ τοὺς μέσους ὑψηλοὺς ὀρόφους
ἀνέχειν δύνασθαι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ. 82

Περὶ νεῶν καὶ ναυτικῶν ὀνομάτων.

Πλοῖον, ναῦς, ὁλκὰς, σκάφος, μυριοφόρος ναῦς.
τὸ δὲ μυριαγωγὸς εὐτελές. ἑκατόντορος, πεντηκόντο-
ρος, τριακόντορος, εἰκόσορος, ἐννήρης, ἑπτήρης, τριή-
ρης, διήρης, μονήρης, μακρὰ πλοῖα, στρογγύλα, ἀκά-
τια, ἐφόλκια, ἐφολκίδες, λέμβοι, κύδαροι, κύδαλοι,
γαῦλοι, κέλητες, κελήτια, ἐπακτρίδες, ἐπακτροκέλητες
βαρεῖς, πορθμεῖον, πορθμὶς, ἁλιὰς, δίκροτον, ἀμφη-
ρικὸν, ἀμφήρης, διῆρες, δίκωπον, ἡμιολὶς, ἡμιολία,
σκάφη, πλοῖον, μονόξυλον. *καὶ Πτολεμαίου ναῦς, 83
πεντεκαιδεκήρης. καὶ Ἀντιγόνου, τριάρμενος. λέγοιτο
δ' ἂν ταχεῖα ναῦς, καὶ ταχυναυτοῦσα, καὶ δρομάδες
ὁλκάδες, ὡς Ἀριστοφάνης. λέγεται δὲ καὶ βαρεῖα ναῦς,
σιταγωγὸς, σιτηγὸς, ὁπλιταγωγὸς, στρατιῶτις, στρα-
τηγία, ἱππαγωγὸς, φορτὶς, φορτηγὶς, φορτηγικὸν
πλοῖον· καὶ ὡς Θουκυδίδης, φορτικὸν, καὶ λῃστρίς.
Ὅμηρος δὲ καὶ πολύζυγον ναῦν λέγει. ἔστι δέ τινα πλοῖα
Λύβια, λεγόμενα κριοὶ, καὶ τράγοι, ὡς εἰκάζειν, ὅτι

τοιοῦτον ἦν πλοῖον καὶ ὁ Ταῦρος, ὁ τὴν Εὐρώπην ἀγαγών. πρόπλους ναῦς, καὶ πρόπλοι νῆες. λέγοις δ' ἂν τὰς ναῦς καὶ πορεῖα θαλάττια, καὶ ὀχήματα θαλάττια, καὶ πελάγια.

84 * Περὶ ναυπηγῶν.

Οἱ δὲ ταῦτα ἐργαζόμενοι, ναυπηγοὶ, καὶ τέκτονες. φιλοτιμότερον δὲ, καὶ νεουργοὶ, νεώτεροι, νεωποιοὶ, καὶ τριηροποιοὶ, καὶ τὰ ὅμοια: ζωγράφοι, στυππειοπῶλαι. χαλκεῖς, σιδηρεῖς, σχοινοσυμβολεῖς, καὶ τὰ ὅμοια. τὰ δὲ εἰς τὴν κατασκευὴν χρήσιμα, σανίδες, σίδηρος, ἧλοι, πεττανία, πίσσα, στυππεῖον, κάλοι, κηρὸς, γόμφοι, κῶπαι. καὶ τὰ σύστοιχα. ἐρεῖς δὲ, γομφοῦν, καὶ πηγνύειν, καὶ ἁρμόζειν, πακτοῦν, καὶ πάκτωσις, καὶ τὰ ὅμοια.

85 * Περὶ μερῶν νεώς.

Δρύοχον, τρόπις, τροπίδες, τροπίδια, στεῖρα,
τρόποι. τὸ δὲ τῇ στείρᾳ προσηλούμενον, φάλκις. ἀφ' οὗ
ἡ δευτέρα τρόπις. καλεῖται δὲ οὗτος καὶ Λέσβιον, καὶ
χαλκήρης, καὶ κλειτοπόδιον. τὸ δὲ καταλῆγον αὐτοῦ
ἐπὶ τὴν πρῷραν, προεμβολίς. τὸ δὲ ὑπ' αὐτὴν, ἔμβο-
λον. μέσον δὲ τῆς προεμβολίδος καὶ τοῦ ἐμβόλου ἡ
στεῖρα καλουμένη. ὑπὲρ δὲ τὸ ἔμβολον δελφὶς ἵσταται,
86 ὅταν ἡ ναῦς δελφινοφόρος ᾖ. * τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ ἐμβό-
λου καὶ τῆς προεμβολίδος ὁ στόλος ἐστὶν ὑπὲρ τὴν στεῖ-
ραν, ὃς καὶ περικεφαλαία καλεῖται. τὸ δὲ ὑπὲρ τὸ προῦ-
χον ἀκροστόλιον ἢ πτυχὶς ὀνομάζεται, καὶ ὀφθαλμὸς,
ὅπου καὶ τοὔνομα τῆς νεὼς ἐπιγράφουσι. τῇ δὲ στείρᾳ
προσηλοῦται ὁ καλούμενος φάλκις. ἐνδοτέρω δέ ἐστιν
ἑκατέρωθεν ἡ ἐφολκὶς, ἣν καὶ ῥινωτηρίαν ὀνομάζουσι.
τὸ δὲ ὑπὸ τὴν τρόπιν τελευταῖον προσηλούμενον, τοῦ
87 μὴ τρίβεσθαι τὴν τρόπιν, χέλυσμα καλεῖται. * καὶ τὸ
μὲν ἔδαφος τῆς νεὼς, κύτος, καὶ γάστρα, καὶ ἀμφιμή-
τριον ὀνομάζεται. καλοῖτο δ' ἂν καὶ θάλαμος, οὗ οἱ
θαλάμιοι ἐρέττουσι. τὰ δὲ μέσα τῆς νεὼς, ζυγὰ, οὗ οἱ
ζύγιοι κάθηνται. τὸ δὲ περὶ τὸ κατάστρωμα, θράνος,

οὗ δὲ θρανῖται. καὶ ὅθεν μὲν αἱ κῶπαι ἐνδέδενται, σκαλμός. ᾧ δὲ ἐνδέδενται, τροπωτὴρ, καὶ τροπώσασθαι ναῦν. τὸ δ' ὑπὸ τὸν σκαλμὸν, ἐπισκαλμίς. τὸ δ' ὑποκείμε- 88
νον τοῖς ἐρέταις, ὑπηρέσιον. δι' ὧν δὲ διήρηται ἡ κώπη, τρήματα. τὸ δὲ πρὸς αὐτῷ τῷ σκαλμῷ δέρμα, ἄσκωμα. ἡ δὲ παρὰ τοὺς θρανίτας ὁδὸς, πάροδος, παράθρανος. οἱ δὲ περὶ τὴν στεῖραν ἑκατέρωθεν παρατεινόμενοι τροποὶ, πρῶτος, καὶ δεύτερος, ὁ καὶ θαλάμιος. ἑπτὰ δὲ ἐνίοις ἀνίσταται ἡ τριήρης, ὧν ἕκαστος κατὰ τάξιν καλεῖται, πρῶτος βόλος, καὶ δεύτερος, καὶ ἐφεξῆς. ὀνομάσαις δ' ἂν τοῖχον εὐώνυμον, καὶ δεξιὸν, καὶ σελίδα, καὶ πλευράν. τὸ δὲ ζυγὸν καλεῖται καὶ 89
κληῒς, καὶ σέλμα. τῆς δὲ πρώρας τὰ ἑκατέρωθεν παρειὰ καλεῖται καὶ πτερά. ἔστι δέ τι ἑδώλιον πρωρατικὸν, ἐφ' οὗ κάθηνται. τὰ δὲ περὶ τὴν πρύμναν προὔχοντα ξύλα, περιτόναια καλεῖται. ἐκεῖ πού καὶ σκηνὴ ὀνομάζεται τὸ πηγνύμενον στρατηγῷ ἢ τριηράρχῳ. τὸ δὲ ἄκρον τοῦ πηδαλίου, οἴαξ· καὶ τὸ πᾶν δὲ, οἴαξ τε καὶ πηδάλιον καλεῖται. τὸ δὲ μέσον αὐτοῦ, φθεὶρ, ἢ ῥίζα, ἢ ὑπόζωμα. τὸ δὲ τελευταῖον, πτερύγιον. τὸ 90
δὲ λοιπὸν, αὐχήν. ἵνα δὲ κατακλίνεται ὁ κυβερνήτης, ἄγκλιμα καλεῖται. τὸ μέσον δὲ τῆς πρύμνης, ἀσάνδιον. οὗ τὸ ἐντὸς, ἐνθέμιον. τὸ δὲ ἐπηρτημένον αὐτῷ, ἐπισείων. τὰ δὲ ἄκρα τῆς πρύμνης, ἄφλαστα καλεῖται. ὧν ἐντὸς ὀρθὸν ξύλον πέπηγεν, ὃ καλοῦσι στηλίδα· οὗ τὸ ἐκ μέσου κρεμάμενον ῥάκος, ταινία ὀνομάζεται. τῆς δὲ κώπης τὸ μὲν οὗ λαμβάνονται οἱ ναῦται, ἐγχειρίδιον, τὸ δὲ μέσον, οὐραχὸς, τὸ δὲ τελευταῖον, πτερὰ, καὶ ταρσοὶ κωπῶν. καὶ τὸ μὲν ὑποδεχόμενον τὸν ἱστὸν, 91
ληνός. τὸ δὲ ἐναρμοζόμενον αὐτῷ, πτέρνα. τὸ δὲ τελευταῖον τὸ πρὸς τῇ κεραίᾳ, ἠλακάτη, καὶ θωράκιον, καὶ καρχήσιον. τὸ δὲ ὑπὲρ τὴν κεραίαν, ἄτρακτος, οὗ καὶ αὐτοῦ τὸν ἐπισείοντα ἀναρτῶσι. καὶ ὁ μὲν μέγας καὶ γνήσιος ἱστὸς, ἀκάτιος. ὁ δὲ κατόπιν, ἐπίδρομος. ὁ δὲ ἐλάττων, δόλων. καλεῖται δέ τι καὶ λοίπαδος. ἐνίοις δὲ ἀκάτιος δοκεῖ. τῆς δὲ κεραίας τὸ μέσον, τὸ κατὰ τὸν

ἱστόν, ἄμβολα, καὶ σύμβολα. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν συνέ-
92 χοντα, ἀγκύλαι. τὰ δὲ τελευταῖα, ἀκροκέραια. * ἐὰν δὲ
ᾖ κατάφρακτον τὸ πλοῖον, ἐπιναυπηγοῦνται πυργοῦχοι.
καὶ ἐπ' αὐτῷ πυργίδια δύο, δεξιὸν καὶ εὐώνυμον, ὧν
μέσον τὸ κατάστρωμα. τὰ δὲ ξύλα, ἐφ' ὧν αἱ σανίδες
ἐπίκεινται, κανόνια, καὶ σταμῖνες. τὸ δὲ συνέχον
ἄνωθεν ἑκατέρους τοὺς τοίχους, περιτόναιον καλεῖται.
εἴποις δ' ἄν, κοίλη ναῦς, κοῖλον σκάφος, ἔδαφος νεώς,
τὰ κάτωθεν τῆς νεώς. καὶ τὸν τόπον δὲ τὸν πρὸς ταῖς
κώπαις, κωπητῆρα καλοῦσιν. εἶτα παρεξειρέσια, ἔμ-
βολον, ἄντλον. ὅθεν καὶ ὑπέραντλον σκάφος. ἡ δ'
ἀνοιγομένη θυρὶς εἰς ἐκροὴν τοῦ ὕδατος, εὐδίαιος
καλεῖται.

93 * Περὶ σκευῶν ἢ ὅπλων νηός.

Ἔστι δὲ ἐν τῇ νηΐ, ἱστός, ἱστοδόκη, κεραία, σχοινία,
κάλωες, πρότονοι, καλώδια, πείσματα, ἀπόγαια, ἀπόγεια,
ἐπίγαια, πρυμνήσια. ἐγχωρεῖ γὰρ τῷ ὀνόματι χρῆσθαι,
πᾶν ᾖ ποιητικόν. ἄγκυραι ἀμφίβολοι, ἀμφίστομοι, ἑτε-
ρόστομοι. καὶ ἄγκυρα ἱερά, ᾗ χωρὶς ἀνάγκης οὐ χρῶν-
ται. ἀποβάθρα, καὶ διαβάθρα, ἣν σκάλαν καλοῦσιν.
οἱ δὲ στίχοι τῶν κωπῶν, ταρσώματα καλοῦνται, δέῤ-
94 ῥεις, διφθέραι. * ἔστι δέ τις καὶ μηχανή, καὶ τροχός,
καὶ τροχίλια, καὶ δι' ὧν οἱ κάλοι διαιροῦνται, κίρκοι.
τὸ γὰρ κρίκοι ποιητικόν. ἴδιον δὲ τὸ κύκλοι. εἶτα
θρανία, ὑπηρέσιον, ἕρματα, καὶ ἡρματισμένη ναῦς,
καὶ ἀνερμάτιστος. εἶτα κοντός, κάδδος, ἀντλία, ἱμο-
νιά. τὰ δὲ σύμπαντα σκεύη, ὅπλα καλεῖται. καὶ ὁ Ξε-
νοφῶν σκεύη κρεμαστά, καὶ ξύλινα. Δημοσθένης δὲ
καὶ ἀποτριβὴν σκευῶν ὠνόμασε.

95 * Περὶ πλεόντων.

Οἱ δ' ἐμπλέοντες, κυβερνήτης, πρωράτης, ναύ-
της, ἐρέτης, τριηρέτης, πρόκωπος, ἐπίκωπος, αὐτε-
ρέτης. οὕτω γὰρ Θουκυδίδης ὠνόμασε τοὺς καὶ ἐρέτ-
τοντας, καὶ ἀπομαχομένους. περίνεως δὲ καλεῖ τοὺς

ἄλλους ἐπιβάτας, οὓς καὶ πλωτῆρας καλεῖ. τὸ γὰρ ναυβάτας ὀνομάζειν, τραγικώτερον. βέλτιον δὲ τὸ ἐπιβεβηκότας, καὶ ἐμπλέοντας. ὁ δὲ τοίχαρχος λέγοιτ' ἂν καὶ τοίχων ἄρχων. ὁ δὲ παρὰ τῇ ἐσχάρᾳ, ἐσχαρεύς. εἴη δ' ἂν τῶν ἐμπλεόντων καὶ ἔμπορος. * ἄλλης δὲ χρείας, 96
τριήραρχος, πεντηκόνταρχος, ναύαρχος, ἐπιστολεύς. ἐκαλεῖτο δὲ οὕτως ὁ ἐπὶ τοῦ στόλου διάδοχος τοῦ ναυάρχου. ὁ δὲ στόλος καλεῖται καὶ ἀπόστολος. προσθετέον δὲ τούτοις καὶ τριηραύλην καὶ κελευστήν.

Περὶ ἁλιέων καὶ ἁλιευτικῶν ἐργαλείων.

Ἑτέρας δὲ χρείας, ἁλιεύς, ἰχθυουλκός, ἀσπαλιευτής, ἀσπαλιεύς, κυρτευτής, τριοδοντίᾳ χρώμενος, δικτυεύς, δικτυουλκός, πορφυρεύς, πορφυρευτής, σπογγοθήρας, καὶ τὰ ὅμοια. * τὰ δὲ ἐργαλεῖα αὐτῶν, 97
κάλαμοι, ῥάβδοι, λίνον, τρίχες ἵππειοι, ἄγκιστρα, ἀγκιδωτὰ δίκτυα, ἀμφίβληστρα, πόρκοι, κύρτοι, γρῖφοι, κάναγρον, λίνος, φελλοί, μολύβδαινα. ἰχθυοθηρική, ἀγκιστρευτική, ἁλιευτική, ὑγροθηρική, ἑρκοθηρευτική, κυρτευτική, καὶ τὰ ὅμοια.

Περὶ κολυμβητοῦ καὶ κυβερνήτου.

Ἐρεῖς δ' ἂν, νήχεσθαι, νεῖν, κολυμβᾶν, δύεσθαι. εἶτα νήκτης, δύτης, βύθιος, κολυμβητής, ὕφαλος, ὕφυδρος, ἐπιπολαζόμενος, ὑπονηχόμενος. * Τὸ δὲ ἔργον, 98
πλεῖν, ἐμπλεῖν, ἐκπλεῖν. καὶ ἔκπλους, ἀπόπλους, κατάπλους. ναυτίλλεσθαι, ἐρέττειν, κώπαις ἐλαύνειν, τριηρετεύειν, κωπηλατεῖν. οἰακίζειν δὲ, καὶ κατευθύνειν τὸ σκάφος, καὶ κυβερνᾶν, ἐπὶ τοῦ πρωράτου. Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν οἰάκων καθήμενος καλεῖται κυβερνήτης, τῆς νεὼς ἡγεμὼν, ὁ ναυτῶν ἄρχων, ὁ ἐπὶ τοῖς οἴαξιν ἑστηκώς. καὶ κατ' Ἀντιφῶντα, ὁ ποδοχῶν. ἢ μᾶλλον κατ' ἐμὲ, ὁ ποδηγῶν, κέκληται δὲ ὑπὸ ποιητῶν καὶ ἡνίοχος τῆς νεώς. καὶ τῆς νεὼς ὑποκυβερνᾶν, προκυβερνᾶν, ἐπὶ τοῦ πρωράτου. καλοῦνται δέ τινες καὶ ναυτιλίαι μακραί.

99 *Περὶ φόρτου.

Τὰ δὲ ἐντιθέμενα ταῖς ναυσί, φόρτος, φορτία; ἀγώγιμα, ῥῶπες, γόμος, παρενθῆκαι. ἀφ' ὧν ῥήματα, ἐμφορτίσασθαι, καὶ γεμίσασθαι, καὶ ἐνθέσθαι. λέγοιτο δ' ἂν καὶ πληρώσασθαι, καὶ προσαναθέσθαι. καὶ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἐσβαλέσθαι, καὶ ἐμβαλέσθαι, ἐνθέσθαι, ἀποφορτίσασθαι, κουφίσαι τὴν ναῦν, ἐπελαφρῦναι, ἐκβολὴν ποιήσασθαι τῶν φορτίων.

Περὶ χωρίων ἐπιθαλαττιδίων.

Χωρία ἐπιθαλαττίδια, οἷς ἔστι προσχεῖν, ἀκτή, ἠϊών, αἰγιαλός, χηλή, ὕφορμος, ὅρμος, λιμήν, ἡ καταγωγή.

100 *Ἔπαινος λιμένος.

Ἔπαινος δὲ λιμένος, εὔορμος, εὔδιος, εὐλίμενος, εὐπροσόρμιστος, εὔστομος, βαθύς, ἀγχιβαθύς, ἐν σκέπῃ πνευμάτων, ἀπήνεμος, νήνεμος, ὑπήνεμος, ἀσφαλής, ἀκύμων, ἀκίνδυνος. οὐκ ἂν δεηθείης πείσματος ἐν αὐτῷ, ῥάδιος προσχεῖν, ἀσφαλὴς προσβαλεῖν. ὅρμοι δὲ βαθεῖς, ἥσυχοι, ἀπόρρηκτοι, νήνεμοι, ναύλοχοι. καὶ στόμα λιμένος, καὶ εὔστομος λιμήν, καὶ εὐεπίμικτος. τὸ δὲ ἔργον, ναυλοχεῖν, καὶ τὰ ὅμοια.

101 *Περὶ ψόγου λιμένος.

Ψόγος δέ, δύσορμος, δυσόρμιστος, δυσπροσόρμιστος, δυσπρόσμικτος, χειμέριος, ἀλίμενος. Ὑπερίδης δὲ καὶ ὄνομα ἐποίησε τοῦ τόπου, τὴν ἀλιμενίαν. τραχύς, κατάνεμος, κυματίας, πολυκύμων, πονηρὸν ἔχων τὸ στόμα, καὶ πονηρὸν ἔχων τὸν εἴσπλουν, ἀβαθύς. Τὰ δὲ πράγματα, καταγαγέσθαι, καταραι, κατα-
102 πλεῦσαι, εἰσορμίσασθαι, ἐνορμίσασθαι, *ἐγκαθορμίσασθαι, προσμῖξαι τῇ ἠπείρῳ, κατακολπίσασθαι, προσχεῖν, προσβαλεῖν, καὶ πάντα τὰ ἐναντία τῶν προειρημένων. Τὰ δὲ ὀνόματα, καταίρουσι μέν, καταγωγή, κατάπλους, κάταρσις. ἀναγομένοις δέ, ἀναγωγή, ἔκ-

πλους, ἄπαρσις. καὶ τὰ ἀπαρέμφατα ἀπὸ τούτων ἐσχηματισμένα, ἀνάγεσθαι, ἐκπλεῦσαι, ἀπᾶραι, ἐξορμίσασθαι. ἔστι δέ τις καὶ χηλὴ λιμένος, καὶ στόμα, καὶ μυχὸς, καὶ χεῖλος.

Περὶ ἐξ οὐρίας πλοῦ. 103

Ὁ ἐξ οὐρίας πλοῦς ἐστιν, εἰρεσίᾳ πλεῖν, ἀνέμῳ πλεῖν. εἴρηται δὲ καὶ ἱστιοκώπῃ, ἀλλὰ βέλτιον εἰρεσίᾳ. καὶ πνεύματι ἀφεῖναι εἰς τὸ πέλαγος, μετεώρῳ εἰρεσίᾳ, πελάγιοι ἐμπλέομεν, μετέωροι ἐμπλέομεν. τὸ αὐτὸ τὸ πελάγιοι, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐρεῖς δὲ, ἐπ' ἀγκυρῶν ὡρμισάμεθα, μετέωροι ὡρμισάμεθα, ἀπεσαλεύομεν πάντα. αἴροντες ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνασείσαντες τὰ ἱστία. οὐκ ἐν λιμένι, διὰ τὸ εὔδιον. καὶ πάντα ἀναπετάσαντες τὰ ἱστία, πετάσαντες τὴν ὀθόνην, πάντα ὑποδεξάμενοι τὸν ἄνεμον. Ἐρεῖς δὲ κοῦφαι νῆες, βαρεῖαι νῆες, καταβαρεῖαι. ἀγκύρας βαλέσθαι, ἀγκύρας καθεῖναι, κατατεῖναι, στήσασθαι τὴν ναῦν; ἐκδήσασθαι τὰ πείσματα.

Περὶ ἀναγωγῆς νηὸς καὶ καταγωγῆς. 104

Τὸ δὲ ἐναντίον, ἀνελέσθαι τὰς ἀγκύρας, ἀνασπάσαι, ἀνελκύσασθαι, λῦσαι, καὶ λύσασθαι τὰ ἀπόγεια, ἀνελκύσαι τὴν ναῦν, νεωλκῆσαι, στήσασθαι ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, στήσασθαι ἐπὶ τοῦ ναυστάθμου, ἐν τοῖς νεωρείοις, ἐν τοῖς νεωσοίκοις, καὶ ὅσα ἄλλα εἴωθε λέγεσθαι. ἄλλης δὲ χρείας, ὤκειλεν ἡ ναῦς, προσώκειλεν, ἐξώκειλε.

Περὶ εὐπλοίας. 105

Εἶτα, πλοῦς εὔδιος, ἡδὺς, ἀσφαλὴς, ἀκίνδυνος, ἄλυπος, ὡραῖος. αὔρας ἐπιπνεούσης, αὔρας λεπτῆς, πραείας, ἡδείας, λιγυρᾶς, Ζεφύρου, Ζεφυρίας. ἀνέμου δεξιοῦ γενομένου, ἐπιγενομένου, ἐπιπνέοντος, προσπνέοντος, προπέμποντος, παραπέμποντος, συμπροπέμποντος. ἀνέμου ἐπικαίρου, φοροῦ, ἐπιφόρου, φιλίου. δι' ἀκριβοῦς αἰθρίας, δι' ἀνεφέλου τοῦ ἀέρος,

καταβαίνοντος ἐκ γῆς τοῦ πνεύματος, κατιόντος τοῦ
106 ἀνέμου. * ἐκ πρύμνης ἐπιπνέοντος, κατὰ πρύμναν τοῦ πνεύματος ἑστηκότος, κατὰ τῶν οἰάκων ῥέοντος. πλήρει τῷ ἱστίῳ, ὑποπνέων τῇ ὀθόνῃ, ἀνέμῳ κεκριμένῳ. ἐπλέομεν δι' εὐδίας, διὰ γαλήνης, ἐν θαλάττῃ σταθηρᾷ, σταδιαίᾳ, στασίμῳ, λείᾳ θαλάττῃ, ἀκύμονι, ἀπράγμονι, νηνεμίας οὔσης, πεσόντος τοῦ πνεύματος, εὐαερίας οὔσης, εὐημερίας οὔσης, ταχυπλοΐας. ἐπιφριττούσης ἠρέμα τῆς θαλάττης, αὖραι γλυκεῖαι ἐν Ἀλκυονίσιν ἡμέραις.
107 * Καὶ ἐξ ἐναντίων ἐστὶν ἑρμηνεύειν, οὐ τοιᾶσδε οὔσης τῆς θαλάττης, ἐπλέομεν ὡς διὰ ποταμοῦ τὴν ἐπιπολὴν τοῦ ὕδατος, ἢ ἐπὶ πολὺ τοῦ κύματος, διέφριττε τὸ πέλαγος. ἐπλέομεν πάντα ἀνασείσαντες κάλων, ἅπασι κάλοις, πάντα ἀνέντες τὰ ἱστία, πᾶσαν τὴν ὀθόνην καθέντες, γέμοντι τῷ ἱστίῳ, πλήρει τῷ ἱστίῳ, κοίλῳ τῷ ἱστίῳ, ἀφέντες τὰ ἱστία τῷ πνεύματι, οὐδὲν ὑποστείλαντες, ἐξ οὐρίας ἐπλέομεν, πάντα λύσαντες τὰ ἱστία, εἰς ἥμισυ στειλάμενοι τὰ ἱστία, καθ' ἥμισυ ἀναστείλαντες, καθ' ἥμισυ ἀνέντες, ὑφέντες τι τῆς κεραίας, καθέντες βραχὺ τῆς κεραίας.

108 * Εὔδιος πλοῦς.

Τὸ δὲ εὔδιον εἶναι καὶ ὧδε σήμαινε. ἰχθύων θήρα ἦν, ἰχθύων εὐαγρία, εὐθηρία, ἀσπαλιευταὶ εἰργάζοντο, κολυμβηταὶ ἐπικατεδύοντο, ἐπετόλμων τῇ θαλάττῃ, ἁλιέων ἦν εὐαγρία.

Περὶ κλύδωνος.

Τὰ δὲ ἐναντία, χειμών, κλύδων, κλυδώνιον, ζάλη, τρικυμία, θάλαττα τραχεῖα, κοίλη θάλαττα, καὶ
109 κοιλαινομένη, καὶ τραχυνομένη. * καὶ ὁ πόρος ἐτραχύνετο, κυματίας ἦν, ἐκύμαινεν, ἐκυματοῦτο. καὶ κύματα κατέῤῥει, μετέπιπτεν, ἐνέπιπτεν, ἠγρίαινε, φρικώδης ἦν ἡ θάλασσα, ταραχώδης, ἐπανιστάμενον τὸ κῦμα, ἀνθιστάμενον, ἀνιστάμενον, σάλος αἰρόμενος, κῦμα ἱστάμενον, ἐγειρόμενον, ὑποκινούμενον, κυρ-

τούμενον, ἐκβιαζόμενον, ἐλαυνόμενον, ἐλαυνόν, ἀναχωροῦν τῇ γῇ, ἐπαναβαῖνον κατὰ ῥαχίαν ἐπιπνοὸν, καὶ προσιὸν ἐπὶ τὴν γῆν. σύρτις, ἄμπωτις, κῦμα κωφὸν ὑπεκινεῖτο, ἐκοιλαίνετο ἡ θάλαττα.

* Περὶ ἀνέμου. 110

Ἄνεμος βίαιος, σκληρὸς, βίαν ἔχων, δύσφορος, τυφῶν, πρηστήρ. καταίγιος, καὶ καταιγὶς, συῤῥέβιλος. ἄνεμος ἐξώστης, ἐξωθῶν, ὑποφέρων, παραφέρων, προωθῶν, ἐλαύνων, κατὰ κεφαλὴν ἐπείγων. ἀνέμου κατὰ πρῴραν ἑστηκότος, πνεύματος ἀνθεστηκότος, ἀντίου πνέοντος τοῦ πνεύματος, πρὸς ἐναντίον ἄνεμον. ανεμον ἀντίπρωρον ἔχοντες, ἐπρίτων ὄντων τῶν πνευμάτων, ἀντιπνεόντων, πανταχόθεν συῤῥαγέντων, καὶ συμπεσόντων. * λάβρου ὄντος τοῦ πνεύματος, αμέτρου, 111
ἐκμέτρου. κατὰ πλευρὰν ἀνέμου βιαζομένου. ἐκ τοίχων ἐμπίπτοντος, ἢ περιπνέοντος, ἢ ἀνωθοῦντος, ἢ περιαῤῥάττοντος. Εὔπολις δὲ καὶ ἄνεμον ἀσελγῆ εἶπε τὸν βίαιον. εἴη δ᾽ ἂν ὅμοιον καὶ τὸ ὑβριστὴς ἄνεμος. ἔστι δ᾽ εἰπεῖν καὶ πνεύματος μαχομένου, ἀνθεστηκότος, ἀντιπράττοντος. καὶ κυκωμένης τῆς θαλάττης. καιροῦ μαχομένου, ἢ παρασύροντος, κατασύροντος, παρατρέχοντος, ὑποφέροντος, παραφέροντος, ὠθοῦντος, ἀπωθοῦντος, βιαζομένου, ὑφέλκοντος, ἀντιῤῥέοντος. * ὑπαινίττεται 112
δέ τι τοιοῦτον καὶ τὸ Ξενοφώντειον, τὸ, σπουδάζοντος τοῦ θεοῦ, εἰ μὴ ἄρα τὸ πνεῖν ἐκ γῆς ἄνεμον οὕτως εἴρηκεν, ὡς εἰς ἀναγωγὴν καιρὸν εἶναι. ἔστι δὲ εἰπεῖν, ἀπειθέστεραι τοῖς κυβερνήταις ἦσαν αἱ νῆες, ἀπειθεῖς, δυσπειθεῖς, δυσανάγωγοι, δυσάγωγοι, ἀνάγωγοι. τὰ πηδάλια οὐχ ὑπήκουεν, οὐκ ἦν διαγαγεῖν τοὺς οἴακας, οὐκ ἦν περιφέρειν τὰ πηδάλια.

* Περὶ ἀέρος καταστήματα. 113

Νεφελώδης ἦν ὁ ἀὴρ, ἀχλυώδης, νεφώδης, ζοφώδης, μέλας, βαθὺς, συννέφελος, συννεφὴς, σκοτώδης. νυκτὶ τὰ πάντα ἐῴκει, οὐδὲν προεφαίνετο, οὐκ ἦν τὸν

ἥλιον ἰδεῖν, τυφλώττουσιν ἐῴκειμεν, ἀθέατος ἦν ὑπὸ νεφῶν ὁ οὐρανός.

Περὶ χειμῶνος θαλάσσης.

Ὑπερεῖχε τὸ κῦμα, ὑπὲρ τοὺς τοίχους ἀνέβη, ὑπερκατέβη, εἰς κοίλην τὴν ναῦν εἰσέπεσε. κάταντλον ἦν τὸ σκάφος. ἔστι δ' εἰπεῖν, ἐπλέομεν ἀπὸ κάλων, ἐκ μόνης τῆς κεραίας, ψιλῇ τῇ κεραίᾳ, ἐν χρῷ τῆς γῆς παραπλέοντες, ἐκ κάλων ἕλκοντες τὴν ναῦν.

114 * *Περὶ παθῶν πλοίου.*

Τὰ δὲ πάθη οὕτως ἂν εἴποις. χειμάζεσθαι, σαλεύειν, ὠθεῖσθαι, ἀπωθεῖσθαι, παρασύρεσθαι, συγκλύζεσθαι, κατασύρεσθαι, ἢ καταδύεσθαι, βαπτίζεσθαι, ἀνατρέπεσθαι, περιτρέπεσθαι, ὀκεῖλαι, ἐξοκεῖλαι, καθέλκεσθαι, κατασπᾶσθαι, ναυαγεῖν, περιῤῥῆξαί που τὴν ναῦν, προσαῤῥάξαι, περιαῤῥάξαι, περιθραῦσαι. καὶ ἄλλως, διαλυθείσης τῆς νεὼς, ἀνοιχθείσης, διαστάσης τῆς ἁρμονίας, τοῦ ἱστοῦ ἀποκλασθέντος, περικλασθέντος, ἀπαῤῥαχθέντος, περιαχθέντος, τῶν πηδαλίων ἀποθραυσθέντων, ἀποῤῥαγέντων. καὶ τὸ ὄνομα, ναυαγία, κατακλυσμὸς, ἐπικλυσμός. ἐρεῖς δὲ καὶ διατοιχεῖν, τὸ γὰρ ἀνατοιχεῖν ἰδιωτικόν.

115 * *Περὶ σπιλάδων, οἷς περιπίπτει ἡ ναῦς.*

Οἷς δ' ἔστι ναῦν περιπεσεῖν ἐν χειμῶνι, ἕρματα, ἕρματα κρύφια, πέτραι, πέτραι ὕφαλοι, σκόπελοι, σπιλάδες, βράχη, χοιράδες, ἄκραι χειμέριοι, κατήνεμοι, ὀξεῖαι, προνενευκυῖαι, σκληραὶ, προπετεῖς, ἀλιτενεῖς, ἀποῤῥῶγες, ἀπρόσμικτοι, ἀπροσπέλαστοι, τραχεῖς αἰγιαλοὶ, ἠϊὼν σκληρὰ, πρόσγειος θάλαττα. καὶ εἴ τις βιάζοιτο, ὑπόγειος, ἀβαθὴς, πηλώδης, τελματώδης.

* Περὶ ὄμβρων, (καὶ χιόνος.) 116

Ἐρεῖς δὲ, ὄμβρος ἔπεσε, προσέπεσε, κατεῤῥύη, ἐπικατεῤῥύη, κατηνέχθη, ἐπικατηνέχθη, ἐπεῤῥάγη, ἐξεῤῥάγη, κατεῤῥάγη, κατεχεῖτο. κατακλυσμὸς, ἐπικλυσμός.

Ὑδάτων ἐπιφορά.

Κάθοδος ὕδατος, φορὰ, καταφορὰ, ἄφεσις, ὁρμὴ, ἐπιῤῥοὴ, καταβολὴ, ἐκβολή. βίαιος ὄμβρος, πολὺς, ῥόθιος, ἐλαυνόμενος, ἐπειγόμενος, πυκνὸς, συνεχὴς, ἐξαίσιος. ἀκρατεῖς τῶν κωπῶν ἦσαν οἱ ναῦται, ὑγραὶ ἦσαν αἱ ἀντιλήψεις, ὠλίσθαινον αἱ χεῖρες, περιωλίσθαινον, ἀπωλίσθαινον, παρεφέροντο ἐκ τῶν κωπῶν, ἐξέπιπτον, οὐκ ἐνῆν ἀνακόπτειν τὰς κώπας.

* Περὶ ἀστραπῆς καὶ βροντῆς. 117

Ἀστραπὴ ἐξέλαμψεν, ἐξεῤῥάγη, ἐξήστραψεν, ἐξετρίφθη, ἐπέσχε τὰ ὄμματα, ἐτάραξε, συνετάραξεν, ἐξέπληξε τὰς ψυχὰς, ἐθορύβησεν, ἐξεθορύβησε, συνέχεε, θόρυβον ἐνεποίησε ταῖς γνώμαις. λαμπρὰ, ὑπέρλαμπρος, διάπυρος, φλογώδης, ἐκπληκτικὴ, βλοσυρὰ, ἀπρόσοπτος, δυσαντίβλεπτος, δυσπρόσωπος, δυσπρόσοπτος, δύσοπτος, ἀντίτυπος. * ὡς ἀποσκοτοῦν 118
τὰ ὄμματα, ὡς συγχέαι τὰς ὄψεις, ὡς ἐκπτοῆσαι τὰς γνώμας, ὡς συγκλείσασθαι τοὺς ὀφθαλμούς. Βροντὴ σκληρὰ, τραχεῖα, βιαία, βαρεῖα, ὑπερμεγέθης, παμμεγέθης, ἐξετρίφθη, καὶ ἐῤῥάγη, προσεῤῥάγη, ἐξήχησεν, ἐξεταράχθη, περιήχησεν, ἐξεβόησε, περιεβόμβησεν, ἐξεβρόντησεν, ἐπεβρόντησεν, ἐξεκτύπησεν, ἐνέπεσε ταῖς ἀκοαῖς, ἐπηρείσθη, ἐπλήρωσε τὰς ἀκοὰς, ἐξεπάταξε τὰς γνώμας, μικροῦ ἐμβροντήτους τοὺς ἐμπλέοντας ἐποίησεν, ἐκκεκωφημένοις ἐῴκεισαν.

119 * *Περὶ ναυμαχίας, καὶ ὅπλων, καὶ ἀρχόντων, καὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος, καὶ ὀνόματος τῆς νηὸς τοῦ ναυάρχου.*

Τὰ δὲ τῆς ναυμαχίας, αἱ μὲν φέρουσαι τριήρεις, μακρὰ πλοῖα, ταχεῖαι νῆες, κατάφρακτα πλοῖα. Οἱ δὲ ἄρχοντες, τριήραρχοι, καὶ πεντηκόνταρχοι, καὶ ναύαρχοι, καὶ στόλαρχοι, καὶ ἐπιστολεῖς. Τὸ δὲ πρᾶγμα, ναυαρχία, τριηραρχία, πεντηκονταρχία. τῆς δὲ τοῦ ναυάρχου νεὼς τὸ ὄνομα, ναυαρχὶς, καὶ στρα-
120 τηγίς. * Οἱ δὲ ἐρέται, ζύγιοι, θαλάμιοι, θρανῖται. Οἱ δ' ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, μάχιμοι. Τὰ δὲ ὅπλα, τὰ μὲν τῆς νεὼς, δέῤῥεις, καὶ διφθέραι, καὶ χαλκέμβολα, ὅθεν καὶ χαλκέμβολοι τριήρεις. Τὰ δὲ τῶν ἐμπλεόντων, θώρακες, ἀσπίδες, κνημῖδες, κράνη, ξίφη, δορυδρέπανα, χεῖρες σιδηραῖ. πρὸς δὲ τὰς ἐπιβολὰς αὐτῶν ἀντεσοφίζοντο βύρσας προσηλοῦντες πρὸς τὰ τειχίσματα τῶν νεῶν, ὅπως ὁ σίδηρος ὀλισθάνῃ, πρὸς τὸ ἀντίτυπον ἀντιλαβὴν οὐκ ἔχων, κοντοῖς ἀπεωθοῦντο, καὶ διῆγον ἀπ' ἀλλήλων τὰ σκάφη.
121 * πληρώματα δὲ ἐντελῆ, ἀκριβῆ, κατεσκευασμένα, εὐδόκιμα, ἐντελόμισθα. τὴν δὲ τοιαύτην ναῦν Λυσίας καὶ ἀδδηφάγον εἴρηκε. καὶ τὰ μὲν καλῶς πεπληρωμένα, συγκεκροτημένα. τὰ δὲ ὡς ἑτέρως, ἀπλήρωτα, καὶ ἡμιπλήρωτα, καὶ ἀσυγκρότητα. καὶ αἱ μὲν, πλώϊμοι νῆες, αἱ δὲ, ἄπλοοι. καὶ αἱ μὲν, ἀθαλάσσευτοι, καὶ ἀκραιφνεῖς, καὶ ξηραὶ, καὶ διεψυγμέναι. αἱ δὲ,
122 ἐντεθαλαττευκυῖαι, δίϋγροι, ἀραιαὶ, διάβροχοι. * τὸ δὲ φυλάττειν τινὰς, ἐφορμεῖν, καὶ ναυλοχεῖν. καὶ τὸ ἀντικαθεστηκέναι πρὸς ναυμαχίαν, ἀνθορμεῖν, καὶ ἀντεφορμεῖν. καὶ τὸ προσεδρεύειν, προσορμεῖν. καὶ τὸ προεκπλεῦσαί ποι, ἐξορμεῖν, καὶ προορμεῖν. καὶ τὸ στήσασθαι τὴν ναῦν, προσορμίσασθαι. καὶ τὸ ἐν κύκλῳ περιπλεῖν νῆσον, καὶ προσκαθῆσθαι πολιορκητικῶς νήσῳ ἀπὸ νεῶν, περιορμεῖν, καὶ περιορμίζειν
123 τὴν ναῦν περὶ τὸ χῶμά φησιν ὁ Δημοσθένης. * τῷ δὲ θᾶττον ποιήσαντι τοῦτο τὸ ἆθλον στέφανος ἦν. ἔστι

δὲ αὐτῷ λόγος καὶ περὶ τοῦ ἐπιτριηραρχήματος. ἐπι-
τριηράρχημα δέ ἐστι χρόνος, ὃν τις ἐπετριηράρχησεν,
ἐξήκοντος μὲν αὐτῷ τοῦ καιροῦ, βραδύνοντος δὲ τοῦ
διαδόχου. τὰ δὲ ἔργα, ἀναγαγέσθαι, ἀνάγεσθαι, προσανα-
πειρᾶσθαι, ἐξορμᾶν τὴν ναῦν, καὶ τὸ πλεῖν, καὶ ἐκπλεῖν,
περιπλεῖν, διεκπλεῖν, ἀπελάσαι τὴν ναῦν. καὶ τὰ ὀνό-
ματα, ἀναγωγὴ, ἀνάπειρα, πλοῦς, ἐπίπλους, περί-
πλους, διέκπλους. * εἶτα, στῆσαι τὰς ναῦς κατὰ στοῖ- 124
χον πυκνὰς, ἐκ διαστημάτων. ἀρθῆναι τὰ σημεῖα, ἀν-
τανάγεσθαι, ἀντεπιπλεῦσαι, προσεπιπλεῦσαι, προεκ-
πλεῖν, ναυμαχεῖν, ναυμαχῆσαι, συῤῥαγῆναι, συμπε-
σεῖν, ἀναῤῥῆξαι, κατατρῶσαι, ἐμβαλεῖν, ἀναῤῥῆξαι
τὴν παρεξειρεσίαν, ἀναῤῥῆξαι τὴν πρῶραν, ἀνοῖξαι
τὴν ναῦν ὑπὸ τὴν ἐμβολὴν, ἄπλους ποιῆσαι τὰς ναῦς,
αὐτάνδρους καταδῦσαι, βαπτίσαι, καταναυμαχῆσαι,
ἀναδήσασθαι, αἰχμαλώτους λαβεῖν, ἐφέλκεσθαι. * καὶ 125
τὸ μὲν εἰς ἐμβολὴν ὑπαγαγεῖν εἰς τοὐπίσω τὴν ναῦν,
ἀνακρούσασθαι. τὸ δὲ εἰς φυγὴν, πρύμναν κρούσασθαι.
εἴρηκε δὲ Θουκυδίδης καὶ τραυματισθεισῶν τῶν νεῶν.
τὰς δὲ πεπονηκυίας καὶ κεκακωμένας ἔστι θεραπεῦ-
σαι, ἐπισκευάσαι, ἐπισκευάσασθαι, ζεῦξαι, ζεύξασθαι.
εἴη δ' ἂν ἐκ νεῶν καὶ ἀποβαίνειν ποι τῆς πολεμίας, καὶ
ἐκβαίνειν, καὶ ἀποβάσεις ποιεῖσθαι, καὶ κατασύρειν
λείαν εἰς τὰς ναῦς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

* Περὶ στρατιωτικῶν ὀνομάτων. 126

Αὐτοὶ μὲν οἱ ἄνδρες, στρατιῶται, μάχιμοι, σκευοφόροι, ὑπασπισταὶ, ἱππαγωγοὶ, καὶ ἱπποκόμοι.

Περὶ τῶν μαχομένων, καὶ τῆς τούτων τάξεως.

Καὶ τῶν μαχομένων τὸ μὲν ἔμπροσθεν, μέτωπον, καὶ ζυγὸν, καὶ πρόσωπον. καὶ τὰ ἑκατέρωθεν ἄκρα, πλευρὰ, κέρατα, δεξιὸν καὶ εὐώνυμον. τὸ δὲ μέσον, ὀμφαλός. τὸ δὲ βάθος, στοῖχος καλεῖται. καὶ τὸ μὲν

127 ἐφεξῆς εἶναι κατὰ μῆκος, ζυγεῖν. * τὸ δὲ ἐφεξῆς κατὰ βάθος, στοιχεῖν. καὶ ὁ μὲν ἐκ δεξιᾶς τοῦ πρώτου ζυγοῦ, πρωτοστάτης. καὶ πᾶν τὸ μέτωπον, πρωτοστάτης. ὁ δὲ παρ' ἕκαστον ταττόμενος, παραστάτης. ὁ δὲ ὑπ' αὐτὸν ἐξόπισθεν, ἐπιστάτης. τὸ δὲ ἐπὶ πᾶσιν ἐν τῷ βάθει, ξύζυγον, οὐρά, καὶ οὐραγοί. καλοῖτο δ' ἂν ὁμωνύμως καὶ ὁ ἄρχων αὐτῶν. καλοῦνται δὲ καὶ ὀπισθοφύλακες. καὶ τὸ ἔργον, οὐραγεῖν, καὶ ὀπισθοφυλακεῖν. τὸ σύμπαν στράτευμα, στρατὸς, στρατιά, στράτευμα, στρατιωτικὸν, φάλαγξ, τάγμα, σύνταγμα, στρατάρχης, στραταρχία. μέρη δὲ αὐτοῦ, μυριοστὺς, χιλιοστὺς, πεντηκοστὺς, λόχος, δεκὰς, πεντάς.

128 * Περὶ ἀρχόντων.

Καὶ οἱ ἄρχοντες, οἱ μὲν τοῦ παντὸς στρατηγοὶ, καὶ συστράτηγοι, καὶ ὑποστράτηγοι. ὥσπερ καὶ οἱ ἀποχειροτονηθέντες, ἀποστράτηγοι. ταξίαρχοι, καὶ οὐραγοὶ, καὶ μυρίαρχοι, καὶ λοχαγοὶ, καὶ ἑκατόνταρχοι, καὶ δεκάδαρχοι, καὶ πεντάδαρχοι.

Περὶ ἱππάρχων.

Καὶ τῶν ἱππέων, ἵππαρχοι, καὶ φύλαρχοι. Θηβαίων δὲ ἴδιον, Βοιωτάρχης. καὶ Λακεδαιμονίων, βα-
129 σιλεύς. καὶ Ἀθηναίων ἐν μέρει, πολέμαρχος. * καὶ Θετταλῶν, ταγός. καὶ μισθοφόρων, ξεναγός. λέγω δὲ νῦν, οὐ πρὸς ἀκρίβειαν ταυτὶ τὰ ὀνόματα. μακροῦ γὰρ ταῦτά γε δεῖται καιροῦ, καὶ λόγου, ὁπόταν τακτικὸν ὑμῖν ἢ στρατηγικὸν συντιθῶ βιβλίον, ὅτε καὶ περὶ πλαισίου, καὶ τοῦ ἑτερομήκους πλαγίου, καὶ τοῦ ἐπὶ μέτωπον κλῖναι, καὶ ἐπ' οὐρὰν, καὶ ἐπ' ἀσπίδα, καὶ ἐπὶ δόρυ, καὶ τῶν μερῶν τε καὶ ἀρχόντων, καὶ κινήσεων, καὶ ἔργων, καθέκαστα σαφηνιῶ. ἰδίως μέντοι Λακεδαιμονίων, ἐννωματία, καὶ μοῖρα.

130 * Περὶ σκευῶν πολεμικῶν καὶ ὁπλικῶν.

Ἐκ δὲ τῆς σκευῆς οἱ ἄνδρες ὧδε ὀνομάζονται. τὴν μὲν σκευὴν κλητέον καὶ ὅπλισιν, καὶ ἐξόπλισιν, καὶ

σάγην, καὶ εἶδος μάχης, καὶ ἄνδρας εὐόπλους, ὡς τοῦ στρατιωτικοῦ γένους ὄντας. οἱ δέ εἰσιν, ὁπλῖται, ὁπλοφόροι, βαρεῖς, ἀκριβεῖς, μόνιμοι, στάσιμοι, μαχαιροφόροι. πάλιν δ' αὖ, πελτασταί, πελτοφόροι, γυμνῆτες, κοῦφοι, ἐλαφροί, εὔκολοι, * εὔχειρες, εὐχερεῖς, 131
ψιλοί, σφενδονῆται, λιθοβόλοι, τοξόται, τοξοφόροι, ἱππεῖς, ἱππακοντισταί, ἱπποτοξόται, δορατοφόροι, κοντοφόροι, ὑπασπισταί, σκευοφόροι, ἱππαγωγοί, ἅμιπποι. δύο δ' εἶχον οὗτοι ἵππους. καὶ ὁ ἕτερος προσήρτητο θατέρῳ, καὶ μεμελετήκεσαν μεταπηδᾶν εἰς ἑκάτερον. ἦν δ' αὐτοῖς τὸ σόφισμα, τοῦ ἀκραιφνεστέροις χρῆσθαι πρὸς τὰ ἔργα τοῖς ἵπποις, ὅπως ὁδοῦ τε μακροτέρας κατανύοιεν, καὶ εἶεν αὐτοῖς ἀπονώτεροι. * Ἦν δέ τι καὶ 132
ἕτερον εἶδος ἱππέων, διμάχαι, Ἀλεξάνδρου τὸ εὕρημα, κουφοτέραν πεζοῦ ὁπλίτου, καὶ βαρυτέραν ἱππέως ἔχοντες σκευήν. ἐξησκημένοι πρὸς ἄμφω, καὶ τὴν ἐκ γῆς, καὶ τὴν ἀφ' ἵππου μάχην, ὅπως ἂν ἐν μὲν τοῖς ἱππευσίμοις ἱππεύοιεν, εἰ δέ ποι εἰς ἄφιππα ἀφίκοιντο, μὴ εἶεν ἀπόμαχοι παντάπασι, μηδὲ πάθοιεν τὸ πάθημα τὸ Λύδιον. ἀλλὰ τὸν μὲν ἵππον παρελάμβανεν ἐξεπίτηδες, ἐπ' αὐτῷ τούτῳ παρεπόμενός τις ὑπηρέτης. ὁ δ' ἐκ τοῦ ἵππου καταβάς, εὐθὺς ὁπλίτης ἦν.

* Ὅπλων ὀνόματα. 133

Ἀμυντήρια, ἀλεξητήρια, σκεπαστήρια, φυλακτήρια, ἐκ χειρὸς χρήσιμα, ἀγχέμαχα, βλήματα, βλητά, βέλη, πάντα τὰ ἀφιέμενα. ἀσπίς, καὶ τὰ μέρη τῆς ἀσπίδος, ὀμφαλός, καὶ μεσομφάλιον, καὶ ἐπομφάλιον, καὶ ὄχανον, καὶ ἴτυς, καὶ κύκλος, καὶ ἄντυξ. ἀσπὶς οἰσυΐνη, ἀσπὶς ἀπὸ ξύλου, ἀσπὶς ἀπὸ βύρσης, ἀσπὶς ὠμοβοΐνη, ἀσπὶς χαλκῆ. παρ' Ὁμήρῳ δὲ καὶ χρυσῆ, καὶ ἀπ' ἀργύρου, καὶ κασσιτέρου. * λέγεται δὲ καὶ 134
Νικίαν πορφύραν καὶ χρυσὸν μίξαντα κοσμῆσαι τὴν ἀσπίδα. λέγεται δὲ καὶ προμήκης ἀσπίς, τετράγωνος, περιφερής, κυκλοτερής, κοίλη, ἑτερομήκης. πέλτη

Ἀμαζονική, ὥς φησι Ξενοφῶν, παρεικυῖα κιττοῦ πετάλῳ. Θώραξ, καὶ τὰ μέρη τοῦ θώρακος, πτέρυγες. καὶ τὸ μέσον αὐτοῦ, γύαλον. Ἰάσων δὲ ὁ Θετταλὸς καὶ ἡμιθωράκια προσεξεῦρε. Θώρακες δὲ, οἱ
135 μὲν, ὀμφαλωτοί, φολιδωτοί. *οἱ δὲ, ἐξ ἁλύσεων. ἔστι δέ τις καὶ στολὰς ἀντὶ θώρακος, περικεφαλαία, κυνῆ, κράνος. καὶ τούτου τὰ μέρη, τὰ μὲν ὑπὲρ τὸ μέτωπον, ὁμωνύμως τῷ μέρει. τὰ δὲ ὑπ' αὐτὰ, ὀφρύες. καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτῶν προβεβλημένον, γεῖσσον. τὸ δὲ ἐπ' αὐτῇ τῇ κεφαλῇ, ἐπίκρανον. καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτὸ, λόφος, καὶ λοφία, καὶ τριλοφία. λόφος εὐανθής, ὑακινθινοβαφής. τὰ δὲ περὶ τὰς χεῖρας προβλήματα,
136 ὁμοίως τῷ μέρει, χεῖρες καλοῦνται. *καὶ κνημῖδες ποδῶν, ξίφος, μάχαιρα, ἐγχειρίδιον, ξίφους ἀκμή, ξίφους λαβή, ξίφους προλαβή, ξίφους τελαμών, οὗ τὸ ξίφος ἐξῆπται. κοπίς. ἡ δὲ θήκη τοῦ ξίφους, κουλεός. λόγχη, ξυστὸς, κάμαξ, ἀκόντιον. ἀκόντισμα, καὶ τὸ ὅπλον καὶ τὸ ἔργον. δόρυ, κοντός. καὶ ἡ θήκη τοῦ δόρατος, δουροθήκη. καὶ τὰ μέρη, τὸ μὲν τέλος, σαυρωτήρ. τὸ δὲ μέσον, ἀγκύλη. καὶ τὸ μὲν ἔργον, ἀγκυλίσασθαι. τὸ
137 δὲ προὖχον, αἰχμή, καὶ ἐπιδορατίς, καὶ στύραξ. *ἦν δὲ καί τινα δόρατα ναύμαχα, ὥς φησιν Ὅμηρος, διὰ μήκους χρείαν συνηρμοσμένα ἐκ συμβολῶν, δρεπάνη, δορυδρέπανον, πέλεκυς ἀμφίστομος, ἑτερόστομος. τάχα δ' ἂν προσθείη τις τούτοις καὶ τὴν ξυήλην τὴν Λακωνικήν. σφενδόνη, λίθος, τόξον. καὶ τὰ τόξου μέρη, κέρας, καὶ νευρὰ, καὶ ὀϊστός. τὸ αὐτὸ καὶ βέλος, καὶ τόξευμα. Θουκυδίδης δὲ αὐτὸ καὶ ἄτρακτον καλεῖ. εἰσὶ δὲ καὶ πυρφόροι ὀϊστοί. καὶ τοῦ βέλους τὸ μὲν ἐπτερωμένον εἴποις ἂν κεφαλὴν βέλους. ὁ δὲ σίδηρος, ἀκίς. καὶ τῆς ἀκίδος ὄγκινοι μὲν, οἱ πρὸς τῷ καλάμῳ,
138 γλωχῖνες δὲ, αἱ πρὸς τῇ ἀκμῇ προβολαί. *Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ φοινικὸς σπάθῃ Ἀράβων τινὲς ἀντὶ κέρως ἐχρῶντο. καὶ λίθῳ ὀξεῖ ἀντὶ σιδήρου Αἰθίοπες. καὶ ἔχριον τὰς ἀκίδας ἰῷ φαρμακώδει Ἄραβες.

Περὶ βαρβαρικῶν ὅπλων.

Προσαριθμητέον τούτοις καὶ τὰ Βαρβαρικά. Σάρισσαν Μακεδονικὴν, τὸ δόρυ. καὶ παλτὸν Μηδικὸν, τὸ ἀκόντιον. καὶ ἀκινάκης, Περσικὸν ξιφίδιόν τι, τῷ μηρῷ προσηρτημένον. καὶ Σαγάρεις Σκυθικάς. Ἄραβες δὲ καὶ στρουθῶν δοραῖς ἀντὶ θωράκων καὶ ἀσπίδων ἐφράττοντο.

* Περὶ μηχανημάτων, καὶ τῶν συντελούντων ἐν πολέμῳ ἀλόγων ζώων. 139

Πυρσοὶ, φρυκτοί. καὶ μηχανήματα, κριοὶ, πύργοι, ἑλεπόλεις, μηχαναὶ, καὶ καταπέλται Μακεδονικοὶ, καὶ χελῶναι. Χρεία δ' εἰς τοὺς πολέμους, σκευοφόρων μὲν ὄνων, ἐπισκευαζομένων δὲ βοῶν ὑφ' ἁμάξαις. ἡμιόνων δὲ, πρὸς ἄμφω. καμήλων δὲ, ἐπισεσαγμένων τὰ σκεύη. * Βάκτριοι δὲ καὶ μάχονται ἐπὶ τῶν καμήλων, 140
καὶ εἰσὶν αὐτοῖς ἵππων μὲν ὠκύτεραι τὸ τάχος, ἐκπληκτικώτεραι δὲ διὰ μέγεθος, καὶ δασύτεραι, ἐνεργότεραι δὲ διὰ τὸ ἄδιψον, καὶ μᾶλλον δύνασθαι πονεῖν. ἵππων μέντοι καὶ ἐλεφάντων ἄντικρυς χρεία ἐπὶ τὰς μάχας. καὶ ὁ μὲν ἄγων ἐλέφαντα, ἐλεφανταγωγὸς καλεῖται, ὁ δ' ἐπ' αὐτοῖς ἄρχων, ἐλεφαντάρχης. φράττονται δὲ καὶ ἵπποι ὅπλοις, προμετωπιδίοις, παρωπίοις, παρηΐοις, προστερνιδίοις, παραπλευριδίοις, παραμηριδίοις, παρακνημιδίοις.

* Περὶ ἵππων καὶ ἁρμάτων. 141

Λέγονται δὲ ἵπποι, τεθωρακισμένοι, περιπεφραγμένοι, ὡπλισμένοι. Λίβυες δὲ, καὶ ἀπὸ δίφρων, καὶ ἵππων ἐπιζευγνυμένων, ὥσπερ οἱ Ὁμήρου ἥρωες, μάχονται. οὗτος γὰρ οὐκ οἶδε μονίππους ἱππέας. ὧν οἱ μὲν ὑπὸ τῷ ζυγῷ, ζύγιοι, οἱ δὲ ἑκατέρωθεν, παρήωροι, καὶ παράσειροι, καὶ σειραφόροι, καὶ σειραῖοι. καὶ αἱ τούτων ἡνίαι, σειραὶ, καὶ παρηωρίαι. ἐπιβεβήκασι δὲ τοῦ ἁρματίου δίφρου, ἡνίοχος, καὶ παραιβάτης· ὃν ὁ Πλάτων ἀναβάτην μικράσπιδα ἐκάλεσε. καλεῖται δέ τις Λιβυκὴ διφρεία. ἡ δὲ, Περσική. ἡ δὲ, Λακωνική.

142 * *Περὶ μερῶν ἁρμάτων.*

Μέρη δὲ τοῦ ἅρματος, δίφρος, ὑπερτερία, ἄντυξ,
ἴτυς. ἡ μὲν ἱμάντωσις τοῦ δίφρου, τόνος καλεῖται. τὸ
δ' ὑπεράνω αὐτοῦ περίφραγμα, ὃ σκύτει εἴωθε διαλαμ-
βάνεσθαι, τάῤῥιον. τρεῖς δ' ἔχοντος τοῦ ταῤῥίου πλευ-
ρὰς, τὰς κατὰ τοὺς ἵππους, τὸ ἀνώτατον ξύλον, κα-
πάναξ καλεῖται δεξιὸς, καὶ εὐώνυμος. ἡ δὲ μέση ῥάβ-
δος, καπάνη. ἐφ' οὗ δ' ἀναπαύεται, μεσάτιον, ἐμ-
143 πρόσθιον. * αἱ δὲ δίδυμοι, αἱ εἰς τοὺς ἵππους βλέπου-
σαι ἀπὸ τῆς καπάνης μέχρι τοῦ κυρτίου, μετῆλαι. τὸ δὲ
κυρτούμενον, ἀσπιδίσκη. τὸ δ' ἀπὸ ταύτης κατὰ τὸν
τόνον κεκαμμένον, ἀξηλίς. τὰ δ' ἐγγώνια τὰ ἐντὸς τοῦ
δίφρου, γωνίαι, ἢ ἀγκῶνες, ἢ ἄστρητα. τῶν δὲ πλα-
γίων πλευρῶν, αἱ ἐπάνω ῥάβδοι, αἱ ἕως κάτω τείνου-
σαι, κυφῶνες. αἱ δὲ ὑπ' αὐτοὺς μέσαι ῥάβδοι, ἕως τοῦ
144 τόνου, ὑποκυφώνια, ἢ κιλλόβαντες, ἢ κολλορόβοι. * τὰ
δὲ ἐγγώνια, οἷ συμπίπτουσιν αἱ πλάγιαι πλευραὶ, θαι-
ροί. τὸ δὲ πρὸ τοῦ τόνου, οἷ πρῶτον ἀναβαίνουσιν οἱ
ἐπιβαίνοντες, πτέρνα. τὸ δὲ ὅλον ἐπίθεμα, καλεῖται
ὑπερτερία. τὸ δ' ὑποτεινόμενον, ἄξων. τῶν δὲ περιει-
λουμένων τῷ ἄξονι τροχῶν, τὸ μὲν περὶ ταῖς ἀψῖσι σι-
δηροῦν, ἐπίσωτρον. ἡ δὲ ἀψὶς, καὶ σῶστρα καλεῖται.
αἱ δὲ ἐνηρμοσμέναι αὐτῇ ῥάβδοι, κνῆμαι. τὸ δὲ κενὸν
145 τοῦ τροχοῦ τὸ ἐναρμοζόμενον τῷ ἄξονι, σύριγξ. * τὸ δὲ
ἐφ' ἑκάστῃ κνήμῃ σιδηροῦν, ἀετός. αὐτὸ δὲ τὸ περιει-
λούμενον τῷ ἄξονι, πλήμνη. τὸ δὲ ὑπεράνω αὐτοῦ σι-
δήριον, δακτύλιος. τὸ δὲ συνδέον πρὸς τὴν πλήμνην
τὰς κνήμας σιδήριον, πλημνόδετον, ἢ θώραξ. τὸ δ'
ἐντὸς τῆς πλήμνης σιδήριον, ὃ τρίβει τὸν ἄξονα, ἄταρ-
νον, ἢ γάρνον, ἢ δέστρον. τὸ δὲ κωλύον ἐκπίπτειν
τὸν τροχὸν ἐμπηγνύμενον τῷ ἄξονι, παραξόνιον· ἢ ὡς
Γοργίας, ἐπίβολος, ἢ ὡς Ἐρατοσθένης, ἔμβολος. τὰ δ'
ἑκατέρωθεν τέλη τοῦ τροχοῦ, δακτύλιοι. ὥσπερ καὶ
146 τοῦ ἄξονος τὰ ἑκατέρωθεν τέλη, ἀκραξόνια. * Τὰ δὲ
τῷ ἄξονι ἐγκείμενα σιδήρια, καὶ τριβόμενα ὑπὸ τοῦ τρο-
χοῦ, εὐραί. ὁ δὲ τοῦ παραξονίου δεσμὸς, ἐμβολοδέτης.

τὸ δὲ ἀποτεινόμενον ἀπὸ τοῦ δίφρου ξύλον, ῥυμός. οὗ τὸ τέλος ἀκρορρύμιον, ὕπερθεν ἐκδέδεται τῷ ζυγῷ. τὰ δὲ συνέχοντα αὐτὸ τῷ ζυγῷ, ζυγόδεσμα καλεῖται. ὁ δὲ πάτταλος, ὁ διῃρημένος, ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ ἐπὶ τὸν ῥυμόν, ᾧ τὰ ζυγόδεσμα περιελίττεται, ἕστωρ. τὰ δὲ κοῖλα τοῦ ζυγοῦ, ὑφ' ἃ ὑπάγονται οἱ ἵπποι, ζεῦγλαι. ὧν τὰ ἄκρα, ἀκροχηνίσκοι.

* Περὶ ἡνιῶν. 147

Αἱ δὲ ἡνίαι καὶ ῥυτῆρες καλοῦνται. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ῥυμῶν ἀπηρτημένα, τὰ ὑπὸ τοὺς αὐχένας τῶν ἵππων ἑλιττόμενα, λέπαδνα. ὧν τὰ ἄκρα, λεπαδνιστῆρες. τὰ δὲ ὑπὸ τοὺς ὤμους τῶν ἵππων, μασχαλιστῆρες. ὁ δὲ ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ἵππου ἐκτεταμένος ἱμὰς ἐπὶ τὸν χαλινόν, κορυφαία. ὁ δὲ περὶ τὰς γένυς, γενειαστήρ, γενειάς. Τὰ δ' ἐπανεστηκότα δερμάτια περὶ τὸν ἄξονα, κατὰ τὰ παραξόνια, παρατρόχια. οἱ δὲ σιδηροῖ κύκλοι, δι' ὧν διῄρηνται αἱ ἡνίαι, δακτύλιοι. * ἀπὸ δὲ ἵππου ἐπὶ 148
ἵππον ὁ ἀπηρτημένος ἱμάς, μεσάτιον. τῶν δὲ ἡνιῶν αἱ μὲν κατανωτιαῖοι καλοῦνται, αἱ δὲ διὰ ῥυμῶν, αἱ δὲ διὰ μεσατίου, αἱ δὲ σειραῖος ἱμάς. καὶ τὸ μὲν ὅλῳ τῷ στόματι τοῦ ἵππου περιτιθέμενον χαλκοῦν ἠθμῶδες, κημὸς καλεῖται. τὸ δὲ περὶ τὸ γένειον διῃρημένον, ψέλλιον. τὸ δὲ εἰς τὸ στόμα ἐμβαλλόμενον, χαλινός. οὗ τὸ μὲν μέσον, ἡνίον, τὸ δὲ περὶ αὐτό, δακτύλιοι, ἐχῖνοι, τρίβολοι, οὕσπερ μασᾶται ὁ ἵππος.

* Περὶ ἀσπίδων. 149

Εἴποις δ' ἄν, ἐθεράπευον τὰς ἀσπίδας, ἐξεκάθαιρον, ἐλάμπρυνον τοὺς θώρακας, καὶ ἐφαίδρυνον τὰς κνημῖδας, τὰ κράνη στιλπνὰ ἐποίουν, τοὺς λόφους ηὐθέτιζον, ἔθηγον τὰ ξίφη, ἔξυον τὰ δόρατα.

Περὶ ὁπλοποιῶν καὶ ὅπλων ἐθνικῶν ἐπισήμων.

Τεχνῖται δὲ τῶν ὅπλων, ἀσπιδοπηγός, θωρακοποιός, κρανοποιός, μαχαιροποιός, δορυξόος, πιλο-

ποιός. εὐδόκιμα δὲ, θώραξ Ἀττικουργὴς, κράνος Βοιωτιουργές. Πῖλος καὶ ἐγχειρίδιον, Λακωνικά. ἀσπὶς Ἀργολικὴ, τόξον Κρητικὸν, σφενδόνη Ἀκαρνάνων, ἀκόντιον Αἰτωλικὸν, μάχαιρα Κελτικὴ, πέλεκυς Θρᾴκιος. καὶ τὰ ἔμπροσθεν εἰρημένα, ὑπὲρ τῆς ἑκάστου χρήσεως.

150 *Περὶ ἐχθρῶν ὠμῶν καὶ μὴ τοιούτων.

Λέγειν χρὴ ἐχθρὸν, πολεμικόν. τὸ γὰρ τῶν ἀντιπάλων ὄνομα, εἰ καὶ Θουκυδίδης αὐτῷ κέχρηται, σκληρόν ἐστιν. ἀντιπολεμοῦντες γὰρ βέλτιον. ἀπηχθημένοι, ἠλλοτριωμένοι, ἀλλόφυλοι. τοὺς δὲ βαρβάρους καὶ ξένους ἐκάλουν. ἄσπονδοι, ἀκατάλλακτοι, ἄμικτοι, θηριώδεις, ὕπουλοι, ἄπιστοι, ἄσπειστοι, διάφοροι, ἐναντίοι. χρηστέον δέ ποτε καὶ τῷ ἀντίπαλοι, εἴ γε καὶ τὸν πόλεμον ἀγῶνα κλητέον, καὶ τὸ νική-
151 σαι, καταγωνίσασθαι. *πολέμους ἀκηρύκτους ὑπάγοντες, ἀκηρύκτως πολεμοῦντες, πικροὶ, δυσμενεῖς, ἐπικηρυκείας οὐκ ἔχοντες, ἐπικηρυκείας οὐ δεχόμενοι, κήρυκα καὶ πρέσβειαν οὐ προσιέμενοι, ἀκηρύκτοις πολέμοις χρώμενοι, ἀδιάλλακτοι, ἀκατάλλακτοι, ἀσύμβατοι, ἀσύμβουλοι. Τὰ δὲ ἐναντία, ἥμεροι, πρᾷοι, μέχρι τοῦ δεδίξασθαι πολεμοῦντες, φόβον ἀνασείοντες μόνον. σπονδὰς ὑποφεύγοντες, διδόντες. εἰς εἰρήνην ῥέποντες, ἐπικηρυκευομένους προσιέμενοι, εὐδιάλλακτοι, εὐδιαλλάκτως διακείμενοι, οὐκ εἰς ἀεὶ τὰς ἔχθρας ἀποτιθέμενοι.

152 *Περὶ συμμάχων εἰρηνοποιῶν καὶ πολεμοποιῶν.

Ἄλλης δὲ χρείας, φίλοι, σύμμαχοι, ὁμοήθεις, ὁμόφυλοι, συνασπισταὶ, συναγωνισταὶ, συστρατιῶται, συνεξεταζόμενοι, συνοπλιζόμενοι, συμπολεμοῦντες, κοινωνοὶ πολέμων, κοινωνοὶ μάχης, μάχης μετέχοντες, ἔχθρας μετέχοντες, συναιρόμενοι, ἔνσπονδοι. Καὶ τὰ πράγματα, φιλία, συμμαχία, κοινωνία, συνασπισμός.
153 *ὁμαιχμία γὰρ Θουκυδίδου μὲν, οὐ μὴν ἥδιον πρὸς

τὴν ἀκοήν. τὸ δὲ ἄλλο, πόλεμος, ἔχθρα, διχόνοια, ἀλλοτρίωσις, μάχη, στάσις, στασιασμός. Τὸ δὲ ἐναντίον, εἰρήνη, ἡσυχία, σπονδαί, ἀνοχαί, ἀνακωχαί, διαλλαγαί. καὶ ὁ συνάγων, διαλλάκτης. τούτους δὲ καταρτιστῆρας Ἡρόδοτος καλεῖ. εἴποι δ' ἄν τις αὐτοὺς καὶ ἁρμοστάς. Τὰ δὲ ῥήματα, διηλλάγησαν, κατηλλάγησαν, καὶ συνηλλάγησαν, καὶ συμβάσεις ἐποιήσαντο, *καὶ 154
συνέβησαν, καὶ συνέθεντο, καὶ συνθῆκαι ἐγένοντο, καὶ ὡμολόγησαν, καὶ ὁμολογίαι ἐγένοντο. δύναιτο δ' ἄν τις εἰπεῖν, ἐπὶ μὲν τοῦ εἰς ἔχθραν καταστῆσαι, τὰς σπονδὰς διέλυσαν, διέστησαν, ἀπεῤῥάγησαν, ἀπηλλάγησαν, ἠλλοτριώθησαν, ἐξεπολεμήθησαν. οἱ δὲ συγκρούοντες τούτους, ἐξεπολέμωσαν, καὶ πολεμοποιοὶ εἰς πόλεμον συνέπεσον. ἐπὶ δὲ τοῦ ἐναντίου, συνῆλθον, ἡρμόσθησαν, εἰς ταὐτὸν ἦλθον, ᾠκειώθησαν. τὸ γὰρ ἐφιλιώθησαν, ἰδιωτικόν.

* Περὶ δυνάμεων ἀνδρείων καὶ περὶ ἑτοιμοπολέμων. 155

Δυνάμεις ἐῤῥωμέναι, ἀκμάζουσαι, ἀκραιφνεῖς, ἀκέραιοι, ἐπιστήμονες, μεμελετηκυῖαι, ἠσκημέναι, συντεταγμέναι, συγκεκροτημέναι, ἐγρηγορυῖαι, ἀνδρώδεις, ἀνδρεῖαι, ἀνδρικαί, νεανικαί, ἔντονοι, φιλόπονοι, φιλοπόλεμοι. καὶ ἕτοιμοι, πρόχειροι, συνεργοί, φιλεργοί, φιλότιμοι, ἄοκνοι, εὔρωστοι, ἐῤῥωμένοι, ἐθελουργοί, πρόθυμοι, εὔθυμοι, θυμοειδεῖς, φιλόνεικοι, φιλοκίνδυνοι. *καὶ ἄνδρες ἰταμοί, ἀπροφάσιστοι, 156
ἐθελονταί, αὐτεπάγγελτοι, ἀπαράκλητοι, αὐτοκέλευστοι, αὐθαίρετοι, αὐτεπίτακτοι, ἀκέλευστοι, ἀνεπίτακτοι, αὐτήκοοι, εὔτολμοι, εὔψυχοι, ἄφοβοι, ἀνέκπληκτοι, εὐθαρσεῖς, γοργοί, φοβεροί, ἐκπληκτικοί, εὔοπλοι, ἐκπολεμισταί, πολεμικοί. ἐμπειροπόλεμοι γὰρ ἐπαχθές. πολέμου δὲ τέχνας, χειροτέχνας στρατιωτικὰς εἴρηκε Θουκυδίδης. *δυσήττητοι, ἀήττητοι, ἄμα- 157
χοι, δύσμαχοι, ἀπρόσμαχοι, δυσαντίβλεπτοι, ἀνυπόστατοι, ἀνίκητοι, δυσπολέμητοι, θαρσαλέοι, δυσανταγώνιστοι. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, συγκεκροτημένως,

μεμελετηκότως, ἀκραιφνῶς, ἐπιστημόνως, ἠσκημένως, συντεταγμένως, ἐγρηγορότως, πολεμικῶς, ἀηττήτως, ἀμάχως, ἀνταγωνίστως. Καὶ τὰ ῥήματα ἐπιῤῥωννῦναι, ἀσκεῖν, συγκροτεῖν, γυμνάζεσθαι, πονεῖσθαι, μελετᾶν, συγκροτεῖσθαι. Τὰ δὲ πράγματα, πόνος, ἐπιστήμη, ἐγρήγορσις, προθυμία, ἄσκησις, μελέτη, ῥώμη.

158 *Περὶ ἀπολέμων, ἀνανδρίας ὀνόματα.

Τὰ δὲ ἐναντία, ἀστράτευτοι, ἀπόλεμοι, ἄθυμοι, βλάκες, βλακεύοντες, ἀμβλεῖς, βραδεῖς ἀσθενεῖς, ἀγενεῖς, ἄῤῥωστοι, ὀκνώδεις, ἀδύνατοι, ἀργοὶ, ἀναπεπτωκότες, μαλακοὶ, ἄνανδροι, ἀνάσκητοι, ἀγύμναστοι, ἀσυγκρότητοι, ἀμελέτητοι, δειλοὶ, καταδεεῖς, ἀμελεῖς, κατημελημένοι, ῥάθυμοι, ὕπτιοι, νωθεῖς, κατεῤῥαθυμημένοι, ὀλίγωροι, κατωλιγωρημένοι, εὐάλωτοι, εὐεπιβού-
159λευτοι, εὔληπτοι, εὐπολέμητοι, εὐεπιχείρητοι. *Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, ἀμελῶς, ῥαθύμως, δειλῶς, ἀνάνδρως, ἀθύμως, ἀστρατεύτως, ἀπολέμως, ἀγυμνάστως, ἀσυγκροτήτως, ἀμελετήτως, καταδεῶς, ὀλιγώρως, καὶ τὰ ὅμοια. Τὰ δὲ ῥήματα, ἀποδειλιᾶν, ἀθυμεῖν, καταραθυμεῖν, ῥαθυμεῖν, βλακεύειν, νωθρεύειν, δεδιέναι, ὀλιγωρεῖν. Καὶ τὰ πράγματα, ἀνασκησία, ἀμελετησία, ἀμέλεια, ἀμελησία, βλακεία, νωθεία, ἀθυμία, ῥαθυμία, ὀλιγωρία, ἀνανδρία, δειλία, μαλακία.

160 *Περὶ στρατοπεδεύσεων χάρακος καὶ ἐκδρομῶν.

Ἐστράτευσαν, ἐξεστράτευσαν, πανδημεὶ ἐξεστρατεύσαντο, ἐπεστρατεύσαντο, ἐστρατοπεδεύσαντο, καὶ κατεστρατοπεδεύσαντο, καὶ ἀντεστρατοπέδευσαν. στρατόπεδον ἐβάλοντο, ἱδρύνθησαν, σκηνὰς ἐστήσαντο, καὶ ἐπήξαντο, ἐσκήνησαν σκηνὰς, ἐκάθησαν, ἐσκήνωσαν, κατεσκήνωσαν, τεῖχος περιεβάλοντο, τεῖχος ἤ-
161ραντο, περιῳκοδομήσαντο, περιειργάσαντο. *οἱ δὲ πρὸς τοῦτο ἐπιτήδειοι, λιθοδόμοι, λιθολόγοι, τέκτονες, τειχοδόμοι, τειχοποιοὶ, καὶ τὰ ὅμοια. καλοῦνται δὲ τει-

χοποιοὶ οὐ μόνον οἱ οἰκοδομοῦντες, ἀλλὰ καὶ οἱ τοῦ ἔργου ἐπιστάται, ὡς Δημοσθένης ἑαυτὸν τειχοποιὸν καλεῖ. Ἐρεῖς δὲ, τάφρον ἠλάσαντο, ἐκοίλαναν, ἠλάφρυναν, ἐβαθύναντο, ἀπετάφρευσαν, σταυροὺς ἐπήξαντο, χαρακώματα ἐποιήσαντο, περιεσταύρωσαν, ἀπεσταύρωσαν, χάρακα ἐβάλοντο, περιεχαράκωσαν, ἐφράξαντο. * Παραφυλακτέον δὲ ὅτι οἱ μὲν παρὰ τοῖς στρατο- 162
πέδοις χάρακες ἀρσενικῶς λέγονται. αἱ δὲ πρὸς ταῖς ἀμπέλοις θηλυκῶς. ἐξῆλθον ἐπὶ ὑδρείαν, ἐπὶ ξυλείαν, ἐπὶ ξυλισμὸν, ἐπὶ φρυγανισμὸν, ἐπὶ προνομήν. εἶτα, λείαν ἠλάσαντο, καὶ βοσκήματα, λείαν παρεσύραντο, ὡς Ὑπερίδης. εἶτα, ἀντετάξαντο, ἀντιπαρετάξαντο, ἀντέστησαν, ἀντετάχθησαν, ἐτάχθησαν, ἐξετάχθησαν, μετετάξαντο, καὶ τὰ ὅμοια. εἶτα, προὔθυσαν οἱ μάντεις, ἱερεῖα ἐθύσαντο, ἐσφραγίσαντο, ἐσφαγιάσαντο. καὶ αἴσια, τὰ ἱερὰ, ἢ δεξιὰ, καὶ καλά, καὶ τοὐναντίον, ἀπαίσια, καὶ τὰ ὅμοια.

*Περὶ ἐνυαλίου συῤῥήξεως καὶ ἥττης καὶ τῶν τοῦ πολέμου σημείων. 163

Ἐρεῖς δὲ, τὰ σημεῖα ἤρθη, ὑπεσημήναντο οἱ σαλπιγκταὶ τὸ εἰς ἔφοδον. ὥσπερ τοὐναντίον, ἀνακλητικόν. προὔτρεψαν οἱ στρατηγοὶ, παρεκάλεσαν, ἐπέῤῥωσαν, ἐξώρμησαν, ἀνεκαλέσαντο, παρηγγύησαν, ἐξώτρυναν, ἐπήγειραν, σύνθημα ἔδοσαν, ἐπιδιῆλθον τὸ σύνθημα, τὰ δόρατα πρὸς ἀσπίδας ἐδούπησαν, ἐπαιάνισαν. τὸ ἐνυάλιον ἠλάλαξαν, προσέμιξαν, εἰς χεῖρας ἦλθον, προηκροβολίσαντο, ἐτόξευσαν, ἐξετόξευσαν, καὶ τὰ ὅμοια. *Ἐρεῖς δὲ, ἐκ τόξου ῥίμματος 164
ἦν ἡ μάχη. καὶ τόξου καθάψαι, ἀνελκύσαι, ἀναγαγεῖν, καὶ πληρωσάμενοι τὰ τόξα, ἐνθέμενοι τοὺς οϊστούς. εἶτα, προεξέδραμον οἱ ἱππεῖς, προεξεπήδησαν, προεξήλασαν, ἐκδρομὰς ἐποιήσαντο, προεκδρομάς. προσεξήλασεν ἐν ἵπποις ἡ ἱππομαχία. ἱππομαχῆσαι, ἱπποκρατῆσαι, καθιπποκρατῆσαι, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐρεῖς δὲ, συνέπιπτον, συνεῤῥάγη-

σαν, εἰς χεῖρας ἦλθον, συνῆψαν τὴν μάχην, συμπε-
σόντες ἐμάχοντο, ἐν χερσὶν ἦν ἡ μάχη, καὶ τὰ ὅμοια.
165 * Εἶτα, μάχη καρτερά, σταδιαία, θυμῷ ἐμάχοντο, ἐμ-
πλακέντες διηγωνίζοντο, ἐξώθουν ἀλλήλους, οὐ ῥᾳδίως
ἀπ' ἀλλήλων ἀπελύοντο. δεξάμενοι αὐτοὺς ἠμύναντο,
ἢ ἐνέδωκαν πρὸς τὴν πρώτην ἔφοδον, οὐκ ἤνεγκαν τὴν
πρώτην προσβολήν. ἐπόνει θάτερον τῶν κεράτων, ἢ
τὸ μέσον τοῦ στρατεύματος, ἢ εἶξεν, ἢ ἐνέδωκεν. ἐπὶ
πόδα ἀνεχώρει, ἐξέκλινεν, ἐνέκλινεν, ἔκλινεν, ὑπετρά-
πη, ὑπεχώρησε. τὰ νῶτα ἔδωκεν, ἔφυγε προτροπάδην,
166 ἔφυγεν, ἡττήθη. τὰ ὅπλα ῥίψαντες ἔφυγον. * Τὸ δὲ
ἔργον, βαλεῖν, τρῶσαι, τρέψαι, παραῤῥῆξαί τι τῆς
φάλαγγος, διακόψαι, παρασπάσαι, διαστῆσαι, ἀνα-
τρέψαι, τρέψασθαι, διῶξαι, ἀπώσασθαι, σκυλεῦσαι,
κρατῆσαι, φονεῦσαι, γυμνῶσαι, ἀφοπλίσαι, ἐξοπλίσαι,
ζωγρῆσαι, αἰχμαλωτίσαι, νικῆσαι, ἀπαγαγεῖν, χειρώ-
σασθαι, ἑλεῖν, καθελεῖν, καταπολεμῆσαι, ὑποχειρίους
ποιήσασθαι, διελεῖν, ἐφ' ἑαυτοὺς ποιήσασθαι, καὶ τὰ
167 ὅμοια. τοὺς νεκροὺς ἀποδοῦναι ὑποσπόνδους. * Ἐρεῖς
δὲ, ἐπολιόρκησαν, συνήλασαν, συνέκλεισαν, κατέκλει-
σαν, προσεκάθισαν. ἐκάθισε τὸ στράτευμα, προσήδρευ-
σεν, ἀπέκλεισεν, ἀπέκλινε, παρέτειναν τὸν χρόνον τῆς
πολιορκίας, ἐπετείχισαν, ἐμετάλλευσαν, ἐπατάλλευσαν,
ὑπώρυξαν, κατέσεισαν, προσέῤῥηξαν, προσήγαγον μη-
χανὰς, μηχανὰς προσέῤῥηξαν, καθείλκυσαν, κατέσει-
σάν τι τοῦ τείχους, ἀνέτρεψαν, κατέσυραν τὰς ἐπάλξεις,
καθεῖλον, κατήνεγκαν, κατέσπασαν, κλίμακας προσέ-
θεσαν, προσανέβησαν, πυρὶ ἀπετέφρωσαν, χῶμα ἔχω-
168 σαν. * οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ τείχους, ἀπεμάχοντο, ἀπεκρούοντο, ἀν-
τεῖχον, διεκαρτέρουν, ἐνεκαρτέρουν, ἀντεσοφίζοντο, σβε-
στηρίοις κωλύμασιν ἐχρῶντο, ὑφεῖλκον τὸν χοῦν. εἶτα,
ἀπεῖπον, ἀπηγόρευσαν, χεῖρας ἀνέτειναν, ἐξεκηρυκεύ-
σαντο, ἐνέδοσαν, σφᾶς αὐτοὺς ἐξέδοσαν, παρέδοσαν,
κατεπολεμήθησαν, ἐνέκλιναν, ἐδουλώθησαν ἐνδείᾳ ἐπι-
τηδείων, δίψῃ, λιμῷ.

* *Περὶ πολιορκούντων.* 169

Οἱ δὲ πολιορκοῦντες λέγοιντ' ἄν, εἶχον κατ' ἄκραν, εἷλον, καθεῖλον, ἐπόρθησαν, παρεστήσαντο, ὑποχειρίους ἐποιήσαντο, ἐβουλώσαντο ἐπὶ φόρῳ καὶ εἰς φόρου ἀπαγωγήν, ἐπὶ χρημάτων φορᾷ. χρήματα ταξάμενοι, δεκάτην ἐπιβαλόντες. καὶ δεκατηλόγοι, δεκατηλογία. ἐὰν δὲ ἔνσπονδοι γίνωνται ἐπὶ συμμαχίᾳ, ἐρεῖς, ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ, ἐπὶ τῷ τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον ἔχειν.

* *Περὶ μερῶν τείχους.* 170

Τείχους δὲ μέρη, κύκλος, περίκυκλος, περίβολος, προμαχῶνες, ἐπάλξεις, πύργοι. μεσοτείχια, τὰ μεσοπύργια, μεταπύργια. ἐρεῖς δέ, τεῖχος ἐρυμνόν, καρτερόν, ἰσχυρόν, ἀπρόσιτον, δυσπρόσιτον, δύσμαχον, δύσληπτον, δυσαίρετον, ὀχυρόν, ὠχυρωμένον, δυσκαθαίρετον, δυσάλωτον.

* *Περὶ χωρίων τῶν κατὰ πολέμους καὶ περὶ λόχου καὶ τῶν ὁμοίων καὶ περὶ τειχισμοῦ πόλεως.* 171

Καὶ περὶ χωρίων δὲ τὰ αὐτὰ ἂν εἴποις. καὶ ἔτι, ἀπότομον, ἀπόκρημνον, κρημνῶδες, δυσπρόσιτον, ἀνεπιβούλευτον, δυσεπίβατον, δυσπρόσβατον, δύσβατον, καὶ ἥκιστα ἐπίμαχον. Ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου, τεῖχος ἀσθενές, ὠλιγωρημένον, αὐτοσχέδιον, ἐσχεδιασμένον, εὐάλωτον, εὐαίρετον, εὐκαθαίρε-
τον, ἐπίδρομον, ὡς Ὅμηρος. *εὐπρόσοδον, εὐ- 172
επίβλεπτον, εὐεπιβούλευτον, εὐεπιχείρητον, ἁλώσιμον. Ἐρεῖς δὲ καὶ τὰ ἄκρα προκαταλαβεῖν, τὰ ὑπερδέξια κατασχεῖν, ἀποκόψαι τοὺς ἐπὶ τῶν ἄκρων, τειχίσαι, φθάσαι ἐπὶ τὰ ἄκρα, προκατασχεῖν, ἀπαφράξαι, ἀπελάσαι. τοὺς ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνασοβῆσαι, διῶξαι, καὶ τὰ ὅμοια. καὶ μὴν καὶ τάδε, κατὰ μέτωπον ἐπελθεῖν,
κατὰ νώτου ἐπελθεῖν, ἢ γενέσθαι. *ἐκ τοῦ κατόπιν 173
ἐπιδραμεῖν, ἐκ τοῦ προφανοῦς, ἐξ ἀφανοῦς, ἐξ ἀσφαλοῦς, ἐνεδρεῦσαι, ἐνέδραν καθίσαι, ψευδενέδραν. λόχον ὑφῆναι, λοχῆσαι, ἐλλοχῆσαι. τὸ γὰρ κατελοχῆσαι,

εἰς λόχους διανεῖμαί ἐστι. στρατιωτικὸν δὲ καὶ τὸ πυρσεῦσαι, φρυκτωρῆσαι, φρυκτωρία. καὶ αἱ φυλακαὶ, προφυλακαί. καὶ ἔφοδοι, καὶ σκοποὶ, καὶ κατάσκοποι. καὶ ἐπὶ κατασκοπὴν ἐξελθεῖν, ἐπὶ προσκοπήν. ψευδαυ-
174 τόμολοι. *καὶ γῆν δῃῶσαι, κόψαι τὰ δένδρα, καταπρῆσαι, ἐμπρῆσαι, πῦρ ἐφεῖναι, πυρπολῆσαι, λεηλατῆσαι, δασμολογῆσαι, λάφυρα συναθροῖσαι. οἱ δὲ ταῦτα πιπράσκοντες, λαφυροπῶλαι, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐρεῖς δὲ, τειχίσαι πόλιν, ἐκτειχίσαι, τεῖχος ἆραι τῇ πόλει, ἐγεῖραι, ὀρθῶσαι, περιβαλεῖν, ἐλάσασθαι, περιελάσασθαι, περιεργάσασθαι, φράξαι τείχει τὴν πόλιν, καὶ πόλις τετειχισμένη. καὶ οἱ ἐργαζόμενοι, τειχοποιοὶ, καὶ τὰ ὅμοια. τὸ δὲ ἐναντίον, ἀτείχιστος πόλις, γυμνὴ τείχους, καὶ ἄφρακτος.

175 *Περὶ στρατοῦ καὶ στρατιωτῶν δοκίμων καὶ μὴ τοιούτων.

Στρατιῶται, συστρατιῶται, στρατὸς, στρατιωτικὸν, στράτευμα, σύνταγμα, στρατόπεδον, δύναμις, τάγμα. ἐρεῖς δὲ καὶ οἱ πεζέταιροι, καὶ οἱ ἀργυράσπιδες, καὶ οἱ χρυσάσπιδες, τὰ Μακεδονικά. Ἐρεῖς δὲ, τὰς σφενδόνας πληράσασθαι, ἀγκυλίσασθαι. τὰ ἀκόντια πῆλαι, διαπῆλαι, στρέψαι. καὶ τὰ ἀκόντια ἀφεῖναι, ἀκοντίσαι, διακοντίσασθαι.

176 *Περὶ ἐξετάσεως στρατοῦ.

Ἐρεῖς δὲ, ἐξετάσαι στράτευμα, καὶ δοκιμάσαι, καὶ συναγεῖραι. καὶ ἐξέτασις στρατεύματος, ἐξετασμὸς, δοκιμασία, συλλογὴ, ἀθροισμὸς, ἀγερμός. συλλέξαι, ἀθροῖσαι. Καὶ τὰ τούτων ὀνόματα ἐρεῖς, στρατιῶται ἐπίλεκτοι, ἔκκριτοι, πρόκριτοι, δόκιμοι, εὐδόκιμοι, ἄριστοι, ἀριστεῖς, λογάδες, ἀριστεύοντες, καταριστεύοντες, λόγιμοι. ἀριστίνδην, λογάδην, κρατιστίνδην. τάχα δ' ἂν ἐν τούτοις τάττοιντο καὶ οἱ διμοιρῖται.
177 *Ἐρεῖς δὲ, τοὺς ἐκ καταλόγου, τοὺς ἐν ἡλικίᾳ, τοὺς ἀκμάζοντας, τοὺς τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν ἔχοντας,

τὴν μάχιμον, τοὺς ἐν ἀκμῇ, τοὺς χρησίμους. Τὰ δὲ ἐναντίον, τὴν ἄχρηστον ἡλικίαν, τὴν ἀπόμαχον, τὴν ἀστράτευτον, τὴν ἀπόλεμον, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐρεῖς δὲ, ἐκδήμους πολέμους, καὶ ἀποδήμους, καὶ ὑπερορίους, τοὺς ἐν ὑπερορίᾳ, διαποντίους, ξενικούς. ὥσπερ πάλιν, ἐνδήμους, προσόρους, ὁμόρους, καὶ τὰ ὅμοια.

* Περὶ στρατηγοῦ ἀγαθοῦ καὶ μὴ τοιούτου. 178

Ἔπαινοι στρατηγοῦ.

Στρατηγικὸς, ἐπιστήμων, πολεμικὸς, ἀσφαλὴς, διασωστικὸς, περιεσκεμμένος, προνοητικὸς, προορῶν, προβουλεύων, εὔβουλος, ἀγχίνους, ἄγρυπνος, ἄοκνος, εὔτολμος, ἡγεμονικὸς, ἀρχικὸς, προστατευτικὸς, ἀξιοπροστάτευτος, διασκεπτικὸς, ὀξὺς, θαῤῥαλέος, ἐνεργὸς, διδασκαλικὸς, τακτικὸς, ἐπιτακτικὸς, πρὸς τὰ δεινὰ θαῤῥαλέος, φιλοστρατιώτης, σοφὸς, κρυψίνους, ἐπήβολος, νήφων, εὐτελὴς τὴν δίαιταν, φιλεργὸς, μάχιμος, ἐπιμελὴς, φιλότιμος, φιλόπονος, φιλοκίνδυνος, φιλόνικος, νίκης ἐραστὴς, εὐκλείας ἐραστὴς, ἀνδρεῖος,
ἄδωρος, ἀδωροδόκητος. * Ψόγοι δὲ, ἀμβλὺς, ἄμοχ- 179
θος, ἄμαχος, ῥάθυμος, ἀμελὴς, νωθὴς, βραδὺς, μισοστρατιώτης, ἀνεπιστήμων, ὀκνηρὸς, ἄπειρος, ἀμαθὴς τῶν στρατιωτικῶν, ὑπνώδης, μέθυσος, ἀκρατὴς, τοὺς καιροὺς παριεὶς, ἀπερίσκεπτος, ἀπροόρατος, ἄπορος γνώμης, ἀπρόοπτος, κατεπτηχὼς, ἀπρονόητος, ἄβουλος, ἀμήχανος, δειλὸς, ἄνανδρος, καταβεβλημένος, ὕπτιος, ἀναπεπτωκὼς, ἀνόητος, προπετὴς, ἔκπληκτος, ἀπονενοημένος, ῥιψοκίνδυνος, τολμηρὸς, θρασὺς, μανιώδης, παρακεκινημένος, σφαλερὸς, ἄφρακτος, προδότης, ἀφειδὴς, ἀκρατὴς, δωροδοκημένος, δωροδόκος.

*Ἔπαινος στρατιώτου καὶ ψόγος. 180

Στρατιώτου δὲ ἔπαινος, εὐπειθὴς, πειθαρχικὸς, πειθήνιος, κατήκοος, ὑπήκοος. Τὰ ἐναντία δὲ, ἀπειθὴς, ἀνήκοος, ἀνυπήκοος, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐρεῖς δὲ, ἀπέστησαν πόλεις, ἐπανέστησαν, ἐπεστράτευσαν, καὶ

ἐπεστρατεύσαντο, ἐπῆλθον, παρέβαλον, εἰσέβαλον, εἰς τὴν πολεμίαν κατέλαβον, ἐνέβαλον, καθεῖλον, εἰσβολὴν ἐποιήσαντο. περὶ σίτου ἀκμὴν, περὶ σίτου ἐκβολὴν, σίτου χλωροῦ ὄντος, σίτου ἀκμάζοντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.

181 *Περὶ ἱππικῶν ὀνομάτων.*

Ἱππικὰ ὀνόματα, ἀγέλη ἵππων, ἱπποτρόφος, ἀγελοτρόφος, ἱππονόμος, ἱππαγωγὸς, ἱπποδαμαστὴς, πωλοδάμνης, ἱπποκόμος, ἵππων ἐπιμελητὴς, ἱπποφορβός. εἶτα, ἵπποι φορβάδες, ἵπποι ἀγελαῖοι, ἵπποι ἀθληταὶ, καὶ ἀγωνισταὶ, καὶ ἀδδηφάγοι, ἁμιλλητήριοι, νικηφόροι, ἀθλοφόροι, κυνηγετικοὶ, πολεμιστήριοι, ὁδοιπορικοὶ, στρατιωτικοὶ, πομπικοὶ, καὶ τὰ ὅμοια. Ἔτι δὲ ἐρεῖς, πῶλοι ἄβολοι. λέγονται δὲ, οἱ πώλων καὶ τε-
182 λείων μέσοι. * οὕτω γὰρ Πλάτων τοὺς δευτεροβόλους ἐκάλεσεν. εἶτα, τέλειοι ἵπποι, γεγηρακότες, ἐγνώμονες, λειπογνώμονες. γνώμων γὰρ λέγεται ὁ ἀποπίπτων ὀδοὺς, τῆς ἡλικίας ὢν γνωριστικός. Ἐρεῖς δὲ, ἱππάσαι ἐξ ἀγέλης πῶλον, ἱππωνῆσαι, καὶ ἱππωνία. ἔτι δὲ ἀδάμαστος πῶλος ἐρεῖς, ὁ τῷ ἱππαζομένῳ ἀντικείμενος, καὶ ἀπαίδευτος, καὶ ἄγριος. τούτῳ δὲ Ξενοφῶν ἀντιτίθησι τὸν ἤδη ἱππαζόμενον. δαμάσαι δ' ἂν εἴποις, καὶ πωλεῦσαι, πωλοδαμνεῖν, καὶ ἐκπαιδεῦσαι, καὶ ἡμε-
183 ρῶσαι, ἀσκῆσαι, ἀναδιδάξασθαι. *λέγοις δ' ἂν ἐπὶ ἵππων καὶ ψηλαφᾶν, καὶ ψήχειν, καὶ ἀποκαθαίρειν, ἐκκαθαίρειν, καὶ ἀποσοβεῖν τὴν κόνιν, καὶ ἀνιστᾶν τὴν τρίχα, ἐκφέρειν τὴν κόπρον, ψύχειν τὰ στρώματα τοῦ ἵππου. καταπλύνειν δὲ δεῖ λέγειν τὴν κεφαλὴν, οὐ καθαίρειν. τὸ δὲ κυλῖσαι, καὶ ἀλῖσαι ἐρεῖς, καὶ ἐξαλῖσαι. καὶ τὸ χωρίον, ἀλίστρα, καὶ ἐξαλίστρα, καὶ κυλίστρα.

Περὶ τροφῶν ἵππων.

Τροφαὶ ἵππων, κριθαὶ, ζειαὶ, ὄλυραι, χόρτος, χιλός. παρὰ δὲ Ὁμήρῳ καὶ πυροί. εἰ δὲ πιστεύομεν, καὶ οἶνος ποτὸν, καὶ λωτὸς, καὶ ἔλειον σέλινον.

* Περὶ χαλινῶν. 184

Χαλινῶσαι δὲ ἐρεῖς, καὶ χαλινὸν περιθεῖναι τῷ στό-
ματι, καὶ χαλίνωσιν. εἶτα, ἱππών, καὶ στάσεις ἵππων,
καὶ ἱππόστασις, καὶ σταθμὸς, φάτνη. Ἐρεῖς δὲ, φορ-
βειὰ, καὶ ἐπιφατνίδια δεσμὰ, καὶ κεκρύφαλός τε καὶ
κορυφαία, χαλινός. τοῦ δὲ χαλινοῦ τὰ σιδήρια, ὑπο-
στόμια. καὶ τῶν ὑποστομίων τὰ μὲν κοῖλα, ἐχῖνοι,
τὰ δὲ περιφερῆ καὶ πριονωτὰ, τροχοί. τὰ δὲ στερεὰ
καὶ προμήκη, καὶ ἀλλήλοις ἀντεμπλεκόμενα, ἐν ἁλύ-
σεως εἴδει, δακτύλιοι, καὶ δάκτυλοι. * ἐρεῖς δὲ, κημοί, 185
φιμοί. ἔτι δὲ, ἔποχα, ἐφίππεια, σάγη: Τὰ δὲ περὶ θε-
ραπείαν ἐργαλεῖα, τὸ μὲν ἐκκαθαῖρον τὴν τρίχα πτερῷ
ἐοικὸς ξύλον, σπάθη. τὸ δὲ διακτενίζον σιδήριον ὠ-
δοντωμένον, πριονῶδες, ψήκτρα. τὸ δὲ πλεκόμενον
ἐκ τῆς φοινικῆς ἐμπεχόνης κοῖλον, καὶ διάκενον περι-
χείριον, ὃ καταστέλλει τὴν τρίχα, καὶ ἐκλιπαίνει, σω-
ρακίς. ἀφ' οὗ δὲ ἐσθίει ὁ ἵππος, κρεμαμένου μὲν ἐκ τῆς
κορυφαίας, περιτιθεμένου δὲ τῷ στόματι, χιλωτήρ.

* Περὶ χωρίων ἱππασίμων καὶ κρημνῶν. 186

Χωρία δὲ ἐρεῖς, ἱππάσιμα, καὶ δύσιππα, καὶ ἄφιπ-
πα. δύσβατα, καὶ βάσιμα, πεδινὰ, εὐήλατα, ἐπίδρο-
μα. γῆ πεδιὰς, γῆ ἔπεδος, λεία, ὁμαλὴ, ἄλεθος, ἱπ-
πόκροτος, ἱππόδρομος, εὔπορος. ἄβατα, τραχέα, δύσ-
πορα, λιθώδη, δυσήλατα, εὔδρομα, πετρώδη, πετρει-
νὰ, εὔλεθα, ὀρεινὰ, βαθέα, ἔγκοιλα, τελματώδη, ἀ-
πόκροτα, τεναγώδη, πηλώδη, τενάγη, ἀλίσπεδα, δίυ-
γρα, * ὕφαλμα, ψαμμώδη, ἁλίπεδα, ὕφυδρα, ὕφυ- 187
γρα, διάβροχα, ὑποφέροντα τοὺς πόδας, ὑφέλκοντα,
ὑπερείποντα, ὀλισθηρὰ, ὑποσκελίζοντα τοὺς πόδας,
ἀνάντη, ὀρθάσιμα, ἀνατεταμένα. καὶ λόφοι δὲ ἐρεῖς,
καὶ γήλοφοι, καὶ ἄκραι, καὶ χαράδραι, καὶ χείμαῤῥοι,
κατάντη, πράνη, κατάῤῥυτα, κατωφερῆ. καὶ ἐν μὲν τοῖς
ἀνάντεσιν, ἀναθεῖν, ἀνατρέχειν, προβαίνειν, προσανα-
βαίνειν, ἀναπηδᾶν, καὶ τὰ ὅμοια. ἐν δὲ τοῖς κατάντε-
σι, καταθεῖν, καταβαίνειν.

188 * Περὶ σώματος καὶ γνώμης ἵππου ἀγαθοῦ καὶ μὴ τοιούτου.

Ἀπὸ μὲν σώματος, ὁπλαὶ κοῖλαι, ὡς εἶναι ἐν βάθει τὴν χελιδόνα, καὶ μηδὲν αὐτὴν τῶν ἐκ τοῦ ἐδάφους λυπεῖν. ἡ γὰρ τοιαύτη ὁπλὴ, ὥσπερ κύμβαλον, φησὶν ὁ Ξενοφῶν, πρὸς τὸ δάπεδον ψοφεῖ, εἴποις δ' ἂν καὶ κροτεῖ, καὶ κτυπεῖ, καὶ ἠχεῖ, καὶ τὰ ὅμοια.

Ἵππου ἔπαινος.

Κυνήποδες, ἔγκοιλοι, στερεοὶ, καὶ κνῆμαι ἄσαρ-
189 κοι, καὶ γόνυ λαγαρὸν, πρὸς τὴν συγκαμπήν. * καὶ σκέλη ὑγρὰ, μηροὶ ἰνώδεις. πλευραὶ βαθεῖαι, προμήκεις πρὸς τὴν γαστέρα, καὶ ὀγκωδέστεραι. γαστὴρ προσεσταλμένη, ἀκρώμια ὑψηλὰ, τῷ τε ἀναβάτῃ ἀσφαλεστέραν τὴν ἕδραν, καὶ τοῖς ὤμοις ἰσχυροτέραν τὴν πρόσφυσιν παρέχοντα. τράχηλος εὐκαμπὴς, ὡς ἀλεκτρυόνων, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ κάπρου ὀρθός. κεφαλὴ ὀστώδης, προτομὴ βραχεῖα, χαίτη εὔθριξ, προκόμιον εὐπρεπές. ὄμμα προπετὲς, ὡς ἐξόφθαλμον εἶναι. ὀφθαλμοὶ πυρώ-
190 δεις, ὕφαιμον βλέποντες. * μυκτῆρες ἀναπεπταμένοι. εὐπνοώτεροι γὰρ τῶν συμπεπτωκότων. ὦτα βραχέα, στέρνα πλατέα, ὀσφὺς διπλῆ. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ῥάχις καὶ ἕδρα. μάλιστα δὲ τὸ μέσον τῆς ῥάχεως, ἤτοι τῆς ἕδρας, ᾧ ἐγκάθηται ὁ ἐπιβάτης. ἰσχία πλατέα, καὶ εὔσαρκα. γλουτοὶ εὐπαγεῖς, πλατεῖς. οὐρὰ προμήκης. Σίμων δὲ αὐτὴν καὶ κέρκον καλεῖ. λέγοιτο δ' ἂν καὶ ἵππουρις. γνησιώτατον δὲ ἐπὶ ἵππου οὐρᾶς τοὔνομα. χρήσιμον δὲ τὸ μῆκος οὐ μόνον εἰς ἀγλαΐαν, ἀλλ' ὅπως καὶ μυωπιζόμενος ἀπελαύνοι τὰ λυποῦντα.

191 * Ψόγος ἵππου.

Ψόγος δὲ ἵππου, ὄνυχες λεπτοὶ, καὶ ὁπλαὶ πλήρεις, σαρκώδεις, λεῖαι, ὁμαλαί. Ξενοφῶν δ' αὐτὰς χαμηλὰς καλεῖ. κυνήποδας, παχεῖς, κιρσοὺς περὶ τὰς κνήμας ἔχων, μηροὺς ἀπαγεῖς, ὠμοπλάτας κοίλους, αὐχένα προμήκη, χαίτην ψιλὴν, στήθη στενὰ, κεφαλὴν

βαρεῖαν, σαρκώδη, ὦτα μεγάλα, μυκτῆρας συμπεπτω-
κότας, ὀφθαλμοὺς κοίλους. καλεῖται δὲ ὁ τοιοῦτος καὶ
κοιλόφθαλμος. πλευρὰς στενὰς, ἀσάρκους, ὀσφὺν ὀ-
ξεῖαν, ἰσχίον τραχὺ, γλουτοὺς ἀσάρκους, σκέλη σκληρὰ,
γόνατα δυσκαμπῆ. ὁ γὰρ ὑγρὸς κάμπτει τὰ γόνατα
ἀκοπώτερον, καὶ ἀπταιστότερον βαδίζει. καὶ τὰ ἄλλα
ἐναντία τῶν προειρημένων περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἵππου.

* *Περὶ ἐπαίνων βλέμματος ἵππου.* 192

Ἐπαινῶν δὲ ἵππου βλέμμα, ἐρεῖς, γοργὸν, ἰταμὸν,
ἀναιδὲς, ὑπόθερμον, ἔμπυρον, θρασὺ, πικρὸν, θυμικὸν,
ὀργίλον, καὶ χρεμετιστικόν. καὶ ἆσθμα ἐρεῖς ὁμοίως
θρασύτερον, θυμικώτερον, ἰταμώτερον. Ψέξαις δ' ἂν
νωθὲς λέγων, ἀμβλὺ, ἄπυρον, ἀόργητον, ἄθυμον, ἀρ-
γὸν, οὐχ ἱππῶδες. τὸ δ' ἐναντίον, ἱππωδέστερον, καὶ
τὰ ὅμοια.

* *Ποδῶν ἵππου ὀνόματα.* 193

Οἱ πρόσθεν πόδες καλοῦνται πρόσθιοι, οἱ ἔμ-
προσθεν οἱ ὑπὸ τοῖς ὠμοπλάταις, οἱ ὑπὸ τοῖς στέρ-
νοις, οἱ πρῶτοι, οἱ ὑπὸ τῷ αὐχένι. οἱ δὲ λοιποὶ, ὀπί-
σθιοι, οἱ κατόπιν, οἱ τελευταῖοι, οἱ ὑπὸ τοῖς ἰσχίοις, οἱ
ὑπὸ τὴν οὐρὰν, οἱ ὑπὸ τοὺς γλουτοὺς, οἱ ἔσχατοι. Ἀμεί-
νων δὲ ἵππος, ὁ μὴ ἐναλλὰξ, ἀλλὰ διὰ πολλοῦ τὰ σκέλη
τιθεὶς, καὶ διαφέρων. κακὸς δὲ, εἰ τὴν διάστασιν ἔχει
τῶν σκελῶν ὡς μεγίστην. * ὑπάρξει γὰρ αὐτῷ, Σίμων 194
λέγει, διὰ πλείστου τὰ σκέλη ῥίπτειν. καὶ τοῦτο δὲ
Σίμωνος, εὔδρομος, εὐθύδρομος ἵππος, ὁ ὀλίγον
αἴρων ἀπὸ τῆς γῆς ἐν τῷ τρέχειν τὰ σκέλη. Καὶ
ἔπαινος μὲν ἔργων ἵππου, εὔπνους, εὔπους, εὔοπλος.
ἡ δὲ ποδῶν ἀρετὴ, εὐποδία. Ἀπὸ δὲ γνώμης ἐπαινέ-
σαις ἂν ἵππον, εὔφορος, εὔθυμος, θυμοειδὴς, εὐσχή-
μων, εὐπετὴς, εὐπρεπὴς, ἥμερος, μεγαλοπρεπὴς, γαῦ-
ρος, γαυρούμενος, γαυριώμενος, κυδρὸς, κυδρούμενος,
ἐλεύθερος, ἐλευθερουργὸς. ἱππαστὴς, * ἀγλαὸς, φρονη- 195
ματίας, ἀλαζὼν, εὔψυχος, εὐκάρδιος, μεγαλόφρων, με-

τέωρος, πομπικὸς, σοβαρὸς, εὔτολμος, εὐθαρσὴς, ποδώκης, γοργούμενος, πολεμικὸς, στρατιωτικὸς, πρᾷος, εὐπειθὴς, εὐάγωγος, εὐήνιος, χειροήθης, τιθασσὸς, φιλῶν τὸν ἀναβάτην, εὔνους τῷ ἱππεῖ, ὑπὸ σάλπιγγι ἐξορμῶν, ἐξανιστάμενος, ὀξὺς, ταχὺς, ταχύπους, φιλάνθρωπος, φίλιππος, ἐγκαρτερῶν σὺν τῷ καιρῷ. γνωριστικὸς τῶν ἐχθρῶν, ἀνατρεπτικὸς, εὔτρεπτος, πειθαρχικὸς, εὔτακτος, εὔκολος, κεκολασμένος τὴν γνάθον, δίκαιος τὴν σιαγόνα, ἴσος ἑκατέραν τὴν γνά-
196θον. *πεπαιδευμένος, ῥαδίως ἐξορμῶν, εὐκόλως καθιστάμενος, μάστιγος οὐ χρῄζων, οὐδὲ κέντρου, κέντρου ἀπροσδεὴς, εὔδρομος, ἐπίδρομος, τοῖς ἀνέμοις συνθέων. εἴποι ἂν αὐτὸν Ὅμηρος αὔρας ἢ ἀνέμου παῖδα. ἀνύποπτος, ἄφοβος, θαῤῥαλέος. μεμελετηκὼς, καὶ πρὸς ἄναντες ἀναθεῖν, καὶ πρὸς κάταντες καταδραμεῖν, καὶ τειχίον ὑπερακρίσαι, καὶ τάφρον ὑπερπηδῆσαι, καὶ χαράδραν διάλλεσθαι, καὶ ποταμὸν περᾶσαι, καὶ ἀπ' ὄχθου ἀναθρώσκειν, καὶ ἐπὶ ὄχθους ἀνορούειν, καὶ ἀπ' ὄχθων καθάλλεσθαι.

197 * Ψόγος καὶ ἵππου καὶ ἔργων καὶ γνώμης.

Ἐκ τῶν ἐναντίων, βραδὺς, νωθὴς, ἀμβλὺς, ἀργὸς, βλὰξ, ἁπλοῦς, ἄπους, κακόπους, κακόπνους, μελλητὴς, δειλὸς, ἄτολμος, καταδεὴς, ὕποπτος, δυσωπούμενος, ἐπίφοβος, οὐ σπουδαῖος τοὺς πόδας, μαλακὸς τὴν ὁπλὴν, σκληρόστομος, ἄδικος τὴν σιαγόνα, ἑτερόγναθος, βαρὺς τὴν κεφαλὴν, κάτω νεύων, εἰς ὄνους τελῶν, κυφαγωγότερος, δυσγαργάλιστος, ἀπειθὴς, δυσήνιος, δυσάγωγος, ἀνάγωγος, ἄστομος, ἀπόλεμος, πτοούμενος, ταπεινὸς, μικρόψυχος, ἀσχή-
198μων, ἀπρεπὴς, εὐλαβής. *οὐδ' ἂν σάλπιγγος ἀνάσχοιτο, οὐδ' ἂν ἐνέγκοι πολέμου βοήν. μίσιππος, μισάνθρωπος, δάκνων, λακτίζων, λακτιστὴς, ἀδάμαστος, φαύλως ἠγμένος, ἀπρόθυμος, ἀπαίδευτος, ἄτακτος, θηριώδης, δύσφορος, ἀκάθεκτος, τὴν γνάθον ἀκόλαστος, ἀναχαιτίζων, ἀποσειόμενος, ἐφυβρίζων,

ὃς πολλάκις ἐξεκύλισε τὸν ἱππέα, οὐδὲ προσιέμενος τὸν χαλινὸν, ὑπέρφοβος, ἐνδεέστερος, ἀποδεέστερος, Σίμωνος τὸ ὄνομα, καὶ τὰ ὅμοια.

* Περὶ τῶν πραττομένων τῷ ἱπποκόμῳ. 199

Ὅσα δεῖ καὶ τὸν ἵππου ἐπιμελούμενον πράττειν. οὗτος καθαιρέτω τὴν χελιδόνα, καὶ τὴν κοιλότητα τῆς ὁπλῆς θεραπευέτω, καὶ τὴν κνήμην τριβέτω κατὰ τὴν φύσιν τῆς τριχός. τὴν δὲ μηραίαν, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα, καὶ εἰ πρὸς τοὐναντίον ἀνακαθαίροι, ῥᾷον ἂν ἐκσοβεῖ τὴν κόνιν. καὶ πρὸς μὲν τὸ ἄλλο σῶμα χρήσθω πᾶσι τοῖς τῆς καθάρσεως ὀργάνοις. * τὴν δὲ κεφαλὴν καταπλύνειν δεῖ μᾶλ- 200
λον ἢ καθαίρειν. τῶν δὲ ἐν τῇ ῥάχει τριχῶν ἄλλῳ μὲν ὀργάνῳ μὴ προσαπτέσθω. ταῖς δὲ χερσὶ μόναις καταπλύνων καὶ τρίβων, ᾗπερ φύσει κέκλινται, ἥκιστα ἂν βλάπτοι τὴν ἕδραν τοῦ ἵππου. ἐνεθιζέτω δὲ ὁδῷ λιθώδει τὸν πῶλον, μὴ πάντῃ τραχείᾳ. εἰ δὲ καὶ ἐν τῷ σταθμῷ καταβάλοι λίθους μναιαίους ἀμφιδόχμους, περιχειλώσας σιδήρῳ, ὡς Ξενοφῶν ἔφη. * καὶ οὕτω τῷ 201
ἔθει τῷ πρὸς αὐτοὺς στερεοῖ καὶ κρατύνει τοὺς πόδας. καὶ τὰ χείλη δὲ ἁπαλυνέτω, ὅπως τοῦ χαλινοῦ συνιῇ. ἁπαλύνει δὲ τὰ χείλη χειρῶν τριβὴ, καὶ ὕδατος χλιαροῦ προσβολὴ, καὶ ἐλαίου ποτὲ ἀλοιφή. μᾶλλον γὰρ ἂν οὕτω δέχοιτο τὸν χαλινόν. τῆς δὲ ἐπιφατνιδίας φορβειᾶς μὴ ποιείτω τὸ ἅμμα, ἔνθα ἡ κορυφαία περιτίθεται, ὡς μὴ ἑλκομένων τούτων καὶ περὶ το χαλινοῦσθαι δυσκολαίνῃ. ἐργώδης γὰρ ἡ τῆς χαλινώσεως κώλυσις. * ἣν 202
μὲν γὰρ κεχαλινωμένον ἄγει, οὐδὲν αὐτῷ παραινῶ. ἣν δὲ ἀχαλίνωτον, κημοῦν τὸν ἵππον. ὁ γὰρ κημὸς ἐνδάκνειν μὲν οὐκ ἐᾷ, ἐκπνεῖν δὲ οὐ κωλύοι. ὁπόταν δὲ ψήχῃ τὸν ἵππον, ἐκ μὲν τῆς κεφαλῆς αὐτῷ ἀρκτέον, ἵνα τῶν ἄνωθεν καθαρθέντων, ἐπικατίῃ τοῖς ὑπ' αὐτοῖς. ἐπεὶ δὲ ψηχόμενον τὸν ἵππον ἀνάγκη χρῆσθαι ταῖς ὁπλαῖς, τοὺς μὲν πρόσθεν πόδας ψήχων, κατόπιν παρελθὼν βλεπέτω, ἵνα περ καὶ ὁ ἵππος, ὡς μηδὲ βουλόμενος αὐτὸν κρούειν δύνηται. *ἐπὶ δὲ τοὺς κατόπιν μετιὼν 203

ἀντιμεταστρέψας ἑαυτὸν, βλεπέτω ἀντία τοῖς ποσὶν οἷς
καθαίροι, τρέψας τὸ πρόσωπον, ἵνα ὁ ἵππος καθῆται.
τὸ μὲν δὴ πρῶτον ἐκ φορβειᾶς τὸν ἵππον περιακτέον.
εἶτα χαλινώσαντα ἐᾶσαι ἑστάναι, ὡς μὴ εὐθὺς ἑλκό-
μενος πονοῖτο, ἀλλ' ἐν ἀναλγησίᾳ καὶ ἀπραγμοσύνῃ
τῆς σιαγόνος ἠρέμα προσεθίζηται τῷ χαλινῷ. εἰ δὲ
ἀναβαίνοι ἐπ' αὐτὸν, τοπρῶτον ἐκ μετεώρου ποιεῖσθαι
τὴν ἀνάβασιν, ὅπως μήτε ἐπισπάσῃ ἑαυτὸν ἀναβαίνων,
μήτε ἐκ σφοδρότητος ἐγκαθίσας, λυπήσῃ τὸν ἵππον.
204 * ἐλαυνέτω δὲ τοῦτον κατάρχας ὁ ἐπιβάτης εἰς τὰ δάπε-
δα καὶ λεῖα. τὰς δὲ προσβάσεις καὶ τὰς ἐκεῖθεν κα-
θόδους μὴ αὐτίκα ποιείσθω, ἀλλὰ τὸν ἵππον πλαγια-
σάτω. οὕτω γὰρ ὁ Σίμων ὀνομάζει. καὶ ποτὲ μὲν εἰς
μῆκος, ποτὲ δὲ ἐπ' ἔλαττον, καὶ ἐναλλάττων θᾶττον,
ἢ σχολαιότερον. καὶ τὸν χαλινὸν μεταβάλλων ἐφ' ἑκατέραν
τὴν γνάθον. καμπὰς δὲ χρὴ ποιεῖσθαι, καὶ στροφὰς,
205 καὶ ὑποστροφάς. * ἐν δὲ ταῖς στροφαῖς οὐ δεῖ ἐξελαύ-
νειν τὸν ἵππον, ἀλλὰ ἀναλαμβάνειν, ὅπερ καὶ ὑπολαμ-
βάνειν καλεῖται, καὶ κατέχειν, καὶ ἠρεμίζειν, καὶ ἀνέ-
χειν, οὐδὲ πλαγιοῦν οὔτε ἑαυτὸν οὔτε τὸν ἵππον.
τάχιστα γὰρ ἂν ἐν τούτῳ κατενεχθεῖεν ἀμφότεροι. ἡ
γὰρ ἐπ' εὐθεῖαν κατὰ μῆκος ἔλασις κοπωδεστέρα. κα-
λεῖται δὲ αὕτη ὀρθοδρομεῖν, ὥσπερ τὸ ἐναντίον ἀ-
νακάμπτειν. ἢν δὲ κάμψῃ καὶ κατανεύσῃ τὴν κεφαλὴν,
206 οὐκ ἔστιν εὐσχήμων ὁ ἵππος. * ὁ δὲ ἐν καμάτῳ δρόμος
καλεῖται οὕτως ἱππάζεσθαι, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἱππέων
τὸ ἱππεύειν οὕτως ὀνομάζεται. εἰ δὲ καὶ τὰ χωρία ὑπαλ-
λάττοι τις, ἐν χάριτι μᾶλλόν ἐστι τῷ ἵππῳ. ἀμιγέστε-
ρα γὰρ αὐτῷ τὰ καινὰ χωρία. ἀπαγορεύειν δὲ τοῖς συν-
ήθεσι. καὶ εἰ μὲν φύσει γεννάδας ᾖ, κἂν ἀφῇς τὸν
χαλινὸν, ὀρθῇ τῇ κεφαλῇ τρέχει. τὸν δὲ ἀγεννῆ τῷ χα-
207 λινῷ ὡς εἰς εὐσχημοσύνην βιάζου. * παραφυλακτέον δὲ
ὅτι τοὺς τραχεῖς χαλινοὺς οὐκ ἐῶσιν οἱ ἵπποι κατὰ χώ-
ραν, ἀλλὰ μεταβάλλουσιν, ἐλπίδι τοῦ πρὸς τὸ ῥᾷον
μεταστήσειν. διὰ τοῦτο τοῖς θυμοειδέσιν οὐκ ἐμβλητέον
σκληροὺς χαλινούς. ἀναλαμβάνουσι γὰρ αὐτοὺς εἰς τὰ

στόμα, ὥσπερ ὀβελίσκους, τραχεῖς ὄντας, ἀλλ' ὑγρούς. ἵνα οὗ ἂν ὁ ἵππος προσάπτηται, τὸ λοιπὸν κάμπτηται ὥσπερ ἅλυσις. εἰσὶ δὲ σκληροὶ χαλινοὶ οἱ ἔχοντες τροχοὺς τραχεῖς καὶ ἐχίνους ὀξεῖς. * ἔστι δὲ 208 καὶ πρώτους ἐμπραΰνειν, καταλειοῦντα καὶ κατακηροῦντα. ὑγροὶ δὲ οἱ εὐρείας καὶ λείας ἔχοντες τὰς συμβολάς, ὡς ῥᾳδίως κάμπτεσθαι. καὶ πάντα ὅσα περιτίθεται περὶ τὸ στόμα, εὐρύστομα, καὶ οὐ σύμπυκνα. εἰ δ' εἰς τάχος ἐλαύνοις, τοῦ μὲν σώματος τοῦ σαυτοῦ μηδ' ὁτιοῦν προβάλῃς, μακρὰν δὲ τὴν χεῖρα τὴν ἡνιοχοῦσαν προτείνων, σὺν βραχείᾳ τῇ ἡνίᾳ οὔσῃ, ποτὲ μὲν ἐξόρμα, ποτὲ δὲ καθίστα, καὶ ἐνδίδου τὸν χαλινόν, καὶ ἀναλάμβανε. εἰ δὲ κατατείνει αὐτὸν ὁ ἵππος ἐν τῷ δρόμῳ, ἢ ὁ ἀναβάτης ἀπαίδευτός ἐστιν, ἢ ὁ ἵππος ἀσθενής.

* Περὶ νόσου ἵππων. 209

Ἔστι δέ τι νόσημα ἵππων, κριθίασις, καὶ ὑπεραίμωσις, ὑπὸ πλησμονῆς. καὶ ὅτε ἐκκομίζουσι τὸν σῖτον, τότε χρὴ ὑφαιρεῖν, καὶ χόρτον παραβάλλειν μόνον, ἤ τι ἄλλο τῶν κουφοτέρων.

Περὶ ἱππείας.

Ἱππασίαν δὲ ἐρεῖς, καὶ ἱππείαν, καὶ ἔλασιν, καὶ ἐλασίαν, καὶ ἡνιόχησιν. καὶ ἐπόχως ἐγκαθίσαι, καὶ βεβαίως, καὶ πλαγίως. καὶ ἐφεδρεύειν ἐρεῖς, ὡς Ξενοφῶν, εἰ καὶ βιαιότερον. ἐπιβαίνειν, καὶ ἀναβαίνειν, καὶ ἐπέβη, καὶ ἀνέβη. ἐξ ὧν ἐπιβάτης, ἀναβάτης. κλωγμῷ δὲ ἐξεγείρειν τὸν ἵππον ἐρεῖς καὶ ῥοίζῳ. * ταῦτα 210 δὲ καὶ ὁρμητήρια σημεῖα ὀνομάζεται. ποππυσμῷ δὲ παριστάναι, καὶ καθιστάναι. τὸ δὲ ἐνδόσιμον εἰς τὸν δρόμον κροῦσαι τῷ ποδὶ τὴν γαστέρα, καὶ ἀνακλάσαι τὸν αὐχένα ἐκ τοῦ χαλινοῦ. τῷ δὲ ἀθύμῳ ἵππῳ οὐδὲν φαῦλον καὶ ἐμβαλεῖν τῷ μύωπι. οἱ γὰρ θυμοειδεῖς ἀγανακτοῦσι καὶ πληγήν, ὡς ὕβριν, καὶ ἐκφέρονται εἰς δρόμον ὑπὸ ὀργῆς, καὶ σφαλερωτέραν ὑπὸ ταύτης παρέχονται τῷ ἱππότῃ τὴν ῥύμην. ἢν δὲ ἄνιππός τις ᾖ, καὶ ἀβέβαιος,

καὶ ἀποσείονται, καὶ ἐκφέρουσι, καὶ ἀναχαιτίζουσιν ὀρθοὶ ἱστάμενοι κατὰ τοὺς οὐραίους πόδας.

* Περὶ ἵππων ἀνδρείας.

211 Ὁ δὲ πομπικὸς ἵππος ἐχέτω ψυχὴν μεγαλόφρονα, σῶμα εὔρωστον, ὀσφὺν ὑγρὰν καὶ βραχεῖαν καὶ ἰσχυρὰν, οὐ τὴν κατ' οὐρὰν, ἀλλὰ τὴν μεταξὺ τῶν πλευρῶν καὶ τῶν ἰσχίων, ὡς δύνασθαι ὑποτιθέναι τὰ ὄπισθεν σκέλη ὑπὸ τὰ ἐμπρόσθια. ἐξέγειρε δὲ αὐτὸν τοῖς ὁρμητηρίοις σημείοις, καὶ ἀνάκρουε τῷ χαλινῷ, καὶ ἐνδίδου αὐτῷ τὸ στόμιον, ἵνα χαίρῃ τῇ χαλαρότητι, καὶ φέρηται ἀδεῶς τῷ σχήματι. οὐ δεῖ δὲ αὐτὸν μυωπίζειν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον καταψᾶν, καὶ ἐγκελεύεσθαι, καὶ διδάσκειν κυρτοῦσθαι τὴν κεφαλὴν, ὡς καὶ αὐτὸν σχηματοποιοῦντα, κατὰ τὸν εἰς τὰς θηλείας σχηματισμόν.

212 * Τίσιν ὅπλοις δεῖ τὸν πολεμιστὴν χρῆσθαι.

Ἐὰν μελετᾷς ἀφ' ἵππου τὰ στρατιωτικὰ ἀνθισταμένων ἑτέροις, ἀκοντίοις ἐσφαιρωμένοις κέχρησο, καὶ δόρατι ὁμοίως πεπραγματευμένῳ σφαιρωτῷ, ὥστε εἶναι τὴν πληγὴν ἀσινῆ. καλὸν δὲ λαβόμενον τοῦ ἀντιπάλου, καὶ ἑλκύσαντα ἐφ' ἑαυτὸν, ἄφνω ἀφεῖναι. τὸ
213 γὰρ τοιοῦτον καταπληκτικὸν καὶ καταβλητικόν. * παραφυλακτέον δὲ ὅτι ὁ Ξενοφῶν καὶ ἀστραγάλους λέγει τοὺς ἵππους ἔχειν, Ἀριστοτέλους τοῦ περὶ ταῦτα δεινοῦ φάσκοντος μηδὲν τῶν μωνύχων ἔχειν ἀστραγάλους, μηδὲ τὸν ὄνον, μόνον δὲ τὸν Ἰνδικὸν, ᾧ καὶ κέρας ἐκ τοῦ μετώπου ἐκπεφυκέναι λέγει. διδακτέον δὲ τὸν ἵππον καὶ ὑποβιβάζεσθαι. ἔστι δὲ τὸ θυστᾶν τὰ σκέλη, ἐγκαθίζειν τε καὶ ταπεινοῦν ἑαυτὸν, ὥστε εὐπετῶς ἀναβαίνειν τὸν ἱππέα. στηρικτέον δὲ αὐτὸν, ὅταν ὁ ἵππος ἄρχηται τῆς ἐπισκελήσεως.
214 *ἐπισκέλησιν δὲ ὁ Ξενοφῶν καλεῖ τὴν ἀρχὴν τῆς τῶν ποδῶν κινήσεως. πέδη δὲ ἱππασία, ἡ κυκλοτερής. ἐπιμήκης πέδη, ἡ μῆκος τῷ κύκλῳ προστιθεῖσα. ἐρεῖς δὲ, σχεδία ἱππασία, καὶ σχέδιον ἱππάζεσθαι, καὶ ἐλ-

μὴ ἐξελαύνειν, καὶ ἀπὸ ῥυτῆρος ἀνεῖναι τὸν ἵππον, καὶ ἐφεῖναι τὸν χαλινὸν εἰς τάχος, καὶ πάσας ἀνασεῖσαι τὰς ἡνίας, καὶ τῷ κέντρῳ ἐξαιμάσσειν. τοὺς δὲ θυμοειδεστέρους ἵππους καταψᾶν δεῖ μᾶλλον ἢ κεντρίζειν, καὶ προτρέπειν πλεῖον ἢ ἐξαναγκάζειν.

*Ὅπως δεῖ καθεδεῖσθαι ἐφ' ἵππου. 215

Εἰ δ' ἐγκαθίζεις ἵππῳ, μὴ πάνυ τοὺς μηροὺς πιέζειν, ἀλλ' αἰωρεῖν ὑγροὺς τοὺς πόδας, καὶ παραπλήσιον εἶναι ἑστηκότι. καὶ γὰρ ἡ ἰσχὺς πλέον ἐπὶ τῶν ἑστηκότων ἢ ἐπὶ τῶν καθεζομένων. πειρῶ δὲ τῷ σώματι μηδενὸς τῶν ἐργαζομένων τοῦ ἵππου προσάπτεσθαι, οἷον ποδῶν, ἢ πλευρᾶς. ἐκείνους τε γὰρ διαφέρει, καὶ ταύτην παραφέρει. εἰ δὲ ἔποχος εἴης ἐκ μελέτης, ῥᾷόν σε οἴσει ὁ ἵππος. εἰ μέντοι οὕτω καθίζεις, καὶ ἀκοντιεῖς ἐπισκοπώτατα σὺν ῥώμῃ, ὑπερείδοντος τοῦ ἵππου τὴν ἄφεσιν τοῦ δόρατος. καὶ γὰρ αὐτὸς συμβάλλεται τῇ φορᾷ, ῥύμῃ συμπροχωρῶν. συστήσας δὲ τὰς ἡνίας, καὶ ἠρέμα πλάγιος γενόμενος, καὶ μηκύνας τὴν χεῖρα τὴν χαλιναγωγοῦσαν, οὕτως ἀκόντιζε.

*Περὶ θρασύτητος ἵππου καὶ χαίτης καὶ περὶ χωρίων ἱππασίμων. 216

Ὅσα ἵππος πράσσει. φρυάττεται, χρεμετίζει. χρεμετισμός, καὶ φρύαγμα, καὶ φριμαγμός. καὶ ἆσθμα, πνεῦμα, φύσημα. καὶ γαυρίαμα, καὶ αὔχημα. φριμάττεσθαι, φυσᾶν, ἀσθμαίνειν, ἐκπνεῖν, γαυριᾶν, καὶ τὰ ὅμοια. Ἔστι δὲ ἱππικὰ ὄργανα, σειραγωγεύς, ῥυταγωγεύς, κέντρον, μύωψ, ὑποχαλινίδια, ἡνία. Εἴποις δ' ἂν ὅτι ταχέως τὰ ἔμπροσθεν σκέλη αἴρει. τὰ δὲ ὄπισθεν προσάγεται. ἀμείνων δὲ ἡ ὁμόχρους χαίτη καὶ εὔθριξ. *ἀγλαΐα γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἵπποις ἡ χαίτη, 217
καὶ γαυριῶσι, καὶ καλλωπίζονται ἐπ' αὐτῇ. ὁπότε καὶ ὀνοβατοῦντες, ἐπειδὰν αἱ ἵπποι τὴν μίξιν τῶν ὄνων ἀτιμάζωσι, καὶ ἀφυβρίζωσιν εἰς αὐτούς, ἀποκείρουσι τὰς ἵππους, καὶ ἐπὶ πηγὰς ἄγουσιν. αἱ δὲ ὥσπερ ἐν

κατόπτρῳ θεασάμεναι τὴν αἰσχύνην τοῦ σώματος ἀπη-
γλαϊσμένην τῆς κόμης, ἀνέχονται τότε τὴν πρὸς τὰ χεί-
218 ρω ὁμιλίαν. * ἵππος μέντοι πρὸς θήλειαν καλλωπιζόμε-
νος, ὀρθὸν αἴρει τὸν αὐχένα, καὶ κυδροῦται, καὶ σο-
βαρός ἐστιν ἐν τῷ δρόμῳ, καὶ μάλιστα δ' ἂν αὐτῷ δια-
πρέψειε τὸ κάλλος, εἰ φύσει ἔχει ἀνατεταμένον καὶ ὑ-
ψηλὸν τὸν αὐχένα, καὶ τὴν κορυφὴν μεγάλην, καὶ τὰ
ὦτα ἐλάττω τοῦ πρὸς τὴν κεφαλὴν μέτρου. Ἐὰν μὲν
ἐνδάκωσι τὸν χαλινὸν οἱ ἵπποι, κλίναντες τὴν κεφαλὴν,
219 ἐκφέρουσι. * παραφέροντες δὲ τὸν τράχηλον, καὶ πυκ-
νὰ διασείοντες, βιάζονται καὶ ἀποσείονται. ἀναπτύ-
ουσι δὲ ἐπὶ τὴν ῥάχιν ἀναχαιτίζοντες. Ἔστι δέ τις ἵπ-
που δρόμος ἔκδρομος, ὅταν ὑπὲρ τὸ τεταγμένον τοῦ
δρόμου μέτρον ὑπὸ ῥύμης ἐκφέρηται. ὁ μὲν σκληρὸς
ἵππος, δυσκαμπής. κἂν ἐφίῃς αὐτῷ τὸν χαλινὸν, ἥκι-
στα ἀναλαμβάνοι, ὁ δὲ μαλακόγναθος οὐ ῥᾷστα. καὶ
πειθήνιος ταύτῃ κρίνεται, εἰ τὸν χαλινὸν ἐφέντι, ὅταν
220 ἀναλαβεῖν ἐθέλεις, ῥᾳδίως πείθεται. * καὶ εἰ ὑποση-
μήναντος εἰς δρόμον, μήτε ῥύμης ἐκδραμὼν, σύνθημα
εἰς στάσιν δόντος, εὐθέως ἵσταται ἐν τοῖς οὐκ εὐκόλοις
χωρίοις. Εἰσὶ δὲ καὶ βῶλοι, καὶ ἐργάσιμα, καὶ ἀρόσι-
μα, καὶ ἀντίτυπα, καὶ στενόπορα. Ἐν τοῖς εὐκόλοις,
ἱππόδρομοι, λεωφόροι, ἁμαξήλατοι, πλατεῖαι, εὐρύ-
χωροι. Ἐν τοῖς ἀντιτύποις, πάσχουσιν αἱ κνῆμαι, ἃς
Ξενοφῶν καλεῖ στήριγγας τοῦ σώματος. Τὸ δὲ ἐπιραβ-
δοφορεῖν τὸν ἵππον, ὅπερ γίνεται, εἴ τις εἰς δρόμον ἐξε-
λαύνοι, οὐ πάνυ ἐπαινοῦσιν οἱ ἱππικοί.

Ὀνόματα ἱππέων.

Καλοῦνται δὲ ἱππεῖς, ἱππόται, ἡνίοχοι, ἀναβά-
ται, ἀμβάται. καὶ ἱππερασταὶ δὲ, οἱ φίλιπποι.

221 ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ.

** Περὶ γεωργικῶν καὶ κηπευτικῶν ὀνομάτων.*

Γεωργικὰ ὀνόματα, γῆ, γεωργία, γεώργιον, ἀ-
γροικία, ἀγροὶ, ἐσχατιαὶ, ἄλση, δρυμοὶ, δρυμῶνες,

ὗλαι, ἕλη, νάπαι, ἴδαι. γεωργοὶ, γῆς ἐργάται, ἢ ἐρ-
γαστῆρες, ὡς Ξενοφῶν. οὓς Ὅμηρος ἐρίθους καλεῖ.
εἶτα, φυτουργοὶ, νεοῦντες, ἢ νεάζοντες, ἢ νεοποιοῦν-
τες, ὀχεταγωγοὶ, σκαλεῖς, ἀρόται, ἀγρόται, σπορεῖς,
ἀμητῆρες. οἱ δὲ ἀμῶντες, ποιητικώτερον. *θερισταὶ, 222
τρυγηταὶ, τρυγήτριαι, καλαμητρίδες, καὶ ἀμητρίδες,
ἀμοργεῖς, ἐλαιοκόμοι, ἀμαλοδετῆρες, ὀχετηγοὶ, σκα-
φεῖς, σκαπανεῖς, λικμηταὶ, ἀλσοκόμοι, ὀριοκόμοι, κη-
πωροί. σπέρματα, φυτὰ, φυτευτήρια. μάλιστα δὲ ἐπὶ
ἐλαιῶν οὕτως ὀνομάζεται. εἶτα, δράγματα, ἀμάλαι,
φυτεύματα, μοσχεύματα, κηπεύματα. καὶ νεοῦν, καὶ
νεάζειν, καὶ νέον ὑπεργάζεσθαι, πολῆσαι, ὅ ἐστι ταυτὸν
τῷ ἀρόσαι ὅθεν καὶ ἡ δὶς ἀροθεῖσα, δίπολος. *Ὅμη- 223
ρος, εὐρεῖαν τρίπολον. Ἡσίοδος, ἔαρι πολεῖν. ἀρό-
σαι, σπεῖραι, ἐπιδραξάμενον βαλεῖν τῇ γῇ τὸ σπέρμα.
ἐπισπορία δέ ἐστιν, ὅταν τις εἰς τὸ αὐτὸ σπέρμα σπέρ-
μα ἕτερον ἐπεμβάλῃ. ὃ δεῖ φυλάττεσθαι. γίνεται καὶ
κερασβόλα σπέρματα, ἐὰν τοῖς τῶν βοῶν κέρασι προσ-
πέσῃ, ἃ ἐκβαίνει ἀτεράμονα. τουτέστιν, οὐ ῥᾳδίως
ἑψόμενα. ἀνασῦραι τὴν γῆν, ὡς μὴ καταπνίγοιτο τὰ
φυτά. ἀντιπροσαμήσασθαι, εἰ γυμνωθεῖεν αἱ ῥίζαι.

*Περὶ ἀμπελοκομίας καὶ τρυγητοῦ δένδρων. 224

Ἐρεῖς δὲ, ἄμπελον τεμεῖν, γυρῶσαι, ταφρεῦσαι,
ἀμῆσαι, κλάσαι, κλαδεῦσαι, ἄρδειν, ὀχεταγωγεῖν, ἀ-
νακαθῆραι τὴν ὑδρορρόην, βαθῦναι τὴν ἀμάραν, ἐκ-
τρέψαι τὸ ὕδωρ, χάρακα παραπήξασθαι ταῖς ἀμπέλοις,
κάμακα παραστήσασθαι, ἀναθρέψασθαι τὸ φυτὸν, ἀ-
λοῆσαι τοὺς πυρούς, σκάψαι τὴν γῆν, τρυγῆσαι τὰς
ἀμπέλους, *συναγαγεῖν τοὺς καρποὺς, θημῶνας ἐγεῖ- 225
ραι, λικμῆσαι, ἀποκαθῆραι τὰ ἄχυρα τῷ προκάνῳ, ἀ-
ποκρῖναι τὰς ἀχυρμιὰς, θριγγὸν περιβαλεῖν, αἱμασιὰν
περιελάσασθαι, ἢ περιβαλέσθαι, ῥάχιν, ἢ ῥάχον περι-
στήσασθαι, ἢ ἀσπαλάθους ἐγείρειν. θλίβειν τὰς στα-
φυλὰς ἐν τοῖς ληνοῖς, τρέπειν, πατεῖν. τὰς δὲ ἐλαίας,
τρίβειν, ἀμέργειν, καταμέργειν, κοπροῦν, καὶ κόπρου

226 ἀγωγὰς προσφέρειν. *τὰς δὲ συκᾶς, συκάζειν. ἐπὶ δὲ πάσης ὀπώρας, τὸ ὀπωρίζειν, βωλοκοπεῖν, ὀνηλατεῖν, ἀμπελουργεῖν, καὶ ὄνῳ κοπροφόρῳ ἕπεσθαι. σκαπτέα, τρυγητέα, φυτευτέα, ἀλοητέα, ἀλεστέα. Τὰ δὲ ὀνόματα τῶν πραγμάτων, νεὸς, νειὸς, ἄροτος, σπορὰ, ἀμητὸς, ἀλοητὸς, φυτεία, τρυγητὸς, καρπῶν συλλογὴ, συλλογὴ τροφῆς, τρύγη, σταφυλῶν θλίψις, οἴνου συναγωγὴ, ἐλαίας τριβή. ἐκ δὲ τοῦ σκάπτειν, σκάλλειν, ἢ λικμᾶν, οὐχ εὑρίσκω κεκριμένα ὀνόματα.

227 *Περὶ γῆς ἀγαθῆς.*

Γῆ δὲ ἐρεῖς, εὔφορος, εὔπορος, εὔσπορος, εὐήροτος, βαθεῖα, βαθύγειος, πίειρα, πία, πίων, εὔκαρπος, πολύφορος, δικαία.

Περὶ γῆς ἀκάρπου καὶ τραχείας.

Ἐπὶ δὲ τῆς ἐναντίας, λεπτὴ, πετρώδης, ψαμμώδης, λιθώδης, ὑπόλιθος, ὑπόπετρος, ὑπόψαμμος, αφορος, ἄσπορος, ἄπορος, ἀβαθὴς, ξηρὰ, δυσήροτος, ἄκαρπος, φελλὶς, ἄδικος. Μένανδρος δίκαιον γήδιον καλεῖ, ὃ μηδὲν πλέον τοῦ σπέρματος ἐκφέρει.

228 *Περὶ λειμώνων.*

Πεδία, ἄρουραι ἐργάσιμοι, λήϊα, ὀργάδες, λόφοι, ὄρχοι, πρασιαὶ, ἀμπελουργίαι, ἄλση, κῆποι, λειμῶνες, αὐλῶνες, παράδεισοι. εἴποις δὲ ἂν, ὄρη ἀμπελοφόρα, ἀμπελόφυτα, ἢ ἀμπελώδη, εὔξυλα, εὔδενδρα, πολύδενδρα, λάσια. καὶ γηλόφους εὐαμπέλους, εὐφύτους, ἡδυοίνους, καταῤῥύτους, καὶ ἀρούρας εὐπόρους, λήϊα κομῶντα, κήπους εὐδρόσους, παραδείσους εὐκάρπους.
229 *καὶ τὰ ἄλση, εὔκομα, κατάσκια, εὔσκια, εὔνομα, σκιερὰ, ἀμφιλαφῆ, ἀμφίκομα, λειμῶνας εὐανθεῖς, αὐλῶνας ἐλαιοκομωμένους. ῥόδα, κρίνα, ἴα, κρόκος, λωτὸς, νάρκισσος, ὑάκινθος, θριαλὶς, σισυμβρία, ἕρπυλλον, ἀνεμῶναι. οἱ δὲ ποιηταὶ καὶ ἀδίαντόν τι ἄνθος καλοῦσι, καὶ ἀμάραντον, καὶ λευκόϊον.

Τόποι τῶν ἀνθῶν.

Ὁ μὲν πάντων ἀνθῶν, λειμών, ἴδια δὲ ἀπὸ μὲν τῶν ἄλλων οὐκ οἶδα εἴ τι κέκληται, τῶν δὲ ῥόδων, ῥοδωνιά. καὶ ἰωνιὰ, τῶν ἴων.

*Περὶ δένδρων καρποφόρων. 230

Ἐπὶ φυτῶν καὶ δένδρων καρποφόρων ἐρεῖς, ἀκμάζειν, ὀργᾶν, σπαργᾶν, βρύειν. μάλιστα δὲ τὸ βρύειν ἐπὶ ἐλαιῶν. ἀνθεῖ, καρποφορεῖ, βλαστάνει, θάλλει, καὶ τὰ ὅμοια. καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ὀνόματα, ἄνθη, ἄνθησις, βλάστησις, βλάστη, καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ εὐθαλὲς ἐρεῖς, καὶ εὐανθὲς, καὶ εὐβλαστὲς, καὶ τεθηλὸς, καὶ εὐερνὲς, καὶ ἀειθαλές.

*Περὶ δένδρων ἀκάρπων. 231

Ἐπὶ δὲ τῶν ἐναντίων, τὰ ἐναντία, οἷον, ἀναν-
θὲς, δυσανθὲς, δυσερνὲς, ἀπηνθηκὸς, ἄφυλλον, ἐξην-
θηκός. καὶ μαραίνεται, καὶ σβέννυται, ἀπανθεῖ, φυλ-
λοῤῥοεῖ, γυμνοῦται, ψιλοῦται. καὶ φυλλοχόος μὴν ὁ
ταῦτα ποιῶν, ὡς Ἡσίοδος. νέον, νεογενὲς, νεοβλα-
στὲς, ἀρτιγενὲς, ἀρτίγονον, ἀρτιφυὲς, νεοφυὲς, νεόφυ-
τον. εὐτελὲς μὲν γὰρ τὸ ὄνομα, κέχρηται δὲ αὐτῷ
Ἀριστοφάνης. *Δένδρα τὰ μὲν ἔγκαρπα, τὰ δὲ 232
ἄκαρπα. τῶν ἐγκάρπων μετὰ ἐλαίας, καὶ ἀμπέλου,
καὶ συκῆς, μηλέαι, ὄχναι, ῥοιαὶ, κοκκύμηλα. Ἰστέον
δὲ ὅτι κοκκύμηλον μὲν οὐδετέρως ὁ καρπὸς, ἀρσε-
νικῶς δὲ τὸ δένδρον καλεῖ ἡ μέση κωμῳδία, ὁ κοκ-
κύμηλος. χρῆται δὲ καὶ Ἀρχίλοχος τῷ τῶν κοκκυμή-
λων ὀνόματι. ἀχράδες, κῶνοι, φοίνικες, κάρυα, κά-
ρυα τὰ οὐκ ἔχοντα διαφυήν. εἴη δ' ἂν ταῦτα, τὰ
λεπτοκάρυα, ἢ μᾶλλον τὰ καστάνια ὀνομαζόμενα.
*φησὶ γὰρ περὶ αὐτῶν Ξενοφῶν, παῖδας σεσιτευμέ- 233
νους καρύοις ἑφθοῖς. ἔνιοι δὲ ταῦτα καὶ Διὸς βαλά-
νους ὑπὸ τῶν ποιητῶν κεκλῆσθαι νομίζουσιν. ἀμυγ-
δαλαὶ, τέρμινθος. εἴρηται δὲ αὐτοῦ ὁ καρπὸς ὑπ' ἐνί-
ων καὶ τερέβινθος. συκάμινος. ἔστι δὲ ἐν τῇ μέσῃ

κωμῳδίᾳ, ὁ μὲν καρπὸς, συκάμινον οὐδετέρως· τὸ δένδρον δὲ ἀρσενικῶς, ὁ συκάμινος. Συκάμινα ὁρᾷ, καὶ φορεῖ κράνια μέσπιλα.

234 * Περὶ ἀκάρπων.

Ἄκαρπα δὲ λέγουσι δένδρα, ὧν ὁ καρπὸς οὐκ ἔστιν ἀνθρώποις τροφή. τὰ δ' ἄλλα, κάρπιμα. Τῶν οὖν ἀκάρπων, δρῦς. τάχα δ' ἂν εἴη ἀμφίβολος πρὸς τὰ ἔγκαρπα, διὰ τοὺς βαλανηφάγους Ἀρκάδας, καὶ μάλιστα, εἰ πρὸ πυρῶν τοὺς ἀνθρώπους ἔθρεψεν ἡ βάλανος. πλάτανος, πεύκη, πτελέα, μελία, αἴγειρος, λεύκη, δάφνη, πίτυς, κυπάρισσος, κέδρος, θύον, ἰτέα, μυρίκη, μυῤῥίνη. εἰ μὴ δάφνην καὶ μυῤῥίνην τοῖς ἐγκάρποις προσθετέον. ὧν ὁ καρπὸς, τῆς μὲν δάφνης, δαφνίδες· τῆς δὲ, μύρτα.

235 * Περὶ μερῶν δένδρων καὶ εὐανθῶν κλάδων καὶ μὴ τοιούτων.

Τοῦ δένδρου μέρη, ῥίζαι, καὶ ῥιζοφυεῖν, ῥιζοτροφεῖν, ῥιζοῦσθαι. στῆναι, παγῆναι, στηριχθῆναι, ῥίζας ἀποτεῖναι. πρέμνον, λεῖον, ὁμαλὸν, στέλεχος, κλάδοι, κλῶνες, πτόρθοι. ἐρεῖς δὲ τὸ στέλεχος, καὶ στερεὸν, καὶ ἰσχυρὸν, καὶ εὐμεγέθες, καὶ παχὺ, καὶ ὄρθιον, καὶ χειροπληθὲς, καὶ γενναῖον, εὐφυὲς, καὶ εὔογκον. ὑπέρογκοι κλάδοι. τὸ μέντοι ὅρπηκες ποιη-
236 τικώτερον. *ἁπαλοὶ δὲ ἐρεῖς, καὶ ἁδροὶ, εὐφυεῖς, ὄρθιοι, κεχυμένοι, ἀποκεχυμένοι, εὔφυλλοι, κομῶντες, ἀμφιλαφεῖς, ἀμφίκομοι, εὔκομοι, σκιεροὶ, εὔσκιοι, σύσκιοι, βαθεῖς, δασεῖς. βαθεῖαν ποιούμενοι σκιὰν, πολλὴν, πλατεῖαν, ἱκανὴν, ἀρκοῦσαν, ἀποχρῶσαν, δαψιλῆ, ὑπεραποχρῶσαν. Τὸ δὲ ἐναντίον ἐρεῖς, ἀφύλλους, ἀκόμους, γυμνοὺς, γεγυμνωμένους, ψιλοὺς, ἀπεψιλωμένους τῆς κόμης, ἀφῃρημένους τῆς κόμης, ἐξεῤῥυηκότας, γεγηρακότας, ἀποκεκοσμημένους, ἀποκεκαλλωπισμένους, ἀπηνθηκότας, ἀποσεσυλημένους τῆς κόμης, ἀποκεκαρπισμένους, ἀφηβηκότας, καὶ τὰ

ὅμοια. * Ἴδιος μέντοι ὁ τῆς ἐλαίας κλάδος, θαλλὸς 237 καλεῖται. ὥσπερ ὁ τῆς ἀμπέλου, κλῆμα. τὸ δὲ τῆς συκῆς φύλλον, θρῖον. ὥσπερ τὸ τῆς ἀμπέλου, οἴναρον. τὰ δὲ φύλλα, καὶ πέταλα καλεῖται. λέγοις δ' ἂν καὶ ἁπαλὰ, καὶ νεαρὰ, καὶ χλωρὰ, καὶ χλοανθῆ. τὸν δὲ καρπὸν εἴποις ἂν καὶ ἄνθος, καὶ φορὰν, καὶ φόρημα, καὶ ἐκφόρημα, καὶ ἐκφόριον, καὶ ἐπικαρπίαν, καὶ κραπὸν ἀκμάζοντα, καὶ πέπονα, καὶ ὡραῖον, καὶ ὠμὸν, καὶ πρόωρον. ἐρεῖς δὲ σίτου ἐκβολὴν, φυτῶν ἄνθη, συκῆ ὀργῶσα, ἄμπελος ἡβῶσα, ἐλαία βρύουσα.

* Περὶ τῶν τρεφόντων τὰ δένδρα. 238

Τὰ δὲ τρέφοντα τοὺς καρποὺς ἢ δένδρα, ὄμβροι, ποταμοὶ, πηγαὶ, κρῆναι, πίδακες, δρόσοι, λιβάδες, ἰκμάδες, νοτίδες, πιδύουσα γῆ, ἰκμάζουσα, νοτερὰ, ὕδωρ ἀναδιδοῦσα, ἔνδροσος, νότιος, ἔννοτος, ἐννότιος, λιβάζουσα, κατάῤῥυτος, πηγάζουσα. Ἐρεῖς δὲ, αὖραι. τρέφουσι γὰρ καὶ αὗται. καὶ πνοαὶ, ἢ πνεύματα ζεφύρια.

* Περὶ ἐπαίνων χωρίου. 239

Ἐπαινῶν δὲ χωρίον ἐρεῖς, εὔυδρον, κατάῤῥυτον, ἔνδροσον, ὑδρηλὸν, μαλακὸν, βαθὺ, ἔμφυτον, κατάφυτον, πυκνὸν, δασὺ, σύνδενδρον, εὔδενδρον, κατάδενδρον, εὐθαλὲς, ἀμφιθαλὲς, εὔκαρπον, καλλίκαρπον, πολύκαρπον, ἐπίῤῥυτον, σκιερὸν, ἀμφιλαφὲς, εὔφορον, εὐθηνοῦν, καὶ τὰ ὅμοια.

* Περὶ ἐπαίνου λειμῶνος. 240

Εἰ δὲ λειμῶνας, εὐανθὴς, πολυανθὴς, πολύφορος, ὀργῶν. εὐθηνῶν, εὔοδμος, εὔπνους, κατάπνους, καταπνεόμενος, εὔχρους, πολύχρους, πολύμορφος, πολυειδὴς, πολυχρώματος, ἥδιστα ἔχων τὰ ἀποφερόμενα πνεύματα, ἠρινὸν πνέων. Εἰ δὲ δένδρον, εὐπραγοῦν, εὐθηνοῦν, εὔφορον, πολύφορον, εὔκαρπον, πολύκαρ-

πον. καὶ δένδρου εὐκραγία, εὐθηνία, εὐφορία, πολυκαρπία, εὐκαρπία, πολυφορία.

241 *Περὶ ὀνομάτων ἐλαίας, σύκων, ἀμπέλου, καὶ φοινίκων.

Ἐλαίας μὲν οὖν ἄνθος ἐρεῖς, λευκὸν, πυκνὸν, συνεχές. ἡ δὲ ἀγριελαία, κότινος καλεῖται. εἰ δὲ ἐμφυτεύσαις τῷ κοτίνῳ ἥμερον, αἱ τοιαῦται ἐλαῖαι, κοτινάδες. ἡ δὲ ἱερὰ ἐλαία, μορία. ἡ δὲ ἐν Ὀλυμπίᾳ, καλλιστέφανος. πάντα δὲ τὰ ἐμφυτευόμενα ἥμερα τοῖς
242 ἀγρίοις, ἐμβλήματα καλεῖται. *τῆς δὲ συκῆς ὁ καρπὸς, γλυκὺς, ἡδὺς, προσηνὴς, σῦκα, ἰσχάδες, παλάθη. ἰσχὰς νέα, χλωρά. ἰσχὰς ἀρχαία, καὶ ξηρὰ, τεταριχευμένη. οἱ δὲ κωμῳδοὶ καὶ ἰσχάδα κοπτὴν λέγουσιν. αἱ μέντοι νέαι συκαῖ συκάδες ἐκαλοῦντο. ἔνιοι δὲ καὶ τὰς τελείας οὕτως ἐκάλουν. ὁ δὲ τῆς ἐρινέου καρπὸς, ὅς ἐστιν ἄγρια σῦκα, ἐρινα καλεῖται. ἃ καὶ περιάπτουσι ταῖς συκαῖς, ὅπως μὴ ἀποπίπτῃ ὁ καρπός. τὸ δὲ τὰ ἐρινα συλλέγειν, ἢ περιάπτειν, ἐρινάζειν λέγου-
243 σι. *Ἀμπέλου, σταφυλὴ, καὶ βότρυες. καὶ ἀπ' αὐτῶν αἱ σταφυλίδες, καὶ αἱ σταφίδες. ἀμπέλους μέντοι, ἡδυοίνους, καὶ πολυοίνους, καὶ εὐοίνους. καὶ περιπετάννυται τὰ οἰναρὰ, ἀποφθινόντων τῶν φύλλων. βότρυς δὲ, ὡραίους, καὶ πέπονας, καὶ γενναίους, καὶ ἀκμάζοντας, καὶ ὀργῶντας. καὶ τὸ ἐναντίον, ὠμοὺς, ἀτελεῖς, ἐξώρους, ἀώρους, ὄμφακας. Λέγεται δὲ καρπὸς, ὁ μέν τις, ἀθησαύριστος, ὃν οὐκ ἔστιν ἀποθέσθαι. ὁ δὲ, ἀπόθετος, ὁ ψυγόμενος,
244 καὶ ἡλιούμενος. *Περὶ φοίνικος ἐρεῖς, ὄρθιος, ὑψηλὸς, τραχὺς, ἰσχυρὸς, ἀειθαλής. τοῦ μέντοι φοίνικος καὶ ὁ κλάδος ὁμωνύμως φοῖνιξ καλεῖται, καὶ ῥάβδος φοίνικος. καὶ ἐν τοῖς ποιηταῖς, σπάδιξ. τὸ δὲ φύλλον, θαλλός. ὁ δὲ καρπὸς, ὁ μὲν τοῦ ἄῤῥενος, ψήν. ὁ δὲ τῆς θηλείας, βάλανος. ἐξ οὗ δὲ κρέμανται οἱ βάλανοι, σπάθη. εἴρηκε τὸ ὄνομα Ξενοφῶν, καὶ Ἡρόδοτος, λέγων ὅτι καὶ τόξα τινὲς εἶχον ἐκ ταύτης τῆς σπάθης.

* *Περὶ ἐργαλείων γεωργικῶν ὀνομάτων.* 245

Δρέπανον, δρεπάνη, δίκελλα, ἄμη, μακέλλη, ἀξίνη, λίστρον, πρόκανον, θρῖναξ, σμινύη, πτύον, ἢ πτεόν. καὶ λικμητηρὶς δὲ καλεῖται, τρύγοικος, ἐν ᾧ διηθοῦσι τὴν τρύγα. τρὺξ οὐκ ἐπὶ οἴνου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐλαίου. εἶτα, ἄροτρον, βωλοκόπος, σφύρα, σκαλίς, ὅλμος, ὕπερον, κάρδοπος, θυΐα, δοῖδυξ, ὁ καὶ ἀλετρίβανος. σκάφη, μάκτρα, σάκτρα, σκαφίς, φορμὸς, ψίαθος, κόφινος, σώρακος, σταφυλοβόλιον, ὅ ἐστι ταμιεῖον. *τριπτὴρ, ἄῤῥιχος, χοῖνιξ, τριχοίνι- 246
κον, ἑκτεὺς, ἡμίεκτον, μέδιμνος, φρύγετρον, ᾧ τὰς κάχρυς ἔφρυγον, κοδομεία, καὶ κοδομεύτριαι, αἱ φρύγουσαι. Σόλων δὲ καὶ τὰς νύμφας ἰούσας ἐπὶ τὸν γάμον ἐκέλευσε φρύγετρον φέρειν σημεῖον.

Περὶ ἠμελημένου χωρίου ὀνομάτων.

Ἐπὶ ἠμελημένου χωρίου, ἄσπορον, ἄσκαφον, ἀβωλόκοπον, ἀκανθῶδες, ἀκανθῶν ἀνάπλεων, τριβόλων, κνιδῶν, ἀσπαλάθων, κονύζης, κουνίδων, θάμνων, ἀγρώστιδος. ἃ δεῖ ἐξορύττειν, ἐπικαίειν, ἐπιφλέγειν, ἐπιθράττειν, πυρπολεῖν.

* *Λαχάνων ὀνόματα.* 247

Θριδακίνη, ῥάφανος. ἡ κράμβη δὲ οὕτω καλεῖται. ἣν δὲ οἱ πολλοὶ ῥάφανον καλοῦσι, ῥαφανίς. καὶ παρὰ Ἡροδότῳ δὲ, εἶδος ῥαφανῖδος, συρμαία, κινάρα, πράσον. κρόμμυον, σκόροδον, σέλινον, μαλάχη, τεῦτλον, κορίαννον, ἀσπάραγγος. ἀσπαραγγὶς μέντοι ὁ ἀκανθίας λέγεται. ὅρμενος δὲ ὁ ἥμερος, ὁ ἀπὸ τῆς κράμβης ἐκκαυλούμενος, γογγυλίς, κολοκύνθη, πυροὶ, κριθαὶ, ὄσπρια, κατέρικτα, φασίολοι, φακὴ, κύαμοι, ὦχροι, δολιχοὶ, λάθυροι, κνίκος, ἐρέβινθος, ῥούστραχοι, ἀράκη, κύμινον. Ἀπὸ μὲν κριθῶν, λέγεται πτισάνη, καὶ ἄλφιτα. ἀπὸ δὲ σίτου, χόνδρος, καὶ σεμίδαλις, ζειὰ, σήσαμα, κέγχρος, μήκων, λῖνος, ἄμυλος, ἄρτος.

248 *Περὶ ἄρτου καὶ οἴνου.

Ἐρεῖς δὲ κεγχριδίας ἄρτος, κεγχρίας, καὶ ὀβελίας, καὶ ὀβελίτης, καὶ ἄρτους κολλάβους, ἀθάρη ἐκ καγχρυδίου, πανοσπρία, πυριάτης, τὸ ὑπὸ τῶν πολλῶν λεγόμενον πυρίεφθον. εἶτα, κρίμνα, μᾶζα, κόλλυρα, στέμφυλα, κυρίβια, ἃ λέγεται τῶν πυρῶν τὰ φαυλότατα. Οἶνος γλυκὺς, ἡδὺς, ἐπαγωγὸς, πότιμος, ἀνθοσμίας. ὁ δ' ἄλλος, δευτερίας, ἐξεστηκὼς, τροπίας, ἐντροπίας, ὀξίνης.

249 *Περὶ βουκολίων, ποιμνίων καὶ τῶν κατ' αὐτά.

Μέρη δ' ἂν εἴη τῶν κατ' ἀγροὺς, βουκόλια, αἰπόλια, ποίμνια. καὶ οὗ μὲν οἱ βόες ἵστανται, βούσταθμα, βοαύλια, βουστάσεις. οὗ δὲ αἱ ὄϊς καὶ αἶγες, αὐλὴ, καὶ σηκός. καὶ ὁ μὲν βουκόλος, καὶ βουτρόφος ἂν λέγοιτο, καὶ βουφορβός. ὥσπερ καὶ ὁ ὑποζευγνὺς αὐτὰς, βοηλάτης. ὁ δὲ τῶν προβάτων ἡγεμὼν, ποιμήν. ὥσπερ ὁ τῶν αἰγῶν, αἰπόλος. οἱ δὲ πάντων τῶν
250 τετραπόδων, νομεῖς. *Προβάτων δὲ καὶ αἰγῶν τὰς ἡλικίας ὁ ποιητὴς διακρίνων, προγόνους, καὶ μετάσσας, καὶ ἕρσας ὠνόμασε. καλεῖται δὲ τῶν μὲν βοῶν τὰ νέα μόσχοι. τῶν δὲ προβάτων, ἄρνες. τῶν δὲ αἰγῶν, ἔριφοι. ὁ δὲ τῶν αἰγῶν ἡγεμὼν, τράγος. τῶν δὲ οἴων, κριὸς, καὶ κτίλος. τῶν δὲ βοῶν, ταῦρος. Καὶ τὰ μὲν ῥήματα, νέμειν, ποιμαίνειν, αἰπολεῖν, ἐπὶ νομὰς ἐξάγειν. καὶ οὔθατα μὲν σφριγῶντα ἐρεῖς, ὅταν πλήρεις γάλακτος ὦσιν οἱ μαστοί. τὸ δὲ ἕλκειν ἀπ' αὐτῶν γά-
251 λα, βδάλλειν, καὶ ἀμέλγειν. *Ἐρεῖς δὲ, τυροκομεῖν, τυροκοπεῖν, καὶ γαλουργεῖν, καὶ γαλακτουργεῖν, καὶ πηγνύναι γάλα, καὶ τρέφειν, καὶ συνιστάναι. τὸ δὲ φαῦλον τοῦ γάλακτος, ὀῤῥός. τὰ δὲ ἀγγεῖα, γαῦλοι, σκαφίδες, τυροκομεῖα, ταρσοὶ, τυροφορεῖα, καὶ ταλαροί. συβώτης δ' ἐρεῖς, καὶ συβωσία, καὶ συφεοὶ, καὶ σύφοι, καὶ χοιροκομεῖα, ἐρεγμὸς ὑῶν. χοῖροι, σύες τέλειοι, ὗες ἀγάλακτοι, καὶ γαλαθηνοὶ, καὶ δέλφακες τὰ ἐφίγονα, καὶ μετάχοιροι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ.

* Περὶ ἀρότρου μερῶν. 252

Τούτου τὸ κατόπιν, ξύλον ὀρθὸν, οὗ ἔχεται ὁ ἀρότης, ἐχέτλη καλεῖται. αὐτὸ δὲ τὸ κοῖλον αὐτοῦ, καθ' ὃ τὴν χεῖρα ἐναρμόζει, χειρολαβής. οὗ δὲ ἐμπέπηγεν ἡ ἐχέτλη, ἀλύη. ᾧ δὲ ὁ ζυγὸς ἐνήρμοσται, ἔλυμα. τὸ δὲ ἀροῦν σιδήριον, ὕννις. ἧς τὸ ἄκρον, νύμφη. ὁ δὲ ῥυμὸς, ἥρμοσται ἐκ τῶνδε. τὸ μὲν ἐπικαμπὲς αὐτοῦ, ᾧ ὑποτείνεται τὸ ἔλυμα γεγομφωμένον, γύης. τὸ δὲ μετὰ τὸν γύην, ἱστοβοεύς. τὸ δὲ τέλος αὐτοῦ, τὸ μετὰ τὸν ζυγὸν, κορώνη. ὁ δὲ πλατὺς ἱμὰς, ὁ τῷ ζυγῷ παρακαθαπτόμενος, ἐχέβοιον, ἢ μεσόβοιον, καὶ μεσάβοιον καλεῖται. καταλαμβάνουσι δὲ αὐτὸν, ὅταν περιειλῶσιν εἰς τὸ τοῦ ζυγοῦ τρύπημα, κερκίδα ξυλίνην ἐμβαλόντες, ἣ καλεῖται ἔμβρυον, ἢ ἔνδρυον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ.

* Περὶ ἁμάξης.

Ἁμάξης μέρη, ἄξων, τροχοὶ, κλίμαξ, τὸ προμήκες ξύλον τὸ ὑπὲρ τοῦ ἄξονος ἐκ τεσσάρων συνεστηκὸς, καὶ μέσας ῥάβδους, πρόσθεν μὲν πλείους, ὄπισθεν δὲ ἐλάττους ἔχον. ἐν μέσῳ δὲ τὴν ὑπερτερίαν ἐνηρμοσμένην, ἧς τὰ ἑκατέρωθεν πλευρὰ, θαιροὶ καλοῦνται, δεξιὸς, καὶ ἀριστερός. ὑποπέπηγε δὲ αὐτοῖς ξύλα, ἃ καὶ θαιραῖα ὀνομάζονται. οἷς ἐφαρμόζονται οἱ ἁμαξήποδες, ἀφ' ὧν ὁ ἄξων ἕλκεται στρεφόμενος. τὰ δὲ ἐφεξῆς τῷ ἅρματι, ζυγὸς, ῥυμὸς, ζεύγλη, ἀκροζύγιον, καὶ τὰ τοιαῦτα. 253

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ.

* Περὶ μελισσῶν. 254

Ἐρεῖς δὲ μελισσῶν, ἑσμὸς, καὶ σμῆνος, τὸ πλῆθος τῶν μελισσῶν. ὁ δὲ τόπος, σίμβλα, καὶ σίμβλοι.

Τὸ δὲ ἔργον, μελιττουργεῖν. βλίττειν δὲ, τὸ καπνίζειν τὰς μελίττας, καὶ ποιεῖν ἀναχωρεῖν. Ὁ δὲ ἄρχων τοῦ σμήνους, ἡγεμὼν, καὶ βασιλεὺς, ᾧ τὸ πᾶν ἕπεται. τὰ δὲ ἔγγονα, σχαδόνες. τὸ δὲ ἀργὸν αὐτῶν ἔθνος, κηφῆνες. τὰ δὲ ἀγγεῖα, κύτταροι. ὁ δὲ ἦχος, βόμβος. καὶ βομβεῖν, τὸ ἠχεῖν. τὸ δὲ κέντρον, οὐκ εὔφορον. τὰ δὲ ἔργα, κηρία, μέλι, μελίκηρα. εἰσὶ δὲ καὶ σχαδόνες ἐδώδιμοι.

255 *Ἔμελλον καὶ κυνηγετικὰ προστιθέναι, καὶ ἄλλα ἐπ᾽ ἄλλοις, καὶ πολλὰ ἐπὶ πολλοῖς. ἀλλ᾽ ὡς μὴ εἰς πλέον ἀποτείναιμι τὸ βιβλίον. οἶμαι μὲν καί σε ἐκ παραδείγματος τὴν ἐπίνοιαν λαβόντα, κατὰ τὴν ὑφήγησιν τοῦ λόγου τὰ λοιπὰ ἀνερευνήσειν. εἰ δὲ βούλει, κἀκεῖνα προσθήσω.

Τὸ παρὸν βιβλίον πρῶτον ἐκ θεῶν ἀρξάμενον εἰς γεωργίαν παύεται. τὸ δὲ δεύτερον περὶ σώματος ἀνθρώπου καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ φανερῶν τε καὶ ἀφανῶν μορίων ὀνομασίας διαλαμβάνει.

---

*ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ Β. 1

Ἰούλιος Πολυδεύκης

Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν.

Ὅσα μὲν παρὰ τοῖς τὴν ἀκριβῆ φωνὴν ἔχουσι τῶν ἀνθρωπίνων μελῶν ἦν εὑρεῖν, ταῦτα δὲ παρ' ἐκείνων ἕξειν ἔμελλον. πολλὰ δὲ καὶ οἱ τῷ περιπάτῳ συνήθεις ἐμήνυον ἡμῖν, αὐτοὶ τὰ παρ' αὐτῶν, καὶ τὰ παρὰ τῶν ἰατρῶν ἀθροισάμενοι, παρ' ὧν καὶ ἡμεῖς τινὰ τούτων συνελέξαμεν. *ὧν γὰρ μετὰ τὴν πεῖραν γνῶσις 2 , τούτων ἡ χρεία παρὰ τῶν πείρᾳ γνόντων ἀναγκαία. τοῦ πρὸ τούτου τοίνυν βιβλίου ἀπὸ θεοῦ ἔχοντος τὴν ἀρχήν, ἀπὸ ἀνθρώπων ἄρα τὸ δεύτερον ἄρχεται. φράσει δὲ τὰ ἀνθρώπου πάντα μέρη, καὶ ὅπη ἕκαστα. πρῶτον τὰς ἡλικίας ἐρεῖ.

*ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. 3

4 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Αἵ τε ἀνθρώπων ἡλικίαι καὶ τὰ ὀνόματα.

Ἑπτά εἰσιν ἡλικίαι καθ' Ἱπποκράτην. πρώτη, ἀπὸ ἑνὸς ἕως ἑπταετοῦς. δευτέρα, ἀπὸ ἑπταετοῦς ἕως τεσσαρεσκαιδεκάτου. τρίτη, ἀπὸ τεσσαρεσκαιδεκάτου ἕως εἰκοστοῦ πρώτου. τετάρτη, ἀπὸ εἰκοστοῦ πρώτου ἕως εἰκοστοῦ ὀγδόου. πέμπτη, ἀπὸ εἰκοστοῦ ὀγδόου ἕως τριακοστοῦ πέμπτου. ἕκτη, ἀπὸ τριακοστοῦ πέμπτου ἕως τετταρακοστοῦ δευτέρου. ἑβδόμη, ἀπὸ τετταρακοστοῦ δευτέρου ἕως τῶν τετταρακονταεννέα. ἡ μὲν πρώτη, παιδίον. ἡ δευτέρα, παῖς. ἡ τρίτη, μειράκιον. ἡ τετάρτη, νεανίσκος. ἡ πέμπτη, ἀνήρ. ἡ ἕκτη, γέρων. ἡ ἑβδόμη, πρεσβύτης.

5 *Περὶ τῶν τοῦ ἀνθρώπου μερῶν.*

Ἐρεῖς οὖν τὸ σύνηθες, ἄνθρωπος, ἀνθρώπινον, ἀνθρωπίσκος, ἀνθρώπιον, ἀνθρωπικὸν, ἀνθρωπίνως, ἀνθρωπικῶς, ἀνθρωποειδές. καὶ ἀνθρωπεία τέχνη, ὡς Θουκυδίδης. καὶ ἀνθρωπίνη φύσις, ὡς Πλάτων. ἀνθρωπίζεται, φησὶν Ἀριστοφάνης. τὸ δὲ τοῦ ἀνθρώπου δέρμα ἀνθρωπῆν Ἡρόδοτος καλεῖ. προσήκοι δ' ἂν ἀνθρώπῳ, φιλάνθρωπος, φιλανθρωπία, φιλανθρώπως, φιλανθρωπεύεσθαι. ἀπάνθρωπος, ἀπανθρωπία, ἀπανθρώπως. ἀπανθρωπεύεσθαι δὲ οὐκ ἐρεῖς. πολυάνθρωπος δὲ καὶ πολυανθρωπία, καὶ ὀλιγανθρωπία.

6 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

Περὶ ἀνθρώπου ἀπὸ τοκετοῦ αὐτοῦ μέχρι καὶ ἐσχάτου γήρως.

Ἐρεῖς δ' ἂν, σπέρμα, καὶ σπορά. καὶ σπεῖραι, καὶ ἀρόσαι, καὶ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα. ὑποδέξασθαι, κυῆσαι, γεννῆσαι, τεκεῖν. ἔμβρυον, κύημα, ἀνεμιαῖον κύημα, τρόφιμον, βιώσιμον. τὸ δὲ κύημα καὶ κύος Ἀριστοφάνης κέκληκεν,

ἥτις κύουσ' ἐφάνη κύος τοσουτονί.

*ἀμβλωθρίδιον φάρμακον, ἀμβλῶναι, ἀμβλῶσαι, καὶ ἄμβλωσις, ὡς Λυσίας. καὶ ἄμβλωμα, ὡς Ἀντιφῶν. καὶ ἀμβλίσκειν, ὡς Πλάτων. γέννημα, γέννησις, ὡς Πλάτων. γονὴ, ἡ γέννησις, ὡς Ξενοφῶν. τόκος, τίκτει, ἐπίτεξ, ἐπίφορος, καὶ ἐπίτοκος, ἢ τικτικός. τοκῶσα δὲ εἶπε Κρατῖνος. ἀτόκιον φάρμακον, ἢ ὠκυτόκιον, ὡς Ἀριστοφάνης. 7

*Περὶ βρεφῶν καὶ ἡλικιῶν. 8

Βρέφος, νεογενὲς, νεογνὸν, νεόγονον, ἀρτιγενὲς, ἀρτίγονον, ἀρτίτοκον, πρωτότοκον, πρωτόγονον, ἀρτιτόκιον, καὶ τὰ ὅμοια. νήπιον, ἄρτι ἀπὸ γονῆς, ἄρτι ἐξ ἀμφιδρομίων. τὸ δὲ νεογιλὲς, ἢ νεογιλαῖον, εἰ καὶ Ἰσαῖος εἴρηκεν, οὐ δόκιμον. ἄμεινον δ' αὐτοῦ τὸ παρ' Ἡροδότῳ, νεόγονον. ἀλλὰ καὶ τοῦτο Ἰωνικόν. αὐτοετὲς, ἔτειον, διετὲς, καὶ τὰ ἐφεξῆς. ἔτι ἐν γάλακτι, ἐπιμαστίδιον, ἐπιμάστιον, ἄρτι ἀπὸ θηλῆς, ἄρτι ἀπὸ μαστοῦ.

*Περὶ παιδίων. 9

Παιδίον, παιδάριον, παιδίσκος, παῖς, κοῦρος, ἠΐθεος, οὔπω πρόσηβος. ἀντίπαις, ὡς οἱ νέοι κωμικοί. καὶ παλλάκια, εἴρηκε Πλάτων ὁ κωμικός.

Περὶ μειρακίων.

Μειράκιον, ἔφηβος, ἄρτι ἐξ ἐφήβων. τοῦτον δὲ καὶ ἀφειμένον ὠνόμαζον, καὶ περυσινὸν, ἔφηβον ἄρτι. ἐρεῖς δὲ καὶ ἄρτι ἡβάσκον, καὶ ἀφ' ἥβης γεγονός. τὸ γὰρ πρωθήβης ποιητικόν, ἔτι μειρακίσκος, μειρακύλλιον. καὶ βούπαις παρ' Εὐπόλιδι.

*Περὶ ἀνδρῶν. 10

Εἶτα, ἀγένειος, λειογένειος, ἰούλῳ νέον ὑπανθῶν, παρὰ τὰ ὦτα καθέρποντα τὸν ἴουλον ἔχων, ἢ περὶ τὴν ὑπήνην ἀνέρποντα. ὑπηνήτης, ἐν ἦρι τῆς ὥρας, ἐν ἀκμῇ, ἐν ἄνθει. εἶτα, παρηνθηκὼς, παρηβηκὼς,

ἔφηβος, ἀφηβηκὼς, ἀπηνθηκὼς, ἐκ μειρακίων εἰς ἄνδρα παραγγείλας, ἀνδριζόμενος, ἐντελὴς τὴν ἡλικίαν, ἔνακμος. ἐν τῷ μεσεύοντι τῶν ἡλικιῶν, ἐν τῇ κορυφῇ τῶν καθ' ἡλικίαν ἀναβάσεων, εἰς ἀνδρῶν ἡλικίαν ὑπαλλάττων. γενειῶν, γενειάσκων, πώγωνος ὑποπιμπλάμενος, ἢ πωγωνίας, ὡς Κρατῖνος. προφερὴς δὲ λέγεται ὁ τῷ μὲν χρόνῳ νεώτερος, τῇ δὲ ὄψει δοκῶν πρεσβύτερος. σκληφρὸς δὲ ὁ τούτῳ ὑπεναντίος, ὃν καὶ νεοειδῆ ἂν εἴποις. Θεόπομπος δὲ ὁ κωμικὸς ἐπὶ γυναικὸς εἴρηκεν αὐτό.

11 * Περὶ νεανίσκων.

Νεανίσκος, νεανίας. ὁ δὲ νέαξ, εἰ γὰρ τῶν εἰρημένων ἐστὶν, ἀλλὰ κωμικώτερον ἂν εἴη. τὸ δὲ τούτων πλῆθος, νεολαία. εἶτα ἀνὴρ ὁ τὴν μάχιμον ἡλικίαν ἔχων, τὴν ἐκ καταλόγου, ἀκμάζων, σφριγῶν, τὴν στρατεύσιμον ἡλικίαν ἔχων. ἐκ τῆς ἀπομάχου ἡλικίας, ἐκ τῆς ἀμάχου, ἐκ τῆς ἀπολέμου, ἐκ τῆς ἀστρατεύτου, ὑπὲρ τὸν κατάλογον, ὑπὲρ τὰ ἑξήκοντα γεγονὼς ἔτη.

12 * Περὶ μεσηλίκων.

Δημηγόρου ἡλικίαν ἔχων, προπόλιος, ὑποπόλιος, μεσαιπόλιος, μεσῆλιξ, πολιός. τὸ δὲ πολιοκρόταφος ποιητικόν. ὠμογέρων, πρεσβύτης. ὅθεν καὶ πρεσβεῖα γέρα, τὰ τοῖς πρεσβυτέροις διδόμενα. καὶ τὸ κατὰ πρέσβυν, τὸ καθ' ἡλικίαν. ὃ καὶ πρεσβύτερον. καὶ πρεσβεύειν, τὸ τιμᾶν παρὰ Πλάτωνι. καὶ τὸ, οὐδέν ἐστι πρεσβύτερον, ἀντὶ τοῦ, οὐδὲν τιμιώτερον.

13 * Περὶ γερόντων.

Γέρων, πρόγηρος, γηραιὸς, ὡς Θουκυδίδης, καὶ Ἀντιφῶν. ἐσχατόγηρως, βαθύγηρως. καὶ τὸ συνέδριον αὐτῶν, γερουσία. καὶ γεροντικὰ λουτρὰ παρὰ Πλάτωνι. γεροντικαία παλαίστρα, γερόντειαι παλαῖστραι παρὰ Ἀριστοφάνει. τοὺς δὲ γέροντας καὶ

γεραιτέρους ὁ Ξενοφῶν εἶπε. Πλάτων δὲ εἴρηκέ τινα καὶ γεροντοδιδάσκαλον. προσήκοι δ' ἂν τῷ γήρᾳ καὶ τὸ γηροτροφεῖν, γηροτροφεῖσθαι, γηροκομεῖν, γηροτροφηθῆναι, ἐγγηροτροφηθῆναι. * καὶ γηροτρόφοι, 14
καὶ ἐγγηρᾶναι, καὶ καταγηρᾶναι. Ὑπερίδης δὲ καὶ γηροβοσκεῖν εἴρηκε. καὶ Ἄλεξις γηροβοσκοῦσαν εἶπε. Ξενοφῶν δὲ τὴν ἀγήρατον δόξαν. Ὑπερίδης δὲ τὸν ἀγήρατον χρόνον. Σοφοκλῆς δὲ τὸν ἀγήρω. καὶ Πλάτων τὸν ἀγήρω κόσμον. Εὐριπίδης δὲ κόσμον ἀγήρω, καὶ ἄλλοι πολλοί. Θουκυδίδης δὲ τὸν ἀγήρων, ὡς καὶ Εὐριπίδης τὴν ἀγήρων ἀρετήν. καὶ Δημοσθένης τιμὰς ἀγήρως.

* Ἐπὶ παλαιότητος. 15

Ἐρεῖς δὲ, πολυετής, μακρόβιος, μακροβιώτος, καὶ μακροχρόνιος. Πλάτων γὰρ ἐν Τιμαίῳ λέγει, μακροχρονιώτερον. λέγοιτο δ' ἂν καθ' Ὑπερίδην καὶ ἐπὶ γήρως οὐδῷ, ἐπὶ δυσμαῖς βίου. ὡς ὑποφέρεσθαι τὴν γλῶτταν, ὡς συγκεχύσθαι τὸ φθέγμα εἰς ἀσάφειαν, ὡς παράφορον εἶναι τὴν φωνὴν, ὡς λελύσθαι τὼ χεῖρε, ὡς ἀκρατῆ εἶναι διὰ γῆρας, ὡς ὑποτρέμειν τὼ πόδε, ὡς ὑπολισθαίνειν, ὡς εἶναι παραφόρους, * οὐ 16
στασίμους, οὐκ εὐσταθεῖς, ἀπαγεῖς, σφαλεροὺς, ἀβεβαίους, καὶ τὰ ὅμοια. ἕπεται δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ κωμικὰ σκώμματα, κρόνος, κρονικὸς, κρονόληρος, πρεσβύτερος κρόνου, τυθογέρων, τυμβογέρων, μακκοῶν, παραβοῶν, παρανοῶν, παραγεγηρακὼς, παραφρονῶν, ἐξεστηκὼς ὑπὸ γήρως, παρακεκινηκὼς ὑφ' ἡλικίας, παραλλάττων, ὑπὲρ τὰς ἐλάφους βεβιωκὼς, ἢ τὰς κορώνας, ἢ ταῖς νύμφαις ἰσῆλιξ, καὶ τὰ ὅμοια.

* Περὶ θηλειῶν. 17

Ἐπὶ δὲ τῶν θηλειῶν τὰ μὲν πρῶτα μέχρι τοῦ παιδαρίου κοινά. καὶ γὰρ τοῦτο κοινὸν ἀμφοῖν, θηλειῶν τε καὶ ἀῤῥένων. τὰ δὲ ἐφεξῆς, παιδίσκη, κόριον, κόρη, κορίσκιον. τὸ δὲ κοράσιον εὐτελὲς, ὥσ-

περ καὶ τὸ κορίδιον. καὶ πρᾶγμα δὲ, κορικόν. κορικὸν ἐρεῖς τὸ παρθενικόν, εἰ καὶ μὴ λίαν δόκιμον. Φρύνιχος δὲ τὰς νέας μὲν ἀμφήλικας λέγει, ἦσαν δὲ καὶ γυναικῶν ἀμφήλικες. Φερεκράτης δὲ, τὴν γεραιτέραν, ἀμφηλικεστάτην. ὡς καὶ Κρατῖνος, ἀμφήλικα γέροντα. ἐρεῖς δὲ, παρθένος, ὡραία γάμου.
18 *Ἀριστοφάνης γὰρ, κυαμίζειν τὰς ἀκμαζούσας ἔφη, ἄλλαι δὲ κυαμίζουσιν αὐτῶν. ἤγουν πρὸς ἄνδρας εἰσὶν ἐκπετήσιμοι σχεδόν. μεῖραξ, μειρακίσκη, ἄγαμος, ἐπίγαμος, νεόγαμος, γυνὴ ἠνδρωμένη, κυδρουμένη, ἀνδρὶ μεμιγμένη, νέα, ἀκμάζουσα νεᾶνις, ἀφηβηκυῖα, παρηβηκυῖα, πρὸς γῆρας ῥέπουσα, γραῦς. καὶ ὡς Ἰσαῖος, γεραιτέρα, γραῖα. καὶ ὡς Θεόπομπος ὁ κωμικὸς, πρεσβῦτις, φίλοινος, μεθύση, οἰνοκάχλη, κοχώνη. τὰ δὲ λοιπὰ, τὰ αὐτὰ τοῖς ἀρσενικοῖς. οἷον, ἐσχατόγηρως, βαθύγηρως, καὶ τὰ ὅμοια.

19 * Περὶ ῥημάτων ἐσχηματισμένων ἀπὸ ἡλικιῶν.

Ῥήματα δὲ τῶν προειρημένων, κύειν, κυΐσκεσθαι. ἐπὶ τῶν κυουσῶν γὰρ καὶ τοῦτο Πλάτων ἔταξεν, εἰπὼν ἐν Θεαιτήτῳ, κυϊσκομένη. τίκτουσα. κυεῖσθαι, γεννᾶσθαι, τίκτεσθαι. εἰς ἐφήβους τελεῖν, παιδεύεσθαι. τάχα δὲ καὶ τὸ παίζειν, καὶ ἡ παιδεία, καὶ τὸ παίδειον μάθημα παρὰ Πλάτωνι. καὶ ὁ παιδαριώδης
20 παρὰ Νικοχάρει. * καὶ τὰ παιγνιώδη παρὰ Ξενοφῶντι. καὶ ἡ παιδαγωγία παρὰ Πλάτωνι. Ἐρεῖς δὲ καὶ ἡβᾶν, καὶ ἡβάσκειν, καὶ εἰς μειρακίων ἡλικίαν ἐξαλλάττειν, ἀκμάζειν, σφριγᾶν, νεάζειν, νεανιεύεσθαι. Ξενοφῶν δὲ καὶ νεανισκεύεσθαι ἔφη. Ἀριστοφάνης δὲ νεανιεύεσθαι τὸ τολμᾶν ἔφη. ἀφ' οὗ Λυσίας τὸ νεανιευόμενοι, καὶ νεανίαι. ἀνδρίζεσθαι δὲ Ἀριστοφάνης εἶπεν ἀνδροῦσθαι, καὶ ἀνδριζόμενοι Ὑπερίδης. ὅθεν ἀνδρείως, καὶ ἀνδρικῶς, ὡς Πλάτων. ὅθεν ἀνδρικῷ χορῷ, ὡς Ἰσαῖος. καὶ Ἰσοκράτης, ἀνδρωδῶς
21 ἐναριθμεῖσθαι τῷ καταλόγῳ. * εἶτα, παρηβᾶν, ἀπανθεῖν, εἰς γῆρας προχωρεῖν, λευκαίνεσθαι τὴν τρίχα,

πολιοῦσθαι, γηρᾶν, γηράσκειν, ἀσθενεῖν, ὑπονοστεῖν, παρολισθαίνειν, ὑποτρέμειν, ἀκρατῶς ἔχειν αὑτοῦ, παρῃωρῆσθαι τὰ μέλη, λελύσθαι τὰ ἄρθρα, παραγηρᾶν, παρανθεῖν, ἀλλοφρονεῖν, παραλλάττειν, ἐξεστηκέναι, μαίνεσθαι, παραφρονεῖν. καὶ τἆλλα τὰ ἀπὸ τῶν εἰρημένων ὀνομάτων δυνάμενα σχηματίζεσθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

* Περὶ τῶν μερῶν τῶν ἐν τῷ σώματι. 22

Τὰ δὲ τῶν μερῶν ὀνόματα, τρίχες, τρίχωσις, τρίχωμα, κόμη, χαίτη, λάχνη. χρηστέον γὰρ τῷ ὀνόματι, κἂν ποιητικόν. Φόβαι δὲ, καὶ ἔθειραι, καὶ σμήριγγες, καὶ ἕλικες, τοῖς μέτροις προσήκουσι. γίνεται δ' ἀπ' αὐτῶν ὀνόματα, εὔθριξ, εὔτριχος, καλλίτριχος, εὐθύθριξ. καὶ ἀπότριχες, οἱ ἄνηβοι. * τετανόθριξ, οὐλόθριξ, 23
οὐλοκάρηνος. καὶ οὐλότριχος παρ' Ἡροδότῳ. Ἀρχίλοχος καὶ ἀναστρέψας τρίχουλον εἴρηκεν. Ἀττικοὶ δὲ οὔλας λέγουσι τὰς τρίχας. οὐλοκόμος μέντοι εἴρηται παρ' Ἀλέξιδι καὶ Φερεκράτῃ. οὐλοκέφαλος. οὐλοκίκιννα δὲ Τελεσίλλα εἴρηκε. τὸν δὲ τοιοῦτον στραμβολοκομᾶν Σοφοκλῆς ὠνόμασεν. ἄμφω δὲ μοχθηρὰ τὰ ὀνόματα.

* Ὅρα τὰ διὰ τριχῶν ἐκφερόμενα. 24

Ἀπὸ μέντοι τῶν τριχῶν, τριχίαι ἰχθύες, καὶ τριχάδες. καὶ ὑστριχὶς, ἡ μάστιξ. καὶ τριχοβρῶτες, θηρίδιόν τι σινόμενον τὰς τρίχας. καὶ τρίχαπτον δέ φασι, πλέγμα ἐκ τριχῶν. Φιλωνίδης δὲ καὶ, ὦ πώγωνος πολυτρίχου, ἔφη. φαίη δ' ἂν τις, εὔκομος, εὐκόμης, βαθυκόμης, ξανθοκόμης, μελανοκόμης, κομήτης. * κομᾶν, ἐπικομᾶν, εὐχαίτης, βαθυχαίτης, καὶ τὰ ὅμοι- 25
α. ἀπὸ δὲ τῆς χαίτης καὶ τὸ ἀναχαιτίζειν. ἀνασεσυρμένην ἔχων τὴν κόμην, ἀναφρίττουσαν. ὑπὲρ τὸ μέτωπον, τῷ μεταφρένῳ περιῤῥέουσαν, περικεχυμένην τῷ τένοντι. οὐκ ἐσφηκωμένην, οὐκ ἔνδετον. περισχιζο-

μένην τῷ μετώπῳ, ἢ τῷ μεταφρένῳ. τοῖς ὤμοις προσπαίζουσαν. ἐξηνεμωμένην κατὰ τῶν νώτων, ἢ ἐπὶ τῶν νώτων.

26 *Περὶ ψιλῶν.

Ψιλὸς τὴν κεφαλὴν, ἀποσεσυλημένος τὴν χαίτην, ἄθριξ, ἄκομος τὴν κεφαλὴν, ἄκοσμος, ἀπερικάλυπτος. τὴν ἐκ φύσεως σκέπην τῆς κορυφῆς ἀποβαλλόμενος. τὸ ἐπὶ κεφαλῆς χρήσιμον περίττωμα ζημιωθεὶς, λειοκάρηνος, ἀπεξυρημένος. οἷον ἐν χρῷ κουρίας, κατὰ τὰ φυλλοῤῥοοῦντα τῶν δένδρων ἀπανθήσας, ἢ τριχοῤῥυήσας. ἀπεψιλωμένος τὰς τρίχας, φάλαντος, ἀναφαλαντίας, φαλακρός. γυμνὸς τῶν τριχῶν. ψεδνὸς καθ' Ὅμηρον, καὶ τὰ ὅμοια.

27 *Μέρη τριχῶν.

Πλόκαμος, πλοκαμίς. ἀφ' ὧν καὶ αἱ τοῦ καπνοῦ περιστροφαὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς πλόκαμοι. βόστρυχος, βεβοστρυχωμένος. ἀφ' οὗ καὶ διαβεβοστρυχωμένον παρὰ Ἀρχιλόχῳ. βοστρυχίζων. καὶ παρὰ Ἀναξίλᾳ ἐβοστρύχιζον. εὐπλόκαμος, καὶ εὐβόστρυχος, ἀνὴρ ἅμα καὶ γυνή. Φερεκράτης δὲ, ὦ ξανθοτάτοις
28 βοστρύχοισι κομῶν, ἔφη. *τοὺς δὲ βοστρύχους καὶ κικίννους Ἀριστοφάνης καὶ Εὔπολις καλεῖ. οὓς καὶ παρωτίδας ὠνόμαζον. Κρατῖνος δὲ στημονίας κικίννους εἶπε, τοὺς στήμονι ὁμοίους ὑπ' ἰσχνότητος. Φερεκράτης δὲ τοὺς γυναικείους πλοκάμους, πλοκάδας καλεῖ. τὰς δὲ συνεστραμμένας τρίχας μετὰ ῥύπου, στόρθυγγας ἡ κωμῳδία καλεῖ. καὶ μὴν ὀπισθοκόμαι μὲν Εὐβοεῖς, ἀκροκόμαι δὲ Θρᾶκες λέγονται.

29 *Περὶ κουρᾶς καὶ τῶν κατ' αὐτήν.

Κουρᾶς δὲ εἴδη, κῆπος, σκαφίον, προκόττα, περιτροχαλάτη. προκότταν δέ φασιν εἶναι ὅταν τις τὰ πρόσθεν κομᾷ, οἷον τὰ πρὸ τῆς κοττίδος. Δωριεῖς δὲ τὴν κεφαλὴν οὕτω καλοῦσιν. οἱ δὲ οὐδὲ κουρὰν

οἴονται εἶναι τὴν προκόττα ν, ἀλλὰ αὐτὰς τὰς ὑπὲρ τὸ μέτωπον τρίχας. ἔλεγον δὲ καὶ πρὸς φθορὰν, ἢ φθεῖρα κείρεσθαι τὴν πένθιμον κουρὰν, ὡς Εὔβουλος ὁ κωμικός. ἐκαλεῖτο δέ τις κουρὰ καὶ Ἑκτόρειος κόμη. περὶ ἧς φησιν Ἀναξίλαος, τὴν Ἑκτόρειον τὴν ἐφήμερον κόμην. * Τιμαῖος δὲ τὴν κουρὰν ταύτην 30
προεστάλθαι μὲν δεῖν περὶ τὸ μέτωπον λέγει, περικεχύσθαι δὲ τῷ τραχήλῳ. ἔτρεφον δέ τινες ἐκ πλαγίου κόμην, ἢ κατόπιν, ἢ ὑπὲρ τὸ μέτωπον, ποταμοῖς, ἢ θεοῖς. καὶ ὠνομάζετο πλοχμὸς, ἢ σκόλλυς, ἢ σειρὰ τριχῶν. τὴν γὰρ κοσύμβην οὐκ ἂν προσοίμην. κοσύμβη δ' οὐκ Ἀττικὸν, ἀλλὰ μᾶλλον ὁ κρώβυλος. ἐκαλεῖτο δέ τι καὶ πηνήκη, καὶ προκόμιον προσθετὸν, οὐ γυναιξὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν· ὃ ἐνδεῶς τριχῶν ἔχοντες, εἰς κόμης λόγον πράττουσι. τὸν δ' αὐτὸν καὶ ἔντριχον ὠνόμαζον. * Οἱ δὲ περὶ τὴν κόμην 31
χειροτέχναι, κομμωταὶ, καὶ κομμώτριαι αἱ γυναῖκες. οἱ δὲ καὶ κεροπλάστας αὐτοὺς ἐκάλεσαν, ὅτι κέρας ἡ κόμη. ὃ καὶ Ὅμηρον δηλοῦν τινες ἔφασαν, εἰπόντα τὸν Πάριν, κέρ' ἀγλαόν. ὅθεν καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, ὀρθόκερως φρίκη, οἷον ὀρθόθριξ. καὶ κέρας βοὸς, τὴν τρίχα. εὐθετῆσαι δὲ ἔλεγον τὰς τρίχας, καὶ τὸ ὑπόσκειρον, εἶδος τριχῶν πλέγματος. ὥσπερ καὶ σπεῖρα. οὐ μὴν οὐδὲ τῶν κουρέων χειροτεχνία ἔξω τῆς κεφαλῆς.

* Περὶ κουρέων καὶ τῶν ἐργαλείων αὐτῶν. 32

Τοὺς δὲ κουρέας καὶ κορσωτῆρας ἐκάλουν. ὧν τὰ ἐργαλεῖα, κτένες, ξυρόν. ἡ δὲ θήκη, ξυροθήκη, ἢ ξυροδόχη παρὰ Ἀριστοφάνει καλεῖται. καὶ μαχαιρίδες, ἃς καὶ κουρίδας ὠνόμαζον. διὰ τοῦτο καὶ κόρσας τινὲς ἐκάλεσαν τὰς τρίχας, διὰ τὸ κείρεσθαι. ἔλεγον δέ τι οἱ κωμῳδοὶ καὶ κείρεσθαι διπλῇ μαχαίρᾳ, ἐπὶ τῶν καλλωπιζομένων. τὴν δὲ μάχαιραν ταύτην καὶ ψαλίδα κεκλήκασιν. * ἀκαρὴς μέντοι τὸ μικρὸν λέγεται, 33
ὃ διὰ σμικρότητα οὐκ ἔστι κεῖραι, ὅθεν καὶ ἀκαρὴς

καιρὸς, καὶ πλοῦς ἀκαριαῖος, ὁ βραχὺς, παρὰ Δημοσθένει. καὶ κείρειν, κείρεσθαι, κουρά. καὶ ἀποκεκαρμένον, ὡς Ὑπερίδης. καὶ ἀποκαρτέον, ὡς Εὔπολις. καὶ κουριᾶν δὲ τὸ κομᾶν ἔλεγον, ἀπὸ τοῦ δεῖσθαι κουρᾶς. ὥσπερ καὶ κουριῶν, ὁ αὐχμῶν, καὶ κομῶν. ἐν χρῷ κουριδίοισιν, ἐν χρῷ κεκαρμένοι. παρακόμους δὲ τοὺς κομῶντας ἔλεγον οἱ κωμικοί. Φερεκράτης δὲ, ἐν χρῷ κουριῶντας. καὶ αὐχμεῖν δὲ τὴν κόμην Ὅμηρος λέγει,

αὐχμεῖς δὲ κακῶς, καὶ ἀεικέα ἕσσαι.

34* καὶ αὐχμᾶν. Φρύνιχος δὲ ὁ κωμικὸς αὐχμᾶς ἔφη. αὐχμηρὸν δὲ τὸν τοιοῦτον κέκληκε Ξενοφῶν, ὡς Πλάτων αὐχμηρότατον. ἐπὶ δὲ τοῦ ἐναντίου Ὅμηρος,

λιπαροὶ κεφαλὰς, καὶ καλὰ πρόσωπα.

ἐκτενισμένοι μὲν εἴρηκεν Ἀρχίλοχος, καὶ Ἀναξίλαος, ἡμεῖς δὲ κτενίζομεν Τελέσιππον οἰκόσιτον. Ἀριστοφάνης δὲ, λούσησθε καὶ κτενίσησθε πρὸς τὸν ἥλιον. διεκτενισμένον δὲ ἐρεῖς, καὶ κτενίζειν, καὶ ἀκτένιστος,
35 ὡς Σοφοκλῆς. *ἔλεγον δὲ καὶ κεφαλὴν περίθετον, ὡς Ἀριστοφάνης. ὡς ἂν εἴποιεν οἱ νῦν περιθετὴν ὥσπερ καὶ περίθετον κόμην. καὶ παραλελέχθαι τὰς τρίχας, τὸ τὰς περιττὰς ἀφαιρεῖσθαι. ὅθεν καὶ παρὰ Φερεκράτει, ἄσμηκτος, ἀπαράλεκτος. καὶ παραπλέκειν τὰς τρίχας, τὸ ἀναπλέκειν. καὶ παραπεπλεγμένη Ἀθηνᾶ, ἡ ἀναπεπλεγμένη. καὶ ἐψήσασθαι δὲ τὴν κόμην, τὸ καταχρῶσαι ἔλεγον, καὶ τὴν κόμην ἠψήσατο. ἔλεγον δὲ καὶ ξανθίζεσθαι τὴν κόμην, καὶ μελαίνεσθαι. καὶ μέλασμα, τὸ τῆς κομης βάμμα. ὁ δὲ Ἀπόλλων, ἀκερσεκόμης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

36 *Περὶ κεφαλῆς καὶ τῶν ἔξω φανερῶν αὐτῆς μερῶν.

Ὑπόκειται δὲ τῇ κόμῃ, κεφαλὴ, καὶ δέρμα ἐλαφρόν τε καὶ κοῦφον ἐπιτέθειται κατακεκεντημένον, ᾗ φησι Πλάτων εἰς τὴν τριχῶν ἔκφυσιν. καὶ ὥσπερ φυ-

τὰ τὰς τρίχας ἐκκάρδον τῷ ἔνδοθεν πνεύματι. καὶ τὸ μὲν σύμπαν ὀστοῦν, καλεῖται κεφαλῆς κύτος. ἥρμοσται δὲ ἐκ συμβολῶν, αἳ καλοῦνται ῥαφαί, πριόνων δίκην ὠδοντωμένων κατὰ τὰς προβολάς τε καὶ κοιλότητας εἰς ἀλλήλας ἐνηρμοσμέναι. *ἐκάλουν δ' αὐτὰς 37
ἰατρῶν παῖδες στεφανιτιδάς τε καὶ λαβδοειδεῖς, καὶ λεπιδοειδεῖς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὀνόματα. καὶ ἐφιλονείκουν περὶ τοῦ πλήθους αὐτῶν, εἴτε πέντε χρὴ τὰς ῥαφὰς ἀριθμεῖν, εἴτε πλείους, εἴτε ἐλάττους. πάντων μὲν ὁμολογούντων ἐλάττους εἶναι τὰς τῶν γυναικείων κεφαλῶν ῥαφάς. Ἡροδότου δὲ φάσκοντος κατὰ τὸν ἐν Πλαταιαῖς φόνον ἐν τοῖς Περσικοῖς νεκροῖς εὑρεθῆναι κεφαλὴν μηδεμίαν σχοῦσαν ῥαφῆς συμβόλησιν.
*λέγει δέ που καὶ Ἄρατος ἐν τοῖς ἰατρικοῖς, 38

ἤδη γὰρ τότ' ὄπωπα καρήατα πολλὰ μὲν αὔτως
μεσσατίης κορυφῆς μούνῃ συνεέργμενα γραμμῇ,
πολλαὶ δ' ἀῤῥαφέες κεφαλαὶ πάγεν ἀνθρώποισι.

τὴν μέντοι κεφαλὴν οἱ ποιηταὶ καὶ κωδείαν καλοῦσιν, ἀπὸ τῆς τοῦ μήκωνος κεφαλῆς ὀνομάσαντες. καλεῖται δὲ τὸ μὲν σύμπαν, πόλος, κρανίον, καὶ κόγχος παρὰ Λυκόφρονι,

τυπεὶς σκεπάρνῳ κόγχον εὐθέτῳ μέσον.

*παρὰ δὲ Ἀριστοφάνει σκάφιον, 39

ἵνα μὴ καταγῇς σκάφιον πληγεὶς ξύλῳ.

τὸ δὲ ἔγκοιλον αὐτοῦ, κορυφή, ὃ καὶ μεσόκρανον ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς ὀνομάζεται μέτροις. τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ ἰνίου καὶ τοῦ βρέγματος στεφάνην καλοῦσι. τὸ δὲ ὑπὲρ τὸ μέτωπον, βρέγμα, καὶ βρεχμόν. τὸ δὲ ὑπ' αὐτὸ προῦχον, μέτωπον. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν, κροτάφους. τὸ δὲ κατόπιν, ἰνίον, διότι ἀπ' αὐτοῦ αἱ ἶνες ἐκπεφύκασιν. *ἡ δὲ τελευταία τῶν τριχῶν περὶ τὴν κε- 40
φαλὴν περίοδος, στεφάνη, καὶ περίδρομος ἐπικαλεῖται. τὸ δὲ ὑπὸ ταῖς θριξὶ πᾶν, κρανίον. τοὺς δὲ κροτάφους ἔνιοι καὶ κόῤῥας καλοῦσιν, ἀντὶ τοῦ κόρσας, ἤγουν κεφαλάς. καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ἐπὶ κόῤῥης παίειν,

καὶ Ὅμηρον δὲ αὐτοῖς νομίζουσι συμμαρτυρεῖν, εἰπόντα,

κόρσην ἡ δ' ἑτέροιο διὰ κροτάφοιο πέρησε.

41 *Νοσήματα κεφαλῆς.

Καὶ τὰ μὲν τῆς κεφαλῆς νοσήματα, κεφαλαία, καὶ κεφαλαλγία, ἡμικρανία, ἴλιγγος, σκοτοδινίασις, καὶ σκοτοδινία. Πλάτων δέ φησιν, ἐσκοτώθην, καὶ ἰλιγγίασα. καρηβαρία. καὶ καρηβαρικὸν ποτὸν, ἢ βρῶμα. τὸ δὲ ποιοῦν τὸ νόσημα, καροῦν Ἀντιφῶν φησι. κεφαλαλγὲς σιτίον, ὡς τὸν τοῦ φοίνικος ἐγκέφαλόν φησιν ὁ Ξενοφῶν. καὶ καρηβαρικὸν, τὸ πάθος, Τηλεκλείδης. τὸ δὲ ὑπὸ μέθης καρηβαρεῖν, καρηβαριᾷν Ἀριστοφάνης. τάχα δὲ καὶ τὸ καραδοκεῖν εἴη ἂν ἀπὸ τοῦ κάρα πεποιημένον. κυρίως ἐπὶ τῶν παραφερόντων τὴν κεφαλὴν, ὡς μὴ βληθεῖεν. εἰρήκασι δὲ οἱ κωμικοὶ καὶ κάτω κάρα κρεμᾶται, καὶ κραιπαλᾷν.

42 *Παρώνυμα κεφαλῆς.

Τὰ δὲ ἀπὸ κεφαλῆς ὀνόματα, περικεφαλαία, ἐγκέφαλος, παρεγκεφαλίς, κεφάλαιον. ἐπὶ κεφαλαίων, συγκεφαλαιώσασθαι, προσκεφάλαιον, κεφαλίδιον. ἐπὶ κεφαλὴν ὦσαι, ἐπὶ κεφαλὴν σπεύδειν, ὡς Ὑπερίδης. ἑτερεγκεφαλᾷν, ὡς Ἀριστοφάνης, τὸ παραφρονεῖν. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ κρανίου, κράνος, ἐπίκρανον, ἐπικράνιον, περίκρανον. περίκρανον δὲ οἱ παλαιοὶ τὸ στέμμα ἐκάλουν.
43 καὶ ποτίκρανον, τὸ προσκεφάλαιον οἱ κωμικοί. *Ἀπὸ δὲ τῆς κορυφῆς, κόρυς, καὶ κορυφαία. λέγοι δ' ἄν τις εὐκέφαλος, καὶ ὀξυκέφαλος, ὃν Ὅμηρος φοξὸν λέγει. μακροκέφαλος, ὡς τὸ περὶ Λιβύην ἔθνος. κυνοκέφαλος, ὡς τὸ ζῶον. εὐρυμέτωπος, ὁ καὶ μετωπίας ὀνομαζόμενος, ὡς Ἀλκιβιάδης. ἐχινοκέφαλον δὲ Κρατῖνος τὸν Περικλέα εἶπε. Πλάτων δὲ, μῦθον ἀκέφαλον. ἐκλήθησαν δὲ καὶ δικόρυφοί τινες, οὓς καὶ μακροβίους νομίζουσι.

* Περὶ τῶν ἐντὸς τῆς κεφαλῆς. 44

Τὸ δὲ ἔνδον ἐν τῇ κεφαλῇ, ἐγκέφαλος διπλοῦς κατὰ συμβολήν, εὐρυνόμενος κατὰ τὴν βάσιν τὴν ὄπισθεν, προνεύων εἰς τὸ πρόσθεν. περιειλήφασι δὲ αὐτὸν μήνιγγες δύο, ἡ μὲν ἔνδοθεν ἐρυθροτέρα, ἡ δὲ ἔξωθεν στερεωτέρα. καλοῦνται δὲ καὶ εἰλαρίδες, διότι περὶ μυελὸν εἰλοῦνται. ὑπὸ δὲ τὴν τοῦ ἐγκεφάλου βάσιν ἡ παρεγκεφαλίς, μυελὸς ἐγκεφάλῳ προσόμοιος, πλὴν ὅσον ἐστὶ μᾶλλον ὑπόξανθος τὴν χρόαν.
* Καταλήγει δὲ εἰς τὸν πρῶτον σφόνδυλον, ᾧ ἡ κε- 45
φαλὴ περιστρέφεται. καλεῖται δὲ καὶ ἐπικρανίς. καὶ ἀπ' αὐτῆς ὁ μυελὸς ἔοικεν εἰς τοὺς σφονδύλους ἐπιρρεῖν, ὁπόταν ὑπὸ τοῦ λεπτοτάτου καὶ καθαρωτάτου τῆς τροφῆς ὅ τε ἐγκέφαλος καὶ ἡ παρεγκεφαλὶς τρέφηται. ὑγρὸς δέ ἐστιν ὁ τοῦ ἐγκεφάλου μυελὸς καὶ ἀπαγής. ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ὁ τῶν ἄλλων ζώων συν-
εστηκώς. * καὶ γὰρ τῷ ἐγκεφάλῳ δωροφοροῦσι τὴν 46
τροφήν, τό θ' ἧπαρ παρὰ τοῦ λεπτοτάτου ἐν αὐτῷ αἵματος, καὶ ἡ καρδία ἀπὸ τοῦ καθαρωτάτου τοῦ ἐν αὐτῇ πνεύματος. Τὸ δὲ ὑπὸ τῇ κεφαλῇ, μέτωπον, καὶ μετώπιον. ἀφ' οὗ καὶ ἐν ἵπποις προμετωπίδιον. καὶ τὸ, μετωπηδὸν ἔταξαν τὰς ναῦς. καὶ κατὰ μέτωπον, καὶ ἀντιμετώπους, καὶ μέτωπον τῆς φάλαγγος. καλεῖται δὲ καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου δέρμα, προμετωπίδιον. αἱ δὲ ἐν αὐτῷ γραμμαί, στολίδες, καὶ ἀ-
μαρυγαί. * τὸ δὲ ὑπὸ τῷ μετώπῳ, πρόσωπον, ὃ μό- 47
νον ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων οὕτω καλοῦμεν. ἐπὶ γὰρ τῶν ζώων, προτομήν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ὀρνίθων ῥύγχος καὶ ῥάμφος. Ἀπὸ δὲ τοῦ προσώπου ὀνόματα, εὐπρόσωπος, δυσπρόσωπος, ἀπρόσωπος, καὶ τὰ ὅμοια. καὶ προσωπεῖον, τὸ μορμολύκειον. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ πρόσωπον, καὶ προσωπίς. ἡ δὲ νέα κωμῳδία καὶ προσωποποιὸν εἴ-
ρηκεν, ὃν ἡ ἀρχαία σκευοποιὸν ἐκάλει. * τὸ δὲ πρόσ- 48
ωπον, καὶ προσώπιον, ὥσπερ καὶ μορμολύκειον. καὶ προσωποῦττα δέ τι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὠνομάζετο χαλκοῦν ἀγγεῖον, ἐχίνῳ παραπλήσιον, περὶ τὸ στόμα

ἔχον πρόσωπα λεόντων, ἢ καὶ βοῶν, ἀφ' ὧν καὶ ὠνόμασται. τὸ δ' ἀποκεφάλισμα, κάθαρσιν κάρας, ῥύψιν ὀδόντων, ἀποδόντωσιν ἔλεγον· ἐξομμάτωσιν, νίψιν ὀμμάτων ῥύπου. ἀπαπροσωπίζεσθαι δὲ, τὸ καθαίρειν τὸ πρόσωπον, εἶπε Φερεκράτης· οὐδ' ἀποπροσωπίζεσθαι κνάμεις.

49 *Περὶ ὀφρύων.

Τὰ δὲ τοῦ προσώπου μέρη ὀφρὺς, ὀφρύες. καὶ ὀφρύων γεῖσσα, αἱ προβολαί. καὶ ὀφρύσιν ἀπογεισσῶσαι φησιν ὁ Ξενοφῶν. καὶ ὀφρύων τρίχωσις. καὶ ὀφρύες ἐπαιρόμεναι, καὶ δασυνόμεναι. καὶ τὰς ὀφρῦς αἴρων, ὁ ὑπερήφανος, ἢ ἀνασπῶν, ἢ σκυθρωπῶν, ἢ ἀνέλκων, ἢ συνέλκων, ἢ ἀνατείνων ὑπὲρ τὰ νέφη. καὶ τὰς ὀφρῦς δὲ συνάγων, ὁ φροντιστής. μεσόφρυον δὲ τῶν ὀφρύων τὸ μέσον, ὃ καὶ μετώπιον ὠνόμαζον. ἔλεγον δὲ καὶ σύνοφρυς ἀνὴρ, καὶ γυνή. τὸν δὲ τοιοῦτον
50 καὶ μίξοφρυν καλεῖ ὁ Κρατῖνος. *καὶ μὴν παρὰ τοῖς τραγῳδοῖς τὸ συνοφρυῶσθαι, ἐπὶ τῶν λυπουμένων. παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς τὸ νεύειν ὀφρυάζειν εἴρηται. ὅπερ Ὅμηρος ὀφρύσι νευστάζειν λέγει. καὶ ὀφρύας δὲ καλοῦσι τὰ ἀνέχοντα τῆς γῆς. ἤδη δέ τινες τῶν ἰατρῶν τύλους ὠνόμασαν ταύτας τὰς τρίχας. καλοῦνται δὲ τῶν ὀφρύων κεφαλαὶ μὲν τὰ πρὸς τῇ ῥινὶ μέρη, οὐρὰ δὲ τὰ πρὸς τοῖς κροτάφοις. παραφυλακτέον δὲ ὅτι καὶ συναποπίπτουσιν αὗται αἱ τρίχες, ὥσπερ καὶ αἱ ἐν βλεφάροις. ὅθεν μόνων ἀπέχονται ξυρούμενοι τὰς ἄλλας τρίχας οἱ τῶν Αἰγυπτίων ἱερεῖς.

51 *Περὶ ὀφθαλμῶν.

Εἶτα ἐφεξῆς, ὀφθαλμοί, ὄμματα, ὄψεις. καὶ τὰ ἀπὸ τούτων ὀνόματα, εὐόφθαλμος. καὶ εὐοφθαλμότερος, ὡς Ξενοφῶν. εὔοπτος, ὀξυωπὴς, ὀξυωπίας, ὀξυδερκής. ὀξυδερκέστατον δὲ Ἡρόδοτος λέγει. ἀμβλυωπία. ἀφ' ἧς ἀμβλυωπὸς παρ' Εὐριπίδῃ. ἀλλ' ἔστι

ποιητικώτερον. βέλτιον δὲ ὁ ἀμβλυωπῶν. ὀφθαλμία,
παραβλώψ, φολκὸς, διάστροφος, στρεβλός. ὁ γὰρ
στραβὸς ἰδιωτικόν. καὶ οἱ στραβῶνες ἐν τῇ νέᾳ
κωμῳδίᾳ.

* Διαφοραὶ ἐνεργειῶν.

Ἴλλος δὲ ὑπὸ τῶν ποιητῶν καλεῖται, καὶ ἰλλώ- 52
πειν ἐν τῇ κωμῳδίᾳ, τὸ παραβλέπειν, καὶ κατιλλώπειν,
τὸ καταβλέπειν ἐπὶ χλευασμῷ. καὶ δενδίλλειν ὁ-
μοίως τὸ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλειν. λέγεται δὲ καὶ
ταυρηδὸν ὑποβλέπειν. καὶ ἀναβλέπειν μὲν εἰς τὸν οὐρα-
νὸν, καταβλέπειν δὲ εἰς τὴν γῆν. ἀντιβλέπειν δὲ τῷ ἡλίῳ,
καὶ ἀντωπεῖν. δυσωπεῖσθαι δὲ τὸ ὑποπτεύειν τι ἰδόντα.
καὶ ὑπώπια τὰ ὑπὸ τοὺς ὦπας τῶν πληγῶν ἴχνη.
* καλεῖται δὲ καὶ οὕτω τὰ ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὀστᾶ. 53
ἐφ' ὧν καὶ τὰ ῥίνη. ταῦτα δὲ καὶ ὑποφθάλμια ἐκά-
λουν. καὶ παρωπὶς δὲ, ἡ καλουμένη τῶν γυνείων
προσωπίς. καὶ παρώπια, τὰ παρὰ τοὺς ὦπας τῶν ἵπ-
πων προβλήματα, ἅ τινες κανθήλια καλοῦσι. καὶ ὀπὴ,
δι' ἧς ἐστιν ἰδεῖν. καὶ ἐνώπια παμφανόωντά φησιν
Ὅμηρος τὰ ἐντὸς τῶν θυρῶν. οἱ δὲ τραγῳδοὶ προ-
νώπια, τὰ πρὸ τῶν θυρῶν. καὶ ἀνώπια, τὰ ἄνω,
ἀπὸ τῶν ὠπῶν. * καὶ περιωπὴ, ἡ περιάθρησις, ὡς 54
Θουκυδίδης. ὀπαίαν δὲ οἱ Ἀττικοὶ τὴν κεραμίδα ἐκά-
λουν, ἣ τὴν ὀπὴν εἶχεν. Ἱπποκράτης δὲ ὀφθαλμὸν ἰλ-
λαίνειν φησὶ, τὸν διάστροφον γενόμενον. καὶ ἀνίλλω-
μα, τὸ ἀνάβλεμμα. οἱ δὲ καὶ ἴλλους τοὺς ὀφθαλμοὺς
Ἰωνικῶς ὠνόμασαν. σιλλαίνειν δὲ, τὸ ἐπὶ χλευασμῷ
σείειν τοὺς ὀφθαλμούς. ὅθεν καὶ τὸ χλευαστικὸν ποίη-
μα, σίλλος. Ἔστι δὲ ἀπὸ τούτων, ὁρᾶν, προορᾶν,
ὑφορᾶσθαι, καθορᾶν, ὁρατὴ, ὁρατὰ, ἀόρατα, ὁρῶν,
καὶ ὁρώμενος, ὡς Ξενοφῶν, καὶ Δημοσθένης, ὅραμα
τὸ θέαμα. * Πλάτων δὲ καὶ ἀνόρατον εἶπεν ἐν Τι- 55
μαίῳ. παρορᾶν, παρεωρᾶσθαι, ἐνορᾶν, ἐνεωρακὼς,
παρεωρακὼς, περιορᾶν, ὑπερορᾶν, ἐφορᾶν. ἐκ τού-
των καὶ τὸ ἔφοροι, καὶ ἐφορεία, καὶ ἐφορωμένους,
καὶ ἐφορῶντας, ὡς Ξενοφῶν. καὶ τῆς ἐφορείας, ὡς

Λυσίας. ἐνορᾷ, καὶ συνορῶν. καὶ θέα, καὶ θεᾶσθαι, καὶ θέαμα, καὶ θέατρον, καὶ θεατὴς, καὶ συνθεατὴς, καὶ θεωρὸς, καὶ συνθεωρὸς, καὶ θεωρία, καὶ θεωρικὸν, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὅσ' ἂν ἀπὸ τοῦ θεᾶσθαι λέγηται. οἱ γὰρ Πυθῶδε, θεωροὶ, καὶ θεωρικὴ ὁδὸς, καὶ θεωρὶς ναῦς, ἀπὸ τοῦ πρὸς θεὸν ὁρούειν, ἢ ὁρμᾶν, ἢ ὁδεύειν λέλεκται.

56 *Ἀπὸ θέας.

Ὡσαύτως, θεατὸν, ἀθέατον, ἀθεάτως, καὶ οὐσία θεατή φησιν ὁ Πλάτων, καὶ θεάτρια, καὶ συνθεάτρια, ἡ παλαιὰ κωμῳδία. ἔστι δ' ἐκ τοῦ βλέπειν, βλέμμα, ἀνάβλεμμα, παράβλεμμα, ἀπόβλεμμα, παρὰ Φρυνίχῳ τῷ κωμικῷ. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ βλέπος ἐκάλεσε, καὶ βλέπησιν. ἐκ δὲ τοῦ βλέμματος, βλέπειν, ἐμβλέπειν, καταβλέπειν, παραβλέπειν, ὑποβλέπειν, ἀναβλέπειν, ἀντιβλέπειν, ἀποβλέπειν. Ξενοφῶν δὲ καὶ τὰ ἀναβλέμματα λέγει ἀντιβλέψεις. ἀποβλεπόμενοι, καὶ ἀναβλεφθῆναι. καὶ περίβλεπτος παρὰ Ἰσοκράτει, ὁ θαυμαστὸς καὶ ἔνδοξος. καὶ ἀποβλεφθῆναι ἐπὶ τοῦ θαυμασθῆναι Αἰσχίνης εἶπεν ὁ Σωκρατικός.

57 Ἀπὸ ὄψεως.

Ὄψις, καὶ ἡ αἴσθησις, καὶ τὰ ὄμματα. καὶ ὄψις ὁ ὄνειρος. ὄψομαι, ὀφθήσομαι, ὦμμαι, ὡς Ἰσαῖος. Ἀντιφῶν δὲ καὶ τὸ ὀψόμενος εἶπε, καὶ τῇ ὄψει, οἷον τοῖς ὀφθαλμοῖς. καὶ ὀπτὴρ, καὶ ἄοπτα. εἴη δ' ἂν ἐκ τούτων, ὑποψία, καὶ ὑπεροψία, καὶ ὑπερόψεσθαι, ὑπόπτως, αὐτόπτης, ὑπόπτης, ὑπερόπτης, ὑπεροπτικὸς, καὶ ἀνυποπτότερος, ὡς Λυσίας. καχύποπτος, ὡς Ἀριστοφάνης. καὶ ἀνύποπτος, ὡς Ξενοφῶν. καχυπο-
58 νόητος, ὡς Πλάτων. καὶ ἄοπτα, ὡς Ἀντιφῶν. *καὶ ἀπερίοπτοι, ὡς Θουκυδίδης. οὗτος δὲ καὶ πρόσοψιν, καὶ πρόοψιν, καὶ δίοψιν, καὶ ἔποψιν εἴρηκεν. Ἡρόδοτος δὲ καὶ ἄποψιν. ἐρεῖς δὲ καὶ δυσωπούμενος, καὶ παρῶπται, παρόψονται. καὶ ὡς Ἰσοκράτης, περίοπτοι,

καὶ περίβλεπτοι, καὶ ἀπόβλεπτος. καὶ ἀποβλεπτόμενος, καὶ αὐτόπται. καὶ σύνοπτον, ὡς Ἀνδοκίδης. καὶ σύνοπτα. καὶ ὡς Ἰσαῖος, εὐσύνοπτα. καὶ ὡς Δημοσθένης, ἐπόπτας. καὶ ἐποπτεῦσαι δὲ, ἐν μυστηρίοις. καὶ ἀνεπόπτευτον Ὑπερίδης φησί. καὶ διοπτεύειν, Κριτίας καὶ Ἀντιφῶν. ὁ αὐτὸς δὲ Ἀντιφῶν καὶ εἴσοπτοι. * ἐρεῖς δὲ καὶ ὕποπτοι. καὶ προῦπτον, ὡς Δημοσθέ- 59
νης. Ἡρόδοτος δὲ κατόπτας. Ξενοφῶν δὲ καὶ ὀπτῆρας. εἴρηται δὲ καὶ ὀπτήρια τὰ δῶρα τὰ παρὰ τοῦ πρῶτον ἰδόντος νυμφίου τὴν νύμφην διδόμενα. Ἐρεῖς δὲ καὶ ἀμβλὺ ὁρᾶν, ὀξὺ βλέπειν. καὶ ἐξομματῶσθαί φησιν Ἀριστοφάνης τὸν Πλοῦτον ἐν Ἀσκληπιοῦ. καὶ βλέμμα εὔτονον, καὶ ἑστηκὸς, καὶ σῶφρον, ὑγιαῖνον, σεμνὸν, ἀνδρῶδες, ἀνδρεῖον, ἀῤῥενωπὸν, ἀπειλητικόν.

* Περὶ διαφορᾶς ὀφθαλμῶν. 60

Καὶ τὰ ἐναντία, βλέμμα ὑγρὸν, θηλυκὸν, ἄνανδρον, θῆλυ, θηλυπρεπὲς, γυναικεῖον, ἀχρεῖον, ἀνατετραμμένον, καὶ τὰ ὅμοια. Κτησίας δέ φησιν, ἀναβάλλειν τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν Σαρδανάπαλον. προσήκοι δ' ἂν τούτῳ τῷ μέρει, τυφλὸς, τυφλούμενος, πεπηρωμένος τοὺς ὀφθαλμούς. πεπηρωμένον γὰρ ἐρεῖς μετὰ προσθήκης τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὸν τυφλὸν, ὡς ἄνευ προσθήκης ἄδηλον ὂν, ὁποίου μέρους ἡ πήρω-
σις. * ἀνάπηρος δέ ἐστιν ὁ πᾶν τὸ σῶμα πεπηρωμέ- 61
νος, ὡς Ἰσαῖος ἐν τῷ κατὰ Ἀριστάρχου, κατέλιπεν ἐν τῷ χωρίῳ γέροντας, καὶ ἀναπήρους. εἴρηκε δὲ Ξενοφῶν καὶ οὐδετέρως, ἀνάπηρα. Κρατῖνος δ' ἐν Πλούτῳ καὶ ἀναπηρίαν. τάχα δὲ καὶ τὸ ἔμπηρα τούτοις προσήκει καὶ ἄπηρα. Ὀφθαλμὸς δὲ λέγοιτ' ἂν, καὶ γλαυκὸς, γλαυκίων, χαροπὸς, μελανόμματος, μυωπίας, μελανόφθαλμος, ἑτερόφθαλμος. * τὸ δὲ 62
μονόφθαλμος παρὰ Ἡροδότῳ, ἐπὶ τῶν ἐκ φύσεως ἕνα ἐχόντων ὀφθαλμόν. οἷον, Κυκλώπων, καὶ Ἀριμασπῶν. Ῥηθείη δ' ἂν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξο-

ρύττειν, καὶ κοιλαίνειν, σβεννύναι, βαθύνειν, κενοῦν, σπαράσσειν, ἐκ πυθμένων ἀνασπᾶν, ἀνέλκειν, καὶ τὰ ὅμοια. καὶ ὀφθαλμὸς ὕφαιμος, ταραχώδης, καὶ κοιλόφθαλμος, καὶ κοιλοφθαλμιῶν, ὁ ἐξόφθαλμος. καὶ κυλοιδιῶν, καὶ ὑποφθαλμιῶν, ὁ φθονῶν. καὶ ἐποφθαλμιᾶν, τὸ ἐπιθυμεῖν τινός. καὶ ἐνοφθαλμιᾶσθαι, τὸ ἐπιθυμεῖσθαι,
63 Ὑπερίδης. * Λέγοιντο δ' ἂν, ὀφθαλμοὶ λάμποντες, φωσφόροι. ὡς καὶ Πλάτων, φωσφόρα ὄμματα. στίλβοντες, θυμοειδεῖς, πυρώδεις, μαρμαρυγὰς ἀφιέντες, αἴγλην, αὐγήν. ἡδεῖς, ἐπαγωγοί, ἐπέραστοι. καὶ τὸ ἀπ' αὐτῶν ἀπόρρεον, ἵμερος. τὸ δὲ λυόμενόν τε καὶ καταῤῥέον ἐκ τῶν ὀμμάτων ὑγρὸν, δάκρυον. ἀφ' οὗ τὸ δακρῦσαι, ἀποδακρῦσαι, καταδακρῦσαι, φιλόδακρυς, πολύδακρυς, ἄδακρυς, ἀδακρυτί. καὶ ὁ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἀρίδακρυς. καὶ ἀδακρύτους, ὡς Ἰσοκράτης.
64 * καὶ Ὅμηρος, ἀδακρύτω ἔχεν ὄσσε. δακρυῤῥοοῦντας δὲ Ἄλεξις. Ἐρεῖς δὲ καὶ κλαῦσαι, ἀνακλαῦσαι, ἀπέκλαεν, ὡς Ἡρόδοτος. ἀνακλαύσασθαι, κλαυθμυρίζεσθαι, κλαυθμὸς, κλαυθμυρισμὸς, ὡς Ἰσαῖος. παρὰ δὲ Πλάτωνι καὶ κλαυθμονή. ἄκλαυσος δὲ, παρ' Ὁμήρῳ, καὶ Σοφοκλεῖ δακρύων, κλαυθμυριζόμενος. κλαυσείσθαι δὲ οἱ κωμικοί. κλάειν, καὶ κλαυσιᾶν, τὸ κλαῦσαι θέλειν. κλαιήσειν δὲ, Δημοσθένης. Ξενοφῶν δὲ καὶ κλαυσίγελως. εἴρηται δὲ ἐκ τοῦ παρ' Ὁμήρῳ,

δακρυόεν γελάσασα.

65 * Περὶ νοσημάτων ὀφθαλμῶν.

Νόσημα δὲ ὀφθαλμῶν, ὀφθαλμία. ἐπιτάραξις ὀμμάτων, παρὰ Πλάτωνι γλαμᾶν, καὶ λημᾶν. νυκτάλωψ, καὶ ἄργεμος, τὸ λεύκωμα. καὶ ὁ τοῦτ' ἔχων ἄνθρωπος, ἐπάργεμος. Ἀριστοφάνης δὲ σῦκα τὰ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἕλκη λέγει. σκνιπὸν δὲ, τὸν ἀμυδρῶς βλέποντα. καὶ Σιμωνίδης ὁ ἰαμβοποιὸς, ἢ τυφλὸς, ἤ τις σκνιπὸς, ἢ μέγα βλέπων.

* Περὶ βλεφάρων καὶ τῶν περὶ αὐτά. 66

Μέρη δὲ ὀφθαλμοῦ, βλέφαρα μὲν, τὸ ἐπιτεταμένον δέρμα, καὶ συγκλεῖον τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἃ καὶ καλύμματα καλεῖται. ὧν τὰ ὑπεράνω, σκήνια. ὅθεν καὶ τὰ περὶ τὰς ὀφρῦς γεῖσσα, ἐπισκύνια. καὶ κύλα δὲ, καὶ ἀνάκυλα, καὶ ἐπικυλίδες. ἀφ' ὧν καὶ τὸ κυλοιδιᾶν. οἱ καὶ κύλον μὲν, τὸ κάτωθεν βλέφαρον, τὸ δὲ ἄνωθεν, ἐπικυλίδα, ἢ κυλίδα. * τὰς δὲ ἐπὶ τῶν βλε- 67
φάρων γραμμὰς, οἷον, ῥυτίδας, ἕλιγγας οἱ ποιηταὶ λέγουσιν. ἐπὶ δὲ τῶν βλεφάρων ἐρεῖς, μῦσαι, καὶ ἐπιμῦσαι, καὶ καταμῦσαι, συμβαλεῖν τὰ βλέφαρα, καὶ ἐπιβαλεῖν, καὶ καταβαλεῖν, καὶ προσβαλεῖν, καὶ κλεῖσαι, καὶ ἐπικλεῖσαι, καὶ συγκλεῖσαι, καὶ σκαρδαμύξαι λέγουσι. καὶ ἀσκαρδαμυκτὶ, Ξενοφῶν. ἀσκαρδαμυκτεῖν, καὶ ἀσκαρδάμυκτος, Ἀριστοφάνης. καὶ συνελεῖν δὲ βλέφαρον, τὸ κατανυστάξαι. * μεμνῆσθαι 68
δὲ χρὴ ὅτι Ἀριστοτέλης ἔφη μὴ δύνασθαι συνελθεῖν βλέφαρον ῥαγὲν, ὥσπερ οὐδὲ πόσθην, οὐδὲ γνάθον. βλεφαρίδες δὲ λέγονται αἱ ἐκπεφυκυῖαι τῶν βλεφάρων τρίχες, οὐ κόσμος τοῖς ὀφθαλμοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ χρείαν ἔχουσαι τὴν προβολὴν, ὡς τὰ προσπίπτοντα λυπηρὰ ἀποστέγοιεν, καὶ τὰς ὄψεις κατευθύνουσαι, μὴ ἐῷεν πλανᾶσθαι. διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεὸς ἰχθύσι μὲν οὐδὲ βλεφάρων μετέδωκεν, * ὄρνισι δὲ 69
βλεφάρων μὲν, οὐ μέντοι καὶ βλεφαρίδων· τοῖς ἄλλοις ζώοις καὶ βλεφαρίδων μὲν, ἀλλ' οὐχ ἑκατέρωθεν· τὰ γὰρ κάτω βλέφαρα ψιλὰ αὐτοῖς τριχῶν. ὅθεν καὶ ὁ Σίμων τοῦτο ὄνειδος τῆς ἀμαθίας Μίκωνι προήνεγκεν, ὅτι καὶ τὰς κάτω βλεφαρίδας προσέγραψεν ἵππου γραφῇ. ὧν δὲ μερῶν αἱ βλεφαρίδες ἐκπεφύκασι, καλοῦνται ἔλυτρα, καὶ ἐντριχώματα, καὶ ὄρχοι, καὶ ταρσοί.

* Περὶ τῶν ἐντὸς τῶν ὀμμάτων. 70

Ὀμμάτων δὲ τὸ μὲν ἐν μέσῳ μέλαν, κόρη. ἧς ἡ αὐγὴ, γλήνη. καὶ ὁ περιθέων αὐτὴν κύκλος, γραμ-

μὴ κυκλοτερής, καὶ ἶρις. τὸ δὲ μετὰ τὴν κόρην λευκὸν ἅπαν, σφενδόνη, καὶ λογάς. τὰ δὲ μέρη τῶν ὀφθαλμῶν, χιτῶνας ἐκάλεσαν οἱ ἰατροί. τέσσαρες δέ εἰσι τὸν ἀριθμόν. καὶ καλεῖται ὁ μὲν ἐξώτατος, κερατοειδής, ὅς ἐστι λευκός, στερεός, δυσδιαίρετος, νευρώδης, χονδρώδης, παχύς, διαφανής. ὁ δὲ ὑπ' αὐτὸν δεύτερος, ῥαγοειδής, ἢ ῥοδοειδής, ὅς ἐστι δασύς, 71 αἱματώδης, χαροειδής, ἢ χοροειδής, ἐκτετρημένος. * ὁ δὲ τρίτος, φακοειδὴς καλεῖται, καὶ κρυσταλλοειδής, καὶ ὑαλοειδής. ὁ δὲ τέταρτος, ἀραχνοειδής, καὶ ἀμφιβληστροειδής. τά γε μὴν ἔγκοιλα τῶν ὀφθαλμῶν, κύγχοι καλοῦνται, ὁ παρὰ τοῖς βλεφάροις περίδρομος. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν τῶν βλεφάρων ἄκρα, κανθοί. ὧν αἱ ῥίζαι, ἐγκανθίδες, ἢ ἐπικανθίδες. καὶ οἱ μὲν πρὸς τῇ ῥινί, ῥαντῆρες, καὶ πηγαί, ὅτι καὶ ἀπ' αὐτῶν τὸ δάκρυον ἔρχεται. οἱ δὲ ὑπὸ τοὺς κροτάφους, παρωπίαι. τὰ δὲ παρὰ τῇ κόρῃ μέλανα, πεσσοί. ὁ δὲ ὑπὸ τὴν ἶριν κύκλος, ὁ τῷ λευκῷ προσιών, ἅλως. τὸ δὲ καταλῆγον τῶν λογάδων, κρήμνον καλεῖται. ἠὼν δέ, πᾶσα ἡ τῶν ὀφθαλμῶν περιγραφή.

72 * Περὶ ῥινὸς καὶ ὀσφρήσεως.

Ῥίς, καὶ μυκτήρ, καὶ μυκτῆρες, παρὰ δὲ τοῖς ἰατροῖς καὶ ῥώθωνες. παρὰ δὲ Σοφοκλεῖ οἱ αὐτοὶ καὶ μύξαι. ὅθεν ἴσως καὶ ἐν τῇ κοινῇ χρήσει λύχνος δίμυξος. καὶ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ τὸ προμύξαι τὸν λύχνον προβῦσαι. ἀνατέτρηνται δὲ οἱ μυκτῆρες δύο αὐλοῖς, εἰς ὁλκὴν πνεύματος. καὶ εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἀναδιδοῦσι τοῖς αὐλοῖς. ὁδὸν δὲ εἰς τὴν ὑπερῴαν ἔχουσι, καθ' ἣν τρυπήμασιν εἰσρεῖ τε καὶ ἐκρεῖ τὸ πνεῦμα.

73 * Ῥινὸς δὲ σχήματα, γρυπός, ἐπίγρυπος, ὃν καὶ βασιλικὸν οἴονται. σιμὸς δέ, ὃν εὔχαριν νομίζουσι. Πλάτων δὲ καὶ σιμοπρόσωπον εἶπεν ἐπὶ ἵππου. καὶ ἀνασιμήνασθαι λέγουσι τὸ ὀσφρώμενον τῷ σχήματι τῆς ῥινὸς μυσάξασθαι. ἐπὶ δὲ τοῦ σιμοῦ φαίης ἂν ὡς ἔστιν ἡ ῥὶς ἐκ μέσου κοίλη. ὥσπερ ἐπὶ τοῦ γρυποῦ

ῥὶς καμπύλη. εὔριν, εὐθύρις. καὶ ἐπὶ τοῦ εὐθύρινος,
δικαία ῥὶς, εὐθυτενὴς, ἐξίσου τὸ πρόσωπον διακρί-
νουσα. * παραπέμπει γὰρ καὶ εὐθύνει τοὺς ὀφθαλ- 74
μοὺς τῇ καθ' ἑαυτὴν ἀνοχῇ. αἴσθησις δ' ἐστὶν ὀσ-
φρήσεως, καὶ ἀέρος εἰσροή. Λέγοις δ' ἂν ἀπὸ ῥινὸς,
εὔρινος, ἄρινος, καὶ ῥινηλατεῖν, τὸ τὰς ὀσμὰς ἕλκειν.
καὶ ῥινηλάτην κύνα, ἡ τραγῳδία. καὶ κατ' ἄλλην χρείαν,
ὀσφρᾶσθαι, τὸ τὰς ὀσμὰς ὑποδέχεσθαι, ἕλκειν τὰ προσ-
φερόμενα πνεύματα τῇ ῥινὶ, τῇ εὐωδίᾳ εὐφραίνεσθαι,
τὴν δυσωδίαν ἐκτρέπεσθαι, τὰ εὐώδη εἰδέναι. * ἡ μὲν οὖν 75
αἴσθησις ὄσφρησις καλεῖται. τὸ δὲ δι' αὐτῆς, ὀσφραίνε-
σθαι, ὀσφρᾶσθαι, ὀσφρώμενος, ὀσμώμενος. καὶ ὀσμὴ δὲ
ἐρεῖς, καὶ πνεῦμα, καὶ αὖρα. καὶ ὄζει, καὶ ὄδωδεν.
Ἀριστοφάνης δὲ καὶ ὀζήσει εἴρηκε. πνεῖ εὐῶδες, δυσ-
ῶδες, καὶ εὔπνουν, καὶ εὔοσμον. καὶ εὔπνοια, εὐ-
οσμία, εὐοδμία, δυσοσμία, δύσοσμον, δυσωδία, κα-
κοσμία. ἡ δὲ ὀδμὴ καὶ εὐοδμία δοκεῖ μὲν τοῖς πολ-
λοῖς εἶναι καλὰ ὀνόματα. ἔστι δὲ ποιητικά. * ἐν δὲ 76
τοῖς καταλογάδην, Ἰωνικὰ καὶ Αἰολικά. παρὰ δὲ
Ἀντιφῶντι μόνῳ, ὀσμὰς καὶ εὐοσμίαν εὕροι τις ἄν.
καὶ μὴν καὶ ὀσμυλία ἰχθύων τὶ γένος, ἡ ὑπὸ πολ-
λῶν ὄζαινα καλουμένη. πολύποδος δέ ἐστιν εἶδος, ἔ-
χον μεταξὺ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν πλεκτανῶν αὐλὸν
δυσῶδες πνεῦμα ἀφιέντα. τραπόμενον εἰς τοὖψον λα-
βεῖν ὀσμυλίδια, καὶ μαινίδια, καὶ σηπίδια, ὥς φη-
σιν Ἀριστοφάνης. ἐρεῖς δὲ, εἰσκρίνεται κατὰ τὰς ῥῖ-
νας τὸ πνεῦμα, εἰσρεῖ, ἐκρεῖ, εἰσχεῖται, προχεῖται,
εἰσπνέομεν, ἐκπνέομεν, εἰς τὸν ἀέρα ἀναπνέομεν. * καὶ 77
ἀναπνοὴ, παρὰ Πλάτωνι. ἡ πνοὴ δὲ ἐπὶ φυσήματος
ἢ ἀνέμου, παρὰ Θουκυδίδῃ. καὶ μυκτῆρες εὐπνοώτε-
ροι παρὰ Ξενοφῶντι. ἐρεῖς δὲ, δοκιμάζομεν τὰς ὀσ-
μὰς, διακρίνομεν τὰ πνεύματα, πνεῦμα εἰλικρινές.
καὶ οἶνος ἀνθοσμίας, εὐώδης. τὸ δὲ ἐξ ἀρωμάτων
πνεῦμα, εὐῶδες. ἡ ἐν τοῖς τράγοις δυσωδία, ὥσ-
περ καὶ ἡ ἐν ταῖς μασχάλαις, κινάβρα καλεῖται.

καὶ γράσος δὲ εἴρηται ἀλλαχοῦ, καὶ ἐν Πόλεσιν Εὐπόλιδος.

78 * Περὶ νοσημάτων ῥινός.

Νόσημα δὲ ῥινὸς, τὸ μὲν ἐκ φύσεως, κόρυζα, καὶ κατάῤῥους. τὸ δὲ δυσίατον, πολύπους. τὸ δὲ ῥεῦμα, μύξα κατὰ Ἱπποκράτην, κόρυζα κατὰ Ἀττικούς. τὸ ταύτην ἀφαιρεῖν, ἀπομύττειν. τὸ δὲ ἀπεμύττετο, τὸ ὑλίζεσθαι τὰς ῥῖνας, ἔφη Κρατῖνος. ἤδη δέ τινες τῶν κωμικῶν τὸ ἐπὶ κέρδει ἐξαπατᾶν ἀπομύττειν εἶπον. μυκτηρίζειν δὲ Λυσίας. καὶ τὸ μυσάττεσθαι, ἀπὸ τοῦ τῷ μυκτῆρι ἐνδείκνυσθαι τὸ δυσχεραίνειν. γίγνεται δὲ διὰ μυκτήρων καὶ τὸ ῥέγκειν. καὶ τὸν εἴρωνα τινὲς μυκτῆρα καλοῦσι. καὶ μυκτηρισμὸν τὴν ἐξαπάτην Μένανδρος.

79 * Περὶ τῶν τῆς ῥινὸς μερῶν.

Τῆς δὲ ῥινὸς μέρη, τὰ μὲν κοιλώματα, θαλάμαι, μυκτῆρες, μυξωτῆρες, ὀχετεύματα. αὐτῆς δὲ τῆς ῥινὸς τὸ μὲν ὑπὸ τὰς ὀφρῦς ἠθμὸς, δι' οὗ διηθεῖται τὸ πνεῦμα. τὸ δὲ μέσον χόνδρος. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν ἐπὶ τὰ μῆλα νεύοντα ὀστώδη, ῥινὸς ῥάχις. τὸ δὲ τὰ τρυπήματα διαιροῦν ὥσπερ τειχίον, κίων, καὶ διάφραγμα, καὶ στυλίς. ἔνιοι δὲ, τὸ μὲν ἔνδον διατειχί-
80 ζον, διάφραγμα ῥινός. * τὸ δὲ ὑπὲρ αὐτὸ προῦχον σαρκῶδες, ὡς ἐπὶ τὸ χεῖλος φέρον, κίονα. τὸ δὲ ἀκρορίνιον ὅλον, σφαίριον. καὶ τὰ μὲν ἔξωθεν τοῦ σφαιρίου ἑκατέρωθεν, ὑπῆναι, ἢ πτερύγια. τὰ δὲ ἔνδοθεν, μύξαι τε καὶ θαλάμαι, ὡς εἴρηται. τὸ δὲ ἔδαφος αὐτῶν, ληνοί. αἱ δὲ ὑπὸ τῇ ῥινὶ τρίχες, μύσταξ, ὑποῤῥίνιον, προπωγώνιον, πρώτη βλάστη. αἱ δὲ πρὸς τῷ κάτω χείλει, πάππος. τὸ δὲ ἐξ ἀμφοῖν, ὑπήνη. ἀπὸ δὲ ῥινὸς ὀνόματα, εὔρινες κύνες, καὶ ἄρινες.

81 * Περὶ ὤτων καὶ τῶν κατ' αὐτά.

Καὶ μὴν ἐπί γε τὰ ὦτα ἀνιόντων, αἱ μὲν ὑπὲρ τὸ μέτωπον περὶ τοὺς κροτάφους σάρκες, μύες. καὶ

κέρατα δέ τινες αὐτοὺς ἐκάλεσαν. τὰ δὲ ὦτα, ἀκοαί.
ἀλλὰ καὶ τὸ ἄκουσμα, ἀκοή. ἀκούειν, κατακούειν, ὑ-
πακούειν, παρακούειν. ὑπήκοοι, κατήκοοι, εὐήκοοι,
δυσήκοοι, ὀξυήκοοι, βαρυήκοοι, αὐτήκοοι. καὶ ἐξ
αὐτῶν σχηματιζόμεναι λέξεις, ἀξιάκουστον, ἀνηκουστῶ,
ἀνήκουστον, ὡς Ξενοφῶν. * ἀνήκοος, ἀνηκουστία, ἄκουσ- 82
μα, ὀξυηκοΐα. Αἰσχίνης δὲ ἀκρόαμα εἶπε. καὶ ἀκροατὴν
δὲ Ξενοφῶν. φαῦλον δὲ ὁ Μενάνδρου ἀκουστὴς
ἀντὶ τοῦ ἀκροατής. Πλάτων δὲ ξυνήκοοι. καὶ εἰσα-
κοῦσαι. καὶ εὐήκοος γενοῦ, ἐν εὐχῇ παρὰ Φρυνίχῳ
τῷ κωμικῷ. κωφὸς, κωφότης, κυψέλη. καὶ κυψελὶς,
ὁ ἐμφράττων τὴν ἀκοὴν ῥύπος. τὸ δὲ ἐμπεπλῆσθαι
τὴν ἀκοὴν, ἐπὶ τὸ ταῖν χεροῖν φραγῆναι. * καὶ ἐπιλα- 83
βεῖν δὲ τὰ ὦτα, πεφράχθαι τὰ ὦτα, καὶ διατεθρύλ-
ληκέ μου τὰ ὦτα. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν γυμνασίοις πληγῶν,
τὰ ὦτα κατεαγέναι. καὶ ὠτοκάταξις. ὠτογλυφὶς δὲ εἴ-
ρηται παρὰ Πλάτωνι τῷ κωμικῷ ἐν Συμμαχίᾳ, σὺν
ἐλαίῳ ὠτογλυφίδα λαβοῦσα, ἀνασκάλλεται. ἀμφωτί-
δας δὲ εἶπε Πλάτων ὁ φιλόσοφος. καὶ νεὼς δὲ ἐπω-
τίδες ὠνομάζοντο καὶ ἀμφωτίδες. ἐνώτια μέντοι καί
ἐστιν ὁ κόσμος ἐν τοῖς ὠσὶν, ἃ καὶ ἐλλόβια, καὶ ἑ-
λικτῆρες. * ἐκαλοῦντο δέ τινες ὦτα καὶ ὀφθαλμοὶ βα- 84
σιλέως, οἱ τὰ λεγόμενα διαγγέλλοντες, καὶ τὰ ὁρώμε-
να. ἀπὸ δὲ τούτων τὸ ὠτακουστεῖν πεποίηται. Αἰσχί-
νης δὲ ὁ Σωκρατικὸς καὶ ἐπ᾽ ἀμφότερα τὰ ὦτα κα-
θεύδειν λέγει. καὶ ἡ ὀπὴ δὲ τῶν ὤτων ἡ παραπέμ-
πουσα τὴν φωνὴν εἰς τὴν ψυχὴν, σκολιὸς πόρος τῆς
ἀκοῆς λέγεται. μετὰ δὲ τοὺς κροτάφους δύο ὀστῶν
εἰσὶ πλαγίων συμβολαὶ, περιειληφότων τὰ ὦτα· * ὀνο- 85
μάζονται δὲ, ζυγώματα, καὶ καρκῖνοι. τῶν γε μὴν
ὤτων ἡ μὲν ἔξωθεν περιβολὴ, κοχλίας, ἡ δὲ ἔνδοθεν,
σκάφος. καὶ τὸ μὲν ἐπὶ τοὺς κροτάφους ἐπικλινὲς,
πτερύγιον. τὸ δὲ κάτω, λοβός. τὸ δὲ ἔνδον, κυψέλη,
ἀφ᾽ ἧς καὶ ὁ ῥύπος οὕτω καλεῖται. τὸ δὲ κοῖλον, ἀ-
στακός. τὸ δὲ ὥσπερ ἔδαφος, κρότων. τοῦ δὲ κοίλου
τὸ μὲν ὑπὸ τὸ πέρας τοῦ κροτάφου ἐπανεστηκὸς εἰς

τὸ ἔσω νεῦον, τράγος. τὸ δὲ ἀντικείμενον, ἀντίτρα-
γος. ὥσπερ καὶ τοῦ λοβοῦ τὸ μὲν προῦχον, προλό-
86 βιον, *τὸ δὲ παρὰ τῇ κυψέλῃ, τέττιξ. τὸ δὲ ὑπὲρ τὸν
τέττιγα τραχυνόμενον, ὅπερ ἐστὶ τῆς ἀνωτάτω περι-
φερείας πέρας, ἀντιλόβιον. καὶ τὸ μὲν πρὸς τῷ κρο-
τάφῳ τοῦ τράγου, ἀκόνη. ἡ δὲ περὶ τὴν κυψέλην
κοιλότης, ἐχινίσκος. τὸ δὲ κατὰ τὸ τρύπημα μέρος,
καμάρα. τὸ δὲ ἐντὸς, κύαρ. μύκων δὲ, τὸ κατὰ τὴν
ῥίζαν ὑπὸ τὸν λοβόν. ἡ δὲ πᾶσα περιαγωγὴ τοῦ ὠ-
τὸς ὑπὸ τὸ πτερύγιον, ἕλιξ. καὶ τὸ ἀνθεστηκὸς αὐτῇ,
ἀνθέλιξ. καὶ τὸ ὑπ' αὐτῇ, κόγχη. ταῦτα μὲν δὴ ἰα-
τροὶ προσεξεῦρον τὰ ὀνόματα. ὁ δ' Ἀριστοτέλης
τὰ περὶ τὸ οὖς μέρη ἀνώνυμα οἴεται, πλὴν λοβοῦ.

87 *Περὶ τῶν ἐν τῷ προσώπῳ μήλων.

Τῆς ῥινὸς δὲ ἑκατέρωθεν ἀνέστηκεν ὑπὲρ τὰς παρειὰς τὰ καλούμενα μῆλα, ἅ ἐστιν ὑποφθάλμιος φρουρὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς διατειχίζοιντο εἰς ἀσφάλειαν, ἄνωθεν μὲν ταῖς τῶν ὀφρύων προβολαῖς, κάτωθεν δὲ ταῖς τῶν μήλων ἀνοχαῖς. ὠνόμασται δὲ μῆλα παρὰ τὸ ἀνθεῖν ἐν ὥρᾳ. ταῦτα καλοῦνται καὶ παρειαὶ, καὶ γνάθοι. καὶ ὄνομα μὲν ἀπὸ τῶν παρειῶν, ὁ εὐπάρειος, καὶ καλλιπάρειος. καὶ ἀνθοῦσαι παρειαὶ, καὶ εὐανθεῖς, καὶ ἐρυθαινόμεναι, λάμπουσαι, στίλβουσαι, ἐρυθριῶσαι, ὑποφαίνουσαι τὴν τῆς αἰδοῦς χρόαν, ὡς ὑπολάμπειν αὐταῖς τὸ ἦθος, ὡς ἐμφαίνεσθαι τὴν αἰδῶ.

88 *Περὶ πώγωνος.

Περὶ δὲ τὰς παρειὰς, ἡ μὲν πρώτη τριχῶν ἄνθη, χνοῦς. ὅθεν καὶ τὸ χνοάζειν παρὰ τοῖς ποιηταῖς. καὶ ἴουλος παρὰ τὸ ἕρπειν, καὶ πώγων. ἐπειδὰν δ' ὑποπλησθῇ, καὶ γένειον κατὰ χρῆσιν ὀνομάζεται. ὅθεν ἀγένειος, τραγικώτερον. βαθυγένειος, εὐγένειος, μαθηγένειος. παρὰ δὲ τοῖς ποιηταῖς, εὐπώγων τις εἴρηται, ἀλλ' ἔστι σφόδρα εὐτελές. Παρὰ Δίωνι δὲ τῷ

τραγικῷ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Συνεκδημητικῷ καὶ σπανοπώγων τις ὀνομάζεται. δασυπώγων δὲ ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις. καὶ πωγωνίας δὲ, καὶ πώγωνες, αἱ ἀκίδες παρὰ τοῖς ποιηταῖς, ἃς Ὅμηρος γλωχῖνας καλεῖ. ἐν τῇ τραγῳδίᾳ, πώγων πυρὸς, ἡ εἰς ὀξὺ ἀναδρομὴ τῆς φλογός.

* Περὶ χειλέων. 89

Ἕποιτο δ' ἂν τούτοις χείλη. ὧν τὸ μὲν ἄνω, τὸ δὲ κάτω λέγεται, ὥσπερ καὶ αἱ ὑπ' αὐτὰ, γένυες, καὶ σιαγόνες. ὧν ἡ μὲν ὑπερκειμένη πᾶσι τοῖς ζώοις, πλὴν κροκοδείλων, ἀκίνητος, ἡ δὲ ὑποκειμένη προσάγεται πρὸς κατεργασίαν τῆς τροφῆς, ἥτις μόνοις κροκοδείλοις πέπηγεν. Ὅμηρος δὲ τὰ χείλη ἕρκος ὀδόντων καλεῖ· οἱ δὲ παλαιοὶ κωμικοὶ χελύνας. ἀπὸ δὲ χειλέων τὰ μέτρα· ἰσοχειλῆ μὲν, τὰ ἐπίμεστα· ὑπερχειλῆ δὲ, ὧν ὑπεραίρει τὸ χεῖλος· ἐπιχειλὲς δὲ, τὸ ἐνδεές. Ἀριστοφάνης ἐπιχειλῆ πράγματα εἶπε τὰ ἐπιπόλαια. * Εὔπολις δὲ καὶ νηὸς χείλη εἴρηκεν. ἀνωρόρθιά, ἡ περὶ τὰ χείλη τῆς νεώς. τὸ δὲ συνάγειν τὰ χείλη, μοιμύλλειν ἡ κωμῳδία καὶ μοιμυλλᾶν φησι. τὸ δὲ διακινεῖν τὰ χείλη, διαμυλλαίνειν. καὶ γὰρ τὰ χείλη, μύλλα προσαγορεύουσι. τῶν δὲ χειλέων τὸ μὲν περὶ τὸ ὅλον στόμα, κημός· ἡ δὲ ἐν τῷ ἄνω χείλει κοιλότης, φίλτρον· ἡ δὲ ἐν τῷ κάτω, τύπος, ἢ νύμφη. καὶ τὸ μὲν προῦχον αὐτῶν, προχείλιδια, πρόχειλον. ἡ δὲ εἰς ἄλληλα τῶν χειλῶν συμβολὴ, προστόμιον, ἢ προστομία. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν αὐτῶν ἐπὶ τὰς γνάθους καταλήγοντα, χαλινοί. 90

* Περὶ ὀδόντων. 91

Οἱ δὲ ὀδόντες ταῖς γένυσιν ἐμπεφύκασι δύο καὶ τριάκοντα, ἑκκαίδεκα ἑκατέρᾳ σιαγόνι ἐγγεγομφωμένοι. ὧν οἱ μέσοι τέσσαρες καλοῦνται τομεῖς, καὶ διχαστῆρες, καὶ κτένες, καὶ γελασῖνοι. τὸ μὲν, ὅτι τέμνουσι τὴν τροφὴν, καὶ διαιροῦσι, καὶ διχάζουσι τὸ προσπεσόν· τὸ δὲ, ὅτι γυμνοῦνται γελώντων· τὸ δὲ,

ὅτι κτείνουσιν ὃ ἂν λάβωσιν. οἱ δὲ ἑκατέρωθεν ἑκατέρᾳ τῇ σιαγόνι δύο, κυνόδοντες, διὰ τὴν ὀξύτητα,
92 ὡς τοῖς τῶν κυνῶν προσεοικότες. *καὶ οὗτοι μὲν μιᾶς ῥίζης ἐκπεφύκασι. παράκεινται δὲ αὐτοῖς δύο ῥιζῶν ἐξηρτημένοι οἱ λεγόμενοι γόμφιοι, πέντε ἑκατέρωθεν, ὧν εἰσι καὶ οἱ λεγόμενοι μύλοι, διὰ τὸ λεαίνειν ἴσως τὴν τροφὴν, ὡς ἡ σιτουργὸς μύλη. εἰσὶ δὲ πέντε τῶν τομέων ἑκατέρωθεν, τρισὶ ῥίζαις ἐγγεγομφωμένοι. μεθ' οὓς τελευταῖοι οἱ σωφρονιστῆρες. οἷς ἑκατέρωθεν οἱ ὀψίγονοι μετὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος ἀναφυόμενοι.
93 *κραντῆρας δὲ αὐτοὺς ἄλλοι τε καὶ Ἀριστοτέλης καλεῖ, λέγων ἐνίοις καὶ μετὰ τὸ ὀγδοηκοστὸν ἔτος αὐτοὺς ἀνίσχειν. ἐν ἑκατέρᾳ δὲ σιαγόνι τοὺς ἴσους ἀνταριθμητέον. τῶν μέντοι μύλων τὸ μὲν πρὸς τῇ σαρκὶ, βωμίσκον καλοῦσι. τὸ δὲ λεαῖνον τὰ σιτία, τραπέζας. καὶ τὰς κοιλότητας, ὁλμίσκους. τὸ συναμφότερον, φάτνας, ἢ φατνίας. καὶ σύμπας μὲν ὁ τῶν ὀδόντων στοῖχος, φραγμός· τούτου δὲ τὸ ὑπὸ
94 τὰς γνάθους, γαμφῆλαί τε καὶ σιαγόνες. *αἱ δὲ περιειληφυῖαι τοὺς ὀδόντας σάρκες, οὖλα μὲν τὰ ἔξωθεν, ἔνουλα δὲ τὰ ἔνδον. τὰ μεταξὺ τῶν ὀδόντων, ἁρμοί. Ἀριστοτέλης δέ φησιν ἐλάττους τοὺς γυναικείους ὀδόντας εἶναι τῶν ἀνδρῶν. καὶ τοὺς μὲν ἔχοντας πυκνοὺς καὶ συνεχεῖς τοὺς ὀδόντας, μακροβίους. τὸ ἐναντίον δὲ, ὁπόσοι ἀραιούς. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ παραμῖξαι τῷ γλυκεῖ τῆς ἱστορίας διὰ τὸ τῆς ἀκοῆς ἐπαγωγὸν, Πύῤῥον μέν φασι τὸν Ἠπειρώτην συμφυεῖς τοὺς ὀδόντας ἔχειν, ἓν ὀστοῦν γραμμαῖς τετυπωμένον ἐπιπολῆς, εἰς ὀδόντων σχῆμα. ταυτὸ δὲ τοῦτο καὶ Εὐρυφυεῖ τῷ Κυρηναίῳ συμπεσεῖν. καὶ ἄλλοι δὲ
95 ὤφθησαν τοιοῦτοι. *περὶ δὲ τὴν Ἀλκάθου κώμην ἐν Κύπρῳ, Μήστορι τῷ Κυπρίῳ τοιοῦτον βρέφος τεχθὲν, ἐκτεθῆναί τε ὑποψίᾳ, αἶγα δ' αὐτῷ μαστὸν παρασχεῖν, καὶ κληθῆναι τραφὲν, τὸ μὲν πρῶτον Αἰγινόμαν, αὖθις δὲ Εὐρυπτόλεμον, καὶ βασιλεῦσαι Κυπρίων. ὁ δὲ Νικοκλέους τοῦ Κυπρίων πατὴρ, ᾧ

τὰς παραινέσεις ὁ Ἀθηναῖος σοφιστὴς ἔγραψε, τὸ μὲν ὄνομα αὐτῷ Τίμαρχος ἦν, διστοίχους δ' εἶχεν ἄρα τοὺς ὀδόντας, τῷ Ἀριστοτέλους λόγῳ, κατὰ δὲ τὴν Ἴωνος τοῦ Χίου δόξαν, ὁ Ἡρακλῆς τριστοίχους. *Ὀ- 96
νόματα δὲ ἐξ ὀδόντων, σίδηρος ὠδοντωμένος, ὁ πρίων. καὶ ὀδοντοφυεῖ τὰ βρέφη. καὶ τὸ τῶν ὀδοντοποιούντων πάθος, ὀδοντοφυΐα, καὶ ὀδονταλγία. καὶ τὰ τῶν ἰατρῶν ἐργαλεῖα, ὀδοντοξέστης, καὶ ὀδοντάγρα. ὁ δὲ μὴ ἔχων ὀδόντα, νωδὸς, ὡς Εὔβουλος λέγει καὶ Φρύνιχος ὁ κωμικός. καὶ ἀνόδοντος, ὡς Φερεκράτης. ὁ δὲ προὔχοντας ἔχων ὀδόντας, προώδων. καὶ προόδους, ἐπὶ θηλυκῶν.

*Περὶ στόματος. 97

Προσήκοι δ' ἂν τῷ στόματι, τὸ χαίνειν, χανεῖν, κεχηνὼς, ἀναχάσκειν, ἐγχανεῖν. παρὰ δὲ Ξενοφῶντι καὶ Ἀριστοφάνει, καὶ ἀναχαίνειν. ἐκ τούτου καὶ ὁ κατάγελως παρὰ τοῖς κωμικοῖς καταχήνη εἴρηται. καὶ χάνος δὲ παρ' αὐτοῖς τὸ στόμα. τὸ μὲν δὴ ὑπὸ τοῖς χείλεσιν ἐκ τῆς κάτω σιαγόνος προὖχον, ὀξύγενύς τε καὶ γένυς ὀνομάζεται. τὸ δὲ ὑπ' αὐτὸ σαρκῶδες, ἀνθερεὼν, ἀπὸ τοῦ θρίξιν ἀνθεῖν. κατ' ἐνίους δὲ, εὐκανία, *ἑτέρων λευκανίαν καλούντων τὸ 98
πρὸς ταῖς κλεισὶ κοῖλον. τὸ δὲ ἔνδον τῶν χειλέων, στόμα, ὥσπερ καὶ ἡ τῶν χειλέων τομή. ὑπὸ δὲ ἐνίων καὶ λογεῖον κέκληται καὶ μάσταξ. ὃ καὶ Ὅμηρόν φασι δηλοῦν λέγοντα, ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἐπὶ μάστακα χερσὶ πίεζε. Τοῦ δὲ στόματος τὸ ἄνω, οὐρανός. καὶ ὑπερῷα δὲ, ᾗ ἐπιτέταται δέρμα νευρῶδες, τοῖς ὀδοῦσιν ἔνδοθεν προσπεφυκὸς, ὥσπερ τοῖς παρισθμίοις θάτερον αὐτῶν μέρος. Ἰσθμὸς δὲ διὰ στενότητα τῆς φάρυγγος κληθείσης, τὰ ἑκατέρωθεν εἰκότως παρίσθμια ἐκλήθη. *τὸ δὲ ἐνδοτάτω ἀπὸ τῆς ὑπερῴας κατηρ- 99
τημένον, κίων, καὶ κιονὶς, περὶ ὃ σχίζεται τὸ ἄθρουν τοῦ ποτοῦ τε καὶ τῆς τροφῆς, ὡς μὴ καταπνιγοίμεθα τῷ δαψιλεῖ τῆς ἐπιῤῥοῆς. ὑπ' ἐνίων δὲ τοῦτο

καὶ βρόγχος, καὶ χόνδρος ἐκλήθη, καὶ γαργαρεών. ὑ-
πεξήρτηται δὲ στομάχου τε καὶ βρόγχου. καὶ εἰ νο-
σήσας φλεγμαίνοι, καὶ εἰς ὠχρότητα μετατραπῇ, στα-
φυλὴ καλεῖται. ἢ ὡς Ἀριστοτέλης, σταφυλοφόρος.
τὸ δὲ μετ' αὐτὴν, πόλος. πᾶν δὲ τὸ στομάχου ὑπερ-
κείμενον, φάρυγξ, καὶ φαρύγετρον ὀνομάζεται.

100 *Ὀνόματα ἐκ τοῦ στόματος.

Εὔστομος ἵππος, καὶ αὐλὸς, καὶ ᾆσμα. καὶ ἄ-
στομος ἵππος. καὶ αὐλὸς, ὁ ἄγλωττος. καὶ ἀηδόνες
παρὰ Σοφοκλεῖ εὐστομοῦσιν. εἴποις δ' ἂν καὶ λιμέ-
νος στόμα, καὶ ἄστομον, καὶ εὔστομον λιμένα. Ὅμη-
ρος δὲ καὶ πολέμου στόμα κέκληκεν. ἔστι δὲ φάναι,
καὶ στομῶσαι λιμένα τε καὶ σίδηρον. Ἀριστοφάνης
στομῶσαι εἴρηκε, τὸ λάλον ἀπεργάσασθαι. ἄστομον
δὲ ἵππον Αἰσχύλος εἴρηκε τὸν τραχύν. στόμιον δὲ
101 καὶ χαλινοῦ τι μέρος, καὶ ὑποστόμιον. *Καλλίας δὲ
ὁ κωμικὸς καὶ μετάλλου στόμα εἴρηκε. πρόστομον
ξίφος, τὸ ἐστομωμένον, καὶ τομόν· τὸ δὲ μαλακὸν,
ἄστομον. ἀπρόστομον, ὡς Μάγνης ὁ κωμικός. στο-
μώδη δὲ, τὰ εὔστομα, καὶ εὔφημα, Σοφοκλῆς. στο-
μοδόκον δὲ, τὸ στωμύλον, καὶ λάλον Φερεκράτης.
καὶ ὁ στωμύλος, αὐτό. καὶ ἡ στωμυλία ἐκ τοῦ στό-
ματος παρῆκται. στόμια μέντοι οἱ τῶν ἵππων χαλι-
νοί. εἴρηκε δέ που Πλάτων καὶ στομαυλεῖν. τὸ δὲ ἐν
τῷ στόματι νόσημα, στομαλγία. ἀλλὰ καὶ ἡ φλυαρία
102 οὕτως ἂν καλοῖτο. εὐρύστομος. *ἐπιστομίσαι, τὸ ἐπι-
σχεῖν λέγοντα. χαλκόστομον παρὰ ποιηταῖς, καὶ χαλ-
κόπρωρον, ἢ χαλκέμβολον. ἀναστομῶσαι τὰς τάφρους
φησὶν Ἡρόδοτος, καὶ Καλλίας ὁ κωμικός· τραυλὴ
μὲν ἐστιν, ἀλλ' ἀνεστομωμένη. ἀποστοματίζεσθαι δὲ
τοὺς παῖδας Πλάτων που λέγει, ἤγουν ὑπὸ τῶν δι-
δασκάλων ἐρωτᾶσθαι τὰ μαθήματα, ὡς ἀπὸ στόματος
λέγειν. τὸ αὐτὸ καὶ ἀποστοματίζεται. λέγεται δέ τι
καὶ ἀπὸ στόματος εἰπεῖν, ἐπὶ τοῦ ἀγράφου λόγου.
καὶ ἐξ ἑνὸς στόματος, Πλάτων που λέγει.

* Περὶ πτυέλου καὶ ἀῤῥωστημάτων στόματος. 103

Καὶ μὴν τὸ ἀποῤῥέον τοῦ στόματος, πτύσμα, καὶ πτύελον, καὶ σίελος, καὶ σίαλος. καὶ τὰ ῥήματα, πτύειν, καὶ ἀποπτύειν, καταπτύειν, κατάπτυστον, ἀπόπτυστον. Ἀνακρέων δὲ καὶ καταπτύστην εἴρηκε. Νόσημα δὲ τῶν ἐντὸς τοῦ στόματος, βὴξ, καὶ λύγξ, καὶ βράγχος, καὶ βραγχᾶν, καὶ ἕλκωσις, καὶ φλεγμονὴ, καὶ κυνάγχη, καὶ συνάγχη.

* Περὶ γλώττης. 104

Καὶ μὴν καὶ γλῶττα, τὸ κάλλιστον τῶν ἐν τῷ προσώπῳ μερῶν, ὑπὸ τὸ τῶν ὀδόντων ἕρκος καὶ προτείχισμα ἱδρυμένη, λόγου τε πηγὴ καὶ χορηγὸς καὶ γεύσεως γνώμων, διακρίνουσα τοὺς χυμοὺς, τῇ μὲν ὑγρότητι τῆς ἔνδον ἐπιστροφῆς τὰς φωνὰς τυποῦσα, τῇ δὲ ἀνανεύσει τὰς τροφὰς παραπέμπουσα. καλεῖται δ' ὑπ' ἐνίων γεῦσις καὶ πλῆκτρον· * τὸ 105 μὲν ἀπὸ τοῦ ἔργου, τὸ δ' ὅτι πλήττουσα τὸν ἀέρα τὸν λόγον ἐργάζεται. πλέγμα δέ ἐστιν ἐξ ὑμένων, καὶ φλεβῶν σαρκῶδες ἡ γλῶττα, ἀραιά τε καὶ εὐέλικτος. κάτωθεν μὲν λεία, κατὰ τοὔδαφος τοῦ στόματος· ἄνωθεν δὲ τραχεῖα, κατὰ τὸ πρὸς τὴν ὑπερῴαν μέρος· ὀξεῖα δὲ, καθὸ συμμίσγει τῷ ἀέρι. ὃ καὶ καλεῖται προγλωσσίς. ἡ δὲ σὰρξ ἧς ἐκδέδεται, πρὸς τὴν κάτω σιαγόνα συναπτομένη, ὑπογλωσσὶς λέγεται. * ἡ δὲ 106 ἐπιγλωσσὶς τῆς ὑπερῴας ἐξήρτηται. ἐξίσχουσα γὰρ ἔνδοθεν ἐκ τῆς στόματος κοιλότητος ἡ γλῶσσα, καὶ φλεψὶ συνδεδεμένη κατὰ τὴν ἔνδον ῥίζαν, ἔχει σάρκα παραπλησίαν, οὐ μεγάλην, ἐοικυῖαν κιττοῦ πετάλῳ, τὴν μὲν πλατύτητα πρὸς τῇ γλώττῃ ἔχουσαν, τὴν δὲ ὀξύτητα πρὸς τὸ εἴσω τοῦ στόματος μέρος ἐπιτετραμμένην, καὶ τὴν ὁδὸν τῆς τροφῆς ἐπιφράττουσαν, ὡς μὴ ἀθρόα καταφέροιτο περὶ τουτὶ τὸ φράγμα κοπτομένη. καλεῖται δέ γε ἐπιγλωσσὶς ἥδε ἡ σάρξ. * τῷ δὲ ὀνομαζομένῳ βρόγχῳ, καὶ στομάχου τοῖς πρώ- 107 τοις ἄκροις, ἡ γλῶττα προσφυής ἐστιν, ἐκ τῶν ἐγκεφάλου

μηνίγγων κατηρτημένη. τὸ δὲ πλέον ἡ γλῶσσα τῆς εἰς τὴν γεῦσιν αἰσθήσεως ἔχει, κατὰ τὸ πρὸς τῇ φάρυγγι μέρος, ὃ γεῦσιν καὶ κεφαλίνην ὀνομάζουσι. τὰς δὲ ἑκατέρας τῆς γλώττης κοιλότητας, χηραμοὺς καλοῦσιν. οἱ δὲ παράσυρα προσαγορεύουσιν. Ἔργα μὲν
108 οὖν γλώττης γεῦσις καὶ φωνὴ καὶ λόγος. * Ὀνόματα δὲ, ἀπὸ μὲν γλώττης, εὔγλωττος, καὶ εὐγλωττία. θρασυγλωττία, καὶ γλωσσαλγία. καὶ δίγλωττος, πολύγλωττος, ἀλλόγλωσσος, ὁμόγλωσσος, ὡς Ξενοφῶν. ἔστι δέ τι καὶ ὑπογλωσσὶς στεφάνου εἶδος. καὶ γλωσσογάστορας εἶπον οἱ κωμικοὶ τοὺς ἀπὸ τῆς γλώττης βιοῦντας. καὶ αὐλοῦ γλῶτταν. καὶ γλωττοκομεῖον, τὸ τὰς γλώττας ὑποδεχόμενον ἀγγεῖον. καὶ γλωττοποιὸς, ὁ τεχνίτης. καὶ αὐλὸς ἄγλωττος. Ἀριστοφάνης δὲ ἄγλωττον τὸν εἰπεῖν ἀδύνατον ἔφη.
109 * Σοφοκλῆς δὲ ἄγλωττον τὸν βάρβαρον εἶπεν. ἀγλωττίαν δὲ Ἀντιφῶν εἴρηκεν. ὑπομόχθηρος γὰρ ὁ ἀθυρόγλωσσος παρ' Εὐριπίδῃ. οἱ δὲ κωμικοὶ, καταγλωττίζειν ἐν φιλήματι. καὶ καταγλωττισμὸς, καὶ καταγλωττισμένον. καὶ ἐπιγλωττωμένων, οἷον λοιδορουμένων. καὶ παλίγγλωσσον, τὸν δύσφημον. καὶ οὐκ ἐπιγλωττήσομαι, οὐ λοιδορήσομαι. καὶ γλώττας δὲ τὰς τῶν ὑποδημάτων ἔλεγον, ὡς Ἰσαῖος ὁ Σωκρατικός. ἀλλὰ καὶ τὰς ποιητικὰς φωνὰς, γλώττας ἐκάλουν, ὡς Ἀριστοφάνης, πρὸς ταῦτα λέξον Ὁμήρου γλῶττα, τί καλεῖται κόρυμβος. ἀλλὰ καὶ γλώσσης χαρακτῆρας, ὡς
110 Ἡρόδοτος. * καὶ γλῶτταν Ἑλλάδα, καὶ βάρβαρον, Περσίδα, ἢ Ἀτθίδα. καὶ καθ' ἕκαστον ἔθνος καὶ πόλιν. καὶ ἀπὸ γλώττης εἰπεῖν, τὸ ἀπὸ μνήμης καὶ μὴ τὰ γεγραμμένα. Τὸ δὲ ἐπιγιγνόμενον τῇ γλώττῃ ἑλκύδριον, φλυκτὶς καλεῖται. Ἀπὸ δὲ γεύσεως, γεύσασθαι, ἄγευστος, γεῦμα, γευστήριον. κρίνειν χυμοὺς, ὀξεῖς, δριμεῖς, ὀδαξιστικοὺς, πικροὺς, ἁλμυροὺς, ἁλυκούς. Πλάτων γὰρ καὶ τῷ ἁλυκῷ ὀνόματι ἐν Τιμαίῳ κέχρηται. δυσχερεῖς, ἀηδεῖς, γλυκεῖς, ἡδεῖς, εὐμενεῖς, ἐκλυσῶντας.

** Περὶ φωνῆς, ἢ τῶν ἀπὸ φωνῆς λεγομένων.* 111
Ἀπὸ φωνῆς, φώνημα, μεγαλόφωνος, εὔφωνος,
ἄφωνος, ἔμφωνος. Φίλιστος καὶ δίφωνον λέγει. φώ-
νησις, ἐπιφώνησις, σμικρόφωνος, καὶ λαμπρόφωνος.
καὶ ὡς Δημοσθένης, λαμπροφωνότατος. δύσφωνος,
ἰσχνόφωνος, πολύφωνος, ἡδύφωνος, χαλκόφωνος,
βαρβαρόφωνος, ὁμόφωνος, βαρύφωνος, γυναικόφωνος,
ὡς Ἀριστοφάνης. καὶ στενόφωνον ὄργανον, καὶ καλ-
λιφώνους ὑποκριτάς. *καὶ στρηνόφωνος, παρὰ Καλ- 112
λίστῳ κωμικῷ. καὶ τὰ πράγματα, εὐφωνία, ἀφωνία,
λαμπροφωνία, καὶ μεγαλοφωνία, σμικροφωνία, πολυφω-
νία, ἡδυφωνία, δυσφωνία, καλλιφωνία. ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων
οὐκ ἔστιν εὑρεῖν τὰ πράγματα, πλὴν τὴν βαρυφωνί-
αν παρ' Ἀλέξιδι· ὥσπερ καὶ θρασυφωνίαν τὸ μὲν
πρᾶγμα εἴποις ἄν, οὐκ ἂν τῆς Πλάτωνος θρασυξενί-
ας ἀηδέστερον. *τὸ δὲ ὄνομα θρασύφωνος, καὶ θρα- 113
σύστομος, βίαιον. καὶ γλυκυφωνίαν ἂν φαίης, οὐκ
ἂν καὶ γλυκύφωνον προσειπών. καὶ ξενοφωνίαν, οὐ
τὸν ξενόφωνον. παρ' οὗ καὶ συμφωνίαν. ὁ δὲ σύμ-
φωνος εὐτελές, καὶ ἡ διαφωνία, οὐ μὴν καὶ τὸ διά-
φωνον. Καὶ ἐπιῤῥήματα δὲ ἀπ' αὐτῆς προάγεται. οἷ-
ον, εὐφώνως, σμικροφώνως, μεγαλοφώνως, ὁμοφώ-
νως, ἀφώνως, ἡδυφώνως. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων
οὐ λεῖα πρὸς τὴν ἀκοήν. *παρὰ δὲ Πλάτωνι, συμφω- 114
νεῖ, καὶ διαφωνεῖ, καὶ συμφωνία, καὶ διαφωνία. Φω-
νὴ, φθέγμα, φθόγγος ἔναρθρος, ἐγγράμματος, οὐκ
ἀδιατύπωτος. ἦχος οὐκ ἄσημος, οὐκ ἀδιάρθρωτος.
ἀὴρ διὰ τῶν φωνητηρίων εἰς φωνὴν τυπούμενος.
πνεῦμα διὰ τῆς τραχείας ἀρτηρίας ἀναδιδόμενον ἐκ
τοῦ πνεύμονος, καὶ πλῆττον τὴν ἐπιγλωττίδα, καὶ τῷ
στόματι ἐνειλούμενον, καὶ ὡς ἐν κυμβάλῳ ἠχοῦν, τέ-
ως ἄναρθρον· *τοῖς δὲ φωνητικοῖς ὀργάνοις, εἰς τὸ 115
εὐσήμαντον ἀποχαραττόμενον, ἢ ἀποτυπούμενον· εἰς
τὸ ἐμμελὲς διατιθέμενον, ὡς ὑπὸ πλήκτρου μὲν τῆς
γλώττης, χορδῶν δὲ τῶν λοιπῶν. ἐπιγλωττὶς γὰρ τῆς
ἁπλῆς φωνῆς ὄργανον, γλῶσσα δὲ τῆς ἐνάρθρου.

διὸ καὶ ὁ μῦθος τὴν τῆς Πανδιονίδος ἀπέτεμεν, ἄλαλον εἶναι βουληθείς. ἂν δέ τινες καὶ γλῶτταν ἔχοντες οὐ φωνῶσιν, ἡ ἐπιγλωττὶς βέβλαπται. ἂν δὲ δυσφω-
116 νῶσιν, ἡ γλῶττα. *φωνὴ, ἀὴρ πεπληγμένος. πλήττει γὰρ τὴν ἐπιγλωττίδα, ἢ πλῆξις ἀέρος. πλήττεται γὰρ τοῖς φωνητηρίοις, καὶ ὡς διηχὴς ἐξηχεῖ. φωνὴ, φθόγγος ἀμέριστος καθ' αὑτόν, ἐπὶ μυρίων δὲ ἀκοὴν περισχιζόμενος, ὡς ἡ ἀκτὶς τοῦ φωτὸς ἐπὶ θεατὰς ὀφθαλμούς. ἢ ἔμπαλιν, ὡς ἡ ἀκοὴ πολλῶν ἀντιλαμβάνεται φωνῶν, καὶ οὐκ ὀλίγων ὁρατῶν ὁ ὀφθαλμός. Εἴποις δ' ἂν, φωνὴν ὑψηλὴν, ὑπέρογκον, λαμπρὰν,
117 πλατεῖαν, βαρεῖαν, *λευκὴν, ἐκκεκαθαρμένην, ἡδεῖαν, ἐπαγωγὸν, εὐμελῆ, εὐπειθῆ, εὐάγωγον, εὐκαμπῆ, εὐέλικτον, γλυκεῖαν, λιγυρὰν, σαφῆ, διαφανῆ, μέλαιναν, φαιὰν, ἀηδῆ, σμικρὰν, στενὴν, δυσήκοον, ἀσαφῆ, συγκεχυμένην, ἐκμελῆ, ἀμελῆ, ἀνάγωγον, ἀπειθῆ, δυσκαμπῆ, τραχεῖαν, διεσπασμένην, λυπηρὰν, βραγχώδη, χαλκίζουσαν, ὀξεῖαν. καὶ φθέγμα δὲ ὡσ-
118 αύτως κατὰ τὴν ὑφήγησιν τῶν προειρημένων. *καὶ φθέγγεσθαι, φθέγμα, φθογγὴ, καὶ φθόγγος, εὔφθογγος, ἄφθογγος. παραφθεγκτήρια, πρὸς γάμον ἑορτή. πρόφθεγξις. καὶ πραοτέρους τὰ φθέγματα, ὡς Πολύζηλος ὁ κωμικός. ἀλλ' οὐ πραότερα τὰ φθέγματα. Ἀπὸ δὲ λόγου ὀνόματα, λέγειν, καταλέγειν, κατάλογος, ὑπόλογος, ἐπίλογος, δίλογος, διάλογος. ἀπόλογος Ἀλκίνου, ἐπὶ τῶν μακρῶν ῥήσεων. ἀνάλογον τὰ φυόμενα φύεσθαι, Πλάτων ἐν τῷ περὶ ψυχῆς. ἐν δὲ τῷ
119 Τιμαίῳ, ἀναλογιῶν, καὶ ἀναλογίας. *καὶ Θουκυδίδης πολὺν τὸν παράλογον φησί. καὶ παραλογίσασθαι, καὶ τὰ ἀμφίλογα λογίσασθαι, ἀντιλογίσασθαι. λογισταὶ, λογιστήριον, ἀλογίστως, ἀλόγιστος, ἀντιλογία, ἀπολογία, ἀπολογίσασθαι. Ἀντιφῶν δὲ, καὶ ἀπελογήθη. εὔλογον, εὔλογος, εὐλόγως, καὶ ὡς Ἰσοκράτης, εὐλογώτερος. εὐλογεῖν, εὐλογήσασθαι, εὐλογία, κακολογία, ὡς Ὑ-
120 περίδης. κακολογεῖ, ὡς Δημοσθένης. *αἰσχρολογία, ὡς Ξενοφῶν, καὶ ἀλογία. καὶ ὡς Πλάτων, ἄλογα,

καὶ ἀδιανόητα. καὶ ὡς Θουκυδίδης, ἀναλογισμός. καὶ
ἀναλογίζεται, ὡς Πλάτων. ὁ δ' αὐτὸς καὶ ἀντιλογικὴ
τέχνη φησίν. Ἀντιφῶν δὲ, ἀντιλογούμενοι. Θουκυ-
δίδης δὲ, ὅρος οὐκ ἀντίλεκτος. καὶ ἀλόγως, ἀξιολο-
γώτατος. Ἀντιφῶν δὲ, ἀπαρτιλογία, ὥσπερ καὶ Ἡ-
ρόδοτος. οὗτος δὲ καὶ ἐπαλιλλόγησε. καὶ κενολογῆσαι
δὲ, Εὔπολις. καὶ ὁμολογήματα, ὡς Πλάτων. *ὁμολο- 121
γία, καὶ ὁμολογεῖν, καὶ ὁμόλογον. εἶτα, φιλολόγος,
πολυλόγος, καὶ μισολόγος, φιλολογία, βραχυλογία,
κουφολογία, βραδυλογία, πολυλογία, μισολογία, ὑψη-
λολογία, ψευδολογία, παρὰ Δημοσθένει, μακρολογία,
μακρηγορία, λογοποιὸς, λογοποιία, λογοποιοῦσιν, ἀπε-
λογίζετο, μυθολογία, διαμυθολογοῦντες, λογογραφία,
λογογράφος, λογογραφική, ὡς ὁ Πλάτων. *γενεαλογία, 122
γενεαλογεῖν, κακολογία, ἀναμφιλόγως, παρὰ Ξενο-
φῶντι. παρὰ δὲ Κριτίᾳ καὶ λογεὺς ὁ ῥήτωρ εἴρη-
ται. καὶ Περσῶν οἱ λόγιοι παρ' Ἡροδότῳ. καὶ λο-
γίμη πόλις. καὶ παρὰ Πλάτωνι ἐν Φαίδωνι, λογάρια,
καὶ λογοποιήματα. παρὰ δὲ Θεοπόμπῳ τῷ κωμικῷ,
ὑπολογεῖν. λέξις, διάλεξις, διάλογος, διάλεκτος, διαλέ-
γεσθαι, διαλεκτικὸς, καὶ διαλεκτικῶς. καὶ λεκτικὸς,
παρὰ Δημοσθένει. καὶ λεκτικώτατος, παρὰ Ξενοφῶν-
τι. *ἡ δὲ κωμῳδία, λεπτολόγος εἴρηκε, καὶ λεπτολο- 123
γεῖν, καὶ λεπτολογία, καὶ ὁ προσδιαλεγόμενος, προσ-
διαλέγεσθαι, πρόλογος, προλογεῖν, λογιστικὸς, καὶ λο-
γιστικῶς, λογομύθιον, κακολόγος, κακήγορος. καὶ ὡς
Ἀντιφῶν, ἡδυλόγος τε καὶ μετριολόγος. καὶ μετεω-
ρολόγος δὲ Πλάτων, καὶ μετεωρολογῶν. μικρολόγον
δὲ ὁ μὲν Ὑπερίδης ἔφη τὸν εἰς ἀργύριον ἀνελεύθε-
ρον. *Ἰσοκράτης δὲ, τὸν μεμψίμοιρον. καὶ ταπεινο- 124
λογία δὲ, καὶ οἰκτρολογία, καὶ ἐλεεινολογία, καὶ ἀλη-
θινολογία, τὰ Πλάτωνος. καὶ ῥήματα δὲ παραπλησί-
ως ἐκ τούτων προάγεται, μικρολογῆσαι. μικρολογεῖ-
σθαι δὲ εἴρηκεν Εὔπολις, καὶ μικρολογήσομαι, Κρα-
τῖνος. καὶ δεινολογεῖται, Ἡρόδοτος. δικαστηλόγους δὲ,
καὶ ἐκκλησιαστηλόγους, εἶπε Δημοσθένης. Ὑπερίδης

125 δὲ, διειλεγμένος ἐπὶ ἀφροδισίων. *Ἀριστοφάνης δὲ διαλέξασθαι ἔφη. κακηγορεῖν, κακολογεῖν. λέγεται δὲ καὶ λογοδιδάσκαλος, καὶ λογοδαίδαλος, ἐλλόγιμος. Ἕρμιππος δὲ ὁ κωμικὸς καὶ περιλέγειν εἴρηκε, τὸ περιέρχεσθαι τῷ λόγῳ, οἷον, περισσὰ λέγειν. καὶ τὸ λαλεῖν δὲ, καὶ ὁ λάλος, καὶ λαλίστερος, καὶ ἡ λαλιὰ, καὶ τὸ καταλαλεῖν παρὰ Ἀριστοφάνει. ὁμοίως ἡ λάλησις, καὶ ἀπεριλάλητος, παρ' Αἰσχύλῳ.

126 *Περὶ ἔργων γλώττης.

Τῶν δὲ τῆς γλώττης ἔργων τὰ ὀνόματα, βοὴ, καὶ βοᾶν, ἐκβοᾶν, παραβοᾶν, καταβοᾶν, καὶ ἐπιβοᾶν, ἐπιβόητος, καὶ περιβόητος. περιβοήτως, ὡς Αἰσχίνης. καὶ ὡς Θουκυδίδης, καταβοὴ, καὶ τὰ ὅμοια. μεγαλήγορος δὲ, παρὰ Ξενοφῶντι, καὶ μεγαληγορεῖν, καὶ μεγαληγορία. καὶ συνηγορεῖν, καὶ συνήγορος, συνηγορία, συναγορεύειν. προήγορος, προηγορεῖν, προαγορεύειν,
127 προαγόρευσις, ἀναγόρευσις. *καὶ δημηγόρος, δημηγορεῖν, δημηγορία, κακηγορία, ἰσηγορία, κακηγορίστερος, παρὰ Φερεκράτει. καὶ κακηγορίστατος, παρὰ Ἐκφαντίδῃ. προσήγορος, εὐπροσήγορος, δυσπροσήγορος, προσαγόρευσις, καὶ προσαγορεῦσαι, προσηγορία, ἀπειπεῖν, ἀπαγορεῦσαι. Ἰσαῖος δὲ, ἀπειρηκὼς ἔφη. οἷον, ἀπολελαληκώς. Πλάτων δὲ ἀπόῤῥησιν, τὴν ἀπαγό-
128 ρευσιν. καὶ ἀπαγορεύειν, οἷον τὸ ἀποκαμεῖν. *ἀποῤῥηθὲν δὲ αὐτὸ ὁ Δημοσθένης εἶπε, τὸ ἀπαγορευθέν. ὑπὸ δὲ γένους ἀποῤῥηθῆναι παντὸς Πλάτων, τὸ οἷον ἀποκηρυχθῆναι εἶπεν. ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν ἐστιν, εἰπεῖν, ἀπειπεῖν, εἰπὼν, ἐπανειπών. καὶ ἐπανειπὼν ἀργύριον, οἷον ἐπικηρύξας. καὶ ῥητόν τι, καὶ ἀπόῤῥητον. καὶ ῥῆσις, καὶ ἀπόῤῥησις, καὶ ἀνάῤῥησις, καὶ διάῤῥησις, καὶ πρόῤῥησις. καὶ ἀῤῥησία παρὰ Ἀντιφῶντι, ἡ σιωπή. καὶ ῥῆμα, καὶ πρόσρημα, καὶ πρόσρησις, καὶ ῥήτωρ, καὶ εὐρήμων, καὶ κακοῤῥήμων, καὶ ἀῤῥήμων, καὶ ἐπίῤῥητος, καὶ μεγα-
129 λοῤῥημοσύνη, καὶ εὐρημοσύνη. *καὶ ὡς Δημοσθέ-

νης, αἰσχροῤῥημοσύνη, καὶ εὐθυῤῥημοσύνη. ἀπει-
πεῖν, συνειπεῖν. ἔτι δὲ, ἀῤῥήδην, καὶ διαῤῥήδην, καὶ
διαμφάδην, διαφάδην, φῆσαι, συμφῆσαι, ἀμφῆσαι,
ἀποφῆσαι. καὶ φάσις, καὶ ἀπόφασις δὲ ἐπὶ διαιτητοῦ.
ἣν καὶ γνῶσιν καλεῖ Δημοσθένης, καὶ Πλάτων, καὶ
Ἀντιφῶν, καὶ ἀπόφανσιν, καὶ ἀντίφανσιν Πλάτων,
καὶ ἀπόφησιν Ὅμηρος, καὶ ἀποφήνασθαι γνώμην οἱ
ῥήτορες.

*Περὶ τραχήλου καὶ σφονδύλου. 130

Τῇ μὲν κεφαλῇ ὑπόκειται τράχηλος. καλεῖται δὲ
καὶ αὐχὴν, καὶ δειρή. ὅθεν καὶ ὑποδερὶς, τὸ ἐν τοῖς
πρόσθεν τοῦ τραχήλου τελευταῖον. ἐφέστηκε δὲ σφον-
δύλοις ἑπτὰ ὁ τράχηλος, οὓς Ὅμηρος ἀστραγάλους
καλεῖ, καὶ σφονδυλίωνα, τὸν μυελὸν τὸν ἐν αὐτοῖς.
ὀνομάζονται δὲ οἱ σφόνδυλοι καὶ στροφεῖς, παρὰ τὴν
ἐπ' αὐτοῖς τοῦ τραχήλου στροφὴν, καὶ στρόφιγγες,
παρὰ Φερεκράτει. *κατατείνουσι δὲ διὰ ῥάχεως, τὸν 131
μυελὸν ἐξ ἐγκεφάλου διαφέροντες. ὃς μήνιγξί τε
φράττεται, καὶ νεύροις παραπέμπεται. τὸ δὲ πᾶν αὐ-
τῶν σύστημα καλεῖται γύης. τῶν δὲ σφονδύλων ὁ
μὲν πρῶτος, ὁ σὺν τῷ τραχήλῳ στρεφόμενος, ἐπι-
στροφεὺς ὀνομάζεται. Ἱπποκράτης δὲ αὐτὸν καὶ
ὀδόντα δοκεῖ καλεῖν. τοῖς δὲ πλαγίοις αὐτοῦ δύο κοι-
λότητες μία ἑκατέρωθεν ἔνεισιν, εἰς ἃς ἐνίζουσι ὑπὸ
τὴν παρεγκεφαλίδα δύο προὔχουσαι προβολαὶ, κεφα-
λῆς κορῶναι καλούμεναι. *τῶν δὲ σφονδύλων ὁ δεύ- 132
τερος, ἀκίνητος ὢν, ἄξων ὀνομάζεται. προβολὰς δὲ
ἔχει δύο, μίαν ἑκατέρωθεν, τὴν μὲν τῷ πρώτῳ, τὴν
δὲ τῷ τρίτῳ τῶν σφονδύλων ἐνηρμοσμένην. καλοῦν-
ται δὲ κάτοχοι. παραπλησίων δὲ ὄντων τῶν ἐπὶ τού-
τοις τεταγμένων, ὁ τελευταῖος, ὡς ἀχθοφορῶν, Ἄτλας
ὀνομάζεται. ἀγκτῆρες, οἱ ἐν τῷ τραχήλῳ τόποι, δι'
ὧν ἄγχεσθαι συμβαίνει.

133 * Περὶ ὠμοπλατῶν καὶ κλειδῶν.

Τούτῳ δὲ ὑπηρείσθησαν ὠμοπλάται, καταλήγουσαι μὲν ὑπὲρ τὰς ἀκρωμίας, ὑπερείδουσαι δὲ τὰς κλεῖδας. ὧν τὸ μέν τι μέρος τοῖς σφονδύλοις, ὑπὸ νεύρου τινὸς προσήρτηται. τὸ δὲ ὑπὸ τὸ στέρνον, εἰς τὸν τράχηλον παύεται, καὶ κατακλεὶς ὀνομάζεται. τὰς δ' ὠμοπλάτας εἰσὶν οἳ καὶ ἐπινωτίους καὶ πλάτας ἐκάλεσαν. κλειδῶν δὲ τὸ μὲν πρὸς ὠμοπλάτας, ἐπωμίς· τὸ δὲ πρὸς τράχηλον, παρασφαγίς. διότι τὸ κοῖλον, ᾗ διιστᾶσιν αἱ κλεῖδες, σφαγὴ καλεῖται· πρὸς ἐνίων δὲ καὶ θυμός.

134 * Περὶ φάρυγγος καὶ τῶν περὶ αὐτήν. καὶ περὶ τραχήλου καὶ αὐχένος.

Ὑποκειμένης δὲ κατὰ τὴν κοιλότητα τῷ τραχήλῳ τῆς φάρυγγος ἔνδοθεν, τὸ ἔξωθεν ὑπὸ τὰς ὀργὰς, ὑπὸ τοῦ φυσᾶσθαι πιμπράμενον, καὶ ἀνοιδούμενον, πρηστὴρ ὀνομάζεται. τὸ δὲ ἐν μέσῳ πρηστήρων τε καὶ φάρυγγος, ἀγκτήρ. ἀφ' οὗ τὸ μέχρι γενύων, παρωτίδες. ὧν τὸ μέχρι κλειδῶν μέρος, τέρθρον. ἡ δὲ ὄπισθεν κατὰ τὸν στροφέα σφόνδυλον κοιλότης, ἐπισφαγεὺς προσείρηται. καὶ ταύτην περιέχουσι τένοντες.

135 * τὸ δὲ μέχρι τέρθρων κύρτωμα, παραλοφία. διότι λοφία ἡ κατὰ νῶτον καλεῖται προβολή. ἡ μέντοι σύμπασα τοῦ αὐχένος περιαγωγὴ, περίδειρον ὀνομάζεται. Ὀνόματα δὲ, ἐκ μὲν τραχήλου, τὸ ἐκτραχηλίσαι, καὶ εἰς τράχηλον ὦσαι. ἐκ δὲ αὐχένος, ὑψαύχην, καὶ ὑψαυχενεῖν. βυσαύχην δὲ, ὁ τοὺς ὤμους ἀνέλκων, τὸν δὲ αὐχένα συνέλκων· ὃν ἐπίβουλον Ἀριστοτέλης φυσιογνωμονεῖ. καὶ βυσαύχενας τοὺς ἀσκοὺς Ἀριστοφά-
136 νης κέκληκεν. * οἱ δὲ ἐριαύχενες, σφόδρα ποιητικόν. ὑπατραχήλιον μὲν οὖν καλοῦσι τὸ ὑπὸ τοὺς αὐχένας, μεταξὺ ὠμοπλατῶν καταλῆγον ἐπὶ τὰ μετάφρενον. μετάφρενον δὲ, τὸ ὑπὸ τοὺς ὠμοπλάτας μέχρι μέσου νώτου, κατὰ τὰ τῶν φρενῶν διάζωμα. ὑποφ-

ῥαχὶς δὲ ἐστιν ἡ μέχρι ὀσφύος κοιλότης. ἀπὸ δὲ ῥάχεως ῥῆμα ῥαχίζειν, τὸ κόπτειν. καὶ ῥάχετρον τὸ μέσον τῆς ῥάχεως. καὶ ῥαχετρίσαι, τὸ διακόψαι.

** Περὶ χειρῶν καὶ τῶν περὶ αὐτάς.* 137

Καὶ μὴν ἐπί γε τὰς χεῖρας ἰοῦσι, τὸ μὲν ὑπερέ-
χον τοῦ βραχίονος, ἀκρωμία, καὶ ὤμου κεφαλή, καὶ
ἐπωμίς, καὶ ἀκρωμωλία. ἀπὸ δὲ ὤμου ὄνομα, καὶ ἡ
ἐξωμίς, καὶ ἐξωμιδοποιία. ὅπου δὲ ἐνερείδεται τουτὶ
τὸ ἄρθρον, ἐντύπωσις καλεῖται, ἢ ὠμοκοτύλη. καὶ
νεύροις μὲν κατήρτηται, περὶ πλευρὰς παραιωρουμέ-
νης τῆς χειρός· στάσης δὲ, εἰς πυγμὴν ἐνιζάνει τῇ
τῆς ἐντυπώσεως κοιλότητι. * στρογγύλος δὲ ὢν ὁ βρα- 138
χίων, καὶ κεκλεισμένος, ὅτι ἐστὶ τοῦ πήχεως βραχύτε-
ρος, ᾗ πρὸς τὸν ἀγκῶνα καταβαίνει, διευρύνεται.
καλεῖται δὲ αὐτοῦ τὰ μὲν ἔξωθεν, μύες· τὰ δὲ ἔνδον,
παρωλένια· τὸ δὲ πρὸς τῷ ὤμῳ προὖχον, βραχίονος
κεφαλή· αἱ δὲ ὑπὸ τῇ ἀκρωμίᾳ κοιλότητες, μασχάλαι.
ἀφ' ὧν ὁ ἀμφιμάσχαλος, καὶ ἑκατερομάσχαλος, καὶ
ἑτερομάσχαλος χιτών. * ἡ δὲ μασχάλη ὑπὸ μὲν τῶν 139
ἰδιωτικῶν καλεῖται μάλη, ὑπὸ δὲ τῶν Ἀττικῶν οὐχί.
ἀλλὰ τὸ ὑπὸ αὐτῇ φερόμενον, ὑπὸ μάλης φέρεσθαι
λέγουσι. τὰ μέντοι παρωλένια, καὶ ἀγκάλαι, καὶ ἀγκα-
λίδες καλοῦνται. καὶ εὐάγκαλον, τὸ εὔφορτον. ἴσως
δὲ ἀπὸ τούτων ἀγκαλίδες, οἱ τῶν ξύλων δεσμοί. καὶ
ἀγκαλιδαγωγοί, καὶ ἀγκαλιδηφόροι, ἐναγκαλίσασθαι,
καὶ προσαγκαλίσασθαι. παραγκαλίσασθαι δὲ, τὸ τοὺς ἀγ-
καλιδηφόρους αὐτοὺς ἑαυτοῖς τι παραφορτίσασθαι.
* ὁ τοίνυν πῆχυς ὀστᾶ δύο ἔχει· τὸ μὲν ὑπερογκότε- 140
ρον, τὸ δὲ βραχύτερον. καὶ ἵνα γε τῷ βραχίονι συνήρ-
θρωνται, τὸ μὲν πᾶν, ἀγκὼν καλεῖται. ἀφ' οὗ γαλιάγ-
κων, παρ' Ἱπποκράτει. τὸ δὲ ἔξωθεν προὖχον αὐτοῦ,
ὠλέκρανον. ἀφ' οὗ καὶ τὸ ὠλεκρανίζειν παρὰ τοῖς
κωμικοῖς. τὸν δὲ πῆχυν, καὶ ὠλένην καλοῦσιν· ὅθεν
καὶ ἡ Ἥρα λευκώλενος. καὶ ἀκρωλένια, τὰ ἄκρα τοῦ

πήχεως. τούτου τὸ μὲν ἄνωθεν, ἐπίπηχυ. τὸ δὲ κά-
141 τωθεν, ἀγωστός. *ἔνιοι δὲ καὶ τὸ πρὸς τῇ ἀκρωμίᾳ ἄρθρον, καὶ τὸ πρὸς τῷ ἀγκῶνι, κορώνας καλοῦσιν· οἱ δὲ, ἁρμοὺς, ἢ κονδύλους, καὶ τοῦ πήχεως τὴν ὑπὸ τῷ βραχίονι συμβολὴν, κατὰ μὲν τὴν ἔνδοθεν κοιλότητα, ὠλέκρανον καλεῖσθαι νομίζουσι· κατὰ δὲ τὴν ἔξωθεν συμβολὴν, ἀγκῶνα. τὸ γὰρ κορωνὸν, ἰατρῶν ἐστιν. ὀνομάζουσι δὲ τοῦτο καὶ κύβωλον. καὶ κύβιτον εἴποις ἂν, ὡς Ἱπποκράτης. δοκεῖ δὲ εἶναι Δωρικὸν τοὔνομα τῶν ἐν Σικελίᾳ Δωριέων.
142 *ὅθεν Ἐπίχαρμος, καὶ τὸ παίειν τῷ ἀγκῶνι, κυβιτίζειν λέγει. αὕτη δὲ ἡ συμβολὴ τοῦ πήχεως πρὸς τὸν βραχίονα, βαθμὶς καλεῖται. τῶν μέντοι περὶ τῷ πήχει δύο ὀστῶν τὸ σμικρότερον κερκὶς ὀνομάζεται καὶ παραπήχιον, ὡς τοῦ μείζονος ἔχοντος τὴν τοῦ πήχεως προσηγορίαν, ὃ καὶ προπήχιόν τινες καλοῦσι. τούτου δὲ τὸ πέρας, καρπὸς ὀνομάζεται, συγκείμενον ἐξ ὀστῶν ὀκτώ. προκάρπιον μὲν καλεῖται τὸ πρὸ
143 τοῦ καρποῦ. *τῷ δὲ καρπῷ καὶ προβολή τις ἀστραγάλῳ προσφερὴς συμπέφυκε μετακάρπιον δὲ, τὸ πρὸ τῶν δακτύλων πλατυνόμενον, ἀφ' οὗ καὶ εἰς ἐκείνους ἡ χεὶρ σχίζεται. καὶ τὸ μὲν ἔνδοθεν τῆς χειρὸς σαρκῶδες, ἀπὸ τοῦ μεγάλου δακτύλου μέχρι τοῦ λιχανοῦ, καλεῖται θέναρ. τὸ δὲ ἔξωθεν, ὀπισθέναρ. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ λιχανοῦ μέχρι τοῦ μικροῦ δακτύλου, ὑποθέναρ. τὸ δὲ μεταξὺ θέναρος καὶ ὑποθέναρος καὶ στήθους, κοῖλον χειρὸς ὀνομάζεται, ὃ καὶ κοτύλην ἔνιοι καλοῦ-
144 σι. *στῆθος δὲ, τὸ μετὰ τὸ κοῖλον, πρὸ τοῦ μετακαρπίου. τὸ δὲ στῆθος, καὶ ἄνθηρον καλεῖται. ἔνιοι δὲ τὸ μὲν πρόσθιον τῆς δρακὸς ἅπαν θέναρ οἴονται καλεῖσθαι, καὶ Ἱπποκράτης, καὶ Ὅμηρος. τὸ δὲ ἀντικείμενον πᾶν, ὀπισθέναρ, ἢ κτένας. καὶ προκάρπια, καὶ δῶρα. καὶ τούτων τὰ μὲν πρὸς καρποῖς, στήθη· τὰ δὲ πρὸς τοῖς δακτύλοις ὑπόχηλα ταρσὸς, καὶ κράτος. τῶν δὲ δακτύλων τὰ μὲν προὔχοντα κατὰ τὰς συμβολὰς, κόνδυλοι, ἀφ' ὧν καὶ ἡ πληγὴ κέκληται·

τὰ δὲ ὑπ' αὐτοὺς ἄρθρα, σκυταλίδες, ἢ ὡς Ἀριστο-
τέλης, φάλαγγες. *τρεῖς δέ εἰσιν ἑκάστῳ δακτύλῳ τῶν 145
τεττάρων· τῷ μείζονι μόνῳ, δύο. ὀνομάζονται δὲ οἱ
δάκτυλοι· μικρός· ὁ μετ' αὐτὸν, παράμεσος· εἶτα, μέ-
σος· μετὰ τοῦτον, λιχανός· ὁ λοιπὸς, ἀντίχειρ, ἢ μέ-
γας. τὰ δ' ἐπὶ τῷ μετακαρπίῳ πρὸ τῶν κονδύλων,
μετακόνδυλα. ὧν τὰ μὲν κάτω, ἄρθρα, τὰ δ' ὑπὸ ταῖς
φάλαγξι, ῥιζώνυχες. ἐξ αὐτῶν γὰρ αἱ τῶν ὀνύχων
ἀρχαί. *μετ' αὐτὰς, ὄνυχες, ὑφ' οἷς τὰ νεῦρα παύ- 146
εσθαι λέγουσιν. ὧν τὰ μὲν ὑπὸ τῷ ὄνυχι, κρυπτὰ,
τὰ δ' ἄνωθεν, ἄργεμοι. τὰ δ' ἑκατέρωθεν, παρωνυ-
χίαι. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα, γωνίαι. τὸ δὲ πρὸς ταῖς ῥι-
ζωνυχίαις λευκὸν, ἀνατολή. καὶ τὰ μὲν ἐπιφαινόμενα
τοῖς ὄνυξι, νεφέλια. τὰ δ' ἔνδοθεν τῶν δακτύλων πέ-
ρατα, ῥάγες τε καὶ κορυφαί. ἀπὸ δὲ τῶν ὀνύχων,
ὀνυχίσασθαι, καὶ ἀπονυχίσασθαι, ᾧ καὶ μᾶλλον χρη-
στέον. καὶ ἐξονυχίζειν. τῆς μὲν οὖν ὅλης χειρὸς ὀ-
στᾶ ἓξ καὶ εἴκοσιν εἶναί φησιν ὁ Σολεὺς Κλέαρχος,
εἷς τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν. *ἂν δὲ συγκλείσῃς 147
τὴν χεῖρα, τὸ μὲν ἔξωθεν καλεῖται πυγμὴ, ὅθεν καὶ
ὁ πύκτης, καὶ τὸ πυκτεύειν, καὶ ἐξεπύκτευσε, καὶ τὸ
πὺξ ἔπαισε, πὺξ ἐπάταξε, πὺξ ἔπληξεν. ἡ δὲ συνεχὴς
τῶν χειρῶν συναγωγὴ, πυκνῶς εἰς πλῆθος ἐπιφερο-
μένων, πίτυλος καλεῖται. τὸ δὲ ἔνδοθεν, δράγμα. ἀφ'
οὗ καὶ τὸ τῶν ἀσταχύων, καὶ δρὰξ, καὶ δράκος, καὶ
δράττεσθαι, καὶ ἐπιδράττεσθαι. *Ἀπὸ δὲ τῆς χειρὸς, 148
εὔχειρ, θρασύχειρ, ἀντίχειρ, εὐχειρία, θρασυχειρία. οὐ
μὴν ἀντιχειρία. χειροτεχνία, χειρουργία, χειροτέχνης,
χειρουργικός. ὁ γὰρ χειρουργὸς, εὐτελές. χειρουργεῖν
δὲ, καὶ χειροτεχνεῖν, χειρουργικῶς, χειροτέχνως, χει-
ροτεχνικῶς, καὶ χειροτεχνικὸς, χειρώσασθαι, ἐγχείρη-
μα, ἐπιχείρημα, ἐπιχείρησις, ἐπίχειρ, ταχύχειρ, ὡς
Κριτίας. *καὶ ἀπὸ τούτου, ταχυχειρία. εἶπε δὲ Πλά- 149
των, καὶ χειροκρατία. καὶ πολυχειρία, Θουκυδίδης.
ὀξύχειρ γὰρ, καὶ ὀξυχειρία, τὸ μὲν παρὰ Μενάνδρῳ
εἴρηται, τὸ δὲ παρ' Ἀλέξιδι. ἐν χειρῶν νόμῳ ἀμύνα-

σθαι, εἰς χεῖρας ἦλθον, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, χεῖρα ὑποσχεῖν, εἰς τοὺς ὑπὸ χεῖρα τὴν ὀργὴν ἀφῆκα. χειραγωγός, χειραγωγεῖν. χεῖρα ὑπέχειν. χέρνιβα Ὅμηρος, τὸ κατὰ χειρὸς ὕδωρ. καὶ χερνίψασθαι, Φιλωνίδης, καὶ
150 χερνίμματα. *Ἀριστοφάνης δὲ, ἀμεταχειρίστων τῶν κοινῶν εἶπεν. ἀποχειροβίωτος, ὁ ἀπὸ τῶν χειρῶν ζῶν, εἶπε Ξενοφῶν. ἱερεῖς δὲ καὶ χειρόνιπτρον, χειρόμακτρον, χεὶρ δεξιὰ, ἐπὶ χειροτεχνίας τινός. καὶ Πολυκλείτου χεὶρ, τὸ ἄγαλμα. καὶ Ἀπελλοῦ χεὶρ, ἡ γραφή. χεὶρ στρατιωτική, καὶ πολλῇ χειρὶ, πολύχειρ, καὶ πολυχειρία, χειροτονία, ἀντιχειροτονία, ἐπιχειροτονία, χειροτονεῖν, ἐγχειροτονεῖν, ἀντιχειροτονεῖν. ἑκατόγχειρ, μακρόχειρ, ὡς ὁ Ὑστάσπου Δαρεῖος, κατὰ τὸν Πο-
151 λύκλειτον. *ἢ ὡς Ξέρξης, κατὰ Ἀντιλέοντα. ἢ Ὦχος, ὁ ἐπικληθεὶς Ἀρταξέρξης. ἴσως ὅτι καὶ τὴν δύναμιν ἐξέτεινεν ἐπὶ πλεῖστον, ἢ ὅτι τὴν δεξιὰν εἶχε προμηκεστέραν, ἢ τὴν ἀριστερὰν, ἢ καὶ ἀμφοτέρας. ἀπὸ χειρῶν δὲ καὶ χειρῖδες παρὰ Ξενοφῶντι. καὶ χειριδωτοὶ χιτῶνες. καὶ χειροποίητον, παρὰ Δημοσθένει. καὶ χειρώνακτες, παρὰ Σοφοκλεῖ. καὶ χειρωναξία, παρὰ Ἡροδότῳ. καὶ χειροήθης, παρὰ Δημοσθένει, χειροήθη
152 ζῶα. *Ὑπερίδης δὲ ἐν τῷ ὑπὲρ Λυκόφρονος καὶ τὸ ὑπὸ τῶν πολλῶν ὀνομαζόμενον χειρόγραφον, χεῖρα ὠνόμασεν εἰπὼν, οὔτε τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα δυνατὸν ἀρνήσασθαι. ἔστι δὲ καὶ ναύμαχον ὅπλον, χειροσιδήριον. χειροπέδας, Ἡρόδοτος εἴρηκεν. Ἱππῶναξ δὲ, χειρόχωλον, τὸν τὴν χεῖρα πεπηρωμένον. χειρόδοτον δὲ δάνεισμα, τὸ ἄνευ συμβόλου. χειρομάντεις, αἱ ἐκ τῶν χειρῶν μαντευόμεναι. χειριᾶν δὲ ἐκάλουν τὸ κατεῤῥῆχθαι τὰς χεῖρας, ἢ ἀλγεῖν ἐκ κόπου. ὅθεν καὶ χει-
153 ρόποδες, οἱ τοὺς πόδας κατεῤῥηγμένοι. *χειρονομῆσαι δὲ, τὸ ταῖν χεροῖν ἐν ῥυθμῷ κινηθῆναι. Ἡρόδοτος δὲ εἴρηκεν ἐπὶ Ἱπποκλείδου τοῦ Ἀθηναίου, τοῖς ποσὶν ἐχειρονόμησεν. ὁ δὲ Κρατῖνος καὶ χειρονομησείοντας εἶπε. καὶ ἀκροχειρισμὸς, μελέτη τις ἐν παγκρατίῳ. ἀκροχειρίσασθαι, διαχειρίσασθαι, χρήματα διαχειρίσαι,

καὶ μεταχειρίσασθαι. καὶ διὰ χειρὸς ἔχειν τὴν πόλιν, καὶ αὐτοχειρία, αὐτοχειρὶ, αὐτόχειρ ἐργάτης. *τὸ γὰρ 154
παρὰ Φιλίστῳ αὐτοχειρίσαντες, παμμίαρον. ἀχείρωτον δὲ Σοφοκλῆς εἶπε τὸ ἀχειρούργητον. δυσχείρωτα δὲ Δημοσθένης. ἐγχειρίθετον, Ἡρόδοτος. ἐγχειρίτης, Ἀριστοφάνης. ἐπιχειρηταὶ δὲ, Θουκυδίδης. καὶ ἐγχειρητικωτέρους ἀρετῆς, Ξενοφῶν. καὶ ἐγχειρήματα, Δημοσθένης, καὶ ἐπιχειρήματα. ἐγχειρίδιον, τὸ ξίφος, Ξενοφῶν. λέγοιτο δ' ἂν, χεὶρ ἀκρατὴς, ἢ ἐγκρατής. καὶ τὸ ἔργον αὐτῆς, κρατεῖν, ἀκρατεῖν, ἀντιλαμβάνεσθαι. *καὶ τὸ πρᾶγμα, ἀντίληψις, ἀντιλαβὴ, καὶ λῆ- 155
ψις, καὶ λαβή. καὶ ἀπρὶξ ἀντιληφθῆναι. ἔστι δὲ ἔτι ἀπὸ χειρῶν, ἅψασθαι, ἀφή. καὶ ὡς Πλατων, ἅψις. ἁπτὸν, ἀναφές. τὸ γὰρ ἀφᾶσθαι ποιηταῖς δεδόσθω. Ἀπὸ δακτύλων, ῥοδοδάκτυλος. καὶ δακτυλίδια, τὰ γυναικεῖα. δακτυλιογλύφος, δακτυλιογλυφία, παρὰ Πλάτωνι. καὶ δακτυλοδεικτεῖτε, ὡς Δημοσθένης. *δακτυλή- 156
θρα, ὡς Ξενοφῶν. ἐπὶ δακτύλων θεῖναι, τὸ λογίσασθαι. καὶ δάκτυλος, ὁ ῥυθμός. καὶ τοὺς Ἰδαίους δακτύλους κεκλῆσθαι λέγουσιν οἱ μὲν κατὰ τὸν ἀριθμὸν, ὅτι πέντε, οἱ δὲ κατὰ τὸ τῇ Ῥέᾳ πάνυ ὑπουργεῖν, ὅτι καὶ οἱ τῆς χειρὸς δάκτυλοι τεχνῖταί τε καὶ πάντων ἐργάται. Ἀπὸ δὲ ἀγκώνων, γαλιαγκών. καὶ ἀπὸ πηχέων, εὔπηχυς, ῥοδόπηχυς, καλλίπηχυς.

*Περὶ τῶν διὰ χειρὸς μέτρων. 157

Τῶν δὲ μέτρων ἔστι μέντοι καὶ δάκτυλος. δοχμὴ δὲ, συγκλεισθέντες οἱ τέσσαρες δάκτυλοι, καὶ δακτυλοδόχμη. τὸ δ' αὐτὸ καὶ παλαιστὴ θηλυκῶς, καὶ παλαιστὴς ἀρσενικῶς. καὶ δῶρον, καὶ ἑκκαιδεκάδωρα, τὰ ἑκκαιδεκαπάλαιστα. τὸ δὲ ἀπὸ καρποῦ ἕως ἄκρου δακτύλων, ἡ πᾶσα χεὶρ, ὀρθόδωρον. Εἰ δὲ τοὺς δακτύλους ἀποτείνας ἀπὸ τοῦ μεγάλου πρὸς τὸν σμικρότατον μετρεῖς, σπιθαμὴ τὸ μέτρον. *εἰ δὲ τὸν μέ- 158
γαν δάκτυλον τῷ λιχανῷ ἀντιτείνειας, τὸ μέτρον λιχάς. ἀπὸ δὲ τοῦ ὠλεκράνου πρὸς τὸ τοῦ μέσου δα-

κτύλου ἄκρον, τὸ διάστημα πῆχυς. εἰ δὲ συγκάμψειας
τοὺς δακτύλους ἀπ' ἀγκῶνος ἐπ' αὐτοὺς, πυγὼν τὸ
μέτρον. εἰ δὲ συγκλείσειας, πυγμή. εἰ δ' ἄμφω τὰς
χεῖρας ἐκτείνειας, ὡς καὶ τὸ στέρνον αὐταῖς συμμε-
τρεῖν, ὀργυιὰ τὸ μέτρον. χειρῶν δὲ ἡ μὲν δεξιὰ, κα-
159 τὰ τὴν θέσιν. *ἡ δὲ ἀριστερὰ, σκαιὰ, λαιὰ, εὐώνυ-
μος. καὶ δεξιὸς, ἐπιδέξιος. καὶ δεξιῶς, ἐπιδεξίως. τὸ
δὲ ἐπιδέξια δηλοῖ παρὰ μὲν Πλάτωνι τὸ δεξιῶς· ἀνα-
βάλλεσθαι δὲ οὐκ ἐπισταμένου ἐπιδέξια. παρὰ δὲ Λυ-
σίᾳ, τὸ ἐκ δεξιᾶς χειρὸς, εἰσιόντων πρὸς τῇ Νεμέᾳ,
ἕστηκεν ἐπιδέξια. παρὰ δὲ Εὐπόλιδι, προπόσεως
σχῆμα, ὅταν δὲ πίνωσι τὴν ἐπιδέξια. ἀμφιδέξιος,
ὁ ταῖς δυσὶ χερσὶν ἐνεργῶν δεξιῶς. περιδέξιος, δε-
160 ξιώσασθαι. *Ξενοφῶν δὲ εἴρηκε καὶ δεξιωσάμενος.
δεξίωσις δὲ, τὸ δοῦναί τι, ἢ καὶ λαβεῖν. δεξιὰν προ-
τεῖναι, δεξιὰν ἐμβαλεῖν, δεξιὰν δοῦναι. καὶ δεξιὰν
πέμπει βασιλεὺς, ὡς Ξενοφῶν. καὶ μανθάνει δεξιὰ,
ἤγουν τὰ σοφὰ, ὡς Ἀριστοφάνης. τὸ δὲ δεξίωμα μό-
νων τῶν μέτρων. ἐκ τῆς ἀριστερᾶς, σκαιὸς, καὶ σκαι-
ῶς ἐπίῤῥημα, ἀριστερός. τὸ δ' ἐπαρίστερος, ἰδιωτι-
161 κόν. τό γε μὴν ἀμφαρίστερος, Ἀττικόν. *τάχα δὲ καὶ
ὁ ἀριστεροστάτης ἐν χορῷ προσήκοι ἂν τῇ ἀριστερᾷ,
ὡς ὁ δεξιοστάτης τῇ δεξιᾷ. ἀλλὰ καὶ ἐν δεξιᾷ εἰσπλέ-
οντι, καὶ ὁμοίως ἐν ἀριστερᾷ. ἀπὸ δὲ ὀνύχων ἄκρων,
ἀκρωνυχία, τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν.
προσήκοι δ' ἂν οἶμαι δακτύλοις, καὶ τὰ ἀκρότατα,
ἀκρωλένια, ἀκρόδρυα, ἀκροχειρισμὸς, ἀκροκωλία, ἀ-
κρώρεια, ἀκροθίνια, καὶ παρ' Εὐριπίδῃ, ἀκροθινια-
ζόμενοι, κατὰ τὸ ἀκροφύσιον. καὶ ἀκροτελεύτιον, πα-
ρὰ Θουκυδίδῃ, καὶ ὅσα ἄλλα ἐκ τῶν ἄκρων.

162 *Περὶ θώρακος καὶ στέρνου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς.

Ἀπό γε μὴν αὐχένος τὸ μὲν σύμπαν ἕως ἰσχίων,
θώραξ, καὶ ὅλμος. τὸ δὲ ὑπὸ τὰς κλεῖδας, στῆθος.
τούτου τὰ ἐντὸς, ἐντοσθίδια. καλεῖται δὲ καὶ ἵππων

προστηθίδια ὅπλα. τὸ δὲ ὑποκαταβαῖνον, στέρνον.
Πλάτων δὲ, τὸ ἀπὸ θυμοῦ καταβαῖνον, στέρνον. ὅθεν
εὐρύστερνος, ὁ εὔστερνος. προστερνίσασθαι, προστερ-
νίδια. καὶ στερνόμαντιν Σοφοκλῆς, τὴν ἐγγαστρίμυ-
θον καλουμένην. τῶν δὲ στηθῶν τὸ μέσον, στηθύ-
νιον. τὰ δὲ ἐπὶ τοῖς στέρνοις, μαστοί· ἀφ' ὧν καὶ
τὰ τῆς γῆς ὑπερέχοντα μαστοὶ κέκληνται. * οἱ δὲ 163
μαστοὶ καὶ τιτθοὶ καλοῦνται καὶ τιτθία· μάλιστα δὲ
ἐπὶ γυναικῶν. ἀπὸ τούτων, τίτθαι, αἱ θηλάζουσαι.
θηλάζειν δὲ καλεῖται, τὸ μαστὸν ἐπισχεῖν. θηλάζε-
σθαι δὲ, τὸ ἕλκειν τὸ γάλα ἐκ τῶν μαστῶν. τὸ ὑπὸ
τοὺς μαστοὺς, προκάρδιον. τὸ ἄκρον τῶν μαστῶν,
θηλή. ὅθεν καὶ τὸ θηλάζειν, καὶ θηλὴν ἐπισχεῖν. ὁ
δὲ μελαινόμενος περὶ θηλὴν κύκλος, φῶς. ἡ δὲ πρώτη
τοῦ γάλακτος ὑπ' αὐτὸ πῆξις, κύαμος. * τὸ δὲ ὑπο- 164
πιμπλάμενον τοῦ γάλακτος, κόλπος καὶ ἄσκωμα. μό-
να δὲ ἐν στήθεσιν ἔχει μαστοὺς ἄνθρωπος καὶ νυ-
κτερὶς καὶ ἐλέφας. καὶ οὕτω μὲν ὁ Σολεύς. ὁ δὲ
Σταγειρίτης τὸν ἐλέφαντα πρὸς τῷ στήθει φησὶν,
οὐκ ἐν τῷ στήθει τοὺς μαστοὺς ἔχειν. προκάρδιον
δὲ, τὸ ὑπὸ τῷ στήθει ἔγκοιλον, μαλακὸν, καὶ σαρ-
κῶδες, κατὰ τὸ στόμα τῆς κοιλίας. ὑπόκειται δὲ τῷ
χόνδρῳ τοῦ στήθους, ὅ ἐστιν ὀστοῦν ἐκπεφυκὸς τοῦ
στήθους, καὶ λῆγον εἰς αὐτὸ τὸ τοῦ στήθους ἄκρον
ὀστοῦν, ὃ καὶ ξιφοειδὲς καλεῖται. * τὸ δὲ ὑπὸ τὸ στέρ- 165
νον ἔγκοιλον, ὃ καλοῦσι σφαγὴν, καὶ ἀντικάρδιον ὑπ'
ἐνίων ὠνόμασται. καὶ μὲν δὴ τὸ μὲν ὑπὸ προκαρ-
δίῳ, χόνδρος. τῷ δὲ ὑπὸ χόνδρῳ, ὑποχόνδριον. τού-
τοις δὲ πλευραὶ πρόσκεινται ὀκτὼ, περιαγόμεναι εἰς
τὰ νῶτα, μείζους τε καὶ ἐλάττους. ὧν αἱ μὲν μεί-
ζους, γνήσιαι καλοῦνται, νόθαι δὲ αἱ ἐλάττους, αἳ
καὶ μάλιστα τῷ στήθει πλησιάζουσι. * τὸ δὲ ὑπὸ τὰς 166
πλευρὰς τῶν ὑστῶν λῆγον ὀστέον, χήτη, καὶ κενεὼν,
καὶ ζώνη καλεῖται. ἀφ' ἧς τὸ ζώννυσθαι, ζῶμα, διά-
ζωμα, διαζώννυσθαι. καὶ ζώνη τὸ ὅπλον ὁμώνυμον
τῷ μέρει, ζωστήρ τε καὶ περιζώστραν Ἀναξανδρίδης

εἴρηκεν, ὡς δὲ παχεῖαν τὴν περιζώστραν ἔχει. δηλονότι τὴν ζώνην, ἣν Ῥωμαῖοι φασκίαν καλοῦσι. καὶ ἡ μὲν περὶ τὰς πλευρὰς νόσος, πλευρῖτις, ὡς ἡ περὶ τὰ ἄρθρα, ἀρθρῖτις, καὶ νεφρῖτις, ἡ περὶ τοὺς νε-
167 φρούς. *Ἀλλὰ τὰ μὲν ὑπὸ μασχάλην, πλευρὰ ὀνομάζεται. τὰ δὲ ὀστᾶ, πλευραί. ὧν τὰ μέσα, μεσόπλευρα, καὶ μεσοπλεύρια. ἑπτάπλευροι δὲ Λίγυες ἢ εἰσὶν, ἢ καλοῦνται. καὶ τριγωνόν τι ἰσόπλευρον ὀνομάζεται. καὶ παραπλευρίδια, τὰ παρὰ ταῖς τῶν ἵππων πλευραῖς ὅπλα. καταλήγει δὲ εἰς τοὺς περὶ νῶτον σφονδύλους τὰ τῶν πλευρῶν ἄκρα, κἀκείνοις ἐμπέπηγε κατὰ τὰς ἐκ πλαγίων κοιλότητας. δώδεκα δέ εἰσιν ἑκατέρωθεν αἱ σύμπασαι πλευραὶ, ὧν τινες τῷ στέρνῳ συνάπτονται, αἱ δὲ περὶ τὸν θώρακα παύονται, αὐταὶ ἑαυτὰς φέρουσαι.

168 *Περὶ κοιλίας, ὀμφαλοῦ, κενεώνων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς.

Τὸ δὲ ἀπὸ στέρνων ἐπ' αἰδοῖα κατὰ τὸν κενεῶνα, κοιλία καλεῖται καὶ γαστήρ. ἀφ' ἧς καὶ προγάστωρ, καὶ γαστρὶς, καὶ γαστριμαργία, καὶ γαστρίμαργος, γαστροβόρος. καὶ γαστρισμὸς, καὶ γαστρίσαι. καὶ γαστρίδιον οἱ κωμικοί. καὶ γάστρα τρίποδος παρ' Ὁμήρῳ. καὶ ὑπεγαστρίζετο, τὸ ἐχορτάζετο, ἡ κωμῳδία. καὶ ἐν γαστρὶ ἔχειν, Ἡρόδοτος. καὶ ἐγγαστρίμαντις, καὶ ἐγγαστρίμυθος. τὸ δὲ ὑπὸ τῇ γαστρὶ, στάχυς
169 καλεῖται. *τὸ δὲ κατὰ μέσην γαστέρα κοῖλον, ὀμφαλὸς, καὶ μεσομφάλιον. καὶ ὁ περὶ αὐτὸν τόπος, γάγγαμον, ἐπεὶ νεύρων ἐστὶ πλέγμα, καθάπερ τὸ δικτυῶδες, ὃ καλεῖται νῦν γάγγαμον, ἢ ὡς οἱ πολλοὶ, σαγήνη. ὀμφαλοῦ δὲ τὸ ἐν μέσῳ, ἀκρομφάλιον. τὸ δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐπομφάλιον. καὶ μεσόμφαλοι καλοῦνται πλακούντων τι εἶδος. καὶ ὀμφαλοτόμος, ἡ μαιεύτρια. καὶ ὃς ἀποτέμνει τοὺς ὀμφαλοὺς τῶν βρεφῶν, ὀμφα-
170 λιστήρ. *οἱ δὲ Ἀττικοὶ καὶ τὸν τῶν συκῶν πυθμένα ὀμφαλὸν ὀνομάζουσι. τὸ δὲ περὶ τῷ ὀμφαλῷ δέρμα,

γραία, διότι ῥυσσούμενον γῆρως σύμβολον γίγνεται. Τό γε μὴν περὶ τὸν ὀμφαλὸν μέρος, ἐπιγάστριον εἴποις ἄν, ὅπερ ἥπατι καὶ σπληνὶ ἐπίκειται. τῷ δ' ἐπιγαστρίῳ οἱ κενεῶνες ὑπόκεινται, οὓς καὶ λαγόνας καλοῦσι.

Περὶ ὑπογαστρίου καὶ ἥβης

Τὰ μέντοι ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν πᾶν ἄχρι τῶν ὑπὲρ αἰδοῖα τριχώσεων, ἦτρόν τε καὶ ὑπογάστριον. ἀπὸ δὲ τοῦ ἥτρου, καὶ ἠτρίδια τεμάχη οἱ κωμῳδοὶ λέγουσιν. αὕτη δὲ ἡ τρίχωσις, ἥβη τε καὶ ἐπίσειον. τὸ γὰρ ἐφήβαιον, ἰατρῶν μόνον.

* Περὶ αἰδοίων καὶ τῶν περὶ αὐτά. 171

Τὸ δὲ ὑπ' αὐτά, αἰδοῖον. οὗ τὸ πρόμηκες, δι' οὗ τὸ ἐκ κύστεως ὑγρὸν ἐπιῤῥεῖ, καυλὸς ὀνομάζεται. καὶ στῆμα κατὰ τοὺς ἰατρούς, τὸ κατηρτημένον. τὸ δὲ μὴ ἐκκρεμάμενον αὐτοῦ, ὑπόστημα, καὶ κύστεως τράχηλος. ὥσπερ βάλανος, τὸ τοῦ καυλοῦ ἄκρον. οὗ τὸ τρύπημα, οὐρήθρα. πόσθη δέ, τὸ ἐπ' αὐτῇ δέρμα, ὡς ἀκροποσθία καὶ ἀκροπόσθιον, τὸ πόσθης προῦχον. ᾧ δὲ τὴν πόσθην ἀπεδοῦντο, τοῦτον τὸν
δεσμὸν κυνοδέσμιον ὠνόμαζον. * τὸ δὲ τῶν ὄρχεων 172
ἀγγεῖον, ἢ τῶν διδύμων, ὄσχεὸς καλεῖται. οὗ τὸ χαλώμενον, λακόπεδον. τὸν δὲ ἀεὶ χαλαρῷ τούτῳ κεχρημένον, λακοσχέαν ὠνόμαζον Ἀθηναῖοι. τὰ μέντοι μεταξὺ ποσθήματος καὶ ὀσχεοῦ καὶ μηροῦ, πλιχάδες καλοῦνται. ὅθεν καὶ τὸ διαβαίνειν οἱ ποιηταὶ ἀμφιπλίσσειν λέγουσι. καὶ τὸ περιβάδην, ἀμφιπλὶξ, ὡς Σοφοκλῆς κατεχρήσατο ἐπὶ δρακόντων εἰπών, θαι-
ρὸν ἀμφιπλὶξ εἰληφότα, οἷον περιβεβηκότα. * διὸ 173
καὶ Στράττις, τὰ θυγάτρια περὶ τὴν λεκάνην ἅπαντα περιπεπλιγμένα, τουτέστι διασχόντα τὰ σκέλη. καὶ Ὅμηρος δὲ εὖ δ' ἐπλίσσοντο πόδεσσι, τουτέστιν διέβαινον. κρεμαστῆρες δὲ λέγονται τὰ νεῦρα, ἃ τοὺς διδύμους ἀνέχει. τὸ δὲ ῥαφῇ μὲν προσεοικός, ὑπὸ δὲ τὸν καυλὸν διὰ τοῦ ὀσχεοῦ μέσου. ὑπὸ τὸν ὀνομαζό-

μενον ταῦρον, ἀφ' οὗ καὶ ἀταύρωτος παρὰ τοῖς τραγῳδοῖς ἡ παρθένος, εἰς τὸν δακτύλιον καταλῆγον,
174 περίναιον ὀνομάζεται, καὶ τράμις, καὶ ὄῤῥος. *ὄρχεων δὲ τὸ μὲν ἄνω, κεφαλή· τὸ δὲ κάτω, πυθμήν· τὸ δὲ πᾶν τούτων, αἰδοῖα. ὥσπερ καὶ τὰ γυναικῶν, ὧν τὸ μὲν σύμπαν, κτεὶς, ἐπίσειον. ἡ δὲ τομὴ, σχίσμα. τὸ δὲ ἐν μέσῳ σκαῖρον σαρκίον, νύμφη, ἢ μύρτον, ἢ ἐπιδεῤῥὶς, ἢ κλειτορίς. καὶ κλειτορίζειν, τὸ διαψαθάλλειν καὶ διαψαλλάσσειν τὴν κλειτορίδα. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν σαρκώδη, μυρτοχειλίδες, ἢ κρημνοὶ, ἢ πτερυγώματα. παραστάται δέ εἰσι πόροι ἀπὸ τῶν ὄρχεων ἐπὶ τὸν οὐρητῆρα κατάγοντες τὸ σπέρμα.
175 *Ὀνόματα δὲ τῶν εἰρημένων, ἀπὸ μὲν γαστρὸς, γαστρὶς, γαστρίμαργος, γαστροβόρος, προγάστωρ, γαστρισμός. γαστρίζειν, οὐ μόνον τὸ πληροῦν, ὃ καὶ χορτάζειν λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ πλήττειν εἰς τὴν γαστέρα, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππεῦσι. Πλάτων δὲ ὁ κωμικὸς ἐπὶ τοῦ γαστριμάργου τοῦτο εἴληφεν, ἔπειτα δ' οὐδεὶς ἔστ' ἀνὴρ γαστρίστερος. τὸν δὲ Πιττακὸν ὁ Ἀλκαῖος γάστρωνα καλεῖ. Ὅμηρος δὲ,

γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπεν.

176 *ἀπὸ δὲ καυλοῦ, ἀπεκαύλισε, καὶ ἀποκαύλισις. ὁ δὲ πόσθης ἔρημος, ἀπεσκολυμμένος. παρὰ δὲ τοῖς Αἰολεῦσιν ἐκαλεῖτο ἀπαιδοιῶσθαι, τὸ ἀπεσκολύφθαι, τὸ δὲ ἀνασπάσαι τὸ αἰδοῖον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κωμικοῖς ἀναστῦψαι καλεῖται. τὸ δὲ ἐπεγείρειν αὐτὸ ταῖν χεροῖν, ἀναφλᾶν, καὶ ἀνακλᾶν Ἀριστοφάνης ἐν Ἀμφιαράῳ λέγει. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ τύλος τὸ αἰδοῖον. ὅθεν καὶ Φερεκράτης τὸ γυμνοῦν αὐτὸ τῇ χειρὶ, ἀποτυλοῦν εἶπε.

177 *Περὶ ῥάχεως, νώτων καὶ τῶν περὶ αὐτά.

Νῶτα τοίνυν ὑπ' αὐχένι κείμενα, τὸ μὲν ἔγκυρτον, χελώνιον ὀνομάζεται. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν ὠμοπλατῶν, πτερύγια. ὧν τὰ μὲν πλάγια, μεταυχένια. τὸ δὲ μέσον

τούτων καὶ τῶν νώτων, μετάφρενον, περιεχουσῶν
αὐτὸ τῶν ὠμοπλατῶν. ὧν τὰ περὶ νῶτα πλατυνόμε-
να, τράπεζαι καλοῦνται. τὸ δὲ ὑπ' αὐταῖς, ῥάχις.
ἧς τὸ μέσον κατὰ μῆκος ἄχρις ὀσφύος ἐν τῷ νώτῳ
κοιλαινόμενον, κρίσις. καὶ ταύτης τὸ καταλῆγον, ἀν-
τίστερνον. *τὸ δὲ ἀπὸ τῆς ῥάχεως, ὀσφὺς, τὸ ἄχρι 178
γλουτῶν. τὴν δὲ ῥάχιν ἔνιοι τῶν ποιητῶν ὠνόμα-
σαν κλόνιν, ὥσπερ Ἀντίμαχος, ὡς εἴτε κλόνιός τε
θουρίης σφονδυλίων ἕξ. ἑπτακαίδεκα δέ εἰσιν οἱ
σφόνδυλοι οἱ τὴν ὅλην συγκαμπὴν τῇ ῥάχει παρέ-
χοντες, δύο μὲν καὶ δέκα ῥάχεως, οὓς ὀνομάζουσι
ῥάχεις, πέντε δὲ ὀσφύος. καὶ τὴν μὲν ὑπὸ τῷ Ἄτ-
λαντι, καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ σάρκα ἀσφάλειαν, λοφαδί-
αν, ἢ λοφίαν. τὸν δὲ ὑπ' αὐτῷ, μασχαλιστῆρα. τοὺς
δὲ λοιποὺς, πλευρίτας καλοῦσι. *τὸν δὲ δυοκαιδέκα- 179
τον, διαζωστῆρα. τὴν δὲ ὀσφὺν, καὶ πρότμησιν ἐκά-
λουν. ἧς ἐνσπονδύλια μὲν τὰ ὀστᾶ. ὁ δὲ πρῶτος
σφόνδυλος ἐκαλεῖτο νεφρίτης, ὥσπερ ὁ τελευταῖος,
ἀσφαλτίας. τὸ δὲ μέσον τῆς ὀσφύος, ἄκνηστις, κυρί-
ως μὲν ἐπὶ τῶν τετραπόδων. Ὅμηρος δὲ καὶ ἐπὶ ἀν-
θρώπων κέχρηται λέγων·

κατ' ἄκνηστιν μέσα νῶτα.

Ἀπὸ δὲ νώτου ὀνόματα, κατὰ νώτου ἐπιγενέσθαι ἐν
πολέμῳ, καὶ νῶτα δοῦναι, καὶ νωτίσαι, παρὰ τοῖς
ποιηταῖς, τὸ κατὰ νώτου τι ἀπολιπεῖν. *καὶ νωτοφό- 180
ρος ἡμίονος, παρὰ Ξενοφῶντι, καὶ ὄνος. καὶ νωτεῖς
δὲ τούτους ἐκάλουν ὡς καὶ τοὺς ὑπὸ ζυγῷ ζυγίους.
καὶ νωτοπλῆγα τὸν μαστιγίαν Ἀριστοφάνης ἐκάλεσε.
Περὶ δὲ τοῖς νώτοις ἑπτὰ τραχύτητες ἀνιστᾶσιν. ὧν
δύο μὲν αἱ μετὰ τὴν πρώτην ἄκανθαν ὀνομαζομένην,
ἃ καλοῦνται κυνόλοφα. κέρναι δὲ αἱ πλάγιαι δύο.
αἱ δὲ λοιπαὶ κάτω προνεύουσι. τῶν δὲ σφονδύλων
ἄῤῥεν μὲν καλεῖται τὸ προῦχον καὶ ἐπερειδόμενον,
θῆλυ δὲ τὸ ὑποδεχόμενον κοῖλον. τοὺς δὲ σφονδύ-
λους τούτους Ἀῤῥιανὸς καὶ κύβους ὠνόμασεν,

αὐχένος ἐξ ὑπάτοιο κύβοις ἐπιτέλλεται ἰξύς.

ἡ μέντοι διὰ τῶν σφονδύλων πορεία, δι' ἧς ὁ μυελὸς τέταται, σωλὴν καλεῖται, καὶ ἱερὰ σύριγξ.

181 * Περὶ πλευρῶν, ἱεροῦ ὀστοῦ, γλουτῶν καὶ τῶν περὶ αὐτά.

Τῶν δὲ πλευρῶν αἱ μὲν μείζους, γνήσιαι, αἱ δὲ
ἐλάττους, νόθαι, αἳ εἰσιν ὑπὸ τῷ στήθει. μεθ' ἃς τὰ
ἐνιδρυμένα ταῖς πλευραῖς σπλάγχνα, ἐγκοίλια καλεῖ-
ται. καὶ ἐκ μὲν νώτων ἡ ἀνωτάτω πλευρὰ μεγίστη
ὁρᾶται, ἐκ δὲ πλαγίων αἱ μέσαι. καὶ τὰ μὲν τῶν
πλευρῶν ὀστᾶ, σπάθαι. τούτων δὲ πλάται μὲν τὰ
εὐρύτερα, ἃ καὶ ἀλλήλοις συμπέπηγε. τὰ δὲ στενὰ,
182 κωπία, ἃ ῥάχει κοινωνεῖ. * καὶ αἱ μὲν πρῶται δύο
καλοῦνται ἀντίστροφοι. δύο δὲ αἱ μετὰ ταύτας, στε-
ρεαί. δύο δὲ ἐπὶ ταύτας, στερνίτιδες. αἱ δὲ ἐπὶ τοὺς
χόνδρους καταλήγουσαι δύο, παράσειροι. τέτταρες δὲ
αἱ νόθαι, μαλθακαί. ἵνα δὲ οἱ σφόνδυλοι καταλήγου-
σιν, ἱερὸν ὀστοῦν καλεῖται. καὶ ἄρχεται μὲν ἐξ εὐρύ-
τητος ὑπὸ τὴν ῥάχιν, ὑποστενοῦται δὲ κατὰ τὸν κόκ-
κυγα καλούμενον, ὃς καὶ σφονδύλιον, καὶ ὀῤῥοπύ-
γιον ὀνομάζεται. οὗ τὸ ὑπεράνω, ὀσφὺς καὶ ἰξύς·
183 * ὡς ζώνη, τὸ κατ' αὐτὴν ἐν τῷ ἔμπροσθεν. τισὶ δὲ
καὶ τὸ ἱερὸν ὀστοῦν, ὁ τρητὸς κόκκυξ καλεῖται. καὶ ἔ-
στι πάντων μέγιστον. καὶ τὸ μὲν εἰς δακτύλιον, ἤ-
γουν τὴν ἕδραν νενευκὸς αὐτοῦ, κορυφὴ καλεῖται.
τὰ δὲ πλάγια, ἰσχία τε καὶ σκαφία. ταῦτα δὲ ὀμφα-
λῷ μὲν ἀντίκειται, γλουτοῖς δὲ ἐπίκειται, οἳ καὶ κο-
χῶναι καὶ πύγαια προσαγορεύονται. καὶ προχῶναι
παρὰ Ἀρχίππῳ ἐν τῷ Ῥίνωνι. καὶ ἰσχία μέν ἐστιν αἱ
184 ἑκατέρωθεν μετὰ τὴν ὀσφὺν σαρκώδεις προβολαί. * τὰ
δὲ ὑπερέχοντα ἀπὸ τούτων, γλουτοὶ καὶ ἐφέδρανα.
ἀφ' ὧν ἕδρα, καθέδρα, ἔνεδρα, ἐνεδρεύειν, ἐφε-
δρεύειν, ἔφεδρος. καὶ τὰ ὅμοια. Ἀπὸ δὲ πυγῶν, εὔ-
πυγος, καλλίπυγος, καταπύγων. καθ' Ἡσίοδον, πυγο-

στόλος. οἱ δὲ Ἀττικοὶ καὶ τὸν μέσον τῆς χειρὸς δά-
κτυλον καταπύγωνα ὠνόμαζον. οἱ δὲ ἐνδεῶς πυγῶν
ἔχοντες, λίσποι καὶ ὑπόλισποι καλοῦνται, καὶ λισπό-
πυγοι, ἐφ' ᾧ μάλιστα Ἀθηναῖοι κωμῳδοῦνται. τὴν
δὲ ὧδε ἔχουσαν, διατράμιν Στράττις ὠνόμασε.

*Περὶ τῶν κατὰ τὴν ὀσφὺν μυῶν, κοτυλῶν, γλουτῶν 185
καὶ τῶν περὶ αὐτῶν.

Οἱ δὲ ἔνδοθεν κατὰ τὴν ὀσφὺν μύες καλοῦνται
ψόαι, καὶ νευρομῆτραι, καὶ ἀλώπεκες. ὁ δὲ Κλέαρ-
χος τοὺς ἔξωθεν κατὰ τῆς ῥάχεως μῦς οὕτως ὀνο-
μάζει. κοτύλας δ' ἂν εἴποις τὰς τῶν περὶ τοῖς ἰσ-
χίοις ὀστῶν κοιλότητας, αἳ τῇ κεφαλῇ τῶν μηρῶν
εἰσιν ἐνηρμοσμέναι. πλῆκτρον δὲ μηροῦ καλεῖται, κα-
θὸ ἡ κεφαλὴ τοῦ μηροῦ τῇ κοτύλῃ συνῆπται. αὐτὴ
δὲ ἡ κεφαλή, κοτυληδών. *αἱ δὲ ὑπὸ τοὺς γλου- 185
τοὺς ἐπὶ τοὺς μηροὺς κατωφερεῖς σάρκες, ὑπογλουτί-
δες. εἰσὶ δ' ἐπὶ τοὺς μηροὺς ὑπὸ τοὺς γλουτούς, βου-
βῶνες, οἷς καὶ τὸ πάθος ὁ βουβὼν ἐπιγίγνεται. καὶ τὸ
βουβωνιᾶν ἐκεῖθεν, ὡς ὁ Καλλίας. καλεῖται δὲ καὶ
τὸ νεῦρον, τὸ συνέχον τὴν κοτύλην πρὸς τὸν μηρόν,
ἰσχίον. ὁμώνυμον δέ ἐστιν αὐτῷ καὶ τὸ ἄρθρον. καὶ
τὸ μὲν τῇ κοτύλῃ συνηρμοσμένον στρογγύλον ὀ-
στοῦν, μηροῦ κεφαλὴ καλεῖται. *μηρὸς δὲ τὸ
ἀπὸ τούτου μέχρι γονάτων μέρος. ἀπὸ δὲ τοῦ 187
μηροῦ ὀνοματοποιοῦσιν εὔμηρος, καλλίμηρος, μη-
ριαῖα, παραμηριαῖα. καὶ ἡ Λάκαινα, φανόμηρις. πα-
ραμήρια, καὶ παραμηρίδια, καὶ τὰ ὅμοια. ἡ δὲ
περὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ μηροῦ τῶν ὀστῶν ἔκφυσις,
τροχαντὴρ ὀνομάζεται. μύες δέ, αἱ πρὸ τῶν ἄρ-
θρων ἐν ταῖς κινήσεσιν ἐπανιστάμεναι σάρκες. *τὰ 188
δὲ ἐντὸς τῶν μηρῶν, παραμήρια. τὰ δὲ μεταξὺ τῶν
μηρῶν, μεσομήρια. γόνυ δέ, ἡ μετὰ τοὺς μηροὺς συγ-
καμπή, ἀφ' οὗ καὶ τὸ γονατίζειν παρὰ Κρατίνῳ τῷ
κωμῳδοποιῷ. λέγεται δέ τι καὶ καλάμου γόνυ. καὶ
παρ' Ὁμήρῳ ἐπιγουνίς. γόνατος δὲ τὸ μὲν τῷ τοῦ

μηροῦ τέλει συνηρμοσμένον, κνήμης κεφαλή. τὸ δὲ ἔξωθεν ἐπικείμενον πλατὺ καὶ περιφερὲς ὀστοῦν, ὥσπερ φράγμα τοῦ γόνατος, ἐπιγονατίς, κόγχη, κόγχος,
189 μύλη. *καὶ ἐπιμυλίς, κατὰ Ἱπποκράτην. κατὰ δὲ Ἱππώνακτα, μυλακρίς. ἡ μέντοι κωμῳδία ἢ τὴν ἀλεκτορίδα μυλακρίδα καλεῖ, ἢ ζῷόν τι ἐν τῷ μύλωνι γινόμενον, ὡς Ἀριστοφάνης λέγει,

ἵνα ξυνῶσιν ᾧπερ ἥδεσθον βίῳ,
σκώληκας ἐσθίοντε καὶ μυλακρίδας.

ὁ δὲ πρὸς τῷ γόνατι μῦς, ἐπιγουνίς. ἡ δὲ κατόπιν
190 ἀντικειμένη τῇ κόγχῃ κοιλότης, ἰγνύη. *κνήμη δέ, τὸ ἐπὶ τῷ γόνατι καὶ τῇ ἰγνύϊ πᾶν ἑκατέρωθεν. δύο δὲ ὀστᾶ ἔχει ἡ κνήμη ἰσομήκη μέν, οὐκ ἰσοπαχῆ δέ. ὧν τὸ μὲν ἔξωθεν, ὅπερ ἐστὶν ἔλαττον, παρακνήμιον καλεῖται, τὸ δὲ ἔνδοθέν τε καὶ μεῖζον, προκνήμιον. τῆς δὲ κνήμης ἁπάσης τὸ μὲν πρόσθεν, ἀντικνήμιον, τὸ δ' ὄπισθεν εἰς μῦν ἐπηρμένον, γαστροκνήμιον. ἔνιοι δὲ τὸ μὲν πρόσθεν κνήμην, τὸ δὲ ὄπισθεν ἀν-
191 τικνήμιον ᾠήθησαν. *τὰ δ' ἀπὸ κνήμης ὀνόματα, εὔκνημος, καὶ κνημίς, καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοί. καὶ σκελίδες ὀλόκνημοι ἐν τῇ κωμῳδίᾳ. καὶ κνημοὶ ὀρῶν· τὰ δὲ ἑκατέρωθεν τοῦ μείζονος ὀστοῦ, ὃ τὴν κνήμην φέρει, κερκὶς καλούμενον, μικρὰ ὀστάρια, ἃ περόναι λέγονται, καὶ παρακερκίδες, ταῦτα στήριγγες παρ' ἐνίοις καλοῦνται. τὸ δὲ πλατὺ νεῦρον, ὃ πρὸς τὴν πτέρναν παύεται, ἀπὸ ἰγνύος ἀρξάμενον, τένων καλεῖται.

192 *Περὶ σφυροῦ, ἀστραγάλου, σκέλους καὶ κώλου.

Τὸ δὲ ὑπὸ τῇ κνήμῃ μέρος καλεῖται σφυρὸν καὶ πέζα. ἀφ' ὧν ὀνόματα, εὔπεζος, ἀργυρόπεζος, ἀργυρόπεζα Θέτις, εὔσφυρος, καλλίσφυρος. παρὰ δὲ τὴν πέζαν ἑκατέρωθεν προὔχουσιν ἀστράγαλοι, εἰς οὓς αἱ περόναι καταλήγουσιν. οἱ δὲ ἀστράγαλοι οὐ τὰ προὔχοντα, ἀλλὰ τὰ ἔνδοθεν κρυπτόμενα ὑπὸ τῶν

σφυρῶν. ῥαιβοὺς δὲ καλοῦσιν οἷς καμπύλα εἰς τὸ
ἔνδον τὰ σκέλη· *βλαισοὺς δὲ οἷς τὸ ἀπὸ τῶν γονά- 193
των εἰς τὸ ἔξω ἀπέστραπται. καὶ τὸ μὲν Ἀρχίλοχος,
τὸ δὲ Ξενοφῶν λέγει. σκέλος μὲν δὴ πᾶν ὀνομαστέον
τὸ ἐκ μηροῦ καὶ γόνατος καὶ κνήμης καὶ σφυροῦ
καὶ ποδός. τὸ δὲ ἐκ μηροῦ καὶ κνήμης, κῶλον καὶ
κώλυμα. ὀνόματα δὲ ἀπ' αὐτῶν, τὸ ὑποσκελίζειν. καὶ
ὡς Ξενοφῶν, κακοσκελής. καὶ σκελὶς, ἡ νῦν καλου-
μένη πτέρνα ἐν τῇ κωμῳδίᾳ. καὶ παρὰ Πλάτωνι, εὐ-
σκελές. *τάχα δὲ καὶ ὁ σκελετὸς, καὶ σκελετεύει, καὶ 194
κατεσκελετευμένος, ἀπὸ τῆς τῶν μελῶν τούτων ὡς
πρὸς τὸ ἄλλο σῶμα ἰσχνότητος ὠνομάσθησαν, ὥσ-
περ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅμοια. Μένανδρος δὲ καὶ περι-
σκελίδας εἴρηκε φορεῖν τὰς κόρας. καὶ ἀσκωλιάζειν ἔ-
λεγον τὸ τῷ ἑτέρῳ ποδὶ ἅλλεσθαι. ποὺς δὲ ὀνομά-
ζεται τὸ μετὰ τοὺς ἀστραγάλους πᾶν. ἐξ οὗ εὔπους,
ὠκύπους, ταχύπους. καὶ ὡς Πλάτων, ἀντίπους. εὐπο-
δία, ἀποδία, ποδώκης, ἀρτίπους. καὶ ὡς Πλάτων,
παραποδισθῶμεν. *καὶ Ξενοφῶν, κακόποδας. καὶ δί- 195
πους, καὶ τρίπους, καὶ τὰ ἐφεξῆς. ὧν μόνον ὁ ὀκτά-
πους ἰδικώτερον ἐκφέρεται. τούτοις ἂν προσήκοι, ὥσ-
περ ἐμποδία, ἐμποδίσματα, ἐμποδίζειν, ἐμποδὼν ἵστα-
σθαι, ἐπὶ πόδα ἀναχωρεῖν, καλόπους, ποδοκάκκη,
ποδάγρα, ποδαγρᾶν, πολύπους. Πλάτων δὲ, καὶ πο-
λύποδα καὶ ἄποδα εἴρηκε. χαμαίπους. ἐκάλουν δὲ
οὕτω τὴν οὐκ ἐπὶ ζεύγους κομιζομένην νύμφην. *πο- 196
δοστράβη, ποδόνιπτρον, ποδονιπτὴρ, ποδεὼν ἀσκοῦ,
ποδήρης χιτὼν, ποδαλγία, ποδαλγής. ὁ δὲ κωμικὸς
Πλάτων καὶ ποδάρια εἴρηκε. καὶ ποδεῖα δὲ, τοὺς
περὶ τοῖς ποσὶ πίλους, Κριτίας, ἃ Αἰσχύλος πέλυ-
τρα καλεῖ. λέγεται δέ τι καὶ περὶ πόδα ἁρμόττον,
ἀπὸ τῶν ὑποδημάτων. ἀνεπόδιζον δὲ τὸν γραμμα-
τέα, Αἰσχίνης εἶπεν ὁ ῥήτωρ ἐπὶ τοῦ πάλιν ἀναγι-
νώσκειν ἐποίουν. καὶ ἀναποδιζόμενα δὲ Ἀντιφῶν,
τὰ πάλιν ἐξεταζόμενα.

197 * Περὶ μερῶν ποδός.

Μέρη δὲ ποδὸς, τὰ μὲν ἄνω πρὸ τῶν δακτύλων,
πεδίον, ἢ ὄρος, ἢ πολυόστεον, ἐξ ὀστῶν καὶ νεύρων
συγκείμενον. οὗ τὸ ἔμπροσθεν μετὰ τοὺς δακτύλους,
ταρσός. τὸ δὲ ἀπολῆγον τοῦ ποδὸς κατόπιν, πτέρνα.
ἀφ' ἧς καὶ τὸ πτερνοκοπεῖν, ὅπερ ἐστὶ τὸ ταῖς πτέρ-
ναις κτυπεῖν πρὸς τὰ ἐδώλια ἐν τοῖς θεάτροις, ὁπό-
τε τινὰ θορυβοῖεν. καὶ πτερνίδας δὲ ἡ μέση κωμῳ-
δία φησὶ τοὺς πυθμένας τῶν ἰατρικῶν λεκανίδων.
198 * τὸ δὲ κάτωθεν, τὸ μὲν ὅλον, τύλωμα, τούτου δὲ
τὸ μὲν προῦχον ὑπὸ τοὺς δακτύλους, στῆθος ποδὸς,
ἢ προστηθὶς, τὸ δὲ μετὰ τὸ στῆθος, κοῖλον ποδός.
δάκτυλοι δὲ ποδὸς τὰς αὐτὰς ἐπὶ τοῖς μέρεσι προσ-
ηγορίας ἔχουσιν, ἃς καὶ οἱ ἐπὶ τῶν χειρῶν. καὶ τὸ
μὲν ὑπὸ τοὺς δακτύλους ῥῆγμα, χίμετλον ὀνομάζεται.
οἱ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ μέρος οὗ ἐπιγίγνεται, χίμετλον ὀ-
νομάζεσθαι νομίζουσι. τὰ δὲ ὑπὲρ τοὺς δακτύλους
199 κρούματα, πταίσματα. * Ἀριστοφάνης δὲ καὶ ἐπιπταί-
σματα αὐτὰ καλεῖ. τὸ μέντοι προσπταῖσαι ἐν τοῖς
Σφηξὶ προσκόψαι εἴρηκε. καὶ ποσὶ δ' ἂν προσήκοι
καὶ τὸ ὑπόδημα, ὑποδύεσθαι, ὑποδούμενος, ἀνυπό-
δητος, ἀνυποδησία. καὶ βάσιν δ' ἂν εἴποις τὸν πόδα,
Πλάτωνος εἰπόντος, θεοῦ βάσεις ὑποτιθέντος πλεί-
ους. ἀφ' οὗ καὶ τὸ βάσιμον, καὶ ἄβατον. καὶ βάσις
δὲ παρὰ τοῖς μουσικοῖς λέγεται τὸ τιθέναι τὸν πόδα
200 ἐν ῥυθμῷ. * καὶ βατὴρ ὁ οὐδὸς ἐφ' οὗ καὶ βαίνο-
μεν, ὡς Ἀμειψίας,

ἐπ' αὐτὸν ἥκεις τὸν βατῆρα τῆς θύρας.

καὶ βεβῶτας ὁ Πλάτων τε καὶ Ξενοφῶν λέγουσι. καὶ δια-
βατήρια ἱερὰ ὁ αὐτός. καὶ ἀποβατήρια ἐρεῖς. καὶ
διαβατὸς ποταμὸς, καὶ ἄβατος, Πλάτων. καὶ διαβά-
ται, Δημοσθένης. καὶ διαβάτην, Ἀριστοφάνης. καὶ ἐ-
πιβασίαν τὴν δίκην, Ὑπερίδης. ἐπιβασία καὶ ἡ εἰς
ἀλλότριον οἶκον ἄναρχος εἰσέλευσις. καὶ ἐπιβατεύων
τοῦ Σμέρδιος ὀνόματος, Ἡρόδοτος.

*Περὶ ἀντιάδων, βρόγχου καὶ στομάχου καὶ τῶν 201
ἐντὸς τοῦ σώματος καὶ τῶν σπλάγχνων.
Τῶν τοίνυν ἐντὸς ἀπὸ τῶν μετὰ τὴν ὑπογλωτ-
τίδα τόπων, αἱ μὲν ἑκατέρωθεν προὔχουσαι σάρκες,
ἀντιάδες καὶ παρίσθμια καλοῦνται. αἱ δὲ ὑπ' αὐταῖς,
ὅμοιαι μὲν τὴν ἐρυθρότητα, μείζους δὲ καὶ περιφε-
ρέστεραι, μῆλα. προσπεφύκασι δὲ κατὰ λεπτοὺς ὑμέ-
νας στομάχῳ, ὃν καὶ βρόγχον καὶ ἀρτηρίαν ἔνιοι,
οἱ δὲ καὶ φάρυγγα καλοῦσι. *ταῖς γε μὴν ἀντιάσιν 202
ὀστοῦν ὑπόκειται, περιειληφὸς τὴν τοῦ βρόγχου κε-
φαλὴν, καλούμενον ὑπ' ἐνίων ὑοειδὲς, ὅτι προσέοικε
τῷ τοῦ γράμματος σχήματι. Ἡρόφιλος δὲ αὐτὸ, διὰ
τὸ παρεστηκέναι ταῖς ἀντιάσι, παραστάτην ὠνόμασεν.
ὁ δὲ στόμαχος ἔγκειται μὲν ἔνδοθεν τῇ ῥάχει, κατα-
τείνει δὲ εἰς πνεύμονα. ὀνομάζεται δὲ καὶ οἰσοφάγος.
καὶ τὰ νεῦρα τὰ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ, τόνοι. ἔνθα δὲ
τῇ κοιλίᾳ συνάπτει, καλεῖται τοῦτο μέγα στόμα κοι-
λίας. *παρέοικε δὲ τῷ κάτωθεν τοῦ στομάχου, καθὸ 203
τῷ πνεύμονι συμβέβηκε, διὰ τὸ ἐκ στενότητος ἀνευ-
ρύνεσθαι, κώδωνι σάλπιγγος. ἔστι μέντοι καὶ τὸ ὑπὸ
τῇ γλώττῃ πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ποτῶν τε καὶ σιτίων
τοῦ λοιποῦ μήκους πλατύτερον, εὐαίσθητόν τε αὐτοῦ
τὸ πρὸς τῇ κοιλίᾳ καὶ νευρῶδες. ἔξωθεν δὲ σαρκώ-
δης ἐστὶ, καθὸ τῷ βρόγχῳ γειτνιᾷ. τὰ δὲ ἔνδοθεν,
στρογγύλος, ἀρτηριώδης. *ἐπίκειται δὲ ἀρτηρίᾳ τε 204
καὶ ταῖς ἀπὸ τῆς καρδίας ἀνατεινούσαις εἰς ῥάχιν φλεψὶ
πλέγματα τέσσαρα, ἢ ὥς ἔνιοι, τρία, φλέβες, ἀρτη-
ρίαι, νεῦρα. τοὺς γὰρ ὑμένας ἐξαίρουσι. καὶ ὄρνισι
μὲν ὅμοιόν τι τούτῳ πρόσκειται, ὃ πρηγγορεῶνα κα-
λοῦσιν. ἔνθα προαθροίζεται ἡ τροφή. τῶν δὲ μηρυ-
καζομένων τὴν πρώτην κοιλίαν, ἤνυστρον καλοῦσιν.
ὁ δὲ βρόγχος τοῦ στομάχου προκείμενος, εἰς πνεύμο-
να νεύων, τῇ γλώττῃ καὶ τῷ στομάχῳ προσπέφυκεν.
*ἐνεῤῥίζωται δὲ ἐν μέσῳ τῷ πνεύμονι, τῇ μὲν κατὰ 205
τοὺς ὀπισθίους λοβοὺς ἐγκείμενος, οἳ τοῖς νώτοις
προσίζουσι, τῇ δὲ κατὰ τοὺς ὑπὸ τοῖς στέρνοις. σχι-

ζεται γὰρ εἰς πλείους λεπτὰς ἀποφύσεις, αἳ καλοῦνται σύριγγές τε καὶ βράγχια καὶ ἀορταί. αὐτὸς δὲ εἰς στρογγύλον εἶδος ἀποτετορνευμένος, ἐκ μὲν τοῦ κατόπιν τῷ στομάχῳ γειτνιῶν. ὥσπερ δὲ ἐκ κύκλων πολλῶν συγκείμενος, χιτῶνας καὶ οὗτος ἔχει τέττα-ρας, συμπεπλεγμένος ἐκ νεύρων, φλεβῶν, ἀρτηριῶν,
206 ὑμένων. *Ὅμηρος μέντοι τὸν στόμαχον καὶ λαιμὸν καὶ λευκανίαν καλεῖ. καὶ φησὶ ψυχῆς ὤκιστον ὄλεθρον εἶναι, ὅτι διαιρεθεὶς ἀπόλλυσι τὴν ὁδὸν τῆς τροφῆς. τὸν δὲ βρόγχον ἀσφάραγον καλῶν καὶ φωνῆς ὄντα πορείαν ἐπιστάμενος, ἄτμητον ἐπὶ Ἕκτορι τετήρηκεν,

ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσι.

207 *Περὶ φάρυγγος, κοιλίας, νήστεως καὶ τῶν λοιπῶν.

Ὅ γε μὴν φάρυγξ στομάχου ἐστὶν ἀρχή, ὡς βρόγχου λάρυγξ. λαρυγγίζειν δὲ εἴρηκε Δημοσθένης, ὅπερ οἱ παλαιότεροι φαρυγγίζειν ἔλεγον. τὸ δὲ ἔξωθεν προῦχον αὐτοῦ κατὰ τὸν τράχηλον, γαργαρεὼν, καὶ πρόλοβος καλεῖται. τοῦ δὲ στομάχου καταλήγοντος εἰς τὴν κοιλίαν, ἡ τῆς κοιλίας εὐρυχωρία κεῖται κατὰ τὸ λαιὸν μέρος, τὸ μὲν στόμα κατὰ τὸν χόνδρον μέσον ἔχουσα, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα ὑπὸ τῷ διαφράγματι.
208 *τῆς δὲ κοιλίας ἐκπέφυκεν ἔντερον κατὰ τὰ δεξιὰ μᾶλλον νενευκὸς, τῇ ῥάχει μάλιστα προσκείμενον, ὃ καλεῖται πυλωρός. παραπέμπει δὲ εἰς τὴν ὀνομαζομένην νῆστιν τὴν τροφὴν, ἥ ἐστιν ἔξωθεν μὲν πλέγμα νευρῶδες, ἔντοσθεν δὲ καὶ σαρκῶδες αὐτῇ παραμέμικται. κεῖται δὲ ὑπὸ τὴν νόθην πλευρὰν τὴν ἐν ἀριστεροῖς μέχρι τῆς λαγόνος παρήκουσαν τοῦτο τὸ ἔντερον. ὅ-
209 θεν καὶ νῆστις καλεῖται. *αὐτῆς δὲ τῆς νήστεως τὸ λεπτὸν ἔντερον ἐκπέφυκεν, ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν κείμενον ἕλιγμα, πάντα συμπληροῦν τὸν τόπον. λήγει δὲ εἰς δύο τέλη, ὧν τὸ μὲν καλεῖται κῶλον. καὶ κάτω

κοιλία, ἣν νειαίρην Ὅμηρος καλεῖ. κεῖται δὲ ἐν δε-
ξιοῖς, παρὰ τὸ ὑποχόνδριον. ἀφ' οὗ καὶ τὸ κολάζε-
σθαι, καὶ κόλασις, καὶ κολαστήρια, διὰ τὸ φέρειν τὸ
ἐν αὐτῷ πάθος τοῖς σώμασιν ὀξείας τὰς ἀλγηδόνας.
*τὸ δὲ ἑτέρωθεν τῷ λεπτῷ ἐντέρῳ λήγοντι συνάπτον, 210
ὀνομάζεται τυφλὸν ἔντερον, τῇ μὲν ῥάχει προσιζάνον,
κατὰ δὲ τὴν λαγόνα τὴν δεξιὰν κείμενον. καὶ τῷ μὲν
κώλῳ τὸ ἀπευθυσμένον ὕπεστιν. ἀρχὸς δὲ κώλου,
τέλος καταλῆγον εἰς τὸν δακτύλιον τῇ ὀσφύϊ προσπε-
φυκώς. ὁ δὲ δακτύλιος, ἐντέρου μὲν τέλος, ὁδὸς δὲ
τῶν ἐκ κοιλίας περιττῶν, οὑτωσὶ μὲν ἰδεῖν μεμυκώς,
ἐπὶ δὲ πλεῖστον ἀνοιγόμενος. *ὃν οἱ μὲν σφιγκτῆρα, 211
οἱ δὲ στεφάνην καλοῦσι. τὸ μέντοι μεσεντέριόν ἐ-
στι μὲν ὑμὴν ἐκ φλεβῶν καὶ νεύρων συμπλοκῆς,
νεφροῖς δὲ καὶ κοιλίᾳ γειτνιᾷ, τὴν τροφὴν ἀνα-
πέμπων εἰς τὸ ἧπαρ. Ἀπὸ δὲ ἐντέρου ὀνόματα, δυσ-
εντερία παρὰ Πλάτωνι, καὶ λειεντερία παρὰ Ἱππο-
κράτει. *καὶ ἐντεριώνη, τὸ ἐντὸς τῶν ῥάβδων, ὃ ἐξαί- 212
ρουσιν οἱ βουλόμενοι κενῶσαι τὴν ῥάβδον εἰς σύριγ-
γα, ἢ αὐλὸν, ἤ τι τοιοῦτον. ἐντερόνειαν δὲ τὰ κα-
λούμενα ἐγκοίλια τῶν νεῶν Ἀριστοφάνης ὠνόμασεν.
ἐκ μὲν δὴ τοῦ περιφεροῦς τῆς κοιλίας ἐκπέφυκεν
αὐτή τε καὶ μέρος τοῦ ἄλλου ἐντέρου καλύπτον,
τὸ ὀνομαζόμενον ἐπίπλοον. ὁ δ' ἀπὸ τῶν νεφρῶν
ἐπὶ πάντα τὰ ἔντερα σχιζόμενος χιτὼν περιτόναιον
καλεῖται.

*Περὶ ἥπατος, χολῆς καὶ αἵματος. 213

Τοῦ δὲ ἥπατος ἐν δεξιοῖς κειμένου καὶ τὸ νεα-
ρὸν αἷμα διὰ φλεβῶν ἐκ κοιλίας ὑποδεχομένου, τὰ
μὲν πρὸς ταῖς φρεσὶ καὶ τῷ περιτοναίῳ, κυρτά· τὰ
δὲ κάτωθεν ἐπιψαύοντα τῆς γαστρὸς, σιμὰ ὀνομάζε-
ται. τὸ δὲ μέγιστον ἔργον ἥπατος διακρῖναι τὴν τρο-
φὴν εἰς αἷμα καὶ χολήν. καὶ τῆς μὲν, ἀγγεῖόν τι πλη-
ρῶσαι, ὃ ἔγκειται τῷ μεγίστῳ λοβῷ, *καὶ ὁμωνύμως 214
τῷ αὐτοῦ ὑγρῷ καλεῖται χολή. τὸ μὲν στενὸν, αὐ-

χένα καλούμενον ἔχουσα, τὸ δὲ πλῆρες, πυθμένα. Ἀπὸ δὲ χολῆς, χολᾶν, μελαγχολᾶν, μελαγχολωθῆναι, ἐπίχολος, ὑπόχολος, χλοερὰ χολή, χολέρα, χολημεσία, χολέβαφος, χολοβαφίνη. οὕτω γὰρ ἐπὶ τῶν πλασμάτων οἱ Ἀττικοὶ τὴν χρυσοειδῆ ἐκάλεσαν, ὡς ὑπόχολον τὸν μελαγχολῶντα. καὶ ἀκρόχολον δὴ καὶ ἀκροχολοῦντα Πλάτων λέγει. τὸ δὲ αἷμα διὰ φλεβῶν εἰς
215 πᾶν διασπείρεται τὸ σῶμα. *Ἀπὸ δὲ αἵματος, αἱμάξαι, αἱμάσσων, αἱματηρὸν, ὕφαιμον, αἱματῶδες, αἷμα ἐμῶν. αἷμα σχάσαι, τὸ λῦσαι φλέβα. τῷ κέντρῳ ἐξαιμάσσειν, καὶ ἔναιμον, καὶ ἐναιμῶδες παρὰ Ἀντιφῶντι. καὶ ἐναίμους δὲ καὶ ὀλιγαίμους. καλεῖται δὲ τοῦ ἥπατος, τὸ μὲν αὐτοῦ πύλαι, καθ' ἃς ὑποδέχεται τὸ αἷμα, ὅπερ διὰ μιᾶς φλεβὸς εἰς πάσας τὰς φλέβας ἀπ' αὐτῶν ἀναπέμπεται· τὸ δὲ, λοβοὶ ἡπατίαι, καθάπερ οἱ τοῦ πνεύμονος λοβοὶ πνευμονίαι.

216 *Περὶ διαφράγματος, ἄνω κοιλίας, καρδίας καὶ τῶν λοιπῶν.

Ἐπίκειται δὲ αὐτῷ τὸ διάφραγμα, συγκείμενον ἐκ φλεβῶν, ὃ καὶ διαφράττει ἀπὸ ἥπατος πνεύμονα καὶ καρδίαν. ἐξ οὗ, φραγμὸς, διαφράττει, καὶ φράττειν, ἀποφράττειν, ἐμφράττειν, ἐπιφράττειν, καὶ φράγμα, καὶ τὰ ὅμοια. τῷ δὲ διαφράγματι ἡ γαστὴρ ὑπόκειται; καὶ καλεῖται ἄνω κοιλία. ὑπὲρ δὲ αὐτοῦ ἡ καρδία, κόλπους ἔχουσα αἵματός τε καὶ πνεύματος· ὧν τὸ μὲν ἐκπέμπει δι' ἀρτηριῶν, τὸ δὲ ἀναπέμ-
217 πει διὰ φλεβῶν. *οἱ δὲ κόλποι καλοῦνται κοιλίαι. ἡ μὲν ἐπ' ἀριστερᾷ, παχυτέρα, ὡς πνεύματος οὖσα ἄφεσις, ἡ δὲ ἐν δεξιᾷ; λεπτοτέρα μὲν, ἐπὶ μείζονος δὲ τῆς εὐρυχωρίας, ἀφ' ἧς οἱ τοῦ αἵματος ὀχετοὶ φέρονται. κεῖται δὲ ὑπὸ μαστὸν ἀριστερόν. ὄνομα δὲ ἀπ' αὐτῆς εὐκάρδιος, καὶ καρδιώττειν. οὕτω δὲ Δωριεῖς τὸ παρὰ Ξενοφῶντι βουλιμιᾶν καλοῦσι. καλεῖται δέ τις περικάρδιος ὑμὴν, διαφράττων τὸν θώρα-
218 κα, ὃς καὶ χιτὼν ὀνομάζεται. *ἡ μὲν δὴ βάσις τῆς

καρδίας, καλεῖται κεφαλή. τὸ δὲ προῦχον ὀξὺ, πυθμήν. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν κοῖλα, ὦτα. πρὸς δὲ τῇ κεφαλῇ τῆς καρδίας ὄπισθεν κατὰ τὸν ἕβδομον σφόνδυλον ἔστι τις σὰρξ ἀδένι ἐοικυῖα, ἣ καλεῖται θυμός. εἴποις δ' ἂν τινας καὶ τραχείας ἀρτηρίας, αἳ κεῖνται πρὸ τοῦ στομάχου, δι' ὧν ὁ θώραξ ἀναφυσώμενος τῷ πνεύματι, καὶ συνιζάνων εἰς τὸν πνεύμονα ἀναθλίβεται. * ὁ δὲ πνεύμων κεῖται μὲν ὑπὲρ τὸ διάφραγμα, 219
ὃ καλοῦσι φρένας, ὥσπερ τοὺς ἐν ταῖς πλευραῖς ὑμένας, ὑπεζωκότας. τῇ δὲ τοῦ θώρακος εὐρυχωρίᾳ, ἣ καλεῖται κενὰ θώρακος, ὁ πνεύμων χρῆται πρὸς τὴν τοῦ πνεύματος ἐκροήν. Ὀνομάζοις δ' ἂν ἀπ' αὐτοῦ, πνεῖν, ἀναπνεῖν, διαπνεῖν, ἀποπνεῖν, ἐκπνεῖν, πνέων, ἀποπνέων, ἀναπνέων, ἐκπνέων, διαπνέων, διαπνεόμενος, πνεῦμα, ἐμπνέων, ἐμπνεῖν, ἐπιπνέων, ἐπιπνεῖν, ἐπίπνους, εὔπνους, καταπνεόμενος, ἀποπνοή, ἀναπνοή, περιπνευμονία, δύσπνοια, ἔμπνους, ἐπίπνοια, διάπνοια.

* Περὶ σπληνός, νεφρῶν, κύστεως, μήτρας καὶ τῶν λοιπῶν. 220

Περὶ μέντοι τὴν κοιλίαν κατὰ τὰ λαιὰ ὑπὸ τὸ διάφραγμα ὁ σπλὴν κεῖται, ὃν Πλάτων ἐκμαγεῖον τοῦ ἥπατος γεγενῆσθαί φησιν. ἄλλην γὰρ οὐδεμίαν χρείαν παρέχεται. κεφαλὴ δὲ αὐτοῦ τὸ παχύτατον ὀνομάζεται. λέγεται δὲ καὶ σπλήνιον, ὄνομα δ' ἀπ' αὐτοῦ τὸ σπληνιᾶν, ὅπερ ἐστὶ τὸν σπλῆνα ἀλγεῖν. ἡ δὲ τῶν νεφρῶν θέσις, ἀφ' ὧν καὶ ἡ νεφρῖτις νόσος, ὑπὸ σπληνὶ καὶ ἥπατι, καθ' ἑκατέραν τὴν λαγόνα τῶν νεφρῶν ἑκάτερος κείμενος, τὸ ἀποῤῥέον ἀπὸ τοῦ σώματος ὑγρὸν εἰς τὴν κύστιν διηθεῖ. * ἥ γε μὴν κύ- 221
στις κατὰ τὴν εὐρυχωρίαν τῶν πλατέων ὀστῶν κεῖται, τὸ ὑγρὸν ἐφ' ἑαυτὴν συλλέγουσα. καὶ μὴν ἐπὶ γυναικῶν μέσον ἀρχοῦ τε καὶ κύστεως κεῖται τὸ μητρῷον χορίον, ὃ μήτραν τε καλοῦσι καὶ ὑστέραν καὶ δελφύν. ἀφ' ἧς καὶ ἀδελφοί, οἱ ἀπὸ τῆς αὐτῆς μή-

τρας, ὡς ἄλοχος παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἡ ἐπὶ τὸ αὐτὸ
λέχος ἀναβαίνουσα, καὶ ἄκοιτις ἡ τῆς αὐτῆς κοίτης
222 μετέχουσα. *Ἱπποκράτης δὲ οὐ δελφὺν μόνον, ἀλλὰ
καὶ γονὴν τὴν μήτραν καλεῖ, ἐν ᾗ τό τε ἔμβρυον
συνίσταται καὶ τρέφεται, καὶ τὸ ἔμμηνον αἷμα συν-
αθροίζεται. τῆς δὲ μήτρας αἱ ἐπὶ τὰ ἄνω καὶ τὰ
πλάγια ἐκφύσεις κεραῖαι καλοῦνται καὶ πλεκτάναι·
τὰ δὲ ἑκατέρωθεν, ὦμοι. καὶ τὸ ἄκρον, αὐχὴν, ἢ τρά-
χηλος. οὗ στόμα, ὁ πρῶτος πόρος. τὸ δὲ ἐφεξῆς κοί-
223 λωμα, γυναικεῖος κόλπος. *δύο δὲ περὶ τῷ ἐμβρύῳ
χιτῶνές εἰσιν. ὧν τὸ μὲν ἔνδοθεν λεπτότερόν τε καὶ
μαλακώτερον ὂν, ἀμνίον Ἐμπεδοκλῆς καλεῖ· τὸ δὲ ἔ-
ξωθεν ἐπ' αὐτῷ, τὸ πρὸς τῇ ὑστέρᾳ, χορίον ὀνομά-
ζεται. οὗ καὶ ὀμφαλὸς ἐκπέφυκε. καὶ Ἀντιφῶν δὲ εἴ-
ρηκεν, ἐν ᾧ τὸ ἔμβρυον αὐξάνεταί τε καὶ τρέφεται,
καλεῖται χορίον. οἱ δὲ παραπέμποντες ἐξ ἑκατέρων
τῶν νεφρῶν τὸ οὖρον τόποι, οὐράναι τε καὶ οὐρητῆρες
καλοῦνται. καὶ ἡ τραγῳδία τὴν ἀμίδα, οὐράνην ἐκάλεσε.
224 *καλεῖται δέ τις καὶ περιτόναιος ὑμὴν, παντὶ τῷ ὑ-
πογαστρίῳ συμπεφυκὼς, καὶ περιειληφὼς κοιλίαν
καὶ ἔντερα καὶ πάντα τὸν ἀπὸ διαφράγματος τόπον
μέχρι ἐπισείου. καὶ μέντοι ἔκ γε τοῦ σπληνὸς ἕτερος
ὑμὴν τοῦ προτέρου λεπτότερος ἐκπεφυκὼς, ὑπὸ τὸ
περιτόναιον κείμενος, τὸ αὐτὸ διάφραγμα περιειλη-
φὼς, ἐπίπλους ὀνομάζεται. Ἀντιφῶν δὲ αὐτὸν ἀρσε-
νικῶς καὶ οὐδετέρως καλεῖ. ἰατροὶ δὲ καὶ ἀδένας τι-
225 νὰς καλοῦσιν. *Ὄγκοι δέ εἰσι μέσον σαρκὸς καὶ πι-
μελῆς συνιστάμενοι, μάλιστα περὶ βουβῶνάς τε καὶ
μασχάλας, καὶ σιαγόνας, καὶ μεσεντέριον. περὶ οὓς
καὶ αἱ χοιράδες συνίστανται. Τῶν δὲ φλεβῶν ἡ κοί-
λη καλουμένη μεγίστη τέ ἐστι καὶ ἀπὸ καρδίας ἄρ-
χεται, καὶ πᾶσα τῷ ἥπατι προσπέφυκε, δι' ἧς ἀπὸ
τοῦ ἥπατος ἀνέλκει τὸ αἷμα ἡ καρδία. ὥσπερ καὶ τῶν
ἀρτηριῶν ἡ μεγίστη καλεῖται, οὕτω καὶ ἔστι καὶ κεῖ-
ται κατὰ τὴν ῥάχιν λαμβάνουσά τε τὸ πνεῦμα παρὰ

καρδίας, καὶ διασπείρουσα εἰς τὰς ἄλλας ἀρτηρίας, ὡς εἰς πᾶν διαδίδοσθαι τὸ σῶμα.

*Περὶ ψυχῆς καὶ νοῦ καὶ τῶν ἀπὸ θυμοῦ 226
λεγομένων.

Σύγκειται μὲν δὴ ὁ πᾶς ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς τε καὶ σώματος. καὶ ἔστιν ἡ ψυχὴ πνεῦμα, ἢ πῦρ, ἢ αἷμα, ἢ ὅ τι ἂν δοκῇ τοῖς σοφοῖς. Μέρη δὲ αὐτῆς, νοῦς, ἐπιθυμία, θυμός. καὶ ὁ μὲν νοῦς, καὶ λογισμὸς, καὶ ἡγεμονικὸν, εἴτε περὶ ἐγκεφάλῳ κατὰ Πυθαγόραν καὶ Πλάτωνα ἱδρυμένος, εἴτε παρ' ἐγκεφαλίδι, ἢ μήνιγξιν, ὡς πολλοῖς τῶν ἰατρῶν δοκεῖ, εἴτε κατὰ τὸ μεσόφρυον, ὡς ἔλεγε Στράτων, εἴτε περὶ τὸ αἷμα, ὡς Ἐμπεδοκλῆς τε καὶ Ἀριστοτέλης, εἴτε περὶ τὴν καρδίαν, ὡς ἡ Στοά. *Θυμοῦ δὲ τόπος ἄντι- 227
κρυς ἡ καρδία, καθάπερ ὁ περὶ τὸ ἧπαρ τόπος, ἐπιθυμίας. Καὶ ἀπὸ μὲν ψυχῆς ὀνόματα, εὔψυχος, ἔμψυχος, ἄψυχος, ἐμψύχως, ἀψύχως, εὐψύχως, ψυχαγωγία, ψυχαγωγεῖν, φιλόψυχος, φιλοψυχεῖν, ἀποψύχων, ἀναψύχων, παραψυχή. Ἀπὸ δὲ νοὸς, νόησις, διάνοια, περίνοια, εὔνοια, ἀγχίνοια. *καὶ ὡς Ἀντι- 228
φῶν, ἐπινόημα, πολύνοια, ἀπόνοια, διχόνοια, μετάνοια, παράνοια, ἀνοητία, ἄνοια, ἐπίνοια, πρόνοια. καθὼς Ἀντιφῶν, ἐπινόημα. καὶ ἀνοησία, ὡς Ἀριστοφάνης. καὶ διανόησις, ὡς Πλάτων. καὶ διανοήματα. καὶ τὰ ῥήματα, νοεῖν, διανοεῖσθαι, περινοεῖν, εὐνοεῖν. τὸ δὲ ἐπινοεῖν, εὐτελέστερον, καὶ τὸ διχονοεῖν· *διχο- 229
γνωμεῖν γὰρ, καὶ στασιάζειν, καὶ διεστάναι, καὶ ἐξεστασιάσθαι, καὶ ἀπεῤῥῆχθαι, καὶ ἀπεσχίσθαι ἐπὶ τούτου, ὡς ἀμείνω λέγουσιν. ὑπονοεῖν μέντοι, καὶ μετανοεῖν, καὶ παρανοεῖν. τὸ δὲ ἀπονενοῆσθαι φαυλότερον. προνοεῖν δὲ, καὶ ἀνοηταίνειν. καὶ τὰ ὀνόματα, νοήμων, διανοητικὸς, καὶ περινοητικός. καὶ εὔνους, καὶ εὐνοϊκὸς, ὡς Ἰσαῖος, ἀγχίνους, πολύνους, ἀπονενοημένος, δύσνους, κακόνους, προνοητικὸς, ἄνους, ἀνόητος. *ἀπο δὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν χρηστέον. 230

Πλάτων καὶ ἀδιανόητα εἴρηκε. Τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα, εὔνως, εὐνοϊκῶς, εὐνοϊκωτέρως, ὡς Δημοσθένης. κακόνως, ἀνοήτως, ἀγχίνως, πολύνως, δύσνως. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων βιαιότερα. Ἀπὸ δὲ θυμοῦ, θυμοῦσθαι, θυμούμενος, θυμικὸς, θυμὸς, θυμοειδὴς, ἄθυμος, εὔθυμος, εὐθυμία, ἀθυμία, ἀθυμῶν, ἀθυμοῦσιν, ὡς Ἀντιφῶν. ἀθύμως, ὡς Ἰσοκράτης. ἀθυμοτέρως, ὡς
231 *Ἰσαῖος. * θυμόσοφος, καὶ θυμοῦσθαι, βαρύθυμος, ὀξύθυμος, καὶ ὀξυθυμίας. καὶ ὀξυθυμήθη, παρὰ Ἀριστοφάνει. τάχα δὲ καὶ τὸ εὐθυμεῖσθαι. καὶ ὀξυθυμία, ἣν οἱ φαῦλοι ῥήτορές φασι καθάρματα. ἐνθυμία δὲ καὶ ἐνθύμησις, Θουκυδίδης. καὶ ἐνθυμιζόμενοι τὰς ἐν τῇ μάχῃ συμφοράς. καὶ ἐνθυμήματα δὲ, παρ' Ἰσοκράτει.*

Περὶ ἐπιθυμίας.

Ἀπὸ δὲ ἐπιθυμίας, ἐπιθυμεῖν, ἐπιθυμῶν, ἐπιθυμητὸν, ἐπιθυμητικὸς, ἐπιθυμητικῶς, ἐπιθυμητὴς, καὶ ἐπιθύμημα, ὡς παρὰ Πλάτωνι, καὶ ἐπιθύμησις κακῶν, παρ' Ἰσαίῳ. καὶ ἐπιθυμήματα, παρὰ Φιλυλλίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε.

232 ** Περὶ χόνδρου.*

Τὸ δὲ σῶμα σύγκειται ἐξ ὀστῶν, χόνδρων, μυελῶν, σαρκῶν, πιμελῆς, δέρματος, νεύρων, ἀρτηριῶν, φλεβῶν, ὑμένων, μηνίγγων. καὶ ἔστι τὰ μὲν ὀστᾶ, στήριγγες τοῦ σώματος, στερεαὶ, καὶ ἀναίσθητοι, καὶ ἄναιμοι, κινήσεως ὑπηρέτιδες. Ὀνόματα δὲ ἀπ' αὐτῶν, ὀστώδης, καὶ ἀνόστεος, ὀστεΐνος. καὶ τὸ Ἀττικώτερον, ὄστινος. ἡ δὲ νέα κωμῳδία, καὶ ὀστοθήκην, καὶ ὀστοκόπους λέγει. Ὁ δὲ χόνδρος συγκείμενος ἐκ νεύρων τε καὶ ὀστῶν, καὶ ἑκατέρῳ τούτων ἐκ μέρους προσεοικὼς, μάλιστα δοκεῖ εἶναι τῶν ὀστῶν τέλος.

* Περὶ σαρκῶν. 233

Αἱ δὲ σάρκες, πίλημα μαλακὸν, λιπαρὸν, ἐπιβεβλημένον τοῖς ὀστοῖς, κάλλους τε καὶ σκέπης εἵνεκα. ἀφ' ὧν ὀνομάζεται, εὔσαρκος, εὐσαρκία, πολύσαρκος, πολυσαρκία, καὶ τὰ ὅμοια. Ἀριστοφάνης δὲ εἴρηκεν, ὡς οὐχ ἕτερον ἄνδρα σάρκινον. Εὔπολις δὲ, σαρκίνη γυνή. Ἡρόδοτος δὲ, σαρκίσαι, τὸ τοῦ δέρματος τὴν σάρκα ἀφελεῖν.

Περὶ πιμελῆς.

Ἡ δὲ πιμελὴ, λευκὴ μέν ἐστι τὴν χρόαν. προσπέφυκε δὲ τῇ σαρκὶ, καὶ καλεῖται στέαρ. συνίσταται δὲ περὶ τοὺς ὑμένας μάλιστα. φαίης δ' ἂν ἀπ' αὐτῆς, πιμελώδης, περιπίμελος.

* Περὶ νεύρων. 234

Νεῦρα δέ ἐστι σύνδεσμος ὀστῶν, εἴκων τε καὶ τεινόμενος, ἀφ' ὧν καὶ αἱ νευραὶ κέκληνται. ταμιεύουσι δὲ μάλιστα τὰς κώλων συγκάμψεις τε καὶ ἐκτάσεις, καὶ τὰς τῶν ἄρθρων συγκαμπάς. ὅθεν καὶ τὸ ἰσχύειν, νεῦρα ἔχειν λέγουσι. καὶ τὰ χρήματα, τῶν πραγμάτων νεῦρα Δημοσθένης φησὶν, ὡς τὸ ἐκνενευρισμένοι, καὶ περιῃρημένοι χρήματα καὶ συμμάχους. Θεόπομπος δὲ ὁ κωμικὸς ἄνευρον εἴρηκεν·

ἄπνους, ἄνευρος, ἀσθενὴς, ἀνέντατος.

Περὶ μυελῶν.

Μυελὸς δέ ἐστιν ὀστῶν πλήρωμα, λευκὸν, ὑπέρυθρον, μήνιγξιν ἀμπεχόμενον. Αἱ δὲ μήνιγγες, ἐκ νεύρων καὶ ὑμένων συμπλακεῖσαι, τόν τε παρ' ἐγκεφάλῳ καὶ παρ' ἐγκεφαλίδι μυελὸν καὶ τὸν διὰ σφονδύλων περιέχουσι.

* Περὶ ἀρτηριῶν. 235

Ἀρτηρίαι δέ εἰσιν ὁδοὶ πνεύματος, ὡς φλέβες αἵματος. ἀπὸ δὲ τοῦ δέρματος ὀνόματα, δορὰ, δέρις,

δειρή, δειράδια· τοῦτο, ὅτι καὶ ἐκεῖθεν τὰ ζῶα γυμνοῦται τῆς δορᾶς. προσήκοι δ' ἂν δέρματι καὶ ταῦτα, ὑποδερὶς, περιδερὶς, περισφὶς, δέραιον, περιδέραιον, δειράδες. κοινῇ δὲ ἀπὸ σώματος ὀνόματα, εὐσώματος, φιλοσώματος, φιλοσωματία, εὐσωματία, πολυσώματος, δοῦλα σώματα, σώματα οἰκεῖα, σωμασκία, σεσωμασκηκὼς, σωματοφύλακες, σωματοειδὲς, σωμάτιον, ἡ τῶν ὑποκριτῶν σκευή.

236 * *Αἱ τοίνυν αἰσθήσεις πέντε μέν εἰσιν. οὐκ ἐν ἑνὶ δὲ τόπῳ, ἀλλ' ἡ μὲν ὄσφρησις περὶ τὰς ῥῖνας ἐξετάζεται. ἡ δὲ ὄψις περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς φαντάζεται. ἡ ἀκοὴ δὲ περὶ τὰ ὦτα ἐνδιαιτᾶται. ἡ δὲ γεῦσις περὶ τὴν γλῶτταν εἴληπται. καὶ ἡ ἁφὴ περὶ ὅλον τὸ σῶμα πολιτεύεται. ἐξ αὐτῶν δὲ, αἰσθητὸν, αἰσθητικὸν, ἀναίσθητον, ἀναίσθητος, ἀναισθήτως. καὶ Πλάτων τὸν αἰσθανόμενον, αἰσθητὸν ὠνόμασεν. αἰσθητικὰ μαθήματα. τὸ δὲ ἔργον, αἰσθάνεσθαι. τὸ δὲ ἐναντίον τῇ αἰσθήσει ὄνομα ἀναισθησία.*

---

*ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ Γ.[1]

Ἰούλιος Πολυδεύκης

Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν.

Οἷς μὲν τῶν ὀνομάτων οἱ δόκιμοι τὴν γλῶτταν κέχρηνται, ταῦτα παρ' αὐτῶν λαβὼν, εἰ μὲν πλείους ἦσαν οἱ χρησάμενοι, τὸ μηδὲν ἐπισημήνασθαι περὶ τῶν εἰπόντων ᾠήθην ἀπαρκεῖν· ἐλαττόνων δ' ὄντων, ἕνα τὸν καλλιφωνότατον ἐπελεξάμην, ὥσπερ ἐν ταῖς δίκαις εἷς ἀξιόχρεως πολλῶν μαρτύρων ἀρκεῖ.

*ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ[2] ΒΙΒΛΙΟΥ.

5 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Ἑπόμενον δ' ἂν εἴη τῷ περὶ ἀνθρώπου λόγῳ διελεῖν γένος τε καὶ συγγένειαν, καὶ οἷς ἂν ἑκάτερον τούτων ὀνομάζοιτο τοῖς ὀνόμασιν. οὕτω μὲν γὰρ ἀκοῦσαι πάντες οἱ προσήκοντες ἡμῖν ἐξ οἰκειότητος καλοῦνται συγγενεῖς καὶ Ζεύς τις συγγένειος, ὁ τὰ τῆς συγγενείας δίκαια ἐφορῶν παρ' Εὐριπίδῃ. διακριτέον δ' αὐτοὺς τῷ τοὺς μὲν ἀπὸ γένους ἡμῖν ὀνομάζεσθαι, πρὸς γένους τε καὶ πρὸς αἵματος καὶ ἐν

γένει, καὶ ἐν αἵματι, καὶ οἰκείους, καὶ ἀναγκαίους, καὶ θεῶν ὁμογνίων κοινωνούς, καὶ τῆς αὐτῆς ἑστίας μετόχους.

*Περὶ γένους καὶ συγγενείας. 6

Γένος δὲ εἶναι, τὸ φύσει προσόν, οὐ τὸ νόμῳ προσιόν, οἷον γονέας, υἱεῖς, ἀδελφούς, καὶ τοὺς πρὸ τούτων καὶ ἐκ τούτων. ἐφ' ὧν καὶ ἡ γενεὰ τάττεται. Ἰσαῖος δὲ καὶ γένναν εἴρηκεν, ἐκ τῆς Ἀναξίωνος γέννας καὶ Πολυκράτου ὄντα. συγγένεια δὲ οὐ τὸ φύσει, νόμῳ δὲ προσγιγνόμενον, οἷον γαμβρούς, πενθερούς, καὶ ὅσοι τὴν οἰκειότητα πρὸς ἡμᾶς ἐκ συνθήκης, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἔχουσι. τὸ μὲν γὰρ γένος ἡμῖν ὁμοῦ τῇ γενέσει σύνεστι καὶ οὐκ ἔστιν ὅτε παύεται. *ἡ δὲ συγγένεια καιρῷ τε ἄρχεται καὶ νόμῳ 7 παύεται. νόμῳ γὰρ ὥσπερ συνίσταται γάμος, οὕτω καὶ διαλύεται. λυθέντος γὰρ ἅπαξ τοῦ γάμου, καὶ τὰ ὀνόματα διὰ τὸν γάμον συναπέρχεται. διακέκρικε δ' αὐτὰ σαφῶς Ὅμηρος,

ἦ τίς τοι καὶ πηὸς ἀπέφθιτο Ἰλιόθι πρό,
ἐσθλὸς ἐὼν γαμβρός, ἢ πενθερός, οἵ τε μάλιστα
κήδιστοι τελέθουσι μεθ' αἷμά τε καὶ γένος αὐτῶν.

τούτους δὲ προσκηδεῖς Ἡρόδοτος κέκληκε. πρότερον οὖν περὶ τοῦ γένους, εἶτα περὶ τῆς συγγενείας οὕτω ῥητέον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β. 8

Περὶ γονέων.

Τὸ μὲν οὖν κοινὸν εἰπεῖν, γονεῖς, τοκεῖς, οἱ γεννήσαντες, οἱ φύσαντες, οἱ σπείραντες, οἱ ποιήσαντες, οἱ τεκόντες, οἱ προαγαγόντες εἰς φῶς, οἱ θρέψαντες, οἱ πατέρες. τοῦτο γὰρ οὐ κατὰ τοῦ γεννήσαντος μό-

νον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν ἄνω προγόνων ὀνομάζεται.
Τὸ δὲ καθ' ἕκαστον, πατὴρ, γονεὺς, τοκεὺς, ὁ σπεί-
ρας, ὁ φύσας, ὁ γεννήσας, ὁ γειναμενος, ὁ φυτεύ-
σας, ὁ ποιήσας. καὶ τὰ ὅμοια τοῖς προειρημένοις.
9 *καὶ ὡς Πλάτων, ὁ γεννήτωρ. ὁ δ' αὐτὸς ἐπὶ ταυ-
τοῦ καὶ γεννητὴς ἔφη, τὴν τοῦ γεννητοῦ ψυχὴν
συλήσας. καίτοι γε Ἀττικοὶ γεννητὰς ἐκάλουν τοὺς
τοῦ αὐτοῦ γένους μετέχοντας. τὰ γένη δὲ καὶ ἔθνη
ὀνομάζεται. Ἐρεῖς δὲ καὶ ὁ ἀναθρεψάμενος, ὁ ἐκ-
θρεψάμενος, ὁ θρέψας, ὁ ἐκθρέψας, ὁ προαγαγὼν
εἰς φῶς, ὁ δείξας τὸν ἥλιον. καὶ πολλὰ ἄλλα λέγειν
10 ἐστὶ τῷ λόγῳ καὶ οὐκ ὀνόματι. *Ἡ δὲ διὰ τούτων
κτῆσις, πατρῴα, πατρικὴ, πάτριος, προγονικὴ, καὶ
ἱερὰ πατρῷα, καὶ πάτρια, καὶ πατρικὰ, καὶ προγο-
νικά. καὶ πατριάζειν δέ τι ἔλεγον Ἀθηναῖοι τὸ πράτ-
τειν τι ἐκ τῶν πατρίων ἐθῶν. καὶ πάτριον στέφανον,
τὸν τοῦ θαλλοῦ. καὶ πατρόθεν τινὰ καλεῖν λέγουσιν.
ὁμοίως δὲ μήτηρ, ἡ τεκοῦσα, ἡ ὠδίνασα, ἡ γεννήσασα, ἡ
11 γεννησαμένη, ἡ μαστὸν ἐπισχοῦσα, ὡς Σοφοκλῆς. *ἡ θη-
λάσασα. καὶ τἄλλα ὅσα ἐπὶ πατέρων εἰς τὸ θῆλυ σχηματί-
ζεται· ὡσαύτως καὶ κτῆσις μητρῴα, καὶ μητρικὴ, καὶ τἄλλα
κατὰ ταυτὰ τοῖς πατράσιν. ἐλέγετο δέ τι καὶ μητρῷ-
ον Ἀθήνησι, τὸ τῆς Φρυγίας θεοῦ ἱερόν. καὶ μητριά-
ζειν, τὸ ταῦτα τελεῖν, ἢ ἐπ' αὐτῷ ἀγείρειν. καὶ μη-
τραγύρτης, ὁ τελεστής.

12 *Περὶ τέκνων.

Οἱ δὲ ἐκ τούτων παῖδες, τέκνα, φυτεύματα, γεν-
νήματα, ποιήματα, ἔγγονοι, ἀπόγονοι, διάδοχοι, κλη-
ρονόμοι, χειραγωγοὶ, νοσοκόμοι, γηροτρόφοι, τρο-
φεῖς, ταφεῖς, στηρίγματα οἴκου, ἢ βίου. ἐπίκουροι
ἀναγκαῖοι, βοηθοὶ, σύμμαχοι, προαγωνισταὶ, συνα-
γωνισταὶ, καὶ τὰ ὅμοια. ταῦτα μὲν κοινά. Ἴδια δὲ,
ἐπὶ μὲν ἀῤῥένων, υἱεῖς, ἐπὶ δὲ θηλειῶν, θυγατέρες.
13 *καὶ μὴν οἵ γε περὶ τοὺς γονέας ἐξαμαρτάνοντες, πα-
τραλοίας, ἢ μητραλοίας ἑκάτερος αὐτῶν καλεῖται.

Ἰσαῖος δὲ καὶ πατροτύπτας λέγει. Πλάτων δὲ, πα-
τροφόνον, καὶ μητροφόνον. Σοφοκλῆς δὲ, πατροκτό-
νον. ὁ γὰρ πατροφόντης καὶ μητροφόντης ποιητικόν.
Εἴη δ' ἂν ἐκ τούτων, παιδοποιία, τεκνοποιία, παιδο-
τροφία, ποιήσασθαι παῖδας, ἀνελέσθαι παῖδας, *ἄ- 14
παις, ἔμπαις, ἄτεκνος, φιλόπαις, φιλότεκνος, μισότε-
κνος, μισόπαις, φιλοτεκνία, μισοτεκνία. καὶ παρὰ Κρα-
τίνῳ, πολύτεκνος, πολύπαις, εὔπαις, εὔτεκνος, εὐτε-
κνία, ἀτεκνία, ἀπαιδία, πολυπαιδία, πολυτεκνία, εὐ-
παιδία. Πλάτων δὲ, τὴν παιδοποιίαν, καὶ παιδογο-
νίαν, καὶ παιδουργίαν εἴρηκεν. ἐν δὲ τοῖς Νόμοις
τὰς γυναῖκας εἴρηκε τὰς παυσαμένας τῆς παιδοποιήσε-
ως. *τὸν δὲ ἄπαιδα Ἰσαῖος ἀγενῆ ὠνόμασεν. Ἡ δὲ 15
μὴ τίκτουσα, καλεῖται στερίφη. ἡ γὰρ ἄτεκνος καὶ
ἄτοκος κοινὸν ὄνομα τῆς τε μηκέτι τικτούσης καὶ
τῆς μηδόλως, ἣν καὶ ἀνειλείθυιαν φίλον τοῖς ποιη-
ταῖς καλεῖν. Πλάτων δὲ τὴν παρθένον, ὡς οὔπω λο-
χευθεῖσαν, ἄλοχον καλεῖ. Ὅμηρος δὲ καὶ στεῖραν
βοῦν εἶπε. καὶ ταῦτα μὲν εἰς ἄλληλα ἀναστρέφει,
ὥσπερ παισὶ πατέρες καὶ μητέρες, οὕτω παῖδες γο-
νεῦσι.

* Περὶ προγόνων καὶ ἀπογόνων. 16

Καλεῖται δὲ ὁ μὲν πατρὸς ἢ μητρὸς πατὴρ, πάπ-
πος. καὶ μετὰ προσθήκης, πάππος ἐκ πατρὸς καὶ
μητρός. ἢ πάππος ἀπ' ἀνδρῶν, καὶ πάππος ἐκ γυναι-
κῶν. ἀφ' οὗ καὶ τὸ παππάζειν παρὰ τοῖς ποιηταῖς. ἔξ-
εστι δὲ κεχρῆσθαι καὶ τῷ μητροπάτωρ, καὶ προπά-
τωρ τε καὶ πατροπάτωρ, κἂν ᾖ ποιητικωτέρα τὴν
σύνθεσιν ἡ λέξις. ἢ μᾶλλον διαλύειν, πατρὸς πατὴρ,
ἢ μητρὸς πατήρ. τοῦτον δ' Εὐριπίδης μήτρωα ὠνό-
μασε. καλεῖται δὲ καὶ νέννος παρὰ τοῖς ποιηταῖς. *ἡ 17
δὲ πατρὸς ἢ μητρὸς μήτηρ, τήθη. καὶ τὴν μάμμην
δὲ καὶ μάμμαν ἐπὶ ταύτης παραληπτέον. Πίνδαρος
δὲ καὶ μητρομήτωρ ἔφη. καὶ ἀναστρέψασιν, ὁ μὲν υἱ-
οῦ υἱὸς, υἱωνός τε καὶ υἱειδοῦς πάππῳ τε καὶ τήθῃ

λέγεται. ἡ δὲ υἱοῦ θυγάτηρ, ἀμφοτέροις υἱειδῆς, υἱ-
ειδῆ. ὁ δὲ θυγατρὸς υἱὸς, θυγατριδοῦς, ὥσπερ ἡ τῆς
θυγατρὸς θυγάτηρ, θυγατριδῆ. ὁ δὲ πάππου ἢ τή-
θης πατὴρ, πρόπαππος. τάχα δὲ τοῦτον εἴποις τρι-
18 τοπάτορα, ὡς Ἀριστοτέλης. * Φαίδων δὲ ἐν τῷ Ζω-
πύρῳ καὶ ἀβελτηρίαν εἴρηκε προπαππικήν. ἡ δὲ πάπ-
που, ἢ τήθης μήτηρ, προτήθη. καὶ οἱ τούτων γονεῖς,
ἐπίπαππός τε καὶ ἐπιτήθη. τὰ δὲ ἀντίστροφα τού-
τοις ὀνόματα, ἔκγονός τε καὶ ἀπόγονος. Μέχρι μὲν
τούτων εἰς ὀνομάτων δήλωσιν ἀναβαίνει τε καὶ κα-
ταβαίνει τὸ γένος. οὐ γὰρ προσίεμαι τὸ παππεπίπαπ-
πος, εἰ καί τινες τοῦτο τὸν τοῦ πάππου πάππον ὠ-
νόμασαν. ἀλλ' ἐστὶ τοὔνομα δεινῶς ἰδιωτικὸν, καί τοι
Φιλωνίδης ὁ κωμικὸς αὐτῷ κέχρηται οὕτω, νυνὶ δὲ
19 Κρόνου καὶ Τιθωνοῦ παππεπίπαππος νενόμισται. * τὰ
δὲ ἀπὸ τούτων, οἱ μὲν πρόγονοι, καὶ ἀρχηγοὶ γέ-
νους, καὶ ἀρχηγέται, καὶ οἱ ἄνω πατέρες. καὶ θρα-
σύτερον, ῥίζαι τοῦ γένους, πηγαὶ τοῦ γένους. κα-
λοῦνται δὲ οὗτοι καὶ προπάτορες. ἔνιοι δὲ αὐτοὺς
καὶ γενάρχας καλοῦσι, καὶ πάτρωνας. οἱ δὲ καταβαί-
νοντες, ἀπόγονοι καὶ ἔκγονοι. ὁ γὰρ ἶνις καὶ κέ-
λωρ σφόδρα ποιητικά. καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ ἀμνάμο-
νες. καλοῖτο δ' ἂν υἱὸς ἀγαπητὸς, ὁ μόνος ὢν πα-
τρὶ ἢ μητρί. ὥσπερ καὶ ἀγαπητὴ θυγάτηρ, καὶ μο-
20 νογενὴς, καθ' Ἡσίοδον. * τηλύγετος δὲ παρὰ ποιηταῖς,
εἴτε ὁ ἀγαπητὸς, εἴτε καὶ ὁ ὀψίγονος, ὁπότε πρὸς τῷ
γήρᾳ γένοιτο. ὡσαύτως καὶ τηλυγέτη θυγάτηρ. ὃ καὶ
μᾶλλον ἂν λέγοιτο, ὡς Ὅμηρος μαρτυρεῖ. οὕτω γὰρ
οὗτος μονογενῆ, μοῦνον τηλύγετον λέγει. ὥστ' εἴρη-
κεν, ἄμφω τηλυγέτω. καὶ,

ὅς μοι τηλύγετος τρέφεται θαλίῃ ἔνι πολλῇ.

ἔνιοι δὲ καὶ τηθαλλαδοῦν τοῦτον οἴονται καλεῖσθαι.
ἔστι δὲ κυρίως ὁ ὑπὸ τήθης τραφεὶς, καὶ διὰ τοῦτο
21 ὢν ὑγρότερος καὶ μαμμόθρεπτος. * παρθενίας δὲ λέ-
γεται, ὅν τις ἐκ τῆς δοκούσης εἶναι παρθένου, οὐ

νόμῳ συνοικήσας ἐποιήσατο. καὶ σκότιος, ὃν ἐγέννησέ τις λαθὼν, ἢ ἔτεκε λαθοῦσα. Εὔβουλος δὲ ὁ κωμικὸς, τὸ λαθρίδιον γέννημα καταγελάστως παρθένου ἀνάσυρμα εἶπε. καὶ γνήσιος μὲν ὁ ἐκ γυναικὸς ἀστῆς καὶ γαμετῆς. ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ἰθαγενής. νόθος δὲ ὁ ἐκ ξένης ἢ παλλακίδος. εἰσποιητὸς δὲ καὶ θετὸς, ὃν ἄν τις οὐ γεννήσας, ἀλλ' ἑλόμενος, ἐπὶ τοῖς χρήμασιν ἐποιήσατο. ὥσπερ καὶ ἐκποιητὸς, ὁ ἀποπεμφθεὶς εἰς γένος ἄλλης οἰκίας. τὸν δὲ νόθον καὶ ματρόξενον ἔνιοι καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης δὲ νοθεῖα τὰ χρήματα καλεῖ τὰ τοῖς νόθοις διδόμενα.

*Περὶ θείων, ἀνεψιῶν, ἀδελφῶν καὶ τοιούτων. 22

Ὁ δὲ πατρὸς ἀδελφὸς, θεῖος, ἢ ἀδελφόθερος, ἢ πατράδελφος, ἢ πάτρως. ὁ δὲ μητρὸς ἀδελφὸς θεῖος, ἢ μητράδελφος, ἢ μήτρως, ἢ νέννος. ἡ δὲ πατρὸς ἀδελφὴ, θεία, ἢ πατράδελφος. ἡ δὲ μητρὸς ἀδελφὴ, θεία, ἢ μητράδελφος, ἢ τηθίς. ὁ δὲ ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς υἱὸς, ἀδελφιδοῦς. καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῶν, ἀδελφιδῆ. ἀδελφοὶ δὲ, οἱ μὲν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς, ὁμοπάτριοι καὶ ὁμοπάτορες. *οἱ δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς, 23
ὁμομήτριοι καὶ ὁμομήτορες. καὶ ὁμογάλακτας δὲ τούτους, καὶ ὁμογαστρίους, καὶ ὁμογάστορας, καὶ ὁμογνίους ῥητέον, καὶ ὁμογόνους. οὕτω δὲ καὶ τοὺς διδύμους ὠνόμαζον, ὥσπερ καὶ ὁμόπαιδας. Πλάτων δὲ καὶ τὴν διδυμότητα εἴρηκεν. οἱ δὲ σύναιμοι ἰδιωτῶν, ὥσπερ καὶ τὸ ὅμαιμον, ποιητικόν. ἀλλ' οἱ μὲν ἐκ μόνου πατρὸς ἀδελφοὶ, διαφόρων δὲ μητέρων, ἀμφιμήτορες. *οἱ δὲ ἐκ διαφόρων πατέρων, μιᾶς δὲ μη- 24
τρὸς, ἀμφιπάτορες. εἰ γὰρ καὶ μὴ εὗρον τοὔνομα, ἐξ ἐκείνου καὶ τοῦτο ἐγκρίνω. ἔνιοι δὲ τοὺς ἐξ ἑκατέρων ἀδελφοὺς αὐταδέλφους καλεῖσθαι νομίζουσιν. ὁ δὲ πρεσβύτερος ἀδελφὸς ὑπὸ τοῦ νεωτέρου ἠθεῖος καλεῖται. τὸ δὲ ἀδελφόν τινα καλεῖν, ἀδελφίζειν Ἰσοκράτης εἶπε. καὶ ἀδελφὰς δὲ ἐρεῖς ἐπιθυμίας. *Καλ- 25
λίας δὲ δυαδελφίδην ταυτῷ μυχῷ. Ἡρόδοτος δὲ καὶ

ἀδελφεοκτόνον ὠνόμασε. τὸν δὲ οὐκ ἔχοντα ἀδελφὸν
ἀνάδελφον ὁ Ξενοφῶν εἶπεν. οἱ μὲν δὴ σύνδυο γεν-
νηθέντες, δίδυμοι καλοῦνται. εἰ δὲ καὶ ἐκ διαφόρων
τινὲς μητέρων εἶεν, ἐπίγονος ἂν ὁ δεύτερος τῷ προ-
τέρῳ ὀνομάζοιτο. ὅτῳ δὲ ἂν γονεῖς ἅμα ἀμφότεροι
ὦσιν, ἀμφιθαλὴς ὀνομάζεται. ὁ δὲ οὐκ ἔχων παῖδας,
ἄπαις, καὶ ἄτεκνος. ὥσπερ ὁ μὴ ἔχων μητέρα, ἀμή-
26 τωρ, ὥσπερ ἡ Ἀθηνᾶ. *καὶ ἀπάτωρ, ὁ μὴ πατέρα ἔ-
χων, ὡς ὁ Ἥφαιστος. καλοῖντο δ' ἂν οὕτω καὶ οἱ
ἀποβεβληκότες πατέρας ἢ μητέρας, οὓς λέγομεν ὀρ-
φανούς. καὶ ἡ μὲν ἐπιγαμηθεῖσα παιδὶ προγεννηθέν-
τι ἐξ ἑτέρας, μητρυιά. ὁ δὲ πρὸ τοῦ γάμου τούτου,
ἐκ προτέρου δὲ γεννηθεὶς, πρόγονος. ὥσπερ εἰ καὶ
γυναῖκά τις ἀγάγοιτο, ἔχουσαν υἱὸν ἢ θυγατέρα ἐκ
προτέρου γάμου, καὶ τούτῳ πρόγονος ὁ παῖς τε καὶ
27 ἡ παῖς. ὥσπερ οὗτος ἐκείνοις ἐπιπάτωρ. *βέλτιον
γὰρ τοὔνομα τοῦ πατρωοῦ, εἰ καὶ Κερκίδας αὐτῷ κέ-
χρηται. τοῦτον δὲ Ὑπερίδης ἐπὶ προαγωγίᾳ κατηγο-
ρῶν, Πατροκλέους μητρυιὸν κέκληκε. καὶ Θεόπομπος
ὁ κωμικὸς ἐν Εἰρήνῃ. τοὔνομα μέντοι ὁ προαγωγὸς
ἔστι μὲν καὶ παρὰ Δεινάρχῳ. ὀνομάζεται δὲ καὶ παρὰ
Στράττιδι ἡ πρόγονος. καὶ παρ' Ὑπερίδῃ, ἐξέδωκε
τὴν πρόγονον τὴν αὐτοῦ, ἐν τῷ πρὸς Ἀπελλαῖον πε-
28 ρὶ θησαυροῦ. *Πάλιν τοίνυν ἀδελφῶν παῖδες, ἀνε-
ψιοὶ, εἴτε ἐκ πατραδέλφων εἶεν, εἴτε ἐκ μητραδέλφων,
εἴτε ἐξ ἀδελφοῦ, καὶ ἀδελφῆς, εἴτ' ἐκ δυοῖν ἀῤῥένων
ἀδελφῶν, εἴτ' ἐκ δυοῖν θηλειῶν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἀ-
νεψιαὶ, αἱ θήλειαι. αἱ μέντοι αὐτανέψιοι οὐδὲν πλέ-
ον τῶν ἀνεψιῶν εἶεν, ἀλλ' ἄντικρυς ταυτόν. Δημο-
σθένης δὲ τῆς ἀνεψιότητος εἴρηκε, καὶ Σόλων. Οἵ
γε μὴν ἐκ τῶν ἀνεψιῶν φύντες, ἀλλήλοις ἀνεψιάδαι.
εἴτε ἐξ ἀμφοῖν ἀῤῥένων εἶεν, εἴτε θηλειῶν, εἴτε ἐξ ἄῤῥενος
καὶ θηλείας. οὐδὲν γὰρ ἔλαττον. καὶ ὁ μὲν ἀνεψιαδοῦς
29 λέγεται, ἡ δὲ ἀνεψιαδῆ. *εἴτε δύο θήλειαι, ἄμφω ἀνε-
ψιάδαι. οἱ δὲ ἐκ τῶν ἀνεψιαδῶν, ἀλλήλοις ἐξανέψιοί
τε καὶ ἐξανεψιαί. οὕτω γὰρ Μένανδρος ὠνόμασεν,

οὐ πάνυ τετριμμένῳ χρώμενος ὀνόματι, ᾧ ἀεὶ μὲν οὐ χρηστέον, ὡς οὐκ ἀκριβῶς Ἑλληνικῷ, ἐπὶ δὲ τῶν ἀκατονομάστων πιστευτέον. ὧν γὰρ γενῶν, ἢ πραγμάτων, ἢ κτημάτων ὀνόματα παρ' ἄλλοις οὐκ ἔστι, ταῦτα ἀγαπητὸν ἂν εἴη κἂν παρὰ τούτου λαβεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐκ τοῦ γένους τὰ ὀνόματα.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ. 30

Περὶ γάμου καὶ τῶν περὶ αὐτόν.

Ἐκ δὲ τῆς συγγενείας κοινὸν μὲν οἰκεῖος, ὁμογενής, συγγενής, κἂν θήλεια ᾖ. ἡ γὰρ συγγενὶς ἐσχάτως βάρβαρον. καὶ κηδεσταὶ μὲν ἀλλήλοις ἑκατέρωθεν, οἱ τὸ κῆδος συνάψαντες, καὶ πηοὶ κατὰ τοὺς ποιητάς. καὶ προσκηδεῖς, καθ' Ἡρόδοτον. καὶ κῆδος ἡ ἐπιγαμία, κατὰ Θουκυδίδην. καὶ κηδεία, κατὰ Δημοσθένη. καὶ κηδεύματα, κατὰ Πλάτωνα.

*Περὶ προμνηστρίας. 31

Καὶ προμνήστριαι μὲν, αἱ συνάγουσαι τὸν γάμον. Σικελιῶται δ' αὐτὰς καλοῦσι προμηθεκτρίας. οἱ δ' Ἀττικοὶ καὶ μνήστριαν τὴν προμνηστρίαν ὀνομάζουσι. γαμβροὶ δὲ, οἱ ἐκ τοῦ γήμαντος οἰκίας, οἷον πατὴρ, καὶ μήτηρ. καὶ οἱ ἄλλοι πάντες κατὰ ταυτὰ, οἱ πρὸς γένους τῷ ἀνδρί. πενθεροὶ δὲ ἀνάπαλιν, οἱ τῇ γεγαμημένῃ προσήκοντες, εἰ καὶ συγκεχύκασιν οἱ ποιηταὶ τὰ ὀνόματα, τὴν χρῆσιν μεταβαλόντες. *Σαπ- 32
φὼ μέντοι καὶ τὸν ἄνδρα αὐτὸν γαμβρὸν καλεῖ. ἡ μὲν οὖν γεγαμημένη, νύμφη καλεῖται, τῇ τοῦ γήμαντος μητρὶ καὶ τῷ πατρὶ, καὶ ἐννυός. οὗτοι δὲ τῇ νύμφῃ, ἑκυρὸς καὶ ἑκυρά. ἡ δὲ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφὴ τῇ ἐκείνου γυναικὶ γάλως. ὁ δὲ τοῦ γήμαντος ἀδελφὸς, δαήρ. αἱ δὲ ἀδελφοῖς δύο συνοικοῦσαι, εἰνάτερες. οἱ δὲ ἀδελφὰς γήμαντες, ὁμόγαμβροι, ἢ

σύγγαμβροι, ἢ μᾶλλον συγκηδεσταί. καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς εἰλίονες.

33 * Περὶ κληρουχίας.

Καὶ ἡ μὲν ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ μόνη τρεφομένη θυγατηρ, ἐπίκληρος, εἴτε περίεστιν ὁ πατὴρ, εἴτε ἀπεβίω. τινὲς δ' αὐτὴν καὶ πατροῦχον ὠνόμασαν. Ἰσαῖος δὲ καὶ ἐπικληρῖτιν, ὥσπερ καὶ Σόλων. ὁ δὲ ταύτῃ προσήκων κατὰ γένος, ἀγχιστεύς. ἐπίδικος δὲ, ἡ ἐπίκληρος λέγεται, ὑπὲρ ἧς ἀμφισβητοῦσι τινὲς ἀλλήλοις, ὡς μᾶλλον εἰς αὐτοὺς τῆς ἀγχιστείας καθηκούσης. ἀνεπίδικος δὲ, ἧς οὐκ ἠμφισβήτησαν. ἡ μέντοι κλῆρον οὐκ ἔχουσα πατρῷον, θῆσσα καλεῖται, ἣν ὁ ἀγχιστεὺς ἐκδίδωσιν, ἂν ἑτέρᾳ συνοικῇ, ἢ πάντως γαμεῖ.

34 * Περὶ μνηστείας γάμων καὶ τῶν περὶ αὐτόν.

Ὁ μὲν τοίνυν ἀνὴρ, πρὸ μὲν τοῦ γῆμαι, μνηστὴρ, καὶ μνώμενος. καὶ τὸ ἔργον, μνηστεία, καὶ μνηστεύσασθαι. καὶ μνηστὴ, ἡ νύμφη, ὡς Ὅμηρος,

γῆμ' ἄλοχον μνηστήν.

τὴν δ' αὐτὴν καὶ ἐγγυητὴν ἂν εἴποις. καὶ τὸ πρᾶγμα, ἐγγύην. καὶ ῥῆμα, ἐγγυήσασθαι, καὶ ἐγγυήσειν. Λυκοῦργος δὲ καὶ διεγγυᾶν τὸ ἐγγυᾶν εἶπε. καὶ τὸν γάμον, ἐπέγγυον, ὥσπερ τὸ ἐναντίον, ἀνέγγυον. ὁ δὲ πενθερὸς, ἐγγυᾷ, ἁρμόζει, ὅθεν τινὲς τῶν πολλῶν
35 ἁρμοστὴν τὸν μνηστῆρα ἐκάλεσαν. * καλεῖται δὲ τὸ πρᾶγμα, ἔκδοσις, καὶ ἐκδίδωσι, καὶ ἐκδιδομένη. ἡ δὲ μὴ ἐκδοθεῖσα, ἀνέκδοτος. καὶ τὸ συνενεγκεῖν εἰς τὴν ἔκδοσιν, συνεκδοῦναι. ἐπὶ δὲ τῶν γάμων, ὁ μὲν ἐπὶ τῇ κόρῃ, νυμφίος, ἡ δὲ ἐκείνῳ, νύμφη. καὶ ἡ μὲν σὺν προικὶ, ἐπίπροικος. ἡ δὲ ἀχρήματος, ἄπροικος. λέγοις δ' ἂν, προῖκα, καὶ φερνὴν, τὴν παρὰ τῆς γυναικὸς δόσιν. Αἰσχίνης γὰρ ὁ ῥήτωρ τὴν προῖκα
36 φερνὴν καλεῖ. * ὥστε εἴποις δ' ἂν, εἰσενέγκασθαι

προῖκα, καὶ δοῦναι. αἱ δὲ πρὸς τὴν προῖκα ὑποθῆ-
και, ἀποτιμήματα ἐκαλοῦντο. τὰ δὲ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς
διδόμενα δῶρα, ἕδνα, καὶ ὀπτήρια, καὶ ἀνακαλυπτή-
ρια. οὐ γὰρ μόνον ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐκκαλύπτει τὴν
νύμφην, οὕτω καλοῖτ' ἄν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπ' αὐτῇ δῶ-
ρα. τὰ δὲ ἀνακαλυπτήρια, καὶ προσφθεγκτήρια ἐκά-
λουν. καὶ διαπαρθένια δῶρα, τὰ ὑπὲρ τοῦ τὴν παρ-
θενίαν ἀφελέσθαι, ὠνόμασεν Ἀγίας ὁ κωμικός. τὴν
μέντοι οὐ λαβοῦσαν ἕδνα, ὀνομάσαις ἀνάεδνον, Ὁμη-
ρικῶς. *καὶ ὁ μὲν τόπος τοῦ γάμου, θάλαμος, ὥσ- 37
περ ἵνα ἐτρέφετο, παρθενών. καὶ τὸ ἔργον, παρθε-
νεύεσθαι. τὸ δ' ἐπίβλημα τῆς γυναικὸς, ἑανὸς, καὶ
καλύπτρα. τὸ δὲ παρὰ τῇ εὐνῇ παραπέτασμα, παστός.
τὸ δὲ ᾆσμα τὸ γαμήλιον, ὑμὴν, καὶ ὑμέναιος. ὅθεν
καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς, ἀνυμέναιος, ἡ ἄγαμος. καὶ
ὑμεναιῆσαι, τὸ τὸν ὑμέναιον ᾆσαι. καὶ τὸ αὔλημα,
γαμήλιον. ὕπερον δὲ ἐξέδουν πρὸ τοῦ θαλάμου, ὥσ-
περ καὶ κόσκινον ἡ παῖς ἔφερε, σημεῖα ὡς εἰκὸς αὐ-
τουργίας. *καὶ τὸ μὲν ἔργον ὁμοῦ, καὶ ἡ ἑορτὴ, γά- 38
μος. ἡ δὲ πρὸ γάμου θυσία, προτέλεια, καὶ προγά-
μεια. οὕτω δ' ἂν καλοῖτο καὶ τὰ πρὸ γάμου δῶρα.
προτελεῖσθαι δὲ ἐλέγοντο οὐ μόνον αἱ νύμφαι, ἀλλὰ
καὶ οἱ νυμφίοι. καὶ τέλος, ὁ γάμος ἐκαλεῖτο. καὶ τέ-
λειοι, οἱ γεγαμηκότες. διὰ τοῦτο καὶ Ἥρα τελεία, ἡ
ζυγία. ταύτῃ γὰρ τοῖς προτελείοις προυτέλουν τὰς κό-
ρας καὶ Ἀρτέμιδι καὶ Μοίραις. καὶ τῆς κόμης δὲ
τότε ἀπήρχοντο ταῖς θεαῖς αἱ κόραι. *ἡ δὲ ἐκ παρθε- 39
νίας τινὶ γεγαμημένη, πρωτόποσις ἐκαλεῖτο. γέγραπται
δὲ τοὔνομα, τῷ τοῦ βασιλέως νόμῳ. καὶ πρωτόπει-
ρον δ' ὠνόμασε Θεόπομπος ὁ κωμικός. προαύλια δὲ,
ἡ πρὸ τῶν γάμων ἡμέρα, ἐπαύλια δὲ, ἡ μετ' αὐτήν.
καὶ ἀπαύλια δὲ, ἐν ᾗ ὁ νυμφίος εἰς τοῦ πενθεροῦ ἀ-
πὸ τῆς νύμφης ἀπαυλίζεται. οἱ δὲ, καὶ τὰ διδόμενα
δῶρα τῇ νύμφῃ καλοῦσιν ἀπαύλια. *ἡ δὲ ἀπαυλιστη- 40
ρία χλανὶς ἀπὸ τῆς νύμφης τῷ νυμφίῳ ἐν τοῖς ἀ-
παυλίοις πέμπεται. ὁ δὲ καλούμενος παράνυμφος,

νυμφευτὴς ὀνομάζεται, καὶ πάροχος. ἐπὶ ζεύγους δὲ τὰς νύμφας ὡς ἐπιτοπολὺ μετῄεσαν. εἰ δὲ πεζῇ ἀφικνεῖτο ἡ νύμφη, χαμαίπους ἐλέγετο. ὅταν δὲ παροχή-
41 σομαι εἴπωσι, πάροχος ἔσομαι λέγουσιν. * ὁ δὲ ἄγων τὴν νύμφην ἐκ τῆς τοῦ πατρὸς οἰκίας, νυμφαγωγὸς, ὁπότε μὴ ὁ νυμφίος μετῄει. οὐ νενόμιστο δὲ μετιέναι τοὺς δευτερογαμοῦντας. ἡ δὲ διοικουμένη τὰ περὶ τὸν γάμον γυνὴ, νυμφεύτρια. ἡ αὐτὴ δὲ καὶ θαλαμεύτρια. ἡ δὲ προμνήστρια, καὶ προμνηστρία ἐκαλεῖτο. ἡ δὲ τὰ πέμματα μάττουσα καὶ τὰ περὶ τὰς θυσίας διοικουμένη, δημιουργός. ὁ δὲ πάντων τῶν περὶ τὴν ἑστίασιν ἐπιμελούμενος, τραπεζοποιός. ἡ δὲ τροφὸς τῆς κόρης, τιθήνη· καὶ ἡ γάλα παρέχουσα,
42 τίτθη, καὶ μαῖα. *καλεῖται δέ τις τῶν τοῦ νυμφίου φίλων καὶ θυρωρὸς, ὁ ταῖς θύραις ἐφεστηκὼς, καὶ εἴργων τὰς γυναῖκας βοηθεῖν τῇ νύμφῃ βοώσῃ. ἡ δὲ ἐπὶ γάμῳ θυσία ἐν τοῖς Φράτορσι, γαμηλία. καὶ τὸ ἔργον, γαμηλίαν εἰσενεγκεῖν. τὸ δὲ τῆς παρθενίας ἀφελέσθαι, διακορῆσαι λέγουσιν, ὡς Ἀριστοφάνης, οὗτός με διεκόρησεν οὖσαν ἑπτέτιν. καὶ διαπαρθενεύεται, Ἡρόδοτος εἶπε. καὶ διαπεπαρθενευμένη, καὶ διεπαρθένευσε, καὶ διαπεπαρθενευκότα, τὸ μὲν πρότερον Διοκλῆς, τὸ δὲ δεύτερον Ἄλεξις, οἱ κωμικοί.
43* Ἀριστοφάνης Γλαύκῳ, καλύψας καλύμματος τριβωνίῳ διεπαρθένευσα. καλοῦνται δὲ καὶ δᾷδες νυμφικαί, καὶ στέφανος, καὶ στολή. καὶ λουτρά τις κομίζουσα, λουτροφόρος, Ἀθήνησι μὲν ἐκ τῆς Καλλιῤῥόης, εἶτ' αὖθις ἐκ τῆς Ἐννεακρούνου κληθείσης, ἀλλαχόθι δὲ ὅθεν ἂν καὶ τύχοι. ἐκαλεῖτο δὲ ταῦτα καὶ νυμφικὰ λουτρὰ, καὶ κλίνη τις ὠνομάζετο γαμική. καὶ ἑτέρα παράβυστος, ἣ καὶ αὐτὴ στρώννυται ἐν τῷ δωματίῳ ὑπὲρ τοῦ τὴν παῖδα μὴ ἀθυμῆσαι, ὡς Ὑπερίδης ἔφη.
44* Ὅμηρος μέντοι οὐ τὸ ἔργον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἑστίασιν γάμον καλεῖ,

εἰλαπίν' ἠὲ γάμος, ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἐστίν.

ὁ δὲ γάμος καλοῖτ' ἂν καὶ συνδυασμὸς, καὶ σύνο-
δος ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, καὶ συνοίκησις, καὶ σύνερ-
ξις, καὶ κοινωνία ἐπὶ παίδων σπορᾷ. καὶ γαμέτης
μὲν, ὁ γήμας. καὶ ἀνὴρ, καὶ νυμφίος, καὶ ὁ σύνοι-
κῶν, καὶ ὁ πρὸς γάμον ἠγμένος. ἡ δὲ νύμφη γαμε-
τὴ, καὶ γυνὴ, καὶ συνοικοῦσα, καὶ γεγαμημένη, καὶ
τὰ ὅμοια. * καὶ γῆμαι μὲν ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς λέγεται, 45
γήμασθαι δὲ ἐπὶ τῆς γυναικὸς, οὐ γαμηθῆναι. ὁ δὲ
μέλλων γαμεῖν καὶ μελλονυμφίος ὑπ' ἐνίων ἐκλήθη,
ὡς ὑπὸ Φρυνίχου τοῦ κωμικοῦ. ὥσπερ ἡ μέλλουσα
γαμεῖσθαι, μελλονύμφη. βέλτιον δὲ, ὡς Σοφοκλῆς
ὠνόμασε, τῆς μελλογάμου. ταύτην δὲ καὶ πάλιν κα-
λεῖ λέγων ἐπὶ τοῦ Αἵμονος,

ἆρ' ἀχνύμενος (μελλογάμου)
τάλιδος ἥκει μόρον Ἀντιγόνης,
ἀπάτας λεχέων ὑπεραλγῶν.

μελλόποσιν δὲ τὸν ἄνδρα ὠνόμασε.

* Περὶ ἀγάμων. 46

Ἀνύμφους δὲ, τοὺς ἀγάμους λέγουσιν, ἀπονύμ-
φην δὲ, καὶ ἀπόνυμφον, τὸν φιλόπαιδα καὶ γυναι-
κείᾳ ὁμιλίᾳ δυσχεραίνοντα, ὃν καὶ μισογύνην ἐρεῖς,
ὡς τὸν ἐναντίον, φιλογύνην. ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν εἴη ἂν
καὶ τὸ ζεύξασθαι γάμον, ἢ κῆδος συνάψασθαι. καὶ τὸ
ἀποπέμψασθαι γυναῖκα. καὶ τὸ πρᾶγμα, ἀποπομπὴ,
καὶ ἀπόπεμψις. καὶ ἀποπομπῆς δίκη. * καὶ κακοῦν, καὶ 47
δίκη κακώσεως, προικὸς, σίτου. καὶ τοὐναντίον, ἀ-
πόλειψις, καὶ δίκη παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἀπολείψεως. ἡ
δὲ μονωθεῖσα ἀπ' ἀνδρὸς, χήρα. ὡς καὶ ὁ μονωθεὶς
ἀπὸ γυναικὸς, χῆρος. ὅθεν καὶ χηρωσταὶ, οἱ τῷ ἐρή-
μῳ γένει προσήκοντες. ἕποιτο δ' ἂν τούτοις, ἄγαμος,
νεόγαμος, πολύγαμος, καὶ ἀγύνης, μισογύνης, μονό-
τροπος, καὶ τὰ ὅμοια. τινὲς δὲ τῶν νέων κωμῳδῶν
τὸν ἄγαμον, ἀγάμητον εἰρήκασιν. * Ἀριστοφάνης δὲ, 48
ἄγυνον, τὸν ἀγύνην. Φρύνιχος δὲ, τηλικοῦτος γέ-
ρων, ἄπαις, ἀγύναικος. τὸν δὲ νέογαμον, νεογύνην

Ἀμειψίας ὠνόμασε. φίλανδρος, μίσανδρος, πολύμνηστος, πολύνυμφος, πολυμνήστη. ἄγαμος δὲ, καὶ νεόγαμος, καὶ πολύγαμος, κοινὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ γυναικῶν. ἦσαν δὲ καὶ ἀγαμίου δίκαι πολλαχοῦ, καὶ ὀψιγαμίου, καὶ κακογαμίου ἐν Λακεδαίμοσι.

49 * Περὶ κυήσεως.

Ἐπεὶ δὲ ἕπεται τῷ γάμῳ τεκνοποιία, καὶ τεκνοτροφία, οἰκεῖα ἂν εἴη τούτῳ, κύειν, ὑπογκώσασθαι τὴν γαστέρα, ὑποπεπλῆσθαι, κυοφορεῖν, κιττᾶν, ὠδίνειν, τίκτειν, ἀμβλυσκάνειν, Εἰλειθυίαις εὔχεσθαι, τὴν Λοχείαν καλεῖν. τὴν δὲ μὴ τίκτουσαν, στερίφην ἐρεῖς, ἄγονον, ἄτοκον καθ' Ἡρόδοτον. Πλάτων καὶ ἄλοχον αὐτὴν κέκληκεν. Ἀνακρέων δὲ, δίτοκον, τὴν
50 δὶς τεκοῦσαν. *ἐρεῖς δὲ, τρέφειν, ἀνατρέφειν, ἐκτρέφειν, γαλακτουχεῖν, γαλακτοῦχον. γάλα εὔῤῥυτον, τρόφιμον, ἐπίῤῥυτον. τὸ δὲ μὴ ἔχειν γάλα, ἀφαλακτίαν τινὲς ὠνόμασαν. γαλακτιᾶν, μαστὸν ἐπέχειν, θηλὴν ἐπισχεῖν, θηλάζειν, θηλάζεσθαι. τὴν δὲ θηλάζουσαν Εὔπολις τιτθὴν, θηλάστριαν ὠνόμασε. τίτθη, τιθήνη, τροφὸς, τροφεύς. οἷς οἱ τραφέντες, τρόφιμοι.

51 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

Περὶ πολιτῶν, ξένων καὶ τῶν περὶ αὐτούς.

Ἕποιτο δ' ἂν τούτοις, πολίτης. ὁ δὲ συμπολίτης, οὐ δόκιμον, εἰ καὶ Εὐριπίδης αὐτῷ κέχρηται ἐν Ἡρακλείδαις τε καὶ Θησεῖ. βέλτιον δὲ, ἀστὸς, ἐπιχώριος, ἐγχώριος, ἡμεδαπὸς, ὁμόφυλος, ἐγγενὴς, ἔντοπος. τὸ γὰρ ἐνδάπιος, ποιητικόν. τὰ δὲ, αὐθιγενὴς, καὶ ἐπιγενὴς, καὶ ἰθαγενὴς, εὐτελῆ. τάχα δὲ βελτίων, ὁ αὐτόχθων, οἰκεῖος, φυλέτης, δημότης, φράτωρ, ὁ μετ' ἐμοῦ φρατριάζων, καὶ μετ' ἐμοῦ δημοτευόμενος.
52 καὶ θεοὶ φράτριοι, καὶ φίλιοι. *Τὸ δὲ ἱερὸν, εἰς ὃ συνῄεσαν, φράτριον ἐκαλεῖτο. καὶ τὸ σύστημα, φρα-

τρία. οἱ δὲ καθ' ἕκαστον, φράτορες. καὶ Ζεὺς φρατὴρ,
καὶ φράτριος αἴξ, ἡ θυομένη τοῖς φράτορσιν. ἐκα-
λοῦντο δὲ καὶ φράτορες. φρατρίαι δ' ἦσαν δυοκαίδε-
κα, καὶ ἐν ἑκάστῃ γένη τριάκοντα, ἕκαστον ἐκ τριά-
κοντα ἀνδρῶν. ἐκαλοῦντο δ' οὗτοι καὶ ὁμογάλακτες,
καὶ ὀργεῶνες. ἡ δὲ ὑπὲρ τῶν εἰς τοὺς φράτορας εἰσ-
αγομένων παίδων οἴνου ἐπίδοσις, οἰνιστήρια ἐκα-
λεῖτο. *τὸ δὲ ἱερὸν τὸ ὑπὲρ αὐτῶν, μεῖον. καὶ μεια- 53
γωγεῖν, τὸ εἰσάγειν ἱερεῖον. κέκληται δὲ, ἢ ὅτι ἐσκώ-
πτον ὡς μεῖον τοῦ δέοντος, ἢ ὅτι κεκωλυμένου ἦν
εἰσάγειν, ὡς μὴ ἁμιλλῷντο, μηδ' ἐμπίπτοιεν εἰς ἔ-
ριν καὶ ταραχήν. οἱ μὲν γὰρ οὐδὲ ἧττον ἐφιλοτι-
μοῦντο, οἱ δὲ ἐπεβόων, μείονος, οὐχ ὑπερβαινόντων
αὐτῶν τὸ μέτρον τοῦ νόμου. εἴποις δ' ἂν καὶ τῆς
αὐτῆς συμμορίας καὶ συμμορίτας. τούτους δὲ καὶ
ἄρχοντας συμμοριῶν. καὶ συμμοριάρχας Ὑπερίδης εἴ-
ρηκεν, ὡς τῶν φυλῶν, φυλάρχους. *καὶ ὁ μετ' ἐμοῦ 54
δημοτευόμενος, ὁμόγλωσσος, ὁμοήθης, ὁμόνομος, ὁ-
μόγνωμος. οἱ δὲ βάρβαροι ἀλλήλους οὐ πολίτας, ἀλ-
λὰ πατριώτας λέγοιεν. Ἄρχιππος δὲ καὶ συμπατριώ-
τας ἔφη. Πλάτων μέντοι ἐν τοῖς Νόμοις καὶ ἐπὶ Ἑλ-
λήνων τὸ πατριώτας εἴρηκε. τὸ δὲ ἐναντίον, ξένος,
ἀλλότριος, ἀλλοδαπὸς, ἀλλόφυλος, ἀλλοεθνὴς, ἔπη-
λυς, ἐπηλύτης, ἀλλόδημος, ἀλλόγλωσσος. *τὸ δὲ ὀ- 55
θνεῖος, ποιητικώτερον. Πλάτων δὲ αὐτῷ κέχρηται.
μέτοικος, ὁ τὸ μετοίκιον συντελῶν. τὸ δ' ἦν δυοκαί-
δεκα τῷ δημοσίῳ δραχμαὶ, καὶ τῷ γραμματεῖ τριώ-
βολον. σκαφηφόρος. οὕτω δὲ τοὺς μετοίκους ὠνόμα-
ζον. καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, ὑδριαφόρους, ἀπὸ τοῦ
ἔργου ἑκατέρους. ἐρεῖς δὲ, καὶ ἀλλαχόθεν ἥκων, ἐπι-
δημῶν. κἂν δόξῃ πολίτης εἶναί τις οὐκ ὤν, παρέγ-
γραπτος, παρεγγεγραμμένος. *τὸν δὲ τοιοῦτον καὶ 56
ὑπόξυλον ὠνόμαζον οἱ νέοι κωμικοί. καὶ ὑπόχυτον δὲ
οἱ παλαιότεροι, τὸν κακῶς γεγονότα. ὥσπερ καὶ πα-
ρεμπεπολημένον. ὡς ἀποφύλιον, τὸν μὴ ἔχοντα φυ-
λήν. κατὰ δὲ τῶν οὐ τελούντων τὸ μετοίκιον, ἢ προ-

στάσιν μὴ νεμόντων, ἀπροστασίου δίκη. ἔνιοι δ' αὐ-
τῶν ἀτελεῖς εἰσι, καὶ ὁμοτελεῖς, καὶ ἰσοτελεῖς, οἷς
ἂν τοῦτο ἐκ ψηφίσματος ὑπάρξῃ. καὶ τὸ ἔργον, ἰσο-
τέλεια. οἱ δὲ, δημοποίητοι, ὁπόσοι ἐκ δόγματος κοι-
νοῦ πολιτείας τύχοιεν. τοῦτο δὲ καὶ πολιτογραφεῖν
Φίλιστος καλεῖ. τάχα δ' ἂν οὗτοι ὀνομάζοιντο νεοπο-
57 λῖται, ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος. *ἀδιάτακτοι δὲ καλοῦνται,
οἱ μὴ ἐγγεγραμμένοι εἰς τοὺς μετοίκους, ἢ μὴ τε-
λοῦντες τὸ μετοίκιον, ἢ τὴν σκάφην μὴ φέροντες. κα-
τὰ δὲ τῶν παρεγγεγραμμένων, ξενίας γραφή, καὶ
δωροξενίας, ἂν διαφθείρωσι τοὺς δικάζοντας. ὁ δὲ
καταδικασθεὶς, ἀπεψηφισμένος, ἐκπεφυλλοφορημένος.
καὶ τὰ ῥήματα, παρεγγραφῆναι, ξενίας ἁλῶναι, ξε-
νίας ἀποφυγεῖν, ἐκφυλλοφορῆσαι, ἀποψηφίσασθαι.
τοῦτο δὲ καὶ ἀποξενωθῆναι Ἰσαῖος καλεῖ. τούτοις δ'
58 ἂν προσήκοι καὶ ὁ ἄπολις. *Πλάτων δὲ, πόλιν ἄ-
πολιν, τὴν μηκέτ' οὖσαν πόλιν. παμπόνηροι δὲ οἱ
Θεοπόμπου τοῦ συγγραφέως ἀπολῖται, καὶ ἀφέταιροι,
καὶ ἀπαθηναῖοι. τὸ μέντοι ξένον ὄντα εἰς ἄλλην πό-
λιν ἐλθεῖν, ξενοῦσθαι, καὶ ἐπιξενοῦσθαι ἔλεγον. ὅθεν
καὶ τὴν καταγωγὴν, ξενῶνα. θρασυξενία δὲ, εἰ θρασύνοι-
το ὁ ξένος. εἴρηται δὲ ξεναπάτη παρ' Εὐριπίδῃ. καὶ
ξενοφόνος, καὶ ξενοκτόνος παρ' Ἡροδότῳ. ὁ δὲ ξέ-
νων ἡγούμενος, ξεναγός. ξενοτροφεῖν δὲ ἐρεῖς, ὡς
59 καὶ παρὰ Δημοσθένει. *καὶ ἡ ξενοτροφία, παρὰ Ὑ-
περίδῃ. καὶ ξενίζειν, ὃ οἱ μὲν παλαιοὶ τὸ ἑστιᾶν λέ-
γουσι· Δημοσθένης δὲ, τὸ τῇ φωνῇ ξενιζούσῃ χρῆ-
σθαι. Ἰσαῖος δὲ ξενικῇ τῇ φωνῇ εἴρηκε. καὶ δῶρα, ξένια,
Δημοσθένης τε καὶ Ξενοφῶν. καὶ τὸ καταγώγιον,
ξενῶνα Πλάτων. ἐγγὺς δ' ἂν εἴη τούτων, πρόξενος,
προξενία, αὐτόξενος, ἰδιόξενος, πολύξενος, δορύξενος,
ἄξενος. καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ, ἐθελοπρόξενος. ὁ μὲν
πρόξενος, ὅταν πόλεως δημοσίᾳ προξενῇ τις, ἐν ἄλ-
λῃ πόλει ὢν, ὡς ὑποδοχῆς τε τῶν ἐκεῖθεν φροντίζειν,
καὶ προσόδου τῆς πρὸς τὸν δῆμον, καὶ ἕδρας ἐν τῷ
60 θεάτρῳ. *ποιεῖ δὲ ταῦτα καὶ ἐθελοπρόξενος, ὁ ἀνά-

γραμματεῖον τὴν προξενίαν ἔχων. ἰδιόξενος δέ ἐστιν ὁ ἰδίᾳ τινὶ τῶν ξένων φίλῳ χρώμενος, ὡς Περικλῆς Ἀρχιδάμῳ, καὶ καταγωγῆς τε αὐτῷ προνοούμενος καὶ τὰ ἄλλα συνδιοικούμενος, τῶν ἴσων δὲ καὶ αὐτὸς, εἴ ποτε παρ' ἐκεῖνον ἔλθοι, μεταλαμβάνων. ἀστόξενος κατὰ μέν τινας, ὁ αὐτὸς τῷ ἰδιοξένῳ· κατὰ δὲ ἄλλους, ὁ γένει μὲν ξένος, τιμῇ δὲ ἀστός· ἐνίοις δὲ δοκεῖ, ὁ φύσει μὲν ἀστὸς, δόξῃ δὲ ξένος, ὡς Δαναὸς Ἀργείοις, ἀπὸ Ἰοῦς τῆς Ἀργείας ἔχων τὸ γένος. δορύξενος δὲ, ὁ ἐκ τῆς κατὰ τὸν πόλεμον ἐπιμιξίας τὴν γνῶσιν πεποιημένος.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε. 61

Ὅσα ἂν περὶ φίλων καὶ περὶ ἀγνώστων ἢ ἐχθρῶν.

Τὰ δὲ τούτοις ἀκόλουθα εἴη ἂν, ὁ φίλος, ὁ ἑταῖρος, ὁ γνώριμος, ὁ συνήθης, ὁ ἐπιτήδειος, προσηταιρισμένος, οἰκεῖος, ᾠκειωμένος, ὁμογνώμων, ὁμοήθης, ὁμότροπος, ὁμόσιτος, ὁμοτράπεζος, ὁμόσπονδος, ὁμορόφιος, ὁμῆλιξ, ἰσῆλιξ, καὶ ὁ χρώμενός μοι, καὶ ᾧ ἐχρώμην, καὶ ἐχρῆτό μοι. καὶ ὁ Δημοσθένης που λέγει, καὶ χρώμενος εἴπερ τις ἄλλος αὐτῷ. καὶ οὐ δεῖ προσθεῖναι τὸ φίλῳ. *ἐκ δὲ τούτων ἐστὶ, φιλέ- 62
ταιρος, πολυέταιρος, φιλία, καὶ ἑταιρεία, ἐπιτηδειότης, συνήθεια, οἰκειότης, γνῶσις, ὁμογνωμοσύνη, ὁμοήθεια, ὁμοτροπία. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων, δυσχερῆ. ἡ δὲ ὁμηλικία, ποιητικόν. ὁ δὲ φίλιος πρὸς τὸν πολέμιον ἀντίκειται. καὶ φιλικός ἐστιν, ὁ φίλοις χρῆσθαι εἰδώς. ἀφ' ὧν τὰ ἐπιῤῥήματα, φιλίως, καὶ φιλικῶς, *προσφιλῶς δὲ Ξενοφῶν εἴρηκε. καὶ Θουκυ- 63
δίδης, προσφιλεῖς. Ἰσοκράτης δὲ, προσφιλεστάτως. πολυφιλίαν δὲ καὶ ὀλιγοφιλίαν, Ἀντιφῶν. καὶ πολυφίλοις, Ὑπερίδης. καὶ πολυφιλώτερος, Λυσίας. τὰ δὲ ἐναντία, ἄγνωστος, ἀγνὼς, ἀήθης, ἐχθρὸς, ἄμικτος,

διάφορος, ἀλλότριος, ἀλλοτρίως ἔχων, ἠλλοτριωμέ-
νος, ἀπεχθὴς, ἀπεχθανόμενος, ἀπεχθῶς διακεί-
64 μενος, μισῶν, *δυσμενὴς, διενηνεγμένος, διεστη-
κὼς, ἐξεστασιασμένος, ὑπόπτως ἔχων, ἐπιβούλως, κα-
κοήθως, ἀπίστως, ἐθελέχθρως. ἐθέλεχθρον δὲ, Κρα-
τῖνος λέγει. ἄφιλος, ἀπρόσμικτος, δύσμικτος, μισέται-
ρος, μισάνθρωπος, ἀπάνθρωπος. καὶ ἀγνωσίαν, ἀή-
θειαν, ἔχθραν, ἀλλοτρίωσιν, διαφορὰν, ἀπέχθειαν,
μῖσος, δυσμένειαν, ἀπιστίαν, ὑποψίαν, ἐπιβουλὴν,
κακοήθειαν, μισεταιρείαν, ἀπανθρωπίαν, μισανθρω-
πίαν.

65 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Περὶ φιλοπόλεως καὶ μισοπόλεως.

Φιλόπολις δὲ ἐρεῖς, καὶ φιλόδημος, δημοτικὸς, πρᾶος, ἐπιεκής. εὔνως ἔχων πρὸς τὴν πόλιν, προθύμως περὶ τὴν πόλιν. φιλότιμος, μεγαλογνώμων, δημεραστὴς, μεγαλοπρεπὴς πρὸς τὰ δημόσιον. καὶ ἦθος φιλόπολι, φιλόδημον, δημοτικὸν, πρᾶον, ἐπιεικὲς, εὔνουν, πρόθυμον, φιλότιμον, μεγαλοπρεπές. καὶ δημεραστία, φιλοδημία, πραότης, ἐπιείκεια, εὔνοια, προ-
66 θυμία, φιλοτιμία; μεγαλοπρέπεια. *καὶ δημοτικῶς, πράως, ἐπιεικῶς, προθύμως, φιλοτίμως, φιλοδήμως, μεγαλοπρεπῶς, εὔνως. τὰ δὲ ἐναντία, μισόπολις, μισόδημος, ὑπερόπτης, μεγάλαυχος, ὑπερήφανος, τυραννικὸς, ὀλιγαρχικὸς, μικροπρεπὴς, δύσνους, κακόνους, νεωτεριστὴς, νεωτέρων ἐπιθυμῶν. ἠλλοτριωμένος πρὸς τὴν πόλιν, οὐ χαίρων τοῖς καθεστηκόσιν, οὐκ ἀγαπῶν τὸ ἴσον, διαπτύων τοὺς πολλοὺς, καθάρματα καὶ πτωχοὺς ἀποκαλῶν.

67 *Περὶ τοῦ δαπανῶντος εἰς τὰ δημόσια.

Εἴποις δ' ἂν, χορηγὸς, τριήραρχος, φυλῆς ἑστιάτωρ, τὴν φυλὴν ἑστιῶν, κρεανομίας ἐπινέμων. διανομὰς διδοὺς, νομὰς, εἰσφορὰς, συνεκδιδούς τισι θυγα-

τέρας. ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων εἰσφέρων, τὰ ὄντα καταναλίσκων εἰς τὸ δημόσιον, ἐθελοντὴς εἰσφέρων, ἑκὼν, αὐτεπάγγελτος, αὐθαίρετος, αὐτοκέλευστος, ἀπαράκλητος, ἐπιδιδοὺς ἐπιδόσεις. ζῶν τῇ πόλει, λειτουργῶν, καταλειτουργῶν τὰ ὄντα, γυμνασίαρχος, γυμνασιαρχῶν. καὶ τὰ πράγματα, χορηγεῖν, τριηραρχεῖν, φυλὴν ἑστιᾶν, νέμειν, διανέμειν, εἰσφέρειν, ἐπιδιδόναι, λειτουργεῖν, καταλειτουργεῖν, γυμνασιαρχεῖν. οὐσίαν δὲ ἀλειτούργητον, Ἰσαῖος εἴρηκε.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ. 68

Περὶ ἐρῶντος καὶ ἐρωμένου.

Ἐρεῖς δὲ, ἐρᾶν, φιλεῖν, στέργειν. καί τινος ἡττᾶ-
σθαι, ἐσπουδακέναι περί τινα. ἐνθέως, κατόχως, ἐμ-
πύρως. φλέγεσθαι τῷ πόθῳ, ἐκφλέγεσθαι, ὑποτετύ-
φθαι, κεκαῦσθαι, τινὸς ἔχεσθαι, ἱκετεύειν, καθικετεύ-
ειν, ἐπιτείνειν, ἐκκρέμασθαι ἐξ αὐτοῦ, θερμαίνεσθαι
ἐπί τινι, ἀναπνεῖν, δουλεύειν, ἕπεσθαι, παρακολου-
θεῖν. ἐξηρτῆσθαί τινος. δεῖσθαι, ἀντιβολεῖν, παρακα-
λεῖν, ἐρωτομανεῖν, φιλεραστεῖν, παιδεραστεῖν, γυναικε-
ραστεῖν. *φροντίζειν ἐπ' αὐτῷ, ἀλύειν, ἀλγεῖν, ἀγρυ- 69
πνεῖν, τετρῶσθαι, κατειλῆφθαι, ἀνακεῖσθαί τινι. καὶ
ἐραστὴς, καὶ συνεραστὴς δὲ, καὶ συνεπιθυμητὴς, ὡς
ὁ Πλάτων. οὐκ οἶδα εἰ καὶ ἐπιθυμητής. ἀγαπῶν, δου-
λεύων, στέργων, φιλῶν, ἐθελόδουλος, ἔνθεος, ἐπί-
πνους, κάτοχος. φίλος δὲ, καὶ ἐπαινέτης, τῆς ὥρας
ἡττημένος. ἐνθέως ἔχειν. ἐξηρτημένος, ἠρτημένος, ἐκ-
κρεμάμενος. ἔμπυρος, διάπυρος, φλεγόμενος, ἑπόμενος,
παρακολουθῶν, ἱκετεύων, καθικετεύων, παραπίπτων,
καταντιβολῶν, δεόμενος, *φιλόπαις, παιδεραστὴς, 70
παιδοφίλης, ὡς Τηλεκλείδης. καὶ παιδοφιλεῖσθαι Πλά-
των εἴρηκεν ὁ κωμικός. ὁ μέντοι παιδέρως Ζεὺς, πα-
ρὰ τῷ Τηλεκλείδῃ, πέπαικται. γυναικεραστὴς, γυναι-
μανὴς, γυναικομανὴς, ἀλύων, ἀγρυπνῶν, φροντίζων,
τετρωμένος, τετοξευμένος, κατειλημμένος, ἀνακείμενος,

προσκείμενος. καὶ γυναῖκας δὲ, ἐραστρίας Εὔπολις
71 εἴρηκε καὶ ἀνδρεράστριαν, Ἀριστοφάνης. *ἐρώμενος δ'
ἂν φαίης, καὶ ἐρωμένη. παιδικά, στεργόμενος, στερ-
γομένη. φιλούμενος, φιλουμένη. ἀγαπώμενος, ἀγαπω-
μένη. καλὸς, ὑπέρκαλος, πάγκαλος, ἐπέραστος, ὡ-
ραῖος, ἐπαγωγὸς, προσαγωγὸς, ἀνθῶν, ὑπερανθῶν,
στίλβων, ὑπερστίλβων, λάμπων, ὑπερλάμπων, ἵμερον
ἀφιείς. ὡραία, ἀνθοῦσα. ὑπερανθοῦσα, λάμπουσα, ὑ-
περλάμπουσα, ἵμερον ἀφιεῖσα, καλή, ὑπερκάλη, παγ-
72 κάλη, ἐπέραστος. *κάλλος, ὥρα, ἄνθη, ἄνθος, ἄν-
θησις, λαμπρότης, στιλπνότης, αἴγλη, καλλονή. ἔρως,
ἵμερος, πόθος, ἐπιθυμία, ἴυγξ, ἀντέρως, ἀφ' οὗ ἀν-
τερῶν, ἀντεραστής. παρὰ δὲ Εὐπόλιδι, καὶ ἀντερώ-
μενος. καὶ τὸ ζηλοτυπεῖν, καὶ ζηλοτυπῶν, ἐπί τε παί-
δων ὡραίων, καὶ γυναικῶν, καὶ πάντων δὲ τῶν ἀγα-
πωμένων. προσήκοι δ' ἂν τούτοις καὶ τὸ ἀξιέραστος,
πολυέραστος, καὶ κατὰ σύγκρισιν, καὶ ὑπέρθεσιν.

73 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η.

Περὶ δεσποτῶν καὶ δούλων.

Ἐρεῖς δ' οὖν, δεσπότης, δεσπόζων, κύριος, κε-
κτημένος. Φρύνιχος γὰρ ἐν Σατύροις, τὸν δεσπότην
κεκτημένον ὠνόμασεν. ἐωνημένος, πριάμενος. καὶ ὁ
νεώτερος δεσπότης, δεσπόσυνος, καὶ τρόφιμος. δέσποι-
να, δεσπόζουσα, κεκτημένη, ἐωνημένη, πριαμένη, τρο-
φίμη. οὐ γὰρ προσίεμαι τὴν δεσπότειραν, ἢ τὴν δε-
74 σπότιν, τὴν μὲν Σοφοκλέους, τὴν δὲ Εὐριπίδου. *φαυ-
λοτάτη δὲ καὶ ἡ παρὰ τοῖς νέοις κωμῳδοῖς, ἀπφία.
καὶ ἀπφάριον, νέας δεσποίνης ὑποκορίσματα. τὸ δὲ
πρᾶγμα, δεσποτία. καὶ τὸ ἐπίῤῥημα, δεσποτικῶς. καὶ τὸ
ῥῆμα, δεσπόζειν καὶ δεσπόζεσθαι. Πλάτων δὲ τὸ δεσπο-
τοῦν ἀντὶ τοῦ δεσπόζον εἴρηκε. Λυσίας δὲ καὶ ἀδεσπό-
τους εἶπε. καὶ ἀνδράποδα φιλοδέσποτα, Ἡρόδοτος. δοῦ-
λος, δούλη. ἡ δὲ δουλὶς, Ὑπερίδῃ εἰρημένον, οὐκ ἐπαινε-
τόν. οἰκέτης, οἰκέτις, θεράπων, θεράπαινα, θεραπαι-
75 νίς. *τὸ δὲ πλῆθος τῶν οἰκετῶν, θεραπεία. τὸ γὰρ

θεραπούσια βιαιότερον. ἀλλὰ ἡ δουλεία, κατὰ Θου-
κυδίδην. τὸ ἔργον αὐτῶν, δουλεία, δοῦλον, δουλικώ-
τερον. δουλοπρεπὲς δὲ καὶ δουλοπρεπέστερον, Ξενο-
φῶν. καὶ δουλοπρεπέστατα, Κρατῖνος. καὶ δουλικώτα-
τος, Ξενοφῶν. καὶ δουλῶσαι, καταδουλώσασθαι. καὶ
δεδουλωμένος, Θουκυδίδης. καὶ δούλωσις. ἡ γὰρ δου-
λοσύνη, Ἰωνικόν. καὶ ἔργον δουλικόν. καὶ δουλοπρέ-
πεια, Θεόπομπος ὁ κωμικός. καὶ δουλάρια, Μεταγέ-
νης. *καὶ οἰκετικὰ ὀνόματα, Πλάτων. διάκονος, ὑπηρέ- 76
της, ἀργυρώνητος, ὤνιος, οἰκότριψ, οἰκοτραφής. ἡ δὲ ἀν-
τικειμένη τούτῳ, θῆσσα καλεῖται, ἢ οἰκογενής. ἡ γὰρ
ταμεία, τῆς πίστεως τοὔνομα. παιδίσκην δὲ, τὴν θερα-
παινίδα Λυσίας ὠνόμασεν. εἰ καὶ ἀμφίβολόν ἐστι τοὔ-
νομα, πότερον ἡλικίας, ἢ τύχης. λέγει γὰρ ἐν τῷ κα-
τὰ Καλλίου ὕβρεως, καὶ ἐξελθοῦσα ἡ παιδίσκη τὴν
θύραν ἀνοίγνυσι. τὸ δὲ παιδίον, τὸ ἐκ τῶν οἰκοτρι-
βῶν, οἰκοτρίβαιον ὠνόμαζον. *τῷ μέντοι νεωνηθέντι 77
οἰκέτῃ τραγημάτων κατέχεον, ἃ ἐκαλοῦντο καταχύ-
σματα. ἀνδράποδα, καὶ ἀνδραποδίλα, παρ' Ὑπερίδῃ,
ἀφ' ὧν καὶ τὸ ἀνδραποδίσασθαι, καὶ ἀνδραποδισά-
μενος, ἀνδραποδίσαντες, παρὰ Θουκυδίδῃ. καὶ ἀν-
δραποδώδης, παρὰ Πλάτωνι. καὶ ἀνδραποδωδῶς, πα-
ρὰ Ξενοφῶντι. ἀνδραποδισθέντες, ἀνδραποδώδεις ἐ-
πιθυμίαι. καὶ ἀνδραποδιστικώτατα, παρ' Εὐπόλιδι. ἀν-
δραποδοκάπηλος, δοῦλα σώματα πρὸς ἀργύριον ἀν-
τικαταλλασσόμενα. *καὶ ἀπὸ τοῦ πρατῆρος λίθου, ἀ- 78
πὸ τοῦ πωλητηρίου, παρὰ τῶν λαφυροπώλων. ἀνδρα-
ποδιστὴς δέ ἐστιν, ὁ τὸν ἐλεύθερον καταδουλωσάμε-
νος, ἢ τὸν ἀλλότριον οἰκέτην ἀπαγόμενος. καὶ δίκη
δὲ κατὰ τῶν ἀνδραποδιστῶν, ἐλευθεροπρασίου. σώ-
ματα δὲ ἁπλῶς οὐκ ἂν εἴποις, ἀλλὰ δοῦλα σώμα-
τα. καλοῦνται δὲ καὶ παῖδες οἱ δοῦλοι, παρὰ τοῖς
Ἀττικοῖς, κἂν ὦσι πρεσβύτεροι. λάτρις δὲ, καὶ ἀμ-
φίπολος, οὐ καθ' ἡμᾶς. καὶ ἵνα μὲν κολάζονται οἱ
δοῦλοι, μύλωνες, καὶ ζητρεῖα, καὶ ἀλφιτεῖα, καὶ χον-
δροκοπεῖα, καὶ ζωντεῖα. *οἱ δὲ στιζόμενοι, στιγματίαι, 79

καὶ στιγῶνες, ὥσπερ οἱ μαστιγούμενοι, μαστιγίαι. τὸ
δὲ δεῖσθαι μαστίγων, μαστιγιᾶν Εὔπολις εἴρηκεν. Αἱ
δὲ μάστιγες, ὑστριχίδες, ἱμάντες, ῥυτῆρες. τὸ δὲ πρᾶγ-
μα, μαστιγῶσαι, τυπτῆσαι, ξᾶναι κατὰ νώτου, πολ-
λὰς τυπτῆσαι πληγὰς, παῖσαι, ἐντεῖναι, ἐμβαλεῖν. Ὑ-
περίδης δὲ ἔφη, κρεμάσας ἐκ τοῦ κίονος ἐξέδειρεν·
ὅθεν καὶ μωλώπων ἔτι νῦν τὸ δέρμα μεστὸν ἔχει. καί-
80 τοι ἐπὶ τούτοις οὐκ ἄν τις εἴποι τὸ δεῖραι. * ἐκ δὲ
τούτου ἔστιν ὁ φιλόδουλος, πολύδουλος, ἄδουλος, ἐ-
θελόδουλος, καὶ ἀδούλευτος, ὡς τοὺς Λακεδαιμονίους
Ἰσαῖος λέγει. καὶ εὔδουλος, ὁ εὖ τοῖς δούλοις χρώμε-
νος, παρὰ Φερεκράτει. καὶ τὸ δρᾶμα, δουλοδιδάσκα-
λος. παρὰ Κρατίνῳ δὲ ὁ κακόδουλος εἴρηται. ἐθελο-
δουλεία, πολυδουλεία, ἀειδουλεία. ἐωνῆσθαι, ὠνητιᾶν,
πρίασθαι, πωλῆσαι, πωληταὶ, πωλήτριαι, πωλητήρια.
81 καὶ ὠνητὸς, καὶ ὠνητή. * καὶ τὸν ὠνητὴν, ὡς Ἰσαῖος.
καὶ τὸν αὐτωνητὴν, ὡς Δείναρχος. προσήκοι δ' ἂν
τοῖς δούλοις τό τε πρᾶγμα καὶ ἡ δουλεία, καὶ τὸ
ῥῆμα τὸ δουλεύειν, καὶ τὸ δεδουλῶσθαι. καὶ τὰ δουλικὰ,
παρὰ Δημοσθένει. ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἐπίῤῥημα, τὸ δου-
λικῶς. καὶ τὸ δουλώσασθαι δὲ, καὶ τὸ καταδουλώσα-
σθαι, καὶ ὅσα ἀπὸ τούτων σχηματίζεται. καὶ τὸ συγ-
καταδουλώσασθαι, παρ' Ὑπερίδῃ. καὶ οἱ συνδουλεύ-
82 οντες, παρὰ Δεινάρχῳ. * σύνδουλοι δὲ, λέγει Λυσίας.
καὶ Εὐριπίδης δὲ καὶ οἱ πλείους, ὁμόδουλον λέγου-
σιν. ἔνιοι δὲ ὁμόδουλον μὲν οἴονται τὸν τῆς αὐτῆς
τύχης· σύνδουλον δὲ, τὸν τοῦ αὐτοῦ δεσπότου. καὶ
οἰκέται δὲ, καὶ οἰκετικὰ ὀνόματα, παρὰ Πλάτωνι. οἱ
μέντοι ποιηταὶ καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείους, οἰκέτας
ὠνόμαζον, ὅπου γε καὶ περιστερὰν οἰκέτιν λέγουσι.
πελάται δὲ καὶ θῆτες, ἐλευθέρων ἐστὶν ὀνόματα, διὰ
πενίαν ἐπ' ἀργυρίῳ δουλευόντων.

83 * Περὶ τῶν κατὰ χώρας θεραπόντων.

Μεταξὺ δὲ ἐλευθέρων καὶ δούλων οἱ Λακεδαι-
μονίων Εἵλωτες, καὶ Θετταλῶν Πενέσται, καὶ Κρη-

τῶν Κλαρῶται, καὶ Μνωῖται, καὶ Μαριανδύνων Δωροφόροι, καὶ Ἀργείων Γυμνῆτες, καὶ Σικυωνίων Κορυνηφόροι. τοὺς μέντοι εἰς ἐλευθερίαν τῶν Εἱλώτων ἀφιεμένους οἱ Λακεδαιμόνιοι Νεοδαμώδεις καλοῦσιν. ὁ δὲ τῆς τῶν δούλων ἀφειμένος δουλείας, ἀπελεύθερος, καὶ ἐξελεύθερος, ἀπηλευθερωμένος. καὶ ἀπελευθερῶσαι, ἀπελευθερωθῆναι. καὶ ἀπελευθέρωσις, καὶ ἀπελευθερία. καὶ Δημοσθένης φησὶν ἐξελευθερικοὺς νόμους, καὶ ἀπελευθερικοὺς νόμους. κατὰ μέντοι τῶν ἀποστάντων, ἀποστασίου δίκη ἐστί. Φαίης δ' ἄν, τιμὴν καταβαλεῖν, ἀργύριον εἰσενεγκεῖν, ἀντικαταλλάξασθαι χρήματα.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ. 84

Περὶ τραπεζίτου, δανείζοντος (καὶ μετάλλων) καὶ τῶν λοιπῶν.

Τραπεζίτης, ἀργυρογνώμων, ἀργυραμοιβὸς, δοκιμαστὴς, ἐπικαθήμενος τραπέζῃ. τραπεζείτης δὲ, κύων. τράπεζα πολυάργυρος, τραπέζης ἀφορμαί. τὴν δὲ τράπεζαν Δημοσθένης καὶ ξύλον ὠνόμασεν. ἐκάλουν δ' αὐτὴν καὶ πίνακα. ἀργυρίου ἀλλαγὴ, ὁ καλούμενος κόλλυβος. ἐνέχυρον, λύσιμα. κατενεχυριάζειν, ὀφείλειν, δανείζεσθαι, δανείζειν, προεῖσθαι ἀργύριον. ὑποθήκην θεὶς, ὁ δανειζόμενος. ὑποθήκην θέμενος, ὁ δανείζων χρέα. καὶ τοῦ χρέους δανείσματα, ὀφειλήματα, ἐκδόσεις, ἐκδιδόναι, ἔγγεια δανείσματα, ναυτικά. τὰ γὰρ ὀφλήματα καὶ τὸ ὄφλειν, ἐπὶ τῶν καταδικασθέντων εἰς ἀργύριον. *ὅρους ἐφεστάναι χωρίῳ. λίθος δ' ἦν, 85
ἢ στήλη τις δηλοῦσα, ὡς ἔστιν ὑπόχρεων τὸ χωρίον. ἐπὶ δὲ τούτου ἔλεγον καὶ τὸ ἐστίχθαι τὸ χωρίον. ὡς τὸ ἐναντίον, ἄστικτον. τὸ δὲ ὑπόχρεων χωρίον, καὶ ὑπόβολον. χρήστης, κυρίως μὲν ὁ δεδανεισμένος, πολλάκις δὲ καὶ ὁ δανειστής. οὗτος δὲ καὶ τοκιστὴς, τοκογλύφος, τοκίζων. ὅθεν καὶ τοκίζεται αὐτῷ ἀργύριον,. παρὰ Ὑπερίδῃ. τόκους ἐκλέγων, ὀβολοστάτης.

ἐκεῖνος δὲ, ὑπόχρεως, κατάχρεως, ὑπέρχρεως. καλεῖται δὲ, τὸ μὲν κεφάλαιον, ἀρχαῖον. τὸ δὲ ἔργον, τόκος. ὁ δὲ οὐκ ἐκτίσας κατὰ προθεσμίαν, ὑπερήμερος. καὶ τὸ πρᾶγμα, ὑπερημερία.

86 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

Περὶ ἀργυρίου δοκίμου καὶ κιβδήλου.

Ἀργύριον δόκιμον, ἐπίσημον, γνήσιον, καθαρὸν, ἀμιγὲς, ἄκρατον, ἀκίβδηλον, ἔντυπον, ἀκριβὲς, νόμιμον, ἀκέραιον, ἀδιάφθορον, ἄδολον, ἄχραντον, ἀνεπιβούλευτον. τὸ δὲ ἐναντίον, παράσημον, παρασεσημασμένον, κεκιβδηλευμένον. ἀφ' οὗ καὶ τὸ πρᾶγμα, κιβδηλεία, καὶ κιβδηλεύματα, παρὰ Πλάτωνι, ὥσπερ καὶ ὁ κιβδηλεύων. παρατετυπωμένον, παρακεχαραγμένον, ἄσημον, ὑπόχαλκον, παρεγκεκραμένον. τὸ δὲ ἀργύριον, καλεῖται χρήματα, καὶ νομίσματα, ὥσπερ καὶ τὸ χρυσίον. ἀργύρια δὲ κατὰ πλῆθος, ἥκιστα λέγουσιν Ἀττικοί· εἴρηται δέ που. Λέγοιτο δ' ἂν, κόψαι νόμισμα, ἐνσημήνασθαι, τυπῶσαι, ἐντυπῶσαι, ἐντυπώσασθαι.

87 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.

Περὶ χρυσίου καὶ ἀργυρίου καὶ μετάλλων.

Ἀργύρεια, μέταλλα, καὶ χρύσεια, μεταλλεύειν, ὀρύττειν, ἐπικατατέμνειν, καινοτομεῖν, καινοτομία. οὓς δὲ κατέλιπον μέσους κίονας ἀνέχειν τὴν γῆν οἱ μεταλλεῖς, οὗτοι μεσοκρινεῖς ὠνομάζοντο. ὑπόχρυσος γῆ, ὑπάργυρος γῆ. κάθαρσις χρυσοῦ, καὶ κάθαρσις ἀργυρίου. χρυσὸς ἄπεφθος, εἰλικρινής. ἄργυρος καθαρὸς, ἐκκεκαθαρμένος, Ἀρυανδικὸν ἀργύριον. καὶ οἱ Δαρεικοὶ, ἀπὸ Δαρείου, ὡς ὑπ' ἐκείνου ἀκριβωθέντες εἰς κάθαρσιν τοῦ χρυσίου. εὐδόκιμος δὲ καὶ ὁ Γυγάδας χρυσὸς, καὶ οἱ Κροίσειοι στατῆρες. χρυσὸς, ἄργυρος, ὀρείχαλκος, σίδηρος, καττίτερος, μόλυ-

βδος, ὕαλος, χρυσῖτις γῆ, ἀργυρῖτις. σιδηρῖτις, χρυσοχοεῖν, χαλκεύειν. χρυσοχόος, χαλκεὺς, σιδηρεὺς, μολυβδοχοῆσαι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ. 88

Ὅπως ἄν τις τὸ πολὺ ὀνομάσειεν.

Ἄπλατον, ἄπλετον, ἄπειρον, ἀμύθητον, ἀμέτρητον, ἀναρίθμητον, ἀνεξαρίθμητον, ἀνήριθμον, πάμπολυ, παμπληθές. ἄπιστον τῷ πλήθει, ἀδιήγητον, πάμμεγα, μέγα, μέγεθος, παμμέγεθες, ὑπερμέγεθες, ὑπέρογκον, ἐξαίσιον, εὐμέγεθες, εὐμεγέθης. καὶ τὸ ἐναντίον, μικρὸν, ὀλίγον, βραχὺ, σύμμετρον, συμμεμετρημένον, εὐαρίθμητον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ. 89

Περὶ καθημένου, ὀρθοῦ, θρόνων καὶ τῶν λοιπῶν.

Ἐρεῖς δὲ, ἕστηκεν, ἡσυχάζει, μένει, ἀτρεμεῖ, καθησυχάζει, ἠρεμεῖ, ἐφ' ἡσυχίας ἐστὶν, ἀναμένει, περιμένει, ἀκινητὶ, ἀκίνητός ἐστιν. Ἑστηκὼς, στάσις, ὀρθοστάδην, ἡσυχία, μονὴ, κάθηται, καθίζει, καθέζεται. ἀνακαθιζόμενος, ὡς Πλάτων. Ξενοφῶν δὲ τὸ ἐκάθισεν ἀντὶ τοῦ καθῖσαι ἐποίησε. καθήμεθα δὲ, ἀντὶ τοῦ ἐκαθήμεθα, Δημοσθένης. καὶ καθῆστο, ἀντὶ τοῦ ἐκάθητο, Πλάτων. *καὶ καθέδρα, ἕδρα, θρανίον, 90
θράνος, θρόνος, θᾶκος, ἕδρανον, δίφρος, καὶ δίφρος ὀκλαδίας. τὸ γὰρ σκολύθριον, ὑπομόχθηρον. τὸ γὰρ ἑδώλιον ἄλλης ἐστὶ χρείας. βάθρον. οὕτω δὲ ὠνομάζετο καὶ ἡ τῶν ἀνδριάντων βάσις. ἀφ' οὗ καὶ τὸ βέβηκε, καὶ βεβηκέναι. καὶ τὰ ἀπὸ τούτων κατὰ τὰς τῶν προθέσεων προσθέσεις. καὶ ἀναβάδην καθήμενος, καὶ βάδην ἀποχωρῶν. καὶ περιβάδην ἐστὶ, τὸ ὑπαλλάξαι τοὺς πόδας. τὸ δὲ θακεῖν οὐκ ἂν εἴη πρὸς ἡμᾶς. *καθήμενος δὲ, καὶ καθίζων, καὶ καθιζόμενος, 91
καὶ καθεζόμενος. ἐπὶ δὲ τῶν ἑστηκότων ἐρεῖς, συμβεβηκὼς ἄμφω τὼ πόδε, προβεβηκὼς τὸν ἕτερον, δια-

βεβηκώς, ἀνίσταται, διανίσταται, ἐξανίσταται, ἐπανίσταται, ἀπανίσταται. λέγεται δὲ καὶ ἀνδριάντων στάσις, καὶ ἀνάστασις, καὶ πόλεως ἀνάστασις, ἡ ἀναστάτωσις, παρὰ Δημοσθένει. καὶ ἀνάστατα ἐποίησαν τὰ ταύτῃ χωρία, ὡς Θουκυδίδης. καὶ ἀνάστασις ὁμοίως τειχῶν, καὶ οἰκοδομήματος ἀνάστασις.

92 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ.

Περὶ τοῦ πορεύεσθαι.

Βαδίζει, βαδίζων, βάδην, βάδισις, βαδιεῖ. βαδιστικὸς, παρὰ Ἀριστοφάνει. παρὰ δὲ Κρατίνῳ, βαδισματίας. παρὰ δὲ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ, βαδισμός. καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ, μετὰ ῥυθμοῦ βαίνοιεν, ἀντὶ τοῦ βαδίζοιεν. πορεύεται, πορευόμενος. ὅθεν καὶ πορεῖα, τὰ ὀχήματα. προάγει, προάγων, ὑπάγει, ὑπάγων· ἔστι δὲ τὸ οἷον ἡγεῖται, καὶ ἄγει. καὶ ἀνάβασις, καὶ ἀναβασμοὶ, καὶ ἀναβιβασμένοι ἵπποι. καὶ οἱ τοῖς ἀναβαίνουσι βοηθοῦντες, ἀναφέρουσιν αὐτοὺς ὀρθαῖν ταῖν χεροῖν.
93 *καταβαίνει, καὶ κατέρχεται. καὶ κάτεισιν, ἐπὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου. πρόεισι, περιπατεῖ. ἀφ' οὗ καὶ περίπατα τρέχει, καὶ δρόμος. θεῖ, ἐπείγεται τρέχειν. σχολαῖος περίπατος, καὶ σπουδαῖος, καὶ ἠρεμαῖος. καὶ σπουδή. ἠπειγμένως βαδίζει, καὶ σχολῇ περιπατεῖ, καὶ ἠρέμα. καὶ ἠπειγμένος περίπατος, καὶ τὰ ὅμοια. καὶ τὸ Ἡσιόδου, προβάδην. ἄλλης δὲ χρείας, βαίνειν, προβαίνειν, ἀναβαίνειν, ἀποβαίνειν, προσβαίνειν. καὶ ἐπιβάτας τῶν νεῶν καὶ ἀναβάτας ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς ἀγέλαις ὀχειῶν.

94 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ.

Περὶ τοῦ φέρειν καὶ φέρεσθαι.

Φέρει, φέρεται, φορεῖον, φορεῖς, φοράδην, φορὰ, ἐκφορὰ, καὶ ἐπὶ σκευῶν, καὶ ἐπὶ νεκρῶν. ἐπιφορὰ γὰρ, τὸ τῷ μισθῷ προστιθέμενον, ὡς Θουκυδίδης.

καὶ ἀποφορά, οὐχ ἡ ἀποκομιδὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν φόρων καταβολή. καὶ πνευμάτων ἀποβολή. καὶ ὀδμῆς, πνεύματος προσβολή. εἴποις δ' ἂν ἐπὶ τῶν φερόντων, ἆραι, ἄρασθαι, ἐνεγκεῖν, ἀνενεγκεῖν, κομίσαι, ἀνακουφίσαι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛ. 95

Περὶ ὁδηγοῦ καὶ ὁδῶν.

Ὁδοῦ δὲ ἡγεμὼν, ἀγωγός. ὁ γὰρ ἀγωγεὺς, εὐτελέστερον. πληθυντικῶς δὲ καὶ ἀγωγοὶ, καὶ ἀγωγεῖς ῥητέον. ὑφηγητὴς, ἐξηγητὴς, προηγητικὸς, προηγεμών. καὶ καθηγητὴς, παρὰ Κέβητι καὶ τοῖς τραγῳδοῖς. Λέγοις δ' ἂν, ὁδὸν δεῖξαι, ὁδοῦ ἡγήσασθαι, προηγήσασθαι, ὑφηγήσασθαι, καθηγήσασθαι, ὁδὸν φῆναι. τὰ δὲ πράγματα, ὁδοῦ ὑφήγησις, ἐξήγησις, δεῖξις, ἀγω-
γὴ, μήνυσις, ἡγεμονία, καὶ τὰ ὅμοια. *Ὁδὸς δὲ, ἄ- 96
πορος, δύσπορος, δυσπόρευτος, ἀτριβὴς, ἀπάνθρωπος, σκολιὰ, ἀσαφὴς, ἀγρία, ἀφανὴς, δύσοδος, δυσπρόσοδος, ἔρημος, ἄμικτος, ἀπρόσμικτος, δύσβατος, δυσπρόσβατος, δυσεύρετος. ἄνιππος δὲ, καὶ ἀναμάξευτος, Ἡρόδοτος λέγει. ὀρεία, ὀρθία, ἀνατεταμένη, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐν τῷ πρώτῳ ἔχεις. Τὸ δὲ ἐναντίον, εὔπορος, εὐθυτενὴς, λεωφόρος, ἁμαξιτὸς, ἁμαξήλατος, ἱππάσιμος, ἱππόκροτος, ἐπίδρομος, λεία, σαφὴς, προφανὴς, ἐκφανὴς, τετριμμένη, τρίβος, στίβος, ἥμερος, πολυάνθρωπος, εὔμικτος, ὁμαλή. τὰ δὲ τούτοις πρόσφορα τὸ πρὸ τούτου βιβλίον ἐν τοῖς ἱππευσίμοις χωρίοις περιέχει.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ. 97

Περὶ χαρᾶς, λύπης καὶ τοῦ ἐπὶ θανάτῳ θρήνου.

Χαρὰ δὲ ἐρεῖς, ἡδονὴ, φαιδρότης, εὐθυμία, εὐφροσύνη, χαρμονὴ, ἵλεως διάθεσις, εὐσθένεια, εὐμένεια, θυμηδία, τέρψις, τερπνότης, ἀπόλαυσις. ἡ δὲ

περιχαρία, τὸ ἀμέτρως χαίρειν δηλοῖ. χαίρειν, ἥδε-
σθαι, φαιδρύνεσθαι, εὐθυμεῖν, εὐθυμεῖσθαι, εὐφραί-
νεσθαι, εὐσθενεῖν, θάλλειν, τέρπεσθαι, ἀπολαύειν, γε-
γηθέναι. τούτου δὲ τὸ πρᾶγμα οὐκ ἔστιν, ὥσπερ οὐ-
δὲ τοῦ γάννυσθαι. καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, τερπνῶς, ἡ-
98 δέως, φαιδρῶς. τὰ γὰρ ἐκ τῶν ἄλλων πονηρά. * με-
τοχαὶ δὲ, τέρπων. ἀλλὰ καὶ ἔτερψε. τὸ γὰρ ἥδων, Ἰω-
νικόν. καὶ τὸ ἧδε, σπάνιον μὲν παρ' ἡμῖν, Ἀνακρέων
δ' αὐτὸ εἴρηκεν, Ἴων, καὶ ποιητὴς ἀνήρ. ἀλλὰ καὶ εὐ-
φραίνων, καὶ εὔφρανε, καὶ χαίρων, ἡδόμενος, φαι-
δρυνόμενος, εὐθυμούμενος, εὐφραινόμενος, γεγηθὼς,
γαννύμενος. καλὸν δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ τούτων, τὸ θυ-
μῆρες. ἴσως δ' ἂν αὐτοῖς προσῆκον καὶ τὸ ἄλυπος
καὶ ἀλύπως. Πλάτων δὲ καὶ τὸ ἀλύπητος ἔφη, ὥσ-
περ καὶ Σοφοκλῆς, ἀλύπητον. Λύπη, ἀνία, ἀλγηδὼν,
ἀθυμία, δυσθυμία, βαρυθυμία, ἀχθηδὼν, ἄση, ἄλυς,
κατήφεια. ἡ γὰρ περιωδυνία ὑπερβολὴν ὀδύνης ἀ-
μέτρου ἐμφανίζει. καὶ λυπεῖσθαι, ἀνιᾶσθαι, ἀλγεῖν,
ἀθυμεῖν, δυσθυμεῖν, βαρυθυμεῖν, ἄχθεσθαι, ἀλύειν,
99 ἄσασθαι. * καὶ λυπηρῶς, ἀλγεινῶς, ἀνιαρῶς, ἐπαλγῶς,
ἀθύμως, δυσθύμως. βαρυθύμως δὲ οὐκ ἐρεῖς, ἀχθη-
ρῶς δὲ καὶ ἀσηρῶς. ἐρεῖς δὲ ἐπ' ἄλλης χρείας, πά-
θος, πένθος, δυστυχία, συμφορὰ, δυσποτμία, κακο-
δαιμονία, δυσπραγία, κακοπραγία, καὶ τὰ ὅμοια. πα-
θεῖν, πενθεῖν, δυστυχεῖν, ἀτυχεῖν. Θουκυδίδης δὲ καὶ
κακοτυχεῖν. ἐπὶ συμφορᾶς εἶναι, συμφορᾷ περιπεσεῖν,
κακοπραγεῖν, καὶ πενθικῶς πράττειν. δυστυχῶς, ἀτυ-
χῶς, δυσπότμως. Ἔστι δὲ χρείας ἄλλης, δακρύειν, ἀνα-
κλαίειν, ἀποθρηνεῖν, οἰκτίζεσθαι, ὀλοφύρεσθαι, κα-
100 τοδύρεσθαι, κλαίειν, ἀποδακρύειν. * Ξενοφῶν δὲ, γο-
ωμένη που λέγει ποιητικώτερον. παραμυθεῖσθαι, παρηγο-
ρεῖν, παρηγορεῖσθαι, ἐπικουφίζειν, ἐπελαφρύνειν, ἀναφέ-
ρειν, ἀνιστάναι, ἐπεγείρειν, νουθετεῖν, ἐπανορθοῦσθαι,
σωφρονίζειν. παραμυθία, παραμύθιον, παρηγορία, κου-
φισμός. καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ, κούφισις, νουθεσία,
σωφρονισμός. ἐπανόρθωσις, παραψυχή. ἀφ' οὗ ῥῆμα

οὐκ ἔστιν, ὥσπερ οὐδ' ἀπ' ἐνίων ῥημάτων ὄνομα. Λόγοι δὲ ἐρεῖς παραμυθητικοί, παρηγορικοί, παρηγορητικοί, νουθετικοί, σωφρονιστικοί, καὶ τὰ ὅμοια. *Ἐρεῖς δὲ, λόγοι ἐπιτάφιοι, ἐπικήδειοι, ἐλεγεῖα, ἐπιγράμματα. 101 πάθος δὲ, δυσπαραμύθητον, εὐπαραμύθητον, ἀπαραμύθητον. ἐπιχαίρειν, ἐφήδεσθαι, καταχαίρειν. Ἰσοκράτης δ' ἔφη, καὶ συνηδόμενοι ταῖς ἡμετέραις συμφοραῖς, ἀντὶ τοῦ ἐφηδόμενοι. ἐπεμβαίνειν, καταγελᾶν, καταχλευάζειν. ὄνομα παρὰ Θουκυδίδῃ, οἱ ἐπίχαρτοι, ὡς καὶ οἱ καταγέλαστοι. τὸ γὰρ παρὰ Ποσειδίππῳ ἐπίχαρμα, πονηρόν. Φιλωνίδης δὲ τὸν ἐπιχαίροντα, ἐπίχαρτον εἴρηκεν. ἀλλὰ καὶ τοῦτο φαῦλον. ὥστε βέλτιον μὴ ὀνόμασι χρῆσθαι, ἀλλὰ μετοχαῖς. ὁ δὲ ἐπιχαιρέκακος, ἀνεκτόν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ. 102

Περὶ εὐτυχίας.

Εὐτυχία, εὐπραγία, εὐποτμία, εὐπραξία, συγχαίρειν, συνήδεσθαι, συνευτυχεῖν, ἢ βασκαίνειν, φθονεῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ.

Περὶ τάφου καὶ ἐναγισμάτων.

Ἐρεῖς δ' οὖν, τάφος, μνῆμα, μνημεῖον, μνημόσυνον, ἠρία, θῆκαι, σοροί, πύελοι, ληνοί, χῶμα χῶσαι, χῶμα ἐγεῖραι, χῶμα περιβαλέσθαι, στήλην ἀναστῆσαι, ἐπίγραμμα ἐπιγράψαι, χοὰς χέασθαι, ἐναγίσαι, ἐναγίσματα, κτερίσματα, καθέσεις, ἐκφοραί, ἔνατα, τριακάδες, γενέσια, νεκύσια. ταῦτα γὰρ ἐπὶ θεραπείᾳ τῶν ἀπηλλαγμένων νενόμιστο.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ. 103

Περὶ ποταμῶν.

Ποταμοὶ δὲ, μεγάλοι, ὑπερμεγέθεις, βαθεῖς, πλατεῖς, ἀέναοι, ἀείναοι, ἀείῤῥυτοι, ἀνελικτεῖς, ἀνεκδέ-

σία, ψωμοσίαι, κυματίαι, ἱκανοί, ναυσίποροι, πλωτοί, ναυσιπέρατοι, οὐ διαβατοί, βίαιοι, ῥόθιοι, ῥοώδεις, εὔρωστοι· καὶ λόγῳ, οὓς οὐκ ἄν τις περάσειεν
101 ἄνευ νεῶν, ἄποροι, ὅτι μὴ ναυσίν. τοὺς ἐργώδεις διὰ μέγεθος πλεῦσαι, ἰσομέτρητοι θαλάττῃ, ἰσοπληθεῖς, ἐφάμιλλοι, σφαλερόρρυτοι. τὸ δὲ ἐναντίον, χείμαρροι, χαράδραι, ὑδραρρόαι, ἀμάραι, οὐ πλωτοί, διαβατοί πεζοί, πεζῇ περατοί, κάτω αὐχμῷ ῥέοντες, κάτω γόνατος, οὐδ' ἂν τὸ γόνυ βρέξειας.

104 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ.

Περὶ ἀρρώστου καὶ ὑγιαίνοντος.

Ἐρεῖς δὲ ἐπὶ ἀρρώστου, ἔκαμνεν, ἠρρώστησεν, ἐνόσησεν, ἠσθένησεν, ἐμαλακίσθη, μαλακῶς ἔσχε, καὶ
201 τὰ ὅμοια. καὶ κάμνων, ἀρρωστήσας, νοσήσας, ἀσθενήσας, μαλακισθείς, μαλακῶς ἔχων. τὸν δὲ κάμνοντα Θουκυδίδης πονούμενον εἴρηκε, τὸν δὲ τεθνηκότα καὶ τὸν πονούμενον ᾠκτίζοντο. Τὰ δὲ πράγματα, κάματος, ἀρρωστία, νόσος, νόσημα, ἀσθένεια, μαλα-
105 κία. * Τὰ δὲ ἐπιρρήματα, καματηρῶς, ἀρρώστως, νοσερῶς, ἐπινόσως. τὸ δὲ νοσωδῶς οὐκ εὐήκοον. νοσηρότερον. ὅθεν καὶ νοσηρὸν χωρίον, καὶ νοσῶδες. τὸ γὰρ νοσακερὸν, ἐσχάτως κωμικόν. ἀσθενῶς, μαλακῶς, μαλακώτερον. ἔστι δὲ καὶ λόγῳ εἰπεῖν, φαύλως μοι διάκειται τὸ σῶμα, καὶ ἐπιπόνως ἔχω τοῦ σώματος, ἐνδεέστερον διάκειται τὸ σωμάτιον. ἐνδίδωσί μοι τὸ σῶμα ὑπὸ ἀρρωστίας. καὶ πλῆθος ὀνομάτων ἄν τις ἐκ τούτων εὐπορήσειε.

106 *Περὶ νόσου.

Ἐρεῖς δὲ, νοσώδης, ἐπίνοσος, ἄρρωστος, ἀσθε-
301 νής, καὶ τὰ ὅμοια. ἕτερα δὲ εἰς ταυτὸν φέροντα, κλινοπετής, κλινήρης, κατακλινής. ἀπὸ δὲ τούτων οὔτε πρᾶγμα, οὔτε ἐπίρρημα, οὔτε ῥῆμα, οὔτε μετοχὴν ἔστιν εὑρεῖν. εἴη δ' ἂν τούτοις προσῆκον καὶ ἐπιθα-

θανάτως ἔχειν. καὶ Ἡρόδοτος, ἐδυσθανάτει. οὐ τὸ ἐναντίον, εὐθανάτως, Κρατῖνος λέγει. τὸ δὲ λειποψυχεῖν παρὰ Θουκυδίδῃ ὠνόμασται. τοὺς μέντοι κεκμηκότας τοὺς ἀποθανόντας ὁ αὐτὸς εἴρηκε. *πρὸς θάνατον 107 ἔῤῥεπε, σφαλερῶς εἶχεν, ἐπικινδύνως εἶχεν, ἐπὶ βραχείας ἦν τῆς ῥοπῆς, ἐπ' ὀλίγης ἐλπίδος, ἀπεγινώσκετο, συντάττοιτο δ' ἂν τούτοις καὶ τὸ, ἐπανῆλθε τὸ νόσημα, ὑπέστρεψεν, ἀνθυπέστρεψεν, ὑποτροπιάσαι. τὸ δὲ ἐναντίον σῶον εἶναι, ὑγιαίνειν, ἐῤῥῶσθαι, τὸ παῤῥῶσθαι, ἀκήρατον, ἀγήρατον, ἄνοσον. ὅθεν καὶ ἔτος ἄνοσον, ὁ Θουκυδίδης. τὸν δὲ ἄνοσον, καὶ ἀνόσητον, Σοφοκλῆς. τὸν δ' αὐτὸν ἐρεῖς καὶ ἄπονον. Καὶ τὰ πράγματα, ὑγεία, ῥώμη, σωτηρία, ἀνοσία, ἀπονία. καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, ὑγιεινῶς, ἐῤῥωμένως, ἀνόσως, ἀπόνως. *καὶ τὰ ὀνόματα, ὑγιεινὸς, ἐῤῥωμένος, 108 σῶος, ἀκήρατος, ἄπονος, ἄλυπος. καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ νόσων διανισταμένων, ἀνεκτήσατο τὴν ψυχὴν, καὶ ἀνεζώωσεν, ἀνέσφηλεν, ἀνήνεγκεν, ἐῤῥάϊσεν, ἀνεῤῥάϊσεν, ἀνέστη, καὶ ἐξανέστη. ἀνεβίω, καὶ ἀνεβιώσκετο, καὶ ἀνεβιωσάμην αὐτόν. ἐνοσήλευσα, ἐξενοσήλευσα. καὶ ἀνασφήλας, ἀνενεγκὼν, ῥαΐσας, ἀναῤῥαΐσας, ἐξαναστὰς, ἀναβιούς. εἴποις δ' ἂν, καὶ ἐπαύσατο τῆς νόσου, καὶ λήξαντος αὐτῷ τοῦ νοσήματος, καὶ τραπείσης εἰς τὸ βέλτιον τῆς ἀῤῥωστίας, καὶ ἔῤῥεψε πρὸς τὸ κρεῖττον, καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ ἐπεβίω δὲ, καὶ ἐπιβιούς. καὶ τὸ παιδίον ἐπίβιον Ἰσαῖος εἴρηκεν. ἐπὶ δὲ νοσοῦντος, ἐπισκοπεῖν φησι Ξενοφῶν.

* ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ. 109

Περὶ τοῦ πλουτεῖν καὶ πένεσθαι.

Ἐρεῖς δὲ, πλούσιος, εὔπορος, εὐχρήματος, πολυχρήματος, εὖ πράττων εἰς χρημάτων λόγον, ζάπλουτος, μεγαλόπλουτος, μεγαλοπλούσιος, βαθυπλούσιος. Πλάτων δὲ ἐν τοῖς Νόμοις καὶ παμπλούσιος ἔφη. ὁ δ' Εὐπόλιδος πλούταξ πέπαικται. πολύχρυσος, πολυάργυρος, οὐκ ὀλιγόχρυσος, εὐκτήμων, πολυκτήμων,

περιουσιάζων. εἷς ἂν τῶν εὐδαιμόνων, τῶν ὀλβίων ἢ ὡς Ἡρόδοτος, τῶν παχέων. ἐν περιουσίᾳ ὤν, περιουσίᾳ ζῶν, ἐν περιουσίᾳ ζῶν. καὶ ἄλλης χρείας, τῶν λειτουργούντων, τὸν οἶκον λειτουργοῦντα διαδεξάμενον, ἐκ μεγάλου διαγράμματος, εὔκληρος, βαθύκλη-
110 ρος. *καὶ τὰ ῥήματα, πλουτεῖν, εὐπορεῖν, εὐχρηματεῖν, καὶ αἱ μετοχαί, πλουτῶν, εὐχρηματῶν, εὐπορῶν. τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα, πονηρά. εἴποις δ' ἄν, πλουτοποιὸν χρῆμα, καὶ πλουτηρόν, καὶ χρηματοποιόν. Καὶ τὰ πράγματα, πλοῦτος, εὐπορία, εὐχρηματία, πολυχρηματία, πολυχρημοσύνη, πολυκτημοσύνη, περιουσία. Τὰ δ' ἐναντία, πένης, πενιχρός, ἀχρήματος, ἄπορος, ἀκτήμων, ἄχρυσος, ἀνάργυρος, ἐνδεής, ἐνδεῶς πράττων, ἀπόρως πράττων, τῶν ἐπιτηδείων σπανίζων, τῶν ἐφημέ-
111 ρων ἀπορῶν. *πτωχός, πτωχεύων, ἀγείρων, προσαιτῶν, μισθωτός, μισθαρνῶν, πελάτης, θής. ἀγαπητῶς παρατρεφόμενος, εἰς ἀλλοτρίας χεῖρας ἀποβλέπων, βωμολοχῶν, ἀπορούμενος. ἀπορεῖν, πένεσθαι, πτωχεύειν, ἀγείρειν. ἐπ' ἐνδείας εἶναι, βωμολοχεῖν, προσαιτεῖν, μισθαρνεῖν, μισθοφορεῖν, δουλεύειν ἐπὶ λεπτοῖς λήμμασι, παρασιτεῖν, παρατρέφεσθαι, παραδειπνεῖν. Καὶ τὰ πράγματα, ἀχρηματία, πενία, ἀχρημοσύνη, ἀκτημοσύνη, ἔνδεια, ἀπορία, πτωχεία, ἀγυρμός, βωμολοχία, θητεία.

112 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ.

Περὶ φιλαργύρου καὶ μὴ τοιούτου.

Ἐρεῖς δ' οὖν, φιλάργυρος, φιλόχρυσος, αἰσχροκερδής, φιλοχρήματος, φιλοκερδής, φιλοχρηματιστής, χρηματιστικός, ἀνελεύθερος, ὀβολοστάτης. καὶ ἡ γυνή, ὀβολοστάτις. ὁ δὲ βέμβιξ, καὶ κυμινοπρίστης, οὐκ ἀνεκτά. φαίης δ' ἄν, ἐλάττων χρημάτων. πᾶν ἂν πράξοιτο ἐπὶ χρήμασιν. οὐδὲν ἂν αἰσχυνθεὶς, ᾧ λῆμμα πρόσεστι. χρήμασι τὴν εὐδαιμονίαν μετρῶν, ἐκ παντὸς χρηματιζόμενος, πρὸς ἀργύριον κεχηνώς, πρὸς

ἀργύριον φθεγγόμενος. *τὴν ψυχὴν ἂν ἀνταλλάξας 113
τοῦ χρυσίου, τὴν ψυχὴν ἂν ἀργυρίου προϊέμενος. καὶ
λαμβάνων ἀφ' ὧν οὐ δεῖ, καὶ μὴ διδοὺς εἰς ἃ δεῖ.
Τὰ δὲ πράγματα φιλοχρημοσύνη, φιλαργυρία, φιλο-
χρυσία, φιλοχρηματία, αἰσχροκέρδεια, φιλοκέρδεια,
χρηματισμὸς, ἀνελευθερία. ῥήματα δ' οὐκ ἔστιν, ὅτι
μὴ χρηματίζειν. καὶ ὡς Ἀντιφῶν, μὴ φιλοχρηματεῖν.
καὶ ὡς Ὑπερίδης, αἰσχροκερδεῖν. καὶ χρηματίζεσθαι,
καὶ ὀβολοστατεῖν. ἐπιῤῥήματα δὲ, φιλοχρημάτως, καὶ
φιλοχρηματιστικῶς, καὶ ἀνελευθέρως. τὰ δὲ ἄλλα χεί-
ρω. *ὧν τὰ ἐναντία, μεγαλόφρων, μεγαλόψυχος, με- 114
γαλογνώμων, ἐλεύθερος, ὑπεράνω λημμάτων, καὶ κρείτ-
των χρημάτων, οὐκ ἀντικαταλλαττόμενος χρήματα τοῦ
καλοῦ. πλοῦτον τὴν ἀρετὴν τιθέμενος, καὶ ἡγούμενος. οὐ-
δὲν ἂν λῆμμα προσιέμενος, ᾧ τις αἰσχύνη πρόσεστιν. ἡδέ-
ως ἂν διδοὺς, ἢ λαμβάνων ἀφ' ὧν οὐ δεῖ. Τὰ δὲ πράγμα-
τα, μεγαλοφροσύνη, μεγαλοψυχία, μεγαλογνωμοσύνη, ἐ-
λευθερία. Ῥήματα δὲ ἀπὸ μὲν τῶν οὐκ ἔστιν, ἀπὸ
δὲ τῶν παμπόνηρα. Τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα, μεγαλοφρό-
νως, μεγαλοψύχως, μεγαλογνωμόνως, ἐλευθέρως.

*Περὶ φειδωλοῦ, ἀσώτου καὶ ἐλευθέρου. 115

Πάλιν δὲ καὶ καθ' ἕτερον χρείας εἶδος, φειδω-
λὸς, γλίσχρος, ταμιευτικὸς, ἀκριβὴς, θησαυροποιὸς, θη-
σαυριστικὸς, θησαυριστὴς, ταμιευτικὸς, κατορύττων τὸ
ἀργύριον, φρουρὰ χρημάτων, φύλαξ ἀργυρίου, ἄγρυπ-
νος εἰς τὴν φυλακήν. δανείζων ἔγγεια δανείσματα, ναυτι-
κὰς ἐκδόσεις. ἐπὶ μεγάλοις τόκοις παρακινδυνεύων, ἐπὶ
κέρδους ἐλπίδι. μικροπρεπὴς, τῷ βαλαντίῳ προστετη-
κὼς, κίμβηξ, κυμινοπρίστης, ἀνελεύθερος, δουλοπρε-
πής. Πλάτων δὲ ἐν Παρμενίδῃ καὶ ῥυπαρὸν εἴρη-
κεν. Εὔπολις δὲ, ἤδη χορηγὸν πώποτε ῥυπαρώτερον
τοῦδ' εἶδες; θᾶττον ἂν τοῦ αἵματος ἢ χρημάτων με-
ταδῴη τινί. *οἰκτρὸς, στενὸς, ἄθλιος, κακοδαίμων, 116
ταπεινὸς, ἐλεεινός. ἄγχων τοὺς χρήστας, ἀποπνίγων
τοὺς ὀφείλοντας, ἀπάγων ὑπερημέρους. Τὰ δὲ ῥήμα-

τα, φείδεσθαι, ταμιεύειν, ταμιεύεσθαι, θησαυροποιεῖν,
φρουρεῖν, ἀγρυπνεῖν, φυλάττειν. Καὶ τὰ πράγματα, φει-
δωλία, ταμεία, φρουρὰ, χρημάτων τήρησις, φυλακὴ,
μικροψυχία, ἀνελευθερία, μικροπρέπεια. καὶ ὡς Κρι-
τίας, ῥυπαρία. δουλοπρέπεια, κακοδαιμονία, ἀθλιό-
της, οἰκτρότης. καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, φειδωλῶς, γλίσχρως,
117 ταμιευτικῶς. τοῖς δὲ ἄλλοις δυσχεραίνειεν ἄν τις. * ὁ δὲ ὑ-
πεναντίως διακείμενος, ἀφειδὴς, ἀταμίευτος, ἄσωτος,
ἐκκεχυμένος, ἀθησαύριστος, ἀπρόοπτος, οὐ περισκο-
πῶν τὸ μέλλον, ὅλος τῆς τήμερον ἡμέρας. ῥίπτων τὰ
χρήματα, κατεδηδοκὼς τὰ πατρῷα, καταναλίσκων,
ἐκχέων, ἀπολλύς. σπαθῶν τὴν οὐσίαν, κατακυβεύων,
καταπορνοκοπῶν, ἐφήμερος τῷ βίῳ. Ἐπιῤῥήματα δὲ,
ἀφειδῶς, ἀταμιεύτως, ἀπεριόπτως, ἀπερισκέπτως, ἀ-
τεκμάρτως, ἀπροοράτως. τῶν δὲ πραγμάτων ὀνόματα
118 οὐκ ἔστιν, ὅτι μὴ ἀσωτία. * Τῷ δὲ φειδωλῷ μετ' ἐ-
παίνων ἀντίκειται, ἐκτενὴς, δαψιλὴς, λαμπρὸς, ἄ-
φθονος, φιλότιμος, ἐλεύθερος, ἐλευθέριος, φιλάνθρω-
πος, φιλόδωρος, μεγαλόδωρος, πολύδωρος, τοῖς δεο-
μένοις ἐπαρκῶν, τῶν ὄντων μεταδιδοὺς, μεγαλοπρε-
πὴς, ἐλευθεροπρεπής. Τὰ δὲ πράγματα, δαψίλεια,
λαμπρότης, ἀφειδωλία, μεγαλοπρέπεια, φιλοτιμία, φι-
119 λοδωρία, μεγαλοδωρία, πολυδωρία, ἐλευθεριότης. * ἡ
γὰρ ἐλευθεροπρέπεια, καὶ ἐκτένεια, τὸ μὲν σκληρὸν,
τὸ δὲ ἀπρεπές. Τὰ δ' ἐπιῤῥήματα, δαψιλῶς, ἐκτε-
νῶς, ἀφθόνως, μεγαλοπρεπῶς, ἀναίδην, χύδην, ἐλευ-
θεροπρεπῶς, ἐλευθερίως, φιλοτίμως, φιλανθρώπως,
φιλοδώρως, μεγαλοδώρως, λαμπρῶς. Ῥήματα δὲ,
λαμπρύνεσθαι, ἐπιδαψιλεύεσθαι, φιλανθρωπεύεσθαι,
ἐπιδιδόναι τοῖς χρῄζουσιν, ἐπικουρεῖν τοῖς δεομένοις,
φιλοτιμεῖσθαι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ. 120

Περὶ φιλοπόνου καὶ ὀκνηροῦ.

Ἕτοιμος, φιλόπονος, ἄοκνος, πρόθυμος, ἐῤῥωμένος, ῥωμαλέος, σφοδρὸς, σύντονος, συντεταμένος, φιλεργὸς, νεανικὸς, εὔρωστος, γενναῖος, γεννάδας, γεννικὸς, ἐνεργὸς, ἀνδρεῖος, ἀνδρικὸς, ἀνδρώδης, ἐθελουργὸς, ἐγρήγορος, ἴτης, ἄγρυπνος, φροντιστὴς, ἀπροφάσιστος, πρόχειρος. Τὰ δὲ πράγματα, προθυμία, ῥώμη, σφοδρότης, φιλεργία. ἡ δὲ φιλοπονία εὐτελὲς, ὥσπερ καὶ ἡ ἀοκνία. εὐρωστία δὲ, καὶ ἀνδρία, καὶ ἀνδρισμός. ἡ γὰρ ἀνδριότης, σκληρόν. ἡ δὲ γενναιότης τὴν εὐγένειαν δηλοῖ. ἐγρήγορσις, νεανιεύματα. *ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων οὐκ ἔστι πραγμάτων ὀνό- 121
ματα, ἀλλὰ ῥήματα, ἐντεῖναι, συντεῖναι, ἐπισυντεῖναι, πονῆσαι, ἐπιπονῆσαι, νεανιεύσασθαι, ἐπινεανιεύσασθαι, ἀνδρίσασθαι, ἐγρηγορέναι, φροντίζειν, ἀγρυπνεῖν, ἐῤῥῶσθαι, εὐρωστεῖν. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων βίαια. ἐπιῤῥήματα δὲ, ῥωμαλέως, ἐῤῥωμένως, σφοδρῶς, ἐντεταμένως, ἐντόνως, συντόνως, φιλοπόνως, φιλεργῶς, ἀόκνως, ἀνδρείως, ἀνδρωδῶς, ἀνδρικῶς, ἐθελουργῶς, ἐνεργῶς, ἑτοίμως, ἀγρύπνως, πεφροντισμένως, ἐγρηγορότως, ἀπροφασίστως, προθύμως. *Τὰ 122
δὲ ἐναντία, βλὰξ, βλακικὸς, μαλακὸς, ὑπερβαλλόμενος, μελλητὴς, ἐκλελυμένος, ἀμβλὺς, βραδὺς, ἀδύνατος, ἀσθενὴς, ἀναπεπτωκὼς, ἀναβεβλημένος, ἄθυμος, ἀργὸς, ἄῤῥωστος, ἄνανδρος, ὀκνώδης, κατανυστάζων, ἀποκαθεύδων, ἀποκαθήμενος, ὀλίγωρος, ῥάθυμος, ἀμελὴς, ὕπτιος, νωθρὸς, νωθής. Τὰ δὲ πράγματα, βλακεία, μαλακία, ἀμβλύτης, βραδυτὴς, μελλησμὸς, ἀδυναμία, καὶ ἀδυνασία. ἀσθένεια, ἀργία, ἀῤῥωστία, ὄκνος, ἔκλυσις, ἀθυμία, ῥαθυμία, ἀνανδρία, νωθρεία, νωθρότης, ὀλιγωρία, ἀμέλεια, ὑπτιότης.

*Καὶ τὰ μὲν ῥήματα, βλακεύειν, ἀμελεῖν, ἀναπεπτω- 123
κέναι, μέλλειν, διαμέλλειν, διαμένειν, ὑπερβεβλῆσθαι, ὑπερβάλλεσθαι, ἐκλελύσθαι, ἀργεῖν, καταργεῖν, ὑπτιά-

ζειν, ὀκνεῖν, κατοκνεῖν, κατανυστάζειν, καθεύδειν, ἀποκαθεύδειν, ἀποκαθῆσθαι, ἀποκαθέζεσθαι, ὀλιγωρεῖν, ῥαθυμεῖν, βραδύνειν, ἀῤῥωστεῖν. βέλτιον δὲ, τὸ ἀῤῥώστως ἔχειν, ἀθυμεῖν, ἐξαθυμεῖν. Τὰ δ' ἐπιῤῥήματα, βλακωδῶς, βλακωδέστερον, μαλακῶς, ἀβλεμέως, βραδέως, ἀναπεπτωκότως, ἀναβεβλημένως, ἐκλελυμένως, ἀθύμως, ἀργῶς, ἀνάνδρως, ἀῤῥώστως, ὀκνηρῶς, ὀλιγώρως, ἀγεννῶς, ἀμελῶς, νωθρῶς, ὑπτίως, ἀσθενῶς, ἀδυνάτως.

124 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ.

Περὶ τοῦ πωλεῖν καὶ ὠνεῖσθαι.

Διαθέσθαι, φορτίον ἀποδόσθαι, πωλῆσαι, ἀπεμπωλῆσαι, ἀντικαταλλάξασθαι πρὸς ἀργύριον, ἀλλάξασθαι πρὸς ἀργύριον. ἀποκηρύξαι, καπηλεῦσαι, μεταβαλέσθαι. ἀπωνηθήσεται δὲ, καὶ πεπράσεται, Θεόπομπος εἴρηκεν ὁ κωμικός. καὶ τὸ πρᾶγμα, διάθεσις, ἀπόδοσις, εἰ μὴ ἀμφίβολον. πρᾶσις, ἐμπώλησις, ἀλλαγὴ, ἀποκήρυξις, καπηλεία, μεταβολή. Ξενοφῶν δὲ καὶ πώλησις εἴρηκε. Καὶ τὰ ὀνόματα, κάπηλος, πρα-
125 τὴρ, μεταβολεὺς, πωλητής. *Ὑπερίδης δὲ καὶ πράτην εἴρηκεν, ἐν τῷ Συνηγορικῷ. πωλητήριον δὲ, Ἕρμιππος ὁ κωμικός. ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων οὐκ ἔστιν. ὥσπερ οὐδ' ἐπιῤῥήματα, πλὴν καπηλικῶς. Ἐπὶ δὲ τῶν ἀνδραπόδων ἔστιν εἰπεῖν κατὰ Δημοσθένην, ἐπ' ἐξαγωγῇ ἀπέδοτο. ὁ δὲ πολλάκις πραθεὶς, ὃν εἴποι τις ἂν παλίμπρατον, παλίμβολος ἂν λέγοιτο. ἐπὶ τῶν εἰς πολλὰ πιπρασκόντων εἴποις ἂν, ἐπιτιμῶσιν, ἀνατιμῶνται, ἐπιτείνουσι τὰς τιμάς. ὡς καὶ τὸ ἐναντίον,
126 ἐπευωνίζουσιν, ἄξια πιπράσκουσιν. *Ὁ δὲ τόπος, πρατὴρ λίθος, καὶ πωλητήριον. καὶ ὡς Ἡρόδοτος, πρατήριον. Παρὰ δὲ τοῦ πιπράσκοντος ὠνήσασθαι, ἀγοράσαι, πρίασθαι. καὶ ὠνητὸς, καὶ ὠνούμενος, καὶ ὠνητιῶν, καὶ ἀγοράζων. ἀντ' ὀνομάτων αὗται αἱ μετοχαί. ὁ γὰρ ἀγοραστὴς ἐπὶ τοῦ ὀψωνοῦντος τέτακται.

καὶ Πλάτων δὲ ὁ κωμικὸς λέγει, παῦσαι δυσωνῶν.
ὁ γὰρ δυσώνης οὐκ οἶδα μὲν εἰ παρά τινι, ἐν πα-
ροιμίᾳ δέ. Τὸ δὲ πρᾶγμα, ὠνή, καὶ ἀγορά. *Ξενο- 127
φῶν δὲ καὶ τὴν ἐμπολὴν ἐπὶ τοῦ ἀγοράζειν ἔταξε:
Πλάτων δὲ τῆς ἀγοράσεως εἴρηκεν, ὡς τῆς ἀγορά-
σεως Τηλεκλείδης. Τὰ δὲ πιπρασκόμενα, φορτία, ῥῶ-
πος, ἀγοράσματα, ὤνια, γέλγη, εἰ μὴ κωμικώτερον.
ὠνητά. καὶ ὡς Ξενοφῶν, πώλημα. ὁ αὐτὸς δὲ καὶ
πράσιμον εἴρηκεν ἐν τῇ Παιδείᾳ. παρ' ἄλλῳ δὲ οὐ-
δέτερον εὑρὼν μνημονεύω· ἐπιῤῥήματα δὲ οὐκ ἔστιν
ἀπ' οὐδενός.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κϛ. 128

Περὶ τοῦ συλλέγοντος καὶ τοῦ ἐκχέοντος.

Ἀγεῖραι, συναγεῖραι. συλλέξαι, συλλέξασθαι. ἐκ-
πορίσαι, συμπορίσαι, συμπορίσασθαι. ἀθροῖσαι, ἀ-
θροίσασθαι. συναθροῖσαι, συναθροίσασθαι. συνενεγ-
κεῖν, συνάγειν. συστῆσαι, συστήσασθαι. συμφορῆσαι,
συμφορήσασθαι. συνερανίσαι, συνερανίσασθαι. *Τὰ 129
δὲ πράγματα, ἀγερμὸς, συναγερμὸς, ἄθροισις, συνά-
θροισις, συναθροισμὸς, ἀθροισμὸς, πόρος, συλλογὴ,
συναγωγὴ, ἔρανος, καὶ σύστασις. δύσφθεγκτα δὲ τὰ
λοιπά. ὄνομα δὲ μόνον, ὁ συλλογεύς. ἕτερον γάρ τι
ὁ ἐρανιστὴς, καὶ ὁ ἀγύρτης. Τὸ δὲ ἐναντίον, ἐκχέαι,
ῥῖψαι, διαῤῥῖψαι, προέσθαι, σπαθῆσαι, ἀπολέσαι,
διασπεῖραι. καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, ἐκκεχυμένως, διεῤ-
ῥιμμένως, διεσπαρμένως. ὄνομα δὲ, διασπορεύς.
πρᾶγμα δὲ, ἔκχυσις, ῥίψις, διάῤῥιψις, πρόεσις, ἀπώ-
λεια, διασπορά.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ. 130

Περὶ ἀνυποίστου καὶ τοῦ ἐναντίου.

Ἀνύποιστον, δύσοιστον, Εὔπολις δὲ λέγει καὶ
δυσάλγητον, δυσάνεκτον, δυσανάσχετον. οὐκ ἀνεκτὸν,

οὐ φορητὸν, δύσφορον, ἀφόρητον, ἐπίπονον, βαρὺ,
φορτικὸν, ἐπαχθές. καὶ κατὰ Θουκυδίδην, οὐκ ἀνά-
σχετον· ἀφ' οὗ καὶ τὸ δυσανασχετοῦντες πεποίηκεν.
εἴη δ' ἂν ἀπὸ τῶν προειρημένων ῥῆμα καὶ τὸ δυσ-
φορεῖν. καὶ ἐπίῤῥημα, ἀνυποίστως, δυσοίστως, ἀ-
φορήτως, δυσανέκτως, δυσανασχέτως, δυσφόρως, φορ-
131 τικῶς, βαρέως, ἐπαχθῶς. *λόγῳ δ' ἔστιν εἰπεῖν, ὃ
οὐκ ἄν τις ὑπομείνειεν, ὃ οὐκ ἄν τις ἐνέγκοι. τίς δ' ἂν
ὑπενεγκεῖν δυνηθείη; τίς οὐκ ἂν ἐπὶ τούτῳ δυσχερά-
νειε; καὶ ἄλλα πλείω. τὸ δὲ ἐναντίον, κοῦφον, εὔφο-
ρον, οἰστὸν, ἀνθρώπινον, ἀνεκτὸν, φορητὸν, ἀνάσχε-
τον. καὶ κούφως, εὐφόρως, ἀνθρωπίνως, ἀνεκτῶς.
τὸ γὰρ οἰστῶς, καὶ φορητῶς, κακῶ. ἄλλης δὲ χρεί-
ας, δύσκολον, δυσμενὲς, δύστροπον, δυστράπελον,
δυσχερὲς, δύσπρακτον, παλίγκοτον, παλίμβολον, κα-
κοπαθὲς, ὕπουλον, δολερὸν, κακοῦργον, πανοῦργον,
ἐπίσκιον, σεσηρὸς, ἀδοικὸς, σκοτεινὸν, σκολιὸν, δυσ-
πετὲς, ἐργῶδες, ἀλλόκοτον. ὧν ἔνια καὶ ἑτέρας ἐ-
132 στὶ χρείας. *καὶ δυσκόλως, δυσμενῶς, δυστρόπως,
δυστραπέλως, δυσχερῶς, κακούργως, ἀλλοκότως, πα-
λιμβόλως, κακοήθως, ὑπούλως, δολερῶς, σεσηρότως.
τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων φαυλότερα. καὶ ὀνόματα ἀῤ-
ῥενικὰ ἀπὸ πάντων. καὶ τὰ πράγματα ἐκ τῶν πλεί-
στων, δυσκολία, δυστροπία, δυσμένεια, δυσχέρεια,
δυστραπελία, παλιντραπελία, κακοήθεια, κακουργία, πα-
133 νουργία. *πονηρὰ δὲ τὰ Πλάτωνος ἐν Φιλήβῳ δυσχερά-
σματα. ῥήματα δὲ, δυσκολαίνειν, δυσμεναίνειν, κακουρ-
γεῖν, πανουργεῖν. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων δύσφθεγκτα. τὰ
δ' ἐναντία, ῥᾴδιον, πρόχειρον, εὐχερὲς, εὔκολον, εὐπετὲς,
εὔπρακτον, ἄπονον, εὐκατέργαστον, ἁπλοῦν τε καὶ πα-
νοῦργον, καὶ εὔτροπον, καὶ φανερὸν, καὶ ἀναπεπτα-
μένον, καὶ ἄδολον, καὶ εὔθημον, καὶ ἀπαρακάλυπτον·
καὶ τὰ ἀπὸ τούτων ἐπιῤῥήματα, καὶ ὀνόματα ἀρσενι-
κά. καὶ ἀπ' ἐνίων πράγματα.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ. 184

Περὶ τοῦ ἐπικινδυνώδους καὶ ἐπικινδύνου.

Κίνδυνος, κινδυνῶδες, ἐπικίνδυνον, δεινὸν, ἐκπληκτικὸν, ἀκαθὲς, σφαλερὸν, φοβερὸν, ἐπισφαλὲς καὶ φιλοκίνδυνον, καὶ ῥιψοκίνδυνον. θρασὺς, τολμηρὸς, πάντολμος, παρακινδυνευτικὸς, ἐθελοκίνδυνος, ῥᾳδιουργὸς, θερμουργὸς, ἰταμὸς, ἀπονενοημένος, παραβεβλημένος. τὸ γὰρ λεουργὸς παρὰ Ξενοφῶντι φορτικόν. ἀλλὰ πρόχειρος, εἰς τὰ δεινὰ ἕτοιμος, εἰς τὰ σφαλερὰ προπετὴς, τολμητής. κἂν εἰς πῦρ ἅλλοιτο, κἂν εἰς μαχαίρας κυβιστῶν. καὶ ταῦτα μὲν εἴποις ψέγων. *ἐπαινῶν δὲ, εὔτολμος, θαρσαλέος, εὐθαρσὴς, ἄφοβος, ἀδεὴς, ἀνέκπληκτος, εὔψυχος. τὸ δὲ ἴτης κοινὸν ἐφ᾽ ἑκατέρου. Τὰ δὲ πράγματα ἐπὶ μὲν ψόγου, θερμουργία, ῥᾳδιουργία, τόλμη, θρασύτης, θράσος, ἀπόνοια, εὐχέρεια, προπέτεια. ἐπὶ δὲ ἐπαίνου, θάρσος, εὐψυχία, εὐτολμία, ἄδεια. τὸ γὰρ εὐτολμία πάνυ εὐτελές. Ῥήματα δὲ τοῦ μὲν ταῦτα μόνα, θρασύνεσθαι, τολμᾶν, παρακινδυνεύειν, παραβάλλεσθαι, ἀπονενοῆσθαι· τοῦ δὲ μόνα, εὐψυχεῖν τε καὶ θαῤῥεῖν. *Τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα, τολμηρῶς, τολμηρότατα, θρασέως, θρασύτατα, φιλοκινδύνως, παρακινδυνευτικῶς, ἀπονενοημένως, παραβεβλημένως, προπετῶς, ἰταμῶς. καὶ τὰ ἐπαινετὰ, εὐτόλμως, θαρσαλέως, εὐθαρσῶς, ἀφόβως, ἀδεῶς, εὐψύχως, ἀνεγκλήτως. ὧν ἔνια καὶ τὰ ὑπερθετικὰ οὐ κακίω πρόσεστιν. ἐκ δὲ τοῦ ἐναντίου, δειλὸς, ἀποδειλιῶν, ἀθαρσὴς, ἄνανδρος, ἐπιδεὴς, καταδεὴς, συνεσταλμένος, καταπεπτηχὼς, ἀγεννὴς, εὐλαβὴς, περίφοβος, φιλόψυχος, φιλοσώματος, ἄψυχος, κατάπληξ. ὁ γὰρ ἄψυχος, ἰδιωτῶν. καὶ ὁ πτὰκὶς, σφόδρα κωμικόν. *καὶ τὰ πράγματα, δειλία, ἀτολμία, ὄκνος, εὐλάβεια, ἀνανδρεία, φιλοσωματία, φιλοψυχία, καταπλαγία. καὶ τὰ ῥήματα, δειλιᾶν, ἀποδειλιᾶν, ὀκνεῖν, κατοκνεῖν, εὐλαβεῖσθαι, καταπεπτηχέναι, φιλοψυχεῖν, φιλοσω-

185 186 187

ματεῖν. καὶ ἀπ' αὐτῶν αἱ μετοχαί, ἀποδειλιῶν, εὐλαβούμενος, κατεπτηχὼς, φιλοψυχῶν, φιλοσωματῶν, ὀκνῶν, κατοκνῶν. καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, δειλῶς, ἀγεννῶς, ἀτόλμως, ἀνάνδρως, εὐλαβῶς, συνεσταλμένως, κατεπτηχότως, ἐπιδεῶς, καταδεῶς, ἀθαρσῶς, ἐπιφόβως, φιλοψύχως, φιλοσωμάτως.

188 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ.

Περὶ τοῦ ἐγκαλεῖν.

Ἐγκαλεῖν, ἐπικαλεῖν, μέμφεσθαι, καταμέμφεσθαι, αἰτιᾶσθαι, καταιτιᾶσθαι. αἰτίαν ἐπάγειν, προσφέρειν. διαβάλλειν, ὀνειδίζειν, φαίνειν, κατηγορεῖν, ἐνδείκνυσθαι, γράφεσθαι. καὶ κατ' ἄλλην χρείαν, ψέγειν, λοιδορεῖν, λοιδορεῖσθαι, κατηγορεῖν, κακολογεῖν, βλασφημεῖν, κακίζειν. τὰ δὲ πράγματα, μέμψις, κατάμεμψις, ἔγκλημα, αἰτία. Ἀντιφῶν δὲ καὶ αἰτιάσεις εἴρηκεν. ὄνειδος, ὀνειδισμὸς, διαβολὴ, ἔνδειξις, γραφὴ, κατηγορία, φάσις. καὶ τῶν δευτέρων, λοιδορία, ψόγος, κακολογία, κακηγορία, βλασφημία, κακισμὸς,
189 εἰ μὴ βιαιότερον. *ὀνόματα δὲ, φιλεγκλήμων, μεμψίμοιρος, φιλαίτιος, ὀνειδιστικός. καὶ πάλιν φιλόψογος, φιλολοίδορος, κακήγορος. τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα, φιλεγκλημόνως, μεμψιμοίρως, φιλαιτίως, ὀνειδιστικῶς, διαβόλως. καὶ φιλοψόγως, βλασφήμως, φιλολοιδόρως. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων βίαια. καλοῖτο δ' ἂν ὁ μὲν ἔνοχος, ὑπαίτιος, ὕποχος, ὑπεύθυνος, ἐγκλητέος, ἐπιλήψιμος, μεμπτὸς, ἐπίμεμπτος, ἐπίψογος, ἐπίῤῥητος. ὁ δὲ ἐναντίος, ἀνεύθυνος, ἄμεμπτος, ἄψογος, ἀναίτιος, ἀνέγκλητος. τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα, ὑπαιτίως, ὑπευθύνως, μεμπτῶς, ἐπιῤῥήτως. καὶ ἀναιτίως, ἀνεγκλήτως, ἀνευθύνως, ἀμέμπτως.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ. 140

Περὶ ἀγωνοθετῶν καὶ ἀγώνων.

Ἀγωνοθέται, ἀθλοθέται, ἀγώνων διαθέται, ἄθλων ἐπιμεληταί, ἔφοροι, ἐπόπται, προστάται, ἐπίσκοποι. Τὸ δὲ πρᾶγμα, ἀγωνοθεσία, ἀθλοθεσία. ἢ ὡς Ἀριστοφάνης, ἀθλοθετία. ἀγώνων διάθεσις, ἄθλων ἐπιμέλεια, προστασία, ἔποψις. καὶ ἀθλοθετεῖν, ἀγῶνας διατιθέναι, ἄθλων ἐπιμελεῖσθαι, ἆθλα ἐφορᾶν, ἀγώνων προεστάναι, καὶ προεστηκέναι, καὶ ἄρχειν, καὶ πρυτανεύειν τὰ περὶ τοὺς ἀγῶνας, καὶ τὰ λοιπὰ ὡσαύτως. *Ἀπὸ δὲ ἀγῶνος ὀνόματα, ἀγώνισις παρὰ Θουκυδίδῃ, καὶ ἀγώνισμα. καὶ ἀγώνιοι θεοί, παρὰ Πλάτωνι. καὶ ἀγωνισταί, παρὰ Δημοσθένει. καὶ ἀγωνία, παρὰ Ἰσοκράτει. Σοφοκλῆς δὲ τὴν ἀγωνοθεσίαν, ἀγωνοθέτιν μοχθηρῶς ἐκάλεσεν. ἔστι δ' ἐκ τούτων, ἀγωνιστής, ἀνταγωνιστής, συναγωνιστής, ἀγωνίσασθαι, συναγωνίσασθαι, ἀνταγωνίσασθαι, ἀγωνιστῶς, δυσανταγωνίστως, προάγων, ἐπαγωνίσασθαι, συναγωνισάμενος, ἀγωνιστικός, ἀνταγώνιστος, δυσαγώνιστος, ἀνταγωνιστικός, ἀναγώνιστος, δυσανταγώνιστος, προσαγωνισάμενος. 141

*Περὶ γυμνικῶν ἀγώνων καὶ μουσικῶν. 142

Τῶν δὲ ἀγώνων οἱ μὲν γυμνικοί, οἱ δὲ καλούμενοι σκηνικοὶ ὀνομασθεῖεν ἂν Διονυσιακοί τε καὶ μουσικοί. οἱ δ' Ἀττικοὶ οὐ ῥᾳδίως λέγουσιν ἀγῶνας μουσικούς, ἀλλὰ μουσικῆς. Καὶ τὸ μὲν πρᾶγμα, ἀγών, καὶ ἀγωνία. καὶ σεμνότερον εἴποις ἄν, ἀγωνίαι γυμνικαί, καὶ ἀγωνίαι Διονυσιακαί. καὶ σπονδῶν ἐπαγγελίαι, καὶ ἐκεχειρίας ἐπαγγελίαι. χωρία δέ, τῶν μὲν στάδιον, τῶν δὲ θέατρον. κοινοὶ δὲ ἐπ' ἀμφοτέροις θεαταί. *καὶ τὰ μὲν ὀνομαζόμενα ὑπὸ τῶν πολλῶν ἔπαθλα, ἆθλα καλοῖντ' ἂν κοινῶς ἐπ' ἀμφοῖν, καὶ νικητήρια, καὶ ἐπίχειρα, καὶ γέρα. ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν γυμνικῶν, ἆθλοι οἱ πόνοι. καὶ τὸ ἀθλεῖν, κάμνειν, 143

πονεῖν. ὥσπερ ἐπὶ τῶν μουσικῶν ἴδιον ὅ φησι Δημοσθένης, τὸ λειτουργεῖν τῷ θεῷ. καὶ οἱ γυμνικοὶ μὲν κυρίως ἀθληταὶ καλοῦνται, καὶ ἀσκηταὶ, καὶ ἀγωνι-
144 σταί. καὶ οἱ ἀντίπαλοι αὐτῶν, ἀνταγωνισταί. *ἀπὸ δὲ τῶν ἀθλητῶν καὶ τὰ ἆθλα, καὶ τὰ ἀθλήματα, παρὰ Δημοσθένει ἐν τῷ Ἐρωτικῷ, εἰ Δημοσθένους ἐστὶ τὸ βιβλίον. καὶ τὸ ἀθλεύειν παρά τε ποιηταῖς καὶ παρ' Ἡροδότῳ. καὶ παρ' ἡμῖν τὸ ἀθλεῖν. βιαζόμενος δ' ἂν καὶ ἐπ' ἐκείνων εἴποι τις, Διονυσιακῆς ἀγωνίας ἀθληταί. ἀθληταὶ δὲ μουσικοὶ καὶ Διονυσιακοὶ τεχνῖται. ὀνομάσαις δ' ἂν καὶ τούτους κἀκείνους ἀγω-
145 νιστάς. *Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, μουσικῶς, ἀθλητικῶς, ἀσκητικῶς, ἀγωνιστικῶς. ἀλλὰ τοῖς μὲν μουσικοῖς κριταὶ κάθηνται· τοῖς δὲ γυμνικοῖς ἐφεστᾶσι βραβευταὶ, οὓς καὶ βραβέας ὁ Πλάτων καλεῖ. καὶ μαστιγονόμοι δὲ, καὶ ῥαβδοῦχοι. τοὺς δὲ βραβευτὰς καὶ ἐπιστάτας ὠνόμαζον. ὅθεν καὶ τὸ βραβεύειν, ἐπιστατεῖν Σοφοκλῆς. καὶ τὸ μὲν πρὸ τοῦ στεφάνου συμπλέκεσθαι, περὶ βραβείου, ἢ ἐπὶ βραβείου φαίη ἄν τις. τὸ δὲ περὶ τοῦ στεφάνου, ἢ ἐπὶ στεφάνῳ, περὶ φοίνικος, ἢ ἐπὶ φοίνικι. Τὰ μὲν οὖν τῶν μουσικῶν ὀνόματα ἐν τοῖς περὶ μουσικῆς εἰρήσεται.

146 *Περὶ δρόμου γυμνικοῦ, σταδίου, ἀφετηρίας καὶ τῶν ὁμοίων.

Τὰ δὲ τῶν γυμνικῶν, δολιχὸς, δολιχοδρόμος. καὶ ὁ τὸν δολιχὸν θέων, καὶ ὁ τὸν μακρὸν δρόμον ἀγωνιζόμενος. Αἰσχίνης δὲ ὁ ῥήτωρ εἴρηκε, τὸν δολιχοδρομήσαντα στάδιον, καὶ σταδιοδρόμος, καὶ σταδιεὺς, καὶ σταδιάρχης. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ σταδιοδρόμης εἴρηκε. τὸ δὲ προεκπηδᾶν, προανίστασθαι Στράττις εἶπε, τί ὅτι ὥσπερ οἱ σταδιοδρόμοι προανίστασαι;
147 *δίαυλος, καὶ ὁ τοῦ διαύλου ἀγωνιστὴς, καὶ ἀγωνιζόμενος τὸ διπλοῦν στάδιον, καὶ ἵππιον δρόμον, καὶ δρόμον τὸν ἐν καμπῇ. Καὶ ὅθεν μὲν ἀφίενται, ἄφεσις, καὶ ὕσπληγξ, καὶ γραμμὴ, καὶ βαλβίς. περὶ δὲ

ὁ κάμπτουσι, νύσσα, καὶ καμπτήρ. ἵνα δὲ παύονται, τέλος, καὶ τέρμα, καὶ βατήρ. ἔνιοι δὲ καὶ βαλβίς.

* Ὀνόματα δὲ, δρομικὸς, σύνδρομος, ἰσόδρομος, θάττων, κουφότερος, ὀξύτερος, ἐλαφρότερος, σπουδαιότερος, δρομικώτερος, ἐπίδρομος, πρόδρομος. καὶ δρόμοι δὲ ξυστοὶ, ἐν οἷς αἱ ἀσκήσεις. καὶ Φιλιππίδης δὲ, ἡμεροδρόμος. καὶ ὑποδραμεῖν, τὸ κολακεῦσαι. καὶ ἱππόδρομος, καὶ ἱπποδρομία. καὶ ἔκδρομος ἵππος. παρὰ δὲ Αἰσχίνῃ τῷ ῥήτορι, δρομοκήρυκες. τὸ μέντοι προδραμεῖν ἐάσαντα ἐπιδιώκειν, ὅπερ ἐν ταῖς σφοδρομαχίαις γίγνεται, προδοσία ἐλέγετο. 148

* Περὶ παλαιστῶν. 149

Πάλη, καὶ παλαιστὴς, καὶ ἀγωνιστὴς, καὶ ὁ παλαιστικός. διαπαλαίειν, παλαίσματα, παλαίειν, προσπαλαίειν, παλαιστικῶς, ἰσόπαλος, συγκεκληρωμένος, συλλαχὼν, ἔφεδρος, σφοδρῶς καταπαλαίειν, προσπαλαίειν. Καὶ οἱ μὲν δρομεῖς, ἐλαφροὶ, κοῦφοι, ποδώκεις, ταχεῖς, σπουδαῖοι τοὺς πόδας. καὶ κούφως, ἐλαφρῶς, ὠκέως, ταχέως, σπουδαίως. οἱ δὲ παλαισταὶ, βαρεῖς, στάσιμοι, μόνιμοι, ὠμίαι, ἀντερειδόμενοι, συμπλεκόμενοι. καὶ βαρέως, σταθμίως, μονίμως, καὶ τὰ λοιπά.

* Περὶ πυγμῆς καὶ πύκτου. 150

Πυγμὴ, καὶ πύκτης, καὶ πυκτικὸς, καὶ πληκτικὸς, καὶ πὺξ παίειν. εἴποις δ' ἂν ἐπὶ τοῦ πύκτου, χεῖρες ὡπλισμέναι, χεῖρες ὁπλίτιδες. καὶ τὰ ὅπλα, σφαῖραι. ἀφ' ὧν καὶ τὸ σφαιρομαχεῖν, καὶ σφαιρομαχία, παρὰ Ἀριστομένει ἐν Διονύσῳ ἀσκητῇ. καὶ μύρμηκες δὲ τὰ ὅπλα, καὶ ἱμάντες. παγκράτιον, παγκρατιαστὴς, παγκρατιαστικὸς, καὶ παγκρατιαστικῶς ἐπίῤῥημα. σκιαμαχεῖν, ἀκροχειρίζεσθαι, ἀκροχειρισμὸς, ἄγχειν, ἀποπνίγειν, λὰξ ἐνάλλεσθαι, λακτίζειν. ἐπὶ δὲ τούτων εἴποις ἂν, ὡς εἰσὶ πάμμαχοι, καθάπερ Πλά-

των τοὺς περὶ τὸν Εὐθύδημον, ταύτῃ γὰρ ἐστὸν κομιδῇ παμμάχω οὐ κατὰ τὼ Ἀκαρνᾶνε τὼ παγκρατιαστά.

151 * Περὶ πεντάθλου, ἁλτικοῦ καὶ δισκευτοῦ.

Πένταθλος, καὶ ὁ πέντε ἀγωνιζόμενος. ἴδια δὲ αὐτῷ, πηδᾶν, ἅλλεσθαι, πηδητικός, ἁλτικός. καὶ ὅθεν ἅλλεται, βατήρ. ἀφ' οὗ καὶ τὸν βατῆρα κέκρουκε. τὸ δὲ μέτρον τοῦ πηδήματος, κανών. ὁ δὲ ὅρος, τὰ ἐσκαμμένα. ὅθεν ἐπὶ τῶν τὸν ὅρον ὑπερπηδώντων οἱ παροιμιαζόμενοι λέγουσι, πηδᾶν ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα. ἀκοντιστικός. καὶ τὸ ἀκόντιον τῶν πεντάθλων καλεῖται ἀποτομεύς. τὸ δὲ δίσκον ἀφεῖναι, δίσκον ἐκπέμψαι, δίσκον ἐκρῖψαι, δίσκῳ ὑποφέρεσθαι. ἐπὶ δὲ πεντάθλου τὸ νικῆσαι, ἀποτριάξαι λέγουσιν. ὁπλίτης δρόμος, καὶ ὁ τὸν ὁπλίτην δίαυλον θέων, καὶ ὁπλιτοδρόμος.

152 * Περὶ νικητοῦ.

Ὁ δὲ νικήσας τὰ ἆθλα ἀνείλετο τὸν στέφανον, ἀνείλετο τὴν ῥάβδον τοῦ φοίνικος, ἢ τὸν φοίνικα ἔλαβεν, ἐστεφανώθη, ἐκηρύχθη, ἀνεκηρύχθη, ἀνεῤῥήθη, ἀνηγορεύθη. ἀνεδέθη τῷ στεφάνῳ, ἀνεῖπεν αὐτὸν ὁ κῆρυξ. καὶ τὸ πρᾶγμα, ἀνάδεσις στεφάνου, καὶ στεφανηφορία, καὶ ἀνάῤῥησις, καὶ ἀναγόρευσις, καὶ ἀνακήρυξις. Τὰ δὲ τῶν ἐνεργούντων ῥήματα, ἀνειπεῖν, ἀνακηρύξαι, ἀναγορεῦσαι, ἀναδῆσαι, στεφανῶσαι, ταινιῶσαι. Ξενοφῶν γὰρ εἴρηκεν, ἐταινίουν τε
153 καὶ προσῄεσαν ὥσπερ ἀθλητῇ. * Κοινὰ δ' ἐπὶ πάντων, ἀναγκοφαγῆσαι, ἀσκῆσαι, ἀσκηθῆναι, ἀθλῆσαι, γυμνάσασθαι, πονῆσαι, ἀγωνίσασθαι. καὶ ὄνομα καλὸν ἡ ἄσκησις. καὶ γυμναστικὴ, ἡ τέχνη. καὶ γυμνασία, τὸ πρᾶγμα. καὶ γυμναστικῶς τὸ ἐπίῤῥημα, παρ' Ἀριστοφάνει. καὶ ἀποδῦναι, καὶ ἀπογυμνάσα-

σθαι, παρὰ Θουκυδίδῃ. καὶ γύμνασις. καὶ γυμνάσιον, τὸ χωρίον. ἐλαίῳ χρίσασθαι, λίπα ἀλείψασθαι, κονίσασθαι.

Περὶ ἱερῶν ἀγώνων.

Τοὺς μὲν οὖν καλουμένους ἱεροὺς ἀγῶνας, ὧν τὰ ἆθλα ἐν στεφάνῳ μόνῳ, στεφανίτας ἐκάλεσαν, καὶ φυλλίνας. τοὺς δὲ ὀνομαζομένους θεματικοὺς, ἀργυρίτας. ἐκ δὲ τῶν ἀγωνιστικῶν ὀνομάτων καὶ ὁ μαστιγονόμος, καὶ ὁ ῥαβδοῦχος, καὶ ὁ ῥάβδῳ κοσμῶν φησιν ὁ Πλάτων. Ξενοφῶν δὲ καὶ μαστιγοφόρον που λέγει.

*Περὶ γυμναστικοῦ χωρίου, γυμναστοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτά. 154

Τὰ δὲ χωρία τῆς ἀσκήσεως, ἀποδυτήριον, γυμνάσιον, παλαίστρα, κονίστρα. καὶ ὁ ἐφεστηκὼς, παιδοτρίβης τε καὶ γυμναστής. παρὰ δὲ Πλάτωνι καὶ Ξενοφῶντι, προγυμναστὴς, συγγυμναστής. ὁ δὲ ἀλείπτης, ἀδόκιμον. παιδοτρίβην δὲ τέχνην, Ἰσοκράτης εἴρηκε. τὴν δὲ παιδοτριβίαν, Ἄρχιππος ὁ κωμικός. εἴη δ' ἂν ἐκ τούτων, ξηραλοιφεῖν, σωμασκεῖν, σωμασκίας, σεσωμασκηκὼς, ἀδικομαχεῖν, ἀσκητὴς, ἀσκήματα, ἄσκησις. Πλάτων δὲ καὶ ἄσκην εἴρηκε, φαῦλον ὄνομα. καὶ λήκυθον ἂν εἴποις, καὶ στλεγγίδα. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ στλεγγὶς, καὶ ξύστρα, καὶ σπαθίς. καὶ τὸν παῖδα ἐρεῖς ληκυθοφόρον. πονηρὸν γὰρ ὁ στλεγγιδολήκυθος. *τὸν δὲ θύλακον τῶν 155
ἀσκητῶν, σάκταν καλοῦσιν, ἢ σάκκον. ἀθληταῖς δ' ἂν προσήκοιεν καὶ ἐνδρομίδες· οὕτω δ' ἐκαλοῦντο τὰ τῶν δρομέων ὑποδήματα. Κράτης δ' ἔφη ἐν Ἥρωσιν, ἀλτῆρσι θυλάκοισι χρῆται. ἄγχειν, στρέφειν, ἀπάγειν, λυγίζειν, ἀγκοινίζειν, ἀγκυρίζειν, ἀνατρέπειν, δράσσειν, ὑποσκελίζειν. καὶ πλαγιάζειν δὲ,

καὶ κλιμακίζειν, παλαισμάτων ὀνόματα. μοχθηρὸν γὰρ τὸ μέσον πέρδειν, ἐν τῇ κωμῳδίᾳ. Σχῆμα παλαίσματος τὸ πέρδειν. ἤδη δέ τινες τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας σεμνότερον Ἡρακλείους ἀγῶνας ἐκάλεσαν. Αὗτο δ' ἀγὼν, καὶ ἔστω τέλος τοῦ βιβλίου.

*ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ Δ. 1

Ἰούλιος Πολυδεύκης

Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν.

Οἶμαι καὶ σὲ, εἰ καὶ νέος εἶ, πολλὰ προσεξευρήσειν οἷς ἔγραψα. οὐ γὰρ ἐργώδης ἡ μίμησις κατὰ τὴν τῆς εὑρέσεως ὑφήγησιν. ἂν δέ τί σε ὄνομα ὡς παρειμένον ἐπέλθῃ, μὴ πάνυ θαυμάσῃς. ἴσως γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ εἰδὼς εἴην παρεικὼς, ὡς οὐκ ἐπαινῶν. 2 *εἰ δὲ καὶ διέλαθέ με, εὖ ἴσθι ὅτι πολλὰ καὶ ὧν πάνυ ἴσμεν, ἔστιν ὅτε ἐπὶ τὴν μνήμην οὐκ ἀπαντᾷ, ὅπου καὶ τὰ τῶν οἰκετῶν ὀνόματα, ἃ οὐκ ἂν φαίημεν ὡς οὐκ ἴσμεν, ἐκπίπτει πολλάκις χρῄζοντων καλεῖν. καὶ τί δεῖ τοῦτο θαῦμα οἴεσθαι, ὁπότε καὶ τῶν σκευῶν τίς ἐστιν ἃ ἔχων ἐν χεροῖν, ὡς οὐκ ἔχων ζητεῖ· τὸ τοῦ Πλάτωνος. ὅρα δὲ εἴ τις ἂν ἄλλος τῶν νῦν Ἑλλήνων εὕροι τοσαῦτα καὶ ἐν τοσούτοις. Ἔρρωσο κύριε.

*ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. 3

Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ ἔνεστι τὰ ἐπιστήμῃ συνημμένα ὀνόματα καὶ ταῖς κατὰ ψυχὴν ἀρεταῖς καὶ ταῖς ἐναντίαις κακίαις καὶ εἴδη ἐπιστημῶν. α΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ. 7

Περὶ ἐπιστήμης καὶ ἀνεπιστημοσύνης.

Περὶ τοίνυν ἐπιστημῶν καὶ τῶν ἀπ' αὐτῶν τε-
χνῶν ἐν ταὐτῷ ῥητέον. ἐπιστήμη, ἐπιστημοσύνη, γνῶ-
σις, ἐπιστημονικὴ γνῶσις, ἀλήθεια, κατανόησις, διά-
σκεψις, θεωρία, ἐμπειρία, τέχνη, εὐτεχνία, ὀρθοδο-
ξία. καὶ τὰ ὀνόματα, ἐπιστήμων, ἐπιστημονικὸς, γνω-
στικός, γνωμικός, θεωρητικὸς, διαγνωστικὸς, ἔμπει-
ρος, τεχνίτης, τεχνικός. ὁ γὰρ δοξαστικὸς κοινὸν
καὶ ἐπὶ τοῦ τὰ ψευδῆ δοξάζοντος. ὁ δ' ἀληθὴς καὶ
ὁ φιλαλήθης καὶ ἄλλο τι δηλοῖ. ὁ δὲ κατανοητικὸς,
*εὐτελές. *καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, ἐπιστημονικῶς, ἐπιστα-* 8
μένως παρ' Ὁμήρῳ. γνωστικῶς, γνωμονικῶς, θεωρη-
τικῶς, ἐμπείρως, τεχνικῶς. τὸ γὰρ δοξαστικῶς ἀμφί-
βολον. Ῥήματα δὲ, ἐπίστασθαι, ἐπιστῆναι, ὡς Πλά-
των. γνῶναι, γνωρίσαι, θεωρῆσαι, καταθεωρῆσαι, πε-
ριαθροῖσαι, κατανοῆσαι, διασκέψασθαι. ἀπὸ γὰρ τῶν
λοιπῶν οὐκ ἔστι ῥῆμα, πλὴν τοῦ δοξάσαι. ᾧ ἴσως
προσθετέον τὸ ὀρθῶς δοξάσαι, ἢ ὀρθῇ δόξῃ χρήσα-
σθαι, ἢ ὑγιεῖ, ἢ ἀληθεῖ, ἢ ἀπλανεῖ, ἢ ἀσφαλεῖ. τὸ
*δὲ τεχνάσαι, ἑτέρας χρείας. *Τὰ δ' ἐναντία τούτοις,* 9
ἀνεπιστημοσύνη, ἄγνοια, ἀγνωσία. Ἀντιφῶν δὲ ἐπὶ
τούτου καὶ ἀγνωμοσύνην λέγει. ψεῦδος, ἄνοια. τὸ
γὰρ ἀνοησία, σκληρόν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἀθεαμο-
σύνη. ἀπειρία δὲ, καὶ ἀτεχνία, καὶ ψευδοδοξία, καὶ
δοκησισοφία, Πλάτωνος. καὶ εἰκασία, καὶ εἰκών. καὶ
τὰ ὀνόματα, ἀνεπιστήμων, ἀγνώμων, ἄνους, ἀνόητος,
ἀνοηταίνων, ἀθεάμων, ἀθέατος, ἄπειρος, ἄτεχνος, δο-
κησίσοφος, ὡς Ἀντιφῶν ἔφη. εἰκαστής, εἰκαστικός.
καὶ μέντοι καὶ δοκησίνους, ἢ καὶ δοκησιδέξιος, Καλ-
*λίας εἴρηκεν ὁ κωμικός. *Καὶ ἐπιῤῥήματα, ἀνεπι-* 10
στημόνως, ἀγνωμόνως, ψευδῶς, ἀνοήτως, ἀθεάτως.
τὸ γὰρ ἀθεαμόνως βιαιότερον. ἀπείρως, ἀτέχνως, εἰ-
καστικῶς, ὁμοιωτικῶς. καὶ δόξῃ ψευδεῖ χρήσασθαι,
σφαλερᾷ, πεπλανημένῃ. ῥήματα δ' οὐκ ἔστιν ὅτι μὴ

τὸ εἰκάζειν. Ἐκ δ' ἐπιστήμης ἀρετή, ἀνδραγαθία, καλοκαγαθία, δεξιότης, σοφία, φιλοσοφία, φιλολογία, φρόνησις, σύνεσις, νοῦς, λογισμὸς, σωφροσύνη, καρτερία, ἐγκράτεια, ἀνδρεία, εὐθυμία, εὐρωστία, δικαιοσύνη, δικαιοπραγία, εὐσέβεια, ὁσιότης, εὐγνωμοσύνη, ἐπιείκεια, μεγαλοψυχία, μεγαλογνωμοσύνη,
11 φιλανθρωπία, μεγαλοπρέπεια. * Καὶ τὰ ὀνόματα, καλοκάγαθος, σοφὸς, φιλόσοφος, φιλολόγος, φρόνιμος, συνετὸς, εὔνους. ὁ γὰρ νοήμων ποιητικόν. δεξιὸς, εὐμαθὴς, ταχυμαθὴς, πολυμαθὴς, λελογισμένος, σώφρων, καρτερὸς, καρτερικὸς, ἐγκρατὴς, ἀνδρεῖος, εὔθυμος, εὔρωστος, δίκαιος, εὐσεβὴς, ὅσιος, φιλάνθρωπος, ἐπιεικὴς, μεγαλόψυχος, μεγαλογνώμων, μεγαλοπρεπής. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, σοφῶς, φιλολόγως, φρονίμως, συνετῶς, εὔνως, λελογισμένως, ἐμφρόνως, καρτερῶς,
12 καρτερικῶς, ἐγκρατῶς. * ἀνδρείως, εὐθύμως, εὐρώστως, δικαίως, ὁσίως, εὐσεβῶς, φιλανθρώπως, ἐπιεικῶς, μεγαλοψύχως, μεγαλογνωμόνως, μεγαλοπρεπῶς. Ῥήματα δὲ μόνα, φιλοσοφεῖν, φρονεῖν, συνιέναι, νοεῖν, λογίζεσθαι, σωφρονεῖν, καρτερεῖν, ἀνδρίζεσθαι, δικαιοπραγεῖν, εὐσεβεῖν, εὐγνωμονεῖν, φιλανθρωπεύεσθαι. Τὰ δὲ ἐναντία, κακία, πονηρία, μοχθηρία, φαυλότης. φλαυρότης δὲ, σκληρόν. σκαιότης,
13 ἀπαιδευσία, πανουργία, ἀμαθία, μισολογία, * ἄνοια, ἀφροσύνη, ἀσυνεσία, ἀξυνεσία, ἀκολασία, ἀκρασία, ἀσέλγεια, ἀνανδρεία, θρασύτης, δειλία, ἀῤῥωστία, ἀδικία, ἀδικοπραγία, ἀνοσιότης, ἀγνωμοσύνη, ἀνεπιείκεια, μικροψυχία. ἡ γὰρ μικρογνωμοσύνη, δυσχερὲς πρὸς τὴν ἀκοήν. ἀσέβεια, δυσσέβεια, μισανθρωπία, ἀπανθρωπία, μικροφροσύνη, μικροπρέπεια. Καὶ τὰ ὀνόματα, κακὸς, πονηρὸς, μοχθηρὸς, ἡμιμόχθηρος, φαῦλος, φλαῦρος, σκαιὸς, ἀπαίδευτος, ἄ-
14 σοφος, εἰ καὶ μὴ ἔστιν ἡ ἀσοφία. * πανοῦργος, ἀμαθὴς, μισολόγος, ἄνους, ἀνόητος, ἀλόγιστος, εἰ καὶ τὴν ἀλογιστίαν οὐ προσιτέον. ἄφρων, ἀσύνετος, ἀξύνετος, ἀκρατὴς, ἀσελγὴς, ἀκόλαστος, ἄνανδρος, θρα-

σὸς; θρασύδειλος, ἄῤῥωστος, ἄδικος, ἀνόσιος, ἀγνώμων, ἀνεπιεικής, μικρόψυχος, ἀσεβής, δυσσεβής, μισάνθρωπος, μικρόφρων, ὀλιγόφρων. ἢ κατὰ Ξενοφῶντα, μικροπρεπής. καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, μοχθηρῶς, φαύλως, φλαύρως. τὸ γὰρ πονηρῶς, εὐτελές. σκαιῶς δὲ, καὶ ἀπαιδεύτως, ἀσόφως, πανούργως, ἀμαθῶς, μισολόγως, ἀνοήτως, ἀλογίστως, ἀφρόνως. *μικροφρόνως γὰρ, καὶ ὀλιγοφρόνως, ἀτοπώτερα. κάλλιον δὲ, μικροπρεπῶς. ῥήματα δ' ἀπὸ τῶν πλείστων οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, πονηρεύεσθαι, πανουργεῖν, μισολογεῖν, ἀνοηταίνειν, ἀμαθαίνειν. τὸ δὲ ἀφραίνειν, ποιητικώτερον. ἀντὶ μέντοι ῥημάτων τοῖς ἐπιῤῥήμασι χρηστέον τὸ ἔχειν αὐτοῖς προστιθεῖσιν. οἷον, σκαιῶς ἔχειν, μοχθηρῶς ἔχειν, καὶ τὰ λοιπά. καὶ κατ' ἄλλην κλῆσιν συναπτέον αὐτοῖς τὴν ἔχων μετοχήν. οἷον, ἀμαθῶς ἔχων, καὶ σκαιῶς ἔχων. καί που καὶ σκαιῶς διακείμενος. καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως. 15

*Περὶ ἐπιστημῶν ἱερωτέρων. 16

Εἴδη δὲ ἐπιστημῶν, ἢ τεχνῶν ἱερωτέρων, γραμματικὴ, διαλεκτικὴ, ῥητορική. ἡ αὐτὴ καὶ πολιτική. σοφιστικὴ, ποιητικὴ, μουσικὴ, ἀστρονομία, γεωμετρία, ἀριθμητικὴ, στατικὴ, ἰατρική. καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ὀνόματα, γραμματιστὴς, γραμματικὸς, ῥήτωρ, ῥητορικός. ὁ αὐτὸς καὶ πολιτικός. σοφιστὴς, σοφιστικὸς, ποιητικὸς, μουσικὸς, ἀστρονόμος, ἀστρονομικὸς, γεωμέτρης, γεωμετρικὸς, ἀριθμητικὸς, στατικὸς, ἰατρὸς, ἰατρικὸς, καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, γραμματικῶς, πολιτικῶς, ῥητορικῶς, σοφιστικῶς, ποιητικῶς, μουσικῶς, ἀστρονομικῶς, ἀριθμητικῶς, στατικῶς, ἰατρικῶς. *καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ γραμματικοῦ 17 ῥῆμα οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ λόγῳ, τὸ γραμματικὸν εἶναι. ῥητορεύειν δὲ, καὶ πολιτικὸν εἶναι. οὐδὲ γὰρ τούτῳ ῥῆμα ὑπόκειται. καὶ σοφιστὴν εἶναι. οὐδὲ γὰρ τὸ σοφιστεύειν ἐν χρήσει κεκριμένη. ἀλλ ἴσως ἀντὶ τούτου

τὸ παιδεύειν. δοκεῖ δὲ ἐπὶ πάντων κοινὸν εἶναι. ἀπὸ δὲ τοῦ ποιητικοῦ, τὸ ποιεῖν. ἀλλὰ καὶ τοῦτο διὰ τὴν ἐπὶ πολλῶν χρῆσιν ἀμφίβολον, εἰ μή τις αὐτῷ προσθείη τὰ ποιήματα. παρόμοια δ' ἄν τις καὶ περὶ τοῦ μουσικοῦ φαίη. γεωμετρεῖν δ' ἂν εἴποι τις, καὶ ἀστρονομεῖν, καὶ ἀριθμεῖν, καὶ στάναι, καὶ ἰᾶναι, καὶ ἰᾶσθαι.

18 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

Περὶ γραμματικοῦ.

Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ γραμματικοῦ ῥητέον, διδάσκειν γράμματα, συλλαβὰς συμπλέκειν, γράφειν, ἀναγινώσκειν, προγράφειν, ὑπογράφειν, προσπαραγράφειν, τῷ γραφείῳ παραγράφειν, τῇ παραγραφίδι, ἀποστοματίζειν. καὶ δέλτιον δὲ, τὸ τοῦ γραμματικοῦ. καὶ πυξίον, καὶ πυξίδιον παρὰ Ἀριστοφάνει. καὶ δέλτος. καὶ Ἡρόδοτος μὲν, δέλτιον δίπτυχον. οἱ δὲ Ἀττικοὶ, γραμματεῖον δίθυρον. καὶ θύρας τὰς πτύχας, ἄχρι δύο. εἶτα, πτύχας, καὶ τρίπτυχον, καὶ πολύπτυχον.
19 Ὅμηρος, πίνακι πτυκτῷ. *γραμματεῖον δὲ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, καὶ ἐν ᾧ ἀργύριον ἀπέκειτο, ὃ καὶ γραμματεῖον βοιώτιον ἐκάλουν. οἱ δὲ νεώτεροι αὐτὸ καὶ ἀργυροθήκην ὠνόμαζον. Ἀπολλοδώρου δὲ τοῦ Γελῴου; καὶ γράμμα ἐστὶν ὁ γραμματιδοποιός. Ἡρόδοτος μέντοι γραμματιστὴν τῶν ἐν Σαΐ ἱερῶν χρημάτων εἴρηκεν, ἀντὶ γραμματέως. Ἀριστοφάνης δὲ παίζει ἐν Θεσμοφοριαζούσαις, λέγων, ἡ γραμματεύς. ἔστι δ' εἰπεῖν ἐπὶ τοῦ γραμματιστοῦ καὶ τὰ Δημοσθένους, τὰ βάθρα σπογγίζειν, καὶ τὸ μέλαν τρίβειν, καὶ τὸ παιδαγωγεῖον κορεῖν. τὸ δὲ παιδαγωγεῖον, καὶ διδασκαλεῖον, καὶ φωλεὸν, ἐκάλουν οἱ ποιηταί.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ. 20

Περὶ ῥήτορος.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ῥήτορος εἴποις ἄν, δεινὸς εἰπεῖν, ὑπέρδεινος, πάνδεινος, σοφὸς εἰπεῖν, δεξιός, περιττός, συνεχής, πυκνός, πρόχειρος, εὔνους, εὐνοϊκός, ῥᾴδιος, πολύς, ἄφθονος, ἐπιμελής, ἀκριβής, ἠκριβωμένος, ἐσκεμμένος, περιεσκεμμένος, Ἕλλην, πάνσοφος, εὔρους, Ἀττικός, πολυγνώμων, πολύνους, πολυλόγος, εὔγλωττος, εὔφωνος, πιθανός, ἡδύς, γλυκύς, ἐπαγωγός, βραχυλόγος, σύντομος, σαφής, σφοδρός, πολιτικός, ἰσχυρός, δυνατός, ἔντονος, βίαιος, πολὺς ῥέων. *οἷος ἐγεῖραι θυμόν, ὀργὴν πραΰναι, οἶκτον 21 ἐπισπάσασθαι, ἔλεον ἐκκαλέσασθαι. καὶ ἀφειδής, εὐθυῤῥήμων, ἐλεγκτικός. παῤῥησιαστικός, ἀνυπόστολος, τεχνίτης, ἔντεχνος. βαθὺς τὴν γνώμην, πικρός, θυμικός, θυμοῦ γέμων, χολῆς μεστός. παροξυντικός. πολλῷ ῥέων, δίκην ποταμοῦ ῥέων, κατὰ χιόνα τὴν συνέχειαν. οἷος παρακρούσασθαι, ἐξαπατῆσαι, παραγαγεῖν, παρακροῦσαι, φενακίσαι, σοφίσασθαι, παρασχεῖν, παρασῦραι, κλύσαι, συγχέαι τὴν γνώμην, συνταράξαι τὸν λογισμόν, δάκρυον προκαλέσασθαι. παρακρουστικός, φενακιστικός, πιστικός, παραπιστικός, ἀπατητικός. *Καὶ τὰ πράγματα, δεινότης, σοφία, 22 δεξιότης, συνέχεια, πυκνότης, εὔροια, ῥᾳστώνη, πλῆθος, ἀφθονία, ἐπιμέλεια, ἀκρίβεια, σκέψις, περίσκεψις, ἑλληνισμός, ἀττικισμός, πολυγνωμοσύνη, πολύνοια, πολυλογία, εὐγλωττία, εὐφωνία, ἀφθονία, βραχυλογία, συντομία, σαφήνεια, σφοδρότης, ἰσχύς, δύναμις, βία, ῥοθιότης, ῥαγδαιότης, πιθανότης, ἡδονή, γλυκύτης, εὐρημοσύνη, τέχνη, πικρία, κακοήθεια, πειθώ, φενακισμός, ἀπάτη, ἐξαπάτη, παροξυσμός, δεινολογία, οἰκτρολογία, ταπεινολογία. *ἱκανότης δὲ 23 εἴρηκε Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Παντα λέοντος, ἐπὶ τοῦ ἱκανοῦ λέγειν. ὥστε ἐκ τούτου εἴποι τις ἄν, καὶ ἱκανῶς, καὶ ἱκανός. ἀπὸ δὲ τῶν παραλειφθέντων οὐκ

ἔστιν ὀνόματα τοῦ πράγματος. Τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα,
δεινῶς, σοφῶς, πανσόφως, δεξιῶς, περιττῶς, συνε-
χῶς, πυκνῶς, προχείρως, εὔρως, ῥᾳδίως. τὸ δὲ πολ-
λῶς βίαιον. ἀφθόνως δὲ, ἀκριβῶς, ἠκριβωμένως, ἐπιμε-
λῶς, ἐσκεμμένως, περιεσκεμμένως, ἑλληνικῶς, ἀττικῶς,
24 πολυγνωμόνως, πολύνως. * τὸ δὲ πολυλόγως παραιτητέον.
εὐγλώττως δὲ, εὐφώνως. καὶ τὸ βραχυλόγως ὑπερβὰς, τὸ
συντόμως εἰπέ. σφοδρῶς, ἰσχυρῶς, δυνατῶς, βιαίως,
ῥᾳθίως, πιθανῶς, ἡδέως, γλυκέως, ἐπαγωγῶς, εὐ-
θυῤῥημόνως, ἀνυποστόλως, τεχνικῶς, ἐντέχνως, εὐ-
τέχνως, κακοήθως, πικρῶς, φεναкιστικῶς, παροξυν-
τικῶς, ἀπατητικῶς, ἐξαπατητικῶς. Ῥήματα δ' οὐκ ἔστιν
ὅτι μὴ δεινῶσαι, ἐπιμεληθῆναι, ἀκριβῶσαι, ἐσκέφθαι,
25 περιεσκέφθαι, ἑλληνίσαι, ἀττικίσαι, νοῆσαι, * περινοῆσαι,
σφοδρύνασθαι, ἰσχῦσαι, δυνηθῆναι, βιάσασθαι, πεῖ-
σαι, ἡδῦναι, ἐφηδῦναι, γλυκᾶναι, τεχνάσαι, φενακί-
σαι, παροξῦναι, ἀπατῆσαι, ἐξαπατῆσαι. ἔνια δὲ τού-
των κοινὰ καὶ πρὸς ἕτερα. Εἴποι δ' ἄν τις, ῥήτωρ,
ῥητορικὸς, λεκτικὸς, πολιτικὸς, ἐλεγκτικὸς, σύμβου-
λος, συμβουλευτικὸς, νομοθέτης, νομοθετικὸς, δημα-
γωγὸς, δημαγωγικὸς, δημηγόρος, δημηγορικὸς, βου-
ληφόρος, βουληγόρος, πρεσβευτὴς, πρεσβευτικὸς,
δικανικὸς, συνηγορικὸς, κατήγορος, συνήγορος,
26 πανηγυρικὸς, ἐγκωμιαστικὸς, ψεκτικός. * Καὶ συμ-
βουλὴ, συμβουλία, νομοθεσία, δημαγωγία, πρεσ-
βεία, πρέσβευσις, δίκη, διαδικασία, ἐπιδικασία, ἀν-
τιδικία, συνηγορία, συναγόρευσις, κατηγορία, δημη-
γορία, βουληγορία, πανήγυρις, ἐγκώμιον, ψόγος. Καὶ
συμβουλευτικῶς, νομοθετικῶς, δημαγωγικῶς, δημη-
γορικῶς, πρεσβευτικῶς, δικανικῶς, συνηγορικῶς, πα-
νηγυρικῶς, ἐγκωμιαστικῶς, ψεκτῶς. Καὶ εἰπεῖν, λέ-
ξαι, φράσαι, ῥῆσιν ἀποτεῖναι, λόγον ἐξενεγκεῖν, λό-
27 γον διαπεράνασθαι, * εἶραι, συνεῖραι ἀπνευστὶ περι-
όδους, ἀντίθετα, ἀντιστάσεις, ἀπισώσεις, κύκλους,
περιαγωγὰς, νοήματα, ἐννοήματα, ἐνθυμήματα. συμ-
βουλεῦσαι, παραινέσαι, εἰσηγήσασθαι, διδάξαι, πεῖσαι,

γνώμην ἀποφήνασθαι, δόξαν ἐξενεγκεῖν, ψήφισμα δια-
γράψαι, δόγμα συνθεῖναι, νόμον θέσθαι, νόμον εἰσ-
ενεγκεῖν, νομοθετῆσαι, νομοθετήσασθαι, δημαγωγῆ-
σαι, δημηγορῆσαι, βουληγορῆσαι, τῷ δήμῳ πιθανὸν
εἶναι, τὸν δῆμον παραιτήσασθαι, οἰκειώσασθαι, προσ-
αγαγέσθαι, προσεταιρίσασθαι, *διὰ χειρὸς ἔχειν, ὑπή- 28
κοον ποιήσασθαι, κατήκοον, χειροήθη, τιθασσὸν, τι-
θασσεῦσαι, ὑπαγαγέσθαι. παντὸς εἶναι πιθανώτερον,
ἐκτιθασσεῦσαι, κηλῆσαι, πρεσβεῦσαι, διακονήσασθαι,
πλανηθῆναι. Εἴποις δ' ἂν τὴν πρεσβείαν, ἔκδημον
πολιτείαν, ἐπισφαλῆ, ἐπίπονον, πολυπλανῆ, ἐπικίν-
δυνον, οὐκ ἀταλαίπωρον, οὐκ ἀταλαιπώρητον, οὐκ
ἀπράγμονα. ἐν περιόδῳ πλάνους ἔχουσαν, ταλαιπω-
ρίας, πόνον, πράγματα, σφάλματα. δι' ὧν ἐστι πό-
ρους ἐξευρεῖν, ἀργυρολογῆσαι, φορολογῆσαι, *χρήμα- 29
τα συναθροίσασθαι, συλλέξαι, συστήσασθαι, συναγα-
γεῖν, εἰσπράξασθαι, συνεισενεγκεῖν, συμφορῆσαι, κτή-
σασθαι, προσκτήσασθαι, προσποιήσασθαι, περιποιή-
σασθαι, συμμάχους προσαγαγέσθαι, συμμάχους προσα-
γαγέσθαι, οὐκ ὄντας κατακτήσασθαι, τοὺς ὄντας βε-
βαιώσασθαι. πολεμίους κακῶσαι, ἡμερῶσαι, πραῢναι,
καταπλῆξαι, φοβῆσαι, ταράξαι, διαταράξαι, δεδίξα-
σθαι, διδάξασθαι. εἰρήνην συνθέσθαι, συνθήκας ποιή-
σασθαι, σπονδὰς, ὁμολογίας, φιλίας, συμμαχίαν, ἰσο-
τέλειαν, ἰσοπολιτείαν. *τὸ γὰρ ὁμαιχμίαν, πονηρόν. 30
ὁρκίσαι δὲ, καὶ ὅρκους ἐπαγαγεῖν, δοῦναι, λαβεῖν,
ἀπολαβεῖν. συνηγορῆσαι, συναγορεῦσαι, συνειπεῖν,
συναγωνίσασθαι, συνεξετασθῆναι, συμπροθυμηθῆναι,
συνδικῆσαι, συναγωνίσασθαι, συναγωνίσαι, συγκιν-
δυνεῦσαι, ὑπεραπολογήσασθαι, ὑπερδικῆσαι, βοηθῆ-
σαι, συμπρᾶξαι, συλλαβεῖν, συνεπιλαβεῖν, ἐπι-
κουρῆσαι, προδικῆσαι, προστῆναι, συνεισελθεῖν, ἀν-
τειπεῖν, ἀντιδικῆσαι, ἀντεξετασθῆναι, ἀνταγωνίσα-
σθαι, κατηγορῆσαι, κατειπεῖν, ἐξελέγξαι. *Ἐρεῖς δ' 31
ἂν, πανηγυρίσαι, δημαγωγῆσαι, πανηγυρικοὺς λόγους
ἐξενεγκεῖν, πανδήμους λόγους εἰπεῖν, δημοτελεῖς λό-

γους παρασχέσθαι, ἐπαγωγοὺς, ἡδεῖς, γλυκεῖς, τερπνοὺς, κεχαρισμένους, δημοτερπεῖς, ὀχλοτερπεῖς, πρὸς ἡδονὴν πεποιημένους, πρὸς πλῆθος ἡρμοσμένους, ἐγκωμιάσαι, ἐπαινέσαι, λαμπρῦναι, ἀποφαιδρῦναι,
32 κοσμῆσαι, συστῆναι, γνωρίσαι, ἐπευφημῆσαι. * Καὶ τὰ ὀνόματα, ἐγκώμιον, ἔπαινος, σεμνολογία, λαμπρότης, φαιδρότης, κάλλος, καλλωπισμὸς, σύστασις, γνωρισμὸς, εὐφημία. Τὰ δὲ ἐναντία, ψέξαι, κακίσαι, αἰσχῦναι, καθυβρίσαι, λοιδορῆσαι, διαβαλεῖν, ἐλέγξαι, διασῦραι, καταγελάσαι, χλευάσαι, διαχλευάσαι, φλαυρίσαι, καὶ ἀποφλαυρίσαι, τωθάσαι, κακῶς εἰπεῖν, ὀνειδίσαι, ὄνειδος ἐπενεγκεῖν, διαχλευάσασθαι, φαυλίσαι, κωμῳδῆσαι, ὄνειδος προστρίψασθαι, αἰσχύνῃ περιβαλεῖν.
33 * Καὶ τὰ πράγματα, ψόγος, αἰσχύνη, κακισμὸς, ὕβρις, ἔλεγχος, χλευασμὸς, λοιδορία, διαβολὴ, κατηγορία, κατάγελως, ὀνειδισμὸς, χλευασία, κωμῳδία, τωθασμός. Καὶ μέρη μὲν τοῦ ῥητορικοῦ λόγου, προοίμιον, διήγησις, πίστις, ἀπόδειξις, ἔλεγχοι, παραδείγματα, ὁμοιώσεις, παραβολαὶ, ἐνθυμήματα, ἐγχειρήματα, ἐπιχειρήματα, ὑπερβολαὶ, δεινώσεις, δεινολογίαι, φράσεις, ἐκφράσεις, οἰκτρολογίαι, παραδηλώσεις, ὑποδηλώσεις, ἐπίλογοι.

34 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

Περὶ ἐπαίνου ῥήτορος καὶ δημαγωγοῦ.

Ἔπαινος δὲ ῥήτορος καὶ δημαγωγοῦ, εὔνους, φιλολόγος, φιλόπολις, φιλόδημος, δημοτικὸς, νομικὸς, προστάτης τῶν νόμων, φύλαξ τῆς ἐλευθερίας, νόμιμος, δημοκρατικὸς, πιστὸς, ἀξιόπιστος, συμφέρων, ὠφέλιμος, χρήσιμος, πόριμος, ποριστὴς, προαγωγὸς τοῦ δήμου, προστατῶν τῶν νόμων, φύλαξ τῆς ἐλευθερίας, προαγωνιστὴς, ἄδωρος, ἀδωροδόκητος, ἄπρατος, ἀδιάφθορος, συνέχων τὴν πολιτείαν, συνδέων, συμφυλάττων, τηρῶν, διατηρῶν, φυλάττων, διαφυλάττων, δημοκράτης, συναγωνιστὴς, καὶ τὰ ῥήματα

ἀπ' αὐτῶν· πρᾶγμα δὲ ἀπὸ τῶν πλείστων, ὅτι μὴ εὔνοια. δημοκρατία, πίστις, κορισμὸς, προστασία. ἀγωνισμὸς γὰρ, καὶ φυλακὴ, καὶ τήρησις, καὶ πρὸς ἕτερα.

*Περὶ ψόγου τούτου. 35

Ψόγος δὲ, παράνομος, προδότης, ὀλιγαρχικὸς, πεπραμένος, δωροδόκος, δεδωροδοκημένος, δεδεκασμένος, ἀποδεδοκιμασμένος, ἀδόκιμος, κίβδηλος, παράσημος, αὐτόμολος, ἄπιστος, βάρβαρος, βλαβερὸς, ζημιώδης, ἐπιζήμιος, ἐπιδήμιος, νόμοις ἐχθρὸς, καταλύων τὴν δημοκρατίαν, συγχέων τὰ καθεστηκότα, οὐκ ἀρεσκόμενος τοῖς καθεστηκόσι, δυσχεραίνων, δυσμεναίνων, ἀνατρέπων τὴν πολιτείαν, λύων, ἀναλύων, καταλύων, συνταράττων, μεθιστὰς, 36 *παρακινῶν, μεταβάλλων, μετατιθεὶς, παρατρέπων, νεωτερίζων, νεωτεριστὴς, νεωτεριστικὸς, μισόπολις, μισόδημος, πρὸς ἀργύριον ῥέπων, πρὸς ἀργύριον βλέπων, παλίμπρατος, παλίντροπος, συκοφάντης, δικοῤῥάφος, φιλοπράγμων, πολυπράγμων, κακοπράγμων, ὡς Ὑπερίδης ἔφη. καταπολιτευόμενος τὸν δῆμον, ὑποπολιτευόμενος τοῖς ἐχθροῖς, προτείνων τὴν χεῖρα, λέγων ἐπὶ χρήμασι, παλιγκάπηλος, πεπρακὼς ἑαυτὸν, πρὸς ἀργύριον λέγων, πρὸς λῆμμα βλέπων, 37 *μηδὲν ῥῆμα προῖκα εἰπὼν, πρὸς ἀργύριον κεχηνὼς, μηδὲν μέρος ἔχων ἄπρατον, μισθοῦ φθεγγόμενος, εὔωνος, ῥᾴδιος, πρόσοδον τὴν πολιτείαν ποιούμενος, ὕπουλος, δολερὸς, ἐπίβουλος, κακοήθης, ἀπατεὼν, ἐπιβουλεύων, ἐπηρεάζων, δημεύων, δημοκόπος, πρὸς χάριν λέγων, πρὸς ἡδονὴν δημηγορῶν, δημοχαριστὴς, παρὰ τῇ κιγκλίδι ζῶν. ἀεὶ παρὰ τὸν δρύφακτον ποιούμενος τὸν βίον, παρὰ τὴν κλεψύδραν, λοιμὸς δήμου. καὶ ὅλως πολλὰ λόγῳ εἴποι τις ἂν καὶ ἐπαινῶν καὶ ψέγων. 38 *Τὰ δὲ τῷ πράγματι ὀνόματα, προδοσία, παρανομία, αὐτομολία, πρᾶσις, δωροδοκία, δεκασμὸς, κιβδηλία, ἀπιστία, βλακεία, ζημία, κατάλυσις, σύγχυσις, ἀνατροπὴ, λύσις,

βλάβη, μετάστασις, κίνησις, μεταβολή, νεωτεροποιία, νεωτερισμός, συκοφαντία, πολυπραγμοσύνη, φιλοπραγμοσύνη, δόλος, ἐπιβουλή, ἀπάτη, κακοπάθεια, ἐπηρεασμός, δήμευσις, δημοκοπία. τὰ πλεῖστα καὶ πρὸς ἕτερα. ἔστι δὲ καὶ ἐπαινοῦντι καὶ ψέγοντι ἐπιῤῥήματα.

39 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε.

Περὶ φιλοσόφων.

Φιλόσοφος, διαλεκτικός, θεωρητικός, παιδευτικός, προτρεπτικός, διδασκαλικός, τὰς ψυχὰς ἐξιώμενος, ἐπανορθούμενος τὰ τῆς γνώμης ἀῤῥωστήματα. ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ἄγων, ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ἀγωγός, οἷος θυμὸν κοιμίσαι, ἐπιθυμίαν πραΰναι, ἡδονὰς ῥυθμίσαι, τῦφον συστεῖλαι, ῥυθμίσαι, φιλοχρηματίαν συμμετρῆσαι, ἀλαζονείαν κολάσαι, ἀκολασίαν νουθετῆσαι, ἀσέλγειαν
40 σωφρονίσαι, νουθετικός, σωφρονιστικός. *καὶ ὄργανα δὲ φιλοσοφίας, λόγος, καὶ τρόπος, ὁ μὲν τῷ παραδείγματι τοῦ βίου παιδεύων· ὁ δὲ λόγος, προσαγόμενος, καὶ διδάσκων· οὗ μέρη, πρότασις, ἐπαγωγή, συλλογισμός, νουθεσία, νουθέτησις, ὀνειδισμός, προτροπή, διδασκαλία. πολιτικὸς βίος, ὁ καὶ πρακτικός. λογικός, ὁ καὶ παιδευτικός. θεωρητικός, ὁ καὶ φυσικός. τὸν δὲ ἐναντίον, ἀφιλόσοφον ἂν εἴποις, ἐκ τοῦ Πλάτωνος Τιμαίου λαβὼν τοὔνομα.

41 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς.

Περὶ σοφιστῶν.

Σοφιστής, διδάσκαλος, παιδευτής, ἐξηγητής, ὑφηγητής, ἡγεμών, σοφιστικός, διδασκαλικός, παιδευτικός, ἐξηγητικός, ὑφηγητικός, ἡγεμονικός, διδάσκων, παιδεύων, ἐξηγούμενος, ὑφηγούμενος, ἡγούμενος. οὐ μὴν καὶ σοφιστεύων εἴποις ἄν. τοὺς δὲ τοιούτους, ὥσπερ καὶ τοὺς φιλοσόφους ἐκάλουν φροντιστάς. καὶ τὰ διδα-

σκαλεῖα, οὐ παιδαγωγεῖα μόνον καὶ φωλεούς, ἀλλὰ
καὶ φροντιστήρια. *Τὰ δὲ πράγματα, διδασκαλία, 42
παίδευσις, ἐξήγησις, ὑφήγησις, ἡγεμονία, ἀγωγή, σο-
φιστική. οὐ γὰρ σοφιστία. παιδευτικὴ δὲ τέχνη, καὶ
ἐξηγητική, καὶ ὑφηγητική, καὶ ἡγεμονική. καὶ τὰ ἐ-
πιρρήματα, σοφιστικῶς, διδασκαλικῶς, παιδευτικῶς,
ἡγεμονικῶς· τὸ γὰρ ἐξηγητικῶς, καὶ ὑφηγητικῶς, τρα-
χέα. ἔστι δὲ ἀπὸ τούτων ῥήματα, ἀφ' ὧν καὶ μετο-
χαί. εἴποις δ' ἂν ἐπ' αὐτῶν, τὸ μισθοὺς λαμβάνειν,
πράττειν, εἰσπράττειν, πράττεσθαι, εἰσπράττεσθαι, αἰ-
τεῖν, ἄρνυσθαι, καρποῦσθαι, ἐγκαρποῦσθαι. *πιπρά- 43
σκειν τὰ μαθήματα, προσίεσθαι, μισθαρνεῖν, μισθο-
φορεῖν, ἀργυρολογεῖν, ἀργυρίζεσθαι, χρηματίζεσθαι,
ἐκχρηματίζεσθαι. τὰ μαθήματα διατίθεσθαι, πωλεῖν,
ἀποδίδοσθαι, ἀντικαταλλάττεσθαι πρὸς ἀργύριον, δω-
ροδοκεῖν, φορολογεῖν, δασμολογεῖν, ἐπὶ μισθῷ διδά-
σκειν, ἐπὶ χρήμασιν εἰσπράττεσθαι, παρὰ τῶν μαθη-
τῶν φόρους ἐρανίζεσθαι, συνερανίζειν, ἀθροίζειν, συλ-
λέγειν. Εἴποις δ' ἂν τοὺς μὲν μείζους σοφιστάς, με-
γαλομίσθους, δημοτελεῖς, πανδήμους, παγκοίνους.
τοὺς δὲ ἐλάττους, ὀλιγομίσθους, εὐτελεῖς. καὶ ἀγελαί-
ους σοφιστάς, Ἰσοκράτης.

*Περὶ μαθητῶν. 44

Τοὺς δὲ μαθητὰς ὀνομάσαις ἄν, καὶ φοιτητάς,
ἑταίρους, συνουσιαστάς, ὁμιλητάς, ἀκροατάς, ὑπηκό-
ους, κατηκόους, συνηκόους, ξυνηκόους. καὶ τὴν ἀγέ-
λην τῶν μαθητῶν, τὸν δῆμον, τὸν χορόν, τοὺς χορευ-
τάς, τὴν πανήγυριν, τὴν σύνοδον, τὴν συλλογήν, τὸν
σύλλογον τῶν μαθητῶν, τοὺς περὶ τὸν σοφιστὴν ἔ-
χοντας, τοὺς περὶ λόγον τῶν μαθητῶν, τοὺς περὶ αὐ-
τὸν ἐσπουδακότας, τοὺς κατεχομένους τῷ σοφιστῇ,
τοὺς παιδευομένους, τοὺς ἀκροωμένους, τοὺς διδασκο-
μένους. καὶ τὰ πράγματα, μάθησις, φοίτησις, ἑταιρία,
συνουσία, ὁμιλία, ἀκρόασις, χορεία, σπουδή, κατο-
χή. *Καὶ τὰ ῥήματα, μανθάνειν, φοιτᾶν, συμφοιτᾶν, 45

συνεῖναι, ὁμιλεῖν, ὑπακούειν, ἀκροᾶσθαι, ἐπακούειν,
κατακούειν, συνακούειν, ἀγελάζεσθαι, συναγελάζεσθαι,
διδάσκεσθαι, ἀγείρεσθαι, συναγείρεσθαι, συνιέναι.
συλλέγεσθαι, σπουδάζειν, συσπουδάζειν, παιδεύεσθαι.
αὐτοὶ δ' ἀλλήλων λέγοιντ' ἂν συμφοιτηταί, ὡς Πλάτων ἔφη. συνερασταί, συμμαθηταί, ξύννομοι, σύγγραφοι, ἑταῖροι. καὶ τὰ λοιπὰ μετοχαῖς ἂν εἴποις καὶ οὐκ ὀνόμασιν. οἷον, οἱ συμφοιτήσαντες, οἱ συμπαιδευθέντες, καὶ τὰ τοιαῦτα.

46 * Περὶ μισθοῦ.

Τὸ δὲ διδόναι μισθοὺς. εἰσφέρειν, ἀποφέρειν, τελεῖν, συντελεῖν, συντελέσαι, δωροφορεῖν, δασμοφορεῖν, καταβάλλειν, κατατιθέναι, πραχθῆναι μισθὸν, ἐπὶ μισθῷ μαθεῖν, ἐπὶ δώροις, ἐπὶ χρήμασιν, ἐπὶ πολλῷ μαθεῖν, ἐπὶ μισθῷ μαθεῖν, ἔμμισθον πεποιῆσθαι τὴν ἀκρόασιν, ἐντελῆ, ἐν τέλει. οὐκ ἐξ ἀτελείας μαθεῖν, οὐκ ἀμισθὶ μαθεῖν. ὁ δὲ μισθὸς, ἀργύριον, χρήματα, φορὰ, καταφορὰ, χρημάτων φορὰ, τέλος, εἴσπραξις,
47 τέλεσμα, εἰσφορά. * ὧν ἔνια φαίη τις ἂν ἐπ' ἀμφοῖν, καὶ τῆς ἀπαιτήσεως, καὶ τῆς καταθέσεως. τὴν μὲν αἴτησιν λέγων καὶ εἴσπραξιν, καὶ πρόσοδον, καὶ χρηματισμὸν, καὶ ἀργυρισμὸν, καὶ δωροδοκίαν, καὶ λῆψιν, καὶ εἴσοδον, καὶ συλλογήν· τὸ δὲ καταθεῖναι, δόσιν, ἐπίδοσιν, καταβολὴν, καὶ δωροφορίαν. Καλέσαις δ' ἂν σοφιστὴν, λέγων, γόης, ἀπατεὼν, ἐπίβουλος, ἀπατητικὸς, ἐξαπατητικὸς, δολερὸς, ὕπουλος, ποικίλος, πολύτροπος, παλίμβολος, ἐγκρυφίας, ἐπι-
48 σκιος, πολλαπλοῦς, τὸ Πλάτωνος. * κρυψίνους, γοητευτικὸς, κακοῦργος, πανοῦργος, ψεύστης, καταπεπλασμένος, πεπλασμένος, καὶ κατὰ Πλάτωνα, πολυχρήματος. κάπηλος, καπηλικὸς, μεταβολεὺς, μεταβλητικὸς, ἔμμισθος θηρευτὴς, νέων θηρευτικὸς, μίσθαρνος, μισθοφόρος, κόλαξ, κολακευτικὸς, θὼψ, θεραπευτὴς, θεραπευτικός. Τὰ δὲ ῥήματα, σοφίζεσθαι,
49 γοητεύειν, ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, παρακρούεσθαι, * παρά-

γειν, παρατρέπειν, ποικίλλειν, κακουργεῖν, πανουρ-
γεῖν, φενακίζειν, δολοῦν, τεχνάζειν, ψεύδεσθαι, κατα-
πεπλάσθαι, καπηλεύειν, μεταβάλλεσθαι, θηρᾶν, θηρεύ-
ειν, μισθαρνεῖν, μισθοφορεῖν, κολακεύειν, ὑπερκολα-
κεύειν, θεραπεύειν, ὑπερθεραπεύειν, ὑπιέναι, ὑπά-
γεσθαι, ὑπέρχεσθαι, ὑποτρέχειν, ὑποπίπτειν, ὑποκεῖ-
σθαι, καταπίπτειν, κατεπᾴδειν, κατακηλεῖν, καταθέλ-
γειν, φαρμακεύειν, θωπεύειν, ὑποθεῖν, ταπεινοῦν ἑ-
αυτὸν, ὑποβάλλειν. * Τὰ δὲ πράγματα, γοητεία, ἀπά- 50
τη, ἐπιβουλὴ, ἐπιβουλία, ἐξαπάτη, ποικιλία, πολυ-
τροπία, κακουργία, ῥᾳδιουργία, ψευδολογία, καπη-
λεία, πρᾶσις, μεταβολὴ, μισθαρνία, μισθοφορία, θήρα,
κολακεία, θωπεία, θεραπεία, παράκρουσις, παραγωγὴ,
παρατροπὴ, φενακισμὸς, ὑποδρομὴ, ὑπαγωγὴ, ταπεινό-
της. ἀπὸ δὲ ἐνίων οὐκ ἔστιν ὄνομα τοῦ πράγματος.
σοφιστεία δὲ, βάρβαρον. καὶ ταπείνωσις, εὐτελές. καὶ
δόλωσις, τραχύ. * Τὰ δ' ἐπιῤῥήματα, γοητευτικῶς, 51
γοητικῶς, πανούργως, κακούργως, δολερῶς, ἀπατητι-
κῶς, ποικίλως, ἐπιβούλως, ἐπισκίως, κρυψίνως, ὑ-
πούλως, πολυτρόπως, παλιμβόλως, καπηλικῶς, μετα-
βλητικῶς, μισθαρνικῶς, μισθοφορικῶς, καταπεπυ-
κασμένως, καταπεπλασμένως, θηρευτικῶς, κολακευτι-
κῶς, θεραπευτικῶς, παρακρουστικῶς, φενακιστικῶς,
ταπεινῶς, ὑποπεπτωκότως, κολακικῶς.

* ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ. 52

Περὶ ποιητῶν.

Ποιητὴς, ποιητικὸς, ᾠδὸς, ᾠδικὸς, μέτρων συν-
θέτης, εἰς μέτρα ἐπίπνους, εἰς ᾠδὰς ἔνθεος, κάτοχος
ἐκ μουσῶν, μουσομανῶν, ἐμμανὴς εἰς ποίησιν, μυθο-
λογικὸς, παραλλάττων ἐπὶ ποιήμασιν, εἰς μέτρα κεκι-
νημένος, ἐνθουσιῶν ἐπὶ ποιήμασι, καὶ ὡς δ' ἂν ἄλ-
λα εἴποι τις ἐπὶ τοῦ ἐνθέως διακειμένου. Τὰ δὲ ποι-
ήματα, καὶ ᾠδαὶ, καὶ ᾄσματα, καὶ μέτρα, καὶ λόγοι
ἔμμετροι, ἔπη, ἡρωεῖα, ἑξάμετρα, ῥαψῳδία, ἐλεγεῖα,
πεντάμετρα, τρίμετρα, ἐπιγράμματα, ἴαμβοι, ἰαμβεῖα,

53 ἀνάπαιστα, μέλη χορικά, τετράμετρα, *στροφή, ἀντίστροφος, ἐπῳδός, ὕμνοι, προσόδια, παιᾶνες, δαφνηφορικά, τριποδηφορικά, διθύραμβοι, ἰθυφαλλικά, ὠσχοφορικά, παροίνια, ἰόβακχοι, ὑπορχήματα, θρίαμβοι, ἐπιλήνια. ἐπιλοίμια, τὰ ἐπὶ λοιμῷ ᾀδόμενα, ἢ ἀφέσει λοιμοῦ. παρθένια, ἐπιθαλάμια, ἐγκώμια, ἐπινίκια, ἀσκώλια, θρῆνοι, σίλλοι, κωμῳδία, τραγῳδία, πάροδος, στάσιμον, ἐμμέλεια, κομματικόν, ἔξοδος, εὐκτικά, ἐμβατήρια, ὑμέναιος, νόμοι, προοίμια, προαύλια, προνόμια, ἴουλοι, οὔλαμοι, οὔπιγγοι, λῖνος, ἐπιμύλιος ᾠδή, ἵμερος, καὶ ἵμαδος, ὁ δὲ ᾄδων ἱμαοιδός.

54 *Περὶ ᾀσμάτων ἐθνικῶν.

Βώριμος δὲ Μαριανδύνων γεωργῶν ᾆσμα. ὡς Αἰγυπτίων, μανέρως. καὶ λιτυέρσας, Φρυγῶν. ἀλλ' Αἰγυπτίοις μὲν ὁ Μανέρως γεωργίας εὑρετής, Μουσῶν μαθητής. Λιτυέρσας δὲ, Φρυξίν. οἱ δ' αὐτοὶ καὶ Μίδου παῖδα εἶναι λέγουσιν. εἰς ἔριν δὲ ἀμήτου προκαλούμενον, μαστιγοῦν τοὺς ἐνδιδόντας. βιαιοτέρῳ δὲ ἀμήτῳ περιπεσόντα, θάνατον παθεῖν. οἱ δὲ Ἡρα-
55 κλέα εἶναι τὸν ἀποκτείναντα αὐτὸν λέγουσιν. *ᾔδετο δὲ ὁ θρῆνος περὶ τὰς ἅλως, καὶ τὸ θέρος, ἐπὶ Μίδου παραμυθίᾳ. ὁ δὲ Βώριμος ἦν Ἰόλλα καὶ Μαριανδύνου ἀδελφὸς, Οὐπίου βασιλέως παῖς, νέος ἐν θήρᾳ, ὥρᾳ θέρους ἀποθανών. τιμᾶται δὲ θρηνώδει περὶ τὴν γεωργίαν ᾄσματι. ἦν δὲ καὶ ἀλῆτις ᾆσμα ταῖς αἰώραις προσᾳδόμενον, Θεοδώρου ποίημα τοῦ Κολοφωνίου. καί τι καὶ ἐπιλήνιον αὔλημα, ἐπὶ βοτρύων θλιβομένων. καὶ ἕτερον πτιστικὸν, ὡς Φρύνιχος ἐν Κωμασταῖς φησιν ὁ κωμικὸς, ἐγὼ δὲ νῷν δὴ
56 τερετιῶ πτιστικόν. *καὶ Νικοφῶν ἐν τοῖς Χειρογάστορσιν, ἀλλ' ἴθι προσαύλησον σὺν νῷν πτισμόν τινα. καὶ ἐρετικά δή τιν' αὐλήματα, καὶ ποιμενικά. Ἐπίχαρμος δὲ καὶ ποιητικόν τι μέλος αὐλεῖσθαί φησι. Πλάτων δὲ ὁ κωμικὸς καὶ συβωτικόν. ὅτι δ' ἂν ᾖ

συβώτρια, μὴ δ' ἀγαθὴ γένοιτό μοι. ἔχει δὲ μόνον δακτύλους αὐλητικούς. Τυῤῥηνοὶ δὲ τῷ Ἀριστοτέλους λόγῳ οὐ πυκτεύουσιν ὑπ' αὐλῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ μαστιγοῦσι, καὶ ὀψοποιοῦσι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η. 57

Περὶ ὀργάνων μουσικῆς, καὶ μουσικῶν καὶ τῶν περὶ αὐτά.

Μουσικῇ δὲ προσήκοι ἂν καὶ τὰ προειρημένα, καὶ μουσικός, μουσουργός, μουσουργικός, μουσουργεῖν. καὶ εὐμουσία, εὐμούσως, μουσικῶς, εὔμουσος, ἄμουσος. καὶ μέλος, ἐμμελία, ἐμμελής, ἐμμελές, ἐμμελῶς, πολυμελῶς, ἐκμελής, ἀμελής, ἐκμελῶς, ἀμελῶς, πλημμελῶς, πλημμελές, πλημμέλεια, πλημμελεῖν, ἐπιμέλεια. ἐπὶ δὲ μέλει, ἁρμονία, ῥυθμός, κροῦμα, βάσις. τὴν δὲ ἁρμονίαν, ἁρμογὴν Εὔπολις εἴρηκε,

ταύτην ἐγὼ πάλαι ζητῶν τὴν ἁρμογήν.

*Ὀνόματα δ' ἀπ' αὐτῆς, ἁρμόζον, ἁρμόζειν, ἡρμοσ- 58
μένον, εὐάρμοστον, ἐναρμόνιον. καὶ τὸ ἐναντίον, ἀνάρμοστον. καὶ τὸ τοῦ Πλάτωνος, ἀναρμοστεῖν. ὡς καὶ ἀπὸ ῥυθμοῦ, εὔρυθμος, εὐρυθμία, ῥυθμίζειν, εὐρύθμως. καὶ ἀῤῥύθμως, ἀῤῥυθμία, ἀῤῥυθμεῖν. κιθαρῳδία, αὐλῳδία, λυρῳδία. Τὰ δὲ ὄργανα τὰ κρουόμενα εἴποις ἂν καὶ πληττόμενα, ἐπιπληττόμενα, ἐπιψαλλόμενα, ἔγχορδα, ἐντατά, πρόσχορδα, πρόσῳδα. τὰ δὲ ἐμπνεόμενα, καταπνεόμενα, ἐπιπνεόμενα, ἐμφυσώμενα.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ. 59

Περὶ κρουομένων ὀργάνων.

Τῶν μὲν οὖν κρουομένων εἴη ἂν λύρα, κιθάρα, βάρβιτον. τὸ δ' αὐτὸ καὶ βαρύμιτον, χέλυς, ψαλτήριον, τρίγωνα, σαμβῦκαι, πηκτίδες, φόρμιγγες, φοι-

νιξ, σπάδιξ, λυροφοινίκιον, κλεψίαμβος, παρίαμβος, ιαμβύκη, σκινδαψὸς, ἐπιγόνειον, καὶ τὰ λοιπά.

Περὶ ὀργάνων εὑρεθέντων ἔθνεσιν.

Ἐπιγόνειον δὲ κέκληται μὲν ἀπὸ τοῦ εὑρόντος. ὁ δὲ Ἐπίγονος ἦν γένει μὲν Ἀμβρακιώτης, τιμῇ δὲ Σικυώνιος, πρῶτος ἐπικρούσας ἄνευ πλήκτρου. τὸ δὲ ἐπιγόνειον ἔχει τετταράκοντα χορδὰς, ὥσπερ καὶ τὸ
60 σιμίκιον πέντε καὶ τριάκοντα. * μονόχορδον δὲ, Ἀράβων τὸ εὕρημα. τρίχορδον δὲ, ὅπερ Ἀσσύριοι πανδοῦραν ὠνόμαζον. ἐκείνων δ' ἦν καὶ τὸ εὕρημα. πεντάχορδον, Σκυθῶν μὲν τὸ εὕρημα, καθῆπτο δὲ ἱμᾶσιν ὠμοβοΐνοις. αἰγῶν δὲ χηλαὶ, τὰ πλῆκτρα. φιθύρα δὲ, τὸ μὲν εὕρημα Λιβυκὸν, μάλιστα δὲ καὶ Τρωγλοδυτῶν. τὸ δὲ σχῆμα τετράγωνον. ἔνιοι δὲ τὴν ψιθύραν τὴν αὐτὴν εἶναι τῷ ἀσκάρῳ ὀνομαζομένῳ
61 νομίζουσι. * τὸ δ' ἦν πλινθεῖον πηχυαῖον, ἔχον διειλκυσμένα πηνία, ἃ περιστρεφόμενα ἦχον ἐποίει κροτάλῳ παραπλήσιον. μαγάδιν δ' ὀνομάζει μὲν Ἀνακρέων. τὴν δὲ εὕρεσιν αὐτῆς Κάνθαρος Θρᾳξὶ προστίθησιν. ἀλλὰ μὴν καὶ νάβλας μνημονεύει Φιλήμων· ἔδει παρεῖναι, Παρμένων, αὐλητρίδα ἢ νάβλαν τινά. καὶ πήληξ δὲ οὐ μόνον ὁ τῆς περικεφαλαίας λόφος, ἀλλὰ καὶ ὄργανόν τι ψαλτήριον.

62 * *Περὶ μερῶν τῶν κρουομένων ὀργάνων.*

Μέρη δὲ τῶν ὀργάνων, νευραὶ, χορδαὶ, λίνα, μίτοι, τόνοι, πήχεις, ἀγκῶνες, κέρατα, κόλλοπες, πήχεια, πλῆκτρον, χορδότονον. καὶ δόνακα δέ τινα ὑπολύριον οἱ κωμικοὶ ὠνόμαζον, ὡς πάλαι ἀντὶ κεράτων ὑποτιθέμενον ταῖς λύραις. ὅθεν καὶ Σοφοκλῆς εἴρηκεν, ὑφῃρέθη σου κάλαμος, ὥσπερεὶ λύρας. οἱ δὲ τεχνῖται, λυρῳδοὶ, κιθαρῳδοὶ, κιθαρισταὶ, καὶ κιθαρίστριαι,
63 ψάλται, ψάλτριαι. * Καὶ τὰ ῥήματα, λυρίζειν, κιθαρίζειν, ψάλλειν. καὶ ὡς Ἀριστοφάνης, βαρβιτίζειν. καὶ κρέκειν δὲ, καὶ κρεγμὸς, τὸ πρᾶγμα. προσᾴδειν, ἐπᾴ-

δειν. ὑπᾴδειν, συνᾴδειν, ἀπᾴδειν. κρούματα, πρόσχορδα ᾄσματα, πολύχορδον, ἁρμονία, ἐναρμόνιον, καταρμόνιον, πολυαρμόνιον, ἀνάρμοστον, ἀναρμοστία, ἀναρμοστεῖν, διαναρμοστεῖν, ῥυθμὸς, ἄῤῥυθμος, ἀῤῥυθμεῖν. *καὶ 64 γὰρ Πλάτων ἔστιν οὗ ὀνομάζειν δοκεῖ, ὥσπερ καὶ Κριτίας, τὰς πρὸς κιθάραν ᾠδὰς, προσῳδίας ἀρέσκει καλεῖν. Ἀριστοφάνης δὲ, μελῳδὸς, καὶ προσῳδὸς εἴρηκε, καὶ λεπτόφωνος, καὶ βαρύφωνος. καὶ φωνάριον ᾠδικὸν, καὶ καμπτικὸν, καὶ ᾀσματοκάμπτας. τὸ δὲ ᾆσμα, καὶ ᾀσμάτιον Πλάτων εἴρηκεν ὁ κωμικὸς, καὶ ᾆσμον. ὁ δὲ τὰ ὄργανα ταῦτα συμπηγνὺς ὀνομάζεται λυροποιός.

*Περὶ ἁρμονιῶν καὶ περὶ νόμων. 65

Ἁρμονίαι δὲ, Δωρὶς, Ἰὰς, Αἰολὶς, αἱ πρῶται: καὶ Φρύγιος δὲ, καὶ Λύδιος. καὶ Λοκρικὴ, Φιλοξένου τὸ εὕρημα. νόμοι δὲ, οἱ Τερπάνδρου. ἀπὸ μὲν ἐθνῶν ὅθεν ἦ, Αἰόλιος, καὶ Βοιώτιος. ἀπὸ δὲ ῥυθμῶν, ὄρθιος, καὶ τροχαῖος. ἀπὸ δὲ τρόπων, ὀξὺς, καὶ τετραοιδός. ἀπὸ δὲ τοῦ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐρωμένου, Τερπάνδρειος, καὶ Καπίων. σφάλλονται δὲ οἱ καὶ ἀπόθετον προστιθέντες αὐτῷ, καὶ σχοινίωνα. οὗτοι γὰρ αὐλητικοί. τὸ μέντοι σιφνιάζειν, καὶ χιάζειν, τὸ περιέργοις μέλεσι χρῆσθαι, ἀπὸ Δημοκρίτου τοῦ Χίου, καὶ Φιλοξένου τοῦ Σιφνίου, ὃς καὶ Ὑπερτονίδης ἐκαλεῖτο. *καὶ Φρύνιν δὲ τὸν Κάμωνος μέλεσι πολυκαμπέσι, 66 τοῖς ὑπὸ τῶν κωμῳδῶν δυσκολοκάμπτοις κληθεῖσι, κεχρῆσθαι λέγουσι. τὸ μέντοι τῶν ψιλῶν κιθαριστῶν ὄργανον, ὃ καὶ Πυθικὸν ὀνομάζεται, δακτυλικόν τινες κεκλήκασι. Νόμοι δ' αὐτῶν Διὸς, Ἀθηνᾶς, Ἀπόλλωνος. ἴαμβοι, ἰαμβίδες, παριαμβίδες. Μέρη δὲ τοῦ κιθαρῳδικοῦ νόμου, Τερπάνδρου κατανείμαντος, ἔπαρχα, ἐπαρχεῖα, μέταρχα, κατάτροπα, μετακατάτροπα, ὀμφαλὸς, σφραγὶς, ἐπίλογος.

67 * Περὶ ἐμπνευστῶν ὀργάνων.

Τὰ δὲ ἐμπνεόμενα ὄργανα, τὸ μὲν σύμπαν, αὐλοὶ, καὶ σύριγγες. ὡς καὶ Ἀριστοφάνης, καλαμίνην σύριγγα. καὶ ἀπὸ μὲν αὐλῶν, αὐλεῖν, ὑπαυλεῖν, καταυλεῖσθαι, παραυλεῖν, αὔλημα, ἔναυλον, ἔξαυλον, ἐξηυλημένον. ἐρεῖς δὲ καὶ πολύφθογγος αὐλὸς, καὶ πολύκομπος, πολυκαμπὴς, πολύφωνος, πολυμελὴς, πολυμελπὴς, πολυμήκης. Πλάτων δὲ καὶ πολύχορδον εἴρηκε τὸν αὐλόν.
68 * Ἐπὶ δὲ αὐλῶν, ἐμφυσᾶν, καὶ ἐμπνεῖν φαίης ἂν, ἢ καταπνεῖν, καὶ καταπέμπειν τὸ πνεῦμα εἰς τὸν αὐλόν. ὑποπιμπλαμέναις ταῖς γνάθοις, ὑπογκωμέναις, ὑποιδούσαις, ἐξεστηκυίαις, προπετέσι, προσπιπτούσαις, πνεύματος πλήρεσι. τῶν ὀφθαλμῶν τραχυνομένων, ὑβριζόντων, ἐξαιμασσομένων. ἢ ἀπραγμόνι τῷ προσώπῳ, ἀβασανίστῳ, ἀγνοοῦντι τὴν κάθοδον τοῦ πνεύματος. καὶ γὰρ τοιαῦτά ἐστιν εἰπεῖν.
69 * Ἐπαινοίης δ' ἂν αὐλητὴν, λέγων, ῥοθίῳ μὲν τῷ φυσήματι χρώμενον, διὰ δὲ μέγεθος, καὶ τόνον καὶ ἰσχὺν τοῦ πνεύματος, οὐκ ἐνοχλοῦντα τῷ προσώπῳ εἰς ἀπαξίαν. Ἐπὶ δὲ σύριγγος εἴποις ἂν, παράγειν ἐπ' αὐτῆς τὸ πνεῦμα διὰ τοῦ στόματος, καὶ παραφέρειν, καὶ διασπείρειν τὸ πνεῦμα. ἡ μὲν οὖν, καλάμων ἐστὶ συνθήκη, λίνῳ καὶ κηρῷ συνδεθεῖσα. ἢ γε αὐτοσχέδιος, αὐλοὶ πολλοὶ, ἕκαστος κατὰ μικρὸν ὑφ' ἑκάστῳ ὑπολήγοντες, εἰς τὸν ἐλάχιστον ἀπὸ τοῦ μεγάλου. κατὰ μὲν τὸ στόμα τῶν αὐλῶν ἀφιστάμενοι, ἐκ δὲ θατέρου μέρους ὑπ' ἀλλήλοις δι' ἀνισότητος ὑφεστηκότες, ὡς ὄρνιθος πτέρυγι τὸ σχῆμα προσεοικέναι.
70 * τοῦτο δὲ κατὰ ἔμπαλιν ἔχων ὁ Τυῤῥηνὸς αὐλὸς, ἀντεστραμμένῃ σύριγγι παρέοικε, χαλκὸς μὲν ἐστιν ὁ κάλαμος, κάτωθεν δὲ ὑποπνεόμενος. φύσαις μὲν ὁ ἐλάττων, ὕδατι δὲ ὁ μείζων ἀναθλιβομένῳ, καὶ αὔραν πνεύματος ἀφιέντι, πολύφωνός τις οὗτος αὐλός ἐστι, καὶ ὁ χαλκὸς ἔχει τὸ φθέγμα ἱταμώτερον. Τῶν δὲ ἄλλων αὐλῶν τὰ μέρη, γλῶττα, τρυπήματα. καὶ βόμβυκες, ὅλμοι, καὶ ὑφόλμια. καὶ φορβειὰ δὲ προσήκει τοῖς αὐλοῦσι.

καὶ τὸν τῇ φορβειᾷ κατειλημμένον, ἐμπεφορβειωμένον ἔλεγον.

*Περὶ αὐλοποιοῦ καὶ τῆς ὕλης αὐτοῦ. 71

Ὁ δὲ τοὺς αὐλοὺς ἐργαζόμενος, αὐλοποιός. καὶ ἀπὸ μέρους, γλωττοποιὸς, καὶ αὐλοτρύπης, ὡς ἡ κωμῳδία. Ἡ δὲ ὕλη τῶν αὐλῶν, κάλαμος, ἢ χαλκὸς, ἢ λωτὸς, ἢ πύξος, ἢ κέρας, ἢ ὀστοῦν ἐλάφου, ἢ δάφνης τῆς χαμαιζήλου κλάδος, τὴν ἐντεριώνην ἀφῃρημένος. Ὁ δὲ τοῖς αὐλοῖς χρώμενος, αὐλητὴς, καὶ κεραύλης, τριηραύλης, αὐλητρίς. Εἴποις δ' ἂν αὐλητὴν ἐπαινῶν, σοφὸς, ἐμμελὴς, δεξιός. ἀλλὰ ταῦτα μὲν κἂν ἐπὶ τῆς ἄλλης ἂν ῥηθείη μουσικῆς. *ὃ δ' 72 ἔστιν ἴδιον, εὔπνους, ἔμπνους, μέγα φυσῶν, μέγα πνέων, ἁδρὸν, ἔντονον, ἰσχυρὸν, ὄρθιον, ῥόθιον, βίαιον, ἡδύπνουν. τὸ γὰρ λιγυρόπνουν, ποιητικόν. γλυκὺ δὲ πνεῦμα, γοερὸν, λιγυρὸν, ἐπαγωγὸν, γοῶδες, θρηνῶδες. τὸ δὲ πνεῦμα, καὶ φύσημα, καὶ αὔλημα. ἀποδέξαι καὶ τὴν αὐλητοῦ εὐχέρειαν, καὶ τὴν ταχυχειρίαν, καὶ τὴν εὐχειρίαν. κοινὰ δὲ τὰ πλείω τούτων καὶ πρὸς τὸν αὐλόν. ἐκεῖνος δὲ οὐ μόνον εὔπνους, ἀλλὰ καὶ εὔγλωττος, εὔστομος, πυκνὸς, συνεχής. *ὥσπερ 73 ὁ μὲν φαῦλος αὐλητὴς, ἄπνους, ἀσθενὴς, ἀηδὴς, ἀγλευκής. ὁ δὲ φαῦλος αὐλὸς, καὶ ἄγλωττος, καὶ ἄφθογγος, ἀραιὸς, διάβροχος, ἔξαυλος. καὶ ἐξηυλημέναι γλῶτται, αἱ παλαιαί. αὔλημα δὲ ὄρθιον, ἀφ' οὗ καὶ νόμος ὄρθιος. στερεὸν, πλῆρες, ἐμμελὲς, μονόκλονον, μονόκωλον, πολύτροπον, προσαγωγὸν, εὐκαμπὲς, πολύκαμπτον, θρηνητικὸν, γοῶδες, ὀξὺ, λιγυρὸν, κομπικὸν, παροξυντικὸν, ἐνόπλιον, πυρριχιστικὸν, καὶ σπονδεῖον, τροχαῖον, γαμήλιον, παροίνιον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι. 74

Εἴδη ὀργάνων.

Αὐλῶν δὲ εἴδη, πλάγιος, λώτινος, Λιβύων τὸ εὕρημα· πλαγίαυλον δὲ αὐτὸν Λίβυες καλοῦσιν. ἐλυ-

μος, τὴν μὲν ὕλην, πύξινος τὸ δ' εὕρημα Φρυγῶν. κέρας δ' ἑκατέροις τοῖς αὐλοῖς ἀνανεῦον πρόσεστιν. αὐλεῖ δὲ τῇ Φρυγίᾳ θεῷ. ἱππόφορβος. Λίβυες μὲν οἱ σκηνῖται τοῦτον εὗρον. χρῶνται δὲ αὐτῷ πρὸς ἵππων νομάς. ἡ δὲ ὕλη δάφνη, τοῦ φλοιοῦ γυμνωθεῖσα. τῆς γὰρ ἐντεριώνης ἐξαιρεθείσης, ὀξὺν ἦχον ποιεῖ,
75 καὶ τῶν ἵππων τῇ ὀξύτητι καθικνούμενον. * μόναυλος, εὕρημα μέν ἐστιν Αἰγυπτίων, μέμνηται δὲ αὐτοῦ Σοφοκλῆς ἐν Θάμυρι. αὐλεῖ δὲ μάλιστα τὸν γαμήλιον. λέγεται δὲ καὶ Φρύγας εὑρεῖν αὐλὸν θρηνητικὸν, ᾧ κεχρῆσθαι τοὺς Κᾶρας, παρ' ἐκείνων λαβόντας. θρηνῶδες γὰρ τὸ αὔλημα τὸ Καρικόν. θήρειος αὐλός. Θηβαῖοι μὲν αὐτὸν ἐκ νεβροῦ κώλων εἰργάσαντο. χαλκήλατος δ' ἦν τὴν ἔξωθεν ὄψιν. καὶ κέρατι μὲν αὐλεῖν
76 Τυῤῥηνοὶ νομίζουσι. * γίγγρας δέ τις αὐλίσκος, γοώδη καὶ θρηνητικὴν φωνὴν ἀφιεὶς, Φοῖνιξ μὲν ὢν τὴν εὕρεσιν, πρόσφορος δὲ Μούσῃ τῇ Καρικῇ. ἡ δὲ Φοινίκων γλῶττα Γίγγραν τὸν Ἄδωνιν καλεῖ, καὶ τούτῳ ὁ αὐλὸς ἐπωνόμασται. Σκύθαι δὲ, καὶ μάλιστα τούτων οἱ Ἀνδροφάγοι, καὶ Μελάγχλαινοι, καὶ Ἀριμασποὶ, ἀετῶν καὶ γυπῶν ὀστοῖς αὐλητικῶς ἐμπνέουσιν.
77 * ἡ δὲ ἐκ καλάμων σύριγξ Κελτοῖς προσήκει καὶ τοῖς ἐν Ὠκεανῷ νησιώταις. παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις, πολύφθογγος αὐλὸς, Ὀσίριδος εὕρημα, ἐκ καλάμης κριθίνης. ἐκλήθησαν δὲ αὐλοὶ, καὶ κιθαριστήριοι, μεσόκοποι, πυκνοὶ, δίοποι, ἡμίοποι, σύριγγες, τέλειοι, ὑπότρεροι. καὶ Ἀθηνᾶ δὲ, εἶδος αὐλοῦ, ᾧ μάλιστα Νικοφελῆ τὸν Θηβαῖον εἰς τὸν τῆς Ἀθηνᾶς νόμον κεχρῆσθαι λέγουσι. καὶ Ἰδουθοὶ δὲ, αὐλῶν εἶδος.

78 *Περὶ ἁρμονιῶν αὐλητικῶν, μελῶν καὶ νόμων Ὀλύμπου καὶ λοιπῶν.

Καὶ ἁρμονία μὲν αὐλητικὴ, Δωριστὶ, Φρυγιστὶ, Λύδιος, καὶ Ἰωνικὴ, καὶ σύντονος. Λυδιστὶ, ἣν Ἄνθιππος ἐξεῦρε. μέλος δὲ, Καστόριον μὲν, τὸ Λακωνικὸν ἐν μάχαις, ὑπὸ τὸν ἐμβατήριον ῥυθμόν. Ἱεράκιου δὲ, τὸ

Ἀργολικὸν, ὃ ταῖς ἀνθεσφόροις ἐν Ἥρας ἐπηύλουν. νόμοι δὲ, Ὀλύμπου καὶ Μαρσύου, Φρύγιοι καὶ Λύδιοι. * ὁ δὲ Σακάδα νόμος, Πυθικός. οἱ δὲ Εὐίου 79
κύκλιοι. καὶ Ὀλύμπου, ἐπιτύμβιοι. καὶ νόμος δ' ἦν ἱεράκιος εἷς. ὁ δὲ Ἱέραξ νέος μὲν ἐτελεύτα, Ὀλύμπου δ' ἦν οἰκέτης, καὶ μαθητὴς, καὶ ἐρώμενος. καὶ Κλονᾶ δὲ νόμος αὐλητικὸς ἀπόθετός τε καὶ σχοινίων. τὸ δὲ σπονδεῖον μέλος εἴποις ἂν ἐπιβώμιον. καὶ ἄλλο τελεστήριον. καὶ ἄλλο κουρητικόν. τὸ δὲ νηνίατον ἔστι μὲν Φρύγιον, Ἱππῶναξ δ' αὐτοῦ μνημονεύει.

* Περὶ διαφορᾶς αὐλῶν. 80

Ἦν δέ τι καὶ ὀδοντισμὸς εἶδος αὐλήσεως, καὶ τέως μὲν τέτταρα τρυπήματα εἶχεν ὁ αὐλός· πολύτρητον δ' αὐτὸν ἐποίησε Διόδωρος ὁ Θηβαῖος, πλαγίας ἀνοίξας τῷ πνεύματι τὰς ὁδούς. καὶ τὸ μὲν γαμήλιον αὔλημα, δύο αὐλοὶ ἦσαν, συμφωνίαν μὲν ἀποτελοῦντες· μείζων δὲ ἅτερος, ὅτι μείζονα χρὴ τὸν ἄνδρα (εἶναι). οἱ δὲ παροίνιοι, σμικροὶ μὲν, ἴσοι δ' ἄμφω. τὴν γὰρ ἰσότητα συμποσίῳ πρέπειν. * ἡρμοτ- 81
τον δὲ πρὸς ὕμνους μὲν οἱ σπονδειακοὶ, πρὸς παιᾶνας δὲ οἱ Πυθικοί. τελείους δ' αὐτοὺς ὠνόμαζον. ηὔλουν δὲ τὸ ἄχορον αὔλημα, τὸ Πυθικόν. οἱ δὲ χορικοὶ διθυράμβοις προσηύλουν. καὶ τοῖς μὲν παρθενίοις αὐλοῖς παρθένοι προσεχόρευον· τοῖς δὲ παιδικοῖς παῖδες προσῇδον. οἱ δὲ ὑπερτέλειοι αὐλοὶ προσεφθέγγοντο ἀνδρῶν χοροῖς. κιθαριστήριοι δὲ καὶ τοὔνομα, διότι κιθάραις προσῇδον, διδάσκει. παράτρητοι θρήνοις ἥρμοττον, ὀξὺ καὶ νωθὲς πνέοντες.
* τὸ δὲ τῶν βομβύκων ἔνθεον καὶ μανικὸν τὸ αὔλημα, 82
πρέπον ὀργίοις. ἔνιοι δὲ καὶ ἐμβατηρίους αὐλοὺς ὠνόμαζον, τοὺς ἐπὶ τοῖς προσοδίοις. καὶ δακτυλικοὺς, τοὺς ἐπὶ τοῖς ὑπορχήμασιν. οἱ δὲ ταῦτα οὐκ αὐλῶν, ἀλλὰ μελῶν εἴδη εἶναι λέγουσιν. ὑποθεάτρους δὲ αὐλοὺς, τοὺς ἐπὶ τοῖς νόμοις τοῖς αὐλητικοῖς ἐκάλεσαν,

οἱ δὲ Σύριοι θρασύ τι καὶ εὔτολμον ἐμπνεῖν δοκοῦσι. νίγλαρος δὲ μικρός τις αὐλίσκος, Αἰγύπτιος, μοναυλίᾳ πρόσφορος, καὶ σκυταλία, μικρῶν αὐλίσκων ὀνόματα.

83 *Περὶ αὐλημάτων καὶ μαθημάτων.

Μέλη δὲ αὐλημάτων, κρούματα, συρίγματα, τερετισμοί, τερετίσματα, νίγλαροι. Τὰ δὲ πρῶτα τῶν αὐλητῶν μαθήματα, πεῖρα, καὶ γρόνθων. Ἀθήνησι δὲ καὶ συναυλία τις ἐκαλεῖτο, συμφωνία τις αὐλητῶν, ἐν Παναθηναίοις συναυλούντων. οἱ δὲ τὴν συναυλίαν εἶδος προσαυλήσεως οἴονται, ὡς τὴν αὐλῳδίαν. καὶ μηνίαμβοί γε, καὶ παριαμβίδες, νόμοι κιθαριστήριοι, οἷς καὶ προσηύλουν.

84 *Περὶ τῶν πέντε Πυθικῶν ἀγώνων.

Τοῦ δὲ Πυθικοῦ νόμου τοῦ αὐλητικοῦ μέρη πέντε, πεῖρα, κατακελευσμὸς, ἰαμβικὸν, σπονδεῖον, καταχόρευσις. δήλωμα δ' ἐστι νόμος τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος μάχης πρὸς τὸν δράκοντα. καὶ ἐν μὲν τῇ πείρᾳ διορᾷ τὸν τόπον, εἰ ἄξιός ἐστι τοῦ ἀγῶνος. ἐν δὲ τῷ κατακελευσμῷ προκαλεῖται τὸν δράκοντα. ἐν δὲ τῷ ἰαμβικῷ μάχεται. ἐμπεριείληφε δὲ τὸ ἰαμβικὸν καὶ τὰ σαλπιστικὰ κρούματα, καὶ τὸν ὀδοντισμὸν, ὡς τοῦ δράκοντος ἐν τῷ τετοξεῦσθαι συμπρίοντος τοὺς ὀδόντας. τὸ δὲ σπονδεῖον δηλοῖ τὴν νίκην τοῦ θεοῦ. ἐν δὲ τῇ καταχορεύσει ὁ θεὸς τὰ ἐπινίκια χορεύει.

85 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.

Περὶ σάλπιγγος.

Εἰ δὲ καὶ ἡ σάλπιγξ τοῖς αὐλοῖς προσήκει, τὸ μὲν εὕρημα, Τυῤῥηνικόν· τὸ δὲ σχῆμα, εὐθεῖά τε καὶ καμπύλη· ἡ δὲ ὕλη, χαλκὸς καὶ σίδηρος· ἡ δὲ γλῶττα, ὀστεΐνη. Εἴποις δ' ἂν τὸ φθέγμα τῆς σάλ-

κιγγος, καὶ φωνὴν, καὶ ἦχον, καὶ βόμβον, καὶ θόρυ-
βον, καὶ κτύπον ὄρθιον, ἐῤῥωμένον, ῥωμαλέον, βα-
ρὺν, σμνὸν, σφοδρὸν, φρικώδη, ἐκπληκτικὸν, πολεμι-
στήριον, καὶ ἐμπολέμιον, βίαιον, στερρὸν, φρικώδη,
ἐμβριθὲς, τραχὺ, ταραχῶδες, καὶ τὰ ὅμοια. *Μέρη 86
δὲ τοῦ πολεμιστηρίου σαλπίσματος, ἐξορμητικὸν φώ-
νημα. ἀφ' οὗ ἔλεγον τὸ σημῆναι τῇ σάλπιγγι, καὶ ἐ-
πεσήμηναν αἱ σάλπιγγες, ἐξώτρυναν, ἐξήγειραν, ἐξω-
νέγειραν: παρακελευστικὸν δὲ, τὸ κατὰ τὴν τῆς μά-
χης συμβολήν. ἀνακλητικὸν δὲ, τὸ ἐκ τῆς μάχης ἀνα-
καλοῦν. ἀναπαυστήριον δὲ, τὸ καταζευγνύντων ἐπί-
φθεγμα. ἔστι δέ τι καὶ πομπικὸν ἐπὶ πομπαῖς, καὶ
ἱερουργικὸν ἐπὶ θυσίαις, Αἰγυπτίοις τε καὶ Ἀργείοις
καὶ Τυῤῥηνοῖς καὶ Ῥωμαίοις. *καὶ ὁ μὲν τῇ σάλπιγ- 87
γι χρώμενος καλεῖται σαλπιγκτής. τὸ δὲ ῥῆμα, σαλ-
πίζειν. ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς, ἱεροσαλπιγκτής. ἄμεινον
δὲ, ἱερὸς σαλπιγκτὴς, διαλυσάντων τὸ ὄνομα. καὶ
Μένανδρος δέ τινας καλεῖ ἀριστοσαλπιγκτὰς, λῃστὰς
σαλπιγκτάς. Εἰ δὲ δεῖ γλευκεῖόν τι τῷ ὀργάνῳ παρα-
μῖξαι γλυκύτητα ἱστορίας, παρῆλθε μὲν εἰς τοὺς ἀ-
γῶνας ἡ σάλπιγξ ἐκ τῆς ἐμπολεμίου μελέτης. ἐφ' ἑκά-
στῃ δὲ τῇ κλήσει τῶν ἀγωνισμάτων ἐπιφθέγγεται ἐκ
τοιᾶσδε αἰτίας. *Ἕρμων ἦν κωμῳδίας ὑποκριτής. λα- 88
χὼν δὲ μετὰ πολλοὺς, ὁ μὲν ἀπῆν τοῦ θεάτρου, τῆς
φωνῆς ἀποπειρώμενος, τῶν δὲ πρὸ αὐτοῦ πάντων
ἐκπεσόντων, Ἕρμωνα μὲν κῆρυξ ἀνεκαλεῖτο. ὁ δ' οὐχ
ὑπακούσας, ζημίᾳ πληγεὶς, εἰσηγήσατο τοῦ λοιποῦ τῇ
σάλπιγγι τοὺς ἀγωνιστὰς ἀνακαλεῖν. καὶ τὸ μὲν ἐπι-
στάδην τὸν σαλπιγκτὴν παραφέρειν, εἰς πεντήκοντα
στάδια τῇ σάλπιγγι διικνούμενον, ὥσπερ Ἡμολοκρὸν
ἐπὶ τοῦ Φιλοπάτορος αὐλήσαντα δύο σάλπιγξιν ἴσαι-
ος ἔωλον. *Ἀγλαῒς δὲ ἡ Μεγαλοκλέους σάλπιγγι ὑ- 89
περῤῥωμένως ἐχρήσατο, ἀγωνιστηρίῳ τε καὶ πομπικῇ.
καὶ μὴν ὁ Μεγαρεὺς Ἡρόδωρος ὁπότε σαλπίζῃ, χαλε-
πὸν ἦν αὐτῷ πλησιάζειν, πλησσομένου διὰ μέγεθος πνεύ-
ματος. ἑπτακαίδεκα δὲ περιόδους ἀνείλετο τῶν στεφανι-

τῶν ἀγώνων. ἦν δὲ τὸ μέγεθος μὲν τεττάρων πηχῶν. ὑ-
πέστρωτο δὲ ἄρκτου δορὰ, καὶ λεοντῆν ἐπεβέβλητο.
ἓξ δὲ χοίνικας ἄρτου ἐσιτεῖτο, ὀκτὼ δὲ μνᾶς κρεῶν.
90 οἶνον δὲ δύο ἔπινε χοάς. *ἐπλήρου δὲ τῷ πνεύματι
τὰ μέγιστα τῶν στρατοπέδων, εἰ καὶ ἐκ μηκίστου
φθέγξαιτο. περιεῖπε δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς μάλιστα ὁ πο-
λιορκητὴς Δημήτριος. καί ποτε ὁ μὲν τείχει προσέφε-
ρέ τινα μηχανήν· ἡ δ' ἦν ἀπειθής τε καὶ ἀπεχθής.
καὶ τοίνυν ὁ μὲν Ἡρόδωρος δύο αἰγανὰ λαβὼν, στε-
ρεὸν ἐπέπνευσε τοῖς ὀργάνοις τοῖσδε, τοσοῦτον μέ-
νος τοῖς στρατιώταις ἐνέπνευσεν, ὥστε ῥύμῃ πολλῇ
καὶ δρόμῳ προσεγένοντο τῇ μηχανῇ.

91 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ.

Περὶ κήρυκος καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ λεγομένων.

Τὸ δὲ τῶν κηρύκων γένος ἱερὸν μὲν Ἑρμοῦ.
κατεκήρυττε δὲ ἡσυχίαν ἔν τε ἀγῶσι καὶ ἱερουργίαις.
καὶ σπονδὰς προήγγελλε, καὶ ἐκεχειρίαν ἐπήγγελλε, καὶ
τοὺς ἀγωνιστὰς ἀνεκήρυττε. καὶ ἦν ἀγώνισμα σάλπιγ-
γος, τὸ πρεσβύτερον. εἰς δὲ φιλοτιμίαν τῶν ἐπ' αὐ-
τῷ προελθόντων οἵ τε καλούμενοι πόδες ἐνουθετή-
θησαν, ἔλεγχον ἔχοντες εἰς μῆκος πνεύματος, καὶ πολ-
λῶν τῶν περὶ τοὺς νεὼς ᾠκοδομημένων ἔκδοσιν, σα-
92 φηνείας τινὸς δεομένην. *πρότερον δ' Ὀλυμπιάσι τῶν
ἐπιχωρίων κηρυττόντων, οἳ ταῖς ἱερουργίαις ὑποδιη-
κονοῦντο, πρῶτος τῶν ξένων ἠγωνίσατο τὰ Ὀλύμπια
Ἀρχίας Ὑβλαῖος. καὶ τρεῖς Ὀλυμπιάδας ἐφεξῆς ἐνίκα.
καὶ Πυθοῖ δὲ ἐνίκα. καὶ εἰκών τις ἦν αὐτῷ Πυθική,
καὶ ἐπίγραμμα,

Ὑβλαίῳ κήρυκι τόδ' Ἀρχίᾳ Εὐκλέος υἱῷ
δέξαι ἄγαλμ' εὔφρων Φοῖβ' ἐπ' ἀπημοσύνῃ,
ὃς τρὶς ἐκάρυξε τὸν Ὀλυμπίας αὐτὸς ἀγῶνα,
οὔθ' ὑπὸ σαλπίγγων, οὔτ' ἀναδείγματ' ἔχων.

Ἀπὸ μὲν οὖν τοῦ κήρυκος ὀνόματος κήρυγμα, κηρύκειον, ἐπικηρύκεια, κηρύκειον, καὶ κηρυκεία, εἶδός τινος ὀνόματα. *κηρύττειν, ἐπικηρύττεσθαι, ἐπικηρυ- 93
κεύσασθαι ἐπὶ πολέμου, ἀκήρυκτος πόλεμος, ἐπικηρύττειν χρήματά τινι, καὶ ἀντεπικηρύττειν, προκηρύξαι πόλεμον, κατακηρύξαι ἐκεχειρίαν, κατακηρύξαι ἡσυχίαν, ὃ καὶ κατακελεῦσαι λέγουσι. κηρύξαι τινὰ τῶν ἀγωνιστῶν, ἀνακηρύξαι ἀγωνιστὴν, ἀποκηρύξαι τόνδε τινα υἱὸν, καὶ υἱωνόν. τὸ μέντοι ὄνομα, ὁ ἀποκήρυκτος, οὐκ ἔστιν ἐν χρήσει τῇ παλαιᾷ. Θεόπομπος δ' αὐτῷ κέχρηται ὁ συγγραφεύς. ἀλλ' οὐδ' ἐν Θεοπόμπῳ σταθμητὸν εἰς ἑρμηνείας κρίσιν. *τὸ δὲ ἔργον αὐτὸ τῶν κηρύκων, κη- 94
ρυκεῦσαι ἔλεγον. καὶ Ἰσαῖός που λέγει, κήρυκας. προκηρύξαι δὲ ἐστι, τὸ προσκαλέσασθαι ὑπὸ κήρυκος καὶ ὑποκηρύξασθαι, τὸ προειπεῖν ἡσυχίαν, ἢ ἐπαγγείλασθαί τι δημόσιον δημοσίᾳ προκηρυκευσάμενοι, ὡς Ἰσαῖος εἴρηκε. τάχα δ' ἂν τις τοὺς κήρυκας καὶ ἑρμηνέας, καὶ σπονδοφόρους, καὶ ἐκεχειροφόρους, καὶ ἀγγέλους ὀνομάσειε. τὸ δὲ φθέγμα αὐτῶν, μέγα, ἁδρὸν, ὑψηλὸν, πρόμηκες, ἐπίμηκες, σαφὲς, ἀρτίστομον, συνεχὲς, διηνεκὲς, ἀποτάδην φθεγγόμενον, ἀπνευστὶ, καὶ τἄλλα ὅσα ἐν τοῖς περὶ φωνῆς εἴρηται.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ. 95

Περὶ ὀρχηστοῦ καὶ ὀρχήσεως.

Εἰ δὲ καὶ ὄρχησις μέρος μουσικῆς, ῥητέον, ὀρχηστὴς, ὀρχηστικὸς, ὀρχήσασθαι, ὑπορχήσασθαι, ἐξορχήσασθαι, ὀρχήματα, ὑπορχήματα. τάχα δὲ καὶ ὀρχούμενος, παρὰ τὴν τῶν Χαρίτων ὄρχησιν, ὡς Εὐφορίων, ὀρχούμενον Χαρίτων φάρεσιν. ὀρχηθέντα, ὑπορχούμενος, ὀρχήστρα, ὀρχήστρια, ὀρχηστρίς, ὀρχηστοδιδάσκαλος. σχηματίσασθαι, σχηματοποιήσασθαι. εὐσχημοσύνη, εὐρυθμία, εὐαρμοστία, νεῦσαι, συνανεῦσαι, μορφάσαι, παραγαγεῖν. *τὴν κεφαλὴν δια- 96
νεῦσαι, περιενεγκεῖν, περιαγωγῇ χρήσασθαι, τὰς χει-

τῶν περιαγωγῇ. πηδῆσαι, πυῤῥιχίσαι. πυῤῥίχη, εἶδος ἐ-
νόπλιου ὀρχήσεως. εἴποις δ' ἂν ὀρχηστὴν, κοῦφον, ἐλα-
φρὸν, πηδητικὸν, ἁλτικὸν, εὐάρμοστον, εὔρυθμον, εὐσχή-
μονα, ὑγρὸν, πολυσχήμονα, ἐναργῆ, ἐνδεικτικὸν, δηλωτι-
κὸν, ἐπιδεικτικὸν, παντοδαπὸν, εὔτρεπτον, εὐτράπελον,
δημαγωγικὸν, δημοτερπῆ, ὑγρομελῆ, ὀχλοτερπῆ, ῥᾴδιον,
πρόχειρον, εὔκολον, εὐκαμπῆ, ἐκκεκλασμένον, ἐξυγρα-
97 σμένον, *ταχύχειρα, ταχύπουν, εὐκέφαλον, εὔφορον,
ἰσόφορον, εὔτακτον, λυγιστικὸν, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐρεῖς
δὲ ἐπὶ πράγματος, κουφότητα, ἐλαφρότητα, πήδημα,
ἅλμα, εὐαρμοστίαν, εὐρυθμίαν, εὐσχημοσύνην, ὑγρό-
τητα, ἐναργότητα, τέρψιν, πανήγυριν, ἔνδειξιν, δήλω-
σιν, ἐπίδειξιν, ῥᾳστώνην, εὐκολίαν, λυγισμὸν, παρα-
γωγὴν, κάμψιν, παραφορὰν, ὀξυχειρίαν, εὐποδίαν, εὐ-
χειρίαν, ταχυχειρίαν, εὐφορίαν, ἰσοφορίαν, εὐταξίαν.
98 *Ῥηματικῶς δὲ, κουφισθῆναι, ἐλαφρίσασθαι, πηδῆ-
σαι, παραδηλῶσαι, ἐπιδείξασθαι, ἐνδείξασθαι, παρεν-
δείξασθαι, παρεπιδείξασθαι. λυγίσαι τὸ σῶμα, κάμ-
ψαι, κλάσαι. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα δὲ, ὀρχηστικῶς, εὐ-
εὐσχημόνως, πολυσχημόνως, εὐρύθμως, εὐαρμόστως,
ὑγρῶς, ἐναργῶς, ἐνδεικτικῶς, δηλωτικῶς, ἐπιδει-
κτικῶς, πανηγυρικῶς, τερπνῶς, ῥᾳδίως, εὐκόλως,
εὐφόρως, ἰσοφόρως, εὐτάκτως. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλ-
λων τραχέα.

99 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ.

Περὶ εἰδῶν ὀρχήσεως.

Εἴδη δὲ ὀρχημάτων, ἐμμέλεια, τραγική. κόρδα-
κες, κωμικοί. σίκιννις, σατυρική. ἐνόπλιοι ὀρχήσεις,
πυῤῥίχη τε, καὶ τελεσίας, ἐπώνυμοι δύο Κρητῶν ὀρ-
χηστῶν, Πυῤῥίχου τε καὶ Τελεσίου. ἐκαλεῖτο δέ τι
καὶ ξιφισμὸς, καὶ ποδισμὸς, καὶ ῥικνοῦσθαι, ὅπερ ἦν
τὸ τὴν ὀσφὺν φορτικῶς περιάγειν. ἦν δὲ καὶ κῶμος
εἶδος ὀρχήσεως. καὶ τετράκωμος, Ἡρακλέους ἱερὰ, καὶ
100 πολεμική. *ἦν δὲ καὶ κωμαστική, μάχην καὶ πληγὰς

ἔχουσα. καὶ ἡδύκωμος, ᾠδίον. καὶ κνισμός, καὶ ὄκλα-
σμα. οὕτω γὰρ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις ὀνομάζεται τὸ
ὄρχημα τὸ Περσικὸν καὶ σύντονον. τὴν δ' αὐτὴν
καὶ ὑγρὰν ὠνόμαζον. καὶ φαλλικὸν ὄρχημα ἐπὶ Διο-
νύσῳ. καὶ καλλίνικος ἐφ' Ἡρακλεῖ. καὶ κολαβρισμὸς
Θρᾴκιον ὄρχημα καὶ Καρικόν. ἦν δὲ καὶ τοῦτο ἐνό-
πλιον. καὶ βαυκισμὸς Βαύκου ὀρχηστοῦ κῶμος ἐπώνυ-
μος, ἁβρά τις ὄρχησις καὶ τὸ σῶμα ἐξυγραίνουσα.
*βακτριασμὸς δὲ, καὶ ἀπόκινος, καὶ ἀπόσεισις, ἀσελ- 101
γῆ εἴδη ὀρχήσεων, ἐν τῇ τῆς ὀσφύος περιφορᾷ, καὶ
στρόβιλος. ὁ δὲ μόθων, φορτικὸν ὄρχημα, καὶ ναυτι-
κόν. τὴν δὲ γέρανον κατὰ πλῆθος ὠρχοῦντο, ἕκαστος
ἐφ' ἑκάστῳ κατὰ στοῖχον, τὰ ἄκρα ἑκατέρωθεν τῶν
ἡγεμόνων ἐχόντων, τῶν περὶ Θησέα πρώτων περὶ τὸν
Δήλιον βωμὸν ἀπομιμησαμένων τὴν ἀπὸ τοῦ λαβυ-
ρίνθου ἔξοδον. καὶ διποδία δὲ, ὄρχημα Λακωνικόν.
*ἦν δὲ καὶ γίγγρας πρὸς αὐλὸν ὄρχημα, ἐπώνυμον 102
τοῦ αὐλήματος. Ἑκατερίδες δὲ καὶ θερμαστρίδες,
ἔντονα ὀρχήματα, τὸ μὲν χειρῶν κίνησιν ἀσκοῦν, ἡ
δὲ θερμαστρὶς πηδητικόν. τὰ δὲ ἐκλακτίσματα γυναι-
κῶν ἦν ὀρχήματα. ἔδει γὰρ ὑπὲρ τὸν ὦμον ἐκλακτίσαι.
καὶ βίβασις δέ τι ἦν εἶδος Λακωνικῆς ὀρχήσεως, ἧς
καὶ τὰ ἆθλα προὐτίθετο οὐ τοῖς παισὶ μόνον, ἀλλὰ
καὶ ταῖς κόραις. ἔδει δὲ ἅλλεσθαι καὶ ψαύειν τοῖς
ποσὶ πρὸς τὰς πυγάς. καὶ ἀνηριθμεῖτο τὰ πηδήματα.
ὅθεν ἐπὶ μιᾶς ἦν καὶ ἐπίγραμμα, χίλιά ποκα βιβάντι
πλεῖστα δὴ τῶν πῆ ποκά. *τὰς δὲ πινακίδας ὠρχοῦν- 103
το οὐκ οἶδα εἴτ' ἐπὶ πινάκων, εἴτε πίνακας φέρον-
τες. τὸ γὰρ κερνοφόρον ὄρχημα οἶδα ὅτι λίκνα, ἢ ἐ-
σχαρίδας ἔφερον. κέρνα δὲ ταῦτα ἐκαλεῖτο. τὸ δὲ Ἰω-
νικὸν Ἀρτέμιδι ὠρχοῦντο Σικελιῶται μάλιστα. τὸ δὲ
ἀγγελτικὸν ἐμιμεῖτο σχήματα ἀγγέλων. ὁ δὲ μορφα-
σμὸς παντοδαπῶν ζῴων μίμησις ἦν. ἦν δέ τι καὶ
σκώψ· τὸ δ' αὐτὸ καὶ σκωπίας, εἶδος ὀρχήσεως, ἔχον
τινὰ τοῦ τραχήλου περιφορὰν κατὰ τὴν τοῦ ὄρνιθος
μίμησιν, ὃς ὑπ' ἐκπλήξεως πρὸς τὴν ὄρχησιν ἁλίσκε-

104 καί. * ὁ δὲ λέων, ὀρχήσεως φοβερᾶς εἶδος. ἦν δέ τινα καὶ Λακωνικὰ ὀρχήματα, δειμαλέα. Σιληνοὶ δ' ἦσαν, καὶ ὑπ' αὐτοῖς Σάτυροι, ὑπότρομα ὀρχούμενοι. καὶ ἴθυμβοι ἐπὶ Διονύσῳ. καὶ καρυατίδες ἐπὶ Ἀρτέμιδι. καὶ βαρύλλικα, τὸ μὲν εὕρημα Βαρυλλίχου, προσωρχοῦντο δὲ γυναῖκες Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι. οἱ δὲ ὑπογύπωνες, γερόντων ὑπὸ βακτηρίαις τὴν μίμησιν εἶχον. οἱ δὲ γύπωνες, ξυλίνων κώλων ἐπιβαίνοντες, ὠρχοῦντο, διαφανῆ ταραντινίδια ἀμπεχόμενοι. καὶ μίμηρ, Χαρίνου μὲν ὄρχημα, ἐπώνυμον δ' ἦν τοῦ εὑρόντος αὐλητοῦ. τυρβασία δὲ ἐκαλεῖτο τὸ ὄρ-
105 χημα, τὸ διθυραμβικόν. * μιμητικὴν δὲ ἐκάλουν, δι' ἧς ἐμιμοῦντο τοὺς ἐπὶ τῇ κλοπῇ τῶν ἑώλων κρεῶν ἁλισκομένους. λαμπροτέραν δὲ, ἣν ὠρχοῦντο γυμνοὶ σὺν αἰσχρολογίᾳ. ἦν δὲ καὶ τὸ σχίστας ἕλκειν, σχῆμα ὀρχήσεως χορικῆς. ἔδει δὲ πηδῶντα ἐπαλλάττειν τὰ σκέλη. καὶ μὴν τραγικῆς ὀρχήσεως τὰ σχήματα, σιμὴ χείρ, ὁ καλαθίσκος, χεὶρ καταπρανής, ξύλου παράληψις, διπλῆ, θερμαυστρίς, κυβίστησις, παραβῆναι τέτταρα. ὁ δὲ τετράκωμος, τὸ τῆς ὀρχήσεως εἶδος, οὐκ οἶδα εἴ τι προσῆκον ἦν τοῖς Ἀθήνησι τετρακώμοις, οἳ ἦσαν, Πειραιεῖς, Φαληρεῖς, Ὀξυπεταιῶνες, Θυμοιτάδαι, καὶ τὰ λοιπά.

106 * ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ.

Περὶ χοροῦ, χορευτοῦ, καὶ τῶν τοιούτων.

Τούτοις δ' ἂν προσήκοι χοροποιΐα, χοροστασία, χορικὸν μέλος, χορεῦσαι, χορευτής, συγχορευτής, χορηγός, χορηγία, χορήγιον ὁ τόπος, οὗ ἡ παρασκευὴ τοῦ χορηγοῦ. πρόσχορον δὲ, καὶ συγχορεύτριαν εἴρηκε τὴν χορεύουσαν Ἀριστοφάνης. ἡγεμὼν χοροῦ, κορυφαῖος χοροῦ, χορολέκτης, χοροποιός, διδάσκαλος, ὑποδιδάσκαλος, χοροδιδάσκαλος, δεξιοστάτης, ἀριστεροστάτης, λαυροστάτης, τριτοστάτης. καὶ τὴν γυναῖκα
107 δὲ, κορυφαίαν Ἀριστοφάνης καλεῖ. * παιδικὸς χορός.

ἀνδρικὸς, κωμικὸς, τραγικός. καὶ ἡμιχόριον δὲ καὶ διχορία, καὶ ἀντιχορία. ἔοικε δὲ ταὐτὸν εἶναι κατὰ τὰ τρία ὀνόματα. ὁπόταν γὰρ ὁ χορὸς εἰς δύο διαιρεθῇ, τὸ μὲν πρᾶγμα καλεῖται διχορία, ἑκατέρα δὲ μοῖρα ἡμιχόριον. ἃ δὲ ἀντᾴδουσιν, ἀντιχορία. τριχορίαν δὲ Τυρταῖος ἔστησε, τρεῖς Λακώνων χοροὺς, καθ' ἡλικίαν ἑκάστην, παῖδας, ἄνδρας, γέροντας. ἐπὶ δὲ χοροῦ, καὶ συμφωνία, καὶ συνῳδία, καὶ συναυλία.
*καὶ ἡ μὲν εἴσοδος τοῦ χοροῦ, πάροδος καλεῖται. ἡ 108
δὲ κατὰ χρείαν ἔξοδος, ὡς πάλιν εἰσιόντων, μετάστασις. ἡ δὲ μετ' αὐτὴν εἴσοδος, ἐπιπάροδος. ἡ δὲ τελεία ἔξοδος, ἄφοδος. καὶ ἐπεισόδιον δὲ ἐν δράμασι πρᾶγμα πράγματι συναπτόμενον. καὶ μέλος δέ τι ἐξόδιον, ὃ ἐξιόντες ᾖδον. Μέρη δὲ χοροῦ, στοῖχος, ζυγός· καὶ τραγικοῦ μὲν χοροῦ, ζυγὰ πέντε ἐκ τριῶν. καὶ στοῖχοι τρεῖς ἐκ πέντε. πεντεκαίδεκα γὰρ ἦσαν ὁ χορός.
*καὶ κατὰ τρεῖς μὲν εἰσῄεσαν, εἰ κατὰ ζυγὰ γίγνοιτο 109
ἡ πάροδος. εἰ δὲ κατὰ στοίχους, ἀνὰ πέντε εἰσῄεσαν. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ καθ' ἕνα ἐποιοῦντο τὴν πάροδον. ὁ δὲ κωμικὸς χορὸς τέτταρες καὶ εἴκοσιν οἱ χορευταί, ζυγὰ ἕξ. ἕκαστον δὲ ζυγὸν ἐκ τεττάρων. στοῖχοι δὲ τέσσαρες, ἓξ ἄνδρας ἔχων ἕκαστος. ὁπότε μὲν ἀντὶ τετάρτου ὑποκριτοῦ δέοι τινὰ τῶν χορευτῶν εἰπεῖν ἐν ᾠδῇ, παρασκήνιον καλεῖται τὸ πρᾶγμα. *εἰ δὲ τέταρ- 110
τος ὑποκριτής τι παραφθέγξαιτο, τοῦτο παραχορήγημα ἐκαλεῖτο. καὶ πεπρᾶχθαί φασιν αὐτὸ ἐν Ἀγαμέμνονι Αἰσχύλου. τὸ δὲ παλαιὸν ὁ τραγικὸς χορὸς πεντήκοντα ἦσαν, ἄχρι τῶν Εὐμενίδων Αἰσχύλου. πρὸς δὲ τὸν ὄχλον αὐτῶν τοῦ πλήθους ἐκπτοηθέντος, συνέστειλεν ὁ νόμος εἰς ἐλάττω ἀριθμὸν τὸν χορόν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ιϛ. 111

Περὶ κωμικῶν ᾀσμάτων.

Τῶν δὲ χορικῶν ᾀσμάτων τῶν κωμικῶν ἕν τι καὶ ἡ παράβασις, ὅταν ἃ ὁ ποιητὴς πρὸς τὸ θέατρον

βούληται λέγειν, ὁ χορὸς παρελθὼν λέγει ταῦτα. ἐπι-
εικῶς δὲ αὐτὸ ποιοῦσιν οἱ κωμῳδοποιηταί. τραγικὸν
δὲ οὐκ ἔστιν, ἀλλ' Εὐριπίδης αὐτὸ πεποίηκεν ἐν πολ-
λοῖς δράμασιν. ἐν μέν γε ταῖς Δαναΐσι τὸν χορὸν
τὰς γυναῖκας ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιήσας παρειπεῖν, ἐκ-
λαθόμενος, ὡς ἄνδρας λέγειν ἐποίησε τῷ σχήματι
τῆς λέξεως τὰς γυναῖκας. καὶ Σοφοκλῆς δὲ αὐτὸ ἐκ
τῆς πρὸς ἐκεῖνον ἁμίλλης ποιεῖ σπανιάκις, ὥσπερ ἐν
112 Ἱππῶνι. *τῆς μέντοι παραβάσεως τῆς κωμικῆς ἑπτὰ
ἂν εἴη μέρη, κομμάτιον, παράβασις, μακρὸν, στρο-
φὴ, ἐπίρρημα, ἀντίστροφος, ἀντεπίρρημα. ὧν τὸ μὲν
κομμάτιον, καταβολή τις ἐστὶ βραχέος μέλους. ἡ δὲ
παράβασις, ὡς τὰ πολλὰ μὲν ἐν ἀναπαίστῳ μέτρῳ. εἰ
δ' οὖν καὶ ἐν ἄλλῳ, ἀνάπαιστα τὸ ἐπίκλην ἔχει. τὸ
δὲ ὀνομαζόμενον μακρὸν, ἐπὶ τῇ παραβάσει βραχὺ
μελύδριόν ἐστιν, ἀπνευστὶ ᾀδόμενον. τῇ δὲ στροφῇ ἐν
κώλοις προσασθείσῃ, τὸ ἐπίρρημα ἐν τετραμέτροις ἐ-
πάγεται. καὶ τῆς ἀντιστρόφου τῇ στροφῇ ἀντᾳσθεί-
σης, τὸ ἀντεπίρρημα τελευταῖον ὂν τῆς παραβάσεως,
ἐστὶ τετράμετρα, οὐκ ἐλάττω τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐπιῤ-
ῥήματος.

113 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ.

Περὶ ὑποκριτῶν ἢ ὑποκρίσεως.

Εἰσὶ δὲ ἀπὸ τούτων καὶ ὑποκριταὶ, καὶ ὑποκρί-
σεις, καὶ ἀντικρίσεις, καὶ ὑποκρίνασθαι τὰ ἰαμβεῖα,
διαθέσθαι, σχηματίσασθαι, ῥῆσιν ἀποτεῖναι, ῥῆσιν
διαπεράνασθαι, εἶραι, συνεῖραι, ἀποτάδην, ἀπνευστὶ,
ὑπορχήσασθαι, ἐνδείξασθαι, παρενδείξασθαι, κύψαι,
χλευάσαι, μορφάσαι, ὑποχρίσασθαι, καὶ τὰ ὅμοια.
στιχομυθεῖν δὲ ἔλεγον, τὸ παρ' ἓν ἰαμβεῖον ἀντιλέ-
114 γειν. καὶ τὸ πρᾶγμα, στιχομυθίαν. *Εἴποις δ' ἂν, βα-
ρύτονος ὑποκριτὴς, βομβῶν, περιβομβῶν, ληκυθίζων,
λαρυγγίζων, φαρυγγίζων. καὶ βαρύφωνος δὲ, καὶ λε-
πτόφωνος, καὶ γυναικόφωνος, καὶ στρηνόφωνος, καὶ

ὅσα· ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ φωνῆς εἴρηται. ἀναξυρῶσαι δὲ τὸ φθέγμα ἔλεγον, καὶ ἀνακεκομμῖχθαι τὸ φθέγμα, καὶ καταπεπνῖχθαι. καὶ Ἀριστοφάνης που φησὶ, φθέγξαι σὺ τὴν φωνὴν ἀναστοιχήσας ἄνω. ὁ δ' αὐτὸς, καὶ φθέγμα κεκράτηκε.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ. 115

Περὶ ὑποκριτῶν σκευῆς.

Καὶ σκευὴ μὲν ἡ τῶν ὑποκριτῶν, στολή. ἡ δ' αὐτὴ καὶ σωμάτιον ἐκαλεῖτο. σκευοποιὸς δὲ, ὁ προσωποποιός. καὶ ἔστιν εἰπεῖν, πρόσωπον, προσωπεῖον, προσωπὶς, μορμολύκειον, γοργόνειον.

Περὶ ὑποδημάτων καὶ ἐσθήτων τραγικῶν καὶ κωμικῶν καὶ λοιπῆς σκευῆς.

Καὶ τὰ ὑποδήματα, κόθορνοι μὲν τὰ τραγικὰ καὶ ἐμβάδες. ἐμβάται δὲ, τὰ κωμικά. καὶ ἐσθῆτες μὲν τραγικαὶ, ποικίλον. οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο ὁ χιτών. *Τὰ δὲ 116
ἐπιβλήματα, ξυστὶς, βατραχὶς, χλανὶς, χλαμὺς διάχρυσος, χρυσόπαστος, φοινικὶς, τιάρα, καλύπτρα, παρακαλύπτρα, μίτρα, ἀγρηνόν· τὸ δ' ἦν πλέγμα ἐξ ἐρίων δικτυῶδες περὶ πᾶν τὸ σῶμα, ὃ Τειρεσίᾳ ἐπεβάλλετο, ἢ τινι ἄλλῳ μαντικῷ. κόλπωμα, ὃ ὑπὲρ τὰ ποικίλα ἐνεδέδυντο οἱ Ἀτρεῖς, καὶ Ἀγαμέμνονες, καὶ ὅσοι τοιοῦτοι. ἐφαπτὶς, συστρεμμάτιόν τι φοινικοῦν, ἢ πορφυροῦν, ὃ περὶ τὴν χεῖρα εἶχον οἱ πολεμοῦντες, ἢ οἱ θηρῶντες. *ὁ δὲ κροκωτὸς, ἱμάτιον. Διόνυσος δὲ 117
αὐτῷ ἐχρῆτο, καὶ μασχαλιστῆρι ἀνθεινῷ, καὶ θύρσῳ. οἱ δὲ ἐν δυστυχίαις ὄντες ἢ λευκὴ διάπινῆ εἶχον, μάλιστα οἱ φυγάδες, ἢ φαιὰ, ἢ μέλανα, ἢ μήλινα, ἢ γλαύκινα. ῥάκια δὲ, Φιλοκτήτου ἡ στολὴ καὶ Τηλέφου. καὶ νεβρίδες δὲ, καὶ διφθέραι, καὶ μάχαιραι, καὶ σκῆπτρα, καὶ δόρατα, καὶ τόξα, καὶ φαρέτρα, καὶ κηρύκεια, καὶ ῥόπαλα, καὶ λεοντῆ, καὶ πανευχία, μέρη τραγικῆς ἀνδρείας σκευῆς. *γυναικείας δὲ, συρ- 118

τὸς πορφυροῦς, παράπηχυ λευκὸν τῆς βασιλευούσης·
τῆς δὲ ἐν συμφορᾷ, ὁ μὲν συρτὸς, μέλας. τὸ δὲ ἐπίβλημα,
γλαυκὸν, ἢ μήλινον. ἡ δὲ Σατυρικὴ ἐσθὴς, νεβρὶς, αἰγῆ,
ἣν καὶ ἰξάλην ἐκάλουν, καὶ τραγῆ, καί που καὶ παρδαλῆ
ὑφασμένη. καὶ τὸ θήραιον τὸ Διονυσιακόν. καὶ χλα-
νὶς ἀνθεινή. καὶ φοινικοῦν ἱμάτιον. καὶ χορταῖος, χι-
τὼν δασὺς, ὃν οἱ Σειληνοὶ φοροῦσι. Κωμικὴ δὲ ἐ-
σθὴς, ἐξωμίς. ἔστι δὲ χιτὼν λευκὸς, ἄσημος, κατὰ τὴν
119 ἀριστερὰν πλευρὰν ῥαφὴν οὐκ ἔχων. *γερόντων δὲ
φόρημα καμπύλη, φοινικὶς, ἢ μελάμπορφυρον ἱμά-
τιον. φόρημα νεωτέρων πήρα, βακτηρία, διφθέρα,
ἐπὶ τῶν ἀγροίκων. καὶ πορφυρᾷ δὲ ἐσθῆτι ἐχρῶντο
οἱ νεανίσκοι. οἱ δὲ παράσιτοι, μελαίνῃ, ἢ φαιᾷ. πλὴν
ἐν Σικυωνίῳ, λευκῇ, ὅτε μέλλει γαμεῖν ὁ παράσιτος.
Τῇ δὲ τῶν δούλων ἐξωμίδι καὶ ἱματίδιόν τι πρόσ-
κειται λευκὸν, ὃ ἐγκόμβωμα λέγεται, ἢ ἐπίῤῥημα.
Τῷ δὲ μαγείρῳ, διπλῆ, ἄγναπτος ἡ ἐσθής. Ἡ δὲ γυ-
ναικῶν ἐσθὴς κωμικῶν, ἡ μὲν τῶν γραῶν, μηλίνη, ἢ
120 ἀερίνη, πλὴν ἱερειῶν· ταύταις δὲ, λευκή. *Αἱ δὲ μα-
στροποὶ, ἢ μητέρες ἑταιρῶν, ταινίδιόν τι πορφυροῦν
περὶ τὴν κεφαλὴν ἔχουσιν. Ἡ δὲ τῶν νέων, λευκὴ,
ἢ βυσσίνη. Ἐπικλήρων δὲ, λευκὴ, κροσσωτή. Πορνο-
βοσκοὶ δὲ, χιτῶνι βαπτῷ, καὶ ἀνθεινῷ περιβολαίῳ
ἐνδέδυνται, καὶ ῥάβδον εὐθεῖαν φέρουσιν· ἄρεσκος
καλεῖται ἥδε ἡ ῥάβδος. Τοῖς δὲ παρασίτοις πρόσε-
στι καὶ στλεγγὶς, καὶ λήκυθος, ὡς τοῖς ἀγροίκοις λα-
γωβόλον. ἐνίαις δὲ γυναιξὶ καὶ παράπηχυ, καὶ συμ-
μετρία, ὅπερ ἐστὶ χιτὼν ποδήρης, ἁλουργὴς κύκλῳ.

121 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ.

Περὶ θεάτρου καὶ τῶν περὶ αὐτό.

Ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ θέατρον οὐ μικρὸν μέρος ἐστὶ τῶν μουσικῶν, αὐτὸ μὲν ἂν εἴποις θέατρον, καὶ Διονυσιακὸν θέατρον, καὶ Ληναϊκόν. καὶ τὸ πλῆθος, θεατάς. καὶ Ἀριστοφάνης δὲ συνθεάτριαν εἴρηκεν. ὥστ'

οὐ θεατὴν μόνον εἴποι τις ἄν, ἀλλὰ καὶ θεάτριαν.
κατὰ δὲ Πλάτωνα, καὶ θεατροκρατίαν. τοὺς δ' ἀνα-
βαθμοὺς, καὶ βάθρα, καὶ ἕδρας, καὶ ἑδώλια, καὶ
ἑδωλιάζειν, τὸ συγκαθίζειν. πρῶτον δὲ ξύλον, ἡ
προεδρία, μάλιστα μὲν δικαστῶν. ἐφ' ἂν καὶ τὸν
πρῶτον καθίζοντα, πρωτόβαθρον Ἐπικράτης φησὶν
ὁ κωμῳδοδιδάσκαλος. *Ἴσως δ' ἂν καὶ ἐπὶ θεά- 122
τρου κατὰ χρῆσιν λέγοιτο. τὸ μέντοι τὰ ἑδώλια ταῖς
πτέρναις κατακρούειν, πτερνοκοπεῖν ἔλεγον. ἐποίουν
δὲ τοῦτο, ὁπότε τινὰ ἐκβάλλοιεν. ἀφ' οὗ καὶ τὸ κλώ-
ζειν, καὶ συρίττειν. ἐκαλεῖτο δέ τι καὶ βουλευτικὸν
μέρος τοῦ θεάτρου, καὶ ἐφηβικόν. ἔξεστι δὲ καὶ τὸ
παραπέτασμα, αὐλαίαν καλεῖν, Ὑπερίδου εἰπόντος ἐν
τῷ κατὰ Πατροκλέους, οἱ δὲ ἐννέα ἄρχοντες εἱστιῶντο
ἐν τῇ Στοᾷ, περιφραξάμενοί τι μέρος αὐτῆς αὐλαίαις.

* Περὶ μερῶν θεάτρου. 123

Μέρος θεάτρου, καὶ πυλὶς, καὶ ψαλὶς, καὶ κα-
τατομὴ, κερκίδες, σκηνὴ, ὀρχήστρα, λογεῖον, προσκή-
νιον, παρασκήνια, ὑποσκήνια. καὶ σκηνὴ μὲν, ὑποκρι-
τῶν ἴδιον. ἡ δὲ ὀρχήστρα, τοῦ χοροῦ, ἐν ᾗ καὶ ἡ
θυμέλη, εἴτε βῆμά τι οὖσα, εἴτε βωμός. ἐπὶ δὲ τῆς
σκηνῆς καὶ ἀγυιεὺς ἔκειτο βωμὸς πρὸ τῶν θυρῶν,
καὶ τράπεζα, πέμματα ἔχουσα. ἢ θεωρὶς ὠνομάζετο, ἢ θυ-
ωρίς. Ἐλεὸς δ' ἦν τράπεζα ἀρχαία, ἐφ' ἣν πρὸ Θέσπιδος
εἷς τις ἀναβὰς τοῖς χορευταῖς ἀπεκρίνατο. *τὸ δὲ ὑ- 124
ποσκήνιον, κίοσι, καὶ ἀγαλματίοις ἐκεκόσμητο, πρὸς
τὸ θέατρον τετραμμένον, ὑπὸ τὸ λογεῖον κείμενον.
τριῶν δὲ τῶν κατὰ τὴν σκηνὴν θυρῶν ἡ μέση μὲν,
βασίλειον, ἢ σπήλαιον, ἢ οἶκος ἔνδοξος, ἢ πᾶν τὸ
πρωταγωνιστοῦν τοῦ δράματος. ἡ δὲ δεξιὰ, τοῦ δευ-
τεραγωνιστοῦντος καταγώγιον. ἡ δὲ ἀριστερὰ, ἢ τὸ
εὐτελέστατον ἔχει πρόσωπον, ἢ ἱερὸν ἐξηρημωμένον,
ἢ ἄοικός ἐστιν. *ἐν δὲ τραγῳδίᾳ ἡ μὲν δεξιὰ θύρα, 125
ξενών ἐστιν. εἱρκτὴ δὲ, ἡ λαιά. τὸ δὲ κλίσιον ἐν κω-
μῳδίᾳ παράκειται παρὰ τὴν οἰκίαν, παραπέτασμα

δηλούμενον. καὶ ἔστι μὲν σταθμὸς ὑποζυγίων, καὶ αἱ θύραι αὐτοῦ μείζους δοκοῦσι, καλούμεναι κλισιάδες, πρὸς τὸ καὶ τὰς ἁμάξας εἰσελαύνειν, καὶ τὰ σκευοφόρα. ἐν δὲ Ἀντιφάνους Ἀκεστρίαις καὶ ἐργαστήριον γέγονε τὸ καλούμενον κλίσιον. ὃ πρότερόν ποτ' ἦν τοῖς ἐξ ἀγροῦ βουσὶ σταθμὸς, καὶ τοῖς ὄνοις, πεποίηκεν ἐργαστήριον.
126 * παρ' ἑκάτερα δὲ τῶν δύο θυρῶν τῶν περὶ τὴν μέσην, ἄλλαι δύο εἶεν ἂν, μία ἑκατέρωθεν, πρὸς ἃς αἱ περίακτοι συμπεπήγασιν. ἡ μὲν δεξιὰ, τὰ ἔξω πόλεως δηλοῦσα, ἡ δ' ἀριστερὰ, τὰ ἐκ πόλεως. μάλιστα τὰ ἐκ λιμένος. καὶ θεούς τε θαλαττίους ἐπάγει, καὶ πάνθ' ὅσα ἐπαχθέστερα ὄντα ἡ μηχανὴ φέρειν ἀδυνατεῖ. εἰ δὲ ἐπιστρέφοιεν αἱ περίακτοι, ἡ δεξιὰ μὲν ἀμείβει τόπον· ἀμφότεραι δὲ χώραν ὑπαλλάττουσι. τῶν μέντοι παρόδων ἡ μὲν δεξιὰ ἀγρόθεν, ἢ ἐκ λιμένος, ἢ ἐκ πόλεως ἄγει·
127 * οἱ δὲ ἀλλαχόθεν πεζοὶ ἀφικνούμενοι, κατὰ τὴν ἑτέραν εἰσίασιν. εἰσελθόντες δὲ κατὰ τὴν ὀρχήστραν, ἐπὶ τὴν σκηνὴν διὰ κλιμάκων ἀναβαίνουσι. τῆς δὲ κλίμακος οἱ βαθμοὶ, κλιμακτῆρες καλοῦνται. εἶεν δ' ἂν τῶν ἐκ θεάτρου καὶ ἐκκύκλημα, καὶ μηχανὴ, καὶ ἐξώστρα, καὶ σκοπὴ, καὶ τεῖχος, καὶ πύργος, καὶ φρυκτώριον, καὶ διστεγία, καὶ κεραυνοσκοπεῖον, καὶ βροντεῖον, καὶ θεολογεῖον, καὶ γέρανος, καὶ αἰῶραι, καὶ καταβλήματα, καὶ ἡμικύκλιον, καὶ στροφεῖον, καὶ ἡμιστρόφιον, καὶ χαρώνιοι κλίμακες, καὶ ἀναπιέσματα.
128 * καὶ τὸ μὲν ἐκκύκλημα, ἐπὶ ξύλων, ὑψηλὸν βάθρον, ᾧ ἐπίκειται θρόνος. δείκνυσι δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τὴν σκηνὴν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀπόρρητα πραχθέντα. καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ ἔργου καλεῖται ἐγκυκλεῖν. ἐφ' οὗ δὲ εἰσάγεται τὸ ἐγκύκλημα, εἰσκύκλημα ὀνομάζεται· καὶ χρὴ τοῦτο νοεῖσθαι καθ' ἑκάστην θύραν, οἱονεὶ, καθ' ἑκάστην οἰκίαν. ἡ μηχανὴ δὲ θεοὺς δείκνυσι, καὶ ἥρωας τοὺς ἐν ἀέρι, Βελλεροφόντας, ἢ Περσέας· καὶ κεῖται κατὰ τὴν ἀριστερὰν πάροδον, ὑπὲρ τὴν σκηνὴν τὸ ὕψος.
129 * ὃ δὲ ἐν τραγῳδίᾳ μηχανὴ, τοῦτο ἐν κωμῳδίᾳ

κράδη. δῆλον δὲ ὅτι συκῆς ἐστι μίμησις. κράδην γὰρ
τὴν συκῆν καλοῦσιν οἱ Ἀττικοί. τὴν δὲ ἐξώστραν
ταὐτὸν τῷ ἐγκυκλήματι νομίζουσιν. ἡ σκοπὴ δὲ πε-
ποίηται κατασκόποις, ἢ τοῖς ἄλλοις ὅσοι προσκοποῦ-
σι. καὶ τὸ τεῖχος, καὶ ὁ πύργος, ὡς ἀπὸ ὕψους ἰδεῖν.
τὸ δὲ φρυκτώριον τῷ ὀνόματι δηλοῖ τὸ ἔργον. ἡ δὲ
διστεγία, ποτὲ μὲν ἐν οἴκῳ βασιλείῳ, διῆρες δωμά-
τιον, οἷον ἀφ' οὗ ἐν Φοινίσσαις ἡ Ἀντιγόνη βλέπει
τὸν στρατόν· ποτὲ δὲ κέραμος, ἀφ' οὗ καὶ βάλλουσι
τῷ κεράμῳ. *ἐν δὲ κωμῳδίᾳ ἀπὸ τῆς διστεγίας πορ- 130
νοβοσκοί τινες κατοπτεύουσι, ἢ γρᾴδια ἢ γύναια κα-
ταβλέπει. κεραυνοσκοπεῖον δὲ καὶ βροντεῖον, τὸ μέν
ἐστι περίακτος ὑψηλή· τὸ δὲ βροντεῖον, ὑπὸ τὴν σκη-
νὴν ὄπισθεν, ἀσκοὶ ψήφων ἔμπλεοι διωκόμενοι φέ-
ρονται κατὰ χαλκωμάτων. ἀπὸ δὲ τοῦ θεολογείου,
ὄντος ὑπὲρ τὴν σκηνὴν, ἐν ὕψει ἐπιφαίνονται θεοί, ὡς ὁ
Ζεὺς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἐν Ψυχοστασίᾳ. ἡ δὲ γέρα-
νος μηχάνημά τί ἐστιν ἐκ μετεώρου καταφερόμενον,
ἐφ' ἁρπαγῇ σώματος, ᾧ κέχρηται ἡ Ἠὼς ἁρπάζουσα
τὸ σῶμα τοῦ Μέμνονος. *αἰώρας δ' ἂν εἴποις τοὺς 131
κάλως, οἳ κατήρτηνται ἐξ ὕψους, ἀνέχειν τοὺς ἐπὶ
τοῦ ἀέρος φέρεσθαι δοκοῦντας ἥρως ἢ θεούς. κα-
ταβλήματα δὲ, ὑφάσματα, ἢ πίνακες ἦσαν, ἔχοντες
γραφὰς, τῇ χρείᾳ τῶν δραμάτων προσφόρους· κατε-
βάλλετο δὲ ἐπὶ τὰς περιάκτους, ὄρος δεικνύντα, ἢ
θάλατταν, ἢ ποταμὸν , ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. τῷ δὲ ἡ-
μικυκλίῳ, τὸ μὲν σχῆμα, ὄνομα· ἡ δὲ θέσις, κατὰ τὴν
ὀρχήστραν· *ἡ δὲ χρεία, δηλοῦσα πόρρω τινὰ τῆς πό- 132
λεως τόπον, ἢ τοὺς ἐν θαλάττῃ νηχομένους. ὥσπερ
καὶ τὸ στροφεῖον, ὃ τοὺς ἥρως ἔχει, τοὺς εἰς τὸ
θεῖον μεθεστηκότας, ἢ τοὺς ἐν πελάγει, ἢ πολέμῳ τε-
λευτῶντας. αἱ δὲ χαρώνιοι κλίμακες, κατὰ τὰς ἐκ τῶν
ἑδωλίων καθόδους κείμεναι, τὰ εἴδωλα ἀπ' αὐτῶν
ἀναπέμπουσι. τὰ δὲ ἀναπιέσματα, τὸ μέν ἐστιν ἐν
τῇ σκηνῇ, ὡς ποταμὸν ἀνελθεῖν, ἢ τι τοιοῦτον πρόσ-

ὠπὸν, τὸ δὲ περὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς, ἀφ' ὧν ἀνέβαινον Ἐριννύες.

133 * Περὶ προσώπων τραγικῶν.

Ἀλλὰ μὴν καὶ πρόσωπα, τὰ μὲν τραγικὰ εἴη ἄν, ξυρίας ἀνὴρ, λευκὸς, σπαρτοπόλιος, μέλας ἀνὴρ, ἀνὴρ ξανθὸς, ἀνὴρ ξανθότερος. οὗτοι μὲν γέροντες. Ὁ δὲ ξυρίας, πρεσβύτατος τῶν γερόντων, λευκότατος τὴν κόμην, προσκείμεναι τῷ ὄγκῳ αἱ τρίχες. ὄγκος δὲ ἐστι τὸ ὑπὲρ τὸ πρόσωπον ἀνέχον εἰς ὕψος, λαβδοειδεῖ τῷ σχήματι. τὸ δὲ γένειον, ἐν χρῷ κουρίας ἐστὶν
134 ὁ ξυρίας, ἐπιμήκης ὢν τὰς παρειάς. * Ὁ δὲ λευκὸς ἀνὴρ, πᾶς μέν ἐστι πολιὸς, βόστρυχοι δὲ περὶ τὴν κεφαλήν. καὶ τὸ γένειον πεπηγὸς, καὶ προπετὴς ὀφρῦς. καὶ παράλευκον τὸ χρῶμα. ὁ δὲ ὄγκος, βραχύς. Ὅ γε μὴν σπαρτοπόλιος δηλοῖ μὲν τὴν τῶν πολιῶν φύσιν, μέλας δέ ἐστι καὶ ὕπωχρος. Ὁ δὲ μέλας ἀνὴρ, ἀπὸ μὲν τῆς χροιᾶς ἔχων τοὔνομα, οὖλος δὲ τὸ γένειον, καὶ τὴν κόμην, τραχὺς τὸ πρόσωπον, καὶ μέγας
135 ὁ ὄγκος. * Ὁ δὲ ξανθὸς ἀνὴρ ξανθοὺς ἔχει βοστρύχους, καὶ ὄγκον ἥττω, καὶ ἔστιν εὔχρους. ὁ δὲ ξανθότερος, τὰ μὲν ἄλλα ὅμοιος, ὕπωχρος δὲ μᾶλλον, καὶ δηλοῖ νοσοῦντας. τὰ δὲ νεανίσκων πρόσωπα, πάγχρηστος, οὖλος, πάρουλος, ἁπαλὸς, πιναρὸς, δεύτερος πιναρὸς, ὠχρὸς, πάρωχρος. Ὁ δὲ πάγχρηστος, πρεσβύτατος τῶν νεανίσκων, ἀγένειος, εὔχρους, μελαι-
136 νόμενος, δασεῖαι καὶ μέλαιναι αἱ τρίχες. * Ὁ δὲ οὖλος, ξανθὸς, ὑπέρογκος. αἱ τρίχες τῷ ὄγκῳ προσπεπήγασιν, ὀφρύες ἀνατέτανται, βλοσυρὸς τὸ εἶδος. Ὁ δὲ πάρουλος, τἆλλα ἐοικὼς τῷ πρὸ αὐτοῦ, μᾶλλον νεανίζει. Ὁ δὲ ἁπαλὸς, βοστρύχοις ξανθὸς, λευκόχρους, φαιδρὸς, πρέπων θεῷ καλῷ. Ὁ δὲ πιναρὸς, ὀγκώδης, ὑποπέλιδνος, κατηφὴς, δυσπινὴς, ξανθοκόμης, ξανθῇ κόμῃ ἐπικομῶν. Ὁ δὲ δεύτερος πιναρὸς τοσοῦτον τοῦ προτέρου ἰσχνότερος, ὅσον καὶ νεώτε-
137 ρος καὶ ἐπίκομος. * Ὁ δὲ ὠχρὸς φρυγανός ἐστι ταῖς

σιμὸς, καὶ περίκομος, ὑπόξανθος, νοσώδης τὴν χρό-
αν, οἷος εἰδώλῳ, ἢ τραυματίᾳ πρέπειν. Ὁ δὲ πάρω-
χρος τὰ μὲν ἄλλα οἷος ὁ πάγχρηστος· ὠχριᾷ δὲ,
ὡς νοσοῦντα, ἢ ἐρῶντα δηλοῦν. Τὰ μέντοι τῶν θε-
ραπόντων πρόσωπα; διφθερίας, σφηνοπώγων, ἀνάσι-
μος. Ὁ μὲν διφθερίας, ὄγκον οὐκ ἔχων, περίκρανον
ἔχει, καὶ τρίχας ἐκτενισμένας λευκὰς, πρόσωπον ὕπω-
χρόν τε καὶ ὑπόλευκον, καὶ μυκτῆρα τραχὺν, ἐπισκύ-
νιον μετέωρον, ὀφθαλμοὺς σκυθρωπούς. *ὕπωχρος δ' 138
ἐστὶ καὶ τὸ γένειον προσαλαίτερος. Ὁ δὲ σφηνοπώ-
γων, ἀκμάζει, καὶ ὄγκον ὑψηλὸν ἔχει καὶ πλατὺν,
κοιλαινόμενον ἐν τῇ περιφορᾷ. ξανθὸς, τραχὺς, ἐρυ-
θρὸς, πρέπων ἀγγέλῳ. Ὁ δὲ ἀνάσιμος, ὑπέρογκος,
ξανθὸς, ἐκ μέσου ἀνατέτανται αἱ τρίχες, ἀγένειός ἐ-
στιν, ὑπέρυθρος. καὶ οὗτος ἀναγγέλλει. Τὰ δὲ τῶν
γυναικῶν πρόσωπα: πολιὰ κατάκομος, γρᾳΐδιον ἐλεύ-
θερον, γρᾳΐδιον οἰκετικὸν, μεσόκουρος, διφθερῖτις,
κατάκομος, ὠχρὰ, πρόσφατος, κούριμος παρθένος.
*Ἡ μὲν πολιὰ κατάκομος, ὑπὲρ τὰς ἄλλας τήν τε ἡ- 139
λικίαν καὶ τὴν ἀξίωσιν, λευκόκομος, μετρία τὸν ὄγκον,
ὕπωχρος. πάλαι δὲ παράχρωμος ἐκαλεῖτο. Τὸ δ' ἐλεύ-
θερον γρᾳΐδιον, ὑπόξανθον τὴν χροιὰν καὶ τὴν πολι-
άν, μικρὸν ὄγκον ἔχον, μέχρι τῶν κλειδῶν αἱ τρίχες,
ὑποφαίνει συμφοράν. Τὸ δὲ οἰκετικὸν γρᾳΐδιον, περί-
κρανον ἐξ ἀρνακίδων ἀντὶ ὄγκου ἔχει, καὶ ῥυσσόν ἐ-
στι τὰς σάρκας. Τὸ δὲ οἰκετικὸν μεσόκουρον, καὶ
βραχὺς ὄγκος, χρόα λευκὴ, πάρωχρος, οὐ πάντα πο-
λιόν. *Ἡ δὲ διφθερῖτις, νεωτέρα ἐκείνης, καὶ ὄγκον 140
οὐκ ἔχει. Ἡ δὲ κατάκομος ὠχρὰ, μέλαινα τὴν κόμην,
βλέμμα λυπηρόν. τὸ δὲ χρῶμα ἐκ τοῦ ὀνόματος. Ἡ
δὲ μεσόκουρος ὠχρὰ, ὁμοία τῇ κατακόμῳ, πλὴν ὅσα
ἐκ μέσου κέκαρται. Ἡ δὲ μεσόκουρος πρόσφατος, τὴν
μὲν κουρὰν ἔχει κατὰ τὴν πρὸ αὐτῆς· οὐκ ἔχει δὲ
κατὰ τὴν ὠχρότητα. Ἡ δὲ κούριμος παρθένος ἀν-
τὶ ὄγκου ἔχει τριχῶν κατεψηγμένων διάκρισιν. καὶ βρα-
χέα ἐν κύκλῳ περικέκαρται· ὕπωχρος δὲ τὴν χρόαν.

141 *Ἡ δὲ ἑτέρα κούριμος παρθένος, τὰ ἄλλα ὁμοίως, πλὴν τῆς διακρίσεως καὶ τῶν κύκλῳ βοστρύχων, ὡς ἐκ πολλοῦ δυστυχοῦσα. Ἡ δὲ κόρη, νεαρὸν πρόσωπον, οἷον ἂν Δαναῒς γένοιτο ἢ ἄλλη παιδίσκη. Τὰ δὲ ἔνσκευα πρόσωπα, Ἀκταίων ἐστὶ κερασφόρος, ἢ Φινεὺς τυφλὸς, ἢ Θάμυρις, τὸν μὲν ἔχων γλαυκὸν ὀφθαλμὸν, τὸν δὲ μέλανα. ἢ Ἄργος πολυόφθαλμος, ἢ Τυρὼ πελιδνὴ τὰς παρειὰς παρὰ Σοφοκλεῖ. τοῦτο δ' ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς Σιδηροῦς πληγαῖς πέπονθεν. ἢ Εὐίππη ἡ Χείρωνος, ὑπαλλαττομένη εἰς ἵππον παρ' Εὐριπίδῃ.

142 * ἢ Ἀχιλλεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ ἄκοσμος. ἢ Ἀμυμώνη, ἢ ποταμὸς, ἢ ὄρος, ἢ Γοργὼ, ἢ δίκη, ἢ θάνατος, ἢ ἐριννὺς, ἢ λύσσα, ἢ οἶστρος, ἢ ὕβρις, ἢ Κένταυρος, ἢ Τιτὰν, ἢ Γίγας, ἢ Ἰνδὸς, ἢ Τρίτων. τάχα δὲ καὶ πόλις, καὶ Πρίαμος, καὶ Πειθὼ, καὶ Μοῦσαι, καὶ Ὧραι, καὶ Μιθάκου νύμφαι, καὶ Πλειάδες, καὶ ἀπάτη, καὶ μέθη, καὶ ὄκνος, καὶ φθόνος. ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἴη καὶ κωμικά.

Περὶ προσώπων Σατυρικῶν.

Σατυρικὰ δὲ πρόσωπα, Σάτυρος πολιὸς, Σάτυρος γενειῶν, Σάτυρος ἀγένειος, Σειληνὸς πάππος. τὰ δ' ἄλλα, ὅμοια τὰ πρόσωπα, πλὴν ὅσοις ἐκ τῶν ὀνομάτων αἱ παραλλαγαὶ δηλοῦνται, ὥσπερ καὶ ὁ πάππας ὁ Σειληνὸς τὴν ἰδέαν ἐστὶ θηριωδέστερος.

143 *Περὶ προσώπων κωμικῶν.

Τὰ δὲ κωμικὰ πρόσωπα, τὰ μὲν τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας, ὡς ἐπιπολὺ τοῖς προσώποις ὧν ἐκωμῴδουν ἀπεικάζετο, ἢ ἐπὶ τὸ γελοιότερον ἐσχημάτιστο. Τὰ δὲ τῆς νέας, πάππος πρῶτος, πάππος ἕτερος, ἡγεμὼν, πρεσβύτης μακροπώγων, ἢ ἐπισείων, Ἑρμώνειος, σφηνοπώγων, Λυκομήδειος, πορνοβοσκὸς, Ἑρμώνειος δεύτερος. οὗτοι μὲν γέροντες. Ὁ μὲν πρῶτος πάππος, πρεσβύτατος, ἐν χρῷ κουρίας, ἡμερώτατος τὰς ὀφρῦς, εὐγένειος, ἰσχνὸς τὰς παρειὰς, τὴν ὄψιν κα-

τηφῆς, λευκὸς τὸ χρῶμα, τὸ πρόσωπον, τὸ μέτωπον ὑπόφαιδρος. Ὁ δ' ἕτερος πάππος, ἰσχνότερος, καὶ 144 ἐντονώτερος τὸ βλέμμα, καὶ λυπηρὸς, ὕπωχρος, εὐγένειος, πυρρόθριξ, ὠτοκάταξις. Ὁ δὲ ἡγεμὼν, πρεσβύτης, στεφάνην τριχῶν περὶ τὴν κεφαλὴν ἔχων, ἐπίγρυπος, πλατυπρόσωπος, τὴν ὀφρὺν ἀνατέταται τὴν δεξιάν. Ὁ δὲ πρεσβύτης, μακροπώγων, καὶ ἐπισείων, στεφάνην τριχῶν περὶ τὴν κεφαλὴν ἔχων, εὐπώγων ἐστὶ, καὶ οὐκ ἀνατέταται τὰς ὀφρῦς, νωθρὸς δὲ τὴν ὄψιν. Ὁ δὲ Ἑρμώνειος, ἀναφαλαντίας, εὐπώγων, ἀνατέταται τὰς ὀφρῦς, τὸ βλέμμα δριμύς. Ὁ δὲ πορ- 145 νοβοσκὸς τἄλλα μὲν ἔοικε τῷ Λυκομηδείῳ, τὰ δὲ χείλη ὑποσέσηρε, καὶ συνάγει τὰς ὀφρῦς, καὶ ἀναφαλαντίας ἐστὶν, ἢ φαλακρός. Ὁ δὲ δεύτερος Ἑρμώνειος, ἀπεξυρημένος ἐστὶ καὶ σφηνοπώγων. Ὁ δὲ σφηνοπώγων, ἀναφαλαντίας, ὀφρῦς ἀνατεταμέναι, ὀξυγένειος, ὑποδύστροπος. Ὁ δὲ Λυκομήδειος, οὐλοκόμος, μακρογένειος, ἀνατείνει τὴν ἑτέραν ὀφρὺν, πολυπραγμοσύνην παρενδείκνυται. Τὰ δὲ τῶν νεανί- 146 σκων, πάγχρηστος νεανίσκος, μέλας νεανίσκος, οὖλος νεανίσκος, ἁπαλὸς, ἄγροικος, ἐπίσειστος, δεύτερος κόλαξ, παράσιτος, εἰκονικὸς, Σικελικός. Ὁ μὲν πάγχρηστος, ὑπέρυθρος, γυμναστικὸς, ὑποκεχρωσμένος, ῥυτίδας ὀλίγας ἔχων ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ στεφάνην τριχῶν, ἀνατεταμένος τὰς ὀφρῦς. Ὁ δὲ μέλας νεανίσκος, νεώτερος, καθειμένος τὰς ὀφρῦς, πεπαιδευμένῳ, ἢ φιλογυμναστῇ ἐοικώς. Ὁ δὲ οὖλος νεανίσκος, 147 καλὸς, νέος, καὶ ὑπέρυθρος τὸ χρῶμα. αἱ δὲ τρίχες κατὰ τοὔνομα. ὀφρῦς ἀνατέτανται, καὶ ῥυτὶς ἐπὶ τοῦ μετώπου μία μόνον. Ὁ δὲ ἁπαλὸς νεανίσκος, τρίχας μὲν κατὰ τὸν πάγχρηστον, πάντων δὲ νεώτατος, λευκὸς, σκιατραφίας, ἁπαλότητα δηλῶν. Τῷ δὲ ἀγροίκῳ τὸ μὲν χρῶμα μελαίνεται, τὰ δὲ χείλη πλατέα, καὶ ἡ ῥὶς σιμὴ, καὶ στεφάνη τριχῶν. Τῷ δὲ ἐπισείστῳ στρατιώτῃ ὄντι καὶ ἀλαζόνι, καὶ τὴν χροιὰν μέλανι, καὶ τὴν κόμην, ἐπισείονται αἱ τρίχες. ὥσπερ καὶ τῷ δευτέρῳ ἐπισεί-

148 ἁπαλωτέρῳ ὄντι, καὶ ξανθῷ τὴν κόμην. * Κό-
λαξ δὲ καὶ παράσιτος, μέλανες, οὐ μὴν ἔξω παλαί-
στρας, ἐπίγρυποι, εὐπαθεῖς. Τῷ δὲ παρασίτῳ μᾶλ-
λον κατέακται τὰ ὦτα, καὶ φαιδρότερός ἐστιν, ὥσπερ ὁ
κόλαξ ἀνατέτακε δὲ κακοηθέστερον τὰς ὀφρῦς. Ὁ δὲ
εἰκονικὸς ἔχει μὲν ἐμπεπαρμένας τὰς πολιὰς, καὶ ἀ-
ποξυρᾶται τὸ γένειον, εὐπάρυφος δ' ἐστὶ καὶ ξένος.
Ὁ δὲ Σικελικὸς παράσιτός ἐστι τρίτος. Τὰ δὲ δού-
λων πρόσωπα κωμικὰ, πάππος, ἡγεμὼν, θεράπων,
κάτω τριχίας, ἢ κάτω τετριχωμένος, θεράπων οὖλος,
θεράπων μέσος, θεράπων τέττιξ, ἡγεμὼν ἐπίσειστος.
149 Ὁ μὲν πάππος μόνος τῶν θεραπόντων πολιός ἐ-
στι, καὶ δηλοῖ ἀπελεύθερον. Ὁ δὲ ἡγεμὼν θεράπων
σπεῖραν ἔχει τριχῶν πυῤῥῶν, ἀνατέτακε τὰς ὀφρῦς,
συνάγει τὸ ἐπισκύνιον· τοιοῦτος ἐν τοῖς δούλοις, οἷος
ἐν τοῖς ἐλευθέροις πρεσβύτης ἡγεμών. Ὁ δὲ κάτω τριχίας
ἢ κάτω τετριχωμένος, ἀναφαλαντίας ἐστὶ, πυῤῥόθριξ, ἀ-
νατεταμένος τὰς ὀφρῦς. Ὁ δὲ οὖλος θεράπων, οὔλας μὲν τὰς
τρίχας· εἰσὶ δὲ πυῤῥαὶ, ὥσπερ καὶ τὸ χρῶμα, καὶ ἀ-
150 ναφαλαντίας ἐστὶ, καὶ διάστροφος τὴν ὄψιν. * Ὁ δὲ
θεράπων μέσος, φαλακρὸς, πυῤῥός ἐστιν. Ὁ δὲ θε-
ράπων τέττιξ, μέλας, φαλακρὸς, διάστροφος τὴν ὄ-
ψιν, δύο ἢ τρία βοστρύχια μέλανα ἐπικείμενος, καὶ
ὅμοια ἐν τῷ γενείῳ. Ὁ δὲ ἐπίσειστος ἡγεμὼν ἔοικε
τῷ ἡγεμόνι θεράποντι, πλὴν περὶ τὰς τρίχας. Τὰ δὲ
τῶν γυναικῶν, γρᾴδιον ἰσχνὸν ἢ λυκαίνιον, γραῦς
παχεῖα, γρᾴδιον οἰκουρὸν, ἢ οἰκετικὸν, ἢ ὀξύ. Τὸ
μὲν λυκαίνιον, ὑπόμηκες, ῥυτίδες λεπταὶ, καὶ πυκναὶ,
151 λευκὸν, ὕπωχρον, στρεβλὸν τὸ ὄμμα. * Ἡ δὲ παχεῖα
γραῦς παχείας ἔχει ῥυτίδας ἐν εὐσαρκίᾳ, καὶ ταινί-
διον τὰς τρίχας περιλαμβάνον. Τὸ δὲ οἰκουρὸν γρᾴ-
διον, σιμὸν, ἐν ἑκατέρᾳ τῇ σιαγόνι, ἑκατέρωθεν ἀνὰ
δύο ἔχει γομφίους. Νέων δὲ γυναικῶν πρόσωπα,
λεκτικὴ, οὔλη, κόρη, ψευδοκόρη, ἑτέρα ψευδοκόρη,
σπαρτοπόλιος λεκτικὴ, παλλακὴ, ἑταιρικὸν τέλειον,
ἑταιρίδιον ὡραῖον, διάχρυσος ἑταίρα, ἑταίρα διάμι-

τερος, λαμπάδιον, ἅβρα περίκουρος, θεραπαινίδιον παράψηστον. Ἡ μὲν λεκτική, περίκομος, ἠσυχῇ παρεψημέναι αἱ τρίχες, ὀρθαὶ ὀφρύες, χρόα λευκή. Ἡ δὲ οὔλη, τῇ τριχώσει παραλλάττει. Ἡ δὲ κόρη, διάκρισιν ἔχει παρεψημένων τῶν τριχῶν, καὶ ὀρθὰς ὀφρῦς, καὶ μελαίνας, καὶ λευκότητα ὕπωχρον ἐν τῇ χρόᾳ. Ἡ δὲ ψευδοκόρη, λευκοτέρα τὴν χρόαν, καὶ περὶ τὸ βρέγμα δέδεται τὰς τρίχας, καὶ ἔοικε νεογάμῳ. Ἡ δὲ ἑτέρα ψευδοκόρη, διαγινώσκεται μόνῳ τῷ ἀδιακρίτῳ τῆς κόμης. *Ἡ δὲ σπαρτοπόλιος λεκτικὴ δηλοῖ τῷ 153 ὀνόματι τὴν ἰδέαν, μηνύει δὲ ἑταίραν πεπαυμένην τῆς τέχνης. Ἡ δὲ παλλακὴ ταύτῃ μὲν ἔοικε, περίκομος δέ ἐστι. Τὸ δὲ τέλειον ἑταιρικόν, τῆς ψευδοκόρης ἐστὶν ἐρυθρότερον, καὶ βοστρύχους ἔχει περὶ τὰ ὦτα. Τὸ δὲ ἑταιρίδιον ἀκαλλώπιστόν ἐστι, ταινιδίῳ τὴν κεφαλὴν περιεσφιγμένον. Ἡ δὲ διάχρυσος ἑταίρα πολὺν ἔχει τὸν χρυσὸν ἐπὶ τῇ κόμῃ. *Ἡ δὲ διάμι- 154 τρος ἑταίρα μίτρᾳ ποικίλῃ τὴν κεφαλὴν κατείληπται. Τὸ δὲ λαμπάδιον ἰδέαν τριχῶν ἔχει πλέγματος εἰς ὀξὺ ἀπολήγοντος, ἀφ' οὗ καὶ κέκληται. Ἡ δὲ ἅβρα περίκουρος, θεραπαινίδιόν ἐστι περικεκαρμένον, χιτῶνι μόνῳ ὑπεζωσμένῳ λευκῷ χρώμενον. Τὸ δὲ παράψηστον θεραπαινίδιον διακέκριται τὰς τρίχας, ὑπόσιμόν τέ ἐστι καὶ δουλεύει ἑταίραις, ὑπεζωσμένον χιτῶνα κοκκοβαφῆ.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ. 155

Περὶ ἀστρονομικῶν ὀνομάτων.

*Ἐκ δὲ ἀστρονομίας ὀνόματα, ἀστρονόμος, ἀστρο- 1 νομική, ἀστρονομικός, ἀστρονομικῶς, ἀστρονομεῖν, ἀστρονομικώτατος, ἀστρονομία, μετεωρολογία, μετεωρολογικός, μετεωρολογικῶς, μετεωρολόγος. ἄστρων κατανόησις, φυσιολογία, φυσικός, φυσικῶς. ἄστρα, ἀστέρες, ἀστέρων περιφορά, περιαγωγή. ἄστρων στάσεις, ἀποστάσεις, ἐγκλίσεις, διαστήματα, εἴδη, ἰδέαι.

σχήματα ἀστέρων, δρόμος, περίοδος, περιδρομή, φῶς, 156 ἔλλαμψις, ἔκλαμψις, αὐγή, αἴγλη, * ἀστραπή. ἄστρα ἀπλανῆ, στάσιμα, ἀμετάθετα, ἀκίνητα, μόνιμα, ἑστηκότα, βιαιότερόν γε καὶ ἀφόρητα. πλανώμενα, καὶ ὡς Πλάτων, πλανητά, φορητά, φερόμενα, φορήματα, ἀπεριφόρητα, περιφερόμενα, περιιόντα, θέοντα, περιθέοντα, στρεφόμενα, περιστρεφόμενα, κυκλούμενα, εἱλούμενα, περιειλούμενα, περιαγόμενα. καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν πράγματα, μονή, στάσις. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων, φαυλότερα. καὶ πλάνη, φορά, περιφορά, ὁδός, περίοδος, δρόμος, περιδρομή, στροφή, περιστροφή, κύκλος, κύκλωσις, εἵλησις, περιείλησις, περιαγωγή. 157 ἡλίου μέτρα. * σελήνης σχήματα· μηνοειδής, ἀμφίκυρτος, ἡμίτομος, πανσέληνος. ἀνατολή, δύσις, ἀνοχή, δυσμή, ἑσπέρα, ἄρκτος, μεσημβρία. Ἐρεῖς δ' ἀνατέλλειν, ἀνίσχειν, ἀνέχειν, ἀναβαίνειν, προφαίνεσθαι, ἀναφαίνειν, ἀναλάμπειν, δύειν, δύεσθαι, καταδύεσθαι, κάτω ῥέπειν, κατακλίνεσθαι, ἀποκλίνειν, μεσημβριάζειν, ὑπὲρ κεφαλῆς ἑστάναι. τὸ γὰρ μεσουρανεῖν, Αἰγυπτίων. Ὅμηρος δ' αὐτὸ σεμνῶς λέγει·

ἦμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει.

158 * Λέγοις δ' ἂν καὶ κλίνοντος εἰς τὰ μεσημβρινὰ τοῦ ἡλίου, τοῦ θεοῦ, τοῦ ἄστρου. καὶ τοῦ ἄστρου μεσημβριάζοντος, τοῦ ἄστρου περιφλέγοντος, τοῦ ἀέρος ὑπὸ μεσοῦσαν τὴν ἡμέραν περιζέοντος. Οὐρανός, κόσμος, κύκλος, ζῶναι, ζῷα τὰ ἐν τῷ κύκλῳ, ἃ οἱ πολλοὶ ζῴδια καλοῦσιν. ἀφ' ὧν καὶ ζωδιακὸν κύκλον καὶ που καὶ ζώνην ἔμπυρον, διάπυρον, φλογώδη, περιφερῆ, περιπε- 159 φλεγμένην, ἣν καὶ διακεκαυμένην ὀνομάζουσι. * Τὴν δὲ κατεψυγμένην εἴποις ἄν, κρυώδη, κρυμώδη, ψυχράν, σκιεράν, κατάσκιον, ἀνήλιον, ἄπυρον. Πλειάδας, Ὑάδας, Ὠρίωνα, Ἄρκτους, Ἀρκτοῦρον, Ὄφιν, Ὀφιοῦχον, Στέφανον, ἀστέρα Σείριον. Καὶ τὰ πολυθρύλλητα ἐν τῷ κύκλῳ ζῴδια, καθ' ὃν οἱ ἀστέρες περιπολοῦνται. ἀστέρες, κομῆται, πωγωνίαι, δοκίδες, λαμ-

κάδες, γαλαξίας, κύκλος, ἶρις, νέφη, ἀστραπαί, βρονταί, σκηπτοί, καὶ στρόβιλοι. ταῦτα γὰρ πάντα καὶ ὁ περὶ τούτων λόγος ἀστρονομίᾳ ἂν προσήκοι.

* ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ. 160

Περὶ γεωμετρίας.

Ἐκ δὲ γεωμετρίας, γεωμέτρης, γεωμετρική, γεωμετρικός, γεωμετρικῶς, γεωμετρεῖν, γεωμετρικώτατα. γῆς ἀναμέτρησις, νομή, κλῆρος, κληρουχία, διαίρεσις, διανομή, διάγραμμα, σημεῖον, γραμμὴ εὐθεῖα, ἐπιφάνεια, ἐπίπεδος, γωνία, εὐθύγραμμος, κάθετος, περιφερής. σχήματα εὐθύγραμμα, πολύγωνα, τρίγωνα, τετράγωνα, ἰσόπλευρα, ἑτερομήκη, ἰσοσκελῆ, σκαληνά. ὀρθὴ γωνία, ἀμβλεῖα, ὀξεῖα, ἐπίπεδα, στερεά. * ὄρ- 161
θιον σχῆμα, κύκλος, ἐπίπεδον, κέντρον, διάμετρον, ἡμικύκλιον, τρίπλευρον, τετράπλευρον, πολύπλευρον, ἑτεροσκελές, ὀρθογώνιον, ἀμβλυγώνιον, ὀξυγώνιον. Μέτρα, πλευραί, ἰσόμηκες, πρόμηκες, ἑτερόμηκες, βάθος ἔχον, ἀβαθές, εἰκοσαεδρές, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ἴσον, ἴσα, ἰσοῦν, ἀνισοῦν, ἰσάκις, ἰσοστάσιον. Σφαῖρα, πολυγώνιον, πόλος, γνώμων, ῥόμβος, στρογγύλον, περιφερές, ῥομβοειδές, δυνάμεις, δίπους, τρίπους, ἀκριτής, ἔπειτα καὶ δεκάποδος φησὶν ὁ Πλάτων, ἡμιποδία, εὐθύ, καμπύλον, τραπέζεια, παράλληλαι εὐθεῖαι, περὶ τὰ μέρη, ἀναλογίαι τὰ πρὸς ἀξίαν.

* ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ. 162

Περὶ ἀριθμητικῆς.

Ἐκ δὲ ἀριθμητικῆς, ἀριθμός, διαριθμεῖν, ἀριθμεῖν, ἐπαριθμεῖν, παραριθμεῖν, καταριθμεῖν, καταριθμεῖσθαι, συναριθμεῖν, ἰσάριθμον, ἐνάριθμα, ἐναρίθμητα, ἀνήριθμα, ἀνεξαρίθμητα, ἐξαριθμεῖσθαι, ἀνηριθμησάμην, ἐξαριθμήσομαι, διαριθμήσομαι, διαριθμηθέντος, ἀριθμητικός, ἐξαριθμητικός, ἀριθμητικῶς,

ἀριθμητικώτατος, ἀριθμητικώτατα, ἀριθμὸς ἄρτιος, περιττὸς, ἀρτιοπέρισσος. περισσάρτιος. ἀρτιάκις
163 ἄρτιος. *λογισμὸς, λογίζεσθαι, λογιστικὸς, λογιστικώτατος, λογιστικῶς, συλλογίζεσθαι, συλλογισμὸς, ἐπιλογίζεσθαι, ἀναλογισμὸς, ἀναλογίζεσθαι. πλῆθος, παμπληθὲς, ἰσοπληθὲς, πολυπληθία. ὡς Δημοσθένης καὶ Ὑπερίδης, πάμπολλα, πάμπολυ, πάνσμικρον, ὡς Πλάτων. πολλαχόθεν, πανταχόθεν, πάντοθεν. Ἀριστοφάνης δὲ ἔφη καὶ πλειστάχοθεν. Πολλὰ δὲ τὰ ἀπὸ τούτων ἐκ τόκου, καὶ εἰς τόκον, καὶ ἐν τόκῳ σχή-
164 ματα. *ὀλιγότης, ὀλίγον, ἐλάχιστον, ὀλίγιστον, πλέον, πλεῖον, πλειόνως, πλείους, πλεονάζειν, πλειστηριάζειν, ἔλαττον, ἐλάττων, ἐλαττονάκις, πολλαπλάσιον, πολλαπλασίων, πολλαπλασίονως, πολλαπλασίως, πολλαπλασιάζειν, πλεονασμὸς, ἀμύθητα. ἴσον, ἴσω, ἰσάκις, ἀπισοῦν, ἰσότης, ἴσωσις. Τετράγωνος ἀριθμὸς, τετραγωνίζειν. ἑτερομήκης ἀριθμὸς, τέλειος ἀριθμὸς, μονὰς, δυὰς, καὶ τὰ ἐφεξῆς, διπλάσιος, διπλασίων, διπλασιάζειν. καὶ ὁμοίως ἐπὶ τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν. διπλασιασμοῦ δὲ Ἀντιφῶν εἶπεν. ἡμιόλιος,
165 ἐπίτριτος, ἐπόγδοος, καὶ ὅσα τοιαῦτα. *ἥμισυ, ἡμισυτέταρτον. διατέμνειν τὸν ἀριθμὸν, δίχα τέμνειν, δίχα διαλαμβάνειν, ἀφαιρεῖν, διαιρεῖν, διαχωρίζειν, διακρίνειν. πολλοστημόριον, τριτημόριον, τεταρτημόριον, πεμπτημόριον, ὡς Πλάτων. ἑκτημόριον δὲ, οἱ παλαιοὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς. ἀπέραντον, πρόσθεσις ἀριθμοῦ, ἀφαίρεσις, ἄτομος ἀριθμὸς, δὶς δεκάκις, δυοδεκάκις, καὶ τὰ ὅμοια. μυριάκις, μυρίανδρος, μυριοφόρος, ὡς Θουκυδίδης. ὡς δὲ Δείναρχος. μυριαγωγοῦσα. καὶ τὸ δίδραχμοι ὁπλῖται, καὶ δίδραχμοι πυροί. καὶ παρὰ Κριτίᾳ, διδραχμιαῖοι.

166 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ.

Περὶ μετρικῆς.

Ἐκ δὲ μετρικῆς, μετρεῖν, ἀπομετρεῖν, ἀπομετρεῖσθαι, ἐπιμετρεῖν, ἐπιμετρεῖσθαι, προμετρεῖν, ἐκμε-

τρεῖν, παραμετρεῖν, μετρητικῶς, γεωμετρία, γεώμε-
τρον, μέτρησις, ἄμετρον, ἔκμετρον, σύμμετρον, ἀσύμμε-
τρον. καὶ ὡς Δημοσθένης, τῇ μετρήσει. μέτριον, μετριό-
της, μετρητὸν, διαμεμετρημένην ἡμέραν, διεμετροῦντο
τὸν σῖτον, μετριάζειν. καὶ προσμετροῦντας, Ὑπερίδης.
καὶ περιμετρεῖν, Ἰσαῖος. *προμετρητὸν, καὶ μετρικὸν 167
Δείναρχος. δίμετρον, τρίμετρον, καὶ ἐπίμετρον, συμμεμε-
τρημένως. καὶ συμμετρίας Ἀντιφῶν, καὶ Ἰσαῖος ἐκμε-
τρηθείς. καὶ Δείναρχος μετρονόμῳ τὸ ἐπὶ τῶν μέτρων.
καὶ δυσμέτρητον, Ἀντιφῶν. καὶ μετρητὰς οἴνου, Δη-
μοσθένης. καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς, ἀμέτρους Ξενοφῶν
εἴρηκε. τὸ δὲ ἄνευ μέτρου, ἄμετρον Πλάτων. καὶ τὴν
ἐν τῷ ποδὶ καὶ πρὸς τῇ λύρᾳ ἀμετρίαν.

* Μέτρων ὀνόματα. 168

Μέτρων δὲ ὀνόματα, μέδιμνος, ἡμιμέδιμνος, χοῖ-
νιξ, τριχοίνικον, πενταχοίνικον, καπίθη, ὡς Ξενο-
φῶν. ἀρτάβη, ὡς Ἡρόδοτος. ἡ δὲ δάκιξ, μέτρον ἑξα-
χοίνικον. μάρις δὲ, ἑξακότυλον. κοτύλη δὲ, τὸ τρί-
τον τῆς χοίνικος. ὁ δὲ μέδιμνος, χοίνικες ὀκτὼ καὶ
τεσσαράκοντα. ὁ δὲ ἡμιμέδιμνος, τέσσαρες καὶ εἴκο-
σιν. ὁ δὲ τριτεὺς, ἑκκαίδεκα. ὁ δὲ ἑκτεὺς, ὀκτώ. τὸ
δὲ ἡμίεκτον, τέσσαρες. οὐ μόνον δὲ ἡ κοτύλη καὶ ὑ-
γρῶν ἦν καὶ ξηρῶν μέτρον, ὡς πολλαχόθεν ἡ κωμῳδία ὑ-
ποδηλοῖ, ἀλλὰ καὶ κόφινος μέτρον Βοιώτιον, ἄμφω με-
τροῦν. Στράττις γοῦν φησιν ἐν τῷ Κινησίᾳ, τὰ δ' ἄλφιθ' 169
ὑμῖν πῶς ἐπώλουν; τεττάρων δραχμῶν μάλιστα τὸν
κόφινον. τί λέγεις; μέτρῳ ἐχρῶντο κοφίνῳ, ἢ τοῦ
ταῦθ' ὅτι οἶνου κόφινος, δυνάμενος τρεῖς χοὰς πυρ-
ρῶν ταυτὰ ταῖς κοφίναις. Κύπρον δὲ τὸ οὕτω καλού-
μενον εὕροις ἂν παρὰ Ἀλκαίῳ ἐν δευτέρῳ βιβλίῳ
μελῶν. καὶ ἡμίκυπρον, παρ' Ἱππώνακτι ἐν τῷ πρώ-
τῳ Ἰάμβων. καὶ κοτύλη, ἀμφορεὺς, χοεὺς, μετρεῖν,
χρουσιμετρεῖν. καὶ παραχρουσιχοίνικος, ἐν τῇ κωμῳδίᾳ,
χρουσιμετρῶν. ἰσοχειλῆ, ἐπιχειλῆ, ἐπίμεστα. *ἔστι δὲ ἰσο- 170
χειλῆ μὲν, τὰ πλήρη· ἐπιχειλῆ δὲ, τὰ κατωτέρω τοῦ

χείλους· ἐπίμεστα δὲ, τὰ ὑπέρχεια. ἐπὶ δὲ τῶν ὑγρῶν μέτρων τὰ οὐκ ἀπεψημένα. Τὸ δὲ ἀποψῶν ἐργαλεῖον, ἀπομάκτρα, ἢ σκυτάλη, ἢ περιστροφίς. ἡμιδεές, ἡμιπλήρωτον, ἡμίπλεον, ἐνδεές· ὑποδεᾶ δὲ, τὰ λίαν ἐνδεῆ. Ἔστι δὲ μετρητικῆς καὶ τὸ μέγα, σμικρὸν, πάμμεγα, πάμμικρον, πάμμηκες, πρόμηκες, ὑπέρμηκες, σύμμετρον, ὑπέρμετρον, καὶ πάλιν, ἔμπλεων, κατάπλεων, ὑπέρπλεων, καὶ πούς, πῆχυς, παλαιστὴ, δοχμὴ, πυγμὴ, ὀργυιὰ, καὶ ὅσα ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων μελῶν ἐστι, προειρημένα. καὶ πεντάπουν, καὶ πεντάπηχυ, καὶ τὰ ὅμοια.

171 ## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ.

Περὶ στατικῆς.

Ἀπὸ δὲ στατικῆς, στῆσαι, στήσασθαι, ἱστάναι, ἵστασθαι, στησάμενος, ἀποστῆσαι, ἀποστήσασθαι, ἀνστῆσαι, ἀντιστῆσαι, εὐθῦναι, ἀνελκύσαι, τείνειν· τοιοῦτον γάρ ἐστι τὸ Ὁμηρικόν,

καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα.

στατικὸς, στατικῶς, στατὴρ, ἰσοστάσιον, ζυγὰ, τρυτάνη, πλάστιγγες, σταθμοὶ, στάθμη, τάλαντα, κανὼν, ζυγὸς, ὁλκὴ, καθέλκειν, ἄγειν. Δημοσθένης
172 γάρ πού φησιν, ὃς ἦγε τριακοσίους δαρεικούς. βαρύνειν, ῥέπειν, ῥοπὴ, βάρος, βαρύτης, ἐλαφρότης, καταφέρειν, ἀναφέρειν, ἄχθος, ἐπαχθὲς, κοῦφον, κουφότης, ὄγκος, ἰσόρροπον, ἰσορρόπως, ἰσορροπία, ἑτερόρροπον, ἑτερορρόπως, ἑτερορροπία, ἀντίρροπον. βιαζόμενος δ' ἂν εἴποις καὶ ἀντίθετον. κλίνειν, ἀποκλίνειν, καταβαρεῖς εἶναι τὰς πλάστιγγας, ἐπιθεῖναι ταῖς πλάστιγξιν. ἀντιθεῖναι τὰ ἱστάμενα, καὶ σηκώματα, ὡς Ὑπερίδης. καὶ βαρύσταθμα, ὡς Ἀριστοφάνης. καὶ ἀνασηκωθῆναι δὲ λέγοιτ' ἂν τὸ προσθεῖναι τῷ ἀναφερομένῳ εἰς τὴν πρὸς τὸ βαρῦνον ἰσορροπίαν.

Σταθμῶν ὀνόματα. 173

Τὰ δὲ ὀνομαζόμενα στάθμια, σταθμὰ, στάσιμα, καὶ ἐπίσταθμα ὠνόμασε Κηφισόδωρος ὁ κωμικός. στατῆρα δὲ οἱ τῆς κωμῳδίας ποιηταὶ τὴν λίτραν λέγουσι. τὴν μὲν γὰρ λίτραν εἰρήκασιν οἱ Σικελοὶ κωμῳδοί. δίκελλαν δὲ πενταστάτηρον, Κράτης ἐν Παρακαταθήκῃ, τὴν πεντάλιτρον. ὁ δὲ χρυσοῦς στατὴρ δύο εἶχε δραχμὰς Ἀττικάς. τὸ δὲ τάλαντον, τρεῖς χρυσοῦς. καὶ μὴν οἵ γε Δωριεῖς ποιηταὶ τὴν λίτραν ποτὲ μὲν νόμισμά τι λεπτὸν λέγουσιν, * οἷον ὅταν Σώφρων ἐν 174 τοῖς γυναικείοις Μίμοις λέγῃ, ὁ μισθὸς δεκάλιτρον. καὶ πάλιν ἐν τοῖς ἀνδρείοις, σῶσαι δὲ οὐδὲ τὰς δύο λίτρας δύναμαι. ποτὲ δὲ σταθμόν τινα, ὡς Δεινόλοχος ἐν Μηδείᾳ, τετταράκοντα λίτρους τινὶ νεανίσκῳ πέδας. Ἀριστοτέλης δὲ, ἐπὶ μὲν Ἀκραγαντίνων πολιτείᾳ προειπὼν ὡς ἐζημιοῦντο πεντήκοντα λίτραις, ἐπάγει, ἡ δὲ λίτρα δύναται ὀβολὸν Αἰγιναῖον. ἐν δὲ Ἱμεραίων πολιτείᾳ φησὶν, ὡς οἱ μὲν Σικελιῶται τοὺς δύο χαλκοῦς ἑξάντα καλοῦσι, * τὸν δὲ ἕνα, οὐγγίαν, 175 τοὺς δὲ τρεῖς, τριάντα· τοὺς δὲ ἕξ, ἡμίλιτρον. τὸν δὲ ὀβολὸν, λίτραν. τὸν δὲ Κορίνθιον στατῆρα, δεκάλιτρον; ὅτι δέκα ὀβολοὺς δύναται. ἔνιοι δὲ καὶ τῶν Ἀθήνησι κωμῳδούντων τῶν νέων, οἷον Φιλήμων ἐν Σικελικῷ, καὶ Ποσίδιππος ἐν Γαλάτῃ, λίτρας μνημονεύουσι. καὶ ἕβδομον δὲ ἡμιτάλαντον, καὶ τρίτον ἡμιτάλαντον, καὶ τὰ τοιαῦτα, στατικῇ ἂν προσήκοι, ὥσπερ καὶ ἡ κρεωστάθμη. * κοινὰ δὲ γεωμετρίᾳ, ἀριθμητικῇ, μετρητικῇ, στατικῇ, τῇ μὲν ἔλαττον, τῇ δὲ 176 μᾶλλον προσήκοντα. πρῶτον μὲν, αὐτὸ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον. ἔπειτα, νομὴ, διανομὴ, νεῖμαι, χωρίσαι, χωρισμὸς, διακρῖναι, διάκρισις, διελεῖν, διαίρεσις, μοῖρα, μόριον, μέρος, μερὶς, μεριστὸς, μερίζειν, μερισάμενος, μεμερισμένα, ἐμερίσω, μεριστὰς, ἀντιμοιρεῖ, ἰσομοιρεῖ, ἄμοιρος, διαμοιρία, διαμοιριστὴς, ἀμέριστον, τριτημόριον. μοιρολαχῆσαι, ὡς Ἀντιφῶν. δάσασθαι, δασμὸς, δατῆσαι.

177 * ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ.

Περὶ ἰατρικῶν ὀνομάτων.

Ἀπὸ δὲ ἰατρικῆς, ἰατρὸς, ἰατρεία, ἴασις, ἰᾶσθαι,
ἰάσασθαι, ἐξιᾶσθαι, ἐξιάσασθαι, ἰώμενος, ἰάσιμος,
ἀνίατος, ἰάματα. καὶ ὁ μισθὸς, ἰατρεῖα. καὶ τὸ ἐργα-
στήριον, ἰατρεῖον. θεραπεύειν, θεραπεία. ἀκέσασθαι,
ἐξακέσασθαι, ἀκήματα, ὡς Ὅμηρος. ἀκεστὴς, καὶ πα-
νάκη φάρμακα, καὶ ἐξακούμενος. ἐπιμέλεια, κομιδὴ,
νοσηλεία, νοσηλεῦσαι, ἐκνοσηλεῦσαι, νοσοκομῆσαι, ἀῤ-
ῥωστεῖν, ἀῤῥώστημα, ἀῤῥωστεία, ὑγίεια, ὑγιαίνειν,
178 ὑγιὴς, δίαιτα, διαίτησις. * Τάχα δ' ἂν ἰατρῷ προσ-
ήκοι καὶ κρίσιμος ἡμέρα. Μένανδρος γὰρ περὶ τῆς
ἑβδόμης λέγων φησὶ, κρίσιμος γὰρ αὕτη γίνεται. το-
μὴ, τεμεῖν, ἐκτεμεῖν, ἐμπρῆσαι, καῦσαι, καῦσις, φαρ-
μακεία, φαρμακοποσία. τὸ δὲ φαρμάξαι, ἀμφίβολον,
ὥσπερ ὁ φαρμακεὺς, καὶ ἡ φαρμακὶς ἐπὶ τῶν βλα-
πτόντων μᾶλλον ἀκούεται. πλήρωσις, κένωσις, πλη-
ρῶσαι, κενῶσαι, ἴσχειν, ἰσχναίνειν. στῆσαι ῥεῦμα,
ἐπισχεῖν, προκαλέσασθαι, ἐκκαλέσασθαι, ἐπισπάσα-
σθαι, ἐφελκύσασθαι. τὸ δὲ κενῶσαι διὰ καθάρσεως,
179 καὶ ἐξινῶσαι λέγουσι. * καὶ ἐξινωμένον, ἡ κωμῳδία
τὸν κεκαθαρμένον, ὡς ἐκ τῶν ἰνῶν φερομένης τῆς
χολῆς. τὸν δὲ αὐτὸν καὶ ὑπερινωμένον φασὶ, καὶ ὑ-
πέρινον. κατευθῦναι τὸ ἐκχωρῆσαν ἄρθρον. ἠπίως,
πρᾴως. παιώνια φάρμακα, ἀλεξιφάρμακα, ἀλεξητήρια,
λυτήρια, ἐλατήρια, τὰ κενοῦντα. ἴσχαιμα. σχάσαι
φλέβα, λῦσαι, σχίσαι φλέβα, διελεῖν σάρκα, διατε-
μεῖν σάρκα, σάρκα ἀμύξαι, σάρκα ἐπιγράψαι, ἀνοῖξαι
σάρκα. ἐξελεῖν ὀστοῦν, ἐξαρθρῶσαι, ἀποτεθραυσμέ-
νον, παρατεθραυσμένον. ξέσαι ὀστοῦν, ἀποξέσαι, κοι-
180 λῆσαι, κολάσαι. * τὸ ἀνοιδαῖνον. συστεῖλαι. πάσαι
φάρμακα, ἐπιθεῖναι φάρμακα, ἐπιπάσαι. καθᾶραι τὸ
ῥερυπωμένον, κάθηρε. καὶ δίαιτα δὲ, καὶ διαιτῆσαι. Ἰα-
τρικὸν ἔργον καὶ καταντλεῖν, καὶ καταβρέχειν, καὶ καται-
ονᾶν, καὶ αἰόνησις, καὶ καταιόνησις, καὶ καταπλάσαι, καὶ

ἐπιπλάσαι, καὶ ἐγχρῖσαι, καὶ ἐγγράψαι. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν τῷ Γήρᾳ φησὶν, ὀφθαλμιάσας πέρυσιν, εἶτ' ἔσχον κακῶς, ἔπειθ' ὑπαλειφόμενος παρ' ἰατρῷ. εἰπεῖν δὲ καὶ τὸ πῦον, πυῶδες, μυξῶδες ὑγρὸν, μελιτῶδες, αἱματῶδες.

*Περὶ ἰατρικῶν ἐργαλείων. 181

Καὶ ἐργαλεῖα μὲν ἰατρῶν, σμίλη, ψαλὶς, τομεὺς, ὑπογραφὶς, ὠτογλυφὶς, μήλη, βελόνη, ξυστὴρ, ὀδοντοξέστης, ὀδοντάγρα, εὐείδιον. καὶ μηλῶσαι, τὸ τὴν μήλην καθεῖναι. ὅθεν καὶ Φρύνιχος ὁ κωμικός·

ἔμει καταμηλῶν, καὶ φλέγματος γὰρ εἶ πλέως.

Εἴποις δ' ἂν καὶ δεσμὰ, καὶ κατάπλασμα ἐν Γηρυτάδῃ. καὶ ὀθόνιον, τὸ ἐπίδεσμον. καὶ τελαμῶνα σινδονίτην, καὶ φάρμακον καταπλαστὸν κατὰ Ἀριστοφάνην. *ἀφ' οὗ καὶ τὸ καταπλασθὲν εἴρηκε. τὸ γὰρ πε- 182 ρίαπτον, ἀλεξιφάρμακον. καὶ μότους, καὶ μοτῶσαι. καὶ ποδοστράβη δὲ, τὸ τὰ στρέμματα κατευθῦνον ἐν τῇ κωμῳδίᾳ ἐργαλεῖον ἰατρικόν. καὶ λεκάνη, ἧς τὸν πυθμένα Ἄλεξις πτερνίδα καλεῖ. καὶ μαχαίρια δὲ ἐκάλουν οἱ νέοι κωμῳδοὶ, ἐν οἷς ἀπέσχαζον, ἢ ἔσχαζον. οὕτω γὰρ ἔλεγον τὸ ἀμύσσειν, ὃ οἱ νῦν κατασχάζειν. *καὶ μὴν καὶ σικύα ἕν τι τῶν ἐργαλείων, ὡς Κράτης 183 ὁ κωμικὸς, ἀλλὰ σικύαν προσβάλλω σοι, καὐταλῆς ἀποσχάσω. καὶ κηρωτὴν δ' ἂν εἴποις ἐπὶ τῶν ἰατρικῶν, Ἀριστοφάνους εἰπόντος, ὀθόνια, κηρωτὴν παρασκευάζεται. ἐν δὲ Ἀντιφάνους Τραυματίᾳ καὶ ταῦτα τῶν ἰατρικῶν σκευῶν, κατεσκευασμένος λαμπρότατον ἰατρεῖον. εὐλαμπέσιν πάνυ λουτηρίοις, ἐξαλείπτροις.

* Περὶ νοσημάτων εἰς πλάτος. 184

Νοσημάτων δὲ ὀνόματα, κεφαλαλγία, κεφαλαία, ἡμικραίρα, κάρος, καρηβαρία, ἴλιγγος, σκοτοδινίασις, κεφαλαλγὲς νόσημα, καρηβαρικὸν, κεφαλαλγεῖν, καρηβαρεῖν, ἑτεροκεφαλᾶν, ἰλιγγιᾶν, σκοτοδινιᾶν, ὀφθαλ-

-μία, ὀφθαλμιᾶν. τάχα δὲ καὶ τὸ κοιλοφθαλμιᾶν, οὐκ
ἴδιον δὲ ἐν ὀφθαλμοῖς γινόμενον νόσημα, σημαῖνον
δὲ κοιλαίνεσθαι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξ ἄλλου νοσήμα-
τος. οὐδ' ὑδατοποτῶν, οὐδὲ κοιλοφθαλμιῶν, φησὶν ὁ
185 Κρατῖνος. * Φρύνιχος δὲ ὁ κωμικὸς καὶ τὴν κοιλο-
φθαλμίαν εἴρηκεν. ἄργεμος, λήμη, λημᾶν, γλαμᾶν, ἀμβλυ-
ώττειν, ἀμβλυωπία, ὠταλγία. κατεάχθαι τὰ ὦτα, κυψελί-
δος εἶναι ἔμπλεα. ἑλκῶν, ὑγρότητος. κατάῤῥους, κόρυζα,
κορυζᾶν, πταρμὸς, πτάρνυσθαι, στομαλγία, στομαλ-
γεῖν, ἑλκοῦσθαι τὸ στόμα. γλωσσαλγία, γλωσσαλγεῖν.
λέγοιτο δ' ἂν ἐπὶ τῶν κατὰ γλῶτταν ἑλκῶν, παρισ-
θαίνειν τὰ παρίσθμια, σταφυλητομία, βὴξ, λὺξ, βήτ-
186 τειν, λύττειν. *ἐφ' ὧν τὸ ἀνακογχυλιάσαι. ἔμπυος,
ὑπόπυος, ὕφαιμος, ἄναιμος, ἄνικμος, ὑπέρχλωρος,
ἐξαιμῶν, αἱμόῤῥοια, αἱμόῤῥυσις. φρίκη, ψυγμὸς, φρί-
ξις, φρίττειν, ἐψύχθαι, κατεψύχθαι, ῥῖγος, ἠπίαλος.
τοὺς δὲ ἀεὶ ῥιγοῦντας οἱ παλαιοὶ ῥιγοσιβίους ἔλεγον,
οὓς οἱ νῦν δυσρίγους. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Βαβυλω-
νίοις, δύσριγος εἴρηκε. πυρετὸς, πυρετοῦ φλεγμονὴ,
πυρετοῦ καταβολὴ, περίοδος. θέρμα, καὶ πῦρ Ἀρι-
187 στοφάνης ἔφη· ὁ δ' ἔχον θέρμα καὶ πῦρ. * εἶδος δὲ
πυρετοῦ, καὶ καῦσος, φῦσα, διάῤῥοια, ἄκρατος δυσ-
εντερία, καρδιώττειν, λιθιᾶν, σπληνιᾶν, περιπνευμο-
νιᾶν, νεφρῖτις, πλευρῖτις, ἐπιλυσία. καὶ στραγγουρία,
ὡς Ἀριστοφάνης. ἀπόστασις, ὕδερος, ὑδερᾶν, ὄγκος,
ἐξογκῶσθαι, ὑπερογκῶσθαι, ὑπογκῶσθαι, ὠχρὸς, ὠ-
χρίασις, ἴκτερος, ἰκτεριᾶν, φθόη, φθίσις, φθίνειν,
τῆξις, φθίνης νόσος, τηκεδὼν, ἐκτετηκέναι, ἐξεῤῥι-
νῆσθαι, κατεῤῥινῆσθαι. θραῦσις, κλάσις. ὀστοῦν
κατεάχθαι, συντετρῖφθαι. ἄρθρον ἐκχωρῆσαι, ἄρ-
188 θρον παρηωρῆσθαι. * πηρὸς, πήρωσις, πεπηρῶ-
σθαι. χωλὸς, χωλεία, ἀποκεχωλῶσθαι. Εὔπολις δὲ
καὶ τὸν τὴν χεῖρα πεπηρωμένον, χωλὸν εἴρηκεν, ὅτε
χωλός ἐστι τὴν ἑτέραν χεῖρα οὐ σφόδρα. οὐ τὸ ἐν-
αντίον Ἀριστοφάνης ἐπὶ ποδὸς κυλλόν·

τί δεῦρο πόδα τὸν κυλλὸν ἀνὰ κύκλον κυκλεῖς;

τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκόφθαι, ἐξωρωρύχθαι, κεκακῶσθαι,
ἀπεσβέσθαι τὴν κνήμην, τὴν κλεῖν κατεαγέναι. τραύ-
ματα, τραυματίας, τετρῶσθαι. *καὶ τραυματισθεισῶν 189
τῶν νεῶν ἐκ μεταφορᾶς φησι Θουκυδίδης· ὥστε εἴη
ἂν καὶ τὸ τραυματίζεσθαι, καὶ ὅσα ἄλλα ἡ τῶν ἰα-
τρῶν χρῆσις συνήθη πεποίηκεν. οἷς προσήκοι, ἐπι-
πολῆς τετρῶσθαι, διὰ βάθους, διαμπὰξ, διαμπερές.
καίριον τραῦμα, καιρία πληγή, ἕλκος, ἀτειλή, οὐλή.
ποδάγρα, ποδαλγία, ποδαλγεῖν καὶ ἀνὴρ ποδαγρός.
ἀλγεῖν, ἀλγεινὸν, ἐπαλγὲς, ὀδυνᾶσθαι, ὀδυνηρὸν, ἐ-
πώδυνον. ἀφ' οὗ καὶ ὀδυνήφατα φάρμακα Ὅμηρος.
καὶ σφακελίζειν, καὶ σφακελισμός. *Νοσήματα ἔξω- 190
θεν ἐπιφαινόμενα τοῖς σώμασι· φλεγμονὴ, οἴδημα,
ἐκφύσημα, σκλήρωμα, ἀκάθαρτον ἕλκος, ἐσχάρα, ἐφελ-
κὶς, διεφθορὸς ἕλκος. καλεῖται δὲ καὶ κρόνιον. μελι-
τηρὰ ὑγρασία. ἐλαιώδης, ὅταν ἕλκος ᾖ περὶ τὰ νεῦ-
ρα. καλεῖται δὲ καὶ ῥεῦμα ὕδωρ, ὅ ἐστιν ὑδατώδης
ἰχὼρ, ὅταν ἤδη τὰ ἕλκη καθαίρηται. φῦμα περιφερὲς,
ἀπόστημα μικρὸν, πυῶδες κατὰ τὴν τομήν. δοθιὴν,
τέρμινθος, φῦμα φλύκταιναν ἔχον. *φύγεθλον, φῦ- 191
μα περὶ βουβῶνα μετὰ πυρετοῦ. φλυκτὶς, φλύκταινα
ἐπιμήκης, μάλιστα περὶ βουβῶνας καὶ μασχάλας. ὑπό-
νομον ἕλκος, ὃ βάθος ἔχει καὶ κόλπους. ὑπερσαρκοῦν
ἕλκος. ἀφρῶδες ἕλκος, ᾧ ἐπανθεῖ λευκότης τις, ἢ με-
λανία. τύλωσις, ὅταν σκληρὸν ᾖ, καὶ λευκότερον, ἢ
ὑποπέλιδνον τὸ ἕλκος. μυδῶν, σὰρξ σομφὴ, ἕλκος
στενὸν, πρόμηκες, ἔσωθεν μὲν μυξώδει σαρκὶ, ἔξωθεν
δὲ τυλώδει κατειλημμένου. *ἐσχάρα ὑποπέλιδνος, ἢ 192
λευκὴ, ἢ ὕπωχρος, φλύκταιναν ἔχουσα, καὶ ἐρύθη-
μα, καὶ ἀλγηδόνα σύντονον. τερηδόνας, τῶν φθορᾷ
ἀπροφασίστως, μάλιστα περὶ τὴν κεφαλήν. φύριγξ,
ἄνθραξ, αἷμα, ἰχώρ. ἕλκος περιεστριχωμένον, οὗ τὸ
ὑγρὸν φθείρει τὰς τρίχας, πιτύροις ἐοικὸς, συνίστα-
ται δὲ ὅπου τρίχες. ἀλωπεκία, ψίλωσις τριχῶν ἀπρο-
φάσιστος, μάλιστα περὶ κεφαλήν. ὄφις, ψίλωσις τρι-
χῶν, περιλαμβάνουσα τὴν κεφαλὴν στεφάνου δίκην,

193 μάλιστα ἐπὶ παίδων. *ἔσθ' ὅτε καὶ τὸ δέρμα φθείρουσα. ἀλφὸς μέλας, ἐπιδρομὴ σκιώδης, ἐπιπόλαιος, εὐίατος. ἀλφὸς λευκὸς, λευκότης ἐπιτρέχουσα τῇ ἐπιδερματίδι, αὐχμηρὰ, δυσίατος. λεύκη, ὅταν ἐπιμείνῃ ἡ λευκότης, καὶ φύσῃ τρίχωσιν λευκήν. εἰ δὲ κεντήσειας, ὕφαιμος, δυσίατος, ἔστιν ὅτε ὑπέρυθρος. ἐπανθεῖ δὲ αὐτὸ τοῖς χείλεσιν, οἷον ἁλὸς ἄχνη. λειχὴν ἄγριος, τραχὺς, δυσίατος, ἀνώμαλος. λέπρα. λειχῆνες τραχεῖς, πολλοὶ, ἑλκώδεις, λεπιδωτοὶ, ὑπόπυῤῥοι, ἢ ὑπέρυθροι, ἢ ὑπόλευκοι, δυσίατοι. φθείρουσι δὲ τοὺς
194 ὄνυχας. *ψώρα ἑλκώδης, ὑπέρυθρος, ἐξανθήσεις ἔχουσα ἐν αὑτῇ. ψυδράκια, πυρώδη ἐξανθήματα, αὐτόματα, ἑλκώδη ἐν ἐπιφανείᾳ. ὑπέρυθρον νεῦμα, δυσώδης διάθεσις, ὑγρασίαν ἀφιεῖσα. ἔφηλις, πάθος ἐν προσώπῳ, ὑποπέλιδνος ἐπιδρομὴ, ἀφανίζουσα τὸ κατὰ φύσιν χρῶμα. ἴονθοι, ἀνθήματα ψυδρακίοις ἐοικότα περὶ τῷ προσώπῳ, σημεῖον ἀκμῆς. φακοί, φακῷ ὅμοια τῷ ὀσπρίῳ, συγγενὲς, ἢ ἐπιγενές. θύμος, ὑπέρυθρος ἔκφυσις, τραχεῖα, ἔναιμος, οὐ δυσαφαίρετος, μάλιστα περὶ αἰδοῖα, καὶ δακτύλιον, καὶ πα-
195 ραμήρια· *ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐπὶ προσώπῳ. ἀκροχορδὼν, ἀπὸ μὲν τῆς ῥίζης, λευκὴ ἔκφυσις· περὶ δὲ τὸ ἄκρον παχυνομένη, μάλιστα ἐπὶ παιδίων. μυρμηκία, ἔκφυσις στερεὰ, καὶ τραχεῖα, τυλώδης, ἔναιμος περὶ τὰ ἄκρα καὶ τὰ ἔσω τῆς χειρός. ἧλος, συστροφὴ τυλώδης, περιφερὴς, ὕπωχρος, ἡλοειδὴς, ὅτι ἄνωθεν μὲν εὐρύνεται περὶ δὲ τὴν σάρκα ἀποστενοῦται, μάλιστα περὶ τὰ ἴχνη.
196 χειρώνιον ἕλκος, χρόνιον, δυσαπούλωτον. *χείλη, σκληρὰ, τυλώδης σὰρξ, ὑποπέλιδνος, ἐν κνήμαις καὶ ποσί. λεπὶς τοῖς ἐν πεδίοις ἕλκεσιν, ὁμοία τῇ θαλαττίᾳ ἐπιπάγνυται, ἣν δεῖ τῆς θεραπείας προαφελεῖν. κιρσὸς, ἢ κριξὸς, οἴδημα φλεβῶν περὶ κνήμην, πόδας, πεδίον, ἐπιγάστριον, μηροὺς, ὄσχεον. καλεῖται δὲ καὶ ἰξία, ἀπὸ τῶν ἐν ταῖς πίτυσι τῆς πίττης ὁμοίων συστροφῶν, ἀφ' ὧν καὶ ὁ ἰξός. ἀγκύλη, σκληρότης, τυλώδης ἐν ἄρθροις, μάλιστα ἐν δακτύλοις χειρῶν

κατὰ τὸ ἐντὸς ἐπινάματι ἐκ τοῦ ἐκτόπως. * γί- 197
νεται δ' ἔστιν ὅτε καὶ περὶ ἀγκῶνας καὶ γόνατα.
ἐπινυκτὶς, φλύκταινα, ὑποπέλιδνος, ἐρυθρὸς, ἐνάκ-
μος, περὶ κνήμας καὶ πόδας ἐν νυκτὶ γενομένη. γαγ-
γλίον, ἀπόστημα ἄπονον, ὑπὸ λευκῷ καὶ στερεῷ
χιτῶνι. ἔνεστι δ' αὐτῷ ὑγρὸν ἀθερῶδες, ἢ τριχία, ἢ
ἑλμίνθια. γίνεται δὲ καὶ περὶ ἄρθρα καὶ κεφαλήν. με-
λικηρὶς, ἀπόστημα ἔχον μελιτῶδες ὑγρὸν, ἐν ἀγκῶσι
καὶ γόνασι. * πολλάκις δὲ καὶ ἐν ἄλλοις ἄρθροις, καὶ 198
περὶ στόματι. χάλαζα, καὶ ἀναστροφὴ, καὶ ὑπὸ τῷ δέρ-
ματι, βουβωνοειδὴς, κατὰ καιρὸν Αἰγύπτιον, ἐπαλ-
γὴς προσαψαμένῳ. καρκίνωμα, πλήρωμα μετὰ φλε-
γμονῆς ἐπαλγές. ἔστιν ὅτε ἑλκούμενον, ὑπέρυθρον,
ἢ πελιδνόν· συμπεφύκασι δ' αὐτῷ ὡς τοπολὺ φλέβες,
ἢ τρίχες, αἱμοῤῥαγοῦν, ἀθεράπευτον. κρυπτὸν καρ-
κίνωμα, ὅταν μὴ ᾖ ὑπερφανὲς, τὰ δ' ἄλλα ὅμοιον. χη-
λαὶ, ἢ φύσιγγες, ῥαγάδες πτερνῶν, ποδῶν, αἰδοίων.
* παρουλὶς, οὔλων ἀπόστασις. ἐπουλὶς, ἐπὶ τὸν σω- 199
φρονιστῆρα περίφυσις. ὑπογλωττὶς, ἀπόστασις ὑπὸ
γλῶτταν. αὖον, ἀπόστασις κατὰ τὴν ἔκφυσιν τοῦ στο-
μάχου, ἐπὶ τὸ ἄνω τῆς φάρυγγος μέρος. κυνησμώδης
πρὶν φαγῆναι. συνάγχη, φλεγμονὴ περὶ ἐπιγλωσσίδα,
καὶ φάρυγγα, σύντονος, ὀδυνηρά. κυνάγχη, πνιγμὸς
ὑπὸ πάκτα γενόμενος, ἐπενεχθέντος ἐπὶ βρόγχον ὑ-
γροῦ παχέος καὶ γλίσχρου, μάλιστα ἐπὶ παιδίων.
* ἀγχόνη, πυκνώδης ἀπόστασις, μεταξὺ ἐπιγλωσσίδος, 200
καὶ ῥίζης γλώσσης. παρίσθμια, φλεγμονὴ περὶ τὰ μῆ-
λα καὶ ἑλκώσεις, καὶ ἀπόστασις. ἄφθα, ἕλκωσις,
καὶ ἀπόστασις ἐπιπολῆς λευκαίνουσα γλῶτταν, ἢ
παρίσθμια, ἢ κίονα, ἢ φάρυγγα. ἔσθ' ὅτε μέν-
τοι καὶ μελαίνουσι. πλεονάζει μέντοι ἐπὶ παιδίων.
σταφυλὴ περὶ τὸν κίονα μηκυνομένη, καὶ ὑψοῦσθαι
φαςὶ παραπλήσιος. σῦκον, σὰρξ ἑλκώδης ἐκκυοῦσα,
ἔνωθεν πλατυνομένη, ἐπίπονος, βουβῶνας ἐγείρουσα.
* τεινεσμὸς, βαρύτης, καὶ φλεγμονὴ, ἀνοιδαίνοντος 201
τοῦ δακτυλίου, ἢ μυξώδη ὑγρὰ, ἢ αἱματώδη καταφέροντος

σι. πολλάκις δὲ καὶ δυσουρίαν. κηρίον, περὶ τῷ στήθει, ἢ τοῖς νώτοις, ἀπόστημα φλεγμαῖνον, πολύστομον, ἀφιὲν μελιτῶδες ὑγρὸν, ἔχον ἐν τῷ βάθει σάρκα ὕπωχρον διεφθαρμένην. χοιράδες περὶ σιαγόνι, καὶ τραχήλῳ, καὶ μασχάλαις, καὶ βουβῶσιν, ἀδέσιν ἐοι-
202 κυῖαι φλεγμοναὶ, εἰς πῦον τρεπόμεναι. * χίμετλα, γίνεται μὲν ὑπὸ κρύους ὑπὸ δακτύλοις, καὶ ἴχνεσι ποδῶν, καὶ χερσὶ, μάλιστα ἐπὶ παιδίοις, ἑλκώδεις φλεγμοναί. ἐρυσίπελας, μώλωψ ἐρυθρὸς, ἐπίπονος, ἔμπυρος. ἔσθ' ὅτε καὶ φλυκταινώδης. ἱδρῶα, ἐξανθήματα θερινά. βουβὼν, περὶ βουβῶνας οἴδημα μετὰ φλεγμονῆς. αἱμοῤῥοῒς, γίνεται μὲν κατὰ τὴν ἕδραν ἐντὸς, ἔοικε δ' ὁμοία μόροις ῥαξίν. πολλάκις δὲ καὶ ὑπεροχῆς ἄνευ γίνεται ῥαγὰς αἱμοῤῥαγοῦσα. τυφλὴ αἱμοῤῥοῒς, οἴδημα λεῖον, ἐρυθρὸν, ἐντὸς τῆς ἕδρας, οὕτω κληθὲν, ἐπεὶ ἔσθ' ὅτε οὐχ αἱμοῤῥοεῖ.
203 * κονδύλωμα, περὶ τὴν στεφάνην τοῦ δακτυλίου εὐίατον οἴδημα, συνκαὶ περὶ τὴν ἕδραν, κονδυλώματα μέλανα, οὐκ ἐπίπονα. ἐντεροκήλη, ὀλίσθημα ἐντέρου εἰς τὸ ὄσχεον, εἰς ὄγκον αἰρόμενον. ὑδροκήλη περὶ θατέρῳ τῶν διδύμων ὑδατώδης συλλογὴ, μεταξὺ τοῦ δευτέρου καὶ τετάρτου ὑμένος. πωροκήλη, πώρωμα περὶ τὸ ὄσχεον ἐξ ἀποστήματος. σαρκοκήλη, σκιῤῥώδης, καὶ παχεῖα ἐπ' ὀσχέῳ διάθεσις. στεάτωμα,
204 πιμελῆς παραφυὴ ὑπὸ τῷ δέρματι. * λοιμώδη ἕλκη, περὶ τὰ παρίσθμια καὶ τὴν σταφυλήν. ἐσχαρώδης νομὴ δύσχρους, εἰς τὸν φάρυγγα, καὶ τὴν ἀρτηρίαν, καὶ τὸν στόμαχον καταφερομένη, μετὰ τοῦ ἀνοιδαίνειν τὸν τράχηλον. περιγραφὴ, περί τι μέρος τοῦ σώματος στενότης ἄχρους, μέλαινα, ὑπέρυθρος, ἢ πελιδνὴ, ψιλὴ, τετριχωμένη. πώλυψ, σὰρξ ῥινὶ ἐπιφυομένη, μυξῶδες ὑγρὸν ἀφιεῖσα, ἐπιφράττουσα τὴν ἀναπνοήν. ὄζαινα, ἕλκωσις ἐν τῷ βάθει τῶν μυκτήρων, μέχρι τῶν καλουμένων ἠθμοειδῶν ὀστῶν, πυῶδες καὶ δυσῶδες ὑγρὸν ἀφιεῖσα, τὴν αἴσθησιν ἐμ-
205 ποδίζουσα. ἐλεφαντίασις, ἐν τοῖς περὶ κνήμας καὶ

μηροῖς. [illegible], [illegible] [illegible], σπανίως μὲν τοῖς ἄλλοις ἐπιγιγνόμενον, Αἰθίοψι δὲ ἐνοχλοῦν, κέρατα ἐν τῷ τόπῳ τῶν κεράτων περὶ τὸ μέτωπον, παρωτίδες, ἐκφύσεις περὶ τὸ δέρμα ἔχ- [illegible] [illegible], φλεγμαίνοντα, καὶ νύττοντα, μάλιστα περὶ τράχηλον καὶ πλευρὰς νεμόμενα. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ περὶ χερσὶ καὶ ποδῶν ἴχνεσιν. *ἐρπηστικὸν 206 ἕλκος, ἐνοχλεῖ μὲν πρεσβυτῶν κνήμαις καὶ ποσὶν, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ χερσὶ καὶ μηροῖς. ἔστι δὲ ὑποπέλιδνον, καὶ νέμεται, καὶ φλεγμαίνει. φαγέδαινα, ἕλκωσις, ἄχρι τῶν ὀστῶν διαδιδοῦσα, ταχεῖα νομὴ μετὰ φλεγμονῆς, ἰχῶρας δυσώδεις ἀφιεῖσα, καὶ πρὸς θάνατον ῥέπουσα. θηρίωμα, γίνεται μὲν ἕλκος περὶ ἀνδρῶν αἰδοῖα, ἔστι δὲ ὅτε καὶ περὶ δακτύλους, καὶ ἀλλαχοῦ, αἷμα πολὺ, καὶ μέλαν, καὶ δυσῶδες ἀφιὲν, μετὰ μελανίας τὴν σάρκα ἀνεσθίον. *σηπεδὼν, 207 ἕλκους νομὴ λευκοῦ, ὑπώχρου, δυσώδους. μάλιστα δὲ ἐνοχλεῖ τῷ στόματι, ὡς ἔσθ' ὅτε καὶ τοὺς ὀδόντας, καὶ τὰ ὀστέα ἀφιστάναι. γίγνεται δὲ καὶ ἐπὶ μηρῶν, καὶ ἄλλων μερῶν, γάγγραινα. οὕτω καλεῖται τῶν μελῶν τὸ νεκρούμενον σὺν ἕλκει, ἢ χωρὶς ἕλκους, μετὰ φλεγμονῆς, καὶ ἐρυθήματος ἀπολευκαινόμενον, εἶτα μελαινόμενον, καὶ εἰς ἀναισθησίαν μεθιστάμενον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κϛ. 208

Περὶ μαίας καὶ τῶν ἐπὶ ταῖς τικτούσαις λεγομένων.

Ἐρεῖς δὲ, μαῖα, μαιεία, μαίευσις. μαιευτικὴ ἡ τέχνη, καὶ ἡ γυνή. καὶ τὸ ῥῆμα, μαιεύειν, μαιεύεσθαι, καὶ τὰ παραπλήσια. καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, μαιευτικῶς. ἀμβλίσκουσι δὲ, τὸ ἀμβλίσκειν ποιοῦσι, φησὶν ὁ Πλάτων. ἀμβλωθρίδιον φάρμακον, τικτικὸν, ὠκυτόκιον, ἀτόκιον. λοχεύειν, λοχεύσιν, ἐκλοχεύειν. λοχεία, ἡ τοῦ τεκεῖν ἐπιμέλεια. διδοῦσι φαρμάκια αἱ

μαίαι καὶ δυστοκούσαις. ὁ Πλάτων λέγει δυστοκεῖν, δυστοκία, εὐτοκεῖν, εὐτοκία, ὠκυτόκοι. κυΐσκειν, κυΐσκεσθαι. ὠδῖνας ὠδίνειν. πρωτοτόκοι γυναῖκες, καὶ πρωτόγονοι ὁμοίως. πρωτότοκοι παῖδες. ἄτοκοι δὲ, καὶ ἄλοχοι καὶ ἄγονοι, ὡς Πλάτων. καὶ στέριφαι, καὶ στεῖραι. ὀμφαλοτομία, ἐμβρυοτομία. καὶ τὸ ἐργαλεῖον, ὀμφαλητήρ.

ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ Ε.

Ἰούλιος Πολυδεύκης

Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν.

Ἐπεὶ δὲ κυνηγεσίων σοι προσήκει μέλειν, ὅτι τοὐπιτήδευμα ἡρωικὸν, καὶ βασιλικὸν, καὶ πρὸς εὐσωματίαν ἅμα καὶ εὐψυχίαν ἀσκεῖ, καὶ ἔστιν εἰρηνικῆς τε καρτερίας ἅμα καὶ πολεμικῆς τόλμης μελέτημα, πρὸς ἀνδρείαν φέρον, ῥωμαλέον τε εἶναι γυμνάζει, καὶ ποδώκυν, καὶ ἱππικὸν, καὶ ἀγχίνουν, καὶ φιλεργὸν, εἰ μέλλει καθαιρήσειν καὶ τὰ ἀνθιστάμενα ἀλκῇ, καὶ τὰ ὑποφεύγοντα τάχει, καὶ τὰ ἀποσπῶντα ἀφ' ἵππου, καὶ τὰ συνετὰ σοφίᾳ, καὶ τὰ λανθάνοντα ὑπονοίᾳ, καὶ τὰ κρυπτόμενα χρόνῳ, καὶ νύκτωρ προσαγρυπνῶν, καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπιπονῶν, ἀνάγκη τι καὶ περὶ θήρας ὑπειπεῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α. 9

Περὶ θήρας, θηρευτοῦ καὶ τῶν κατ' αὐτούς.

Θήρα λέγοιτ' ἄν, καὶ ἄγρα, καὶ κυνηγέσιον. θῆραί τε καὶ ἄγραι, καὶ κυνηγέσια. καὶ θηρευτής, καὶ ἀγρευτής, καὶ κυνηγέτης. ὁ δὲ τούτῳ συμπράττων, συγκυνηγέτης, καὶ σύνθηρος, ὁμόθηρος. ἐρεῖς δὲ ἐπὶ τοῦ κυνηγέτου, ζητητὴς θηρίων, πολέμιος

θηρίων, ἐχθρὸς, φιλόθηρος, καὶ ἀντίπαλος. καὶ τὸ πρᾶγμα, φιλοθηρία. φιλοκυνηγέτης, καὶ θηρευτικὸς, ἀγρευτικὸς, κυνηγετικός. θηρευτικῶς, ἀγρευτικῶς, κυνηγετικῶς. θηρᾶν, θηρεύειν, κυνηγετεῖν. καὶ θηρᾶσθαι, ἀντὶ
10 τοῦ θηρᾶν. καὶ θηρῶνται ἀντὶ τοῦ θηρῶσι Ξενοφῶν. * ἡμεῖς δὲ, ἐπὶ μὲν τῶν ἀνδρῶν τὸ θηρᾶν ἐπὶ δὲ τῶν θηρίων τὸ θηρᾶσθαι. ὥσπερ ἐπὶ μὲν τῶν ἀνδρῶν ἰχνεύειν, καὶ ἀνιχνεύειν, καὶ ἰχνηλατεῖν, καὶ ἰχνευτὴς ἀνὴρ, καὶ κύων, ἐπὶ τοῦ θηρῶντος. ὁμοίως δὲ, ζητεῖν, ἀναζητεῖν, ἐξερευνᾶσθαι, ἀνευρίσκειν, ἐξευρίσκειν, συνεξευρίσκειν, ταῖς κυσὶν ἐφεῖναι, καὶ ἐφεῖναι τὰς κύνας, καὶ ἐπαφεῖναι, μετιέναι, αἱρεῖν, ἐπισίξαι. οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὸ μετά τινος ἀσήμου βοῆς ἀφεῖναι. διώκειν, με-
11 ταθεῖν, κυνοδρομεῖν, ἐφέπεσθαι κατὰ πόδας, * ἐπιγίγνεσθαι ταῖς κυσὶν, αἴρειν, ἀποκτιννύναι, λαμβάνειν, τιτρώσκειν, ζωγρεῖν, ζώντων κρατεῖν, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐπὶ δὲ τῶν θηρίων, ἰχνεύεσθαι, ἀνιχνεύεσθαι, διώκεσθαι, μεταθεῖναι, αἱρεῖσθαι, ζητεῖσθαι, ἀναζητεῖσθαι, εὑρίσκεσθαι, ἀνευρίσκεσθαι, ἐξευρίσκεσθαι, ὑποφεύγειν, περιφεύγειν, ὑπάγειν, ἀποδιδράσκειν, αἴρεσθαι, ἁλίσκεσθαι, λαμβάνεσθαι, τιτρώσκεσθαι, ἀποκτέννυσθαι, ζωγρεῖσθαι. Εἴποις δ' ἂν, ἴχνος, ἰχνηλατία, καὶ ἴχνη, καὶ σημεῖα ποδῶν, σύμβολα ἐντετυπωμένα τῇ γῇ, ἰχνεύματα, ἴχνια, ἴχνευσις. καὶ τῆς ἰ-
12 χνεύσεως φησὶν ὁ Ξενοφῶν. * ἴχνη ὀρθὰ, εὐθέα, συμπεπλεγμένα, εὐναῖα, εὔραια, δρομαῖα, ὀξεῖα. ὄζει τὰ ἴχνη, ἀπόζει, πνεῖ, ἀποπνεῖ, ἀποφέρεται ἀπ' αὐτῶν τὸ πνεῦμα, ἄνοσμα, δύσοσμα, εὔοσμα. δύσοσμα δὲ, καὶ εὔοσμα, οὐ τὰ δυσχερὲς, ἢ ἡδὺ ἀποπνέοντα λέγουσιν, ἀλλὰ τὰ εὐαίσθητα, ἢ δυσαίσθητα πνεύματα τῶν ἰχνῶν. θηρία, θηράματα, θηρεύματα, θηράγρα, οὐ μόνον τὸ ἔργον, ἀλλὰ καὶ τὸ θηρώμενον. καὶ ἄγραν δὲ καλοῦσιν, ἀφ' ὧν καὶ εὐαγρία, καὶ πο-
13 λυαγρία, καὶ θηραγρία, εὐθηρία, πολυθηρία. * καὶ εὔθηρος ἄγρα, καὶ πολύθηρος ἄγρα. καὶ τὰ ἐναντία, δυσαγρία, ἀναγρία, δυσθηρία, ἀθηρία, καὶ δύσ-

θήρας, καὶ ἄθηρος ἐπανῆλθεν. ἔστι δὲ εἰπεῖν, καὶ εὔθηρος γῆ, καὶ εὔθηρος ἴδη, καὶ ὕλη εὔθηρος, καὶ πολύθηρος. ὁμοίως ὄρη εὔθηρα, καὶ πολύθηρα, καὶ θηριοτρόφα, καὶ θηρονόμα, καὶ θηρίοις ἔντροφα, καὶ θηρίων κατάπλεα, καὶ τὰ ὅμοια. καὶ πάλιν, ἄθηρα, καὶ ἄτροφα. ἡ δὲ Ἄρτεμις, ἀγροτέρα, καὶ κυνηγέτις, καὶ φιλόθηρος, καὶ ὀρεία, ἀπὸ τῶν ὀρῶν. καὶ Ἰδαία, ἀπὸ τῆς Ἴδης, καὶ δίκτυννα, ἀπὸ τῶν δικτύων. καὶ ἑκηβόλος, ἀπὸ τοῦ ἑκὰς τὰ θηρία βάλλειν. καὶ πολλὰ ἄλλα ὀνόματα ἀπὸ θήρας.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β. 14

Περὶ τόπων ἐν οἷς τὰ θηρία.

Τόποι δὲ θηρίων ἐν οἷς ἂν εὑρίσκηται, ἴδαι, νάπαι, ὗλαι, ὄρη, ἄντρα, θάμνοι, φωλεοὶ, ἕλη, ὀργάδες, πεδία, ἄρουραι. εἰλεοὶ, κυρίως μὲν ἐπὶ τῶν ὄφεων λέγονται, ὥσπερ καὶ χειαί· καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων θηρίων. τῶν δὲ θηρίων τὰ μὲν εἰσιν ὄρεια ἐπιπλεῖστον, ὡς οἱ λέοντες. τὰ δὲ ἔλεια, ὡς οἱ σύες. τὰ δὲ ταῖς ἴδαις τε καὶ ὕλαις χαίροντα, ὡς αἱ παρδάλεις. ὅθεν καὶ Ὅμηρος εἴρηκεν,

ἠΰτε πάρδαλις εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο.

*τὰ δὲ ταῖς ὀργάσιν, ὡς ἔλαφοι. τὰ δὲ ταῖς θάμνοις, 15
ὡς οἱ λαγωοί. φωλεύουσι δὲ αἱ ἄρκτοι, καὶ ἣν ἔξω τῶν φωλεῶν νέμωνται, περὶ τὰ ἔγκαρπα τῶν δένδρων ἀλίσκονται. Καλεῖται δὲ τὰ μὲν τῶν λεόντων ἔγγονα, σκύμνοι. τὰ δὲ τῶν ἄρκτων, ἀρκτύλοι. τὰ δὲ ἐλάφων, νεβροί. τὰ δὲ τῶν ἀλωπέκων, ἀλωπεκιδεῖς. τὰ δὲ τῶν λύκων, καὶ τῶν κυνῶν, σκύλακες. ἰδίως δὲ τὰ τῶν λύκων, λυκιδεῖς. τὰ δὲ τῶν λαγωῶν, λαγίδια, καὶ λαγιδεῖς. παρὰ Ξενοφῶντι δὲ, λάγια. ἐφ' ὧν δὲ οὐκ ἔστιν ἴδιον ὄνομα, τούτων τὰ τέκνα καλεῖται σκυλάκια, ἢ σκυμνία. τὰ δὲ πάντων τῶν ἀγρίων τέκνα, ὀμβρίκια οἱ ποιηταὶ καλοῦσι, καὶ ὀμβρίας. *λέγοι 16

δ' ἄν τις ἐπ' αὐτῶν, νέα, νεογνὰ, νεογενῆ, γαλαθηνὰ, νεαρὰ, ὑγρομελῆ, ἔκεια, αὐτοετῆ, καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ τὸ μὲν τοῦ λέοντος δέρμα, λεοντῆ καλεῖται, καὶ δορὰ λέοντος. τὸ δὲ τῆς παρδάλεως, παρδαλῆ. τὸ δὲ τῆς ἄρκτου, ἀρκτῆ. ἀλωπεκῆ δὲ, τῆς ἀλώπεκος· καὶ λυκῆ, ἡ τοῦ λύκου. καὶ μοσχῆ, ἡ τοῦ μόσχου, ὡς Ἀναξανδρίδης εἴρηκεν·

ἀρκτῆ, λεοντῆ, παρδαλῆ, μοσχῆ, κυνῆ.

ἡ δὲ τῆς ἐλάφου, νεβρίς. ὡς τῆς αἰγὸς, αἰγίς. καὶ τοῦ προβάτου, κώδιον.

17 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Περὶ συνεργῶν κυνηγέτου καὶ σκευῶν.

Καὶ συνεργοὶ μὲν κυνηγέτου, κύνες, ἵπποι, κυ-
ναγωγοὶ, ἱππαγωγοὶ, δικτυαγωγὸς, λινόπτης, ὁ τὰ
ἐμπίπτοντα ἀποσκοπούμενος. καὶ ἡ τῶν κυνῶν δὲ ἀ-
γωγὴ, κυνηγέσιον ὁμωνύμως τῷ ἔργῳ καλεῖται. ἰχνευ-
τὴς, ἀρκυωρὸς, σκοπιωρούμενος. Σκευὴ δὲ κυνηγέ-
του, χιτὼν εὐσταλὴς, πρὸς τὴν ἰγνύαν καθήκων. οὐ
λευκὸς, μηδ' εὔχρους, μηδὲ κατ' ἄλλην εὔχροιαν προλάμ-
18 πων, ὡς μὴ πόῤῥωθεν καθορῷτο τοῖς θηρίοις. *καὶ χλα-
μὺς ὁμοία, ἣν δεῖ τῇ λαιᾷ χειρὶ περιειλίττειν, ὁπότε μετα-
θέοι τὰ θηρία, ἢ προσμάχοιτο τοῖς θηρίοις. καὶ σκυτάλη,
ἢ ῥόπαλον. καὶ ὑποδήματα κοῖλα, ἐς μέσην τὴν κνή-
μην ἀνήκοντα, δεσμῷ ἀκριβεῖ περιεσταλμένα. εἴη δὲ,
νέος, κοῦφος, ἐλαφρὸς, δρομικὸς, ὀξὺς, φιλοκίνδυ-
νος, φιλεργὸς, ἐθελουργὸς, φιλόπονος, ἀγωνιστὴς,
θαρσαλέος, ἄγρυπνος, μὴ προαποκάμνων, μὴ προα-
19 παγορεύων, μὴ πρὶν ἑλεῖν ἐνδιδούς. *Τὰ δὲ πρὸς κυ-
νηγέσιον ἐργαλεῖα, ξίφη, δρέπανα, ἀκόντια, τόξα,
προβόλια, ἄρκυες, σταλίδες, σταλιδώματα, ποδάγραι,
ἁρπεδόναι, ἐνόδια, δίκτυα, κυνοῦχος, σχαλίδες, στά-
λικες, σχαλιδώματα. ξίφη μὲν, ὡς ὁπότε συμπέσοι
θηρίῳ ἔχειν ἀμύνεσθαι. δρέπανα δὲ, ὅπως εἰ δέοι τῆς

ὕλης τι καθέντα εἰς τὴν τῶν ἑρκύων ἀκώλυτον στάσιν,
ὑπάρχοι τὰ δρέπανα. ἐπὶ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἀξίνας πα-
ρασκευαστέον, εἰ καὶ πρέμνα κόψαι δέοι. *τόξοις δὲ 20
καὶ ἀκοντίοις χρῶνται ἐπὶ τὰς ἐλάφους, καὶ ἃ πόῤ-
ῥωθέν ἐστι βαλεῖν· προβολίοις δὲ, ἐπὶ τοὺς σῦς, καὶ
τὰ ἄλλα τὰ ἀγχέμαχα θηρία. καὶ τὰ μὲν ἀκόντια ἔ-
σται μελίας ἢ ὀξείας, στρεφνὰ, εὐπαγῆ. αἱ δὲ λόγχαι
αὐτῶν, εὐπλατεῖς, καὶ ξυρήκεις. τὰ δὲ προβόλια ἔ-
στω μὲν κρανείας, στερεὰ δὲ καὶ δορατοπαγῆ φησὶν
ὁ Ξενοφῶν· αἱ λόγχαι δὲ αὐτῶν ἔστωσαν σιδήρου
ταμωτάτου. τῆς δὲ λόγχης τὸ μὲν περὶ τὸ ξύλον κα-
λεῖται αὐλός· *οὗ τὸ μὲν ἔξωθεν, περίμετρον· τὸ δὲ 21
ἔνδοθεν, τεῖχος· τὸ δὲ μετὰ τὸν αὐλὸν κοῖλον, ὀβελί-
σκος· ὅθεν δὲ πλατύνεται, πτέρυγες, αἱ ἑκατέρωθεν
προβολαί. ἡ δὲ τῆς λόγχης ἀκμὴ γλῶττα λέγεται. καὶ
δεῖ τῶν πτερύγων ἑκατέραν πλατυνομένην, παχυτέραν
οὖσαν, ἀποπλατύνεσθαί τε καὶ ἀποστενοῦσθαι, κατὰ
μικρὸν ὑπολήγουσαν, ἄχρι πρὸς τὴν γλῶτταν. ἐστο-
μῶσθαι δὲ οὐ μόνον τὴν ἀκμὴν, ἀλλὰ καὶ τὰς πτέ-
ρυγας χρήσιμον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ. 22

Περὶ τῶν αὐτοῦ ἐργαλείων.

Πρὸς μὲν οὖν τὰ ἄλλα θηρία αὕτως δεῖ παρε-
σκευάσθαι τὸ προβόλιον. πρὸς δὲ τοὺς σῦς, κατὰ τὸ
τοῦ αὐλοῦ τέλος, πρὸ τῶν πτερύγων, κνώδοντας ἀμ-
φοτέρωθεν ἐχέτω τῷ αὐλῷ συγκεχαλκευμένους, σιδή-
ρου στερεοῦ, ἑκατέρωθεν προβεβλημένους, ὡς μὴ προ-
ωθῶν αὑτὸν ὑπὸ θυμοῦ καὶ μένους ὁ σῦς καὶ τόλ-
μης, ἀφίκοιτο διὰ τοῦ δόρατος εἰς τὸν ἄνθρωπον,
ἀλλὰ καὶ οἱ κνώδοντες ἱστάντες αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν
ἐμποδὼν τῇ ῥύμῃ γένοιντο εἰς τὸ πρόσω μὴ προχω-
ρεῖν. *τὰ μὲν οὖν ἀκόντια ἐνηγκυλῆσθαι δεῖ διὰ τὴν 23
ἄφεσιν, τὰ δὲ προβόλια διὰ τὴν ἐκ χειρὸς χρείαν οὐ
δεῖται ἀγκύλης. χρῆσις δὲ τοῦ προβολίου, προβὰς τὸν

πόδα τὸν ἀριστερὸν, καὶ τὸν δεξιὸν ὑποβὰς, ὡς εἶναι τὸ μέτρον τῆς διαβάσεως, ὅσον ἐν πάλῃ, τὴν προὔχουσαν πλευρὰν ὀξεῖαν ἐχέτω κατὰ τὸν πόδα, καὶ τὴν χεῖρα τὴν ὑπὲρ αὐτὸν ὑπτίαν ἀντειλημμένην, μέσην τοῦ προβολίου προτεινόμενος, τῇ δεξιᾷ ἀντεστραμμένῃ τοῦ δόρατος ἐγκρατῶς ἀντεχέσθω. καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ τὸν σίδηρον ἀπευθυνέτω πρὸς τὸ τῆς
24 πληγῆς καίριον. * ἡ δὲ δεξιὰ κατὰ τὴν ἑαυτῆς ἰσχὺν ἐπωθείτω τὸ προβόλιον. ὁ δὲ ὀφθαλμὸς, κατὰ τοῦ θηρίου ὀξὺς τετάσθω. κἂν μὲν σῦς ᾖ τὸ θηρίον, στοχαζέσθω, ἢ κατὰ τὸ μεσόφρυον, ἢ κατὰ τὴν ὠμοπλάτην ὦσαι τὸ προβόλιον. ἄμφω γὰρ καίρια. εἰ δὲ καὶ τῶν γενύων καθίκοιτο, ἧττον ἂν χρῷτο τοῖς χαυλιόδουσιν. ὁ δὲ, πηδῶντος συὸς, ὑποθήσει σπασάμενος τὴν μάχαιραν. φυλάττεσθαι δὲ χρὴ μὴ τὸ προβόλιον ὁ σῦς ἐκκρούσῃ τῇ τε τῆς κεφαλῆς ἐκνεύσει βιαίᾳ καὶ τῇ πρὸς τὸν σίδηρον πληγῇ σφοδρᾷ καὶ τῇ ῥύ-
25 μῃ τοῦ ἅλματος. * εἰ γὰρ τοῦτο γένοιτο, ὁμοῦ ἂν τῷ ἀνθρώπῳ γίνοιτο. καὶ δεῖ κεῖσθαι πρηνῆ τῆς ὕλης ἀπρὶξ ἀντειλημμένον. οὐ γὰρ ἂν δύναιτο χρῆσθαι τοῖς χαυλιόδουσι, διὰ τὴν σιμότητα, οὐδὲ τὸ σῶμα ὑποβάλλειν, ἀλλὰ περιβὰς πατεῖ. αἱ δὲ θήλειαι καὶ δάκνουσιν. Εἰ δ' ἑτέρῳ θηρίῳ προσφέροιτο ὁ κυνηγέτης, μὴ διαβαινέτω μὲν τοῖν ποδοῖν ἐπὶ τοσοῦτον, ἀλλ' ὀρθὸς μᾶλλον ἀνεστηκέτω, διότι τὰ θηρία ταῦτα, οἷον παρδάλεις καὶ λέοντες, δρόμῳ μέχρι τοῦ κυ-
26 νηγέτου χρώμενα, πλησιάσαντα πηδᾷ. * στοχάζεσθαι δὲ χρὴ τοῦ στήθους καὶ καρδίας. αὕτη γὰρ ἐπὶ τούτων ἡ πληγὴ καίριος. Ἄρκυες δὲ, καὶ δίκτυα, καὶ ἐνόδια, τὸ μὲν λίνον αὐτῶν, Αἰγύπτιον, ἢ Φασιανικὸν, ἢ Καρχηδόνιον, ἢ Σαρδιανὸν εἶναι δεῖ. Ἡρόδοτος δὲ τὸ Φασιανὸν, ὅπερ ἐστὶ Κολχικὸν, ὑφ' Ἑλλήνων Σαρδονικὸν καλεῖσθαι λέγει. καὶ δύναται καὶ τὸ ἀπὸ Σαρδοῦς, ἀφ' ἧς ἴσως καὶ τὸ Καρχηδόνιον ἔνδοξόν ἐστιν, ὡς ἀπὸ τῆς ἑσπέρας κομιζόμενον. Πάντα μὲν οὖν τὰ θηρευτικὰ πλέγματα, δίκτυα καλοῖτ'

ἄν. Φερεκράτης δ' αὐτὰ καὶ ἕρκη εἶπεν. *ἡ δὲ παραλ- 27
λαγὴ τῶν ὀνομάτων ἐν τῇ χρήσει τῇ θηρευτικῇ δί-
κτυα μὲν καλεῖ τὰ ἐν τοῖς ὁμαλοῖς καὶ ἰσοπέδοις ἱ-
στάμενα· ἐνόδια δὲ τὰ ἐν ταῖς ὁδοῖς. αἱ δὲ ἄρκυες
τούτων μὲν ἐλάττους εἰσὶ τοῖς μεγέθεσι, κεκρυφάλῳ
δὲ ἐοίκασι κατὰ τὸ σχῆμα, εἰς ὀξὺ καταλήγουσαι. δεῖ
δὲ αὐτὰς εἶναι κατὰ τὸν τοῦ Ξενοφῶντος λόγον, ἐν-
νεαλίνους, ἐκ τριῶν τόνων συμπεπλεγμένας. ὁ δὲ τό-
νος καὶ κῶλον καλεῖται. πέπλεκται δὲ ἐκ λίνων ὁ τό-
νος τριῶν. *τῆς δὲ ἄρκυος τὸ μέν τι καλεῖται βρόχος. 28
ἔστι δὲ ὁ βρόχος τὸ συνεχὲς ἐν τοῖς δικτύοις τετρά-
γωνον διάστημα, συνεστηκὸς ἐκ τεττάρων ἁμμάτων,
ὃ τεινομένης τῆς ἄρκυος γίνεται ῥομβοειδές, δι' οὗ
τὴν κεφαλὴν διωθεῖ τὰ θηρία ὡς διεκπεσόμενα, καὶ
περὶ αὐτὸ ἐνσχεθέντα ἁλίσκεται· τὸ δέ τι περίδρο-
μος· ἔστι δὲ περίδρομος τῆς ἄρκυος σχοινίον ἑκατέ-
ρωθεν, τῶν ἄνω τε καὶ κάτω τελευταίων βρόχων δι-
ειρόμενον, ᾧ συνέλκεταί τε τὰ δίκτυα καὶ πάλιν ἀνα-
λύεται. *δεῖ δὲ τοὺς περιδρόμους ἀναμμάτους εἶναι 29
φησιν ὁ Ξενοφῶν, ἵνα εὔτροχοι ὦσι. προβάλλονται
δὲ τοῖς δικτύοις ἀπὸ στροφίων, τινὲς δὲ τούτους ἐπι-
δρόμους ὠνόμασαν. οἱ δὲ, δύο ὄντων, τὸν μὲν ἐκ
τοῦ κάτω, περίδρομον ἐπίδρομον δὲ, τὸν ἄνωθεν. ἔστι δέ
τι ἄρκυος μέρος καὶ ἀκρωλένια, ὅπερ ἐστὶ τὰ πέρατα τῶν
ἀρκύων. ἃ οἱ μὲν κράσπεδα, οἱ δὲ πτερύγια ὠνό-
μασαν. καὶ μὴν τοῖς ἐνοδίοις προσονομάζονταί τινες
μαστοὶ, κύκλῳ ἐκ λίνων πλέγματα τοῖς ἀκρωλενίοις
προσπεπλεγμένα. *τοῖς δὲ δικτύοις, δακτύλιοι, κατὰ 30
ταυτὰ μέντοι τοῖς μαστοῖς τὸ σχῆμα ἔχοντες. κρίκοι
δὲ αὐτοῖς σιδήρου πρόσεισιν, ὡς ἐπὶ μείζοσιν οὖσι
τοῖς δικτύοις, ὅθεν καὶ Ξενοφῶν τοῖς μὲν ἐνοδίοις
παρὰ τὰς ἄρκυς κῶλον ἕν, ὃ καλεῖται τόνος, προσ-
τίθησι· τοῖς δὲ δικτύοις παρὰ τὰ ἐνόδιά φησι δεῖν
πλείω τόνον προστίθεσθαι, ποιῶν τὰ μὲν ἐνόδια δω-
δεκάλινα, τὰ δὲ δίκτυα ἑκκαιδεκάλινα, ἐκείνων ὄν-
των ἐννεαλίνων. ἀνάλογον δὲ καὶ τὸ μέγεθος ἐκ προσ-

31 θήκης ἐπαύξει. *τούτοις δὲ καὶ σαρδόνες προσπλέκονται, ὅπερ ἐστὶν ὤα τοῦ δικτύου, μετὰ τὸν τελευταῖον βρόχον ἀνέχουσα τὸ δίκτυον, οὗπερ ἦν ὁ περίδρομος, ἢ ἐπίδρομος, ταῖς χαλίσι κατὰ τὸ δίκρουν ἔπεστι. κεκρύφαλος δὲ ἄρκυος, ἡ κοιλότης. κορυφαῖον δὲ, τὸ στενὸν τῆς ἄρκυος, ὅ τινες κορυφιστῆρα ὠνόμασαν. κυνοῦχος δὲ, δέρμα μόσχειον, εἰς ὃ ἐντίθενται τὸ δίκτυον, τῷ σχήματι πεποιημένον ὥσπερ τὰ σύσπαστα βαλάντια. στάλικες δὲ, καὶ σχαλίδες, καὶ σχαλιδώματα, ξύλα ὀρθὰ, ἐξ ἄκρου διττὰ, ἱστάμενα μὲν κατὰ τῆς γῆς, τοῖς δὲ δίκροις ἀνέχοντα τοὺς τῶν δικτύων
32 βρόχους τε καὶ περιδρόμους. *ἀνίσους δὲ εἶναι δεῖ τάσδε τὰς στήριγγας, ὅπως πρὸς τὰ ὑψηλὰ καὶ κοῖλα τῶν χωρίων κατὰ τὴν χρείαν ὁ ἀρκυωρὸς ἁρμοσάμενος, ἀπισώσῃ τῇ τούτων ἀνισότητι τῶν δικτύων τὴν στάσιν, ἣ καλεῖται ἀρκυστασία. καθίστανται δὲ αἱ σχαλίδες πλάγιαι, μᾶλλον εἰς ἀλλήλας προσνεύουσαι. ὁ δὲ τόπος ἐν ᾧ ἵστανται, ἀρκυστάσιον. Ἡ δὲ ποδάγρα ἵσταται μὲν ἐλάφοις καὶ ὑσὶν ἔσθ' ὅτε. καλοῖτο δ' ἂν καὶ ποδοστράβη. κύκλος δὲ ἐστι σμιλακίνου ξύλου, καὶ ὁ κύκλος στεφάνη καλεῖται. κατείληπται ἥλοις σιδήρου καὶ ξυλίνοις παραλλὰξ ἑκατέροις.
33 *καὶ πλόκαμον ἐν μέσῳ πλέγματι πέπλεκται, ὡς πατῆσαν τὸ θηρίον, φερόμενόν θ' ὥσπερ ἀναστρέψαι τε τὴν ποδοστράβην, καὶ ἐνσχεθῆναι στερεῷ βρόχῳ κατὰ τέχνην ἐπ' αὐτῷ τούτῳ πεποιημένῳ. ἐντίθεται δὲ ἡ ποδοστράβη ὀρύγματι. καὶ ἀπὸ τοῦ περὶ τὴν στεφάνην βρόχου σειρά τις ἐκτέταται, ἣν καὶ σειράδα καὶ ἀρπεδόνην καλοῦσι. πλέγμα δ' ἐστὶν ἐκ σπάρτου στερεὸν ἡ σειράς. καὶ ταύτης ἀπήρτηται ξύλον, ἐν ἄλλῳ πλησίον ὄντι ὀρύγματι κατακείμενον, ὅπως ἐὰν τὸ θηρίον ἐπιβὰν ἀναστρέψῃ τε τὴν ποδοστράβην ἐφ' ἑαυτὸ, καὶ ἐνσχεθῇ τῷ βρόχῳ, τὴν ἀρπεδόνην καὶ τὸ ξύλον ἐφελκόμενον, ἐμποδίζηται πρὸς τὸν δρόμον, μάλιστα, εἴ τις τῶν προσθίων αὐτοῦ ποδῶν ἐν-
34 σχεθείη. *καὶ τῷ μὲν κυνηγέτῃ μεταθεῖν ὑπάρξει κα-

τὸ τῶν τοῦ ξύλου ὄλισθον, ὁρῶν μὲν, εἰ κατὰ γῆς μαλακῆς ἐπιστρέφοιτο· ἡ δὲ τραχυτέρα καὶ αὐτὴ τὸ σημεῖον ἐνδίδωσι, τὸ θηρίον μετιέναι κατὰ τὰ ἀποσύρματα τοῦ ξύλου. ἴσθ' ὅτε δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ξύλον ἐνσχεθὲν ὕλης δασύτητι, ἢ πέτρας ἀνισότητι, ἵστησι τὸ θηρίον. τῷ δὲ ὀρύγματι χρὴ τῆς στερεᾶς γῆς, ἢ τινος πόας, ἢ φύλλων ἐπιφέρειν. τὴν δὲ νεαρὰν γῆν ἐκ τοῦ ὀρύγματος ἀποφέρειν ὅτι πορρωτάτω, τοῦ μὴ τῆς νέον κεκινημένης γῆς τὸ θηρίον ὀσφραινόμενον δυσωπεῖσθαι. καὶ ἥδε μὲν ἡ παρασκευή, μεθ' ἧς τὸν κυνηγέτην δεῖ παρεῖναι. 35 ἱστάτω δὲ τὰ δίκτυα ἐν πᾶσι τόποις, ὁδοῖς, τριμμοῖς, δρόμοις, ἔργοις, πεδίοις, ὄρεσιν, ὕδασιν, ὕλαις, νάπαις, ὅπου ὑποπτεύειν δύναται τὸ θηρίον εὑρεθῆναι, διαστήματα καταλιπὼν πρὸς τὰς διαδρομὰς, ἃ καλεῖται παράδρομα. ἐχέτω δὲ καὶ ἄλλα μικρὰ δίκτυα, εἰ καὶ τὰ διαστήματα προσαποφράξαι δέοι. ταῦτα δὲ τὰ δίκτυα τῶν κυνηγετικῶν τινες ἐμβόλια κεκλήκασιν, ὡς παρεμβαλλόμενα τῇ τῶν προτέρων στάσει. 36 φαίης δ' ἂν, ἀναστήσασθαι τὰς ἄρκυς, ἐνστήσασθαι, στήσασθαι, περιστήσασθαι, περιβαλεῖν, περιβαλέσθαι, περιπετάσθαι, περιθεῖναι, περιτεῖναι, ἐπιτεῖναι, ὀρθῶσαι, στοιχίσαι, περιστοιχίσασθαι, περιστοιχίσαι. καλεῖται δὲ αὐτῶν ἡ στάσις, στοιχισμὸς, στοῖχος, στόχος, στοχὰς, καὶ στοχασμός. στοχὰς δὲ καλεῖται καὶ χειροποίητά τινα οἰκοδομήματα ἐκ λίθων, ἢ ὕλης ὑπὲρ τὴν γῆν ἀναστήματα, κατὰ χρείαν τῆς τῶν δικτύων ἐξίσου στάσεως, εἴ τι κοῖλον εἴη περὶ τὸ ἀρκυστάσιον. Σόλων δὲ καὶ στοιχάδας τινὰς ἐλαίας ἐκάλησε, ταῖς μορίαις ἀντιτιθεὶς, ἴσως τὰς κατὰ στοῖχον πεφυτευμένας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε. 37

Περὶ κυνῶν καὶ τῶν κατ' αὐτάς.

Γενναῖαι κύνες, Λακωνικαὶ, Λάκαιναι, Ἀρκάδες, Ἀργολίδες, Λοκρίδες, Κελτικαὶ, Ἰβηρικαὶ, Καρῖναι,

Κρῆσσαι, Μολοττικαὶ, Ἐρετρικαὶ, Ὑρκαναὶ, Ἰνδικαί. οἱ δὲ κύνες οἱ Ψυλλικοὶ καλούμενοι ἀπὸ πόλεως Ἀχαϊκῆς κέκληνται, ὥσπερ οἱ Ἐλυμαῖοι ἀπὸ ἔθνους μεταξὺ Βάκτρων καὶ Ὑρκανίας κειμένου. Καστόριοι δὲ, καὶ Μενελαΐδες, καὶ Ἁρμόδιοι, ἀπὸ τῶν θρεψάν-

38 των ὠνομάσθησαν. *λέγουσι δὲ τὰς μὲν Λακαίνας ἐξ ἀλωπέκων τὸ ἀρχαῖον καὶ κυνῶν γενομένας κληθῆναι ἀλωπεκίδας, τὰς δὲ Ὑρκάνας, ἐκ κυνῶν, καὶ λεόντων, καὶ κληθῆναι λεοντομιγεῖς. Ἀριστοτέλης δὲ, τὰς Ἰνδικὰς κύνας, ἐκ κυνὸς, καὶ τίγριδος λέγει κατὰ τρίτην γενεάν. τὰς γὰρ προτέρας δύο ζῶα γίγνεσθαι θηριώδη. Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος τοὺς Ἰνδοὺς κύνας ἀπογόνους φησὶν εἶναι τῶν Ἀκταίωνος κυνῶν, αἳ μετὰ τὴν λύτταν σωφρονήσασαι, διαβᾶσαι τὸν Εὐφράτην, ἐπλανήθησαν εἰς Ἰνδούς.

39 *Ἱστορία περὶ γένους κυνῶν.

Ὥσπερ καὶ τὰς Χαονίδας καὶ Μολοττίδας ἀπογόνους φασὶ κυνὸς, ὃν Ἥφαιστος ἐκ χαλκοῦ Δημονησίου χαλκευσάμενος, ψυχὴν ἐνθεὶς, δῶρον ἔδωκε Διὶ, κἀκεῖνος Εὐρώπῃ, αὕτη δὲ Μίνωι, καὶ Μίνως Προκρίδι, καὶ Πρόκρις Κεφάλῳ. φύσιν δ' εἶχεν ἄφυκτος εἶναι, ὥσπερ ἡ Τευμησία ἀλώπηξ ἄληπτος. καὶ διὰ τοῦτο ἀπελιθώθησαν ἄμφω, ὁ μὲν, ἵνα μὴ λάβῃ τὴν ἄληπτον ἀλώπεκα, ἡ δὲ, ἵνα μὴ φύγῃ τὸν ἄφυκτον κύνα. αἱ δὲ Καστορίδες, Κάστορος θρέμμα-

40 τα, Ἀπόλλωνος τὸ δῶρον. *ταύτας δ' ὁ αὐτὸς οὗτος ποιητὴς τὰς ἀλωπεκίδας λέγει, μιξαμένου τὸ γένος ἀλώπεκι Κάστορος. αἱ δὲ Ἐρετρικαὶ, καὶ ταύτας Ἀπόλλων δέδωκε. τοὺς δὲ λαβόντας καὶ θρέψαντας Εὐρυτίδας φησὶν εἶναι. καὶ μὴν τάς γε Μενελαΐδας τὰς αὐτὰς εἶναί φησι ταῖς Κυψελλικαῖς, δύ' ἀδελφῶν κυνῶν ἐκεῖθεν ὑπὸ Μενέλεω περὶ τὴν Ἀργολικὴν τραφεισῶν. περὶ δὲ τὴν Κυρήνην ἐκ λύκων καὶ κυνῶν γίνεσθαί τι γένος Ἀριστοτέλης λέγει. τῶν δέ γε Κρητικῶν κυνῶν οἱ μὲν διάκτονοι, οἱ δὲ πάρμικτοι κα-

λοῦνται. *Ὑρκανοὺς μὲν οὖν φασὶ καὶ τὰς νύκτας 41
ταῖς ἡμέραις ἐν ταῖς πρὸς τὰ θηρία μάχαις ἐπιλαμβά-
νειν· καὶ πολλάκις παρευνασθέντας τοῖς θηρίοις μεθ'
ἡμέραν ἄρχεσθαι τῆς μάχης. οἱ δὲ Μάρισσοι τοῖς Σκύ-
θοις συνθέουσιν, οὔτε προθέοντες οὔτε μὴν ἀπολει-
πόμενοι. οἱ δὲ Κυναμολγοὶ κύνες περὶ τὰ ἕλη
τὰ μεσημβρινά, γάλα δὲ βοῶν ποιοῦνται τὴν τροφήν.
καὶ τοὺς ἐπιόντας τῷ ἔθνει τοῦ θέρους βοῦς Ἰνδι-
κοὺς καταγωνίζονται, ὡς ἱστορεῖ Κτησίας. *Κύνες δὲ 42
ἔνδοξοι· ὁ Πύρρου τοῦ Ἠπειρώτου, ὃς ἐκβοηθήσαντος
μὲν ἐκ τῶν ὕπνων αὐτοῦ, περιβὰς ἐφύλαττε τὸν Πύρ-
ρον· ἀποθανόντος δὲ καὶ καιομένου τοῦ νεκροῦ, ἐνή-
λατο εἰς τὴν πυράν· οἱ δὲ Ἡσιόδου, παραμείναντες
αὐτῷ ἀναιρεθέντι, κατήλεγξαν ὑλακῇ τοὺς φονεύσαν-
τας. ὁ δὲ Ἰκαρίου κύων ἔδειξε τῇ θυγατρὶ τὸν Ἰκα-
ρίου νεκρόν. καὶ εἰ χρὴ πιστεύειν τοῖς ποιηταῖς, οὗ-
τός ἐστιν ὁ Σείριος. ἔνδοξος δὲ καὶ ὁ Ἠπειρωτικὸς
Κέρβερος, καὶ ὁ Ἀλεξάνδρου, ὁ πρὸς λέοντας ἀγωνι-
ζόμενος, τὸ θρέμμα τὸ Ἰνδικόν, ἑκατὸν μνῶν ἐωνη-
μένος. καὶ ἀποθανόντι αὐτῷ πόλιν φησὶ Θεόπομπος
Ἀλέξανδρον ἐποικίσαι. *λέγουσι δὲ τοὺς γενναιοτέρους 43
τῶν Ἰνδῶν ἄλλο μὲν θηρίον ἀπαξιοῦντας μεταθεῖν,
λέοντι δὲ ὡς ἀξιομάχῳ προσαγωνίζεσθαι μόνῳ. ἔχε-
σθαί τε ὀδὰξ ἐμφύντας, ὥστε κἂν ἁλῷ τὸ θηρίον, πολ-
λὰ πράγματα τοὺς κυνηγοὺς ἔχειν, ὡς ἀποσπάσαι τοῦ
θηρίου τὸν κύνα. τὸν δὲ Ἀλέξανδρον ἐπὶ πεῖρα δῶ-
ρα λαβόντα παρὰ Σωπείθους τοιούτους κύνας ἐν Ἰν-
δοῖς, πολλὰ θηρίων εἴδη παραβαλεῖν τινι τῶν κυνῶν.
τὸν δὲ ἐκταθέντα κατὰ γῆς ἀτρεμεῖν, ὡς οὐδὲν πρὸς
αὐτὸν οὖσαν τὴν θήραν τὴν ἄτιμον. *λέοντος δὲ προ- 44
οφθέντος, ἐξαναστῆναι, γνωρίσαντα τὸν ὄντα ἄξιον
ἀνταγωνιστήν. κἀπειδὴ συμπλακεὶς κατήθλησε τὸ θη-
ρίον, ὁ μὲν ἐνδακὼν εἴχετο, μαχαίρᾳ δέ τις ἀπέκοψε
τὸν πόδα τοῦ κυνός. καὶ ὃς οὐδ' ὑπὸ τὴν ἀλγηδόνα τῆς
τομῆς ἠνέσχετο λῦσαι τὸ δῆγμα, ἀλλὰ θυμῷ τὸ δρώ-
μενον ἠγνόει. παρὰ δὲ Πώρου τῷ βασιλεῖ δοθεὶς δῶ-

ρον κύνα, διὰ λεόντων λέγεται κρατῆσαι. *ἦν δὲ καὶ Ἀλκιβιάδῃ κύων ἔνδοξος, ἑβδομήκοντα μνῶν ὤνιος,
45 τὸ κάλλος θαυμαστός. *οὗ τὴν οὐρὰν ἀφελὼν, πρὸς τοὺς μεμφομένους ὅτι τῷ κάλλει τοῦ κυνὸς ἐλυμήνατο, ἐξεπίτηδες ἔφη τὸ ζῶον ἀκρωτηριάσαι, ἵνα τοῦτο καὶ μηδὲν ἄλλο ὑπὲρ αὐτοῦ Ἀθηναῖοι λέγωσιν. ἔνδοξος δὲ καὶ ἡ Ἀταλάντης κύων, Αὔρα τοὔνομα, ἣν ὁ Καλυδώνιος σῦς ἀπέκτεινεν, ἀφ' ἧς τὸ κυνὸς σῆμα Καλυδωνίοις. καὶ ἕτερον δὲ οὕτω σῆμα ἐν Ἑλλησπόντῳ κεκλήκασιν, ἀπὸ ἐνδόξου κυνὸς, εἰ μὴ πιστευτέον, ὅτι Ἑκάβης εἰς κυνὸς μορφὴν μεταβαλούσης οὕτως ὠνομάσθη. ἡ δὲ ἐπὶ τῷ Ἄργῳ Ὀδυσσείῳ κυνὶ παρ' Ὁμή-
46 ρῳ θαυματοποιία γνώριμος. *ὁ δὲ Γηρυόνου κύων, ὁ τὰς βοῦς φυλάττων, ἀδελφὸς ἦν τοῦ Κερβέρου, ἀνῃρέθη δὲ ὑφ' Ἡρακλέους. τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ Γαργίττιος, καὶ ἔχει μνῆμα ἐν Ἰβηρίᾳ. γνώριμος δὲ καὶ Τριακὰς, ἡ Παιονικὴ κύων. Πάνης δὲ αὐτὴν ὁ Παιονίας σατράπης δῶρον ἔδωκεν Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ. οὐ μὴν οὐδὲ ὁ Μάγνης ὁ κύων, τὸ Ἱππάμωνος κτῆμα, ᾧ Λήθαργος ἐπώνυμον, οὐκ ἀνώνυμος, ὃς τῷ δεσπότῃ συντέθαπται, καθάπερ μηνύει τοὐπίγραμμα·

47 *ἀνδρὶ μὲν Ἱππάμων ὄνομ' ἦν, ἵππῳ δὲ Πόδαργος,
καὶ κυνὶ Λήθαργος, καὶ θεράποντι Βάβης.

τὰ μὲν δὴ τῶν Ἀκταίονος κυνῶν ὀνόματα, κατὰ τὴν Αἰσχύλου δόξαν, Κόραξ, Ἅρπυια, Χάρων, Λυκιτᾶς. οἱ δὲ καὶ Ξενοφῶντι τῷ Γρύλλου φασὶ γεγενῆσθαι ἔνδοξον κύνα, Ἱπποκένταυρον τὴν προσηγορίαν. καὶ μὴν Μάγνητας μὲν τοὺς ἐπὶ Μαιάνδρῳ τρέφειν κύνας, πολέμων ὑπασπιστάς. τοιοῦτοι δὲ ἦσαν καὶ Παίοσιν οἱ σύνθηροι κύνες. ἔνδοξον δὲ καὶ Λυκάδα τὴν Θετταλὴν Σιμωνίδης ἐποίησε, γράψας τουτὶ τοὐπίγραμμα ἐπὶ τῷ τάφῳ τῆς κυνὸς,

48 *ἧς αὖ καὶ φθιμένας λευκοστεάτῳ ἐνὶ τύμβῳ
ἴσκω ἔτι τρομέειν θῆρας, ἄγρωσσα Λυκάς.

τὰν δ' ἐρεμνὰν οἶδεν μέγα Πήλιον, ἅ τ' ἀρίδηλος
Ὄσσα, Κιθαιρῶνός τ' οἰονόμοι σκοπιαί.

καὶ γὰρ ἡ Τεγεᾶτις Ἀνύτη Λοκρίδα δόξης ἐμπέπληκεν, ἐφ' ἧς τῷ τάφῳ φέρουσ' ἐπέγραψεν,

ὤλεο δήποτε, καὶ πολύῤῥιζον παρὰ θάμνον
Λόκρι, φιλοφθόγγων ὠκυτάτη σκυλάκων,
τοῖον ἐλαφρίζοντι τεῷ ἐγκάτθετο κώλῳ,
ἰὸν ἀμείλικτον ποικιλόδειρος ἔχις.

* ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς. 49

Περὶ ἐπιτηδείου καιροῦ πρὸς κυνηγεσίαν.

Θηρατέον μὲν τοίνυν ἐν παντὶ καιρῷ. πειρατέον δὲ τῆς κυνῶν ἀρετῆς ἐν κρύει μὲν, εἰ μὴ μαλακιῶσι ῥῖνας, ἐν θέρει δὲ, εἰ φέρουσι τὸν ἥλιον, συνιᾶσι τῶν ἰχνῶν, τοῦ ἡλίου τὸ πνεῦμα τὸ ἀπ' αὐτῶν ἀμαυροῦντος. ἦρος δὲ, εἰ ἐν πλήθει τῆς ἀπὸ τῶν ἀνθέων ἀποῤῥοῆς διακρίνουσι τὰς ὀσμάς. τῆς μὲν οὖν χειμερινῆς τε καὶ θερινῆς ὥρας ὁ ἠρινὸς καιρὸς εἰς θήραν ἐπιτηδειότερος, ὡς τοῦ ἀέρος ἄμεινον κεκραμένου· πλήν γε παρόσον ταῖς κρίσεσι τῶν ἰχνῶν ἐνοχλεῖ τὰ ἄνθη. * τὸ δὲ μετόπωρον ἐγγυτάτω μέν ἐστι τῇ κρύσει πρὸς τὸ ἔαρ, οὔτε δὲ αἱ ἀπὸ τῶν ἀνθέων ἀποῤῥοιαι, οὔθ' αἱ ἀπὸ τῶν ἤδη συγκεκομισμένων καρπῶν, ἐφ' ἑαυτὰς ἕλκουσι τὰς ῥῖνας τῶν κυνῶν. διὰ μέντοι χιόνος ἐπιφανέστερα τὰ ἴχνη καὶ οὐ δυσζήτητα. ἀλλ' εὐαίρετος ὁ λαγὼς, καθότι καὶ τῇ δασύτητι τῶν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ τριχῶν ὄγκοι προσιζάνοντες τοῦ δρόμου τὴν ῥαστώνην ἐμποδίζουσι. 50
Τροφαὶ μὲν δὴ τοῖς σκύλαξι μετὰ τὸ ἐκ τῶν μητέρων γάλα. τοῦτο γάρ φησιν αὔξιμον εἶναι ὁ Ξενοφῶν, αὐτό τε καὶ τὸ μητρῷον πνεῦμα. * ἀλλὰ μετὰ τοῦτο τὸ 51
τῶν ἁλισκομένων αἷμα δεῖ προσφέρεσθαι τοῖς σκύλαξιν, ἵνα προσεθίζωνται τῇ κυνηγετικῇ τροφῇ. Σκυλακεία δὲ, ἡ μέν τις νοείσθω σκυλάκων ἀνατροφή· ἡ δὲ

χούτων γένεσις. καὶ τὸ σκυλακεύειν. τὰς κύνας χρῆναι τοῦ χειμῶνος, ἐστὶν ἐμπιμπλάναι σκυλάκων, καὶ ὀχεύειν. προδιαπονηθεῖσαι δέ, εἶτα ἀναπαυσάμεναι, κατὰ καιρὸν ἂν συνδυάζοιντο, τῷ μὲν πόνῳ γεγενημένων αὐταῖς τῶν σωμάτων εὐπαγῶν, τῇ δὲ ἀναπαύσει πρὸς ἰσχὺν τραφέντων. ἐσθίειν δὲ αὐτὰς τότε δεῖ πρὸς κόρον, ἐπεὶ ὁπότε θηρῷεν τὸ ἐμπίπλασθαι οὐ πάνυ χρήσιμον. ἡ δὲ τῶν σκυλακευομένων τροφὴ σιτία οἴνῳ διάβροχα.

52 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ.

Περὶ τοῦ ἐπὶ πόσον καὶ ἀφ' οὗ καὶ ἕως οὗ κύουσι χρόνου.

Κύουσι δὲ δύο μῆνας, καὶ οὐκ ἄν τις ἐξαγάγοι ἐπὶ θήραν κύουσαν, ὁπότε ἐπίτεξ εἴη, καὶ ἐπίφορος. τῷ δὲ Ἀριστοτέλους λόγῳ, εἰ μέν τις κύει δύο μῆνας, μάλιστα καὶ τὰ τικτόμενα πρὸ δωδεκάτης ἡμέρας οὐ βλέπει. ἡ δὲ ἡμέρας δύο καὶ ἑβδομήκοντα. καὶ ἡ τῶν σκυλακίων ὄψις προθεσμίαν ἔχει τρίτην καὶ τετάρτην ἡμέραν. τῆς δὲ ἡ μὲν κύησις τρίμηνος. τὸ δὲ τῶν σκυλάκων ἀνάβλεμμα εἰς ἑβδόμην προχωρήσει καὶ δεκάτην ἡμέραν. ὥρα δὲ ἀρίστη κυνῶν πρὸς πλήρωσίν τε καὶ γένεσιν τῷ μὲν ἄρρενι τετάρτου ἔτους ἀρξαμένου, τελευταῖον τὸ ὄγδοον. ἡ δὲ θήλεια τριετὶς μέχρις ἑξαετίδος συνδυαζέσθω.

53 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η.

Περὶ νοσημάτων κυνῶν.

Νοσήματα μέντοι κυνῶν τρία, λύσσα, ποδάγρα, κυνάγχη. ἀλλ' ἡ μὲν ποδάγρα οὐ πάντῃ ἀνίατος. ἡ δὲ λύσσα δυσίατος· ἡ δὲ κυνάγχη εἰς θάνατον φέρει. πᾶν δὲ τὸ ὑπὸ λύττῃ κυνὸς ἐχομένου δηχθὲν ἀναιρεῖται. ἄνθρωπος δὲ μόνος οὐκ ἄνευ κινδύνων περιγίγνεται.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ. 54

Περὶ τοῦ ἀπὸ τίνος χρόνου ἐπὶ θήραν ἀκτέον τοὺς κύνας.

Τοὺς δὲ σκύλακας, ἑξαμήνους μὲν τὰς θηλείας οὔσας, ὀκταμήνους δὲ τοὺς ἄῤῥενας ἐπὶ τὴν θήραν ἀκτέον, ἱμάντι μακρῷ ἐνηγκυλημένῳ ἐξημμένους. εἶθ᾽ ὅταν ἐν καταλήψει γένηται τὸ θηρίον, ἐφιέναι καὶ τούτοις ἑλεῖν, ἵνα χαίρωσι τῇ θήρᾳ, τὸ μὲν πρῶτον ἀπὸ τοῦ ἱμάντος ὑλακτεῖν ἐῶντας, μικρὸν δὲ ὕστερον καὶ τὴν ἀγκύλην ἀπολύσαντας, ὡς μὴ τεινόμενοι ῥηγνύωνται. *κόσμος δὲ κυνὸς, δέραια μὲν, ἱμὰς 55 πλατὺς περὶ τῷ τραχήλῳ, στερεὸς, ὃς καὶ περιδέραιον καὶ περιδερὶς ὀνομάζεται. ἔνδοθεν δὲ αὐτῷ ὑπεῤῥάφθω ἀρνακὶς, ὡς μὴ τρίβοιτο ὑπὸ τοῦ δέρματος ἡ δειρὰ τοῦ κυνός. τελαμωνία δὲ καὶ αὐτὴ, πλατὺς ἱμὰς ἑκατέρωθεν, ἀπὸ τοῦ δεραίου περὶ τὰς πλευρὰς παρήκων ἐναλλὰξ, ὡς τῶν τενόντων τὰ μετὰ τὰς ὠμοπλάτας ἄκρας καὶ τὰς λαγόνας στεγόντων. ἧλοι δὲ, ἢ ἐγκεντρίδες ἔπεισι ταῖς τελαμωνίαις. *αἱ δὲ καὶ περὶ τὸ ἐ- 56 πίσειον ἐκτέτανται, ὡς μὴ ὀχεύοιτο ἡ κύων, τῶν ἐγκεντρίδων τὴν τόλμαν τῶν ἐπιβησομένων ἀνειργουσῶν. τοῦ μὴ ὑποπλησθῆναι αὐτὰς ἐξ ἀγεννῶν χάριν. τὸ δὲ περιδέῤῥαιον ἐξῆπται στενοῦ ἱμάντος, ὃς κατὰ τὸν κύναγχον ἐξηγκύλωται. καὶ ἀπὸ τούτου ἄγεται ἡ κύων. ἔνιοι δὲ καὶ τὰ νῶτα τῶν κυνῶν βύρσαις τισὶ στερεαῖς καταλαμβάνουσι, περὶ τὰς ὑποδερίδας τοῦ ζώου τὰς βύρσας ἀνάψαντες, ὥσθ᾽ ἥκιστα τρωτοὺς εἶναι τοὺς κύνας τῇ τοιαύτῃ σκέπῃ, ὁπότε συμπίπτοιεν τινι τῶν μαχίμων θηρίων.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι. 57

Ἀρεταὶ καὶ κακίαι κυνῶν ἀπό τε σώματος καὶ ψυχῆς.

Ἀρεταὶ δὲ κυνῶν ἀπὸ μὲν σώματος, μεγάλαι, μηδὲ ἀσύμμετροι, μηδὲ ἀνάρμοστοι. σιμαὶ, ἀρθρώδεις,

ἰνώδη τὰ κάτωθεν τοῦ μετώπου. τὸ μέτωπον πλατὺ, τὰς
διακρίσεις ἀκριβῶς ἔχον. κεφαλαὶ κοῦφαί τε καὶ εὔφοροι.
ὄμματα, μετέωρα, μέλανα, στίλβοντα. λάμπουσαι αἱ
κόραι. πυρῶδες τὸ βλέμμα. ὦτα, λεπτὰ, καὶ μικρὰ,
καὶ ψιλὰ ὄπισθεν. τράχηλος, μακρὸς, ὑγρὸς, περιφε-
58 ρής. στήθη, εὔσαρκα, εὐρύτερα. *αἱ δὲ ὠμοπλάται
τῶν ὤμων μικρὸν ἀφεστηκέτωσαν. σκέλη, ἑκάτερα μὲν
ὑψηλὰ, μείζω δὲ τὰ ἐξόπισθεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπί-
ρικνα. τὰ δὲ πρόσθεν, ὀρθὰ, στιφρὰ, στρογγύλα, μὴ
προὔχοντα κατὰ τοὺς ἀγκῶνας. αἱ πλευραὶ δὲ ἔστω-
σαν προεσταλμέναι, καὶ μὴ πρὸς τὴν γῆν βαθυνόμε-
ναι. τῆς δὲ ὀσφύος οὐκ οὔσης ἀσάρκου, τὸ ὑγρὸν
πάντη καὶ τὸ παντελῶς σκληρὸν ὁμοίως ἀπέστω. λα-
γόνων δὲ ἄριστον τὸ μέτριον, ὡς ἀπεῖναι μέγεθός τε
59 καὶ σμικρότητα. *τῶν δὲ ἰσχίων στρογγύλων ὄντων,
τὰ μὲν κατόπιν ἔστω σαρκώδη, τὰ δὲ ἄνωθεν ἀσύν-
δετα, ἔνδοθεν προεσταλμένα. κενεῶνες δὲ αὐτοί τε
λαγαροὶ καὶ τὰ κάτωθεν αὐτῶν. οὐραὶ, προμήκεις,
εὐθεῖαι, ὀξεῖαι, λιγυραί. μηριαῖαι, σκληραί. τὰ δὲ
ὑποκώλια, περιφερῆ, καὶ προμήκη τε καὶ εὐπαγῆ. περι-
φερεῖς δὲ οἱ πόδες. εὔτριχες δ' ἔστωσαν. καὶ τὰ
τριχώματα αὐταῖς δασυνέσθω λεπτῇ καὶ μαλακῇ
60 καὶ πυκνῇ τῇ τριχί. *τοιαῦται δὲ οὖσαι φανοῦν-
ται ἐλαφραὶ, ποδώκεις, δρομικαὶ, εὔστομοι, εὐθύστο-
μοι. καὶ ἥκει κατὰ μικρὸν ὁ λόγος ἐπὶ τὰς τῆς ψυ-
χῆς αὐτῶν ἀρετὰς, ἀποφαίνων τοὺς κύνας θυμοει-
δεῖς, εὐαισθήτους, ἐθελουργοὺς, ἀπλανεῖς, θυμοσό-
φους, σοφὰς, εὔρινας, εὔποδας, ὀξεῖς, φιλοπόνους,
εὐψύχους, ἐγκρατεῖς. οἵους ἁρπάζειν μὲν τὰ πνεύ-
ματα, κρίνειν δὲ τὰς ὀσμὰς, ἐπευθύνειν δὲ τὰ ἴχνη,
καταφωρᾶν δὲ τὸ θηρίον, μετιέναι, μεταθεῖν,
μεταδιώκειν, μεθέπειν, κατὰ πόδας χωρεῖν, ὑπο-
κρυφθὲν ἐξευρίσκειν, προσοφθὲν διώκειν, καταληφθὲν
61 αἱρεῖν. *φροντίζειν μὲν κατὰ τὴν ζήτησιν τῶν ὀσ-
μῶν, ἡσυχάζειν δὲ κατὰ τὴν εὕρεσιν τῶν ἰχνῶν.
προηγεῖσθαι δὲ τῷ θηρευτῇ, κἂν ἐγγὺς ᾖ τῆς εὐνῆς

ῥέσεως, ὑποσημαίνειν, κατανεύειν, ἀποδηλοῦν, διαδηλοῦν, τῇ χαρᾷ τῆς ψυχῆς, τῷ κηδήματι τοῦ σώματος, τῇ φαιδρότητι τοῦ προσώπου, τῇ λαμπρότητι τῶν ὀφθαλμῶν, τῇ μεταλλάξει τῶν ὀμμάτων, τοῖς ἀναβλέμμασι τῆς ὄψεως, τοῖς κηδήμασι τῆς ἐλπίδος, τῇ στάσει τῶν ὤτων, τῷ σεισμῷ τῆς οὐρᾶς, τῷ τὸ σῶμα πᾶν ἐπικραδαίνειν. * Αἱ δὲ κακίαι τῶν κυνῶν ἀπὸ 62
μὲν τῶν προειρημένων ἀρετῶν καταδηλοι. ἐρεῖς δὲ ἀπὸ τοῦ σώματος, μικραί, ἢ ὑψηλαί, καὶ ἀσύμμετροι, χαρόποι, μυωποί, γρυπαί, ἄρρωστοι, ψιλαί, αἰσχραί, ἄμορφοι, ἀσύντακτοι τὰ σώματα, διάστροφοι τοὺς πόδας, ἄστομοι, νωθροί, ἄθυμοι, βραδεῖαι, κατηφεῖς, ἀπόδες, βαρεῖαι τὴν κεφαλήν, σαρκώδεις τῷ μετώπῳ, ὑπέρμετροι, καὶ δασεῖαι τὰ ὦτα, κοῖλαι τοὺς αὐχένας, στήθη στενά, ὠμοπλάται τοῖς ὤμοις συνάπτουσαι, πλευραὶ βαθεῖαι, ὀσφῦς σαρκώδεις, λαγόνες ἀσύμμετροι πρὸς τὸ σῶμα. * ἰσχία προμήκη τε καὶ 63
γυμνὰ σαρκῶν. μηρίδια ὑγρά. τὰ ὑποκώλια οὐ στρογγύλα. ἐπιμήκεις οἱ πόδες. τοιούτῳ δὲ σώματι ἀνάγκη καὶ τῇ ψυχῇ κακίαν προσεῖναι, καὶ εἶναι τὰς κύνας ἀνοήτους, ἀναισθήτους, ἀμαντεύτους τῶν ἰχνῶν, ἄρρινας, ἀργάς, ἀπόνους, ῥαθύμους, [illegible], εὐεξαπατήτους, ἐξαπατητικάς, πρὸς μὲν τὴν ζήτησιν ἀναπεπτωκυίας, πρὸς δὲ τὴν εὕρησιν ἀθύμους, ἀπειθεῖς, μισοθήρους, φιλανθρώπους, ἐπαναχωρούσας ἐκ τῆς διώξεως, προλειπούσας τὸ θηρίον, προδιδούσας τὰς συνθήρους, ὑποθεούσας, προσθεούσας, * προϊεμένας τὰ διώγματα, κε- 64
κλαγγυίας, οὐ καίρια ὑπολαμβανούσας, προχαιρούσας, μάτην ἐπαναστρεφούσας, [illegible], εἰκῇ ταῖς σοφωτέραις τῶν κυνῶν ἐμποδὼν καθισταμένας, ἐνδιδούσας ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὑποφευγούσας ὑπὸ τὰς σκιάς, μαλακιούσας ὑπὸ τὸ κρύος, ἐξανισταμένας ὑπὸ τὸν ὄμβρον, οὐκ ἀπαλλαττομένας τῶν [illegible], [illegible], ἀπαγορευούσας, ὑποτρεμούσας ὅταν ἐγγὺς ᾖ τὸ θήραμα, ὑποτρόμους γιγνομένας, οὐκ [illegible] φωνάς, οὐ διώκειν ἱκανάς, ὀλιγόφρονας, ἀκρατεῖς, κνυζούσας.

65 **ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.**

Ἀπὸ κυνῶν ὀνόματα.

Ἀπὸ δὲ κυνῶν ὀνόματα· κυνὴ, κυνηγετικὴ, κυνάγχη, κυνομαχεῖν, κυνοδρομεῖν, ἔκκυνοι, ἐκκυνῶσαι, ἐκκυνοῦν. λέγεται δὲ καὶ προκυνεῖν, τὸ προϋλακτεῖν, πρὶν ἢ τὸ θηρίον ἀνευρεῖν. καὶ Ὅμηρος μὲν λέγει, κυνὸς ὄμματ' ἔχων· οὕτω γὰρ τὸν ἀναιδῆ καλεῖ. καὶ ἀλλαχοῦ, κύων ἀδεής. Ἀριστογείτων δὲ ὁ Κυδιμάχου κύων διὰ τὴν τόλμαν ἐπεκέκλητο. καὶ κύνες οἱ ἀπ' Ἀντισθένους. καὶ κυνίζειν, καὶ κυνισμὸς, καὶ κυνικὸς, καὶ κυνώδης, καὶ κυνοῦχος, καὶ κυνόποδες ἵπποι. Χρώματα δὲ κυνῶν, οὔτε τὸ πάντη λευκὸν ἀποδεκτέον, οὔτε τὸ βαθέως μέλαν, οὔτε τὸ παντελῶς πυῤῥὸν, ἀλλὰ ἑκάστῳ παραμεμίχθω τι καὶ ἑτέρας χρόας, ἤτοι κατὰ τὸ μέτωπον, ἢ ὑπὲρ τὰς ῥῖνας ἄκρας, ἢ κατ' ἄλλο τι τοῦ σώματος μέρος.

66 **ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ.**

Περὶ διαφόρων θηρίων.

Εὐναὶ λαγῶν, θάμνοι συνηρεφεῖς, ἴδαι ἀμφιλαφεῖς, ῥωχμοὶ βαθεῖς· χειμῶνος μὲν, τὰ πρόσειλα· θέρους δὲ, τὰ ἐπίσκια· ἐν δὲ χιόνι, τὰ πελάγχειμα. ἔστι δὲ ταῦτα τὰ κοῖλα, ἐν οἷς ἡ χιὼν διαμένει. κέκληται δὲ ὅτι παρὰ τὴν ἄλλην τῆς γῆς ὄψιν λευκὴν οὖσαν ὑπὸ τῇ χιόνι, ταῦτα μόνα μελαίνεται. εὔκριτα μὲν τὰ ἴχνη τὰ εὐθέα, δύσκριτα δὲ τὰ συμπεπλεγμένα· γίγνεται δὲ μάλιστα τὰ τοιαῦτα, ἣν προδιεξέλθωσιν ἀλώπεκες.
67 Τὰ δὲ ὀρθὰ ἴχνη, ὁπόταν ἤτοι κτύπον κατακούσαντες ὀρθοὶ κατὰ τοὺς πόδας τοὺς ἐξόπισθεν ἐπανιστάμενοι βούλωνται τὸ σαφὲς τοῦ προσπεσόντος ἤχου μαθεῖν, ἢ καὶ τῷ τῆς σελήνης φωτὶ χαίροντες, ὁπόταν ᾖ πανσέληνος, ἀντιπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους, καὶ πηδῶντες μακρὰ, καὶ διαλλόμενοι, καὶ διαπορθμοῦντες, ἀποφήνωσι ταραχώδη τὰ

ἔχουσι· ἰδέα διπλῆ καὶ φύσις. τὸ μὲν χρῶμα ἐπίπερ-
κνος. ἔστι δὲ τοῦτο περκνῆς ἐλαίας τὸ εἶδος, οὔτε ὄμ-
φακος ἔτι οὔτε ἤδη μελαινομένης. *μέγεθος, οὐ μέ- 68
γας. κοῦφος τὴν φύσιν, δασὺς τὴν τρίχωσιν, καὶ τὰ
ὕπτια τῶν ποδῶν, ἀλλ' οὐ μόνα τὰ πρανῆ δασυνό-
μενος, ὅπερ οὔ φησιν Ἀριστοτέλης ἑτέρῳ ζώῳ προσ-
εἶναι. διὰ τοῦτό μοι δοκεῖ δασύποδα τὸν λαγὼν ἄλ-
λοι τε καὶ Κρατῖνος καλεῖν, ὄνομα ποιούμενος τῷ
ζώῳ τὴν φύσιν. ὁ μὲν οὖν μείζων καὶ τὸ λευκὸν ἔχει
τὸ ἐν τῷ μετώπῳ μεῖζον. ὁ δὲ μικρὸς τό τε λευκὸν
ἔλαττον καὶ τὸ χρῶμα ἐπίπυρρος. *γλαυκὸς δ' ἐστὶν 69
ὁ λαγώς, ἢ χαροπὸς ἐξ ὄμματος, καὶ τὰ ὄμματα οὐκ
ἔχει βλεφαρίδας, ὅθεν καὶ ἀμβλυώττει. τὰ πολλὰ δ'
ἐστὶν ἐν ὕπνῳ, καὶ τοῦτο δὲ οὐ σμικρὸν ὀφθαλμοῖς
τὸ βλάβος. κεφαλὴν ἔχει μικράν, ἐλαφράν, καταφε-
ρῆ, εἰς στενὸν καταλήγουσαν, ὦτα ὑψηλά, τράχηλον
στενόν, στρογγύλον, ὑγρόν, ἐπιμήκη, ὠμοπλάτας ὀρ-
θάς, ἄνωθεν ἀσυνδέτους, σκέλη τὰ πρόσθεν ἐλα-
φρά, σύγκωλα, στῆθος οὐ σαρκῶδες, πλευρὰς οὐ
βαρείας οὐδὲ ἀσυμμέτρους, κωλῆνα σαρκώδη, λαγό-
νας ὑγράς, *ἰσχία στρογγύλα, εὔσαρκα, οὐ συνεστη- 70
κότα, μηροὺς βραχεῖς, εὐπαχεῖς, μυώδεις, οὐκ ὀγκώ-
δεις. τὰ ἔνδον ὑποκώλια μακρὰ καὶ στιφρά, πόδας
τοὺς πρόσθεν στενοὺς καὶ μακρούς, τοὺς ὄπισθεν
στερεοὺς καὶ πλατεῖς· σκέλη πολὺ ἐλάττω τῷ μήκει
παρὰ τὰ ὄπισθεν. βλεσσὰ δ' ἐστι τὰ ὄπισθεν, ὡς ἐγ-
κεκλίσθαι παρὰ τὰ ἐμπρόσθια καὶ κατὰ τοὺς δρό-
μους προβάλλειν αὐτὰ πρὸ ἐκείνων, καὶ πηδᾶν, ἀν-
τερειδόμενον τοῖς ὄπισθεν ποσίν, οὐδαμῇ τοὺς προ-
σθίους ἐμποδίζοντα, διὰ τὴν ἐκείνων εἰς τὸ ἔσω πα-
ράλλαξιν. *ἁλτικὸν δ' ἐστὶ καὶ πηδητικὸν τὸ ζῷον 71
μᾶλλον ἢ δρομικόν. ἄλλως δὲ κοῦφόν τε καὶ ἐπι-
έλαφρον. καὶ ἐπειδὴ τὴν οὐρὰν ἔχει οὐχ ἱκανὴν τὸ σῶ-
μα ἀπευθύνειν, τοῖς ὠσὶ χρῆται πρὸς τὴν ἡγεμονίαν
παρακαταβάλλων αὐτά, καὶ ὥσπερ κώπαις τισὶ συν-
ευθύνων τὸ σῶμα. ἐν δὲ τοῖς κρημνώδεσι μᾶλλον

ἁλίσκεται διὰ τὸ ὕψος τῶν ὄπισθεν ποδῶν, κατὰ κεφαλὴν προωθούμενος. ἐν δὲ τοῖς ἀνάντεσιν ἡ τῶν ποδῶν ἀνισότης κατὰ τὴν τῶν τόπων ἀνωμαλότητα ἀπισοῖ τὸ σῶμα πρὸς τὸν δρόμον. ὅσον γὰρ ἐν τοῖς ἀνάντεσι κατόπιν κοιλαίνεται, τοσοῦτον τὸ τῶν πο-
72 δῶν μῆκος ἰσοπέδου δόξαν ἀναλαμβάνει. * δειλίᾳ δὲ ὑπερβάλλει τοῦτο τὸ ζῷον, ἔμπληκτον ῥᾷστα γιγνόμενον, καὶ ἀναπτοούμενον· ὅθεν καὶ πτὼξ ὀνομάζεται. τὸν δὲ ὕπνον ποιεῖται καὶ τὴν ἀνάπαυλαν, ὑποθεὶς μὲν εἰς τὰς λαγόνας τὰ ὄπισθεν σκέλη, τὰ δὲ πρόσω κῶλα προτείνας τε καὶ συνθεὶς, καὶ τὴν κεφαλὴν καταθεὶς κατ' αὐτῶν. ἀλλ' εἰ μὲν καταμύῃ τε καὶ τὰς ῥῖνας ἀκινήτους ἔχῃ, οὐ καθεύδει, κάμνων δ' ἴσως ἀναπαύεται. ἢν δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀναπεπταμένοις ἀτρεμίζῃ, καὶ τὰς ῥῖνας ὑποκινῶν ἐντείνῃ θαμινὰ ἐκ-
73 κινεῖσθαι, ὕπνος αὐτὸν ἀκριβὴς ἔχει. * καὶ μὴν πολύγονόν ἐστιν ἐς τὰ μάλιστα τουτὶ τὸ θηρίον ἐπικυϊσκόμενον ἀεὶ, καὶ διὰ πάσης ὥρας. ὥστε τὸ μὲν ἤδη τέτεκται, τὸ δὲ μέλλει, τὸ δὲ κύεται, τὸ δὲ ἔτι πλάττεται. καὶ εἴποις ἂν αὐτὸ, πολύγονον, πολυτόκον, πολύτεκνον, ἐπικυϊσκόμενον, γόνου ἀεὶ ἐπιπληρούμενον. τίκτει δὲ καθ' ἕκαστον μῆνα. καὶ τετρίχωται πᾶν, ὥστε καὶ τὴν γνάθον ἐντὸς ἔχειν τρίχας. ὅσων δ' ἂν ἐτῶν εἴη, τοσαύτας ἔχει τῶν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐγχω-
74 ρούντων ὑπὸ τὴν οὐρὰν τὰς ὀπάς. * μόνον δὲ τῶν ζῴων καὶ πρὶν τεκεῖν ἔχει γάλα. καὶ μόνον τῶν πολυσχιδῶν ἔχει πυτίαν. καὶ οἱ μὲν Ἐλυμαῖοι τῶν παρ' ἡμῖν ἀλωπέκων οὐ μείους εἰσὶ τὰ σώματα, μελαίνονται δὲ τὰ χρώματα καὶ προμήκεις πεφύκασι. καὶ τὸ παρὰ τὴν οὐρὰν ἄκρον λευκὸν αὐτοῖς ἐπίμηκές ἐστιν. οἱ δὲ μοσχίαι καλούμενοι τῶν λαγωῶν, ὀξύτερον καὶ εὐαισθητότερον ἔχουσι τὸ πνεῦμα τὸ τῶν ἰχνῶν, ὥσ-
75 τε γίγνεσθαι πρὸς αὐτὰ τὰς κύνας ἐκμανεῖς. * Ἰθάκη δὲ μόνη τῶν νήσων ἄγονός ἐστι λαγωῶν. Καρπάθιοι δὲ, πρότερον οὐκ ὄντων ἐν τῇ νήσῳ λαγωῶν, ζεῦγος εἰσαγαγόμενοι, τὸ μὲν εἰς πλῆθος ἐκ τῆς πολυ-

γονέας ἐπιδιδοῦν, ἔφθειρε τοὺς καρπούς. οἱ δὲ παροιμίαν ἐποιήσαντο ἐπὶ τῶν ἐπίσπαστον κακὸν ἐφ' ἑαυτοὺς ἐπαγαγόντων, ὁ Καρπάθιος τὸν λαγωόν. καὶ μὴν Ἀνάξιλας ὁ Ῥηγῖνος, οὔσης, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, ἀγόνου τῆς Σικελίας τέως λαγωῶν, ὁ δὲ εἰσαγαγών τε καὶ θρέψας, ὁμοῦ δὲ καὶ Ὀλύμπια νικήσας ἀπήνῃ, τῷ νομίσματι τῶν Ῥηγίνων ἐνετύπωσεν ἀπήνην καὶ λαγών.

* Περὶ ἐλάφων καὶ συὸς καὶ λοιπῶν θηρίων. 76

Τῶν δὲ ἐλάφων ἄκερως μὲν ἡ θήλεια. ὁ δ' ἄῤῥην κερωφόρος, ἢ κερασφόρος, ἢ κεράστης, ἢ εὐκέρως, ἢ πλατύκερως, ἢ ὑψίκερως, καὶ χρυσόκερως, ὁ ὑπὸ Ἡρακλέους ἁλούς. καὶ Ἀνακρέων μὲν σφάλλεται κερόεσσαν ἔλαφον προσειπών. καὶ Σοφοκλῆς, κεροῦσαν, τὴν Τηλέφου τροφόν. Ὅμηρος δὲ ὀρθῶς, ἀμφ' ἔλαφον κεραόν. ἔστι δὲ τοῖς ἐλάφοις τὸ χρῶμα ἐπίξανθον, κατάστικτον λευκοῖς γράμμασι. πλείω δὲ αἱ θήλειαι τὰ στίγματα ἔχουσι, καὶ μάλιστα τῶν ἐλάφων οἱ νεβροί. * ἁλίσκονται δὲ δικτύοις μέν, εἴ τις [illegible]ογμεύσας αὐτὰς συνελάσειε, ποδοστράβαις δέ, εἴ τις ἐνεδρεύσας αὐτὰς ἐμποδίσειε. 77 καὶ γεννᾷ μὲν ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἓν ἡ ἔλαφος, κύει δὲ μῆνας εἰς ὀκτώ. τίκτει δὲ προσπληρωθεῖσα ὑπὸ τὸ μετόπωρον ἱστάμενον. τὸν δὲ νεβρὸν οἱ γονεῖς ἀγαγόντες ἐπὶ τὴν εὐνήν, ἵνα ἀπὸ πέτρας ἀποῤῥῶγος περίδρομος παρέχοι τὴν ἐκ θατέρου μέρους ἀσφάλειαν, ἡ μὲν μήτηρ ἑαυτὴν καταβαλοῦσα θηλάζει τὸ βρέφος, * ὁ δὲ πατὴρ ἄπωθεν φυλάττει, καὶ πρὸς τὸν προσελθόντα ὑπερμαχεῖ. 78 καὶ τὸν μὲν νεβρὸν εἰ δυνηθείης ἀπελάσας ἀπὸ τῶν γονέων κυνοδρομῆσαι τὸν μὲν πρῶτον δρόμον, ἀπολείψῃ σὺ καὶ αἱ κύνες. ἐν δὲ τοῖς ἐφεξῆς ἀπαγορεύουσιν ἄρα οἱ νεβροί. πολλαὶ δὲ καὶ τῶν τελείων ἐλάφων ἐν ταῖς συνεχεστέραις διώξεσιν ὑπὸ δυσπνοίας ἁλίσκονται. χρεία δὲ πρὸς αὐτὰς τόξων καὶ ἀκοντίων. Εἴποις δ' ἂν περὶ συός, βαθύνει τῷ ῥύγχει τὴν γῆν, κείρει τὰ λήϊα, κόπτει τὰ δένδρα. * θήγει 79

τοὺς ὀδόντας, ἔφριξε τὴν λοφιὰν, λιγνύν παρέβλεψε τοῖς ὄμμασι, πυρῶδες ὑποβλέπει, τοῖς ὀδοῦσιν ἀναπαταγεῖ, τῷ πρὸς ἀλλήλους κόμπῳ τῶν ὀδόντων ἀπειλεῖ, πῦρ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἀφίησιν, ἀφρὸς αὐτῷ τοῖς χαυλιόδουσι περιζεῖ, τραχύς ἐστι πρὸς ὀργὴν, ἀκάθεκτος τὸν θυμὸν, δύσμαχος, δυσάλωτος, δυσαγώνιστος, προωθῶν, προρρηγνύμενος, ἐμπίπτων, προσπίπτων, ἀνατρέπων. κόπτων τοῖς ὀδοῦσιν, ἀνοίγων, ἀναρρηγνύς. ῥώμῃ ἐπιὼν, ῥόθιος συμπροσχωρῶν, βί-
80 αιος τὴν ὁρμὴν, δυσανίκητος, δυσκαταγώνιστος. * καὶ τὰς ἄρκυς διακόψειεν ἂν, καὶ τὰς στάλικας ἀνατρέψειε, καὶ τὰ δένδρα πρόῤῥιζα ἐκτρίψειεν, ὑπέρθυμος, δυσόργητος, ἔμπυρος, ὑπέρασθμος. εἰ δὲ πλαγίως τοῖς ὀδοῦσι θίγοι, τῶν κυνῶν τὸ τρίχωμα ἐπέφλεξεν. εἰ δὲ ἀποθανόντι τῷ χαυλιόδοντι προσενέγκαις τρίχας, ὡς ἀπὸ πυρὸς αἱ τρίχες συντρέχουσιν. οὕτω καὶ πολὺ τὸ φλογῶδες ἔνεστι τῷ θηρίῳ. Ἡ δὲ ἄρκτος τίκτει μὲν σάρκα, πλάττει δὲ καὶ ἀρθροῖ τὸ γέννημα
81 τῷ στόματι, καὶ πρὸς εἶδος ζώου τὰ μέλη τυποῖ. * καὶ ἄρκτου μὲν ὄρος τὸ Ἀρκτῷον ἐπώνυμον. ἀρκτεύεσθαι δὲ τὰς παρθένους ἔλεγον ὁ δῆμος ὁ Ἀττικός. Ἑλίκη δὲ, καὶ Κυνόσουρα, ἐν οὐρανῷ δύο ἄρκτοι, Διὸς ἡ ἑτέρα τροφὸς, οἱ δὲ ἄμφω λέγουσιν. οἱ δὲ τὴν μὲν, ὡς ἦν τροφὸς; τὴν δὲ, ὡς παιδικά. καὶ ἄρκτος μὲν, τὸ κατάντικρυ μεσημβρίας τοῦ κόσμου μέρος. ὁ δὲ ἄνεμος, ὁ πνέων ἐκεῖθεν, ἀπαρκτίας. καὶ κύκλος ἀρκτικός. ἁλίσκεται δὲ τὸ θηρίον καὶ δικτύοις, καὶ μάχῃ, καὶ βόθροις τισὶν, οὓς ὑπὸ τὰ δένδρα τὰ καρπο-
82 φόρα τῶν κυνηγετῶν τινες ὀρυξάμενοι, * καὶ καλάμου, ἢ ἄλλου τινὸς εὐθραύστου ξύλου δοκίδας τοῖς βόθροις ἐπιτείναντες, καὶ τῆς ἀκινήτου γῆς ἐπιφορήσαντες, καὶ πόαν ἐπιβαλόντες, ἡ μὲν, ὡς ἐπὶ τὸ δένδρον ἀναρριχησομένη κατὰ τὸν καρπὸν ἐπείγεται· τὸ δὲ ὄρυγμα αὐτὴν, θραυσθεισῶν τῶν δοκίδων, ὑπεδέξατο. τὴν δὲ πάρδαλιν τρόποις τε τοῖς προειρημένοις λαμβάνουσι, καὶ φάρμακον ἀκόνιτον παραμίξαν-

τῆς ἐμπειρίας, τῷ μὲν θηρίον ἀναίρεσιν ποιοῦντι, τοῖς δὲ πολλάκις καὶ ζῷον ἐστὶν ἁλισκόμενον. *Εἴποις δ' 83
ἂν ἐπὶ παρδάλεως, ἔχει τὸ σῶμα κατάστικτον, στικτὸν, κροκοειδὲς, εὐπρόσωπον, εὔχρουν, εὐειδὲς, ποικιλειδὲς, ὑγρὸν, εὐέλικτον, πολύμορφον, πηδητικὸν, ἄλκιμον, εὐπλεγές. Καὶ λέοντα δ' ἂν εἴποις, βλοσυρὸν, βασίλειον, εὐχαίτην, εὐκόμην, κομήτην, εὐγένειον, ὑπέραυχον, μεγαλόθυμον, ὑπέρφρονα, ὑπέρθυμον, ἀπερμεγέθη, βίαιον, ταχὺν, ἰσχυρὸν, θρασὺν, κρατερὸν, ἐγκρατῆ ἀνδρῶν. *Θηρᾶται δὲ ἥκιστα μὲν 84
ὁ τέλειος ἐν πλέγμασιν, ἀλλὰ μηχανήμασι, καὶ σοφίσμασιν, οἱ δὲ σκύμνοι τῶν γονέων, πίστει τοῦ δυσεπιβουλεύτου, καὶ θράσει τῆς οὔσης δυνάμεως, ἐπὶ θήραν ἀπονέμονται. Τοὺς δὲ ὄνους τοὺς ἀγρίους, ἀφ' ἵππων διώξαντες, ἀγελάζονται δὲ κατὰ πλῆθος, ἐπειδὰν ὑπέρκοποι καὶ ὑπέρασθμοι γένωνται, καὶ ὁ κονιορτὸς αὐτοῖς ὡς ἂν ἐκ πλήθους ἐγειρόμενος ἐπαχλύῃ, τοὺς μὲν διακοντίζουσι, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἀγροῦσι, βρόχοις σειραίοις περιβάλλοντες. οἱ δὲ ἔκφρονες ὑπὸ τῆς διώξεως γενόμενοι, πολλάκις οὐκ ἄκοντες, ἐπειδὰν ἐφέλκῃ τις τὸν ἵππον ἀποστρέψας, ἕπονται.

*Περὶ ἐγκελεύσεως κυνηγέτου. 85

Ὁ δὲ κυνηγέτης, ἐμβοάτω ταῖς κυσὶν, ἐγκελευέτω, ἐπανακραγέτω, ἐπικεκράχθω, ἐνσημαινέσθω, ἐπισημαινέσθω. ἐξοτρυνέτω τὰς κύνας, προσκαλείτω, προτρεπέτω, ἐπεγειρέτω, ὁρμάτω, παρορμάτω, ἐξορμάτω, προσκαλείσθω, ἐξανιστάτω. συνθέων, ἐπιθέων, μεταθέων, συμπαραθέων, παραθέων, μετιὼν, μεταδιώκων, ἐπιγιγνόμενος, κυνοδρομῶν, συγκάμνων, συνεργῶν, συμπονῶν, συμπροθυμούμενος, συνεξεταζόμενος, συνεξορίζων, συνδιερευνώμενος.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ. 86

Περὶ φωνῶν ζῴων.

Φωναὶ ζῴων, κυνῶν μὲν ὑλακὴ, καὶ ὑλαγμὸς, καὶ ὑλακτεῖν, ὑλακτοῦντες, καὶ κνύζασθαι. εἴποις

ἂν, καὶ ἀράζειν, καὶ ἀράζοντας, καὶ ῥύζειν, καὶ ῥύζοντας. κατὰ δὲ Ξενοφῶντα, καὶ κλαγγή· φησὶ γὰρ, ἐπανακεκλαγγυῖαι. εἰρήκασι δὲ τινες τῶν ποιητῶν καὶ βαΰζειν τοὺς κύνας. σκύζαν δὲ, τὸ καθεύδοντας ὑποφθέγγεσθαι. Λύκων δὲ, ὠρυγή, ὠρυγμὸς, ὠρύεσθαι, ὠρυόμενος. Λεόντων δὲ, βρύχημα, βρυχηθμὸς, βρυ-

87 χᾶσθαι, βρυχώμενοι. Ἵππων, χρεμετισμὸς, χρεμετίζειν, χρεμετίζοντες, ἐπιχρεμετίζοντες. ἔνιοι δὲ καὶ φρυμαγμὸν ἵππων ἐκάλεσαν. καὶ φρυμάττεσθαι τοὺς ἵππους, φρυάττεσθαι δὲ πάντας. Συῶν δὲ, γρυλλισμὸς, γρυλλίζειν, γρυλλίζοντες. καὶ γρύζειν, καὶ γρύζοντες. τινὲς δὲ καὶ ὑσμὸν εἶπον, καὶ ὕζειν, ὕζοντες. Βοῶν δὲ, μύκημα, μυκηθμὸς, μυκᾶσθαι. μυκώμενος. Οἰῶν δὲ, βληχή, βληχᾶσθαι, βληχώμενοι. Αἰγῶν δὲ, μηκα-

88 σμὸς, μηκᾶσθαι, μηκώμεναι. Ὅμηρος δὲ καὶ μηκάδας αἶγας εἴρηκε. δοκεῖ δὲ ἴδιον ἐπὶ αἰγῶν εἶναι μᾶλλον ὁ φριμαγμὸς, φριμάττεσθαι, φριματτόμενος. ὡς Ἡρόδοτος ἔσφαλται ἐπὶ τῶν βρεφῶν τῶν Φρυγίων λόγῳ, βληχᾶσθαι τὰς αἶγας οἰόμενος. Ὄνων δὲ, βρώμησις, βρωμᾶσθαι, βρωμώμενοι. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ ἡμιόνων ἐρεῖς. εἴρηται δὲ καὶ ὀγκώμενοι. καὶ ὀγκηστὰς ἔνιοι τῶν ποιητῶν τοὺς ὄνους ἐκάλεσαν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀγρίων, ἐφ' ὧν ἴδιον οὐκ ἔστιν ὄνομα τῆς φωνῆς, οἷον ἄρκτου, παρδάλεως, καὶ πάνθηρος, καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων, βρυχᾶσθαι λέγουσιν. ἐπὶ δὲ τῶν μικροτέρων, οἷον ἀλωπέκων, καὶ θώων, καὶ λυγκῶν, τὸ ὑλακτεῖν, καὶ ὠρύεσθαι. εὗρον μέντοι ἐγὼ ἐπὶ μὲν τῶν ἄρκτων βράζειν καὶ βράζουσαι, ἐπὶ δὲ ἐλεφάντων στρυνύζουσι παρὰ Ἰόβᾳ.

89 Ὀρνέων φωναί.

Εἴποις δ' ἂν, κλάζειν μὲν ἀετούς. κλαγγάζειν δὲ γεράνους. ἐπ' ἀμφοῖν δὲ, καὶ κλαγγήν. ἱέρακας δὲ ῥύζειν, ἀλεκτρυόνας ᾄδειν, καὶ κόκκυγας κοκκύζειν. Ὑπερίδης δὲ καὶ Δημοσθένης ἐπ' ἀλεκτρυόνων τὸ κοκκύζειν εἶπον, καὶ πέρδικας τιττυβίζειν, ἢ κακκαβί-

ζειν, ὄρτυγας ψελλίζειν, ἴυγγας ἰύζειν, κύκνους ᾄδειν, τρυγόνας τρύζειν, περιστερὰς γογγύζειν, κορώνας κρώζειν, κολοιοὺς κλώζειν ἢ κολοιᾶν, κοψίχους σίζειν, τέττιγας τερετίζειν, μελίττας βομβεῖν, ἔποπας ποππύζειν, γλαῦκας νύζειν, * μελεαγρίδας κακκάζειν, νυκτερίδας 90
τετριγέναι, δράκοντας συρίττειν, κίττας κιτταβίζειν, χελιδόνας ψιθυρίζειν, ἀηδόνας εὐστομεῖν, χῆνας πακπακίζειν. συνακτέον δὲ τούτοις καὶ τὴν ἀνθρώπου φωνήν, βοή, φώνημα, λαλιά, φθογγή, καὶ φθέγμα, καὶ κραυγή, καὶ κεκραγμός, καὶ λόγος. ἀφ' ὧν βοᾶν, φωνεῖν, λαλεῖν, φθέγγεσθαι, κραυγάζειν, κεκραγέναι, λέγειν. καὶ τὰ μὲν ἀπὸ φωνῆς καὶ βοῆς καὶ φθέγματος καὶ λαλιᾶς καὶ λόγου ὀνόματα εἴρηται. προσκείσθω δὲ ἀπὸ κεκραγμοῦ καὶ κράκτης ἢ κεκράκτης.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ. 91

Περὶ ἀποδεύσεως καὶ τῶν κατὰ γαστρός.

Τὸ δ' εἰς ἄφοδον ἀπελθεῖν, ἐρεῖς, εἰς ἀπόπατον, εἰς ἀποσκευὴν, εἰς εὐμάρειαν, εἰς λαγόνα, εἰς κοπρῶνα. τὸν δὲ κοπρῶνα καὶ ἴπνον Ἀριστοφάνης καλεῖ. Τὸ δὲ ἔργον, ἀποπατῆσαι, ἀποσκευάσασθαι, χέσαι. ὅθεν καὶ χεσᾶς Πατροκλείδης. καὶ τὸ ἀποσκευαζόμενον, ἀνθρώπου κόπρος, σκώρ. οὐ τὰς πλαγίας οὐ λέγουσιν, ἀλλ' ἀντ' αὐτῶν, τοῦ σκάτους, καὶ τῷ σκάτει. ὧν τὴν ὀνομαστικὴν οὐκ ἐκφέρουσι. λέγουσι δὲ καὶ τίλον, καὶ πέλεθον, καὶ σπατίλην. Καὶ ἵππου, κόπρον φασί. βοὸς δὲ, βόλιτον. ὄνου, ὀνίδα, καὶ ὄνθον. Ὅμηρος δὲ, ὄνθου βοῶν. χοίρου, σπέλεθον. προβάτων, οἴσπωτον. αἰγῶν, σπυράδα, καὶ σπυραθίαν, καὶ σπύραθον, καὶ σπύρδανα. ὡς καὶ μυῶν, μυσκέλευθρα.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ. 92

Περὶ μίξεως ζώων.

Καὶ μὴν τὸ μίγνυσθαι, ἐπὶ μὲν τῶν ἀλόγων, βαίνειν, ἐπιβαίνειν, ὀχεύειν, βιβάζειν, συνδυάζειν,

συνδυάζεσθαι, ἐπάγεσθαι. ὄνων δὲ ἴδιον, τὸ ὀνοβατεῖν, ὁπόταν ἵπποις ἐπιβαίνωσι. κοινὸν δὲ ἐπὶ πάντων τὸ παιδοσπορεῖν, ὥσπερ καὶ ἐπ' ἀνθρώπων. ἐπὶ δὲ τούτων ἐρεῖς, ὁμιλῆσαι, μιχθῆναι, διαλεχθῆναι, ἐντυχεῖν, πλησιάσαι, κοινωνῆσαι, συναναπαύσασθαι, εἰς ταὐτὸν ἐλθεῖν, συγκατακλιθῆναι, συγκατακοιμηθῆναι, συγκοιμηθῆναι, συγγενέσθαι, σποδεῖν, ὀπύειν, ἀφροδισιά-
93 ζειν, συμπλέκεσθαι. *καὶ τὰ τεθρυλλημένα, ἃ δὴ παίζουσιν οἱ κωμικοὶ, ληκεῖν, δρυμάττειν, φλᾶν, σκορδοῦν, στενάσαι, σπλεκοῦν. ἀπὸ μὲν τούτων τοίνυν σπουδάζων ἂν εἴποι τις πράγματα, μῖξις, ἔντευξις, ὁμιλία, κοινωνία, κοινώνημα, συνουσία. οὐ μὴν ὁ πλησιασμὸς, οὐδ' ἡ διάλεξις, ἀλλὰ διειλέχθην αὐτῇ, καὶ διειλεγμένος εἰμὶ, ὡς Ὑπερίδης, καὶ Ἀντιφάτερον. τὸ διεπραξάμην, καὶ διέπραξα, καὶ ἔπραξα. ἀπὸ δὲ αὐτῆς, τὸ χαρίσασθαι, καὶ χάριν δοῦναι.

94 *Περὶ δρόμου ζώων καὶ μάχης.

Εἴποις δ' ἂν, ἔλαφον θεῖν, λαγωὸν φεύγειν, σῦν καὶ κάπρον συῤῥήγνυσθαι, λέοντα ἐφορμᾶν, πάρδαλιν πηδᾶν, ἄρκτον συμπλέκεσθαι, ταῦρον ἐμπίπτειν. καὶ τὰ μὲν χηλαῖς παίειν, τὰ δὲ ὁπλαῖς κρούειν, τᾶ δὲ κέρασι κυρίττειν, τὰ δὲ ποσὶ λακτίζειν, τὰ δὲ ὄνυξι σπαράττειν, τὰ δὲ ὀδοῦσι κατεσθίειν.

95 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις.

Γυναικείων κόσμων ὀνόματα.

Φαίης δ' ἂν ἀθρόως μὲν οὕτω, κόσμοι, κοσμήματα, καλλωπισμοὶ, καλλωπίσματα. οὐ γὰρ παροπτέον οὐδὲ τὰ τῶν γυναικείων κόσμων ὀνόματα. ἀπὸ γοῦν τῶν εἰρημένων, κοσμεῖσθαι, κόσμησις, καλλωπίζεσθαι, καλλωπισμός. ἀβρύνεσθαι, θρύπτεσθαι, ἁβρότης, θρύψις. κατὰ μέρη δὲ, κεφαλῆς μὲν κοσμήματα, Ὅμηρος λέγει,

ἄμπυκα, κεκρύφαλόν τε ἰδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην.

σὺ δ' ἂν προσθείης καὶ στεφάνην, παρ' αὐτοῦ λαβών·

* τῶν δ' αἱ μὲν πλεκτὰς στεφάνας εἶχον, οἱ δὲ 96
μαχαίρας.

καὶ πυλεῶνας, παρὰ Καλλιμάχου. καὶ κάλυκας, παρ' Ὁμήρου τε καὶ Ἀνακρέοντος. καὶ στρόφιον, καὶ ὀπισθοσφενδόνην, παρ' Ἀριστοφάνει. καὶ σφενδόνη ἐκαλεῖτο. καὶ ἀναδήματα, καὶ κάλαμος, καὶ καλαμὶς, καὶ ἔντροπον, χρυσᾶ καὶ ἐπίχρυσα πάντα. τὸ δὲ ξάνιον ἦν μὲν καὶ αὐτὸ χρυσοῦν, κεφαλῆς κόσμου. ἔνιοι δὲ καὶ αὐτὸ κτένιον εἶναι νομίζουσιν. ἡ δὲ τιάρα, καὶ κυρβασία, Περσικαί. * Περὶ δὲ τοῖς ὠσὶν, ἕρματα, διό- 97
πας, ἐλλόβια, ἐνώτια, ἕλικας, ἑλικτῆρας, σίγλας κατὰ τοὺς Αἰολέας. κατὰ δὲ τοὺς Δωριέας, ἀρτίαλα. ἐκαλεῖτο δὲ παρὰ τοῖς κωμῳδοῖς καὶ ἐγκλαστρίδια, καὶ στροβίλια, καὶ βοτρύδια, καὶ πλάστρα, καὶ καρυατίδες, καὶ ἱπποκάμπια, καὶ κενταυρίδες, καὶ ἐντροφοὶ, καὶ τρίπους. δῆλον ὡς ἀπὸ τῶν σχημάτων, θεμένων αὐτῶν τοῖς ἐνωτίοις τὰς προσηγορίας, ὥσπερ καὶ Ὅμηρος τρίγληνα ἕρματα ὠνόμασεν, ὡς τριῶν εἴδωλα κορῶν ἔχοντα. * Τὰ δὲ περὶ τῷ τραχήλῳ, πε- 98
ριτραχήλια, καὶ περιδέραια, καὶ δέραια, καὶ ὑποδέραια, καὶ ὑποδερίδες. ἤπου δὲ καὶ ὅρμοι, ἴσθμια, στρεπτοί. καὶ πλόκια, στόμια, μαλάκια. καὶ τανθεύριστοι ὅρμοι, παρὰ Θεοπόμπῳ τῷ κωμικῷ. ὧν κατεκρέμαντο λίθοι τινὲς, ὡς ἀπὸ τῆς κινήσεως ὠνομάσθαι. καὶ τριοπὶς δὲ, ὅρμου εἶδος, τρεῖς ὥσπερ ὀφθαλμοὺς κρεμαστοὺς ἔχοντος. καὶ ὡς Ἀντιφάνης, κάθημα. ἐκάλουν δὲ αὐτὸ καὶ καθετῆρα.
* ὠνομάζετο δέ τι καὶ μάννος, ἢ μόννος, μάλιστα πα- 99
ρὰ τοῖς Δωριεῦσι. Τὰ δὲ περὶ τοῖς βραχίοσι, περιβραχιόνια, καὶ βραχιόνια. Περὶ τοὺς καρποὺς δὲ, περικάρπια, καὶ ἐχίνους, καὶ ἀμφιδέας. ὄφεις, ψέλλια, χλιδῶνας καὶ βουβάλια, ὧν ἔνια καὶ τοῖς περὶ τοὺς βραχίονας ἐπονομάζουσι, καὶ τοῖς περὶ τοὺς πόδας.

μάλιστα δὲ τοὺς ἀμφιδέας, καὶ τοὺς χλιδῶνας. ἴδιαι
δὲ καὶ περὶ τοῖς ποσὶ, περισφύρια, περιπεζίδας, πε-
100 ριπέζια, πέζας. *καὶ αἴγλην, καὶ πέδην, καὶ περισκε-
λίδας, ὡς καὶ Μένανδρος, καὶ Νικόστρατος, οἱ κω-
μῳδοδιδάσκαλοι. Περὶ δὲ τοῖς στέρνοις, αἰγίδας, μα-
σχαλιστῆρας. καὶ ἀναμασχαλιστὴς, ὡς Φιλιππίδης, ὁ
τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, ἐν Ἀδωνιαζούσαις. Τὰ δ' ἐν
τοῖς δακτύλοις, δακτύλιον, δακτυλίδιον, σφραγίδιον,
σφραγῖδας. οὕτω γὰρ τοὺς ἐπισήμους δακτυλίους ὠ-
νόμαζον, τοὺς τὰ σήμαντρα, ἢ λίθους ἐν αὐτοῖς ἔχον-
τας. περὶ δὲ τῷ σμικρῷ δακτύλῳ ἐφόρουν, ἃ ἀκαρῆς
101 ἐκάλουν διὰ σμικρότητα. *καὶ ἕτερον κορίανον, τῷ
λιχανῷ περιηρτημένον. καὶ ἄλλους δέ τινας κόσμους
ὀνομάζουσιν οἱ κωμῳδοδιδάσκαλοι, λῆρον, ὀχθοίβους,
ὄλεθρον, ἐλλέβορον, πομφόλυγας, βάραθρον, περιστέ-
ρια, ῥαμάκια, σισύμβριον, σισάριον. ὧν οὐ ῥάδιον
τὰς ἰδέας συννοῆσαι, διὰ τὸ μηδὲ πρόχειρον εἶναι τι-
νὰ κατιδεῖν, εἴτε σπουδάζοντες, εἴτε παίζοντες χρῶν-
ται τοῖς ὀνόμασιν. Ἴσως δ' ἂν τοῖς κόσμοισι προσή-
κοι καὶ τὸ ἔντριμμα, ψιμμύθιον, ἔγχουσα, φῦκος. καὶ
τὰ ὑπογράμματα, καὶ ἡ στίμμις παρ' Ἴωνι ἐν Ὀμφά-
102 λῃ, καὶ τὴν μέλαιναν στίμμιν ὀμματογράφον. *Ἐρεῖς
δὲ, καὶ καπηλείαν ἀσκεῖ προσώπῳ, τὸ πρόσωπον πε-
ριχρίει, ἐπεντρίβει, καλλιγραφεῖ, φύκει πυρσαίνει,
ψιμμυθίῳ λευκαίνει, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπογράφει, τὰς
ὀφρῦς μελαίνει, εἰς γραμμὰς ἡμικυκλίων περιάγει, γε-
ωμετρεῖ περὶ τὸ ἐπισκύνιον, ῥόδον παρειαῖς φυτεύει,
ἀνθωρὸν ἀνθοῦν, καὶ θᾶττον ἀπανθοῦν κατὰ τὸ Λο-
κρὸν, οὐ πρόσωπον, ἀλλὰ προσωπεῖον φέρει. φύσεως
προκρίνει τέχνην, ἀληθείας ψεῦδος, τοῦ παραμένον-
τος, τὸ ῥᾳδίως ἀπαλειφόμενον, τῶν πραγμάτων, γράμ-
ματα. εἰκὼν ἀντὶ πρωτοτύπου γίγνεται.

103 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ.

Περὶ συμμίκτων ὀνομάτων.

Καταβεβλήσεται δὲ ἡμῖν χύδην καὶ τῶν συνωνύ-
μων ὀνομάτων, ἀπαιτῆσαι, πρᾶξαι, εἰσπρᾶξαι, ἐκπρᾶ-

ξιν, ἐκπράξασθαι, εἰσπράξασθαι, ἀπαίτησις, πρᾶξις,
εἴσπραξις. ὄνομα, πράκτωρ. ἀποδοῦναι, ἀποτῖσαι, ἐκ-
τῖσαι, εἰσενεγκεῖν, διαλῦσαι, καταβαλεῖν, καταθέσθαι,
ἀπαριθμῆσαι, καταθεῖναι. ἀπόδοσις, ἔκτισις, εἰσφορά,
διάλυσις, κατάθεσις, καταβολή, ἀπαρίθμησις. ἀποστε-
ρῆσαι, ἀπενεγκεῖν, ἀπενέγκασθαι, ἀγνωμονῆσαι, ἀπο-
στερῆσαι, στερῆσαι, ἐξιδιώσασθαι. * στέρησις, ἀποστέ- 104
ρησις, ἀγνωμοσύνη. καὶ ὄνομα μόνον, ἀγνώμων. καὶ
ἐπίῤῥημα, ἀγνωμόνως. ἀρνήσασθαι, ἀπαρνήσασθαι, ἐξαρ-
νήσασθαι, ἐξομόσασθαι, ἀναδῦναι, ἐξαναδῦναι, ἀναφυ-
γεῖν, ἀναχωρῆσαι, ἀντειπεῖν, παραιτήσασθαι, ἔξαρνος, ἄ-
παρνος. ταῦτα δὲ μόνα τὰ ὀνόματα. τὰ δὲ πράγματα, ἄρ-
νησις, ἐξωμοσία, ἀνάδυσις, ἀναφυγή, ἀναχώρησις,
ἀντιλογία, παραίτησις, παῤῥησία. ἴδιον δὲ τὸ Πλάτω-
νος, μὴ ἀπαρνηθεὶς γένῃ. * ἐπαγγέλλεσθαι, προσεπαγ- 105
γέλλεσθαι, ὑποσχέσθαι, προϋποσχέσθαι, προειπεῖν,
ὑποτεῖναι, ὑποθεῖναι. ἐπαγγελία, πρόῤῥησις, ὑπόσχε-
σις. ἄλλης δὲ χρείας διαβεβαιώσασθαι, διορίσασθαι,
διακριβώσασθαι, διεγγυήσασθαι εἰς ἑαυτὸν ἀναδέξα-
σθαι, διισχυρίσασθαι, ἀπισχυρίσασθαι, ἀπακριβώσα-
σθαι. τὸν ἑαυτοῦ κίνδυνον ὑποθεῖναι, ἐν ἑαυτῷ ὑπο-
βαλέσθαι. δύσκολον, δυσχερὲς, δύσπρακτον, δύσπο-
ρον, ἄπορον, δυσμεταχείριστον, δυσκατέργαστον, ἐργώ-
δες, ἐπαχθὲς, βαρὺ, φορτικὸν, δυσδιοίκητον, δυσδι-
άθετον. * Καὶ τὰ συγκριτικὰ ἀπὸ τούτων οὐκ ἄδη- 106
λα· καὶ τὰ καθ' ὑπέρθεσιν ῥᾴδια. καὶ ἐπιῤῥήματα
τοῖς πλείστοις σύνεστι. καὶ ὀνόματα, δυσκολία, καὶ
δυσχέρεια, καὶ βαρύτης. Τὸ δ' ἐναντίον, εὔκολον, εὐχε-
ρὲς, εὔπρακτον, πρόχειρον, προκεχειρισμένον, ῥᾴδιον,
εὔπορον, ἕτοιμον, εὐπετὲς, εὐπρεπὲς, εὐτρεπισμένον,
εὐκατέργαστον, τὸ συντυχὸν, ἀταλαίπωρον. καὶ σύγ-
κρισιν δ' ἔχει, καὶ ὑπέρθεσιν καὶ ὀνόματα, καὶ ἐπιῤ-
ῥήματα. * εὔκολος, εὐκολώτερος, ῥᾴδιος, ῥᾴων, ῥᾷστος. 107
καὶ ὡς Ὑπερίδης, ῥᾳδιέστερος. ἕτοιμος, ἑτοιμότερος, ἑτοι-
μότατος. εὐχερὴς, εὐχερέστερος, εὐχερέστατος. πρόχειρος,
προχειρότερος, προχειρότατος. εὔπορος, εὐπορώτερος.

115 μοι, βδελύττομαι αὐτόν, ἄχθομαι αὐτῷ. ἐχθρός μοί
ἐστι, δυσμενής, ἀλλότριος, ἀλλοτριούμενος· καὶ ἠλλο-
τρίωμαι πρὸς αὐτὸν, δυσμενῶς διάκειμαι πρὸς αὐτὸν,
δυσνόως, κακόνως. ἀπεχθάνομαι πρὸς αὐτὸν, ἀπεχθά-
νομαι αὐτῷ. τὸ γὰρ ἐχθαίρω, ποιητικόν. διάφορός μοί
ἐστιν, ἀνεπιτήδειος, ἀνεπιτηδείως διάκειμαι πρὸς αὐ-
τὸν, ὑπόπτως ἔχω, δυσμεναίνω αὐτῷ, διενήνεγμαι
116 πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀπεχθῶς ἔχω. Τὰ δὲ πράγματα,
μῖσος, ἀλλοτρίωσις, μισητία, ἔχθρα, ἀπέχθεια, πρόσ-
κρουσις, διαφορὰ, δυσμένεια, δύσνοια, κακόνοια,
ὑποψία. Τῶν δ' ἐπιῤῥημάτων τὰ πλεῖστα προείρηται.
ἔχει μέντοι καὶ ὑπερθέσεις, ἔχθιστα, ἐχθρότατα, δυσ-
μενέστατα, διαφορώτατα, ἀλλοτριώτατα, ἀπεχθέστατα,
ἀνεπιτηδειότατα, ὕποπτα, κακονούστατα.

117 ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ.

Περὶ ἐπαίνων, ψόγου, ψέγοντος, δυστρόπου, ἁπλοῦ καὶ ἀνοήτου.

Ἔπαινος, εὐφημία, εὐλογία, ἐγκώμιον. βίαιον
δὲ τὸ καλλιλογία, καὶ εὐστομία. Τὰ δὲ ἀπαρέμφατα,
ἐπαινεῖν, εὐλογεῖν, εὐφημεῖν, ἐγκωμιάζειν, καλῶς λέ-
γειν, εὐστομεῖν. ὄνομα δὲ μόνον, ὁ ἐπαινέτης, καὶ ἐ-
πίῤῥημα, τὸ εὐφήμως. τὰ δὲ λοιπὰ ἕτερόν τι δηλοῖ.
Ψόγος, λοιδορία, βλασφημία, κακολογία, κατηγορία,
κακηγορία, κακισμὸς, διαβολή. καὶ τὰ ἐκ τούτων ῥή-
ματα, ψέγειν, λοιδορεῖν, βλασφημεῖν, κατηγορεῖν, κα-
118 κηγορεῖν, κακολογεῖν, κακίζειν. καὶ τὰ ὀνόματα, ψέ-
κτης, ὡς Πλάτων· καὶ φιλόψογος, καὶ ψεκτικὸς, καὶ
κακήγορος, καὶ φιλολοίδορος. τὸ γὰρ λοίδορος εὐτε-
λές. καὶ ὁ βλάσφημος, καὶ διάβολος, ἰδιωτῶν, ἀνεκτό-
τερον δὲ, ὁ διαβλητικός. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, ψεκτι-
κῶς, φιλολοιδόρως, κακίστως, διαβλητικῶς. ὁ δὲ ἐπαι-
νετὸς καὶ ψεκτὸς ἐφ' ἑτέρων τάττεται. Ἐρεῖς δὲ, καὶ
μοχθηρὸς τὸ ἦθος, καὶ τὸν τρόπον, καὶ τὴν προαίρε-
σιν, καὶ τὴν ψυχὴν, καὶ τὴν γνώμην, καὶ τὴν διά-

νοιαν, καὶ τὴν βούλησιν, καὶ τὸν βίον, καὶ τὸ τοῦ
βίου σχῆμα, καὶ τὴν τοῦ βίου κατάστασιν, καὶ τὴν
τοῦ βίου διαγωγήν. *Καὶ ἐπαινῶν δ' ἄν, κατὰ τοὐν- 119
αντίον χρήσαιο, ὁ ἐπαινετὸς τὸ ἦθος, καὶ τὰ ἑξῆς.
Ἴδια δὲ τοῦ μὲν ψόγου, δύστροπος, κακοήθης, εἴρων,
ἐπίβουλος, δολερός, ὕπουλος, ἐπίσκιος. Τοῦ δὲ ἐπαί-
νου, ἁπλοῦς, ἄκακος, ἄδολος, ἄπλαστος, ἐκφανής,
ἐκκείμενος, ἀκατάσκευος, ἐλεύθερος, εὐθυῤῥήμων, εὐ-
ήθης. Τὰ δὲ πράγματα, τοῦ μὲν, δυστροπία, κακοή-
θεια, εἰρωνεία, ἐπιβουλή, δόλος. τοῦ δὲ ἁπλότης, ἀκα-
κία, ἐλευθερία, εὐθυῤῥημοσύνη, εὐήθεια. *καὶ τὰ 120
ἐπιῤῥήματα· τοῦ μὲν, δυστρόπως, κακοήθως, εἰρωνι-
κῶς, ἐπιβούλως, δολερῶς, ὑπούλως, ἐπισκίως. τοῦ δὲ,
ἁπλῶς, ἀκάκως, ἀπλάστως, ἐκφανῶς, ἐλευθέρως, εὐ-
θυῤῥημόνως, εὐήθως. τάττοιτο δ' ἂν ὁ εὐήθης καὶ ἐπὶ
τοῦ ἀνοήτου, ὃς ἂν λεχθείη καὶ μωρὸς, ἔμπληκτος, ἀπό-
πληκτος, ἐνεὸς, ἀσύνετος, ληρώδης, ἄνους, ἠλίθιος, ἀναί-
σθητος, ἀνάλγητος, ἀβέλτερος, ἐπίπληκτος, παραπλὴξ,
ἔκφρων, ἄφρων. *Εἴποις δ' ἂν ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἀνα- 121
τετραμμένος τὴν γνώμην, ἐμβρόντητος, κοῦφος τὴν
διάνοιαν, ἀνερμάτιστος, ληρῶν, λῆρος, τὸ μηδέν. τὰ
δὲ πράγματα εἴποις ἂν, εὐήθειαν, ἄνοιαν, μωρίαν,
ἐμπληξίαν, ἐπιπληξίαν, ἐμβροντησίαν, ἀφροσύνην, ἐκ-
φροσύνην, ἀσυνεσίαν, παραπληξίαν, ἀποπληξίαν. Καὶ
τὰ ῥήματα, εὐηθίζεσθαι, μωραίνειν, ἀνοηταίνειν, ἐμ-
βεβροντῆσθαι, ληρεῖν, παραπεπλῆχθαι. Καὶ τὰ ἐπιῤ-
ῥήματα, εὐήθως, ἀνοήτως, ἀφρόνως, ἐμπλήκτως, ἐπι-
πλήκτως, ἐκφρόνως, ἀσυνέτως. τὸ δὲ μωρῶς, λίαν
εὐτελές.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ. 122

Περὶ φόβου, φοβουμένου καὶ θαῤῥαλέου. 12

Φόβος, ὄκνος, δέος, ὀῤῥωδία, εὐλάβεια, δειλία,
ἀθυμία, ἀνανδρία, ἔκπληξις, ἐκπληξία, φρίκη, τρό-
μος, πτοία, πτόησις, συστολή, θόρυβος, ταραχή. Καὶ
τὰ ῥήματα, φοβοῦμαι, ὀῤῥωδῶ, ὀκνῶ, κατοκνῶ, δέ-

δια, δέδοικα, εὐλαβοῦμαι, ἐκπέπληγμαι, φρίττω, τρέ-
μω, ἐπτόημαι, ἐξεπτόημαι, συνέσταλμαι, τεθορύβημαι,
123 τετάραγμαι, ἐξέστηκα. * Καὶ αἱ μετοχαὶ ὡσαύτως, ὀ-
κνῶν, κατοκνῶν, δεδιὼς, δεδοικὼς, καταδείσας, ὀῤῥωδῶν,
ἀποδειλιάσας, κατοκνήσας, ἐκπλαγεὶς, φρίττων, τρέμων,
ἐπτοημένος, ἐξεπτοημένος, συνεσταλμένος, τεθορυβημέ-
νος, τεταραγμένος, ἐξεστηκώς. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, φοβε-
ρῶς ἔχων, ἐπιφόβως, ἐπιδεῶς, καταδεῶς, εὐλαβῶς. εὐτελὲς
γὰρ τὸ δειλῶς. τὸ δὲ ἀποδεδειλιακότως δύσφθεγκτον. τοῦ
δὲ θορυβωδῶς καὶ ταραχωδῶς καλλίω τὰ συγκριτικὰ καὶ
124 ὑπερθετικά. * Εἴποις δ' ἂν καὶ φοβερὸν ἄνθρωπον, τὸν
φοβούμενον. καὶ ἐπίφοβον, καὶ περίφοβον, καὶ ὑπέρφο-
βον, καὶ περιδεᾶ, καταδεᾶ, ἀγεννῆ, ἄνανδρον, ὀκνηρὸν, εὐ-
λαβῆ, δειλόν. ἀπὸ δὲ τῶν λοιπῶν μετοχαὶ εἰσὶν ἀντ'
ὀνομάτων. ὁ γὰρ ταραχώδης, καὶ θορυβώδης, καὶ εἰ
βιάσαιτό τις, ἐφ' ἑτέρων τάττονται. Ἑτέρας δὲ χρεί-
ας, φοβερὸν πρᾶγμα, ἐπίφοβον, ἐπιδεὲς, ἐκπληκτι-
κὸν, φρικῶδες. Καὶ ἀνὴρ φοβερὸς, ἐπίφοβος, ἐπι-
δεὴς, ἐκπληκτικὸς, πληκτικὸς, φρικώδης, θαῤῥαλέος,
θαρσαλέος, εὐθρασὴς, ἀνδρεῖος, ἄοκνος, ἀνέκπλη-
125 κτος, * γενναῖος, ἀκατάπληκτος, ἀδεὴς, ἐῤῥωμένος, εὔ-
θυμος, ὑπέρθυμος, μεγαλόθυμος, θυμοειδὴς, ἴτης,
εὔτολμος. καὶ τὰ ὀνόματα, θάρσος, θάῤῥος, ἀνδρεία,
γενναιότης, ἀοκνία, ἄδεια, καὶ ἀδεὲς, ῥώμη, θυμὸς,
εὐθυμία, τόλμα. Καὶ τὰ ῥήματα, θαῤῥεῖν, θαρσεῖν,
ἀνδρίζεσθαι, ἐῤῥῶσθαι, ὑπερεῤῥῶσθαι, ὑπερθυμοῦσθαι,
τολμᾶν. καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, θαρσαλέως, θαῤῥαλέως,
εὐθαρσῶς, ἀνδρείως, ἀόκνως, ἀνεκπλήκτως, ἀκατα-
πλήκτως, γενναίως, γεννικῶς, ἀδεῶς, ἐῤῥωμένως, ὑ-
περεῤῥωμένως, εὐθύμως, ὑπερευθύμως, θυμοειδῶς,
εὐτόλμως.

126 * ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ.

Περὶ τοῦ οἶμαι καὶ τῶν ὁμοίων.

Οἶμαι, οἴομαι, ἡγοῦμαι, νομίζω, ὑπολαμβάνω, ἐλ-
πίζω, τοπάζω, προσδοκῶ, δοκῶ, εἰκάζω, τεκμαίρομαι,

ὑπονοῶ, ὑποπτεύω. Καὶ τὰ πράγματα, οἴησις, ὑπόληψις, προσδοκία, εἰκασία, ἐλπὶς, ὑπόνοια, ὑποψία. ἡ γὰρ νόησις σκληρότερόν τε καὶ ἀμφίβολον. ἡ δὲ δόκησις εὐτελές. καὶ ἡ νόμισις, τὸ ὄνομα, σκληρόν. Ἐπιῤῥήματα δὲ οὐκ ἔστιν, ὅτι μὴ τὸ εἰκότως. ὄνομα δὲ ἀπ' οὐδενὸς, ἀλλ' αἱ μετοχαί.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ. 127

Κηλῖδος ὀνομασίαι.

Κηλὶς, ὄνειδος, ὀνειδισμὸς, αἶσχος, αἰσχύνη, διαβολὴ, ἀρὰ, προσβολὴ, προστροπή. ταῦτα δὲ καὶ ἑτέρας ἐστὶ χρείας, τὰ δὲ τῆς μεσότητος. Ὀνειδιστικῶς ἐρεῖς, ἐπονειδιστικῶς, ἐπονειδίστως, ἐπαισχίστως. ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ τὸ διαβλητικῶς, ὅπερ ἂν εἴη ἀμφίβολον. Καὶ ὀνειδίζειν, αἰσχύνειν, διαβάλλλειν. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἐπ' ἄλλων τάττεται.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ. 128

Περὶ τοῦ ἐπιχαίρειν καὶ τοῦ ἐναντίου.

Ἐρεῖς, ἐπιχαίρειν, καταχαίρειν, ἐφήδεσθαι, ἐπιγελᾶν, ἐπεγγελᾶν, καταγελᾶν, ἐπεμβαίνειν, ἐπιχλευάζειν, κατεύχεσθαι. πρᾶγμα δὲ, ὁ κατάγελως μόνον. ὁ γὰρ χλευασμὸς, καὶ ἡ χλευασία, καὶ τὸ διασύρειν δηλοῖ. ὥσπερ καὶ ὁ χλευαστικὸς, τὸν γελοιαστήν. ὄνομα δὲ μόνον ἀπὸ τῶν ῥηθέντων ὁ χαιρέκακος, καὶ ὁ ἐπιχαιρέκακος. ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων μετοχαῖς χρηστέον. ἐπίῤῥημα δὲ μόνον τὸ καταγελαστικῶς.

*Περὶ τοῦ συγχαίρειν. 129

Συνήδεσθαι δὲ καὶ συγχαίρειν. τὸ γὰρ ὑπερήδεσθαι καὶ συνευφραίνεσθαι καὶ ἄλλα δηλοῖ. ἡ μέντοι ἐπὶ τῷ συνήδεσθαι θυσία, εὐαγγέλια, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῷ ἥδεσθαι. Τὸ δὲ ἐναντίον, συνάχθεσθαι, συν-

ἀλγεῖν. τὸ γὰρ συλλυπεῖσθαι εὐτελές. τὸ δὲ συνανιᾶ-
σθαι καὶ ἑτέρας χρείας. προσήκοι δ' ἂν ἴσως τὸ
συνάχθεσθαι, καὶ τὸ ἐπανιᾶσθαι. ἐπεύχεσθαι, συνεύ-
χεσθαι τὰ ἀγαθὰ, καὶ εὔχεσθαι τὰ ἀγαθά. Τὸ δὲ ἐν-
αντίον, ἐπαρᾶσθαι, καταρᾶσθαι, καὶ ἐπὶ τούτου δὲ
130 τὸ κατεύχεσθαι, καὶ ἐπεύχεσθαι τάττεται. *καὶ τὰ ὀ-
νόματα, ἐπάρατος, κατάρατος, τρισκατάρατος. καὶ
τὸ πρᾶγμα, ἐπ' ἐκείνου μὲν εὐχὴ, ἐπὶ τούτου δὲ ἀ-
ρά. τάχα δ' ἂν τῷ ἐπαράτῳ προσήκοι καὶ ὁ ἐξάγι-
στος, ἐξώλης, προώλης, πανώλης. τὸ μέντοι ἐπαρα-
σαμένους ἀναλύειν τὴν ἀρὰν, ἀναράσασθαι λέγουσι. βι-
αιότερον γὰρ τὸ ἀνεύξασθαι. ὁ μὲν οὖν ἐπαρώμενος,
καὶ ᾧ τις ἐπαρᾶται, ἀραῖος. ἃ δέ τις εὐχόμενος αἰ-
τεῖ, εὐκταῖα λέγει ἀγαθά. καὶ τὸ ἀττικώτερον, εὐκτά.
λέγουσι δὲ καὶ εὐχωλιμαῖα.

131 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κϛ.

Περὶ δαιμόνων τῶν ἐπὶ τῶν ἀρῶν.

Οἱ δὲ δαίμονες, οἱ μὲν λύοντες τὰς ἀρὰς, ἀλεξίκακοι λέγονται, ἀποπομπαῖοι, ἀποτρόπαιοι, λύσιοι, φύξιοι. οἱ δὲ κυροῦντες, ἀλιτήριοι, ἀλιτηριώδεις, προστρόπαιοι, παλαμναῖοι.

132 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ.

Περὶ φαρμάκου.

Φάρμακον, ὀλέθριον, δηλητήριον, θανάσιμον. οὐ γὰρ προσίεμαι τὸ θανατήσιμον. ἴσως δὲ τὸ φθοροποιὸν, καὶ διαφθαρτικὸν, καὶ θανατηφόρον. καὶ βιαιότερον τὸ ἐπιθάνατον, καὶ ἐπίφθορον. ὡς δὲ Ὅμηρος, ἀνδροφόνον. ἀφ' οὗ εἴποις ἂν, καὶ φονικὸν φάρμακον. οἱ δὲ καὶ τὰ ἐλατήρια φάρμακα ἐπὶ τούτου τάττουσιν, ὡς διὰ κενώσεως ἀναιροῦντα, ὥσπερ καὶ τὸ ἀκόνιτον, καὶ τὸ ἐλλέβορον. τὸ γὰρ κώνειον κατὰ ψύξιν ἀναιρεῖ, ὥσπερ ὁ μανδραγόρας κατὰ κα-

ρηθαρίαν. διακέκριται καὶ ταῦτα μέτρῳ καὶ ἀμετρίᾳ. Τὰ δὲ ἐναντία εἴποις ἂν, σωτήρια φάρμακα, ἀλεξιτήρια, ἀλεξίκακα, ἀλεξιφάρμακα, παιώνια, ἀντίδοτα, λυτήρια. οὐκ οἶδα εἰ καὶ λύσια. τὰ δὲ ἰάσιμα, καὶ ἰατήρια, βίαια.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ. 133

Περὶ πλήρους καὶ μή.

Πλῆρες, ἰσοχειλὲς, μεστὸν, ἐπίμεστον, ἔμπλεων, ὑπέρπλεων, ὑπερχειλές. τὸ δὲ μικρῷ ἐνδεέστερον, ἀπλήρωτον, ἐπιχειλές. βίαιον γὰρ τὸ ἐπιδεές. ἴσως δὲ τὸ ἐνδεὲς, καὶ ἐλλιπές. τὸ δὲ εἰς ἥμισυ τελοῦν, ἡμιπλήρωτον, ἡμίπλεων, ἡμιδεὲς, ἡμίμεστον, ἡμίκενον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ. 134

Περὶ κωλυμάτων.

Κωλύματα, ἐμποδίσματα, ἐμπόδια, ἐναντία, ἐναντιώματα, ἐμποδὼν, φράγματα, ἔργματα, πρόβολοι· οἷς φησιν ὁ ῥήτωρ, προσπταίοντας ὑστερίζειν τῶν καιρῶν. Ἐρεῖς οὖν, ἐμποδίσας, ὑποσκελίσας, ἐναντιωθεὶς, ὑπεναντιωθεὶς, ἐμποδὼν στὰς, ἐμποδὼν καταστὰς, ἐμποδὼν γενόμενος, ἐπισχὼν, κωλύσας, ἀντιλαβόμενος, διαγαγὼν, ἀντισχόμενος, κατασχὼν, βραδυτῆτα ἐνειργασμένος.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ. 135

Περὶ βλάβης καὶ τοῦ ἐναντίου.

Βλάβη, βλάβος, ἀπώλεια, βλάμμα, ζημία, ζημιῶδες, ἐπιβλαβὲς, ἐπιζήμιον, βλαβερῶς, ἐπιβλαβῶς, ἐπιζημίως, ζημιώδης, ἐπιζήμιος, βλαβερὸς, ἐπιβλαβής, βλάψαι, ζημιῶσαι. Τὰ δὲ ἐναντία, ὄφελος, ὠφέλεια, ὠφέλημα, κέρδος, κερδαλέον, ἐπικερδὲς, ἐμπόλημα, ἕρμαιον εὕρημα, εὐερμία. τάχα δὲ καὶ θησαυρὸς ἐρεῖς.

ὠφελίμως, ἐπωφελῶς, κερδαλέως, ἐπικερδῶς, ὠφελεῖ-
136 σθαι, κερδαίνειν, ἐμπολᾶν, εὑρμεῖν. *ἑτέρας δὲ χρεί-
ας, ὠφέλιμον, χρειῶδες, χρηστὸν, πάγχρηστον, χρήσι-
μον, ἀναγκαῖον, ἐπικερδὲς, ἐπιτήδειον, ἐπωφελὲς, λυ-
σιτελὲς, συμφέρον, σύμφορον, προὔργου, ὀνήσιμον.
τὸ γὰρ ὀνησιφόρον, μοχθηρόν. ἀπὸ δὲ τούτων ἡ
ὄνησις. καὶ τὸ συνοῖσον, ἡ χρεία, ἡ ὠφέλεια, τὸ κέρ-
δος. φαῦλον γὰρ ἡ λυσιτέλεια. Τὰ δ' ἐναντία, ἀχρεῖ-
ον, ἄχρηστον, βλαβερὸν, ἀσύμφορον, ἀλυσιτελὲς, ἀνω-
φελὲς, ἀνόνητον, ἀνεπιτήδειον.

137 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ.

Περὶ ἀσπασμῶν.

Ἀσπασμὸς, πρόσρησις, προσηγορία, προσαγόρευ-
σις. προσαγορεῦσαι, καὶ προσρηθῆναι. ἀσπάζεσθαι,
καὶ προσειπεῖν, προσαγορευθῆναι, προσειρῆσθαι,
προσειρημένος. καὶ ἀντιπροσειπεῖν, καὶ ἀντιπροσ-
αγορεῦσαι, καὶ ἀντασπάσασθαι. καὶ ἡ μὲν ἡ-
μέρα, ἐν ᾗ γίγνεται ἀσπασμὸς, προσρητὴ, καὶ προσ-
ρητέα, καὶ πρόσρημα. ἐν ᾗ δὲ μὴ γένοιτο, ἀπρόσρη-
τος. καὶ ὁ μὲν δεξιὸς ἐν τούτοις, εὐπροσήγορος, φι-
138 λοπροσήγορος. *τὸ γὰρ εὐπρόσρητος σκληρότερον,
ἐφαρμόττει δὲ τοῦτο κατ' ἄλλην χρείαν. εὐπρόσοδος,
εὐπρόσιτος, εὐέντευκτος, εὐεπίμικτος, εὐξύμβολος,
μειλίχιος, ἵλεως, φιλάνθρωπος, ἥμερος, εὐμενὴς,
πρᾶος, ἀνεξίκακος, καὶ τὰ ὅμοια. Ὁ δὲ ἐναντίος,
ἐκείνῳ μὲν, δυσπροσήγορος, δυσπρόσιτος, δυσξύμβο-
λος, μισοπροσήγορος. τὸ γὰρ δυσπρόσρητος τραχύ.
βέλτιον δὲ τὸ ἀπρόσρητος. τοῖς δὲ ἐφεξῆς, δυσπροσ-
ίλατος, δυσπρόσοδος, ἄμικτος, δύσμικτος, δυσέντευ-
139 κτος, σκυθρωπὸς, *σκαιὸς, ἀργαλέος, ἄγριος, σκλη-
ρὸς, τραχὺς, ἀπάνθρωπος, ἀνήμερος, δυσμενής. ὁ
γὰρ ἀμείλικτος ποιητικώτερον. Τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα,
ἐκ μὲν τοῦ εὐπροσήγορος, εὐπροσηγόρως, καὶ φιλο-
προσηγόρως. καὶ τὰ ἐναντία, δυσπροσηγόρως, καὶ

μισοπροσηγόρως. ἐκ δὲ τοῦ εὐπρόσιτος, εὐπροσίτως. τὸ γὰρ εὐπροσόδως σκληρόν. ὡσαύτως καὶ τὸ εὐεντεύκτως. ἄμεινον δὲ, τὸ εὐεπιμίκτως, εὐξυμβόλως, εὐμενῶς, φιλανθρώπως, πρᾴως, ἡμέρως. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἐναντίου, δυσπροσίτως, ἀμίκτως, δυσμίκτως, ἀπροσμίκτως, ἀνεπιμίκτως, ἀσυμβόλως, σκυθρωπῶς, ἀγρίως, σκαιῶς, ἀργαλέως, δυσμενῶς, σκληρῶς, τραχέως, ἀπανθρώπως.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΒ. 140

Περὶ τοῦ εὐεργετεῖν καὶ τοῦ εἰδέναι χάριν τοῖς εὐεργέταις.

Εὐεργετεῖν, εὐποιεῖν, χαρίζεσθαι, δωρεῖσθαι, διδόναι χάριν τοῖς εὐεργέταις, εἰσφέρειν χάριν, προσεπεισφέρειν. Τὰ δὲ πράγματα, εὐεργεσία, χάρις, δωρεά. τὸ γὰρ εὐποιία οὐ λίαν κέκριται. οὐδὲ φιλοδωρίαν οὔπω εὗρον ἐν τοῖς κεκριμένοις. Ὡσαύτως καὶ τὰ ὀνόματα, εὐεργέτης, εὐεργετικός. οὐ γὰρ καὶ εὐποιητικός. φιλόδωρος δὲ, καὶ εὐχάριστος. *ἐπὶ γὰρ 141
τούτῳ τάττεται τοὔνομα. καὶ εὐχαριστεῖν, ἐπὶ τῷ διδόναι χάριν, οὐκ ἐπὶ τῷ εἰδέναι. Ὁ μὲν οὖν ἀποστερῶν χάριν, ἀχάριστος, καὶ ἄχαρις ἂν ῥηθείη, ἀπάνθρωπος, ἀναίσθητος, ἄδικος, ἀγνώμων, ἀμνήμων, ἐπιλήσμων, ἔνοχος τοῖς τῆς ἀχαριστίας ἐπιτιμίοις. καὶ τὸ πρᾶγμα, ἀναισθησία, ἀχαριστία, ἀδικία, ἀγνωμοσύνη. ὡς Ἀντιφῶν, ἀποστέρησις. *Ὡσαύτως καὶ τὰ ἐπιῤῥήμα- 142
τα, ἀχαρίστως, ἀναισθήτως, ἀδίκως, ἀγνωμόνως, ἐπιλησμόνως. τὸ δὴ δίκαιον εἶναι περὶ τοὺς εὐεργέτας, εἰδέναι χάριν, ἐπίστασθαι, χάριν ἔχειν. ὡς Ὑπερίδης τε καὶ Λυσίας, διαλύειν χάριν, ἀποδιδόναι, ἀποτίνειν, ἐκτίνειν, ἀπομνημονεύειν, ἀντεπιμετρεῖν, ἀμείβεσθαι, ἀντεισφέρειν, ἀντευποιεῖν, ἀντευεργετεῖν, ἀντεπιμελεῖσθαι, ἀντικήδεσθαι, ἀντιχαρίζεσθαι, ἀντωφελεῖν, ἀντευνοεῖν, ἀντιφιλοτιμεῖν, ἀντιφιλοτιμεῖσθαι.

143 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ.

Περὶ συμβολαίου.

Συμβόλαιον, συνάλλαγμα, κοινώνημα, κοινωνία, ἀπαλλαγή. ἰδιωτῶν γὰρ τὸ συναλλαγή. συναλλάξαι, συμβαλεῖν, κοινωνῆσαι, εὐσύμβολος, ἀξιοκοινώνητος, ἀσύμβολος, δυσσύμβολος, ἀκοινώνητος, δυσκοινώνητος.

144 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ.

Περὶ ἐμπείρου καὶ μή.

Ἔμπειρος, ἐπιστήμων, ἐθάς, τρίβων, τετριμμένος περὶ ταῦτα, ἐντριβής. τὸ γὰρ περίτριμμα, λοιδορία. ὁ δὲ εἰδήμων, ἰδιωτικόν. ὁ δὲ ἴδμων, ποιητικόν. βέλτιον δὲ τὸ εἰδώς. καὶ εἰδὼς τῷ πράγματι χρῆσθαι, διὰ πείρας ἥκων, διὰ πείρας ἔχων, ἐν πείρᾳ γεγενημένος. Τὰ δὲ πράγματα, πεῖρα, ἐμπειρία, ἐπιστήμη, ἕξις, τριβή. Τὰ δὲ ῥήματα, πεπειρᾶσθαι, ἐπίστασθαι, εἰδέναι, τετρίφθαι, ἐντετρίφθαι, εἰθίσθαι. Τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα, ἐμπείρως, ἐπιστημόνως, εἰθισμένως,
145 *ἐντετριμμένως, ἐντρεχῶς, τάχα δὲ καὶ εἰδότως. *Ὅμηρος δὲ καὶ ἐπισταμένως λέγει. Τὰ δὲ ἐναντία, ἄπειρος, ἀνεπιστήμων, ἀήθης, ἀτριβής, ἀμαθής, ἄτραπτος πρὸς ταῦτα, ἀγνοῶν. Ἀντιφῶν δὲ καὶ ἀγνώμων λέγει. Τὰ δὲ πράγματα, ἀπειρία, ἀνεπιστημοσύνη, εὐήθεια, ἀμαθία, ἄγνοια, ἀγνωμοσύνη. Ῥήματα δὲ οὐκ ἔστιν ἐξ αὐτῶν, πλὴν τοῦ ἀγνοεῖν, καὶ ἀγνωμονεῖν. τὸ γὰρ ἀηθεῖν σκληρόν, ὥσπερ καὶ τὸ ἄηθες. καὶ τὸ ἀηθεύειν ποιητικόν. τὸ δὲ ἀμαθαίνειν ἄλλο τι δηλοῖ. Ἐπιῤῥήματα δὲ, ἀπείρως, ἀνεπιστημοσύνως, ἀνεπιστημόνως, ἀτριβῶς, ἀηθῶς, ἀμαθῶς. τὸ δὲ ἀγνώστως καὶ ἀγνωμόνως κοινὰ καὶ πρὸς ἕτερα.*

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ. 146

Περὶ τοῦ σιωπᾶν τὰ ἄῤῥητα καὶ μή.

Σιωπᾶν ἀπόῤῥητα, σιγᾶν, κρύπτειν, συγκρύπτειν, ἐπικρύπτεσθαι, ἀφθεγγεῖν, τηρεῖν, συμφυλάττειν, συμπράττειν, ἀφθεγκτεῖν, συσκιάζειν, στέγειν, κατακρύπτειν, ἀποκρύπτειν. Καὶ τὰ ὀνόματα, σιωπηλὸς, σιγηλὸς, φυλακτικὸς, ἄφθογγος, στεκτικὸς, στεγανός. Αἱ δὲ μετοχαὶ ἀπὸ πάντων· καὶ τὰ ἀπόῤῥητα, σιωπώμενα, σιγώμενα, κρυπτὰ, κρυπτόμενα, ἄῤῥητα, σιωπῆς ἄξια, *ἄφθεγκτα, ἀνέκφορα, λανθάνοντα, 147 συσκιαζόμενα, στεγόμενα. σιωπηλῶς, σιγηλῶς, φυλακτικῶς, ἀφθεγκτὶ, στεκτικῶς, στεγανῶς. Τὸ δ' ἐναντίον, ἐκλαλεῖν, ἐκβάλλειν, ἐξαγορεύειν, ἐκφαίνειν, ἐκλέγειν, ἐκφέρειν, διαφέρειν, ἔκφορα ποιεῖν, ἔκπυστα, ἔκφαντα, καὶ τὰ ὅμοια. ἀφ' ὧν ὀνόματα μὲν οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ ἄρα ὁ λάλος. οὐδ' ἐπίῤῥημα. πρᾶγμα δὲ μόνον, ἐξαγόρευσις. σκληρὸν γὰρ ἡ ἐκλάλησις.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λϛ'. 148

Περὶ τοῦ προΐσχεσθαι.

Προΐσχεσθαι, προτείνειν, προκαλεῖσθαι, προτείνεσθαι, προβάλλεσθαι, ἀξιοῦν. πρᾶγμα δὲ οὐκ ἔστι τούτων ἴδιον, ὅτι μὴ πρόκλησις. τάχα καὶ ἀξίωσις. οὐδὲ ὄνομα, οὐδὲ ἐπίῤῥημα, ἀλλὰ μετοχαί. οἷον, προτείνων, προτεινόμενος, προϊσχόμενος, προβαλλόμενος, ἀξιῶν, προκαλούμενος.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΖ. 149

Περὶ τῶν ἐν στήλαις γραμμάτων.

Ἐρεῖς δὲ, γράμματα ἐν στήλαις, ἐγγεγραμμένα, γεγραμμένα, ἐγκεχαραγμένα, ἐγκεκολαμμένα, κεκολαμμένα, ἐνσεσημασμένα, ἐντετυπωμένα, ἐναποκείμενα, ἐγκατακείμενα, ἐμπεποιημένα, ἐγκείμενα, ἐγγε-

γυμνασμένα, ἐνειργασμένα, ἐνόντα, ἐγγεγλυμμένα. καὶ
τὰς μετοχὰς ὡσαύτως, κοιλάνας, ἐγγράψας, ἐγχαρά-
ξας, ἐγκολάψας, ἐνσημηνάμενος, ἐγκόψας, ἐνθεὶς,
ἐνεργασάμενος, ἐγκαταθέμενος, ἐμποιήσας, ποιήσας,
ἐντυπώσας, ἐντυπωσάμενος, κοιλάνας, ἐγγλύψας, βα-
150 θύνας. * καὶ τὰ μὲν ὑπέργεια, ὑπερφανῆ, ἔκδηλα,
πρόδηλα, ἐπίδηλα, ἐπίσημα, θεατὰ, εὐθέατα. τὸ δὲ
εὔσημα εὐτελές. Τὰ δ' ὑπόγαια, ἀφανῆ, ἄδηλα.
Τὰ δὲ χρόνια, ἀρχαῖα, παναρχαῖα, παμπάλαια, ἄση-
μα, παλαιὰ, ἀσαφῆ, συγκεχυμένα, ἀμυδρὰ, ἀμαυρὰ,
ἐξίτηλα, ἀθέατα, δύσγνωστα, ἄγνωστα, δυσγνώριστα,
ἀγνώριστα, ἀτέκμαρτα, δυσόρατα, ἀνόρατα, ἀδιόρα-
τα, κατεῤῥυηκότα, ἐξεῤῥυηκότα, διεῤῥυηκότα, δυσ-
σύμβολα, δυσείκαστα, δυσξύμβολα, ἀξύμβολα, ὕπο-
πτα, ἀνέποπτα, καὶ τὰ ὅμοια.

151 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΗ.

Περὶ κόρου.

Διακορής εἰμι, ἀντὶ τοῦ ὑπερκορής, κατακορής, εἰς κόρον ἦλθον, διάκορός εἰμι, κατάκορος, πέρα κόρου προελήλυθα, πλήρης εἰμὶ, μεστὸς, ἔμπλεως, ὑπέρπλεως, ἀνάπλεως, κατάπλεώς εἰμι, προσίσταταί μοι, ἐμπέπλησμαι, κεκόρεσμαι, διακόρως ἔχω, κατακόρως, ὑπερκόρως, ἐν πλησμονῇ εἰμί.

Περὶ ἀναμφιβόλου.

Προΐσταταί μοι διηγήσασθαι, ἀναμφίβολον, ἀ-
ναμφίλογον, ἀναμφίλεκτον, ἀναντίλεκτον, βέβαιον,
ἀνενδοίαστον, ἀναμφισβήτητον, ἀναντίῤῥητον, πάγιον.
152 * Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, ἀναμφιλόγως. καὶ τὰ παραπλή-
σια, ἀναμφιβόλως, ἀναντιλέκτως, βεβαίως, ἀνεν-
δοιάστως, ἀναμφισβητήτως, ἀναντιῤῥήτως, παγίως.
Λέγοιτο δ' ἂν ἐπὶ τούτου, οἶδα, εὖ οἶδα, ἐπίσταμαι,
πείθομαι, πέπεισμαι, ὑπερπέπεισμαι, πεπίστευκα, δι-
εγγυῶμαι, διαβεβαιοῦμαι, διισχυρίζομαι, διορίζομαι,

διατείνομαι, διηκριβωσάμην, ἐπηκριβωσάμην, ἀκριβολογοῦμαι. τὸ γὰρ ἀκριβάζω, ἀπειρόκαλον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ. 153

Ὑπὲρ οὗ ἄν τις διηγήσαιτο.

Ἀπὸ δὲ τοῦ ἐναντίου πρᾶγμα μέν ἐστι τὸ ἀμφίβολον, ἀπαγὲς, καὶ ἀβέβαιον. καὶ ὅρος οὐκ ἀντίλεκτος παρὰ Θουκυδίδῃ. καὶ καθ' ἑκάτερον σχῆμα, ἀντιλογία, ἐνδοιασμὸς, καὶ ἀμφισβήτησις. οὐ γὰρ καὶ ἀντίῤῥησις· ἐπίῤῥημα δὲ μόνον τὸ ἀμφιβόλως. Ῥήματα δὲ, διστάζω, ὡς Πλάτων. ἀμφιβάλλω, ἀπιστῶ, ὑποπτεύω, ἀμφιγνοῶ, ἀντιλέγω, ἀμφισβητῶ, διαπορῶ, εἰκάζω, τεκμαίρομαι, ὑφορῶμαι, ὑπονοῶ, ἐνδοιάζω, καὶ τὰ ὅμοια.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ. 154

Περὶ ἑρμηνέως.

Ἑρμηνεὺς ἐρεῖς, καὶ ἑρμηνευτὴς, γλῶτταν συμβάλλων, γλῶτταν ὑποκρινόμενος, γλώττης ὑποκριτὴς, γλώττης συμβολεὺς, γλώττης μηνυτὴς, γλώττης ἀλλοτρίας ἐπιστήμων, δίγλωττος, πολύγλωττος, δίφωνος, πολύφωνος. διαμηνύων τὴν φωνὴν, ἐκμηνύων, διαγγέλλων, ἑρμηνεύων, ἀφερμηνεύων, μεταβάλλων, μεταφέρων, μεταπλάττων, ἀφελληνίζων, διαφέρων, καὶ τὰ ὅμοια. Τὰ δὲ πράγματα, ἑρμηνεία, μήνυσις, μεταβολὴ, ἑρμήνευσις, ἐξήγησις, μεταφορὰ, διαφορὰ, ὑπόκρισις.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ. 155

Περὶ τοῦ ἥξω καὶ τοῦ εἶμι.

Εἶμι, ἥξω, ἀφίξομαι, παρέσομαι, παραγενήσομαι. ἀπαντήσομαι, ἐπάνειμι, ἐπανήξω. τὸ δὲ ἐλεύσομαι Ομηρος μὲν εἶπεν, οὐδεὶς δὲ τῶν καταλογάδην δοκι-

μαι. Πρᾶγμα δὲ, ἄφιξις, καὶ παρουσία. οὐ μὴν ἐπίῤῥημα, οὐδὲ ὄνομα, ἀλλὰ μετοχαί.

156 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ.

Περὶ πραγμάτων καὶ τοῦ ποιῶ.

Ποιῶ ἐρεῖς, πράττω, διοικῶ, διοικοῦμαι, διαπράττομαι, ἐργάζομαι, ἐξεργάζομαι, διατίθεμαι, διοικονομῶ, διαχειρίζω, διαχειρίζομαι, μεταχειρίζομαι. Τὰ δὲ πράγματα, πρᾶξις, διοίκησις, ἐργασία, διαχείρησις, μεταχείρησις, διάθεσις. τὰ δὲ ὀνόματα καὶ ἐπιῤῥήματα κοινὰ καὶ πρὸς ἕτερα.

157 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ.

Περὶ τοῦ ἴσου.

Ἴσον ἐρεῖς, ἰσάριθμον, ἰσοπληθὲς, ἰσοτελὲς, ἰσόμηκες, ἰσομέγεθες, ἰσομέτρητον, ἰσοστάσιον, ἰσόνομον, ἰσόσταθμον, ἰσότιμον, καὶ τὰ παραπλήσια. κατ' ἄλλο χρείας εἶδος, ὅμοιον, ἐοικὸς, ἀντίπαλον, ἰσόπαλον, ἰσοπαλὲς, ἰσοκρατὲς, ἐνάμιλλον, ἐφάμιλλον. τὸ δὲ ἀγχώμαλον, εἰ καὶ Θουκυδίδης εἶπε, τραχύ.

158 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ.

Περὶ κλέους καὶ τοῦ ἐναντίου.

*Κλέος, δόξα, φήμη, ὄνομα, εὐφημία, πολυφη-
μία, λαμπρότης, εὐδοξία, εὐδοκίμησις, καὶ ἀκμὴ δό-
ξης, εὐθηνία δόξης, ζῆλος, εὔκλεια, μνήμη. καὶ ἔν-
δοξος δὲ ἐρεῖς, καὶ εὐκλεὴς, ὀνομαστὸς, εὔδοξος, εὐ-
δόκιμος. καὶ ζηλωτὸς, καὶ λαμπρὸς, καὶ ἐπιφανὴς,
καὶ περίβλεπτος, ἐκφανὴς, περιβόητος, διαβόητος,
περίφημος, ἀείμνηστος, ἀκμάζων δόξῃ, εὐθηνούμε-
159 νος. καὶ ὀνόματι, γνώριμος, καὶ τὰ ὅμοια. *Τὰ δὲ ἐ-
πιῤῥήματα, εὐκλεῶς, ἐνδόξως, ὀνομαστικῶς, εὐφή-
μως, εὐδοκίμως, ζηλωτῶς, λαμπρῶς, ἐκφανῶς, ἐπι-*

φανῶς, περιβλέπτως, περιβοήτως, γνωρίμως. Τὰ δὲ ῥήματα, εὐδοκιμεῖν, εὐδοξεῖν, λαμπρύνεσθαι, ἀκμάζειν δόξῃ, εὐθηνεῖν, διωνομάσθαι, ἀποβλέπεσθαι. Ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων, ἄδοξος, ἀκλεής, δυσκλεής, ἀνώνυμος, ἀφανής, ἀγνώριστος, ἄγνωστος, ἀδόκιμος, ἄζηλωτος. ἐπιβόητος δέ, καὶ ἐπίῤῥητος, καὶ ἐπίψογος. *Καὶ πράγματα, 160 ἀγνωσία, ἀδοξία, κακοδοξία, δύσκλεια, δυσφημία, καταβοή, ὡς Θουκυδίδης. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, ἀδόξως, ἀνωνύμως, ἀκλεῶς, δυσκλεῶς, ἀφανῶς, δυσγνωρίστως, ἀγνώστως, ἀδοκίμως, ἀζηλώτως, ἐπιβοήτως, ἐπιῤῥήτως. Ῥῆμα δὲ μόνον, τὸ ἀδοξεῖν. τὰ δὲ λοιπά, σὺν τῷ εἶναι ῥητέον, ἀνώνυμον εἶναι, ἀκλεᾶ εἶναι, καὶ τὰ λοιπά.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ. 161

Περὶ φιλοπαίκτου καὶ χαρίεντος.

Ἐρεῖς δέ, φιλοπαίκτης, φιλοπαίγμων, φιλοπαίσμων, φιλοπαίστης, φιλόγελως, γελοιαστής, φιλογελοιαστής. καὶ ἑτέρας χρείας, κομψός. χαρίεις, στωμύλος. καὶ ἄλλως, φιλοσκώμμων, εὐσκώμμων, σκωπτικός, τωθαστικός. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα γνώριμα. οἷον, φιλοπαιγμόνως, γελοίως, κομψῶς, χαριέντως, στωμύλως, φιλοσκωμμόνως, εὐσκωμμόνως, σκωπτικῶς, τωθαστικῶς. Τὰ δὲ πράγματα, φιλοπαιγμοσύνη, παιδιά, κομψεία, γέλως, χαριεντισμός, στωμυλία, φιλοσκωμμοσύνη, εὐσκωμμοσύνη, σκῶμμα, τωθασμός. Ῥήματα δέ, παίζειν, τωθάζειν, στωμύλλεσθαι, σκώπτειν, γελᾶν, γελοιάζειν, κομψεύεσθαι, χαριεντίζεσθαι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μϛ'. 162

Περὶ οὐδαμινοῦ, βιαίου καὶ περὶ τοῦ βούλεσθαι.

Ἐπὶ δὲ τοῦ μηδενὸς ἀξίου φαίης, εὔωνος, οὐδείς, οὐδαμόθεν, οὐδενὸς ἄξιος, τοῦ μηδενὸς ἄξιος, τοῦ μηδενὸς τίμιος. ὃν πολλοῦ ἂν τις ἡγήσαιτο τοῦ

μηδενός. ἀνεμιαῖος, εὐκαταφρόνητος, κατάπτυστος, ἀπόπτυστος. οὐδὲ τοῦ τυχόντος ἄξιος, οὐδὲ τοῦ προστυχόντος, παντὸς ὤνιος, φθόρος. οὗ τὸ μηδὲν τιμιώτερον. ὄλεθρος, κάθαρμα, περίτριμμα, ἀνδράποδον, αἰσχύνη τῶν συνόντων, τῶν εἰς αὐτὸν ἰόντων ὄνειδος.

163* εὐωνότερος τῶν ἀποκεκηρυγμένων ὠνίων, ἀνδραποδώδης, ἀπερρυμμένος, ἐπευωνισμένος, ἄσημος, ἀνώνυμος, ἄδοξος, ἀφανής. ὃν οἰωνίσαιτ' ἄν τις, ἄδηλος, ἄπορος, κακοδαίμων, ἄθλιος. ἀντ' οὐδενὸς, ἄτιμος, ἠτιμωμένος, ταπεινὸς, δύστηνος. τῶν συνόντων αἰσχύνη, εἰκαῖος, συρφετός. τῶν ἐν ταῖς τριόδοις καθαρμάτων ἐκβλητότερος, κοπρίων ἐκβλητότερος, εἰ χρὴ καθ' Ἡράκλειτον λέγειν, τῶν ὀξυθυμίων ἀτιμότερος.

164* Χρὴ δὲ οὐδὲν θαυμάζειν, εἴ τινα τοιαῦτα ὀνόματα ἐπὶ πλειόνων σημαινομένων λέγομεν. ὥσπερ γάρ ἐστι πλείω ταυτὸν σημαίνοντα, οὕτως ἔνια ἐπὶ πολλοῖς τάττεται. καθάπερ εἰ φαίης τὸν σοφόν. ἐπὶ γὰρ μυρίων ἂν τάττοιτο τῶν κατὰ σοφίαν τι δρώντων, ὅπου γε καὶ τέκτονι σοφίαν Ὅμηρος ἐπωνόμασεν. ὁ δὲ βίαιος καλοῖτ' ἂν βαρὺς, ἀλαζὼν, φορτικός· εἴη ἂν καὶ ὁ στάσιμος· ὥσπερ καὶ ὁ ἀπόπληκτος, ὅ τε μαινόμενος, καὶ ὁ ἀνόητος, καὶ ὁ νοσῶν, καὶ πολλὰ ἂν καὶ τῶν ἄλλων τοιαῦτα εἴποι τις ἐπεξιών.

165 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ.

Περὶ τοῦ βούλομαι.

Βούλομαι, ἐθέλω, θέλω, προαιροῦμαι, ἐπιποθῶ, ἐπιθυμῶ, ὑπερεπιθυμῶ, ἐφίεμαι, ἐπείγομαι, ὀρέγομαι, ὑπερορέγομαι, γλίχομαι. τὸ γὰρ ἱμείρω, ποιητικόν. ὀρίγνομαι, βουλομένῳ μοί ἐστιν, ἐπιθυμητικῶς ἔχω. τοῦτο γὰρ καὶ μόνον ἐπίρρημα ἔχει. καὶ ὄνομα, τὸν ἐπιθυμητήν. τὰ δ' ἄλλα μετοχάς. Τὰ δὲ πράγματα, βούλησις, ἔφεσις, ἐπιθυμία, ὄρεξις, ἔρως. ἡ δὲ θέλησις, ἰδιωτικόν. τάχα δ' ἂν τούτοις συντάττοιτο, ἐρῶ τοῦ πράγματος, ἀμφισβητῶ, ὑπεραμφισβητῶ, μέτειμι, μεταδιώκω. ἡ γὰρ ἀμφισβήτησις, καὶ ἐπιδικασία, καὶ

μέθοδος, ἑτέροις μᾶλλον προσήκοι. ἡ δὲ μεταδίωξις σκληρόν. ὅθεν καὶ μόνον ἂν εἴποις ἐπίῤῥημα τὸ ἐρωτικῶς.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΗ. 166

Περὶ γεγραμμένων ψηφισμάτων.

Φαίης δ' ἂν ἐπὶ τῶν ἤδη γεγραμμένων νόμων καὶ ψηφισμάτων, γέγραπται, ὥρισται, δέδοκται, διώρισται, τέτακται, διατέτακται, κεχειροτόνηται, ἐπικεχειροτόνηται, πέπισται, δεδοκίμασται, ἐξήτασται, κέκριται, προβεβούλευται, βεβούλευται, κεκύρωται, ἐπικεκύρωται, νενομοθέτηται, εἰσενήνεκται, προεισενήνεκται, προεξήτασται, προκέκριται, πάλαι κεῖται, πάλαι τετήρηται, πάλαι πεφύλακται, προείθισται, καὶ τὰ ὅμοια.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ. 167

Περὶ τοῦ μετρίως ἔχειν καὶ μή.

Τὸ μὲν μετρίως ἔχειν εἴποις ἄν, μετρίως ἔχειν, συμμέτρως, ἀποχρώντως, ἀρκούντως, ἱκανῶς, αὐτάρκως, μεμετρημένως. τὸ δὲ ἀμέτρως λέγειν, εἰ μὲν κατὰ τὸ πλέον, ἐκμέτρως, καὶ ὑπερμέτρως, καὶ περιττῶς· εἰ δὲ κατὰ τὸ ἔλαττον, ἐνδεῶς, ἐλλιπῶς, ἐλαττόνως.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν. 168

Περὶ τοῦ συστρέψαι τὸ σῶμα καὶ ἁπλῶσαι.

Συστρέψαι τὸ σῶμα, ἀναγαγεῖν, συνελκύσαι, συναγαγεῖν, συναθροῖσαι, συστεῖλαι, συσπειρᾶσαι, συσπείρασθαι, συγκάμψαι. παραπλήσιον δέ τι καὶ τὸ εἰλυσπᾶσθαι νόει. Τὸ δ' ἐναντίον, ἐκτεῖναι τὸ σῶμα, προτεῖναι τὰ κῶλα, ἁπλῶσαι, χαλάσαι, διαχέαι, ἀποτεῖναι, ἀποτάδην. τὸ δὲ μετὰ χάσμης ἀποτείνειν ἑαυτόν, σκορδινᾶσθαι λέγουσι.

169 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ.

Ἐφ' ὧν Πλάτων λέγει ταυτὸν καὶ θάτερον.

Ἐφ' ὧν δὲ Πλάτων λέγει ταυτὸν καὶ θάτερον, εἴποις ἄν, τὸ μὲν ταυτὸν, μόνιμον, βέβαιον, στάσιμον, ἀμετάστατον, ἑστηκὸς, ἀμετακίνητον, ἀγέννητον, ἀμερὲς, ἀφανὲς, ἀναφὲς, ἀθάνατον, ἄλυτον, ἄληκτον, ἀνώλεθρον, ἀΐδιον, ἄφθαρτον, ἀσχημάτιστον, ἀνενδεὲς, ἀνελλιπὲς, ἀσώματον, ἀόρατον, ἀχρώματον, ἀεικίνητον, αὐτοκίνητον, ἀείζωον, αὔταρκες αὐτῷ, ἀτάρακτον, καθεστηκὸς, θεῖον, μονοειδὲς, καὶ τὰ τού-
170 τοις σύστοιχα. *Τὸ δὲ θάτερον, ἀβέβαιον, εὐμετακίνητον, μετακινούμενον, πολυκίνητον, πλανώμενον, μεταρρυθμιζόμενον, γενητὸν, μεριστὸν, μετασκευαζόμενον, μεθαρμοζόμενον, θορύβων μεστὸν, πολύφορον, μετατρεπόμενον, φερόμενον, πλανητὸν, μεταπλαττόμενον, μετασχηματιζόμενον, γεγονὸς, ἁπτὸν, θεατὸν, φθαρτὸν, πολυμιγὲς, θνητὸν, πολυσχιδὲς, παυόμενον, ἀπολλύμενον, πολυσχημάτιστον, πολλῶν ἐπιδεὲς, σωματοειδὲς, ὁρατὸν, ἐρατὸν, αἰσθητὸν, πολυχρώματον, πολλῶν προσδεὲς, ἐνδεὲς, ταραχῶδες, ἐφήμερον.

IULII POLLUCIS

ONOMASTICON

CUM

ANNOTATIONIBUS INTERPRETUM.

CURAVIT

GUILIELMUS DINDORFIUS

VOL. II.

VI — X.

LIPSIAE

IN LIBRARIA KUEHNIANA

MDCCCXXIV.

ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΝ.

ϛ — Ι.

---

*ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ ς. 1

Ἰούλιος Πολυδεύκης

Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν.

Τὰ μέν τινα τῶν ὀνομάτων ὡς κρίνων ἔγραψα, τὰ δὲ ὡς μὴ παριεὶς ἐμήνυσα. ἐνίοις δὲ τῶν ἀμφιβόλων προσέθηκα τοὺς μάρτυρας, ἵνα τοὺς εἰπόντας καὶ αὐτὸς εἰδῇς. ἔστι δ' ὅτε που καὶ τὸ χωρίον ἐν ᾧ τοὔνομα. ἐπὶ δέ τινων καὶ τὴν λέξιν αὐτήν. οὐ μὴν ἐπὶ πάντων ταυτὸ τοῦτ' ἐποίησα, ὅπου μὴ κατήπειγεν, ἵνα μὴ τοῖς βιβλίοις περιττὸς ὄγκος προσῇ. ἔῤῥωσο κύριε.

*ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΕΚΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. 2

* ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α. 7

Περὶ συμποσίου.

Ἐπεὶ δὲ οὐδὲ τῶν συμποτικῶν ὀνομάτων ἀμελητέον, χρὴ λέγειν τὸ μὲν συμποτικὸν χωρίον, συμπόσιον, καὶ ἀνδρῶνα, καὶ συσσίτιον. καὶ τρίκλινον οἶκον, ἢ πεντάκλινον, ἢ δεκάκλινον. καὶ παστάδα δὲ, ἀπὸ τοῦ πάσασθαι, καὶ συναγώγιον. Τὰ δὲ πράγματα, πότον, συσσιτίαν, συμποσίαν, ἢ σύνοδον τὴν ἐν οἴνῳ, ἢ θίασον, ἢ εἰλαπίνην, ἢ ἔρανον, ἢ ἑστίασιν, ἢ ἄριστον, ἢ δεῖπνον, ἢ σύνδειπνον, ἢ θοίνην, ἢ ξενισμόν. ἡ γὰρ Θουκυδίδου ξένισις τραχύ. * Τοὺς δὲ 8 ξυνιόντας ξυμπότας, ὁμοσίτους, συσσίτους, συνουσιαστὰς, θιασώτας, ἢ θιασίτας, εἰλαπιναστὰς, ἐρανιστάς. ἰδίως δὲ τοὺς τῶν θιασωτῶν οἴκους φωλητήρια ὀνό-

μαζον. Τὸ δὲ ἔργον, συναγαγεῖν συμπόσιον, συστῆσαι, πληρῶσαι, συγκροτῆσαι, συναθροῖσαι, συγκαλέσαι. καὶ κληθῆναι δὲ ἐπὶ δεῖπνον, ἥ τε παροιμία λέγει καὶ Μένανδρος, καὶ Δημοσθένης, κληθέντες γὰρ οὗτοι πρὸς Ξενόφρονα τὸν υἱὸν τοῦ Φαιδίμου. Αἱ δὲ δημοσίαι ἑστιάσεις, εὐωχίαι, θάλειαι, πανδαισίαι, δη-
9 μοθοινίαι. τάχα δὲ καὶ σιτίσεις. *Ἐφ' ὧν δ' ἔστι κατακεῖσθαι, καλοίης ἂν κλίνας, κλινίδας, κλινίδια, σκίμποδας. εἴρηται δὲ καὶ ἀσκάντης, καὶ στιβάδες. ἡμικύκλια, κλιντήρια, χαμεύνια, χαμεύνη. Τὸ δὲ καλούμενον ἀνάκλιντρον, ἐπίκλιντρον Ἀριστοφάνης εἶπε. τὸ δὲ ἐνήλατον, κλιντήριον. εἶτα, φυλλάδες, πτερίδες, πόαι, τυλία, κνέφαλα, προσκεφάλαια, ὡς Δημοσθένης, καὶ λοιποί. ποτίκρανον δὲ οἱ κωμικοί, τὸ προσκεφάλαιον, ἢ τὸ ὑπηρέσιον, ὑπαυχένιον. ἀμφιτάπητες, οἱ ἐξ ἑκατέρου δασεῖς, τάπητες δέ, οἱ ἐκ θατέ-
10 ρου. *ὑπαγκώνια στρώματα, περιστρώματα, ὑποστρώματα, ἐπιβλήματα, ἐφεστρίδες, χλαῖναι, ἀμφιεστρίδες, ἐπιβόλαια, δάπιδες, ψιλοδάπιδες, ξυστίδες χρυσόπαστοι, ὡς Εὔβουλος,

ταῖς ξυστίσιν ταῖς χρυσοπάστοις στρώννυται.

Τὸ δὲ ἀγγεῖον ἐν ᾧ τὰ στρώματα ἐνῆν, εὐνὴν καὶ κοίτην ὠνόμαζον. τὰ δὲ εἰς κοίτην στρώματα, ἐνευναῖα λέγουσιν. ὅτι δὲ καὶ πτίλοις τὰ κνέφαλα ἐφήπλουν, Εὔβουλος ἐν Ἀγχίσει διδάσκει. καὶ πτερωτὰ
11 καὶ πτιλωτὰ προσκεφάλαια ὀνομάζουσι. *καύνακας δέ τινας πορφυροῦς, ἐπὶ στρωμάτων Μένανδρος ὠνόμασε. τὰς δὲ ἐγκοιμητηρίας ψιάθους, χαμευνίας ἐκάλουν. Ὁ μὲν οὖν συνιστὰς τὸ συμπόσιον, ἑστιάτωρ, ἑστιῶν, ξενίζων, συμποσίαρχος, συμποσίου ἄρχων. ὁ τῆς συνουσίας ἡγεμών. ὁ γὰρ οἰκοδέγμων, τραγικόν. καὶ ἄλλως δὲ καλεῖται συμποσίαρχος, ὁ ἐν ἰσοτελεῖ τινι κοινωνίᾳ κατὰ κλῆρον, ἢ κατὰ δόγμα προαιρεθεὶς τοῦ συμποσίου ἐπιμελητής. εἴποις δ' ἂν τὸν ἑστι-
12 άτορα, καὶ ἑστιοῦχον κατὰ Ἀριστοφάνην. *Οἱ δὲ συγκληθέντες, δαιτυμόνες, δαιταλεῖς, ἐπίκλητοι, σύγκλη-

τοι, κλητοὶ, συμπόται, σύνδειπνοι, ἄκλητοι, οὓς ἀνεπαγγέλτους Κρατῖνος καλεῖ. ἀσύμβολοι, ἀπὸ συμβολῶν. ἀφ' ὧν οἱ Ἀττικοὶ μακρὰς διδόναι συμβολὰς ἔλεγον, ἀντὶ τοῦ μεγάλας. καὶ προκλίτης μὲν ὁ τῆς ἑστιάσεως πρωτοστάτης. ὁ δὲ παρακατακείμενός τινι, συμπότης, συγκλίτης, παρακλίτης, ὃν σύγκλινον Μένανδρος καλεῖ. ὁμοτράπεζος, συντράπεζος, ὁμόσιτος, σύσσιτος, ὁμόδειπνος. *Ὁ δὲ φροντίζων τῆς ὑπηρε- 13
σίας ἁπάσης, τραπεζοποιός. Ἡ δὲ ὑπηρεσία, παῖδες, οἰνοχόοι, τραπεζοκόμοι, τομεῖς, μάγειροι, ὀψοποιοὶ, ὀψαρτυταί. Καὶ τὸ μὲν μαγειρεῖον, ὀπτανεῖον. τὰ δὲ ἀρτύματα, ἡδύσματα. ἵνα δὲ ἔγκειται τὰ τῶν ἡδυσμάτων ἀγγεῖα, κυψέλη. ἵνα δὲ τὰ ὄψα, κίστη ὀψοφόρος, ἢ κίστη δειπνοφόρος.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β. 14

Περὶ τῶν οἴνου ἀγγείων, καὶ ἀποθηκῶν, καὶ κρατήρων. τὰ περὶ τὸν οἶνον ὀνόματα.

Ἵνα δὲ ὁ οἶνος, λάγυνος, πυτίνη, ἀσκὸς, κρατὴρ, προχοΐδιον, κάδος, καδίσκος, κρωσσὸς, βῖκος, κράδισὸς, ὡς Ξενοφῶν. κεράμιον, ἀμφορεὺς, ἀμφορίσκος, σταμνίον, ἀγγεῖον οἰνοφόρον, ὑελοῦν, κεράμου πεποιημένον, πίθος ἢ πιθάκνη. Ὑπερίδης δὲ, πιθάκνιον εἴρηκεν. εἰ δὲ καὶ Ἀριστοφάνης ὠνόμασεν ὕρχας οἴνου, δηλοῖ βίκῳ κεράμιον· ἔστι δὲ Αἰολικὸν τοὔνομα. *Τὰς δὲ ἀποθήκας τοῦ οἴνου Ξενοφῶν μὲν 15
οἰνῶνας εἴρηκεν, Εὔπολις δὲ πιθῶνας. Κρατῆρες δὲ, ὁ μὲν πρῶτος Διὸς Ὀλυμπίου καὶ Ὀλυμπίων θεῶν, ὁ δὲ δεύτερος ἡρώων, ὁ δὲ τρίτος Διὸς σωτῆρος τελείου, ὅτι καὶ τὰ τρία πρῶτος τέλειος ἀριθμός. καὶ ὁ μὲν οἶνος, πῶμα, καὶ πόμα, καὶ ποτόν. ἡδὺς, ἐπαγωγὸς, γλυκὺς, αὐστηρὸς, λειαύστηρος, μελιηδὴς, ἀνθοσμίας, Θάσιος, Χῖος. καὶ ὁ τούτου ἄριστος, Ἀρίστειος, Ἀριούσιος, Μενδαῖος, Μενδήσιος, Ἰσμαρικὸς, Λέσβιος, Πεπαρήθιος, *Χαλυβώνιος, Πελλαῖος, Πρά- 16

μνιος, Μαρωνείτης. οὔπω γὰρ οἱ παλαιοὶ τὸν Ἰταλιώτην ἀκριβῶς ᾔδεσαν, ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ὅντινα ἂν τούτου προὔθεσαν. καί που καὶ γλυκὺς, Πόλιος, ἔστι μὲν ἐκ Συρακουσῶν, Πόλις δ' αὐτὸν ὁ Ἀργεῖος πρῶτος ἐπεσκεύασεν, ἀφ' οὗ καὶ τοὔνομα. ἢ ἀπὸ τοῦ Συρακουσίων βασιλέως Πόλλιδος, ὡς Ἀριστοτέλης λέγει. καὶ σίραιον δὲ ἐκάλουν τὸν ἐκ γλεύκους ἑψημένον
17 γλυκύν. καὶ Θήραιον, τὸν ἐκ Κρήτης. *ἦν δέ τις καὶ μυρίνης οἶνος, μύρῳ κεκραμένος. οἱ δὲ τὸν γλυκὺν οὕτως οἴονται κεκλῆσθαι. καὶ μελίκρατον δὲ, τὸ νῦν οἰνόμελι. ἦπου δὲ καὶ τὸ νῦν ἕψημα ὀνομαζόμενον, ὅπερ ἐστὶν οἶνος ἡψημένος εἰς γλυκύτητα. καὶ τοῦτ' ἂν εἴη τὸ εἰρημένον ἐν τῇ τοῦ Πλάτωνος τοῦ κωμικοῦ Συμμαχίᾳ, τὸ γὰρ ἕψημά σου γευόμενος, ἔλαθον ἐκροφήσας. καὶ πρότροπος δὲ ἦν τις οἶνος, ὁ πρὶν ἀποθλίβεσθαι ἐκρυείς. ὁ δὲ φαῦλος οἶνος, δευτερίας, ἐξεστηκὼς, ἐντροπίας, τροπίας, ὀξίνης, ὀξώδης. ὁ μέντοι δευτερίας, καὶ τρυγηφάνιος ἐκαλεῖτο.
18 *τὸν δὲ οἶνον καὶ τρύγα ἐκάλουν, ὡς ἐν Ὥραις Κρατῖνος λέγει,

ἀλλ' ἦν ὅτ' ἐν Φώσσωνι τὴν οἱ συνέχων,
μετ' ἐμοῦ διῆγες, οἴναρον ἕλκων τῆς τρυγός.

αὐτίτης δὲ οἶνος, ὁ ἐπιχώριος. σακκίας δὲ, ὁ διυλισμένος, καὶ σάκτος παρ' Εὐπόλιδι. τὸ δὲ τρίμμα, πόμα ἦν μετὰ ἀρωμάτων παρὰ τοῖς νέοις κωμικοῖς. ἐπῄνουν δὲ οἶνον τὸν τρία φέροντα, τουτέστι τὸ τριπλοῦν τοῦ ὕδατος. Ὅμηρος δὲ ἐν Ὀδυσσείᾳ,

ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
χεῦ'.

19 *Ὅτῳ μὲν οὖν ὁ οἶνος ἀρύεται, ἀρυστὴρ, ἀρύστιχος, ἔφηβος, οἰνήρυσις, κοτύλη, λεπαστὴ, οἰνοχόη, κύαθος. ὅτῳ δὲ διηθεῖται, ὑλιστὴρ, καὶ τρύγοιπος. καὶ σίφωνα μὲν, ὅτῳ ἐγεύοντο, Ἱππῶναξ εἴρηκε, σίφωνι λεπτῷ τὸ ἐπίθεμα τέτρηνας. σιφωνίζειν δὲ, Ἀριστο-

φάνης. Καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ πίνειν, πότης, συμπότης,
συμποτικὸς, ποτίστατος, ποτικὸς, συμποτικώτατος. καὶ
πότις γυνὴ, παρὰ Φρυνίχῳ τῷ κωμικῷ. προπίνειν, δια-
πίνειν, διαμιλλᾶσθαι ἐν πότῳ, ἐκπίνειν, ὑποπίνειν, ὃ
καὶ ὑποψεκάζειν λέγουσι. *φιλοποτεῖν, καταπίνειν. ἤδη 20
δὲ τοῦτο ἔνιοι καὶ ἐπὶ τροφῆς λέγουσιν. Αἰσχίνης δὲ
καὶ τὴν οὐσίαν ἔφη κατέπιε. καὶ λύχνον δὲ πότην
Ἀριστοφάνης ἔφη. φιλοπότης δὲ καὶ ἀκρατοπότης,
ὑδροπότης. φιλοποσία, ἀκρατοποσία, ὑδροποσία, ὑδα-
τοποσία, φαρμακοποσία. ἀπὸ τοῦ πιεῖν, συμπιεῖν, ἐκ-
πιεῖν, κλεψιποτεῖν, ἀκρατοποτεῖν, ὑδροποτεῖν. ἐρεῖς
δὲ, μετριοποτίστατος. τὸ γὰρ ἁπλοῦν ὁ μετριοπότης,
εὐτελές. γαλακτοπότης, γαλακτοποσία. εἴποις δ' ἂν
καὶ συμποτικὰς τύχας, ποτικῶς, συμποτικῶς.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ. 21

Τὰ ἀπὸ οἴνου καὶ τὰ δι' αὐτόν.

Ἀπὸ δὲ οἴνου, φίλοινος ἐρεῖς, φιλοινία. καὶ πά-
ροινος, παροινία. καὶ παροίνως, παροινῆσαι, ἔξοινος,
οὐ μέντοι καὶ ἐξοινία, οὐδὲ ἐξοίνως. ἴσως δὲ ἐξοινί-
σαι. διοινωμένος δὲ καὶ κατοινωμένος, ὡς Πλάτων.
καὶ οἰνωμένοι, ὡς Κρατῖνος. δύσοινος, καὶ οἰνόφλυξ,
οἰνοφλυγία, οἰνοφλυγεῖν, καὶ οἰνοκάχλη. Ἀπὸ δὲ οἴ-
νου, καὶ οἰνάνθαι, αἱ ἄμπελοι. καὶ οἴναρα, τὰ φύλ-
λα. καὶ οἰνόπτης τις, ὁ τὸν οἶνον ἐπιβλέπων. *οὗτος 22
δὲ καὶ λύχνους καὶ θρυαλλίδας παρεῖχε, καὶ τὴν ἐξ
ἴσου πόσιν ἐφεώρα. καὶ οἰνοπότης, καὶ οἰνοπότις
γυνὴ, ὡς Ἀνακρέων. καὶ οἰνοποτῶν, ὥσπερ Ὅμηρος
εἴρηκεν, οἰνοποτάζων. καὶ πολυοινότατον χωρίον, ὡς
Θουκυδίδης. καὶ ἄμπελοι ἡδύοινοι, ὡς Ξενοφῶν. καὶ
εὔοινοι δέ. τὸ δὲ οἰνίζεσθαι, ἐπὶ τῶν τὸν οἶνον
ὠνουμένων, ποιητικόν. ἡ δὲ οἰνιστήρια, οἴνου δόσις
ὑπὲρ τῶν παίδων ἐν τοῖς φράτορσιν. οἰνιὰς δὲ, καὶ
οἰνὰς, ἡ ἀγρία περιστερά. *καὶ οἰνοῦττα, μᾶζα οἴνῳ 23
δεδευμένη. καὶ οἰναγωγὸν πλοῖον, παρὰ Κρατίνῳ. καὶ

οἰνηρὸς θεράπων, παρὰ Ἀνακρέοντι. καὶ οἰνηρὸν παρὰ Κρατίνῳ,

οὐδ' ὀξύβαφον οἰνηρὸν ἔτι κεκτήσεται.

καὶ Αἰσχύλος, μήτε κρωσσοὺς, μήτ' οἰνηροὺς, μήθ' ὑδατηροὺς λιπεῖν ἀφνεοῖσι δόμοισιν. ἔστι δὲ εἰπεῖν ἐπανέπλει τὸ ποτὸν, καὶ ἐπανῄει. καὶ ἄκρατος οἶνος, ἀμιγὴς πρὸς ὕδωρ, ἄμικτος. ἄκρατον σπάσαι. κεκραμένος, εὔκρατος, καὶ εὐκέραστος, εὔκρας, εὐκραής.
24 * καὶ αὐτόκρας, ὁ μηδεμιᾶς προσθήκης δεόμενος. καὶ αὐτοκέρας, καὶ αὐτόκρατον. καὶ νεόκρατον, καὶ νεοκρὰς, ὁ νεωστὶ κεκραμένος. καὶ ἀκρατότερος, καὶ ἀκρατέστερος, ὡς Ὑπερίδης. ἔστι δὲ τὸ ἀκρατίσασθαι καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ παρὰ Ἀριστοφάνει, τί τὸ κακὸν, ἀλλ' ἢ κοκκύμηλα ἠκρατίσω. καὶ κεράσασθαι, μίξασθαι, συγκεράσασθαι. καὶ κεραννύναι, καὶ ἐκεράννυ. τὸ γὰρ ἐκίρνα, καὶ κιρνάναι, ποιητικώτερον. ὥσπερ καὶ ὁ κιρνάς. οἱ δὲ πεζοὶ λέγουσι καὶ
25 κεραννύς. * καὶ Ἡρόδοτος, ἀκρατοπότης. ἀκρατοκώθωνος δὲ Ὑπερίδης εἶπεν, εἰ καὶ μὴ δόκιμον. ὃ μέντοι ἀναγαργαρίσασθαι νῦν λέγουσιν, ἀνακογχυλιάσασθαι ἔλεγον, τὸ ἀνακλύσασθαι τὴν φάρυγγα. Πλάτων δὲ ὁ κωμικὸς, ἀνακογχυλιαστὸν ἐχθοδοπόν τι σκευάσω. ἀμυστὶ πίνειν, ἀμυστίζειν, χανδὸν πίνειν, Θρᾳκία πρόποσις, Σκυθικὴ πόσις, πρόποσις. ὑποβεβρέχθαι, διαθερμαίνεσθαι, σεσεῖσθαι μέθῃ, μεθύειν, μεθύσκεσθαι, μεθυστικός. ἡ γυνὴ δὲ μεθύσῃ, καὶ μεθύστρια, παρὰ Θεοπόμπῳ τῷ κωμικῷ. ὁ γὰρ μέθυ-
26 σος, ἐπὶ ἀνδρῶν, Μενάνδρῳ δεδόσθω. * ἐπὶ δὲ τῶν μεθυόντων ἔλεγον τὸ μασχάλην αἴρειν, ὡς τοῦτο ἔθος ὂν τοῖς ἐν μέθῃ. διὸ καὶ Ὅμηρον προσειπεῖν,

χεῖρας ἀνασχόντες, γέλῳ ἔκθανον

κραιπάλη, κραιπαλᾶν, ἑωλοκρασία, νήφειν, νηφαλίως ἔχειν, νηφαντικὸν εἶναι. τὸ γὰρ νηφαλιεύειν, τὸ νηφάλιά θύειν ἔλεγον, ὅπερ ἐστὶ τὸ χρῆσθαι θυσίαις ἀοίνοις. ὧν τὰς ἐναντίας θυσίας, οἰνοσπόνδους ὠνόμαζον. ἔπινον δὲ, ὡς οἱ νῦν τὸ συνέπινον, καὶ πο-

τοὺς ἐποιοῦντο, Ξενοφῶν ἔφη, οἱ δὲ Μῆδοι καὶ ἔπινον καὶ ηὐλοῦντο. Κρατῖνος μέντοι τὸν οἶνον μάρωνα εἴρηκεν, οὔπω πίον τοσοῦτον, οὐδὲ πίομαι μάρωνα.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ. 27

Περὶ λαμπροῦ ἑστιάτορος καὶ τοῦ ἐναντίου.

Ἐρεῖς δὲ, ἑστιάτωρ λαμπρὸς, μεγαλοπρεπὴς, εὔξενος, φιλόξενος, δημοτικὸς, εὐτράπεζος, καθαρειότητι χαίρων. ὁ γὰρ καθάρειος, ἰδιωτικόν· καίτοι τὸ καθαρείως παρὰ Ξενοφῶντι εἴρηται. διηκριβωμένος, εὐδίαιτος, μεγαλόφρων, φιλοφροσύνης γέμων, εὐάρμοστος, φιλοπροσήγορος, πανηγυρικὸς τὸ ἦθος, ἁβρόβιος, ἁβροδίαιτος, καὶ τὰ παραπλήσια. τοὺς δὲ ἐναντίους, τρυσιβίους ὠνόμαζον, κακοβίους, μικροπρεπεῖς, ἀνελευθέρους.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε. 28

Περὶ δεξιοῦ καὶ σκαιοῦ συμπότου.

Περὶ δὲ συμπότου, δεξιὸς, συμποτικὸς, ἀστεῖος, ἐπιεικὴς, εὐαρμόνιος, ἐπιδέξιος, εὐμελὴς, εὔμικτος, εὐεπίμικτος, ἀξιοκοινώνητος, κοινωνικὸς, συνουσιαστικὸς, ἐξομολογητικὸς, σπουδαῖος, φαιδρὸς, φιλόγελως, φιλοπαίγμων, καὶ φιλοπαίσμων, φιλόφρων, αὐτάρκης, ὀλιγοδεὴς, ὀλιγόσιτος, νήφων, μετριώτατος,
μετριόσιτος, ἵλεως, εὐμενής. *Ὁ δὲ ἐναντίος, σκαιὸς, 29
ἐκμελὴς, ἄγροικος, ἄμικτος, εἴρων, ἀλαζὼν, ὑπεροπτικὸς, ὑπέρφρων, βαρὺς, φορτικὸς, ἐπαχθὴς, κομπαστὴς, κομπώδης, περίσπουδος, ὑπέρσπουδος, κατασπουδασμένος, ἐπισκυθρωπάζων, πεπλασμένος, καταπεπλασμένος, σχηματοποιούμενος, φιλοσκώμμων, γελοιαστὴς, τωθαστὴς, τωθαστικὸς, καγχαστὴς, ἄπληστος, συρφετώδης, χαῦνος, πάροινος, ἔξοινος, ὑγρὸς, σφαλερὸς, δυσόργητος, μεθύων, κραιπαλῶν, παράφορος, λάλος, λῆρος, φλύαρος, κυλικηγορῶν, φορτικός.

30 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

Περὶ σπονδῶν καὶ τοῦ προπίνειν.

Εἴποις δ' ἂν ἀπὸ οἴνου, σπονδὴ, σπεῖσαι, ἀποσπεῖσαι, ἐπισπεῖσαι, ἀπόσπονδος, ἄσπονδος, ἔνσπονδος, ἡμίσπονδος, ὁμόσπονδος, ἐνσπονδότατος, ἀσπονδότατος, ὡμόσπονδος, σπονδῶν καὶ κρατήρων μετασχὼν, παράσπονδος, παρασπονδεῖν, σπονδὰς ἀναιρεῖν, καὶ τὰ παραπλήσια. πρόποσις, φιλοτησία. σπονδαρχεῖν, τὸ προπίνειν φιλοτησίας. τὰς κύλικας ἐν κύκλῳ περιελαύνειν, πυκνὸν ὑποψεκάζειν. καὶ κότος μεταδόρπιος.
31 *καὶ κύλιξ μετανιπτρὶς, ἡ ἐπὶ πᾶσιν. εἴποις δ' ἂν τὴν αὐτὴν καὶ ἐπινιπτρίδα. ἐπικωθωνίζεσθαι δὲ τὸ περαιτέρω πίνειν Κριτίας λέγει. καὶ ὁ μὲν πιεῖν ἐπιθυμῶν, διψαλέος, καὶ διψῶν. καὶ τὸ πρᾶγμα, δίψα, καὶ δίψος. καὶ τὸ ῥῆμα, διψῆν. ὁ δὲ φαγεῖν θέλων, πεινῶν. καὶ τὸ πρᾶγμα, πεῖνα. καὶ τὸ ῥῆμα, πεινῆν. Πλάτων δὲ ὁ κωμικὸς καὶ κεναγγίαν εἴρηκε. Ξενοφῶν δὲ βούλιμον. καὶ Ἀριστοτέλης δὲ, τὸν Πειραιέα μὴ κεναγγίαν ἄγειν.

32 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ.

Τροφαὶ καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ὀνόματα.

Ἡ δὲ τροφὴ, ἄρτοι, κρέα, ἄλφιτα, μᾶζα, ὄψα, σῖτα, σιτία, ἐδέσματα, βρώματα. καὶ ἀπὸ μὲν τροφῆς, θρέψαι, τραφῆναι, τροφεὺς, εὔτροφος, ἔντροφος, σύντροφος, τροφὸς, τρόφιμος, παρατρέφεσθαι, συντρέφεσθαι, ἀποτρέφεσθαι, ὑποτρέφεσθαι. ἀπὸ δὲ ἄρτου, ἀρτοποιὸς, ἀρτοκόπος, κανοῦν ἀρτοφόρον, ἀρτοσιτεῖν. ἄρτοι ζυμῖται, καὶ ἄζυμοι. Πλάτων γὰρ τῷ ὀνό-
33 ματι κέχρηται. *ἄρτοι ὀβελίαι, ἄρτοι κριβανῖται, ἄρτοι καχρυδίαι. ἄρτοι ἀπυρῖται. τῶν δὲ ἄρτων οἱ ψωμοὶ καλοῦνται ἔνθεσις. καὶ τὸ ψωμίζειν δὲ, ἀπὸ τῶν ψωμῶν, ὡς Ἀριστοφάνης φησίν·

ἡ δὲ παῖδα
κατέκλινεν, ἦδ' ἔλουσεν, ἦδ' ἐψώμισεν.

Ἀπὸ δὲ κρεῶν, ἢ ὡς Ξενοφῶν κρεαδίων, κρεωφάγος,
κρεωφαγία, κρεανομία, κρεωσιτεῖν, κρεωπῶλαι, κρεω-
πωλεῖν. ἥμερα κρέα, θήρεια κρέα, σύεια, χοίρεια, ὀρ-
νίθεια, πολυπόδεια, περδίκεια, λαγῶα. σχελίδες λα-
γωῶν, τεμάχη κρεῶν, καὶ τὰ παραπλήσια. *κρεωδαί- 34
της δὲ, ὁ διατέμνων, ὃν καὶ μάγειρον, καὶ ἄρταμον
ἔνιοι καλοῦσιν. ἔστι δέ τις καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις
ἀρχὴ, κρεωδαῖτις. Ἀπὸ δὲ σίτων, σῖτα, σιτία, σιτεῖσθαι,
σιτούμενος, σίτησις, σιτηρέσιον, κακόσιτος, ἀπόσιτος,
φιλόσιτος, ἄσιτος, εὔσιτος, σιτοφάγος, σιτικὸς, πο-
λύσιτος, ὀλιγόσιτος, μετριόσιτος, σύσσιτος, συσσιτεῖν,
ἀείσιτος, ἐπίσιτος, ἐπισιτισμὸς, παρασιτεῖν. *καὶ παρὰ 35
τοῖς νεωτέροις, παράσιτος, καὶ τὰ ὅμοια. ἔστι δὲ καὶ
παρὰ τοῖς παλαιοῖς τοὔνομα, οὐ μὴν ἐφ' οὗ νῦν,
ἀλλ' ἐπὶ ἱερᾶς ὑπηρεσίας τοὔνομά ἐστιν. οἷον, ὁ ἐπὶ
τὴν τοῦ ἱεροῦ σίτου ἐκλογὴν αἱρούμενος. καὶ ἀρχεῖόν
τι Ἀθήνησι παρασίτιον καλούμενον, ὡς ἐν τῷ νόμῳ
τοῦ βασιλέως ἐστὶν εὑρεῖν. ἐπὶ μέντοι τοῦ παρασιτεῖν
ἐπὶ λιχνείᾳ, ἢ κολακείᾳ, πρῶτος Ἐπίχαρμος τὸν πα-
ράσιτον ὠνόμασεν, εἶτα Ἄλεξις. *Ὅμηρος δὲ αὐτὸν 36
εἰλαπιναστὴν λέγει,

ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής.

κακοσιτία, ἀποσιτία, σπανοσιτία, ἀσιτία, συσσιτία,
οἰκοσιτία, σιτοδοτεῖν, σιτοδεῖν, συσσίτιον, οἰκόσιτος,
σιτοδόκη, σιτίζειν. παῖδας σιτευτοὺς Ξενοφῶν ἔφη.
ἀποσυσσιτεῖν. σιτομέτρης γὰρ, καὶ σιταγωγὰ πλοῖα,
καὶ σιτηγοῦντες, καὶ σιτοφύλακες, καὶ τὰ τοιαῦτα,
οὐκ ἀπὸ σιτίων, ἀλλ' ἀπὸ σίτου ὠνόμασται. ὡς καὶ
τὸ ἐπεσιτοῦντο παρὰ Θουκυδίδῃ. καὶ σιτηρέσιον, καὶ
σιτοδεία. *Ἀπὸ μὲν ἀλφίτων, ἀλφιτοσιτεῖν, ἀλφιτο- 37
ποιία, ἀλφίτια, ὡς Ὑπερίδης. ἄλφιτα δεύσασθαι, μᾶ-
ζαν μαξᾶσθαι, ἀλφιτοπωλητήρια. Ἀπὸ δὲ ὄψων, ὀψω-
νεῖν, ὀψοφάγος, ὀψοφαγεῖν, ὀψοφαγίστατος, κατοψο-
φαγεῖν, κατοψοφαγία. καὶ ὀψοφαγία, ὡς Αἰσχίνης.
ὀψαρτυτὴς, ὡς Ὑπερίδης. ὀψοποιούμενος, ὡς Δημο-
σθένης. ὀψοποιός. καὶ ἡ τῶν τοιούτων χρῆσις κατη-

38 μάξευται. *καὶ τόπος Ἀθήνησιν, ἀφ' οὗ φασιν, ἀπῆλ-
θον εἰς τοὔψον. Κριτίας δὲ, καὶ ὀψωνίας, καὶ ὀψω-
νεῖν ἔφη. τὸ δὲ ὀψωνεῖν, καὶ ὀψονομεῖν ὠνόμασε.
Θουκυδίδης δὲ ἔφη, εἰς ὀψώνιον ᾔτησε τριώβολον.
παμπόνηρον γὰρ Μενάνδρου ὁ ὀψωνιασμός. Ἄλεξις
δὲ εὐοψίαν εἶπεν. Ἀπὸ δὲ ἐδεσμάτων, ἔδειν, ἔδεσθαι,
ἐδόμενος, ἐδόμεθα, καὶ τὰ ὅμοια. καὶ οἱ ὀδόντες
ἀπὸ τούτων πεποίηνται, οἷον ἔδοντές τινες ὄντες.
θριπηδέστατον κατεδήδεστο. κατεδηδοκὼς τὰ πατρῷα.
39 *Ἀπὸ δὲ βρωμάτων, βιβρώσκειν, διαβιβρώσκειν, κα-
ταβιβρώσκειν, βρωτικώτερον. χῆνας ἡμιβρώτους φησὶ
Ξενοφῶν. καὶ Ὑπερίδης τὰ ὄντα καταβέβρωκέ φη-
σιν, ἀντὶ τοῦ κατεδήδοκεν. ἄβρωτος δὲ ὁ νῆστις πα-
ρὰ Σοφοκλεῖ. καὶ ἀβρωσία, ἡ ἀσιτία. Κοινὸν δὲ κα-
τὰ πάντων, ἐσθίειν, φαγεῖν, φαγὼν, καταφαγὼν,
ἐσθίων, κατεσθίων, ἐπιφαγεῖν. οὕτω δὲ ἔλεγον τὸ
40 ἐπὶ τῷ ἄρτῳ ὄψον ἐσθίειν. ἐξέφαγε. *Μεταγένης δὲ
καὶ λαθροφαγεῖν που λέγει. παμπόνηρος δὲ ὁ παρὰ
τῷ Μυρτίλῳ τῷ κωμικῷ καταφαγὰς, εἰ καὶ Αἰσχύ-
λος ἐχρήσατο. ἐκ δὲ τούτων ἂν εἴη καὶ ὁ κραδοφά-
γος. τὸν δὲ ἄγροικον οὕτως ἐκάλουν, ἐπεὶ κράδαι τὰ
φύλλα τῶν συκῶν. δυσχερὲς γὰρ ὁ *σκατοφάγος. γα-
λακτοφάγοι, ἀνδροφάγοι, βαλανηφάγοι, βαλανηφα-
γεῖν. τάχα δὲ καὶ τὸ ἐντραγεῖν, ἐπιτραγεῖν, συκο-
τραγεῖν.

41 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η.

*Περὶ τοῦ ἀκορέστου, καὶ περὶ τροφῆς. περὶ τοῦ χορ-
τάζειν καὶ τοῦ χορτάζεσθαι. καὶ περὶ ἀπεψίας καὶ
κόρου, καὶ περὶ ὡρῶν ἀρίστου.*

Ὁ δὲ περὶ τροφὴν ἄπληστος, ἀκόρεστος, ὡς ὁ
ταχέως κορεσθεὶς, ἀψίκορος. καὶ κακόσιτος δὲ, καὶ
ἀπόσιτος, ὁ ἀπεστραμμένος ἀπὸ σιτίων, ὡς ἄπιχθυς
παρὰ Ἀριστοφάνει, ὁ ἰχθύων ἄγευστος. οὗτος δὲ καὶ
τὴν ἀσιτίαν, ἀπαστίαν ὠνόμασεν. ὁ δὲ ἀπλήστως εἰς
42 κόρον ἐσθίων, ἀδδηφάγος. *καὶ ἐρέπτειν ἔλεγον, τὸ

συντόνως ἐσθίειν, ἄδδην ἐσθίειν. πολύσιτος, ὀψοφά-
γος. ἄχρι κόρου, πέρα κόρου. γάστρις, γαστριζόμενος,
γαστρίζειν, ὑπογαστρίζειν, γαστρίμαργος, γαστριβόρος,
γαστριμαργία, λίχνος, λιχνεία, λίγνος, λαίμαργος, λαι-
μαργία, τένθης, τενθεία, δεινὸς φαγεῖν, καὶ ἀγαθὸς φα-
γεῖν. καὶ φαγέσωρον δὲ τὸν ἄπληστον οἱ κωμικοὶ ὠνό-
μαζον. καὶ τὴν γαστέρα τοῦ τοιούτου φαρμακίτιν. *Ἀνα- 43
ξανδρίδης δὲ καὶ χορτασμὸν εἴρηκε. καὶ τὸ χορτάζειν
Ἀριστοφάνης. καὶ τὸ χορτάζεσθαι Ἀραρώς. καὶ κάβαι-
σον δὲ ἐκάλουν τὸν περὶ τὴν τροφὴν ἄπληστον, ὥσ-
περ οἱ νῦν τὸν πολυπότην, πίθον. κάβος γὰρ σίτου
μέτρον. ὁ δὲ μέγας ψωμὸς ἐκαλεῖτο Θετταλικὴ ἔνθε-
σις. καὶ τὸ μὲν πιεῖν ἐθέλειν, διψῆν, τὸ δὲ φαγεῖν,
πεινῆν. *τὴν μέντοι ὑπὸ πλήθους τροφῆς δυσχέρειαν, 44
ἐκ τοῦ μὴ περιτρῖψαι τὰ σιτία, ἀπεψίαν μὲν οἱ πολ-
λοί· σὺ δὲ ὀξυρεγμίαν ἂν λέγοις. τὸ δὲ ἐπὶ τῷ κόρῳ
δυσχεραίνειν, βδελυγμίαν Ξενοφῶν καλεῖ. τῇ σκιᾷ δ'
ἐτεκμαίροντο τὸν καιρὸν τῆς ἐπὶ τὸ δεῖπνον ὁδοῦ,
ἣν καὶ στοιχεῖον ἐκάλουν. καὶ ἔδει σπεύδειν, εἰ δε-
κάπουν τὸ στοιχεῖον εἴη.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ. 45

Περὶ βρωμάτων παρὰ ἀρχαίοις, καὶ περὶ ἐδεσμάτων παντοδαπῶν ὀνόματα.

Τὰ δὲ βρώματα, ὅσα παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐστὶν
εὑρεῖν, ῥαφανὶς, δρυπέτεις ἐλαῖαι, ἁλμάδες, καὶ νη-
κτίδες. τὰς δὲ κοτινάδας ἐλαίας, τραμβήλους ὠνόμασε
Φερεκράτης. ἐκαλοῦντο δὲ αὗται καὶ φαυλίαι. ἃς δὲ
οἱ νῦν θλαστὰς, ταύτας πυρῆνας οἱ κωμικοί. καὶ
θλαστὰς δὲ ἐλαίας ἐν Νήσοις ἂν εὕροις Ἀριστοφά-
νους. θέρμους δὲ Ἄλεξις εἴρηκε, τοὺς θέρμους φαγὼν
ἐπὶ τῶν προθύρων, τὰ λέμμαθ' ὅτιη κατέλιπεν, ἢ
κοκκύμηλα τῶν ἀποθέτων. *συκάμινα. ταῦτα δὲ καὶ 46
μόρα Αἰσχύλος ὠνόμασεν, οὕτως εἰπὼν τὰ ἐκ τῆς
βάτου. τάχα δ' ἂν τις καὶ κεράσια φαίη, κέρασον τὸ
δένδρον ἐν τῷ περὶ φύσεως Ξενοφάνους εὑρών. κόν-

δρος, κῶνοι, μαλάχη, θριδακίνη, κινάρα. οὕτω γὰρ καὶ παρὰ τοῖς Δωριεῦσι ποιηταῖς ἔνεστιν εὑρεῖν τὴν καλουμένην ἄκανθαν. σικὺς, καὶ σικυὸς πέπων, ὃν καὶ σπερματίαν ὠνόμαζον.

47 Περὶ τῶν ἐκ θαλάττης βρωμάτων καὶ τῶν ἐκ γῆς, καὶ περὶ ταρίχου.

Τίθη, κογχύλια, ὄστρεα, πορφύραι, κήρυκες,
κάραβος, ἀστακὸς, χῆμαι, κόγχαι, κτένες, τευθίδες.
πολυπόδεια κρέα, ἢ πλεκτάναι, σηπίαι, σηπιδάρια.
ἐχῖνοι θαλάσσιοι. ἔνιοι δὲ καὶ πάταγγας καλοῦσιν
ἐχίνων τι εἶδος. καὶ τὰ ἄλλα δὲ τὰ συνήθως γνωριζό-
μενα, μήτρα, τέμαχος, σύες, πόδες. μῆλα τῶν Ἑσπε-
ρίδων, μῆλα τῶν ὡραίων, κυδώνια μῆλα, ὡς Ἀριστο-
48 φάνης. καὶ φαύλια δὲ, μῆλά τινα ὠνόμαζον. *σῦκα
τῶν χλωρῶν. τυροῦ τροφαλὶς, τυρὸς χλωρός. τὸν δὲ
ξηρὸν ἰσχνὸν ἔλεγον. ὁ γὰρ ὀξερίας τυρὸς εἴρηται
μὲν τῇ κωμῳδίᾳ, Σικελικὸν δὲ τὸ ἔδεσμα. ταρίχη
Ποντικὰ, ταρίχη Φρύγια, ταρίχη Αἰγύπτια, ταρίχη
Σαρδῷα, ταρίχη Γαδειρικά. ὡραῖα τεμάχη, σκόμ-
βρων, κεστρίνων, κύβων, θυννίδων. θύννοι, κολίαι,
σαπέρδαι, λέβιαι, μύλλοι. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ ταρί-
χιόν που λέγει. καὶ οὐδετέρως μὲν τὸ τάριχος οἱ Ἀτ-
τικοί. Ἴωνες δὲ καὶ Δωριεῖς καί τινες τῶν Ἀττικῶν
49 ἀρσενικῶς, ὡς ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ Κρατῖνος. *ὁ δὲ,
ταρίχους Ποντικούς. καὶ τιλτὸν δὲ τάριχος, τὸ λεπιδω-
τὸν ἐκάλουν, ὡς Πλάτων ὁ κωμικὸς, καὶ περιιὼν ἅμα,
τιλτὸν τάριχος ἐπριάμην τοῖς οἰκέταις. Ἀριστοφάνης
δὲ, τὸν σαπέρδην ἀποτῖλαι χρὴ, καὶ καταπλῦναι, καὶ
κατεκπλῦναι, καὶ διαπλῦναι. ἔξεστι δὲ εἰπεῖν, ἤπατα σε-
συκασμένα, ἤπατα συῶν σεσυκοτραγηκότων, ἢ χηνείων
ἠπάτων. ἰχθὺς ἐκ ταγήνου, ἰχθὺς ἐξ ἅλμης. οὕτω
50 γὰρ ἐκάλουν τὸν τῶν ἰχθύων ζωμόν. *τρίγλη, σκάρος,
λάβραξ, μύραινα, κεστρεὺς, χρύσοφρυς, γόγγρος, με-
λάνουρος, ἀνθίας, σφύραινα, ἣν καὶ κέστραν ἐκά-
λουν. τῶν δὲ κεστρέων τοὺς νήστεις ἐπήνουν. τράχου-

ρος; ξιφίας, ἀμία, κάλλιχθυς, ὀρφός. ἢ τὸ Ἀττικώ-
τερον, ὄρφως. φάγρος, σκορπίος, κίθαρος, βατὶς,
θυνὶς, θύννος, γλαῦκος, συνόδους, κίχλη, ἔλαψ, κόχ-
λη, ἔλοψ, σάλπη, γαλεὸς, ἐγχέλυες. οὕτω γὰρ κατὰ
πλῆθος ἐξέφερον. καίτοι καὶ ἔγχελυν ἔλεγον ἐπὶ τῆς
μιᾶς. *ἀφύαι, ψῆτται, μαινίδες, ἀκαλύφη, καρίδες, 51
μεμβράδες, κωβιοὶ, νάρκη, φυκίδες. τῶν δὲ ἄλλων
ἰχθύων τὰ ὀνόματα συνήθη καὶ γνώριμα πᾶσιν, οἷον
φάγρος, δελφίς. καὶ τὰ ἄλλα τῶν ἐν ὕδασι. καὶ ἑψη-
τῶν δὲ λοπὰς, εὐτελές τι βρωμάτιον ἦν, ὥσπερ καὶ
τριχίας.

Περὶ τῶν κελύφη καὶ λεπίδας ἐχόντων ἰχθύων.

Εἴποις δ' ἂν ὀστρέων κελύφη, καὶ καράβων ὄστρακα, καὶ ἰχθύων λέπη, καὶ λεπίδες, καὶ λέμματα, καὶ ἀκάνθας, καὶ βραγχία, καὶ ἔγκατα, καὶ σάρκας, καὶ κρανίον γλαύκου, ὅπερ εὐδόκιμον ἦν.

**Περὶ τῶν ἐν γῇ τρεφομένων κρεῶν, ὀνόματα πετο-* 52
μένων ζώων.

Κωλῆνες ἑφθοὶ, ἀκροκώλια δίεφθα. καὶ τὰ κρέα,
πλευρία, πλευραὶ, δελφάκια, ἔριφοι, λαγῷ κρέα, λαγῷα.
καὶ σκελίδες, κίχλαι, κόσσυφοι, σπινίδια, ἀλεκτρυόνες,
ἀλεκτορίδες, πέρδικες, γέρανοι, χῆνες, νῆτται, περι-
στεραὶ, φάτται, τρυγόνες, ταοὶ, ἀτταγαὶ, ἀμπελίδες,
ἃς νῦν ἀμπελιῶνας καλοῦσιν. ὄρνιθες φασιανικοί.
ὑπογάστρια, οὔθατα, ἠτριαῖον δέλφακος, φῦσκαι, ἀλ-
λάντες, χόλιξ, καὶ χολίκια ὕεια, κωλῆνες τεταριχευ-
μένοι, σκελίδες ὁλόκνημοι, αἱ πέρναι. ἦνυστρον. *ἔστι 53
δὲ καὶ γαστρίδιον ἡδυσμένον, ὃ καὶ τάκωνας ἔνιοι κε-
κλῆσθαι οἴονται παρὰ Κράτητι τῷ κωμικῷ μόνῳ, καὶ
ἅπαξ εἰρηκότι ἐν Θηρίοις, οὐκ ἄρ' ἐστὶν οὐδὲν κρέ-
ας, ὡς ὑμεῖς λέγετ', οὐδ' ὅ τι ἐδόμεσθα, οὐδ' ἐξ
ἀγορᾶς, οὐδὲ τάκωνας ποιησόμεσθ', οὐδ' ἀλλάντας.
οἱ δὲ οἴονται τοὺς τάκωνας ἐκ ταγήνου κρέας, ἢ
στέατος τροχοὺς, σὺν ἁλσὶ καὶ ξηροῖς ἡδύσμασι κο-

κέντας. τὰ δ' ἄλλα τῶν κτηνῶν καὶ τῶν ἐν τοῖς ζῴοις μορίων ὀνόματα πρόδηλα.

54 *Περὶ πυριέφθου, ἀσπαράγου, ῥαφάνου, καὶ τῶν παραπλησίων βοτανῶν.

Πύον, πυριάτη. Φιλιππίδης δὲ ἐν Αὐλοῖς καὶ πυρίεφθα εἴρηκεν. ἀσφάραγος, ὁ ἀκανθίας, ὄρμενος, ἥμερος ἀσπάραγος. καὶ πᾶν δὲ τὸ ὑπερεξηνθηκὸς, ὅπερ ἐκκεκαυληκὸς καλοῦσιν, ὄρμενον ὠνόμαζον. καὶ τὸ ὑπέρωρόν τι γενέσθαι, ἐξορμενίσαι. ῥάφανος ἡ κράμβη, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ ζώων, οὕτως εἰπὼν, ῥάφανος, ἣν καλοῦσι τινὲς κράμβην. Ἀντιφάνης δὲ τὴν ῥάφανον καὶ κραμβίδιον λέγει ἐν Ἀγροίκῳ, κραμβίδιον ἑφθὸν, χάριεν, ἀστεῖον πάνυ. γογ-
55 γυλίδες. *λέγουσι δὲ καὶ γογγύλας. βολβοὶ, τεῦτλα, κολοκύνται. αἱ μέντοι τῶν κρεῶν μερίδες, ἰδέαι καλοῦνται. τὰ δὲ ὀψίγονα τῶν ὑῶν, μετάχοιρα. τὸ δὲ περιφέρεσθαι τὰς μερίδας περιφορὰν ὁ Ξενοφῶν ὠνόμασε. τὸ δὲ δέρμα τοῦ χοίρου φορίνην καλοῦσι. τὸ δὲ κρέας, ὑεικὸν, ὡς καὶ βοεικόν. τὸ δὲ ὀπτὸν κρέας φλογὶς ἐκαλεῖτο. Ἑρμοῦ δὲ κλῆρος, ἡ πρώτη τῶν κρεῶν μοῖρα. τὰ μέντοι θνησείδια κρέα, καὶ κενέβρια ἐκάλουν. ἐπανθρακίδες τὰ ἐπηνθρακωμένα ἰχθύ-
56 δια. *Εἴποι δ' ἄν τις, ζωμοῦ καρύκην, καρυκεύματα, καταχύσματα, ἀβυρτάκην, παροψίδα. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ζωμοῦ εἶδός τι, ἢ ὥς τινες, μάζης, ἤ τις παρενθήκη ὄψου, ὃ οἱ νῦν ἂν εἴποιεν παροψημάτιον. καὶ πάσται δέ εἰσι ζωμὸς ἀλφίτων, ὡς Εὔπολις φησὶ, ζωμῶν, ἀλφίτων μέτρα. Ἀριστοφάνης δέ φησι, χορδαὶ, φύσκαι, πάσται, ζωμοὶ, χόλικες. μίμαρκις δὲ, κοιλία, καὶ ἔντερα, μετὰ αἵματος ἐσκευασμένα. μάλιστα δὲ,
57 λαγωῶν. *ὁ δὲ μέλας καλούμενος ζωμὸς, Λακωνικὸν μὲν ὡς ἐπιτοπολὺ τὸ ἔδεσμα. ἔστι δὲ ἡ καλουμένη αἱματία. τὸ δὲ θρῖον ὧδε ἐσκεύαζον. στέαρ ὕειον ἑφθὸν λαβὼν, μετὰ γάλακτος ἐμίγνυ χόνδρῳ παχεῖ. συμφυράσας δ' αὐτὰ χλωρῷ τυρῷ, καὶ λεκίθοις ᾠῶν,

καὶ ἐγκεφάλοις. περιβαλὼν σύκῆς φύλλῳ, εὐώδει ζωμῷ, ὀρνιθείῳ ἢ ἐριφείῳ, ἐνῆψεν. ἔπειτα ἐξαίρων, ἀφῄρει τὸ φύλλον, καὶ ἐνέβαλλεν εἰς ἀγγεῖον μέλιτος ζέοντος. *καὶ τὸ μὲν ὄνομα τῷ ἐδέσματι προσέθηκε 58
τὸ φύλλον. ἡ δὲ μίξις πάντα ἐξ ἴσων δέχεται. τῶν δὲ λεκίθων πλεῖον ἐπιπηγνύουσι καὶ συνιστᾶσι. ταῦτα δὲ πάντα καὶ παρὰ Φερεκράτει. οὐ φαῦλον δ' ἴσως παραθέσθαι καὶ τὴν Φερεκράτους λέξιν·

ποταμοὶ μὲν ἀθάρας καὶ μέλανος ζωμοῦ πλέοι
διὰ τῶν στενωπῶν τονθορυγοῦντες ἔῤῥεον.
φῦσκαι τε καὶ ζέοντες ἀλλάντων τόμοι
παρὰ τοῖς ποταμοῖς σίζοντ' ἐκέχυντ' ἀντ' ὀστρακων.
*καὶ μὴν παρῆν τεμάχη μὲν ἐξωπτημένα, 59
καταχυσματίοισι παντοδαποῖσιν εὐτρεπῆ,
τεύτλοισί τ' ἐγχέλυα συγκεκαλυμμένα,
σκελίδες δ' ὁλόκνημοι πλησίον τακερώταται
ἐπὶ πινακίσκων, καὶ δίεφθ' ἀκροκώλια
ἥδιστον ἀτμίζοντα, καὶ χόλιξ βοός,
καὶ πλευρὰ δελφάκει' ἐπεξανθισμένα
χαυνότερ' ἐπέκειτ' ἐπ' ἀμύλων καθήμενα.
παρῆν δὲ χόνδρος γάλακτι μεμιγμένος
*ἐν καταχύτλοις λεκάναισι καὶ ἀμύλου τόμοι. 60
ὀπταὶ κίχλαι γὰρ ἀνάβραστ' ἠρτυμέναι
περὶ τὸ στόμ' ἐπέτοντ' ἀντιβολοῦσαι καταπιεῖν.

Αἱ δὲ περιτταὶ σκευασίαι, ὀνθυλεύσεις καὶ μονθυλεύσεις ἐκαλοῦντο, ὡς καὶ παρὰ Μενάνδρῳ αἱ ὑποστάσεις, ζωμὸς παχὺς ἀμύλῳ πηγνύμενος. ἐκ δὲ βρωμάτων ἐστι καὶ τὰ ὄσπρια, ἃ καὶ χέδροπα ὠνόμαζον. ἔτνος, φακῆ, πίσος. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ πληθυντικῶς λέγει τοὺς πίσους. *κύαμοι, οἳ καὶ πύανοι. 61
ἀφ' ὧν καὶ τὰ πυανέψια ἑορτή. κατέρικτα, κέγχροι, ὄρμενοι, σήσαμα, μελίναι, πτισάνη. Κρατῖνος δὲ καὶ χυλὸν πιεῖν εἴρηκεν, ἀλλ' εἴσιθ' εἴσω, καὶ πιοῦσα χυλὸν, ἀναπαύου κακῶν. ἔλεγον δέ τι καὶ ἐπίπαστα λείχειν· ἦν δὲ ἔτνος. καὶ ἐπιπάττοντες ἀλφίτων λεπ-

τῶν καὶ ἐλαίου, ἥδιον. καὶ κολφοὶ δέ τι ἐκαλεῖτο,
μηρύματα ἐκ σταιτὸς, ἃ τοῖς ὀσπρίοις ἐνέβαλλον,
ἀφ' ὧν ἔτι καὶ νῦν ὀνομάζεται παρά τισι τὸ κολφο-
62 φάκη. *καὶ Ἀριστοφάνης δὲ τῶν κολφῶν μνημονεύει,
κολφοὺς δ' οὐχ ἧψον ὁμοῦ βολβοῖς. εἴη δ' ἂν ἔτνους ἰδέα καὶ τὰ χίδρα. γίγνεται δὲ ἐκ πυροῦ χλωροῦ, ὃν χιδρίαν Ἀριστοφάνης καλεῖ. ὁ δὲ αὐτὸς καὶ παλημάτιον ῥόφημά τι ὠνόμασεν, ἵν' ἐκαγλαΐσῃ τὸ παλημάτιον, καὶ μὴ ῥήττων καταπίνῃ. ἴσως δ' ἂν εἴη ἐκ παιπάλης, ὅ ἐστι τὸ λεπτότατον τοῦ ἀλεύρου. καὶ ἀθάρη δὲ, ἔτνος ἐκ πυροῦ. τὰ δὲ συγκεκομμένα λάχανα, κνιστὰ ἐκάλουν, ὡς τὰ ἄγρια κιχόρεια, καὶ τὰ ἰσχνὰ λάχανα, λεπτὰ λάχανα. οἱ κωμικοὶ δὲ ὠνόμαζον τὰ περικόμματα, καὶ χναύματα. τὰ δ' αὐτὰ καὶ νωγαλίσματα. ἀλλὰ τοῦτο ποιητικὸν ἐσχάτως.

63 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

Τὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐδέσματα εὐδόκιμα.

Ἰστέον δὲ ὅτι παρὰ τοῖς παλαιοῖς εὐδοκίμουν, μύραινα ἐκ πορθμοῦ, καὶ μύραινα Ταρτησία, καὶ θύννος Τύριος, καὶ κεστρεὺς ἐκ Σκιάθου, καὶ ἔριφος ἐκ Μήλου, καὶ κόγχαι Πελωριναί. ὅθεν ἴσως καὶ αἱ νῦν καλούμεναι Πελωρίδες ὠνομάσθησαν. τεῦτλον ἐξ Ἄσκρης, μαινίδες ἐκ Λιπάρας, γογγύλαι ἐκ Μαντινείας, Μηθυμναῖοι κτένες, γαλεὸς ἐκ Ῥόδου, ψῆτται ἐξ Ἐλευσῖνος, ἀφύαι Φαληρικαὶ, τρίγλαι Αἰξωνικαὶ, ἐγχέλυες ἐκ Βοιωτίας, αἱ Κωπαΐδες, ὡς ἐκ Σικελίας αἱ πλωταὶ, καὶ Θασία ἅλμη, καὶ Θάσιαι ῥαφανῖδες, καὶ τυρὸς Κύθνιός τε καὶ Σικελικὸς, καὶ ἅλες Τραγασαῖοι. λίμνη δὲ αἱ Τραγάσαι Τρωϊκὴ, ἢ πεδίον Ἠπειρωτικὸν, ἀπὸ Τραγάσου, ᾧ χαριζόμενος ὁ Ποσειδῶν τοὺς ἅλας ἔπηξε.

64 *Περὶ τοῦ φρύττειν, καὶ τῶν ἐργαλείων αὐτοῦ, σκάφης, ἡδυσμάτων, καὶ περὶ ἐδεσμάτων εὐδοκίμων.

Εἴποις δ' ἂν καὶ φρύττειν, φρύττουσα, φρύγε-

τρον, τὸ ἐργαλεῖον. τὸ δ' αὐτὸ καὶ κοδομεύειν, καὶ κοδομεύουσαι, ἣν κοδομὴν καλοῦσι. καὶ τὸ ἐργαλεῖον, κοδομεῖον, ᾧ δὴ ἐνέφρυττον. ἴσως ἀγγεῖον κεραμεοῦν. καὶ μάττειν δὲ, καὶ μάκτρα, οὗ ἔματτον. καὶ ὁ μάττων, μαγεύς. ἡ δὲ μάκτρα καὶ μαγὶς ἐκλήθη, καὶ σκάφη. * Τὰ δὲ ἡδύσματα, ἔλαιον, ὄξος, ὡς Εὔπολις, 65

οἴνου παρόντος, ὄξος ἠράσθη πιεῖν.

τὸ δὲ ὄξος καὶ ἥδος ἐκάλουν. γάρος, ὡς Σοφοκλῆς,

οὐδ' ἡ τάλαινα δοῦσα ταριχηροῦ γάρου.

καὶ Κρατῖνος,

ὁ τάλαρος ὑμῖν διάπλεως γάρου.

λεπτοὶ ἅλες, ὡς Ἀριστοφάνης,

εἰς ὄξος ἐμβαπτόμενος, ἢ λεπτοὺς ἅλας.

πέπερι, ὡς Ἄλεξις ἐν Λέβητι, οὗ τοῖς ἰάμβοις χρηστέον περιειληφόσι πλῆθος ἐδεσμάτων. τὰ γὰρ τοιαῦτα παρὰ τῶν ἀρχαίων σοὶ πάνυ ληπτέον.

*ὀρθῶς τὸ πρῶτον μὲν λάβ' ἐλθὼν σήσαμα. 66
ἀλλ' ἔστιν ἔνδον. ἀσταφίδα κεκομμένην,
μάραθρα, ἄνηθον, νᾶπυ, καυλὸν, σίλφιον,
κορίαννον αὖον, ῥοῦν, κύμινον, κάππαριν.
ὀρίγανον, γήτειον, ἄνισον, θύμον, σφάκον,
τότ' αὖ σίραιον, πέπερι, πήγανον, πράσον.

εἴη δ' ἂν ἐκ τῶν ἡδυσμάτων καὶ λίτρον. Ἀντιφάνης ἐν Λευκάδι, σησάμου, λίτρου, κυμίνου, ῥοῦ, μέλιτος, ὀριγάνου, βατανίου, ὄξους, ἐλαίου, εἰς ἀβυρτάκην χλόης. * ἔνια δὲ τῶν ἡδυσμάτων ἐπῃνεῖτο ἐκ 67 χωρίου, ὡς Εὔβουλος ἐν Γλαύκῳ φησὶ,

καὶ νᾶπυ Κύπριον, καὶ Σκαμωνίας ὀπὸν,
καὶ κάρδαμον Μιλήσιον, καὶ κρόμμυον
Σαμοθρᾴκιον, καὶ καυλὸν ἐκ Καρχηδόνος,
καὶ σίλφιον, θύμον τε τῶν Ὑμηττίων.

τοῦ μέν τοι σιλφίου τὸ μὲν σπέρμα καλεῖται μαγύδαρις, ἡ δὲ ῥίζα σίλφιον, τὸ δὲ φυτὸν καυλὸς, τὸ δὲ φύλλον μάσπετον. καὶ ἕτερον δέ τι ἥδυσμα ἐοικὸς σιλφίῳ, ἧττον δὲ δριμὺ, ἐκαλεῖτο μαγύδαρις. * μίνθα 68 δὲ, ἢ μίνθη, τὸ καλούμενον ἡδύοσμον, ὅπερ ὀνομά-

θαι φασὶν ἀπὸ Μίνθης, ἢ δ' ἦν Πλούτωνος παλλακὴ, εἰς τοῦτο τὸ φυτὸν μεταβαλοῦσα. μέμνηται τῆς μίνθου Κρατῖνος ἐν τοῖς Νόμοις, τυρῷ καὶ μίνθῃ παραλεξάμενος καὶ ἐλαίῳ. εἴη δ' ἂν ἐκ τῶν ἡδυσμάτων καὶ τὰ ὑποτριμμάτια, ἃ καὶ καταχυσμάτια. καὶ σκόροδον, καὶ σκοροδάλμη, καὶ ὀξάλμη, ὡς Κρατῖνος ἐν Ὀδυσσεῦσι,

69 *φρύξας, ἑψήσας, κἀπανθρακίσας, ὀπτήσας,
εἰς ἅλμην τε καὶ ὀξάλμην, κᾆτα σκοροδάλμην
χλιαρὸν ἐμβάπτων, ὃς ἂν ὀπτότατός μοι ἁπάντων
ὑμῶν φαίνηται κατατρώξομαι, ὦ στρατιῶται.

ὁ δ' Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γήρᾳ λέγει, ὀξωτὰ, σιλφιωτὰ, βολβὸς, τεύτλιον, περίκομμα, θρῖον, ἐγκέφαλος, ὀρίγανον. Εἴη δ' ἂν προσῆκον τοῖς ἡδύσμασι καὶ ὁ κάνδυλος ἐξ ἀμύλου, καὶ τυροῦ, καὶ γάλακτος, καὶ
70 μέλιτος. *καὶ ἡ ματτύλη, Μακεδονικὸν εὕρεμα, δίψους ἐγερτικὸν βρῶμα, ᾧ ἐχρῶντο μεσοῦντος τοῦ πότου. καὶ ὁ μυττωτὸς, τρίμμα ἐκ σκορόδων δριμύ. Πολλὰ δ' ἂν εἴη τῶν περὶ τὴν ἡδυντικὴν σκευασίαν ἀνεξευρεῖν ἐκ τῶν ὀψοποιητικῶν συγγραμμάτων, Παντολέοντος, καὶ Μιθαίκου, καὶ Ζωπυρίνου, καὶ Σάφωνος, καὶ Ἡγησίππου, καὶ Παξάμου, καὶ Ἐπαινέτου.
71* συναριθμοῖτο δ' ἂν τούτοις Ἡρακλείδης τε ὁ Συρακούσιος, καὶ Τυνδάριχος ὁ Σικυώνιος, καὶ Σιμωνακίδης ὁ Χῖος, καὶ Γλαῦκος ὁ Λοκρὸς, ὀψοποιητικῆς πραγματείας σοφισταί. ἐκαλοῦντο δὲ καὶ οἱ ἅλες ἡδυντῆρες, διὰ τὸ ἡδύνειν. καὶ τοῦτο ἀρτύειν ἔλεγον. φυλλάδας δ' ἐκάλουν τὰ χλωρὰ ὑποτρίμματα. τὸ δ' ἐπὶ πᾶσιν ἐπιφόρημα, τύβαριν οἱ Δωριεῖς ἐκάλουν. ἦν δ' ἐν ὄξει σέλινα.

72 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.

Ἄρτων ἰδέαι.

Ἐπεὶ δὲ τῶν χωρὶς ἄρτου βρωμάτων ἐπιμνησθέντες ὑπηνέχθημεν εἰς τὰ σὺν ἄρτῳ ἐσθιόμενα,

οὐδὲν ἂν κωλύοι καὶ τὰ τῶν ἄρτων εἴδη συναγαγεῖν.
οἱ μὲν γὰρ κριβανῖται, οἱ δὲ ὀβελίαι λέγονται. κόλ-
λικες, κόλλαβοι, ναστοί, ἄμυλοι, κολλύραι, ζυμῖται,
σησαμῖται, χαρίσιοι, καχρυδίαι. οἱ δέ εἰσι φαυλότε-
ροι, πιτυρίαι. εἴποι δ' ἄν τις καὶ ἄρτον πύρινον,
πρὸς τὸν ἐκ κριθῆς διαιρῶν. *οἱ δὲ σιτάνιοι ἄρτοι, 73
ἐκ τῶν σιτανίων πυρῶν, οἵ εἰσιν οἱ τετράμηνοι. τή-
τειον γὰρ τὸ ἐπέτειον. τὸ μέντοι χαρίσιον, πλακοῦντα
εἶναι λέγουσιν. αὔανος δὲ ἄρτος, ἐγγυτέρω πλακοῦν-
τος. Αἰγύπτιοι δὲ τοὺς εἰς ὀξὺ ἀνηνεγμένους ἄρτους
καλλιστεῖς ὠνόμαζον. ὡς ὀρίνδην τινὰ ἄρτον Αἰθίο-
πες, τὸν ἐξ ὀρινδίου γιγνόμενον, ὅ ἐστι σπέρμα ἐπι-
χώριον, ὅμοιον σησάμῳ. ὁ δὲ ὀρθοστάτης, ἱεροῦ ἄρ-
του τι εἶδος. *τὸ δὲ ἐργαλεῖον ἐν ᾧ τὰ ἄλευρα διε- 74
σήθετο, τὸ μὲν ἐκ σχοίνων πλέγμα, κόσκινον. εἰ δὲ
τῷ κοσκίνου κύκλῳ ἀντὶ τοῦ σχοίνου λινοῦν τι σιν-
δόνιον εἴη ἐξηρτημένον, ὡς ἀκριβέστερον τὸ ἄλευρον
καθαίροιτο, ἀλευρότησις ἐκαλεῖτο. ἡ δὲ ἐξ ἐρίου, κρη-
σέρα. ἔνθα δὲ ἐπλάττοντο οἱ ἄρτοι, πλάθανον. ὁμοίως
καὶ δι' οὗ ἐπλάττοντο. εἴρηται δὲ καὶ σεμίδαλις πα-
ρά τε Λυκούργῳ τῷ ῥήτορι καὶ πολλοῖς τῶν κωμῳδο-
διδασκάλων. *Στράττις δὲ καὶ τὴν γενικὴν εἴρηκε 75
σεμιδάλιδος. ἀπὸ δὲ ναστῶν, ὁ ναστοφάγος, καὶ τὸ
ναστοφαγεῖν, καὶ ὁ ναστοκόπος παρὰ Πλάτωνι τῷ
κωμικῷ. μᾶζαι δὲ, αἱ μὲν ἱεραί, ἀμφιφῶντες μὲν, ἃς
ἔφερον εἰς Μουνυχίας Ἀρτέμιδος, δᾷδας ἡμμένας πε-
ριπήξαντες. ὀβελίαι δὲ ἄρτοι, οὓς εἰς Διονύσου ἔφε-
ρον οἱ καλούμενοι ὀβελιαφόροι, ἐκ μεδίμνου ἑνὸς, ἢ
δυοῖν, ἢ τριῶν τὸ μέγεθος, δι' ὀβελίσκων τινῶν εἰρ-
γμένους, ἀφ' ὧν καὶ τοὔνομα. *πέλανοι δὲ κοινοὶ 76
πᾶσι θεοῖς. κέκληνται δὲ ἀπὸ τοῦ σχήματος, ὥσπερ
ὁ βοῦς. πέμμα γάρ ἐστι, κέρατα ἔχον πεπηγμένα,
προσφερόμενον Ἀπόλλωνι, καὶ Ἀρτέμιδι, καὶ Ἑκάτῃ,
καὶ Σελήνῃ. μελιττοῦτα μέντοι, Τροφωνίῳ, καὶ ἀρε-
στὴρ, καὶ ὑγίεια ὁμοίως. καὶ γὰρ ὑγίεια μάζης ἐστὶν
εἶδος. αἷς δὲ οἱ ἄνθρωποι χρῶνται μάζαις, τούτων

τὰ ὀνόματα, ἄνθεμα, θριδακίνη, φύστη, οἰνοῦττα,
ἐφίερος, δάνδαλις, λαλλωδιακόνιον, τριπτὴ, ἀμεμώνη,
77 καρδάμη. * καὶ βήρηκες δὲ, μᾶζαί εἰσι μεμαγμέναι,
διηθημένων τῶν ἀλφίτων. αἱ δὲ δανδαλίδες, πεφρυ-
γμένων κριθῶν. καὶ πρόκωνα, καὶ προκώνια, τὰ ἐξ
ἀφρύκτων κριθῶν ἄλευρα. Τῶν δὲ πλακούντων εἴδη,
ἄμης, ἀμητίσκος, πυραμοῦς, σησαμοῦς, ἔγχυτος, ἔν-
θρυα, στρεπτὴ νεήλατα, κοτυλίσκος, φθόϊς, καὶ φθοΐ-
δια ἐπίχυτος, θρυμματίδες. ἦν δὲ καὶ κρηπὶς ἐξ ἀλεύ-
ρου, καὶ μέλιτος, ᾗ ἐνέκειντο ἀμπελίδες τινὲς ἢ συ-
καλίδες ὀπταὶ, ὧν βρωθεισῶν, τὴν κρηπῖδα ζωμῷ
ὀρνιθείῳ ἐνθρύψαντες, ἤσθιον. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ στε-
78 γανὴ θρυμματίς. * εὐδόκιμοι δὲ καὶ οἱ Σάμιοι πλα-
κοῦντες, καὶ οἱ Φιλοξένιοι, τοῦ Λευκαδίου Φιλοξέ-
νου τὸ εὕρημα. ναστοὶ δὲ οἱ αὐτοὶ καὶ σακτοὶ κα-
λοῦνται. κῶνος σὺν ἀσταφίσι καὶ ἀμυγδάλαις, ἅπερ
τριφθέντα καὶ μιχθέντα ὀπτᾶται ἅμα. ὁ δὲ ἐχῖνος,
νησιωτικὸς πλακοῦς, ἅμητι προσεοικώς. ὁ δὲ ἐσχαρίτης
Ῥοδιακὸς, μεθόριος ἄρτου καὶ πλακοῦντος. Προσα-
ριθμητέον δὲ τούτοις καὶ τὰ ἄλφιτα. οὐκ οἶδα εἰ καὶ
τὰ ἴτρια καὶ τοὺς ταγηνίας. εἰσὶ δὲ οἱ αὐτοὶ ταῖς
79 ἐγκρίσι. * Ταγηνίας ἤδη τεθέασαι, χλιαροὺς, σίζοντας
ὅταν αὐτοῖσιν ἐπιχέῃς μέλι, Κράτητος ἡ λέξις. τῷ δὲ
ταγηνίᾳ κατὰ τοῦ ταγήνου χυθέντι, ἐπεχεῖτο τυρὸς,
ἔλαιον, μέλι, σήσαμα. ὠνομάζετο δέ τινα καὶ πηνία,
ἃ τοῖς πλακοῦσιν ἐπετίθετο, προσεοικότα πηνίοις. λευ-
κὰ δ' ἦν τὴν χρόαν. τὰ δὲ ἐπιδορπίσματα Ἀριστο-
φάνης μὲν ἐπιφορήματα καλεῖ. ὥστε εἴη ἂν καὶ τὸ
ἐπιδορπίζεσθαι, ἐπιφορεῖσθαι. ἦν δὲ τρωγάλια, μυρ-
80 τίδες, κάρυα, μέσπιλα, ἃ καὶ ὄα καλεῖται. * καὶ τοῦ-
το τοὔνομά ἐστι παρὰ Πλάτωνι, ὡς παρὰ Ἀρχιλόχῳ
ἐκεῖνο. κόκκοι ῥοᾶς. καὶ οὕτω μὲν ὁ καρπός. τὸ δέν-
δρον δὲ, ῥοιά. εἴποις δ' ἂν καὶ κοκκίσαι ῥοιὰν κατὰ
Ἀριστοφάνην,

ὀξυγλυκίαν τ' ἄρα κοκκιεῖς ῥοάν.

τουτὶ δὲ τὸ ἰαμβεῖον Ἀριστοφάνης οὐκ ἴδιον ὂν εἴ-

ρηκεν, ἀλλ' ὡς Αἰσχύλου. ἀμυγδάλαι. κάρυα Περσικά, ἃ νῦν βασιλικά. *ἰσχάδες χελιδόνιοι, αἱ Ἀττικαί, αἳ 81
καὶ χελιδόνες καλοῦνται. καὶ ἄλλαι Ἀμφαριστέως, καὶ Φιβαλέως, καὶ βασιλέως, καὶ Κορωνέως. καὶ προκρίδες, καὶ ὄξαλοι. καὶ βαγινδάριοι δὲ, αἱ Ῥοδίαι. καὶ παλάσια, ἃ καὶ Κρατῖνος ἰσχάδα κοπτὴν καλεῖ. τὰ δὲ οὔπω πέπειρα τῶν σύκων οἰκάδες καλοῦνται παρὰ Λάκωσι, καὶ φήληκες παρ' Ἀθηναίοις. ἄπιοι, μῆλα, ὄχναι, ἀχράδες, ἀσταφίδες. τῶν δὲ ἄλλων δῆλα τὰ ὀνόματα. *σταφυλαί. καὶ τούτων τὰ ὀνόματα, 82
ἐλαιοσάμμαξις, φοινικοβάλανος, Κρητική, Μελιγέως, Μεθυσέως, Χαιρενέως, Φθισία, Κρῆσσα, Σύρα, Ῥοδία. Λυβυσσῷ Ἀπράμνειος, Ἀλωπεκέως, Κορωνέως, Λημνία, Βυβλία, Νικοστρατία, Χαρόπη, Οἰνόπη, Πελλαία, Περγαῖα, Πελμηρὶς, Πετραία, Σαμία, Σωχὶς, ἢ καὶ Αἰγυπτία, Τορνία.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ. 83

Περὶ τραπεζῶν, καὶ ἀγγείων τῶν ἐν ταῖς τραπέζαις. περὶ μαγειρικῶν σκευῶν, καὶ μαγείρου. περὶ ἀρίστου, δείπνου, καὶ δόρπου.

Ἦσαν δέ τινες πρῶται τράπεζαι, καὶ δεύτεραι, καὶ τρίται. καὶ τρίποδες μὲν, ἐφ' ὧν ἔκειντο. καὶ ἔστι τοὔνομα παρ' Ἡσιόδῳ, καὶ ἐν Τελμισσεῦσιν Ἀριστοφάνους. αἱ δὲ ἐπιτιθέμεναι, καὶ αἰρόμεναι τράπεζαι, ἃς νῦν μαγίδας καλοῦσιν. ἔστι μέντοι καὶ τὸ τῆς μαγίδος ὄνομα παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν χρήσει, τὰς Ἑκαταίας μαγίδας δόρπων. *τούτων δὲ τὴν εὐρύτητα Ὅμηρος 84
ὑποδηλοῖ εἰπὼν,

ἐτίταινε τραπέζας.

τραπέζας δὲ ἐκάλουν καὶ τὰ σιτία τὰ ἐπ' αὐτῶν τιθέμενα. τὰ δὲ ἀγγεῖα τὰ ἐπὶ τῶν τραπεζῶν κοινῇ μὲν τεύχη ἐρεῖς ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ. καθ' ἕκαστον δὲ, οὓς μὲν δίσκους καλοῦσιν, ἐρεῖς κύκλους ἀργυροῦς, ἢ χεύματα ἀργυρᾶ, ἢ πίνακας, ὥσπερ τὰς λαβίκλας

ὀνομαζομένας, πίνακας κοινούς. καὶ τοὺς ἐλάττους,
πινακίσκους. καὶ πίνακας κρεῶν, καὶ πινακίσκους
85 ἰχθυηρούς. *Τὰ δὲ τῶν ἡδυσμάτων ἀγγεῖα, ὀξίδας
μὲν, εἰς ἃ καὶ τὸ ὄξος ἔνεστιν. ἐμβάφια δὲ, καὶ λε-
κάρια, καὶ λεκάνια, καὶ τρυβλία, καὶ ὀξύβαφα, ἐν
οἷς τὰ ἡδύσματα, ἢ βρώματα. ὀξύβαφα δὲ ἐκάλουν
πάλαι καὶ τὰ ὑποδεχόμενα τὰς λάταγας. τὰς δὲ κα-
λουμένας πατέλλας, λεκανίδας ὀνομαστέον, εἰ καὶ ἐξ
ἀργύρου εἶεν. Θεόπομπος μὲν γὰρ ὁ κωμικὸς εἴρη-
86 κεν ὀρνίθων λεκάνην. *Ἀριστοφάνης δὲ λεκανίσ-
κην. ἀλλαχοῦ δὲ λεκάνην. καὶ ἄλλοθι, καί μοι λεκά-
νιον τῶν λαγώων κρεῶν. Ταῦτα δὲ ὅσα κατὰ φιά-
λας ἀνεπέπτατο, καὶ κάναστρα καλούμενα, εὑρεῖν ἔστι
παρὰ Νικοφῶντι τῷ κωμικῷ, ὡς καὶ παρὰ Κρατίνῳ,
βαλάνων ἄβακα. τὸ δὲ νῦν κανίσκιον, κανήτιον ἐκά-
87 λουν. ὡς καὶ τὸ λίκνον, κάνητα. *μαζονόμια δὲ, κοῖ-
λοι μεγάλοι πίνακες, ἐφ' ὧν αἱ μᾶζαι διενέμοντο. ξύ-
λινοι δὲ ἦσαν. Μυστίλη μὲν οὖν ἐστι ψωμὸς κοῖλος,
ἔτνος, ἢ ζωμὸν βαθυνθείς. ἀφ' οὗ καὶ τὸ μυστιλή-
σασθαι λέγουσιν. ἐμοὶ δὲ καὶ τὴν καλουμένην νέγλαν
μυστίλην ἥδιον καλεῖν, ἢ νίγλαν. καίτοι ἐν Ἀλεξάν-
δρου πρὸς τὴν μητέρα ἐπιστολῇ μέμνημαι ἐν ἄλλοις
σκεύεσι καὶ τὸν μύστρον εὑρών. τὸ δὲ κοχλιάριον
καλοῖς ἂν μυστιλάριον, ἢ κοχλιώρυχον.

88 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ.

Μαγειρικὰ σκεύη, καὶ μαγείρων ἔργα, καὶ ἐργαλεῖα.

Τὰ δὲ τοῦ μαγειρίου σκεύη, χύτρας, λοπάδας,
μολιβδοδέτους ἐσχάρας, ἰχθυοπτίδας, ὀβελοὺς, βου-
πόρους, ὀβελίσκους, τάγηνον, κρεάγραν, ἣν καὶ ἁρ-
πάγην ἐκάλουν, καὶ λύκον, καὶ ἐξαυστῆρα. καὶ τὸ ἐξε-
λεῖν, τὸ ἐξαῦσαι. τορύνην, ἣν καὶ εὐέργην ὠνόμαζον,
καὶ ἐόργην. καὶ ἐοργῆσαι, τὸ τορυνῆσαι. ζωμήρυσιν,
ἐτνήρυσιν, λέβητας, χαλκεῖα, κριβάνους, βαύνους ἴπ-
89 νους, πυραύνους. *ἔστι δὲ ἀγγεῖα, οἷς τοὺς ἐμπύρους

ἄνθρακας κομίζουσιν, ἐσχαρίδας, ἰπνολεβήτιον, θερμαντῆρα, χυτρόγαυλον, ἠθμὸν, κοπίδα, μαχαίρας, δορίδας, αἷς ἔδερον, ἢ ἐφ' ὧν. ἴσως δὲ καὶ τυρόκνησιν, ἣν κύβηλον καλοῦσιν. ὃ δὲ νῦν τηγανοστρόφιον, οἱ πάλαι, λίστριον, κρατευτήριον δὲ, σιδήρειον ᾧ τοὺς ὀβελίσκους ἐπετίθεσαν, πρὸς τὴν τῶν κρεῶν ὄπτησιν. ἀφ' οὗ ἴσως καὶ Ὅμηρος εἴρηκε,

κρατευτάων ἐπαείρας.

*ἔστι δὲ δὴ ἀλετρίβανος, ὁ καὶ δοῖδυξ, ἄβαξ, τὰς δὲ 90
τοῦ δοίδυκος ἐν τῇ θυείᾳ περιαγωγὰς, περιαμφίδας
Εὔπολις κέκληκε. καὶ μὴν καὶ τάδε, θυεία, κάρδοπος,
ξάνιον, ἢ ἐπίξηνον, ὃ ἡ νέα κωμῳδία ἐπικόπανον καλεῖ.
τὸ δ' αὐτὸ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐλεὸν ἐκαλεῖτο.
ἄβαξ, ἀβάκιον, κακάβη, πατάνιον, πάτανον, ἢ πατάνη.
οὕτω γὰρ Σώφρων εἴρηκε, πατάνα αὐτοποίητος.
ὥστε καλοῖτ' ἂν πατάνη. καὶ Ἐπίχαρμος δὲ
τὴν ἔγχελυν πατάνεψιν εἴρηκεν. εἴη δ' ἂν ἡ πατάνη,
λοπάδιον ἐκπέταλον, ὃ νῦν ἴσως ἀπὸ τούτου καλοῦσι
πατέλλιον. *καὶ ἐχῖνος δὲ, χύτρας εἶδος ἦν. μέμνηται 91
δὲ Ἀριστοφάνης καὶ κρεωστάθμης. Τὰ δὲ τῶν μαγείρων
ἔργα, ἀφεῦσαι, εὗσαι, καθῆραι, κόψαι, τεμεῖν,
διατεμεῖν, ῥαχίσαι, ἑψῆσαι, ὀπτῆσαι, ἀπανθρακῶσαι,
μάξαι, διηθεῖν, διαττᾶν, ἀποβράττειν, τρίβειν ἐν θυείαις,
ταθεύειν, ἡδύνειν, ἀρτύειν, σκευάζειν, ὀνθυλεύειν.
τάχα δὲ καὶ τὸ καπνίζειν εἴποις ἂν ἐπ' αὐτῶν,
ὡς καὶ Δημοσθένης εἰπὼν, καπνίζειν ὀψοποιουμένους
τοὺς παῖδας. εὗστραι δὲ οἱ βόθροι ἐκαλοῦντο, ἐν οἷς
εὕεται τὰ χοιρίδια. τὰ δὲ ἐγκαύματα, εὗσανα. ὡς τὰ
ξύλα, καύσιμα.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ. 92

Περὶ τοῦ κατὰ χειρός.

Ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ κατὰ χειρὸς ὕδωρ συμποτικὸν ἦν, χέρνιβα μὲν τὸ ὕδωρ Ὅμηρος καλεῖ. πρόχουν δὲ, τὸ ὑδροφόρον ἀγγεῖον. λέβητα δὲ, τὸ ὑποδεχόμενον. σὺ δ' ἂν καὶ προχοΐδιον εἴποις τὴν πρόχουν, καὶ λε-

βήτιον θάτερον. καὶ τὸ συναμφότερον, ὡς Εὔπολις, χειρόνιπτρον. καὶ κρητήριον δὲ, τὴν ἐπίχυσιν. καὶ ἐπικρῆσαι, τὸ καταχέαι. καὶ νίψασθαι μὲν, τὸ πρὸ τῆς τροφῆς· ἀπονίψασθαι δὲ, τὸ μετὰ τὴν τροφήν. ὅπου δ᾽ ἐστὶν, ἀπομάξασθαι, ἐναπομάξασθαι, ἀποψήσασθαι.
93 *τὸ δὲ ἐκμαγεῖον, καὶ χειρόμακτρον ἂν προσείποις. οἱ δὲ πάλαι ταῖς καλουμέναις ἀπομαγδαλίαις ἐχρῶντο, αἳ ἦσαν τὸ ἐν τῷ ἄρτῳ μαλακὸν καὶ σταιτῶδες, εἰς ὃ ἀποψησάμενοι, τοῖς κυσὶν αὐτὸ παρέβαλλον. ὅθεν καὶ Λακεδαιμόνιοι κυνάδα τὴν ἀπομαγδαλιὰν καλοῦσιν. ὑποδηλοῖ δὲ καὶ Ὅμηρος,

ὡς δ᾽ ὅταν ἀμφὶ ἄνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα
σαίνωσ᾽, αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμοῦ.

94 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ.

Περὶ τῶν καθαιρόντων τὸ συμπόσιον.

Σπόγγοις δὲ καὶ σπογγιαῖς καθηράντων οἱ ὑπηρέται πάντα τὰ λείψανα τῆς τροφῆς, τὰ ἐπὶ τοὔδαφος ἀπεῤῥιμμένα, οἷον φυλλία. τὰ δὲ τῆς θριδακίνης φύλλα οὕτω καλεῖται. καὶ κογχυλίων, κόχλους. καὶ ὀστρέων, κόγχυς. καὶ ἰχθύων, λέπη. καὶ καράβων, ὄστρακα. καὶ κρεῶν, ὀστᾶ. καὶ ὀπώρας, μίσκους, ἃ καὶ κορήματα κλητέον. παῖς ἐκκορείτω, παρακορείτω, καθαιρέτω, καλλυνέτω, σαιρέτω, κορήθρῳ ἢ καλλύτρῳ. σάρον γὰρ ὡς ἐπιτοπολὺ τὸ ἐν τῇ ἅλῳ ἐκάλουν. ὡς τὸ ἐν τοῖς ἀλφίτοις, μυλήκορον. συναθροιζέτω δὲ εἰς ἄῤῥιχόν τινα, ἢ κόφινον, ἢ σπυρίδα, ἢ σπυρίχνιον, ἢ φερνίον. ἐκαλεῖτο δ᾽ οὕτω ἡ ἰχθυηρὰ σπυρίς.

95 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛ'.

Ἐκπωμάτων ὀνόματα.

Οἱ δὲ οἰνοχόοι τὰ ἐκπώματα ἐκπλυνόντων τε καὶ διανιπτόντων, καὶ κλυζόντων, καὶ καθαιρόντων. καὶ τὰς φιάλας ἐπὶ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐχέτωσαν,

προσφέροντες τοῖς συμπόταις εὐλαβῶς. τὰ δ' ἐκπώ-
ματα, καὶ ποτήρια ἂν τις εἴποι. τὸ γὰρ δέπας καὶ
κύπελλον ποιητικά. Τὰ δὲ τούτων εἴδη, κύλικα, κυ-
λίσκην, φιάλην, ἀγκύλην, φιάλην λεπαστὴν, κυμ-
βίον, ἡμίτομα, χαλκόστομα, μαστοὺς, καρχήσιον. * καὶ 96
Θηρίκλειον μὲν, καὶ κάνθαρον, ἀπὸ τῶν ποιησάντων.
Ἀντιγονίδας δὲ, καὶ Σελευκίδα, καὶ Ῥοδιάδα, ἢ Ῥο-
διακὰ, ἀπὸ τῶν χρησαμένων. ἀμφίθετον δὲ φιάλην,
ὡς Ὅμηρος, καὶ χρύσεον ἄμφωτον, ἀπὸ τῶν σχημά-
των. τὸ δὲ μόνωτον, κοτυλίσκος ὠνομάζετο. καλοῦν-
ται δὲ καὶ ἡδυποτίδες αἱ Ῥόδιαι, δῖνοι, ῥυτὰ, σκύ-
φοι, κότυλος. καὶ κόνδυ, Καππαδοκικὸν, καὶ Βησια-
κόν. Περσικὸν δ' ἦν τὸ ἔκπωμα, ὡς κώθων Λακω-
νικόν. * τοῦ δὲ κώθωνος αἱ ἑκατέρωθεν πλευραὶ, ὥσ- 97
περ καὶ τῆς χύτρας, ἄμβωνες καλοῦνται. ἔστι δ' εἰ-
πεῖν καὶ φιάλας Λυκιουργεῖς, καὶ δικέρας, ἢ δίκρου-
νον ῥυτόν. τὸ δὲ κισσύβιον, κισσὸς περιέθει, ἀφ' οὗ
καὶ τὸ ὄνομα. τὸ δὲ ἄλεισον τὸ Ὁμηρικὸν μέγα ἦν
ἔκπωμα, κληθὲν ἐκ τοῦ ἄλις πιεῖν, ὡς ἡ ἄμυστις. καὶ
γὰρ τοῦτο οὐ μόνον τὴν ἀθρόαν πόσιν, ἀλλὰ καὶ
ἐκπώματος σχῆμα δηλοῖ. καὶ ἀσάμινθος δὲ ποτήριον
ἂν εἴη, ὡς Ὅμηρός τε μηνύει, Τηλεμάχου διδόντος
Μενέλεῳ, δύ' ἀσαμίνθους. * καὶ Κρατῖνος ἐν Χείρο- 98
σιν, ἐξ ἀσαμίνθου κύλικος λείβων. κυλίσκιον δὲ, ἡ
μικρὰ κύλιξ. ἡ γὰρ κύλιχνος, πυξίς ἐστι. χρυσὶς δὲ,
καὶ ἀργυρὶς, φιάλαι μὲν ἄμφω. τοὔνομα δὲ ἐκ τῆς
ὕλης ἔχουσι. μεσόμφαλοι δὲ φιάλαι, καὶ βαλανιόμφα-
λοι, τὸ σχῆμα προσηγορίαν ἔχουσι. χρυσόμφαλοι δὲ,
τὴν ὕλην, ὡς αἱ Σαπφοῦς χρυσαστράγαλοι. βομβυ-
λιὸς δὲ, τὸ στενὸν ἔκπωμα καὶ βομβοῦν ἐν τῇ πό-
σει, ὡς Ἀντισθένης ἐν Προτρεπτικῷ. * τὸ δὲ ποτή- 99
ριον Ἴων ἐκάλεσεν. ἔστι δέ τι καὶ ὁ κότυλος Διονυ-
σιακὸν ἔκπωμα, ὥσπερ καὶ ὁ κοτυλίσκος. ὁ δὲ ψυ-
κτὴρ πολυθρύλλητος, ὃν καὶ δῖνον ἐκάλουν. ἐν ᾧ
ἦν ὁ ἄκρατος. οἱ πολλοὶ δὲ, ἀκρατοφόρον αὐτὸν κα-
λοῦσιν. οὐ μὴν ἔχει πυθμένα, ἀλλ' ἀστραγαλίσκους.

καὶ γευστήριον μὲν Ἀριστοφάνης μέμνηται, μάνου δὲ Νίκων ἐν Κιθαρῳδῷ, πατριώτιδα μάνην, λαβὲ κεραμεοῦν ἀδρὸν, χωροῦντα κοτύλας πέντε ἴσως. ὀλ-
100 καίου δὲ Ἀντίοχος. *ἔστι δὲ ὀλκαῖον, ἐν ᾧ τὰ ἐκπώματα ἐναπονίπτουσιν. Αἰγινήτας δέ φησιν Ἡρόδοτος πίνειν ἐκ χυτρίων ἐπιχωρίων. Ἀριστοφάνης δέ που ἔφη, ἐπίνομεν ἐξ ὑαλίνων ἐκπωμάτων. ἡ δὲ μετανιπτρὶς, κύλιξ ἐστὶν, ἣν μετὰ τὸ ἀπονίψασθαι ἐλάμβανον. τὸ δὲ ὄνομα οὐ τοῦ κατὰ τὸ ἔκπωμα σχήματος, ἀλλὰ τῆς τάξεως. ἦν δὲ καὶ ὑγίεια ἱερὰ, ὥσπερ καὶ Διὸς σωτῆρος κρατὴρ, ἱερὸς ἦν. ἀγαθοῦ δὲ δαίμονος, ὁ μετὰ τὰς τραπέζας ἄκρατος. καὶ Ἑρμῆς, ἡ τελευταία πόσις. ὅθεν καὶ Ὅμηρος,

τῷ πυμάτῳ σπένδεσκον.

101 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ.

Περὶ ἀρίστου, δείπνου, καὶ δόρπου.

Τὸ δὲ σύμπαν, ἄριστον, ἀριστῆσαι, ἠρίστησα, συνηρίστησα, ἀριστοποιούμενοι. καὶ τὸ Μενάνδρου δρᾶμα Συναριστῶσαι. καὶ ὁ παρὰ Ξενοφῶντι ἀνάριστος. καὶ πάλιν, δεῖπνον, δειπνῆσαι, δειπνοποιῆσαι, ἐδείπνησα, συνεδείπνησα. καὶ τὸ σύνδειπνον παρὰ Δημοσθένει, καὶ τὸ περίδειπνον, καὶ παραδεδειπνῆ-
102 σθαι. *δειπνοφόρος δὲ παρὰ Λυσίᾳ, καὶ δειπνοφορία παρὰ Ἰσαίῳ. ἀριστόδειπνον δὲ Μένανδρος εἴρηκε. καὶ ἄδειπνον ὁ αὐτὸς ἐν Ὀργῇ. οἱ δὲ καὶ τρίτον φασὶ τὰ δόρπα, ἢ τὸν δόρπον, ἢ ὡς Ξενοφῶν δόρπιστον. δορπήσασθαι, ἐπιδορπήσασθαι, ἐπιδορπίσματα καὶ δορπία, ἡ πρώτη τῶν Ἀπατουρίων. Προσήκοι δ' ἂν αὐτοῖς καὶ δαὶς, ἀφ' ἧς καὶ δαιτυμὼν, ὁ ἑστιώμενος. καὶ δαιτρὸς, ὁ μάγειρος. καὶ δαιτρεῦσαι παρ' Ὁμήρῳ. καὶ κατεδαίσαντο παρ' Ἰσαίῳ. καὶ πανδαισία.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ. 103

Περὶ λύχνων καὶ λυχνιῶν.

Λύχνοι δὲ καὶ λυχνία. οὕτω δὲ ἐκαλοῦντο αἱ λυχνίαι. καὶ λυχνοῦχος ὁ νῦν φανός. φανὸς δὲ, λαμπὰς, καὶ λαμπτὴρ, καὶ δᾷδες. λύχνος δὲ, καὶ δίμυξος, καὶ τρίμυξος. λύχνου δὲ διμύξου τῶν κωμῳδῶν Φιλύλλιος μνημονεύει. θρυαλλίδες δὲ, τὰ ἐντιθέμενα, καὶ ἐλλύχνια, καὶ φλόμοι. τὸ δὲ ὀβελισκολύχνιον παρὰ Θεοπόμπῳ τῷ κωμικῷ ἔστι μὲν σκεῦος στρατιωτικόν. τὸ δὲ ὄνομα ὑπομόχθηρον. ἡ μέντοι ἐλαιηρὰ ἐπίχυσις χαλκεῖόν ἐστι μακρὸν, ἣν χάλκιον Εὔπολις ὠνόμασε. καὶ στίλβη δὲ ἦν τι ἀγγεῖον γήϊνον, ᾧ ἀντὶ λύχνου ἐχρῶντο, ὡς Πλάτων, φείδεσθε τοῦ ἐλαίου σφόδρα. ἐξ ἀγορᾶς δὲ ἐγὼ ὠνήσομαι στίλβην τιν', ἥτις μὴ πότις. τὸ δὲ προμύξαι τὸν λύχνον, προβῦσαι λέγουσι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ. 104

Περὶ μύρου καὶ τῶν λοιπῶν.

Ἔτι δὲ καὶ μύρων ἐν τοῖς συμποσίοις ἐπιμνηστέον. ἰστέον, μύρον Μεγαλήσιον, ἀπὸ Μεγάλου Σικελιώτου. καὶ Πλαγγόνιον, ἀπὸ Πλάγγονος. καὶ βρένθιον, ἐκ Λυδίας. νάρδον, Βαβυλωνιακὸν, ὡς Ἄλεξις. καὶ Αἰγύπτιον, τὸ μέλαν. Σάγδας δὲ Αἰγύπτιον ἦν μύρον. μύρα δὲ εἴδῃς ἂν, καὶ βάκκαριν, καὶ ἀμάρακον, καὶ ἴρινον. τὸ δὲ Ῥόδιον ἔλαιον, ῥοδόεν Ὅμηρος καλεῖ. *ἐκ δὲ κύπρου καὶ κρίνου μύρον Ἀβδελώνυμος 105
ὁ Σικυώνιος Ἀλεξάνδρῳ ἔπεμψε. σφόδρα δ' ἦν εὐδόκιμον τὸ βασίλειον μύρον. Τὰ δὲ ἀγγεῖα τῶν μύρων, λήκυθος μυρηρὰ, καὶ ἀλάβαστρον. Φερεκράτης δὲ ἐν Λήριος εἴρηκε καὶ κυάθιον δι' ἀργύρου, ᾧ τὸ μύρον ἐγχέομεν. Τὸ δὲ πρᾶγμα, μυραλοιφία, καὶ μυραλοιφεῖν τὸ ῥῆμα. καὶ μυρώματα δὲ εἰρήκασι, καὶ μυρίσασθαι, καὶ μυρίσαι. *Τὸ δὲ ἀγγεῖον, ᾧ τὸ μύρον ἐνῆν, φιάλη 106
προσεοικὸς, ἐξάλειπτρον ἐκαλεῖτο. Τὰ δὲ ἐν τοῖς στε-

φάνοις ἄνθη, ῥόδα, ἴα, κρίνα, σισύμβρια, ἀνεμῶναι,
ἕρπυλος, κρόκος, ὑάκινθος, ἑλίχρυσος, ἡμεροκαλὶς,
ἑλένειον, θρυαλὶς, ἀνθρίσκος, νάρκισσος, μελίλωτον,
ἀνθεμὶς, παρθενὶς, καὶ τἄλλα ὅσα τοῖς ὀφθαλμοῖς
τέρψιν, ἢ ῥισὶν ἡδεῖαν ὄσφρησιν ἔχει. μέμνηται δὲ
τῶν πλείστων Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς, ὥσπερ καὶ
κοσμοσανδάλου, καὶ μίλου, ὅπερ ἦν τῆς μίλακος ἄν-
107 θος. *Ὅμηρος μὲν τὰ ἄνθη πάντα λείρια κέκληκε.
τὸν δὲ νάρκισσον ὁ Θεόφραστος λείριον. Ἀνακρέων
δὲ καὶ μύρτοις στεφανοῦσθαί φησι καὶ κοριάννοις.
καὶ αὐτῷ, καὶ ναυκρατίτῃ στεφάνῳ. σάμψυχος οὗτος
ἦν. καὶ ἀνήττῳ, ὡς καὶ Σαπφὼ καὶ Ἀλκαῖος. οὗτοι
δὲ ἄρα καὶ σελίνοις. ὁ δὲ Ἀνακρέων καὶ στέφανον
ῥοδιαῖον ὠνόμασε. Τῶν μέντοι συμποτικῶν, αἴνιγμα,
καὶ γρίφος. τὸ μὲν παιδιὰν εἶχεν, ὁ δὲ γρίφος καὶ
σπουδήν. καὶ ὁ μὲν λύσας γέρας εἶχε κρεῶν τινα πε-
ριφορὰν, ὁ δὲ ἀδυνατήσας, ἅλμης ποτήριον ἐκπιεῖν.
108 ἐκλήθη δ' ἀπὸ τῶν ἁλιευτικῶν γρίφων. *τὰ δὲ ζητή-
ματα ὠνομάζετο κυλίκεια. Θεοδέκτης δὲ ὁ σοφιστὴς
εὐδοκιμήσας ἐν αὐτοῖς, ἐπεὶ καὶ μνημονικὸς ἦν, μνη-
μόνεια αὐτὰ ἐκάλεσε. Καὶ παροίνια δὲ ᾄσματα ἦν,
καὶ σκολία. καὶ μυρίνην δέ τινες ἐπὶ δεξιὰ περιφέ-
ροντες, καὶ ἔκπωμα, καὶ λύραν, ᾄδειν ἠξίουν. Τοῖς
μέντοι διαπαννυχίσασιν ἆθλα ἦν σησαμοῦς, καὶ πυ-
ραμοῦς, πέμματα διὰ μέλιτος ἑφθοῦ. τὸ μὲν ἐκ ση-
109 σάμου, τὸ δὲ ἐκ πυρῶν πεφρυγμένων. *τὸ δὲ δια-
παννυχίσαι, καὶ διανυκτερεῦσαι ἂν εἴποις, καὶ παρα-
πέμψαι τὴν νύκτα, ἕς τε πρὸς ἥλιον. καὶ τὸν λύχνον
τὸν τούτοις καιόμενον, πάννυχον. Εἰ δὲ καὶ τὸ κοτ-
ταβίζειν τῶν συμποτικῶν μέρος, ῥητέον, κότταβοι,
κοτταβεῖον, ἀποκοτταβίζειν, ἀπ' ἀγκύλης βάλλειν. καὶ
τὸ μὲν κοτταβεῖον ἐκρέματο ἀπὸ τοῦ ὀρόφου, ὕπ-
τιόν τε καὶ λεῖον, χαλκοῦ τε πεποιημένον, ὥσπερ
λυχνίου τὸ ἐπίθεμα, ὃ τὸν λύχνον ἐπ' αὐτοῦ φέρει.
110 *καὶ μακρά τις ῥάβδος, ἣν καὶ ῥάβδον κοτταβικὴν
ὠνόμαζον. τὸ δέ τι ἦν κοίλη τις καὶ περιφερὴς λεκα-

νις, ἣν καὶ χάλκειον, καὶ σκάφην ἐκάλουν. ἐῴκει δὲ πόλῳ τῷ τὰς ὥρας δεικνύντι. καὶ τῷ μὲν ἐκ τοῦ ὀρόφου κρεμαμένῳ ἐχρῆν ἐπικοτταβίσαντα ποιῆσαί τινα ψόφον, ὃς καλεῖται λάταξ. τοῦτο δὲ καὶ τὸ κοτταβεῖον κάτακτον Ἀριστοφάνης καλεῖ, ἢ κότταβον, προσεικάζων αὐτὸ κώδωνι σάλπιγγος. τὸ δὲ χάλκειον ἐπεπλήρωτο μὲν ὕδατος, ἐπεπόλαζε δ' αὐτῷ σφαῖρα, καὶ πλάστιγξ, καὶ μάνης, καὶ τρεῖς μυρῖναι, καὶ τρία ὀξύβαφα. ὁ δὲ ὑγρᾷ τῇ χειρὶ τὸν κότταβον ἀφεὶς, 111
καὶ τούτων τινὸς τυχὼν, εὐδοκιμεῖ. ὁ δὲ πλεῖστα καταδύσας τῶν ἐπιπολαζόντων τὰ κοτταβεῖα ἆθλον ἐλάμβανεν. ἐκαλεῖτο γὰρ οὐ τὰ ἀγγεῖα κοτταβεῖα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἆθλον. ἦν δὲ πυραμοῦς καὶ ἄλλα τοιαῦτα. οὐ μὴν εἴποι ἄν τις τὸ κοτταβίζειν ἐφ' οὗ νῦν, ἀλλὰ ἐμεῖν, ἢ ἀποβλύζειν, πλὴν εἴ τις παίζων βούλοιτο οὕτως ὑποπτεύειν τὸ ἐν τῷ Γηρυτάδῃ ὑπ' Ἀριστοφάνους εἰρημένον, τότε μέν σου κατεκοττάβιζον, νυνὶ δὲ κατεμοῦσι. τάχα δ' εὖ οἶδα ὅτι καὶ καταχέσονται.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ. 112

Περὶ τοῦ διαλύσασθαι τὸ συμπόσιον.

Τὸ δὲ παύσασθαι τὴν ἑστίασιν, διαλῦσαι τὸ συμπόσιον, διαπαῦσαι τὸ συμπόσιον, λῆξαι τὸν πότον, ἐκδειπνῆσαι, ἐπαναστῆναι τοὺς συμπότας, ἐξαναστῆναι, ἐξελθεῖν, ἀπαλλαγῆναι, ἐπὶ κοίτην τραπέσθαι. Τοῖς δὲ συμποτικοῖς οὐδὲν ἂν κωλύοι προσκεῖσθαί τινα τῶν σποράδην συνωνύμων, ἢ καὶ ἄλλως συνηρμοσμένων ἀλλήλοις ὀνόματα.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ. 113

Περὶ γειτόνων.

Ἐρεῖς οὖν τοὺς γείτονας, ἀστυγείτονας, ὁμόρους, προσχώρους, πλησιοχώρους, προσοίκους, περιοίκους, καὶ περιοικίδας πόλεις, γειτνιῶντας, προσοικοῦντας, ὑποικοῦντας, παρακτισμένους, παροικοῦντάς τε καὶ

ἐξοικοῦντας. καὶ ἐφεστίους, ἐφορίους, συνημμένους, παρακατοικοῦντας, συνοργίους, καὶ προσόρους. οἱ δὲ ἀγχιτέρμονες, διθυραμβῶδες.

114 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ.

Περὶ τοῦ γίγνεσθαι καὶ τοῦ φθίνειν.

Τὸ δὲ γίγνεσθαι, φύεται ἐρεῖς, καὶ ἀναφύεται, καὶ γεννᾶται. σπείρεται, τίκτεται, ἄρχεται, συνίσταται, ζῇ, τρέφεται, ἀνατρέφεται, σώζεται, ἀνθεῖ, καὶ ἀνανθεῖ. Τὸ δὲ ἐναντίον, φθίνει, τελευτᾷ, ἀπόλλυται, λήγει, φθείρεται, ἀφανίζεται, ἀποθνήσκει, ἀναλίσκεται, κτείνεται, ἀναιρεῖται, δαπανᾶται, φονεύεται, ἀναλύεται, διαῤῥεῖ, κατατήκεται, καὶ τὰ παραπλήσια.

115 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ.

Περὶ μετανοίας.

Τὴν δὲ μετάνοιαν, καὶ μεταμέλειαν ἐρεῖς, καὶ μετάγνωσιν, μετάμελόν τε, καὶ ἀναλογισμὸν, καὶ ἔννοιαν, καὶ ἐπανόρθωσιν, καὶ ἀνάδυσιν, καὶ ἀναχώρησιν. Καὶ τὰ ἀπαρέμφατα, μεταμελῆσαι, μετανοῆσαι, γνωσιμαχῆσαι, μεταγνῶναι, ἀναλογίσασθαι, ἐπιθεάσασθαι, ἀντιλογήσασθαι, ἐπανορθώσασθαι, ἀναδῦναι, ἀναχωρῆσαι, μεταβουλεύσασθαι, μεταδοξάσαι, ἀναψηφίσασθαι, μεταδόξαι, ἀναψηλαφήσασθαι, ἀναθεάσασθαι, ἀναθέσθαι, καὶ τὰ ὅμοια.

116 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ.

Περὶ μονίμου.

Τὸ δὲ μόνιμον, καὶ βέβαιον ἐρεῖς, καὶ ἐχυρὸν, πάγιον, ἀσφαλὲς, ἀμετάβλητον, καὶ ἀμετάγνωστον, ἄλυτον, ἀμετάστατον, ἀνεξάλειπτον, ἄτρεπτον, ἀραρὸς, ἑστὼς, ἀκίνητον, ἀτρεμὲς, ἰσχυρὸν, ἀῤῥαγὲς, καὶ τὰ ὅμοια.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ. 117

Περὶ τοῦ συνομολογεῖν καὶ τοῦ ἐναντίου.

Συνομολογῶ δὲ, καὶ συναινῶ εἴποις ἂν, συγκατατίθεμαι, συμμαρτυρῶ, πείθομαι, ὁμογνωμονῶ, ὁμοδοξῶ, σύμφημι, συνέπομαι, συνδοκῶ, ἐπινεύω, σύμψηφός εἰμι, συνεπαινῶ, ἐπέχομαι. ὁμόφωνος, καὶ σύμφωνος. καὶ συμφέρομαι, ὑπόσχομαι, συμπράττω, συναγωνίζομαι, καὶ τὰ παραπλήσια. *Τὸ δὲ ἐναντίον, 118
ἐναντιοῦμαι, ὑπεναντιοῦμαι, ἀντιλέγω, ἀντιτείνω, ἀντικρούω, ἀπειθῶ, ἀντιδιέστηκα τῇ γνώμῃ, διχογνωμονῶ, ἀλλοδοξῶ, ἑτεροδοξῶ, ἀρνοῦμαι, ἀποφαίνω, ἀπολέγω, ἀπαγορεύω, ἀναγορεύω, ἀποτρέπομαι, φιλονεικῶ, ἀνταγωνίζομαι, ἀντιπράττω, διαφωνῶ, ἐρίζω, διαφέρομαι. Τάχα δὲ τακτέον ἐπὶ μὲν τοῦ προτέρου τὸ συνᾴδειν, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὸ ἀπᾴδειν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κϛ'. 119

Περὶ λάλου.

Λάλος, φλύαρος, κομπώδης, ὀχληρὸς, ἀπεραντολόγος, ἀδόλεσχος, κουφολόγος, ἀθυρόγλωσσος, γλώσσαλγος, ἀδολέσχης, προσκορὴς, πέρα κόρου ληρώδης, λαλιᾷ. φλυαρίᾳ, ἀπεραντολογίᾳ, γλωσσαλγίᾳ διαθρυλλῶν τὰ ὦτα, ἀηδίᾳ, μακρολόγος, πολυλόγος, βαρὺς, ἐπαχθὴς, φληναφῶν, φλήναφος τὴν γλῶτταν, ὀλισθηρὸς, ῥησικοπῶν, ἀποκναίων, ἀηδίᾳ κόπτων τὰ ὦτα. *τὸ ἐκ Δωδώνης χαλκεῖον, μακρότερα τῆς Ἰλιάδος 120
λαλῶν, Ἀλκίνου ἀπόλογος, ἄπαυστος γλῶττα, ἀνερμάτιστος, μάτην αὐτοῦ τῇ γλώττῃ περίκειται τὸ ἕρκος τῶν ὀδόντων, προπαλὴς γλῶττα, πρόχειρος, ὀλισθηρὰ, ἐπιχειλὶς, ἐξωτέρω τῶν ὀδόντων, ὑπὲρ τοὺς τῶν χειλῶν ὅρους, Ἀράβιος αὐλὸς, κοῦφος. καὶ τὸ πρᾶγμα, ἀδολεσχία, καὶ λῆρος, καὶ τὰ ὅμοια.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ. 121

Περὶ τοῦ κούφου.

Ἐρεῖς δὲ, ῥᾴδιος, εὐμετάβολος, εὔτρεπτος, εὐτράπελος, ὀξύῤῥοπος, μετατρεπόμενος, μεταπίπτων, με-

ταῤῥέων. οὐκ ἐπὶ τῆς αὐτῆς δόξης μένων. ὄρνις, ἄνεμος, εἰκαῖος, συρφετὸς, αὔρα, πνεῦμα, ἀκατάστατος, ῥάων τῶν κυμάτων τὴν τροπὴν, πορθμὸς, εὔριπος, ἀπαγὴς, ἀβέβαιος, ἀνερμάτιστος, σαλεύων, τοῦ φέροντος ἀεὶ πνεύματος, πτεροῦ ὀξύτερος τὴν ῥοπὴν, καὶ τὰ ὅμοια.

122 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ.

Περὶ κόλακος.

Ὁ δὲ κόλαξ, καὶ βωμολόχος ἂν λέγοιτο, καὶ εἴρων, χλευασμοῦ γέμων, χλεύης μεστὸς, χλευαστικὸς, ἀπατητικὸς, πρὸς χάριν ἐντυγχάνων, πρὸς ἐξαπάτην συνὼν, ὑπιὼν πάντας, ὑπερχόμενος, θὼψ, θωπεύων, θέραψ, θεραπεύων, κολακεύων, ὑπερκολακεύων, ὑποκριτὴς, γελοῖος, καταγέλαστος, γελωτοποιὸς, ποιητὴς γελοίων, γελοιάζων, γελοιαστὴς, λιχνοτένθης, τενθεύων, κομψὸς,
123 πανοῦργος, γόης, ἀπατεὼν, ἀνοήτων θηρευτής. *τραπέζης φίλος, ἄνοιαν τῶν ἀνθρώπων κατευχόμενος, μίμος, γελοίων ποιητὴς, ποιητὴς αἰσχρῶν ᾀσμάτων, αἰσχρολόγος, κορδακίζων, μόθων, ἐφύβριστος, σκωμμάτων συνθέτης, τωθαστὴς, τωθαστικός. καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους, παράσιτος. εἴποις δ' ἂν καὶ κύων προσσαίνων, προσσεσηρὼς, πρασαΐσσων, ἐπίσιτος, ἐπισίτιος, λυμεὼν τῆς νεότητος, λυμαίνων τὴν νεότητα, ἀσύμβολος, παρεχόμενος συμβολὰς τὸν γέλωτα, πᾶν ἂν εἰπὼν, πᾶν ἂν παθών.

124 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ.

Περὶ ὀργίλου.

Ὁ δὲ ὀργίλος λέγοιτ' ἂν καὶ ὑπέρθυμος, βαρύθυμος, ἄμετρος ὀργὴν, τραχὺς ὀργὴν, ἔκμετρος, χολώδης, ἐπίχολος, ἀκρόχολος, μελάγχολος, ὀξύθυμος, ὀξυθυμίας, πικρὸς, δύσκολος, μεμψίμοιρος, ὠμὸς, ἀσυγγνώμων, ἔκπληκτος, ἀπαραίτητος, ἀπαράπειστος, ἀνεπιεικής. ἀφ' οὗ καὶ τὸ πρᾶγμα ἀνεπιείκειαν εἴρηκε
125 Δημοσθένης. *ἀνήμερος, δύσθυμος, δυσόργητος, μη-

νιῶν, βαρύμηνις, ἄγριος, θηριώδης, ἰοῦ γέμων, σκορπιώδης, σκορπίος ζητῶν, ὅτῳ ἐγχρίψει τὸ κέντρον, σφήττιος, ἀνηλεής. καὶ τὰ Πλάτωνος, ἀτεράμων, κερασβόλος, κερασφόρος, σιδήρειος. καὶ τὸ Ὁμηρικὸν ἀμείλικτος. σκληρότερον γὰρ ὁ ἀστεμφής. καὶ εὐτελέστερος ὁ Ἡροδότου ἀκρομανής. καὶ κωμικώτερον ὁ Ἀριστοφάνους δημάγροικος.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ. 126

Περὶ κιναίδου.

Εἰ δὲ κίναιδον, ἐρεῖς, πόρνον, ἀκάθαρτον, βδελυρόν, καταπύγωνα. ἐπ' αὐτοῦ δὲ καὶ ὁ θηλυδρίας, καὶ ὁ γυναικίας, ἀσελγής, αἰσχρουργός, αἰσχρολόγος, ἀκόλαστος, μαλακός, ἡταιρηκώς, ἐκπεπορνευμένος, ἐμπεπαρῳνημένος, ἐνησελγημένος, μαλθακός, τὴν ὥραν πεπρακώς, πρὸς ἀργύριον ἀντικατηλλαγμένος, ταῖς πόρναις ὁμότεχνος, ταῖς ἑταίραις προσαμιλλώμενος, καθυβρισμένος, κλύσμα, πάροινος, ἀνδρόγυνος, ὑγρός, ὑγρόνους, ἐκτεθηλυσμένος, ἢ μεμαλαγμένος. * γύννις, 127 λελυγισμένος, θῆλυς τὴν ψυχήν, εὐωνότερος τὴν ὥραν τῶν ἀποκεκηρυγμένων ὠνίων, τὴν νεότητα προπεπωκώς, τὴν ἡλικίαν πεπρακώς. μοχθηρὸν δὲ ὁ λακκόπρωκτος. παλίμπρατος τὴν ὥραν, παλιγκάπηλος τοῦ κάλλους, προϊέμενος τὰ κάλλιστα, πεπονθὼς τὰ αἴσχιστα, αἰσχύνων τὸ σῶμα, τὸ σῶμα ἐκδεδωκὼς εἰς αἰσχύνην, καταισχύνων τὴν ὥραν, ἀναισχυντότερος τῶν ἑταιρῶν, ἰταμώτερος τῶν ἑταιρῶν, βδελυρώτερος, θρασύτερος, ἐπονείδιστος, ἐπίψογος, ἐπίῤῥητος, καὶ πολλὰ τοιαῦτα.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ. 128

Βίων ἐπονειδίστων ὀνόματα.

Βίοι, ἐφ' οἷς ἄν τις ὀνειδισθείη, πορνοβοσκός, κάπηλος, ὀπωρώνης, ὀπωροκάπηλος, τελώνης, δεκατώνης, δεκατηλόγος, εἰκοστολόγος, πεντηκοστολόγος, ἐλλιμενιστής, κῆρυξ, ναύτης, πανδοκεύς, πορθμεύς, μα-

στροπὸς, ὑπηρέτης, βυρσοδέψης, σκυτοδέψης. εἰ δὲ καὶ μὴ διὰ πασῶν ἀνέλθοι τεχνῶν τὸ ὀνείδισμα τοῖς βελτίω βίον αἱρουμένοις, ἀλλ' οἵ γε τοιοῦτοι βίοι τὸ ἐπονείδιστον ἐπ' αὐτοῖς ἔχουσιν, εἰ καί τις ἐπιμένει τῇ τύχῃ.

129 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΒ.

Περὶ τοῦ θορυβοῦντος τὸ δημόσιον.

Πρὸς δὲ τὸν θορυβοῦντα τὸ δημόσιον τάδε ἂν
τις εἴποι, κυκῶν, συγκυκῶν, θορυβῶν, στρέφων, συγ-
χέων, συνταράττων, δημοκόπος, θρασὺς, προωθῶν
ἅπαντας, ἐλαύνων, φύρων τὰ πάντα, μεταπηδῶν, ἀνα-
πηδῶν, ἐμπίπτων, ῥύμῃ φερόμενος, στρόβιλος, ἄνεμος,
καταιγὶς, χειμάῤῥους, ἀκατάστατος, συγκροτῶν πάν-
τας πρὸς ἀλλήλους, ἀναῤῥιπίζων τὸν δῆμον, ἀνερεθί-
130 ζων, ἐκκαίων, ἀναφλέγων, ἐξοργίζων, *παροξύνων,
ἐκστασιάζων, συγκρούων πάντας πρὸς ἀλλήλους, τα-
ράττων, τάρακτρον. ὁ δὲ στρόφις ἄντικρυς κωμικόν.
μεταβάλλων δὲ πάντα, καὶ μεθιστάς. ἄνω καὶ κάτω
τὴν πολιτείαν μεταφέρων, ἀηδὴς, ἀκάθεκτος, πλήκτης,
ἀνίδρυτος. εἰ δὲ καὶ Δημοσθένης φησὶν, ὁ δὲ ἔνδον
ἐτύρευεν, ἀλλ' οὐκ ἔγωγε ἀποδέχομαι τὸ τυρεύειν.
δύναιτο δ' ἄν τις εἰπεῖν, τὸν τοιοῦτον ἡ πόλις οὐ
131 χωρεῖ. *καὶ τίς ἂν ἀνάσχοιτο; τίς δ' ἂν ἐνέγκοι; τίς
δ' ἂν ἀντίσχοι πρὸς τὴν ῥύμην αὐτοῦ; τῷ δ' ἐστὶν
ἀνεκτὸς ἄνθρωπος; τί δὲ ἄπρακτον αὐτῷ; τί δ' ἀτόλ-
μητον; πάντολμος ἄνθρωπος, πᾶν ἂν πράξας, πᾶν
ἂν εἰπών, πολύστροφος τὴν γνώμην, ἐπὶ πάντα χω-
ρῶν, οὐ διακρίνων τὰ καλὰ τῶν αἰσχρῶν, τὰ κάλλι-
στα τοῖς αἰσχίστοις συγχέων. ὃς ἐπὶ τῆς αὐτῆς τιμῆς
132 ἀρετήν τε καὶ κακίαν ἄγει. *ὃς καλλωπίζεται τοῖς αἰ-
σχίστοις, ὡς ἄλλος τοῖς ἀρίστοις. ὃς ἀδικῶν σεμνύνε-
ται πλέον, ἢ αἰσχύνεται. ὃς καλλωπίζεται τῇ πλεονε-
ξίᾳ. ὃς καλλώπισμα ποιεῖται τὴν πλεονεξίαν. ὃς τὰ
ἀδικήματα τῷ δύνασθαι μετρεῖ, ὃς αἴσχιω τὴν εἰς τὸ
ἀδικεῖν ἀσθένειαν ἡγεῖται τῆς τοῦ πλεονεκτεῖν ἐπιθυ-

μίας. ᾧ καλὸν μόνον δοκεῖ ὃ βούλεται. ὃς ἰσχὺν
μὲν τὸ βιάσασθαι, τὸ δὲ ἐξαπατῆσαι σοφίαν οἴεται.
ὃς μόνην σύνεσιν τὴν ἀπάτην καλεῖ. ὃς μικρὸν πᾶν
ὃ πεποίηκεν ἡγεῖται, πρὸς ἃ βούλεται. *ὃς ὃ πέπρα- 133
χε δοκεῖ μικρότερον οὗ πράξει. ὃς πρὸς οὐδὲν τῶν
ἀδίκων ὀκνεῖ. ὃς ἡγεῖται τὸ τολμᾶν ἴσον τῷ τυχεῖν.
ὃς ἂν διαμάρτῃ τολμήσας, ὅμοιον ἐλπίσας, ἧττον ἀλ-
γεῖ. ᾧ μηδὲν ἱκανὸν δι' ἀπληστίαν. ὃς τὸν ἀπὸ τῶν
αἰσχίστων πόρον πρὸς εὐπρέπειαν ἔχει. ὃς διὰ μὲν
αἰσχροκέρδειαν τρόπου πανταχόθεν λαμβάνει, διὰ δὲ
φιλαργυρίαν εἰς οὐδὲν δίδωσιν. ᾧ μηδὲν αἰσχρὸν, ᾧ
λῆμμα πρόσεστιν, δοκεῖ. *ὃς ἐπιθυμεῖ μὲν καὶ τῶν 134
ἐλαχίστων δι' ἀνελευθερίαν, ἀρκεῖται δ' οὐδὲ τοῖς με-
γίστοις δι' ἀπληστίαν. ὃς πᾶν νομίζει τὸ ληφθὲν
ἔλαττον οὗ λήψεται. ὃς τὴν μὲν ἀνδραγαθίαν ματαιό-
τητα, τὴν δὲ ἀπραγμοσύνην ἀργίαν, τὴν δὲ φιλοτι-
μίαν μανίαν, τὴν δὲ σωφροσύνην ἀτολμίαν, τὴν δ'
ἐγκράτειαν ἀνανδρίαν οἴεται. ᾧ τὸ μηδὲν ἀδικεῖν
ἀσθενὲς εἶναι δοκεῖ. ὃς αἰτεῖ μὲν ὡς οὐκ ἀδικήσων,
ἀδικεῖ δ' ἂν λάβῃ. *ὃς τὸν μὴ δόντα νομίζων 135
ἐχθρὸν, εὐκαταφρόνητον δὲ τὸν δεδωκότα δοκεῖ. ὃς
μόνους, οὓς οὐκ οἶδεν, οὐκ ἀδικεῖ. ὃς τοῖς μὲν ἐχ-
θροῖς ἐπιτίθεται διὰ τόλμαν, τοῖς δὲ φίλοις δι' ἀπι-
στίαν. ὃς ἐν φιλίᾳ τὸ πεπιστεῦσθαι προσλαβὼν, αὐ-
τῇ τῇ πίστει χρῆται πρὸς ἐξουσίαν ἀδικημάτων. ὃς
τῆς πονηρίας τὴν δόξαν ὡς κέρδος φιλεῖ. ὃς ἀδοξεῖν
οἴεται, πονηρὸς ὢν ἂν λάθῃ. ὃς κολακεύει μὲν ἕκα-
στον, ὡς εὖ πάσχων, μισεῖ δὲ, ὡς ἀδικούμενος. *ὃς 136
ἄχθεται μὲν τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς, χαίρει δὲ τοῖς
ἁπάντων κακοῖς. ὃς ἴσον τὸ ποιῆσαι τὰ δεινότατα τῷ
μὴ παθεῖν οἴεται. ὃς μέγιστον φρονεῖ τῷ μηδὲν ἴσον
οἷς ἐποίησε δύνασθαι παθεῖν. ὃν οἱ μὲν εἰδότες μι-
σοῦσιν, οἱ δ' οὐ μεμισηκότες ἀγνοοῦσιν. ὃν ὅστις
οὐκ ἀγνοεῖ, μισεῖ. ὃς τῶν μὲν φυλαττομένων δειλίαν
κατέγνωκε, τῶν δὲ πιστευόντων εὐήθειαν. ὃς τὸν δι-
δόντα μὲν κολακεύειν, τὸν δ' οὐ διδόντα ὀφείλειν

137 ὑπείληφεν. *ὃς οὐχ οἷς ἔλαβεν χαίρει, ἀλλ' οἷς οὐ προσέλαβεν ἀγανακτεῖ. ὃς οὐ δύναται μὲν παθεῖν οἷα ποιεῖ, μόνα δ' αἰσχύνεται ποιεῖν ὅσα δύναται παθεῖν. οὗ τὴν μὲν ἀπληστίαν οὐκ ἀποπίμπλησιν ὁ διδοὺς, τὴν δ' ἐπιθυμίαν οὐχ ἵστησιν ὁ μὴ παρέχων. ὃς οὔτε τὸ μέγιστον ἐλπίζειν, οὔτε τὸ ἐλάχιστον λαβεῖν αἰσχρὸν εἶναι νομίζει. ὃς οὔτ' αἰσχύνεται τοῖς ἐλαχίστοις, οὔτε πληροῦται τοῖς μεγίστοις. ὃς τοὺς ἄνδρας ὅρκοις ἐξαπατᾶν δεῖν οἴεται, ὡς τοὺς παῖδας ἀστραγάλοις. ὃς μόνους αὑτοῦ σοφωτέρους οἴεται,
138 οὓς οὐκ ἠδικηκέναι δοκεῖ. *ὃς οὔτε παθεῖν δέδιεν, οὔτε ποιεῖν ὀκνεῖ. ὃς τοῖς πονηροῖς ἀρετῆς δόξαν ἐκ τῆς καθ' αὑτὸν ὑπερβολῆς προστίθησιν. δι' ὃν τοὺς λῃστὰς, ὡς νομίμους, εὐδοκιμεῖν συμβέβηκεν. δι' ὃν οἱ λῃσταὶ φιλανθρωπίας δόξαν λαμβάνουσιν. ὃς οὔτε τοῖς πρὸ αὑτοῦ πονηροῖς παραβολὴν καταλέλοιπεν, οὔτε τοῖς μεθ' ἑαυτὸν ὑπερβολήν. ὃς τῇ τόλμῃ τοῦ παρανομεῖν τὴν πίστιν τοῦ μὴ σφαλήσεσθαι προστίθησιν. ὃς οὐ τὸ ἐπιχειρεῖν ἀδικεῖν, ἀλλὰ τὸ διαμαρτεῖν αἰσχύνεται. ὃν οὔτε θάρσος οἶδε ῥητὸν, οὔτε τῶν ἀῤῥήτων ἔργων ἡ ἀποχή. ᾧ μόνον αἰσχρὸν, ὃ μὴ δύναται, δοκεῖ. οὗ τὸ παρὰ φύσιν ἐρᾶν τῆς φύσεως πλέον. καὶ πολλὰ ἄν τις τοιαῦτα συνθείη.

139 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ.

Περὶ τοῦ οὐκ ἀφροντίστως λέγοντος καὶ τοῦ ἐναντίου.

Εἰς μὲν δὴ τὸν οὐκ ἀφροντίστως δοκοῦντα λέγειν ἐρεῖς, ἐσκεμμένος, βεβουλευμένος, συγγεγραφὼς, πεφροντικὼς, προεωρακὸς, μεμεριμνηκὼς, βεβουλευμένος, συνθεὶς, πονήσας, ἐκπονήσας, προπονήσας, ταλαιπωρηθεὶς, ἐπιμεληθεὶς, φιλοτιμηθεὶς, προσκαμὼν, προσταλαιπωρηθεὶς, συνταξάμενος, παρασκευασάμενος, ἐξεργασάμενος, λογογραφήσας, ἄνω καὶ κάτω μεταθεὶς,
140 μεταγράψας, *ξέσας, διαζεύξας, ἁρμόσας, διασμιλεύσας, ἐπαναλαβὼν πολλάκις, ἐπαναθεασάμενος, διακριβώσας,

διακαθήρας, ἐκκαθήρας, διαγράψας, ἐξορθώσας, ἐκλεξά-
μενος, ἐπανορθωσάμενος, βασανίσας, κρίνας, ἐπιδιακρί-
νας. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, ἐσκεμμένως, βεβουλευμένως,
πεφροντισμένως, συγγραφικῶς, μεμεριμνημένως, προεω-
ραμένως, προβεβουλευμένως, συγκειμένως, πεπονημέ-
νως, ἐπιπόνως, ταλαιπώρως, λογογραφικῶς. *συντε- 141
ταγμένα, συνδεδεμένα, παρεσκευασμένα, κεκολασμένα,
διεξεσμένα, ἡρμοσμένα, διεσμιλευμένα, ἀποτετορνευ-
μένα, ἐκκεκαθαρμένα, διηκριβωμένα, ἐξειργασμένα,
ἐξεσμένα, ἐξειλεγμένα, ἐξωρθωμένα, ἐπηνωρθωμένα, βε-
βασανισμένα, κεκριμένα. οὐκ ἄνευ φροντίδος, οὐκ ἔξω
προνοίας, οὐ χωρὶς μερίμνης, οὐκ ἄνευ σκέψεως, σὺν
ἁρμονίᾳ, σὺν βασάνῳ, σὺν τάξει, σὺν κρίσει, σὺν ἐρ-
γασίᾳ, ἀκριβείᾳ, ταλαιπωρίᾳ, καθάρσει, τορείᾳ, καὶ
τὰ παραπλήσια. *Εἰς δὲ τὸν ἄνευ φροντίδος τολ- 142
μῶντα λέγειν, πρόχειρος, ῥᾴδιος, αὐτοσχεδιάζων, καὶ
ὡς Ξενοφῶν ἐν Λακώνων πολιτείᾳ, αὐτοσχεδιαστής.
τὸ δὲ ἐν τῇ Νυκτὶ μακρᾷ Πλάτωνος αὐτοσχεδίασμα,
φαῦλον. ἄσκεπτος, ἀπόνηρος, ῥᾴθυμος, ἀμελής, ἀφρόν-
τιστος, ἀπρονόητος, προπετής, ὀλίγωρος, ἀταλαίπω-
ρος, εὐχερής, εὔκολος. ἐκ τοῦ καιροῦ λέγων, ἐκ τοῦ
παραχρῆμα, ἐκ τοῦ παρατυχόντος. δι' ὀλίγου, πᾶν τὸ
ἐπιὸν λέγων, ἐπιχειλής, φλύαρος, λάλος. *λέγων ἐξ 143
ἑτοίμου, ἐπιπολῆς πᾶν τὸ ἐπελθὸν, ἀπροβούλευτος,
ἀπερίσκεπτος, ἀβασάνιστος, ἀπαρασκεύαστος, ἀπαρά-
σκευος, ἀπαρασκευάστῳ γνώμῃ. ἀπαρασκεύῳ, ἐν τοῖς
περὶ ἀληθείας Ξενοφῶν εἶπεν, ἀπαρασκεύαστον δὲ ἐν
ταῖς ῥητορικαῖς τέχναις. δοκοῦσι δ' οὐ γνήσιαι. ἐν
μέντοι τοῖς συμβουλευτικοῖς προοιμίοις τοῦ Δημο-
σθένους τὸ ἀπαρασκευαστότερον γέγραπται. ἀνάρμο-
στα, ἄκριτα, ἀραιὰ, ἀδιέργαστα, διαλελυμένα, διεστη-
κότα, ἄξεστα, ἀφρόντιστα, ἀπροβούλευτα. τάχα δὲ καὶ
τὸ ἀπρόγραφον. *Ὑπερίδης μὲν γὰρ αὐτῷ ἐπ' ἄλλου 144
κέχρηται, εἰπὼν ἀπροβούλευτα, καὶ ἀπρόγραφα. καὶ
τὸ ἀπρόγραφα ἔχοι ἂν ἐνταῦθα χώραν. καὶ χύδην,
φύρδην, ἀνέδην. πάντα κάλων ἀνείς. προχείρως, ῥᾳ-

δίως, αὐτοσχεδίως, καὶ αὐτοσχεδίους λόγους, ἀπόνως, ἀσκέπτως, ῥαθύμως, ἀμελῶς, ἀφροντίστως, ἀπρονοήτως, ἀταλαιπώρως, εὐχερῶς, εὐκόλως, φλυάρως, ἀπροβουλεύτως, ἀπεριςκέπτως, ἀπροσκέπτως, ἀβασανίστως, ἀπαρασκεύως, ἀδιεργάστως, ἀκρίτως, ἀναρμόστως. σὺν ἀπονίᾳ, ῥαθυμίᾳ, προπετείᾳ, εὐχερείᾳ, εὐκολίᾳ, λαλιᾷ, ἀναρμοστίᾳ. ἡ δὲ ἐν τοῖς Πλάτωνος νόμοις ἀπροβουλία οὔ μοι ἀρέσκει.

145 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ.

Εἰς τὸν ὀλίγα ὑπ' ἀσθενείας λέγοντα.

Εἰς τὸν ὀλίγα ὑπ' ἀσθενείας λέγοντα, ἄπορος, ἄλογος, ἄφωνος, ἀπαράσκευος, ὀλίγος, βραχὺς, σμικρὸς, ῥανὶς, ψεκὰς, ἰχθύς. ἰχθύων ἀφωνότερος, ἀπεῤῥαμμένος τὸ στόμα, ἀπεστομισμένος, ἀπεστραμμένος τὴν γλῶτταν, ἄγλωττος, ἀμήχανος, ἀδύνατος, ἀσθενής. Καὶ τὰ πράγματα, ἀπορία, ἀλογία, ἀφωνία, ὀλιγότης, βραχύτης, σμικρότης, ἀγλωττία, ἀμηχανία, ἀδυναμία, ἀδυνασία, ἀσθένεια, καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, ἀπόρως, ἀλόγως, ἀφώνως, ἀγλώττως, ἀμηχάνως, ἀδυνάτως, ἀσθενῶς, καὶ τὰ ὅμοια.

146 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ.

Περὶ τοῦ πολλὰ καὶ ἄκριτα.

Πολυλόγος, μακρολόγος, μακρὸς, ἀπέραντος, ἀπεραντολόγος, βόρβορος, προσκορὴς, κυκλοβόρος, χειμάῤῥους, χαράδρα, συρφετὸς, ἄμετρος, ἀμετροεπὴς, θόρυβος, φλήναφος, ἀχαλίνωτος τὸ στόμα, τὴν γλῶτταν ἀκρατὴς, ὀλισθηρὸς, θολερὸς, θολώδης, ἰλυώδης, ἀχάλινον στόμα, ἀκρατὴς γλῶττα, λήρους μακροὺς ἀποτείνων, φλύαρος, φλυαρίας εἴρων. οὐ λέγειν δυνατὸς, ἀλλὰ σιωπᾶν ἀδύνατος, καὶ τὰ ὅμοια.

147 **Περὶ τοῦ πολλὰ μετὰ δυνάμεως.*

Εἰς δὲ τὸν μετὰ δυνάμεως τὸ πλῆθος παρεχόμενον, πολὺς, εὔρους, ῥόθιος, εὔπορος, εὔνους, ἄφθο-

νος, βίαιος, σφοδρὸς, παρασύρων, παρέλκων, συγκλύζων, παραφέρων, πηγάς τινας ἀφιείς, ὄμβρος, νιφετὸς, ποταμὸς, πυκνὸς, συνεχὴς, ἄπταιστος, λάβρος, πολλῷ ῥέων, ἀνεμπόδιστος, ἐπειδὰν λύσῃ τὸ στόμα, ἐπειδὰν ἐκχέῃ τοὺς λόγους, ἐπειδὰν ἀφῇ τὴν γλῶτταν, ἐπειδὰν προχέῃ τὴν φωνὴν, τίς ἂν ἐνέγκαι τὸν ὠθισμὸν τῶν αὐτοῦ ῥημάτων, *τὸν ῥοῖζον τῶν νοη- 148
μάτων, τὸ ῥεῦμα τῆς φωνῆς, τὸ πνεῦμα, τὸν τόνον, τὴν πυκνότητα, τὸν κατακλυσμὸν, τὴν σφοδρότητα, τὴν βίαν, τὴν ἰσχὺν, τὴν μεγαλοφωνίαν, τὴν εὔροιαν τὴν πολυφωνίαν, τὴν μεγαλόνοιαν, τὴν λαμπροφωνίαν, τὸ ὑψηλόνουν, τὴν λαμπρότητα, τὴν ὑψηλολογίαν, τὴν καλλιφωνίαν, τὸν ῥοῦν τῶν λόγων, τὸν θόρυβον τῆς φωνῆς; τίς οὕτω ποταμὸς πολύῤῥους; τίς οὕτως ἐπίδρομος; Παμισὸς, Ἀχελῷος, Ὠκεανὸς, Νεῖλος, Ἴστρος, ἂν μὴ παγῇ.

*Περὶ τοῦ ὀλίγα μετὰ κρίσεως. 149

Εἰς δὲ τὸν ὀλίγα λέγοντα μετὰ κρίσεως, βραχὺς, βραχυλόγος, σύντομος, αὐτάρκης, ἀρτιεπὴς, σαφὴς, ἀποχρῶν, ὑπεραποχρῶν, σύντονος, ἀρτίστομος, πολύνους μᾶλλον, ἢ πολυλόγος. περιεπτισμένος, διεσμιλευμένος, ἀκριβὴς, ἠκριβωμένος, ἠπειγμένος, κεκολασμένος, βεβασανισμένος, κεκριμένος, βραχέσι ῥήμασι πολὺν νοῦν ἀπαγγέλλων. οὐ λέγειν μᾶλλον ἢ διδάσκειν τὸ σαφὲς εἰδώς. οὐ μέχρι τῶν ὤτων θέλγων. πολυνοίᾳ μᾶλλον ἢ πολυλογίᾳ χαίρων. *Καὶ τὰ 150
πράγματα δὲ, τάχος, συντομία, αὐτάρκεια, βραχυλογία, σαφήνεια, ἀρτιφωνία, ἀρτιλογία, ἀρτιστομία. πολύνοια μᾶλλον ἢ πολυλογία. ἀκρίβεια, βάσανος, κρίσις. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, ταχέως, συντόμως, αὐτάρκως, βραχέως, σαφῶς, ἠπειγμένως, ἀρτιφώνως, ἀρτιλόγως, ἀρτιστόμως, πολύνως, ἀκριβῶς, περιεπτισμένως, κεκολασμένως, βεβασανισμένως, διεσμιλευμένως, κεκριμένως. παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως.

151 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ λϛ'.

Ἐξ ἀδικημάτων ὀνόματα, ἐφ' οἷς εἰσι δίκαι καὶ γραφαί.

Κλέπτης, τοιχωρύχος, τυμβωρύχος, βαλαντιοτό-
μος, μοιχὸς, ἀνδροφόνος, λωποδύτης, ἱερόσυλος, προ-
δότης, ῥίψασπις. ἐπὶ δὲ τούτου ὁ Πλάτων φησὶ, ῥί-
ψασπις μὲν γὰρ οὐκ ἐν πᾶσιν ὀνομάζοιτ' ἂν δικαίως,
ἀποβολεὺς δὲ ὅπλων. Ἀριστοφάνης δὲ λέγει ῥίψα-
σπιν. αὐτόμολος, ἀργὸς, ἀχάριστος, ἀσεβὴς, δειλὸς,
ἀστράτευτος, λειποστρατιώτης, τύραννος, ἀνδραποδι-
152 στής. *φαρμακεὺς, φαρμακὶς, δωροδόκος, ληστὴς, κα-
ταποντιστὴς, πόρνος. πατραλῴας, καὶ πατραλοίας, μη-
τραλοίας, βίαιος, ὑβριστὴς, κακήγορος, συκοφάντης.
καὶ τὰ παραπλήσια γνωριμώτατα. Ἃ δ' οὐκ ἔστιν ὀνό-
μασιν εἰπεῖν, ἀλλὰ μετοχαῖς, βουλεύων τυραννίδα, κα-
ταλύων τὴν πολιτείαν, ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου συνι-
ὼν, τὰ δικαστήρια συνδεκάζων ἐξαπατῶν τὸν δῆμον,
153 ἢ τὴν βουλὴν, ἢ δικαστήρια. τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν. *οἱ
μὲν γὰρ ψευδομάρτυρες εἴρηνται παρὰ Κριτίᾳ, καὶ ὁ
ψευδομάρτυς. οὐκ οἶδα δὲ, εἴ που καὶ τὸ ψευδομαρ-
τυρεῖν ὁ αὐτὸς λέγει. καὶ Δημοσθένης, καταψευδο-
μαρτυροῦμαι. πιπράσκων τὸν ἐλεύθερον, παρανομῶν,
ἐκλείπων τὴν ναῦν, παραβαίνων συνθήκας, καὶ τὰ
ὅμοια. καὶ ἕτερα δέ ἐστιν ἀδικήματα, ὧν τοὺς ἀδική-
σαντας οὐκ ἔστιν ὀνομάζειν. ἀλόγου κακώσεως, ἀπο-
πομπῆς, ἐπιτροπῆς, ἀπολείψεως, παραπρεσβείας, ἐξού-
154 λης, σίτου, καρποῦ, *λειπομαρτυρίου, λειποταξίου,
λειποναυτίου, εἱργμοῦ, κακοήθους, κακοβίου, αἰκίας,
βλάβης, ἀπαγωγῆς, βουλεύσεως, δήμου καταλύσεως,
δημοσίων ἀδικημάτων, δωροξενίας, ξενίας, ψευδεγ-
γραφῆς, ψευδοκλητίας, ἀποστασίου, ἀπροστασίου, πα-
ρανόμων, ἀπρόσκλητον δίκην εἰσελθεῖν. τὴν μὴ οὖ-
σαν λαχεῖν, παρακαταθήκην ἀποστερῆσαι, καταστεί-
χειν, τιτρώσκειν. καὶ περὶ τούτων οὐκ ἐν μετοχαῖς
ἔστι χρῆσθαι, καὶ τὰ ὅμοια.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΖ. 155

Σύνθετα ἐκ τοῦ ὁμο.

Ὅσα ἄν τις εἴποι ἐκ τοῦ ὁμο σύνθετα, ὁμόσπον-
δος, ὁμόσιτος, ὁμοήθης, ὁμότροπος, ὁμόδουλος, ὁμό-
νους, ὁμόφωνος, ὁμόγλωττος, ὁμοτράπεζος, ὁμόφυλος,
ὁμόδημος, ὁμωρόφιος, ὁμότιμος, ὁμότεχνος, ὁμόσκη-
νος, ὁμοδίαιτος, ὁμογνώμων, ὁμομήτριος, ὁμοπάτριος,
ὁμώνυμος, ὁμόχρους, ὁμόψηφος, ὁμοβώμιος, ὁμομή-
τωρ, ὁμοπάτωρ, ὁμογενὴς, ὁμόγονος, ὁμόειδος, *ὁμο- 156
θυμαδὸν, ὁμολογία. ὁ δὲ ὁμόλογος καὶ βίαιον καὶ
εὐτελές. ὁμότιτθον δὲ Δείναρχος εἴρηκε. καὶ Πλά-
των ὁμότροπον καὶ ὁμόζυγα εἶπε. καὶ Θουκυδίδης
ὁμόσκευον. καὶ ὁμόδοξον ἂν εἴποις, Πλάτωνος εἰπόν-
τος ὁμοδοξίαν. οἱ δ' ὁμογάλακτες ἴδιον τῶν Ἀττι-
κῶν. ὁμοερκὲς δὲ σκληρὸν παρὰ Σόλωνι. ὁμοπτέρους
δὲ τοὺς ὁμοτρίχους εἰπόντος Εὐριπίδου, Στράττις
τοὺς ὁμήλικας εἴρηκεν ὁμοπτέρους.

*Ἐκ τοῦ συν. 157

Προάγεται δὲ ἐκ τοῦ συν τάδε σύνθετα. σύλλο-
γος, σύνθετος, σύνοδος, σύγκλητος, συνεκκλησιαστὴς,
σύμβουλος, σύσσιτος, συσσιτία, συμπότης, συλλογεὺς,
συστρατιώτης, σύνεδρος, σύσκηνος, συστράτηγος, σύμ-
ψηφος, σύντροφος, συντράπεζος, συνεραστὴς, σύμ-
πλους, συνεργὸς, συγγενὴς, συναγωνιστὴς, συντελὴς,
συμμελὴς, συσπένδων, συνωμότης, συμπρέσβεις, *συνί- 158
στορες, συνομνύμενος, συνθεατὴς, σύνορος, συμβιοὺς,
συνάρχων, σύνθηρος, συνιππεὺς, συνωρὶς, συγγεωρ-
γὸς, συγκυνηγέτης, συγκλέπτης, συμπαραστάτης, συν-
οδοιπόρος, σύμβιος. συστρατιώτης, συστασιώτης, σύ-
ζυξ, συμμορίτης, καὶ τὰ ὅμοια. καὶ σύστασις, συμμε-
τρία, συμφωνία, συναυλία, σύγχυσις ὅρκων. συνθεά-
τριαν δὲ, καὶ συλληστρίαν, καὶ σύγκοιτον, Ἀριστοφά-
νης εἶπεν. *εἴρηκε δὲ καὶ συστάδας ἀμπέλους, καὶ 159
σύμποδα, καὶ συνθήκην. εἴη δ' ἂν ἐκ τούτων καὶ

συντυχία. Πλάτων δὲ συμμαθητὰς ἔφη, καὶ σύνοφιν οἰκειότητος. Εὔπολις δὲ, συμβίωτοι, συμπάροικοι, καὶ συνήλικες εἶπε. Δείναρχος δὲ καὶ συνιεροποιὸν, καὶ συμπρύτανιν, καὶ συμβουλευτήν. ἡ δὲ κωμῳδία καὶ συγκηδεστήν. Τὰ δ' ἐκ τούτων παραγόμενα ῥήματα, ἢ πράγματα, ἢ ἐπιῤῥήματα, ῥᾴδιον ἂν εἴη τῷ βουλομένῳ λέγειν.

160 *Ἐκ τοῦ ἡμι.

Ἐκ δὲ τοῦ ἡμι τάδε τὰ ὀνόματα, ἡμιμανὴς, ἡμιμαθὴς, ἡμίμεστον, ἡμίπλεων, ἡμιπλήρωτος, ἡμιδεὲς, ἡμιμέδιμνος, ἡμιμόχθηρος, ἡμίτομον, ἡμίβρωτον, ἡμίδραχμον, ἡμιοβόλιον, ἡμίεκτον. καὶ ἡμιεκτέον Ἀριστοφάνης. ἡμιχοίνικον, ἡμιγενὲς, ἡμίονος, ἡμίεργον, ἡμιτελὲς, ἡμιποίητον, ἡμίθραυστον, ἡμίφαυστον, ἡμίφρακτον, ἡμίφλεκτον, ἡμίοπτα, ἡμίεφθα, ἡμιτέλεστα, ἡμίβρωτα, ἡμίκρανα, ἡμιμόριον, ἡμιθνὴς, ἡμιμέθυσος,
161 ἡμιτυμπάνιστος, *ἡμιτάλαντον, ἡμίγυμνος, ἡμίθεος, ἡμικλήριον. ἡμίλουτοι δὲ Κρατῖνος εἴρηκε, καὶ Φιλύλλιος ἡμίπλεκτον. καὶ Κράτης, ἡμιμάσσητον, καὶ ἡμιφωσσόνιον Ἀριστοφάνης. καὶ ἡμίοπον αὐλὸν Αἰσχύλος. καὶ ἡμίκακον δὲ Εὐκλείδης λέγει καὶ Σοφοκλῆς. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ ἡμικάκως. καὶ Δείναρχος ἡμιπόδιον. ἡμιχρύσους δὲ Ἀναξανδρίδης. τὸ μέντοι Μενάνδρου ἡμιφυὲς καὶ ἡμίγραφον ἀνεκτά. τὸ δὲ ἡμιλάσταυρον παμπόνηρον.

162 *Ἐκ τοῦ παν.

Τὰ μέντοι ἐκ τοῦ παν σύνθετα, πάγκαλος, πάγκακος, πανοῦργος, πάνδημος. καὶ παγκάλως, καὶ παγκάκως. καὶ ὡς Πλάτων, παγκάλη, πάγκαλον, παμπάλαιον, πάμμεγα, παμμέγεθες, παμπληθὲς, πάμπολυ, πάμμηκες, παμποίκιλον, παντοδαπὸν, παντοῖον, παναρμόνιον, πανσέληνος, παναγὲς, πανώλης, πάντολμος, παμμίαρον, παμπόνηρον, πάνσοφον, παντελὲς, πάνδεινον, πάνδηλον. καὶ τὰ Θουκυδίδου, πανωλε-

θρία, πανδημεί, πανσυδίη. γράφεται δὲ καὶ πανσυδί. * πανοικεσία, πανσυδία, πανδαισία. καὶ τὰ Πλάτωνος, 163
παμπλούσιος, πάνσμικρος, πάμμικρος, παντοπώλιον. εἴποις δ' ἂν καὶ παγγενῆ, πανστρατιᾷ, παναισχὲς, παμπρασία. Ἀντιφῶν δὲ καὶ ἐξηλᾶσθαι πανοικεσίᾳ. πανθοινία, παγκαρπία, πανοπλία. πανήμερος, πάννυχος. τοῦτον δὲ καὶ πανεύφρονα Κρατῖνος καλεῖ. πανδοκεὺς, πανδοκεύτρια. καὶ ὡς Κρατῖνος, παναγάθη. καὶ Ἀριστοφάνης, πάγκυφος ἐλαία. καὶ Παναθήναια δὲ, καὶ Πανιώνια, καὶ Παναιτώλια, καὶ Παμβοιώτια, καὶ Πάνδεια, καὶ Πανώνια, καὶ τὰ ὅμοια.

*Ἐκ τοῦ παλιν. 164

Ἐκ δὲ τοῦ πάλιν, παλίμβολος, παλίμπρατος, παλιγκάπηλος, παλίντροπος, παλίγκοτος. ὥσπερ δὲ τὸ παλίνορσος ποιητικὸν, οὕτω καὶ τὸ παλιντράπελος βίαιον, καὶ τὸ παλίντονον. Δείναρχος δὲ παλιμπροδότης εἶπε. παλίμπηγα δὲ οἱ κωμικοὶ τὰ παλαιὰ καττύματα, καὶ παλινδορία. καὶ παλίνδικον, τὸν πολλάκις δικαζόμενον. καὶ παλίγγλωσσον, τὸν κακόφημον.

*Ἐκ τοῦ τρι. 165

Ἐκ δὲ τοῦ τρι, τριπλοῦν, τρίδραχμον, τρίμνουν, τριτάλαντον. τριστάτηρος χλαμὺς, τριτημόριον, τρικόλυβον. τριστάτης ἐν χορῷ, τρίδουλος, τριτόστατος, τριμίτιον, τριταγωνιστὴς, τριήρης, τρίπολος γῆ. τρίκλυστος δὲ Ἀριστοφάνης λέγει. τρισκατάπτυστος, τριττυάρχης, τρίπαλαι. τὸ γὰρ τριπέρυσιν ἠρέμα φορτικόν. τρισκακοδαίμων, καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

*Ἐκ τοῦ φιλο. 166

Ἐκ δὲ τοῦ φιλο τάδε σύνθετα, φιλόπολις, φιλόδημος, φιλοστρατιώτης, φιλοπροσήγορος, φιλόνεικος, φιλόσοφος, φιλόκαλος, φιλεταῖρος, φιλοβάρβαρος, φιλέλλην, φιλολόγος, φιλήκοος, φιλαθήναιος, φιλοχρήματος, φιλόχρυσος, φιλάργυρος, φίλοινος, φιλο-

πότης, φιλόδικος, φιλόθεος, φιλαλήθης, φιλοπράγμων, φιλοπόλεμος, φιλαίτιος, φιλοκίνδυνος, φίλεργος, φιλαναλώτης, φιλοτύραννος, φιλολοίδορος. φιλόγελως,
167 φιλάνθρωπος. *φιλοκερδής, φιλόδωρος, φιλόπαις, φιλότεκνος, φιλόστοργος, φιλόμουσος, φιλοσώματος, φιλόψυχος, φιλόξενος, φιλόπλουτος, φίλυπνος, φιλόληπτος, φιλοκυνηγέτης, φιλογεωργὸς, φιλοχωρῶν, καὶ φιλοχωρία. ἴσως καὶ φιλόχωρος, φιλοτεχνία, φιλότεχνος. Ἀριστοφάνης δὲ, φιλοκηδῆ λόγον. Ἀριστομένης δὲ ὁ κωμικὸς, φιλακόλουθος ἄρχεται. φιλοδοξία.
168 ἐκ δ' αὐτῆς ὁ φιλόδοξος. *ἔλεγον δὲ οἱ ποιηταὶ καὶ φιλόστροφον, τὸν εὐμετάβολον. Δείναρχος δὲ καὶ φιλοπόνηρον, ἢ ὡς Φιλωνίδης, φιλομόχθηρον. ἐπὶ δὲ τῆς τελευτῆς ὄνομα ὁ θεόφιλος, τὸ φιλεῖν ἔχει. ὁ δὲ γυναικοφιλὴς ἐν ταῖς Πολυζήλου Μουσῶν γοναῖς οὐ πάνυ ἀνεκτόν. φιλαπόδημος, φιλοσκώμμων, φιλεγκλήμων, φίλερις. Ἄλεξις δὲ καὶ φιλεριστὴν εἶπε. φιλόθηρος, φιλογύνης, φιλαπεχθήμων, φιλοθεάμων, ὃν καὶ φιλοθεωρὸν Ἄλεξις εἶπε. φιλοικτίρμων, φιλόκυβος, φίλιππος, φιλοφροσύνη. τάχα καὶ φιλόφρων ἀπ' αὐτῆς.

169 *Ἐκ τοῦ κακο.

Τὰ μέντοι ἐκ τοῦ κακο σύνθετα, κακοδαίμων, κακοῦργος, κακολόγος, κακήγορος, κακοπράγμων, ὡς Ὑπερίδης. κακόβιος, κακόβουλος, κακόνους, ὡς Ἀντιφῶν, κακοφροσύνη. καὶ ἐκ τούτου ἂν εἴη ὁ κακόφρων, καὶ κακὸς, καὶ κακῶς ἀπόλοιτο.

170 *Ἐκ τοῦ πολυ.

Ἐκ δὲ τοῦ πολυ τάδε σύνθετα, πολυπράγμων, πολυλόγος, πολυήκοος, πολυθεάμων, πολύφωνος, πολυμελής, πολύχειρ, πολύγλωσσος, πολύγλωττος, πολύφημος, πολύτροπος, πολύπονος, πολυπλάνητος, πολυπόρευτος, πολύνους. πολυπρόσωπος, πολυχρήματος, πολύχρυσος, πολύῤῥους, πολυσώματος, πολυΐστωρ,

πολυκτήμων, πολυάργυρος, *πολύχαλκος, πολύπορος, 171
πολύοινος, πολύσιτος, πολυπότης, πολυάνθρωπος, πολυπρόβατος, πολυθρέμμων, πολύδουλος, πολύανδρος, πολυγύνης, πολύπαις, πολύπους, πολυάδελφος, πολύθυρος, πολύδενδρος, πολύϋλος, πολύϋδρος, πολύξυλος, πολυσκάμμων, πολυτελής, πολύτιμος, πολυειδής, πολυγένης, πολύμορφος, πολυανθής, πολυσχήμων.

*Ἐκ τοῦ μισο. 172

Ἐκ δὲ τοῦ μισο, μισόδημος, μισόπολις, μισολόγος, μισοπόνηρος, μίσεργος, μισάνθρωπος, μισόθεος, μισογύνης, μισότεκνος, μίσιππος, μισόθηρος, μισοφίλιππος, μισαλέξανδρος, μισαθήναιος, μισοτύραννος, μισέταιρος, μισοπροσήγορος, μισόξενος, μισοβάρβαρος, μισέλλην, μισαπόδημος, μισοπέρσης, ὡς Ξενοφῶν, καὶ τὰ ὅμοια.

*Ἐκ τοῦ μεγαλο. 173

Ἐκ δὲ τοῦ μεγαλο, μεγαλοπράγμων, μεγαλήγορος, μεγαλουργὸς, μεγαλόμισθος, μεγαλογνώμων, μεγαλόψυχος, μεγαλόθυμος, μεγαλότολμος, μεγαλόφωνος, μεγαλοπολίτης, μεγαλόπλουτος, μεγαλόδωρος, μεγάλαυχος, μεγαλόφρων, καὶ τὰ ὅμοια.

*Ἐκ τοῦ ἰσο. 174

Ἐκ δὲ τοῦ ἰσο τάδε σύνθετα, ἰσόνομος, ἰσοτελής, ἰσότιμος, ἰσοπολίτης, ἰσοπολιτεία, ἰσήγορος, ἰσηγορία, ἰσοστάσιον, ἰσομέτρητον, ἰσοπληθὲς, ἰσόμηκες, ἰσομέγεθες, ἰσοχειλὲς, ἰσόπεδον, ἰσάριθμον, ἰσονομία, ἰσομοιρία, ἰσοκρατία, ἰσοπαλεῖς, ἰσοκρατεῖς, ἰσόψηφοι, ἰσόδρομοι, ἰσοζυγές. Ἄρχιππος δὲ ὁ κωμικὸς καὶ τὸ ἰσόχρυσον εἴρηκε. τὸ δὲ ἰσοθάνατον Σοφοκλέους εἰπόντος ἐν Κρεούσῃ οὐ πάνυ ἀνεκτόν.

*Περὶ τῶν ὁμοίων τῷ σχήματι. 175

Τάδε μέντοι ὅμοια τῷ σχήματι τῆς λέξεως, οὐ σημαίνοντα μὲν ταυτὸν, ἐοικότα δὲ τῇ ἰδέᾳ, καταλο-

γάδην λέγειν, λογάδην ἀθροίζειν, ἀριστίνδην ἐκλέγειν, πλουτίνδην καταλέγειν, ἀναβάδην καθίζειν, ἀποτάδην τρέχειν, συλλήβδην εἰπεῖν, ὀρθοστάδην μάχεσθαι, ἔδδην ἐσθίειν, κρύβδην πράττειν, σποράδην ἑστάναι, φοράδην κομίζεσθαι, ἀνέδην παραινεῖν, χύδην δαπανᾶν, σχέδην ἐλαύνειν, ἀγχιστίνδην γαμεῖν. τὸ γὰρ φυράδην καὶ ῥύδην οὐκ οἶδα εἰ ἀνεκτά.

176 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΗ.

Περὶ ὀνομάτων ἀδικημάτων.

Καὶ τάδε ἄλλα τοῦ αὐτοῦ σχήματος, προβολὴ ἀδικήματος, καταβολὴ πυρετοῦ, συμβολὴ στρατοπέδου, διαβολὴ κακουργήματος, ἐπιβολὴ τολμήματος, ἐπιβολὴ ζημίας, ἀναβολὴ πράγματος, ἐμβολὴ στρατοῦ, ἐκβολὴ λόγου, παραβολὴ πράγματος, ἐμβολὴ ἀγωγίμων, ὑπερ-
177 βολὴ δαπανημάτων, μεταβολὴ κακῶν. *Ὡσαύτως καὶ τάδε, στεφάνων ἀνάῤῥησις, ἀναγόρευσις τιμῶν, κηρυγμάτων. στάσις εἰκόνων, ἀνακήρυξις ἀθλητῶν, εἰσήγησις ψηφισμάτων, βούλησις ἀνδρῶν, εὕρεσις χρησμῶν, προαίρεσις βίου, πρόκλησις ἐν δίκῃ, κατάστασις ἀρχῆς, λῆξις δίκης, παραίτησις τιμωρίας, ἀντίδοσις οὐσίας, λιπάρησις πρέσβεων, ἐξεγγύησις ὀφείλοντος,
178 ἀμφισβήτησις ἐπικλήρου, *μίσθωσις οἴκου, ἔντευξις ἀνδρὸς, ἔκτισις δίκης, ἀπόδρασις στρατιᾶς, ἀπόβασις ἐκ νεῶν, σύνθεσις ῥημάτων, φάσις ἐγκλημάτων, ἀνάπαυσις καμάτων, ἔνδειξις ἀδικήματος, ἐκποίησις τέκνων, ἴασις νόσων, ὑπόσχεσις χάριτος, ἀγανάκτησις γνώμης, ἐπιτήδευσις σοφίας, ἀπόστασις ὑπηκόων, σύγχυσις πολιτείας, εὕρεσις πραγμάτων, ὄψις χρωμάτων, ἐγχείρησις τόλμης, κρᾶσις ὡρῶν, τέρψις ἀκοῆς,
179 σκέψις δήμου, *σχέσις ἀψῖδος, ἕξις ὅπλων. βούλησις φόνου, μέλλησις πράξεων, μήνυσις ἀδικημάτων, σύλληψις χρημάτων, ανασύνταξις φόρων, ἀπόλαυσις τύχης, μέμψις γνώμης, αἵρεσις φρουρίου, ἀπόφευξις ἀποστασίου, καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα. Καὶ τάδε ὁμοίου σχήματος, δεῖγμα, ἔνδειγμα, βούλημα, βούλευμα, νό-

μισμα, μίμημα, θέαμα, βάδισμα, τόξευμα, παράδειγμα,
τόλμημα, φρόνημα, κίνημα, τίμημα, * πρόστιμα, ἀξίω- 180
μα, πλάσμα, παῖσμα, θαῦμα, οἴκημα, κῦμα, νᾶμα,
δόγμα, ἐπανόρθωμα, εὕρεμα, ἐρύθρημα, θήραμα, γνῶ-
μα, συκοφάντημα, αἰσίωμα, ἐναντίωμα, πλεονέκτημα,
ἐλάττωμα, ἀγνόημα, κήρυγμα, τραῦμα, βλῆμα, ἀτύ-
χημα, νόσημα, ἀῤῥώστημα, σύνθημα, ἐπιτήδευμα, ἐπι-
θύμημα, παρανόμημα, πλήρωμα, κακούργημα, λῆμμα,
ψεῦσμα, σόφισμα, ἵδρυμα, ἀσέβημα, τοιχωρύχημα,
ἀναισχύντημα, * ἐπιχείρημα, ἐγχείρημα, λοιδόρημα, 181
ἔρμα, μάντευμα, ἐπιτέλεσμα, δίδαγμα, φρύαγμα, καύ-
χημα, αὔχημα, ἀλαζόνευμα, αὔλημα, πάθημα, καῦμα,
φλέγμα, σχῆμα, ζῶσμα, ζεῦγμα, ἄσκημα, βλέμμα, ὄμμα,
ἄσθμα, πνεῦμα, νεωτέρισμα, νεανίευμα, στηλίτευμα,
ἐπιτείχισμα, μηχάνημα, μεσεγγύημα, καλλώπισμα, στε-
φάνωμα, πέμμα, ἀγώνισμα, γέννημα, παίδευμα, θρέμ-
μα, μάθημα, μνῆμα, ὑπόμνημα, * γεώργημα, λοιδό- 182
ρημα, πλέγμα, ἔγκλημα, θέαμα, ἄκουσμα, ὑπόδημα,
οἰκοδόμημα, ῥῆγμα, πρόσπταισμα, ἐπίπταισμα, στρέμ-
μα, ἀνάθημα, κινδύνευμα, βάδισμα, εὐεργέτημα, κοι-
νώνημα, ἐρώτημα, πλήρωμα, σκαιώρημα, σύγγραμμα,
χαράκωμα, ἔδεσμα, βρῶμα, πῶμα, πόμα, ἄρτυμα, ἥδυ-
σμα, τόρευμα, πονήρευμα, ᾆσμα, ὀδύρματα, θυρώμα-
τα, αἰκίσματα, παίσματα, * πλάσματα, ἀργυρώματα, 183
βρώματα, θύματα, συχνάσματα, βλάμματα, περιτρίμ-
ματα, παιπάλημα, κάττυμα, ὅπλισμα, κολύματα, πεί-
σματα, ὡς Δημοσθένης, ζητήματα. ἀμφισβητήματα
καὶ πλήρης ἡ συνήθεια τῶν τοιούτων. δόξασμα δὲ
Πλάτων εἶπε καὶ ἀποβλάστημα, Ἀντιφῶν δὲ ἐπιθύ-
μημα. δικαίωμα, φρύαγμα, βάμμα. τὸ δὲ κῶμα, ἡ νό-
σος, ὅπερ ἐπὶ τῆς καρηβαρίας λέγουσι τῆς ῥεπούσης
εἰς ὕπνον, οὐκ ἐπαινῶ, ὥσπερ οὐδὲ τὸ δράμημα, οὐ-
δὲ τὸ κόκκυμα, οὐδὲ τὸ παρ' Ὑπερίδῃ ἀναισχύντημα.

184 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ.

Περὶ ἀναφυγῆς.

Ταυτὸν δ' ἐστὶν ἀναφυγὴ, ἀποφυγὴ, ἀναφορὰ, ἀναχώρησις, ἀποστροφὴ, ἀποφεύγειν, ἀναφεύγειν, ἀναφυγεῖν, ἀνενεγκεῖν, ἀναχωρῆσαι, ἐπαναχωρῆσαι. καὶ ἀναθέσθαι δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.

185 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ.

Περὶ τοῦ τρυφᾶν.

Ὡσαύτως ταυτόν ἐστι τρυφᾶν, ἡδυπαθεῖν, θρύπτεσθαι, ἀνατετρύφθαι, ἐκδεδιῃτῆσθαι, ἐκδιῃτῆσθαι, χλιδᾶν. τὸ δὲ θερμερύνεσθαι καὶ κιχλιδιᾶν κωμικὰ μὲν, ἐμοὶ δὲ οὐκ ἀρεστά. καὶ τὸ ἐσκιατροφῆσθαι δὲ βίαιον, ἔλθοι δ' ἂν εἰς χρῆσιν βιαζομένῳ. Καὶ τὰ πράγματα, τρυφὴ, ἡδυπάθεια, θρύψις, ἐκδιαίτησις, χλιδὴ, σκιατροφία. οἱ δὲ ἐσκιατραφημένοι, σκιατραφίαι καλοῦνται. καὶ μετοχαὶ δὲ ἀπὸ πάντων. ὄνομα δὲ ἀπ' οὐδενὸς, ὅτι μὴ χλιδανός. τάχα καὶ ὁ θρυπτικός. ἐπίῤῥημα δὲ θρυπτικῶς, καὶ ἐκδεδιῃτημένως, φαῦλον δὲ τὸ ἐσκιατροφημένως, βίαιον δὲ τὸ χλιδανῶς.

186 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ.

Περὶ δωρεᾶς.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δὲ λέγοιτ' ἂν, δωρεὰ, τιμὴ, ἆθλον, γέρας, μισθὸς, ἐπίχειρα. ἰδίως δὲ ἰατρῷ μὲν, σῶστρα, σωτήρια, καὶ ἰατρεῖα. τῷ δὲ παιδεύοντι, διδασκάλια, δίδακτρα. τῷ δὲ στρατιώτῃ, ἀριστεῖα, ἐπινίκια, νικητήρια. ὡς τῷ ἀθλητῇ ἴσως ἆθλα. καὶ χειροτέχνῃ, ἐπίχειρα. καὶ ἀγγέλῳ, εὐαγγέλια. καὶ τῷ φέ-
187 ροντι, κόμιστρα. ὡς εὐεργέτῃ, χαριστήρια. *καὶ τῷ μηνύσαντι, μήνυτρα. καὶ τροφεῖ, θρέπτρα. λέγοις δ' ἂν, δωρεῖσθαι, τιμᾶν, γεραίρειν. Ξενοφῶν δὲ καὶ ἐπιγεραίρειν εἶπεν. Ἐπὶ δὲ τούτων λέγοιτ' ἂν καὶ τὸ ἀμείβεσθαι. ἀμφίβολος δὲ ἡ ἀμοιβή. ἔστι μὲν γὰρ παρ'

Ἀρχιλόχῳ, καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ὀρέστῃ. τὸ δὲ παρ' Ὁμήρῳ,

σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς,

καὶ παρὰ Πλάτωνι ἐν Συμποσίῳ, ὡς ἀσαφές.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ. 188

Περὶ τοῦ ἐπ' ἀφροδισίοις μαινομένου.

Ὁ δ' ἐπ' ἀφροδισίοις μαινόμενος, λάγνης ἂν καὶ λάγνος ῥηθείη, λαγνίστατος, λαγνεύων, εἰς ἀφροδίτην νοσῶν, ἀσελγαίνων, ἀκολασταίνων, πορνοβοσκῶν, πορνοβοσκοῖς συνών, ἑταιριζόμενος. οὕτω γὰρ οἱ κωμικοὶ ὀνομάζουσι τὸν περὶ τὰς ἑταίρας ἔχοντα. εἰς ἡδονὰς ἐκκεχυμένος, γυναιμανής, ἑταίραις συμβιοὺς, ἑταιριστής, περὶ τὰς τῶν ἑταιρῶν θύρας κεκυλινδημένος, μάχλος, ὀργῶν. ἐν οἰκήματι ζῶν, ἐν ματρυλλίοις, ἐν ἀσωτίοις, ἐν κασαυρίοις, εἰ μὴ σφόδρα ποιητικόν. *λέγοιτο δ' ἂν καὶ δύσερως, καὶ ὁ δυσερωτικὸς, καὶ 189 ὁ δυσερωτιῶν. καὶ ἐρωτομανῶν, καὶ ὁ ἐρωτομανὴς καὶ ὁ θρήνερως, καὶ ὁ μισήνερως. καὶ μισητὸν δὲ τοῦτον οἱ κωμικοὶ καλοῦσι. καὶ μισητὴν, τὴν μάχλον. ταύτην δὲ οὐχ ἑταίραν μόνον, ἀλλὰ καὶ πόρνην, καὶ χαμαιτύπην, καὶ ἀσελγῆ, καὶ ἀκόλαστον, καὶ ῥαδίαν, καὶ εὐχερῆ, καὶ πρόχειρον, καὶ μοιχεύτριαν. Τὸ δὲ πρᾶγμα, λαγνείαν, ἀσέλγειαν, ἀκολασίαν, εὐχέρειαν, ῥαστώνην, μαχλοσύνην, ἑταίρησιν, πορνείαν, μισητίαν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ. 190

Περὶ δωροδόκου ῥήτορος καὶ ἀδώρου.

Δωροδόκος ῥήτωρ, δεδωροδοκημένος, δεδεκασμένος, διεφθαρμένος, ἐπὶ μισθῷ λέγων, ἐπ' ἀργυρίῳ, ἐπὶ χρήμασι πολιτευόμενος, ἐπὶ τῆς τοῦ λαμβάνειν ὢν προαιρέσεως, πρὸς τοῦ διδόντος ὤν, παντὸς τοῦ διδόντος μισθοδοτούμενος, μισθαρνῶν, μισθοφορῶν, μισθοφόρος, μισθωτὸς, καταμισθοφορῶν, πρὸς ἀργύριον ῥέπων, πρὸς τὸ βαρῦνον, ὑποτιθεὶς τὴν χεῖρα

τοῖς λήμμασι, πεπραμένος, παλίμπρατος, ἔμμισθος.
191 τὴν φωνὴν πιπράσκων, ἀποδιδόμενος, *πωλῶν, ἀπεμπολῶν, ἀποκηρύττων, ἀπομισθῶν, κέρδει τὴν εὐδαιμονίαν μετρεῖν, φιλοκερδής, αἰσχροκερδής. Καὶ τὰ πράγματα δῆλα. οἷον, δωροδοκία, δεκασμός, διαφθορά, μισθαρνία, μισθοφορία, πρᾶσις, ἀπόδοσις, μισθοδοσία, ἀπεμπόλησις, φιλοκερδία, αἰσχροκέρδεια. Ὁ δὲ ἐναντίος, ἄδωρος, ἀδωροδόκητος, ἀδέκαστος, ἀμίσθωτος, ἀδιάφθορος, ἀνάργυρος, ἄπρατος, ἐλεύθερος, κρείττων λημμάτων, ἀντιβλέπων πρὸς ἀργύριον, οὐ καθελκόμενος ὑπὸ λήμματος, οὐ βαρυνόμενος.

192 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ.

Περὶ τοῦ ἀναιρεῖν.

Ταυτὸν δέ ἐστιν ἀναιρεῖν, φονεύειν, κτείνειν, ἀποκτείνειν, ἀποκτιννύειν, ἀποκτιννύναι, σφάττειν, ἀποσφάττειν, δολοφονεῖν, μιαιφονεῖν. Θουκυδίδης δὲ καὶ ἔσφαζεν εἶπεν. ἀποχρᾶσθαι, διαχρᾶσθαι, καὶ τὰ ὅμοια. Τὰ δὲ ὀνόματα, ἀνδροφόνος, φονεύς, φονικός, σφαγεύς, μιαιφόνος, καὶ τὰ ὅμοια. Ἀπὸ δὲ τούτων καὶ μετοχαί. σφαγεὺς μέντοι παρὰ Σοφοκλεῖ καὶ τὸ ξίφος. Τὰ δὲ πράγματα, ἀναίρεσις, φόνος, σφαγή, μιαιφονία, ἀνδροφονία. ἐπίῤῥημα δὲ μόνον φονικῶς.

193 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ.

Περὶ τοῦ ἄφνω.

Ταυτὸν δέ ἐστιν ἄφνω, ἐξαίφνης, ἐξαπίνης, αἰφνίδιον, ἐξαπίναιον, ἐξαπιναίως. χρηστέον δ' ἐπὶ τούτου καὶ τῷ ἀπροσδοκήτως. τάχα δὲ καὶ τῷ ἀνελπίστως, καὶ ἐξ ἀπροσδοκήτου, καὶ ἀνελπίστου.

194 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μϛ.

Περὶ τοῦ ὑποχωρεῖν.

Ταυτόν ἐστιν ὑποχωρεῖν, ἐκχωρεῖν, ὑπαπιέναι, ὑπαλλάττεσθαι, ὑπεξιέναι, ὑπαφίστασθαι, ὑπεξίστα-

σθαι, ἐκκλέπτειν ἑαυτὸν, καὶ ὑποκλέπτειν ἑαυτούς. τάχα δ' ἂν εἰς κοινὸν συντελεῖ καὶ τὸ σπείρεσθαι, διασπείρεσθαι, διασκεδάννυσθαι. ἢ ὡς Ξενοφῶν, διασκίδνασθαι, ἢ διαπεφορῆσθαι, ὡς Κριτίας.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ. 195

Περὶ τοῦ ὑπεκτίθεσθαι.

Καὶ ὑπεκτίθεσθαι δὲ ἑαυτὸν, ἢ τὰ ἑαυτοῦ, καὶ τὸ αὐτῶν μέρος, ὅσον ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς, τὸ κατ' αὐτοὺς, τὸ ἐπ' αὐτοὺς ἧκον, τὸ ἐπ' αὐτοῖς. καὶ Κριτίας δέ πού φησιν, ἐπὶ τόδε; ἐπὶ τὸ χρηστοὺς εἶναι, καὶ τὰ ὅμοια.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΗ. 196

Περὶ οὐσίας.

Ἐρεῖς δὲ, οὐσία, κλῆρος, κτῆσις, περιουσία, πλοῦτος, βίος, χρήματα, εὐχρηματία, πολυχρηματία, εὐκτημοσύνη, πολυκτημοσύνη. κτήματα, ἐπικαρπία, τὰ ὑπάρχοντα, τὰ ὄντα. εὔκληρος, βαθύκληρος, πολυκτήμων, πλούσιος, βαθύπλουτος, πολυχρήματος. καὶ εὔβιον, ὡς Ἀντιφῶν φησι, καὶ εὔβιος. Πλάτων δὲ καὶ εὐχρημονεῖν τὸ πλουτεῖν, καὶ ἀχρημονεῖν τὸ πένεσθαι εἶπε. τοῦτο δὲ καὶ ἀπορεῖν, καὶ πτωχεύειν, μισθαρνεῖν, θητεύειν, ἀγείρειν, προσαιτεῖν. *Ταυτὸν δὲ 197
καὶ ὁ πένης, ἄπορος, ἀχρήματος, ἀκτήμων, ἄκληρος, ἐνδεῶς πράττων, ἀπόρως πράττων, ἐν πενίᾳ καθεστηκὼς, σπανίζων. ἐξ ὧν καὶ πενία, ἀκληρία, ἀπορία, ἀχρημοσύνη, ἀχρηματία, ἀκτημοσύνη, σπάνις, ἔνδεια, ἔκδεια, ἐπίλειψις. Ἰδίως δὲ, τοὺς μὲν πλουσίους, καὶ τοὺς παχεῖς, καὶ τοὺς ἐνδόξους, καὶ τοὺς βελτίους, καὶ τοὺς ὀλίγους, καὶ τοὺς χρηστοὺς, καὶ τοὺς ἱππέας ὠνόμαζον, τοὺς δὲ πένητας, τοὺς πολλοὺς, τοὺς δημοτικοὺς, τὸν δῆμον. ἔνιοι δὲ πένητα, τὸν πτωχὸν, καὶ πτωχείαν, τὴν πενίαν. οἱ δὲ τὸν οὕτω πράττοντα, καὶ γυμνὸν, καὶ πρῖνον ὠνόμαζον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ.

Περὶ ἐξόρων πόλεων.

198 Ἐξόρους δὲ ἐρεῖς, ἐξορίους, ὑπερορίους. ἔκδημος, ἀπόδημος, διαπόντιος, ἐπιστολιμαῖος, καὶ ἀλλόφυλος. καὶ κατ' αἰτιατικὴν πληθυντικὴν τὰ αὐτά, οἷον, ἀλλοφύλους ἄνδρας τε καὶ δυνάμεις, καὶ πολέμους, καὶ τὰ ὅμοια.

199 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν.

Περὶ γέλωτος καὶ τοῦ κλαίειν.

Γέλως ἐρεῖς, καὶ μειδιασμὸς, καὶ μειδίασμα, καὶ
μειδίασις, φαιδρότης ὀφθαλμῶν, ἄνεσις προσώπου,
καγχασμός. καὶ ἑτέρας χρείας, χλευασμὸς, χλευασία,
κατάγελως. γελᾶν, μειδιᾶν, ὑπομειδιᾶν, ἐπιμειδιᾶν,
ἀνιέναι τὸ πρόσωπον, φαιδρύνεσθαι τὼ ὀφθαλμώ,
καγχάζειν, χλευάζειν, ἐπιχλευάζειν, καταχλευάζειν, ἐκ-
χλευάζειν, καταγελᾶν, ἐπεγγελᾶν, ἐπιγελᾶν, πλατὺς γέ-
200 λως, Σαρδώνιος γέλως, ἔκγελως. *παρὰ Πλάτωνι, γε-
λαστικός. οὕτω γὰρ ὁρίζονται τὸν ἄνθρωπον, ὅτι μό-
νος ἐξ ἁπάντων τῶν ζώων γελᾷ. χλευαστικὸς, κατα-
χλευαστικὸς, καταγελαστικῶς, χλευαστικῶς. οὐ γὰρ ἂν
προσαίμην ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐπιῤῥήματα. Τάχα δ' ἂν
εἴη τῆς αὐτῆς χρείας τὸ κατακωμᾶσθαι, κατειρωνεύε-
σθαι, διασύρειν, κωμῳδεῖν, τωθάζειν. εἴρων, κωμῳδι-
201 κὸς, τωθαστικός. *ὁ γὰρ γελοῖος, καὶ τὸ γελοιάζειν,
καὶ τὸ γελοίως, ἑτέρας ἐστὶ χρείας. ὥσπερ καὶ ὁ κα-
ταγέλαστος, καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς τὸ τῆς θαλάττης
γέλασμα. Κλαίειν δὲ ἐρεῖς, καὶ ἀποκλαίειν, καὶ μυ-
ρία ἄλλα. οἷον, δακρύειν, ἀποδακρύειν, κλαυθμυρίζε-
σθαι, θρηνεῖν, ὀδύρεσθαι, ἐποδύρεσθαι, ἀποδύρεσθαι,
δεινοπαθεῖν, οἰμώζειν, ὀλοφύρεσθαι, κατολοφύρεσθαι,
ποτνιᾶσθαι, οἰκτίζεσθαι. καὶ κλαυθμὸς, δάκρυον,
κλαυθμυρισμὸς, ὀδύρματα, θρῆνος, ὀλόφυρσις. οἶκτός
202 τε, καὶ οἰκτισμὸς, καὶ οἰμωγή. *τραχὺ δὲ ἡ ποτνίασις,
καὶ εὐτελὲς ἡ δεινοπάθεια. φιλόδακρυς δὲ, καὶ πολύ-

δακρυς, καὶ θρηνητικὸς, καὶ ὀδυρτικὸς, καὶ θρηνώδης, καὶ θρήνων ἔξαρχος, καὶ θρηνῳδὸς, ὃν καὶ θρῆνον ἐκάλουν. Ἐπιῤῥήματα δὲ οὐκ ἀπὸ πάντων, ἀλλὰ θρηνητικῶς. Εἴποις δ' ἂν, γυναικεῖον γένος ἐστὶ θρηνῶδες, καὶ φιλόθρηνον, καὶ φιλόδυρμον, καὶ θρηνητικόν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ. 203

Περὶ ὀνόματος.

Εἴποις δ' ἂν, ὄνομα, κλῆσις, προσηγορία, πρόσρημα, πρόσρησις, ἐπίκλησις, ἐπίκλην, ἐπωνυμία, ὀνομασία. Καὶ τὰ ἀπαρέμφατα, ὀνομάζειν, ἐπονομάζειν, καλεῖν, προσαγορεύειν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΒ. 204

Περὶ καιρίου καὶ ἀκαίρου.

Καίριον δὲ ἐρεῖς τὸ αὐτὸ καὶ εὔκαιρον, καὶ ἔγκαιρον, ἐπίκαιρον, ἐν καιρῷ, κατὰ καιρὸν, ἐπὶ καιροῦ, καιρίως, εὐκαίρως, ἐγκαίρως, ἐπικαίρως, εὐκαιρία, ὡς Πλάτων. καὶ τὰ ἐναντία, γνώριμα. ἄκαιρον, ἔξω καιροῦ, ἀκαιρία, ἀκαίρως. ἀπὸ δὲ τούτων, τὸ καιροφυλακεῖν, καὶ καραδοκεῖν ἔλεγον. Εἴποι δ' ἄν τις καὶ εὔστοχον, ἐπίσκοπον, ἐπιτευχὲς, ἐπιτυχὲς, εὐτυχὲς, ἀπλανὲς, ἀσφαλές. τάχα καὶ ἀστραβές. *ὡς 205 τὸ ἐναντίον, ἄσκοπον, ἄστοχον, ἀτυχὲς, δυστυχὲς, διημαρτημένον, ἐσφαλμένον. καὶ εὐστοχίαν δὲ ἐρεῖς, καὶ ἐπιτυχίαν, καὶ εὐτυχίαν. καὶ ἀστοχίαν, δυστυχίαν, καὶ διαμαρτίαν, ἀτυχίαν. οὐ γὰρ καὶ ἐπισκοπίαν. καὶ εὐστόχως, καὶ ἐπισκόπως, εὐτυχῶς, ἐπιτυχῶς, ἀπλανῶς, ἀσφαλῶς, ἀστραβῶς, ἀστόχως, ἀσκόπως, ἀτυχῶς, δυστυχῶς, διημαρτημένως, ἐσφαλμένως, σφαλερῶς, καὶ τὰ ὅμοια.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΓ. 206

Περὶ δήλου καὶ ἀδήλου.

Ἐρεῖς δὲ, δῆλον, καὶ ἔνδηλον, ἔκδηλον, ἐπίδηλον, πρόδηλον, προφανὲς, ἐκφανὲς, ἐπιφανὲς, περιφανὲς,

καταφανὲς, σαφὲς, γνώριμον, ἐληλεγμένον, πολυθρύλλητον, ἐκτεθρυλλημένον, τεθρυλλημένον. μυριόλεκτον, ὡς Ξενοφῶν. καὶ τὰ παραπλήσια. τὸ δὲ ἀρίδηλον, ποιητικόν. συνείη δ' ἂν εἰς ταυτὸν, ἔκπυστον, ἔκφαντον, ἔκφορον. καὶ τὸ ἐπίῤῥητον, ἐπιβόητον, περιβόη-
207 τον, κεκηρυγμένον. *Καὶ τὰ ἀπαρέμφατα, δηλῶσαι, ἐκφῆναι, σαφηνίσαι, γνωρίσαι, θρυλλῆσαι, κηρῦξαι, ἐκκηρῦξαι, ἐκλαλῆσαι, ἐκβοῆσαι, ἐκθρυλλῆσαι, ἐκθροῆσαι, ἐξαγορεῦσαι, ἐλέγξαι. τάχα δὲ καὶ διακαλύψαι, καὶ ἐκκαλύψαι, καὶ ἀποκαλύψαι. καὶ ἐνδήλως, προδήλως, ἐκδήλως, ἐπιδήλως. τὸ γὰρ καταδήλως, καὶ δήλως, εὐτελῆ. προφανῶς δὲ, καὶ ἐκφανῶς, καὶ καταφανῶς ἐρεῖς. περιφανῶς, γνωρίμως, σαφῶς, πεφασμένως, ἀπαρακαλύπτως, ἀνυποστόλως, πολυθρυλλήτως,
208 τεθρυλλημένως, *σκληρὸν γὰρ τὸ ἐκλελεγμένως, ἀλλὰ καὶ ἐπιῤῥήτως, ἐπιβοήτως, περιβοήτως, καὶ τὰ ὅμοια. τὸ δὲ κεκηρυγμένως, ἄηθες. ἐκ δὲ τῶν ἄλλων, ἀποκεκαλυμμένως. καὶ δήλωμα δὲ, καὶ δήλωσις, καὶ περιφάνεια, καὶ γνῶσις, καὶ σαφήνεια, καὶ θροῦς, ἔλεγχος. σκληρὸν γὰρ τὸ ἐπιβόημα. ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων ἢ οὐκ ἔστι πράγματα, ἢ ἄντικρυς ἄλλα δηλοῖ. Τάχα δ' ἂν τούτοις προσαρμόσαις, διαῤῥήδην, διαφάνδην,
209 ὁμολογημένως. *Τὰ δ' ἐναντία, ἄδηλον, ἀφανὲς, ἀσαφὲς, ἄγνωστον, ἀνέλεγκτον, ἀπόῤῥητον, ἀνέκπυστον, ἄφθεγκτον, σεσιγημένον, συνεσκιασμένον, ἀνέκφορον, ἐπικεκρυμμένον, κρυπτὸν, κρυπτόμενον, ἐπικρυπτόμενον, διακρυπτόμενον, ἀγνοούμενον, λανθάνον, συγκεκαλυμμένον. ὑπὸ παραπετάσματι. ἀφανίσαι δ' ἂν εἴποις, κρύψαι, κατακρύψαι, κατακρύψασθαι, ἐπικρύψασθαι, κατασιγάσαι, διακρύψασθαι, λαθεῖν, ἀγνοηθῆναι, συσκιάσαι, παρακαλύψασθαι, προκαλύψασθαι, ὑποστείλασθαι, παραπετάσασθαι, καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, ἀδήλως, ἀφανῶς, ἀσαφῶς, ἀγνώστως, ἀνελέγκτως, ἀῤῥήτως, ἀποῤῥήτως, κεκρυμμένως, λεληθότως, λανθανόντως, στεγανῶς. φορτικὸν δὲ τὸ σιγηλῶς. τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων σκληρὰ, ἢ εὐτελῆ.

---

*ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ Ζ. [1]

Ἰούλιος Πολυδεύκης

Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν.

Τὸν ταῦτα συντιθέντα τὰ βιβλία οὐ πολλοῖς ὡμιληκέναι μόνον ἐχρῆν ἐμμέτροις τε καὶ ἀμέτροις λόγοις, ὥσπερ ἂν εἴποι ὁ Πλάτων ἔν τε ποιήμασι καὶ χύδην„ ἀλλὰ προσθεῖναί τι αὐτοῖς καὶ συντάξεως σχῆμα, καὶ τὸ ἐν τοῖς ἀνομοίοις ὅμοιον. ἔτι δὲ καὶ ἀκρίβειάν τινα ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἔχειν, εἰς βασάνου κρίσιν. τοῦδε εἵνεκα οὐδὲ συνεργὸν ἐδυνάμην ἐπ᾽ αὐτὰ παραλαβεῖν οὐδένα. οὔτε γὰρ εἶχον ὅτῳ πιστεύσαιμι ἐοικότι, καὶ ἔδει πάντως ἑκάστῳ προσεῖναι τὸ ἐμοὶ [3] δοκοῦν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ἙΒΔΟΜΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. [2]

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α. 6

Περὶ τεχνῶν ἀγοραίων.

Καὶ μὴν ἐπί γε τῶν ἑξῆς τεχνῶν εἴποι ἄν τις, τέχναι βάναυσοι, τέχναι ἀγοραῖοι, ἀνελεύθεροι, ἀπειρόκαλοι, ἑδραῖοι, χειροτεχνικαὶ, χειρουργικαί. καὶ ὡς 1 Ξενοφῶν, βαναυσικαί. εἴποις δ' ἂν κατὰ Πλάτωνα καὶ δευτερουργοὺς τέχνας. χειροτεχνία, χειρουργία, βαναυσία, βαναυσουργία, χειροτεχνεῖν, χειρουργεῖν, βαναυσουργεῖν. χειροτέχνης, χειρουργὸς, βάναυσος, βαναυσουργὸς, ἑδραῖος. *Τὸ γὰρ ἀποχειρόβιωτος, καὶ 7 χειρῶναξ, καὶ χειρογάστωρ, καὶ χειροβοσκὸς καὶ χειροβάναυσος, ἧττον ἄν τις πρόσοιτο. Καὶ ὁμότεχνοι δὲ καὶ σύντεχνοι. Ἀριστοφάνης γὰρ ἐν Γηρυτάδῃ τούτῳ κέχρηται. καὶ ἀντίτεχνοι ἐρεῖς. ἀντιτέχνησις δὲ παρὰ Θουκυδίδῃ ἐφ' ἑτέρου εἴρηται. τοὺς δὲ βαναύσους καὶ ἐργαστῆρας κατὰ Ξενοφῶντα εἴποις. τοὺς μέντοι μὴ ἀκριβεῖς τεχνίτας, φαυλουργοὺς κατὰ Ἀριστοφάνην λέγε. Τὸ δὲ χειροτεχνηθὲν, χειροτέχνημα, χειρούργημα, τέχνημα, τέχνασμα, δημιούργημα, ποίημα, ἔργον, πλάσμα, κατασκεύασμα. Τέχναι δὲ, ἔμπυροι, καὶ ἄπυροι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β. 8

Περὶ τῶν ἐκ τοῦ πιπράσκειν ὀνομάτων.

Αἱ μὲν ἐκ τοῦ πωλεῖν, πιπράσκειν, ἀποδίδοσθαι, μεταβάλλειν, ἀμείβειν, ἀντικαταλλάττεσθαι, καπηλεύειν, ἀποκηρύττειν, ἐμπωλεῖν. ποιοῦσι δὲ ὀνόματα, πωλητὰς, πρατῆρας, μεταβολέας, καπήλους. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων σκληρά. Ἰσαῖος δὲ καὶ Ὑπερίδης τὸν πράτην εἶπον. ἐν τῇ κωμῳδίᾳ ὁ πώλης ὥσπερ καὶ ὁ πρατίας εἴρηται. Αὐτὰ δὲ τὰ πιπρασκόμενα, πώλημα, ὤνια, ἀγώγιμα. πράσιμα δ' Ἰσαῖος εἴρηκεν, ὥσπερ Ξενοφῶν, φόρτον, ἐμπόλημα, ῥῶπος, γέλγη. *Λέγοιτο δ' ἂν καὶ ἀπὸ τῶν μετοχῶν, τὰ πωλούμενα, 9 τὰ πιπρασκόμενα, τὰ καπηλευόμενα, τὰ ἀποκηρυττόμενα, τὰ ἀποδιδόμενα. ἔστι δὲ τοῦτο ἀμφίβο-

λον. Καὶ τὰ πράγματα, πρᾶσις, καπηλεία, καπηλική,
ἀποκήρυξις, μεταβολή, μεταβλητική, ἀπόδοσις, ἐμπω-
λή. καὶ πώλησις δὲ Ξενοφῶν εἶπεν. ἀλλὰ καὶ ἀπο-
κεκήρυκται ἐρεῖς, καὶ ἀποδέδοται, καὶ μεταβέβληται,
καὶ κεκαπήλευται. λέγοις ἂν τὰ πραθέντα, καὶ πέπρα-
10 ται, καὶ ἐμπέπραται. *Πλάτων δὲ ἐν τῷ Πολιτικῷ
φησι, πωληθέντα που πρότερον ἔργα ἀλλότρια πα-
ραδεχόμενοι, δεύτερον πωλοῦσι. Καὶ ἀξίως μὲν πι-
πράσκεται τὰ εὔωνα, καὶ λυσιτελῶς. καὶ ἐπευωνισμέ-
να, καὶ ἀντίπροικα, καὶ ἀντ' οὐδενός. Τὰ δὲ τίμια, ἔν-
τιμα, ἐπὶ πολλῷ τετιμημένα. λέγοις δ' ἂν καὶ ἐπιτέ-
τανται αἱ τιμαὶ αὐτῶν. καὶ ὁ πιπράσκων ἐπέτεινε,
καὶ ἐπετιμᾶτο. Τὰ δὲ μήπω πεπραμένα, ἄπρατα. ὡσ-
αύτως καὶ τὰ μὴ πιπρασκόμενα, ὡς ἄπρατος ἀνήρ, ὁ
11 μὴ πιπράσκων ἑαυτόν. *Καὶ ὁ μὲν τόπος ὅπου πι-
πράσκουσι, πωλητήριον ἂν καλοῖτο. καὶ ὡς παρ' Ἡ-
ροδότῳ, πρατήριον. Καὶ κύκλοι δὲ ἐν τῇ νέᾳ κω-
μῳδίᾳ καλοῦνται, ἐν οἷς ἐπιπράσκοντο τὰ ἀνδράπο-
δα, ἴσως καὶ τὰ λοιπὰ ὤνια. Ἐφ' ὃ δὲ ἀναβαίνον-
τες οἱ δοῦλοι πιπράσκονται, τοῦτο τράπεζαν Ἀριστο-
φάνης καλεῖ. μονοπώλιον δὲ Ὑπερίδης εἴρηκεν ἐν τῷ
κατὰ Ἀριστοφῶντος, οἱ δὲ ἄλλοι μονοπωλίαν. Ὁ δὲ
τοῖς πιπράσκουσι προξενῶν, προπράτωρ, ὡς Δείναρ-
12 χος καὶ Ἰσαῖος. *προπώλην δὲ Ἀριστοφάνης αὐτὸν
εἶπε, καὶ προπωλοῦντα Πλάτων. Λυσίας δὲ τούτους
μὲν προπράτας, τοὺς δὲ σὺν ἄλλοις πιπράσκοντας,
συμπράτας. Τὸ δὲ δεύτερόν τι πιπράσκειν, ἀναπω-
λεῖν ἐρεῖς καὶ ἀναπιπράσκειν. καὶ τὸ ἔργον, ἀνάπρα-
σις, καὶ τοὺς τοῦτο ποιοῦντας, ἀναπιπράσκοντας, καὶ
ἀναπωλοῦντας. Καὶ τὰ δεύτερον πιπρασκόμενα, ἀνα-
πωλούμενα, ἀναπιπρασκόμενα, παλίμπρατα, παλίμ-
πωλα. καὶ ὁ τοῦτο ποιῶν, παλίμπωλος, παλιγκάπη-
13 λος. *Τὸ δὲ μετὰ τὴν πρᾶσιν ἀποδοθέν, ἀνάδοτον
ἂν τις εἰπεῖν δύναιτο, εἰπόντος Θουκυδίδου, μὴ
ἀνάδοτος εἴη Πλάταια. Τὰ δὲ ἐκ τοῦ δεδημεῦσθαι
πιπρασκόμενα, δημιόπρατα. Τὸ δὲ σὺν ἄλλῳ πεπρᾶ-

σθαι, προσκεκρᾶσθαι. ὃ δὲ οἱ νῦν φασι τοὺς οἰκέτας πρᾶσιν αἰτεῖν, ἔστιν εὑρεῖν ἐν ταῖς Ἀριστοφάνους Ὥραις,

εἴ μοι κράτιστόν ἐστιν εἰς τὸ Θησεῖον δραμεῖν,
ἐκεῖ δ', ἕως ἂν εὕρω πρᾶσιν, μένειν.

ἄντικρυς δὲ ἐν ταῖς Εὐπόλιδος Πόλεσι, κακὰ τοιάδε πάσχω μὲν, οὐδὲ πρᾶσιν αἰτῶ. *Τὰ δὲ πραθέντα, 14
καὶ ὠνηθέντα λέγουσι. καὶ τὸν ἀνημένον, καὶ τὸν ὠνηθέντα, ὅστις ἐπρίατο, τὸν πριάμενον, ὠνηθέντα. Τὸ δὲ ἀνατιμᾶσθαι, καὶ τὸ τῷ πλέον διδόντι θέλειν πιπράσκειν, πλειστηριάζειν ἂν λέγοιτο, ὡς Ἰσαῖος ἐν τῷ πρὸς Ἀνδοκίδην εἰπών, οὐ τιμῆς τεταγμένης πωλοῦσιν, ἀλλ' ὡς ἂν δύνανται πλειστηριάσαντες, πλείστου ἀπέδοντο. ἁλώνητοι δὲ ἐκαλοῦντο οἱ μηδενὸς ἄξιοι τῶν οἰκετῶν, ὅτι τῶν Θρᾳκῶν οἱ μεσόγειοι, ἁλῶν ἀντικατηλλάττοντο τοὺς οἰκέτας. *Τὰ δὲ κατα- 15
βαλλόμενα ὑπὲρ τῶν πιπρασκομένων τέλη, ἐπώνια λέγουσι. τῆς δὲ ἰσωνίας Λυσίας εἴρηκεν ἐν τῷ περὶ ἀσπιδοποιοῦ. ἐν δὲ τοῖς Ἀττικοῖς ψηφίσμασιν, ἃ τοῖς ξένοις ἐπί τι μέγα ἐγράφετο, ἔστιν εὑρεῖν, εἶναι αὐτῷ καὶ οἰκίαν ὤνησιν. Τὸν δὲ πολλὰ ὠνούμενον ἔξεστιν εἰπεῖν πολλαγόρασον, εἰ καὶ φαῦλον τοὔνομα. ἀλλ' ὅτι Φερεκράτης εἴρηκεν ἐν Πέρσαις, τὸ παιδίον τὸ πολλαγόρασον, κἀπὸ πολλῶν θ' ἡλίκων. Τούτων δὲ καὶ θεοὶ ἴδιοι, ὁ ἐμπολαῖος Ἑρμῆς, καὶ ὁ ἀγοραῖος. καὶ ἐμπόλω Διοσκούρω ἐν Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ. 16

Περὶ τῶν τὰ πάντα πωλούντων.

Οἱ μὲν δὴ πάντα πιπράσκοντες καλοῖντ' ἄν, πανδοκεῖς, καὶ πανδοκεύτριαι. καὶ τὸ χωρίον, πανδοκεῖον. καὶ τὸ πρᾶγμα, πανδοκεύειν, καὶ πανδοκεία. Οἱ δὲ εἰς τὰ πανδοκεῖα κατηγόμενοι, κατάκται ἂν λέγοιντο. μᾶλλον δὲ οἱ πάντα πωλοῦντες, παντοπῶλαι. καὶ ὁ τόπος, παντοπώλιον. τὴν δὲ ἀρτόπωλιν, καὶ

τὴν παντοπωλίαν εἶπεν Ἄρχιππος ἐν Ἰχθύσιν. Οἱ δὲ τὰ ἀνδράποδα πιπράσκοντες, ἀνδραποδοκάπηλοι. οἱ γὰρ λαφυροπῶλαι κοινὸν ὄνομα καὶ πρὸς τὰ ἄψυχα. εἶπε δὲ καὶ ἀνδραποδώνης ἐν τοῖς Ἥρωσιν Ἀριστο-
17 φάνης. *τὴν δὲ θεραπαινίδα, καὶ θρεπτὴν ἐρεῖ, ὅστις βούλοιτο ἕπεσθαι Φερεκράτει εἰπόντι ἐν Μυρμηκανθρώποις, Μανίαν θρεπτήν· ἔστι δὲ τοὔνομα καὶ ἐν τῷ Λυσίου πρὸς Πειθόδημον ὑπὲρ ἀποστασίου. Τέχναι δὲ ἐπ' ἀνθρώποις, παιδοτρίβαι, γυμνασταί, καὶ οἱ σωμασκοῦντες. τάττεται γὰρ κλῆσις ἐπὶ τῶν ἀσκουμένων. οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ ἐπὶ τῶν ἀσκούντων τὴν φωνὴν τετάχθαι. Τοῦ δὲ ἀλείπτου οὐκ ὄντος ἐν χρήσει, ἀλείπτρειαν εἰρήκασιν οἱ μέσοι κωμικοὶ καὶ Λυσίας ἐν τῷ Διοφάντου περὶ χωρίου. Ἄμφιδος δὲ καὶ δρᾶμά ἐστιν Ἀλείπτρια.

18 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

Περὶ τῶν ἐπὶ ταῖς τροφαῖς.

Αἱ δὲ ἐπὶ ταῖς τροφαῖς τέχναι, σιτηγοί, σιταγωγοί, σιτοπῶλαι, πυροπῶλαι, σιτοκάπηλοι, σιτοκαπηλεύειν, σιτηγεῖα, πυροπωλεῖα, σιτοπωλεῖα, πυροπωλεῖν, σιτοπωλεῖν, πυροκαπηλεύειν, σιτομέτραι, ὡς Ὑπερείδης· ἀφ' οὗ καὶ σιτομετρεῖν, καὶ πυρομετρεῖν, καὶ πυρομέτραι, ἢ πυρομετρηταί. ἡ δὲ ἀλφιτοποιία,
19 ἀλφιτεία καλεῖται. καὶ οἱ ἐργαζόμενοι, ἀλφιτεῖς. *Ὁ δὲ πιπράσκων τὰ ἄλφιτα, ἀλφιταμοιβός. Τὸ δὲ ἐργαστήριον, ἀλφιτεῖον, μύλων, ζώτριον, ξητρεῖον, χόνδριον, χονδροκοπεῖον. Καὶ τὰ ἐργαλεῖα, ὄνος ὁ ἀλέθων. καὶ ἡ τράπεζα, μύλη. καὶ ὁ τῆς ἐργασίας προεστηκώς, μυλωρὸς, καὶ μυλωθρός. καὶ ἡ ἔνδον τίφη, μυληθρίς, καὶ μυλακρίς. ἔνιοι δὲ τὴν μυλακρίδα, καὶ τὴν ἀλετρίδα, καὶ τὸ κάλλυντρον, μυλήκορον.
20 *τὸν δὲ νῦν μυλοκόπον, ὀνοκόπον Ἄλεξις εἴρηκεν ἐν Ἀμφωτίδι, ὀνοκόπος τοὺς ἀλεκτρυόνας, τῶν δὲ κοπτόντων ὄνους. Τό γε μὴν τοῖς οἰκέταις τοῖς ἔνδον ἐργαζομένοις ὑπὲρ τοῦ μὴ πάττειν τῶν ἀλφίτων πε-

ριτιθέμενον, πανδικάστη ὀνομάζεται, τροχοειδὲς μηχάνημα ὃν τῷ τραχήλῳ περιαρμοζόμενον, ὡς ἀδυνατεῖν τῷ στόματι τὰς χεῖρας προσάγειν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε. 21

Περὶ ἀρτοποιῶν.

Ἀρτοπῶλαι, ἀρτοπωλίαι, ἀρτοπώλιδες, ἀρτοπωλεῖν, ἀρτοπώλιον, σιτουργοί, ἀρτοποιοί, ἀρτοκόποι. Ξενοφῶν δὲ τοὺς ἀρτοκόπους λέγει. Τὸ δὲ ῥῆμα τὸ ἀρτοκοπεῖν ἐν Φρυνίχου Μονοτρόπῳ. ἐν δὲ Ἀριστοφάνους Ἥρωσιν, ἀρτοποιία, τηλία. Τῇ δὲ ἀρτοπώλιδι ἀνήκει ἄλευρα, ἄλφιτα, ὀλλύραι, ζειά, σεμίδαλις, χόνδρος, κρίμνα, πάλημα. ἀφ' ἧς καὶ τὸ παιπάλημα, σταίς, μᾶζα. *Καὶ τὰ ἐργαλεῖα, κρίβανος, ἴπνος, πλάθανον, 22 μάκτρα, ὀβελοί. καὶ σκάλευρον δὲ ἐργαλεῖον, ὃ οἱ νῦν σκάλεθρον. Τὰ δὲ ἔργα, δεῦσαι, φυρᾶσαι, τρῖψαι, διαττῆσαι. καὶ ἀρτοστροφεῖν δὲ Ἀριστοφάνης λέγει. διαπλάσαι, πέψαι, ὀπτῆσαι, ἐξοπτῆσαι, ἐξελεῖν. Ὁ δὲ μάττων τὰ ἄλφιτα, μαγεύς, ματτευόμενος. καὶ τὸ ἀγγεῖον, μαγίς, καὶ μυλήκορον, καὶ μάκτρα, καὶ σκάφη. καὶ παρὰ Μενάνδρῳ ληνός. νεόκοπον δὲ κάρδοπον εἴρηκεν Εὔπολις τὴν νεωστὶ κεκομμένην. *ἄρτους δὲ 23 πυρίτας ἐρεῖς, ὡς ἐν Ποαστρίαις Φρύνιχος. Ἀλκαῖος δὲ ἐν Γανυμήδει διπύρους ἄρτους εἶπεν. Οἱ δὲ δίπυροι ἄρτοι τινές εἰσι τρυφῶντες. Τοῦ γε μὴν ἄρτου αἱ μὲν κατὰ τὸ ἄνω μέρος οἱονεὶ φλύκταιναι, ἀττάραγος. αἱ δὲ ἐκ τοῦ κάτω, ἐψηθίαι, αἳ δὴ καὶ προσέχεσθαι εἰώθασι τῷ κριβάνῳ ὑπεροπτώμεναι. Τὰ δὲ μέρη τῶν ἄρτων, θρύμματα. Τὸ μέντοι ὑπερεμπεπλῆσθαι καὶ ὑπερκεκορέσθαι, ἀπὸ τῆς μάζης ὑπερμαζᾶν ἔλεγον οἱ παλαιοί. *οἱ δὲ νέοι, κριθιᾶν, ἀπὸ 24 τῶν ὑποζυγίων. Αἰσχύλος μὲν γὰρ εἴρηκε, σειραφόρον τε καὶ κριθιῶντα πῶλον. Σοφοκλῆς δέ, ἕως ὅτου κριθώσης οἴνου. τῶν δὲ περὶ ἀρτοπωλίαν, ἀθρόα ἐν Ἀριστοφάνους δράμασιν ἢ Κενταύροις, πίττω, βράττω, μάττω, δεύω, πέττω, καταλῶ, ἔστι δ'

ὕδατος καὶ ὀπτῆσαι. καὶ ἡ πτισάνη τούτοις προσήκει. καὶ τὸ Ἀριστοφάνους δὲ ἐν Ἀχαρνεῦσι περιεπτισμένοι ἀπὸ τούτου ἂν εἴη εἰρημένον,

ἀλλ' ἐσμὲν αὐτοὶ νῦν γε περιεπτισμένοι.

καὶ ἀλεῖν δὲ, τὸ πτίσσειν ἐλέγετο. ἀφ' οὗ καὶ ἡ πτισσάνη. καὶ μὴν καὶ τὸ φρύγειν, καὶ κοδομεύειν, τούτοις συνῆπται.

25 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Περὶ κρεωπωλῶν, μαγείρων, καὶ τοῦ ἔργου καὶ ἐργαλείου.

Κρεωπώλια, καὶ κρεωπῶλαι, καὶ κρεωπωλεῖν. τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ μαγείρους λέγουσι, καὶ κρεωδαίτας. καὶ κρεουργοὺς τοὺς αὐτοὺς ἂν εἴποις. Καὶ τὸ ἔργον, κρεουργεῖν, κρεανομεῖν, καὶ κρεανομίας. Τὰ δὲ ἐργαλεῖα, κοπὶς, καὶ ῥάκετρον, κρεωστάθμη. τάχα καὶ κρεάγραν, καὶ κρεωδειράν.

26 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ.

Περὶ ἰχθυοπωλῶν.

Ἰχθυοπῶλαι, καὶ ἰχθυοπωλεῖν, καὶ ἰχθύες. καὶ ἰχθύδια, ὄψον. καὶ ὀψοποιὸς δὲ, καὶ ὀψαρτυτὴς, καὶ ὀψοποιεῖν, καὶ ὀψοποιία. καὶ ἡδῦναι, καὶ ἀρτύσαι, καὶ ζωμεῦσαι. καὶ Ἀριστοφάνης, τὴν χύτραν ἐν ᾗ τὰ κρεάδι' ἕψεις ἐξωμευμένα. τὸν δὲ ὀψοποιὸν καὶ μάγειρον λέγει.

27 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η.

Περὶ ταριχοπωλῶν.

Ταριχοπῶλαι, ταριχοπωλεῖν. καὶ τάριχος, τάριχος ὡραῖον, καὶ ὡραῖα τεμάχη, ὡρατάριχος, καὶ σαργάναι, τάριχοι, καὶ ἡμίσειαι, διημίσειαι, ἐαριναί. χρηστὸν τάριχος, πονηρὸν τάριχος, σαργάναι ὡραῖαι, καὶ σαπραί.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ. 28

Περὶ ἐριοπωλῶν.

Ἐριοπῶλαι, ἐριοπωλεῖν, ἔρια οἰσυπηρὰ Ἀριστοφάνης, καὶ ἐρίων πιναρῶν πόκον Κρατῖνος. καὶ Ἄρχιππος μὲν ἐν Ἰχθύσιν εἴρηκε νακοτιλτοῦντας. τὸ δὲ ὄνομα ὁ νακοτίλτης, εἰ καὶ Φιλήμων αὐτῷ κέχρηται ἐν Ἁρπαζομένῃ, ἄλλως δ' οὐκ ἀνεκτὸν, εἰ μὴ τὸ ῥῆμα ἦν ἐν χρήσει παλαιότερον. καίτοι γε ὁ Κρατῖνος ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ φησὶ, νακότιλτος ὡσπερεὶ κωδάριον, ἐφαινόμην. ἐριουργία, ἐριουργεῖν, ἐριουργεῖον ὁ ἱστὼν, ἐν Ὀλυμπιάδος ἐπιστολῇ. διὰ τοῦτο δὲ ἀνέχομαι τοῦ ὀνόματος, ὅτι τὸ πρᾶγμα τὸ ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὸ ῥῆμα παρὰ τοῖς κεχρονισμένοις ἐστὶν εἰρημένον. βέλτιον δὲ ὁ ἱστεών. Πλάτων δὲ εἴρηκεν ἐν ἐρέῳ ἱματίῳ.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι. 29

Ὅσα περὶ ταλασίαν καὶ ἱστουργίαν ὀνόματα.

Ταλασία, ταλασιουργία, ταλασιουργεῖν, τάλαρος. καὶ ἄλλος καλαθίσκος, Εὐπόλιδος εἰπόντος ἐν Πόλεσιν, ἄνευ καλαθίσκου. καὶ πήρα, καὶ πηνίον κατάγειν, καταγαγεῖν, κάταγμα. τὸ δ' αὐτὸ καὶ μήρυμα. τῶν δὲ νέων τις κωμικῶν Ἐπιγένης ἐν Ποντικῷ ἔφη, τρεῖς μόνους σκώληκας ἔτι τούτους δ' ἔμ' ἔασον καταγαγεῖν. καὶ κροκοδίλην δὲ Φιλύλλιος εἶπε τὸ κάταγμα, κροκυδίζουσαν αὐτὴν κατέλαβον, ὅπερ ἐστὶν, ἐκλέγουσαν τὸ τραχύ. *Ἔξαινε δὲ τῶν ἐρίων, Ἀριστοφά- 30
νης ἔφη, καὶ καταξῆναι Πλάτων ὁ κωμικός. ὁ δὲ φιλόσοφος Πλάτων καὶ τέχνην ξαντικήν. Σοφοκλῆς δὲ ξάσμα. τὸ δὲ καμεῖν ἀπὸ τῆς ἐριουργίας τὰς χεῖρας ξανᾶν ἐλέγετο. καὶ ξανάσαι, νεῖν, κλώθειν, στρέφειν, στήμων, κρόκη, στημονητικὴ, καὶ κροκονητική. Πλάτων δὲ ἐφυφὴν καλεῖ τὴν κρόκην. τὸν δὲ στήμονα, νῆμα. καὶ τὸ ἔργον τοῦ νήματος, νῆσιν εἴρηκε, τὴν τῆς ἀτράκτου νῆσιν. *ὁ δὲ κωμικὸς Πλάτων ἔφη, 31

ἀκλώστους στήμονας. καὶ ἀρπεδόνας δὲ, τὰ νήματα Ἡρόδοτος. Κριτίας δὲ ἐν Ἀταλάντῃ, ἀρπεδόνην τε λύσιν ἱστοῦ, τραγικώτερον. ἄτρακτος, σφόνδυλος, κλωστήρ. οὕτω δὲ καὶ τὴν περιστροφὴν τοῦ λίνου Εὐριπίδης ὠνόμασε, λίνου κλωστῆρα περιφέρει λαβών. πηνίον, ἀγαθίς. ὅθεν καὶ παροιμία, ἀγαθῶν ἀγαθίδες, ᾗ πλείστῃ κέχρηνται οἱ κωμικοί. φαίης δ' ἂν καὶ μίτον, καὶ μίσασθαι, τὸ μιτώσασθαι. καὶ πολύμιτος, ὡς Κρατῖνος ἔφη. καὶ ἀπὸ πηνίου, τὸ πη-
32 νίσασθαι. Φιλύλλιος δὲ αὐτὸ εἴρηκε. * Τὰς δὲ ταινίας, ὁλοστημόνους τολύπας Σοφοκλῆς ὠνόμασεν. ἐφ' οὗ δὲ νήθουσιν, ἢ νῶσιν (οἱ Ἀττικοὶ γὰρ τὸ νήθειν νεῖν λέγουσιν) ἐπίνητρον καλεῖται, καὶ ὄνος. λέγοις δ' ἂν, ἄτρακτον ἐπιστρέφειν, ἔριον ἕλκειν, τείνειν, μηρύεσθαι, ἀπισχαίνειν. στήμονα δὲ ἐξεσμένον, τὸν ἰσχνὸν καὶ λεῖον Ἀριστοφάνης λέγει, στῆσαι τὸν στήμονα, ἢ τὰ στημονια, καὶ προφορεῖσθαι. οὕτω γὰρ
33 ἔλεγον οἱ Ἀττικοὶ τὸ νῦν διάζεσθαι. * καὶ τὸ διάζεσθαι δέ ἐστιν ἐν αὐτῇ τῇ λέξει παραλαμβανόμενον,

ὁ δ' ἐξυφαίνεθ' ἱστοὺς, ὁ δὲ διάζεται.

καί που παρὰ Νικοφῶντι ἐν Πανδώρᾳ. τὸ δὲ συνδῆσαι τὸν στήμονα, καὶ καιρῶσαι λέγειν χρὴ, καὶ καίρωσιν, τὴν σύνδεσιν. ὑφάντης, ὑφαντικὸς, ὑφαίνειν, ὑφαντικῶς, ὑφὴ, ὕφασμα, ὑφάντρια. καὶ ὕφανσιν δ' ἂν εἴποις βιαζόμενος, ἐπεὶ Πλάτων εἴρηκε, βασιλικῇ ξυνυφάνσει. καὶ χλαμυδουργίαν δὲ, καὶ χλαμυδοποιίαν, ὡς ταυτὸν ὂν ἑκάτερον, ἄμφω ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύ-
34 μασι Ξενοφῶν λέγει. * εἴδη δὲ ἔοικεν εἶναι ταλασιουργίας μὲν ἡ χλαμυδουργία, ὑφαντικῆς δὲ ἡ χλαμυδοποιία. καὶ χλανιδουργία δὲ, καὶ χλανιδοποιία, ὁμοίως ἂν λέγοιτο, καὶ ἐξωμιδοποιία. ποικιλτὴν δὲ Αἰσχίνης Τιμάρχου κατηγορῶν εἶπεν. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ὑφαντικὸν εἶδος. ἡ δὲ τέχνη, ποικιλτική. καὶ ὁ ἀνὴρ, ποικιλτικός. καὶ τὸ πρᾶγμα, ποίκιλσις κατὰ Πλάτωνα. τὸ ῥῆμα, ποικίλλειν. καὶ τὸ ἐπίῤῥημα, ποικιλτικῶς, ὥσ-

περ καὶ ἐριουργικῶς, καὶ ὑφαντικῶς, καὶ ταλασιουρ-
γικῶς. *ὁ δὲ ποικιλτὴς ὠνόμασται παρὰ Ἀλέξιδος 35
ποικιλεύς. λέγοις δ' ἄν, διάγειν τὴν κρόκην, διαφέ-
ρειν, διαβάλλειν, κερκίζειν, πλήττειν, πιέζειν, πυκ-
νοῦν. Ὕφασμα δέ ἐστι, λεπτὸν, εὔυφὲς, ἰσχνὸν, εὐή-
τριον, εὔπλοκον. τὸ δὲ εὐήτριον, ἐν δικτυουργικοῖς
Αἰσχύλος, εἰ καὶ μὴ ἐπὶ ἐσθῆτος, ἀλλ' οὖν εἴρηκε,
δικτύου δ' εὐήτρια. κερκὶς, κτὶς, ἱστὸς, ἱστουργία,
ἱστουργεῖν, ἱστουργικὸς, ἱστουργικῶς. *κανὼν εἰς τοῦ- 36
το καλούμενος, ἀντίον. πῆχυς. ἱστόπους, ὡς Εὔβου-
λος λέγει. καὶ κελέοντες δὲ οἱ ἱστόποδες καλοῦνται.
ἄγνυθες δὲ, καὶ λεῖα, οἱ λίθοι οἱ ἐξηρτημένοι τῶν
στημόνων κατὰ τὴν ἀρχαίαν ὑφαντικήν. σπάθη, ὅθεν
καὶ τὸ σπαθᾶν, καὶ τὸ σπαθητὸς χλαῖνα παρὰ Σοφο-
κλεῖ. καὶ σπαθητοῖς ὑφάσμασι. καὶ σπαθίδα ἐκάλουν
τὸ σπαθητὸν ἱμάτιον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ. 37

Ὅσα ἀπὸ τοῦ πλύνειν τὰς ἐσθῆτας.

Πλύνται, πλυντικοὶ, πλυνοὶ, πλύντριαι, φαιδρυν-
ταὶ, φαιδρυντικοὶ, φαιδρῦναι, κναφεῖον, κναφικοὶ,
κνάψαι. καὶ κναφεὺς καὶ κναφαῖοι, καὶ ἄκναφα. καὶ
κναφεύειν ἔφη Ἀριστοφάνης, καὶ ἀναγνάψαι Λύσιπ-
πος ὁ κωμικός. κνάφος δὲ, ἡ πρόσφορος αὐτοῖς
ἀκούοιτ' ἂν ἄκανθα. τοῦ δὲ κνάπτειν ἡγεῖται τὸ συμ-
πατῆσαι, ὡς Κρατῖνος ὑποδηλοῖ παίζων, *τῇ μά- 38
στιγι γνάψειν εὖ μάλα, ἢ συμπατῆσαι. εἰ δὲ χρὴ τού-
τους καὶ πλύντας λέγειν. ἀπ' αὐτῶν αἱ πλύντριαι.
καὶ πλυνέας δ' ἂν αὐτοὺς εἴποις. καὶ τὸν τόπον,
πλυνούς. ἀφ' οὗ καὶ τὸ λοιδορεῖν, πλύνειν. καὶ πλυ-
νόν με ποιεῖς, ἡ κωμῳδία φησὶν, ἤγουν ἐξονειδίζεις,
ἢ αἰσχύνεις. καὶ τὸ οὐδενὸς ἄξιόν τι ἀποπεφάνθαι,
καταπεπλύσθαι ὁ ῥήτωρ ἔφη Αἰσχίνης. ὁ δὲ μισθὸς
ὁ διδόμενος αὐτοῖς, πλύντρα καλεῖται. *τὸ δὲ πλύνειν, 39
καὶ διαπλύνειν, καὶ ἀποπλύνειν, καὶ ἐκρύπτειν, καὶ
ῥύπτειν, καὶ κλύζειν ἐρεῖς, καὶ ἐκκλύζειν. καὶ τὸ ἀπὸ

τοῦ πλυνοῦ ὕδωρ, πλῦμα. καὶ ἡ κατατετριμμένη ἑταίρα, κλύσμα, καὶ πλῦμα. ἐν ᾧ δὲ ἐξέπλυνον, οὐ μόνον λίτρον, καὶ Χαλαστραῖον λίτρον, ἀλλὰ καὶ ῥύπος, ὡς Κρατῖνος ὠνόμαζεν. Ἀριστοφάνης δὲ τῶν πλυντικῶν καὶ τὴν κονίαν καὶ τὴν κιμωλίαν εἶναι φησιν ἐν Βατράχοις, εἰπών,

ψευδολίτρου τε κονίας,
καὶ κιμωλίας γῆς.

40* καὶ Πλάτων δὲ ὁ φιλόσοφος τὴν κονίαν ἕν τι τῶν ῥυπτικῶν. ἔστι δὲ τὸ ἐκ τέφρας καθιστάμενον ὑγρόν. τὴν δὲ σμηκτρίδα Κηφισόδωρος ἐν Τροφωνίῳ εἴρηκεν. ἰχθύων δὲ πλῦμα Πλάτων ἐν Νίκαις εἴρηκεν ὁ κωμικός. ἡ δὲ πλυντρὶς παρὰ Νικοχάρει ἐν Ἡρακλεῖ γαμουμένῳ. τὸ δὲ τῶν ποδῶν νίπτρον, νίπτρα μὲν Αἰσχύλος, Ἀριστοφάνης δὲ ἀπόνιπτρον. καὶ τὸ φαιδρύνειν δὲ, καὶ ἀποπλύνειν, καὶ διαπλύνειν, τῷ πλύνειν προσήκει. καὶ ἡ παρ' Αἰσχύλῳ, παιδὸς σπαρ-
41 γάνων φαιδρύντρια. *Ἔοικε δὲ καὶ τὸ ἰποῦν, καὶ ἰποῦσθαι, ἐπὶ τοῦ ἀποθλίβεσθαι, καὶ πιέζεσθαι, κναφεῦσι προσήκειν, οὐκ ἄντικρυς μὲν ἐπὶ τούτου εἰρημένον, ὑποδηλούμενον δέ.

δώσεις ἐμοὶ καλὴν δίκην,
ἰπούμενος ταῖς συμφοραῖς,

Κρατῖνός που φησί. καὶ ἶπον μὲν ἐν Κλεοβουλίνῃ. καὶ Ἀρχίλοχος δ' ἔφη, κέαται ἐν ἴπῳ. καὶ ἶπος δὲ τὸ τῶν κναφέων ἐργαλεῖον. ἔστι δὲ καὶ μυάγρα οὕτω καλουμένη. ἀλλὰ νῦν ἔοικε μᾶλλον τῷ τῶν κναφέων ἐργαλείῳ προσήκειν. καὶ θεῖον δὲ, τὸ ὑπουργοῦν τῷ κναφεῖ. ἀφ' οὗ Λύσιππος,

ὁ δ' ἀναγνάψας καὶ θειώσας τὰς ἀλλοτρίας ἐπινοίας.

42 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ.

Περὶ ῥάπτου καὶ βελόνης καὶ ὅσα ἀπὸ ἐσθήτων ὀνόματα.

Ἀκέσται, ἀκέστριαι, ἀκέσασθαι, ῥάψαι, συῤῥάψαι, βελονη, βελονίδες, ῥαφὶς, ῥαφίδες. Ἐκ δὲ ἐσθῆ-

των ὀνόματα· ἐσθής, ἐσθήματα, ἀμπεχόνη, στολή, ἔνδυμα, ἱμάτιον, ἀμφίεσμα. Λυσίας δὲ καὶ ἱματίδια ἔφη. λώπη δέ, καὶ ῥάκη, καὶ φάρος, καὶ ἱμάτια, καὶ σπεῖρα, καὶ λῶπος, ποιητικά. καὶ ὅ γε λωποδύτης, καὶ ἡ συλολωπία, ἀπὸ τοῦ λώπους ἐστὶν εἰρημένα. *Τὰ 43
δὲ ῥήματα, ἠσθῆσθαι, ἀμπέχεσθαι, ἐστάλθαι, ἀμφιέσθαι, ἐνδεδυκέναι. ἀλλὰ καὶ μετοχαί, ἠσθημένος, ἀμπεχόμενος, ἐσταλμένος, ἠμφιεσμένος, ἐνδεδυμένος, ἐνδεδυκώς. ἐνδύσω γάρ, καὶ εἱμένος, οὐ κατὰ πεζὴν ἂν εἴη ταῦτα τὴν χρῆσιν. ἴσως δὲ καὶ εὐσταλής. καὶ ὁ παρὰ Κρατίνῳ εὐπρηνής, εὐτελής. τούτοις ἂν ἐνάριθμον εἴη καὶ τὸ εὐσταλῶς ἐπίῤῥημα. τὸ δὲ γυμνωθῆναι, καὶ ἀποδυθῆναι, καὶ ὁ γεγυμνωμένος, καὶ ὁ ἀποδύς, καὶ ὁ ἀποδεδυκώς, ἐκείνοις ὑπεναντία. *καὶ 44
ἀποδῦσαι, καὶ ἀπολωπίσαι, ὡς Σοφοκλῆς. καὶ περιλωπίσαι, ὅπερ Ὑπερίδης περιδῦσαι εἴρηκε. Τὸ δὲ ἀμεῖψαι ἐσθῆτα, καὶ ὑπαλλάξαι ἐρεῖς, καὶ μεταβαλεῖν, μετενδῦναι, μεταμφιάσασθαι, μεταμφιέσθαι. Ξενοφῶν δὲ ἐν τῇ Παιδείᾳ καὶ μεταλαβεῖν ἔφη ἱμάτιον. Λυσίας δὲ ἐν τῇ κατὰ Αὐτοκράτους, μεταλλαξαμένη χιτῶνα. χιτὼν δὲ ἐρεῖς, χιτωνίσκος, χιτώνιον, ἱμάτιον.
*ἐπεὶ καὶ ὁ ἐπενδύτης ἐστὶν ἐν τῇ τῶν πολλῶν χρήσει, ὅστις βούλοιτο καὶ τούτῳ τῷ ὀνόματι βοηθεῖν φαύλῳ ὄντι, ληπτέον αὐτὸ ἐκ τῶν Σοφοκλέους Πλυντριῶν, 45

πέπλους τενίσαι, λινοπλυνεῖς τ' ἐπενδύτας.

καὶ Θέσπις δέ πού φησιν ἐν τῷ Πενθεῖ, ἔργῳ νόμιζε νευρίδας ἔχειν ἐπενδύτην. ἄντικρυς δὲ δοκεῖ τὸ ἐν τῷ Νικοχάρους Ἡρακλεῖ χορηγῷ, φέρε νῦν ταχέως χιτῶνά τ' ἐπενδύτην, τῇ νῦν χρείᾳ βοηθεῖν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ. 46

Ἐσθήτων εἴδη.

Εἴδη δὲ ἐσθήτων, ἀνδρικῶν μέν, χλαμύς. ἡ μέν, ὁλόλευκος, ὡς Φιλέταιρος ὁ κωμῳδοδιδάσκαλος ὠνόμαζεν. ἡ δέ, παρυφίς, καὶ παραπόρφυρος. ἢ καὶ ὡς

ἡ νέα κωμῳδία, [illegible]. τὰς δὲ Θετταλικὰς χλαμύδας Θετταλικὰ πτερὰ ὠνόμαζον, καὶ ἐντεθετταλίσμεθα ἔλεγον, τὸ χλαμυδοφοροῦμεν. χλαῖνα, ἱμάτιον ἐπὶ τῷ χιτῶνι,

ἕσσαι με χλαῖνάν τε, χιτῶνά τε, εἵματα καλά.

47 ἔσθ' ὅτε μέντοι ἐνεύναιον περιβόλαιον. *εἰσὶ δὲ χλαῖναι, αἱ μὲν ἁπλοΐδες, ὡς Ὅμηρός φησι,

χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.

αἱ δὲ, διπλαῖ, διπλῆν ἐκταδίην. Ταύτας δὲ οἱ Ἀττικοὶ ἁπληγίδας, καὶ διπληγίδας, καὶ διβόλους ὠνόμαζον. χιτὼν δὲ, ὁ μὲν ἀμφιμάσχαλος, ἐλευθέρων σχῆμα· ὁ δὲ ἑτερομάσχαλος, οἰκετῶν. τὸ δὲ ποικίλον, Διονύσου χιτὼν Βακχικός. ἡ δ' ἐξωμὶς καὶ περίβλημα ἦν, καὶ χιτὼν ἑτερομάσχαλος.
48 *πορφυρομιγὴς δὲ ἐσθὴς, καὶ χλαμὺς, οὐχ ἡ συνύφαντος τῇ πορφύρᾳ, ἀλλὰ τῇ ἐξ ἐρίου φαιοῦ οὔσῃ κατ' ἀρχὰς ἐμέμικτο. [illegible] δὲ, τραχὺ, καὶ ἄγροικον ἱμάτιον. χλανὶς δὲ, ἱμάτιον λεπτόν. χλανίδια δ' αὐτὸ, καὶ χλανίσκια ἐκάλουν. καὶ γλαῦνος δὲ, εἶδος χιτῶνος. καὶ Θηραῖον ἱμάτιον, ἢ ἀπὸ τῆς νήσου, ἢ τὸ ὡς θηρίον ἐνυφασμένον. Κοινὰ δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, λῆδος, λήδιον, ληδάριον, φάρος, χιτὼν ὀρθοστάδιος, ὁ οὐ ζωννύμενος.
49 *ὀρθοστάδιας δὲ τοὺς τοιούτους χιτωνίσκους Ἀριστοφάνης καλεῖ. θέριστρον, θερίστριον, ξυστὸν, ξυστίς. ἔνδυμά τε ὁμοῦ, καὶ περίβλημα, καὶ χιτών. βεῦθος, ὡς Σαπφὼ, κιμβαρικόν. ἔστι δὲ τὸ κιμβαρικὸν διαφανὴς χιτωνίσκος. ἀμπεχόνιον, μικρὸν περίβλημα. Καὶ ἴδια δὲ γυναικῶν, ἐπωμὶς, διπλοΐδιον, ἡμιδιπλοΐδιον, κατάστικτος, καταγωγίς. καὶ ἐπίβλημα, καὶ χιτὼν,
50 πέπλος, καὶ τὰ ὅμοια. *ἔσθημα δ' ἐστὶ διπλοῦν τὴν χρείαν, ὡς ἐνδῦναί τε καὶ ἐπιβάλλεσθαι. καὶ ὅτι μὲν ἐπίβλημά ἐστι, τεκμήραιτ' ἄν τις ἐκ τῶν τῆς Ἀθηνᾶς πέπλων. ὅτι δὲ καὶ χιτὼν, ὅταν εἴπῃ Ξενοφῶν, περικατερρήξατο τὸν ἄνωθεν πέπλον, παραφαίνει γὰρ τότε καὶ τὰ στέρνα. ὁ δ' αὐτὸς Ξενοφῶν καὶ ἀνδρεῖον οἴεται φόρημα εἶναι τὸν πέπλον. τὸν γὰρ Ἀρμένιον

ἔφη μεταμφιάσασθαι τοὺς πέπλους. εἰ μὴ ἄρα ὅτι οἱ
βάρβαροι καὶ ταῖς θηλυπρεπεστέραις τῶν ἐσθήτων
ἔχαιρον. * ὁ δ' ἑανὸς ἄντικρυς ἐστι περίβλημα. δο- 51
κεῖ δ' ὁ αὐτὸς εἶναι τῷ πέπλῳ.

πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' οὔδει.

ἔνιοι δέ φασι τὰ μὲν ἄνευ ποικιλμάτων ἐσθήματα
ἑανοὺς καλεῖσθαι, τὰ δὲ σὺν ποικίλμασι πέπλους. Τὸ
δὲ ζῶμά ἐστι μὲν ἐπιτήδειον ἐνδῦναι, πέζας δὲ ἔχει,
ὡς Αἰσχύλος δηλοῖ, πεζοφόρα τὰ ζώματα ἀποκαλῶν.
ὅτι δὲ ἐνδῦναι ἦν ἐπιτήδεια, τεκμήραιτ' ἄν τις καὶ ἐκ
τῶν ἐν τῇ Μενάνδρου Ῥαπιζομένῃ,

οὐχ ὁρᾶτε τὴν τροφὸν
ζῶμ' ἐνδεδυμένην;

ὡς ἐπιτοπολὺ γὰρ γραῶν τὸ φόρημα ἦν. * Ἀντιφάνης 52
δέ πού φησι, περίνησσα, καὶ περίλευκα, καὶ πεντέ-
κτενα. ἔστι δὲ τὰ μὲν πεντέκτενα, χιτωνίσκοι, παρὰ
τὴν ὤαν πορφύραν ἔχοντες, πέντε κτένεσιν ἐνυφα-
σμένοι. τὰ δὲ περίλευκα τοὐναντίον εἴη ἂν ὕφασμα
ἐκ πορφύρας, ἢ ἄλλου χρώματος ἐν τῷ περιδρόμῳ
λευκὸν ἐνυφασμένον. τὰ δὲ περίνησσα πρόκροσσόν
ἐστι περίβλημα, ἔχον τὰ νήματα ἐξηρτημένα, ἢ πορ-
φύρα κύκλῳ τὰ τέλη τοῦ ὑφάσματος περιέρχεται νή-
σου σχῆμα ποιοῦσα τῇ περιφορᾷ τοῦ χρώματος. * καὶ 53
τοῦτ' ἴσως νῆσον Ἀναξίλας ἀπεκάλει, εἰ μὴ ἕτερόν τι
ὕφασμα δηλοῖ, ὅταν εἴπῃ,

καὶ πῶς γυνή,
ὥσπερ θάλατταν, νῆσον ἀμφιέννυται;

τοιοῦτον δ' ἂν εἴη καὶ τὸ ἔγκυκλον. τὸ δὲ παράπη-
χυ ἱμάτιον ἦν τι λευκόν, πῆχυν πορφυροῦν ἔχον πα-
ρυφασμένον. τὸ δὲ παρυφὲς, καὶ παραλουργὲς, τὸ
ἑκατέρωθεν ἔχον παρυφασμένην πορφύραν. Ἴωνες δὲ
αὐτὸ καλοῦσι πηχυαλές. αἱ μέντοι ἐν τοῖς χιτῶσι πορ-
φυραῖ ῥάβδοι, πάρυφοι καλοῦνται. * καὶ ἡ συμμετρία 54
χιτὼν ἐστι ποδήρης, ἕς τε τοὺς ἀστραγάλους καθή-
κων. εἴη δ' ἄν τις καὶ στολιδωτὸς χιτών. στολίδες δέ
εἰσιν αἱ ἐξεπίτηδες ὑπὸ δεσμοῦ γιγνόμεναι κατὰ τέλη

τοῖς χιτῶσιν ἐπιπτυχαί. μάλιστα ἐπὶ λινῶν χιτωνίσκων. ὅταν δὲ Ὅμηρος εἴπῃ,

αὐτίκα δ' ἀργεννῇσι καλυψαμένη ὀθόνῃσι,

λευκὸν ἔσθημα, λεπτὸν ἐξ ἐρίου, ἀλλ' οὐκ ἐκ λίνου ἀκούουσιν. ὁ δὲ σχιστὸς χιτὼν περόναις κατὰ τοὺς ὤμους διῄρτο. ἡ δὲ πόρπη κατὰ τὰ στέρνα ἐνήπτετο.

55 * ἐκαλεῖτο δὲ καὶ ὁ τῶν παρθένων οὕτω χιτωνίσκος, οὗ παραλύσαντες ἄχρι τινὸς τὰς πτέρυγας, ἐκ τῆς κάτω πέζης παρέφαινον τοὺς μηρούς. μάλιστα αἱ Σπαρτιάτιδες, ἃς διὰ τοῦτο φαινομηρίδας ὠνόμαζον. ὁ δὲ κατάστικτος, χιτών ἐστιν ὁ ἔχων ζῶα, ἢ ἄνθη ἐνυφασμένα. καὶ ζωωτὸς δὲ χιτὼν ἐκαλεῖτο, καὶ ζωδιωτός. Αἱ δὲ ἀπὸ χρωμάτων ἐσθῆτες καλούμεναι, ἁλουργίς, πορφυρίς, φοινικίς, καὶ φοινικοῦς χιτών, βατραχίς·

56 αὗται μὲν ἀνδρῶν. * Γυναικῶν δὲ, κροκωτὸς, κροκώτιον, παραλουργὶς, ὀμφάκινον. τούτῳ δὲ τῷ χρώματι καὶ Ἀλέξανδρον ἥδεσθαι λέγουσι. τὸ δὲ ὑδροβαφὲς εἴη ἂν ἱμάτιον, ὃ νῦν ψυχροβαφὲς καλοῦσιν. ἔστι δὲ καὶ κίλλιον ἐσθῆτος χρῶμα, τὸ νῦν ὀνάγρινον καλούμενον. καὶ κίλλον γὰρ τὸν ὄνον οἱ Δωριεῖς, καὶ κιλλακτῆρα τὸν ὀνηλάτην. φαιὸν δὲ καὶ μέλαν ἀλλήλοις ἐστὶν ἐγγύς. καὶ τὸ κοκκοβαφὲς δὲ καλεῖται ἀπὸ τοῦ

57 χρώματος. * Τὸ δὲ ὕφανδρον ἱμάτιον, παχεῖαν χλαῖναν, καὶ σίσυν κλητέον. ὥσπερ τὸν ἀμφίμαλλον χιτῶνα, δασὺν, καὶ χιτῶνα μαλλοῖς δασὺν, καὶ ἀμφίμιτον. Πλάτων δ' ἐν ταῖς ἀφ' ἱερῶν, καὶ μαλλωτὰς χλαμύδας εἴρηκεν. ὥστε οὐδὲν ἂν κωλύοι εἰπεῖν καὶ μαλλωτὸν χιτῶνα. ἔστι δὲ καὶ χιτὼν ἀμοργικός. Ἀντιφάνης δέ φησιν ἐν Μηδείᾳ, ἣν χιτῶν ἀμόργινος. ἕτερος δὲ περιηγητός ἐστιν. οὑτοσὶ δ' ἄρα ὁ περιηγητὸς,

58 εἶδος χιτῶνος. * ἐν δὲ τῇ τοῦ νεωτέρου Κρατίνου Ὀμφάλῃ εἴρηται, ὑμεῖς δ' ἐὰν ἱππίσκον ἢ τρίμιτον ἔχητε, ὡς καὶ ταῦτα εἴδη χιτωνίσκων. καὶ Περσῶν μὲν ἴδια, κάνδυς, ἀναξυρὶς, καὶ τιάρα, ἣν καὶ κυρβασίαν, καὶ κίδαριν, καὶ πῖλον καλοῦσιν. ὁ δὲ κάνδυς, ὁ μὲν βασίλειος ἁλιπόρφυρος, ὁ δὲ τῶν ἄλλων πορφυροῦς.

ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐκ δερμάτων. ἦν δὲ χειριδωτὸς χιτὼν,
κατὰ τοὺς ὤμους ἐναπτόμενος. κάνδυς δὲ, Περσικὸς
χιτὼν, χειριδωτός. ἦν που δὲ καὶ καυνάκης Περσῶν.
*ἐν γὰρ ταῖς Σφηξὶν Ἀριστοφάνης λέγει, 59

οἱ μὲν καλοῦσι Περσίδα, οἱ δὲ καυνάκην.

τὰς δὲ ἀναξυρίδας καὶ σκελέας καλοῦσι. τὸ μὲν ὄνο-
μα καὶ παρὰ Κριτίᾳ ἐστὶν ἐν ταῖς Πολιτείαις. Ἀντι-
φάνης δ' αὐτὸ ἐναντία παρεξηγεῖται, ταῖς δ' ἐν αὐ-
ταῖς στολαῖσι τετραγῳδημέναις, σκελέαις, καὶ τιάραις.
ἐν δὲ τοῖς Σκύθαις Ἀντιφάνης ἔφη, σαράβαρα, καὶ
χιτῶνας πάντας ἐνδεδυκότας. Τὰ δὲ τοιαῦτα ὀνόμα-
τα μηνύειν με καὶ μὴ κρίνειν νόμιζε. Λυδῶν δὲ Βα-
σάρα χιτών τις, *Διονυσιακὸς, ποδήρης. ὁ δὲ κύπασ- 60
σις, λίνου πεποίητο, σμικρὸς χιτωνίσκος, ἄχρι μέσου
μηροῦ, ὡς Ἴων φησὶ,

βραχὺς λίνου κύπασσις ἐς μηρὸν μέσον
ἐσταλμένος.

Ἀρμενίων δὲ ὁ μυωτὸς, ἢ ἐκ μυῶν τῶν παρ' αὐτοῖς
συνυφασμένος, ἢ μυίας ἔχων ἐμπεποικιλμένους. Μα-
σαλιωτῶν δὲ ὁ χορταῖος, ὡς ἡ ζειρὰ, Θρᾳκῶν, εἴτε
περίβλημά ἐστιν, εἴτε ζῶμα. τὸν δὲ χορταῖον, τοὺς
προπώλας φορεῖν, ὡς ἀγόραιον Ἀριστοφάνης ἔφη.
Βαβυλωνίων δ' ἐστὶν ὁ καυνάκης. ἡ δὲ μανδύη, ὅμοι-
όν τι τῷ καλουμένῳ φαινόλῃ. τίνων δέ ἐστιν ὡς μὴ
περιεχόμεθα, Κρῆτας, ἢ Πέρσας Αἰσχύλος ἐρεῖ. Λι-
βυρνικῆς μίμημα μανδύης χιτών. *καὶ αὐτὸς δὲ ὁ 61
φαινόλης ἐστὶν ἐν Ῥίνθωνος Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Ταύ-
ροις, ἐχούσῃ καινὰν φαινόλαν. ὁ δὲ σάραπις, Μήδων
τι φόρημα, πορφυροῦς, μεσόλευκος χιτών. τὴν δὲ
ὀνομαζομένην τήβεννον, καὶ πλεοβίνικον, ἐν Ἄργει
φορεῖν φασι. τηβεννίδα δ' αὐτὴν καλεῖν ἀξιοῦσιν. αἱ
δὲ ἐφεστρίδες, καὶ ἀμφιεστρίδες, περιβόλαια ἂν εἶεν.
τὸ μέντοι χειμερινὸν ἱμάτιον, χείμαστρον ἂν λέγοις.
καὶ χλαῖναν δὲ παχεῖαν, ἣν χειμάμυνναν μὲν Αἰσχύ-
λος, Ὅμηρος δὲ ἀλεξάνεμον κέκληκεν. ἣν δὲ Συρίαν
οἱ πολλοὶ, ταύτην αὐτόποκον ἱμάτιον οἱ κωμικοί.

62 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ.

Περὶ μερῶν ἐσθήτων.

Μέρη δὲ ἐσθήτων, πτέρυγες μὲν, καὶ πτερύγιον, τὸ ἥμισυ τοῦ χιτωνίσκου. χειρῖδες δὲ τὰ περὶ ταῖς χερσίν. ὦα δὲ, τὸ ἐξωτάτω τοῦ χιτῶνος ἑκατέρωθεν. λίγνα δὲ τὰ ἐν τῷ ἱματίῳ ἑκατέρου μέρους, οὐχ ὅπου ἡ ὦα. τὴν δὲ ὦαν καὶ ὄαν λέγουσιν. ὄα δὲ καλεῖται καὶ ἡ τοῦ προβάτου δορὰ, ἡ σὺν τῷ ἐρίῳ. αἱ δὲ παρὰ τὰς ὤας παρυφαὶ καλοῦνται πέζαι, καὶ
63 πεζίδες, καὶ περίπεζα, τὰ οὕτω παρυφασμένα. *οἱ δὲ πεζοφόροι χιτῶνες, ἢ οἱ ποδήρεις, ἢ οἱ πέζας ἔχοντες. Ξενοφῶν ἔφη κάνδυν ὁλοπόρφυρον. Κράτης δ' ἐν Σαμίοις, περιπορφύρων ἱματίων, ταύταις εἶδε τὰς πορφυροβαφεῖς ἐσθῆτας. καὶ κάλλη φίλον τοῖς κωμῳδοῖς καλεῖν, ὡς Εὔπολίς που λέγει, τὰ κάλλη τὰ περίσεμνα τῇ θεῷ. Ἄρχιππος δὲ ἐν Πλούτῳ καὶ πλατυπόρφυρα εἴρηκεν ἱμάτια. καὶ κρόκυς δὲ μέρος ἐσθῆτος. λέγει οὖν Ἡρόδοτος, λαβὼν κρόκυν ἐκ τοῦ
64 ἱματίου. *Ἀριστοφάνης δὲ, ἂν ἔσω κροκύδα μαστιγουμένην. περιῶσαι δὲ ἔλεγον, τῶν παλαιῶν ἱματίων τὰς ὤας ἀφελόντα καινὰς παραθεῖναι. Θουκυδίδης δὲ ἐκ τῶν ἐσθήτων παραιρήματα, τὰ πρὸς ταῖς ὤαις, ἃς παραιρεῖσθαί φησιν, ὡς ἰσχυρὰ εἰς ἀγχόνην. θύσανοι δὲ, οἱ λεγόμενοι κροσσοί. ὅθεν καὶ τὰ θυσανωτὰ παρὰ Ξενοφῶντι. τοὺς δὲ θυσάνους καὶ σίλ-
65 λυβα οἱ ποιηταὶ καλοῦσι. *καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ κροσσοὶ δοκεῖεν ἂν ὠνομάσθαι, Ἀραρότος εἰπόντος ἐν Καινεῖ,

παρθένος δ' εἶναι δοκεῖ,
φορῶν κροσωτοὺς καὶ γυναικείαν στολήν.

ἔνιοι γὰρ οὕτω γράφουσιν ἀντὶ τοῦ κροκωτούς. κράσπεδα δὲ, αἱ τελευταῖαι. ὀχθαίβους δὲ ὀνομάζεσθαί φασι τὰς ἐν τοῖς χιτῶσι τῶν ῥαφῶν συμβολάς. τὸ δὲ τῶν μαστῶν τῶν γυναικείων ζῶσμα, ταινίαν ὠνόμαζον, καὶ ταινίδιον. τὸ δὲ περὶ τῇ κοιλίᾳ ζῶσμα, περίζωμα, ἢ περιζώστραν. τὸ δὲ περὶ τοῖς αἰδοίοις,

οὐ μόνον γυναικῶν, ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν, * ὁπότε σὺν 66
ταῖς γυναιξὶ λούοιντο, ὤαν λουτρίδα ἔοικε Θεόπομ-
πος ὁ κωμικὸς ἐν Παισὶ καλεῖν, εἰπὼν, τηνδὶ περι-
ζωσάμενος ὤαν λουτρίδα, κατάδεσμον ἥβης περιπέτα-
σον. ἄντικρυς δὲ τὸ νῦν καλούμενον ὑπὸ τῶν γυναι-
κῶν στηθόδεσμον, εὕροις δ' ἂν ὀνομαζόμενον ἀπόδεσ-
μον ἐν Θεσμοφοριαζούσαις Ἀριστοφάνους, τὴν πτέ-
ρυγα παραλύσασαν τοῦ χιτωνίου, καὶ τῶν ἀποδέσ-
μων, οἷς ἐνῆν τιτθίδια. φάριον δὲ, τὸν ἐρεοῦν κεκρύ-
φαλον ὠνόμαζον. * Σύρμα δέ ἐστι τραγικὸν φόρημα 67
ἐπισυρόμενον. ἐπίῤῥημα δὲ, κωμικὸν ταινιῶδες. τὸ
μὲν πλάτος κατὰ σπιθαμὴν, τὸ δὲ μῆκος κατ' ὀργυι-
άν. αἱ δὲ Πελληνικαὶ χλαῖναι ἦσαν εὐδόκιμοι, ὡς
καὶ τοῖς νικῶσιν ἀθληταῖς δίδοσθαι. Τὸ μὲν γυναι-
κεῖον ζώνιον οὕτω τε ἐκάλουν καὶ στροφίον ὠνόμα-
ζον, ὡς Ἀριστοφάνης, ἀλλὰ τὸ στροφίον λυθὲν, τὰ
κάρυά μου ἐξέπιπτεν. ἃ δὲ ζώνια, ταῦτα καὶ στρογ-
γύλας ὠνόμαζον. * ἁρμόττοι δ' ἂν ταῖς ζώναις ταύ- 68
ταις. οὕτω γὰρ Ὅμηρος ὠνόμασε,

λῦσε δὲ παρθενικὴν ζώνην.

καὶ λυσιζώνους εἰπών. ὅ τε τῆς Ἀμαζόνος ζωστήρ,
καὶ ἡ ἐν ταῖς Σοφοκλέους Ζωστῆρσιν ἐπιζώστρα. λέ-
γει γοῦν, ἔχοντας εὐζώνους ἔστασαν ἱματίων ἐπιζώ-
στρας. ἡ δὲ κατωνάκη ἐξ ἐρίου μὲν ἦν ἐσθὴς παχεῖα,
νάκος δ' αὐτῇ κατὰ τὴν πέζαν προσεῤῥαπτον· ἔν τε
Σικυωνίοις ἐπὶ τῶν τυράννων, καὶ Ἀθήνησιν ἐπὶ
τῶν Πεισιστρατιδῶν, ὅπως αἰσχύνοιντο εἰς ἄστυ κα-
τιέναι. κάσσας δὲ ἱππικοὺς Ξενοφῶν εἴρηκεν ἐν τῇ
Παιδείᾳ. οἱ δ' εἰσὶν ἐσθῆτες εἰλιταί. * Σύρον δὲ ἱμά- 69
τιον Κρατῖνός φησι Σεριφίοις, ἐς Συρίαν δ' ἐνθένδ'
ἀφικνεῖτο μετέωρος ὑπ' αὔρας, ἱμάτιον μοχθηρὸν,
ὅταν ὁ βοῤῥᾶς καταπνεύσῃ. ὀρθάπτου δὲ μέμνηται
Δείναρχος ἐν τῇ τῆς ἱερᾶς δοκιμασίᾳ. ἔστι δ' ἐξ ἐρί-
ων πίλημα φοινικοῦν, ᾧ φαιδρύνουσι τὰ ἕδη τῶν
θεῶν. τὰ δὲ μέλανα ἱμάτια, ὀρφνινὰ ἐκάλουν. τὸ δὲ

ἄκναπτον. ἱμάτιον, ὀρεινὸν ἱμάτιον οἱ μέσοι κωμικοί, ὥσπερ ἐν ὄρει εἰργασμένον, ἤτοι ἐγναμμένον.

70 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ.

Περὶ σκυτίνων ἐσθήτων.

Καὶ σκύτινοι δὲ ἦσαν ἐσθῆτες, καὶ χιτὼν ἐκ δέρματος. διφθέρα δὲ, στεγανὸς χιτών, ἐπίκρανον ἔχων. ἡ δὲ βαίτη ἔστι μὲν προμήκης χιτών. οὕτω δὲ Σοφοκλῆς καὶ τὰς σκηνὰς τὰς βαρβαρικὰς καλεῖ. συσσείρα δὲ, χιτὼν σκύτινος, ἔντριχος, χειριδωτός. Σκυθικὸν τὸ χρῆμα. ἡ δὲ σισύρα, περίβλημα ἂν εἴη ἐκ διφθέρας. ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένος, Ἀριστοφάνης λέγει. σπολὰς δὲ, θώραξ ἐκ δέρματος, κατὰ τοὺς ὤμους ἐφαπτόμενος, ὡς Ξενοφῶν ἔφη, καὶ σπολὰς ἀντὶ θώρακος. Σοφοκλῆς δ' αὐτὴν Λίβυσσαν νομίζει, σπολὰς Λίβυσσα, παρδαληφόρον δέρος.

71 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛʹ.

Περὶ λινῶν ἐσθήτων καὶ ἀμοργίνων.

Ἐκ δὲ λίνου, λινοῦς χιτών, ὃν Ἀθηναῖοι ἐφόρουν ποδήρη, καὶ αὖθις Ἴωνες. καλάσιρις, χιτὼν θυσανωτὸς Αἰγύπτιος. ἔστι δὲ καὶ ὁ φώσων Αἰγύπτιος, ἐκ παχέος λίνου. ἦπου δὲ καὶ ἡμιφωσώνιον. τὸ δὲ ἡμιτύβιον, ἔστι μὲν καὶ τοῦτο Αἰγύπτιον, εἴη δ' ἂν κατὰ τὸ ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ καψιδρώτιον καλούμενον, ὃ νῦν σουδάριον ὀνομάζεται. Ἀριστοφάνει γὰρ ἐν Πλούτῳ τοιαύτη τις ἡ δόξα,

ἔπειτα καθαρὸν ἡμιτύβιον λαβὼν,
τὰ βλέφαρα περιέψησε.

72 *Σινδὼν ἔστιν Αἰγυπτία μὲν, περιβόλαιον δ' ἂν εἴη, τὸ νῦν δίκροσσον καλούμενον. εἴρηται δέ που καὶ τελαμὼν σινδονίτης. Τὴν δὲ ἐργαζομένην τὸ λίνον, λινουργὸν ἂν εἴποις, Ἀλέξιδος εἰπόντος ἐν Βωμῷ, γυνὴ λινουργὸς περὶ τοίχους ἀφείλετο. καὶ λινουργίαν. καὶ ἡ κάνναβις δὲ ὅμοιόν ἔστι λίνῳ. μέμνηται

δ' αὐτῆς Ἡρόδοτος, εἰπὼν, λίνου ἢ καννάβεως. ἐκ
ταύτης δὲ καὶ τὰ στυππεῖα. καὶ ὁ τεχνίτης, στυπ-
πειοπώλης, καὶ στύππαξ. *τὸ δὲ ἐργαλεῖον, καθ' οὗ 73
ἔκλωθον ἐξαρτῶντες τὰ στυππεῖα, γέρων ἐκαλεῖτο. ἦν
δὲ ἐκ ξύλου πεποιημένον κιόνιον, χεῖρας Ἑρμοῦ τε-
τραγώνου ἔχον, ᾧ γέροντος ἐπῆν πρόσωπον, ἀφ' οὗ
καὶ τὸ ὄνομα. Φερεκράτης δέ φησιν ἐν Μυρμηκαν-
θρώποις,

ἀλλ' ὡς τάχιστα τὸν γέρονθ' ἱστὸν ποιεῖ,
ἀφ' οὗ τὸ λίνον ἦν.

ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ τῶν Σαπφοῦς μελῶν ἔστιν εὑρεῖν,
ἀμφὶ λάβροις λασίοις εὖ ἐπύκασε. καὶ φασὶν εἶναι
ταῦτα σινδόνια ἐπεστραμμένα. *Θεόπομπος δὲ ἐν 74
Ὀδυσσεῦσιν ἐπὶ διακόνου ἔφη, λάσιον ἐπιβεβλημέ-
νος. λάσια δὲ ἐκάλουν τὰ μαλλοὺς ἔχοντα χειρόμα-
κτρα, ὡς ἀπὸ τῆς δασύτητος. ὥστε οὐδὲν κωλύει τὰς
ὀνομαζομένας μαντείλας καλεῖν οὕτω. Τὰ δὲ ἀμόρ-
γινα, γίγνεσθαι μὲν τὰ ἄριστα ἐν τῇ Ἀμοργῷ, λίνου
δ' οὖν καὶ ταύτας εἶναι λέγουσιν. ὁ δὲ ἀμόργινος χι-
τὼν, καὶ ἀμοργὶς ἐκαλεῖτο.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ. 75

Περὶ βυσσίνων.

Καὶ μὴν καὶ τὰ βύσσινα, καὶ ἡ βύσσος, λίνου τι
εἶδος παρ' Ἰνδοῖς. ἤδη δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοις ἀπὸ
ξύλου τι ἔριον γίγνεται, ἐξ οὗ τὴν ἐσθῆτα λινοῦ ἂν
τις μᾶλλον φαίη προσεοικέναι, πλὴν τοῦ πάχους. ἔτι
γὰρ παχύτερος τῷ δένδρῳ καρπὸς ἐπιφύεται, καρύῳ
μάλιστα προσεοικὼς τριπλῷ τὴν διάφυσιν. *ἧς δια- 76
στάσης, ἐπειδὰν αὐανθῇ τὸ ὥσπερ κάρυον, ἔνδοθεν
ἐξαιρεῖται, τὸ ὥσπερ ἔριον. ἀφ' οὗ κρόκη γίγνεται.
τὸν δὲ στήμονα ὑφιστᾶσιν αὐτῷ λινοῦν. τὰ δὲ ἐκ
βομβύκων, σκώληκές εἰσιν οἱ βόμβυκες, ἀφ' ὧν τὰ
νήματα ἀνύεται, ὥσπερ ἀράχνης. ἔνιοι δὲ καὶ τοὺς
Σῆρας ἀπὸ τοιούτων ἑτέρων ζώων ἀθροίζειν φασὶ τὰ
ὑφάσματα. καὶ φλοΐνην δὲ ἐσθῆτα Ἡρόδοτος εἴρηκε.

καὶ μὴν τό γε ταραντινίδιον, διαφανές ἐστιν ἔνδυμα, ὠνομασμένον ἀπὸ τῆς Ταραντίνων χρήσεως, καὶ τρυ-
77 φῆς. *ἐκαλεῖτο δέ τι καὶ Κρητικὸν, ᾧ Ἀθήνησιν ὁ βασιλεὺς ἐχρῆτο. καὶ Σαρδωνικὸς δὲ χιτών τις ἐκαλεῖτο, καὶ Σικελικὸς, καὶ θηραῖόν τι ποικίλον, καὶ Φρύγιον γυναικεῖον, ἀπὸ τῆς ἐπὶ πλέον τινῶν χρήσεως ἕκαστα τούτων ὠνομασμένα. δευτερουργῆ δὲ χλαῖναν ἐκάλουν, ἣν οἱ νῦν ἐπίγναφον. καὶ δευτερουργοὺς, τοὺς ταύτην ποιοῦντας. τάχα δὲ τοῦτο ὑποδηλοῖ καὶ Λύσιππος ἐν Βάκχαις.

78 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ.

Περὶ τῶν τὰς ἐσθῆτας πωλούντων.

Οἱ δὲ τὰς ἐσθῆτας πιπράσκοντες, ἱματιοπῶλαι, Κριτίου τῷ ὀνόματι χρησαμένου. ἐκαλεῖτο δέ τις Ἀθήνησιν ἱματιόπωλις ἀγορά. ἡ δ' αὐτὴ καὶ σπειρόπωλις. σπεῖρα γὰρ οὐ τὰ ῥάκη μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀμείνους ἔνιοι καλεῖν ἠξίουν. τοὺς δὲ τὰς ἐσθῆτας ἀπομισθοῦντας τοῖς χορηγοῖς, οἱ μὲν νέοι, ἱματιομίσθας, οἱ δὲ παλαιοὶ, ἱματιομισθωτάς. ὅτι μέντοι καὶ τρίμιτα εἰργάζοντο, Αἰσχύλος διδάσκει, φήσας, σὺ δὲ σπαθητοῖς τριμιτίνοις ὑφάσμασι.

79 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ.

Ἀγγείων ὀνόματα τῶν ἐσθήτων.

Εἰς ἃ δὲ κατετίθεντο τὰς ἐσθῆτας ταύτας, χηλοὶ μὲν καθ' Ὅμηρον, κοῖταί τε καὶ κιβωτοὶ, καὶ κίσται, καὶ ζυγάστρια. παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις καὶ ῥίσκοι, καὶ κανδύτανες. ἴσως καὶ ἀόρται, Μενάνδρου εἰπόντος ἐν Μισογύνῃ, χλαμύδα, καὶ μυσίαν λόγχην, ἀόρτην. ἃ δὲ οἱ παλαιοὶ ἱμάτια στρωματόδεσμα, ταῦθ' οἱ νεώτεροι στρωματεῖς ἔλεγον, ἐν οἷς, ὡς μὲν τοὔνομα δηλοῖ, τὰ στρώματα ἀπετίθεντο. δῆλον δὲ ὅτι καὶ τὰς ἄλλας ἐσθῆτας. καὶ φασκώλους δὲ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὰ τῶν ἱματίων ἀγγεῖα καὶ θυλάκους. Ξενοφῶν δὲ καὶ μαρσίπους ἱματίων εἶπε.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ. 80

Περὶ τῶν τὰ σκύτη ἐργαζομένων.

Ἕποιτο δ' ἂν οἶμαι ταῖς περὶ τὰς ἐσθῆτας τέχναις καὶ ἡ τῶν ὑποδημάτων, διὰ τὴν χρείαν τὴν ἐπὶ τῷ σώματι. καὶ ἀπὸ μὲν τούτων, ὑποδήματα, καὶ ὑποδεῖσθαι, καὶ ὑποδούμενος, καὶ ἀνυπόδητος. Αἱ δὲ περὶ αὐτὰ τέχναι, σκυτοδέψαι, βυρσοδέψαι, σκυτοπῶλαι, βυρσοπῶλαι, σκυτοτόμοι, σκυτεῖς, σκυτεῖα, καττύοντες, καττυόμενοι. μέρη δὲ ὑποδημάτων, γλῶτται, καττύματα, ὕσχλοι. *καὶ ζυγοὶ δὲ, τὸ περὶ τοῖς 81 ὄνυξι τοῦ κοίλου ὑποδήματος, καὶ τοῦ σανδαλίου τὸ τοὺς δακτύλους συνέχον. Εἴποις δ' ἂν, ῥάψασθαι ὑποδήματα. καὶ ῥαφὴ, ὡς Ἡρόδοτος. καὶ ῥάψαι, καὶ συῤῥάψαι. σκυτοτομεῖν, σκυτοδεψεῖν, βυρσοτομεῖν, βυρσοδεψεῖν, ἱμαντοτομεῖν. Ξενοφῶν δ' ἔφη, ἔστι δ' ἔνθα ὑπόδημα ὁ μὲν νευρορραφῶν μόνον τρέφεται, ὁ δὲ, σχίζων.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ. 82

Ἔργα καὶ ἐργαλεῖα σκυτοτόμων.

Τοὺς δὲ τὰ ὑποδήματα ῥάπτοντας πισύγγους ἔνιοι τῶν κωμικῶν καλοῦσι. καὶ τὰ ἐργαστήρια αὐτῶν, πισύγγια. τὰ δὲ παλαιὰ καττύματα, παλίμπηγα ὀνομάζεται. οἱ δὲ παλαιὰ ἐπιῤῥάπτοντες, παλαιουργοί. τὰ δ' ἐπιῤῥαπτόμενα, παλινδόρια. ἐφ' ὧν λέγεται τὸ ἐπικαττύεσθαι, καὶ ἐπικαττύειν. *Τὰ δὲ ἐργαλεῖα αὐ- 83 τῶν, σμίλη. ἀφ' ἧς καὶ τὰ σμιλεύματα ἐν Βατράχοις Ἀριστοφάνους. καὶ περιτομεὺς, ἀφ' οὗ καὶ τὸ περιτέμνειν, καὶ ἱμαντοτομεῖν. ὀπήτεια, καὶ ὀπητείδια, ἃ καὶ χηλεύματα ἐκάλουν οἱ ποιηταί. μάλιστα δὲ οὕτως ὠνόμαζον τῶν τὰς σχοίνους πλεκόντων, ὡς καὶ κράνη χηλευτὰ, τὰ πλεκτὰ Ἡρόδοτον λέγειν. καὶ Εὔπολις, σκύτινα χηλεύσει. τὰ ὀπήτεια ἐν Κρησὶ Νικόχαρις ἐκάλει. *Τοῖς δὲ βυρσοδέψαις, ἢ σκυτοτόμοις, 84 προσήκει τὸ κατεβύρσωσαν, ὅ φησιν ὁ Θουκυδίδης.

λέγοις δ' ἂν καὶ ὑποδήματα κοῖλα, βαθέα, εἰς μέσην τὴν κνήμην ἀνήκοντα. τὰ δὲ οὐ κοῖλα, αὐτὸ μόνον ἀποχρῶν ἐστιν εἰπεῖν ὑποδήματα. περὶ δὲ ἃ τείνεται καὶ περιῤῥάπτεται τὰ κοῖλα ὑποδήματα, καλόποδες, οὐ κατὰ τὴν νῦν χρείαν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀρχαίαν κέκληνται. περίποδα δὲ, ὑποδήματα ἁρμόζοντα.

85 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ.

Ὑποδημάτων εἴδη.

Ὑποδημάτων δὲ εἴδη, βασιλίδες, ἐφόρει δὲ αὐτὰς ὁ βασιλεὺς Ἀθήνησι. κρηπῖδες, τὸ μὲν φόρημα στρατιωτικόν. ἔνιοι δ' αὐτὰς τῶν ποιητῶν καὶ ἀρπίδας ὠνόμασαν. ἐμβάδες, εὐτελὲς μὲν ὑπόδημα, Θρᾴκιον δὲ τὸ εὕρημα. τὴν δὲ ἰδέαν κοθόρνοις ταπεινοῖς ἔοικε. σχισταὶ, πολυτελὲς ὑπόδημα καὶ θρυπτικόν. ταύτας δὲ καὶ λεπτοσχιδεῖς ὠνόμαζον. ἀσκέραι, ὑπόδημα
86 λάσιον, χειμῶνι χρήσιμον. *ἦν δέ τι ὑπόδημα καὶ ἀρβύλη, εὐτελὲς τὴν ἐργασίαν. ἡ δὲ συκχὰς κρηπῖδι μὲν ἔοικεν, ὠνόμασται δὲ ἐκ τοῦ συνέχειν τὸν πόδα. οἱ δὲ κονίποδες λεπτὸν ὑπόδημα πρεσβυτικόν. τὸ δὲ κάττυμα, κοῦφον, ὡς ἐγγὺς εἶναι τῆς κόνεως τὸν πόδα. τὸ δὲ σανδάλιον οὐ μόνον Μένανδρος εἴρηκε καὶ Ἡρόδοτος, ὥσπερ καὶ τὸ σάνδαλον Εὔπολις ἐν Χρυσῷ γένει καὶ σχεδὸν ἅπαντες οἱ κωμικοὶ, ἀλλὰ
87 καὶ Κρατῖνος Νόμοις, σανδάλια Τυῤῥηνικά. *καὶ Κηφισόδωρος Τροφωνίῳ,

σανδάλιά τε τῶν λεπτοσχιδῶν,
ἐφ' οἷς τὰ χρυσᾶ ταῦτ' ἔπεστιν ἄνθεμα.
νῦν δ', ὥσπερ ἡ θεράπαιν', ἔχω περιβαρίδας.

Μένανδρος ἐν Μισογύνῃ καὶ ἐπιχρύσους σανδαλοθήκας λέγει. ἡ δὲ βλαύτη σανδαλίου τι εἶδος. καὶ ἥρως Ἀθήνησιν ὁ ἐπὶ βλαύτῃ. ἀνέθηκε γάρ τις σκυτοτόμος βλαύτης λίθινον τύπον. τὰ δὲ κρουπέζια, ξύλινον ὑπόδημα, πεποιημένον εἰς ἐνδόσιμον χοροῦ.

κρουπεζοφόρους δ' εἶπε τοὺς Βοιωτοὺς * Κρατῖνος, 88 διὰ τὰ ἐν αὐλητικῇ κρούματα. ἀπὸ δὲ ἐθνῶν καὶ πόλεων λέγονται καὶ ἕτερα. Καρβατίνη μὲν ἀγροικικὸν ὑπόδημα, κληθὲν ὑπὸ Καρῶν. Ἀμυκλαΐδες δὲ ἐλευθεριώτερον ὑπόδημα μὲν, δηλοῖ δὲ κλήσει τὸν τόπον. αἱ δὲ Ἀργεῖαι πάντῃ δῆλαι ὡς Ἀργείων τὸ εὕρημα, καθάπερ αἱ Σκυθικαὶ Σκυθῶν, καὶ Ῥοδίων Ῥοδιακαί. αἱ δὲ Λακωνικαὶ τὸ μὲν χρῶμα ἐρυθραί, τοὔνομα δὲ δηλοῖ τὸν τῆς εὑρέσεως τόπον. * καὶ Θετταλὶς 89 δὲ, ὑπόδημα μηνῦον τοὺς εὑρετάς. μέμνηται δ' αὐτοῦ Λύσιππος ἐν Βάκχαις, βλαύτῃ, κοθόρνῳ, Θετταλίδι. αὐτοσχεδὶς δὲ ὑπόδημα τὸ ἁπλῶς εἰργασμένον Ἕρμιππος εἴρηκεν ἐν Δημόταις. ἀπὸ δὲ τῶν χρησαμένων, Ἰφικρατίδες, Δεινιάδες, Ἀλκιβιάδια, Σμινδυρίδια, Μυνάκια, ἀπὸ Μυνάκου. ἦν δὲ καί τι ὑπόδημα, δημοκοπίδες, ὑψίχειλοι δὲ, πολυτελὲς, ἀνδρεῖον, οὗ Ἕρμιππος ἐν Φορμοφόροις μνημονεύει, * ὥσπερ 90 καὶ τῶν καρκίνων Φερεκράτης, κατεύαγμαι τοὺς καρκίνους. μέμνηται δὲ καὶ φαικασίου ἐν τῷ Ἑρμῇ Ἐρατοσθένης,

πέλμα ποσὶ ῥάπτεσκεν ἐλαφροῦ φαικασίοιο,

ὁ Ῥίνθων δὲ, Κολοφωνίου τε, καὶ καλιγίου, καὶ ὄγκου, ἐν Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Αὐλίδι. ἡ δὲ σύμαρις κοινὸν ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας, βαρβαρικὸν μὲν εὕρημα, ἐξ ἐλάφου δὲ πεποιημένον. καὶ τὰ διάβαθρα δὲ, κοινὰ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. ὁ δὲ κόθορνος, ἑκάτερος ἀμφοῖν τοῖν ποδοῖν, * ὅθεν καὶ τὸν Θηραμένην κόθορ- 91 νον ἐκάλουν διὰ τὸν περὶ τὴν πολιτείαν ἀμφοτερισμόν. ἐμβάται δὲ ὄνομα τοῖς κωμικοῖς ὑποδήμασιν. ὑπόσυρμα δὲ ἀνδρεῖον ὑπόδημα, μάλα εὐτελὲς, καὶ πρόσχημα πρεσβυτικόν. ἦν δέ τι ὑπόδημα καὶ ῥαιβοκρηπίς. ἃ δὲ πόδεια Κριτίας καλεῖ, εἴτε πίλους αὐτὰ οἰητέον, εἴτε περιειλήματα ποδῶν, ταῦτα πέλυντρα καλεῖ ἐν Φοινίσσαις Αἰσχύλος,

πέλυντρ' ἔχουσιν εὐθέτοις ἐν ἀρβύλαις.

* τὰ δὲ πέλυντρα, εἶδος ὑποδήματος, ὥσπερ καὶ τὰ 92

τοῖς χιτῶσιν ἐπιπτυχαί. μάλιστα ἐπὶ λινῶν χιτωνίσκων. ὅταν δὲ Ὅμηρος εἴπῃ,

αὐτίκα δ' ἀργεννῇσι καλυψαμένη ὀθόνῃσι,

λευκὸν ἔσθημα, λεπτὸν ἐξ ἐρίου, ἀλλ' οὐκ ἐκ λίνου ἀκούουσιν. ὁ δὲ σχιστὸς χιτὼν περόναις κατὰ τοὺς ὤμους διῄρτο. ἡ δὲ πόρπη κατὰ τὰ στέρνα ἐνήπτετο.

55 * ἐκαλεῖτο δὲ καὶ ὁ τῶν παρθένων οὕτω χιτωνίσκος, οὗ παραλύσαντες ἄχρι τινὸς τὰς πτέρυγας, ἐκ τῆς κάτω πέζης παρέφαινον τοὺς μηρούς. μάλιστα αἱ Σπαρτιάτιδες, ἃς διὰ τοῦτο φανομηρίδας ὠνόμαζον. ὁ δὲ κατάστικτος, χιτών ἐστιν ὁ ἔχων ζῶα, ἢ ἄνθη ἐνυφασμένα. καὶ ζωωτὸς δὲ χιτὼν ἐκαλεῖτο, καὶ ζωδιωτός. Αἱ δὲ ἀπὸ χρωμάτων ἐσθῆτες καλούμεναι, ἁλουργὶς, πορφυρὶς, φοινικὶς, καὶ φοινικοῦς χιτὼν, βατραχίς.

56 αὗται μὲν ἀνδρῶν. * Γυναικῶν δὲ, κροκωτὸς, κροκώτιον, παραλουργὶς, ὀμφάκινον. τούτῳ δὲ τῷ χρώματι καὶ Ἀλέξανδρον ἥδεσθαι λέγουσι. τὸ δὲ ὑδροβαφὲς εἴη ἂν ἱμάτιον, ὃ νῦν ψυχροβαφὲς καλοῦσιν. ἔστι δὲ καὶ κίλλιον ἐσθῆτος χρῶμα, τὸ νῦν ὀνάγρινον καλούμενον. καὶ κίλλον γὰρ τὸν ὄνον οἱ Δωριεῖς, καὶ κιλλακτῆρα τὸν ὀνηλάτην. φαιὸν δὲ καὶ μέλαν ἀλλήλοις ἐστὶν ἐγγύς. καὶ τὸ κοκκοβαφὲς δὲ καλεῖται ἀπὸ τοῦ

57 χρώματος. * Τὸ δὲ ὕφανδρον ἱμάτιον, παχεῖαν χλαῖναν, καὶ σίσυν κλητέον. ὥσπερ τὸν ἀμφίμαλλον χιτῶνα, δασὺν, καὶ χιτῶνα μαλλοῖς δασὺν, καὶ ἀμφίμιτον. Πλάτων δ' ἐν ταῖς ἀφ' ἱερῶν, καὶ μαλλωτὰς χλαμύδας εἴρηκεν. ὥστε οὐδὲν ἂν κωλύοι εἰπεῖν καὶ μαλλωτὸν χιτῶνα. ἔστι δὲ καὶ χιτὼν ἀμοργικός. Ἀντιφάνης δέ φησιν ἐν Μηδείᾳ, ἦν χιτὼν ἀμόργινος. ἕτερος δὲ περιηγητός ἐστιν. οὑτοσὶ δ' ἄρα ὁ περιηγητὸς,

58 εἶδος χιτῶνος. * ἐν δὲ τῇ τοῦ νεωτέρου Κρατίνου Ὀμφάλῃ εἴρηται, ὑμεῖς δ' ἐὰν ἱππίσκον ἢ τρίμιτον ἔχητε, ὡς καὶ ταῦτα εἴδη χιτωνίσκων. καὶ Περσῶν μὲν ἴδια, κάνδυς, ἀναξυρὶς, καὶ τιάρα, ἣν καὶ κυρβασίαν, καὶ κίδαριν, καὶ πῖλον καλοῦσιν. ὁ δὲ κάνδυς, ὁ μὲν βασίλειος ἁλιπόρφυρος, ὁ δὲ τῶν ἄλλων πορφυροῦς.

ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐκ δερμάτων. ἦν δὲ χειριδωτὸς χιτών, κατὰ τοὺς ὤμους ἐναπτόμενος. κάπυρις δὲ, Περσικὸς χιτὼν, χειριδωτός. ἦν που δὲ καὶ καυνάκης Περσῶν. *ἐν γὰρ ταῖς Σφηξὶν Ἀριστοφάνης λέγει, 59

οἱ μὲν καλοῦσι Περσίδα, οἱ δὲ καυνάκην.

τὰς δὲ ἀναξυρίδας καὶ σκελέας καλοῦσι. τὸ μὲν ὄνομα καὶ παρὰ Κριτίᾳ ἐστὶν ἐν ταῖς Πολιτείαις. Ἀντιφάνης δ' αὐτὸ ἐναντία παρεξηγεῖται, ταῖς δ' ἐν αὐταῖς στολαῖσι τετραγῳδημέναις, σκελέαις, καὶ τιάραις. ἐν δὲ τοῖς Σκύθαις Ἀντιφάνης ἔφη, σαράβαρα, καὶ χιτῶνας. πάντας ἐνδεδυκότας. Τὰ δὲ τοιαῦτα ὀνόματα μηνύειν με καὶ μὴ κρίνειν νόμιζε. Λυδῶν δὲ Βασάρα χιτών τις, *Διονυσιακὸς, ποδήρης. ὁ δὲ κύπασσις, λίνου πεποίητο, σμικρὸς χιτωνίσκος, ἄχρι μέσου 60 μηροῦ, ὥς Ἴων φησί,

βραχὺς λίνου κύπασσις ἐς μηρὸν μέσον
ἐσταλμένος.

Ἀρμενίων δὲ ὁ μυωτὸς, ἢ ἐκ μυῶν τῶν παρ' αὐτοῖς συνυφασμένος, ἢ μυίας ἔχων ἐμπεποικιλμένους. Μασαλιωτῶν δὲ ὁ χορταῖος, ὡς ἡ ζειρὰ, Θρακῶν, εἴτε περίβλημά ἐστιν, εἴτε ζῶμα. τὸν δὲ χορταῖον, τοὺς κροπώλας φορεῖν, ὡς ἀγόραιον Ἀριστοφάνης ἔφη. Βαβυλωνίων δ' ἐστὶν ὁ καυνάκης. ἡ δὲ μανδύη, ὅμοιόν τι τῷ καλουμένῳ φαινόλῃ. τίνων δέ ἐστιν ὡς μὴ περιεχόμεθα, Κρῆτας, ἢ Πέρσας Αἰσχύλος ἐρεῖ. Λιβυρνικῆς μίμημα μανδύης χιτών. *καὶ αὐτὸς δὲ ὁ 61 φαινόλης ἐστὶν ἐν Ῥίνθωνος Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Ταύροις, ἐχούσῃ καινὰν φαινόλαν. ὁ δὲ σάραπις, Μήδων τι φόρημα, πορφυροῦς, μεσόλευκος χιτών. τὴν δὲ ὀνομαζομένην τήβεννον, καὶ κλεοβίνικον, ἐν Ἄργει φορεῖν φασι. τηβεννίδα δ' αὐτὴν καλεῖν ἀξιοῦσιν. αἱ δὲ ἐφεστρίδες, καὶ ἀμφιεστρίδες, περιβόλαια ἂν εἶεν. τὸ μέντοι χειμερινὸν ἱμάτιον, χείμαστρον ἂν λέγοις. καὶ χλαῖναν δὲ παχεῖαν, ἣν χειμάμυνον μὲν Αἰσχύλος, Ὅμηρος δὲ ἀλεξάνεμον κέκληκεν. ἣν δὲ Συρίαν οἱ πολλοὶ, ταύτην αὐτόποκον ἱμάτιον οἱ κωμικοί.

62 ## *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ.

Περὶ μερῶν ἐσθήτων.

Μέρη δὲ ἐσθήτων, πτέρυγες μὲν, καὶ πτερύγιον, τὸ ἥμισυ τοῦ χιτωνίσκου. χειρῖδες δὲ τὰ περὶ ταῖς χερσίν, ὦα δὲ, τὸ ἐξωτάτω τοῦ χιτῶνος ἑκατέρωθεν. λίγνα δὲ τὰ ἐν τῷ ἱματίῳ ἑκατέρου μέρους, οὐχ ὅπου ἡ ὦα. τὴν δὲ ὦαν καὶ ὄαν λέγουσιν. ὄα δὲ καλεῖται καὶ ἡ τοῦ προβάτου δορὰ, ἡ σὺν τῷ ἐρίῳ. αἱ δὲ παρὰ τὰς ὦας παρυφαὶ καλοῦνται πέζαι, καὶ
63 πεζίδες, καὶ περίπεζα, τὰ οὕτω παρυφασμένα. *οἱ δὲ πεζοφόροι χιτῶνες, ἢ οἱ ποδήρεις, ἢ οἱ πέζας ἔχοντες. Ξενοφῶν ἔφη κάνδυν ὁλοπόρφυρον. Κράτης δ' ἐν Σαμίοις, περιπορφύρων ἱματίων, ταύταις εἶδε τὰς πορφυροβαφεῖς ἐσθῆτας. καὶ κάλλη φίλον τοῖς κωμῳδοῖς καλεῖν, ὡς Εὔπολίς που λέγει, τὰ κάλλη τὰ περίσεμνα τῇ θεῷ. Ἄρχιππος δὲ ἐν Πλούτῳ καὶ πλατυπόρφυρα εἴρηκεν ἱμάτια. καὶ κρόκυς δὲ μέρος ἐσθῆτος. λέγει οὖν Ἡρόδοτος, λαβὼν κρόκυν ἐκ τοῦ
64 ἱματίου. *Ἀριστοφάνης δὲ, ἂν ἔσω κροκύδα μαστιγουμένην. περιῶσαι δὲ ἔλεγον, τῶν παλαιῶν ἱματίων τὰς ὤας ἀφελόντα καινὰς παραθεῖναι. Θουκυδίδης δὲ ἐκ τῶν ἐσθήτων παραιρήματα, τὰ πρὸς ταῖς ὤαις, ἃς παραιρεῖσθαί φησιν, ὡς ἰσχυρὰ εἰς ἀγχόνην. θύσανοι δὲ, οἱ λεγόμενοι κροσσοί. ὅθεν καὶ τὰ θυσανωτὰ παρὰ Ξενοφῶντι. τοὺς δὲ θυσάνους καὶ σίλ-
65 λυβα οἱ ποιηταὶ καλοῦσι. *καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ κροσσοὶ δοκεῖεν ἂν ὠνομάσθαι, Ἀραρότος εἰπόντος ἐν Καινεῖ,

παρθένος δ' εἶναι δοκεῖ,
φορῶν κροσσωτοὺς καὶ γυναικείαν στολήν.

ἔνιοι γὰρ οὕτω γράφουσιν ἀντὶ τοῦ κροκωτούς. κράσπεδα δὲ, αἱ τελευταῖαι. ὀχθαίβους δὲ ὀνομάζεσθαί φασι τὰς ἐν τοῖς χιτῶσι τῶν ῥαφῶν συμβολάς. τὸ δὲ τῶν μαστῶν τῶν γυναικείων ζῶσμα, ταινίαν ὠνόμαζον, καὶ ταινίδιον. τὸ δὲ περὶ τῇ κοιλίᾳ ζῶσμα, περίζωμα, ἢ περιζώστραν. τὸ δὲ περὶ τοῖς αἰδοίοις,

οὐ μόνον γυναικῶν, ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν, *ὁπότε σὺν 66
ταῖς γυναιξὶ λούοιντο, ᾤαν λουτρίδα ἔοικε Θεόπομ-
πος ὁ κωμικὸς ἐν Παισὶ καλεῖν, εἰπών, τηνδὶ περι-
ζωσάμενος ᾤαν λουτρίδα, κατάδεσμον ἥβης περιπέτα-
σον. ἄντικρυς δὲ τὸ νῦν καλούμενον ὑπὸ τῶν γυναι-
κῶν στηθόδεσμον, εὕροις δ' ἂν ὀνομαζόμενον ἀπόδεσ-
μον ἐν Θεσμοφοριαζούσαις Ἀριστοφάνους, τὴν πτέ-
ρυγα παραλύσασαν τοῦ χιτωνίου, καὶ τῶν ἀποδέσ-
μων, οἷς ἐνῆν τιτθίδια. φάριον δὲ, τὸν ἐρεοῦν κεκρύ-
φαλον ὠνόμαζον. *Σύρμα δέ ἐστι τραγικὸν φόρημα 67
ἐπισυρόμενον. ἐπίῤῥημα δὲ, κωμικὸν ταινιῶδες. τὸ
μὲν πλάτος κατὰ σπιθαμὴν, τὸ δὲ μῆκος κατ' ὀργυι-
άν. αἱ δὲ Πελληνικαὶ χλαῖναι ἦσαν εὐδόκιμοι, ὡς
καὶ τοῖς νικῶσιν ἀθληταῖς δίδοσθαι. Τὸ μὲν γυναι-
κεῖον ζώνιον οὕτω τε ἐκάλουν καὶ στροφίον ὠνόμα-
ζον, ὡς Ἀριστοφάνης, ἀλλὰ τὸ στροφίον λυθὲν, τὰ
κάρυά μου ἐξέπιπτεν. ἃ δὲ ζώνια, ταῦτα καὶ στρογ-
γύλας ὠνόμαζον. *ἁρμόττοι δ' ἂν ταῖς ζώναις ταύ- 68
ταις. οὕτω γὰρ Ὅμηρος ὠνόμασε,

λῦσε δὲ παρθενικὴν ζώνην.

καὶ λυσιζώνους εἰπών. ὅ τε τῆς Ἀμαζόνος ζωστὴρ,
καὶ ἡ ἐν ταῖς Σοφοκλέους Ζωστῆρσιν ἐπιζώστρα. λέ-
γει γοῦν, ἔχοντας εὐζώνους ἔστασαν ἱματίων ἐπιζώ-
στρας. ἡ δὲ κατωνάκη ἐξ ἐρίου μὲν ἦν ἐσθὴς παχεῖα,
νάκος δ' αὐτῇ κατὰ τὴν πέζαν προσέῤῥαπτον· ἔν τε
Σικυωνίοις ἐπὶ τῶν τυράννων, καὶ Ἀθήνησιν ἐπὶ
τῶν Πεισιστρατιδῶν, ὅπως αἰσχύνοιντο εἰς ἄστυ κα-
τιέναι. κάσσας δὲ ἱππικοὺς Ξενοφῶν εἴρηκεν ἐν τῇ
Παιδείᾳ. οἱ δ' εἰσὶν ἐσθῆτες εἰλιταί. *Σύρον δὲ ἱμά- 69
τιον Κρατῖνός φησι Σεριφίοις, ἐς Συρίαν δ' ἐνθένδ'
ἀφικνεῖτο μετέωρος ὑπ' αὔρας, ἱμάτιον μοχθηρὸν,
ὅταν ὁ βοῤῥᾶς καταπνεύσῃ. ὀρθάπτου δὲ μέμνηται
Δείναρχος ἐν τῇ τῆς ἱερᾶς δοκιμασίᾳ. ἔστι δ' ἐξ ἐρί-
ων πίλημα φοινικοῦν, ᾧ φαιδρύνουσι τὰ ἕδη τῶν
θεῶν. τὰ δὲ μέλανα ἱμάτια, ὀρφνινὰ ἐκάλουν. τὸ δὲ

ἄκναπτον ἱμάτιον, ὀρεινὸν ἱμάτιον οἱ μέσοι κωμικοί, ὥσπερ ἐν ὄρει εἰργασμένον, ἤτοι ἐγναμμένον.

70 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ.

Περὶ σκυτίνων ἐσθήτων.

Καὶ σκύτινοι δὲ ἦσαν ἐσθῆτες, καὶ χιτὼν ἐκ δέρματος. διφθέρα δὲ, στεγανὸς χιτὼν, ἐπίκρανον ἔχων. ἡ δὲ βαίτη ἔστι μὲν προμήκης χιτών. οὕτω δὲ Σοφοκλῆς καὶ τὰς σκηνὰς τὰς βαρβαρικὰς καλεῖ. συσσίρα δὲ, χιτὼν σκύτινος, ἔντριχος, χειριδωτός. Σκυθικὸν τὸ χρῆμα. ἡ δὲ σισύρα, περίβλημα ἂν εἴη ἐκ διφθέρας. ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένος, Ἀριστοφάνης λέγει. σπολὰς δὲ, θώραξ ἐκ δέρματος, κατὰ τοὺς ὤμους ἐφαπτόμενος, ὡς Ξενοφῶν ἔφη, καὶ σπολὰς ἀντὶ θώρακος. Σοφοκλῆς δ' αὐτὴν Λίβυσσαν νομίζει, σπολὰς Λίβυσσα, παρδαληφόρον δέρος.

71 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛ.

Περὶ λινῶν ἐσθήτων καὶ ἀμοργίνων.

Ἐκ δὲ λίνου, λινοῦς χιτὼν, ὃν Ἀθηναῖοι ἐφόρουν ποδήρη, καὶ αὖθις Ἴωνες. καλάσιρις, χιτὼν θυσανωτὸς Αἰγύπτιος. ἔστι δὲ καὶ ὁ φώσων Αἰγύπτιος, ἐκ παχέος λίνου. ἤπου δὲ καὶ ἡμιφωσώνιον. τὸ δὲ ἡμιτύβιον, ἔστι μὲν καὶ τοῦτο Αἰγύπτιον, εἴη δ' ἂν κατὰ τὸ ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ καψιδρώτιον καλούμενον, ὃ νῦν σουδάριον ὀνομάζεται. Ἀριστοφάνει γὰρ ἐν Πλούτῳ τοιαύτη τις ἡ δόξα,

ἔπειτα καθαρὸν ἡμιτύβιον λαβὼν,
τὰ βλέφαρα περιέψησε.

72 *Σινδὼν ἔστιν Αἰγυπτία μὲν, περιβόλαιον δ' ἂν εἴη, τὸ νῦν δίκροσσον καλούμενον. εἴρηται δέ που καὶ τελαμὼν σινδονίτης. Τὴν δὲ ἐργαζομένην τὸ λῖνον, λινουργὸν ἂν εἴποις, Ἀλέξιδος εἰπόντος ἐν Βωμῷ, γυνὴ λινουργὸς περὶ τοίχους ἀφείλετο. καὶ λινουργίαν. καὶ ἡ κάνναβις δὲ ὅμοιόν ἔστι λίνῳ. μέμνηται

θ' αὐτῆς Ἡρόδοτος, εἰπών, λίνου ἢ καννάβεως. ἐκ
ταύτης δὲ καὶ τὰ στυππεῖα. καὶ ὁ τεχνίτης, στυπ-
πειοπώλης, καὶ στύππαξ. *τὸ δὲ ἐργαλεῖον, καθ' οὗ 73
ἔκλωθον ἐξαρτῶντες τὰ στυππεῖα, γέρων ἐκαλεῖτο. ἦν
δὲ ἐκ ξύλου πεποιημένον κιόνιον, χεῖρας Ἑρμοῦ τε-
τραγώνου ἔχον, ᾧ γέροντος ἐπῆν πρόσωπον, ἀφ' οὗ
καὶ τὸ ὄνομα. Φερεκράτης δέ φησιν ἐν Μυρμηκαν-
θρώποις,

ἀλλ' ὡς τάχιστα τὸν γέρονθ' ἱστὸν ποιεῖ,
ἀφ' οὗ τὸ λῖνον ἦν.

ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ τῶν Σαπφοῦς μελῶν ἔστιν εὑρεῖν,
ἀμφὶ λάβροις λασίοις εὖ ἐπύκασσε. καὶ φασὶν εἶναι
ταῦτα σινδόνια ἐπεστραμμένα. *Θεόπομπος δὲ ἐν 74
Ὀδυσσεῦσιν ἐπὶ διακόνου ἔφη, λάσιον ἐπιβεβλημέ-
νος. λάσια δὲ ἐκάλουν τὰ μαλλοὺς ἔχοντα χειρόμα-
κτρα, ὡς ἀπὸ τῆς δασύτητος. ὥστε οὐδὲν κωλύει τὰς
ὀνομαζομένας μαντείλας καλεῖν οὕτω. Τὰ δὲ ἀμόρ-
γινα, γίγνεσθαι μὲν τὰ ἄριστα ἐν τῇ Ἀμοργῷ, λίνου
δ' οὖν καὶ ταύτας εἶναι λέγουσιν. ὁ δὲ ἀμόργινος χι-
τών, καὶ ἀμοργὶς ἐκαλεῖτο.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ. 75

Περὶ βυσσίνων.

Καὶ μὴν καὶ τὰ βύσσινα, καὶ ἡ βύσσος, λίνου τι
εἶδος παρ' Ἰνδοῖς. ἤδη δὲ καὶ παρ' Αἰγυπτίοις ἀπὸ
ξύλου τι ἔριον γίγνεται, ἐξ οὗ τὴν ἐσθῆτα λινοῦ ἂν
τις μᾶλλον φαίη προσεοικέναι, πλὴν τοῦ πάχους. ἔτι
γὰρ παχύτερος τῷ δένδρῳ καρπὸς ἐπιφύεται, καρύῳ
μάλιστα προσεοικὼς τριπλῷ τὴν διάφυσιν. *ἧς δια- 76
στάσης, ἐπειδὰν αὐανθῇ τὸ ὥσπερ κάρυον, ἔνδοθεν
ἐξαιρεῖται, τὸ ὥσπερ ἔριον. ἀφ' οὗ κρόκη γίγνεται.
τὸν δὲ στήμονα ὑφιστᾶσιν αὐτῷ λινοῦν. τὰ δὲ ἐκ
βομβύκων, σκώληκές εἰσιν οἱ βόμβυκες, ἀφ' ὧν τὰ
νήματα ἀνύεται, ὥσπερ ἀράχνης. ἔνιοι δὲ καὶ τοὺς
Σῆρας ἀπὸ τοιούτων ἑτέρων ζώων ἀθροίζειν φασὶ τὰ
ὑφάσματα. καὶ φλοΐνην δὲ ἐσθῆτα Ἡρόδοτος εἴρηκε.

καὶ μὴν τό γε ταραντινίδιον, διαφανές ἐστιν ἔνδυμα, ὠνομασμένον ἀπὸ τῆς Ταραντίνων χρήσεως, καὶ τρυ-
77 φῆς. *ἐκαλεῖτο δέ τι καὶ Κρητικὸν, ᾧ Ἀθήνησιν ὁ βασιλεὺς ἐχρῆτο. καὶ Σαρδωνικὸς δὲ χιτών τις ἐκαλεῖτο, καὶ Σικελικὸς, καὶ θηραῖόν τι ποικίλον, καὶ Φρύγιον γυναικεῖον, ἀπὸ τῆς ἐπὶ πλέον τινῶν χρήσεως ἕκαστα τούτων ὠνομασμένα. δευτερουργῆ δὲ χλαῖναν ἐκάλουν, ἣν οἱ νῦν ἐπίγναφον. καὶ δευτερουργοὺς, τοὺς ταύτην ποιοῦντας. τάχα δὲ τοῦτο ὑποδηλοῖ καὶ Λύσιππος ἐν Βάκχαις.

78 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ.

Περὶ τῶν τὰς ἐσθῆτας πωλούντων.

Οἱ δὲ τὰς ἐσθῆτας πιπράσκοντες, ἱματιοπῶλαι, Κριτίου τῷ ὀνόματι χρησαμένου. ἐκαλεῖτο δέ τις Ἀθήνησιν ἱματιόπωλις ἀγορά. ἡ δ' αὐτὴ καὶ σπειρόπωλις. σπεῖρα γὰρ οὐ τὰ ῥάκη μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ἀμείνους ἔνιοι καλεῖν ἠξίουν. τοὺς δὲ τὰς ἐσθῆτας ἀπομισθοῦντας τοῖς χορηγοῖς, οἱ μὲν νέοι, ἱματιομίσθας, οἱ δὲ παλαιοὶ, ἱματιομισθωτάς. ὅτι μέντοι καὶ τρίμιτα εἰργάζοντο, Αἰσχύλος διδάσκει, φήσας, σὺ δὲ σπαθητοῖς τριμιτίνοις ὑφάσμασι.

79 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ.

Ἀγγείων ὀνόματα τῶν ἐσθήτων.

Εἰς ἃ δὲ κατετίθεντο τὰς ἐσθῆτας ταύτας, χηλοὶ μὲν καθ' Ὅμηρον, κοῖταί τε καὶ κιβωτοὶ, καὶ κίσται, καὶ ζυγάστρια. παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις καὶ ῥίσκοι, καὶ κανδύτανες. ἴσως καὶ ἀόρται, Μενάνδρου εἰπόντος ἐν Μισογύνῃ, χλαμύδα, καὶ μυσίαν λόγχην, ἀόρτην. ἃ δὲ οἱ παλαιοὶ ἱμάτια στρωματόδεσμα, ταῦθ' οἱ νεώτεροι στρωματεῖς ἔλεγον, ἐν οἷς, ὡς μὲν τοὔνομα δηλοῖ, τὰ στρώματα ἀπετίθεντο. δῆλον δὲ ὅτι καὶ τὰς ἄλλας ἐσθῆτας. καὶ φασκώλους δὲ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὰ τῶν ἱματίων ἀγγεῖα καὶ θυλάκους. Ξενοφῶν δὲ καὶ μαρσίπους ἱματίων εἶπε.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ. 80

Περὶ τῶν τὰ σκύτη ἐργαζομένων.

Ἕποιτο δ' ἂν οἶμαι ταῖς περὶ τὰς ἐσθῆτας τέχναις καὶ ἡ τῶν ὑποδημάτων, διὰ τὴν χρείαν τὴν ἐπὶ τῷ σώματι. καὶ ἀπὸ μὲν τούτων, ὑποδήματα, καὶ ὑποδεῖσθαι, καὶ ὑποδούμενος, καὶ ἀνυπόδητος. Αἱ δὲ περὶ αὐτὰ τέχναι, σκυτοδέψαι, βυρσοδέψαι, σκυτοπῶλαι, βυρσοπῶλαι, σκυτοτόμοι, σκυτεῖς, σκυτεῖα, καττύοντες, καττυόμενοι. μέρη δὲ ὑποδημάτων, γλῶτται, καττύματα, ὕσχλοι. *καὶ ζυγοὶ δὲ, τὸ περὶ τοῖς 81
ὄνυξι τοῦ κοίλου ὑποδήματος, καὶ τοῦ σανδαλίου τὸ τοὺς δακτύλους συνέχον. Εἴποις δ' ἂν, ῥάψασθαι ὑποδήματα. καὶ ῥαφὴ, ὡς Ἡρόδοτος. καὶ ῥάψαι, καὶ συῤῥάψαι. σκυτοτομεῖν, σκυτοδεψεῖν, βυρσοτομεῖν, βυρσοδεψεῖν, ἱμαντοτομεῖν. Ξενοφῶν δ' ἔφη, ἔστι δ' ἔνθα ὑπόδημα ὁ μὲν νευρορραφῶν μόνον τρέφεται, ὁ δὲ, σχίζων.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ. 82

Ἔργα καὶ ἐργαλεῖα σκυτοτόμων.

Τοὺς δὲ τὰ ὑποδήματα ῥάπτοντας πισύγγους ἔνιοι τῶν κωμικῶν καλοῦσι. καὶ τὰ ἐργαστήρια αὐτῶν, πισύγγια. τὰ δὲ παλαιὰ καττύματα, παλίμπηγα ὀνομάζεται. οἱ δὲ παλαιὰ ἐπιῤῥάπτοντες, παλαιουργοί. τὰ δ' ἐπιῤῥαπτόμενα, παλινδόρια. ἐφ' ὧν λέγεται τὸ ἐπικαττύεσθαι, καὶ ἐπικαττύειν. *Τὰ δὲ ἐργαλεῖα αὐ- 83
τῶν, σμίλη. ἀφ' ἧς καὶ τὰ σμιλεύματα ἐν Βατράχοις Ἀριστοφάνους. καὶ περιτομεὺς, ἀφ' οὗ καὶ τὸ περιτέμνειν, καὶ ἱμαντοτομεῖν. ὀπήτεια, καὶ ὀπητείδια, ἃ καὶ χηλεύματα ἐκάλουν οἱ ποιηταί. μάλιστα δὲ οὕτως ὠνόμαζον τῶν τὰς σχοίνους πλεκόντων, ὡς καὶ κράνη χηλευτὰ, τὰ πλεκτὰ Ἡρόδοτον λέγειν. καὶ Εὔπολις, σκύτινα χηλεύσει. τὰ ὀπήτεια ἐν Κρησὶ Νικόχαρις ἐκάλει. *Τοῖς δὲ βυρσοδέψαις, ἢ σκυτοτόμοις, 84
προσήκει τὸ κατεβύρσωσαν, ὅ φησιν ὁ Θουκυδίδης.

λέγοις δ' ἂν καὶ ὑποδήματα κοῖλα, βαθέα, εἰς μέσην τὴν κνήμην ἀνήκοντα. τὰ δὲ οὐ κοῖλα, αὐτὸ μόνον ἀποχρῶν ἐστιν εἰπεῖν ὑποδήματα. περὶ δὲ ἃ τείνεται καὶ περιῤῥάπτεται τὰ κοῖλα ὑποδήματα, καλόποδες, οὐ κατὰ τὴν νῦν χρείαν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀρχαίαν κέκληνται. περίποδα δὲ, ὑποδήματα ἁρμόζοντα.

85 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ.

Ὑποδημάτων εἴδη.

Ὑποδημάτων δὲ εἴδη, βασιλίδες, ἐφόρει δὲ αὐτὰς ὁ βασιλεὺς Ἀθήνησι. κρηπῖδες, τὸ μὲν φόρημα στρατιωτικόν. ἔνιοι δ' αὐτὰς τῶν ποιητῶν καὶ ἀρπίδας ὠνόμασαν. ἐμβάδες, εὐτελὲς μὲν ὑπόδημα, Θρᾴκιον δὲ τὸ εὕρημα. τὴν δὲ ἰδέαν κοθόρνοις ταπεινοῖς ἔοικε. σχισταὶ, πολυτελὲς ὑπόδημα καὶ θρυπτικόν. ταύτας δὲ καὶ λεπτοσχιδεῖς ὠνόμαζον. ἀσκέραι, ὑπόδημα
86 λάσιον, χειμῶνι χρήσιμον. *ἦν δέ τι ὑπόδημα καὶ ἀρβύλη, εὐτελὲς τὴν ἐργασίαν. ἡ δὲ συνεχὰς κρηπῖδι μὲν ἔοικεν, ὠνόμασται δὲ ἐκ τοῦ συνέχειν τὸν πόδα. οἱ δὲ κονίποδες λεπτὸν ὑπόδημα πρεσβυτικόν. τὸ δὲ κάττυμα, κοῦφον, ὡς ἐγγὺς εἶναι τῆς κόνεως τὸν πόδα. τὸ δὲ σανδάλιον οὐ μόνον Μένανδρος εἴρηκε καὶ Ἡρόδοτος, ὥσπερ καὶ τὸ σάνδαλον Εὔπολις ἐν Χρυσῷ γένει καὶ σχεδὸν ἅπαντες οἱ κωμικοὶ, ἀλλὰ
87 καὶ Κρατῖνος Νόμοις, σανδάλια Τυῤῥηνικά. *καὶ Κηφισόδωρος Τροφωνίῳ,

σανδάλιά τε τῶν λεπτοσχιδῶν,
ἐφ' οἷς τὰ χρυσᾶ ταῦτ' ἔπεστιν ἄνθεμα.
νῦν δ', ὥσπερ ἡ θεράπαιν', ἔχω περιβαρίδας.

Μένανδρος ἐν Μισογύνῃ καὶ ἐπιχρύσους σανδαλοθήκας λέγει. ἡ δὲ βλαύτη σανδαλίου τι εἶδος. καὶ ἥρως Ἀθήνησιν ὁ ἐπὶ βλαύτῃ. ἀνέθηκε γάρ τις σκυτοτόμος βλαύτης λίθινον τύπον. τὰ δὲ κρουπέζια, ξύλινον ὑπόδημα, πεποιημένον εἰς ἐνδόσιμον χοροῦ.

κρουπεζοφόρους δ' εἶπε τοὺς Βοιωτοὺς *Κρατῖνος, 88
διὰ τὰ ἐν αὐλητικῇ κρούματα. ἀπὸ δὲ ἐθνῶν καὶ πό-
λεων λέγονται καὶ ἕτερα. Καρβατίνη μὲν ἀγροικικὸν
ὑπόδημα, κληθὲν ὑπὸ Καρῶν. Ἀμυκλαΐδες δὲ ἐλευ-
θεριώτερον ὑπόδημα μὲν, δηλοῖ δὲ κλήσει τὸν τόπον,
αἱ δὲ Ἀργεῖαι πάντη δῆλον ὡς Ἀργείων τὸ εὕρημα,
καθάπερ αἱ Σκυθικαὶ Σκυθῶν, καὶ Ῥοδίαι Ῥοδια-
καί. αἱ δὲ Λακωνικαὶ τὸ μὲν χρῶμα ἐρυθραί, τοὔνο-
μα δὲ δηλοῖ τὸν τῆς εὑρέσεως τόπον. *καὶ Θετταλὶς 89
δὲ, ὑπόδημα μηνῦον τοὺς εὑρετάς. μέμνηται δ' αὐ-
τοῦ Λύσιππος ἐν Βάκχαις, βλαύτῃ, κοθόρνῳ, Θετται-
λίδι. αὐτοσχεδὶς δὲ ὑπόδημα, τὸ ἁπλῶς εἰργασμένον
Ἕρμιππος εἴρηκεν ἐν Δημόταις. ἀπὸ δὲ τῶν χρησα-
μένων, Ἰφικρατίδες, Λεωνίδες, Ἀλκιβιάδια, Σμινδυ-
ρίδια, Μυνάκια, ἀπὸ Μυνάκου. ἦν δὲ καί τι ὑπόδη-
μα, δημοκοπίδες, ὕπισχλοι δὲ, πολυτελὲς, ἀνδρεῖον,
οὗ Ἕρμιππος ἐν Φορμοφόροις μνημονεύει, *ὥσπερ 90
καὶ τῶν καρκίνων Φερεκράτης, κατεύαμαι τοὺς καρ-
κίνους. μέμνηται δὲ καὶ φαικασίου ἐν τῷ Ἑρμῇ Ἐρα-
τοσθένης,

πέλμα ποσὶ ῥάπτεσκεν ἐλαφροῦ φαικασίοιο.

ὁ Ῥίνθων δὲ, Κολοφωνίου τε, καὶ καλτίου, καὶ ὄγ-
κου, ἐν Ἰφιγενείᾳ τῇ ἐν Αὐλίδι. ἡ δὲ σύμαρις κοινὸν
ἀνδράσι πρὸς γυναῖκας, βαρβαρικὸν μὲν εὕρημα, ἐξ
ἐλάφων δὲ πεποιημένον. καὶ τὰ διάβαθρα δὲ, κοινὰ
ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. ὁ δὲ κόθορνος, ἑκάτερος ἀμ-
φοῖν τοῖν ποδοῖν. *ὅθεν καὶ τὸν Θηραμένην κόθορ- 91
νον ἐκάλουν, διὰ τὸν περὶ τὴν πολιτείαν ἀμφοτερι-
σμόν. ἐμβάται δὲ ὄνομα τοῖς κωμικοῖς ὑποδήμασιν.
ὑπόσχισμα δὲ ἀνδρεῖον ὑπόδημα, μάλα εὐτελὲς, καὶ
πρόσχημα πρεσβυτικόν. ἦν δέ τι ὑπόδημα καὶ ἐπι-
σθοκρηπίς. ἃ δὲ πόδεια Κριτίας καλεῖ, εἴτε πίλους
αὐτὰ εἰρηκὼς, εἴτε περιειλήματα ποδῶν, ταῦτα πέλυν-
τρα καλεῖ ἐν Φοινίσσαις Αἰσχύλος,

πέλυντρ' ἔχουσιν εὐθέτοις ἐν ἀρβύλαις.

*τὰ δὲ πέλυντρα, εἶδος ὑποδήματος, ὥσπερ καὶ τὰ 92

πόδεια ταὐτὸν ἦν ταῖς ἀναξυρίσιν, ἃς σκελέας ἔνιοι
ὀνομάζουσι. Κράτης δ' ἐν Ἑορταῖς ἔφη, καὶ δὴ πό-
δεια τριμίτινα. ἴδια δὲ γυναικῶν ὑποδήματα Περ-
σικά. λευκὸν ὑπόδημα, μᾶλλον ἑταιρικόν. περιβαρίς,
θεραπαινίδων μᾶλλον τὸ ὑπόδημα, Τυῤῥηνικά. τὸ
κάττυμα ξύλινον, τετραδάκτυλον. οἱ δὲ ἱμάντες, ἐπί-
χρυσοι. σανδάλιον γὰρ ἦν. ὑπέδησε δ' αὐτὸ Φειδίας
93 τὴν Ἀθηνᾶν. *ἐκάλουν δ' αὐτὰ Τυῤῥηνουργῆ, ὥσ-
περ καὶ τὰ ἔμβαθρα, ῥινοεργῆ. τὰς μέντοι Τυῤῥηνι-
κάς, ὁ Σαπφοῦς μάσθλης, ποικίλος εἴη. μάσθλης Λύ-
διον καλὸν ἔργον. αἱ δὲ ἐνδρομίδες, ἴδιον τῆς Ἀρτέ-
μιδος τὸ ὑπόδημα. τὰ δὲ Σικυώνια, τὸ ὄνομα δηλοῖ
τίνων τὸ εὕρημα. τὰ δὲ πλοιάρια καὶ ἀκάτια ὀνομά-
ζει Ἀριστοφάνης, εἶδος ὄντα γυναικείων ὑποδημάτων.
94 *ῥαΐδια δὲ ποικίλον καὶ πολυέλικτον ὑπόδημα. μνη-
μονεύει δ' αὐτοῦ Πλάτων τε καὶ Φερεκράτης. αἱ δὲ
βαυκίδες πολυτελὲς ἦν ὑπόδημα, κροκοειδές, γυναι-
κεῖον. γυναικεῖα δὲ καὶ τὰ ἄφρακτα, ὀπισθοκρηπῖδες,
καννάβια, γυμνοπόδια, περίβαρα, νυκτιπήδηκες, με-
σοπερσικαί, φιττακίδες, Σελευκίδες, νοσσίδες, Ἀμβρακί-
95 δες, ἀμφίσφυρα, ἀκροσφύρια. *οὐδ' ἂν εἴη φαῦλον
τούτοις ὑποθεῖναι λέξιν ἐκ Θεσμοφοριαζουσῶν Ἀρι-
στοφάνους, ἐπεὶ πολλὰ εἴδη ἐν αὐτῇ περιέχει γυναι-
κείων φορημάτων, ἃ καὶ τοῖς περικόσμοις ἂν ἁρμό-
σειε ταῦτα. ξυρὸν, κάτοπτρον, ψαλίδια, κηρωτὴν, νί-
τρον, προκόμιον, ὀχθοίβους, μίτρας, ἀναδήματα, ἄγ-
χουσα, ὄλεθρον τὸν βαθὺν, ψιμύθιον, μύρον, κίση-
ριν, στρόφιον, ὀπισθοσφενδόνην, κάλυμμα, φῦκος,
96 περιδέραια, ὑπογράμματα, *τρυφοκαλάσηριν, γρύφα-
μα, λάσειριν, ἐλέβορον, κεκρύφαλον, ζῶσμα, ἀμπε-
χόνη, πάρυφες, ξυστίδα, χιτῶνα, βάραθρον, ἔγκυκλον,
κομμωτρίδιον. ἕτερά τε, ὅσα οὐδεὶς ἂν μνημονεύσειέ
ποτε λέγων. διόπας, διάλιθον, τρίγαστρα, πλάστρα,
μαλάκιον, βότρυν, χλιδῶνα, περόνας, ἀμφιδέας, ὅρ-
μους, πέδας, σφραγῖδας, ἁλύσεις, δακτυλίους, κατα-
πλάσματα, πομφόλυγας, ἀποδέσμους, ὀλίσκους, σάρ-

δια, ὑποδέρεις, ἑλικτῆρας. ἀλλ' ἀφ' ὧν οὐδ' ἂν λέγων λέξαις.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ. 97

Περὶ μετάλλων καὶ μεταλλέων.

Λέγωμεν τοίνυν τέχνας, ὅσαι τὰς ὕλας ὑποβάλλουσι ταῖς λοιπαῖς. μεταλλεία, μέταλλα, μεταλλεύς. καὶ μετάλλειν, καὶ μεταλλεύειν, ὀρύττειν, γεωρυχεῖν, σκάπτειν, καὶ ἀνασκάπτειν, καὶ διασκάπτειν. χρυσοῦ δὲ μεταλλεῖς, χρυσουργοὶ, χρυσουργοῦντες, χρυσὸν ὀρύττοντες, τὴν ὑπόχρυσον γῆν, τὴν κατάχρυσον, τὰ χρυσεῖα, τὴν χρυσίδα ψάμμον, τὴν ἐπίχρυσον κόνιν, τὴν χρυσῖτιν γῆν μεταλλεύοντες, διασήθοντες, διηθοῦντες, διακρίνοντες, ἕψοντες, καθαίροντες, πυρὶ βα-
σανίζοντες. *ἄπεφθος χρυσὸς, ἀκριβὴς, εἰλικρινὴς, 98
ἀκήρατος, ἀκραιφνὴς, Δαρεικὸς, Γυγάδας, καὶ τὰ ὅμοια. ἀργύρια, ἀργυρῖτις γῆ, ὑπάργυρος, ἀνάργυρος, ἀργύρεια μέταλλα, καινοτομίαι μετάλλων, μεσοκρινεῖς κίονες, οἱ ἐν τοῖς μετάλλοις ὑφεστηκότες ἀνέχειν τὰ ὀρύγματα. ἄργυρος καθαρὸς, διαφανὴς, Ἀρυανδικός. γῆ ὑπόχαλκος. οὐ γὰρ χαλκῖτις, οὐδὲ χαλκεῖα μέταλ-
λα, ὥσπερ καὶ σιδήρου μέταλλα, καὶ γῆ σιδηρῖτις. *ταύ- 99
της δὲ τὸ κάθαρμα σκωρίαν ὠνόμαζον, ὥσπερ τοῦ χρυσοῦ τὸ ἄνθος ἀδάμαντα, καὶ τὸν τῶν ἀργυρίων κονιορτὸν κέρχνον. τὴν δὲ σκωρίαν καὶ κίβδηλον ἐκάλεσαν. ἀφ' ἧς καὶ οἱ μεταλλεῖς κιβδηλοί. Τὸ δὲ ἀγγεῖον ἐν ᾧ τὸν σίδηρον κατεκεράννυσαν, περίοδος κέκληται ἐν τῷ περὶ μετάλλων, εἴτε Ἀριστοτέλους ἐστὶ τὸ βιβλίον, εἴτε Θεοφράστου. πολλὰ δ' ἂν καὶ ἄλλα εἴη μέταλλα, ὥσπερ τὰ ἐν Σάμῳ, τὰ καλούμενα γεωφάνεια, ὑπὲρ ὧν ὁ Δείναρχος λέγει. καὶ τὰ ἐν Μήλῳ καὶ Νισύρῳ
τοῦ θείου. καὶ κιμωλίαν γῆν Ἀριστοφάνης λέγει. *καὶ 100
ἡ ἀμβολὰς δὲ γῆ παρὰ Ξενοφῶντι τοῖς ὀρύγμασι προσήκει, καὶ οὐ τοῖς μετάλλοις. τοὺς δὲ μεταλλέας θυλακοφορεῖν Ἀριστοφάνης ἔφη. καὶ λίθων δὲ μεταλλεῖαι, λιθουργίαι, λιθοτομίαι. Πολλὰ δὲ εἴδη λίθων,

Φρυγία, Λάκαινα, Λίβυσσα, Εὐβοΐς, Θετταλή, Αἰγυπτία. Καὶ τούτων δὲ ἰδέαι πλείονες. καὶ κογχυλίας δὲ λίθος ἐν Ἀριστοφάνους Δαιδάλῳ. καὶ παρὰ Ξενοφῶντι κογχυλιάτης. λυχνίας δὲ παρὰ Πλάτωνι ἐν Σοφισταῖς. τὸ δὲ τοῦ ὀρειχάλκου μέταλλον οὐδέπω καὶ νῦν εἰς πίστιν ἥκει βεβαίαν. Ἀμειψίου δὲ ἐν Μυχοῖς μιλτωρυχίαν εἰπόντος, εἴη ἂν ἐν τοῖς μεταλλεῦσιν ὁ μιλτωρύχος. καὶ μήκων δὲ ἦν τι ψάμμου εἶδος.

101 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ.

Περὶ ὀνομάτων τῶν τὰς ὕλας παρασκευαζόντων.

Ἐν τοῖς μετάλλοις δὲ τῶν τὰς ὕλας παρασκευαζόντων εἶεν ἂν ὑλουργοί, φυτουργοί, γεωργοί, ὑλοτόμοι, ὑλαγωγοί, ξυλουργοί, πισσουργοί, σμηνουργοί. καὶ ἡ πρᾶξις, ὑλουργία, ὑλοτομία, ὑλαγωγία, ξυλουργία, πισσουργία, σμηνουργία, κηρουργία.

102 (*Τὰ ἀπὸ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου ὀνόματα.)

Καὶ ἀπὸ μὲν χρυσοῦ, χρυσοχόοι, χρυσοχοεῖον, χρυσοῦν, ἀποχρυσοῦν, ἐπίχρυσον, χρυσοχοεῖν. καὶ ἡ τέχνη, χρυσοχοϊκή. καὶ χρυσίδες δὲ φιάλαι, καὶ χρυσοῦν τὸ νόμισμα. προσκέοιτο δ' ἂν ὁ στατήρ. εἰ δὲ καὶ δαρεικός τις εἴπεν, ὁ χρυσοῦς προσηκούετο. χρυσόροφος οἶκος, καὶ χρυσῆ Ἀφροδίτη. καὶ ἡ βασανίζουσα τὸν χρυσόν, χρυσῖτις λίθος, ἡ Λυδία. ἀπὸ δὲ
103 ἀργύρου, ἀργυροκόπος, καὶ ἀργυροκοπεῖν. *εἴρηται δέ που καὶ τὰ χρυσεῖα παρὰ τοῖς κωμῳδοῖς ἐπὶ τῶν γυναικείων κοσμημάτων. καὶ τὰ χρυσώματα παρὰ Λυσίᾳ ἐν τῷ περὶ τοῦ χρυσοῦ τρίποδος. Ἀπὸ δ' ἀργύρου, ἀργυροκόπος, ὡς Φρύνιχος ἐν Ἐφιάλτῃ. ἀργυροκοπεῖον, ὡς Αἰσχίνης Ῥίνωνι. ἀργυροκοπιστῆρας δὲ λόγων ἐν Τροφωνίῳ παίζει Κρατῖνος. ἀργυραμοιβός, ἀργυρογνώμων, ἀργυρολόγος, ἀργυρολο-
104 γεῖν, καὶ ἀργύριον τὸ νόμισμα. *εἴρηται δὲ καὶ ἀρ-

γύρια ἐν Ἀριστοφάνους Νήσοις. ἀργυράγχη, ὡς Δη-
μάδης σκώπτων Δημοσθένη, συνάγχῃ λέγοντα εἰλῆφ-
θαι, ἀργυρίζεσθαι δέ. ἀργυρίδες φιάλαι, καὶ σκεῦος
ἀργυροῦν. καὶ ἀργυρώματα ὁμοίως παρὰ Λυσίᾳ.
ὑπάργυρον δὲ τὸ κίβδηλον χρυσίον. Ἀπὸ δὲ χαλκοῦ,
ὑπόχαλκον νόμισμα. καὶ χαλκοῦς, νομίσματος εἶδος.
καὶ χαλκόκρανον, καὶ χαλκότυπος, καὶ χαλκουργός,
καὶ χαλκουργία, καὶ χαλκεύς, καὶ χαλκεύειν. * Χαλ- 105
κεῖα ἑορτὴ ἐν τῇ Ἀττικῇ, Ἡφαίστῳ ἱερά. χαλκώματα
δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Πελαργοῖς καὶ Σφηξὶν εἴρηκε.
Καλλίας δὲ ἐν Κύκλωψι, κεχαλκεῦσθαι τοίνυν ἑσπέ-
ρας. καὶ τροχίαν μὲν χαλκὸν τὸν χυτὸν χρὴ καλεῖν.
τυπίαν δέ, ὃν ἂν οἱ νῦν εἴποιεν ἐλατόν. χαλκίζειν δέ,
παιδιᾶς τι εἶδος, ἐν ᾧ νομίσματι ἠρτίαζον. Σιδηρεύς,
σιδηρεύειν, σιδήριον, σιδηρουργία, ὀβελοὶ σιδηροῖ,
νόμισμα σιδηροῦν, τὸ Λακεδαιμονίων καὶ Βυζαντίων.
* χαλκεύειν δὲ καὶ τὸ σιδηρεύειν ἔλεγον, καὶ χαλκέας 106
τοὺς τὸν σίδηρον ἐργαζομένους. καὶ σιδηρῖτις τέχνη.
σιδηρῖτιν δὲ τέχνην ἐν Ταξιάρχοις Εὔπολις εἴρηκε,
τὴν Ξανθίου τοῦ σιδηρέως, οὗ ἐπὶ τῆς εἰκόνος ἐπι-
γέγραπται ΣΙΔΗΡΟΦΥΤΗΣ. Τὰ δὲ ἐργαλεῖα τούτων,
φῦσαι, ἀκροφύσια, χοάναι, πυράγραι, ἄκμονες, ῥαι-
στῆρες, σφῦραι, ἐσχαρίδες, θηγάναι, κροταφίδες. σφῦ-
ραι δέ εἰσι σιδηραῖ, ἐκ θατέρου ὀξεῖαι. * Τὸ δὲ ἔρ- 107
γον, ὑγραίνειν, λύειν, συγχωνεύειν, ἐλαύνειν, τυποῦν,
ἐξελαύνειν, ἀκονᾶν, θήγειν, προσηλοῦν, διαπατταλεύ-
ειν, προσπατταλεύειν, στομοῦν, ἥλους ποιεῖν, στό-
μωμα. Κρατῖνος γὰρ ἔφη, Χαλυβικὸν στόμωμα. πατ-
τάλους, ἐπίσσωστρα, πλήμνας, κλεῖδας, ἀνακλεῖδας,
βαλανάγρας, ἁλύσεις, βαλάνους, ὕπερα, σίδηρα, μοχ-
λούς, γιγγλίμους, κορώνας, κλεῖθρα, ζυγά. * Πρὸ 108
δὲ τῶν καμίνων τοῖς χαλκεῦσιν ἔθος ἦν γελοῖά τι-
να καταρτᾶν, ἢ ἐπιπλάττειν, ἐπὶ φθόνου ἀποτροπῇ.
ἐκαλεῖτο δὲ βασκάνια, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης ἔφη,
πλὴν εἴ τις πρίαιτο δεόμενος βασκανίου ἐπὶ κάμι-
νον ἀνδρὸς χαλκέως. Τὸ δὲ μόλυβδον ἐργάζεσθαι,

μολυβδοχοεῖν. τούτοις δ' ἂν προσήκοι καὶ ἀγαλματοποιεῖν, καὶ ἀγαλματοποιία. καὶ ἀνδριαντοποιεῖν, καὶ ἀνδριαντοποιία. τοῖς δὲ χρυσουργοῖς καὶ δακτυλιογλύφοις τὸ ὄνομα παρὰ Κριτίᾳ καὶ Πλάτωνι. Φιλύλλιος δὲ ἐν Πόλεσι δακτυλιουργὸν ὠνόμασε.

109 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ.

Περὶ ὑλοτόμων καὶ ὑλαγωγῶν καὶ ἀνθρακέων.

Τῶν δὲ ξυλίνων ὑλῶν οἱ ἐργάται, ὑλοτόμοι, καὶ δρυτόμοι, καὶ ὑλαγωγοί. καὶ τὰ ἐργαλεῖα, πέλεκυς. καὶ τὰ ῥήματα, ὑλοτομεῖν, καὶ ὑλαγωγεῖν, καὶ ὑλάξεσθαι. Τῶν δὲ ξύλων τὰ μὲν εἴποις ἂν ἐργάσιμα, τὰ δὲ καύσιμα. ἀλλὰ καὶ φελλὸν, καὶ φλοιὸν, καὶ ἀγκαλίδας εἴποις. ὅθεν καὶ οἱ ἀγκαλιδαγωγοὶ ὄνοι, καὶ ἀγκαλιδοφόροι ἄνδρες. καὶ τῶν μὲν καυσίμων, κληματίδες, καὶ κορμοὶ, καὶ ἐκκαύματα.

κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης προταμὼν, ἀμφέξεσα χαλκῷ.

καὶ Εὐριπίδης λέγει, κορμοῖσι πεύκης. καὶ φιτροὺς δὲ τούτους λέγει ἡ ποιητικὴ φωνή. ἐκλυμάδας Σοφο-
110 κλῆς ἐν Ἡρακλεῖ Σατυρικῷ, *συνέλεγον τὰ ξύλα ὡς ἐκλυμάδων. καὶ ἄνθρακες, καὶ μαρίλη. καὶ οἱ τεχνῖται, ἀνθρακεῖς, καὶ μαριλευταί. καὶ μαριλεῦσαι, τὸ ῥῆμα. καὶ τὸ ἀγγεῖον τῶν ἀνθράκων, λάρκος, καὶ φορμός. ἡ δὲ τῶν ἀνθράκων κάμινος, πνιγεύς. οἱ δὲ ἡμίκαυτοι ἄνθρακες, θυμάλωπες. οἱ δὲ σπινθῆρες, φέψαλοι. ὁ δὲ τοὺς ἄνθρακας πιπράσκων, ἀνθρακοπώλης. λέγει οὖν Φιλύλλιος ἐν Πόλεσι, κοσκινοποιὸς, κηπεὺς, κουρεύς. φῷδες δὲ, αἱ ἀπὸ τῆς φλογὸς φλύκταιναι, καὶ φλυκτίδες. καὶ φαύστιγγες, αἱ ἐπὶ ταῖς κνήμαις, μάλιστα ἐπὶ χαλκέων.

111 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κϛ'.

Τεκτόνων ἔργα καὶ ἐργαλεῖα.

Τῶν δὲ ἐργασίμων, ναυπηγοί, ναυπηγία. τέκτονες, καὶ τεκτονική, κλινοποιοί. καὶ τὰ μὲν ναυπηγῶν

εἴρηται ἐν τοῖς περὶ νεῶν. τὰ δὲ κλινοποιῶν ἐν τοῖς
συμποτικοῖς. τὰ δὲ θυροποιῶν ἐν τοῖς περὶ οἴκων.
οἷς προσθετέον ὅτι ἣν Ὅμηρος κορώνην λέγει, νῦν
κόρακα καλοῦσι. καὶ Ποσίδιππος ἐν Γαλάτῃ εἰπών,
κόρακι κλύεται θύρα. ἔστι μὲν οὖν οὐ κεκριμένη
τοῖς νέοις ἡ φωνή. *ληπτέον δὲ καὶ τὰ σπάνια, εἰ 112
καὶ μὴ παρ' αὐτῶν εἴη χρηστέα. Τὰ δὲ τεκτόνων
καὶ αὐτὰ ἐν τοῖς συμποτικοῖς, ὅπου καὶ τράπεζα, καὶ
τρίποδες. ταῦτα γὰρ ἐκείνων τὰ ἔργα. καὶ δίφροι δέ,
καὶ κλισμοί, καὶ θρόνοι, τῆς ξυλουργικῆς. θρανία,
σκολύθρια. κάλλιστοι δὲ οἱ Θετταλικοὶ δίφροι. διὸ
καὶ ἡ Πυθία ἔφη, Θετταλὲ ποικιλόδιφρε. βάθρα, κλί-
μακες. καὶ οἱ ἀναβαθμοὶ τῶν κλιμάκων, κλιμακτῆρες.
*τεκτονικὸν δὲ καὶ τὸ πακτῶσαι θύρας, ἐν Ἀριστο- 113
φάνους Λυσιστράτῃ. Τὰ δὲ ἐργαλεῖα τούτων, σκέ-
παρνον, πέλεκυς ξυλοκόπος, ὡς ἔφη Ξενοφῶν. τρύ-
πανον, τέρετρον, τρυπανοῦχος, ἀρίς. Καλλίας οὖν
ἐν Πεδήταις λέγει, τῆς πατρικῆς ἀρίδος. πρίων, πρί-
στις, ἡ καλουμένη ῥίνη. καὶ ῥίνη δὲ ὑπὸ Ξενοφῶν-
τος εἴρηται. ἐν δὲ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ καὶ τὰ Ἀλέξι-
δος ἂν θείης. *Καὶ τὰ ῥήματα, κορμάσαι, πρῖσαι, πε- 114
λεκίσαι. ἤπου δὲ καὶ ξέσαι, καὶ ἁρμόσαι, καὶ γομφῶ-
σαι, συγγομφῶσαι, τυλῶσαι. πρίειν δὲ λέγεται τὸ πρί-
ζειν. καὶ ἐξέπριον ἔφη Θουκυδίδης. Οἱ δὲ πρίσται,
τομεῖς ἂν καλοῖντο. ἐργάζοιτο δ' ἂν ὁ τέκτων καὶ
μυάγρας, ὧν τὸ ἱστάμενόν τε καὶ σχαζόμενον, πατ-
τάλιον. τὸ δὲ τῇ σπαρτίνῃ προσηρτημένον, σκανδάλη-
θρον καλεῖται. ὁ δὲ ἐν ταῖς μείζοσι πάγαις πάττα-
λος, ῥόπτρον. *ὥσπερ καὶ τὸ τὴν θύραν ἐπικροῦον. 115
καὶ ἁρματοπηγὸς δὲ καθ' Ὅμηρον προσήκοι ἂν τεκ-
τονικῇ. καὶ ἁμαξοπηγὸς εἴποις ἄν, καὶ ἁμαξοπηγεῖν,
καὶ ἁρματοπηγεῖν, καὶ ἁρματοποιεῖν, καὶ ζυγοποιεῖν,
ὡς ἐν Πλούτῳ Ἀριστοφάνης. καὶ τὰ μὲν ἄλλα εἴρη-
ται περὶ ἁρμάτων τε καὶ ἁμαξῶν. τὰς δὲ κνήμας
οὐ μόνον οὕτως, ἀλλὰ καὶ κνημῖδας ὠνόμαζον. Λυ-
σίας γέ τοι λέγει, ἁρπάσαι τὴν κνημῖδα τῆς ἁμάξης.

116 *προσθετέον δὲ ὅτι οὓ ἐν τοῖς ἅρμασιν ἐπετίθεντο τὰς μάστιγας, ἢ οἷον τομὴ κάργαλος ἐκαλεῖτο. δίφρος δὲ διωχὴς, ὁ δύο φέρειν δυνάμενος. Τὰ δὲ ἴχνη τῶν τροχῶν, ἃ Ὅμηρος ἁρματοτροχιὰς εἴρηκε, Καλλίας ἐν Κύκλωψιν ἁμαξοτροχιὰς λέγει. τὸ δὲ ὑπὲρ τὴν ἅμαξαν περίφραγμα, ὃ περιλαμβάνεται διὰ δικτύων, μόργον καλεῖται. καὶ μοργεύειν, τὸ δράγματα ἐπ' αὐτῷ φέρειν.
117 *ἐπεὶ δὲ καὶ τοὺς οἰκοδόμους Ὅμηρος τέκτονας καλεῖ, καὶ ἀρχιτέκτων εἴρηται παρὰ Πλάτωνι. βιαία γὰρ ἡ ἐν τῷ Σοφοκλέους Δαιδάλῳ τεκτόναρχος μοῦσα. τὸ δὲ ἀρχιτεκτονεῖν Ἀριστοφάνης εἴρηκε ἐν Δαιδάλῳ. φαίης δ' ἄν, οἰκοδομία, οἰκοδομική. οἰκοδόμησις γὰρ παρὰ Θουκυδίδῃ. οἰκοδόμημα, οἰκοδομεῖν, οἰκοδομικῶς, οἰκοδομικὸς, οἰκοδόμος. Ἀριστοφάνης γὰρ ἐν Γηρυτάδῃ εἴρηκε τοὺς οἰκοδόμους,
118 καὶ Πλάτων ἐν τῷ Πολιτείας δευτέρῳ. *καὶ τειχοδομεῖν δ' ἂν εἴποις τὸν αὐτὸν, καὶ τειχοποιεῖν, καὶ λιθολογεῖν, καὶ λιθουργεῖν, καὶ τειχοδόμον εἶναι, καὶ τειχοποιὸν, καὶ λιθουλκὸν, εἰ μὴ τοῦτο φῂς ὑπηρετικήν τινα εἶναι τῇ τεκτονικῇ τέχνῃ. λιθοφορεῖν δ' εἴρηκε Θουκυδίδης. Ξενοφῶν δὲ ἐν τῷ Οἰκονομικῷ καὶ φιλοικοδόμους λέγει. καὶ λατύπους δὲ Σοφοκλῆς πού. καὶ ἐργαλεῖα τῶν λατύπων ὀνομάζει λαίας καὶ γλαρίδας. καὶ λιθοδόμον δὲ Ξενοφῶν ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Παιδείας εἴρηκεν. ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Εὐέργου καὶ Μνησιβούλου, λιθοκόπον, ᾧ προσήκοιεν ἂν αἱ λιθοτομίαι. Ἡ δὲ σφῦρα τῶν λατόμων, καλεῖται τύκος.

119 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ.

Οἰκοδόμων ἔργα καὶ ἐργαλεῖα.

Τὸ δὲ τοῖς οἰκοδόμοις ἔργον, οἰκοδομεῖν, ἐποικοδομεῖν, διοικοδομεῖν, λίθους ἁρμόττειν, συναρμόττειν, ἀκριβῶς, συμφυῶς. ἀσιαοῦν, ἀπευθύνειν, ἀποτείνειν, κάμπτειν, περιάγειν. ὑπερῷα ποιεῖν, καὶ σκάψαι τὰ οἰκήματα εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ τὰς πλίνθους

ἀναβαλεῖν πρὸς ἀριθμόν. Ὑπερίδης γὰρ ἐν τῷ πρὸς
Ἐπικλέα ταῦτ' εἴρηκεν. Ὅταν δὲ οἱ ποιηταὶ φῶσιν,

ἐρέψομεν πρὸς αἰετὸν,

στεγάσομεν φασὶ πρὸς ἀέτωμα. *τειχίζειν, ἀποτειχί- 120
ζειν, πύργον ἐφιστάναι, μεταπύργια. προμαχεῶνας,
ἐπάλξεις προσοικοδομεῖν. περιοικοδομεῖν θριγκούς, πε-
ριβόλους. καὶ θριγκῶσαι τὸ ῥῆμα. ψαλίδας, κυλίδας,
γεῖσα, γεισώματα, γεισίποδας, γεισιποδίσματα, γεισι-
ποδίζειν. στεγάζειν, ἐρέφειν, τέγος, προτέγιον, ὄροφον,
παρωροφίδα. ὅθεν καὶ ὀροφίας ὄφις. καὶ κρηπιδαῖον
δὲ, μέρος οἰκοδομήματος, Λυσίου εἰπόντος ἐν τῷ
περὶ τοῦ τύπου, τοῦ γείσου συντετελεσμένου καὶ
τοῦ κρηπιδαίου. *Ἐκ δ' αὐτῶν ἂν εἴη καὶ λιθό- 121
στρωτον ἔδαφος, καὶ λιθολόγημα, καὶ λελιθωμένον.
καὶ κιόκρανα, αἱ κεφαλαὶ τῶν κιόνων. καὶ στυλοβά-
της, ἡ τοῦ Δωρικοῦ κίονος βάσις. σπεῖρα δὲ, ἡ τοῦ
Ἰωνικοῦ. Μέρη δὲ οἰκοδομημάτων, τοῖχοι. Ὑπερί-
δης δὲ τοῦ παροδίου τοίχου εἴρηκε. δόμοι, πτέρυγες,
φάρση. στυλοβάτην δ' ἐν τῇ οἰκίᾳ Πλάτων εἴρηκεν
ὁ κωμικὸς ἐν Ἑορταῖς. ὀρόφοις δὲ καὶ θυρώμασι,
Θουκυδίδης. καὶ κιγκλίδες δὲ, εἴδη θυρῶν. *Τὰ δὲ 122
τῆς θύρας ξύλα τέτταρα ὠνόμαζον. καὶ τὸ ἐντὸς
τῶν θυρῶν γενέσθαι, ἐντὸς τῶν τεττάρων. τὰ δὲ
ὑπέρθυρα, ὑπερτόναια. Κρατῖνος δ' ἐν Διονυσαλε-
ξάνδρῳ,

παραστάδας καὶ πρόθυρα βούλει ποικίλα.

παστάδας δὲ ὁ Ξενοφῶν, ἃς οἱ νῦν ἐξέδρας. καὶ λέ-
σβιον δὲ καὶ ἐκφατνώματα, καὶ κῦμα, μέρη ἔργων ἐν
Αἰσχύλου Θαλαμοποιοῖς, ἀλλ' ὁ μέν τις, λέσβιον
φάτνωμά τι κῦμ' ἐν τριγώνοις ἐμπεραινέτω ῥυθμοῖς.
*τάχα δὲ καὶ οἱ θαλαμοποιοὶ, εἶδος τέχνης. καὶ στε- 123
γάσματα μὲν δὴ ὀροφῆς, Ἡρόδοτος λέγει. οἱ κατώ-
ρυχες δὲ λίθοι, οὓς Ὅμηρος κατωρυχέας λέγει, οἱ
τοῖς θεμελίοις ἐντιθέμενοι. καὶ θεμελίους δὲ λίθους
αὐτοὺς ὠνόμαζον. κατῆλιψ ἡ μεσόδμη. κάπνην δὲ,
καὶ καπνοδόκην Εὔπολις. τὸ μὲν εἴρηκεν ἐν Βάπταις,

τὸ δὲ ἐν Δήμοις. λέγειν δ' ἔστι καὶ κατάγεια οἰκήματα, καὶ ὑπόγεια. ἔνεστι δ' εἰπεῖν, καὶ λίθον σκληρὸν,
124 καὶ λίθον πωρινόν. *Ὕλαι δὲ οἰκοδομημάτων, λίθοι, χάλικες, πλίνθοι, ξύλα, γύψος, κέραμος, στεγαστὴρ, ἐρέψιμα ξύλα, ἃ ὁ Θουκυδίδης εἶπε τὴν ξύλωσιν. πηλὸς, ἄσβεστος, τίτανος, ἄσφαλτος. καὶ τοῖς μὲν χυτοῖς χρὴ τὰ οἰκοδομήματα συνδεῖν, κολλᾶν, συνάπτειν, συναρμόττειν, συμπηγνύναι, συμβάλλειν· τιτάνῳ δὲ χρίειν, εἶτα ἀλείφειν, ἐπαλείφειν, καταλείφειν, ἐξαλείφειν, ἀπολαμπρύνειν, φαιδρύνειν, ἀποφαιδρύ-
125 νειν, ἐπιλεαίνειν, ἐπιλεπτύνειν. *καὶ κονιάματα εὖ ἂν εἴποις. καὶ τὸ ῥῆμα, κονιᾶν. καὶ τὸν τοῦτο δρῶντα, κονιάτην. Ἄμφιδος δὲ καὶ δρᾶμα Κονιάτης. Ἔργον δὲ τοῦ οἰκοδόμου καὶ τὸ ὑπερῷα ἐγεῖραι, ὡς Ὑπερίδης ἔφη. καὶ περίδρομον ἐργάσασθαι. Ἀριστοφάνης γὰρ ἐν Γήρᾳ ἔφη,

ἐκ τοῦ περιδρόμου στᾶσα τῆς συνοικίας.

Ἐργαλεῖα δὲ αὐτοῦ σὺν τοῖς ξυλουργικοῖς, σιδήρια λιθουργὰ, σιδήρια λιθουργικά. τύκοι, ἀφ' ὧν καὶ τὸ τυκίζειν. ὑπαγωγεὺς, ᾧ παρέξεον. πέλεκυς, στάθμη, μολύβδαινα, κανὼν, διαβήτης. τὸ γὰρ μοχλίον, τοιχωρύχων ἐστὶ σιδήριον. ἰκριοποιοὶ δὲ εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὰ περὶ τὴν ἀγορὰν ἴκρια.

126 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ.

Ζωγράφων ἔργα καὶ ἐργαλεῖα.

Καὶ μὴν καὶ γραφικὴ τέχνη μία τῶν ἐν κόσμῳ τεχνῶν. Ὁ δὲ τεχνίτης, γραφεὺς, γραφικός. καὶ τὸ ἔργον, γράφειν, καὶ τὸ ἐπίῤῥημα γραφικῶς. ἀλλὰ καὶ ζωγραφία, καὶ ζωγράφος, καὶ ζωγραφεῖν, καὶ ζῷα ποιεῖν. ἐρεῖς δὲ καὶ τέχνην ζῴων μιμητικὴν, ζῴων ποιητικὴν, ὁμοιωτικήν. Καὶ τὸν ἄνδρα, μιμητήν. ὁ
127 γὰρ ὁμοιωτὴς, σκληρόν. *Τὸ δὲ πρᾶγμα, μίμησιν, μίμημα, ποίησιν, ὁμοίωσιν, γραφήν. καὶ γράψαι, ποιῆσαι, μιμήσασθαι, ὁμοιῶσαι, ὁμοιοῦσθαι. Καὶ μὴν

εἰκόνα εἴποις ἂν τὸ πρᾶγμα, καὶ εἰκασίαν, καὶ εἰκός,
καὶ εἴκασμα. καὶ τὸν ἄνδρα, εἰκαστικόν. καὶ τὸ ἐπίῤ-
ῥημα, εἰκαστικῶς. καὶ τὸ ῥῆμα, εἰκάσαι. ἔξεστι δὲ καὶ
σκιαγραφίαν εἰπεῖν τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸν ἄνδρα σκια-
γράφον, καὶ σκιαγραφικόν. καὶ ἐπίῤῥημα σκιαγραφι-
κῶς. τὸ δὲ ῥῆμα σκιαγραφεῖν. *Τὰ δὲ μέρη τῆς τέχ- 128
νης, ὑποτύπωσις, ὑπογραφή, σκιά, σκιαγραφή. καὶ
τὸ ἐργαλεῖον, γραφίς, ἢ ὑπογραφίς. Καὶ αἱ ὗλαι, πί-
νακες, καὶ πινάκια, καὶ ὡς Ἰσοκράτης, κηρός, χρώ-
ματα, φάρμακα, ἄνθη. κηρὸν τήξασθαι, μίξασθαι, χέα-
σθαι, χρώματα κεράσαι, κεράσασθαι, μίξαι, συμμίξαι,
συμμίξασθαι, συγχέαι, συγχέασθαι, γραμμὴν ἑλκύσαι,
σκιὰν ὑποτυπώσασθαι, σκιὰν περιγράψασθαι, σκιὰν
*ὑπογράψασθαι, σκιὰν ὑποβαλέσθαι, σκιὰν περιενεγ- 129
κεῖν, σκιὰν ὑπερενεγκεῖν, χρῶσαι, ἐπιχρῶσαι, ἀποχρῶ-
σαι, ἄνθεσι φαιδρῦναι, χρᾶναι, ἐπιχρᾶναι, ἀποχρᾶναι.
ἐφ' οὗ δὲ οἱ πίνακες ἐρείδονται, ὅταν γράφωνται,
ξύλον ἐστὶ τρισκελές, καὶ καλεῖται ὀκρίβας τε καὶ
καλύβας. Τὰ δὲ χρώματα, ἀνδρείκελον, ὄστρεον,
πράσινον, κροκοειδές, κυανοῦν, κιννάβαρι, ξανθόν,
φαιόν, φλογόλευκον, λευκόφαιον, λευκόν, μέλαν, με-
λαμβαφές.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ. 130

Μισθωτῶν ὀνόματα καὶ ἔργα.

Ἔτι τοίνυν οἱ ἐξ ἀγορᾶς ἢ λιμένος κομίζοντες,
ἀχθοφόροι, ἀμφορεαφόροι, ἀμφορεῖς, ἄμφοροι. Καὶ
τὰ ῥήματα, ἀχθοφορεῖν, καὶ ἀμφορεαφορεῖν, ἀμφο-
ρεῖν. ὑδροφόροι, ξυλοφόροι, σκευοφόροι, ὑλοφόροι.
καὶ ὑλοφορεῖν. πλινθοφόροι, πλινθοφορεῖν, πηλοφό-
ροι, καὶ πηλοφορεῖν. ξυληγοί, ἀφ' ὧν καὶ τὸ ξυλη-
γῶν εἴρηκε Δημοσθένης. φρυγανοφόροι δὲ ὄνομα ἐν
τῇ Λυσίου πρὸς Μετάνειραν ἐπιστολῇ. *καὶ ξυλοφο- 131
ρίαν δὲ ἔφη Λυσίας. τὸ δὲ σύμπαν εἰπεῖν, μισθωτοί·
καὶ ὡς Φρύνιχος, μισθάρνιαι γυναῖκες. Ἔξεστι δ'
ἀπ' αὐτῶν καταχρήσασθαι καὶ τὸ φορτηγοί, ἐπεὶ καὶ

τὰ κομιζόμενα ὑπ' αὐτῶν εἴποις ἂν φορτία, φορήματα, ἄχθη. τῷ μέντοι φορτηγῷ, ἐπὶ τῶν τὰ φορτία ἀγόντων ἐμπόρων κέχρηται Αἰσχύλος ἐν Φρυξὶν, ἢ Λύτροις,

ἀλλὰ ναυβάτην
φορτηγὸν, ὅστις ῥῶπον ἐξάγει χθονός.

132 *φόρτακας μέντοι ἡ παλαιὰ κωμῳδία τοὺς ἀχθοφοροῦντας ἐκ τοῦ ἐμπορίου καλεῖ. τὸ δὲ ξύλον ἐφ' οὗ τὰ σκεύη κατηρτημένα ἔφερον, σκευοφορεῖον ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Διὶ κακουμένῳ ὠνόμασται. οἱ δὲ καὶ κρουνίσους τοὺς μισθωτοὺς οἱ νέοι κωμῳδοδιδάσκαλοι ἐκάλουν. τὸ δὲ ὄνομα Βυζαντίων ἦν, ὅθεν καὶ Βυζαντίους αὐτοὺς ἀπεκάλουν. οἱ δὲ κολωνίτας, ὡς Ὑπερίδης. δύο γὰρ ὄντων τῶν κολωνῶν, ὁ μὲν ἵππιος ἐκαλεῖτο, οὗ μέμνηται Σοφοκλῆς, ὡς Οἰδίποδος εἰς αὐτὸν καταφυγόντος.

133 *ὁ δ' ἦν ἐν ἀγορᾷ, παρὰ τὸ Εὐρυσάκειον, οὗ συνῄεσαν οἱ μισθαρνοῦντες. ὅθεν καὶ τοῦτ' ἔστιν εἰρημένον·

ὀψ' ἦλθες, ἀλλ' εἰς τὸν κολωνὸν ἵεσο.

τύλη δ' ἐκαλεῖτο ἡ ἐπὶ τοῖς τραχήλοις αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀχθῶν γινομένη τρίψις. Τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν, φορά. καὶ ὁ μισθὸς, κόμιστρον. εἴποι δ' ἄν τις αὐτὸν καὶ φόρετρον, καὶ φορεῖον. Ἀριστοφάνης δ' ἂν ἐν τοῖς Ἥρωσι δοκεῖ τὸ κόμιστρον κατὰ τὸ νῦν ἔθος εἰρηκέναι τὴν φοράν, ὅταν εἴπῃ,

ὀβολὼ δ' ἴσως τεττάρων, καὶ τῆς φορᾶς.

τούτῳ δ' ἄρ' ἔοικε καὶ τὸ ἐν τοῖς Φίλοις Εὐπόλιδος,

τί μισθοῖ; ποῖ; πόση τις ἡ φορά;

134 *τάχα δ' ἂν καὶ κοπροφόροι εἶεν ἐκ τούτων, καὶ κοπραγωγοί. καὶ κοπρολόγοι λέγοιντο. Ἀριστοφάνης μὲν γὰρ εἴρηκε, κόπρου ἀγωγάς. καὶ ἀλλαχοῦ, κοπρολογεῖ κόφινον λαβών. Πλάτων δὲ ὁ κωμικὸς, κοπραγωγοὺς γαστέρας, ᾧ καὶ ἐπ' ἐκείνου χρηστέον. καὶ τὰ συλλεγόμενα ὑπ' αὐτῶν, κόπρια, καὶ κόπρος. εἶεν ἀπὸ μὲν τῆς κόπρου οἱ κοπρῶνες, ἀπὸ δὲ τῶν κο-

κηρίων παρὰ τοῖς πλείστοις οἱ βολεῶνες. Στράττις ἐν τῷ Φιλοκτήτῃ φησίν,

οὐδ' ἐν κοπρίᾳ θησαυρὸν ἐκβεβλημένον,

ἐκ δὲ τῶν φερόντων, καὶ σκιαδηφόροι, καὶ λαμπαδηφόροι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ. 135

Περὶ ποιητικῶν τεχνῶν.

Αἱ δὲ ποιητικαὶ καὶ πρακτικαὶ τῶν τεχνῶν πρὸς ταῖς εἰρημέναις, οἱ μὲν δρῶντες, θηρευταί, κυνηγέται. καὶ τὸ ῥῆμα, θηρεύειν, θηρᾶν, κυνηγετεῖν. ὥσπερ ὀρνιθευταί, καὶ ὀρνιθοθῆραι. τὸ δὲ ῥῆμα, ὀρνιθοθηρᾶν, Τηλεκλείδης εἴρηκεν ἐν Πρυτάνεσιν, εὐχροεῖν, σωφρονεῖν, κυνηγεῖσθαι, κυνηγῆσαι. ἰξεύεσθαι. τάχα δ' ἂν τούτοις προσήκοιεν καὶ οἱ ἀλεκτρυονοτρόφοι, οὓς ὠνόμασεν ἐν Ἀξιόχῳ Αἰσχίνης. *Φρύνιχος μὲν γὰρ 136 ἐν Κρόνῳ καὶ ἀλεκτρυονοπωλητήριον εἴρηκεν. ὥστε καὶ ἀλεκτρυονοπώλην ἂν εἴποις. ἴσως δὲ καὶ ὀρτυγοτρόφον. ὁ γὰρ ὀρτυγοκόπος ἐστὶν ἐν χρήσει. καὶ ὀρτυγοπώλης. καὶ στυφοκόμπους αὐτοὺς οἱ κωμῳδοὶ καλοῦσιν. ὡς τὸ ἔκοπτον τοὺς ὄρτυγας, καὶ τὸ ἐτρύλισαν, καὶ τὸ ἀνεκνάδαλλον τῶν ὀρτυγοκοπικῶν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ. 137

Θαλαττουργῶν.

Ἁλιεῖς, ἀσπαλιευταί, δικτυεῖς, δικτυουλκοί. καὶ δικτυοβόλοι δὲ οὗτοι καλοῦνται, ὡς οἱ τῷ πόρκῳ χρώμενοι, πορκεῖς, γριπεῖς, ἐρκοθηρευταί, πορφυρεῖς, πορφυρευταί, σπογγοθῆραι. καὶ σπογγοκολυμβηταὶ δὲ Λυκοῦργος εἴρηκεν ἐν τῷ κατὰ Μενεσαίχμου. ὑδροκολυμβηταί, ὕφυδροι. κολυμβηταὶ δυόμενοι. ὁ γὰρ δύτης, εὐτελές. εἴρηκε δ' αὐτὸ Ἡρόδοτος ἐπὶ τοῦ Σκυλλίου. *νεῖν δ' ἐξ ὑπτίας μάθημα κολυμβητῶν Ἀρι- 138 στοφάνης εἶπε καὶ Πλάτων. ῥητέον τοίνυν, νεῖν, διανεῖν, παρανεῖν, καὶ παρανέοντες, νήχεσθαι, παρανήχε-

σθαι, διανήχεσθαι, διακολυμβᾶν, κατακολυμβᾶν, ἐπικυματίζειν, ἐπιπολάζειν τῷ ὕδατι, ἐπινήχεσθαι, ἐπιφέρεσθαι, κολυμβᾶν. ἀφ' οὗ καὶ κολυμβήθραν ὁ Πλάτων. δύεσθαι, ὑποδύεσθαι, καταδύεσθαι. τριόδοντι χρώμε-
139 νοι, πλατεῖ, ἢ κάμακι, πυρίαις. *Αἱ τέχναι αὐτῶν, θηρευτικὴ, θήρα, κυνηγετικὴ, ὀρνιθευτικὴ, ὀρνιθεία, ἰξευτικὴ, ἁλιευτικὴ, ἁλεία, ἀσπαλιευτικὴ, ἀγκιστρεία, ἀγκιστρευτικὴ, δικτυοθηρευτικὴ, ἀμφιβληστρευτικὴ, ἑρκοθηρευτικὴ, κολυμβητικὴ, δυτικὴ, τριοδοντία, τριοδοντικὴ, πληκτικὴ, πορφυρευτικὴ, σπογγοθηρευτικὴ, κυριευτική. κυβερνῆται δὲ, καὶ πρωρᾶται, ναῦται. οἷς προσήκει καὶ αἱ παρ' Ἀριστοφάνει ναύτρειαι, καὶ πάνθ' ὅσα ἐκ νεῶν ὑπηρετικὰ εἴδη τεχνῶν φθάνει προειρῆσθαι. δίοπος δὲ, ὁ ἐπόπτης τῆς νεώς. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Λημνίαις εἴρηκε καὶ ναυφύλαξ.

140 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΒ.

Περὶ γεωργῶν.

Πρὸς δὲ τούτοις ἔτι, γεωργοὶ, φυτουργοὶ, ἀμπελουργοὶ, κηπωροὶ, κηπεῖς, ἀλσοκόμοι, ἐλαιοκόμοι, θριασταὶ, συκωροί. γεωργία, γεωργικὴ, φυτεία, φυτευτικὴ, φυτουργία, φυτουργικὴ, ἀμπελουργία, κηπωρία, ἀλσοκομία, ἀλσοκομικὴ, ἀλσοποιία, ἐλαιοποιία, ἐλαιοκομία, ἐλαιοκομική. καὶ τὰ πράγματα, γεωργήματα, φυτεύματα, φυτουργήματα, ἀμπελουργήματα, κῆποι, κηπεύμα-
141 τα, παράδεισοι, ἄλση. *καὶ γεωργικοὶ, κηπουργικοὶ, φυτουργικοὶ, ἀμπελουργικοὶ, ἀλσοκομικοί. καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, γεωργικῶς, ἀμπελουργικῶς, κηπουργικῶς, ἀλσοκομικῶς. καὶ τὰ ῥήματα, γεωργῆσαι, φυτουργῆσαι, ἀμπελουργῆσαι, καὶ ἀμπελουργεῖν, ἀμπελοστατεῖν, κηπωρεῖν, ἀλσοκομεῖν, ἐλαιοκομεῖν. καὶ βωλοκοπεῖν δὲ Ἀριστοφάνης εἴρηκε. τὰ δὲ μέρη τούτων προείρηται. καὶ ἔριθοι δὲ, καὶ τρυγήτριαι, καὶ καλαμητρίδες, καὶ
142 ποάστριαι, καὶ φρυγανίστριαι. *εἶεν ἂν ἐκ τούτων, καὶ ποάζειν, καὶ φρυγανίζειν. μηδικὴν δὲ πόαν ἔλεγον χόρτου τι εἶδος. ὁ δὲ χόρτος, καὶ χιλὸς, καὶ βοτάνη,

καὶ πράσεις. ἐφ' οὗ καὶ τὸ ἀγγεῖον, ὃ ἐπὶ τῆς φάτνης κατῆρτο ἐπὶ τῷ χόρτῳ, κρασπήριον ὠνόμαζον. καὶ στίχον δὲ δένδρων λέγει Ξενοφῶν, καὶ ἐπεργασίας, τὸ τὴν ἀλλήλων ἐργάζεσθαι. καλαμώμενον δὲ Κρατῖνος εἴρηκε. τῶν δὲ τοῖς κηπωροῖς ὑπηρετούντων ἐστὶ καὶ τὸ κηλώνειον. * οὐ μόνον γὰρ Ἡρόδοτος μνημονεύει, ἀλλὰ καὶ 143
Ἀριστοφάνης. ὥς τ' ἀνακύπτων, καὶ κατακύπτων, τοῦ σχήματος εἵνεκα τοῦ δὲ κηλωνείου τοῖς κηπωροῖς. Καὶ συκωροὶ μὲν οἱ τὰ σῦκα φυλάττοντες καλοῖντ' ἄν· καὶ τὸ ἔργον, συκωρεῖν. καὶ ἐρινάζειν, τὸ τὰ ἐρινὰ ἀφαιροῦντας, εἰς θύλακον κατατίθεσθαι. ἐρινὰ γὰρ τὰ τοῦ ἐρινεοῦ σῦκα· συκάζειν δέ, τὸ τὰ τῆς συκῆς, καὶ θριάζειν, τὸ φυλλολογεῖν τὴν συκῆν. * Τὰ δὲ ζῶα τὰ ἐν τοῖς 144
σύκοις, ψῆνες καὶ κνῖπες, Ἀριστοφάνους εἰπόντος, ψῆνες καὶ κνῖπες τὰς συκᾶς οὐ κατέδονται. τρασία δὲ οὐ μόνον τὸ ἄθροισμα τῶν σύκων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ καλάμου πλέγμα, ἐφ' οὗ ψύχεται. Πολλῶν δὲ προειρημένων γεωργικῶν, καὶ τάδε ῥητέον, ὅτι κεδρὶς μὲν ὁ τῆς κέδρου καρπός, μεμαίκυλα δὲ ὁ τῆς κομάρου. * Καὶ μετόρχιον μὲν καλεῖται τὸ μεταξὺ τῶν πεφυτευ- 145
μένων, ὧν ὁ στίχος ὄρχος ὀνομάζεται. σφύρα δέ, τὸ μεταξὺ τῶν ἀνηρεισμένων ἀνέχον. καὶ ὑποσφυρίσασθαι οἱ ποιηταὶ τὸ ὑπαγορεῦσαι λέγουσιν. ὁμοίως δὲ τῆς ἀμπέλου τὸ ἀπὸ γῆς ἕως τῆς ἐκφύσεως τῶν κλημάτων, τῶν δένδρων αἱ παραφύσεις, ἃς εἴποις ἂν παραβλαστήματα, ἢ κατὰ Πλάτωνα, ἀναβλαστήματα, αὐτομολίαι καλοῦνται. * καὶ μολεύειν τὸ ταύτας κόπτειν, ὡς τὸ 146
τὰ πρέμνα, πρεμνίζειν. ἐν γοῦν τῷ Ἀττικῷ νόμῳ τῷ περὶ τῶν κοινῶν γέγραπται, μὴ ἀνθρακεύειν, μὴ δὲ μολεύειν, μὴ δὲ πρεμνίζειν. τὸ μέντοι δρέπεσθαι τὸν τῆς ἐλαίας καρπόν, ἐλαιοῦν ἔλεγον. καὶ τοὺς τοῦτο ποιοῦντας, ἐλαιαστῆρας· καὶ τὰς ῥάβδους, αἷς καταράσσουσι τὸν καρπόν, ῥακτηρίας. τὸ δὲ ἀνατρέφειν τὰ φυτά, μοσχεύειν ἂν λέγοιτο· καὶ ξυστὰς μέν; καὶ συστάσεις * ἡ ἀμπελόφυτος γῆ, ἡ μὴ κατὰ στίχον πεφυ- 147
τευμένη. στοιχὰς δέ, ἡ κατὰ στίχον. ἡ δὲ ἄλλως δασεῖα

δένδροις οὐχ ἡμέροις, ὀρχάμη. εἰ δ' ἄν τις καύσας τὴν
ὕλην, τὸ χωρίον διὰ τὸ ἔργον, ῥωχμοὺς ἐρεῖς. ὡς δὲ ὁ
τῆς ἀμπέλου κλάδος κλῆμα, καὶ ὁ τῆς ἐλαίας θαλλὸς,
οὕτω καὶ ὁ τοῦ φοίνικος σπάδιξ. Ἐπεὶ δὲ τοῖς γεωργι-
κοῖς προσέθεμεν καὶ τὰ μελιττουργικὰ, ἰστέον ὡς αἱ
ὀπαὶ καὶ αἱ καταδύσεις τῶν μελιττῶν καλοῦνται κύττα-
148 ροι. * οἱ δὲ ἐν αὐτοῖς σκώληκες, ἢ σχαδόνες, ἢ νύμφαι,
ἐπειδὰν πτεροφυῶσιν. οὓς δὲ σκαπτῆρας καλεῖ Ξενο-
φῶν, οὗτοί εἰσιν οἱ σκαπανεῖς. σκαφέας δ' αὐτοὺς Ἄρ-
χιππος καλεῖ, σκαφεῦσι, κηπωροῖσι, τοῖς τ' ὀνηλάταις,
καὶ ταῖς γυναιξὶ προσέτι ταῖς κοαστρείαις. τὴν δὲ σμι-
νύην σμινύδιον Ἀριστοφάνης καλεῖ. τὸ δὲ τῶν σκαπα-
149 νέων ἐργαλεῖόν ἐστιν ἡ σκαπάνη. * Καὶ τὸ μὲν καρ-
ποῦσθαι, κάρπωσιν λέγει Ξενοφῶν, ἣν οἱ νῦν καρπείαν.
αὐτὸ δὲ τὸ καρποῦσθαι, καὶ καρπίσασθαι Θουκυδίδης
λέγει. καὶ τὸ ῥῆμα, καρπεύειν. Ὑπερίδης ἐν τῷ πρὸς
Θασίους, εὐθὺς δὲ καρπεύειν ἀγαθὴν καὶ πλείστην χώ-
ραν. Τὰ δὲ καρπεῖα ἐν τῷ Γηρυτάδῃ Ἀριστοφάνης εἶ-
150 πε· τὸ δὲ εὐκαρπεῖν ἐν Ταγηνισταῖς καρπεύειν. * Τὸ
μέντοι ῥιζοῦσθαι τὸν σῖτον, συγκαρκινοῦσθαι ἔλεγον.
ὅθεν καὶ Φερεκράτης ἐν τοῖς Αὐτομόλοις ἔφη, ἵνα τὰ
λήϊα συγκαρκινωθῇ. καὶ ἀμῆσαι δὲ, καὶ θερίσαι. καὶ
τὸ πρᾶγμα οὐ μόνον θέρος, ἀλλὰ καὶ θερισμὸς Αἰσχί-
νης εἶπεν ὁ Σωκρατικός. Ἀριστοφάνης δὲ γυναῖκα θε-
ρίστριαν, καὶ φρυγανίστριαν. Τὸ μέντοι τῆς Πραμνίας
ἀμπέλου κλῆμα, πράμνημα καλεῖται. καὶ τὸ μὲν ξύλον
ἐν ᾧ τοὔλαιον πιέζεται, ὅρος. τὸ δὲ σχοινίον ᾧ τὰ ξύ-
151 λα καταδεῖται, τοπίον. * Ὁ δὲ κρατὴρ εἰς ὃν ἀποῤῥεῖ
τοῦ ἐλαίου τὸ πιεζόμενον, τριπτήρ· ἐν ᾧ δὲ τὰς σταφυ-
λὰς βάλλουσιν οἱ τρυγῶντες, σταφυλοβολεῖον. ὁμοίως
δὲ ᾧ ἐμπατοῦνται, ληνός. τὰ δὲ ὀνόματα ταῦτ' ἐστὶν
ἐκ τῆς Ἰσαίου πρὸς Διοκλέα ὕβρεως. Ὁ μέντοι τὰς
μάνδρας καθαίρων, εἴτε ἀνὴρ εἴη, εἴτε γυνὴ, σηκοκό-
ρος λέγεται. τὸ δ' ἐκ τῶν συμφύλλων πιεσθέντων ἀποῤ-
ῥεῦσαν, τρυγηφάνιον. ἐπίμορτος δὲ γῆ παρὰ Σόλωνι
ἡ ἐπὶ μέρει γεωργουμένη. καὶ μορτὴ, τὸ μέρος τῶν

γεωργῶν. *Τὸ δ' ἐπὶ τετάρτῳ μέρει νέμεσθαι, τετραχίζειν. οἱ δὲ καλούμενοι νῦν τῶν ἀμπέλων ἐπίτραγοι, θημάλωπες. καὶ ὁ μὲν πρὸ ὥρας πεπαινόμενος καρπὸς, πρωΐμος ἐν Λημνίαις Ἀριστοφάνους, καὶ πρωΐα δὲ καρπία ὁ αὐτὸς εἴρηκε. σῦκα δὲ τῶν διφόρων ἐν Κραπατάλλοις Φερεκράτης. τὰ δὲ φυτευτήρια τῶν σύκων, συκίδας Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Λημνίαις. 152

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ. 153

Περὶ ποιητικῶν τεχνῶν καὶ τῶν λοιπῶν.

Ποιητικαὶ δὲ τέχναι αἵδε. αὐλοποιὸς, γλωττοποιὸς, αὐλοτρύπης, αὐλοποιΐα, γλωττοποιΐα, γλωττοποιητικῶς, αὐλοποιητικῶς, αὐλοτρυπητικῶς. καὶ τὸ μὲν ἀγγεῖον τὸ τὰς γλώττας ἔχον, γλωττοκομεῖον. ἡ δὲ τῶν αὐλῶν θήκη, συβήνη. Πάλιν δ' αὖ, λυροποιὸς, λυροποιΐα, λυροποιητικὴ, λυροποιητικός. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Δαιταλεῦσι καὶ λυρωνίαν που λέγει. *πληκτροποιὸς, 154
πληκτροποιΐα, πληκτροποιητικὴ, πληκτροποιητικὸς, πληκτροποιητικῶς. χορδοποιὸς, χορδοποιΐα, χορδοποιικῶς, χορδοποιικός. καὶ ἀπ' αὐτῶν χορδοπώλης, ὡς Κριτίας λέγει. Νευρορράφος, νευρορραφικὸς, καὶ ἀπ' αὐτοῦ νευροστάται. Ὁπλιτοποιὸς, ὁπλοποιὸς, ὁπλοποιΐα. καὶ ἀπ' αὐτοῦ, ὅπλα, ὅπλισις, ὁπλίτης, ὁπλίζεσθαι, ἐξοπλισία, ὁπλομαχία, ὁπλοφόρος, ὁπλοθήκη.
*Ὁ δὲ ἐπὶ τῶν ὅπλων στρατηγὸς, ἀσπιδοποιὸς, ἀσπιδόπληκτος, ἀσπιδοπήγιον. Λυσίᾳ δὲ καὶ λόγος ὑπὲρ τοῦ ἀσπιδοποιοῦ. καὶ ἀπ' αὐτοῦ, ἀσπὶς, ἀσπιδηφόρος, ὑπασπιστὴς, συνασπιστής. ὑπ' ἀσπίδα, συνασπίζειν, προασπίζειν, ὑπερασπίζειν, ὑπεράσπιδα, μικράσπιδα. κρανοποιὸς, κρανοποιΐα, κρανουργὸς, κρανουργία, κράνος. Θωρακοποιΐα, θωρακοποιὸς, θώραξ, θωρακοφόρος, τεθωρακισμένος, ἡμιθωράκια. 155
*Μαχαιροποιὸς, 156
μαχαιροπωλεῖον, μαχαιροπώλης, μάχαιρα, μαχαιροφόροι, μαχαιρίδες. Τοξοποιὸς, τοξοποιΐα, τόξον, τοξότης, τοξοφόρος, τόξαρχος. Ἱπποτοξότης, τοξεῦσαι, κατοξεῦσαι, τοξεύματα. Βελοποιὸς, βελοποιΐα, βέλος.

βλῆμα, βάλλει. Δορύξους, δόρυ ὁλοσίδηρον. καλεῖται δὲ γαισός, καὶ ἔστι Λιβυκόν. δορυφόρος, δορυφορία, δορυδόκη, δορυάλωτος, δορυάλητος, δορύληπτος.
157 *Ἀριστοφάνης δ' ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις ἔφη, καὶ τῶν πλατυλόγχων διβολίαν ἀκοντίων. καὶ λοφοποιεῖν δὲ ὁ αὐτὸς εἴρηκε. καὶ σάγμα τὸ ἔλυτρον, τὸ τῆς ἀσπίδος. σάγην δέ, τὴν πανοπλίαν. Ἡ δὲ τοῦ κράνους θήκη, λόφιον καλεῖται, ὡς ἡ τοῦ ξίφους ἀκμή, κνώδων. Ὁ δ' ἐν τῷ τόξῳ δεσμός, ποδάκνης, ὥσπερ
158 ὁ κίρκος ὁ πρὸς τῇ ἐπιδορατίδι, πόρκης. *Μέσωρα ὅπλα, τὰ καὶ τοῖς παισὶν ἁρμόσαι δυνάμενα. εἴρηται δὲ καὶ ξιφομάχαιρα, ἡ μεγάλη μάχαιρα, ἐν Θεοπόμπου Καπηλίσιν, ἐλεφαντοκώπους ξιφομαχαίρας. καὶ δόρη, ἔνιοι γὰρ οὕτως εἰρῆσθαι τὰ δόρατα φασί. Βέλους δ' αἱ ἀκίδες, ὄγκοι καὶ πώγωνες καλοῦνται. στεφάνη δὲ εἶδος περικεφαλαίας ἂν εἴη, ὥσπερ καὶ μέρος. τὰ δὲ πολλὰ τούτων ἐν τοῖς περὶ στρατιωτικῶν, ἐν οἷς καὶ τὰ συνώνυμα τούτων καὶ τὰ μέρη τῶν ὅπλων ὑποδεδηλώκαμεν, ὡς ἤδη προείρηται.
159 *Ἴωμεν δὲ πάλιν ἐπὶ τὰς εἰρηνικωτέρας τῶν τεχνῶν. ἐξωμιδοποιός, ἐξωμιδοποιία, ἐξωμίς. Χλαμυδουργία, χλαμυδοποιία, χλαμυδουργός, χλανίδες, χλανίσκια, χλανιδοποιός. Κλινοποιική, κλινοποιικός, κλινοπήγιον, κλίνη, κλινίδιον, κλιντήριον, κλινήρης, κλινοπετής, κατακλιθῆναι. κλίνην δὲ παράπυξον Κρατῖνος εἶπεν ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ. καὶ κιβωτός, καὶ κι-
160 βωτοποιός, ὡς Δείναρχος. κιβώτιον. *τάχα δ' ἂν καὶ ῥίσκος, κίστη, κοίτη, κοιτών, κοιτίς. ὁ δ' αὐτὸς Δείναρχος καὶ βυρσοποιὸν εἴρηκε, καὶ κωθωνοποιόν, σοροποιόν· σοροπηγός, σοροπήγιον, σορός· καλοῖτο δ' ἂν αὕτη καὶ πύελος, καὶ κιβωτός, καὶ ληνός. σχοινιοσυμβολεύς, σχοινιοστρόφος, ἱμονιοστρόφος, σχοῖνος, σχοινίον, καλῴδιον, ὁλόσχοινος, παρασχοινίσμα. Κοσκινοποιός, κόσκινον. Ἱστιορράφος, ἱστίον, πλησίστιος.
161 *Κεραμεύς, κεραμεῖον, κεραμεία, ἡ τέχνη, καὶ κεραμευτική. κέραμος. καὶ κεραμίδες, οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ

τέγους, κεραμῶσαι. Θουκυδίδης δὲ ἄμφω λέγει, κεραμεύειν. κεράμειον οἰνηρὸν Ἡρόδοτος καὶ Κρατῖνος. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ ὀξηρόν. κεραμοπῶλαι, κεραμοπωλεῖον, ὡς Δείναρχος. τὸ ῥῆμα, κεραμοπωλεῖν, Ἄλεξις. κεραμὶς γῆ, καὶ κεραμὶς, καὶ κεραμῖτις γῆ. καὶ κέραμος δὲ, πᾶσα ἡ τῶν κεραμέων ἀγγείων ὕλη. * καὶ 162
αὐτὸ δὲ τὸ τέγος οὐ μόνον οἱ νῦν κέραμον ὀνομάζουσιν, ἀλλὰ καὶ Ἀριστοφάνης ἂν ἐοίκοι καλεῖν, εἰπὼν ἐν Κωκάλῳ, σοφίνους δὲ λίθων ἐκέλευον ἡμᾶς ἐπὶ τὸν κέραμον. ἀγγεῖα κεράμεια, καὶ γήϊνα· καὶ τὰ εἴδη κεράμεια, πίθοι, πιθάκναι, ἀμφορεῖς, βῖκοι, κώθωνες, σταμνία, στάμνοι, σταμνίσκοι. ὅθεν εἴρηται ἐν τῇ μέσῃ κωμῳδίᾳ, κατασταμνίζειν τὸν οἶκον, τὸ κατεράν. λεπρᾶν δὲ κεράμειον ὀξηρὰν, ἀντὶ τοῦ ῥυδᾶν, Ἀριστοφάνης λέγει. πίνακες κεράμειοι. τρυβλία, χύτραι. * χυτρίδας δὲ καὶ τὰ χυτροπωλεῖα ἐκάλουν, ὡς 163
χυτρεῖα τὰ τῶν χυτρῶν ὄστρακα. Πλίνθοι, πλινθοφόρος, πλινθουλκὸς, πλινθουλκεῖν, πλινθεύειν, πλινθοφορεῖν. πλινθευταὶ δ' ἦσαν οἱ τὰς πλίνθους πλάττοντες. Χυτροπλάθος, κοροπλάθος· τῶν δὲ κοροπλάθων ἴδιον τὸ τὰ χολοβαφῆ βάπτειν, τὰ χρυσοειδῆ. ἱπνοπλάθοι. ἐν πίθῳ τὴν κεραμίαν μανθάνειν. ἀπὸ δὲ τῶν πίθων, ὁ πιθὼν, Φερεκράτους εἰπόντος ἐν Πετάλῃ, κἀκ πιθῶνος ἐῤῥύσεν ἄκρατον. * καὶ μέντοι 164
καὶ Εὔπολις ἐν τοῖς Δήμοις ἔφη, ἐνταῦθα τοίνυν ἦν ἐκείνοισι πιθών. πυρόῤῥαγὲς δὲ, Κρατίνου εἰπόντος ἐν Ὥραις, ἐφαρμοστέον τοὔνομα τῇ κεραμευτικῇ, ἐπεὶ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσιν εἴρηκε· ψοφεῖ λάλον τι καὶ πυρόῤῥαγές. περὶ δὲ ὃ οἱ τοὺς πίθους πλάττοντες τὸν πηλὸν περιτιθέντες πλάττουσι, τοῦτο τὸ ξυλήφιον κάναβος καλεῖται. ἀναχύρωτον δὲ τὸν πηλὸν Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ λέγει. * Πλάσται, 165
πλάττειν, διαπλάττειν, πλαστική. Κηροπλάσται, κηροπλαστική· κηρὸν τήκειν, λεαίνειν, λύειν, ἀνιέναι, ὀργάζειν, μαλάττειν. λέγεται δὲ καὶ πηλὸν ὀργάζειν. Κουρεὺς, κουρὶς, κείρειν, ἀποκείρειν, ἀποκιχίζειν.

κομμωτής, κομμώτρια, κομμωτική, κομμοῦν, καὶ πέκειν. ὅθεν καὶ Ὅμηρος,

ἰδὲ χαίτας
πεξαμένη χερσὶ πλοκάμους ἔπλεξε φαεινούς.

Πιττοκόπος, πιττοκοπική, πιττοῦν, πιττοῦσθαι, πιττοκοπεῖσθαι, παρατίλτρια, παρατίλλεσθαι, παραλέγεσθαι.

166 * Περὶ βαλανείων.

Βαλανεύς, βαλανεύτρια, βαλανεῖον, βαλανευτική, βαλανεύειν. μέρος δὲ βαλανείου καὶ ἐσχάρα, καὶ ἀλειπτήριον. φησὶ γοῦν Ἄλεξις ἐν Καυνίοις,

ἐν τῷ βαλανείῳ μήτε τὸ πῦρ ταῖς ἐσχάραις
ἔνδον, κεκλεισμένον τε τἀλειπτήριον.

Καὶ τὰ τῶν βαλανείων ἀγγεῖα, ἀρύβαλλος, ἀρύταινα. ἄμφω δ' Ἀριστοφάνης λέγει. ὁ δ' αὐτὸς καὶ κάμινον βαλανείου φησίν. εἰκότως δ' ἂν βαλανείῳ προσάγοιτο καὶ τὸ ἐν ταῖς Λημνίαις ὑπ' αὐτοῦ εἰρημένον, ἀλλ' ἀρτίως κατέλιπον αὐτὴν ὁρωμένην ἐν τῇ πυέλῳ. τά-
167 χα δὲ καὶ τὸ κτενίζεσθαι ἐν τῷ λουτρῷ. * Προσήκοι δ' ἂν βαλανείῳ, λουτρόν, καὶ λοῦσθαι, καὶ λουτρῶνες, ὡς Ξενοφῶν. καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ λουτροῦ, λουτρεῖον, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ἥρωσι, μήτ' ἀπόνιπτρον θύραζ' ἐκχεῖται, μηδὲ λουτρεῖον. ἡ δὲ νέα κωμῳδία καὶ λουτῆρας λέγει. Αἰσχύλος δ' ἂν ἐοίκοι τὰ βαλανεῖα λουτήρια λέγειν.

λοῦται γε μὴν λουτήριον αὐτὸ δεύτερον.
ἀλλ' ἐκ μεγίστων εὐμαρῶς λουτηρίων.

Ἀναξίλας δὲ οὕτως ὀνομάζει τοὺς νῦν λουτῆρας, ἐν Λουτροποιῷ λέγων,

τοῖς βαλανείοις οὐ τίθεται λουτήρια.

168 * Τῶν δὲ ἔτι νεωτέρων τις Εὔπολις καὶ τὴν πύελον τὴν ἐν τῷ βαλανείῳ μάκτραν ὠνόμασεν, ὡς οἱ νῦν. λέγει γοῦν ἐν Διαιτῶντι, εἰς βαλανεῖον εἰσελθών, μὴ ζηλοτυπήσῃς τὸν συμβαίνοντά σοι εἰς τὴν μάκτραν. τῷ δὲ λοῦσθαι καὶ τὸ ψυχρολουτρεῖν ἂν προσήκοι,

εἰρημένου τοῦ ψυχρολουτρήσομεν ἐν Δαιταλεῦσιν Ἀριστοφάνους. καὶ παραλοῦται δ' ὁ αὐτὸς ἐν Ἀγωνισταῖς. ἀλουσίαν δὲ Εὔπολις ἐν Ταξιάρχοις, ἀντὶ ποικίλου πιναρὸν ἔχοντα ἀλουσίᾳ κάρα τε καὶ τρίβωνα. βαλανείῳ δ' ἂν καὶ ἡ πυρία ἕποιτο, εἴρηκε δ' Ἡρόδοτος, πυρία Ἑλληνική. Φίλιστος δὲ, λουτρὰ, καὶ πυριάματα.

Περὶ βαφῆς καὶ χρωμάτων, τραπεζιτῶν καὶ τῶν ἀνηκόντων αὐτῷ. 169

Ἐρεῖς δὲ, βαφὴ, χρῶσις, κατάχρωσις, βάπτειν, καταβάπτειν, χρωννύς, καταχρωννύς, καὶ χραίνων. ἴδιον γὰρ ἐπὶ τῶν χρωννύντων τοὔνομα. Εὔπολις δὲ καὶ βάπτριαν. Ἀντιφῶν δὲ εἴρηκε βάψιν χαλκοῦ καὶ σιδήρου. λέγεται δὲ καὶ φαρμάττειν τὰ ἔρια, καὶ μηλοῦν, καὶ καταμηλοῦν, τὸ τῷ κινήθρῳ καταδύειν. καὶ χρώματα, καὶ βάμματα, καὶ ἄνθη, καὶ φάρμακα. καὶ τὸ ἐργαστήριον ἵνα τοῦτο γίνεται, φαρμακών. ὁ δὲ καταβάπτων αὐτὰ, πορφυροβάφος. εἴποις δ' ἂν, καὶ δολοῦν τὰ ἔρια. Ἀντιφάνης δὲ ἐν Βυζαντίῳ κατὰ 170
τὴν νῦν χρῆσιν εἴρηκε, πορφύρας ὀκτὼ κύκλοι. εἴρηται δὲ πρότερον περὶ δευσοποιοῦ βαφῆς. Τραπεζίτης, τραπεζιτεύω, τράπεζα. ἀργυραμοιβός, ἀργυραμοιβική, ἀργυρογνώμων, δοκιμαστής, κολλυβιστής, ὡς Λυσίας ἐν τῷ περὶ τοῦ χρυσοῦ τρίποδος. καὶ ὁ νῦν κόλλυβος, ἀλλαγή. καὶ τὸ καταλλάττειν νόμισμα, καὶ κερματίζειν. Ἀριστοφάνης, οὐ δὲ ἀργύριόν ἐστι κατεκερματισμένον. κέρματα δὲ πολλῶν πληθυντικῶς εἰρηκότων, κέρμα ἑνικῶς Ἄμφις εἴρηκεν ἐν Ἀμπελουργῷ. καὶ Ἀντιφάνης ἐν Κύκλωπι. νομισματοπώλης. νομισματοπωλικὴ κατὰ Πλάτωνα.

Περὶ πιλοποιοῦ καὶ πλοκέως καὶ τῶν περὶ αὐτούς. καὶ περὶ γυναικείου σκιαδίου. 171

Πιλοποιός, πιλοποιικός, πιλοποιεῖν, πιλοποιική, πιλωτικός, πιλευτική, πῖλος, πίλινος, πιλήματα. πιλητὸν

ἔσεσθαι. πιλήματα ἀσώματα ἐν Σοφιστῇ Πλάτωνος. πιλεῖται, συμπιλεῖται, πιλητής, πιλίον, σύμπίλησις, πίλωσις, πιλίδιον. οὐ μόνον δὲ ὁ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἐπιτιθέμενος πῖλος οὕτως ἐκαλεῖτο, ἀλλὰ καὶ ὁ περὶ τοῖς ποσίν, ὡς δηλοῖ Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς λέγων, λευ-

172 κοὺς ὑπὸ ποσὶν ἔχων πίλους. ὁ δὲ Πλάτων ἐν Συμποσίῳ καὶ ἀρνακίδας τοῖς πίλοις προστίθησιν, ἐνειλιγμένων τοὺς πόδας εἰς πίλους τε καὶ ἀρνακίδας.

Πλοκεύς, πλέκων, συμπλέκων, πλεκτική, πλεκτικός, πλεκτικῶς, πλέγμα, πλοκή, συμπλοκή, περιπλοκή. περιπλέκει, διαπλέκει, ἀντιδιαπλέκει, πλόκιον, πλόκανον, πεπλεγμένον, καὶ τὰ ὅμοια. χηλινὸν δὲ ἄγγος, ἔχον πυθμένας ἐλείων σελίνων, ὅταν εἴπῃ Ἀνακρέων, τὸ

173 ἐκ σχοινίων πλέγμα δηλοῖ. *καὶ ῥίπας πλέκειν, ἔστιν εἰπεῖν, καὶ σπυρίδας πλέκειν. ἑτέρα γὰρ ἡ ῥιπίς. ἀλλὰ καὶ σπυρίδωνας, καὶ φορμίδας, καὶ φορμίσκια, καὶ φορμίσκους, καὶ ταλάρους, καὶ καλαθίσκους, καὶ ταρσούς. ἔστι δὲ καλάμινον πλέγμα, ἐφ᾽ οὗ τοὺς ὑγροὺς ἐξήραινον τυρούς. Τὸ δὲ ἐπὶ τῇ ψύξει τῶν σύκων πλέγμα, τρασιά. εἴποις δ᾽ ἂν, πλέκειν κοφί-

174 νους, σωράκους, ἀῤῥίχους, *φερνία, λάρκους, φορμούς, σπυρίδας, σπυρίδια, σπυρίχνια, ταρπούς, τάρπας, συρίσκους. θολία δ᾽ ἐκαλεῖτο πλέγμα τι θολοειδές, ᾧ ἀντὶ σκιαδίου ἐχρῶντο αἱ γυναῖκες. καὶ τὸ σκιάδιον δὲ ἔστιν ἐν χρήσει, καὶ σκιαδοφόροι, καὶ σκιαδοφορεῖ. καὶ σκιάς, ὑφ᾽ ᾗ ὁ Διόνυσος κάθηται. καὶ Σκίρα ἑορτή. πλόκαμος, πλοκαμίς, πλεκτάνη, καὶ κυτίνας πλέκειν, καὶ ταλάρους.

175 *Περὶ τυροκομίας, ταλάρου καὶ τῶν περὶ αὐτὰ ἐργαλείων καὶ διαφόρων πλεγμάτων.

Τάλαρος, τυροκομεῖα. οὕτω δ᾽ ἂν καλοῖς τὸν τάλαρον, ᾧ ὁ χλωρὸς τυρὸς ἐμπήγνυται, ὥσπερ τὸ ξύλον τὸ ἑκατέρωθεν φέρον ταυτὶ πλέγμα, τυροφορεῖον. τὰ δὲ τάλλα σκεύη φέρον, οὐ μόνον σκευοφόρον, ἀλλὰ καὶ ἀναφόρον ἐν Βατράχοις Ἀριστοφάνης φησί.

καὶ φορμὸν δὲ σχοίνινον ὁ αὐτὸς λέγει. οἰσυοπλόκος δὲ ὁ τὰς οἰσύας πλέκων. ἐφίστρα δὲ αἱ λύγοι. καὶ 176
οἰσύϊνα σκεύη καὶ οἰσυΐνας ἀσπίδας. τὸν δὲ αἰγείρου πλόκον, οἰσυουργὸν καλεῖ Εὔπολις. πάντα δὲ τὸ ἐκ σκαλάβων πλέγματα, ὥσπερ τινές εἰσιν, ἐν Ἀριστοφάνους Σφηξίν,

οὐ μήν ποτε ἔσω παρὰ τὰς κάννας οὐρήσω.

καὶ τὰ καλοῦμενα δὲ, πλέγμα τι, καὶ τὸ κανίσκιον. ἐν γὰρ τῷ Γηρυτάδῃ φησὶν Ἀριστοφάνης, πλεκτὸν κανίσκιον. καὶ φρυγάνους δὲ πλέκειν ἔλεγον. ὁ δὲ γύργαθος ὠνόμασται ἐν Δαιταλεῦσιν Ἀριστοφάνους.

*Περὶ μυρεψῶν τε καὶ μυροπωλῶν καὶ τῶν τούτοις 177
προσηκόντων.

Μυρεψὸς, Κριτίας γὰρ οὕτως ὠνόμασε. μυροποιὸς, οὕτω δὲ Ἀνακρέων. μυροπώλης. μυροπωλεῖν 130*
δὲ Ἀριστοφάνης ἔφη. μυροπώλιον, μύρου ἀλάβαστρον, μυρίδα, μυρηρὰ λήκυθος, ἀλαβαστροθῆκαι. καὶ τὸν τὰς ἀλαβάστρους φέροντα Αἰσχύλος εἴρηκεν ἀλαβαστροφόρον. μύρῳ χρίσασθαι, μύρου ὄζειν, μυρίσματα, μυρίσαι, μυρώσασθαι, μυρώματα, μυραλείφειν, μυραλείφουσα, μυραλοιφή, μυραλοιφία. σπαθίδα δὲ τὴν καθιεμένην εἰς τὸ μύρον Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν Δαιταλεῦσι.

*Περὶ λυχνοποιοῦ, στλεγγιδοποιοῦ, δακτυλιουργοῦ, 178 131
δικτυοποιοῦ, κεκρυφαλοπλόκου, καρδοπογλύφου, καὶ τῶν περὶ αὐτῶν.

Λυχνοποιὸς, λυχνοπώλης, λύχνος, λυχνοῦχος, λυχνίον, ἐλλύχνιον, λυχνοκαυτεῖν, λυχνοκαΐα παρ' Ἡροδότῳ. καὶ τὸ κατασβέσαι τὸν λύχνον, ὃ νῦν κοιμίσαι καὶ κατακοιμίσαι λέγουσι. Φρύνιχος δ' εἴρηκεν ἐν Μονοτρόπῳ,

ἔπειτ' ἐπειδὰν τὸν λύχνον κατακοιμίσῃ.

Εὐριπίδης δ' ἐν Ἴωνι,

κοίλοις ἐν ἄντροις ἄλυχνος, ὥσπερ θὴρ, μόνος.

179 Στλεγγιδοποιός, στλεγγοποιός, στλεγγίς, ἀποστλεγγίσασθαι, καὶ ἀπεστλεγγισμένος. ἔστι δὲ καὶ ἕτερόν τι στλεγγίς, δέρμα κεχρυσωμένον, ὃ περὶ τὴν κεφαλὴν φοροῦσι. Δακτυλιογλύφος, δακτυλιουργὸν αὐτὸν εἴρηκε Φερεκράτης· τὸ δὲ γλύφειν, Κρατῖνος. καὶ Εὔπολις, τὸ γλύμμα. δακτύλιος, δακτυλίδιον. καὶ τοῦ δακτυλίου τὸ μὲν ὁ κύκλος, τὸ δέ, ἵνα ὁ λίθος ἐναρμόζεται, κύκλος τε καὶ κυκλίς, ὡς ἔφη Λυσίας· τὸν δὲ περιφερῆ καὶ ἄλιθον δακτύλιον, ἄσημον καλοῦσι. Δικτυοπλόκος, δικτυεύς, δίκτυον, δικτύδια. Κεκρυφαλοπλόκος, ὡς Κριτίας ἔφη, κεκρύφαλος, κεκρυφάλιον. Καρδοπογλύφος, ὡς Κράτης εἴρηκεν ἐν Γείτοσι. Μένανδρος δὲ τὴν κάρδοπον καὶ ληνὸν κέκληκε. φαρμακοτρίβας δὲ εἶπε Δημοσθένης.

180 Περὶ ὀρχηστοδιδασκάλου, θρονοποιοῦ, ληκυθοποιοῦ τε καὶ ἐργολάβων καὶ τῶν περὶ αὐτούς.

Ὀρχηστοδιδάσκαλος, ὀρχηστής, ὀρχηστρίς, ὄρχησις, ὀρχήματα, ὑπορχήματα. Μυλωθρός, μύλων, μύλη, ἐπιμύλιος ᾠδή. καὶ κρομμυλαία θοίνη, καὶ εὔνοστος. καὶ ζῷον τὸ ἔνδον τρεφόμενον, μυλακρίς, καὶ μυλαγρίς· οἱ δὲ μυλακρίδα τὴν ἀλοῦσαν γυναῖκα ἔλεγον. στρέφειν τὴν μύλην, περιάγειν, περιφέρειν, περιελαύνειν, ἀλεῖν τοὺς πυρούς, ἐπιτρίβειν, τρίβειν, λεαίνειν, ἐρείκειν, κατερείκειν, ἐρείξας, κατερείξας.
181 Ἀριστοφάνης γὰρ ἐν Ἀμφιαράῳ φησίν, ἔπειτ'[1] ἔρειξεν ὡς ἐπιβαλοῦσ' ὁμοῦ πτίσας. ἐν δὲ ταῖς Σφηξί, θυμοὺς κατέρειξεν. ἐκ δὲ τούτων ἂν εἴη καὶ κοδομή, καὶ κοδομεύειν, καὶ κοδομεῖον, καὶ φρύττειν, καὶ φρύγειν, καὶ φρύγετρον, καὶ φρύξαι, καὶ φρυγεῦσαι, καὶ φρυγεύς, ἀγγεῖον, ὅπου ἐκφρύγουσι. Θεόπομπος ἐν Σειρῆσι· φρυγεύς, φησι, θυεία, λήκυθος· ὁ δὲ φρυγεύς, καὶ σειεὺς καλεῖται. ὀνομαστέον δὲ καὶ τὸν ἄνδρα τὸν φρύττοντα, φρυγέα. σπαρτοπλόκος, σπαρτοπώλης, σπάρτα, σπάρτη, σπάρτον· σπαρτίνα, ἡ μήρινθος.
182 Θρονοποιός, δίφρος, ἕδρα, θᾶκος, θρῆνυς.

θρᾳκίου, σκευοθήκιον. ληκυθοποιός, ληκυθοπώλης, λήκυθος, ληκύθιον, ληκυθίζειν. ἐν μέντοι τοῖς ἄλλοις τεχνίταις ὁ Πλάτων ἐν τῇ δευτέρᾳ τῆς Πολιτείας καὶ τοὺς ἐργολάβους καταλέγει. Ῥαψῳδοί, χορευταί, ὑποκριταί, ἐργολάβοι, καὶ τὰ ὅμοια· νῦν μέντοι οὐ τοὺς περὶ τὴν σκηνὴν λέγει ἐργολάβους. καὶ καλέσαι μὲν τοὺς ἐργολαβοῦντας ἔστιν εἰπεῖν, ἐν τοῖς ἐπωνίους, τοὺς ἐκδιδόντας, ἐργοδότας εἴρηκε Ξενοφῶν. τοὺς δὲ ἐργολάβους, καὶ ἐργολήπτας Τηλεκλείδης ὁ κωμικός. αἱ μέντοι φωνὲς τὸ ἐργολαβεῖν ἐπὶ τοῦ ἐπηρεάζειν καὶ ἐνεχηρεάζειν λέγουσαι.

* Περὶ ἐργοεπιστατῶν καὶ διαφόρων τεχνῶν καὶ ἐπιτηδεύματος. 183

Τοὺς δὲ ἐφεστηκότας τῇ τῶν ἔργων ἐπιμελείᾳ οἱ μὲν Ἀττικοὶ ἐπιστάτας ἔργων λέγουσιν. Ἐπίχαρμος δὲ καὶ ἐργεπιστάτας. κολλεψός, κολλοπώλης, κολλᾶν κολλᾶν, κρηπιδουργός, ὡς Δείναρχος, κρηπῖδας. ὀρεονόμας, ὀρεοκομεῖν ἔρεις, ὀρεωξόκτης, ὀρικὸν ζεῦγος. Ἡνίοχος, ἡνιοχεία, ἡνία, ἡνιοχεῖν, ἡνιάχησεν, ἡνιοχούμενος. Νομή, νέμειν, νομεύς, κατανέμειν, καὶ ἐπινέμειν. * Μηλόβοτος γῆ, εὔβοτος, εὔνομος, καὶ εὔχιλος. 184 καὶ εὔχορτα πεδία, ὡς δὲ ποιηταί, ποάστρια δὲ τὸ νῦν χορτοκόπιον. ἐπινομία δὲ Ξενοφῶν εἶπε, τὸ ἐν τῇ ἀλλήλων ἐξεῖναι νέμειν. Προβατεῖς, προβατευταί, προβατεία, προβατευτική, πρόβατα, προβατοκάπηλος. καὶ αἱ προβάτων ἡλικίαι· τὸν μὲν ἀπὸ γονῆς εἴποις ἂν μοσχίον, τὸν δὲ ἔτειον ἄρνα· εἴποις δὲ ἀρνόν, ἢ ἀρνίον· εἶτα εἴποις ἀρνόν, ὡς καὶ ἀρήν παρὰ ποιηταῖς. εἶτα λιπογνώμονα. Ποιμένες, αἰπόλοι, 185 ποίμνια, αἰπόλια, καὶ αἰγήλια· ποιμαίνειν, αἰπολεῖν· ποιμενικοὶ κύνες, αἰπολικοὶ κύνες. Ἱπποφορβοί, ἱπποφόρβια. καὶ ὡς Σοφοκλῆς, ἱπποβουκόλοι, ἱπποφορβεῖς. Βοηλάται, βουφορβοί, βουκόλοι, βουηλάται. Σοφοκλῆς δ' ἔφη, κονιόξεναι ζευγηλάτεις, ἀστραβηλάται, καὶ παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν, ὀνοκινδίοι καὶ

179 *Στλεγγιδοποιός, στλεγγοποιός, στλεγγίς, ἀποστλεγγίσασθαι, καὶ ἀπεστλεγγισμένος. ἔστι δὲ καὶ ἱερόν τι στλεγγίς, δέρμα κεχρυσωμένον, ὃ περὶ τὴν κεφαλὴν φοροῦσι. Δακτυλιογλύφος, δακτυλιουργὸν αὐτὸν εἴρηκε Φερεκράτης· τὸ δὲ γλύφειν, Κρατῖνος. καὶ Εὔπολις, τὸ γλύμμα. δακτύλιος, δακτυλίδιον. καὶ τοῦ δακτυλίου τὸ μὲν ὁ κύκλος, τὸ δέ, ἵνα ὁ λίθος ἐναρμόζεται, κύαθός τε καὶ πυελίς, ὡς ἔφη Λυσίας. τὸν δὲ περιφερῆ καὶ ἄλιθον δακτύλιον, ἄσημον καλοῦσι. Δικτυοπλόκος, δικτυεύς, δίκτυον, δικτύδια. Κεκρυφαλοπλόκος, ὡς Κριτίας ἔφη, κεκρύφαλος, κεκρυφάλιον. Καρδοπογλύφος, ὡς Κράτης εἴρηκεν ἐν Γείτοσι. Μένανδρος δὲ τὴν κάρδοπον καὶ ληνὸν κέκληκε. φαρμακοτρίβας δὲ εἶπε Δημοσθένης.

180 *Περὶ ὀρχηστοδιδασκάλου, θρονοποιοῦ, ληκυθοποιῶν τε καὶ ἐργολάβων, καὶ τῶν περὶ αὐτούς.

Ὀρχηστοδιδάσκαλος, ὀρχηστής, ὀρχηστρίς, ὄρχησις, ὀρχήματα, ὑπορχήματα. Μυλωθρός, μύλων, μύλη, ἐπιμύλιος ᾠδή. καὶ κρομμυλαία θοίνη, καὶ εὔνοστος. καὶ ζῷον τὸ ἔνδον τρεφόμενον, μυλακρίς, καὶ μυλαγρίς· οἱ δὲ μυλακρίδα τὴν ἀλοῦσαν γυναῖκα ἔλεγον. στρέφειν τὴν μύλην, περιάγειν, περιφέρειν, περιελαύνειν, ἀλεῖν τοὺς πυρούς, ἐπιτρίβειν, τρίβειν, λεαίνειν, ἐρείκειν, κατερείκειν, ἐρείξας, κατερείξας.
181 *Ἀριστοφάνης γὰρ ἐν Ἀμφιαράῳ φησίν, ἔπειτ' ἔρειξεν ὡς ἐπιβαλοῦσ' ὁμοῦ πτίσας. ἐν δὲ ταῖς Σφηξί, θυμοὺς κατέρειξεν. ἐκ δὲ τούτων ἂν εἴη καὶ κοδομή, καὶ κοδομεύειν, καὶ κοδομεῖον, καὶ φρύττειν, καὶ φρύγειν, καὶ φρύγετρον, καὶ φρύξαι, καὶ φρυγεῦσαι, καὶ φρυγεύς, ἀγγεῖον, ὅπου ἐπέφρυγον. Θεόπομπος ἐν Σειρῆσι· φρυγεύς, φησί, θυεία, λήκυθος· ὁ δὲ φρυγεύς, καὶ σειεὺς καλεῖται. ὀνομαστέον δὲ καὶ τὸν ἄνδρα τὸν φρύττοντα, φρυγέα. σπαρτοπλόκος, σπαρτοπώλης, σπάρτα, σπάρτη, σπάρτον, σπαρτίνα, ἡ μή-
182 ρινθος. *Θρονοποιός, δίφρος, ἕδρα, θᾶκος, θρῆνυς.

θύλακον, σκευοθήκιον. Ληκυθοποιός, ληκυθοπώλης, λήκυθος, ληκύθιον, ληκυθίζειν. ἐν μέντοι τοῖς ἄλλοις τεχνίταις ὁ Πλάτων ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Πολιτείας καὶ τοὺς ἐργολάβους καταλέγει· Ῥαψῳδοί, χορευταί, ὑποκριταί, ἐργολάβοι, καὶ τὰ ὅμοια· νῦν μέντοι τοὺς περὶ τὴν σκηνὴν λέγει ἐργολάβους. καὶ πάντας μὲν τοὺς ἐργολαβοῦντας ἔστιν εἰπεῖν, ἀλλὰ τοὺς ἐναντίους, τοὺς ἐκδιδόντας, ἐργοδότας εἴρηκε Ξενοφῶν. τοὺς δὲ ἐργολάβους, καὶ ἐργολήπτας Τηλεκλείδης ὁ κωμικός. οἱ μέντοι ῥήτορες τὸ ἐργολαβεῖν ἐπὶ τοῦ ἐκπορίζεσθαι καὶ ἐνεχυράζειν λέγουσι.

* Περὶ ἐργοεπιστατικῶν καὶ διαφόρων τεχνῶν καὶ ἐπιτηδεύματος. 183

Τοὺς δὲ ἐφεστηκότας τῇ τῶν ἔργων ἐπιμελείᾳ οἱ μὲν Ἀττικοὶ ἐπιστάτας ἔργων λέγουσιν. Ἐπίχαρμος δὲ καὶ ἐργεπιστάτας. κολλεψός, κολλοπώλης, κόλλα, κολλᾶν. κρηπιδουργός, ὡς Δείναρχος. κρηπῖδες. ὀρεοκόμος, ὀρεοκομεῖν ἐρεῖς, ὀρεωζεύκτης, ὀρικὸν ζεῦγος. Ἡνίοχος, ἡνιοχεία, ἡνία, ἡνιοχεῖν, ἡνιοχήσεις, ἡνιοχούμενοι. Νομή, νέμειν, νομεύς, κατανέμειν, καὶ ἐπινέμειν. * Μηλόβοτος γῆ, εὔβοτος, εὔνομος, καὶ εὔχιλος. καὶ εὔχορτα πεδία, ὡς δὲ ποιηταί, ποάστρια· ποάστριον δέ, τὸ νῦν χορτοκόπιον. ἐπινομίαν δὲ Ξενοφῶν εἶπε, τὸ ἐν τῇ ἀλλήλων ἐξεῖναι νέμειν. Προβατεῖς, προβατευταί, προβατεία, προβατευτική, πρόβατα, προβατοκάπηλος. καὶ αἱ προβάτων ἡλικίαι· τὸν μὲν ἀπὸ γονῆς εἴποις ἂν μόσχιον· τὸν δὲ ἔτειον ἄρνα εἴποις ἂν ἀρνόν, ἢ ἀμνίον· εἶτα εἴποις ἀρνόν, ὃς καὶ ἀρὴν παρὰ ποιηταῖς. εἶτα λειπογνώμονα. * Ποιμένες, αἰπόλοι, ποίμνια, αἰπόλια, καὶ αἰγήλατ, ποιμαίνειν, αἰπολεῖν, ποιμενικοὶ κύνες, αἰπολικοὶ κύνες. Ἱπποφορβοί, ἱπποφόρβια. καὶ ὡς Σοφοκλῆς, ἱπποβουκόλοι, ἱπποφορβεῖς. Βοηλάται, βοοφορβοί, βουκάπηλοι, ζευγηλάται. Σοφοκλῆς δ' ἔφη, ποιμνῖται, ζευγηλάτης, ἀστραβηλάται, καὶ παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν, ὀνοκόλοι καὶ 184 185

186 λαχῆρες. Ὄνος, ἡμίονος, ἀστράβη, κανθήλιος, καὶ ζεύγη. ἀγὼν δέ τις ἡμιόνων ἤγετο πάλαι ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ τὸ μὲν τῶν κελήτων ἡμιόνων ἀγώνισμα, ἐκαλεῖτο κάλπη, τὸ δὲ τῶν ζευγῶν, ἀπήνη. καὶ τὸν ὄνον ἐπισάξαι Ἡρόδοτος· Ξενοφῶν δὲ καὶ ἐφ' ἵππων τὸ ἐπισάξαι. τὸ δὲ τοῦ ἀστραβηλάτου ῥῆμα, ἀστραβεύειν, Πλάτων εἴρηκεν ἐν Φορμίῳ. τὸ μέχρι τοῖς ἀπηγορευμένοις τῶν ἵππων ἐμβαλλόμενον σημεῖον, τριχίας
187 κίνδυνον ἐκαλεῖτο. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ βρυλίζειν, καὶ ὀνηλατεῖν εἶπεν. Συβόλοι, ὑφορβοί, συφορβοί, συβῶται, συφορβοί, συβώτριαι, χοιροκομεῖαι, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ὥραις. καὶ ὗες, σύες, χοῖροι, χοιρίδια, δελφάκια. καὶ τὰ δφίγονα, καὶ μικρά, μεσόχοιρα. συφεός, ὑφεός, συφός, χοιροκομεῖον. χοιροτροφεῖον δὲ ὅ τι συφὸς καὶ πλέγμα τι, ἐν ᾧ χοῖροι τρέφονται.
188 Ἀγύρται, μηναγύρται, ἀγυρτική, ἀγυρμός, ἀγείρειν. Μάντεις, ἀλφιτομάντεις, ἀστρομάντεις, χειρομάντεις, ἀστρομάντεις, σφονδυλομάντεις, ἀλευρομάντεις, κοσκινομάντεις δὲ εἴρηκε Φιλιππίδης. Μάγνης δὲ ἐν Λυδοῖς, ὀνειρομάντεσιν, ἀναλύτας, ὀνειροκρίτας, ὀνειροπόλους, ὀνειράτων ὑποκριταί, ὀνειροσκόποι, οἰωνισταί, ὀρνιθοσκόποι, οἰωνοπόλοι, θύται, φιλοθύται, μάγοι, γόητες, ἐξηγηταί, καθαρταί, τελεσταί, ἀπομάκται,
189 ἀπομάκτριαι, καὶ τὸ ῥῆμα, ἀπομάξομεν. Τερατοσκοπία, τερατουργία, τερατολόγῳ φήσει· εἴποις δ' ἂν καὶ τερατολόγῳ ἀνδρί. τερατογονία, τερῶν ὑποκριταί, ἀφ' ὧν καὶ τὸ τερατεύεσθαι. Θαυματοποιός, θαυματοποιία, θαυμάτων δημιουργοί. Μηχανοποιός, μηχανοποιία, μηχανήματα, μηχαναί, εὐμήχανοι, εὐμηχανία, πολυμήχανον, πολυμηχανία, ἀμήχανοι, ἀμηχανία, βιομηχανία, ὡς Ἀντιφῶν. τοὺς δὲ μηχανοποιοὺς
190 καὶ τεχνοποιοὺς ἡ παλαιὰ κωμῳδία ὠνόμαζε. Γελωτοποιός, καὶ γελωτοποιεῖν, καὶ γελωτοποιοῦντες, ὡς Ξενοφῶν. Ἐπικωμῳδοποιὸς δὲ δρᾶμα Ἀλέξιδος, καὶ Γραμματιδιοποιὸς Ἀπολλοδώρου. Κυβερνῆται, πρωρᾶται, ἐρέται, ναῦται, καὶ στρογγυλοναῦται Ἀρι-

στυφάνης λέγει. Θεόπομπος δὲ φοίνικας πωλοῦντας.
πορθμεῖς, πορθμίον, νεωλκοί. Τὰ δὲ τῶν νεωλκῶν
ξύλα, οἷς ὑποβληθεῖσιν ἐφέλκονται αἱ νῆες, φάλαγγες
καὶ φαλάγγια. * αἱ δὲ καλούμεναι χαμουλκοί, μηχα- 191
ναὶ δι' ὧν εἵλκοντο. καὶ ἡ μὲν οὕτω πλέουσα ναῦς,
νεωλκημένη, διαψυχομένη, ἀνειλκυσμένη. τὰ δὲ μέρη
τούτων προείρηται. Σακχυφάντας δὲ Δημοσθένης
εἴρηκεν ἐν τῷ κατ' Ὀλυμπιοδώρου. καὶ σάκκον μὲν
καὶ σακκίον εἴρηκεν ἡ κωμῳδία. Ὑπερίδης δὲ ἐν τῷ
ὑπὲρ Μυκάλου ἔφη, ἐμισθώσατο τυλυφάντας. Σο-
φοκλῆς δ' ἔφη λινοῤῥαφὶς τυλία. * Εὔπολις δὲ Κό- 192
λαξι, κεκρύφαλοί τε καὶ τύλη. Ἀντιφάνης δὲ ἐν
Φάωνι, στρώματα, κλίνας, κνίνας τύλας. καὶ φρεω-
ρύχος δὲ εἴη ἂν τέχνης εἶδος. Φυλυλλίῳ γὰρ δρᾶμά
τι ὁ Φρεωρύχος. τὸ δὲ φρεωρύχων ἐργαλεῖον παρ'
αὐτοῦ καλεῖται τορεύς. ἴσως δ' ἂν καὶ βύρσαν γλευ-
καγωγόν τινα φαίης· ἐπίπρασκον δ' οὗτοι τὸ γλεῦ-
κος, ἐφ' ἁμαξῶν εἰς τὴν ἀγορὰν κομίζοντες. * Φερε- 193
κράτης δ' εἴρηκεν ἐν Ἀγρίοις, βύρσας γλευκαγωγούς.
κάπηλοι δὲ οὐ μόνον οἱ μεταβόλεις, ἀλλὰ καὶ οἱ τὸν
οἶνον κεραννύντες. ὅθεν καὶ Σαράβωνα ὁ Πλάτων
κάπηλον ὠνόμασεν, ἐπαινῶν αὐτὸν ἐπ' οἰνουργίᾳ. Τὸ
δὲ τῶν καπήλων ἐργαστήριον, καπηλεῖον εἰρήκασιν
οἱ κωμῳδοδιδάσκαλοι, καὶ τὸ κωμῳδούμενον ἐν Σο-
φοκλέους Φινεῖ,

βλέφαρον κέκλειται γ' ὡς καπηλείου θύρα.

* Ἕρμιππος δὲ ἐπὶ τοῦ προπιστευθέντος ἄνευ ἀργυ- 194
ρίου πίνειν, ἐκ καπηλείου προδόσει πίνειν εἴρηκε. κα-
πηλὶν δ' ἔλεγον, ὡς Ἀριστοφάνης,

ἆρ' ἐστὶν ἡ καπηλὶς ἢ ἐκ τῶν γειτόνων,
ἢ ταῖς κοτύλαις ἀεί με διαλυμαίνεται;

καὶ τὸ κοτυλίζειν εἴρηται μὲν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν
κατὰ μέρος πιπρασκομένων, ἀλλ' οὐκ ἀθρόως. ἴσως δὲ
καταχρωμένων τῶν λεγόντων, ὥσπερ καὶ τὸ καπηλεύειν,
καὶ τὸ πιπράσκειν λέγουσιν. ἴδιον δ' ἂν εἴη τῶν τὸν οἶ-
νον πιπρασκόντων. * καὶ Φερεκράτης μὲν Ἀγρίοις φησὶν 195

καπηλίζειν, ἀλλὰ ἐκκαπηλεύειν χύδην. Ἀριστοφάνης δὲ

μονέντες γὰρ τὴν πόλιν ὑμῶν, κοπιλίζετε τοῖσι ξένησιν.

ὅτι μέντοι ἡ κοτύλη καὶ ὑγρῶν ἦν μέτρον καὶ ξηρῶν, Θουκυδίδης ἀρκεῖ εἰπὼν κοτύλην ὕδατος, καὶ δύο κοτύλας σίτου. Εἶεν δ' ἄν τινες καὶ νεκροφόροι καὶ ταφεῖς. καὶ δ' ἐπὶ τοῦ πιπράσκειν, ἔστιν εἰπεῖν ἐπ' αὐτῶν τὸ τιμιοπῶλαι, εἰρηκότος Φρυνίχου ἐν Τραγῳδοῖς.

σὺ δὲ τιμιοπώλης ὡς Ἀχιλλεύς, οὐδὲ εἷς.

196 *καὶ ἡ παμπρασία δὲ ἐπὶ τῶν πάντα πωλούντων λέγεται. τὰ δὲ ἐφεξῆς τὰ μὲν πλεῖστα Κριτίας λέγει. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν μᾶλλον αὐτῷ κεκριμένων τὴν εὐωνίαν. Χαλκοπῶλαι, σιδηροπῶλαι, λαχανοπῶλαι, λαχανῆται, τυροπῶλαι. ἔθος ἦν ἐπερωτᾶν, πότερα κνῆν, ἢ ἐπεσθίειν. συρμαιοπῶλαι, στυππειοπῶλαι, ἐριοπῶλαι, λιβανωτοπῶλαι, λιβανοπῶλαι. λιβανωτοπωλεῖν δὲ Ἀρι-
197 στοφάνης ἔφη. ῥιζοπῶλαι, *σιλφιοπῶλαι, καυλοπῶλαι, σκευοπῶλαι, σπερμολόγοι, σπερματολόγοι, σπερματοπῶλαι, χυτροπῶλαι. τὴν δὲ Αἴγιναν χυτρόπολιν ἐκάλουν. φαρμακοπῶλαι· καὶ τὸ ῥῆμα, φαρμακοπωλεῖν. καὶ φαρμακοτρίβαι παρὰ Δημοσθένει. βελονοπῶλαι, βελονοπώλιδες. πινακοπῶλαι. ἐκάλουν δ' οὕτως οἱ ποιηταὶ τῆς κωμῳδίας οὐ μόνον τοὺς τοὺς πίνακας πιπράσκοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὄρνεις, οὓς προυτίθεσαν ἐπὶ πινάκων κεραμέων. τούτους δ' ὀρνιθοκαπήλους
198 Κριτίας καλεῖ. *οὗ δὲ πιπράσκονται οἱ ὄρνεις, *ὀρνιθῶνες. ὀρνιθοπῶλαι. [illegible], ἐγκατοπῶλαι, σκοροδοπῶλαι. ἰσχαδοπώλας δὲ Φερεκράτης ἐν τοῖς Ἀγαθοῖς, καὶ ἰσχαδοπωλεῖν ἔφη. μελιτοπῶλαι, μελιτοπώλιδες, μελιτοπωλοῦσαι, λεκιθοπώλης, ἐλαιοπῶλαι, ὀξοπῶλαι, [illegible], ἰσχαδοπώλιδες, γελγοπῶλαι, γελγόπολις. εἴρηται γὰρ ἡ γελγόπολις ἐν Διονυσαλεξάνδρῳ Κρατίνου, ὥσπερ ἐν Ἀρτοπώλισιν Ἑρμίππου τὸ γελγο-
199 πωλεῖν. *ἐν δ' Ἀριστοφάνους Δαιταλεῦσι, συρμαιοπῶλαι, καὶ ἐγκριδοπῶλαι, ὥσπερ ἐν ταῖς Φοινίσσαις θεατροπώ-

λης, ὁ θεῖον εἰσκομίζων θειοπώλης. Στεφανοπῶλαι, στεφανοπώλιδες, στεφανοπωλήτριαι. στεφάνων δὲ εἶδος ἐπικύλιστος, ὥσπερ Ἀρχίππῳ εἴρηται ἐν Ῥίνωνι,

ἀπέρχεται
στέφανον ἔχων τῶν ἐπικυλίστων.

καὶ κυλιστὸν δὲ εἴρηκεν Ἀντιφάνης. λαχανοπώλιδες, λαχανοπωλήτριαι. *τὰς δέ γε βελονοπώλιδας εἴρηκεν Ἕρμιππος ἐν Μοίραις. ἔξεστι δὲ καὶ τἄλλα ἐπὶ τὰ θῆλυ σχηματίζειν. συνθηματιαίους δὲ στεφάνους εἴρηκεν Ἀριστοφάνης, τοὺς ἠργολαβημένους, οὓς οἱ νῦν ἐκδοσίμους λέγουσι. φατέον δὲ, ἐπὶ μὲν τοῦ ἐκδιδόντος ἔργον ὁμοῦν, τὸ ἐργοδοτεῖν· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐργαζομένου, τὸ ἐργολαβεῖν. εἰ δὲ Λυσίου ὁ κατ' Αὐτοκλέους λόγος, ἐν ᾧ γέγραπται, ψηφοπαικτοῦσι τὸ δίκαιον, εἴη ἂν καὶ ὁ ψηφοπαίκτης ἐν τέχνῃ. *τὸ δὲ ὄνομα τοῦτο εἴρηκέ τις 200
τῶν νέων κωμῳδῶν Εὔδοξος ἐν Ναυκλήρου δράματι. 201
Εἰ δὲ χρὴ καὶ τὰς αἰσχίους πράξεις τέχνας ὀνομάζειν, ἐρεῖς, πόρναι, πόρνοι, ἑταῖραι, ἑταιροῦντες, πορνεῖα, οἰκήματα, ματρύλλεια, πορνοβοσκοί, προαγωγοί, μαστρωποί. τὴν δὲ πόρνην, καὶ χαμαιτύπην ἐρεῖς, καὶ στεγῖτιν, καὶ πορνίδιον. πορνευτρίας δὲ ἐν τοῖς Γεωργοῖς Ἀριστοφάνης ἔφη. *Ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς Καθόρνοις, πορνοτελῶναι. ὁ αὐτὸς ἐν Ἀρτοπώλισι φησίν, ὡς σαπρὰ πόρνη, καὶ κάπραινα. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις, 202

τὴν πόρδαλιν καλοῦσι τὴν κασαλβάδα,

ἔφη. τὸ δὲ πορνεύεσθαι ῥῆμα ἐν τῷ πρώτῳ Εὐπόλιδος Αὐτολύκῳ, ὡς τὸ πορνοβοσκῆσαι ἐν τῇ Πλάτωνος Συμμαχίᾳ, καὶ ἡ πορνοβοσκία ἐν τῷ Αἰσχίνου κατὰ Κτησιφῶντος. *ἐν δὲ Φρυνίχου Μούσαις, αἱ κάπραιναι 203
καὶ περίπολοι καὶ δρομάς. καὶ φορβάδας δ' ἂν τὰς πόρνας λέγοις, ὥσπερ καὶ μάχλους. κυβεία, κυβεύτρια, κυβευταί, κυβευτήρια. πεττεία, ἡ πεσσεία, ὡς Σοφοκλῆς. σκιράφια, καὶ τὸν σκιραφευτὴν Ἄμφις εἴρηκεν ἐν τοῖς Κυβευταῖς. τηλία, κημοί, φιμοί, κηθῖς, κόσκι-

ᾳον, ἀβάκιον, κύβοι, διάσειστοι κύβοι, πεττοί. ἀφ' ὧν
204 καὶ τὸ πεττεύειν, καὶ πεττευτὴς παρὰ Πλάτωνι. *τὸ δὲ πεσσοῖς παίζειν, πεσσονομεῖν Κράτης εἴρηκεν ἐν Γείτοσι. ψῆφοι, γραμμαί, βόλοι. βόλων δὲ ὀνόματα, τῶν μὲν φαύλων τε καὶ δυσβόλων, ἐφ' οἷς τὸ δυσκυβεῖν, Μίδας, μάνης, πάτρηλος, πάτραινα, μάγνησσα, ἄβολα, ἄπλια, ἄθετος, ὑπτιάζων, κρύφασος, κάκχασος, τριχίας, ἐκδύνων. χῖος, ὃν καὶ κῖον ἐκάλουν, καὶ οἰνὸν, καὶ οἰνήν. ἔστι δὲ καὶ οἰνὴ παρὰ Ἴωσι μονάς. οἱ δὲ βελτίους, ἐφ' οἷς καὶ τὸ εὐκυβεῖν ἐλέγετο, βόλος πρανὴς,
205 ἐπακοντιστὴς, *καλλίβολος, φύσκων, ὅροι, συνωρὶς, συνωρικὸς, ἢ κῶος. ὁ μέντοι Μίδας καὶ τῶν μέσων βόλων ἦν. καὶ ἄλλοι δὲ πολλοί εἰσιν, οὓς ὀνομάζει Εὔβουλος ἐν τοῖς Κυβευταῖς. κεντρωτὸς, ἱερὸς, ἅρμα, ὑπερβάλλων, ποδίας, κήρυνος, εὐδαίμων, κυνῶτας, ἄρτια, ἁρματίαι, λάκων, ἀντίτευχος, ἀντίτυπος, ἀργεῖος, δάκνων, τιμόκριτος, ἐλλείπων, πυαλίτης, ἐπίθετος, σφάλλων, ἀγύρτης, οἶστρος, ἀνακάμπτων, δορεὺς, λάμπων, Κύκλωπες, ἐπιφενὼν, ἐπιφόρων, Σόλων, Σίμων.

206 *Κυβείας εἴδη καὶ ἄλλαι τέχναι καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ὀνόματα.

Κυβείας δὲ εἴδη καὶ ἡ πλειστοβόλινδα παιδιὰ, καὶ τὸ ἀρτιάζειν, καὶ διαγραμμίζειν, καὶ διαγραμμισμὸς, καὶ χαλκίζειν, καὶ χαλκισμὸς, καὶ ἱμαντελιγμὸς, καὶ ναυμαχία. ἔνι τις καὶ ἱερὰ γραμμὴ, ἀφ' ἧς ἡ παροιμία, κινήσω τὸν ἀφ' ἱερᾶς. Δύναιτο δ' ἄν τις, εἰ βούλοιτο, καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ὀνομασθείσας τέχνας ταύτας ἐπαριθμεῖν, καὶ τὰ σὺν αὐταῖς ὀνόματα, εἴτε σπουδάζων ἐχρῆτο τοῖς ὀνόμασιν, εἴτε καὶ μή. λέγω δὲ, διὰ τὸ ἐν ἐνίοις τῶν ὀνομάτων βιαιότερον χρῆσθαι.
207 *διακριτικὴ, συγκριτικὴ, συγκριτικὸς, διακριτικὸς, συγκριτικῶς, διακριτικῶς, διακρῖναι, διελεῖν, διατεμεῖν, διχοτομεῖν, χωρίσαι, διαχωρίσαι, ἀποχωρίσαι, ἀποστῆναι, διαστῆναι, διαμετρῆσαι, διαλαβεῖν, ἀφορίσαι, καὶ

ἀφαιρεῖσθαι, συγκρῖναι, συστῆσαι, συναγαγεῖν, μῖξαι,
συμμῖξαι, συμπλέξαι. καὶ τέχνη οὐ πλεκτικὴ μόνον, ἀλ-
λὰ καὶ συμπλεκτική. προβληματουργική, προβλημα-
τουργικός. *προβλήματα, προσκεπάσματα, παρασκεπά- 208
σματα, στεγάσματα, ὁπλίσματα, παραπετάσματα, ὑπο-
στεγάσματα, ἀμφιέσματα, φράγματα, περικαλύμματα,
ὑποπετάσματα. Τρητά, ἄτρητα, σύνθετα, σύνδετα,
νεύρινα, τρίχινα, περιβολή, ὑποβολή, ἐπιβολή, ἱμα-
τουργική, πιλητική, τρῆσις, ῥαφή, ὁλοσχίστων δερμα-
τουργική, ῥευμάτων σταλτική, στατική, ἐπιθηματική,
καὶ ἐπιθηματουργία. *Διακωλυτικὰ ἔργα, γομφωτική, 209
ὁπλοποιητική, μαγγανευτική, ἀμυντικὴ χειμῶνος, ἐρ-
γαστική, ξαντική, ξάντης, κναφευτική, ὑφάντης, ὑφά-
σματα, ὑφή, πλυντική, θεραπευτική, κοσμητική, προη-
κτική, νηστική, στρεπτική, στρεπτικόν, συμπλεκτικόν,
ἄστροφον, κάταγμα, στημονητική, κροκονητική, στη-
μονονητική, πλεκτική, ἐμπλέξαι, νῆμα, εὐθυπλοκία.
χαλκοτυπική, κεραμική, φλοιστική, φελλοί, βίβλοι,
πρωτογονὲς, ἀσύνθετον, γλυπτικὴ σφραγίδων, δρυοτο-
μική, τροφική, ἀγελαιοκομική, ἀγελαιοτροφική, ὑπη-
ρετική, ἀργυραμοιβική, ἀργυραμοιβὸς, ἐμπορευτικοί.
κηρυκικὸν πᾶν γένος, ἑρμηνευταί. *ἱερωτική, κριτική, 210
ἐπιστατική, σκευουργική, σκευουργία, σκευουργικός.
ἱπποφορβία, διακονική, πεττεία, πεττική, πεττικόν,
πειστική, πειστικόν, ἀρκτική, μισθαρνική, ἀγκιστρεία,
ἀγκιστρευτική, ἁλιευτική, τριοδοντία, πληκτική, πυ-
ριευτική, ἀσπαλιευτική, καὶ πολλὰ ἄλλα σὺν τούτοις
ὀνόματα. Ὡς δὲ μηδὲ τῶν βιβλίων ἀμελεῖν δοκοῖμεν,
εἴποις ἂν, βίβλοι, βιβλίον, βιβλάριον. παρὰ δὲ Ἀρι-
στοφάνει βιβλιδάριον. καὶ χάρτας δὲ τοὺς γεγραμμέ-
νους Πλάτων εἴρηκεν ὁ κωμικός,

τὰ γραμματεῖα τούς τε χάρτας ἐκφέρων.

*ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων, ἐπὶ ἀγράφου τὸ βιβλίον εἴρηκεν 211
Ἡρόδοτος, εἰπὼν, γράψας ἐν βιβλίῳ. καὶ βιβλιοπώλην
μὲν παρὰ Ἀριστομένει εὑρήσεις ἐν Γόησι. βιβλιογρά-

φον δὲ, παρὰ Κρατίνῳ ἐν Χείρωσι. βιβλιογράφος δὲ παρὰ Ἀντιφάνει ἐν Σαπφοῖ. παρὰ δὲ τῷ νεωτέρῳ Κρατίνῳ ἐν Ὑποβολιμαίῳ, βιβλιοθήκη. Ἀντιφάνης δὲ ἐν τῷ Μύλωνι εἴρηκε βιβλιδίου κόλλημα. Ἡρόδοτος δὲ τοὺς Ἴωνάς φησι τὰς βίβλους διφθέρας λέγειν ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ· τὰς δὲ διφθέρας καλοῦσι καὶ ἰττέστας.

---

*ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ Η.[1]

Ἰούλιος Πολυδεύκης

Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν.

Ταῦτα ἐγὼ μὲν συνελεξάμην, ὅτι μὲν διὰ ταχέων, αὐτὸ δηλοῖ· πλὴν οὐκ ἔστιν ὅτε ἀποστὰς δι' αὐτὰ τῆς συνουσίας τῆς πρὸς τοὺς νέους καὶ τῶν δε' ἔθους ἀγώνων, ὁσημέραι δύο λόγους, τὸν μὲν ἐκ τοῦ θρόνου λέγων, τὸν δὲ ὀρθοστάδην. ἔδει δὲ, ὡς εἰκὸς, κἀκείνοις παρασκευῆς, καὶ τούτοις σχολῆς.

*ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΟΓΔΟΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.[2]

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α. 6

Περὶ δικαστικῶν ὀνομάτων.

Δικαστικὰ ὀνόματα εἴη ἂν, ὡς ἐγῷμαι, τάδε. δίκη, ἥ τε θεὸς καὶ τὸ πρᾶγμα οὗ προέστηκεν ὁ δικάζων· καὶ ἡ ἀμφισβήτησις, καὶ ἡ διαδικασία, καὶ ἡ τιμωρία. τὸ δὲ συνέχον τὴν δίκην, δίκαιον καὶ ἄδικον. ὁ δὲ δικάζων, δικαστής. τὸ δὲ χωρίον, δικαστήριον. Τὰ δὲ ἀπ' αὐτῶν ὀνόματα, δίκαιος, δικαίως, δικαιοσύνη, δικαιότης, δικαιοπραγία, δικαιοδότης, καὶ
τὰ ὅμοια. τὸ δὲ δίκαιον, καὶ θεμιτόν. *τὸν δὲ δίκαι- 7
ον εἴποις ἂν καὶ νόμιμον, εὐγνώμονα, σώφρονα, τοῖς οὖσιν ἀρκούμενον, οὐδενὸς τῶν ἀλλοτρίων ἐφιέμενον, δικαιοπραγοῦντα, εὐγνωμονοῦντα, σωφρονοῦντα. καὶ εὐγνωμοσύνη, σωφροσύνη. νομίμως, εὐγνωμόνως, σωφρόνως. δικαιοπραγεῖν, εὐγνωμονεῖν, σωφρονεῖν. Καὶ τὸν ἄδικον φαίης ἂν, ἄδικον, ἀδίκως ζῶντα, ἀδικίαν ἔχοντα, ἀδικοπραγίαν, πλεονέκτην, ἄνομον, παράνομον, βίαιον, τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμητὴν, τῶν οὐδὲν προσηκόντων ἐφιέμενον. καὶ ἀδικεῖν, ἀδικοπραγεῖν, πλεονεκτεῖν, ἀνομεῖν, παρανομεῖν, βιάζεσθαι. καὶ πλεονεξία, ἀνομία, βία. καὶ πλεονεκτικῶς, ἀνόμως, παρανόμως, βιαίως.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β. 8

Πῶς δικαστὴν ὀνομαστέον.

Ὁ δὲ δικαστὴς ὀνομασθείη ἂν, ὁ δικάζων, ὁ κλήρῳ λαχὼν, ὁ κληρωθεὶς, ὁ τῆς ψήφου κύριος, ὁ τὴν ψῆφον παρειληφὼς, ὁ τὸν ὅρκον ὀμωμοκὼς, ὁ τοῦ δικαίου προστάτης, ὁ τῶν νόμων φύλαξ, ὁ τὰ ἀμφισβητήσιμα διαιρῶν, ὁ κρίνων, ὁ διακρίνων, ὁ τοὺς ἀδικοῦντας κολάζων, μετιὼν, μεταδικάζων, καταδικάζων, ἐξαίρων, νουθετῶν, σωφρονίζων, καὶ ὁ τιμωρού-
μενος. *Καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, θέσθαι τὴν ψῆφον, 9
ἐξενεγκεῖν γνῶσιν, κρῖναι, διακρῖναι, διακρίνειν τὰ δίκαια, διελεῖν, δικάσαι, καταδικάσαι, ἀποδικάσαι, κα-

ταψηφίσασθαι, ἀποψηφίσασθαι, καταγνῶναι, ἀπογνῶναι, τιμωρήσασθαι, κολάσαι, μετελθεῖν, ἀφεῖναι, ἀπαλλάξαι. τὸ δὲ ἀπολῦσαι, ἰδιωτικόν. τὸ δὲ ὄνομα τοῦ πράγματος, κρίσις, γνῶσις, κατάγνωσις, ἀπόγνωσις, καταδίκη, ἄφεσις.

10 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Ἔπαινος δικαστοῦ καὶ ψόγος.

Καὶ ἐπαινῶν μὲν ἂν δικαστὴν εἴποις, δίκαιος, ἔνδικος, ἀκριβής, ἄδωρος, ἀδιάφθορος, ἀνεξαπάτητος, δυσπαράγωγος, δυσπαράτρεπτος, ἀπαράτρεπτος, ἀπαράπειστος, ἀπλανής, στάσιμος, ἀσφαλής, ἴσος, ἰσοστάσιος, ἰσόῤῥοπος, ἀκλινής, ἄτρεπτος, πρὸς τὸ δίκαιον ῥέπων, οὐ πρὸς ὀργὴν ἐκφερόμενος, οὐ πρὸς χάριν ἐνδιδούς, ἀκριβέστερος τοῦ ζυγοῦ τὴν ῥοπήν, μισοπόνηρος, φιλάνθρωπος, ἥμερος, πρᾶος, ἐπιεικής, ἐλεήμων, φιλοικτίρ-
11 μων. *Τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα, δικαίως, ἐνδίκως, ἀκριβῶς, ἀδιαφθόρως, ἀδώρως, ἀνεξαπατήτως, ἀπλανῶς, στασίμως, ἀσφαλῶς, ἴσως. τὸ δὲ ἰσοστασίως, σκληρόν. μᾶλλον δὲ τὸ ἰσοῤῥόπως. ὁμοίως καὶ τὸ ἐλεημόνως, καὶ φιλοικτιρμόνως. ἀκλινῶς δὲ, ἀτρέπτως, μισοπονήρως, φιλανθρώπως, ἡμέρως, πράως, ἐπιεικῶς, καὶ τὰ ὅμοια. Τὰ δὲ τῶν ἔργων ὀνόματα, δικαιοσύνη, εὐθυδικία, ἀκρίβεια, ἀσφάλεια, ἰσότης, μισοπονηρία, φιλανθρωπία, ἡμερότης, πραότης, ἐπιείκεια, ἀδωρία, ἰσοῤῥοπία, ἔλεος, καὶ τὰ ὅμοια. ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων οὐκέτι. ῥῆμα δὲ ἀπὸ τούτων μόνον ἰσοῤῥοπεῖν, φι-
12 λανθρωπεύεσθαι, ἐλεεῖν, οἰκτείρειν. *Ψέγων δ' ἂν εἴποις, δικαστὴς ἄδικος, ἔκνομος, παράνομος, ῥᾴδιος, ῥᾳδιουργὸς, προπετὴς, εὐχερὴς, δωροδόκος, εὐεξαπάτητος, εὐπαράτρεπτος, εὐπαράπειστος, εὐπαράγωγος, πεπλανημένος, σφαλερὸς, σκαιὸς, ἀπάνθρωπος, ἀνεπιεικὴς, ὑβριστὴς, ἑτερόῤῥοπος, ἄνισος, ἀνηλεὴς, ἄγριος, ἄνοικτος, εἰ μὴ τραγικώτερον δυσόργητος, πρὸς χάριν ὑποκατακλινόμενος, πρὸς ὀργὴν ἔκφορος, πρὸς ἀργύριον ῥέπων, πρὸς τὸ πλεῖον βαρυνόμενος, δεκα-

ζόμενος, φενακιζόμενος. *Τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα, ἀδίκως, 13
ἐκνόμως, παρανόμως, προπετῶς, ῥᾳδίως, εὐχερῶς, ἐξαπατήτως, πεπλανημένως, σφαλερῶς, σκαιῶς, ἀπανθρώπως, ὑβριστικῶς, ἀνίσως, ἀγρίως, ἀνηλεῶς, ἀνεπιεικῶς, ἑτεροῤῥόπως, ἀνοίκτως, καὶ τὰ ὅμοια. τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν λοιπῶν δυσφθεγκτότερα. Τὰ δὲ πράγματα, ἀδικία, ἀνομία, παρανομία, ῥᾳστώνη, ῥᾳδιουργία, προπέτεια, εὐχέρεια, *ἀπάτη, σφάλμα, ἀπανθρω- 14
πεία, ἀνεπιείκεια, ὕβρις, ἀνισότης, ἀγριότης, δωροδοκία, παραγωγὴ, ἑτεροῤῥοπία, σκαιότης, πλάνη, καὶ τὰ ὅμοια. Τὰ δὲ ῥήματα, ἀδικεῖν, παρανομεῖν, ῥᾳδιουργεῖν, ἀπατᾶσθαι, ἐξαπατᾶσθαι, παρατρέπεσθαι, παράγεσθαι, σφάλλεσθαι, ὑβρίζειν, δωροδοκεῖν, παραπείθεσθαι, ἀπανθρωπεύεσθαι, ἑτεροῤῥεπεῖν, ἀγριαίνειν, φενακίζεσθαι, καὶ τὰ ὅμοια, καὶ τὸ ὄνομα, φενακισμός. Πλάτων δὲ καὶ γραφὰς εἶναι κακοδικίας ἠξίωσε.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ. 15

Περὶ τοῦ συλλεγῆναι δικαστήριον εἰς ἐπίσκεψιν.

Κοινὰ δὲ ἐπὶ δικαστῶν, ὁμόψηφοι ἐγένοντο, σύμψηφοι, συνεψηφίσαντο, τὴν ἐναντίαν γνώμην ἔθεντο, τὴν καταδικάζουσαν, τὴν καθαιροῦσαν, τὴν καταγινώσκουσαν, τὴν ἀφιεῖσαν. ἴσας τὰς ψήφους ἔθεντο. ἴσαι αἱ ψῆφοι ἠνέχθησαν. τὸ δὲ ἰσόψηφοι ἐγένοντο, παρὰ Θουκυδίδῃ, ἐπ' ἄλλης ἐστὶ χρείας. ἔστι δὲ εἰπεῖν, ἐκάθισε δικαστήριον, καὶ ἀπεκληρώθη δικαστήριον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε. 16

Περὶ σκευῶν δικαστικῶν καὶ ὡς ἡ δίκη καὶ τιμωρία καὶ περὶ τῶν λοιπῶν καὶ τοῦ διδομένου μισθοῦ.

Σκεύη δὲ δικαστικὰ, σύμβολον, βακτηρία, πινάκιον, πινάκιον τιμητικὸν, μάλθη, ᾗ καταλήλιπτο τὸ πινάκιον, ἐγκεντρὶς, ᾗ εἷλκον τὴν γραμμήν. μακρὰ

δὲ ἐκαλεῖτο ἣν καταδικάζοντες εἷλκον. κημὸς, καδί-
σκος, ἐχῖνος, ψῆφος, κλεψύδρα, χοιρίναι. πάλαι γὰρ
χοιρίναις ἀντὶ ψήφων ἐχρῶντο, αἵπερ ἦσαν κόγχαι
17 θαλάττιαι. *αὖθις δὲ καὶ χαλκᾶς ἐποιήσαντο κατὰ
μίμησιν. καὶ σπόνδυλοι δὲ ἐκαλοῦντο αἱ ψῆφοι αἱ
δικαστικαί, χαλκοῦ πεποιημέναι. καδίσκος μὲν οὖν
ἐστιν ἀγγεῖον ᾧ τὰς ψήφους ἐγκαθίεσαν. κημὸς δὲ,
δι' οὗ κατῄεσαν αἱ ψῆφοι, ἐπικειμένου τῷ καδίσκῳ.
ἐχῖνος δὲ, οὗ αἱ μαρτυρίαι ἐμβληθεῖσαι κατεσημαί-
νοντο. τῶν δὲ τοῦ δικαστηρίου μερῶν ἐστι καὶ ἡ κιγ-
κλὶς, καὶ δρύφακτος. ἔνιοι δὲ οἴονται καὶ ἀνάγκην
σκεῦος εἶναι δικαστικὸν, εἰπόντος Ἀριστοφάνους, οὐκ
ἔῃ λαβὼν θύραζε τὰ ψηφίσματα καὶ τὴν ἀνάγκην ἐς
18 κόρακας ἐντεῦθεν; *καὶ φρυκτοὶ δὲ ἐκαλοῦντο αἱ
ψῆφοι αἱ δικαστικαί. ὅθεν καὶ φρυκτή τις ψῆφος, ᾗ
εἰς τὰ ἐναντία ἐχρῶντο. φύλλοις δὲ ἐψηφίζοντο οἱ
κατὰ δήμους δικάζοντες, οἷς ἐπέγραφον, εἴ τις ὡς
παρέγγραπτος ἐκρίνετο. καὶ τὸ καταγνῶναι ἐκαλεῖτο
ἐκφυλλοφορῆσαι. καὶ ὁ κατεγνωσμένος, ἐκπεφυλλοφο-
ρημένος. ὠνομάζετο δὲ ταὐτὸν τοῦτο, ἀποψηφίσα-
σθαι. καὶ ἀπεψηφισμένον ὑπεναντίως τὸ παρὰ τοῖς
19 δικασταῖς. *ἐκεῖ γὰρ τὸ ἀποψηφίσασθαι, τὸ ἀφεῖναί
ἐστιν. ἐν δὲ τοῖς κατὰ δήμους δικαστηρίοις ἀντὶ τοῦ
καταψηφίσασθαι τάττεται. αἱ δὲ ἐν τοῖς δήμοις αὗται
κρίσεις ἐκαλοῦντο διαψηφίσεις. καὶ ἡ βουλὴ δὲ ἡ
τῶν πεντακοσίων φύλλοις ἀντὶ ψήφων ἐχρῶντο. κοι-
νῇ μέντοι πᾶς ὁ δῆμος ὀστράκοις ἐψηφίζετο. καὶ τὸ
ἔργον ἐκαλεῖτο ὀστρακοφορία. καὶ τὸ πάθος, ὀστρα-
κισμός. καὶ τὸ ῥῆμα, ἐξοστρακίσαι, καὶ ἐξοστρακισθῆ-
20 ναι. *καὶ περισχοινίσαντας δὲ τις τῆς ἀγορᾶς μέρος
ἔδει φέρειν εἰς τὸν περιορισθέντα τόπον Ἀθηναίων
τὸν βουλόμενον ὄστρακον ἐγγεγραμμένον τοὔνομα
τοῦ μέλλοντος ἐξοστρακίζεσθαι. ὅτῳ δὲ ἑξακισχίλια
γένοιτο τὰ ὄστρακα, τοῦτον φυγεῖν ἐχρῆν, οὐχ ὡς
κατεγνωσμένον, ἀλλ' ὡς τῇ πολιτείᾳ βαρύτερον, δι'
ἀρετῆς φθόνον μᾶλλον, ἢ διὰ κακίας ψόγον. Τὸν

μὲν δικαστικῶν ὀνομάτων ἐστὶν αὐτὸ δικαστικόν· ἦν
δὲ τοῦτο τὸ τριώβολον ὁ τῷ δικαστῇ διδόμενος μι-
σθός. *Εἰ δὲ τὴν δίκην καὶ τιμωρίαν χρὴ λέγειν, 21
ῥητέον, δίκη, τιμωρία, κόλασις, ζημία, ἐπιζήμιον, τί-
μημα, προστίμημα, ἐπιτίμημα, καὶ ὡς Ἀντιφῶν, ἐπι-
τίμιον, ἐπιβολή, εὐθύνη, ὄφλημα, καταδίκη, κατάγνω-
σις. Τὰ δὲ ῥήματα, τιμωρεῖσθαι, κολάζειν, ζημιοῦν,
τιμᾶσθαι, προστιμᾶν, ἐπιτιμᾶν, καταδικάζειν, καταγι-
νώσκειν, ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν. *τὸ δὲ καταδικάζειν, 22
κατευθύνειν εἶπε Πλάτων. Τὸ δὲ πάθος, καταδεδι-
κάσθαι, κεκολάσθαι, ἐζημιῶσθαι, προστετιμῆσθαι, ὀφ-
λεῖν, κατεγνῶσθαι. καὶ ὁ τοιοῦτος, κατάδικος, ὑπόδι-
κος, ὑπεύθυνος, ὄφλων, κεκολασμένος, ἐζημιωμένος,
ἐγγεγραμμένος, κατεγνωσμένος. οὐ χρὴ δὲ ἀγνοεῖν
ὅτι ζημίαν οὐ τὴν εἰς χρήματα μόνον ἐκάλουν, ἀλλὰ
καὶ τὴν εἰς τὸ σῶμα. τὰ μέντοι προστιμήματα Σό-
λων ἐπαίτια καλεῖ. *εἴη δ' ἂν ἐκ τούτων καὶ τὸ ἠτι- 23
μῶσθαι, πεφυγαδεῦσθαι, τεθανατῶσθαι, κεχιλιῶσθαι.
τὸ δὲ καταλελιθῶσθαι ἄλλης ἐστὶ χρείας. Καὶ μὴν
καὶ τάδε ἀπὸ δίκης ὀνόματα, ἐπίδικος κλῆρος, ἡ ἐπί-
κληρος. καὶ ἐπιδικάσασθαι, ἐπιδικασάμενος. καὶ ἀνε-
πίδικος. καὶ διαδικασία. καὶ ἠντιδίκησεν, ὡς Δημο-
σθένης. καὶ ὑπόδικος, καὶ κατάδικος. καὶ καταδίκη,
ὡς Θουκυδίδης. καὶ ἀνάδικος δίκη, καὶ ἀναδικία, ὡς
Λυσίας. καὶ ἀναδικάζεσθαι, ὡς Ἰσαῖος. *καὶ ἀδίκημα, 24
καὶ ἀδικία. καὶ δικογράφος, ὡς Ὑπερίδης. καὶ δικο-
γραφικῶς, ὡς Ἰσοκράτης. καὶ ἀντεδικάσαντο, ὡς Λυ-
σίας. καὶ σύνδικον, καὶ συνδικασία, συνδικάζειν, συν-
δικαζόμενος, πρόδικος, προδικεῖν, προδικάσασθαι,
προδικασία, ὡς Ἀντιφῶν. καὶ εὐδικία, εὐθυδικία, καὶ
αὐταδικεῖν. καὶ ἐνδικάζεσθαι, καὶ προκαταδικάζεσθαι,
ὡς Δείναρχος. καὶ καταδικάσαι, καὶ καταδικάσασθαι,
ἐπὶ τῶν ἁλόντων. καὶ ἀποδικάζων, ὡς Λυσίας. *καὶ 25
δικαιωτήρια τὰ βασανιστήρια, ὡς Πλάτων. ὁ αὐτὸς
καὶ δικαιούμενον, τὸν κολαζόμενον. Κριτίας δὲ ἀπο-
δικάσαι ἔφη τὴν δίκην, τὸ ἀπολῦσαι, ἢ νικῆσαι ἀπο-

δὲ ἐκαλεῖτο ἣν καταδικάζοντες εἷλκον. κημὸς, καδίσκος, ἐχῖνος, ψῆφος, κλεψύδρα, χοιρῖναι. πάλαι γὰρ χοιρίναις ἀντὶ ψήφων ἐχρῶντο, αἵπερ ἦσαν κόγχαι
17 θαλάττιαι. *αὖθις δὲ καὶ χαλκᾶς ἐποιήσαντο κατὰ μίμησιν. καὶ σπόνδυλοι δὲ ἐκαλοῦντο αἱ ψῆφοι αἱ δικαστικαὶ, χαλκοῦ πεποιημέναι. καδίσκος μὲν οὖν ἐστιν ἀγγεῖον ᾧ τὰς ψήφους ἐγκαθίεσαν. κημὸς δὲ, δι' οὗ κατῄεσαν αἱ ψῆφοι, ἐπικειμένου τῷ καδίσκῳ. ἐχῖνος δὲ, οὗ αἱ μαρτυρίαι ἐμβληθεῖσαι κατεσημαίνοντο. τῶν δὲ τοῦ δικαστηρίου μερῶν ἐστι καὶ ἡ κιγκλὶς, καὶ δρύφακτος. ἔνιοι δὲ οἴονται καὶ ἀνάγκην σκεῦος εἶναι δικαστικὸν, εἰπόντος Ἀριστοφάνους, οὐκ ἔῃ λαβὼν θύραζε τὰ ψηφίσματα καὶ τὴν ἀνάγκην ἐς
18 κόρακας ἐντεῦθεν; *καὶ φρυκτοὶ δὲ ἐκαλοῦντο αἱ ψῆφοι αἱ δικαστικαί. ὅθεν καὶ φρυκτή τις ψῆφος, ᾗ εἰς τὰ ἐναντία ἐχρῶντο. φύλλοις δὲ ἐψηφίζοντο οἱ κατὰ δήμους δικάζοντες, οἷς ἐπέγραφον, εἴ τις ὡς παρέγγραπτος ἐκρίνετο. καὶ τὸ καταγνῶναι ἐκαλεῖτο ἐκφυλλοφορῆσαι. καὶ ὁ κατεγνωσμένος, ἐκπεφυλλοφορημένος. ὠνομάζετο δὲ ταὐτὸν τοῦτο, ἀποψηφίσασθαι. καὶ ἀπεψηφισμένον ὑπεναντίως τὸ παρὰ τοῖς
19 δικασταῖς. *ἐκεῖ γὰρ τὸ ἀποψηφίσασθαι, τὸ ἀφεῖναί ἐστιν. ἐν δὲ τοῖς κατὰ δήμους δικαστηρίοις ἀντὶ τοῦ καταψηφίσασθαι τάττεται. αἱ δὲ ἐν τοῖς δήμοις αὗται κρίσεις ἐκαλοῦντο διαψηφίσεις. καὶ ἡ βουλὴ δὲ ἡ τῶν πεντακοσίων φύλλοις ἀντὶ ψήφων ἐχρῶντο. κοινῇ μέντοι πᾶς ὁ δῆμος ὀστράκοις ἐψηφίζετο. καὶ τὸ ἔργον ἐκαλεῖτο ὀστρακοφορία. καὶ τὸ πάθος, ὀστρακισμός. καὶ τὸ ῥῆμα, ἐξοστρακίσαι, καὶ ἐξοστρακισθῆ-
20 ναι. *καὶ περισχοινίσαντας δέ τις τῆς ἀγορᾶς μέρος ἔδει φέρειν εἰς τὸν περιορισθέντα τόπον Ἀθηναίων τὸν βουλόμενον ὄστρακον ἐγγεγραμμένον ταὔνομα τοῦ μέλλοντος ἐξοστρακίζεσθαι. ὅτῳ δὲ ἑξακισχίλια γένοιτο τὰ ὄστρακα, τοῦτον φυγεῖν ἐχρῆν, οὐχ ὡς κατεγνωσμένον, ἀλλ' ὡς τῇ πολιτείᾳ βαρύτερον, δι' ἀρετῆς φθόνον μᾶλλον, ἢ διὰ κακίας φόγον. Τῶν

μὲν δικαστικῶν ὀνομάτων ἐστὶν αὐτὸ δικαστικόν· ἦν
δὲ τοῦτο τὸ τριώβολον ὁ τῷ δικαστῇ διδόμενος μι-
σθός. *Εἰ δὲ τὴν δίκην καὶ τιμωρίαν χρὴ λέγειν, 21
ῥητέον, δίκη, τιμωρία, κόλασις, ζημία, ἐπιζήμιον, τί-
μημα, προστίμημα, ἐπιτίμημα, καὶ ὡς Ἀντιφῶν, ἐπι-
τίμιον, ἐπιβολή, εὐθύνη, ὄφλημα, καταδίκη, κατάγνω-
σις. Τὰ δὲ ῥήματα, τιμωρεῖσθαι, κολάζειν, ζημιοῦν,
τιμᾶσθαι, προστιμᾶν, ἐπιτιμᾶν, καταδικάζειν, καταγι-
νώσκειν, ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν. *τὸ δὲ καταδικάζειν, 22
κατευθύνειν εἶπε Πλάτων. Τὸ δὲ πάθος, καταδεδι-
κάσθαι, κεκολάσθαι, ἐζημιῶσθαι, προστετιμῆσθαι, ὀφ-
λειν, κατεγνῶσθαι. καὶ ὁ τοιοῦτος, κατάδικος, ὑπόδι-
κος, ὑπεύθυνος, ὄφλων, κεκολασμένος, ἐζημιωμένος,
ἐγγεγραμμένος, κατεγνωσμένος. οὐ χρὴ δὲ ἀγνοεῖν
ὅτι ζημίαν οὐ τὴν εἰς χρήματα μόνον ἐκάλουν, ἀλλὰ
καὶ τὴν εἰς τὸ σῶμα. τὰ μέντοι προστιμήματα Σό-
λων ἐπαίτια καλεῖ. *εἴη δ' ἂν ἐκ τούτων καὶ τὸ ἠτι- 23
μῶσθαι, πεφυγαδεῦσθαι, τεθανατῶσθαι, κεχιλιῶσθαι.
τὸ δὲ καταλελιθῶσθαι ἄλλης ἐστὶ χρείας. Καὶ μὴν
καὶ τάδε ἀπὸ δίκης ὀνόματα, ἐπίδικος κλῆρος, ἡ ἐπί-
κληρος. καὶ ἐπιδικάσασθαι, ἐπιδικασάμενος. καὶ ἀνε-
πίδικος. καὶ διαδικασία. καὶ ἠντιδίκησεν, ὡς Δημο-
σθένης. καὶ ὑπόδικος, καὶ κατάδικος. καὶ καταδίκη,
ὡς Θουκυδίδης. καὶ ἀνάδικος δίκη, καὶ ἀναδικία, ὡς
Λυσίας. καὶ ἀναδικάζεσθαι, ὡς Ἰσαῖος. *καὶ ἀδίκημα, 24
καὶ ἀδικία. καὶ δικογράφος, ὡς Ὑπερίδης. καὶ δικο-
γραφικῶς, ὡς Ἰσοκράτης. καὶ ἀντεδικάσαντο, ὡς Λυ-
σίας. καὶ σύνδικον, καὶ συνδικασία, συνδικάζειν, συν-
δικαζόμενος, πρόδικος, προδικεῖν, προδικάσασθαι,
προδικασία, ὡς Ἀντιφῶν. καὶ εὐδικία, εὐθυδικία, καὶ
αὐταδικεῖν. καὶ ἐνδικάζεσθαι, καὶ προκαταδικάζεσθαι,
ὡς Δείναρχος. καὶ καταδικάσαι, καὶ καταδικάσασθαι,
ἐπὶ τῶν ἁλόντων. καὶ ἀποδικάζων, ὡς Λυσίας. *καὶ 25
δικαιωτήρια τὰ βασανιστήρια, ὡς Πλάτων. ὁ αὐτὸς
καὶ δικαιούμενον, τὸν κολαζόμενον. Κριτίας δὲ ἀπο-
δικάσαι ἔφη τὴν δίκην, τὸ ἀπολῦσαι, ἢ νικῶσαν ἀπο-

φῆναι, ὡς ἂν ἡμεῖς, ἀποψηφίσαι. ὁ δ' αὐτὸς, καὶ
διαδικάζειν, τὸ δι' ὅλου τοῦ ἔτους δικάζειν. εἴποις δ'
ἂν καὶ φιλόδικόν τινα, καὶ ἔνδικον, οὐ μόνον ἄνδρα,
ἀλλὰ καὶ ἡμέραν ἐν ᾗ δικάζουσι. τὸ γὰρ ἄδικον εἰ-
26 πεῖν ἐν ᾗ μὴ δικάζουσι, βιαιότερον. * εἰσὶ δὲ καὶ πα-
ρὰ Μενάνδρῳ δικάσιμοι ἡμέραι. καὶ Δημοσθένης δὲ
παλίνδικον εἴρηκε τὸν βίαιον. καὶ ἐφυγοδίκουν δὲ ὁ
αὐτός. Κράτης δὲ ὁ κωμικὸς, παλίνδικον, τὸν πολλάκις δικαζόμενον. ἔνιοι δὲ καὶ τὸ στρεψοδικεῖν παρὰ τοῖς κωμικοῖς, ἢ τὸ φυγοδικεῖν νομίζουσιν, ἢ τὸ ἀναστρέψαντα κατηγορεῖν. ὑπέρδικον δὲ τὸν ὑπὲρ τοῦ δέοντος ἀγῶνα ἔλεγον.

27 * ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'.

Περὶ δικαστικῶν ὀνομάτων καὶ ὅσα ἄλλα περὶ τῶν σεσημασμένων καὶ τοῦ ἐπισημηναμένου. περὶ τοῦ ἀπογράψασθαι καὶ τοῦ μεσεγγυῆσαι καὶ τῶν ὁμοίων.

Τῶν δὲ δικαστικῶν ὀνομάτων, γραμματεῖα, δια-
μαρτυρίαι, διαθῆκαι, ἀντίγραφα, κατασεσημασμένα.
καὶ σημήνασθαι, κατασημήνασθαι, σημηνάμενος. ἐπι-
σημηνάμενος δὲ Ἰσαῖος εἶπε. τὸ γὰρ παρασημηνάμε-
νος ὁ Θουκυδίδης ἐπὶ τοῦ παρατυπώσασθαι τὴν
28 σφραγῖδα λέγει. * εἴποι δ' ἄν τις καὶ ἀπογράψασθαι,
καὶ ἀντιγράψασθαι, καὶ ἐνσημήνασθαι. Ὀνόματα δὲ
τῶν ἐκ δικαστηρίου καὶ τὸ μεσεγγυῆσαι, ἐμεσεγγύη-
σαν, ἐν μεσεγγυήματι ἐποιήσασθε· μεσέγγυον τὴν μεί-
ρακα καταθέσθαι Ἀριστοφάνης λέγει. καὶ μεσεγγύημα
μὲν εἴρηκε Ξενοφῶν, μεσεγγυήματα δὲ Ὑπερίδης,
καὶ μεσεγγυησαμένη Δημοσθένης. Ἔστι δέ τις καὶ λῆ-
ξις δίκης, καὶ δίκην λαχεῖν, καὶ ἐνστήσασθαι, ἐνεγκεῖν,
ἐπαγαγεῖν, συστήσασθαι, καὶ διαλύσασθαι δίκην.
29 * καὶ δίκης μὲν λῆξις εἴη ἂν ὁ νῦν καλούμενος τύ-
πος, τὸ δὲ ἰδιωτικῶς, ἀμφισβήτημα. ἀνεκρίνοντο δὲ
τὰς λήξεις οἱ ἄρχοντες. γραφῆς δὲ, ἐπὶ τῶν δημοσίων
ἀδικημάτων, ὅπερ ἂν εἴη ἡ νῦν ἐγγραφή, ὥσπερ εἰ-

πεῖν, ἐγγράψασθαι, ἀποθέσθαι γραφὴν, ἀπενεγκεῖν,
ἀπενέγκασθαι, ἐπενεγκεῖν, ἐπαναγαγεῖν, ἀπαγγεῖλαι.
ἀποθέμενος, ἀπενεγκὼν, ἀπαγγείλας, ἀπενέγκας, ἐπα-
ναγαγὼν, ἐπενεγκάμενος, γραψάμενος. κοινῇ δὲ ταῦτα
πάντα φαίης ἂν ἐγκλήματα, *καὶ ὡς Πλάτων, ἐπικλή- 30
ματα. καὶ ἐγκαλεῖν, καὶ ἐπικαλεῖν. κατηγορία δ' ἂν
εἴη ταυτὸ τοῦτο καὶ αἰτία. καὶ ὡς Πλάτων, αἰτιάσεις,
καὶ διώξεις. κατηγορεῖν, αἰτιάσασθαι, διώκειν. καὶ εὐ-
θύνειν δὲ, καὶ εὐθύνας. τῶν δὲ ἐκ δικαστηρίου ὀνο-
μάτων καὶ τὸ συκοφαντεῖν, ἐργολαβεῖν, ἐνεργολαβεῖν,
ἐπηρεάζειν, ἐνεπηρεάζειν, καταψεύδεσθαι, καταψευδο-
μαρτυρεῖν. Δημοσθένης γὰρ ἔφη, καταψευδομαρτυ-
ρεῖσθαι. *Ὑπερίδης δὲ ἐπισυκοφαντεῖν ἔφη, καὶ τὸ 31
πρᾶγμα, συκοφαντία, ἐπηρεασμὸς, ἐπήρεια, ψευδολο-
γία, ψευδομαρτυρία. Κρατῖνος δὲ καὶ ψευδομαρτύ-
ριον εἴρηκε. καὶ τὸ ὄνομα, συκοφάντης, καὶ ἐργολα-
βῶν, καὶ ἐπηρεάζων, καὶ ὁ τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν, ἢ
καταμαρτυρῶν, τάχα δὲ καὶ πολυπραγμονῶν, ἀντὶ
ὀνομάτων φαύλων ὄντων μετοχαί. Καὶ ἰδιωτικὰ μὲν
δικῶν ὀνόματα, αἰκίας, κακηγορίας, βλάβης, παρακατα-
θήκης, ἀποπομπῆς, καὶ ὡς Λυσίας, ἀποπέμψεως, κα-
κώσεως, κλοπῆς, χρέους, συμβολαίων, συνθηκῶν παρα-
βάσεως, διαδικασίας, καὶ ἐπιδικασίας, μισθώσεως οἴκου,
ἐπιτροπῆς, ἀχαριστίας, σίτου, καρποῦ, ἐνοικίου, ἀδι-
κίου, φορᾶς ἀφανοῦς, μεθημερινῆς, ἀμφισβητήσεως,
παρακαταβολὴ, διαμαρτυρία, ἐπίσκηψις. *Ἀμφισβήτη- 32
σις μὲν, ὅστις ἀμφισβητοῖ κλήρου κατὰ γένος, ὡς οὐκ
ὄντος υἱοῦ τῷ τεθνεῶτι. Παρακαταβολὴ δὲ, ὅστις
ἀντιλέγοι, ὡς αὐτὸς δικαιότερος ὢν ἔχειν τὸν κλῆρον
ἐξ ἀγχιστείας, ἢ διαθηκῶν. παρακατέβαλε δὲ τῆς οὐ-
σίας τὸ δέκατον, ὡς προσαποτίσων, ἂν ἡττηθῇ. Δια-
μαρτυρία δὲ, ὅστις διαμαρτύροιτο μὴ ἐπίδικον εἶναι
τὸν κλῆρον, ὡς ὄντος υἱοῦ. *Ἐπίσκηψις δὲ, εἴ τις τὴν 33
διαμαρτυρίαν ὡς ψευδῆ αἰτιῷτο. Ἰσαῖος δὲ, καὶ τὸ
ἐπὶ φόνῳ προειπεῖν, εἰς ἄρειον πάγον ἐπισκῆψαι ἔφη,
εἰς ἄρειον πάγον αὐτῷ ἐπέσκημμαι. Ἀντιγραφὴ δὲ

ἐκαλεῖτο ἐπὶ τῶν κατὰ γένος ἀμφισβητούντων. Τὰς
δὲ ἐπὶ τῷ σίτῳ δίκας ἐν Ὠιδείῳ ἐδίκαζον. σῖτος δέ
ἐστιν αἱ ὀφειλόμεναι τροφαί. ἦν δὲ δίκη καὶ εἰς ἐμ-
φανῶν κατάστασιν καλουμένη, ὁπότε τις ἐγγυήσαιτό
ἢ αὐτόν τινα, ἢ τὰ χρήματα, οἷον τὰ κλοπαῖα, ἃ καὶ
84 κλέμματα, καὶ κλοπιμαῖα, καὶ φώρια. *παρὰ δὲ Πλά-
τωνι καὶ κλεμμάδια. Σόλων μέντοι τὸ κλέμμα ἐν
τοῖς νόμοις ὠνόμασε κλέπος. τὸν δὲ κλέπτην εἴποις
ἂν καὶ κλεπτίστατον, ὡς Εὔπολις. Φερεκράτης δ' εἴ-
ρηκε καὶ κλεπτίδης. Ἡ δὲ βεβαιώσεως δίκη, ὁπότ' ἂν
τις πριάμενος οἰκίαν, ἢ χωρίον, ἀμφισβητοῦντός τι-
νος, ἀνάγῃ ἐπὶ τὸν πρατῆρα. τὸν δὲ προσήκει βε-
βαιοῦν, ἢ μὴ βεβαιοῦντα ὑπεύθυνον εἶναι τῆς βε-
85 βαιώσεως. *εἰ δὲ ὁ ἀνάγων ἐπὶ τὸν πρατῆρα ἡττη-
θείη, τὸ μὲν ἀμφισβητηθὲν τοῦ κρατήσαντος ἐγίγνε-
το· ὁ δὲ ἡττηθεὶς τὴν τιμὴν παρὰ τοῦ συκοφαντή-
σαντος ἐκομίζετο. Ἀποστασίου δὲ δίκη, κατὰ τῶν
ἀφισταμένων ἀπελευθέρων. Ἀπροστασίου δὲ, κατὰ
τῶν οὐ νεμόντων προστάτην μετοίκων. ἀλλ' αὕτη μὲν
δημοσία, ὥσπερ καὶ ἡ τῆς ἐπιτροπῆς. ἐξῆν γὰρ τῷ
βουλομένῳ γράφεσθαι τὸν ἐπίτροπον, ὑπὲρ τῶν ἀδι-
86 κουμένων ὀρφανῶν. *Μαρτυρία δὲ καλεῖται, ὅταν τις
αὐτὸς ἰδὼν μαρτυρῇ. Ἐκμαρτυρία δὲ, ὅταν τις παρὰ
τοῦ ἰδόντος ἀκοῦσαι λέγῃ. Κατὰ τῶν μὲν ψευδῆ
μαρτυρούντων, δίκη ψευδομαρτυριῶν, ὃ καὶ ἐπισκή-
ψασθαι ψευδομαρτυριῶν ἐλέγετο. Λειπομαρτυρίου δὲ,
κατὰ τῶν ἰδόντων μὲν, καὶ μαρτυρήσειν ὁμολογησάν-
των, ἐν δὲ τῷ καιρῷ τὴν μαρτυρίαν ἐκλειπόντων.
Τὸν δὲ οὐ βουλόμενον μαρτυρεῖν ἐκλήτευον, ἀνάγκην
87 τοῦ μαρτυρῆσαι προστιθέντες. *ἔδει δὲ αὐτὸν ἢ μαρ-
τυρεῖν, ἢ ἐξομόσασθαι, ὡς οὐκ εἰδείη, ἢ μὴ παρείη,
ἢ χιλίας ἀποτίνειν. Κλητεύεσθαι μὲν οὖν ἐστι τὸ κα-
λεῖσθαι εἰς μαρτυρίαν. ἐκκλητεύεσθαι δὲ, τὸ δίκην
ὀφείλειν, ἐπὶ τῷ τὰς χιλίας καταβαλεῖν. Λυσίας δὲ
κακοτεχνίου δίκην φησὶν εἶναι. καὶ μὴν καὶ ἐρανικαὶ
δίκαι, καὶ νόμος ἐρανικὸς, καὶ κοινὸν ἐρανιστῶν. ἦν

δέ τις καὶ παράστασις, ἐπωβελία, πρυτανεῖα, παρα-
καταβολή. *Τὰ μὲν πρυτανεῖα ὡρισμένα, ὅ τι ἔδει 38
καταβαλεῖν πρὸ τῆς δίκης τὸν διώκοντα καὶ τὸν διω-
κόμενον. εἰ δὲ μή, διέγραφον τὴν δίκην οἱ εἰσαγωγεῖς.
ὁ δὲ ἡττηθεὶς ἀπεδίδου τὸ παρ' ἀμφοτέρων δοθέν.
ἐλάμβανον δὲ αὐτὸ οἱ δικασταί. καὶ οἱ μὲν ἀπὸ ἑκατὸν
δραχμῶν ἄχρι χιλίων δικαζόμενοι τρεῖς δραχμὰς κατε-
τίθεντο· οἱ δὲ ἀπὸ χιλίων μέχρι μυρίων, τριάκοντα.
οἱ δὲ οἴονται πρυτανεῖα εἶναι τὸ ἐπιδέκατον τοῦ τι-
μήματος· κατατίθεσθαι δ' αὐτὸ τοὺς γραψαμένους
ἐπὶ μισθοδοσίᾳ τῶν δικαστῶν. *Παρακαταβολὴ δ' ἦν 39
ἐπὶ μὲν τῶν πρὸς τὸ δημόσιον ἀμφισβητημάτων, τὸ
πέμπτον. ἐπὶ δὲ τῶν ἰδιωτικῶν, τὸ δέκατον. Ἐπωβε-
λία δ' ἦν τὸ ἕκτον τοῦ τιμήματος μέρος, ὃ ὤφειλεν
ὁ αἱρεθείς. ὠνόμασται δὲ ὅτι ὀβολὸς ἦν τὸ ἕκτον
τῆς δραχμῆς. Ἡ δὲ παράστασις δραχμὴ ἦν, ἣν ὁ
διώκων παρὰ διαιτητῇ προσεισέφερεν· ἀφ' ἧς ἴσως
καὶ Πλάτων παραστήσασθαι εἰς κρίσιν εἴρηκεν, ὃ
προσκαλέσασθαι οἱ ῥήτορες. *Γραφαὶ δέ, φόνου καὶ 40
τραύματος ἐκ προνοίας, καὶ πυρκαϊᾶς, καὶ φαρμάκων,
καὶ μοιχείας, ὕβρεως, ἱεροσυλίας, ἀσεβείας, προδοσίας,
δώρων, δεκασμοῦ, λειποστρατίου, λειποταξίου, ἀστρα-
τείας, λειποναυτίου, ἀναυμαχίου, τοῦ ῥῖψαι τὴν ἀσπί-
δα, ἀφ' οὗ ῥίψασπις Κλεώνυμος, ἀγαμίου· παρὰ δὲ
Λακεδαιμονίοις, καὶ ὀψιγαμίου, καὶ κακογαμίου· ἀρ-
γίας, ἑταιρήσεως, ψευδεγγραφῆς, ψευδοκλητείας, ξε-
νίας, δωροξενίας, παρανόμων, δοκιμασίας, εὐθύνης,
παραπρεσβείας, προβολῆς, *φάσις, ἔνδειξις, ἀπαγωγή, 41
ἐφηγεῖσθαι, ἀνδρολήψιον, εἰσαγγελία. Ταύτας τὰς δί-
κας, ἢ ὅσαι τοιαῦται (ἐκαλοῦντο γὰρ αἱ γραφαὶ καὶ
δίκαι, οὐ μέντοι καὶ αἱ δίκαι γραφαὶ) ἐξῆν τῷ βου-
λομένῳ γράφεσθαι. καὶ ἐκ πασῶν τούτων ὁ μὴ μετα-
λαβὼν τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων προσωφλίσκα-
νε χιλίας. Ὁ δὲ τῆς ἀσεβείας γραψάμενος καὶ οὐχ
ἑλὼν ἐθανατοῦτο. *Καὶ τῆς μὲν ὕβρεως τὸ τίμημα
οὐκ ἦν τοῦ παθόντος, ἀλλὰ δημόσιον. δώρων δὲ κα-

τὰ τοῦ ἐπὶ δώροις δικάσαντος ἦν ἡ γραφή· δεκασμοῦ
δὲ κατὰ τοῦ διαφθείραντος· καὶ ὁ μὲν δεκάζεσθαι,
ὁ δὲ δεκάζειν ἐλέγετο. Τῆς δὲ ἀργίας, ἐπὶ μὲν Δρά-
κοντος ἀτιμία ἦν τὸ τίμημα· ἐπὶ δὲ Σόλωνος, εἰ τρίς
τις ἁλῴη, ἠτιμοῦτο. Λειποναυτίου μὲν ἐκρίνετο ὁ
τὴν ναῦν ἐκλείπων, ὥσπερ ὁ τὴν τάξιν, λειποταξίου.
43 *Ἀναυμαχίου δὲ ὁ τὴν ναῦν μὴ λιπών, μὴ μέντοι
ναυμαχήσας. ἑταιρήσεως δ' ἦν ἡ γραφή, καὶ δοκιμα-
σία, καὶ ἐπαγγελία. καὶ ταῦτα τῆς κατὰ τῶν ἡταιρη-
κότων κατηγορίας τὰ ὀνόματα. Ψευδεγγραφῆς δ' ἦν
δίκη κατὰ τῶν ὡς ὀφείλοντάς τινας ἐνδειξαμένων, εἰ
ψευδῶς σεσυκοφαντηκότες ἁλῷεν. κατὰ δὲ τούτου ἦν
44 καὶ ἐπιβουλεύσεως γραφή. *Ψευδοκλητείας δὲ κατὰ
τῶν οὐ δικαίως κεκλητευκότων. Δωροξενίας δέ, εἴ
τις ξενίας κρινόμενος δῶρα δοὺς ἀποφύγοι. Παρα-
νόμων δέ, εἴ τις ψήφισμα γράφοι, ἢ νόμον παράνο-
μον. ὑπομοσάμενος γάρ τις τὸ γραφέν, οὗ ἡ κατηγο-
ρία ὑπωμοσία ἐκαλεῖτο, διήλεγχεν ὅτι ἐστὶ παράνομον,
ἢ ἄδικον, ἢ ἀσύμφορον. Δοκιμασία δὲ τοῖς ἄρχου-
σιν ἐπηγγέλλετο, καὶ τοῖς κληρωτοῖς καὶ τοῖς αἱρε-
45 τοῖς, εἴτ' ἐπιτήδειοι εἰσὶν ἄρχειν εἴτε καὶ μή· *καὶ
τοῖς δημαγωγοῖς, εἰ ἡταιρηκότες εἶεν, ἢ τὰ πατρῷα
κατεδηδοκότες, ἢ τοὺς γονέας κεκακωκότες, ἢ ἄλλως κα-
κῶς βεβιωκότες, ἀτίμους αὐτοὺς ἐχρῆν εἶναι, καὶ μὴ
λέγειν. Εὐθύνη δὲ κατὰ τῶν ἀρξάντων, ἢ πρεσβευ-
σάντων. ἦν μὲν περὶ χρημάτων πρὸς τοὺς εὐθύνους
καὶ λογιστάς. οἱ δ' ἦσαν δέκα. ἦν δὲ περὶ ἀδικημά-
των πρὸς δικαστάς. Ἡ δὲ εὐθύνη χρόνον εἶχεν ὡρι-
46 σμένον, μεθ' ὃν οὐκ ἔτ' ἐξὸν ἦν ἐγκαλεῖν. *Ἰδίως δὲ
ἡ κατὰ τῶν πρεσβευτῶν γραφὴ παραπρεσβείας ἐλέ-
γετο. Προβολὴ δέ, ἡ κλῆσις εἰς δίκην κατὰ τῶν κα-
κόνως πρὸς τὸν δῆμον διακειμένων. προβολαὶ δὲ γί-
γνονται τοῦ δήμου ψηφισαμένου καὶ τῶν συνυστά-
των τῇ πόλει, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Θεοδοτίδου πε-
ρὶ ἀμφοῖν. προβολαὶ δὲ ἦσαν καὶ αἱ τῆς συκοφαντίας
γραφαί, Λυσίας ἐν τῷ πρὸς Ἱπποκράτην αἰκίας. ἐγί-

νοντο δὲ καὶ περὶ τῶν ἐξυβρισάντων, ἢ ἀδικησάντων,
ἢ ἀσεβησάντων περὶ τὰς ἑορτάς, ὡς ἡ κατὰ Μειδίου
προβολή. *Φάσις δὲ ἦν τὸ φαίνειν τοὺς περὶ τὰ μέ- 47
ταλλα ἀδικοῦντας, ἢ περὶ τὸ ἐμπόριον κακουργοῦν-
τας, ἢ περὶ τὰ τέλη ἢ τῶν δημοσίων τι νενοσφισμέ-
νους, ἢ συκοφαντοῦντας, ἢ περὶ τοὺς ὀρφανοὺς ἐξα-
μαρτάνοντας· ἐφαίνοντο δὲ πρὸς τὸν ἄρχοντα. κοι-
νῶς δὲ φάσεις ἐκαλοῦντο πᾶσαι αἱ μηνύσεις τῶν λαν-
θανόντων ἀδικημάτων. ἐδίδοσαν δὲ ἐν γραμματείῳ
γράψαντες τὴν φάσιν, τά θ᾽ ἑαυτῶν, καὶ τὰ τοῦ κρι-
νομένου ὀνόματα προσγράψαντες, καὶ τίμημα ἐπιγρα-
ψάμενοι. *ὁ δὲ ἄρχων παρεδίδου τὴν κρίσιν δικαστη- 48
ρίῳ. καὶ τὸ μὲν τιμηθὲν ἐγίγνετο τῶν ἀδικουμένων,
εἰ καὶ ἄλλος ὑπὲρ αὐτῶν φήνειεν. ὁ δὲ μὴ μεταλα-
βὼν τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων τὴν ἐπωβελίαν
προσωφλίσκανε. ἦν δὲ ἕκτον τοῦ τιμήματος, ὡς
Ἰσαῖος ἐν τῷ πρὸς Εὐκλείδην περὶ χωρίου. εἰσήγετο
δὲ τὰ μὲν ἐντὸς χιλίων εἰς ἕνα καὶ διακοσίους, τὰ
δὲ ὑπὲρ χιλίας εἰς ἕνα καὶ τετρακοσίους. *ἔδει δὲ 49
καὶ κλητῆρας προσεπιγράφεσθαι τὸν φαίνοντα, εἰ εἶ-
σὶ μάρτυρες. Ἔνδειξις δὲ ἦν πρὸς τὸν ἄρχοντα, ὁμο-
λογουμένου ἀδικήματος, οὐ κρίσεως, ἀλλὰ τιμωρίας
δεομένου. ὁ δὲ ἐνδεικνύμενος ἐν γραμματείῳ πρὸς
τὸν ἄρχοντα τὴν ἔνδειξιν ἀποφέρει, ἵνα ὑπεύθυνος ᾖ
τῆς ψευδοῦς ἐνδείξεως. καὶ αὕτη μὲν γίγνεται περὶ
τῶν οὐ παρόντων. Ἡ δὲ ἀπαγωγή, ὅταν τις ὃν ἔστιν
ἐνδείξασθαι μὴ παρόντα, τοῦτον παρόντα ἐπ᾽ αὐτο-
φώρῳ λαβὼν ἀπάγῃ. *ὁ δὲ κίνδυνος ἐν χιλίαις. μά- 50
λιστα δὲ τοὺς ὀφείλοντας τῷ δημοσίῳ ἐνεδείκνυσαν,
ἢ τοὺς κατιόντας ὅποι μὴ ἔξεστιν, ἢ τοὺς ἀνδροφό-
νους. ἐφηγεῖσθαι δέ ἐστιν, ὅταν τις δι᾽ ἀσθένειαν
ἀπάγειν οὐ θαῤῥῶν, ἐπάγῃ τὸν ἄρχοντα ἐπ᾽ οἰκίαν
οὗ τις τούτων ἀποκρύπτεται. Ἀνδρολήψιον δέ, ὅταν
τις τοὺς ἀνδροφόνους καταφυγόντας ὥς τινας ἀπαι-
τῶν, μὴ λαμβάνῃ, ἔξεστιν ἐκ τῶν οὐκ ἐκδιδόντων
ἄχρι τῶν τριῶν ἀπαγαγεῖν. *ὁ δὲ ἀδίκως ἀνδροληψίᾳ 51

κεχειροτονημένος, οὐκ ἀνεύθυνος ἦν. Ἡ δ' εἰσαγγελία τέτακται ἐπὶ τῶν ἀγράφων δημοσίων ἀδικημάτων, κατὰ τὸν νόμον τὸν εἰσαγγελτικόν· ἀμφοτέρως γὰρ λέγουσιν, ὡς λέγει περὶ ὧν οὐκ εἰσὶ νόμοι· ἀδικῶν δέ τις ἁλίσκεται, ἢ ἄρχων, ἢ ῥήτωρ, εἰς τὴν βουλὴν εἰσαγγελία δίδοται κατ' αὐτοῦ, κἂν μὲν μέτρια ἀδικεῖν δοκῇ, ἡ βουλὴ ποιεῖται ζημίας ἐπιβολήν· ἂν δὲ μεί-
52 ζω, παραδίδωσι δικαστηρίῳ. *τὸ δὲ τίμημα, ὅ τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι· ἐγίγνοντο δὲ καὶ εἰσαγγελίαι κατὰ τῶν καταλυόντων τὸν δῆμον ῥητόρων, ἢ μὴ τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ λεγόντων, ἢ πρὸς τοὺς πολεμίους ἄνευ τοῦ πεμφθῆναι ἀπελθόντων, ἢ προδόντων φρούριον, ἢ στρατιὰν, ἢ ναῦς, ὡς Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Νόμων. ὅτι δὲ ὁ εἰσαγγείλας καὶ οὐχ ἑλὼν ἀζήμιος ἦν, Ὑπερίδης ἐν τῷ ὑπὲρ Λυκόφρονός φησι,
53 *καίτοι γε ὁ Θεόφραστος τοὺς μὲν ἄλλας γραφὰς γραψαμένους χιλίας τ' ὀφλισκάνειν, εἰ τοῦ πέμπτου τῶν ψήφων μὴ καταλάβοιεν, καὶ προσατιμοῦσθαι· τοὺς δὲ εἰσαγγέλλοντας μὴ ἀτιμοῦσθαι μὲν, ὀφλεῖν δὲ τὰς χιλίας. ἔοικε δὲ τοῦτο διὰ τοὺς ῥᾳδίως εἰσαγγέλλοντας ὕστερον προσγεγράφθαι. Δημοσθένης δὲ ἐν τῷ κατὰ Μέδοντος, καὶ κατὰ τῶν μὴ προσηκόντων τῇ ἐπικλήρῳ συνοικούντων γίγνεσθαι τὰς εἰσαγγελίας λέγει. χίλιοι δὲ κατὰ μὲν τὸν Σόλωνα τὰς εἰσαγγελίας ἔκρινον· κατὰ δὲ τὸν Φαληρέα, καὶ πρὸς πεν-
54 τακόσιοι. *ἀγραφίου δὲ κατηγοροῦνται, οἵτινες ἂν ἑαυτοὺς ἐξαλείφωσι. καὶ ἀλογίου δὲ δίκη ἦν κατὰ τῶν οὐκ ἀποδιδόντων λογισμοὺς, ὧν ἂν διαχειρίσωσιν. Ἔστι δὲ ἐκ τῶν δικαστικῶν ὀνομάτων, προωμοσία, ἀντωμοσία, διωμοσία, ἐξωμοσία, ἀπωμοσία, ὑπωμοσία, παραγραφὴ, ἀντιλαχεῖν, ἐξούλης δίκη, μὴ οὖσα δίκη, ἐρήμην ὀφλεῖν, ἐνεπισκήψασθαι, πρόσκλησις, ἔφεσις, ἔκκλητοι δίκαι, ἀπὸ συμβόλων δικάζεσθαι,
55 ἐμπορικαὶ δίκαι, ἀτίμητος δίκη, διαψήφισις. *Προωμοσία μὲν, ὅρκος, ὃν ὁ κατήγορος προομνύει, ἢ μὴν ἀληθῆ κατηγορεῖν. Ἀντωμοσία δὲ, ὅρκος, ὃν ὁ κατη-

γορούμενος ἀντομνύει, ἦ μὴν μὴ ἀδικεῖν. Διωμοσία
δὲ, ὁ παρ' ἑκατέρου ὅρκος. Ἐξωμοσία δὲ, ὅταν τις ἢ
πρεσβευτὴς αἱρεθῇ, ἢ ἐπ' ἄλλην τινὰ δημοσίαν ὑπη-
ρεσίαν ἀῤῥωστεῖν ἢ ἀδυνατεῖν φάσκων ἐξομνύηται
αὐτὸς, ἢ δι' ἑτέρου. ἐξώμνυντο δὲ καὶ οἱ κληθέντες
μάρτυρες, εἰ φάσκοιεν μηδὲν ἐπίστασθαι τούτων, εἰς
ἃ προκαλοῦνται. *Ἡ δ' ἀπωμοσία ἐγίγνετο παρὰ τῶν 56
ἀντιλεγόντων πρὸς τοὺς ἐξομνυμένους, ἐπὶ προφάσει
ἀῤῥωστίας, ἢ ἀπουσίας. συνισταμένης δὲ περὶ τούτου
δίκης, τὸ παρὰ τοῦ κρίνοντος ἔργον ἀπωμοσία κα-
λεῖται. Ὑπωμοσία δέ ἐστιν, ὅταν τις ἢ ψήφισμα, ἢ
νόμον γράφοντα γράψηται ὡς ἀνεπιτήδειον. τοῦτο
γὰρ ὑπομόσασθαι λέγουσι. καὶ οὐκ ἦν μετὰ τὴν ὑπω-
μοσίαν τὸ γραφὲν, πρὶν κριθῆναι, κύριον. *Παραγρα- 57
φὴ δ' ἦν ἡ αὐτὴ, καὶ παραμαρτυρία, ὅταν τις μὴ εἰσ-
αγώγιμον εἶναι λέγῃ τὴν δίκην, ἢ ὡς κεκριμένος,
ἢ ὡς ἀφειμένος, ἢ ὡς τῶν χρόνων ἐξηκόντων, ἐν οἷς
ἔδει κρίνεσθαι· οἷον οὐκ εἰσαγγελίας, ἀλλὰ παρανό-
μων, οὐ δημοσίᾳ, ἀλλὰ ἰδίᾳ· ἢ ὡς παρὰ τούτοις κρί-
νεσθαι δέον· οἷον οὐκ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ἀλλ' ἐπὶ
Παλλαδίῳ. Ἄγραπτος δὲ δίκη ἐκαλεῖτο ἡ ὑπὸ τῆς πα-
ραγραφῆς ἀναιρεθεῖσα καὶ διαγραφεῖσα. *Ἀντιγρα- 58
φὴ δὲ, ὅταν τις κρινόμενος ἀντικατηγορῇ. καὶ ἡ πα-
ραγραφὴ δὲ ἀντιγραφῇ ἔοικε· διὸ καὶ προεισέρχεται.
ὁ δ' ἀντιγραψάμενος μὴ κρατήσας τὴν ἐπωβελίαν
προσωφλίσκανε. τίθενται δὲ τὸ τῆς ἀντιγραφῆς ὄνο-
μα καὶ κατὰ τῶν ἀπαντώντων πρὸς τὰς γραφάς. καὶ
ἔστι πρὸς τὴν γραφὴν τὸ τοῦ φεύγοντος γράμμα,
ἀντιγραφή· οἷον, τὰ ψευδῆ μου κατεμαρτύρησε Στέ-
φανος, γράψας τὰ ἐν τῷ γραμματείῳ. *Ἡ δὲ τῆς 59
ἐξούλης δίκη γίγνεται, ὅταν τις τὸν ἐκ δημοσίου πριά-
μενον μὴ ἐᾷ καρποῦσθαι ἃ ἐπρίατο, ἢ τὸν νικήσαν-
τα ἃ ἐνίκησεν, ἀλλ' ἢ ἔχοντα ἐκβάλλῃ, ἢ σχεῖν κω-
λύσῃ, ἢ αὐτὸς ὁ ὄφλων, ἢ ἄλλος ὑπὲρ αὐτοῦ. καὶ
μὴν εἰ ὁ μὲν ὡς ἐωνημένος ἀμφισβητεῖ κτήματος, ὁ
δὲ ὡς ὑποθήκην ἔχων, ἐξούλης ἡ δίκη. *Ἡ δὲ μὴ 60

οὖσα δίκη οὕτως ὠνομάζετο, ὁπόταν τις παρὰ διαι-
τηταῖς παραγραψάμενος, καὶ ὑπομοσάμενος νόσον,
ἢ ἀποδημίαν, εἰς τὴν κυρίαν οὐκ ὀφθεὶς, ἢ μὴ ἀπαν-
τήσας, ἐρήμην ὄφλῃ, ἐξῆν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν τὴν μὴ
οὖσαν ἀντιγράφειν. καὶ ἡ ἐρήμη ἐλύετο, ὡς ἐξ ἀρ-
χῆς ἐλθεῖν ἐπὶ διαιτητήν· εἰ δὲ μὴ ἕλῃ τὴν μὴ οὖ-
σαν, ὀμόσας μὴ ἑκὼν ἐκλιπεῖν τὴν δίαιταν, κύρια τὰ
διαιτηθέντα ἐγίγνετο· ὅθεν ἐγγυητὰς καθίστασαν τοῦ
61 ἐκτίσματος. * Ἀντιλαχεῖν δὲ δίκην ἐξῆν, ὁπότε τις μὴ
παρὼν ἐν δικαστηρίῳ κατακηρυχθεὶς, καὶ μὴ ὑπα-
κούων, ἐρήμην ὄφλῃ. ἀντιλαχεῖν δὲ ἐντὸς δύο μη-
νῶν ὑπῆρχεν. εἰ δὲ μὴ τοῦτο σχοίη, τὸ ἐγγεγραμμέ-
νον ὦφλε καὶ ἄτιμος ἦν. Ἐνεπισκήψασθαι δὲ ἦν,
ὁπότε τις ἐν τοῖς δημευθεῖσιν ἑαυτῷ τι ὀφείλεσθαι ἢ
προσήκειν λέγῃ. καὶ τὸ πρᾶγμα, ἐνεπίσκημμα ἐκαλεῖτο.
62 * Πρόσκλησις δέ ἐστιν ἐπὶ τῶν ἀμφισβητούντων κλή-
ρου, ἢ ἐπικλήρου· ὁ γὰρ ἀμφισβητῶν προσκαλεῖται
τὸν ἐπιδεδικασμένον πρὸς τὸν ἄρχοντα· εἰ δὲ μὴ
προσκαλέσοιτο, ἀτελὴς ἡ δίκη· αὗται δὲ ἐλέγοντο
ἀπρόσκλητοι δίκαι. Πρόκλησις δέ ἐστι λύσις τῆς δί-
κης ἐπὶ τινὶ ὡρισμένῳ ὅρκῳ, ἢ μαρτυρίᾳ, ἢ βασάνῳ,
ἢ ἄλλῳ τινὶ τοιούτῳ. Ἔφεσις δέ ἐστιν, ὅταν τις ἀπὸ
διαιτητῶν, ἢ ἀρχόντων, ἢ δημοτῶν, ἐπὶ δικαστὴν
ἐφῇ· ἢ ἀπὸ βουλῆς ἐπὶ δῆμον, ἢ ἀπὸ δήμου ἐπὶ δι-
καστήριον, ἢ ἀπὸ δικαστῶν ἐπὶ ξενικὸν δικαστήριον·
63 * ἐφέσιμος δὲ ὠνομάζετο ἡ δίκη· αὗται δὲ καὶ ἔκκλη-
τοι δίκαι ἐκαλοῦντο· τὸ δὲ παρακαταβαλλόμενον ἐπὶ
τῶν ἐφέσεων, ὅπερ οἱ νῦν παραβόλιον καλοῦσι, πα-
ράβολον Ἀριστοτέλης λέγει. Ἐμπορικαὶ δὲ καὶ ἔμμη-
νοι, αἱ τῶν ἐμπόρων ἢ τῶν περὶ ἐμπορίου. Ἀπὸ συμ-
βόλων δὲ, ὅτε οἱ σύμμαχοι ἐδικάζοντο. Ἀτίμητος δὲ
δίκη, ἣν οὐκ ἔστιν ὑποτιμήσασθαι, ἀλλὰ τοσούτου
64 ἐπιτετίμηται, ὅσου ἐπιγέγραπται. * Διαψήφισις δὲ ἦν
τὸ τοὺς δημότας τὴν ψῆφον ὑπὲρ τῶν παρεγγεγρά-
φθαι δοκούντων ἐνεγκεῖν. προσθετέον δὲ τοῖς εἰρη-
μένοις καὶ τάδε· δίαιτα, διαιτητὴς, συνδιαιτητὴς, ὡς

Δημοσθένης. διαιτᾶν, διαιτᾶσθαι, διῄτησεν, δεδιῃτημένον, κατεδιῄτησεν, ἀποδεδιῃτημένη, διαιτήσιμον, ὡς Ἰσαῖος. κατεδιῃτησάμην, ὡς Λυσίας ἐπὶ τοῦ ἑλόντος ἐν τῇ διαίτῃ.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ. 65

Περὶ δόρατος ἐπιφορᾶς καὶ κήδους καὶ τῶν περὶ αὐτό· περὶ προαγορεύσεως καὶ κατηγόρου καὶ τῶν προσφόρων τῇ κατηγορίᾳ.

Δόρυ ἐπὶ τῇ ἐκφορᾷ ἐπὶ τῶν βιαίως ἀποθανόντων ἐπεφέρετο. καὶ αἱ προθέσεις δὲ διὰ τοῦτο ἐγίγνοντο, ὡς ὁρῷτο ὁ νεκρὸς, μή τι βιαίως πέπονθε. κῆδος, τὸ πένθος. καὶ οἱ ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ πενθοῦντος ἀφικνούμενοι ἐξιόντες ἐκαθαίροντο ὕδατι περιῤῥαινόμενοι. τὸ δὲ προὔκειτο ἐν ἀγγείῳ κεραμέῳ, ἐξ ἄλλης οἰκίας κεκομισμένον. 66 *τὸ δὲ ὄστρακον ἐκαλεῖτο ἀρδάνιον. ἡ δὲ ἐπὶ τῷ πένθει σύνοδος, περίδειπνον· τῶν δὲ ἀγάμων λουτροφόρος τῷ μνήματι ἐφίστατο κόρη, ἀγγεῖον ἔχουσα ὑδροφόρον, ἢ ὑδρίαν, ἢ πρόχουν, ἢ κρωσσὸν, ἢ κάλπιν. τὴν δὲ ἐφισταμένην εἰκόνα, εἴτε λουτροφόρος εἴη, εἴτε ἄλλη τις, ἐπίστημα Ἰσαῖος κέκληκεν. εἴργοντο δὲ ἱερῶν καὶ ἀγορᾶς οἱ ἐν κατηγορίᾳ φόνου ἄχρι κρίσεως. καὶ τοῦτο προαγόρευσις ἐκαλεῖτο. 67 *λέγεται δὲ ὁ κατήγορος, καὶ διώκων, ὁ κρίνων, ὁ κατηγορῶν, εὐθύνων, αἰτιώμενος, γραψάμενος. καὶ ἡ κατηγορία, δίωξις, εὐθύνη, αἰτία, κρίσις, γραφὴ, ἐπαγγελία. Ἰσαῖος δὲ ἐπιδιώκειν λέγει τὸ πάλιν δικάζεσθαι. ὁ δὲ κατηγορούμενος, κρινόμενος, διωκόμενος, εὐθυνόμενος, ἀπολογούμενος, καὶ αἰτιασθεὶς, ὁ ἐν αἰτίᾳ, γραφεὶς, φεύγων. καὶ φεύγειν, τὸ κρίνεσθαι, κατηγορεῖσθαι, ἀπολογεῖσθαι, γραφῆναι, ἐν αἰτίᾳ εἶναι. 68 *καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ κατηγοροῦντος εἴποις ἂν, εἷλεν, ἤλεγξε, διήλεγξεν, ἀπέδειξεν, ἐξήλεγξε, παρέστησε τοῖς δικάζουσιν· ἐπὶ δὲ τοῦ ἀπολογουμένου, ἀπελογήσατο, ἀπελύθη, ὡς Ἀντιφῶν· ἀπέφυγεν, ἀπελύσατο τὰς αἰτίας· κἀκεῖνος μὲν ἀπέφηνεν ὑπαί-

τιον, ὑπόδικον, ὑπεύθυνον, ἔνοχον, ὑπόχον, ἠδικηκό-
τα, κεκακουργηκότα· ὁ δὲ ἑαυτὸν ὑπέδειξεν ἀνεύθυ-
νον, ἀναίτιον, ἀνυπαίτιον, σεσυκοφαντημένον, καθα-
ρὸν, ἔξω τῆς αἰτίας, ἀνεπίληπτον, ἀνεπίκλητον, ὡς
69 Ξενοφῶν. *ἀφ' οὗ τὸ ἀνεπικλήτως Θουκυδίδης. Δη-
μοσθένης δὲ ἀνέγκλητος, καὶ ἀνεγκλήτως. ταῦτα δὲ
καὶ ἐπὶ τῶν οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐγκληθέντων ἁρμόττει.
ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ ἄντικρυς ἐλεγχθέντος εἰρήσεται, ἐπ'
αὐτῇ τῇ φωρᾷ, ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἐπαυτοφώρως ἐλήφ-
θη, κατεφωράθη. ἐπὶ δὲ τοῦ ὑποπτευθέντος, ἐξ ὑπο-
νοίας, ἐξ ὑποψίας, εἰκότων, σημείων, τεκμηρίων, συμ-
βόλων. Τὰ δὲ τιμήματα, ζημία, φυγὴ, ἀτιμία, θάνα-
70 τος, δεσμὸς, στίγματα, στήλη. *Καὶ ἀπὸ μὲν ζημίας,
ζημιοῦν, ἐζημίωσε, ζημιῶδες, ἐπιζήμιον. Ἀπὸ δὲ τοῦ
φυγὴ, φυγὰς, φεύγειν, φυγαδευθῆναι, διωχθῆναι.
Ὑπερίδης δέ που καὶ ἐξεδιώχθη λέγει. καὶ Δείναρχος,
ἐξεδίωξεν· ὑπερορισθῆναι, ἐκπεσεῖν. Ἀπὸ δὲ ἀτιμίας,
ἠτίμωσεν, ἀτιμωθεὶς, ἄτιμος, ἀτίμως· ὥσπερ τἀναν-
τία, ἐπιτιμία, ἐπίτιμος, ἐπιτίμως. Ἀπὸ δὲ θανάτου,
ἐθανατώθη, ἐθανάτωσαν, ἀπέκτειναν, ἀνεῖλον, ἀπέ-
σφαξαν, ἀπῆγξαν, ἀπετυμπάνισαν, κατεκρήμνισαν,
κατὰ κρημνοῦ ὦσαν. ἐκ δὲ τούτου ἂν εἴη καὶ τὸ νη-
71 ποινὴ τεθνάναι. *Ὁ δὲ παραλαμβάνων τοὺς ἀνῃρη-
μένους καλεῖται δήμιος, δημόκοινος, ὁ πρὸς τῷ
ὀρύγματι. Καὶ τὰ ἐργαλεῖα αὐτοῦ, ξίφος, βρόχος,
τύμπανον, φάρμακον, κώνειον. Ἀπὸ δὲ δεσμοῦ,
δῆσαι, δεσμοῦ προστιμῆσαι, δεδέσθαι, δεσμὰ, δεσ-
μώτης, δεσμωτήριον, ἐμβληθῆναι εἰς τὸ δεσμωτή-
ριον, ἐμπεσεῖν, εἰσαχθῆναι, ἀπαχθῆναι, κατατεθῆ-
ναι. καὶ ἐμβαλεῖν, εἰσαγαγεῖν, ἀπαγαγεῖν, εἶρξαι, κα-
τακλεῖσαι, καταθέσθαι, δεῖν, καταδεῖν, δεσμεύειν, ὡς
72 Ἰσαῖος. *Δείναρχος δὲ καὶ δοῦσαν, τὴν δεσμεύουσαν.
Αἰσχίνης δὲ ἐδεδέμεθα. εἰρχθῆναι ἐν ξύλῳ, ἐν τῇ πο-
δοκάκῃ. εἱργμὸς, εἱρκτὴ, οἴκημα, δεσμωτήριον, φρου-
ρὰ, φρούριον, φρουρεῖσθαι. τῷ δεδέσθαι δ' ἂν προσ-
ήκοι καὶ τὸ παρὰ Δημοσθένει ἄδετον, καὶ τὸ παρὰ

Θουκυδίδῃ ἀδέσμῳ φρουρᾷ. ἐν δὲ τῷ δεσμωτηρίῳ
καὶ πεντεσύριγγόν τι ξύλον ἐκαλεῖτο. καὶ στροφαῖος,
ἐν τῷ οἰκήματι περὶ τὸν στροφέα ἱδρυμένος θεός.
ἔστι δ' ὁ Ἑρμῆς. καὶ σφαλὸς δὲ τὸ δεσμωτικὸν ξύλον
ἐκαλεῖτο, ἀλλόμενον, ᾧ ἐδίσκευον, ἐκ καλωδίου ἠρτη-
μένῳ. *Ἀπὸ δὲ τοῦ στίζειν, στίγματα, στίξαι, στιχθείς, 73
ἐστίχθην, στιγματίας. Ἀπὸ δὲ τῆς στήλης, ἐνέγραψαν,
ἐστηλίτευσαν, ἐστηλιτευμένος, κατεστηλιτευμένος, ἐστη-
λοκοπημένος, οὕτω γὰρ Ὑπερίδης. καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ
καταδικασθέντος, ἥλω, ἑάλω, ᾑρέθη, καθῃρέθη, ἁλώ-
σιμος, ἁλοὺς, ἁλίσκεσθαι, ἁλισκόμενος, κατεδικάσθη,
ἡττήθη, κατεγνώσθη. Καὶ τὰ πράγματα, αἵρεσις, κα-
ταδίκη, κατάγνωσις. Καὶ ὁ ἀνὴρ, κατάδικος. ἀπὸ
μὲν τούτου μόνου ὄνομα, τὰ δ' ἄλλα μετοχαί.
*Ἐπὶ δὲ τοῦ κατηγόρου κρατήσαντος, εἷλε, καθεῖλε, 74
κατεδικάσατο, ἐξήλεγξεν. Ἐπὶ δὲ τοῦ κρινομένου νική-
σαντος, ἀπέφυγεν, ἀφείθη, ἀπέγνω αὐτοῦ τὸ δικαστή-
ριον, ἀπεψηφίσατο, ἀφῆκεν, ἀπήλλαξεν, ἀνέλεγκτος
ἔμεινε, καθαρὸς ἐγνώσθη, ἀναίτιος. Κἀπὶ μὲν τοῦ
ἀνελόντος ῥητέον, ἀνεῖλεν, ἀπέκτεινεν, ἀπέκτονεν,
ἀπέσφαξεν, ἀπεχρήσατο, διεχρήσατο, καθεῖλεν, ἐδολο-
φόνησεν, ἀνελὼν, ἀποσφάξας, ἀποκτείνας, ἀποχρησά-
μενος, διαχρησάμενος, καθελὼν, δολοφονήσας. *Ἐπὶ δὲ 75
τοῦ ἀναιρεθέντος, ἀνῃρέθη, ἀπεσφάγη, καθῃρέθη, ἐδο-
λοφονήθη, καὶ ἀναιρεθεὶς, ἀποσφαγεὶς, καθαιρεθεὶς, δο-
λοφονηθείς. Τὸ δὲ ἔργον, σφαγὴ, ἀναίρεσις, φόνευσις,
μιαιφονία. Ἐπὶ δὲ τοῦ ὑβρίσαντος, ὑβριστὴς, ὑπερή-
φανος, ὑπερόπτης, ἀσελγὴς, ἐπαχθὴς, ἀφειδὴς, πρόχει-
ρος, προπετὴς, πάροινος, βαρὺς, ὑβρίζων, ἐξυβρίζων,
καθυβρίζων, ὑπερυβρίζων, ἀσελγαίνων, ἐνασελγαίνων,
παροινῶν, ὑβριστικὸς, αἰκιστικὸς, ὑπεροπτικός. *καὶ 76
ὑβριστικῶς, ὑπεροπτικῶς, ἀσελγῶς, παροίνως, βαρέως,
αἰκιστικῶς, ἀφειδῶς, προχείρως, προπετῶς. ὕβρισεν,
ἐξύβρισεν, ἠσέλγησεν, ἐπαρῴνησεν, ᾐκίσατο, ἐτύπτησε,
πληγαῖς ἔκοψε, κατηλόησε, πληγὰς ἐνετρίψατο, ἔπαι-
σεν, ἐπάταξεν, ἤγξεν, ἤραξεν, ἐνήλατο. πὺξ ἐπάταξε,

λὰξ ἐνήλατο. Ὑπερίδης δὲ καὶ κονδυλίζειν ἔφη· καὶ
τὸ παθεῖν, κονδυλίζεσθαι. ὁ δ' αὐτὸς, καὶ πρὸς τὸ
πρόσωπον προσπτύειν. καὶ ἀποστρέφειν τὰς χεῖρας,
77 Πλάτων. *πατῶν, ἐμπηδῶν, πλήττων, τύπτων, συγκό-
πτων, παίων, πατάσσων, ἀράσσων, ὑποσκελίζων, ἐναλ-
λόμενος, αἰκιζόμενος, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύττων, τὸ
πρόσωπον συντρίβων, τὰς γνάθους παραῤῥηγνὺς, ἄγ-
χων, ἀποπνίγων, λακτίζων. τὸ χεῖλος διέσχισε, διέκο-
ψε τὸ βλέφαρον. καὶ λέγω ἐπὶ τοῦ ὑβριστοῦ, μὴ δυ-
νάμενος κατέχειν παρ' ἑαυτοῦ τὼ χεῖρε, τῷ χεῖρε
ἀκρατὴς, οὐδενὸς φειδόμενος, οὐδενὸς ἀπεχόμενος,
κονδύλοις παίων, ἐπὶ κόῤῥης τύπτων, πὺξ παίων,
λὰξ ἐναλλόμενος, οὐ κατέχων τὸν λογισμὸν, ἐπιτρέ-
πων πάντα τῷ θυμῷ, τὴν ἐξουσίαν τῷ βούλεσθαι
μετρῶν, ἀπερίσκεπτος, τῶν νόμων ἐπεγγελῶν, κατα-
78 γελῶν, ἐπιχλευάζων, ἐπικαταμωκώμενος. *Καὶ τὰ
πράγματα, γέλως, κατάγελως, χλευασμὸς, χλευασία.
χλεύη δὲ λέγεται μὲν παρὰ πολλοῖς, ἐγὼ δ' οὐκ οἶδα
εὑρών. καὶ κατ' ἄλλην ἰδέαν, τὰ ὑβρισμένα αὐτῷ,
ἐξυβρισμένα, τὰ πεπαρῳνημένα, τὰ ἠσελγημένα, τὰ
παρηνομημένα. Ἔστι δὲ ἐπὶ τοῦ παθόντος εἰπεῖν,
ὕβρισται, ἠσέλγηται, ἐνησέλγηται, πεπαρῴνηται, ἐμπε-
παρῴνηται, ᾔκισται, κατῄκισται, τετύπτηται, διακέκο-
πται. ἐπ' ὀλίγης τῆς ῥοπῆς ἐστιν, ἐξώρυκται τοὺς ὀφ-
79 θαλμοὺς, ἢ τὼ ὀφθαλμώ. *παρατέθραυσται τὰς πλευ-
ράς· ὕφαιμός ἐστιν, ἔξαιμος, ὑπερφθηκὼς, ὑπώπιος,
ὑποπέλιδνος· ἔχων ἐπὶ τοῦ προσώπου τὰ ἴχνη τῶν
πληγῶν, τὰ σημεῖα τῆς ὕβρεως, τὰ δείγματα, τὰ σύμ-
βολα, τὰ τεκμήρια· οὐκ οἶδ' εἰ βιώσιμός ἐστιν· ὀλί-
γας ἐλπίδας ἔχων τοῦ ζῆν, ἐπὶ θανάτῳ τυγχάνει δια-
κείμενος, καὶ ὑβρισμένος, καὶ ἠσελγημένος, πεπαρῳ-
νημένος, συγκεκομμένος, κατῃκισμένος. Τὰ δὲ τοῦ
πράγματος ὀνόματα, ὕβρις, ὑβρίσματα, ἀσέλγεια, πα-
ροινία, ὑπερηφανία, ὑπεροψία, προπέτεια, βαρύτης,
80 πληγαί, αἰκίαι, αἰκισμὸς, προπηλακισμός. *Κακήγο-
ρος, κακολόγος, αἰσχρολόγος, βλάσφημος, λοίδορος,

φιλολοίδορος, κακοῤῥήμων, αἰσχροῤῥήμων, καὶ τὰ ὅμοια. κακηγορία, κακολογία, βλασφημία, κακοῤῥημοσύνη, αἰσχροῤῥημοσύνη, λοιδορία. κακῶς εἰπεῖν, κακῶς ἀγορεῦσαι, βλασφημῆσαι, κακηγορῆσαι, ὡς Ὑπερίδης. λοιδορῆσαι, λοιδορήσασθαι, τὰ αἴσχιστα εἰπεῖν, καὶ τὰ ὅμοια. καὶ ὁ τοιοῦτος, γλώττης οὐ κρατῶν, ἀκρατὴς γλώττης, πρόχειρος τὴν γλῶτταν, καὶ γλῶτταν κακήγορος. *οὐδενὸς ῥήματος φειδόμενος, οὐδὲν 81
ῥῆμα αἰσχυνόμενος, ἀφειδὴς τὴν γλῶτταν, εὐχερής, ῥᾴθιος, ὀλισθηρός. Καὶ τὰ ἐπιῤῥήματα, κακηγόρως, βλασφήμως, φαυλοῤῥημόνως, φιλολοιδόρως, κακοῤῥημόνως, αἰσχροῤῥημόνως, καὶ τὰ ὅμοια. τὸ δὲ κακολόγως καὶ αἰσχρολόγως, σκληρά· ὡς λοιδόρως, εὐτελές. Ὁ δὲ ἀδικηθεὶς, κακῶς ἀκούσας, κακολογηθεὶς, κακηγορηθεὶς, τὰ χείριστα ἀκούσας. Σκυρίαν δὲ δίκην ὀνομάζουσιν οἱ κωμῳδοδιδάσκαλοι τὴν τραχεῖαν. οἱ γὰρ φυγοδικοῦντες ἐσκήπτοντο εἰς Σκῦρον ἢ εἰς Λῆμνον ἀποδημεῖν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η. 82

Περὶ ἀρχῆς καὶ τῶν συστοίχων αὐτῇ ἄρχοντός τε καὶ τοῦ ἄρχειν.

Ἀρχὴ, ἄρχων, ἄρχειν, ἔξαρχος, ἀρχηγὸς, ἀρχικὸς, ἐξάρχων, ἐξάρχειν, συνάρχων, συνάρχειν, ἀρχηγέτης, καὶ θηλυκῶς ἡ ἀρχηγέτις, ἀρχαιρεσία, καὶ τὰ ὅμοια. ἀρχαιρεσιάζοντα, ὡς Ἰσαῖος. ἀναρχίαι, ἀρχιθεωρὸς, ἀρχιθεωρία, καὶ ἡ ἀρχιθεώρησις, ὡς Ἰσαῖος. *ἀρχι- 83
θεωροῦντα, ἀρχιθεωρεῖν, καὶ ἀρχιθεωρήσειν, ὡς Ἰσαῖος· ἀρχιτέκτων, ἀρχεῖα, ἀρχίδικος, ὡς Δημοσθένης. διῆρξα, ὡς Λυσίας. ἐπάρχειν, ἐπάρχοντας, ἐπάρξας, κατάρχειν. κατάρχεσθαι δὲ ἐπὶ θυσίαις, ἀπαρχὰς, ἀπάργματα. Δεινάρχου δὲ τὸ συγκατήρξατο· ἐνῆρκται τὰ κανᾶ· ὕπαρχος. Δημοσθένης δὲ ἐξαρχῆς, καὶ ἀπαρχῆς, καὶ καταρχάς. *Εἴποις δ' ἂν καὶ ἐπὶ μὲν 84
τῆς ἀρχῆς, καὶ ἡγεμονία, προστασία, βασιλεία, δεσποτεία, δυναστεία, μοναρχία, τυραννὶς, ἐπιμέλεια, στρα-

τηγία. Τὸν δὲ ἄρχοντα, ἔξαρχον, ἡγεμόνα, προηγεμόνα, προστάτην, δεσπότην, βασιλέα, ἐπιμελητὴν, ἁρμοστὴν, ὕπαρχον, σατράπην, στρατηγὸν, αὐτοκράτορα, τύραννον, δυνάστην, μόναρχον, ἔφορον, ἐπόπτην, ἐπίσκοπον, καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ τὸ ἄρχειν, ἡγεῖσθαι, κρατεῖν, δεσπόζειν, προστάττειν.

85 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ.

Ἀρχόντων Ἀθήνησιν ὀνόματα, ἀνάκρισις θεσμοθετῶν, καὶ ὅσα κοινῇ καὶ ἰδίᾳ πράττεται ἕκαστος αὐτῶν.

Ἀρχόντων Ἀθήνησιν ὀνόματα, οἱ ἐννέα ἄρχοντες.
εἰσὶ δὲ, ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐπώνυμος ἄρχων, βασιλεὺς,
πολέμαρχος, καὶ θεσμοθέται ἕξ· ἐκ τούτων γὰρ οἱ
ἐννέα ἄρχοντες συμπληροῦνται. ἐκαλεῖτο δέ τις θεσ-
μοθετῶν ἀνάκρισις· εἰ Ἀθηναῖοι εἰσὶν ἑκατέρωθεν ἐκ
τριγονίας, καὶ τὸν δῆμον πόθεν; καὶ εἰ Ἀπόλλων
86 ἐστὶν αὐτοῖς πατρῷος καὶ Ζεὺς ἕρκιος; *Καὶ εἰ
τοὺς γονέας εὖ ποιοῦσι; καὶ εἰ ἐστρατεύοντο ὑπὲρ
τῆς πατρίδος; καὶ εἰ τὸ τίμημά ἐστιν αὐτοῖς; ἐπηρώ-
τα δὲ ἡ βουλή, ὤμνυον δὲ οὗτοι πρὸς τῇ βασιλείῳ
στοᾷ, ἢ ἐπὶ τοῦ λίθου, ἐφ' ᾧ τε συμφυλάξειν τοὺς
νόμους, καὶ μὴ δωροδοκήσειν, ἢ χρυσοῦν ἀνδριάντα
ἀποτῖσαι. εἶτα ἐντεῦθεν εἰς ἀκρόπολιν ἀνελθόντες,
ὤμνυον ταῦτα. μυῤῥίνῃ δὲ ἐστεφανοῦντο, καὶ κοινῇ
μὲν ἔχουσιν ἐξουσίαν θανάτου, ἐάν τις κατίῃ ὅπου
87 μὴ ἔξεστι. *καὶ κληροῦν δικαστὰς, καὶ ἀθλοθέτας,
ἕνα κατὰ φυλὴν ἑκάστην. καὶ στρατηγοὺς χειροτο-
νεῖν ἐξ ἁπάντων, καὶ καθ' ἑκάστην πρυτανείαν ἐπε-
ρωτᾶν, εἰ δοκεῖ καλῶς ἄρχειν ἕκαστος. τὸν δ' ἀπο-
χειροτονηθέντα κρίνουσι. καὶ ἱππάρχους δύο, καὶ φυ-
λάρχους δέκα, καὶ ταξιάρχους δέκα· καὶ κοινῇ μὲν
ταῦτα. ἰδίᾳ δὲ οἱ μὲν θεσμοθέται προγράφουσι πότε
δεῖ δικάζειν τὰ δικαστήρια· καὶ τὰς εἰσαγγελίας εἰσ-
αγγέλλουσιν εἰς τὸν δῆμον, καὶ τὰς χειροτονίας· καὶ
τὰς προβολὰς εἰσάγουσι, καὶ τὰς τῶν παρανόμων

γραφάς· *καὶ εἴ τις μὴ ἐπιτήδειον νόμον γράψειε, 88
καὶ στρατηγοῖς εὐθύνας. γίγνονται δὲ πρὸς αὐτοὺς γραφαί, ξενίας, δωροξενίας, δώρων, συκοφαντίας, ψευδοκλητείας, ψευδεγγραφῆς, βουλεύσεως, ἀγραφίου, μοιχείας. εἰσάγουσι δὲ καὶ δοκιμασίαν ταῖς ἀρχαῖς, καὶ τοὺς ἀπεψηφισμένους, καὶ τὰς ἐκ τῆς βουλῆς καταγνώσεις, καὶ δίκας ἐμπορικάς, καὶ μεταλλικάς· καὶ ἐὰν δοῦλος κακῶς ἀγορεύῃ τὸν ἐλεύθερον, καὶ ταῖς ἀρχαῖς ἐπικληροῦσι τὰ δικαστήρια, τὰ ἴδια, καὶ τὰ δημόσια. καὶ τὰ σύμβολα τὰ πρὸς τὰς πόλεις κυροῦσι, καὶ δικαστὰς ἀπὸ συμβόλων εἰσάγουσι, καὶ τὰς τῶν ψευδομαρτυριῶν ἐξ Ἀρείου πάγου.

*Ὅσα ὁ ἄρχων ποιεῖ. 89

Ὁ δὲ ἄρχων διατίθησι μὲν Διονύσια καὶ Θαργήλια μετὰ τῶν ἐπιμελητῶν· δίκαι δὲ πρὸς αὐτὸν λαγχάνονται, κακώσεως, παρανοίας, εἰς διαιτητῶν αἵρεσιν, ἐπιτροπῆς ὀρφανῶν, ἐπιτρόπων καταστάσεις· κλήρων καὶ ἐπικλήρων ἐπιδικασίαι. ἐπιμελεῖται δὲ καὶ τῶν γυναικῶν, αἳ ἂν φῶσιν ἀπ' ἀνδρὸς τελευτῆς κύειν· καὶ τοὺς οἴκους ἐκμισθοῖ τῶν ὀρφανῶν. ἔστι δὲ ἐπώνυμος οὗτος, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ὁ χρόνος ἀριθμεῖται.

*Ὅσα ὁ βασιλεὺς ποιεῖ. 90

Ὁ δὲ βασιλεὺς μυστηρίων προέστηκε μετὰ τῶν ἐπιμελητῶν καὶ Ληναίων καὶ ἀγώνων τῶν ἐπὶ λαμπάδι· καὶ τὰ περὶ τὰς πατρίους θυσίας διοικεῖ. δίκαι δὲ πρὸς αὐτὸν λαγχάνονται, ἀσεβείας, ἱερωσύνης ἀμφισβητήσεως. καὶ τοῖς γένεσι καὶ τοῖς ἱεροῖς πᾶσιν αὐτὸς δικάζει· καὶ τὰς τοῦ φόνου δίκας εἰς Ἄρειον πάγον εἰσάγει· καὶ τὸν στέφανον ἀποθέμενος σὺν αὐτοῖς δικάζει. προαγορεύει δὲ τοῖς ἐν αἰτίᾳ ἀπέχεσθαι μυστηρίων καὶ τῶν ἄλλων νομίμων. δικάζει δὲ καὶ τὰς τῶν ἀψύχων δίκας. τὴν δὲ συνοικοῦσαν αὐτῷ βασίλισσαν καλοῦσιν.

91 *Ὅσα ποιεῖ ὁ πολέμαρχος.

Ὁ δὲ πολέμαρχος θύει μὲν Ἀρτέμιδι ἀγροτέρᾳ καὶ τῷ Ἐνυαλίῳ, διατίθησι δὲ τὸν ἐπιτάφιον ἀγῶνα τῶν ἐν πολέμῳ ἀποθανόντων, καὶ τοῖς περὶ Ἁρμόδιον ἐναγίζει. δίκαι δὲ πρὸς αὐτὸν λαγχάνονται μετοίκων, ἰσοτελῶν, προξένων· καὶ διανέμει τὸ λαχὸν, ἑκάστῃ φυλῇ τι μέρος· τὸ μὲν διαιτηταῖς παραδιδούς· εἰσάγων δὲ δίκας ἀποστασίου, ἀπροστασίου, κλήρων, μετοίκων.

92 *Περὶ παρέδρων.

Πάρεδροι δ' ὀνομάζονται οὓς αἱροῦνται ἄρχων καὶ βασιλεὺς καὶ πολέμαρχος, δύο ἕκαστος οὓς βούλεται. δοκιμασθῆναι δὲ αὐτοὺς ἐχρῆν ἐν τοῖς πεντακοσίοις, εἶτ' ἐν δικαστηρίῳ. προσαιροῦνται δὲ καὶ γραμματέα, ὃς ἐννόμῳ δικαστηρίῳ κρίνεται.

93 *Περὶ εἰσαγωγέων καὶ ἀθλοθετῶν.

Εἰσαγωγεῖς ἀρχῆς κληρωτῆς ὄνομα· οὗτοι δὲ τὰς δίκας εἰσήγαγον πρὸς τοὺς διαιτητάς. ἀθλοθέται δέκα μέν εἰσιν, εἷς κατὰ φυλήν· δοκιμασθέντες δὲ ἄρχουσι τέσσαρα ἔτη, ἐπὶ τῷ διαθεῖναι τὰ Παναθήναια, τόν τε μουσικὸν, καὶ τὸν γυμνικὸν, καὶ τὴν ἱπποδρομίαν.

94 *Περὶ ἱππάρχων, φυλάρχων, νομοφυλάκων καὶ πρυτάνεων.

Ἵππαρχοι δὲ δύο ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων αἱρεθέντες ἐπιμελοῦνται τῶν πολέμων. οἱ δὲ φύλαρχοι δέκα, εἷς ἀπὸ φυλῆς ἑκάστης τῶν ἱππέων προΐστανται, καθάπερ οἱ ταξίαρχοι τῶν ὁπλιτῶν. νομοφύλακες μὲν ἐστεφάνωνται στροφίῳ λευκῷ· τὴν δὲ πομπὴν πέμπουσι τῇ θεῷ· τοῖς δὲ προέδροις ἐν ἐκκλησίαις συγκαθίζουσιν, ἔνια διακωλύοντες ἐπιχειροτο-
95 νεῖν, ὅσα μὴ συμφέρει. *οἱ πρυτάνεις, οὗτοι τὴν

βουλὴν συνάγουσιν ὁσημέραι, πλὴν ἄν ἄφετός τις ᾖ·
τὸν δὲ δῆμον τετράκις ἑκάστης πρυτανείας· καὶ προ-
γράφουσι πρὸ τῆς βουλῆς, καὶ πρὸ τῆς ἐκκλησίας,
ὑπὲρ ὧν δεῖ χρηματίζειν. τῶν δ' ἐκκλησιῶν ἡ μὲν
κυρία, ἐν ᾗ τὰς ἀρχὰς ἐπιχειροτονοῦσιν, εἴπερ καλῶς
ἄρχουσιν, ἢ ἀποχειροτονοῦσιν· ἐν ᾗ καὶ τὰς εἰσαγγε-
λίας ὁ βουλόμενος εἰσαγγέλλει, καὶ τὰς ἀπογραφὰς
τῶν δημευομένων ἀναγινώσκουσιν οἱ πρὸς ταῖς δί-
καις, καὶ τὰς λήξεις τῶν κλήρων. * ἡ δὲ δευτέρα ἐκ- 96
κλησία ἀνεῖται τοῖς βουλομένοις, ἱκετηρίαν θεμένοις,
λέγειν ἀδεῶς περί τε τῶν ἰδίων καὶ τῶν δημοσίων.
ἡ δὲ γ' κήρυξι καὶ πρεσβείαις ἀξιοῖ χρηματίζειν, οὓς
δεῖ πρότερον τοῖς πρυτάνεσιν ἀποδοῦναι τὰ γράμμα-
τα. ἡ δὲ δ' περὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων.

Περὶ ἐπιστάτου.

Ὁ δὲ ἐπιστάτης καλούμενός ἐστιν εἷς τῶν πρυτάνεων, ὁ κλήρῳ λαχών. δὶς δὲ οὐκ ἔξεστι γενέσθαι τὸν αὐτὸν ἐπιστάτην. ἔχει δὲ οὗτος τὰς κλεῖς τῶν ἱερῶν ἐν οἷς τὰ χρήματα καὶ τὰ γράμματα. καὶ ὅταν οἱ πρυτάνεις τὸν δῆμον ἢ τὴν βουλὴν συνάγωσιν, οὗτος ἐξ ἑκάστης φυλῆς πρόεδρον ἕνα κληροῖ, μόνην τὴν πρυτανεύουσαν ἀφιείς.

* Περὶ ἀποδεκτῶν. 97

Ἀποδέκται δὲ ἦσαν δέκα, οἳ τούς τε φόρους καὶ τὰς εἰσφορὰς καὶ τὰ τέλη ὑπεδέχοντο, καὶ τὰ περὶ τούτων ἀμφισβητήσιμα ἐδίκαζον. εἰ δέ τι μεῖζον εἴη, εἰσῆγον εἰς τὸ δικαστήριον.

Περὶ ταμιῶν.

Ταμίαι τῆς θεοῦ, κληρωτοὶ μὲν ἐκ πεντακοσιομεδίμνων ἦσαν· τὰ δὲ χρήματα παρελάμβανον τῆς βουλῆς παρούσης. ἐκαλοῦντο δὲ οὗτοι κωλακρέται. εἶχον δ' ἐξουσίαν καὶ ζημίαν ἀφελεῖν, εἰ ἀδίκως ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐπιβληθείη.

98 *Περὶ γραμματέων.

Γραμματεὺς, ὁ κατὰ πρυτανείαν κληρωθεὶς ὑπὸ τῆς βουλῆς, ἐπὶ τῷ γράμματα φυλάττειν καὶ τὰ ψηφίσματα. καὶ ἕτερος ἐπὶ τοὺς νόμους ὑπὸ τῆς βουλῆς χειροτονούμενος. ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου αἱρεθεὶς γραμματεὺς ἀναγινώσκει τῷ τε δήμῳ καὶ τῇ βουλῇ.

Περὶ ἀντιγραφέως.

Ἀντιγραφεὺς πρότερον μὲν αἱρετὸς, αὖθις δὲ κληρωτὸς ἦν· καὶ πάντα ἀντεγράφετο παρακαθήμενος τῇ βουλῇ.

99 *Περὶ λογιστῶν.

Δύο δὲ ἦσαν, ὁ μὲν τῆς βουλῆς, ὁ δὲ τῆς διοικήσεως, λογισταί. καὶ τούτους ἡ βουλὴ κληροῖ κατ' ἀρχὴν, ὡς παρακολουθεῖν τοῖς διοικοῦσι.

Περὶ ἀποστολέων.

Ἀποστολεῖς, οἱ προνοούμενοι τοῦ ἀποστόλου καὶ τοῦ ἔκπλου τῶν τριηρέων.

Περὶ πωλητῶν.

Πωληταὶ τὰ τέλη πιπράσκουσι μετὰ τῶν ἐπὶ τὸ θεωρικὸν ᾑρημένων, καὶ τὰς τῶν ἐξ Ἀρείου πάγου μετὰ τὸν πρότερον λόγον φυγόντων οὐσίας καὶ τὰ δεδημευμένα. πρυτανεύει δὲ ἐξ αὐτῶν εἷς, ὃς τὰ πωλούμενα βεβαιοῖ. ἀπήγοντο δὲ πρὸς τούτους καὶ οἱ μετοίκιον μὴ τιθέντες.

100 *Περὶ εὐθύνων.

Οἱ δὲ εὔθυνοι, ὥσπερ οἱ πάρεδροι, τοῖς ἐννέα ἄρχουσι προσαιροῦνται. οὗτοι δ' εἰσπράσσουσι καὶ τοὺς ἔχοντας.

Περὶ τῶν τεσσαράκοντα.

Οἱ δὲ τεσσαράκοντα πρότερον μὲν ἦσαν τριάκοντα, οἳ περιιόντες κατὰ δήμους τὰ μέχρι δραχμῶν δέκα ἐδίκαζον, τὰ δὲ ὑπὲρ ταῦτα διαιτηταῖς παρεδίδοσαν. μετὰ δὲ τὴν τῶν τριάκοντα ὀλιγαρχίαν μίσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τριάκοντα τεσσαράκοντα ἐγένοντο. χίλιοι καὶ διακόσιοι ἀπὸ τούτων ἦσαν οἱ λειτουργοῦντες. Δημοσθένης δὲ νόμον γράψας ἀντὶ τοσούτων τριακοσίους τοὺς πλουσιωτάτους ἐποίησε.

* Περὶ ἐπαγωγέων. 101

Ἐπαγωγεῖς, οἱ τὰς ἐμμήνους δίκας ἐπάγοντες, ἦσαν δὲ προικός, ἐρανικαί, ἐμπορικαί.

Περὶ νομοθετῶν.

Νομοθέται δ' ἦσαν χίλιοι, οἷς ἐξῆν λῦσαι νόμον παλαιόν, ἀλλ' οὐ θεῖναι νέον. τοὺς γὰρ νέους ἐδοκίμαζεν ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος καὶ τὰ δικαστήρια.

Πάρεδροι.

Οὗτοι παρεφύλαττον μή τις ἐντὸς τοῦ Πελασγικοῦ κείρει, ἢ κατὰ πλέον ἐξορύττει· καὶ τῷ ἄρχοντι δὲ παρεδίδοσαν. τὸ δὲ τίμημα ἦν τρεῖς δραχμαὶ καὶ ἁπλοῦν τὸ βλάβος.

* Περὶ τῶν ἕνδεκα. 102

Οἱ ἕνδεκα, εἷς ἀφ' ἑκάστης φυλῆς ἐγίγνετο καὶ γραμματεὺς αὐτοῖς συνηριθμεῖτο. νομοφύλακες δὲ κατὰ τὸν Φαληρέα μετωνομάσθησαν. ἐπεμελοῦντο δὲ τῶν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, καὶ ἀπῆγον κλέπτας, ἀνδραποδιστάς, λωποδύτας, εἰ μὲν ὁμολογοῖεν, θανατώσοντες· εἰ δὲ μή, εἰσάξοντες εἰς τὰ δικαστήρια, κἂν ἁλῶσιν, ἀποκτενοῦντες. τοῦ δὲ νομοφυλακίου θύρα μία, χαρωνεῖον ἐκαλεῖτο, δι' ἧς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀπήγοντο.

103 ## * Περὶ ἐπιγραφέων.

Ἐπιγραφεῖς, οὗτοι τὰ ὀφειλόμενα ἐφ' ἑκάστου ἑκάστῳ ἐπέγραφον, καὶ τοὺς οὐκ εἰσφέροντας εἰσῆγον εἰς τὸ δικαστήριον. ἐπέγραφον δὲ καὶ τὰ τιμήματα ἑκάστοις κατὰ τὴν ἀξίαν. καὶ ἐν ταῖς σιτοδοσίαις ἐγίγνοντο σίτου ἐπιγραφεῖς, ὡς Ἀντιφῶν.

Περὶ κήρυκος.

Κῆρυξ, ὁ μέν τις τῶν μυστικῶν, ἀπὸ Κήρυκος τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Πανδρόσου τῆς Κέκροπος· ὁ δὲ περὶ τοὺς ἀγῶνας. οἱ δὲ περὶ τὰς πομπὰς, ἐκ τοῦ Εὐνειδῶν γένους· οἱ δὲ κατ' ἀγορὰν τὰ ὤνια προκηρύττοντες.

104 ## * Περὶ ληξιάρχων.

Ληξίαρχοι ἓξ καθίσταντο τῶν πολιτῶν ἐγγεγραμμένων ἐν λευκώματι, καὶ τριάκοντα ἀνδρῶν αὐτοῖς προσαιρεθέντων, τοὺς μὴ ἐκκλησιάζοντας ἐζημίουν, καὶ τοὺς ἐκκλησιάζοντας ἐξήταζον· καὶ σχοινίον μιλτώσαντες διὰ τῶν τοξοτῶν συνήλαυνον τοὺς ἐκ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν. ὁ δὲ εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον ἐγγραφεὶς, ἤδη τὰ πατρῷα παρελάμβανεν. ἡ δὲ πατρῴα οὐσία καὶ λῆξις ἐκαλεῖτο.

Περὶ περιστιάρχων.

Ἐκάθαιρον χοιριδίοις μικροῖς οὗτοι τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ θέατρον. καθάρσιον δὲ τοῦτο καὶ χοιρίδιον ἐκαλεῖτο.

105 ## * Περὶ περιπόλων ἐφήβων.

Περίπολοι ἔφηβοι περιῄεσαν τὴν χώραν φυλάττοντες, ὥσπερ ἤδη μελετῶντες τὰ στρατιωτικά. καὶ εἰς μὲν τοὺς ἐφήβους εἰσῄεσαν ὀκτωκαίδεκα ἔτη γενόμενοι, δύο δὲ εἰς περιπόλους ἠριθμοῦντο. εἰκοστῷ δὲ ἐνεγράφοντο τῷ ληξιαρχικῷ γραμματείῳ· καὶ ὅμ-

νυον ἐν Ἀγραύλου· οὐ καταισχυνῶ τὰ ὅπλα, οὐδὲ καταλείψω τὸν παραστάτην, ᾧ ἂν στοιχῶ· ἀμυνῶ δὲ καὶ ὑπὲρ ἱερῶν καὶ ὁσίων καὶ μόνος καὶ μετὰ πολλῶν· *καὶ τὴν πατρίδα οὐκ ἐλάττω παραδώσω· πλεύ- 106
σω δὲ καὶ καταρόσω ὁπόσην ἂν παραδέξωμαι· καὶ συνήσω τῶν ἀεὶ κρινόντων, καὶ τοῖς θεσμοῖς τοῖς ἱδρυμένοις πείσομαι, καὶ οὕστινας ἄλλους ἱδρύσεται τὸ πλῆθος ἐμφρόνως· καὶ ἄν τις ἀναίρῃ τοὺς θεσμοὺς, ἢ μὴ πείθηται, οὐκ ἐπιτρέψω· ἀμυνῶ δὲ καὶ μόνος καὶ μετὰ πάντων· καὶ τὰ ἱερὰ τὰ πάτρια τιμήσω. ἵστορες θεοὶ, Ἄγραυλος, Ἐνάλιος, Ἄρης, Ζεὺς, Θαλλὼ, Αὐξὼ, Ἡγεμόνη.

* Περὶ ἱεροποιῶν. 107

Δέκα ὄντες οὗτοι ἔθυον θυσίας τὰς πενταετηρίδας, τὴν εἰς Δῆλον, τὴν ἐν Βραυρῶνι, τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν, τὴν Ἐλευσίναδε.

Περὶ ὀργεώνων.

Ὀργεῶνες, οἱ κατὰ δήμους ἐν ταχταῖς ἡμέραις θύοντες θυσίας τινάς.

Περὶ φρατόρων.

Εἰς τούτους τούς τε κόρους καὶ τὰς κόρας εἰσῆγον· καὶ εἰς ἡλικίαν προελθόντων ἐν τῇ καλουμένῃ κουρεώτιδι ἡμέρᾳ, ὑπὲρ μὲν τῶν ἀῤῥένων τὸ κούριον ἔθυον, ὑπὲρ δὲ τῶν θηλειῶν τὴν γαμηλίαν.

* Περὶ γεραρῶν. 108

Αὗται ἄῤῥητα ἱερὰ Διονύσῳ ἔθυον, μετ' ἄλλης θεωρίας. καθίστη δὲ αὐτὰς ὁ βασιλεὺς οὔσας τεσσαρασκαίδεκα.

Περὶ δημάρχων.

Οὗτοι οἱ κατὰ δήμους ἄρχοντες ἐκαλοῦντο τέως ναύκληροι, ὅτε καὶ οἱ δῆμοι ναυκράριοι. ναυκραρία

δ' ἦν τέως φυλῆς δυοκαιδέκατον μέρος. καὶ δυόδεκα ναυκράριοι ἦσαν. τέσσαρες κατὰ τριττὺν ἑκάστην. τὰς δ' εἰσφορὰς τὰς κατὰ δήμους διεχειροτόνουν οὗτοι, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ἀναλώματα. ναυκραρία δὲ ἑκάστη δύο ἱππέας παρεῖχε καὶ ναῦν μίαν, ἀφ' ἧς ἴσως ὠνόμασται.

109 * Περὶ τριττυάρχων.

Ὁ μὲν τῆς τριττύος ἄρχων τριττύαρχος ἐκαλεῖτο. τριττύος δ' ἑκάστης γένη τρία. καὶ αἱ φυλαὶ τέως μὲν ἐπὶ Κέκροπος ἦσαν τέσσαρες, Κεκροπὶς, Αὐτόχθων, Ἀκταία, Παραλία· ἐπὶ δὲ Κραναοῦ μετωνομάσθησαν, Κραναΐς, Ἀτθὶς, Μεσόγαια, Διακρίς· ἐπὶ δὲ Ἐριχθονίου, Διὰς, Ἀθηναῒς, Ποσειδωνιὰς, Ἡφαιστιάς. ἀπὸ δὲ τῶν Ἴωνος παίδων ἐπὶ Ἐρεχθέως,
110 Τελέοντες, Ὅπλητες, Αἰγικόρεις, Ἀργάδεις. * ἐπὶ δὲ Ἀλκμαίωνος δέκα ἐγένοντο ἐκ πολλῶν ὀνομάτων, ἑλομένου τὰ παλαιὰ τοῦ Πυθίου, Ἐρεχθηὶς, Κεκροπὶς, Αἰγηὶς, Πανδιωνὶς, Ἀκαμαντὶς, Ἀντιοχὶς, Λεοντὶς, Οἰνηὶς, Ἱπποθοωντὶς, Αἰαντίς. προσετέθησαν δὲ αὐταῖς δύο, Ἀντιγονὶς καὶ Δημητριὰς, ἃς ὕστερον μετωνόμασαν Ἀτταλίδα καὶ Πτολεμαΐδα. Ἀπὸ δὲ φυλῶν τὸ φυλοκρινεῖν ὠνομάσθη. καὶ ὁμόφυλος, ἀλλόφυλος, φυλέτης, φυλίων θεῶν ἱερὰ, ἐμφύλιον αἷμα,
111 ἐμφύλιος πόλεμος, καὶ τὰ ὅμοια. * Οἱ φυλοβασιλεῖς, ἐξ Εὐπατριδῶν δὲ ὄντες, μάλιστα τῶν ἱερῶν ἐπεμελοῦντο, συνεδρεύοντες ἐν τῷ βασιλείῳ τῷ παρὰ τὸ βουκολεῖον. ὅτε μέντοι τέσσαρες ἦσαν αἱ φυλαὶ, εἰς τρία μέρη ἑκάστη διῄρητο· καὶ τὸ μέρος τοῦτο ἐκαλεῖτο τριττὺς, καὶ ἔθνος, καὶ φρατρία. ἑκάστου δὲ ἔθνους γένη τριάκοντα ἐξ ἀνδρῶν τοσούτων, ἃ ἐκαλεῖτο τριακάδες. καὶ οἱ μετέχοντες τοῦ γένους, γεννῆται, καὶ ὁμογάλακτες, γένει μὲν οὐ προσήκοντες, ἐκ δὲ τῆς συνόδου οὕτω προσαγορευόμενοι. τρία δὲ ἦν τὰ ἔθνη πάλαι, Εὐπατρίδαι, Γεωμόροι, Δημιουργοί.

*Περὶ γυναικοκόσμων ἀρχῶν. 112

Γυναικοκόσμοι δὲ ἀρχοὶ ἐπὶ τοῦ κόσμου τῶν γυναικῶν· τὰς δὲ ἀκοσμούσας ἐζημίουν, καὶ τὰς ζημίας αὐτῶν γράφοντες, ἐξετίθεσαν ἐπὶ τῆς πλατάνου τῆς ἐν Κεραμικῷ.

Οἱ εἴκοσι.

Τούτους εἵλοντο μετὰ τοὺς τριάκοντα τῆς πολιτείας καὶ τῶν νόμων ἐπιμελητάς, ἀριστίνδην ἐπιλεξάμενοι. ἦν μέντοι καὶ κρηνοφυλάκιον ἀρχή, δηλοῦσα τὸ ἔργον αὐτῆς τῆς ἐπικλήσεως. *καὶ λέων δέ 113 τις ἐκαλεῖτο, κρηνοφύλαξ, χαλκοῦ πεποιημένος, ἐπὶ κρήνης τινός, δι' ἧς τὸ ὕδωρ ἐφέρετο ἐν ταῖς πρὸς ὕδωρ δίκαις· ἐπιμελητὴς δέ τις κληρωτὸς ἐγίγνετο, ὃς ἐκαλεῖτο ἐφύδωρ, ὁ παραφυλάττων τὴν ἰσότητα τῆς κλεψύδρας. Θεωρικὰ δὲ χρήματα εἰς τὰς ἑορτάς, καὶ θεῶν τιμάς, τῷ πλήθει νεμόμενα· καὶ τὸ διδόμενον ἐκαλεῖτο θεωρικόν, ὥσπερ καὶ τὸ ἐκκλησιαστικόν, καὶ τὸ δικαστικόν· ὅπερ καὶ τριώβολον, καὶ διώβολον, καὶ ὀβολός· ὧν ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως αἱρετὸς ἦν ἐπὶ τῶν προσιόντων καὶ ἀναλισκομένων. *Καὶ στρατηγοὶ δὲ ἵππαρχοι, φύλαρχοι, λοχαγοί, τα- 114 ξίαρχοι, καὶ ὅσα στρατιωτικὰ ἀρχῶν ὀνόματα· καὶ ἑλληνοταμίαι, οἱ τοὺς φόρους ἐκλέγοντες, καὶ ἐπὶ νήσων τὰ παρὰ τῶν νησιωτῶν εἰσπράττοντες, καὶ τὰς πολιτείας αὐτῶν ἐφορῶντες· καὶ τειχοποιοί τε καὶ ἱεροποιοί, καὶ βοῶναι ὑπηρεσιῶν ὀνόματα· καὶ ἀποδέκται, οἱ τὸν σῖτον ἀπομετρούμενοι· σιτῶναι δέ, οἱ συνωνούμενοι. τάχα δὲ καὶ πρακτῆρες εἴη ὄνομα ὑπηρεσίας, ἢ πράκτορες, ὡς Δημοσθένης· οὐδεὶς δὲ παρέδωκε τὸ ὄνομα τοῖς πράκτορσιν. *ὁμοίως δὲ καὶ 115 ζητητὰς ἄν τις παρ' αὐτοῦ λάβοι, ὄνομα δημοσίας διακονίας, οἳ τὰ λανθάνοντα ἀνεζήτουν. οἱ μέντοι ταξίαρχοι γεγραμμένους ἔχοντες τοὺς ἐκ τοῦ καταλόγου, παρεσημαίνοντο τὰ τῶν ἀστρατευούντων ὀνόματα· καὶ τοῦτο παραστίζειν ἐκαλεῖτο. Πρυτανεῖα δὲ 116

ἔστι χρόνος ὃν ἑκάστη φυλὴ πρυτανεύει· καὶ ὅτε μὲν δέκα ἦσαν, πλείους ἑκάστῃ φυλῇ αἱ ἡμέραι· ἐπεὶ δὲ δώδεκα ἐγένοντο, ἑκάστη φυλὴ μηνὸς πρυτανείαν
116 ἔχει. *Πυρφόρος παῖς αἱρετὸς ἐκ καθαρευούσης οἰκίας, ὑπὸ χλαμυδίῳ καὶ στροφίῳ περιέρχεται, πῦρ ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἐπιτιθείς. Σύγκλητος ἐκκλησία, ἣν ἐξαίφνης ἐποίουν μείζονος χρείας ἐπιλαβούσης, ἐκαλεῖτο δὲ καὶ κατακλησία, ὅτι καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀγρῶν κατεκάλουν· ταμίας ἐκάλουν τοὺς ταῖς ἱεραῖς τριήρεσι λειτουργοῦντας, ἄλλους δὲ τριηράρχους. καὶ οἱ ἐκ τῆς Παράλου καὶ τῆς Σαλαμινίας ναῦται, ἐκαλοῦντο μὲν οὐ πάραλοι μόνον, ἀλλὰ καὶ παραλῖται· οἱ δὲ Σαλαμίνιοι.

117 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

Περὶ τῶν ἐν Ἀθήνῃσι δικαστηρίων, ὅθεν τε ἐπωνομάσθησαν καὶ τίνας δίκας ἔκριναν.

Δικαστήρια Ἀθήνησιν· Ἄρειος πάγος· ἐδίκαζε δὲ φόνου καὶ τραύματος ἐκ προνοίας καὶ πυρκαϊᾶς, καὶ φαρμάκων, ἐάν τις ἀποκτείνῃ δούς. ἐγίγνετο δὲ διωμοσία, καὶ μετὰ ταύτην κρίσις. προοιμιάζεσθαι δὲ οὐκ ἐξῆν, οὐδὲ οἰκτίζεσθαι· μετὰ δὲ τὸν πρότερον λόγον ἐξῆν φυγεῖν, εἴ τις γονέας εἴη ἀπεκτονώς. καθ' ἕκαστον δὲ μῆνα τριῶν ἡμερῶν ἐδίκαζον ἐφεξῆς, τετάρτῃ
118 φθίνοντος, τρίτῃ, δευτέρᾳ. *οἱ δὲ ἐννέα ἄρχοντες οἱ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν μετὰ τὸ δοῦναι τὰς εὐθύνας ἀεὶ τοῖς Ἀρεοπαγίταις προσετίθεντο· ὑπαίθριοι δὲ ἐδικάζοντο. φόνου δὲ ἐξῆν ἐπεξιέναι μέχρις ἀνεψιῶν, καὶ ἐν τῷ ὅρκῳ προσεπερωτᾶν, τίς προσήκων ἐστὶ τῷ τεθνεῶτι· κἂν οἰκέτης ᾖ, ἐπισκήπτειν [illegible]χωρῆσαι. Τὸ ἐπὶ Παλλαδίῳ ἐν τούτῳ λαγχάνεται περὶ τῶν ἀκουσίων φόνων· μετὰ γὰρ Τροίας ἅλωσιν Ἀργείων τινὰς τὸ Παλλάδιον ἔχοντας Φαλήρῳ προσβαλεῖν, ἀγνοίᾳ δὲ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀναιρεθέντας ἀπορριφθῆναι. καὶ τῶν μὲν οὐδὲν προσήπτετο ζῷον·
119 *Ἀκάμας δὲ ἐμήνυσεν ὅτι εἶεν Ἀργεῖοι τὸ Παλλάδιον

ἥκοντες. καὶ οἱ μὲν ταφέντες ἀγνῶτες προσηγορεύθησαν τοῦ θεοῦ χρήσαντος· αὐτόθι δὲ ἱδρύθη τὸ Παλλάδιον· καὶ περὶ τῶν ἀκουσίων ἐν αὐτῷ δικάζουσι. Τὸ ἐπὶ Δελφινίῳ· ἱδρύθη μὲν ὑπὸ τοῦ Αἰγέως, λέγεται δὲ Ἀπόλλωνι Δελφινίῳ καὶ Ἀρτέμιδι Δελφινίᾳ· ἐκρίθη δὲ ἐν αὐτῷ πρῶτος Θησεύς, ἀφοσιούμενος τὸ ἄγος τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀνῃρημένων λῃστῶν καὶ τῶν Παλλαντιδῶν, οὓς ὡμολόγει μὲν ἀποκτεῖναι, δικαίως δὲ ἔφη τοῦτο δεδρακέναι. * Τὸ ἐπὶ Πρυτα- 120
νείῳ· δικάζει δὲ περὶ τῶν ἀποκτεινάντων, κἂν ὦσιν ἀφανεῖς· καὶ περὶ τῶν ἀψύχων τῶν ἐμπεσόντων καὶ ἀποκτεινάντων. προειστήκεσαν δὲ τούτου τοῦ δικαστηρίου φυλοβασιλεῖς, οὓς ἔδει τὸ ἐμπεσὸν ἄψυχον ὑπερορίσαι. Τὸ ἐν Φρεαττοῖ· ἐν τούτῳ ἐκρίνετο εἴ τις τῶν φευγόντων ἐπ' ἀκουσίου φόνου αἰτίᾳ δευτέραν αἰτίαν ἑκουσίου προσλάβοι. ἦν δὲ ἐν θαλάττῃ τὸ δικαστήριον· καὶ τὸν ἐν αἰτίᾳ προσπλεύσαντα τῆς γῆς οὐ προσαπτόμενον ἀπὸ τῆς νεὼς ἐχρῆν ἀπολογεῖσθαι, μήτε ἀποβάθραν μήτε ἄγκυραν εἰς τὴν γῆν βαλλόμενον. * Γνώριμα δικαστήρια, [ἡ Ἡλιαία,] τὸ 121
τρίγωνον, οὗ μέμνηται Δείναρχος· μέσον παράβυστον, μεῖζον παράβυστον· καὶ μείζονος δὲ μέμνηται Λυσίας· ἐν μέντοι τῷ παραβύστῳ οἱ ἕνδεκα ἐδίκαζον· τὸ Μητίχου κάλλιον, οὗ μνημονεύει Ἀνδροτίων. Τὸ ἐπὶ Λύκῳ· ἀφ' οὗ καὶ ἡ Λύκου δεκάς· καὶ ἥρως δὲ ἵδρυται αὐτόθι ἔχων τοῦ θηρίου μορφήν· πάλαι δὲ συνῄεσαν οἱ συνδικάζοντες τὰ δικαστήρια. Τὸ δὲ Μητίχου δικαστήριον μέγα, οὕτω κληθὲν ἀπὸ ἀρχιτέκτονος Μητίχου· * ἐδίκαζον δὲ οἱ ὑπὲρ τριάκοντα 122
ἔτη ἐκ τῶν ἐπιτίμων καὶ μὴ ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ· ὤμνυσαν δὲ ἐν Ἀρδήττῳ δικαστηρίῳ Ἀπόλλω πατρῷον καὶ Δήμητραν καὶ Δία βασιλέα· ὁ δὲ Ἄρδηττος Εἰλισσοῦ μέν ἐστι πλησίον· ὠνόμασται δὲ ἀπό τινος ἥρωος, ὃς στασιάζοντα τὸν δῆμον ὑπὲρ ὁμονοίας ὥρκωσεν. Ὁ δὲ ὅρκος ἦν τῶν δικαστῶν· περὶ μὲν ὧν νόμοι εἰσί, κατὰ τοὺς νόμους ψηφιεῖσθαι

περὶ δὲ ὧν μὴ εἰσί, σὺν γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ· ὀμοσάντων δὲ καὶ τῶν δικαζομένων, τὸ πᾶν ἐκαλεῖτο ἀμφιορκία.
123 Ἡ Ἡλιαία δὲ πεντακοσίων· εἰ δὲ χιλίων δέοι δικαστῶν, συνίσταντο δύο δικαστήρια· εἰ δὲ πεντακοσίων καὶ χιλίων, τρία· ψήφους δὲ εἶχον χαλκᾶς δύο, τετρυπημένην καὶ ἀτρύπητον· καὶ κάδον, ᾧ κημὸς ἐπέκειτο, δι' οὗ καθίετο ἡ ψῆφος· αὖθις δὲ δύο ἀμφορεῖς· ὁ μὲν χαλκοῦς, ὁ δὲ ξύλινος· ὁ μὲν κύριος, ὁ δὲ ἄκυρος· τῷ δὲ χαλκῷ ἐπῆν ἐπίθημα, μιᾶς ψήφου χώραν ἔχον· οὗ ὕστερον μυστικῶς δικάζοντες ἦσαν ἐκ τῶν ἐποπτευκότων· τὸ δὲ δικαστήριον περιεσχοινίζετο, τοῦ μὲν βασιλέως παραγγέλλοντος, τῶν δὲ θεσμοθετῶν πληρούντων τὸ δικαστήριον.
124 τὸ δὲ περισχοίνισμα ἀπὸ πεντήκοντα ποδῶν ἐγίγνετο· καὶ οἱ ὑπηρέται ἐφειστήκεισαν, ὅπως μηδεὶς ἀνεπόπτευτος προσῇ· αἱ μὲν οὖν τῶν δικαστηρίων θύραι, κιγκλίδες ἐκαλοῦντο, ἃς οἱ Ῥωμαῖοι καγκέλλους λέγουσιν· ἀνίστατο δὲ τὰ δικαστήρια, εἰ γένοιτο διοσημία· ἐξηγηταὶ δὲ ἐκαλοῦντο οἱ τὰ περὶ τῶν διοσημιῶν καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἱερῶν διδάσκοντες.
125 Ἐφέται· τὸν μὲν ἀριθμὸν εἷς καὶ πεντήκοντα. Δράκων δ' αὐτοὺς κατέστησεν ἀριστίνδην αἱρεθέντας· ἐδίκαζον δὲ τοῖς ἐφ' αἵματι διωκομένοις ἐν τοῖς πέντε δικαστηρίοις. Σόλων δ' αὐτοῖς προσκατέστησε τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλήν. κατὰ μικρὸν δὲ κατεγελάσθη τὸ τῶν ἐφετῶν δικαστήριον· δοκοῦσι δ' ὀνομάσθαι, ὅτι πρότερον τοῦ βασιλέως τοὺς ἐπ' ἀκουσίῳ φόνῳ κρινομένους ἐξετάζοντος, ὁ Δράκων παρέδωκε τοῖς ἐφέταις τὴν κρίσιν, ἐφέσιμον ἀπὸ τοῦ βασιλέως
126 πεποιηκώς. Οἱ δὲ ναυτοδίκαι ἦσαν οἱ τὰς τῆς ξενίας δίκας εἰσάγοντες· ὑβριστοδίκαι δὲ ἐκαλοῦντο, εἴ τι χρὴ Κρατερῷ πιστεύειν τῷ τὰ ψηφίσματα συνάγοντι, οἱ μὴ βουλόμενοι τὰς δίκας εἰσαγαγεῖν. ἐπεπόλασε δὲ τὸ τοιοῦτον ἐν Σικελίᾳ. Διαιτηταὶ δὲ ἐκ τῶν ὑπὲρ ἑξήκοντα ἔτη γεγονότων ἐκληροῦντο, καὶ ἐπεκληροῦντο αὐτοῖς αἱ δίαιται· καὶ ἀτιμία ἀφώριστο

τῷ μὴ διαιτήσαντι τὴν ἐπικληρωθεῖσαν δίαιταν. τῶν
δ' ἐν ἱεροῖς πάλαι οὐδεμία δίκη πρὶν ἐπὶ διαιτητὰς
ἐλθεῖν εἰσήγετο· ἔλεγον δὲ ἐπιτρέψαι δίαιταν· *καὶ 127
ἡ δίαιτα ἐκαλεῖτο ἐπιτροπή· ἡ δ' ἔφεσις αὐτῶν εἰ εἰς
δικαστήριον ἐγίγνετο, εἰς ἐχῖνον τὰς ψήφους ἐμβα-
λόντες ἰδίᾳ ἑκατέρας τοῦ φεύγοντος καὶ διώκοντος
κατεσημαίνοντο· ἐλάμβανον δὲ οἱ διαιτηταὶ δραχμὴν
παρὰ τοῦ κρίνοντος, τὴν καλουμένην παράστασιν,
ἐγγράψαντος αὐτοῦ ἐν γραμματείῳ τὸ ἔγκλημα καὶ
τὸ τίμημα· ἐλάμβανον δὲ καὶ ἑτέραν ὑπὲρ τῆς ἀντω-
μοσίας. *Δέλτοι χαλκαῖ, αἷς ἦσαν πάλαι ἐντετυπω- 128
μένοι οἱ νόμοι οἱ περὶ τῶν ἱερῶν καὶ τῶν πατρίων.
Κύρβεις δὲ, τρίγωνοι σανίδες πυραμοειδεῖς, οἷς ἦσαν
ἐγγεγραμμένοι οἱ νόμοι. Ἄξονες δὲ τετράγωνοι χαλ-
κοῖ ἦσαν, ἔχοντες τοὺς νόμους· ἀπέκειντο δὲ οἵ τε
κύρβεις καὶ οἱ ἄξονες ἐν ἀκροπόλει πάλαι· αὖθις
δ' ἵνα πᾶσιν ἐξῇ ἐντυγχάνειν εἰς τὸ πρυτανεῖον καὶ
τὴν ἀγορὰν μετεκομίσθησαν· διὰ τοῦτο ἔλεγον τὸν
κάτωθεν νόμον ἀντιθέντες πρὸς τὴν ἀκρόπολιν.
*Ὀνόματα δ' ἀπὸ διαιτητῶν, διαιτητής, δίαιτα, διαι- 129
τῆσαι, διαιτῶν, ἐδιῄτησε, ἐπεδιῄτησε, διαιτήσασθαι,
καταδεδιῃτημένοι, ἀποδεδιῃτημένοι, συνδιαιτητής,
συνδιαιτήσας, καταδιαιτησάμενος, οἱονεὶ ἐν διαίτῃ
κρατήσας, συνδιαιτῆσαι· τὸ γὰρ συνδιαιτηθῆναι, καὶ
διαίτημα, καὶ ἐγδιαίτημα, ἑτέρας ἐστὶ χρείας. Τιμή-
ματα δ' ἦν τέτταρα· πεντακοσιομεδίμνων, ἱππέων,
ζευγιτῶν, θητικῶν· *οἱ μὲν ἐκ τοῦ πεντακοσιομεδί- 130
μνου μέτρα ὑγρὰ καὶ ξηρὰ ποιεῖν κληθέντες· ἀνήλι-
σκον δ' εἰς τὸ δημόσιον τάλαντον· οἱ δὲ τὴν ἱππάδα
τελοῦντες ἐκ μὲν τοῦ δύνασθαι τρέφειν ἵππους κε-
κλῆσθαι δοκοῦσιν· ἐποίουν δὲ μέτρα τριακόσια, ἀνή-
λισκον δὲ ἡμιτάλαντον. οἱ δὲ τὸ ζευγίσιον τελοῦντες
ἀπὸ διακοσίων μέτρων κατελέγοντο· ἀνήλισκον δὲ
μνᾶς δέκα· οἱ δὲ τὸ θητικὸν οὐδεμίαν ἀρχὴν ἦρχον,
οὐδὲ ἀνήλισκον οὐδέν. *Ἀνθεμίων δὲ ὁ Διφίλου 131
καλλωπίζεται δι' ἐπιγράμματος ὅτι ἀπὸ τοῦ θητικοῦ

τέλους εἰς τὴν ἱππάδα μετέστη, καὶ εἰκών ἐστιν ἐν
ἀκροπόλει ἵππος ἀνδρὶ παρεστηκώς· καὶ τὸ ἐπί-
γραμμα,

Διφίλου Ἀνθεμίων τόνδ' ἵππον θεοῖς ἀνέθηκε,
θητικοῦ ἀντὶ τέλους ἱππάδ' ἀμειψάμενος.

Οἱ μέντοι πρὸ τῶν δικαστηρίων καὶ τῶν ἄλλων συν-
όδων, δημόσιοι ὑπηρέται, οἷς ἐπέταττον ἂν εἴργειν
τοὺς ἀκοσμοῦντας, καὶ τοὺς ἃ μὴ δεῖ λέγοντας ἐξαί-
132 ρειν· *καὶ Σκύθαι ἐκαλοῦντο, καὶ τοξόται, καὶ σπευ-
σίνιοι, ἀπὸ τοῦ πρώτου συντάξαντος τὴν περὶ αὐ-
τοὺς ὑπηρεσίαν. τέλη δ' ἦν, τὰ παρὰ τοῖς πεντηκο-
στολόγοις ἢ ἐλλιμενισταῖς· ταῦτα δ' ἐκαλεῖτο ἐλλιμέ-
νιά τε καὶ ἐμπορικά: καὶ δεκατευτήρια δέ ποτε κα-
τέστησαν, καὶ δεκάτη τὸ τέλος ἦν· καὶ οἱ ζευγοτρο-
φοῦντες ζευγίσιον ἐτέλουν. Ἐνεκκλησίαζον δὲ πάλαι
μὲν ἐν τῇ πνυκί: πνὺξ δὲ ἦν χωρίον πρὸς τὴν ἀκρό-
πολιν, κατεσκευασμένον κατὰ τὴν παλαιὰν ἁπλότητα,
133 οὐκ εἰς θεάτρου πολυπραγμοσύνην. *αὖθις δὲ τὰ
μὲν ἄλλα ἐν τῷ Διονυσιακῷ θεάτρῳ, μόνας δὲ τὰς
ἀρχαιρεσίας ἐν τῇ πνυκί, ἀφ' ἧς τὸν τοῦ δήμου θό-
ρυβον πυκνίτην φασὶν οἱ κωμικοί. ἐκάλουν δὲ τὴν
προεδρίαν καὶ πρῶτον ξύλον· καὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ,
τὴν πρώτην καθέδραν. τὰ δ' ὑποστρωννύμενα τοῖς
δικασταῖς ἐπὶ τῶν ἑδρῶν, ψιάθια ὠνομάζοντο. Ἀνδρο-
φόνος, φονεὺς, σφαγεὺς, φαρμακεὺς, φονῶν, φονικὸς,
μιαιφόνος· ἔκτεινεν, ἀνεῖλεν, ἐφόνευσεν; ἀπέσφαξεν,
134 ἐδολοφόνησεν, ἐμιαιφόνησεν. *ἐπὶ δὲ τούτοις, ἐναγὴς,
μιαρὸς, παμμίαρος, αἵματι προσεχόμενος, αἵματος με-
στός· τὸ δὲ πρᾶγμα, φόνος, ἀναίρεσις, μιαιφονία,
σφαγή. Εἴη δ' ἂν ἐκ τῶν περὶ τὰ δικαστήρια, κοινω-
νοὶ, κοινωνία, κοινωνικὰ χρήματα, τὰ παρὰ τῷ Δη-
μοσθένει· οἱ γὰρ κοινῶνες Ξενοφῶντος ἴδιον καὶ
ἀνέμητα χρήματα, καὶ κοινά, ἐπίκοινα, οὐ διῃρημένα·
135 τὰ γὰρ διαιρετά, εὐτελέστερον· *καὶ τὸ ῥῆμα, κοινω-
νῆσαι, καὶ κοινῶσαι τὰ χρήματα, μίξασθαι τὴν οὐ-
σίαν: συνάψασθαι τὸν πλοῦτον, συνερανίσαι, συνα-

γαγεῖν, συναθροίσασθαι, συνενεγκεῖν εἰς ταὐτὸ τὴν οὐσίαν, συστήσασθαι, συμβαλεῖν· κοινῇ, κοινῶς, κοινωνικῶς, κοινωνικὸς ἀνήρ. καὶ ἀξιοκοινώνητος, καὶ ἀκοινώνητος· τὰ δὲ ἐναντία, διελέσθαι, διακληρώσασθαι, διαλαχεῖν, δάσασθαι· τὸ δὲ νείμασθαι ἑτέρας ἐστὶ χρείας· καὶ τὸ μερίσασθαι, εὐτελέστερον· κρεῖσσον δὲ, τὸ μοιρολαχεῖν· καὶ νέμησις οὐσίας, διαίρεσις, διακλήρωσις· *ὁ γὰρ διαμερισμὸς, ὑπόφαυλον· 136
καὶ ἡ δάτησις, ὑπομόχθηρον· βέλτιον δὲ, ὁ δασμός· καὶ οἱ μὲν διανεμόμενοι, νεμηταὶ, καὶ μερισταὶ, καὶ μερῖται, καὶ μοιρόλογχοι· οἱ δὲ διανέμοντες, δατηταί· καὶ εἰς δατητῶν αἵρεσιν, ἔλεγον οἱ ῥήτορες· ὡς ἐπιτοπλεῖστον δὲ οἱ μοιρόλογχοι καὶ τὸ μοιρολογχεῖν ἐλέγετο ἐπὶ τῶν μετεχόντων κακουργήματος· ἐγγὺς δὲ τούτων, κληροῦχοι, κληρουχοῦντες, κατακληρουχοῦντες, κατανεμόμενοι, κατὰ κλήρους νεμόμενοι· καὶ τὸ πρᾶγμα, κληρουχία· καὶ τὸ ῥῆμα, κληρουχεῖν, κατακληρουχεῖν· καὶ κληρουχικὰ χρήματα, ὡς Δημοσθένης.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ. 137

Περὶ πρέσβεων καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς καὶ ὅσα ἀπὸ κηρύκων· καὶ περὶ τιμῶν καὶ συγγραφῶν καὶ ὅσα ἀπ' αὐτῶν καὶ συναλλάγματος.

Πρέσβεις, πρεσβευταὶ, πρεσβεία, πρέσβευσις, πρεσβεῦσαι, διαπρεσβεύσασθαι, ἐπιπρεσβεῦσαι, διαπρεσβεῦσαι, παραπρεσβεῦσαι, ἐπιπρεσβεύσασθαι, παραπρεσβεύσασθαι, ᾧ μᾶλλον κέχρηται Δημοσθένης, καὶ Πλάτων· παραπρεσβείας δ' ἦν κατ' αὐτῶν ἡ δίκη. Ὁ δὲ πρεσβευτὴς εἴη ἂν καὶ ἄγγελος καὶ διάκονος· ἑτέρας δὲ χρείας, κῆρυξ, καὶ σπονδοφόρος. *Τὸ δὲ κηρύ- 138
κειον, φόρημα ἦν τῶν πρέσβεων, καὶ εἰς τὸ πρυτανεῖον ἐπὶ ξενίᾳ ἐκαλοῦντο. Εἴποι δ' ἄν τις τοὺς πρέσβεις ὑπαλλάττειν τὴν πρεσβείαν· ὅθεν εἴρηται, τῷ κήρυκι καὶ πρεσβείᾳ χρηματίζειν. Καὶ τὰ ῥήματα, πρεσβεῦσαι, διακονήσασθαι, ἀποπρεσβεύσασθαι,

ἀντιπρεσβεῦσαι. Ἀπὸ δὲ κηρύκων, κηρῦξαι ἱρεῖς, καὶ
ἀποκηρῦξαι, καὶ ἐπικηρῦξαι, προκηρῦξαι, ἀνακηρῦξαι,
ἀνειπεῖν· καὶ ἀναγορεῦσαι, ἐπικηρυκεύσασθαι, ἐκεχει-
139 ρίαν ἀπαγγεῖλαι. *Καὶ τὸ πρᾶγμα, κήρυγμα, κηρυ-
κία, ἐπικηρυκία· καὶ τὸ ἐναντίον, ἀκήρυκτοι πόλεμοι,
καὶ ἀκηρυκτεὶ ἐπιόντες, καὶ ἀνακήρυκτοι· ἄσυλοι δὲ
ἦσαν· καὶ ἐξῆν αὐτοῖς πανταχόσε ἀδεῶς ἰέναι· ἀσυ-
λία, καὶ ἀσπονδία· σπονδοφορῆσαι, καὶ σπονδὰς ἐκε-
νεγκεῖν, σπείσασθαι, σπονδὰς αἰτῆσαι· ἔνσπονδοι,
ὑπόσπονδοι, καὶ τὰ ὅμοια. Χρυσῷ στεφάνῳ στεφα-
νωθῆναι, θαλλῷ, ἀναγορευθῆναι, ἀνακηρυχθῆναι,
ἀναγγελθῆναι, καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ τὰ πράγματα, ἀνα-
140 γόρευσις, ἀνακήρυξις, ἀνάῤῥησις, ἀπαγγελία. *Καὶ
μὴν καὶ αἱ λοιπαὶ τιμαὶ, δωρεαὶ, γέρα, προτιμήσεις,
χάριτες, σιτήσεις, σιτηρέσιον, καὶ σύσσιτον εἶναι. πορ-
φύρα, προεδρία, χαλκοῦν ἑστάναι, ἀτέλεια, χρήματα·
τοῖς δὲ ξένοις καὶ πολιτεία. Συγγραφὴ, συνάλλαγμα,
συμβόλαιον, γραμματεῖον, συνθήκη ἔγγραφος, ὁμο-
λογία ἔγγραφος· ἀπὸ δὲ τῆς συγγραφῆς, τὸ συνεγρά-
ψατο· καὶ κατὰ συγγραφὴν ἐπόρνευσε· καὶ ναυτικὴ
συγγραφή· καὶ παρασυγγραφὴ παρὰ Δημοσθένει, τὸ
ἔξωθέν τι ποιῆσαι τῶν ἐν τῇ συγγραφῇ συμβαθέν-
των· ἀπὸ δὲ συναλλάγματος, συναλλάσσειν· ὥσπερ
ἀπὸ συμβολαίου, συμβαλεῖν, συμβαλόντες, καὶ συμ-
βόλαιον, συμβεβλημένον ἤδη λέγουσι· καὶ χαρᾶς συμ-
βόλαιον, καὶ φιλίας συμβόλαιον.

141 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ.

Περὶ δανείσματος καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ θεῶν ὧν ἐκέλευσε Σόλων ἐνομοῦσθαι, τιμήματός τε καὶ ὑποθήκης καὶ καθυφέσεως δικῶν καὶ τῶν περὶ αὐτά.

Δάνεισμα, χρεωφείλημα, ἔγγειον, ναυτικὸν, κατ' ἐκδόσεις, ἑτερόπλουν, ἀμφοτερόπλουν, ὑποκίνδυνον, ἐπικίνδυνον, ἐπίτοκον, ἄτοκον· περισχοινίσαι τὰ ἱερὰ

ἔλεγον, ἐν ταῖς ἀποφράσι, καὶ τὸ παραφράξαι, οἷον
Πλυντηρίοις καὶ ταῖς τοιαύταις ἡμέραις· περισχοινί-
σαι δὲ τὸ δικαστήριον, ὁπότε περὶ μυστικῶν δικά-
ζοιεν, ἵνα μὴ προσίῃ μηδεὶς ἀνεπόπτευτος ὤν. *Τρεῖς 142
θεοὺς ὀμνύναι κελεύει Σόλων, Ἱκέσιον, Καθάρσιον,
Ἐξακεστήριον. Ἐντιμήσασθαί ἐστιν, ὅταν τις προῖκα
διδοὺς τιμήσηταί τι, ὁπόσου δεῖ· ἀποτίμημα δ' ἐστὶν
οἷον ὑποθήκη· κυρίως μὲν πρὸς τὴν προῖκα, ἤδη δὲ
καὶ πρὸς τὰς μισθώσεις. Καὶ τὸ ῥῆμα, ἀποτιμήσα-
σθαι· θεῖναι μὲν οἰκίαν, τὸ δοῦναι εἰς ὑποθήκην·
θέσθαι δὲ, τὸ λαβεῖν εἰς ὑποθήκην· καὶ τὸ μὲν ἔθη-
κε, τὸ δὲ ἔθετο· ὁμοίως ὑπέθηκε καὶ ὑπέθετο.
Ὑπερίδης δὲ ἐν τῷ πρὸς Χάρητα ἔφη ἀποδόμενος
ἀντὶ τοῦ ὑποθείς. *Δίκαι δὲ ἦσαν καὶ καθυφέσεως· 143
καὶ ἔστιν εἰπεῖν, καθυφῆκε, καθυφήκατο, καθυφέ-
σθαι, προὔδωκεν, ἐνέδωκε, καταπροήκατο τὴν κατηγο-
ρίαν· κατεχαρίσατο, ἀπέδοτο, ἐξέδωκε, ἀνείλετο τὴν
γραφήν, διεγράψατο· ἐξέλιπε τὸν ἀγῶνα οὐκ ἐπεξ-
ελθών· ἐγκατέλιπεν, ἀπέστη, ἐξέστη, κατὰ συνθήκας
εἶπεν· ἐθελοκακῶν, ὑποχωρῶν, κατακλινόμενος· καὶ
ὡς Ὑπερίδης, κατηγόρησεν ἐνδόσιμα.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ. 144

Περὶ ἐράνων καὶ τῶν περὶ αὐτούς· περὶ ἀθροισμοῦ καὶ τοῦ συγκαθῖσαι τὴν βουλὴν καὶ δημεύσεως καὶ τῶν ὁμοίων.

Ἔρανοι, ἐρανισταί, κοινὸν ἐρανιστῶν, ἐρανικαὶ
δίκαι, ἐρανικὸς νόμος, ἐράνου φορά, ἐράνου κατα-
βολή· κατενεγκεῖν τὸν ἔρανον, πληρώσασθαι τὸν ἔρα-
νον, ἐκλιπεῖν τὴν φοράν· ἐοίκε δ' ἂν τοῖς ἐρανι-
σταῖς, καὶ οἱ συμμορῖται, καὶ συμμορία· καὶ τὸ παρ'
Ὑπερίδῃ μετοικικῆς συμμορίας ταμίας· βουλὴ συνε-
κάθισε, συνῆλθε, συνεχύθη, συνεταράχθη, συνέστη,
συνελέγη, συνετάχθη, συνηθροίσθη, προήδρευσε, συνή-
δρευσεν, ἐχρημάτισεν, ἐβούλευσε, προεβούλευσε. *βου- 145

λῆς ἦν ἕδρα, συναγηγερμένοι ἦσαν οἱ βουλευταί, εἰς ταὐτὸν ἦλθον, ἐπληρώθη τὸ βουλευτήριον. μεστὸν ἦν ταῦτα καὶ περὶ δήμου ἄν τις εἴποι καὶ δικαστῶν. Δημεῦσαι οὐσίαν, ἀπογράψαι, δημοσίᾳ ἀπογραφῆναι, δημοσίαν ἀποφῆναι· ἀποστῆναι τῆς οὐσίας, παραχωρῆσαι τῶν χρημάτων, τῶν ὄντων, τῶν ὑπαρχόντων, τοῦ κλήρου, τῶν πατρῴων, τῆς κτήσεως, τῆς περιουσίας, τῶν περιόντων ἁπάντων· ἄκληρον γενέσθαι τῶν πατρῴων.

146 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ.

Περὶ προθέσεων καὶ ἐκφορῶν καὶ περὶ κηδείας καὶ ὅσα τούτοις ἀνήκει.

Προθέσεις, ἐκφοραί, τρίτα, ἔνατα, τριακάδες, ἐναγίσματα, χοαί, τὰ νενομισμένα· ἐπαμείψασθαι τῆς γῆς, ὑφάπτειν τὴν πυράν· περίδειπνον, ταφή, ἐντάφια, μνῆμα, τάφος, χῶμα, στήλη, ἐλεγεῖον, ἐπίσημα, ληνοί τε καὶ σοροί, καὶ πύελοι.

147 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ.

Περὶ βλάβης καὶ τοῦ ζημίαν εἰσενεγκεῖν καὶ τοῦ κληρωθῆναι τὸ δικαστήριον.

Βλάβη, βλάβος, βλάμμα, ζημία βλαβερά, ἐπιβλαβής· καὶ τὰ ὅμοια· ἐπιζήμιος, ζημιώδης, βλαβερῶς, ἐπιβλαβῶς, ἐπιζημίως· τὸ γὰρ ζημιωδῶς δύσφθεγκτον. Εἰσενεγκεῖν ζημίαν, ἀποδοῦναι, διαλῦσαι, ἀποτῖσαι, ἐκτῖσαι, καταθέσθαι, καταθεῖναι, καὶ τὰ ὅμοια.

148* Καὶ τὰ πράγματα, εἰσφορά, ἀπόδοσις, διάλυσις, ἔκτισις, θέσις· εὐτελέστερα γὰρ τὰ λοιπά· ὀνόματα δὲ οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἐπιρρήματα. Καὶ τὰ ἐναντία, εἰσπράττειν, ἐνεχυράζειν, κατενεχυράζειν, ἀπαιτεῖν. Καὶ τὸ πρᾶγμα, εἴσπραξις, ἀπαίτησις· ὁ γὰρ κατενεχυρασμὸς φαῦλον. Ἐρεῖς δέ, ἐπληρώθη τὸ δικαστήριον, ἐνεπληρώθη, ἐκάθισε, συνέστη, συνῆλθε, συνήδρευσαν,

ἔκρινεν, ἐδίκασεν, ἔγνω, ψῆφον ἔθετο, γνώμην ἐξή-
νεγκε, *κατεψηφίσατο, κατέγνω, κατεδίκασε, προσετί- 149
μησεν, ἐπετίμησεν, ἐζημίωσεν, ἀπέγνω, ἀπεψηφίσατο,
ἀφῆκεν, ἀπελύσατο, ἀπεδίκασε, καὶ τὰ ὅμοια· κλή-
ρωσις, κλῆρος, σύστασις, σύνοδος, γνῶσις, κατάγνω-
σις, καταδίκη, κρίσις, διαψήφισις, καταψηφισμός, τί-
μημα, τίμησις, προστίμημα, ἐπιτίμιον, ζημία, ζημίω-
μα, ἐπιζημίωμα, ὄφλημα, τιμωρία, ἐπιβολή, δίκη,
ἄφεσις, ἀπαλλαγή, καὶ τὰ ὅμοια. *Τιμᾶσθαι, ἀντι- 150
τιμᾶσθαι, ἀνθυποτιμᾶσθαι, ἀναστῆναι τοὺς δικαστάς,
ἐπαναστῆναι, ἀπαλλαγῆναι τοῦ δικαστηρίου, καὶ τῆς
βουλῆς, καὶ τοῦ δήμου. Οὐκ εἶξα, οὐκ ἐπεχώρησα,
οὐκ ἐνέδωκα, οὐκ ἐφοβήθην, οὐκ ἐξεπλάγην, οὐχ
ὑποκατεκλίθην, οὐκ ἐξετράπην, οὐκ ἐξέστην, οὐκ ἐξη-
πατήθην, οὐ παρεκρούσθην, οὐχ ὑπήχθην, οὐ παρή-
χθην· ἐξεβιάσατο, προσηγάγετο, ὑπηγάγετο, κατεστή-
σατο, κατηγωνίσατο. *προνοεῖν, συμφρονεῖν, συμφω- 151
νεῖν, συννοεῖν, συνθεῖν, συμβουλεῦσαι, συνῆφθαι,
συνεγνῶσθαι, συγκεκρᾶσθαι, ἀνακεκρᾶσθαι, μεμίχθαι,
συγκεκλῇσθαι, συνδεδέσθαι, ἐξηρτῆσθαι ἀλλήλων, εἰλῆ-
φθαι, ἔχεσθαι· μίαν γνώμην ἔχειν, ἴσα βαίνειν, ἴσα
πνεῖν, ἕνα θυμὸν ἔχειν· τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι, τοῖς
αὐτοῖς χαίρειν, ταυτὰ λυπεῖσθαι, ταυτὰ φιλεῖν, ταυτὰ
μισεῖν· τῶν αὐτῶν ἔχεσθαι, ἕνα δῆμον εἶναι. *Καὶ 152
τὰ πράγματα, ὁμοφροσύνη, ὁμόνοια, ὁμογνωμοσύνη,
ὁμολογία, συμφωνία, ὁμοφωνία, ἀνάκρασις, σύνδε-
σμος· ταῦτα μόνα· ἡ γὰρ σύνδεσις, σκληρόν, κἂν
Πλάτωνος ᾖ. Τὰ δὲ ἐναντία τούτων, ἀπεῤῥῆχθαι,
ἀπεσχίσθαι, ἀπῆχθαι, ταράσσεσθαι, θορυβοῦσθαι, νο-
σεῖν· ἀπ' ἀλλήλων ἀφεστάναι, διαφωνεῖν, διχονοεῖν,
ἀλλοφρονεῖν, ἀπ' ἀλλήλων λελύσθαι, ἀλλήλων ἀπηρ-
τῆσθαι, διακεκόφθαι, κατὰ μοίρας ἐπιδιακεχωρῆσθαι,
ἐπιμεμερίσθαι, διανενεμῆσθαι, διχογνωμονεῖν. *Καὶ 153
τὰ πράγματα, στάσις, στασιασμός, διάστασις, ἀπόστα-
σις, ταραχή, θόρυβος, νόσος, διαφωνία, διχόνοια, δι-
χοφροσύνη, ἀλλοφροσύνη, διχογνωμοσύνη, διανομή,

ἀπέχθεια· τὰ δὲ ἄλλα, φαῦλα. ὀνόματα δὲ οὐκ ἔστιν,
ὅτι μὴ στασιαστικός· ὁ γὰρ στασιώδης, ὑπόφαυλον·
καὶ τὸ ταραχώδης, εὐτελὲς, ὥσπερ καὶ ὁ θορυβώδης,
ἀπὸ δὲ τῆς ἀπεχθείας, ὁ φιλαπεχθήμων· τὸ γὰρ χω-
ρὶς τῆς προσθήκης οὐκ ἔστιν ἐν χρείᾳ τοῦ ὀνόματος
ὁ ἀπεχθήμων, ἀλλὰ μᾶλλον ὁ ἀπεχθής· καὶ ὁ διχο-
154 γνώμων, βίαιον· *ἐπιῤῥήματα δὲ, στασιαστικῶς, ἐξε-
στασιασμένως, διχογνωμόνως· καὶ τὰ πράγματα, τα-
ραχῶδες, καὶ θορυβῶδες· ἀμείνω γὰρ ταῦτα τῶν ἀπ'
αὐτῶν ἐπιῤῥημάτων· ἀπὸ δὲ τῆς ἀπεχθείας, ἀπεχθῶς,
καὶ φιλαπεχθημόνως· ὑποκρούειν, ὑποσκελίζειν, ἐμπο-
δίζειν, ἐπιστομίζειν, ταράττειν, καταθορυβεῖν, ἐκκρού-
ειν, ἐνοχλεῖν, διακόπτειν, ἐπέχειν, ἀνέχειν, κατακρού-
ειν, κατακολούειν, κατασιγάζειν, καταδικάζειν, κατα-
στασιάζειν, καταβοᾶν, περιβοᾶν, καταθροεῖν, κατα-
155 θρυλλεῖν, ἀποστρέφειν τὴν γλῶτταν, *ἀποφράττειν
τὸ στόμα, μονονοὺκ ἀφαιρεῖσθαι τὴν φωνὴν, ἐκκό-
πτειν, ἐξαίρειν, ἐμποδὼν ἵστασθαι· μόνον τὰς ἀκοὰς
ἡμῶν ἐπιλαμβάνειν, ἐπέχειν, ἐπιφράττειν· ἐπῃνεῖσθε,
ἀπεδέχεσθε, προσίεσθε, ἠνείχεσθε, ἐχαίρετε· συνείπετε,
ὁμογνώμονες ἦτε, ᾑρεῖσθε, ἐπενεύετε, ἐπεχειροτονεῖτε,
ἐπεκυροῦτε, ἐπεψηφίζετε. Ἡ θόλος, ἐν ᾗ συνεδείπ-
νουν ἑκάστης ἡμέρας πεντήκοντα τῆς τῶν πεντακο-
σίων βουλῆς, ἡ πρυτανεύουσα φυλή· ἀτελὴς, ὁ τῆς
ἀτελείας τυχὼν, ἰσοτελὴς, ὁ τιμηθεὶς μὴ ταυτὰ τοῖς
μετοίκοις τελεῖν· ὑποτελὴς πᾶς ὅτῳ μὴ τὸ ἀτελὲς
156 ὑπῆρξεν ἐκ δωρεᾶς. *συντελὴς, ὁ σὺν ἄλλῳ λειτουρ-
γῶν. Καὶ ὁ μὲν ἀτελὴς, ἀφειμένος τῶν τελῶν, ἀπηλ-
λαγμένος, ὃς ἐπανεῖται τὰ τέλη, ἔξω τοῦ τέλους, οὐ
λειτουργῶν· καὶ τὸ πρᾶγμα, ἀτέλεια, ἄφεσις, ἀπαλ-
λαγὴ, ἀπραγμοσύνη, ἄνεσις· ἡ γὰρ ἀλειτουργησία,
εὐτελές· ἀλειτούργητον δὲ οὐσίαν Δείναρχος εἴρηκε.
Καὶ ἰσοτελὴς, καὶ ἰσοπολίτης, ἰσότιμος, καὶ ὁμότιμος,
καὶ τοῦ μετοικίου ἀφειμένος· καὶ τὸ πρᾶγμα, ἰσοτέ-
157 λεια, καὶ ἰσοπολιτεία, καὶ ἰσοτιμία. *Ὁ δὲ ὑποτε-
λὴς, καὶ ὑπεύθυνος τελῶν, ὑποτελῶν, καταβάλλων,

εἰσφέρων, λειτουργῶν, ἐπιδιδούς· καὶ τὸ πρᾶγμα, τέλος, καταβολή, εἰσφορά, λειτουργία, ἐπίδοσις. Ὁ δὲ συντελής, συντελῶν, συνεισφέρων, συνερανίζων, καταβαλλόμενος, συγκαταβάλλων, συγκατατιθείς, συνεπιδιδούς· καὶ τὰ ῥήματα, ἀπὸ τούτων τῶν μετοχῶν καὶ τὸ πρᾶγμα, συντέλεια, συνεισφορά, συμβολή, ἔρανος.

1*ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ Θ.

'Ιούλιος Πολυδεύκης

Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν.

'Ονομαστικόν τι βιβλίον πεποίηται Γοργίᾳ τῷ σοφιστῇ, οὑτωσὶ μὲν ἀκοῦσαι παιδευτικὸν, εἰς δὲ πεῖραν ἐλθεῖν ὀλίγου λόγου· τούτου τῷ συγγράμματι πάλαι μὴ προομιλήσας, ἀλλὰ νῦν ἐντυχὼν, ἠρξάμην περὶ τούτων τῶν βιβλίων ὥς τι ὄντων φρονεῖν. τά τε γὰρ ἄλλα καὶ τὴν χρείαν αὐτῶν ἀποδέχομαι, καὶ ὅτι τὸν τῶν ὀνομάτων κατάλογον ἔχοντά τι τῇ φύσει προσκορὲς τῷ τρόπῳ τῆς διαθέσεως σεσόφισται πρὸς τὸ ἄλυπον ἐν τῷ τῆς συντάξεως σχήματι, ὡς μηδένα θᾶττον τῷ γνωσθέντι προκαμεῖν, τῷ τὸ μέλλον ἀκοῦσαι ποθεῖν. Εὐτύχει κύριε.

2*ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΕΝΝΑΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ τὰ περὶ πόλεως οἰκισμῶν ἐστιν ὀνόματα· καὶ ὅσα ἀπὸ ὅρων, ἢ δήμων, ἢ κωμῶν, ἢ ἀγρῶν, ἢ χώρας, ἢ κήπων· καὶ τὰ ἔξω τῆς πόλεως μέρη. Καὶ τὰ ἀπὸ ἄστεως ὀνόματα· καὶ ὅσα πόλεως σχήματα· καὶ ἔπαινοι αὐτῶν καὶ ψόγοι. Καὶ τὰ ἀπὸ πόλεως ὀνόματα· καὶ τῶν περὶ θάλατταν μερῶν· καὶ περὶ τελῶν· καὶ τελώνου ἔπαινος καὶ ψόγος. Καὶ τῶν ἐντὸς τείχους καὶ πόλεως μερῶν ὀνό-

ματα. Καὶ ἰδιωτικῶν τε καὶ δημοσίων, σπουδαιοτέ-
ρων τε καὶ φαυλοτέρων. * Ἐπὶ δὲ τούτοις νομισμά- 3
των ἐστὶν ὀνόματα τά τε μείζω καὶ τὰ ἐλάττω καὶ
τὰ μέρη τούτων· καὶ ἐπ' αὐτοῖς κλήσεις, καὶ εἴ τι
περὶ τὰ ὀνόματα ταῦτα ἴδιον πεφώρηται, ἢ κοινῇ, ἢ
κατὰ πόλεις· ἐν οἷς κατὰ περίδρομιν καὶ τί θερμοῦ
οἱ πρὸ ἡμῶν ἔπινον. Καὶ παλαιοῦ νομίσματος καὶ
νέου. Καὶ τῶν δοκούντων μὲν βαρβαρικῶν, ὄντων
δὲ Ἑλληνικῶν. Καὶ περὶ τῶν πρώτως κοψαμένων νο-
μίσματα. Καὶ περὶ τῶν ἐν νομίσμασι τυπωμάτων.
Καὶ πόσον παρὰ τίσι τὸ τάλαντον ἴσχυσεν. * Καὶ πε- 4
ρὶ τοῦ χρῆμα καὶ χρήματα, καὶ ἀργύριον καὶ ἀργυ-
ρια· καὶ χαλκὸν καὶ χαλκία. Ἐπὶ δὲ τούτοις περὶ
παιδιῶν, καὶ κύβου, καὶ πεττῶν, καὶ τοῦ κινῆσαι τὸν
ἀφ' ἱερᾶς. Καὶ τῶν περὶ διαγραμμισμοῦ, καὶ ἀστρα-
γάλων, καὶ τοῦ ἐν αὐτοῖς ἀριθμοῦ, καὶ ἑξίτου, καὶ
Κυνὸς, καὶ Κῴου, καὶ Χίου, καὶ Στησιχόρου, καὶ
Εὐριπίδου, καὶ Ἀρτιασμοῦ, καὶ τῆς εἰς Ὤμιλλαν παι-
διᾶς, Τρόπα, Ἐπισκύρου, Φενίνδας, Ἀπορράξεως, οὐ-
ρανίας· Ὀρτυγοκοπίας· καὶ τῶν προσφόρων αὐτῇ
ὀνομάτων. Βασιλίνδα, Ὀστρακίνδα, Διελκυστίνδα,
Σχοινοφιλίνδα, Ἀποδιδρασκίνδα, Χαλκισμὸς, Ἱμαντε-
λιγμὸς, Ἐφεδρισμὸς, * Ἐποστρακισμὸς, Ἀσκωλιασμὸς, 5
Ἐν κοτύλῃ, Χαλκῆν μυῖαν, Ἔξεχ' ὦ φίλ' ἥλιε, Τρυ-
γοδίφησις, Μηλολόνθη, Χελιχελώνη, Σκανθαρίζειν,
Ῥαθαπυγίζειν, Πεντάλιθα, Φίττα μαλιάδες, Φίττα
ῥοιαί, Φίττα μελίαι, Πλαταγώνιον, Τηλέφιλον, Κρί-
να, καὶ Σπέρμα μήλων, Λάταγες, Κοτταβίζειν. Ἐπὶ
τούτοις, συνώνυμα τῷ ὅμοιος, τῷ ἀπάτῃ, τῷ μέλλειν,
τῷ νουθετῆσαι, τῷ κρατεῖν, τῷ ὄχλος, τῷ αὐχεῖν, τῷ
κωμῳδεῖν, τῷ πρᾶγμα, τῷ εἰδέναι, τῷ ὡς τὸ πολὺ,
τῷ ἀνελεῖν, τῷ ἀμφιβάλλειν, τῷ ἀρκεῖν, τῷ ἐκπλήτ-
τειν, τῷ ὑπεκθέσθαι, τῷ καίειν, τῷ ἐπράχθη, τῷ ἀπή-
λασε, τῷ ἀπῆλθε, τῷ ἀράμενος· καὶ τὸ ἀπὸ τῆς συμ-
φθόγγου ἀρχόμενα ἐν ποικίλοις σχήμασι.

6 ## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

Τὰ περὶ πόλεως οἰκισμῶν ὀνόματα καὶ ὅσα ἀπὸ ὅρων ἢ δήμων.

Ἵν' οὖν καὶ περὶ πόλεώς τι καὶ τῶν τῆς πόλεως μερῶν ὑπείπωμεν, οὕτω λέγομεν· οἰκιστής, οἰκίζων, πολίζων· οὐ μὴν καὶ πολιστής, καὶ κτίζων, καὶ κτίστης, καίτοι παρ' Ἡροδότῳ ἔστιν ὁ συγκτίστης· ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ ὁ οἰκίζων, καὶ τεκταινόμενος, καὶ ὑποβαλλόμενος τὴν πόλιν, καὶ κατασκευάζων, καὶ κατασκευαζόμενος, καὶ ἐργαζόμενος, καὶ ἐξεργαζόμενος, καὶ ποιῶν, καὶ οἰκοδομούμενος, καὶ μηχανώμενος, καὶ
7 τὰ ὅμοια. *Καὶ τὸ πρᾶγμα, οἰκισμός· καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ, οἴκισις, καὶ κατοίκισις· τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων, τὰ μὲν σκληρά, τὰ δὲ κοινὰ καὶ πρὸς ἕτερα. Τὸ δὲ ῥῆμα, οἰκίζειν, πολίζειν· καὶ κτίζειν, καὶ κατοικίζειν. Καὶ ἐπίῤῥημα μόνον τὸ οἰκιστικῶς. Τὸ δὲ ἔργον, πόλις, καὶ ἄστυ, καὶ συνοικία, καὶ συνοικισμός. Ξενοφῶν δὲ καὶ τεῖχος, οὐ τὸν περίβολον ἔφη μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὸ τῷ περιβόλῳ πᾶν. Ὁ δὲ ἀνήρ, πολίτης, ἀστός, οἰκήτωρ, ἔντοπος, ἔνοικος,
8 ἔγχωρος, ἐγχώριος, ἐγγενής. *Καὶ τὸ πλῆθος, δῆμος, ὄχλος, δημόται, φυλέται, γένη, ἔθνη. Καὶ τὰ μέρη, τὰ μὲν ἔξω πόλεως, ὅροι, ἐφόρια ἀγορά, δῆμοι, κῶμαι, ἀγροί, προάστεια, ἐσχατιαί, χῶραι, κῆποι, παράδεισοι, ἐνηβητήρια, ἐνδιαιτήματα· ὧν ἔνια καὶ ἐν πόλει ἂν γένοιτο. Καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ὅρων, ὅριος Ζεύς, καὶ στήλη ἐφορία, καὶ ποταμὸς μεθόριος, καὶ ὅμορος πόλις, καὶ πρόσορος τόπος, καὶ ἐνόριος χῶρος, καὶ ὑπερόριος πόλεμος, καὶ διωρισμένον πρᾶγμα, καὶ προσωρίσθαι γῆν, καὶ ἀφορίσασθαι χώραν, καὶ ὑπερορίζειν ἄνδρα, καὶ ἐξόριστον γενέσθαι, καὶ ὅρια
9 ἀνασπάσαι. *Ὁ δὲ ὁρίζων, ὁριστής· καὶ τὸ ὑπόχρεων χωρίον, ὡρισμένον, καὶ ἡ ἐφεστηκυῖα στήλη, ὅρος· καὶ ὡρισμένη ἡμέρα, ἡ διειρημένη. Ἀπὸ δὲ δήμων, οἱ κατὰ δήμους οἰκοῦντες, καὶ οἱ δημοτευόμενοι, καὶ

τὸ ἔνδημον πλῆθος· τάχα δὲ καὶ τὸ ἐπιδημεῖν, καὶ ἀποδημεῖν, καὶ ἐπιδημῆσαι, καὶ ἐπιδημία, καὶ ἀποδημία, καὶ ἔκδημοι πόλεμοι· καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ, ἀποδημηταὶ πρὸς ἐνδημοτάτους. *καὶ πάνδημον πλῆθος, 10
καὶ πανδημεὶ, καὶ πανδημία, καὶ δημοσίᾳ, καὶ δημοθοινία, καὶ δημοτελεῖς ἑορταὶ, καὶ δημόσιον πρᾶγμα, καὶ ὁ δημόσιος οἰκέτης, καὶ δημεῦσαι, καὶ δημοσιεῦσαι, καὶ δήμαρχος, καὶ δημοκράτης, καὶ δημεραστὴς, καὶ δημεραστία, καὶ δημαγωγὸς, καὶ δημαγωγία, καὶ δημοτικὸς, καὶ φιλόδημος, καὶ μισόδημος, καὶ δημοκρατία, καὶ δημοκρατικός. ἀπὸ δήμων ἂν εἴη κεκλημένος καὶ ὁ δήμιος, καὶ ὁ δημόκοινος, ὡς ἔξω πόλεως κατοικῶν, καὶ τὰ ὅμοια.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β. 11

Ὅσα ἀπὸ κωμῶν ἢ ἀγρῶν.

Ἀπὸ δὲ κωμῶν, κωμήτης, καὶ κωμῆτις, καὶ κώμαρχος, καὶ κωμάρχαι, καὶ κωμοδρομεῖν, καὶ κωμῳδεῖν· ἤπου καὶ κωμῳδία, καὶ κωμῳδοδιδάσκαλος, καὶ κωμῳδοποιὸς, καὶ κωμῳδοποιητὴς, καὶ κωμωποιητὴς, καὶ κωμῳδῶν· καὶ κωμικὸν δρᾶμα, καὶ κωμῳδικὸν, ἐπεὶ κατὰ κώμας ἔστησαν τὴν πρώτην οἱ χοροί. τάχα δ' ἂν ἀπὸ τούτου καὶ ὁ κωμικὸς εἴη εἰρημένος, καὶ τὸ κωμάζειν, καὶ ὁ κωμαστὴς παρὰ Πλάτωνι· καὶ ὁ ἡδύκωμος, τὸ ᾆσμα. *Ἀπὸ δὲ ἀγρῶν οἱ μὲν Ἀττι- 12
κοὶ σχηματισμοὶ, ἀγρόνδε ἐλθεῖν, καὶ ἀγρόθι οἰκεῖν, καὶ ἀγρόθεν ἥκειν, καὶ εὐθὺ τῶν ἀγρῶν ἀπελθεῖν· καὶ ἐλθὲ πρὸς τὸν ἀγρόν. Ἀγροικία δὲ, καὶ ἄγροικος, ὁ σκαιός· καὶ ἀγροῖκος, ὁ ἐν ἀγρῷ ζῶν· ἐπὶ δὲ ἀμφοῖν, ὁ ἄγριος· καὶ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ σκαιοῦ· ἴσως δὲ καὶ ἡ ἄγρα, καὶ τὸ ἀγρεύειν, καὶ ὁ ἀγρευτὴς κύων, ἐπεὶ καὶ ταῦτα ἔξω πόλεων γίγνεται· καί που καὶ τὰ ἄγρια θηρία, καὶ τὸ πάναγρον λίνον, καὶ ἡ Ἀγροτέρα θεὸς, καὶ τὸ τῆς Ἀγροτέρας τέμενος. Εἴποις δ' ἂν καὶ ἄγροικον μέλος, καὶ ἄγροικον μοῦσαν, τὴν τῶν αἰπόλων τε καὶ ποιμένων· ὁ γὰρ ἀγριώ-

της ποιητικόν· οὐ φαῦλον δ' ἂν εἴη προσθεῖναι, ὅτι καὶ Νῖνος ὁ Βήλου τὸν αὐτοῦ παῖδα ἐν ἀγρῷ τεχθέντα Ἀγρῶνα ὠνόμασεν.

13 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Ὅσα ἀπὸ χώρας καὶ κήπων.

Ἀπὸ δὲ χώρας, χῶρος ἱερός, χωρίτης λεώς, καὶ χωριτικὸν πρᾶγμα, καὶ χωριτικῶς ἐβίω, καὶ χωρικόν, καὶ χωρικός· καὶ κατὰ χώραν ἔμεινε. καὶ φιλοχωρεῖν, καὶ φιλοχωρία, καὶ χωροφιλεῖν παρὰ Ἀντιφῶντι· ἧπου δὲ καὶ ἐπιχώριος, καὶ ἐγχώριος, καὶ πρόσχωρος, καὶ ὁμόχωρος, εἰ μὴ καὶ τὸ χωρίζειν, καὶ ἐπιχωρεῖν, καὶ συγχωρεῖν, καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα τῇ χώρᾳ προσήκει. Ἀπὸ δὲ κήπων, κηπουρός, κηπουρεῖν, καὶ κηπεύειν, καὶ κηπεία, καὶ κηπαία θύρα· καὶ κῆπος, ἡ κουρά· οἱ δὲ παράδεισοι, βαρβαρικὸν εἶναι δοκοῦν τοὔνομα, ἥκει καὶ κατὰ συνήθειαν εἰς χρῆσιν Ἑλληνικήν, ὡς καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν Περσικῶν.

14 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

Περὶ προαστείων καὶ μερῶν τῶν προπόλεων καὶ τῶν ἔξω πόλεως.

Τὰ μὲν δὴ μέρη τῶν ἔξω πόλεως, καὶ ὅσα κατ' ἀγρούς ἐστιν, ἐν τοῖς γεωργικοῖς ἔχεις προειρημένα· τῶν δὲ προαστείων ἂν εἴη, καὶ φρούρια, ἃ καὶ φυλακτήρια λέγοις ἄν, φρυκτώρια, πυρσούργια, καὶ σκοπάς, καὶ που καὶ προτειχίσματα· καὶ χάραξ, καὶ χαρακώματα, τάφροι, σταυροί, καὶ σταυρώματα, σκηνώματα, σκηναί, σκηνήματα, καλύβαι, στρατόπεδα· καὶ πάνθ' ὅσα ἐν τῇ φρουρᾷ τῶν ἔξω προμεμηχάνηται·
15* παίζοντι δὲ τὸ στρατόπεδον ἔξεστι κατὰ τὴν τῶν πολλῶν χρῆσιν καὶ παρεμβολὴν ὀνομάσαι, παρεχόμενόν τινα τῶν νεωτέρων Θεόφιλον ἐν παγκρατιαστῇ εἰρηκότα·

εἶτ' ἐν χάραξι μὲν ταῦτα καὶ παρεμβολῇ.

καὶ Κρίτων ἐν Αἰτωλοῖς·
ἐκεῖ γὰρ ἡμῖν ἐστιν ἡ παρεμβολή.
Μέρη δὲ τῶν προπόλεων, καὶ κατὰ δήμους, ἱερὰ, τε-
λεστήρια, μέγαρα, ἀνάκτορα, χρηστήρια, ἡρῶα, ἠρία,
μνήματα, πολυάνδρεια, τάφοι· παρὰ δὲ Θουκυδίδῃ
μόνῳ τῷ κεκριμένῳ μνημεῖα ἄν τις εἰρημένα εὕροι,
τὰ μνήματα. *Ἔξω δὲ πόλεως, καὶ ἄντρα, καὶ σπή- 16
λαια, καὶ σπηλαιώδεις ὑποφυγαί· καὶ Θεόπομπος δὲ
ἐν Πανταλέοντι καὶ σπηλάδιον εἴρηκεν. ἐκ δὲ τού-
των, ἄλση, τεμένη, αὐλαὶ, αὔλια, προαύλια, σταθμοὶ,
αἰπόλια, ποίμνια, σηκοὶ, μάνδραι, συφετοὶ, συφεοὶ,
συφοὶ, συβόσια· τάχα δὲ καὶ γερανοβοσίαι, καὶ χηνο-
βοσίαι, κατὰ Πλάτωνα· καὶ περιστερεῶν εἰρημένος
ἐν Θεαιτήτῳ. ἐν δὲ τοῖς προαστείοις καὶ τὰ περιπό-
λια εἴη ἄν, εἰ μὴ χωρίου ὄνομα αὐτὸ νοοῖμεν παρὰ
Θουκυδίδῃ, ὅταν φῇ, ἐν περιπολίοις τισὶν ἐλήφθη.
*Ἀπὸ δὲ τῶν προαστείων εἰς ἄστυ ἰτέον. ἀπὸ μὲν 17
τοῦ ἄστεως οὐχ ὁ ἀστὸς μόνον καὶ ἡ ἀστὴ, ἀλλὰ
καὶ ὁ ἀστυκὸς, καὶ ὁ ἀστεῖος· ἀστεΐζεσθαι, ἀστυπο-
λεῖν, ἀστυνόμος· καὶ παρὰ Κριτίᾳ, ὁ ἀστύτριψ. ἡ δὲ
κωμῳδία καὶ ἀστῆς ἐλαίας εἴρηκε, τῆς ἐν πόλει. Πό-
λιν δ' ἂν εἴποις, ἠπειρῶτιν, νησιῶτιν, χερσαίαν, ἄπο
θαλάττης, μεσόγειον, ἔφαλον, πάραλον, παράλιον, πα-
ραθαλαττίδιον, ἐπιθαλαττίδιον, ἀγχιθάλαττον· ἡ γὰρ
ἀγχίαλος, ποιητῶν· ἡ δὲ ἑκατέρωθεν ἔχουσα θάλατ-
ταν, ἀμφιθάλαττος, ὡς ἡ Κόρινθος. *καὶ ἡ μὲν ἐν 18
μέσῳ τῆς θαλάττης ἑκατέρωθεν παρήκουσα γῆ, ἀμφι-
πλὴξ, καὶ ἀμφοτερόπλους, καὶ αὐχὴν. καὶ ἰσθμός· ἵνα
δὲ ἡ θάλαττα ἑκατέρωθεν οὖσαν τὴν γῆν διαιρεῖ,
τοῦτο θαλάττης αὐλῶνα, καὶ Εὔριπον, καὶ πορθμὸν
δεῖ καλεῖν. Εἴποις δ' ἂν πόλιν τὴν μὲν ἔναγχος κτι-
σθεῖσαν, νέαν, πρόσφατον, καινὴν, νεόκτιστον, νεο-
ποίητον, νεουργὸν, νεοκατάστατον, ὑπόγυον, ἡλικιῶ-
τιν τῶν οἰκητόρων· τὴν δὲ πρὸ πολλοῦ, ἀρχαίαν, πα-
λαιὰν, παμπάλαιον, ἀρχαιόπλουτον, παλαιόπλουτον,
ὠγυγίαν, πρεσβῦτιν, γηρῶσαν, ὑπέργηρων, ὑπεργηρῶ-

19 σαν. *Καὶ τὸν μὲν ταύτης δῆμον, ἀρχαῖον. αὐτό-
χθονα, γηγενῆ, γνήσιον, ἐγγενῆ· τὸν δὲ ἐκείνης, ἔπη-
λυν, ἐπηλύτην, ἔποικον, ἀλλοδαπόν. Καὶ εἰς μὲν μέ-
γεθος ἐπαινῶν τὴν πόλιν εἴποις ἄν, εὐρεῖαν, πλα-
τεῖαν, προμήκη, ὑπερμήκη, μηκίστην, μεγάλην, μεγί-
στην, ὑπερμεγέθη, παμμεγέθη, ὑπέρογκον, ἐκτισμένην,
ἡπλωμένην, ἐκτεταμένην, ἀνακεχυμένην. Καὶ τὴν μὲν
ἐν ὁμαλεῖ, πεδιάδα, ἰσόπεδον, ἱππήλατον, ἁμαξήλατον,
λεωφόρον, ἐπὶ πολλῆς εὐρυχωρίας οὖσαν, ἀναπεπτα-
μένην, ἀνεῳγμένην. καὶ καθ' Ὅμηρον, εὐρυάγυιαν.
20 *ἡ γὰρ κητώεσσα ἐπίπλεόν ἐστι ποιητική. Τὴν δὲ
ἐν ὄρει, ὀρείαν, ὄρειον, ὑψηλὴν, ὑπερύψηλον, εὐερκῆ,
δυσάλωτον, δυσπρόσοδον, δυσπρόσβατον, δυσπρόσι-
τον, ἐπιφανῆ, ὑπερφανῆ, ὑπερφυῆ, ὑπερλάμπουσαν,
προσανιοῦσαν, προσαναβαίνουσαν· τοῖς ὄρεσι προσα-
μιλλωμένην, ὑπερδέξιον, ἀκροπόλει ἐοικυῖαν, μικροῦ
ὑπερνέφελον, ταῖς κορυφαῖς ἁμιλλωμένην τῷ αἰθέρι,
ὀλίγου ψαύουσαν τῶν νεφελῶν, ἐγγυτάτω τῶν νεφε-
λῶν, φαιδρῷ ἀέρι περιῤῥεομένην, ἐλευθέρῳ τῷ ἀέρι.
21 *Εἰ δὲ ψέγεις τὴν μείζω πόλιν, ἔκμετρον, ὑπέρμε-
τρον, ἀνάρμοστον, δυσφύλακτον, δυσπρόσιτον, δυσ-
πλήρωτον, δυσοίκητον, πεπλανημένην, διεῤῥιμμένην,
διεσπασμένην· ἐγγενοῦς δήμου ἐνδεᾶ, πολυγενῆ, πο-
λύδημον, ἄκοσμον, ἄκριτον, θορύβου μεστὴν, θορύ-
βου πλέαν, ἀκολασίας, ἀκοσμίας, πάμφυλον, παγγενῆ,
ἠρανισμένην, ξένου λεὼ μεστὴν, πολύξενον, ξενίζου-
σαν, ἀλλοφύλου δήμου πλέαν, ἀλλοδημίας μεστὴν,
πανδημίας ὑπόπλεων, ἐπεισάκτου τροφῆς δεομένην·
22 *οὐκ ἀρκοῦσαν τρέφειν τοὺς οἰκήτορας, εἰσαγωγῆς
χρῄζουσαν, εἰσαγωγίμων σιτίων, ἐπεισάκτων τροφῶν·
ἣν ἡ θάλαττα μᾶλλον τῆς γῆς τρέφει, ἣν ἔμποροι
μᾶλλον τῶν γεωργῶν τρέφουσι, καὶ τὰ ὅμοια. Ὁμοί-
ως δὲ καὶ τὴν πεδιάδα ψέγων εἴποις ἄν, κοίλην,
ὑπτίαν, ἑλώδη, εὐέφοδον, εὐάλωτον· ἣν ἐξ ἐπιδρομῆς
ἄν τις ἕλοι. Τὴν δὲ ὄρειον ψέγων εἴποις, δύσμικτος,
δύσοδος, ἀτριβὴς, ἀπρόσμικτος, ἀπροσπέλαστος, δύσ-

ξένος, δύσβατος, δύσπορος, ἀνάντης. ἄγροικος, χαρά-
δρα, φάραγξ. *θηρίων μᾶλλον ἢ ἀνθρώπων πόλις· 23
αἰγίβοτος μᾶλλον ἢ ἀστυκή· δυσχείμερος, δύσθερος,
δυσχερὴς ὑπὸ χειμῶνος, τῶν νιφετῶν, θέρους, ἄσκιος,
καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ ἄλλως δὲ ἐπαινῶν ἐρεῖς, εὐαν-
δρουμένην καὶ ἀκμάζουσαν, καὶ εὐθηνοῦσαν, καὶ εὐ-
θηνουμένην. Κἂν ψέγῃς, φλεγμαίνουσαν, ὀχληράν,
ὀχλώδη, θλιβομένην, ἀχλυώδη, βαρεῖαν, πολυπράγμο-
να, φορτικὴν διὰ πλήθους· θορύβου πλέα, ὠθισμοῦ,
στενοχωρίας, ταραχώδης. Ἐν ᾗ δὲ ὀλίγον τὸ πλῆθος,
ὀλιγάνθρωπος, ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν σχολῇ, ἐν ἡσυχίᾳ,
ἀπράγμων, ἄλυπος. *Εἰ δὲ σκώπτεις, ἔρημον, ἐξηρη- 24
μωμένην, φορτικὴν, ὀλιγάνθρωπον, ἔρημον οἰκητόρων,
ἀοίκητον, ἀπάνθρωπον, κενήν. Ὁμοίως δὲ μικρὰν
ἐπαινῶν ἐρεῖς, ὡς ἀρκοῦσαν, ἀποχρῶσαν, σύμμετρον,
οὐχ ὑπέρογκον, συμμετρικὴν, συμμεμετρημένην, με-
τρίαν, μεμετρημένην, οἰκήσιμον, εὐδίαιτον· καὶ τὰ
ὅμοια. Εἰ δὲ ψέγοις, στενὴν, βραχεῖαν, ἀθλίαν, τα-
λαίπωρον· πόλισμα, πολισμάτιον, πολίχνη, πολίχνιον,
κώμη. *Καὶ πολλὰ ἄλλα ἂν μὲν εὕροις ἐκ τῶν ἐν 25
τοῖς πρὸ τούτου βιβλίοις προειρημένων ἐπαινῶν, τὴν
φιλάνθρωπον καὶ εὔξενον πόλιν· πάλιν δὲ ψέγων,
τὴν ἀπάνθρωπόν τε καὶ ἄξενον. εἰ γὰρ καὶ μὴ ἐπὶ
πόλεών ἐστιν, ἀλλ' ἐπὶ ἀνδρῶν εἰρημένα, τὴν γοῦν
χρῆσιν ἔστιν ἄγειν ἐπὶ τὰς πόλεις· ὥσπερ αὖ καὶ
ὅσα ἐπὶ χωρίων ἐστὶν ὑγιεινῶν τε καὶ νοσερῶν, καὶ
πάνθ' ὅσα τοιαῦτα, προσακτέον δὲ καὶ ταῦτα ταῖς
πόλεσι. Ἀλλ' ὁ μὲν μεγάλης πόλεως πολίτης, μεγα-
λοπολίτης ἂν λέγοιτο· ὁ δὲ μικρᾶς, μικροπολίτης·
ὅθεν καὶ Ἀριστοφάνει εἴρηται τὸ μικροπολιτικόν. *ὁ 26
δὲ νέας, νεαπολίτης κατὰ Πλάτωνα, καὶ κατ' Ἐπίχαρ-
μον λέγοντα ἐν Ἁρπαγαῖς, νέοικος, καὶ κατ' Εὔπολιν
λέγοντα ἐν Χρυσῷ γένει, νεοκάτοικος. Τὰ δ' ἀπὸ
πόλεως ὀνόματα, πόλις, πολίτης, πολιτεία, πολιτευό-
μενοι, πολιτεύεσθαι, πολιτοκοπεῖν, πολιτεύειν· καὶ
πολιτοκοπία, ὡς Σαννυρίων Γέλωτι· πολιτικὴ σοφία,

ἂν ἡδέως προσορμίσαιτο. Τὸ μέντοι τὰ τέλη παραλαμβάνειν, εἴποις ἂν πρίασθαι, καὶ μισθώσασθαι.
34 *Καὶ τοὺς ἄρχοντας, ἐκδιδόναι τὰ τέλη, πιπράσκειν, καὶ κηρύττειν, καὶ ἀπομισθοῦν. Τὰ δὲ περὶ τοὺς λιμένας μέρη, δεῖγμα, χῶμα, ἐμπόριον· καὶ ὡς Ὑπερίδης φησὶν, ἐξαίρεσις, ὅπου τὰ φορτία ἐξαιρεῖται. ὥσπερ καὶ τὸ δεῖγμα, τοὔνομα ἀπὸ τοῦ δεῖγμα τῶν ἀγωγίμων τοῖς ὠνησιῶσι δεδόσθαι, παρ' Ὑπερίδῃ ἐν τοῖς ὑπὲρ τοῦ ταρίχους. Τοῦ δ' ἐμπορίου μέρη, καπηλεῖα, καὶ πορνεῖα, ἃ καὶ οἰκήματα ἄν τις εἴποι· καὶ τὸ πλῆθος οὐ ναυτικὸν μόνον, ὅσον ἐν τοῖς περὶ νεῶν ἐστιν εἰρημένον, ἀλλ' ἔμποροι, καὶ κάπηλοι,
35 καὶ ὅσα ἔχεις ἐν τοῖς περὶ τὰς τέχνας. *Τὰ δὲ περὶ τῆς πόλεως μέρη, τεῖχος· καὶ τὰ τείχους μέρη, ἃ τοῖς στρατιωτικοῖς ἐνέγραψα· καί που πύλαι, καὶ πυλίδες· καὶ οἱ ἐφεστηκότες τούτοις, πυλωροί· ὡς οἱ ἐν τοῖς τείχεσι, τειχοφύλακες· καὶ τὰ μέρη τῶν πυλῶν, καὶ τῶν θυρῶν, σανίδες, καὶ πτύχες, καὶ θαιροί, καὶ στροφεῖς, καὶ ὅσα εὑρήσεις ἐν τοῖς περὶ οἰκιῶν· εἴσω δὲ παρελθόντων, τὸ μὲν σύμπαν, ἐντείχιος τόπος, εἴσω τείχους, καὶ ἐντὸς τείχους· τὰ δὲ ἔνδον, ἀγυιαὶ μὲν, κατὰ Ξενοφῶντα, καὶ καθ' Ὅμηρον· ἀφ' ὧν ἡ εὐρυάγυια Ὁμήρῳ πεποίηται, καὶ Ἀπόλλων Ἀγυιεύς.
36 *ταῦτα δὲ καὶ ἄμφοδά ἐστιν εὑρεῖν κεκλημένα, οὐ παρ' Ἀριστοφάνει μόνον, εἰπόντι ἐν Θεσμοφοριαζούσαις, ἄμφοδον ἐχρῆν αὐτῷ τεθεῖσθαι τοὔνομα· ἀλλὰ καὶ παρ' Ὑπερίδῃ ἐν τῷ περὶ ἀντιδόσεως πρὸς Πασικλέα, τὴν οἰκίαν τὴν μεγάλην, τὴν Χαβρίου καλουμένην, καὶ τὸ ἄμφοδον· καλοῖτο δ' ἂν καὶ κῶμαι ταῦτα· ὅθεν καὶ κωμήτας τοὺς γείτονας καὶ κωμήτιδας ὠνόμαζον. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν μὲν Δράμασιν ἢ ἐν Κενταύρῳ ἔφη, ἐν κωμήτισι καπηλοῖς τ' ἐπίχαρτον· ἐν δὲ Λυσιστράτῃ, πλὴν εἴ γε μὴ κωμή-
37 της. *Ἴων δὲ ἐν Φοίνικι σαφέστερον,

ἀλλ' ὦ θυρέτρων τῶνδε κωμῆται θεοί.

Δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ κῶμος ἀπὸ ταύτης ὠνομάσθαι

τῆς κώμης· καὶ τὸ ἐγκώμιον ἐπὶ ταῖς νίκαις ᾀδόμενον. Τοὺς μὲν δὴ γείτονας, καὶ προσοίκους, καὶ συνοίκους, καὶ παροικοῦντας, καὶ προσοικοῦντας· τάχα δὲ καὶ παροίκους, καὶ ὁμοθύρους. Εὔπολις δὲ ἐν Κόλαξι καὶ συμπαροίκους εἴρηκεν. Ἐπὶ δὲ τούτοις, τὰς μὲν εὐρυτέρας ὁδοὺς, λεωφόρους· καὶ ἁμαξιτοὺς ἂν καλοῖς, καὶ ἁμαξηλάτους, καὶ ἱππηλάτους. *Τὰ 38
δὲ στενὰ, στενωποὺς, καὶ λαύρας, Ὁμήρου εἰπόντος,

παρ' οὐδὸν ἐϋσταθέος μεγάροιο
ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην.

τάχα δ' ἂν εὕροις καὶ ῥύμην εἰρημένην, καὶ πλατεῖαν, ὡς οἱ νῦν λέγουσι, Φιλήμονος μὲν ἐν Πανηγύρει εἰπόντος, τὴν πλατεῖάν σοι μόνον ταύτην πεποίηκεν ὁ βασιλεύς· Φιλιππίδου δὲ ἐν Φιλευριπίδῃ, πόσην ἀφ' ὁδοῦ ὡς εἶναι παιδάριον ῥύμην τρίτην· ὁ γὰρ στενωπὸς αὐτὸς ἐν Ἀθήνῃσι ἦν· καὶ Ἀρχιάδης,

ὀρθῶς γε τὴν ῥύμην ὡδοιπορήκαμεν.

*Καὶ τὸ μὲν πλῆθος τῶν οἰκοδομημάτων, οἰκίαι, καὶ 39
συνοικίαι, καὶ οἰκίας περίδρομος, ὡς ἐν τῷ Γήρᾳ Ἀριστοφάνης, ἐπὶ τοῦ περιδρόμου στᾶσα τῆς συνοικίας· καὶ περιοίκιον δέ τι μικρὸν, καὶ οἰκίδιον, καὶ οἰκίσκην, Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ὀλυμπιοδώρου λέγει, καὶ ῥύσας εἵλετο τοὺς φαρμακοτρίβας, καὶ τὴν οἰκίσκην· ἐγὼ δ' ἔλαβον τοὺς σακχυφάντας καὶ τὴν οἰκίαν· ὡς εἶναι τὴν οἰκίσκην μικρὸν οἰκίδιον· ἐν δὲ τῷ Λυσίου πρὸς Φίλωνα ὑπὲρ Θεοκλείδου φόνου ἔστιν εὑρεῖν οἰκάριον, ἀλλ' εἰς τὸ οἰκάριον τὸ ὄπισθε τῆς γυναικωνίτιδος· καί που καὶ ἐργαστήριον, καὶ καταγωγαί. *Τὰ δὲ δημόσια, ἀκρόπολις· ἣν, καὶ 40
ἄκραν ἂν εἴποις, καὶ πόλιν· καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ θεοὺς ἀκραίους, καὶ πολιεῖς· καὶ τὸ κατόπιν τῆς ἀκροπόλεως, ὀπισθόδομον· τάχα δὲ καὶ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ βασίλειον ἄν τις εἴποι, καὶ τυραννεῖον· ἐπὶ δὲ ταύτην, πρυτανεῖον· καὶ ἑστία τῆς πόλεως, παρ' ᾗ ἐσιτοῦντο οἵ τε κατὰ δημοσίαν πρεσβείαν ἥκοντες καὶ οἱ διὰ πρᾶξίν τινα σιτήσεως ἀξιωθέντες, καὶ εἴ τις

ἐκ τιμῆς ἀείσιτος ἦν. Ἱερὰ δὲ, καὶ νεῴ, καὶ ἄλση,
41 καὶ τεμένη, καὶ ἕρκη, ἐν τοῖς ἱεροῖς προείρηται. *τὰ μέντοι ἐνηλύσια οὕτως ὠνομάζετο, εἰς ἃ κατασκήψειε βέλος ἐξ οὐρανοῦ· ὃ καὶ ἐνσκῆψαι, καὶ ἐγκατασκῆψαι, καὶ κατελθεῖν ἔλεγον· καὶ τὸν Δία τὸν ἐπ' αὐτῷ, καταιβάτην· περιερχθέντα δὲ τὰ ἐνηλύσια ἄψαυστα ἂν εἴποις. Πόλεως δὲ μέρη, καὶ ὁδοί, καὶ δρόμοι, καὶ στρατήγια, καὶ ἀρχεῖα, καὶ γραμματεῖα, καὶ διδασκαλεῖα, καὶ παιδαγώγια, ἃ καὶ φωλεοὺς ὠνόμαζον· ἐκάλουν δὲ τὸ διδασκαλεῖον καὶ χορὸν, ὁπότε καὶ τὸν διδάσκαλον χορηγὸν, καὶ τὸ διδάσκειν χορηγεῖν. καὶ μάλιστα οἱ Δωριεῖς, ὡς Ἐπίχαρμος ἐν
42 Ὀδυσσεῖ αὐτομόλῳ· *ἐν δὲ Ἁρπαγαῖς, χορηγεῖον τὸ διδασκαλεῖον ὠνόμασεν. εἰ μέντοι τὸ διδασκαλεῖον καὶ διατριβὴν κατὰ τὴν τῶν πολλῶν χρῆσιν ἐθέλεις καλεῖν, ὅρα μή σε βιάζηται καὶ τὸ παρ' Αἰσχίνῃ, καὶ σεμνυνόμενον ἐν τῇ τῶν μειρακίων διατριβῇ. ἔστι δὲ καὶ νόμος Ἀττικὸς κατὰ τῶν φιλοσοφούντων γραφεὶς, ὃν Σοφοκλῆς Ἀμφικλείδου Σουνιεὺς εἶπεν, ἐν ᾧ τινα κατὰ αὐτῶν προειπὼν, ἐπήγαγε μὴ ἐξεῖναι μηδενὶ τῶν
43 σοφιστῶν διατριβὴν κατασκευάσασθαι. *καὶ μὴν οὐκ ἄδοξα μέρη τῆς πόλεως γυμνάσια καὶ βαλανεῖα· ἴσως δὲ καὶ πυριατήρια, Εὐπόλιδος εἰπόντος ἐν Δήμοις, ὅτι τὸ πυριατήριον. καὶ δὴ καὶ τὸ παρὰ Πλάτωνι ἀποδυτήριον· καὶ τὸ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ, λουτρῶνες· ἐφ' οἷς καὶ παλαίστρα, καὶ δρόμοι ξυστοί. Ξενοφῶν δὲ καὶ χωρὶς τοῦ δρόμου τῷ ξυστῷ κεχρῆσθαι δοκεῖ ἐν τῷ Οἰκονομικῷ εἰπὼν, ἢ εἰ ἐν τῷ ξυστῷ περιπατοίην. εἴρηται δὲ καὶ ἐν τῷ Ἀριστείου Ὀρφεῖ,

ἦν μοι παλαίστρα καὶ δρόμος ξυστὸς πέλας.

44 *Προσαριθμητέον δὲ τοῖς δημοσίοις θέατρον, καὶ θεάτρου μέρος πρὸς τοῖς προειρημένοις κερκίδα, ὡς ἔστιν εὑρεῖν ἐν Ἀλέξιδος Γυναικοκρατίᾳ,

ἐνταῦθα περὶ τὴν ἐσχάτην δεῖ κερκίδα
ὑμᾶς καθιζούσας θεωρεῖν, ὡς ξένας.

Ἐπὶ θεάτρῳ δὲ, καὶ στάδιον, ἱππόδρομον, ᾠδεῖον, βουλευτήριον, ἀγοράν, δικαστήριον, βασίλειον αὐλήν, βασίλειον στοάν, βασίλειον δικαστήριον· λογιστήριον, ἵνα λογισταὶ συνεκάθιζον· κληρωτήριον, ἵνα οἱ κληρωταί· ἀλλὰ μὴν καὶ ὁπλοθῆκαι ἦσαν, ἵνα τὰ ὅπλα ἀπέκειντο· καὶ θησαυροί, καὶ ταμιεῖα, ἵνα τὰ χρήματα, καὶ οἱ σιροί· *ἐν δὲ Μενάνδρου Εὐνούχῳ, καὶ 45
σιροβόλια· ταῦτα δὲ ῥογοὺς Σικελιῶται ὠνόμαζον· καὶ ἔστι τοὔνομα ἐν Ἐπιχάρμου Βουσίριδι. Ἡ που δὲ καὶ πομπεῖον εἴη ἂν οἴκημα κοινόν, Δημοσθένους εἰπόντος ἐν τῷ πρὸς Φορμίωνα περὶ δανείου, καὶ ταῦτα ἴστε ἐν τῷ πομπείῳ διαμετρούμενα. Ἦν δὲ τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων καὶ εἱρκτή, καὶ δεσμωτήριον, οἴκημα, καὶ γοργύρα, ὡς Ἴωνες ἔλεγον. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον τὸ δεσμωτήριον, οἴκημα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐστιν εἰρημένον, μηδὲ τὸ πορνεῖον, ἀλλὰ καὶ τὸ οἰκήσιμον. *ὅ τε γὰρ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ 46
ἔφη, ἦσαν δ᾽ ἐν οἰκήματί τινι, ᾧ πρὸ τοῦ μὲν ὡς ταμιείῳ ἐχρῆτο· καὶ πάλιν ἐν τοῖς Νόμοις, δημοσίοις οἰκήμασι ὑποδέχεσθαι ἔφη· καὶ Θουκυδίδης ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ, οἴκημα, ὃ ἦν τοῦ τείχους. Τῶν δὲ πόλεως μερῶν, καὶ ἀνδρῶνες, κοιτῶνες, συσσίτια, συμπόσια, ὑδρεῖα, ὑδρορρόαι, λίβηθρα, κρῆναι, προσέδραι, θῶκοι· καὶ ὡς Σώφρων φησί, σύνθωκοι. Τὸ δὲ καλούμενον ὡρολόγιον, ἤπου πόλον ἄν τις εἴποι, φήσαντος Ἀριστοφάνους ἐν Γηρυτάδῃ, πόλος τοῦτ᾽ ἔστιν· ἑκάστην ποστὴν ἥλιος τέτραπται; *ἐν δὲ τῶν 47
κοινῶν, βιβλιοθῆκαι, ἢ ὡς Εὔπολις φησίν, οὗ τὰ βιβλία ὤνια, καὶ αὐτὸ ἐφ᾽ αὐτοῦ· οὕτω γὰρ τὸν τόπον, οὗ τὰ βιβλία οἱ Ἀττικοὶ ὠνόμαζον· ὥσπερ καὶ τοὺς ἄλλους τόπους ἐκ τῶν πιπρασκομένων, ὡς εἰ φαῖεν, ἀπῆλθον εἰς τοὔψον, καὶ εἰς τὸν οἶνον, καὶ εἰς τοὔλαιον, καὶ εἰς τὰς χύτρας· καὶ κατὰ τὸν Εὔπολιν, περιῆλθον εἰς τὰ σκόροδα, καὶ τὰ κρόμμυα, καὶ τὸν λιβανωτόν, καὶ εὐθὺ τῶν ἀρωμάτων, καὶ περὶ τὰ γέλγη. *Εἴη δ᾽ ἂν καὶ μαγειρεῖα τῶν πόλεως μερῶν, 48

οὐχ ὥσπερ τὰ λοιπὰ τῶν ἀπὸ ταῖς τέχναις ἐργαστηρίων, ἀλλὰ τόπος ὅθεν μισθοῦνται ὡς τοὺς μαγείρους· ὡς Ἀντιφάνης ἐν Στρατιώτῃ ὑποδηλοῦν ἔοικεν· ἐκ τῶν μαγειρείων βαδίζων, ἐμβάλλων εἰς τοὔψον. μεμνόνια δὲ ἐκάλουν οὗ τὰ τῶν ὄνων κρέα ἐπιπράσκοντο, ἴσως τῶν ὀνείων ἐνόντων τῷ ὀνόματι. Καὶ ταῦτα δὲ, εἰ καὶ αἴσχιω, μέρη πόλεως, ἀσωτεῖα, πεττεῖα, κυβεῖα, κυβευτήρια, σκιραφεῖα, πατρυλεῖα,
49 ἀγωγεῖα. *Μέρη δὲ πόλεων καὶ κατάγειοι οἰκήσεις, καὶ σειροί, καὶ φρέατα, καὶ λάκκοι· τάχα δὲ καὶ λίμναι, καὶ προλιμνάδες, καὶ ποταμοί, καὶ ἄνδηρα ποταμῶν, καὶ ὄχθαι, καὶ γέφυραι, καὶ κυλίδες, καὶ ψαλίδες. ἔστι δὲ ἡ ψαλὶς εἶδος οἰκοδομήματος, ἥπου καὶ Σοφοκλῆς ἐν Λακαίναις λέγει·

στενὴν δ' ἔδυμεν ψαλίδα κοὐκ ἀβόρβορον.

ἀλλὰ μὴν καὶ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, θήκην δ' ὑπὸ γῆς αὐτοῖς εἰργασμένην εἶναι ψαλίδα προμήκη, λίθων πολυτίμων. Ἐκ δὲ τῶν τῆς πόλεως μερῶν, καὶ λέσχαι, καὶ πιθῶνες, ὡς Εὔπολις ὠνόμαζε· καὶ οἰνῶνες,
50 ὡς Ξενοφῶν· *τὰ μὲν οὖν πολλὰ ἐργαστήρια, οἷς ἀπὸ τέχνης ἑκάστης πρόκειται τοὔνομα, ἐν τοῖς περὶ τεχνῶν ἐστι προειρημένα. Μέρη δὲ πόλεως, καὶ πανδοκεῖον, καὶ ξενών· καὶ ὡς ἐν Ἰνάχῳ Σοφοκλῆς, πανδόκος ξενόστασις· καὶ στάσις ἵππων, ὡς Εὐριπίδης ἐν Ἱππολύτῳ καλυπτομένῳ,

πρὸς ἵππων εὐθὺς ὁρμήσας στάσιν.

Λυσίας δὲ ἐν τῷ ὑπὲρ Ἀχιλλείδου φόνου εἴρηκεν, ἱπποστάσιον· καὶ σταθμὸς δ' ἂν καλοῖτο ἡ τῶν ὑποζυγίων στάσις· καὶ κλείσιον, παρὰ τὸ κεκλεῖσθαι· οὗ καὶ αἱ θύραι κλεισιάδες.

51 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ς'.

Περὶ εἰδῶν καὶ μερῶν ὀνομάτων, ταλάντου τε καὶ μνᾶς καὶ στατῆρος καὶ δραχμῆς καὶ πεντηκονταδράχμου καὶ πενταδράχμου καὶ τῶν μερῶν αὐτῆς.

Οὐ φαῦλον δ' ἂν εἴη βραχέα καὶ περὶ νομισμά-

τῶν εἰπεῖν. τὰ μὲν γὰρ περὶ τραπεζίτας, κίβδηλόν τε καὶ ἐπίσημον νόμισμα, ἔχεις προειρημένα· κωλύει δ' ἂν οὐδὲν εἴδη τε καὶ μέρη νομισμάτων ὁρίσασθαι. Πλάτωνι μὲν γὰρ καὶ τέχνη τίς ἐστι νομισματοπωλική, καὶ νομισματοπωλικὸν πρᾶγμα. * εἰ δὲ τὸ τάλαν- 52
τον μέγιστόν ἐστι χρυσίου καὶ ἀργυρίου μέρος, ἐναρμόσαι ἂν ἴσως εἰς τοῦτο καὶ ἡ Δημοσθένους πεντηκοντοταλαντία· ῥᾴδιον δὲ αὐτὴν κατὰ τὸ προκείμενον σχῆμα αὔξειν τε καὶ ἐλαττοῦν· καὶ γὰρ ἑκατονταλαντίαν ἔστιν εἰπεῖν κατὰ τὴν ὑφήγησιν τοῦ προειρημένου, καὶ δεκαταλαντίαν αὐτίκα ἀπὸ παντὸς ἀριθμοῦ πλείονός τε καὶ ἐλάττονος, ὅπου μὴ τὸ δύσφθεγκτόν τε καὶ τραχὺ πρὸς τὴν ἀκοὴν ἐμποδίζοι. τὸ δὲ τάλαντον ἦν μὲν καὶ σταθμοῦ τι ὄνομα, ὅθεν καὶ παρὰ Ἀριστοφάνει ἐστὶν εἰρημένον,

καὶ γὰρ ταλάντῳ μουσικὴ σταθμήσεται.

καὶ τὸ Ὁμηρικόν,

καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα.

* τοῦτο μὲν αὐτῶν τῶν σταθμῶν τοὔνομα. τὸ δὲ ἐν 53
ταῖς Κράτητος Τόλμαις, πρῶτα μὲν ταλαντιαῖος ὅστις ἐστὶν αὐτῶν λέγε, ἄδηλον εἴτε τιμὴν εἴτε ῥοπὴν λέγει· ὥσπερ ὅταν Ἀλκαῖος ὁ κωμικὸς ἐν Ἐνδυμίωνι εἴποι, νοσημάτων ταλαντιαίων. ἡ μὲν γὰρ Ἀντιφάνους ταλάντωσις τὸ βάρος δηλοῖ· καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ, λίθος δεκατάλαντος. Ἠδύνατο δὲ τοῦ χρυσίου τὸ τάλαντον τρεῖς χρυσοῦς Ἀττικούς· τὸ δὲ τοῦ ἀργυρίου, ἑξήκοντα μνᾶς Ἀττικάς. * Ἦν δὲ καὶ ἀριθμοῦ τοὔνομα. ὅπου καὶ πολυτάλαν- 54
τος ὁ πλούσιος· καὶ πολυτάλαντον πρᾶγμα, τὸ πολλοῦ ὤνιον· καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ,

κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα.

καὶ διτάλαντον δ' ἂν εἴποις κατὰ Δημοσθένην. καὶ τριτάλαντον, καὶ ἡμιτάλαντον, ὡς Ὅμηρος,

ἀλλά τοι ἡμιτάλαντον ἐγὼ χρυσοῦ ἐπιθήσω.

ἀρχαία δὲ ἡ χρῆσις καὶ ἡ τοῦ πέμπτον ἡμιταλάντου, καὶ τρίτον ἡμιτάλαντον, καὶ ἕβδομον ἡμιτάλαντον τὸ

δ' ἦν τέσσαρα ἥμισυ τάλαντα, ἢ δύο ἥμισυ, ἢ ἓξ ἥμισυ· καὶ ὅλως ὁπόσον φήσει τις τὸ ἡμιτάλαντον,
55 *τὸν πρὸ αὐτοῦ ἀριθμὸν ὁλόκληρον εἶναι δεῖ· ἐὰν μὲν ἕβδομον, τὸ ἕξ· ἂν δὲ τρίτον, τὸ δύο· σὺν δὲ τούτῳ τὸ ἥμισυ πάντως ἐπαριθμεῖν. φίλον δὲ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τὸ ἓν ἥμισυ τάλαντον, τρία ἡμιτάλαντα λέγειν, ὡς καὶ τρία ἡμίμναια, τὴν μίαν ἡμίσειαν μνᾶν· ὅτι δὲ παρὰ τοῖς ἐφ' Ὁμήρου τὸ τάλαντον ὀλίγον ἠδύνατο, μάθοις ἂν ἐκ τῆς ἱπποδρομίας, ἐν ᾗ τῷ τρίτῳ μὲν ἆθλόν ἐστι λέβης· τῷ δὲ τετάρτῳ δύο
56 χρυσίου τάλαντα. *ἡ μνᾶ δέ ἐστι τὸ μέγιστον τῶν τοῦ ταλάντου μερῶν, ὡς εἰς ὄνομα κατακερματίσαι λύσαντα τὸ τάλαντον· ἐπεὶ καὶ τρίτον ἂν εἴποις ταλάντου, καὶ τέταρτον, καὶ τριτημόριον ταλάντου, καὶ τεταρτημόριον. τὰ δὲ τοιαῦτα μέρη ἐστὶν ἐξ ἀριθμοῦ δηλούμενα, ἀλλ' οὐκ ἐξ ὀνόματος. ἦν δὲ καὶ μνᾶ σταθμοῦ τε καὶ νομίσματος ὄνομα· οὗ τὸ ἥμισυ ἡμίμναιον· καὶ τρίτον ἡμίμναιον εἴποις, δύο καὶ ἡμίσειαν μνᾶν ἐρεῖς· καὶ συνθέντες δὲ τὴν μνᾶν ἔλεγον, ὥσπερ Ἡρόδοτος ἐν τῷ πέμπτῳ βιβλίῳ δίμνεως εἴρη-
57 κεν· *ὁ δὲ Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Αὐτοκράτους, τετύχηκε δέ μοι καὶ εἰκοσίμνως ἔρανος· ὁ δὲ χρυσοῦς στατὴρ μνᾶν ἠδύνατο· καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἱσταμένοις τὴν μνᾶν τῆς ῥοπῆς, στατῆρα ὀνομάζουσι· καὶ ὅταν εἴπωσι πενταστάτηρον, πεντάμνουν δοκοῦσι λέγειν, ὡς ἐν τῇ Σωσικράτους παρακαταθήκῃ· ὅταν γὰρ οἶμαι λευκὸς ἄνθρωπος, παχὺς, ἀργὸς, λάβῃ δίκελλαν εἰδὼς τρυφᾶν πενταστάτηρον, γίγνεται τὸ πνεῦμα ἄνω.
58 *ἔστι δὲ καὶ νόμισμα στατὴρ, ὡς ὅταν εἴποι Ἀριστοφάνης,

στατῆρσι δ' οἱ θεράποντες ἀρτιάζομεν.

τὸ γὰρ ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις ἀμφίβολον, σωτηρίας τετραστατήρου, εἴτε ῥοπὴν, εἴτε ἀριθμὸν λέγει. Εὔπολις δὲ ἐν μὲν Δήμοις τὸ νόμισμα δηλοῖ λέγων,

ἔχων στατῆρας χρυσίου τριακοσίους.

ἐν δὲ Ταξιάρχοις τὴν ῥοπὴν λέγει,

ὅτ' ἦν μέντοι νεώτερος, κρόκης
πέντε στατῆρας εἶχε· ναὶ μὰ τὸν Δία.
νῦν δὲ ῥύπου γε δύο τάλαντα ῥᾳδίως.

*Καὶ οἱ μὲν Δαρεικοὶ ἐκαλοῦντο στατῆρες, οἱ δὲ Φι- 59
λίππειοι, οἱ δὲ Ἀλεξάνδρειοι, χρυσοῖ πάντες ὄντες.
καὶ εἰ μὲν χρυσοῦς εἴποις, προσυπακούεται ὁ στατήρ·
εἰ δὲ στατὴρ εἴποις, οὐ πάντως ὁ χρυσοῦς· Ἀναξαν-
δρίδης δὲ ἐν Ἀγχίσῃ καὶ ἡμιχρύσους λέγει. Τὰ δὲ
στατῆρος ἄξια, στατηριαῖα φαίης ἄν, ὡς Θεόπομπος
ἐν Καλλαίσχρῳ,

οὗ φησιν εἶναι τῶν ἑταιρῶν τὰς μέσας
στατηριαίας.

Ἡ Ἀττικὴ μνᾶ ἔχει δραχμὰς ἑκατόν, ὡς ἀκριβέστα-
τά ἐστιν ἐν τοῖς Εὐπόλιδος Κόλαξι, δεῖπνον θὲς ἑκα-
τὸν δραχμὰς ἰδού· εἶτα ἐπιφέρει, οἶνον θὲς ἑτέραν
μνᾶν· δῆλον ὅτι καὶ τὰς ἑτέρας ἑκατὸν δραχμὰς μνᾶν
εἴρηκε. *Ἡ μέντοι δραχμὴ εἶχεν ὀβολοὺς ἕξ· ὅθεν 60
καὶ ἑξωβελία τὸ ἕκτον τοῦ τιμήματος. καὶ τὸ δραχ-
μῆς ἄξιον, δραχμιαῖον, ὡς ἐν Ἀριστοφάνους Ὁλκάσιν·
ἦν δὲ ἡ δραχμὴ οὐ νόμισμα μόνον, ἀλλὰ καὶ πεντη-
κοντάδραχμον, καὶ πεντάδραχμον, παρὰ Κυρηναίοις·
καὶ τετράδραχμον ἐκαλεῖτο, καὶ τρίδραχμον, καὶ δί-
δραχμον· τὸ δὲ παλαιὸν τοῦτο ἦν Ἀθηναίοις νόμισμα
καὶ ἐκαλεῖτο βοῦς, ὅτι βοῦν εἶχεν ἐντετυπωμένον· εἰ-
δέναι δὲ αὐτὸ καὶ Ὅμηρον νομίζουσιν εἰπόντα,

ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.

*καὶ μὴν κἂν τοῖς Δράκοντος Νόμοις ἔστιν, ἀποτεί- 61
νειν δεκάβοιον· καὶ ἐν τῇ παρὰ Δηλίοις θεωρίᾳ τὸν
κήρυκα κηρύττειν φασίν, ὁπότε δωρεά τινι ἐδίδοτο,
ὅτι δοθήσονται αὐτῷ τοσοῦτοι βόες· καὶ δίδοσθαι
καθ' ἕκαστον βοῦν δύο δραχμὰς Ἀττικάς· ὅθεν ἔνιοι
Δηλίων, ἀλλ' οὐκ Ἀθηναίων ἴδιον εἶναι νόμισμα
τὸν βοῦν νομίζουσιν· ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὴν παροιμίαν
εἰρῆσθαι τήν, βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ βέβηκεν, εἴ τις ἐπ'
ἀργυρίῳ σιωπήσειεν. *ἦν μέντοι, ὡς Ἀριστοτέλης φη- 62

σιν, ἐν Κυρήνῃ καὶ τετραστάτηρον, καὶ στατὴρ, καὶ ἡμιστάτηρον, χρυσᾶ νομίσματα· τῆς δὲ δραχμῆς τὸ ἥμισυ, ἡμίδραχμον καλεῖται· καὶ τρίτον ἡμίδραχμον, αἱ δύο καὶ ἥμισυ δραχμαί. τὸ δὲ ἡμίδραχμον, καὶ τριώβολον ἂν καλοῖς. οἱ μέντοι ὀκτὼ ὀβολοὶ ἡμίεκτον ὠνομάζοντο, ὥς φησιν ἐν Λαμίᾳ Κράτης, ἡμίεκτόν ἐστι χρυσοῦ, μανθάνῃς, ὀκτὼ ὀβολοί. ἦν δὲ καὶ τριώβολον καὶ διώβολον εἴδη νομισμάτων Ἀττικῶν
63* τὸ μὲν διώβολον ἐντετυπωμένην ἔχον γλαῦκα καὶ ἐκ θατέρου πρόσωπον Διός· τὸ δὲ τετρώβολον τὸ μὲν πρόσωπον ὁμοίως, δύο δὲ τὰς γλαῦκας. ἀλλὰ τὸ μὲν τετρώβολον καὶ τριώβολον καὶ ἐν τῇ χρήσει τέτριπται· τὸ δὲ διώβολον ὡς ἐπιτοπολὺ λύοντες ἔλεγον, ὡς Δημοσθένης, ἀλλ' ἐν τοῖν δυοῖν ὀβολοῖν ἐθεώρουν ἄν, εἰ μὴ τοῦτ' ἐγράφη. ἔστι δὲ καὶ τὸ διώβολον ἐν Αἰολοσίκωνι Ἀριστοφάνους, ὅπερ λοιπὸν μό-
64 νον ἦν ἐν τῇ γνάθῳ, διώβολον γένηταί μοι. * παρὰ μέντοι Θεοπόμπῳ ἐν Στρατιώτισι καὶ τὸ τετρώβολον λαμβάνειν, τετρωβολίζειν ὠνόμασται, καίτοι τίς οὐκ ἂν εἰκὸς εὖ πράττοι τετρωβολίζειν, εἰ νῦν γε διώβολον φέρει ἀνὴρ τρέφειν γυναῖκα. τὸ δὲ τοῦ ὀβολοῦ ἥμισυ, ἡμιωβόλιον. καὶ ἡμιωβολιαῖον, τὸ τοσούτου ὤνιον, ὡς ἐν τοῖς Βατράχοις Ἀριστοφάνους,

καὶ κρέα γε πρὸς τούτοισιν ἀνάβραστ' εἴκοσιν,
ἀνημιωβολιαῖα.

Ἐν δὲ τῷ Ἀναγύρῳ, τὰ τρία ἡμιωβόλια, τριημιωβόλιον εἴρηκεν, ἐν τῷ στόματι τριημιωβόλιον ἔχων.
65* Ὁ μέντοι ὀβολὸς ὀκτὼ χαλκοῦς εἶχε· καὶ οἱ μὲν δύο χαλκοῖ τεταρτημόριον· καὶ κατὰ ἀποκοπὴν ταρτημόριον ἐκαλεῖτο· οὗτοι δ' ἂν εἶεν, καὶ δίχαλκον, ὅτι ἦν τοῦ ὀβολοῦ τέταρτον. οἱ δὲ τέσσαρες χαλκοῖ, ἡμιωβόλιον. οἱ δὲ ἓξ χαλκοῖ, τριτημόριον· ὅτι τὰ τρία μέρη ἐστὶ τοῦ ὀβολοῦ. οἱ δὲ καὶ τριταρτημόριον αὐτοὺς ὠνόμαζον, ὡς τρία τεταρτημόρια ἔχοντας. ὅτι δὲ τοὺς ἓξ χαλκοῦς τριτημόριον ὠνόμαζον, ἔστιν εὑρεῖν ἐν τῷ Φιλήμονος Σαρδίῳ,

χαλκοῦς ὀφείλεις πέντε μοι, μέμνησ'; ἐγὼ
σοὶ πέντε χαλκοῦς, σὺ δέ μοι τριτήμορον.
τοὺς ἓξ ἀποδοὺς, τοὺς πέντε χαλκοῦς ἀπόλαβε.
*καὶ ἔτι σαφῶς ἐν τῷ Πιττοκοπουμένῳ, 66
ἰδοὺ πάρεστιν, ὡς ὁρᾷς, τριτημόρου
ἕκαστος ὑμῶν ἦλθεν εἰς τέσσαρας
εἴληφεν ἡμῖν οὑτωσὶ τριώβολον.

τεττάρων γὰρ καὶ εἴκοσιν χαλκῶν ὄντων ἐν τῷ τριω-
βόλῳ, ἓξ ἑκάστῳ γίγνονται χαλκοῖ τέσσαρσιν οὖσιν,
οὓς εἴρηκεν τριτημόριον· ὅταν μέντοι Θουκυδίδης εἴ-
ποι, τριτημόριον δὲ μάλιστα ἱππικὸν, τὴν τρίτην μοῖ-
ραν εἴρηκεν· ὁ δὲ Ἡρόδοτος τριτημορίδα· τὸ δὲ πα-
ρὰ Φιλήμονι τριτήμορον, τεταρτημόριον καλεῖ ἐνίοτε
Πλάτων. *ὅτι δὲ οἱ τέτταρες χαλκοῖ ἡμιωβόλιον εἰ- 67
σὶν, ἐν τῷ αὐτῷ δράματι Φιλήμονός ἐστιν εἰρημέ-
νον· ὀβολοῦ τὸ πρῶτον ἡμῖν ἐνεχθὲν, καὶ τεττάρων
χαλκῶν· καὶ μετὰ ταῦτα· καὶ μάλα τριημιωβολίαι'
ἐστί; χαλκοῦ θερμὸν ἦν· ἐν τούτῳ καὶ πολλὴν ἀπο-
ρίαν τις ἂν ἐπιλύσαιτο, ὑπὲρ ἧς οἶδα πολλάκις ἀμ-
φισβητήσας, εἰ παρά τινι τῶν ἀρχαίων θερμῷ χρω-
μένους ἐπὶ τῷ πιεῖν ἐστιν εὑρεῖν· καὶ ταῦτα μὲν
παρ' Ὁμήρῳ πολλὴν εἶχε τὴν ἀσάφειαν. *καὶ γὰρ εἴ 68
τις τοὺς αἴθωνας λέβητας παρὰ τοὺς ἀπύρους λέβη-
τας ἀντιθεὶς, οἴοιτο ἂν τούτους ἐπὶ θερμοῦ ὕδατος
παρασκευῇ εὐτρεπίζεσθαι· ταυτὸν ἂν εἶεν οὗτοι τῷ
ἐμπυριβήτῃ τρίποδι, ὃς ἐπὶ λουτροῖς ἐθερμαίνετο, ὧν
ἡ χρῆσις ἦν οὐκ ὀλίγη· παρ' Ὁμήρῳ μὲν γὰρ οὐδὲ
κρέα ἑφθὰ τῶν ἡρώων τινὲς ἤσθιον, καίτοι αὐ-
τοῦ γε τὴν τοιαύτην ὀψοποιίαν εἰδότος, ὅταν φῇ·

ὡς δὲ λέβης ζεῖ ἔνδον ἐπειγόμενος πυρὶ πολλῷ,
κνίσῃ μελδόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο.

*Περὶ μέντοι πότου παρ' Ὁμήρῳ οὐχ οἷόν τε ἦν εὑ- 69
ρεῖν θερμὸν ὕδωρ ἐπὶ πότῳ, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις
ἰατροῖς. καὶ γὰρ ὅταν Ἱπποκράτης εἴποι· τὸ ψυχρὸν
πολέμιον νεύροισιν, ὀστέοισιν, ὀδοῦσιν, ἐγκεφάλῳ,
δῆλον ὡς οἶδε τὴν τοῦ θερμοῦ προσφορὰν τοῖς ὀδοῦ-

σιν. ἐγὼ δὲ ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις Ἀριστοφάνους εἰρημένον, τὸ χαλκίον θερμαίνεται, οὕτω πως ἤκουον, ὡς εἰς πότον εὐτρεπιζομένων τῶν γυναικῶν. ταυτὸν δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς Εὐπόλιδος Δήμοις ἐστὶν εἰρημένον· ἀλλ' ὅτι οὐδὲ τοῦτο ἀποχρῶν ἐστιν εἰς πίστιν τῆς τοῦ θερμοῦ πόσεως, ὑπεναντιοῦτό μοι τὸ ἐν τοῖς Ἀριστοφάνους Γεωργοῖς σαφῶς ἐπὶ λουτροῦ εἰρημένον, ἐξ ἄστεως νῦν εἰς ἀγρὸν χωρῶμεν, ὡς πάλαι δι' ἡμᾶς ἐκεῖ τῷ χαλκῷ ἐλλουσάμενον κολάζειν.

70 *τουτὶ μέντοι τὸ παρὰ τῷ Φιλήμονι, χαλκοῦ θερμὸν ἦν, συνταττόμενον τῷ πιεῖν, ἄντικρυς δηλοῖ τὴν τοῦ θερμοῦ πόσιν· καὶ γὰρ τὸ λεπτὸν τοῦ νομίσματος οὐ λουτροῦ ἐστιν, ἀλλὰ πότου μέτρον· καὶ πεντέχαλκον δὲ, τοὺς πέντε χαλκοῦς ὠνομασμένους εὕρομεν ἐν τοῖς Ἀριστοφῶντος Διδύμοις ἢ Πυραύλῳ.

ἔπειθ' ἠπάτια καὶ νῆστίν τινα
προσέθηκεν οἶμαι, πεντέχαλκον συλλαβών.

εἴη δ' ἂν καὶ σύμβολον βραχὺ νομισμάτιον, ἡμίτομόν τι νομίσματος.

71 *ὁ μὲν Ἕρμιππος ἐν Φορμοφόροις λέγει·

παρὰ τῶν καπήλων λήψομαι τὸ σύμβολον.

ἐν δὲ τοῖς Δημόταις·

οἴ μοι τί δράσω σύμβολον κεκαρμένος,
κεκάρθαι ἔοικε τὸ ἥμισυ.

ὥστε ἢ ἐκ θατέρου μόνου τετυπῶσθαι τοῦτο δεῖ τὸ νομισμάτιον νοεῖσθαι, ἢ διαιρεῖσθαι, ὡς ἔχειν τὸ μέρος ἑκάτερον, τόν τε πιπράσκοντα καὶ τὸν ὠνούμενον, ἐπὶ συμβόλῳ τούτῳ μέν τι προειληφέναι, τὸ δὲ ἐνοφείλεσθαι· διελέγχουσι δὲ αὐτὸ σμικρόν τι δύνασθαι.

72 *Ἀριστοφάνης μὲν ἐν Ἀναγύρῳ λέγων·

τοῦτ' αὐτὸ πράττω διωβόλῳ· καὶ σύμβολον
ὑπὸ τῷ 'πικλίντρῳ; μῶν τις αὔτ' ἀνείλετο;

Ἄρχιππος δὲ εἰπὼν ἐν Ἡρακλεῖ γαμοῦντι,

ἀνδρῶν ἄριστος καὶ μάλιστ' ἐμοὶ ξένος,
ἀτὰρ παρ' ἐμοί γ' ὢν εἶχεν οὐδὲ σύμβολον.

εἴη δ' ἂν καὶ κόλλυβον λεπτόν τι νομισμάτιον. Καλλίμαχος γοῦν ἔφη περὶ τῶν ἐν ᾅδου λέγων,

ἐκ τῶν ὅκου βοῦν κολλύβου πιπρήσκουσιν,

ὡς ἂν εἴποι τις τοῦ προστυχόντος· ἔλεγον δέ τι καὶ τρικόλλυβον οἱ ποιηταὶ σμικρὸν νόμισμα. * οἱ μέντοι 73 τὸν βοῦν τὸν ἐκ τοῦ τυπώματος οὕτω κληθὲν νόμισμα καὶ Ὅμηρον εἰδέναι νομίζοντες ἐν τῷ,

ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων,

ὡς πρὸς ἀριθμὸν δραχμῶν τὴν ἀξίαν τῶν ὅπλων ἀντιτιμώμενον, ὡς ὑπό τι εὔηθες τοῦτο ὑπολαμβάνουσιν Ὁμήρῳ μάρτυρι, τὴν ἀλλαγὴν οὐ νομίσματι γίγνεσθαι τὸ παλαιὸν ἡγουμένῳ, ἀλλὰ ἀντιδόσει τινῶν· ὡς ὅταν φῇ,

ἔνθεν ἄρ' οἰνίζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἴθωνι σιδήρῳ,
ἄλλοι μὲν ῥινοῖς, ἄλλοι δ' αὐτῇσι βόεσσι.

* Τὰς γὰρ βοῦς πρὸς τὰς ῥινοὺς ἀντιθείς, φανερός 74 ἐστι τὸ ζῶον, ἀλλ' οὐ τὸ νόμισμα δηλῶν. καὶ μὴν τὸ Πελοποννησίων νόμισμα χελώνην τινὲς ἠξίουν καλεῖν ἀπὸ τοῦ τυπώματος· ὅθεν καὶ παροιμία,

τὰν ἀρετὰν καὶ τὰν σοφίαν νικᾶντι χελῶναι.

ἐν δὲ τοῖς Εὐπόλιδος Εἵλωσιν εἴρηται, ὀβολὸν τὸν καλλιχέλωνον. ἀλλὰ μέντοι καὶ κόρη νόμισμα παρ' Ἀθηναίοις ἦν, ὡς Ὑπερίδης, τῷ παιδίῳ τῆς ἐν Βραυρῶνι ἱερείας τῶν ἀναθημάτων τι λαβόντι παραβληθῆναι λέγων ἐπὶ πείρᾳ συνέσεως κόρην. * εἴποις δ' ἂν 75 καὶ τετράδραχμον, κἀπειδὴ τὸ τετράδραχμον εἵλετο δόξαι διακρίνειν ἤδη τὸ κέρδος δύνασθαι· τάχα δ' ἂν εἴη κόρη, ὡς Εὐριπίδης ὠνόμασε παρθένον ἐν Σκίρωνι, λέγων περὶ τῶν ἐν Κορίνθῳ ἑταιρουσῶν·

καὶ τὰς μὲν ἄξῃ, πῶλον ἂν δίδως ἕνα,
τὰς δὲ ξυνωρίδ', αἱ δὲ κἀπὶ τεττάρων
φοιτῶσιν ἵππων ἀργυρῶν· φιλοῦσι δὲ
τὰς ἐξ Ἀθηνῶν παρθένους, ὅταν φέρῃ
πολλάς.

τὰς μὲν οὖν παρθένους λέγοι ἂν τὰς κόρας, αἷς ἐνε-

76 κεχάρακτο Ἀθηνᾶς πρόσωπον· *ὅθεν τὸ νόμισμα
τοῦτ' Εὔβουλος ἐν Ἀγχίσῃ καλεῖ Παλλάδας, πῶλον
δὲ τὸ νόμισμα τὸ Κορίνθιον ὅτι Πήγασον εἶχεν ἐν-
τετυπωμένον. ἀλλὰ μὴν τὴν μὲν Αἰγιναίαν δραχμήν,
μείζω τῆς Ἀττικῆς, δέκα γὰρ ὀβολοὺς Ἀττικοὺς ἴσχυ-
εν, ἣν οἱ Ἀθηναῖοι παχεῖαν δραχμὴν ἐκάλουν, μίσει
τῶν Αἰγινητῶν Αἰγιναίαν καλεῖν μὴ θέλοντες· τὸ δὲ χρυ-
σίον, ὅτι τοῦ ἀργυρίου δεκαπλάσιον ἦν, σαφῶς ἄν τις ἐκ
τῆς Μενάνδρου Παρακαταθήκης μάθοι· προειπὼν γάρ,

ὁλκὴν ταλάντου χρυσίου σοι παιδίον
ἕστηκα τηρῶν.

77 *ἐπάγει μετὰ ταῦτα περὶ ταυτοῦ λέγων· μακάριος
ἐκεῖνος, δεκατάλαντον καταφαγών. Τὸ μέντοι τῶν
ὀβολῶν ὄνομα οἱ μὲν ὅτι πάλαι βουπόροις ὀβελοῖς
ἐχρῶντο πρὸς τὰς ἀμοιβάς, ὧν τὸ ὑπὸ τῇ δρακὶ πλῆ-
θος ἐδόκει καλεῖσθαι δραχμή· τὰ δὲ ὀνόματα καὶ τοῦ
νομίσματος μεταπεσόντος ἐς τὴν νῦν χρείαν ἐνέμεινεν
ἐκ τῆς μνήμης τῆς παλαιᾶς. Ἀριστοτέλης δὲ αὐτὰ
ταῦτα λέγων ἐν Σικυωνίων πολιτείᾳ, σμικρόν τι και-
νοτομεῖ, ὀφέλλους αὐτοὺς τέως ὠνομάσθαι λέγων,
τοῦ μὲν ὀφέλλειν δηλοῦντος τὸ αὔξειν, αὐτῶν δὲ διὰ
78 τὸ εἰς μῆκος ηὐξῆσθαι ὧδε κληθέντων· *ὅθεν καὶ τὸ
ὀφείλειν ὠνομάσθαι φησὶν οὐκ οἶδ' ὅπως· ἐπὶ μέντοι
τῶν ὀβελῶν ὑπηλλάχθαι τὸ φ εἰς τὸ β κατὰ συγγέ-
νειαν. Βυζαντίων γε μὴν σιδήρῳ νομιζόντων ἦν οὕ-
τω καλούμενον σιδήρεον, νόμισμά τι λεπτόν· ὥστε
ἀντὶ τοῦ πριῶ μοι τριῶν χαλκῶν λέγειν, πριῶ μοι
τριῶν σιδηρῶν· ὅθεν καὶ ἐν τοῖς Στράττιδος Μυρ-
μιδόσιν εἴρηται, ἐν τοῖς βαλανείοις, προκέλευθος
79 ἡμέρα, ἅπασα ἅπαξ γῆ, στρατιαί, σιδαρέων· *σιδηρῷ
δὲ νομίσματι καὶ Λακεδαιμόνιοι χρῶνται ἐκ πολλοῦ
ὄγκου ὀλίγον δυναμένῳ· ὄξει δὲ αὐτοῦ τὴν ἀκμὴν
εἰς τὸ ἄτομον κατασβεννύουσι· τοὺς μέντοι Συρακου-
σίους κασσιτέρῳ ποτὲ ἀντ' ἀργυρίου νομίσαι Διονύ-
σιος κατηνάγκασε· καὶ τὸ νομισμάτιον τέσσαρας δρα-
χμὰς Ἀττικὰς ἴσχυεν ἀντὶ μιᾶς. ὁ δὲ νοῦμμος δοκεῖ

μὲν εἶναι Ῥωμαίων τοὔνομα τοῦ νομίσματος· ἔστι δὲ
Ἑλληνικὸν, καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ Δωριέων·
ὁ Ἐπίχαρμός τε γάρ ἐν ταῖς Χύτραις φησίν, ἀλλ'
ὅμως καλαὶ καὶ πῖοι ἄρνες, εὑρήσουσι δέ μοι καὶ
νούμμους, πωλατιᾶς γὰρ ἐντὶ τᾶς ματρός· *καὶ πά- 80
λιν, κᾶρυξ ἰὼν εὐθὺς πριῶ μοι δέκα νούμμων μό-
σχον καλήν· καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ταραντίνων πο-
λιτείᾳ φησὶ καλεῖσθαι νόμισμα παρ' αὐτοῖς νοῦμμον,
ἐφ' οὗ ἐντετυπῶσθαι Τάραντα τὸν Ποσειδῶνος, δελ-
φῖνι ἐποχούμενον· καὶ μὴν ἐν Ἀκραγαντίνων πολι-
τείᾳ φησὶν Ἀριστοτέλης ζημιοῦσθαί τινα τριάκοντα
λίτρας· δύνασθαι δὲ τὴν λίτραν ὀβολὸν Αἰγιναῖον.
ἀλλὰ μέντοι παρ' αὐτῷ τις ἂν ἐν τῇ Ἱμεραίων πολι-
τείᾳ καὶ ἄλλα εὕροι Σικελικῶν νομισμάτων ὀνόματα,
οἷον οὐγκίαν, ὅπερ δύναται χαλκοῦν ἕνα· *καὶ δι- 81
ξάντα, ὅπέρ ἐστι δύο χαλκοῖ, καὶ τριξάντα, ὅπερ
τρεῖς. καὶ ἡμίλιτρον, ὅπερ ἕξ, καὶ λίτραν, ἣν εἶναι
ὀβολόν· τὸ μέντοι δεκάλιτρον δύνασθαι μὲν δέκα
ὀβολοὺς, εἶναι δὲ στατῆρα Κορίνθιον· ὅτι δὲ καὶ τῶν
κωμῳδῶν τινες τῆς λίτρας μνημονεύουσιν, ἐν τοῖς
περὶ στατικῆς προείρηται. οὐ γὰρ οἱ Δωριεῖς μόνον,
ἀλλὰ καὶ τῶν Ἀττικῶν τινες, ὡς Δίφιλος ἐν Σικελι-
κῷ, οἷον ἀγοράζειν πάντα, μηδ' ἓν δ' ἔχειν εἰ μὴ
κικίννους, ἀξίους λίτραιν δυοῖν. σὺν δὲ ταῖς λίτραις
καὶ ἄλλα ὠνόμασε νομισμάτων ὀνόματα Ἐπίχαρμος
ἐν Ἁρπαγαῖς, *ὥσπερ αἱ πονηραὶ μάντιες, αἵθ' ὑπο- 82
νέμονται, γυναῖκας μωρὰς ἀμπετώγκιον ἀργυρίου,
ἄλλαι δὲ λίτραν, αἱ δ' ἂν ἡμίλιτρον δεχόμεναι, καὶ
πάντα γιγνώσκοντι· καὶ πάλιν, ἐγὼ γὰρ τὸ βαλάν-
τιον λίτρα καὶ δεκάλιτρος στατὴρ, ἑξάντιόν τε καὶ
πεντόγκιον· ἔχει μὲν δή τι καὶ φιλόκαλον ἡ τούτων
γνῶσις· ἴσως δὲ οὐδὲ ἡ χρῆσις ἄτοπος· εἰ μηδὲ τοὺς
σίγλους ὁ Ξενοφῶν ὄνομα βαρβαρικοῦ νομίσματος
εἰπεῖν ἐφυλάξατο· καὶ μὴν καὶ τὸν δανάκην εἶναί τι-
νές φασι νόμισμα Περσικόν. *ὄνομα δέ τι νομίσμα- 83
τος καὶ κραπατάλλους, εἴτε παίζων, εἴτε σπουδάζων

Φερεκράτης ὠνόμασεν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι· λέγει
δὲ τὸν μὲν κραπάταλλον εἶναι ἐν ᾅδου δραχμήν·
ἔχει δ' αὐτὸς ὀκτὼ ψωθίας· τὴν δὲ ψωθίαν εἶναι
τριώβολον καὶ δύνασθαι ὀκτὼ κικκάβους· τάχα δ'
ἄν τις φιλότιμον εἶναι νομίζοι καὶ τὸν ἐπὶ τῷ νο-
μίσματι λόγον ἐπιζητεῖν, εἴτε Φείδων πρῶτος ὁ Ἀρ-
γεῖος ἔγραψε νόμισμα, εἴτε Δημοδίκη ἡ Κυμαία συν-
οικήσασα Μίδᾳ τῷ Φρυγί, παῖς δ' ἦν Ἀγαμέμνονος
Κυμαίων βασιλέως, εἴτε Ἀθηναίοις Ἐριχθόνιος καὶ
Λύκος, εἴτε Λυδοί, καθά φησι Ξενοφάνης, εἴτε Νά-
84 ξιοι, κατὰ τὴν Ἀγλωσθένους δόξαν· *οὐ γὰρ ἀξιώσει
τις ἡμᾶς ἐν τῷ παρόντι πολυπραγμονεῖν, εἰ Μιτυλη-
ναῖοι μὲν Σαπφὼ τῷ νομίσματι ἐνεχάραττον, Χῖοι
δὲ Ὅμηρον, Ἰασεῖς δὲ παῖδα δελφῖνι ἐποχούμενον,
Δαρδανεῖς δὲ ἀλεκτρυόνων μάχην, Ἀσπένδιοι δὲ πα-
λαιστάς, καὶ Ῥηγῖνοι μὲν λαγών, Κεφαλλῆνες δὲ ἵπ-
πον, Θάσιοι δὲ Πέρσην, Ἀργεῖοι δὲ μῦν· οὔτε γὰρ
κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν βιβλίων ἡ πολυπραγμοσύνη,
καὶ ἄλλοις ἤδη τὰ τοιαῦτα ἔστιν συνειλεγμένα. Ἴσως
δὲ τῶν ὀνομάτων καταλόγῳ προσήκουσιν οἱ Κροί-
85 σειοι στατῆρες, καὶ Φιλίππειοι, καὶ Δαρεικοί· *καὶ
τὸ Βερενίκιον νόμισμα, καὶ Ἀλεξάνδρειον, καὶ Πτο-
λεμαϊκόν, καὶ Δημαρέτιον, ὧν τοὺς ἐπωνύμους γνω-
ριζόντων ἁπάντων, ἡ Δημαρέτη Γέλωνος οὖσα γυνή,
κατὰ τὸν πρὸς Λίβυας πόλεμον ἀποροῦντος αὐτοῦ,
τὸν κόσμον αἰτησαμένη παρὰ τῶν γυναικῶν, συγχω-
νεύσασα νόμισμα ἐκόψατο. Τοῦτό γε μὴν οὐκ ἄκαι-
ρον, ὅτι τὸ μὲν Ἀττικὸν τάλαντον ἑξακισχιλίας ἐδύ-
86 νατο δραχμὰς Ἀττικάς· *τὸ δὲ Βαβυλώνιον ἑπτακισ-
χιλίας· τὸ δὲ Αἰγιναῖον μυρίας· τὸ δὲ Σύρων πεν-
τακοσίας καὶ τετρακισχιλίας· τὸ δὲ Κιλίκων τρισχι-
λίας· τὸ δὲ Αἰγυπτίων πεντακοσίας καὶ χιλίας, ὡς
πρὸς τὸν τῆς Ἀττικῆς δραχμῆς λογισμόν, ὥσπερ οὖν
καὶ τὰς μνᾶς τὰς Ἀττικάς· τὸ μὲν Ἀττικὸν ἑξήκοντα
μνᾶς εἶχε· τὸ δὲ Βαβυλώνιον ἑβδομήκοντα· τὸ δὲ
Αἰγιναῖον ἑκατόν, κατὰ ἀνάλογον. Ἡ μνᾶ δὲ ὡς

παρ' Ἀθηναίοις ἑκατὸν εἶχε δραχμὰς Ἀττικάς, οὕτω
καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις τὰς ἐπιχωρίους δυναμένας πρὸς
λόγον τοῦ παρ' ἑκάστοις ταλάντου κατά τε προσθή-
κην καὶ ὑφαίρεσιν. *τὸ μέντοι Σικελικὸν τάλαντον 87
ἐλάχιστον ἴσχυε· τὸ μὲν ἀρχαῖον, ὡς Ἀριστοτέλης λέ-
γει, τέσσαρας καὶ εἴκοσι τοὺς νούμμους· τὸ δὲ ὕστε-
ρον δυοκαίδεκα· δύνασθαι δὲ τὸν νοῦμμον τρία
ἡμιωβόλια. Κωλύοι δ' ἂν οὐδὲν προσθεῖναι τῷ πε-
ρὶ νομισμάτων λόγῳ καὶ διότι χρήματα μὲν ἂν εἴ-
ποιεν οἱ Ἀττικοί· τὸ δὲ χρῆμα μὲν αὐτοῖς ἐπὶ τοῦ
πράγματος ἢ κτήματος· παρὰ δὲ τοῖς Ἴωσι καὶ ἐπὶ
τῶν χρημάτων· ὥσπερ καὶ κέρματα, ἀλλ' οὐ κέρμα
λέγειν Ἀττικόν. *παρὰ μέντοι τοῖς Δωριεῦσι καὶ τὸ 88
κέρμα ἐστὶν εἰρημένον: εὕροι δ' ἄν τις αὐτὸ καὶ
παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς· ὥσπερ καὶ ἐν τῷ Ἄμφιδος
Ἀμπελουργῷ, μικρόν τι κέρμα· καὶ παρ' Ἀντιφά-
νει ἐν τῷ Κύκλωπι, κέρμα γάρ τι τυγχάνω· ἐν
μέντοι τῷ Φιλίππου Φιλευριπίδῃ, οὗτος οἴεται περι-
σπάσειν κερμάτιον αὐτοῦ. Καὶ κατακεκερματίσθαι
μὲν, ἐπὶ λόγου Πλάτων· ἐπὶ δὲ ἀργυρίου Ἀριστοφά-
νης ἐν Δαιταλεῦσιν,

οὐδ' ἀργύριον ἐστὶν κεκερματισμένον.

*καὶ ἐν τοῖς Σφηξί, 89

δραχμὴν μετ' ἐμοῦ πρώην λαβὼν,
ἐλθὼν διεκερμάτιζέ μ' ἐν τοῖς ἰχθύσιν.

ἐν μέντοι τῷ Αἰολοσίκωνι τὸ μὴ ἔχειν κέρματα ἀκερ-
ματίαν ὠνόμασεν· ὡς δ' ἐπὶ τῶν κερμάτων οἱ ἀρ-
χαῖοι Ἀττικοὶ ἥκιστα τῷ ἑνικῷ ἐχρῶντο, οὕτως δ' ἐπὶ
τῷ ἀργυρίῳ τῷ πληθυντικῷ· τἀργύρια γὰρ ἐπὶ τοῦ
ἀργυρίου σπανίως ἄν τις εὕροι παρ' αὐτοῖς· ἐγὼ δ'
εὗρον ἐν ταῖς Νήσοις Ἀριστοφάνους, εἰ μὴ ὑποπτεύε-
ται τὸ δρᾶμα ὡς Ἀριστοφάνους οὐ γνήσιον· *ἀλλ' 90
οὔτι γε καὶ οἱ Κόλακες Εὐπόλιδος, ἐν οἷς εἶπε,

φοροῦσιν, ἁρπάζουσιν ἐκ τῆς οἰκίας
τὸ χρυσίον, τἀργύρια πορθεῖται.

ἐν δὲ τῷ Τριφάλητι Ἀριστοφάνης καὶ ἀργυρίδιον εἴρηκεν·

ἤτουν τι τὰς γυναῖκας ἀργυρίδιον.

Τὸν δὲ νῦν χαλκὸν οἱ Ἀττικοὶ χαλκίον εἰώθασι καλεῖν· ὡς ἀπὸ τοῦ ἀργύρου ἀργύριον, καὶ ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ χρυσίον· ὥσπερ Ἀριστοφάνης μὲν ἐν Βατράχοις ἔφη,

οὔτε γὰρ τούτοισιν οὖσιν οὐ κεκιβδηλευμένοις,
ἀλλὰ καλλίστοις ἁπάντων, ὡς δοκεῖ, νομισμάτων,
91 *καὶ μόνοις ὀρθῶς κοπεῖσι, καὶ κεκωδωνισμένοις
χρώμεθ' οὐδὲν, ἀλλὰ τούτοις τοῖς πονηροῖς χαλκίοις,
χθές τε καὶ πρώην κοπεῖσι τῷ κακίστῳ κόμματι.

σαφέστερον δ' Εὔβουλος ἐν Παμφίλῳ,

πρῶτον μὲν αὐτοῦ παραλαβὼν τῷ χαλκίῳ
τὸν ἰὸν ἐκ τῆς χειρὸς ἐξεσπόγγισεν.

οὕτως ἂν καὶ ὁ Κρατῖνος ἐν ταῖς Θρᾴτταις εἰρηκὼς εἴη τὸν χρυσὸν χρυσία, ὅτι τοὺς κόρακας τἀξ Αἰγύ-
92 πτου χρυσία κλέπτοντας ἔπαυσαν· *Οἱ μὲν οὖν χαλκοῖ νομισμάτιον ἦν λεπτόν· ὡς ὅταν εἴποι Δημοσθένης, οὐδὲ χαλκοῦν οὐδέπω καὶ τήμερον οὐδένα· ἡ δὲ τῶν πολλῶν καὶ ἰδιωτῶν χρῆσις τὸν χαλκὸν τὸ ἀργύριον λέγει, οἷον οὐκ ἔχει χαλκὸν, καὶ ὀφείλω χαλκόν· εἴρηται δὲ καὶ τοῦτο ἐν Ἐπιχάρμου Πέρσαις, χρυσὸν καὶ χαλκὸν ὀφείλων· ἴσως δὲ καὶ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ὅστις βιάζοιτο· καὶ γὰρ εἰ τὸ παρ' Ἀριστοφάνει ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις τὸ νόμισμα δηλοῖ, ὅταν φῇ,

μεστὴν ἀπῆρα τὴν γνάθον χαλκῶν ἔχων·
93 *ἀλλὰ τὸ μετὰ ταῦτά ἐστ' ἀμφίβολον,
ἀνέκραγ' ὁ κῆρυξ, μὴ δέχεσθαι μηδένα
χαλκὸν τὸ λοιπόν· ἀργύρῳ γὰρ χρώμεθα.

Θουκυδίδης μὲν δὴ καὶ στατῆρας τινὰς Φωκαΐτας κέκληκεν· ἦν δέ τι καὶ νομίσματος εἶδος οὕτως ὀνομαζόμενον· φησὶ γοῦν ἐν τοῖς Ἀποφθέγμασιν ὁ Καλλισθένης, ὑπ' Εὐβούλου τοῦ Ἀταρνίτου τὸν ποιητὴν

Περσίνου ἀμελούμενον εἰς Μιτυλήνην ἀπελθόντα θαυμάζοντι γράψαι, διότι τὰς Φωκαΐδας, ἃς ἔχων ἦλθεν, ἥδιον ἐν Μιτυλήνῃ μᾶλλον ἢ ἐν Ἀτάρνῃ καταλλάττει.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ. 94

Περὶ τῶν ἐν συμποσίοις παιδιῶν, περὶ κύβων, περὶ πεττῶν καὶ τοῦ κινήσω τὸν ἀφ' ἱερᾶς καὶ τῶν ἑξῆς.

Ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ τῶν ἐν συμποσίοις παιδιῶν, οἷον κοττάβων, καὶ γρίφων, καί που καὶ περὶ κύβων προειρήκαμεν, οὐκ ἂν φαῦλον εἴη διὰ βραχέων ὀνόματα παιδιῶν ἐπιδραμεῖν, παρεξηγούμεναι τὴν ἐν αὐτοῖς ἀσάφειαν. Ἐν μέντοι γε τοῖς κύβοις τὸ δυσκυβεῖν καὶ εὐκυβεῖν ὀνομάζεται· καί που καὶ τὸ δύσβολον καὶ τὸ εὔβολον εἶναι. *Ἰστέον ὅτι κύβος αὐτό 95
τε τὸ βαλλόμενον καλεῖται, καὶ ἡ ἐν αὐτῷ κοιλότης, τὸ σημεῖον, ὁ τύπος, ἡ γραμμή, τὸ δηλοῦν τὸν ἀριθμὸν τῶν βληθέντων· καὶ μάλιστά γε ἥ γε μονὰς ἡ ἐν αὐτοῖς ὄνομα εἶχε κύβος καλεῖσθαι, καθάπερ καὶ ὁ παροιμιώδης λόγος μηνύειν ἔοικε, ἢ τρὶς ἓξ ἢ τρεῖς κύβοι· τῷ τρυπήματι δὲ τούτῳ, ὃν κύβον ἐπωνομάσθαι φαμέν, ἀργυρίου τινὰ ἀριθμὸν ἐπιφημίσαντες καθ' ἑκάστην μονάδα διῃρημένην, δραχμήν, ἢ στατῆρα, ἢ μνᾶν, ἢ ὅπως οὖν ἔπαιζον τὴν πλειστοβολίνδα καλουμένην παιδιάν· *ὁ δὲ ὑπερβαλλόμενος 96
τῷ πλήθει τῶν μονάδων ἔμελλεν ἀναιρήσεσθαι τὸ ἐπιδιακείμενον ἀργύριον· ἐν δὲ τῇ Ἀμειψίου Σφενδόνῃ ὅ τε τρόπος δεδήλωται τῆς κυβείας καὶ προσείρηται ὅτι εἴη τὸ τρῆμα μνααῖον, ὡς μνᾶν αὐτῶν ἐπιδιατεθειμένων ἑκάστῳ κύβῳ· παρὰ δὲ τοῖς Δωριεῦσιν οἱ ταύτῃ τῇ παιδιᾷ χρώμενοι, τρηματῖκται τὴν προσηγορίαν εἶχον, καὶ τρηματίζειν τὸ πρᾶγμα· Σκιράφεια δὲ τὰ κυβευτήρια ὠνόμασται, διότι μάλιστα Ἀθήνησιν ἐκύβευον ἐπὶ Σκίρῳ ἐν τῷ τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς ἱερῷ. *Τὰ μὲν οὖν ἐργαλεῖα τὰ κυβευτικὰ ἐν τοῖς 97

περὶ τεχνῶν ἐστι προειρημένα· τὸ δὲ πεττεύειν, καὶ ἡ
πεττεία, καὶ τὸ πεσσὸν ὄνομα ἦν, καὶ πεσσονομεῖν,
καὶ ὁ πεττευτής· καὶ ταῦτα μὲν ἐπ' ἐκείνοις προεί-
ρηται· ἐπειδὴ δὲ ψῆφοι μέν εἰσιν οἱ πεσσοί, πέντε
δὲ ἑκάτερος εἶχε τῶν παιζόντων ἐπὶ πέντε γραμμῶν,
εἰκότως εἴρηται Σοφοκλεῖ,

καὶ πεσσὰ πεντέγραμμα καὶ κύβων βολαί.

98 *τῶν δὲ πέντε τῶν ἑκατέρωθεν γραμμῶν μέση τις
ἦν ἱερὰ καλουμένη γραμμή· καὶ ὁ τὸν ἐκεῖθεν κινῶν
πεττὸν παροιμίαν ἐποίει, κίνει τὸν ἀφ' ἱερᾶς. Ἡ δὲ
διὰ πολλῶν ψήφων παιδιὰ πλινθίον ἐστί, χώρας ἐν
γραμμαῖς ἔχον διακειμένας· καὶ τὸ μὲν πλινθίον κα-
λεῖται πόλις· τῶν δὲ ψήφων ἑκάστη, κύων· διῃρη-
μένων δὲ εἰς δύο τῶν ψήφων κατὰ τὰς χρόας, ἡ τέχ-
νη τῆς παιδιᾶς ἐστι περιλήψει τῶν δύο ψήφων ὁμο-
χρόων τὴν ἑτερόχρουν ἀναιρεῖν· ὅθεν καὶ Κρατίνῳ
99 πέπαικται, *Πανδιονίδα πόλεως βασιλέως, τῆς ἐρι-
βώλακος, οἶσθ' ἣν λέγομεν, καὶ κύνα καὶ πόλιν, ἣν
παίζουσιν. ἐγγὺς δέ ἐστι ταύτῃ τῇ παιδιᾷ καὶ ὁ δια-
γραμμισμός, καὶ τὸ διαγραμμίζειν, ἥντινα παιδιὰν
καὶ γραμμὰς ὠνόμαζον. Τὸ μὲν οὖν ἀστραγάλοις
παίζειν, ἀστραγαλίζειν, καὶ ἀστρίζειν ἔνιοι δὲ τῶν
ποιητῶν εἰρήκασιν, ὅτι καὶ τοὺς ἀστραγάλους καὶ
ἀστρίας εἰσὶν οἳ ὠνόμαζον. Ἀντιφάνης δὲ καὶ ἀστρί-
χους. τὸ δὲ σχῆμα τοῦ κατὰ τὸν ἀστράγαλον πτώμα-
100 τος, ἀριθμοῦ δόξαν εἶχεν· *καὶ τὸ μὲν μονάδα δη-
λοῦν καλεῖται κύων· τὸ δὲ ἀντικείμενον Χιάς· καὶ
Χῖος οὗτος ὁ βόλος· δυὰς δὲ καὶ πεντὰς ἐν ἀστραγά-
λοις, ὥσπερ ἐν κύβοις, οὐκ ἔνεστιν· οἱ δὲ πλείους
τὸν μὲν ἐξίτην Κῷον, τὸν δὲ κύνα, Χῖον καλεῖσθαι
λέγουσι. καὶ μὴν καὶ στησίχορος ἐκαλεῖτό τις παρὰ
τοῖς ἀστραγαλίζουσιν ἀριθμός, ὃς ἐδήλου τὰ ὀκτώ·
τὸν γὰρ ἐν Ἱμέρᾳ τοῦ ποιητοῦ τάφον ἐξ ὀκτὼ πάν-
των συντιθέντα, πεποιηκέναι τὴν, πάντ' ὀκτώ, φασὶ
101 παροιμίαν. *ἐπεὶ δὲ τοῖς τετταράκοντα τοῖς μετὰ
τοὺς τριάκοντα προστᾶσιν Ἀθήνῃσι συνῆρξεν Εὐρι-

κίδης, εἰ τετταράκοντα συνήθροιζεν ἀστραγάλων βολή, τὸν ἀριθμὸν τοῦτον Εὐριπίδην ὠνόμαζον. Καὶ μὴν καὶ ἀρτιάζειν, ἀστραγάλους ἐκ φορμίσκων καθαιρομένους ἐν τῷ ἀποδυτηρίῳ τοὺς παῖδας ὁ Πλάτων ἔφη· τὸ δὲ ἀρτιάζειν ἐν ἀστραγάλων πλήθει κεκρυμμένων ὑπὸ ταῖν χεροῖν, μαντείαν εἶχε τῶν ἀρτίων ἢ καὶ περιττῶν· ταὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ κυάμοις, ἢ καρύοις τε καὶ ἀμυγδάλαις, οἱ δὲ καὶ ἀργυρίῳ πράττειν ἠξίουν, εἰ πιστὸς Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Πλούτῳ λέγων,

στατῆρσι δ' οἱ θεράποντες ἀρτιάζομεν.

* Οἱ μὲν οὖν κύκλου περιγραφέντος ἀφιέντες ἀστράγα- 102
λον ἐστοχάζοντο τοῦ μεῖναι τὸν βληθέντα ἐν τῷ κύκλῳ· ταύτην εἰς ὤμιλλαν τὴν παιδιὰν ὠνόμαζον· καίτοι με οὐ λέληθεν, ὅτι καὶ ὄρτυγα ἐνιστάντες τῷ περιγραπτῷ κύκλῳ, ὁ μὲν ἔκοπτε τὸν ὄρτυγα τῷ δακτύλῳ, ὁ δὲ πρὸς τὴν πληγὴν ἐνδοὺς ἀνεχαίτισεν ἔξω τοῦ κύκλου, καὶ ἡττᾶτο ὁ τοῦ ὄρτυγος δεσπότης· ἐν γὰρ Ταξιάρχοις Εὔπολις τοῦ Φορμίωνος εἰπόντος,

οὐκοῦν περιγράψεις ὅσον ἐναριστᾶν κύκλον,

ἀποκρίνεται·

*τί δ' ἔστιν; εἰς ὤμιλλαν ἀριστήσομεν; 103
ἢ κόψομεν τὴν μᾶζαν ὥσπερ ὄρτυγα;

Ἡ δὲ τρόπα καλουμένη παιδιὰ γίγνεται μὲν ὡς τοπολὺ δι' ἀστραγάλων, οὓς ἀφιέντες στοχάζονται βόθρου τινὸς εἰς ὑποδοχὴν τῆς τοιαύτης ῥίψεως ἐξεπίτηδες πεποιημένου· πολλάκις δὲ καὶ ἀκύλοις καὶ βαλάνοις ἀντὶ τῶν ἀστραγάλων οἱ ῥίπτοντες ἐχρῶντο· ἡ δὲ τῆς σφαίρας παιδιὰ ὀνόματα εἶχεν, ἐπίσκυρος,
φαινίνδα, ἀπόῤῥαξις, οὐρανία· *καὶ ἡ μὲν ἐπίσκυ- 104
ρος, καὶ ἐφηβική, καὶ ἐπίκοινος ἐπίκλην ἔχει· παίζεται δὲ κατὰ πλῆθος διαστάντων ἴσων πρὸς ἴσους, ἤτοι μέσην γραμμὴν λατύπῃ ἑλκυσάντων, ἣν σκῦρον καλοῦσιν, ἐφ' ἣν κατατιθέντες τὴν σφαῖραν, ἑτέρας δύο κατόπιν γραμμὰς ἑκατέρας τῆς τάξεως καταγράψαντες, ὑπὲρ τοὺς ἑτέρους οἱ προανελόμενοι ῥίπτουσιν, οἷς ἔργον ἦν ἐπιδράξασθαί τε τῆς σφαίρας φερο-

μένης, καὶ ἀντιβαλεῖν, ἕως ἂν οἱ ἕτεροι τοὺς ἑτέρους
105 ἐπὶ τὴν κατόπιν γραμμὴν ἀπώσωνται. *Ἡ δὲ φαινίν-
δα εἴρηται ἢ ἀπὸ Φαινίδου τοῦ πρώτως εὑρόντος,
ἢ ἀπὸ τοῦ φενακίζειν, ὅτι ἑτέρῳ προδείξαντες, ἑτέρῳ
ῥίπτουσιν, ἐξαπατῶντες τὸν οἰόμενον· εἰκάζοιτο δ' ἂν
εἶναι ἡ διὰ τοῦ μικροῦ σφαιρίου, ὃ ἐκ τοῦ ἁρπάζειν
ὠνόμασται· τάχα δὲ καὶ τὴν ἐκ τῆς μαλακῆς σφαί-
ρας παιδιὰν οὕτω τις καλοίη. Ἡ δὲ ἀπόῤῥαξις, ἔδει
τὴν σφαῖραν εὐτόνως πρὸς τὸ ἔδαφος ῥήξαντα, ὑπο-
δεξάμενον τὸ πήδημα τῆς σφαίρας, τῇ χειρὶ πάλιν ἀν-
τιπέμψαι, καὶ τὸ πλῆθος τῶν πηδημάτων ἠριθμεῖτο.
106 *Ἡ δὲ οὐρανία, ὁ μὲν ἀνακλάσας αὐτὸν ἀπεῤῥίπτει
τὴν σφαῖραν εἰς τὸν οὐρανόν· τοῖς δ' ἦν ἀλλομένοις
φιλοτιμία, πρὶν εἰς γῆν αὐτὴν πεσεῖν, ἁρπάσαι, ὅπερ
ἔοικεν Ὅμηρος ἐν Φαίαξιν ὑποδηλοῦν· ὁπότε μέντοι
πρὸς τὸν τοῖχον τὴν σφαῖραν ἀντιπέμποιεν, τὸ πλῆθος
τῶν πηδημάτων διελογίζοντο· καὶ ὁ μὲν ἡττώμενος,
ὄνος ἐκαλεῖτο, καὶ πᾶν ἐποίει τὸ προσταχθέν· ὁ δὲ νι-
107 κῶν βασιλεύς τε ἦν καὶ ἐπέταττεν· *εἴποις ἂν οὖν
τοὺς σφαιρίζοντας, σφαίρῃ παίζειν, σφαῖραν ῥίπτειν,
βάλλειν, ἀφιέναι, πέμπειν, προπέμπειν, ἐκπέμπειν,
ἀντιπέμπειν, ἀνταφιέναι, ἀνταποφέρειν, σφαιριστι-
κὸν εἶναι, εὔρυθμον, εὐσχήμονα, εὔσκοπον, ἐπίσκο-
πον, εὔτονον· ἔξεστι δὲ καὶ σφαιρομαχίαν εἰπεῖν, τὴν
ἐπίσκυρον τῆς σφαίρας παιδιάν. Καὶ μέντοι καὶ τὸ
ὀρτυγοκοπεῖν παιδιά, καὶ τὸ πρᾶγμα ὀρτυγοκοπία,
καὶ οἱ παίζοντες ὀρτυγοκόποι, καὶ στυφοκόμποι ἐκα-
108 λοῦντο· *καὶ τὸ κόπτειν τοὺς ὄρτυγας, καὶ ἀνακλα-
δάλλειν, καὶ ἀνερεθίζειν, ἀνεγείρειν, παροξύνειν· καὶ
ταῦτα ἐκ τῶν ὀρτυγοκοπικῶν ὀνομάτων· καὶ τηλίᾳ
μὲν ὁμοίᾳ τῇ ἀρτοπώλιδι κύκλον ἐμπεριγράψαντες,
ἐνίστασαν τοὺς ὄρτυγας ἐπὶ ταῖς μάχαις ταῖς πρὸς
ἀλλήλους· ὁ δὲ ἀνατραπεὶς καὶ ἐκπεσὼν τοῦ κύκλου,
ἡττᾶτο αὐτός τε καὶ ὁ τοῦ ὄρτυγος δεσπότης· καὶ
ποτὲ μὲν ἐπ' αὐτοῖς διετίθεντο τοῖς ὄρτυξι, ποτὲ δὲ
109 καὶ ἐπ' ἀργυρίῳ· *ἔσθ' ὅτε δὲ ὁ μὲν ἵστη τὸν ὄρτυ-

γα, ὁ δὲ ἔκοπτε τῷ λιχανῷ, ἢ τὰ ἐκ τῆς κεφαλῆς πτερὰ ἀπέτιλλε, καὶ εἰ μὲν ἐγκαρτερήσειεν ὁ ὄρτυξ, ἡ νίκη μετὰ τοῦ θρέψαντος αὐτὸν ἐγίνετο· ἐνδόντος δὲ καὶ ὑποφυγόντος, ὁ κόπτων ἢ ὁ τίλλων ἐνίκα· τοὺς δὲ ἡττηθέντας ὄρτυγας ἐμβοήσαντες κατὰ τὸ οὖς, αὐτοὺς ἐξιῶντο, λήθην ἀνεργαζόμενοι τῆς τοῦ νενικηκότος φωνῆς· καὶ τὸ ἐμβοᾶν τρυλίζειν, ἐντρυλίζειν ὠνόμαζον. *Ἐρῶ δὲ καὶ ἄλλων παιδιῶν ὀνόματα 110
ταυτὸν ἐχουσῶν σχῆμα τῇ καταλήξει τῶν ὀνομάτων, βασιλίνδα, ὀστρακίνδα, διελκυστίνδα, μυΐνδα, χυτρίνδα, φρυγίνδα, κυνητίνδα, ἀκινητίνδα, σχοινοφιλίνδα, σκαπέρδα, ἐφεντίνδα, στρεπτίνδα, πλειστοβολίνδα, ἀποδιδρασκίνδα. Βασιλίνδα μὲν οὖν ἐστιν, ὅταν διακληρωθέντες, ὁ μὲν βασιλεὺς τάττῃ τὸ πρακτέον, ὁ δὲ ὑπηρέτης εἶναι λαχὼν πᾶν τὸ ταχθὲν ὑπεκπονῇ. *Ὀστρακίνδα δὲ, ὅταν γραμμὴν ἑλκύσαντες οἱ παῖδες 111
ἐν μέσῳ, καὶ διανεμηθέντες, ἑκατέρα μερὶς, ἡ μὲν τὸ ἔξω τοῦ ὀστράκου πρὸς αὐτὴν εἶναι νομίζουσα, ἡ δὲ τὸ ἔνδον· ἀφέντος τινὸς κατὰ τῆς γραμμῆς τὸ ὄστρακον, ὁπότερον ἂν μέρος ὑπερφανῇ, οἱ μὲν ἐκείνῳ προσήκοντες διώκουσιν, οἱ δὲ ἄλλοι φεύγοντες ὑποστραφῶσι· ὅπερ εἶδος παιδιᾶς αἰνίττεται καὶ Πλάτων ἐν τοῖς εἰς τὸν Φαῖδρον ἐρωτικοῖς. *ὁ μὲν τοίνυν ληφθεὶς 112
τῶν φευγόντων, ὄνος οὗτος κάθηται· ὁ δὲ ῥίπτων τὸ ὄστρακον, ἐπιλέγει νὺξ, ἡμέρα· τὸ γὰρ ἔνδοθεν αὐτοῦ μέρος καταλήλιπται πίττῃ, ὃ τῇ νυκτὶ ἐπιπεφήμισται· καλεῖται δὲ καὶ ὀστράκου περιστροφὴ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς παιδιᾶς. Ἡ δὲ διελκυστίνδα παίζεται μὲν ὡς ἐπιτοπολὺ ἐν ταῖς παλαίστραις· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἀλλαχόθι· δύο δὲ μοῖραι παίδων εἰσὶν ἕλκουσαι τοὺς ἑτέρους οἱ ἕτεροι, ἕς τ' ἂν καθ' ἕνα μεταστήσωνται παρ' αὐτοὺς οἱ κρατοῦντες. *Ἡ δὲ 113
μυΐνδα, ἤτοι καταμύων τις, φυλάττου, βοᾷ, καὶ ὃν ἂν τῶν ὑποφευγόντων λάβῃ, αὐτίκα ἀντικαταμύειν ἀναγκάζει, ἢ μύσαντος κρυφθέντας ἀνερευνᾷ μέχρι φωράσῃ, ἢ καὶ μύσας οὗ ἂν τις προσάψηται, ἢ ἐάν τις

προσδείξῃ μαντευόμενος λέγει, ἐς τί ἂν τύχῃ. Ἡ δὲ
χυτρίνδα, ὁ μὲν ἐν μέσῳ κάθηται καὶ καλεῖται χύ-
τρα, οἱ δὲ τίλλουσιν, ἢ περικνίζουσιν, ἢ καὶ παίου-
σιν αὐτὸν περιθέοντες· ὁ δὲ ὑπ' αὐτοῦ περιστρεφο-
114 μένου ληφθεὶς ἀντ' αὐτοῦ κάθηται· *ἔσθ' ὅτε ὁ μὲν
ἔχεται τῆς χύτρας κατὰ τὴν κεφαλὴν τῇ χειρὶ τῇ λαιᾷ,
περιθέων ἐν κύκλῳ, οἱ δὲ παίουσιν αὐτὸν ἐπερωτῶν-
τες, τίς τὴν χύτραν; κἀκεῖνος ἀποκρίνεται, ἐγὼ Μί-
δας· οὗ δ' ἂν τύχῃ τῷ ποδὶ, ἐκεῖνος ἀντ' αὐτοῦ πε-
ρὶ τὴν χύτραν περιέρχεται. Ἡ δὲ φρυγίνδα, ὄστρακα
τῶν λείων μεταξὺ τῶν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς δακτύ-
λων διαθέντες, ἐπικρούουσι τὰ ὄστρακα τῇ δεξιᾷ κατ'
ἀριθμόν. Ἡ δὲ κυνητίνδα ἀπὸ τοῦ κυνεῖν, ὅ ἐστι
καταφιλεῖν, ὠνόμασται, ἥπερ ὑποδηλοῦν ἔοικε Κρά-
115 της ἐν Παιδιαῖς· *σχεδὸν δὲ καὶ περὶ τῶν πλείστων
ὁ ποιητὴς εἴρηκεν οὗτος ἐν τῷδε τῷ δράματι· φησὶ
δ' οὖν παίζειν ἐν ἀνδρικοῖς χοροῖσι τὴν κυνητίνδαν,
ὥσπερ εἰκὸς, τοὺς καλοὺς φιλοῦσα δέ. Ἡ δ' ἀκινη-
τίνδα, ἅμιλλαν τοῦ ἀκινητεὶ μένειν εἶχεν. Ἡ δὲ σχοι-
νοφιλίνδα, κάθηται κύκλος, εἷς δὲ σχοινίον ἔχων λα-
θὼν παρ' αὐτῷ τίθησι· κἂν μὲν ἀγνοήσῃ ἐκεῖνος παρ'
ᾧ κεῖται, περιθέων περὶ τὸν κύκλον, τύπτεται· εἰ δὲ
116 μάθοι, περιελαύνει τὸν θέντα τύπτων. *Ἡ δὲ σκα-
πέρδα, δοκὸν ἐν μέσῳ τρυπήσαντες καταπηγνύουσι·
διὰ δὲ τοῦ τρυπήματος διῆρται σχοινίον, οὗ ἑκατέ-
ρωθεν εἷς ἐκδέδεται, οὐ πρὸς τὴν δοκὸν βλέπων, ἀλλ'
ἀπεστραμμένος· ὁ δὲ τὸν ἕτερον πρὸς βίαν ἑλκύσας,
ὥστ' ἀνωτάτω τῇ δοκῷ προσαγαγεῖν, νικᾶν οὗτος
δοκεῖ· καὶ τοῦτο σκαπέρδαν ἕλκειν λέγουσιν· ἔσθ'
ὅτε μέν τινες καὶ νῶτα προστιθέντες ἀλλήλοις ἀνθέλ-
117 κουσιν ἑνὶ δεσμῷ δεθέντες. *Ἡ δὲ ἐφεντίνδα, ὡς
ἔστιν εἰκάζειν, ὄστρακον ἐφέντα ἐς κύκλον, ἐχρῆν
συμμετρήσασθαι, ὡς ἐντὸς τοῦ κύκλου στῇ. Ἡ δὲ
στρεπτίνδα, ὄστρακον ὀστράκῳ, ἢ νόμισμα νομίσματι,
τῷ βληθέντι τὸ κείμενον ἔστρεφον. Ἡ δὲ πλειστοβο-
λίνδα, οὐ μόνον ἡ διὰ τῶν κύβων, ἀλλὰ καὶ ἡ διὰ

τῶν ἀστραγάλων ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀριθμὸν βαλεῖν. Ἡ δ' ἀποδιδρασκίνδα, ὁ μὲν ἐν μέσῳ καταμύων κάθηται, ἢ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ τις ἐπιλαμβάνει· οἱ δ' ἀποδιδράσκουσι· διαναστάντος δὲ ἐπὶ τὴν ἐξερεύνησιν, ἔργον ἐστὶν ἑκάστῳ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον φθάσαι. *Καὶ μὴν καὶ ἄλλαι παιδιαὶ αἵδε παρεοι- 118
κυῖαι τῷ σχήματι τῆς λέξεως, χαλκισμὸς, ἱμαντελιγμὸς, ἐφεδρισμὸς, ἐποστρακισμὸς, ἀσκωλιασμός. Ὁ μὲν χαλκισμὸς, ὀρθὸν νόμισμα ἔδει συντόνως περιστρέψαντας ἐπιστρεφόμενον ἐπιστῆσαι τῷ δακτύλῳ· ᾧ τρόπῳ μάλιστα τῆς παιδιᾶς ὑπερήδεσθαί φασι Φρύνην τὴν ἑταίραν. Ὁ δὲ ἱμαντελιγμὸς, διπλοῦ ἱμάντος λαβυρινθώδης τίς ἐστι περιστροφή, καθ' ἧς ἔδει καθέντα παττάλιον τῆς διπλόης τυχεῖν· εἰ γὰρ μὴ λυθέντος ἐμπεριείληπτο τῷ ἱμάντι τὸ παττάλιον, ἥττητο ὁ καθείς. *Ὁ δὲ ἐφεδρισμὸς, λίθον καταστησάμενοι 119
πόῤῥωθεν, αὐτοῦ στοχάζονται σφαίραις, ἢ λίθοις· ὁ δ' οὐκ ἀνατρέψας τὸν ἀνατρέψαντα φέρει, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπειλημμένος ὑπ' αὐτοῦ, ἕως ἂν ἀπλανῶς ἔλθῃ ἐπὶ τὸν λίθον, ὃς καλεῖται δίορος. Ὁ δὲ ἐποστρακισμὸς, ὄστρακον τῶν θαλαττίων κατὰ τοῦ ὕδατος ἐπιπολῆς ἀφιᾶσιν, ἀριθμοῦντες αὐτοῦ τὰ πρὸ τοῦ καταδῦναι πηδήματα ἐν τῇ ὑπὲρ τὸ ὕδωρ ἐπιδρομῇ· ἐκ γὰρ τοῦ πλήθους τῶν ἁλμάτων ἡ νίκη τῷ βάλλοντι. Ὁ δὲ κυνδαλισμὸς διὰ πατταλίων ἐστὶ 120
παιδιά· κύνδαλα γὰρ τοὺς παττάλους ὠνόμαζον· ἦν δὲ ἔργον οὐ μόνον αὐτῷ τινι καταπῆξαι τὸν πάτταλον κατὰ τῆς διύγρου, ἀλλὰ καὶ τὸν καταπαγέντα ἐκκροῦσαι πλήξαντα κατὰ τὴν κεφαλὴν ἑτέρῳ παττάλῳ· ὅθεν καὶ παροιμία,

ἥλῳ τὸν ἧλον, παττάλῳ τὸν πάτταλον.

Ἔνιοι δὲ τῶν Δωριέων ποιητῶν τὸν ὧδε παίζοντα κυνδαλοπάκτην ἐκάλεσαν. *Ὁ δὲ ἀσκωλιασμὸς, τοῦ 121
ἑτέρου ποδὸς αἰωρουμένου, κατὰ μόνου τοῦ ἑτέρου πηδᾶν ἐποίει, ὅπερ ἀσκωλιάζειν ὠνόμαζον· ἤτοι εἰς μῆκος ἡμιλλῶντο, ἢ ὁ μὲν ἐδίωκεν οὕτως, οἱ δὲ ὑπέ-

φευγον ἐπ' ἀμφοῖν θέοντες, ἕως τινὸς τῷ φερομένῳ
ποδὶ ὁ διώκων δυνηθῇ τυχεῖν· ἢ καὶ πάντες ἐπήδων,
ἀριθμοῦντες τὰ πηδήματα· προσέκειτο γὰρ τῷ πλή-
θει τὸ νικᾶν· ἀσκωλιάζειν δὲ ἐκαλεῖτο καὶ τὸ ἐπιπη-
δᾶν ἀσκῷ κενῷ καὶ ὑποπλέῳ πνεύματος, ἀληλιμμέ-
122 νῳ, ἵν' ὥσπερ ὀλισθάνοιεν περὶ τὴν ἀλοιφήν. *Εἰσὶ
δὲ καὶ ἄλλαι παιδιαί, ἐν κοτύλῃ, χαλκῆ μυῖα, ἔξεχ' ὦ
φίλ' ἥλιε, τρυγοδίφησις, μηλολάνθη, χελλὶ χελώνη,
σκανθαρίζειν, ῥαθαπυγίζειν, πεντάλιθα, φίττα Μα-
λιάδες, φίττα Ῥοίαι, καὶ φίττα Μελίαι, πλαταγώνιον,
τηλέφιλον, κρίνα, καὶ σπέρμα μήλων, λάταγες, κολλα-
βίζειν. Ἡ μὲν ἐν κοτύλῃ, ὁ μὲν περιάγει τὼ χεῖρε
εἰς τοὐπίσω, καὶ συνάπτει· ὁ δὲ κατὰ τὸ γόνυ ἐφι-
στάμενος αὐταῖς φέρεται, ἐπιλαβὼν ταῖν χεροῖν τὼ
ὀφθαλμὼ τοῦ φέροντος· ταύτην καὶ ἱππάδα, καὶ κυ-
123 βησίνδαν καλοῦσι τὴν παιδιάν. *Ἡ δὲ χαλκῆ μυῖα,
ταινίᾳ τὼ ὀφθαλμὼ περισφίγξαντες ἑνὸς παιδὸς, ὁ
μὲν περιστρέφεται κηρύττων, χαλκῆν μυῖαν θηράσω·
οἱ δ' ἀποκρινάμενοι, θηράσεις, ἀλλ' οὐ λήψει, σκύ-
τεσι βυβλίνοις παίουσιν αὐτὸν, ἕως τινὸς αὐτῶν λή-
ψεται. Ἡ δὲ ἔξεχ' ὦ φίλ' ἥλιε παιδιὰ, κρότον ἔχει
τῶν παίδων σὺν τῷ ἐπιβοήματι τούτῳ, ὁπόταν νέφος
ἐπιδράμῃ τὸν θεόν· ὅθεν καὶ Στράττις ἐν Φοινίσσαις,

124 *εἶθ' ἥλιος μὲν πείθεται τοῖς παιδίοις,
ὅταν λέγωσιν, ἔξεχ' ὦ φίλ' ἥλιε.

Ἡ δὲ τρυγοδίφησις τοῦ γελοίου χάριν ἐξεύρηται· δεῖ
γάρ τι ἐς τρυγὸς λεκάνην καταδεδυκὸς, περιαγαγόν-
τα ὀπίσω τὼ χεῖρε τῷ στόματι ἀνελέσθαι. Ἡ δὲ μη-
λολάνθη ζῶον πτηνόν ἐστιν, ἣν καὶ μηλολόνθην κα-
λοῦσιν, ἤτοι ἐκ τῆς ἀνθήσεως τῶν μήλων, ἢ σὺν τῇ
ἀνθήσει γιγνόμενον· οὗ ζώου λίνον ἐκδήσαντες ἀφιᾶ-
σιν, τὸ δὲ ἑλικοειδῶς ἐν τῇ πτήσει τὸ λίνον διελίσ-
125 σεται· *ὅπερ Ἀριστοφάνης ἔοικε λέγειν,

λινόδετον, ὥσπερ μηλολόνθην, τοῦ ποδός.

Ἡ δὲ χελλὶ χελώνη, παρθένων ἐστὶν ἡ παιδιὰ, παρό-

μοιόν τι ἔχουσα τῇ χύτρᾳ· ἡ μὲν γὰρ κάθηται, καὶ καλεῖται χελώνη· αἱ δὲ περιτρέχουσιν ἀνερωτῶσαι,

χελιχελώνη τί ποιεῖς ἐν τῷ μέσῳ;

ἡ δὲ ἀποκρίνεται,

ἔρια μαρύομαι καὶ κρόκην Μιλησίαν.

εἶτ' ἐκεῖναι πάλιν,

ὁ δ' ἔγκονός σου τί ποιῶν ἀπώλετο,

ἡ δέ φησι,

λευκᾶν ἀφ' ἵππων εἰς θάλασσαν ἅλατο.

*Τὸ δὲ σκανθαρίζειν ἐστὶ, τῷ μέσῳ τῆς χειρὸς δακ- 126 τύλῳ ὑπὸ τοῦ μείζονος ἀφεθέντι τὴν ῥῖνα παίειν. Τὸ δὲ ῥαθαπυγίζειν, σιμῷ τῷ ποδὶ τὰν γλουτὰν παίειν. Τὰ δὲ πεντάλιθα, ἤτοι λιθίδια, ἢ ψῆφοι, ἢ ἀστράγαλοι πέντε ἀνεῤῥιπτοῦντο, ὥστε ἐπιστρέψαντα τὴν χεῖρα δέξασθαι τὰ ἀναῤῥιφθέντα κατὰ τὸ ὀπισθέναρ, ἢ εἰ μὴ πάντα ἐπίσταται, ἢ τῶν ἐπιστάντων ἐπικειμένων ἀναιρεῖσθαι τὰ λοιπὰ τοῖς δακτύλοις· τὸ δὲ ῥῆμα τὸ πενταλιθίζειν ἔστιν ἐν τοῖς Ἑρμίππου Θεοῖς· τὸ δὲ ὄνομα, πεντάλιθα ἐν ταῖς Ἀριστοφάνους Λημνίαις· πεντελίθοισί θ' ὁμοῦ λεκάνης παραθραύσμασι· γυναικῶν δὲ μᾶλλον ἐστὶν ἡ παιδιά· *ὥσπερ καὶ ἡ 127 φίττα Μαλιάδες, καὶ φίττα Ῥοίαι, φίττα Μελίαι, παρθένων ἦν παιδιά. τὰς γὰρ νύμφας εὐφημοῦσαι, θέουσι παροξύνουσαι ἀλλήλας εἰς τάχος. Τὸ δὲ πλαταγώνιον οἱ ἐρῶντες ἢ ἐρῶσαι ἔπαιζον· καλεῖται μὲν γὰρ οὕτω καὶ τὸ κρόταλον, καὶ τὸ σεῖστρον, ᾧ καταβαυκαλῶσιν αἱ τίτθαι, ψυχαγωγοῦσαι τὰ δυσυπνοῦντα τῶν παιδίων. Ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ τηλεφίλου καλουμένου φύλλα ἐπὶ τοὺς πρώτους δύο τῆς λαιᾶς δακτύλους εἰς κύκλον συμβληθέντας ἐπιθέντες, τῷ κοίλῳ τῆς ἑτέρας χειρὸς ἐπικρούσαντες, εἰ κτύπον ποιήσειεν εὔκροτον ὑπορραγὲν τῇ πληγῇ τὸ φύλλον, μεμνῆσθαι τοὺς ἐρωμένους αὐτῶν ὑπελάμβανον. *Καὶ μὴν καὶ 128 τὸ κρίνον διπλοῦν, ὃν καὶ διάκενον ἔνδοθεν ἐμφυσήσαντες, ὡς ὑποπλῆσαι πνεύματος, πρὸς τὰ μέτωπα ῥηγνύντες, ἐσημαίνοντο τὰ παραπλήσια τῷ κτύπῳ.

ἐπὶ τούτου τὸ σπέρμα τῶν μήλων, ὅταν ἐγκέηται τοῖς μήλοις ἔνδοθεν, ἄκροις τοῖς πρώτοις τῆς δεξιᾶς δύο δακτύλοις συμπιέζοντες ἔτι διάβροχον καὶ ὀλισθηρὸν ὄν, εἰ πρὸς ὕψος πηδήσειεν, ἐσημαίνοντο τούτῳ τὴν εὔνοιαν τὴν παρὰ τῶν παιδικῶν· ὅπερ καὶ τῷ κτύπῳ τῶν λατάγων, εἰ τὸ λείψανον τοῦ ποτοῦ κοτταβισάντων κτυπήσειε.

129 *Τὸ δὲ κολλαβίζειν ἐστίν, ὅταν ὁ μὲν πλατείαις ταῖς χερσὶ τὰς ὄψεις ἐπιλάβῃ τὰς ἑαυτοῦ, ὁ δὲ παίσας ἐπερωτᾷ, ποτέρᾳ τετύπτηκε. Τοσαῦτα μὲν περὶ παιδιῶν· τὰ δὲ ἐπὶ τούτοις προσθήσομεν κατὰ συνωνυμίαν, ἢ ὁμοιότητα, ἢ ἀνομοιότητα, καὶ ἀπάτην, καὶ τὸ μέλλειν καὶ νουθετεῖσθαι, ἑξῆς εἰς συμπλήρωσιν τοῦ βιβλίου.

130 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η.

Συνώνυμα τῷ ὅμοιος, ἀνόμοιος, τῇ ἀπάτῃ, τῷ μέλλειν, τῷ νουθετεῖσθαι καὶ τὰ ἑξῆς.

Εἴποις ἂν ἐπὶ τοῦ ὅμοιος, ἐοικώς, προσόμοιος· ὁ γὰρ παρόμοιος, παρ' ὀλίγον ὅμοιός ἐστι· προσεοικώς, παρεοικώς, παραπλήσιος, ἐμφερής, προσφερής, προσφερών. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Πολυΐδῳ καὶ προσεμφερὴς εἶπε, Πλάτων δὲ προσοικώς· ἀλλὰ μὴν καὶ εἰκόνα ἄν τις εἴποι, καὶ σφραγῖδα, καὶ τύπον, καὶ μίμημα, καὶ ἐκτύπωμα, καὶ τύπωμα, καὶ ἐκμαγεῖον,

131 καὶ ἐκμεμαγμένον· *οὕτω γὰρ καὶ Κρατῖνος ἐν ταῖς Ὥραις,

ἐκεῖνος αὐτὸς οὗτος ἐκμεμαγμένος.

Ἀριστοφάνης δὲ ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις καὶ ἔκμαγμα, λέων, λέων σοι γέγονεν, αὐτὸ ἔκμαγμα σόν· καὶ τὰ ῥήματα, ὁμοιοῦσθαι, προσομοιοῦσθαι, παρομοιοῦσθαι, ἐοικέναι, παρεοικέναι, προσεοικέναι· καὶ οἰκέναι δὲ, καὶ προσοικέναι τις ἂν εἴποι· καὶ προσφέρειν, καὶ προσεμφέρειν, καὶ μεμιμῆσθαι, ἐκτετυπῶσθαι, ἀπεσφραγίσθαι, ἐκμεμάχθαι· καὶ τὰ ἐπιρρήματα, ὁμοίως, προσομοίως· τὸ γὰρ παρομοίως, εὐτελές· οἰκότως δὲ, καὶ ἐοικότως, παρεοικότως, παραπλησίως,

ἀμφοτέρως, προσφορῶς· *τὰ μὲν ἀπὸ τῶν ἄλλων δυς- 132
φθεγκτότερα· τὰ δὲ πράγματα, ὁμοίωσις, εἰκασία, τύ-
πωσις. Τὸ δ' ἐναντίον, ἀνόμοιον, καὶ ἀπεοικὸς, καὶ
ὅσα ἄν τις εἴποι λόγῳ ἄρνησιν τοῖς ῥήμασιν προστι-
θείς· ῥῆμα δὲ μόνον τὸ ἀπεοικέναι, ἀφ' οὗ οὐκ ἔστι
τὸ πρᾶγμα, ὥσπερ οὐδὲ ἀπὸ τοῦ ἀνόμοιος ῥῆμα,
πρᾶγμα δὲ ἡ ἀνομοιότης· καὶ ἐπιῤῥήματα δὲ ἀπ' ἀμ-
φοῖν, ἀνομοίως, καὶ ἀπεοικότως. Ἀπάτη, ἐξαπάτη,
στροφὴ, ὑποστροφὴ, διάδυσις, παραλογισμὸς, παρα-
γωγὴ, πλάσμα, φενακισμός. *καὶ καθ' ἑτέραν χρείαν, 133
σόφισμα, τέχνη, τέχνασμα, γοητεία, ἐπιβουλὴ, δόλος,
κλοπὴ, παρατροπὴ, παραφορὰ, σκευωρία· καὶ τὰ ῥή-
ματα, ἀπατᾶν, ἐξαπατᾶν, στρέφεσθαι, ὑποστρέφεσθαι,
διαδύεσθαι, παράγειν, πλάττειν, παραλογίζεσθαι, φε-
νακίζεσθαι, σοφίζεσθαι, τεχνάζειν, γοητεύειν, δολοῦν,
κλέπτειν, παρατρέπειν, σκευωρεῖσθαι· ἀλλὰ καὶ παρα-
κρούεσθαι, ἀφ' οὗ ῥήματος οὐκ ἔστι τὸ πρᾶγμα· *ἡ 134
γὰρ παράκρουσις, βίαιον· ἴσως δὲ καὶ παραποδίζε-
σθαι, Πλάτωνος εἰπόντος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Νό-
μων, μή πη παραποδισθῶμεν, οἷον παρατραπῶμεν, ἢ
ἐξαπατηθῶμεν· οὐ μὴν οὐδὲ ἀπὸ τούτου εὔφωνον τὸ
πρᾶγμα. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἐστὶ, καὶ τί ποτ'
ἂν οὖν λέγωμεν τὸ πεπλανηκὸς ἡμᾶς εἶναι, ἵν' ᾖ οἷον
ἐξαπατηκός· ὥστε ἐπὶ τούτου λέγοιτ' ἂν καὶ ἡ πλά-
νη· καὶ γὰρ μικρὸν προελθὼν ὁ Πλάτων ἔφη, τόδε
δὲ μᾶλλον εἰκὸς πλανᾶν ἡμᾶς. *τῆς δ' αὐτῆς ἂν εἴη 135
δυνάμεως καὶ τὸ φηλοῦν· ὀνόματα δὲ ἀπὸ τῶν εἰρη-
μένων, ἀπατεὼν, καὶ φέναξ, καὶ γόης, καὶ ἐπίβουλος·
τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἢ δύσφθεγκτά ἐστιν, ἢ ἄλλο
δηλοῖ· ἢ μετοχαῖς οὖν χρηστέον, ἢ κτητικῷ σχήματι
τῆς λέξεως· οἷον ἀπατητικὸν καὶ παραλογιστικόν·
οὐδὲ γὰρ ταῦτα ἀπὸ πάντων δυνατὸν εὑρεῖν· ἐπιῤ-
ῥήματα δὲ μόνον, ἀφ' ὧν καὶ ταυτὶ τὰ ὀνόματα,
ἀπατηλῶς, παραλογιστικῶς, καὶ φενακιστικῶς, καὶ γοη-
τευτικῶς· *οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πλαστῶς, Πλάτωνος εἰ- 136
πόντος, οἱ μὴ πλαστῶς, ἀλλ' ὄντως φιλοσοφοῦντες.

Μέλλειν, διαμέλλειν, ὀκνεῖν, κατοκνεῖν, στρέφεσθαι, διάγειν, ἀναβάλλεσθαι, ὑπερβάλλεσθαι, βραδύνειν, διατρίβειν, ἀποδιατρίβειν, ὑπερτίθεσθαι, ἀνατίθεσθαι· στραγγεύεσθαι δὲ, ἐν ταῖς Ἀριστοφάνους Νεφέλαις· φαῦλον γὰρ τὸ λογγάζειν ἐν τοῖς Κήρυξι τοῖς Αἰσχύλου· τοῦ δὲ ἀναβάλλεσθαι καὶ ἡ ἐνέργειά ἐστι παρὰ Δημοσθένει, οἷς ἀναβάλλουσιν ὑμᾶς· οἴονται δέ τινες
137 ταυτὸν τῷ διατρίβειν νοεῖν· *καὶ τὸ τευτάζειν παρά τε Πλάτωνι καὶ ἄλλοις εἰρημένον· ἀλλ' οὐ προσίεμαι τοὔνομα. τὰ δὲ πράγματα, μέλλησις, μελλησμὸς, βραδυτὴς, ὄκνος, στροφὴ, ὑποστροφὴ, ἀναβολὴ, ὑπερβολὴ, διαγωγὴ, διατριβὴ, τριβὴ, ἀνάθεσις· ἡ γὰρ ὑπέρθεσις ὕποπτος εἰς εὐτέλειαν· ἡ δὲ στραγγία, παμπόνηρος· νωθεία δὲ, καὶ νωθρότης, καὶ ἀμβλύτης, ὧν οὐκ ἔστι τὰ ῥήματα, ὅτι μὴ παρ' Ὑπερίδῃ τὸ νωθρεύεσθαι ἐν τῷ ὑπὲρ Λυκόφρονος, ὅπερ ἔγωγε οὐ
138 πάνυ ἐπαινῶ· *ὀνόματα δὲ, μελλητὴς, μελλητικὸς, καὶ ἴσως ὀκνηρὸς, καὶ βραδὺς, καὶ νωθὴς, καὶ νωθρός· ἔστι γὰρ καὶ τοῦτο παρὰ Πλάτωνι ἐν τῷ Φαίδρῳ, νωθροί πως ἐκβαίνουσι πρὸς τὰς μαθήσεις· ἐν δὲ τῇ Ἀμειψίου Σαπφοῖ καὶ νωθρότερον εὑρήκαμεν. ἀπὸ μέντοι τῶν ἄλλων ἀντὶ ὀνομάτων μετοχαῖς χρηστέον· τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα πάντα φαῦλα. Νουθετῆσαι, ἐπιπλῆξαι, σωφρονίσαι, ἐπιτιμῆσαι, Δημοσθένους εἰπόν-
139 τος, *τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν φαίη τις ἂν ῥᾴδιον καὶ παντὸς εἶναι· ἔστι καὶ Πλάτωνος, μὴ πάθωμεν ὃ ἄλλως ἐπιτιμῶμεν. ἴσως δ' ἂν ἐοίκοι τούτοις τὸ ἐπανορθώσασθαι, καὶ κατακοσμῆσαι, καὶ καθαρμόσαι· καὶ ἐπιστρέψαι, καὶ θεραπεῦσαι, καὶ ἰάσασθαι, καὶ ἐξιάσασθαι, καὶ καθῆραι, καὶ ἀναλαβεῖν, καὶ ἀνενεγκεῖν, καὶ ἀνασώσασθαι, καὶ ἀναβιώσασθαι. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Πλούτῳ καὶ τῷ ἐπικρούσασθαι ἐπὶ τοῦ νουθετῆσαι κέχρηται· τὰ δὲ πράγματα, νουθεσία, καὶ ὡς Πλάτων, νουθετεία· φαῦλος γὰρ ὁ Μενάνδρου
140 νουθετισμός· *ἐπίπληξις δὲ, καὶ σωφρονισμὸς, καὶ ἐπιτίμησις, καὶ ἐπανόρθωσις, καὶ κατακόσμησις, καὶ

ἁρμονία, καὶ ἐπιστροφή, καὶ θεραπεία, καὶ ἴασις, καὶ
καθαρμός· τὰ δὲ ἀπὸ τῶν ἄλλων οὐκ ἔστιν ἐπὶ τῆς
αὐτῆς ἐννοίας μένοντα· ὀνόματα δὲ ἀπ' αὐτῶν, ὁ
σωφρονιστής, καὶ ἐπανορθωτής· ἀπὸ γὰρ τῶν λοιπῶν
τὰ μὲν σκληρά, τὰ δὲ μᾶλλον πρὸς ἕτερα, πλὴν τοῦ
ἐπιτιμητοῦ, ᾧ κέχρηται Σοφοκλῆς, εἰπὼν ἐν τῇ Προ-
κρίδι, κολασταὶ κἀπιτιμηταὶ κακῶν. *Κρατεῖν, πε- 141
ριγίγνεσθαι, νικᾶν, ὑπεραίρειν, ὑπερθεῖν, καταγωνίζε-
σθαι, κατακρατεῖν, ἐπικρατεῖν, καθαιρεῖν· τὸ γὰρ κα-
ταπολεμεῖν καὶ καταδουλοῦσθαι ἑτέρας ἐστὶ χρείας,
ὥσπερ καὶ τὸ χειρώσασθαι, καὶ παραστήσασθαι, καὶ
ὑπαγαγέσθαι, καὶ κατὰ εἴδη καταναυμαχεῖν, καὶ κα-
ταπεζομαχεῖν, καθιππομαχεῖν, καθιπποκρατεῖν· ἀφ'
ὧν τὰ πράγματα κράτος καὶ νίκη μόνα· καὶ αἵρε-
σις, καὶ καθαίρεσις. *βιαιοτέρα γὰρ ἡ ἐπικράτησις, 142
παρὰ Θουκυδίδῃ· ᾗ παρομοίαν ἄν τις εἶναι φαίη τὴν
κατακράτησιν, καὶ τὸν καταγωνισμόν, ἐκείνου ἀγωνι-
σμὸν εἰπόντος, καὶ τὴν καταπολέμησιν, τὴν διαπολέ-
μησιν εὗρον· ὑπαγωγὴ γὰρ καὶ προσαγωγή, ἀνεκτά·
τῆς δὲ δουλώσεως εἰρημένης, ἡ καταδούλωσις, βίαιος·
μοχθηρὰ δὲ ἀπ' ἐνίων τὰ ἐπιῤῥήματα· ἀπὸ γὰρ τῶν
πλείστων οὐδέ ἐστιν. Ταυτὸν οὖν ἐν χρήσει δύναιτο,
ὄχλος, πλῆθος, σύνοδος, σύλλογος, δῆμος, ἄθροισμα,
ἀγερμός, συναγερμός, σύστασις· *τάχα δὲ καὶ συνα- 143
γωγή, καὶ συλλογή, καὶ θίασος, καὶ χορός· ὡς εἰ λέ-
γοι τις ἀνδρῶν ὄχλος, καὶ γυναικῶν πλῆθος, καὶ παί-
δων σύνοδος, καὶ ξένων σύλλογος, καὶ μετοίκων δῆ-
μος, καὶ δούλων ἄθροισμα· βιαιότερος γὰρ ὁ ἀθροι-
σμός· καὶ ἐμπόρων ἀγερμός, καὶ καπήλων σύστασις,
καὶ ναυτῶν συναγωγή, καὶ κυβερνητῶν συνδρομή,
καὶ παιδευόντων θίασος, καὶ παιδευομένων χορός·
ἐπὶ δὲ τῶν αὐτῶν, συνῆλθον πανδημεί, παγγενεί,
πασσυδί· ὑπομίαρον γὰρ τὸ πασσυρεί· *κατ' ἀγέλας, 144
καθ' ἡλικίας, κατὰ τέλη, κατὰ ἔθνη, κατὰ γένη, κατὰ
τύχας, κατὰ τέχνας, κατὰ ἴλας· ἵνα τὸ Ὁμήρου ἰλα-
δόν, ὡς ποιητικὸν παραιτώμεθα· καὶ ἑτέρως δ' ἂν

τις εἴποι, πάντα γένη, καὶ ὅσα γένη, καὶ ὅσαι ἡλι-
κίαι, καὶ ὅσα ἔθνη, καὶ ὅτι παῖς, καὶ γυνή. καὶ μὴν
καὶ καθ' ἕτερον σχῆμα εἰπεῖν, οὐδεὶς τῶν ὄντων
ἀπῆν, οὐδεὶς ἦν ὃς ἀπῆν, οὐδεὶς ἀπεῖναι ὑπέμεινεν·
οὐδεὶς ἦν, ὃς οὐ παρῆν· οὐδεὶς οὕτω γέρων, ἢ παῖς,
145 ὅστις αὐτὸν οἴκοι κατεῖχεν· *ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐξεχέον-
το, συνῄεσαν, συνελέγοντο, συνηγείροντο, συνηθροί-
ζοντο, συνέθεον, συνέῤῥεον, συνεωθοῦντο, συνεφέ-
ροντο, συνέσπευδον, εἰς ταυτὸν ἦσαν, εἰς ἓν ἔσπευ-
δον, ἐν ταυτῷ ᾔεσαν, πάντα ἐπεπλήρωτο, πάντα ἐξε-
πέπληστο, ἐστενοχώρητο, ἐθλίβετο. καιρὸν δὲ ἔχει καὶ
τὰ ποιητικά, ὑπὲρ τὴν ψάμμον, ὑπὲρ τὰ κύματα, ὅσα
φύλλα καὶ ἄνθη, καὶ τὰ τοιαῦτα. *Αὐχεῖν*, ἀλαζονεύε-
σθαι, κομπάζειν, σεμνύνεσθαι, σεμνολογεῖσθαι, μεγα-
ληγορεῖν, μεγαλοῤῥημονεῖν, μεγαλύνεσθαι, αἴρεσθαι,
μετεωρίζεσθαι, πεφυσῆσθαι, ὑψηλοφρονεῖν, ὑπερφρο-
146 νεῖν, ὑπερορᾶν, τερατεύεσθαι· *ἐν δὲ Εὐπόλιδος Δή-
μοις ἐστὶ καὶ τὸ καυχήσασθαι· ὧν τὰ πράγματα, αὔ-
χημα, ἀλαζονεία, κόμπος, σεμνολογία, μεγαλοῤῥημο-
σύνη, μεγαληγορία, ὑπερφρόνησις, ὑπεροψία, τερατεία·
ἡ δὲ ὑπερηφάνεια τὸ μὲν πρᾶγμά ἐστι, τὸ δὲ ῥῆμα
τὸ ὑπερηφανεῖν οὐκ ἐπαινῶ· τὰ δὲ ὀνόματα, ἀπὸ μὲν
τοῦ αὐχεῖν κατὰ μετοχὴν ῥητέον ὁ αὐχῶν· ὁ γὰρ
αὐχήτης, βίαιον· ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων, ἀλαζών, κομπα-
στής, κομπαστικός, κομπώδης, ὑπέρκομπος, σεμνολό-
γος, μεγαληγόρος, μεγαλοῤῥήμων, μεγαλυνόμενος.
147 *καὶ αἰρόμενος, καὶ μετεωριζόμενος, πεφυσημένος, καὶ
αἱ αὐταὶ ἀντὶ ὀνομάτων μετοχαί· ὑψηλόφρων δέ, καὶ
ὑπέρφρων, καὶ ὑπερόπτης, καὶ ὑπεροπτικός· ὁ γὰρ
ὑπερορατικὸς, βιαιότερον· βέλτιον δὲ ὁ ὑπερορῶν,
καὶ ὑπερήφανος, καὶ μετέωρος· καὶ ἀπὸ τῆς τερατεί-
ας, ὁ τερατευόμενος, καὶ τερατολόγος, ἐκ τοῦ *Πλά-
τωνος*· τὰ δὲ ἐπιῤῥήματα ἀπ' ἐνίων, ἀλαζονικῶς,
κομπαστικῶς, μεγαληγόρως, μεγαλοῤῥημόνως, ἠρμέ-
νως, μετεώρως, πεφυσημένως· ὑπερφρόνως, καὶ ὑψη-
λοφρόνως, τραχύτερα· ὑπερόπτως δέ, καὶ ὑπεροπτι-

κῶς, καὶ ὑπερφρόνως· *καλὸν δὲ καὶ τὸ παρὰ Θου- 148
κυδίδῃ κομπῶδες. Κωμῳδεῖν, διακωμῳδεῖν, διασύ-
ρειν, σκώπτειν, διασκώπτειν, χλευάζειν, φαυλίζειν,
τωθάζειν, γέλωτα τίθεσθαι· σκληρότερον γὰρ τὸ γε-
λωτοποιεῖν· καὶ εὐτελέστερον τὸ γελοιάζειν, καὶ φορ-
τικώτερον τὸ γλοιάζειν, καὶ ποιητικώτερον τὸ σιλλαί-
νειν, καὶ σιλλοῦν, καὶ διασιλλοῦν· τὰ δὲ πράγματα,
κωμῳδία, σκῶμμα, σκωπτικὴ, χλευασμὸς, χλευασία,
τωθασμὸς, τωθαστικὴ, γελωτοποιία· *καὶ τὰ ὀνόματα, 149
κωμῳδὸς, κωμῳδικὸς, σκωπτικὸς, χλευαστὴς, χλευαστι-
κός· ὁ γὰρ χλεῦαξ, κωμῳδικώτερος· τωθαστὴς δὲ, καὶ
τωθαστικὸς, καὶ γελωτοποιός· ἐπὶ τούτου δ' εἴρηται
καὶ ὁ φλύαξ· ἀλλὰ οὐδὲ τοῦτο ἐπαινεῖται πρὸς ἐμοῦ
τοὔνομα· καίτοι τὸ φλυαρεῖν ἕτερόν ἐστι· πάντα δὲ
ἀπὸ τῶν μετοχῶν ἀμείνω· τὰ δ' ἐπιῤῥήματα, κωμῳ-
δικῶς, σκωπτικῶς, τωθαστικῶς· τὸ γὰρ γελοίως, ἐφ'
ἑτέρου, καὶ τὸ γελωτοποιικῶς, βιαιότερον. *Ἐπὶ τοῦ 150
αὐτοῦ φαίη τις ἂν, πρᾶγμα, χρῆμα, ἔργον, σπούδασ-
μα, ἐπιτήδευμα, ἐπιχείρημα, ἐγχείρημα, μάθημα, τέχ-
νημα, μεταχείρησις· καὶ ὁ πράττων, ἐργαζόμενος,
σπουδάζων, ἐπιτηδεύων, ἐπιχειρῶν, ἐγχειρῶν, μανθά-
νων, μεταχειριζόμενος· τεχνάζων γὰρ, ἢ τεχνώμενος,
ἕτερόν τι δηλοῖ· ἄμεινον δὲ τὸ τέχνην μετιὼν, καὶ τὰ
παραπλήσια. Εἰδέναι, γιγνώσκειν, ἐπίστασθαι, καθο-
ρᾶν, κατανοεῖν, μανθάνειν, καταμανθάνειν, ἐφικνεῖ-
σθαι· *ἕτερα γάρ ἐστι τὸ εἰκάζειν, τεκμαίρεσθαι, ἀμ- 151
φιγνοεῖν, ὑποτεκμαίρεσθαι, στοχάζεσθαι, ὑποπτεύειν,
ὑπονοεῖν, τοπάζειν, εἰκοβολεῖν· τὰ δὲ πλεῖστα ἀντὶ
ὀνομάτων μετοχὰς ἔχει, ἢ κατὰ τὴν κτητικὴν ἰδέαν
παρηγμένας προσηγορίας, εἰδώς· ὁ γὰρ εἰδήμων, ὑπο-
μόχθηρος· γιγνώσκων δὲ, καὶ γνωστικός· καὶ γὰρ ὁ
παρὰ Ξενοφῶντι γνωστὴρ, ἕτερόν τι δηλοῖ· ἐπιστή-
μων δὲ, καὶ ἐπιστάμενος, καὶ ἐπιστημονικὸς, καὶ ὁρῶν,
καὶ καθορῶν, καὶ καθορατικὸς, καὶ κατανοῶν, καὶ
κατανοητικὸς, καὶ μανθάνων, καὶ μαθητικός· *κατα- 152
μανθάνων δὲ, καὶ καταμαθητικὸς. δυσχερέστερα τῷ

μήκει· ἐφικνούμενος μέντοι, ὥσπερ καὶ ἀπὸ τῶν τεκμηρίων, εἰκάζων, εἰκαστικὸς, τεκμαιρόμενος· ὁ γὰρ τεκμαρτικὸς, δυσχερές· στοχαζόμενος δὲ, καὶ στοχαστικός ὥσπερ ὁ Πλάτων καὶ ψυχήν πού φησι στοχαστικήν. ὑπονοῶν δὲ, καὶ ὑπονοητικὸς, καὶ ἀμφιγνοῶν, καὶ ὑποπτεύων, καὶ τοπάζων. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ ταυτὸν δηλοῦντες οἵδε οἱ σχηματισμοὶ, ταχὺ, ταχέως, διαταχέων, ὅτι τάχιστα, ὡς τάχιστα, ὡς εἶχε τάχους, ἐν τάχει, ἀπείρῳ τάχει· καὶ οἵδε ὁμοίως, ὡς τοπολὺ, ὡς ἐπιπολὺ, ὡς τὸ ἐπίπαν, ὡς ἐπιτοπλεῖστον, ἐκ τοῦ ἐπιπλεῖστον, ἐπὶ τὸ πλῆθος, ἐπιτοπολὺ, ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος, ὡς ἐπὶ
153 τὰ πολλά· *τοῦτο μὲν γὰρ Ἄλεξις ἐν Ποιητρίᾳ εἴρηκεν, ὡς ἐπιταπολλὰ τοῦτο ποιῶ· τὸ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος, ὁ αὐτὸς ἐν Διδύμοις. Τὰ δ' ἄλλα οἱ κεκριμένοι, ἐπὶ τοῦ ἀναιρεῖν, κτεῖναι, ἀποκτεῖναι, φονεῦσαι, ἀποσφάξαι, καθελεῖν, διαχρήσασθαι· ἐπὶ δὲ τούτου Ξενοφῶν μὲν ἔφη, κατειργάσατο τὸν λέοντα. Ἀριστοφάνης δὲ, τοὺς ἄνδρας ἀπεχρήσαντο· Θουκυδίδης δὲ ἀνεχρήσατο. καὶ τὸ πεπᾶρχθαι δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τάττουσιν. Ἡρόδοτος δὲ ἔφη, ἐπεί δέ σφιν πάντες κατέστραντο,
154 ἐπὶ τοῦ ἀνῄρηντο· *ὅθεν οὕτως ἀκούουσι. καὶ τὸ παρ' Ἀριστοφάνει ἐν Ἱππεῦσιν,

ἐγώ σε νὴ τὸν Ἡρακλέα παραστορῶ.

Ἐφ' οὗ εἴποις ἂν ἀμφιβάλλειν, ἀμφισβητεῖν, ἐνδοιάζειν, ἀμφιγνοεῖν, διστάζειν. ἐπὶ τούτου δὲ ἴσως καὶ τὸ εἰκοβολεῖν, Ἀριστοφάνους εἰπόντος, εἰκοβολοῦντες καὶ πλάττοντες. Ἐφ' οὗ ῥητέον, ἀρκεῖ, ἐξαρκεῖ, ἀπαρκεῖ, ἀπόχρη, ἀποχρᾷ, ἀποχρῶν, ἀποχρώντως ἔχει, ἱκανῶς, αὐτάρκως, ἀρκούντως, ἀπαρκούντως, ὑπεραποχρώντως, δαψιλῶς· ἐπὶ τούτου τὸ ἐκποιεῖ εἴρηκεν
155 ἐν τῷ ὑπὲρ Ἀχιλλείδου φόνου Λυσίας. *Ταυτὸν δ' ἂν εἴη, ἐκπλήττειν, θορυβεῖν, ἀπειλεῖν, ἐπαπειλεῖν, ἀπαγγέλλειν, ἀπαγγέλλεσθαι, δεδίττεσθαι, ταράττειν, ἐκταράττειν, ἀνατείνεσθαι, ἀνασείειν, ἐπαρτᾶν, ἐκφοβεῖν. Καὶ τὰ ἐοικότα, ὑποτίθεσθαι, ὑπερθέσθαι, ὑπεξελέσθαι, ὑπεκκομίσαι, ἐκκομίσαι, ὑπεκκλέψαι, ἀπο-

σκευάσασθαι, ἐκσκευάσασθαι, Δημοσθένης γὰρ εἴρη-
κεν, ἡ δὲ γεωργία ἐξεσκευάσθη μετὰ τὴν δίκην. Ὥσ-
περ οὖν καὶ τάδε, καίειν, φλέγειν, ἐκφλέγειν, κατα-
φλέγειν, ὑποπρῆσαι, καταπρῆσαι, ἐμπρῆσαι, ὑφεῖναι
πῦρ, πῦρ ὑφάψαι, ἐντρῖψαι φλόγα, ἀνεῖναι φλόγα,
ἐκριπίσαι, ἀναρριπίσαι, ἐγεῖραι, διεγεῖραι. * τὸ δὲ πρᾶγ- 156
μα Ὅμηρος μὲν ἔφη,

φλέγμα κακὸν φορέουσα.

καὶ καῦμα δ' ἂν ὁμοίως εἴποι τις βιαζόμενος· βέλ-
τιον δὲ ἐμπρησμὸς, καὶ πυρκαϊά· ἐν μέντοι τῷ Ὑπε-
ρίδου ὑπὲρ Λυκόφρονος εὗρον γεγραμμένον, ἢ νεω-
ρίων προδοσίαν, ἢ ἀρχείων ἐμπυρισμὸν, ἢ κατάληψιν
ἄκρας· καὶ οὕτω γέγραπται ἐν πλείοσι βιβλίοις. ὁ δὲ
ἐμπρήσας τάχ' ἂν πυρκαεὺς ὀνομάζοιτο, κατὰ Αἰσχύ-
λον καὶ Σοφοκλέα, οὕτως ἐπιγράψαντας τὰ δράματα,
τὸν μὲν τὸν Προμηθέα, τὸν δὲ τὸν Ναύπλιον. Ἔστι
δὲ εἰπεῖν, ἐπράχθη, ἐξεπράχθη, κατεπράχθη, εἰργάσθη,
κατειργάσθη, ἐτελέσθη, ἐξετελέσθη, συνετελέσθη, ἐτε-
λεσιουργήθη, συντελεσιουργήθη, ἐκβέβηκεν, ἀποβέ-
βηκε, διῳκήθη· τὸ γὰρ ἐδράσθη καὶ ἐτολμήθη ἑτέ-
ρας ἐστὶ χρείας. * τὸ δὲ πρᾶγμα, πρᾶξις, τέλεσμα, τέ- 157
λος, συντέλεια, τελεσιουργία, συντελεσιουργία, τὸ ἐκ-
βὰν, τὸ ἐκβεβηκὸς, τὸ ἀποβεβηκὸς, διῳκημένον· καὶ
ὁ ἀνὴρ, πράττων, καταπράττων· ἔστι δὲ εἰπεῖν καὶ
δρῶν, ἐργαζόμενος, ἀπεργαζόμενος, τελῶν, συντελῶν,
τελεσιουργῶν, τελεστικὸς, τελεσιουργὸς, τελεσιουργικὸς,
διοικητὴς, διοικητικός. Καὶ μὴν καὶ τάδε ἂν εἴποις,
ἐδίωξεν, ἤλασεν, ἐξήλασεν, ἐφυγάδευσε, μετεστήσατο, ἐξε-
πέμψατο, ὑπερώρισε. Δημοσθένης δὲ εἶπε καὶ ἐξώρισε
καὶ Ὑπερίδης ἀφώρισεν· ἐξέβαλεν, ἀπέρριψεν, ἐξέρ-
ριψε. Θουκυδίδης δὲ καὶ τὸ ἐξεδίωξεν εἴρηκε. * τὸ 158
δὲ πρᾶγμα, δίωξις, ἔλασις, φυγὴ, ὑπερορισμὸς, ἐκ-
βολὴ, μετάστασις, πλάνη· καὶ ὁ ἀνὴρ φυγὰς, ἐξόρι-
στος, ἀλήτης, πλανήτης, πλάνης. ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν
μετοχαί· τραγικὸς δὲ ὁ παρὰ Σοφοκλεῖ διωκνός· ἐλη-
λαμένος δὲ, καὶ ἐξεληλαμένος, καὶ ἀπεληλαμένος, καὶ

πεφυγαδευμένος, καὶ ὑπερωρισμένος, καὶ ἐκβεβλημένος, καὶ ἀπερριμμένος, καὶ ἐξερριμμένος, καὶ μεθεστηκὼς, καὶ πεπλανημένος. Προσόμοια καὶ ταῦτα, εἰσῆλθεν, ἐπῆλθεν, ἐπεισῆλθεν, εἰσέδραμεν, ἐπεισέδραμεν, εἰσεκώμασεν, εἰσεφθάρη, εἰσήρρηκεν, ἐπεισήρρηκεν, εἰσεπεπήδηκεν, ἐπεισπεπήδηκεν, εἰσεκυκλήθη, ἐπεισ-
159 εκυκλήθη· *κατέλαβε τὴν πόλιν, κατέσχεν, ἐπεισέκασεν εἰς τὴν πόλιν, ἐπαφείθη τῇ πόλει· ὥσπερ πνεῦμα, ἢ πῦρ, ἢ σκηπτὸς, ἢ νέφος, ἢ χάλαζα, ἢ χιὼν, ἢ νόσημα· καὶ καθ' ἕτερον σχηματισμὸν ταυτὸν, τῇ πόλει προσέβαλε, προσέρριψεν, ἐπαφῆκε, προσήνεγκε, προσέρρηξε, προσήρραξεν. Ἀράμενος, ἐνεγκὼν, ἀνενεγκὼν, ἀναθέμενος, ἀνακουφίσας, ἐπαιρόμενος, βαστάζων, φορῶν, ἀχθοφορῶν, φέρων, ἀναφέρων· καὶ τὸ φερόμενον, ἄχθος, καὶ φορτίον, καὶ φόρημα· ὁ δὲ μισθὸς, φορεῖον, καὶ φέρετρον, καὶ κόμιστρον, καὶ φορά· ὥσπερ καὶ τὸ πρᾶγμα, ἀχθοφορία, καὶ φορά· τὰ γὰρ ἀπὸ τῶν ἄλλων εὐτελέστερα ἢ σκληρότερα.
160 *Ταῦτα τῇ διανοίᾳ διάφορα σημαίνοντα, προσέοικε τῷ τῆς λέξεως σχήματι, εὐαρμοστία, εὐρυθμία, εὐήθεια, εὐτραπελία, εὐπρεγία, εὐπρέπεια, εὐταξία, εὐτυχία, εὐπορία, εὐχρηματία, εὐποτμία, εὐθένεια, εὐετηρία, εὐαισθησία, εὐβουλία, εὐλογία, εὐμαθία, εὐφωνία, εὐστοχία, εὐσομία, εὐνομία, εὐδικία, εὐπαιδία, εὐγαμία, εὐτεκνία, εὐγένεια, εὐλάβεια, εὐγλωττία, εὐφημία, εὐσέβεια, εὐμένεια, εὐμοσία, εὐτέλεια, εὐορμία,
161 εὐκολία, εὐχέρεια, εὐωδία, *καὶ ἡ παρὰ Ξενοφῶντι εὐποδία, καὶ ἡ παρ' Εὐριπίδῃ εὐπαιδευσία, καὶ ἡ παρὰ Κριτίᾳ εὐξυνεσία, καὶ ἡ παρ' Ἀριστοφάνει εὐοδία. Ὥσπερ αὖ καὶ τάδε, εὐφημοσύνη, εὐσχημοσύνη, εὐγνωμοσύνη, εὐφροσύνη, καὶ ἡ παρὰ τῷ ποιητῇ εὐθημοσύνη· καὶ δὴ καὶ τάδε, εὐαίσθητα, εὔπρακτα, εὐκατάπρακτα, εὐεξαπάτητα, εὐανάκλητα, εὐκόμιστα, εὔπακτα, εὐσύνθετα, εὐσύντακτα, εὐπόριστα, εὐδιοίκητα, εὐκατέργαστα, εὐδίδακτα, εὐκαταγώνιστα, εὐκαθαί-
162 ρετα. *Καὶ ταῦτα δὲ, εὐαγγέλιον, εὔοινον, εὔζωνον,

εὔρωστον, εὔδιαιτον, εὔσημον, εὔπυρον, εὔσιτον, εὔοινον, εὔδουλον, εὔβουλον, εὐλόγιστον, εὐσύνετον, εὐκάρδιον, εὐπρόσωπον, εὐτράπελον, εὐόφθαλμον, εὔκομον, εὐπάρειον, εὔμηρον· καί που καὶ εὐπαλὲς, εὐσταλὲς, εὐεπὲς, εὐμελὲς, εὐκινές. Ὥσπερ εὐαισθήτως, εὐπρεπῶς, εὐκετῶς, καὶ τὸ παρ' Ἀριστοφάνει εὐκόπως· ἔστι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων τῶν πλείστων ἐπιῤῥήματα, καὶ οἱ εἰς ἀλλήλους ἀπ' ἐνίων σχηματισμοί.

1*ΙΟΥΛΙΟΥ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ Ι.

Ἰούλιος Πολυδεύκης

Κομμόδῳ Καίσαρι χαίρειν.

Ἐνέτυχόν ποτε βιβλίῳ τῷ τῶν Ξενοφῶντος Ἱππικῶν ἐξηγεῖσθαι λέγοντι. εὑρὼν δὲ ὀνόματος κρίσει τοῦτο Ἐρατοσθένην ἐν τῷ σκευογραφικῷ λέγειν, ἐπῆλθέ μοι ζητεῖν τὸ τοῦ Ἐρατοσθένους βιβλίον, διὰ τὸ προσαγωγὸν τῆς χρήσεως· ὡς δὲ εὗρον μόλις, οὐδὲν εἶχεν ὧν ἤλπισα. τὸ τοίνυν ὑπ' ἐμαυτοῦ μὲν ἐλπισθὲν, ὑπ' ἐκείνου δὲ οὐ πληρωθὲν, ἔγνων αὐτὸς ἐκτελέσαι· καὶ οἶμαί σοι πειρωμένῳ φανεῖσθαι τοῦτο
2 τὸ βιβλίον ὑπὲρ πάντα τῇ χρείᾳ· *καὶ γὰρ εἰ μηδὲ τῶν ἄλλων μηδὲν ἔξω τοῦ χρησίμου, τοῦτο γοῦν διὰ τῶν συνηθεστάτων ἥκει καὶ ὧν ἑκάστοτε χρῄζομεν· καὶ διὰ τοῦτο καὶ πλείους ἐπηγαγόμην ἐνταῦθα τοὺς μάρτυρας, ὅτι τὰ πλείω τῶν ὀνομάτων ἀπολογίας ἢ θράσους ἐδεῖτο· εἰ δέ τινα τῶν εἰρημένων κἂν τούτῳ γέγραπται, μὴ πάνυ θαυμάσῃς· ἀθροίζοντα γὰρ τὰς τῶν σκευῶν προσηγορίας οὐκ ἐκ τῶν παλαιῶν συλλέγειν μόνον, ἀλλὰ κἀκ τῶν ἰδίων ἔδει. Εὐτύχει κύριε.

*ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ. 8

ταῦτα ὑπὸ τῶν νεωτέρων καὶ μαλακὰ ἔστιν ὅπου εὐμε-
12ταχείριστα. *ὡς εἶπε Μένανδρος ἐν τῇ Περινθίᾳ, ὅ
ἐστι μαλακὸν συλλαβὼν ἐκ τῆς πόλεως, τὸ σύνολον
ἐκπηδᾷ θᾶττον. καὶ Δίφιλος ἐν Ἀπολιπούσῃ· εἶτα
μαλακὸν ὃ δύστην᾽ ἔχεις σκευάριον, ἐκπωμάτιον ἀρ-
γυρίδιον, ἐκ δόμου λαβὼν τόδε, δώσεις ἐμοὶ παρακα-
ταθήκην. τὴν δὲ τοιαύτην κατασκευήν, ἐνδομενίαν οἱ
πολλοὶ καλοῦσιν· ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπαινῶ τοὔνομα· μη-
νύω δέ, ὅστις εἰπὼν αὐτῷ ἀπολογεῖσθαι βούλοιτο,
ὡς ἔστιν ἔν τινι βιβλίῳ, ὅτι ἐν Ὀλυμπιάδος ἀπογρα-
φῇ, τῇ κατ᾽ ὄνομα περὶ τῶν φαμένων ἀφῃρῆσθαι
τὰς δόσεις, οὕτως ἐγγέγραπται· κάλλιον δὲ τὴν ἐνδο-
μενίαν, παγκτησίαν, ἢ παμπησίαν ὀνομάσαι, ὡς ἐν
Ἐκκλησιαζούσαις Ἀριστοφάνης· τραγικώτερον γὰρ ἡ
13παγκληρία. *τὰ δὲ σκεύη, καὶ σκευάρια φίλον τοῖς
κωμῳδοῖς καλεῖν. ὀνομάζεται δέ τινα σκεύη ἔμπυρα,
καὶ ἄπυρα, ὥσπερ καὶ σκεύη τριηρικά, καὶ σκεύη
ναυτικά· ἐφ᾽ ὧν ὁ Ξενοφῶν μὲν σκεύη ξύλινα καὶ
κρεμαστά· ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ ἀπάτριβήν τῶν σκευ-
ῶν. Ὀνόματα δὲ ἀπ᾽ αὐτῶν πεποίηται τὸ κατασκευά-
σασθαι τὴν οἰκίαν τοῖς σκεύεσιν, ἢ τὸν ἀγρόν, ἢ ὅτι
14δήποτε. *Καὶ μέντοι ἡ σκευή, εἴτε ἡ ὁπλιτική, εἴτε
ἡ τῶν ὑποκριτῶν, εἴτε ἡ τῶν ὑποζυγίων· ἀφ᾽ ἧς εἴ-
ρηται τό, ἐπεσκευασμένα ἦν τὰ ὑποζύγια, οἷον ἐστρω-
ματισμένα· καὶ αἱ σκευαγωγοὶ δὲ ἅμαξαι, καὶ τὰ
σκευοφόρα· καὶ ἐν Βατράχοις Ἀριστοφάνους, σκευο-
φόρος· καὶ τὸ ῥῆμα σκευαγωγεῖν, καὶ σκευοφορεῖν·
καὶ τὸ ἀνασκευάζεσθαι τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν, καὶ τὸ ἐν-
σκευάσασθαι τινὰ σκευήν, καὶ τὸ ἐνσκευάσαι τι πρᾶγ-
μα· καὶ οἱ παρὰ Θουκυδίδῃ ὅμοροί τε τοῖς Σκύθαις
15καὶ ὁμόσκευοι· καὶ αὐτόσκευος, ὁ αὐτουργός· *καὶ
ἄσκευος, ὁ ψιλός· καὶ ἀπαράσκευος, ὁ εὐτελής. τάχα
δὲ ἀπὸ τούτων καὶ ἡ σκευοποιία, καὶ ἡ σκευωρία,
καὶ τὸ ἐσκευοποιημένον πρᾶγμα· ὡς Ἰσαῖος ἐν τῷ
περὶ τοῦ Ἀρχεπόλιδος κλήρου, διαθηκῶν δὲ τεττά-
ρων ὑπ᾽ αὐτῶν ἐσκευοποιημένων· ὁ δὲ αὐτὸς ῥήτωρ

ἐν τῷ πρὸς Λυσίβιον ἔφη, τοιαῦτα μέντοι οὕτω ἐπὶ τῷ τεθνεῶτι σκευοποιοῦντες. σκευοποιήματα δὲ Ὑπερίδης ἐν τῷ πρὸς Δημέαν· καὶ σκευασίαι δὲ, καὶ σκευάσαι, καὶ συσκευασάμενοι τὰ πλείστου ἄξια, *καὶ 16
ἀσυσκεύαστον, ὡς ὁ Ξενοφῶν, καὶ σκευοποιοὶ διασκευασάμενος τὴν οὐσίαν, ὥς φησι Δημοσθένης· καὶ σκευασάμενοι, ὡς Δείναρχος, τὰ ἐκ τῆς οἰκίας· ἀπεσκευασμένος τὰ χρήματα, ἀνασκευασθῆναι τὴν τράπεζαν, ἐπισκευάσαι τὸ τεῖχος, πομπῆς καὶ πομπείων ἐπισκευαστής. Κρατῖνος δὲ ἐν Πανόπταις τὸν σκευοφύλακα ἔοικε σκευωρὸν καλεῖν· τοῦτον δὲ καὶ σκοῖδόν τινες ὠνόμαζον, τὸν ἐπὶ τῶν σκευῶν ἐν ταῖς βαρβαρικαῖς ἀποσκευαῖς· ἕτεροι δὲ οὕτως οἴονται κεκλῆσθαι τὸν ἐπὶ τῶν σιτίων. τὸ μέντοι ἥψηται, ἐσκεύασται ἐν τῷ ἕκτῳ Παιδείας Ξενοφῶν ἔφη, καὶ τὰ ἑφθὰ πάντα μεθ' ὕδατος τὰ πλεῖστα ἐσκεύασται. Δημοσθένης ἔφη σκευωρούμενον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β. 17

Περὶ τοῦ ἐν ᾧ τὰ σκεύη κομίζεται καὶ οὗ πιπράσκεται.

Ὅτῳ δὲ τὰ σκεύη ἐκομίζετο, σκευοφόριον μὲν τοῦτο Ἀριστοφάνης καλεῖ τὸ ξύλον. Πλάτων δὲ ἐν Διὶ κακουμένῳ καὶ τὸ τόξον ἐν παιδιᾷ παρεικάζων ἔφη, κεράτινον εἶχον σκευοφόριον καὶ καμπύλον. ἀλλὰ μὲν καὶ ἀνάφορον κατὰ τὴν τῶν πολλῶν χρῆσιν εἴη ἂν ταυτὸν τοῦτο εἰρημένον ἐν Ἀριστοφάνους Φοινίσσαις, καὶ τὸν ἱμάντα μου ἔχουσι καὶ τἀνάφορον· ἔτι δὲ σαφέστερον ἐν Βατράχοις, μεταβαλλόμενος τἀνάφορον ὅτι χεζητιᾷς. τὸν μέντοι σκευοφόρον, ἐν Ταξιάρχοις Εὔπολις σκευοφοριώτην παίζων ἐκάλεσεν. *Ἵνα δ' ἐπιπράσκετο τὰ σκεύη τῆς ἀγορᾶς, τὸ 18
μέρος τοῦτο κύκλοι ὠνομάζοντο, ὡς Ἄλεξις ὑποδηλοῦν ἔοικεν ἐν Καλασίριδι, ποῖ δέ με ἄγεις διὰ τῶν κύκλων. σαφέστερον δὲ ἐν τῷ Μαινομένῳ Δίφιλος·

καὶ προσέτι τοίνυν ἐσχάραν, καινὸν κάδον,
στρώματα, συνόν, ἀσκόπηραν, θύλακον,
ὥς που στρατιώτην ἄν τις, ἀλλὰ καὶ κύκλον
ἐκ τῆς ἀγορᾶς ὀρθὸν βαδίζειν ὑπολάβοι·
τοσοῦτός ἐσθ' ὁ ῥῶπος, ὃν σὺ περιφέρεις.

Καὶ μὴν εἰ γυναικείαν ἀγορὰν, τὸν τόπον οὗ τὰ σκεύη τὰ τοιαῦτα πιπράσκουσιν ἐθέλοις καλεῖν, εὕροις ἂν ἐν ταῖς Συναριστώσαις Μενάνδρου τὸ ὄνομα· εἴποις δ' ἂν τὴν πρᾶσιν τῶν ἐπίπλων, τὴν ὑπὸ κήρυκι γιγνομένην, ἣν νῦν ἀπαρτίαν καλοῦσιν, ἀγορὰν καὶ παμπρασίαν. τοὔνομα δὲ ἡ ἀπαρτία ἐστὶ μὲν Ἰωνικὸν, ὠνομασμένων οὕτω παρ' αὐτοῖς τῶν κούφων
19 σκευῶν, ἅ ἐστι παραρτήσασθαι, ᾗ διανοίᾳ *καὶ τὰ ἔπιπλα ὠνομάσθαι φαμέν. ἀπὸ μέντοι τῶν σκευῶν ἤδη καὶ τὸ πρᾶγμα τῆς πράσεως αὐτῶν καὶ τὸν τόπον οὕτω κεκλήκασιν, ὥσπερ οἱ Ἀττικοὶ ἀπὸ τῶν πιπρασκομένων καὶ τὰ χωρία ὠνόμαζον, λέγοντες εἰς τοὖψον, καὶ εἰς τὰ μύρα, καὶ εἰς τὸν χλωρὸν τυρὸν, καὶ εἰς τὰ ἀνδράποδα. εἰ μέντοι καὶ ἐν βιβλίῳ τινὶ τοὔνομα τὴν ἀπαρτίαν εὑρεῖν ἐθέλοις, ὡς ὑπὲρ τῶν λεγόντων ἀπολογοῖο, εὑρήσεις ἔν τε τῷ δευτέρῳ τῶν Ἱππώνακτος Ἰάμβων,

ἀκήρατον δὲ τὴν ἀπαρτίαν ἔχει,

καὶ παρὰ Θεοφράστῳ δὲ ἐν τῷ δεκάτῳ Νόμων.

20 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Περὶ δεσπότου οἰκίας.

Τὸν μὲν οὖν τοῦ παντὸς οἴκου δεσπότην, καὶ ναύκληρον, καὶ ἑστιοπάμονα Δωρικῶς, καὶ στέγαρχον, καὶ στεγανόμον κλητέον· ἐπεὶ καὶ τὸ ἐνοίκιον οὐ ναῦλον μόνον, ἀλλὰ καὶ στεγανόμιον ἔχεις προειρημένον. παίζων δ' εἰ καὶ σταθμοῦχον αὐτὸν ἐθέλοις καλεῖν, ἐρεσχελῶν τινα ἢ ἐκπειρώμενος, ὁ δὲ δεινὸς ὢν εἰς ὀνομάτων χρῆσιν λαμβάνει τὸ τοῦ ῥήματος, ὡς οὐκ ἂν εἴη δόκιμον· οὐδὲ σὺ μὲν αὐτὸ πάντῃ δόκιμον νομίζοις, οὐ μέντοι οὐδὲ παντελῶς ἀδόκιμον

ὅτι δὲ ἐστιν εἰρημένον, εἰ γνωρίζοις, φιλότιμος εἶναι δόξεις. εἴρηται τοίνυν ἐν Αἰσχύλου Σισύφῳ, σὺ δ' ὁ σταθμοῦχος εὐκατιλλώψας ἀθρεῖ. *Ἀντιφάνης δὲ ἐν 21
Ὀβρίμῳ φησὶν, ἂν κελεύῃ με σταθμοῦχος· ἢ σταθμοῦχος δ' ἔστι τίς; ἀποπνίξεις δέ με καινὴν πρός με διάλεκτον λαλῶν, εἰ τέτακτό μοι στεγάρχων. ἀλλὰ μὴν τὸ κοινότατον τουτὶ καὶ μᾶλλον τεθρυλλημένον τὸν οἰκοδεσπότην, καὶ τὴν οἰκοδέσποιναν, οὐκ ἀποδέχομαι μὲν τοὔνομα, ὡς δὲ ἔχεις εἰδέναι, μηνύω σοι ὅτι καὶ ταῦτα ἄμφω εὗρον ἐν Θεανοῦς τῆς Πυθαγόρου γυναικὸς ἐπιστολῇ πρὸς Τιμαρέταν γραφείσῃ. ὁ δὲ οἰκοδεσπότης ἔστι καὶ Ἀλέξιδος ἐν Ταραντίνοις.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ. 22

Περὶ σκευῶν θυρωροῦ καὶ ὅπως αὐτὰ ὀνομάζεται.

Τῶν δὲ σκευῶν εἰ πρῶτα τὰ περὶ τὰς θύρας ῥητέον, μοχλοὶ, ὀχλεῖς, καὶ κλεῖδες εἰσὶν, καὶ κληῖδες, καὶ βάλανοι, καὶ βαλανάγραι, καὶ κλεῖθρα, καὶ κλῆθρα, καὶ ἐπίσπαστρον, καὶ ῥόπτρον· τὸ γὰρ ἐπικροῦον τὴν θύραν οὕτως ὠνόμαζον· καί που καὶ στρόφιγγες, καὶ γιγγλύμοι, καὶ κορῶναι, καὶ κόρακες· Ποσιδίππος γοῦν ἐν Γαλάτῃ φησὶν, κόρακι κρούεθ' ἡ θύρα· παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις τούτοις καὶ ἀντικλεῖδες εἴρηνται· παρὰ δὲ Ἀριστοφάνει ἐν Σφηξὶ κατακλεῖδες, τὰ κατακλείοντα τὰς θύρας· παρὰ δὲ Ἡροδότῳ καὶ ἐπισπαστῆρες· * φησὶ γοῦν ἐν τῷ ϛ βιβλίῳ, 23
ἐπιλαβόμενος τῶν ἐπισπαστήρων εἴχετο· ἐν δὲ τοῖς Δημιοπράτοις, καὶ ἐνμόχλια σιδηρᾶ. οἱ μὲν οὖν ἀκριβέστερον ἑρμηνεύειν πειρώμενοι τὰς κλεῖς οἴονται προσήκειν λέγειν, ὅτι καὶ παρὰ Δημοσθένει ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ σώματι μέρους εἴρηται, τὴν κλεῖν κατεαγότα. ὁμώνυμον δ' ἐστὶν ἑκάτερον ἑκατέρῳ τοὔνομα, τό τε μέρος τῷ σκεύει καὶ τὸ σκεῦος τῷ μέρει. ἐν δὲ τῷ Λυσίου πρὸς Φίλιππον ἐπιτροπῆς τὰς κλεῖδας εὑρή-

24 καμεν· *παρὰ δὲ Ἀριστοφάνει ἐν Αἰολοσίκωνι καὶ κλειδίον· ἐν μέντοι τοῖς Πλάτωνος τοῦ κωμικοῦ Μετοίκοις, σημεῖα, παρασημεῖα, κλεῖν, παρακλείδιον. αἱ μὲν οὖν θύραι, καὶ σανίδες, καὶ πτύχες ὀνομάζονται· θύραι δὲ αὐτὸ τὸ χάσμα ἐστὶ τῆς θύρας· ἐν δὲ τοῖς Δημιοπράτοις γέγραπται θύρα διάπριστος, καὶ
25 θύραι συνδρομάδες· *ἐν δὲ Κρατίνου Διονυσαλεξάνδρῳ εἴρηται, παραστάδας καὶ πρόθυρα βούλει ποικίλα. ἡ δὲ ὀπὴ εἴρηται ἐν Αἰολοσίκωνι Ἀριστοφάνους, καὶ δι' ὀπῆς κἀπὶ τέγους. καὶ ἀπὸ μὲν τῶν μοχλῶν, τὸ μόχλωσον τὴν θύραν, ἐν Λημνίαις Ἀριστοφάνους· ἀπὸ δὲ τῶν κλειδῶν, τὸ κλεῖσαι, συγκλεῖσαι, παρακλεῖσαι, ἐπικλεῖσαι· ἐφ' οὗ καὶ τὸ προσθεῖναι τὴν θύραν, καὶ συναγαγεῖν, καὶ ἐπισπάσασθαι, καὶ ἐπιβαλεῖν, καὶ ἐπιφράξαι, καὶ ἐπαραγεῖν, καὶ κα-
26 τακλῖναι, καὶ ἐπικλῖναι· *ὥσπερ καὶ τῷ ἀνοῖξαι ταυτόν ἐστι τὸ ἀνακλῖναι, ἀνεῖναι, ἐκπετάσαι, ἀναπετάσαι· παρὰ δὲ τοῖς κωμῳδοῖς τὸ ἀναζυγῶσαι ταυτὸν τῷ ἀνοῖξαι σημαίνει· ὥσπερ τὸ κλεῖσαι, τὸ ἐπιζυγῶσαι. καὶ τὸ ζυγώθρισον δὲ ἐπὶ τοῦ κλεῖσον εἰώθασι τάττειν. καὶ μὴν καὶ βαλανῶσαι τὴν θύραν ἐκεῖνοι λέγουσι, καὶ, οὐδεὶς βεβαλάνωκε τὴν θύραν, ἐν ταῖς
27 Δαναΐσιν ἔφη Ἀριστοφάνης. *ὁ δὲ Θουκυδίδης, στυρακίῳ ἀκοντίου ἀντὶ βαλάνου ἔφη κεχρῆσθαί τινα ἐς τὸν μοχλόν. τῷ δὲ κλεῖσαι ἴσον καὶ τὸ πακτοῦν, καὶ τὸ ἐπιπακτοῦν τὰς θύρας ἐστίν· ὥσπερ τῷ ἀνοίγειν ταυτὸν τὸ λύειν, ὡς ἔφη Εὐριπίδης, λῦε πακτὰ δωμάτων· ὡς τοὐναντίον Ἀριστοφάνης, προπύλαια πακτοῦν· ἢ πάλιν καὶ ἐπιπακτοῦν τὰς θύρας· ἢ ὡς Ἀρχίλοχος πακτῶσαι, τὸ κλεῖσαι.

28 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε.

Περὶ τῶν τοῦ πυλωροῦ σκευῶν καὶ ἔργων.

Ἐπεὶ τῷ πυλωρῷ τὸ καθαίρειν καὶ καταῤῥαίνειν τὴν οἰκίαν ἀναγκαῖόν ἐστι, τὰ πρόσφορα τούτῳ τῶν σκευῶν εἴπωμεν, οἷον τὸ κόρημα· καλεῖται δὲ

οὕτω καὶ τὸ σκεῦος, καὶ τὸ κάθαρμα τὸ κορούμενον. τὸ δὲ ῥῆμα κορεῖν ἂν λέγοις. καὶ τὸ μὲν σκεῦος καὶ ῥῆμα ὑπὸ Εὐπόλιδος εἴρηται ἐν τοῖς Κόλαξι,

τουτὶ λαβὼν τὸ κόρημα τὴν αὐλὴν κόρει.

τὸ δὲ κορούμενον ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις Ἀρι- 29
στοφάνους,

ὥσπερ ἐν Καλλιππίδῃ,
ἐπὶ τοῦ κορήματος καθέξομαι χαμαί.

εἰ δὲ καὶ καλλύνειν φαίης ἂν τὸ κορεῖν, ἧκον καὶ τὸ κόρημα κάλλυντρον. εἰ δὲ καὶ σαίρειν φήσεις τὸν θυρωρόν, τί κωλύει κἀκεῖνο καλεῖν σάρον; ἡ χρῆσις γὰρ ἀπὸ τῆς ἅλω καὶ ἐπὶ τῆς οἰκίας ἄγει τοὔνομα· ὥσπερ καὶ μυλήκορον ἄν τις αὐτὸ καλέσειε· καίτοι σαφὲς ὅτι τοῦτο τῷ μύλῳ προσήκει· ἀλλ' ὅμως Ἄρχιππος εἴρηκεν ἐν Ἰχθύσι, τὴν ἀγορὰν μυληκόρῳ·
τὸ δὲ ῥαίνειν, καὶ διαῤῥαίνειν, καὶ καταῤῥαίνειν, 30
καὶ ψεκάζειν, καὶ ῥανίζειν ἔστιν εἰπεῖν· τὸ δὲ ἀγγεῖον ᾧ τοῦτο ποιεῖ, κρωσσόν, ὑδρείαν, ὑδρεῖον, ἀμφορέα, ἀμφορίσκον, ἀμφορίδιον, κεράμιον, κώθωνα, στάμνον, κάλπιν, ἄγγος, ἀγγεῖον, ἀγγείδιον, τεῦχος κεραμεοῦν, γήϊνον, χυτραῖον, χαλκοῦν· δι' ὧν δὲ τὸ ὕδωρ φέρεται, ἀμάραι, ὑδρορρόαι, ὀχετοί, σωλῆνες· καὶ ὀχετόκρανα δ' ἂν εἴποις τὰς τῶν ὀχετῶν ἀρχάς, ὡς Ὑπερίδης ἐν τῷ περὶ ὀχετοῦ.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ϛ'. 31

Περὶ τῶν δι' ὧν ἐκφέρεται τὸ ὕδωρ ὀνομάτων.

Δι' ὧν δὲ ἐκφέρεται τὸ ὕδωρ, κρουνοί· εἰ δὲ καὶ ἐκ φρεάτων, ἢ λάκκων, τὸ ὕδωρ ἀπαντλεῖς, δέοιο ἂν οἶμαι σκευῶν, ἀντλητῆρος, ἀντλίας, ἱμονιᾶς, ἱμάντος, κάλου, σχοινίου, κάδου, τροχαλίας· τάχα δὲ καὶ κηλωνείου· μέρη δὲ τροχαλίας, τονία, τοπία, ἀξόνια· τῷ δὲ προσδεῖ ἁρπάγης, καὶ κρεάγρας, καὶ λύκου· οὕτω γὰρ ἐκάλουν σκεύη οἷς τοὺς ἐκπεσόντας τῶν κάδων ἐκ τῶν φρεάτων ἀνέσπων· ὅτι γὰρ καὶ κρεά-

γραῦ καλοῦσι τὴν ἁρπάγην, δηλοῖ ἐν Ἐκκλησιαζούσαις Ἀριστοφάνης λέγων,

τί δῆτα κρεάγρας τοῖς κάδοις ὠνοίμεθ' ἄν.

32 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ.

Περὶ τῶν πρὸ τοῦ κοιτῶνος σκευῶν, ἐν ᾧ καὶ κλινῶν ἰδέαι.

Πρὸ μὲν οὖν τοῦ κοιτῶνος ἐπὶ ταῖς θύραις παραπετασμάτων σοι δεῖ, εἴτε ἁπλοῦν εἴη τὸ παραπέτασμα λευκὸν ἐξ ὀθόνης, εἴτε καὶ τρίχαπτόν τι βαπτὸν, εἴτε πολύχρουν, ἐφ' οὗ Ἀριστοφάνης ἂν εἴποι,

τὸ παραπέτασμα Κύπριον τὸ ποικίλον.

ἐν δὲ τῷ κοιτῶνι δεῖ μὲν εἶναι καὶ κλίνην τινὰ, ἢ κλινίδιον, ὡς ἐν Λυσιστράτῃ Ἀριστοφάνης· ἢ κλινάριον, ὡς ἐν Δαιταλεῦσιν· ἢ κλινίδα, ὡς ἐν Ὀδυσ-
33 σεῦσι Κρατῖνος. *ἐπὶ δὲ τῶν κλινῶν ἀκουστέον, ὅταν φῇ, οἱ δ' ἀλυσκάζουσιν ἐπὶ ταῖς κλινίσιν· οὐ μέντοι ἀγνοῶ ὅτι κλινὶς ἐκαλεῖτο τὸ ἐπὶ τῆς ἁμάξης καταστρωννύμενον, ὅταν μετίωσι τὰς νύμφας, ἐφ' οὗ κάθηται ἡ νύμφη μεταξὺ τοῦ παρόχου τε καὶ τοῦ νυμφίου· καλεῖται δὲ τὸ κλινίδιον καὶ κλιντήριον, ὡς ἐν Διοναυάγῳ Ἀριστοφάνης ἔφη, τί με ὦ πονηρὲ
34 ἐξορίζεις ὥσπερ κλιντήριον. *μέρη δὲ κλίνης, καὶ ἐνήλατα, καὶ ἐπίκλιντρον· τὸ μέντοι ἐπίκλιντρον ὑπὸ Ἀριστοφάνους εἰρημένον. Σοφοκλῆς δ' ἐν Ἰχνευταῖς Σατύροις ἔφη, ἐνήλατα ξύλα τρίγομφα διατορεῦσαί σε δεῖται. εἴδη δὲ κλίνης, ἀργυρόπους, παράπυξος, ὡς ἐν τῷ Διονυσαλεξάνδρῳ Κρατίνου, κλίνην τε παράπυξον· καὶ ἀμφίκολλος, οὕτω γὰρ τὴν κατακεκολλημένην ὠνόμασεν ἐν ταῖς Ἑορταῖς Πλάτων,

ἔπειτα κλίνην ἀμφίκολλον πυξίνην.

35 *σὺ δ' ἂν καὶ ἐλεφαντίνην εἴποις, καὶ χελώνης, καὶ σφενδάμνου, καὶ σφενδαμνίνην· Ἀριστοφάνης γὰρ ἐν Ἀχαρνεῦσιν εἴρηκε σφενδάμνινοι· ἀλλὰ καὶ σκίμπους τῶν ἔνδον σκευῶν, ὃς καὶ ἀσκάντης ἐστὶν εἰρημένος,

καὶ σκιμπόδιον· ἐν δὲ τῇ Κρίτωνος Μεσσηνίᾳ καὶ τῷ Ῥίνθωνος Τηλέφῳ καὶ κράββατον εἰρῆσθαι λέγουσιν· ἐγὼ δὲ οὐκ ἐντετύχηκα τοῖς δράμασι. τῶν γὰρ ἀδοξοτέρων ἡ χαμεύνη, καὶ τὸ χαμεύνιον· ἐν γοῦν τῷ Σατυρικῷ Σκίρωνι Εὐριπίδης φησί,

σχεδὸν χαμεύνη σύμμετρος Κορινθίας
παιδός, κνεφάλου δ' οὐχ ὑπερτείνεις πόδα.

*ἐν δὲ τοῖς Δημιοπράτοις πέπραται, Ἀλκιβιάδου χα- 36
μεύνη παράκολλος, καὶ κλίνη ἀμφικνέφαλος· καὶ μὴν τό γε τῇ κλίνῃ, ἢ τῷ σκίμποδι ἐντεταμένον, ὡς φέρειν τὰ τυλεῖα, σπαρτία, σπάρτα, τόνος, κειρία· τάχα δὲ καὶ σχοῖνος, καὶ σχοινία, καὶ κάλοι· ὧν ἐπὶ τὰ ἄλλα κοινῇ κειρία ἐστὶν ἐν Ὄρνισιν Ἀριστοφάνους, παραδηλοῦντος αὐτοῦ καὶ τὰ σπάρτα, ὅταν φῇ,

*σπάρτην γὰρ ἂν θείμην τῇ' μῇ πόλει, 37
οὐδ' ἂν χαμεύνην πάνυ γε κειρίαν ἔχων.

ὁ δὲ τόνος ἐν τῇ Λυσιστράτῃ· καὶ Θουκυδίδης μὲν φησιν, ἐκ κλινῶν τοῖς σπάρτοις ἀπαγχόμενοι· Φιλιππίδης δὲ ἐν Λακιάδαις,

κράτιστόν ἐστι τοῦτον ἐκταμεῖν, γύναι,
τὸν δίφρον· ἄχρηστα παντελῶς οὕτως ἔχει
τὰ σπάρτα, ἕτερον δὲ καινὸν ἐμβαλεῖν (αὐτῷ)
τόνον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η. 38

Περὶ τῶν ταῖς κλίναις ἐπόντων.

Ἐπέσθω δὲ τῇ κλίνῃ, τυλεῖα, κνέφαλα, δάπιδες, τάπητες, ἀμφιτάπητες· Δίφιλος γοῦν φησιν ἐν Κιθαρῳδῷ, ἐξανίσταμαι τὸν ἀμφιτάπητα συστορέσας. καὶ Ἀλκιβιάδου δὲ ἀμφιτάπης τις πέπραται. καὶ Ὁμήρου δὲ τὴν αἰγίδα ἀμφιδάσειαν εἰπόντος, ἔστι καὶ τὴν ἀμφίμιτον στρωμνὴν ἀμφιδάσειαν καλεῖν. πρὸς δὲ τούτοις ἐπέσθω προσκεφάλαια πτιλωτά, προσκεφάλαια ὑπαυχένια. εἴποις δ' ἂν οἶμαι καὶ χνοῦν, καὶ μνοῦν, ἐπὶ τῶν μαλακῶν, Ἀριστοφάνους εἰπόντος μὲν ἐν
Βαβυλωνίοις, εἰς ἄχυρα καὶ χνοῦν. *ἐν δὲ Δαναΐσι, 39

τῶν χειρῶν ἔργα μυσῦς ἐστίν. τὰ μὲν οὖν τυλεῖα
καὶ τὰ κνέφαλα οὐ μόνον παρὰ τοῖς κωμῳδοῖς
ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς Δημιοπράτοις πέπραται κνέ-
φαλον καινὸν καὶ κνέφαλον παλαιόν. καὶ τύλη δὲ
παρ' Εὐπόλιδί ἐστιν ἰάζοντι ἐν τοῖς Κόλαξι· καὶ πα-
ρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ Ἰοκλεῖ λέγοντι, ἀλλὰ καὶ λινοῤ-
ῥαφῆ τυλεῖα· ὧν καὶ τοὺς τεχνίτας ἔοικεν Ὑπερίδης
ἐν τῷ ὑπὲρ μίκας ὀνομάζειν εἰπὼν, ἐμισθώσατο τυ-
40 λυφάντας. *ἐν δὲ Ἀμφιαράῳ Ἀριστοφάνους· κνέφα-
λον ἅμα καὶ προσκεφάλαιον τῶν λινῶν· δηλονότι ὡς
καὶ σκυτίνων καὶ ἐρέων γιγνομένων· ὡς καὶ ἐν τοῖς
Ἀλκιβιάδου πέπραται προσκεφάλαιον σκύτινον, καὶ
ἐρεοῦν, καὶ λινοῦν. ἐν δὲ τῷ Ἀντιφάνους Φάωνι
καὶ κατὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν ἔστιν εὑρεῖν, τὰς τύλας,
στρώματα, κλίνας· ὥσπερ καὶ παρὰ Σαπφοῖ. οὐ μὴν
φαῦλον τετηρηκέναι ὅτι τὸ ναυτικὸν ὑπηρέσιον ἰδίως
ἐν ταῖς Ὥραις Κρατῖνος προσκεφάλαιον τοῦτο μὴ
41 καλεῖσθαι νομιζόντων, ἀλλὰ ὑπηρέσιον μόνον. *ἡ
μέντοι καλουμένη λυχνὶς, ἀνθήλη ἐκαλεῖτο· εἰ δὲ καὶ
τὸ κνέφαλον μὴ ἐπὶ τοῦ τυλείου τις ἀκούειν βούλοι-
το, ὥσπερ ἡ πολλὴ χρῆσις ἔχει, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἐμβαλ-
λομένου πληρώματος, ὃ γνάφαλον καλοῦσι, προσχρή-
σεται τῷ ῥηθέντι ἐν Πανταλέοντι Θεοπόμπου, εἰ καὶ
ἀμφισβητεῖται τὸ δρᾶμα· προειπὼν γὰρ ὁ ποιητὴς,
ὤνητο δέρμα τοῦ θηρὸς, ἐπήγαγε, ῥάψας ὅλον σά-
ξαι κνεφάλῳ. ἔστι δὲ εἰπεῖν, ἁπαλὴ στρωμνὴ, καὶ μα-
42 λακὴ, καὶ βαθεῖα. *τὰ δὲ στρώματα, ἐπιβλήματα, πε-
ριβόλαια, ἐφεστρίδες, χλαῖναι, τάπιδες, ξυστίδες· τά-
χα δὲ καὶ περιστρώματα· εἴρηται γὰρ παρά τε Φιλί-
στου ἐν τῇ ἕκτῃ, καὶ ἐν τῇ Σιμύλου Μεγαρικῇ· καὶ
ἐπαινῶν δ' ἂν εἴποις, στρωμνὴ λεπτὴ, εὐυφὴς, εὐή-
τριος, ὑγρὰ, περιῤῥέουσα, στιλπνὴ, στίλβουσα, εὔχρως,
ἀνθοῦσα, εὐανθὴς, πολυανθὴς, ποικίλη, παμποίκιλος,
πολύμορφος, πορφυρᾶ, ἁλουργὶς, ἁλιπόρφυρος, πρα-
σεῖος, ὑσγινοβαφὴς, ἰοειδὴς, κροκοειδὴς, κόκκῳ ἀν-
θοῦσα, κοκκοβαφὴς, ὀρφνίνη, ἐπιπόρφυρος, περιπόρ-

φυρος, παραπόρφυρος, πορφυρομιγής· *καὶ κατὰ 43
Ξενοφῶντα, ὁλοπόρφυρος, ἐπίχρυσος, χρυσοειδής, χρυσοβαφής, χρυσόπαστος, ζῷα ἐνύφαντο, ἄνθη ἐνεπεποίκιλτο, θηρία ἐνεγέγραπτο, ἄστρα ἐνήστραπτο. καὶ μὴν τοῖς μὲν οἰκέταις ἐν κοιτῶνι, ἢ προκοιτῶνι, ἢ πρὸ προκοιτῶνος ἀναγκαῖα σκεύη, χαμεύνια, καὶ ψίαθοι, καὶ φορμοί, καὶ σάμαξ· ἔστι δὲ ὁ σάμαξ, ῥὶψ καλάμου τοῦ καλουμένου σάκτου. μάλιστα δὲ ἐπὶ στρατιᾶς τούτῳ ἐχρῶντο, ὡς Χιωνίδης ἐν Ἥρωσι,

πολλοὺς ἐγᾦδα κοὐ κατὰ σὲ νεανίας
φρουροῦντας ἀτεχνῶς κἀν σάμακι κοιμωμένους.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ. 44

Περὶ τῶν εἰς ἀπόπατον ἀναγκαίων.

Τοῖς δὲ δεσπόταις, τῷ μὲν ἀνδρὶ καὶ λάσανα ἀναγκαῖα, καὶ ἀμίς, ἣν καὶ Σοφοκλῆς ἐν Πανδώρᾳ ἐνουρήθραν καλεῖ, καὶ Αἰσχύλος οὐράνην. ὅτι δὲ οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου ἀποπάτου τὰ λάσανα ὀνομαστέον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ τιθεμένου καὶ ἀναιρουμένου, μαρτυροῦσιν Ἀριστοφάνης μὲν ἐν Προαγῶνι εἰπών,

οἴ μοι τάλας· τί μου στρέφει τὴν γαστέρα;
βάλλ' ἐς κόρακας· πόθεν ἂν λάσανά γένοιτό μοι;

*εἰ δὲ τοῦτο ἀμφίβολον, ἀλλὰ Φερεκράτης ἐν τοῖς 45
Κραπατάλλοις, πρὸς τῇ κεφαλῇ μου λάσανα καταθεὶς πέρδεται. καὶ δίφρον δ' ἂν εἴποις τὰ λάσανα εὐφημότερον, καὶ διφρίσκον· τῇ δὲ γυναικὶ σκαφίον, ὡς ἐν Αὐτολύκῳ Εὔπολις,

τί δῆτ' ἄν, εἰ μὴ τὸ σκαφίον αὐτῇ παρῆν;

ἄμφω δὲ παράλληλα ἐν Πολυείδῳ Ἀριστοφάνης,

σκαφίον ξενύλλ' ᾔτησεν· οὐ γὰρ ἦν ἀμίς.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι. 46

Περὶ τῶν ἐν τῷ νίπτεσθαι σκευῶν.

Ἐξαναστάντι δὲ ἐξ ὕπνου τὸ πρόσωπον ἀπονίπτεσθαι δέον· ὁ παῖς πρόχουν τινὰ ἔχων προσοίσει, νεαροῦ τοῦ ὕδατος ἐπιχέων κατὰ λέβητος, ἢ λουτη-

ρίου τινός· ἐπεὶ καὶ τοῦτο τοὔνομα ἐπὶ μὲν τῶν λουτρῶν ὡς Αἰσχύλος εἴρηκεν· ἐπὶ δὲ τῶν νῦν λουτήρων Ἀναξίλας ἐν Λουτροποιῷ,

ἐν τοῖς βαλανείοις οὐ τίθεται λουτήρια.

Ἐπὶ δὲ τῶν παρὰ τοῖς ἰατροῖς ἐκλουτρῶν ὀνομαζομένων Ἀντιφάνης ἐν Τραυματίᾳ,

κατεσκευασμένος
λαμπρότατον ἰατρεῖον ἐν χαλκοῖς πάνυ
λουτηρίοισιν, ἐξαλίπτροις, κυλικίσιν,
Σικύαισιν, ὑποθέτοισι.

οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς Δημοκράτους εὑρίσκομεν λουτήριον, καὶ ὑπόστατον.

47 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ.

Περὶ τῶν τῷ κοιτῶνι παρακειμένων.

Κείσθωσαν δὲ ἐν τῷ κοιτῶνι, θρόνοι, κλισμοί, δίφροι, διφρίσκοι· οὕτω γὰρ ἐν Νεφέλαις Ἀριστοφάνης ἐπὶ τοῦ ἁρματίου δίφρου· δίφροι ὀκλαδίαι, δίφροι διωχεῖς, ἐν Φερεκράτους Ἀγαθοῖς εἰρημένοι, οἱονεὶ οἱ δύο ὀχοῦντες· δίφροι Θετταλοί, ὡς ἐν Αὐτολύκῳ Εὐπόλιδος, δίφρος Θετταλικὸς τετράπους· θρᾶνοι, θρανία, θρανίδια ἐν Νήσοις Ἀριστοφάνους·
48 βάθρα, βαθράδια, ὡς ἐν Ταγηνισταῖς· *σκολύθρια, ἅπερ ἐστὶ μικροὶ τρίποδες Θετταλικοὶ δίφροι· τὸ δὲ ὄνομα καὶ ἐν Εὐθυδήμῳ Πλάτωνος. καὶ οἱ θρᾶνοι δὲ δίφροι ἂν εἶναι δοκοῖεν, εἰπόντος ἐν Πλούτῳ Ἀριστοφάνους,

ἀντὶ δὲ θράνου στάμνου κεφαλὴν κατεαγότος,
ἀντὶ δὲ μάκτρας
πιθάκνης πλευρὰν ἐῤῥωγυῖαν.

Καὶ θρανίον δὲ ὑποκορισάμενος ἂν εἴποις· Ἀριστοφάνης γοῦν τῷ ὀνόματι ἐπὶ πατταλίου κέχρηται ἐν τοῖς Βατράχοις, περὶ τοῦ δεῖν ἀπάγξασθαι λέγων,
49 μία μὲν γάρ ἐστιν ἀπὸ κάλω καὶ θρανίου. *καίτοι με οὐ λέληθεν ὅτι θρανίον καὶ ἄλλως ξυλήφιόν τί ἐστιν· ἐπεὶ καὶ θράνους ἐκάλουν καὶ τὰ ξύλα τὰ κα-

τακλείοντα τοὺς πλινθίνους τοίχους. παρακεῖσθαι δὲ σοι χρὴ βλαύτας, βλαυτία, ὑποδήματα. καίτοι καὶ σανδάλια ἄν τις εἴποι, καὶ διάβαθρα. καὶ τὰ μὲν εἴδη τῶν ὑποδημάτων προείρηται, τά τε ἀνδρεῖα καὶ τὰ γυναικεῖα· προσθετέον δὲ ὅτι Θεόπομπος ὁ κωμικὸς ἐν Παμφίλῃ καὶ σανδάλια εἴρηκεν, ἀλλ' ἐπὶ γυναικός. *Μένανδρος δὲ ἐν Μισογύνῃ, καὶ σανδαλο- 50
θήκας· οἱ δὲ ὑπεῖναι δεῖ πόδια, πίλους, καὶ πέλυτρα· οὕτω γὰρ Σοφοκλῆς τὰ πόδια καλεῖ. τοὺς δὲ περὶ τοῖς ποσὶ πίλους οὐ Πλάτων μόνον ἐν Συμποσίῳ φήσας, ἐνειλιγμένων τοὺς πόδας εἰς πίλους καὶ ἀρνακίδας, ἀλλὰ καὶ Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς, λευκοὺς ὑπὸ ποσὶν ἔχων πίλους. ἔξεστι δὲ εἰπεῖν καὶ πλεκτοὺς πίλους· καὶ ἐπὶ τῶν ὀνομαζομένων οὐδώνων πίλους τριμίτους, Λυσίππου εἰπόντος ἐν Βάκχαις, ἀλλὰ τρίμιτός ἐστι πλεκτός.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ. 51

Περὶ ὀχημάτων καὶ τῶν μερῶν αὐτοῦ.

Τὰ δὲ τῆς ἐσθήσεως εἴδη προειρηκώς, οὐκ ἂν δέοι μοι ἐνταῦθα πολυλογεῖν· οὐ τοίνυν οὐδὲ δακτυλίους, καὶ σφραγῖδας, καὶ σφραγίδια χρὴ νῦν ἐπιλέγειν, ἀλλ' εἰ μὲν αἰωρήσει τῇ δι' ὀχημάτων χρῷτό τις περὶ τὴν ἕω, θέρους ὄντος, πρὶν ἢ τὸν ἥλιον περιφλέγειν, τὰ εἴδη τῶν ὀχημάτων ἰστέον, εἴτε ἅρματα, εἴτε ὄχους, εἴτε ἁμάξας, εἴτε λαμπήνας αὐτὰ προσήκει καλεῖν· *ἔστι δὲ τοὔνομα ἡ λαμπήνη ἐν τῇ Σοφο- 52
κλέους Ναυσικάᾳ, καὶ ἐν τοῖς Μενάνδρου Ἁλιεῦσιν· ἀλλὰ καὶ τὰ μὲν τῶν ὀχημάτων σκευοφόρα ἂν εἴη, τὰ δὲ ἐνθρόνια, τὰ δὲ εἰς τὸ κατακλῖναι ἐνεύναια, τὰ δὲ κατάστεγα, καὶ στεγαστά, καὶ καμάραι· οὕτω γὰρ ὠνόμασεν Ἡρόδοτος· καὶ Ξενοφῶν δὲ ἐν τῇ Παιδείᾳ τὸ ἐστεγασμένον μέρος τῆς ἁμάξης ὑποσημαίνων ἔφη, καὶ κατέκλιναν καὶ κατεκάλυψαν τὴν σκηνήν· καὶ τὰ μὲν τετράκυκλα, τὰ δὲ δίκυκλα· *καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ 53
μερῶν ἐπιλέγειν, οἷον σῶστρα, ἐπίσωστρα, ἀψῖδας,

πλήμνας, κνήμας, παραξόνια, κερκίδας, παρακύκλους,
παράκυκλα, ἄξονας, ἀξόνια, καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα
ἄλλα, περὶ τούτων καθέκαστον προείρηται· μηνύειν
δὲ ὅτι ζεῦγος πᾶν ἂν καλοῖτο τὸ ἐξευγμένον, καὶ εἰ
τριῶν ὑποζυγίων, ἢ καὶ τεττάρων εἴη· λέγοιτο δ' ἄν,
ζεύγη ὀνικὰ, καὶ ζεύγη ἡμιονικά· καί που καὶ ἱππι-
κά· καὶ μονίππῳ δ' ἄν τις χρῷτο ἀνδρειοτέρᾳ κινή-
σει ἐπινεάζων. ἀλλὰ τοῖς μὲν ὀχήμασι ταπήτων δεῖ,
ἢ ἀμφιταπήτων, ἢ προσκεφαλαίων, ἢ στρωμάτων· ὡς
καὶ τοῖς ἡνιόχοις, κέντρων, μαστίγων μυώπων, ἐγκεν-
54 τρίδων· *καὶ γὰρ τὰς ἐγκεντρίδας ἐπὶ τῇ τῶν ὑπο-
ζυγίων χρήσει Πλάτων ὁ κωμικὸς ἐν Ἑορταῖς εἴρη-
κεν· ἐπὶ δὲ τοῖς μονίπποις δέοιτο ἄν τις ἔχειν σά-
γην, ἔποχον, ἔφιππον, κημοὺς, φιμοὺς, ψαλία, χαλι-
νοὺς, πνιγέας· καὶ γὰρ τὸν πνιγέα ἐπὶ ἵππου Ἀρι-
στοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ λέγει· φάλαρα, παρώπια, ἀν-
θήλια· καὶ ἐγκεντρίδας δὲ τοῖς ποσὶ κατὰ τὰς πτέρ-
νας οἱ ἱππεύοντες περιεδοῦντο, Φερεκράτης εἴρηκεν
ἐν Δουλοδιδασκάλῳ· παρὰ δὲ Κράτητι ἐν ταῖς Τολ-
μαῖς καὶ ἀστραγαλωτή τις μάστιξ ὠνόμασται.

55 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ.

Περὶ ἱππικῶν σκευῶν.

Τῶν δὲ ἱππικῶν σκευῶν, ψήκτρα, σωρακὶς, ἡνία,
φορβεῖα, κεκρύφαλος, ῥυτὴρ, ῥυταγωγεὺς, ἀγωγεύς.
ὁ γοῦν Στράττις ἐν Χρυσίππῳ λέγει, πρόσαγε τὸν
πῶλον ἀτρέμα, προσλαβὼν τὸν ἀγωγέα βραχύτερον·
οὐχ ὁρᾷς ὅτι ἄβολός ἐστι; τὴν δὲ ψήκτραν οὐ μόνον
Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ εἴρηκεν, ἀλλὰ καὶ Σοφο-
κλῆς ἐν Οἰνομάῳ, διὰ ψήκτρας σε ὁρῶ ξανθὴν κα-
56 θαίροντα ἵππον αὐχμηρᾶς τριχός. *ὁ μέντοι Πλάτων
ὁ κωμικὸς ἐν Κλεοφῶντι μαράγναν τὴν μάστιγα
ὠνόμασεν. ἐκαλοῦντο δέ τινες καὶ αὐλωτοὶ φιμοὶ,
διὰ τὸ κώδωνας ἔχειν προσηρτημένους, οἷς ἐγχρεμετί-
ζοντες οἱ ἵπποι ἦχον ἐποίουν προσόμοιον αὐλῷ. καὶ
σπάθην μὲν, καὶ χιλωτῆρα, καὶ στόμια, καὶ ὑποστό-

μια, καὶ στομίδας, καὶ ἐχίνους, καὶ τροχοὺς, καὶ δακτυλίους, καὶ σκληροὺς καὶ μαλακοὺς χαλινοὺς ἔχεις ἐν τοῖς ἱππικοῖς· στόμια δὲ πριονωτὰ ἔφη ἐν Ἀναγύρῳ Ἀριστοφάνης.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ. 57

Περὶ βιβλίων καὶ τῶν αὐτὰ γράφειν σκευῶν.

Εἰ δὲ καὶ ἀπὸ τῆς αἰωρήσεως, ἢ καὶ ἀπό τινος περιπάτου ἐν στοᾷ, ἢ δρόμῳ, ἢ ἄλσει γενόμενος, ἐπὶ τὴν πρὸς τὰ βιβλία συνουσίαν τις τράποιτο, ὥρα αὐτῷ ἔχειν βιβλία, χάρτας, πέλλας, διφθέρας, γραμματεῖα, γραμματίδια, δέλτους, δελτία· ὡς ἔστιν εἰπεῖν, γραμματίδιον δίθυρον, ἢ τρίπτυχον, ἢ καὶ πλειόνων πτυχῶν· ἢ καθ' Ὅμηρον, πίνακα πτυκτόν· *καὶ Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις ἔφη, 58

πινάκων ξεστῶν δέλτοι
δέξασθε σμίλης ὁλκοὺς,
κήρυκας ἐμῶν μόχθων.

καὶ πινακίδας δ' ἂν εὕροις ἐν ταῖς Φιλυλλίου Πόλεσι· λέγει γέ τοι δωρίζων ἐς τὰς πινακίδας διαμπερέως, ὅτι κἂν λέγοι τὰ γράμματα ἑρμηνεύς. ὁ δὲ ἐνὼν τῇ πινακίδι κηρὸς, ἢ μάλθη, ἢ μάλθα. Ἡρόδοτος μὲν γὰρ κηρὸν εἴρηκε· Κρατῖνος δὲ ἐν τῇ Πυτίνῃ μάλθην ἔφη. *Ἀριστοφάνης δὲ ἐν τῷ Γηρυτάδῃ· 59

τὴν μάλθαν ἐκ τῶν γραμματείων ἤσθιον.

οὐ μὴν ἀγνοητέον ὅτι τὸν ἐπιτήδειον εἰς τὸ κατασημαίνεσθαι κηρὸν οἱ παλαιοὶ ῥύπον ὠνόμαζον, καὶ ῥύπους, ὡς ἐν Λυσιστράτῃ Ἀριστοφάνης,

καὶ μηδὲν οὕτως
εὖ σεσημάνθαι τὸ μὴ οὐχὶ τοὺς ῥύπους ἀνασπάσαι,

τῷ δὲ παιδὶ δέοι ἂν προσεῖναι, γραφεῖον, παραγραφίδα, καλαμίδα, πυξίον· εἴρηται μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ ζωγράφου τοὔνομα ἐν Ἀναξανδρίδου Ζωγράφοις ἢ Γεωγράφοις, ἑκατέρως γὰρ ἐπιγράφεται τὸ δρᾶμα, πυξίον λαβὼν κάθου· *οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ εἰς ταύ- 60

την αὐτὸ τὴν χρῆσιν τὴν ἐπὶ τῷ γράφειν ὑφ' ἡμῶν ἄγεσθαι, ἐπεὶ καὶ Ἀριστοφάνης οὕτω κέχρηται. προστιθέντων δὲ τοῖς εἰρημένοις, μέλαν, μελανοδόχον, καλάμους· εἰ δὲ καὶ τὸ ἀναλογεῖον ἐθέλοις προσονομάζειν ἐπὶ τοῦ τοῖς βιβλίοις ὑποκειμένου, παρ' οὐδενὶ τῶν κεκριμένων εὗρον. Ἀθήνῃσι δὲ ἦν ὑπὲρ ὑδρείου τινὸς, οὗ τὸ ὕδωρ ἐπεξεχεῖτο, ποίημα, καὶ ἀνάθημα Διογένους, ὃ καὶ Διογένειον ἀναλογεῖον ἐκαλεῖτο· παρὰ μέντοι Ἐρατοσθένει ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας, ὡς ἔχοιμέν τινα τοῦ ὀνόματος τοῦδε ἀποστροφὴν, εὕροις ἂν τοὔνομα ἐπὶ τοῦ σκεύους τοῦ τοῖς βιβλίοις χρησίμου.

61 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ.

Περὶ δικαστικῶν σκευῶν.

Δικάζειν μὲν οὖν ὁπότε δέοι, σκεύη ἂν εἴη δικαστικὰ, κλεψύδρα, καὶ προχοΐδιον, καὶ δίσκοι, καὶ ψῆφοι, καὶ ἡλίσκος, ἐπικρούειν τὴν κλεψύδραν· τὸν γὰρ ἧλον, καὶ ἡλίσκον ἐν Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης κέκληκεν. οὕτω γὰρ τὰ Ἀττικὰ, κημοὶ, καὶ καδίσκοι, καὶ ἐχῖνοι. κιβώτια δὲ ἴσως γραμματοφόρα καὶ γραμματεῖα, καὶ κάλαμοι γραφεῖς, καὶ κληρωτήριον· εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου ἔοικεν εἰρῆσθαι τοὔνομα ἐν τῷ Γήρᾳ Ἀριστοφάνους, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγγείου ἂν ἐναρμόσειεν.

62 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ιϛ.

Περὶ τῶν ἐν τῷ γυμνασίῳ σκευῶν.

Ἐπὶ δὲ γυμνάσιον ἐντεῦθεν τραπομένων, λήκυθος ἐλαιηρά τις ἔστω· ἢ καὶ ληκύθιον, καὶ στλεγγίδες· καὶ ξυστίδας δ' αὐτὰς ἄν τις εἴποι· ἔν τε γὰρ ταῖς Ἐπιχάρμου Νήσοις εὕρηται τοὔνομα καὶ Δίφιλός που ἐν Κιθαρῳδῷ ἀνδρί που εἴρηκεν· λήκυθον, ξύστιν ἔχεις, ἐγὼ δὲ καὶ ξύστραν· καὶ αὐτοληκύθους δέ τινας Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος ὀνομάζει· οὓς σαφέστερον ἄν τις ἐν τῷ Ἀντιφάνους Ἀθάμαντι

κεκλῆσθαι λέγοι εἰπόντος, χλαμύδα καὶ λόγχην ἔχων, ξυνακόλουθος, ξηρὸς, αὐτολήκυθος.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ. 63

Περὶ τῶν ἐν τῷ βαλανείῳ σκευῶν.

Καὶ μέντοι τῶν μὲν ἐν αὐτῷ τῷ βαλανείῳ σκευῶν ὀνόματα, ἀσάμινθος, πύελος, κρουνὸς, ἀρύταινα, ἀρύβαλλος, κατάχυτλον, Ἀριστοφάνους μὲν εἰπόντος, βαλανεὺς δ' ὠθεῖ ταῖς ἀρυταίναις· καὶ αὖ πάλιν,

εἶτα κατασπένδειν κατὰ τῆς κεφαλῆς ἀρυβάλλῳ.

Εὐπόλιδος δὲ ἐν Χρυσῷ γένει,

ἀλλ' ὦ φίλε Ζεῦ κατάχυτλον τὴν ῥῖν' ἔχεις.

πύελον δὲ ὁμοίως ἐν Ταξιάρχοις,

ὅστις πύελον ἥκεις ἔχων καὶ χαλκίον
ὥσπερ λεχὼ στρατιῶτις ἐξ Ἰωνίας.

καὶ γὰρ τὸ χαλκίον ἕν τι τῶν λουτρῶν, ὥσπερ καὶ λέβης, καὶ τρίπους, ὁ ἐμπυριβήτης. *ἀσάμινθον δὲ 64 Ὅμηρος,

ἔς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.

καίτοι ἔν γε τοῖς Κρατίνου Ἥρωσι τὴν ἀσάμινθον, κιβωτὸν νοοῦσιν, ἔνιοι δὲ ἔκπωμα. τῶν δὲ γυμνασίοις προσηκόντων σκευῶν καὶ σάκτας ἐστὶ καὶ μάρσιππος, καὶ σάκκος, καὶ κυνοῦχος, ὑποδέξασθαι τὰ ἱμάτια· καί που καὶ συρία, καὶ σύρα ἡ ἄκναπτος, καὶ κόνεως σπυρὶς, καὶ ἁλτῆρες, καὶ τροχοὶ, καὶ δίσκοι, καὶ ἀποτομάδες, καὶ ὠμόλινον οὐ Κρατίνου μόνον εἰπόντος τὸ ὠμόλινον, ἀλλὰ καὶ Αἰσχύλου ἐν Προμηθεῖ Πυρκαεῖ, λίνα δὲ, πίσσα, καὶ ὠμολίνου μακροὶ τόνοι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ. 65

Περὶ τῶν ἐν τῷ σπένδειν.

Εἰσελθόντι δὲ μετὰ γυμνάσιον, εἰ καὶ πρὸ τοῦ πιεῖν, θυτέον τε καὶ σπειστέον, θυμιατήριον ἄν τις σοι προσκομίζοι· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐσχάριον, οἶμαι, καλεῖται, ὥς που ἀμέλει ὁ μείζων βωμὸς, ἐσχάρα· καὶ

που καὶ σπονδεῖον, ᾧ τὸν οἶνον ἐπισπένδεις· καὶ λοιβεῖον, ᾧ τοὔλαιον· καὶ σφαγεῖον, εἰ θύεις, ὃ ὑφέξει τις τῷ τῶν ἱερείων αἵματι· καὶ κανοῦν δὲ ἀναγκαῖον ὑπεῖναι, καὶ χέρνιβας καὶ χερνίβιον, εἰπόντος Ἀντιφάνους ἐν Βουσίριδι, καὶ τὸ χερνίβιον πρῶτον ἡ κομψὴ σαφής.

66 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ.

Περὶ τῶν ἐν οἷς θερμαίνεται τὸ ὕδωρ καὶ ἔτι ἐκπωμάτων καὶ τραπεζῶν ὀνομάτων.

Τραπομένῳ δὲ ἐπὶ τὸ πίνειν, ἵνα μὲν τὸ ὕδωρ θερμαίνεται, θερμαντῆρες, θερμαυστρὶς, θερμαστρὶς, χαλκία, θερμαντήρια, ἐσχαρίδες, λέβητες, λεβητάρια, ἰπνολεβήτια· ἐκπώματα δὲ, καὶ ἐκπωμάτια, καὶ ποτήρια, καὶ κώθωνες, καὶ κότυλοι, καὶ κοτυλίσκοι, καὶ φιάλαι, καὶ κύλικες, καὶ κυλίσκαι, καὶ κυλίσκια, καὶ σκύφοι, καὶ τὰ πολλὰ εἴδη τῶν ἐκπωμάτων ἐστὶ
67 προειρημένα. *προσθετέον δὲ τὰς ἐν Θράτταις Κρατίνου πέλικας, ἢ κύλικας, ἢ προχοΐδια εἶναι δοκούσας· καὶ τὴν ἐν Ἀριστοφάνους Σκηνὰς καταλαμβανούσαις λήκυθον τὴν ἑπτακότυλον, τὴν χυτραίαν, τὴν καλὴν, ἣν ἐφερόμην, ἵν' ἔχοιμι συνθεάτριαν· εἴρηται γὰρ νῦν ἐπὶ ἐκπώματος, ὥσπερ καὶ τὸ παρὰ τῷ Κρατίνῳ ἐν Πυτίνῃ οἰνηρὸν ὀξύβαφον· καὶ τὸ ἐν Ἀντιφάνους Μύστιδι, ἐξ ὀξυβαφίων κεραμέων ἐπί-
68 νομεν· *ἐν δὲ Ἀχαρνεῦσιν Ἀριστοφάνους, ἐξ ὑαλίνων ἐκπωμάτων καὶ χρυσίδων· τὸ δὲ καλούμενον κυρίλλιον πρὸς τῶν Ἀσιανῶν, βομβύλιον μὲν Ἀντισθένης εἴρηκεν ἐν τῷ Προτρεπτικῷ· οἱ δὲ καὶ σύστομον αὐτὸ ὀνομάζουσι. τὸ δὲ σύστομον ὄνομα φιλήματός ἐστιν ἐν τοῖς Τηλεκλείδου Ἀψευδέσι μετ' ἄλλων πολλῶν εἰρημένον. μήποτ' οὖν βέλτιον στενόστομον αὐτὸ καλεῖν. εἴρηται δὲ τοὔνομα ἐπὶ ἀμφορέως ἐν Σατυρικῷ δράματι Κήρυξι τοῖς Αἰσχύλου, στενό-
69 στομον τὸ τεῦχος· *ἔξεστι δὲ τὴν τράπεζαν, ἐφ' ᾗ τὰ ἐκπώματα κατάκειται, τετράπουν τε τράπεζαν εἰπεῖν,

καὶ μονώκουν· καὶ εἴ τις βούλοιτο φιλοτιμεῖσθαι πρὸς τὴν καινότητα τῆς χρήσεως, τραπεζοφόρον. οὐκ ἐπὶ τούτου μὲν γὰρ εὗρον τοὔνομα ἐν τοῖς Ἀριστοφάνους Γεωργοῖς· ἐπεὶ δ' οὖν εἴρηται ὁ τραπεζοφόρος, ἔστι καταχρῆσθαι τῷ ὀνόματι ἐκεῖ ῥηθέντι ἐπὶ τοῦ τὴν τράπεζαν φέροντος, ᾗ ἐπῆσαν τοῖς ἄρχουσιν αἱ μυῤῥίναι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ. 70

Περὶ οἴνου ἀγγείων.

Τούτοις δὲ προσακτέον τὰ τῶν οἴνων ἀγγεῖα, οἰνοφόρα, ἀκρατοφόρα, καὶ ἀμφορεῖς, καὶ ἀμφορίσκους, καὶ κάδους, καὶ καδίσκους· καὶ Ἀνακρέων δέ φησιν, οἴνου δ' ἐξέπιον κάδον· καὶ Ἡρόδοτος, καὶ Φοινικίου οἴνου κάδον· καὶ Κρατῖνος δὲ ἐν Πυτίνῃ, τοὺς μὲν ἐκ προχοΐδίου, τοὺς δὲ ἐκ καδίσκου. ἀλλὰ μὴν καὶ μετρητὴν τὸν ἀμφορέα κεκλῆσθαι φησὶν ἐν τῇ Δωδεκάτῃ Φιλύλλιος, σοὶ μὲν οὖν τήνδ' ἀμφορεῦ δίδωμι τιμὴν, 71 *πρῶτα μὲν τοῦτ' αὔτ' ἔχειν ὄνομα μετρητὴν, μετριότητος ἕνεκα. καὶ Δημοσθένης δὲ ἐν τῷ πρὸς Φαίνιππον οἴνου μετρητὰς ἔφη. Φιλόχορος δὲ ἐν τῇ Ἀτθίδι παρὰ τοῖς παλαιοῖς φησι τὸν ἀμφορέα καλεῖσθαι κάδον· καὶ τὸ ἡμιαμφόριον, ἡμικάδιον. Ἐπίχαρμος μέντοι ἐν Φιλοκλίνῃ διακρίνειν ἔοικε κάδον καὶ ἀμφορέα εἰπὼν,

οὔτ' ἐν κάδῳ δηλοίμην, οὔτ' ἐν ἀμφορεῖ.

ἐκ δὲ τῶν οἰνοφόρων ἀγγείων, ἀσκὸς, καὶ ἀσκίδιον, ὡς ἐν Ἀχαρνεῦσιν Ἀριστοφάνης ἔφη· 72 *καὶ πυτίνη, καὶ λάγυνος, καὶ λαγύνιον. Δίφιλος δὲ ἄμφω λέγει· τὸ μὲν ἐν τῇ Ἑκάτῃ πολλάκις, τὸ δὲ λαγύνιον ἐν Ἀδελφοῖς. καὶ κρατὴρ, καὶ κρατηρίδιον, καὶ κρατήριον, καὶ στάμνος, καὶ σταμνίον. καὶ ἔνιοι μὲν οὕτω οἴονται καλεῖσθαι μόνον τὸ Θάσιον, Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Τελμισσεῦσι λέγει, οἴνου τε Χίου στάμνον ἥκειν καὶ μύρον· καὶ οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ Χίου στάμ-

νου εἴρηκεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ Θασίου ἐν τοῖς Ἀχαρ-
73 νεῦσι, τὰ Θάσια ἀμφορίδια. *Εὔπολις δὲ ἐν τῷ Μα-
ρικᾷ καὶ σταμνάριον εἴρηκεν· ἐν δὲ τούτοις ὀνομά-
ζεται καὶ βῖκος, καὶ κοτύλη, καὶ χοῦς. ἔνιοι μὲν τὸν
χοῦν καὶ πελίκην κεκλῆσθαι νομίζουσι, καὶ εἶναι τοὔ-
νομα Βοιωτικόν· ἀλλὰ καὶ ἀσκοπυτίνη· καὶ γὰρ καὶ
τοῦτο ἄν τις εὕροι ἐν Ἀντιφάνους Μελεάγρῳ, ἀσκο-
πυτίνην τινὰ δίψους ἀρωγόν· καὶ Μένανδρος δὲ ἐν
Καρχηδονίῳ κέχρηται τῷ ὀνόματι. ἐν δὲ τοῖς ἀγγεί-
οις τάττοιτο ἂν καὶ ἃς εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλ-
74 κάσιν ὕρχας οἴνου· *ἐν δὲ τῷ Γήρᾳ ἐφ' ὑδρίαν δα-
νείζειν πεντέχουν, ἢ μείζονα. ὥστε οὐ μόνον ὕδατος,
ἀλλὰ καὶ οἴνου ἂν εἴη ἀγγεῖον ἡ ὑδρία, ἣν καὶ φε-
νακνίδα ἄν τις εἴποι καὶ φιδακνίδα, ὡς ἐν τοῖς Δη-
μιοπράτοις· τάχα δὲ καὶ πλημοχόην. ἔστι δὲ κερα-
μεοῦν ἀγγεῖον, οὐκ ἔχον ὀξὺν τὸν πυθμένα, ἀλλὰ
ἑδραῖόν τε καὶ στάσιμον, ᾧ χρῶνται τῇ τελευταίᾳ
τῶν μυστηρίων, ἣν ἀπ' αὐτοῦ καλοῦσι πλημοχόην.
75 ἐν τούτοις δέ ἐστιν καὶ ψυκτήρ. *Ὧι δεῖ ἀρύεσθαι
τὸν οἶνον, ἔστιν ἀρυστὴρ, καὶ ἀρύστιχος, καὶ κύαθος,
καὶ οἰνοχόη, καὶ οἰνήρυσις, καὶ ἔφηβος, καὶ λεπαστή·
ὅτι δὲ ἡ λεπαστὴ οὐκ ἔκπωμα μόνον ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ
οἰνοχόη, σαφὲς Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γηρυτάδῃ ποιεῖ,
περιφέρει δὲ κύκλῳ λεπαστὴν ἡμῖν ταχὺ προσφέρων
παῖς· ἐνέχει. ἔστι δὲ ἐν τούτοις καὶ ὁ σίφων. καὶ τὸ
παρ' Ἀριστοφάνει γευστήριον,

τρέχ' ἐς τὸν οἶνον ἀμφορέα κοινὸν λαβὼν
τῶν ἔνδοθεν καὶ βύσμα καὶ γευστήριον.

ἐκ δὲ τούτων καὶ ἡ χώνη, ὅταν εἴπῃ Φερεκράτης ἐν Μεταλλεῦσι, κύλικας οἴνου μέλανος ἀνθοσμίου ἤντλουν διὰ χώνης· καὶ ὁ τρύγοιπος, καὶ ὁ σάκκος ἐπὶ τοῦ τρυγοίπου εἰρημένος, καὶ ὁ ὑλιστήρ. Ἱππῶναξ δέ φησιν,

στάζουσιν ὥσπερ ἐς τροπήιον σάκος.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ. 76

Περὶ τῶν τοῦ ἀποβλύζειν σκευῶν.

Καὶ μὴν ὅτῳ φίλον ἀποβλύζειν πιόντι, καὶ ἀπεμεῖν, ὅπερ οἱ πολλοὶ ἀποκοτταβίζειν καλοῦσιν, εὐτρεπιστέα τούτῳ λεκάνη τις, ὑποδέξασθαι τὸ ἐπαναπλέον τοῦ ποτοῦ· καὶ γὰρ ἵνα ἐξεμοῦσι, καὶ τοῦτο λεκάνην ὠνόμαζον, ὡς Κρατῖνος μὲν ἐν Ὥραις ἔφη, μῶν βδελυγμίας ἔχει; πτερὸν ταχέως τις καὶ λεκάνην ἐνεγκάτω. Πολύζηλος δὲ ἐν Δημοτυνδάρεῳ, λεκανίῳ γὰρ πρῶτον μὲν ἐναπονίψεις, ἐνεξεμεῖς, ἐνεκπλυνεῖς, ἐναποβάσεις Κυανία. ὥστε καὶ λεκάνιον τουτὶ τὸ ἀγγεῖον κλητέον. ἔξεστι δὲ αὐτὸ καὶ λεβήτιον καλέσαι, καὶ σκάφην εἶπεν ἐν τῷ Ἀναγύρῳ Ἀριστοφάνης, καὶ ἡμισκάφης δ' ὡς ἔν τι ἐνποδιλονίων ἐμοῦμεν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ. 77

Ἐφ' ὧν ἀποπλύνονται οἵ τε πόδες καὶ τὰ ἐκπώματα.

Ταυτὸ δ' ἄν τις εἴποι τοίνυν καὶ περὶ ἐκείνου τοῦ σκεύους, ᾧ τοὺς πόδας ἐναπονιπτόμεθα· λεκάνην τε γὰρ αὐτὸ ὀνομαστέον καὶ λέβητα, Ὁμήρου εἰπόντος,

ὥς ἄρ' ἔφη, γρηῦς δὲ λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα,
τῷ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐπεχεύατο πουλύ.

ἔξεστι δὲ καὶ σκάφην ὀνομάσαι κατ' Αἰσχύλον που σκάφην εἰπόντα ἐν Σισύφῳ·

*καὶ νίπτρα δὴ χρὴ θεοφόρων ποδῶν φέρειν· 78
λεοντοβάμων ποῦ σκάφη χαλκήλατος;

καλεῖται μέντοι καὶ ποδανιπτὴρ οὐ παρ' Ἡροδότῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν Διοκλέους Βάκχαις·

ὑδρία τις, ἢ χαλκοῦς ποδανίπτηρ, λέβης.

τὸ δὲ ἀπ' αὐτοῦ ὕδωρ, νίπτρον, ἢ λούτριον, ἢ ποδάνιπτρον, ὡς ἐν Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης λέγει. ἰστέον δὲ ὅτι τὴν λεκάνην, πέλλιν οἱ τραγῳδοὶ καλοῦσιν· οἱ

δὲ Αἰολεῖς κέλικαν, μάλιστα τὴν ξυλίνην, ἀπὸ τοῦ πεπελεκῆσθαι· ἵνα δὲ ἐναποπλύνεται τὰ ἐκπώματα,
79 ὁλκαῖον· τάχα δὲ καὶ λουτήριον. *τὸ ὑπόθημα αὐτοῦ τάχα δὲ καὶ ὑπόστατον κλητέον, ὡς ἐν τοῖς Δημιοπράτοις εὑρίσκεται τοὔνομα ἐπὶ πάντων ὑποθημάτων· ἴσως δὲ καὶ καθ' Ὅμηρον ὑπόκυκλον εἰπόντα,

χρυσέα δέ σφ' ὑπόκυκλα ἑκάστῳ πυθμένι θῆκε.

τὸν δὲ πυθμένα, καὶ πύνδακα ἄλλοι τε καὶ Φερεκράτης ἐν Λήροις, λαβοῦσα μὲν τῆς χοίνικος τὸν πύνδακα εἰσέκρουσεν. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ, ἐκκρουσαμένους τοὺς πύνδακας εἴρηκε· τὴν δὲ ἀπύθμενον κύλικα ἐν Τριπτολέμῳ Σοφοκλῆς ἀπυνδάκωτον ὠνόμασεν,

ἀπυνδάκωτος οὐ τραπεζοῦται κύλιξ.

80 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ.

Περὶ τραπέζης καὶ τῶν ταύτης σκευῶν.

Ἡ δὲ ὑποκειμένη τοῖς ὄψοις τράπεζα καὶ τρίπους ἂν καλοῖτο· εἴρηκε γοῦν Ἀριστοφάνης ἐν Τελμισσεῦσι,

καὶ πόθεν ἐγὼ τρίπουν τράπεζαν λήψομαι;

καὶ ἐν Ἐκκλησιαζούσαις,

καὶ τὼ τρίποδ' ἐξένεγκε καὶ τὴν λήκυθον.

εἴρηνται δὲ οἱ τρίποδες καὶ παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τῇ Ἀναβάσει, ὥσπερ καὶ τριπόδια, ὡς ἐν Ἱπποκόμῳ Μενάνδρου,

τὰ δ' ἐκ μέσου τριπόδια καὶ τραγήματα·

81 *τὸ δ' ἐπίθημα τοῦ τρίποδος, κύκλον, καὶ ὅλμον προσήκει καλεῖν· ἐπεὶ καὶ τοῦ Δελφικοῦ τρίποδος τὸ ἐπίθημα, ᾧ ἐγκάθηται ἡ προφῆτις, ὅλμος καλεῖται· ὡς τὰ μέσα τοῦ ἐμπύρου τρίποδος, γάστρα καθ' Ὅμηρον. ἐν δὲ τοῖς Δημιοπράτοις καὶ τράπεζά τις μονόκυκλος πέπραται. καὶ μὴν καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα τοῖς τρίποσι, τράπεζαι καλοῦνται, καὶ μαγίδες, ὅστις χρῆσθαι βούλοιτο τῷ ὀνόματι κυρίως ῥηθέντι ἐπὶ τῆς

μάκτρας, ἢ ἐπὶ τῆς τὰ ἱερὰ δεῖπνα, ἢ τὰ πρὸς θυσίαν φερούσης, ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ εἴρηται, Ἑκαταίας μαγίδας δορπῶν. *Κρατῖνος δὲ ἐν Βουσίριδι εἴ- 82
ρηκεν,

ὁ βοῦς ἐκεῖνος χὴ μαγὶς καὶ τἄλφιτα.

παρὰ μέντοι Ἐπιχάρμῳ ἐν Πύρρᾳ ἢ Προμηθεῖ καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην χρῆσιν εἴρηται, κύλικα, μαγίδα, λύχνον. σκεύη δὲ τραπεζῶν τὰ πρὸς τροφῆς ὑπηρεσίαν, κύκλοι, τεύχη, τεύγματα, χεύματα, κοῖλοι πίνακες, πίνακες ἐκπέταλοι, ἢ ὕπτιοι, ἢ κυκλοτερεῖς· καί που καὶ πινακίσκοι τινες ἰχθυηροί. Ἀριστοφάνης δ' ἔοικε διαιρεῖν τινας ἀπύρους καὶ ἐμπύρους πινακίσκους, ὡς ὅταν φῇ ἐν Τελμισσεῦσι, πινακίσκον ἄπυρον ἰχθυηρόν. *τάχα δ' εἴποι τις ἂν καὶ πινάκια· οὐ φαῦλον 83
γὰρ χρῆσθαι τούτῳ τῷ ὀνόματι. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ὀψοφόρων σκευῶν οὐ μέμνημαι παρά τινι εὑρών, ἐπὶ δὲ τῶν παρὰ τοῖς ζωγράφοις, Ἰσοκράτους εἰπόντος τὰ πινάκια, οὐδὲν κωλύει ὑποκόρισμα τῶν πινάκων εἶναι δοκοῦν τοὔνομα, κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς συνηθείας γνῶσιν εἰς χρῆσιν ἐλθεῖν· ἐπεὶ καὶ οἱ πίνακες αὐτοὶ οὐ μόνον τὸ ὑπὸ τοῖς ὄψοις ἀγγεῖον δηλοῦσιν, ἀλλὰ καὶ δέλτον παρ' Ὁμήρῳ, καὶ σανίδα ἄλυτον: *καί 84
που καὶ τὰ τῶν ζωγράφων πινάκια, ὡς καὶ ἐν τοῖς Δημιοπράτοις ἔστιν εὑρεῖν, καὶ πίναξ ποικίλος ἀπ' ὀροφῆς, καὶ πίναξ ἕτερος γεγραμμένος· ἐκεῖ δέ που καὶ πίνακες μαζηροὶ πέπρανται· ἐν δὲ Ἀντιφάνους Ἀφροδίτης Γοναῖς, πινακίσκιόν ἐστιν εἰρημένον. Τοῖς δὲ ἀγγείοις προσαριθμητέον λεκάνας, λεκάνια, λεκανίδια, λεκανίδας, λεκανίσκας, κάναστρα, μαζονομεῖα· τὰ μὲν μαζονομεῖα Ἀριστοφάνους εἰπόντος ἐν Ὁλκάσι, *τὰ δὲ κάναστρα τοῦ ποιήσαντος τοὺς Κερα- 85
μέας, οὕστινας Ἡσιόδῳ προσνέμουσι· λέγει γοῦν εὖ δὲ περανθεῖεν κότυλοι καὶ πάντα κάναστρα· γίγνεται δὲ οὐ κεράμεα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλης ὕλης, ὥσπερ οἱ κότυλοι· ὅτι καὶ ἀργυροῖ ἐγίγνοντο, ἱκανὸς μηνῦσαι Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις εἰπών, δεῖ

διακοσίων δραχμῶν· πόθεν οὖν γένοιτ' ἄν; τὸν κότυλον τοῦτον φέρε. τὰ μέντοι κάναστρα φελλώδεις τινὲς πινακίσκοι εἶναι δοκοῦσιν, ἀφ' ὧν καὶ τὸ ἐκκενῶσαι, ἢ ἐκπιεῖν, κανάξαι λέγουσι, καὶ ἐκκανάξαι· ὡς καὶ Εὔπολις ἐν τοῖς Φίλοις, τὴν δ' αὐτὸς ἐκκανάξει.
86 *ἐν δὲ τοῖς Δημοκράτοις οὐ κάναστρον μόνον, ἀλλὰ καὶ κάνυστρον εὑρίσκομεν: ἐμβάφια, λεκάρια, τρυβλία, ὀξύβαφα, ὀξυβάφια· οὐ γὰρ μόνον ἐπὶ τῶν κοτταβικῶν εἴρηται τὰ ὀξύβαφα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν εἰς τὴν ἐδώδιμον χρείαν, ὡς ἐν Ὄρνισιν Ἀριστοφάνης,

ὀξύβαφον ἐντευθενὶ πρόσθου λαβών, ἢ τρυβλίον.

κἀν ταῖς Φρυνίχου Μούσαις, κἂν ὀξυβάφῳ χρῆσθαι τρεῖς χοίνικας, ἢ δύ' ἀλεύρων. καὶ λεκίδα δὲ Ἐπίχαρμος εἴρηκεν ἐν Ἥβης γάμῳ, λεκίδα κὲνβάφια δύο·
87 *ἐν δὲ Σκίρωνι, καὶ πηλίναν λεκίς· ἐν δὲ τοῖς Δημοκράτοις λέκος εὑρίσκομεν, Ἱππώνακτος εἰπόντος κἄλειφα ῥοδινὸν ἡδὺ καὶ λέκος πυροῦ. Ἱπποκράτης δὲ ἐν τῷ πρὸς τὰς Κνιδίας δόξας, λεκίσκον εἴρηκε. Τὰς δὲ παροψίδας ἡ μὲν πλείστη χρῆσις ἐλέγχει τοὔνομα ἐπὶ μάζης, ἢ ζωμοῦ τινος, ἢ ἐδέσματος εὐτελοῦς, ὅ ἐστι παροψήσασθαι τεθέν· οὐ μὴν ἀλλὰ κἀπὶ
88 τὸ ἀγγεῖον ἑλκτέον τὴν κλῆσιν· *οὐ γὰρ ἄχθομαι τὰ συνήθη τῶν ὀνομάτων, κἂν παρά τινι τῶν ἧττον κεκριμένων εὕρω, παράγων εἰς χρῆσιν, ἐπειδ' ἂν ἔχω τὴν πρὸς τὸν εἰπόντα ἀποστροφήν. τὸ μὲν γὰρ ἐν τῷ Μεταγένους Φιλοθύτῃ, ὡς ἂν πολλαῖσι παροψίσι καὶ καιναῖς εὐωχήσω τὸ θέατρον, οἶδ' ὅτι ἐστὶν ἀμφίβολον· ἐν δὲ τῇ Ἀντιφάνους Βοιωτίᾳ σαφέστατα ἐπὶ τοῦ ἀγγείου ἐστὶν εἰρημένον, καλέσας τε παρατίθησιν ἐν παροψίσι βολβούς. καὶ κυλίχνας δὲ ἀγγεῖον ὀψοφόρον. ἐν Ταγηνισταῖς δόξειεν ἂν Ἀριστοφάνης λέγειν εἰπών, τὸ δ' ἔτνος ἐν ταῖς κυλίχναις τουτὶ
89 θερμὸν καὶ τοῦτο παφλάζον. *Χρηστέον δὲ καὶ μυστίλαις, ἢ μυστίλοις, ἢ γλώσσαις, ἢ μυστιλαρίοις, ἢ κοχλιωρύχοις, ἢ λιστρίοις, καὶ μαχαίρᾳ, ἢ μαχαιρίῳ,

ἢ μαχαιρίδι· καὶ ἡ μαχαιρὶς μὲν γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ τῆς κουρίδος· ἀλλ' ὅταν Φερεκράτης ἐν Κραπατάλλοις φῇ,

μάχαιραν ἄρ' ἐνέθηκά σοι; καί μ' ἀφήρπασαι;
ἀμάχαιρος ἐπὶ βόεια νοστήσειν κρέα,
ἀνὴρ γέρων, ἀνόδοντος.

ἀπὸ δὲ τῆς μαχαίρας, καὶ τῷ μαχαιρίῳ καὶ τῇ μαχαιρίδι χρηστέον· ἐν δὲ τοῖς Δημοπράτοις εἰρήκαμεν μαχαίρια ἐλεφάντινα, καὶ μαχαίρια κεράτινα. * καὶ 90
χέρνιβα δὲ, καὶ λέβητες, καὶ πρόχους, καὶ χερνίβιον· ἀναγκαῖα καὶ ταῦτα ἐκ τῆς παρ' Ὁμήρῳ χρήσεως,

χέρνιβα δ' ἀμφίπολος πρόχοόν τ' ἐν χερσὶν ἔχουσα.

ὀνομάσαι δ' αὐτὸ καὶ χειρόνιπτρον, Εὐπόλιδος εἰπόντος Κόλαξι, φροῦδον τὸ χειρόνιπτρον· οἷς ἐπακτέον καὶ σπόγγους, καὶ σπογγιάς· ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ κανᾶ καὶ κάνητα, καὶ κανίσκια· καὶ κανίσκια μὲν Κράτης ἐν Ἥρωσιν εἶπεν,

ὁ κάνης δὲ τῆς κοίτης ὑπερέχειν μοι δοκεῖ.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνεῦσι, κάνητος· ἐν δὲ Γη- 91
ρυτάδῃ, ἄλλος δ' εἰσέφερε πλεκτῷ κανίσκῳ ἄρτων περίλοιπα θρύμματα. Καὶ κανοῦν δὲ ἀρτοφόρον εἴποις δ' ἂν καὶ κίστην ὀψοφόρον, ὅθεν καί,

μήτηρ δ' ἐν κίστῃ ἐτίθει περικαλλέ' ἐδωδήν.

καί που καὶ κοίτας, ὡς ἐν τοῖς Βάπταις Εὐπόλιδος,

ἀλλὰ τὰς κοίτας γ' ἔχουσι πλουσίως σεσαγμένας.

καὶ ἐν Φερεκράτους Μυρμηκανθρώποις, ἀλλὰ καὶ ἐν κοίτασι ταῖς ἐμαῖς ἀπακτέον ἃ μέλλομεν ἀριστήσειν.
* ἐν δὲ τῇ Ἴωνος Ἀλκμήνῃ, ὁ εἰς τὴν τῆς τροφῆς 92
παρασκευὴν θύλακος, σάγη ὠνόμασται· καὶ σκυρίδα δὲ ὀψωνιοδόκον πλεκτὴν, σχοίνου, ἐν Ἀμφιαράῳ Ἀριστοφάνης ἔφη· ἐν δὲ Ἀχαρνεῦσι, σπυρίδιον, ὃ καὶ πλέκος εἴρηκε, παρατραγῳδῶν. Καὶ τὰ μὲν τῶν ἡδυσμάτων ἀγγεῖα ἐρεῖς, κυψέλας, ὀξίδας· καὶ τὴν ἐλαιηρὰν ἐπίχυσιν, ἣν Εὔπολις μακρὸν χαλκίον ὠνόμασεν, καὶ Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνεῦσιν ἔφη.

*

καταχεῖν αὐτῷ καὶ τοὔλαιον ἐκ τοῦ χαλκίου. τὸ δὲ ὄνομα ἡ ἐπίχυσις εἴρηται ἐν Ἀριστοφάνους
93 Δαιταλεῦσι· * ἐν δὲ Ταγηνισταῖς ὠνόμασταί τι καὶ μελιτήριον ἄγγος. εἴποις δ' ἂν καὶ τὴν ἡδυσματοθήκην κυμινοδόκον, Νικοχάρους εἰπόντος ἐν Γαλατείᾳ, σοφαῖς παλάμαις τέκτονος εἰργασμένον, πολλὰ ἐν αὐτῷ λεπτὰ ἔχον καθίσκια κυμινοδόκον· καὶ κυμινοδόκην· καὶ κυμινοθήκη δὲ ἐν τοῖς Δημιοπράτοις ἐστὶν εἰρημένη· ἐν δὲ τῷ τοῦ Γελῴου Ἀπολλοδώρου Γραμματιδιοποιῷ κυμινοδόκη·

μεταξὺ τῶν λόφων δὲ τορτίσμα δοκεῖ
κυμινοδόκην οὗ γραμματεῖον περιφέρει.

94 * Εἰ δὲ ἐπὶ ταῖς ἑστιάσεσιν ἕν τι τῶν ἀναγκαίων καὶ ἡ ῥιπίς, εἴρηται μὲν ἐπὶ τῆς ῥιπιζούσης τοὺς ἄνθρακας ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσιν Ἀριστοφάνους,

τὴν ἐσχάραν μοι δεῦρο καὶ τὴν ῥιπίδα.

οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ ἐπὶ τῆς τὰς μυίας ἀποσοβούσης καταχρῆσθαι τῷ ὀνόματι, καίτοι καὶ τὴν μυιοσόβην ἔν γε ταῖς Μενάνδρου Φιλαδέλφαις ἔστιν εὑρεῖν· καὶ ἐν Ἀναξίππου Κιθαρῳδῷ, μυιοσόβην λαβὼν παράστηθ' ἐνθάδε.

95 * ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ.

Περὶ τῶν τοῦ μαγείρου σκευῶν.

Προσαριθμητέον δὲ τούτοις καὶ τὰ τοῦ μαγείρου σκεύη, χύτρας, χυτρίδια, χυτρίδας· ξευρίαν δὲ τὴν χύτραν οἱ Θρᾷκες καλοῦσι· λοπάδας, λοπάδια, ἐχίνους, ἐχινίσκους, χαλκία, χαλκίδια, ἐσχάρας, ἐσχάρας ἰχθυοπτρίδας, ἐσχαρίδας, λέβητας, λεβήτια, λεβητάρια· καὶ ὀβελούς, καὶ ὀβελοὺς βουπόρους, καὶ ὀβελίσκους, ἐν Ἀχαρνεῦσιν Ἀριστοφάνους,

φέρε τοὺς ὀβελίσκους, ἵνα πήξω τὰς κίχλας.

96 * ἐν δὲ τοῖς Δημιοπράτοις γέγραπται καὶ ἄρτημα ὀβελίσκων. Καὶ κρατευτὰς δὲ καὶ κρατευτήρια ἐρεῖς· καὶ ὡς ἐν τοῖς Δημιοπράτοις ἔστιν εὑρεῖν, μολυβδοκρατευτάς. τὰ μὲν οὖν δημιόπρατα οὐ μόνον τοῦ-

*

νομα παρ' Ἀριστοφάνει ἐν τοῖς Ἱππεῦσιν ἐστὶν εἰρη-
μένον,

ἐπίπαστα λείχων δημιόπραθ' ὁ βάσκανος.

ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις κωμῳδοδιδασκάλοις· πρὸς
δὲ καὶ Λυσίᾳ λόγος ἐστὶν εἰρημένος *ὑπὲρ τῶν δη- 97
μιοπράτων πρὸς Εὐθίαν· ἐν δὲ ταῖς Ἀττικαῖς στή-
λαις, αἳ κεῖνται ἐν Ἐλευσῖνι, τὰ τῶν ἀσεβησάντων
περὶ τὼ θεὼ δημοσίᾳ πραθέντα ἀναγέγραπται· ἐν αἷς
ἄλλα τε πολλὰ σκεύη ἐστὶν ὠνομασμένα καὶ μολυβ-
δοκρατευταί· καὶ Εὔπολις δὲ ἐν τοῖς Κόλαξιν ἔφη
μολυβδίνους κρατευτάς. Τῶν δὲ μαγείρου σκευῶν,
καὶ κοπίδες, καὶ σφαγίδες· καὶ σφάγιον, ᾧ ὑποδέχον-
ται τὸ αἷμα τῶν ἱερείων· τὸ γὰρ σφάκτρον, τέλους
ὄνομα ἦν ἐπὶ τοῦ καταβαλλομένου ὑπὲρ τῶν θυομέ-
νων οὕτως ἐπονομασθέν. μαγείρου δὲ σκεύη καὶ το-
ρύνη, καὶ ἐοργή, καὶ εὐεργή. *τὸ δὲ ῥῆμα τὸ τετο- 98
ρύνηκας ἔστιν ἐν Εὐβούλου Παρμενίσκῳ. ἐκ δὲ τῶν
σκευῶν, καὶ ἐτνήρυσις, καὶ ζωμήρυσις, καὶ κρεάγρα,
καὶ ἁρπάγη, καὶ λύκος, καὶ ἐξαυστήρ· καὶ λίστρον,
καὶ λίστριον, ὃ τινὲς ταγηνοστρόφιον· καὶ τάγη-
νον δέ· ἀλλὰ μὴν καὶ τήγανον ἔχοις ἂν εὑρεῖν εἰρη-
μένον ἐν Εἵλωσιν Εὐπόλιδος, καὶ ἐν Τηλεκλείδου
Ἀψευδέσι·

τὰ δὲ τήγανα ζέοντά σοι μολύνεται.

ὑπόφαυλοι δὲ οἱ ἐν Ἱπποκόμῳ Μενάνδρου τηγανισ-
μοί· τὸ μέντοι ῥῆμα τὸ τηγανίζεσθαι ἔστιν ἐν Ἀπο-
κλειομένῃ Ποσιδίππου· *καίτοι τό γε δρᾶμα Ἀριστο- 99
φάνους Ταγηνισταί· τὸν δὲ καλούμενον χυτρόποδα
ἔστι μὲν καὶ λάσανα κεκλημένον εὑρεῖν, ὡς Διοκλῆς
ἐν Μελίτταις, ἀπὸ λασάνων θερμὴν ἀφαιρήσω χύ-
τραν. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν Ἱππώνακτος ἰάμβων εἴ-
ρηται χυτροπόδιον· ὥσπερ καὶ παρ' Ἡσιόδῳ,

μὴ δ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπιρρέκτων ἀφελόντα.

ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἕτερόν τι δηλοῖ· ὅταν δὲ Δίφιλος ἐν
Ἐπικλήρῳ λέγῃ, χυτρὸν μέγαν παρὰ τοῦ μαγείρου,
δηλονότι τὴν χύτραν λέγει, ἀλλ' οὐ τὸν χυτρόποδα.

100 *Εἰδέναι δὲ οὐ φαῦλον ὅτι χύτρα καὶ φιλήματος
εἶδος ἦν, ὁπότε τὰ παιδία φιλοίη, τῶν ὤτων ἐπιλαμ-
βανόμενα· ὑποδηλοῖ δὲ Εὔνικος ἐν Ἀντίδι,

λαβοῦσα τῶν ὤτων φίλησον τὴν χύτραν.

οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ βαῦνον ἂν εἴποις, τὸν χυτρόποδα·
καί που καὶ ἀνθράκιον, Ἀλέξιδος εἰπόντας ἐν Λημνίᾳ,

καὶ μὴν παρῆν ἀνθράκιον ἡμῖν ἐν μέσῳ,
σείσων τε κυάμων μεστός.

καὶ γὰρ ὁ σείσων ἀγγεῖον ᾧ κυάμους, ἢ ἄλλο τι
101 τοιοῦτον ἐνέφρυγον. *καὶ μὴν ἐσχάραν εἴποις ἂν τὸ
ἀνθράκιον τοῦτο, καὶ ἐσχάριον, Ἀριστοφάνους ἐν
Ταγηνισταῖς εἰπόντος ἐσχάρια, καὶ που καὶ ἐσχαρίδα.
ὁ δὲ Στράττις ἐν Ψυχασταῖς φησι, πῶς ἂν κομίσει
ἐμοί τις θυμαλώπων ὧδε μεστὴν ἐσχάραν. καὶ εἰσιν
οἱ θυμάλωπες οἱ ἡμίκαυτοι ἄνθρακες· οὐ γὰρ ἂν εἴη
πρὸς τοῦ βιβλίου τοῦδε παραδηλοῦν ὅτι καὶ οἱ κα-
λούμενοι τῶν ἀμπέλων ἐπίτραγοι. Τῶν δὲ μαγειρι-
κῶν, καὶ ἐλεὸν, ξάνιον, ἐπίξηνον, τράπεζα μαγειρικὴ,
ἣν οἱ νεώτεροι ἐπικόπανον· ἔστι δὲ τοὔνομα παρὰ
Μενάνδρῳ ἐν Μεσσηνίᾳ, ἡγεῖται μὲν ὅλως ἐπικόπα-
102 νόν τι. *ἔτι δὲ μάκτρα, σκάφη, μαγὶς, σκαφὶς, κάρ-
δοπος, κάνεον. καὶ νεόκοπον μὲν κάρδοπον Εὔπολις
ἐν Αἰξὶν εἴρηκεν· ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Σφηξὶ, νεόκο-
πτον μύλην. Μένανδρος δὲ ἐν Δημιουργῷ ληνὸν εἴ-
ρηκε τὴν κάρδοπον. ταυτὸν δὲ τοῦτο καὶ θυεία, καὶ
ἀντλία· τὴν γὰρ σκάφην οὕτως ὠνόμασεν Ἀριστοφά-
νης ἐν Εἰρήνῃ. καὶ σκαφίδα δὲ τὴν σκάφην ταύτην
ἐν Ὁλκάσι λέγει, συντάξας οὕτω, σκαφίδας, μάκτρας.
103 *ἐν δὲ τοῖς Δημιοπράτοις εὑρίσκεται σκάφη μακρὰ,
καὶ σκάφη στρογγύλη. τὴν δὲ θυείαν, καὶ θυείδιον
εἴποις ἂν κατὰ Ἀριστοφάνην ἐν Πλούτῳ λέγοντα·
καὶ ἴγδιν δὲ αὐτὴν κεκλήκασι Σόλων τε ἐν τοῖς ἰάμ-
βοις λέγων, πευσίδ' οἱ μὲν ἴγδιν, οἱ δὲ σίλφιον, οἱ
δὲ ὄξος· καὶ ἔτι σαφέστερον Ἀντιφάνης Κοροπλάθῳ,
γύναι, πρὸς αὐλὸν ἦλθες, ὀρχήσῃ πάλιν τὴν ἴγδιν.
ἔστι μὲν οὖν ἴγδις καὶ ὀρχήσεως σχῆμα· ὁ δὲ παίζων

πρὸς τοὔνομα κωμικὸς ἐπήγαγε, τὴν θυεῖαν ἀγνοεῖς;
τουτέστιν ἡ ἴγδις. *Τὸ δὲ πύραυνον, ᾧ τοὺς ἐμπύ- 104
ρους ἄνθρακας κομίζουσιν, εἴποις ἂν ἐμῇ δόξῃ καὶ
πυρφόρον· μαγειρικὰ δέ, καὶ κοπίδες, καὶ δορίδες,
καὶ μαχαιρίδες. Ἀριστοφάνους γοῦν ἐν Ἱππεῦσιν ὁ
μάγειρος λέγει, μαχαιρίδων τε πληγάς· ὥσπερ καὶ
ἐν τῷ Γήρᾳ ὁ αὐτὸς ποιητὴς εἴρηκεν· κοπίδι τῶν
μαγειρικῶν. ἐκ δὲ τούτων καὶ τυροκνῆστις, ἣν κύ-
βηλιν καλοῦσιν· ὧν ἡ μὲν τυροκνῆστις ἔστιν ἐν Πλά-
τωνος Ἀδώνιδι· καὶ ἐν Ἀριστοφάνους Αἰολοσίκωνι,
δοΐδυξ, θυεία, τυροκνῆστις, ἐσχάρα· ἡ δὲ κύβηλις ἐν
Φιλήμονος Ἁρπαζομένῳ, ὁρῶ μαγείρου καὶ κύβηλιν
καὶ σκάφην. *Προσονομαστέον δὲ τούτοις καὶ πέ- 105
λυκα, καὶ δοίδυκα, καὶ ἀλετρίβανον· γαστρόπτης δὲ
ἐν τοῖς Δημιοκράτοις πέπραται, καὶ δευτὴρ, κοινὸν
ἀρτοποιῷ καὶ μαγείρῳ σκεῦος, ἀπὸ τοῦ δεύειν ὠνο-
μασμένον. ἄβακα δ' εἰ βούλοιό τι τῶν τοῦ μαγείρου
σκευῶν καλεῖν, προσχρηστέον σοι Κρατίνῳ ἐν Κλεο-
βουλίναις λέγοντι,

ἐπέδωκε βαλάνων ἄβακα τῶν ἐκ φιττέως.

καὶ ἀβάκιον δ' ἂν αὐτὸ εἴποις· ἐφ' ἑτέρου μὲν γὰρ
εἴρηται ὑπὸ Λυσίου ἐν τῷ ὑπὲρ Καλλαίσχρου, μετ'
ἀβακίου δὲ καὶ τραπεζίου καλῶν ἑαυτόν. *χρῆσθαι 106
δ' ἔξεστι τῷ ὀνόματι καὶ ἐπὶ τοῦ ὀψοφόρου σκεύους·
ὥσπερ καὶ κακκάβην τὴν λοπάδα ἐρεῖς, εἰπόντος Ἀρι-
στοφάνους ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις·

τὴν κακκάβην γὰρ κάετου διδασκάλου.

ἐν δ' Εὐβούλου Ἴωνι εἴρηται, τρυβλία δὲ καὶ πατά-
νια καὶ κακκάβια καὶ λοπάδια· ὡς ἕτερον ὂν παρὰ
τὴν λοπάδα τούτῳ τῷ σχήματι· καὶ κάκκαβον δὲ
τὴν κακκάβην κατὰ τὴν τῶν πολλῶν χρῆσιν Ἀντιφά-
νης κέκληκεν εἰπὼν Παρασίτῳ,

κάκκαβον λέγω.
σὺ δ' ἴσως ἂν εἴποις λοπάδ'· ἐμοὶ δὲ τοὔνομα
οἴει διαφέρειν, εἴτε κάκκαβόν τινες
χαίρουσιν ὀνομάζοντες, εἴτε σίττυβον;

107 *καὶ Νικοχάρης δὲ ἐν Λημνίαις εἴρηκε κακκάβους· καὶ κατάνη δὲ καὶ κατάνιόν τι ἐκπέταλον λοπάδιον, ὃ τινες καλοῦσι πατέλλιον· ἡ μὲν κατάνη Σώφρονος εἰπόντος ἐν Νυμφοπόνῳ, κατάν' αὐτοπάγητος· τὸ δὲ κατάνιον Εὐβούλου ἐν Κατακολλῶντι,

καὶ κνικτὰ Σικελικὰ κατανίων ἀωρεύματα.

καὶ ἐν Ἀντιφάνους Εὐθυδίκῳ,

πολύπους τετμημένος
ἐν κατανίοισιν ἑφθός.

108 Ἄλεξις δὲ ἐν Ἀσκληπιοκλείδῃ κατάνια εἴρηκεν. * ἐν δὲ ταῖς Ἱππάρχου Παννυχίσιν εὑρῆσθαί φασι κατὰ τὴν τῶν ἰδιωτῶν συνήθειαν εἰρημένον, βατάνιον. Οἷς μέντοι τὰς κριθὰς φρύγοντες μετέβαλλον, ἢ καὶ τοὺς κυάμους, κατάλλια ταῦτα ἐκαλεῖτο. εἰ δὲ καὶ προσιστάθμην ἐν τούτοις θετέον, ἰστέον ὅτι τὸ σπαρτίον, οὗ λαβόμενός τις ἀνέλκει τὸν ζυγὸν, ἀρτάνην ὠνόμαζον. Σκεῦος δὲ μαγειρικὸν καὶ ἠθμὸς Εὐριπίδου ἐν Εὐρυσθεῖ Σατυρικῷ εἰπόντος, ἢ κύαθον, ἢ χαλκήλατον ἠθμὸν προσίσχων τοῖσδε τοῖς ὀπωπίοις. ἐν μέντοι τοῖς Δημιοπράτοις καὶ ἠθμός τις ἐπικρητηρίδιος πέπραται, ὃς ἴσως τοῖς περὶ τὸν οἶνον μᾶλλον προσ-
109 ήκει. *Καὶ μὴν καὶ ἐπίχυσις χαλκίου ἓν τῶν τοῦ μαγείρου σκευῶν. Ἀριστοφάνης δὲ αὐτὸ εἴρηκεν ἐν Δαιταλεῦσιν,

οὐκ· ἀλλὰ ταυτά γ' ἐπίχυσις τοῦ χαλκίου.

ἤπου δὲ καὶ φρυγεὺς, καὶ φρύγετρον, τὸ μὲν φρύγετρον Πολυζήλου εἰρηκότος ἐν Διονύσου γοναῖς, οὗπερ αἱ χύτραι κρέμανται καὶ τὸ φρύγετρον· καὶ γὰρ εἰ τὸ φρύγετρον ταῖς κοδομαῖς προσήκειν δοκεῖ, καὶ ἔστι ταυτὸν τῷ κοδομείῳ, ἢ κατὰ τοὺς πολλοὺς φωγάνῳ, ἀλλὰ νῦν ἔοικεν ὡς μαγείρου σκεῦος συντετάχθαι· τὸν δὲ φρυγέα καὶ αὐτὸν ὡς σκεῦος μαγειρικὸν, εἴτε τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ἔφρυγον, εἴτε τὸ φρύγετρον, ὡς ὁ κωμικὸς Θεόπομπος ἐν Σειρῆσι ὑποδηλοῖ
110 λέγων, φρυγεὺς, θυεία, λήκυθος· *καὶ μὴν καὶ Κηφισοδώρου ἐν Ὑΐ εἰπόντος· σπονδὴ δὲ παρὰ τῶν ὀλ-

κάδων καὶ καταραντισμός· καὶ μάτταν ἀγγεῖον ἀκούοντες ἐντεῦθεν εἰρῆσθαι νομίζουσι· καὶ τὴν παρὰ Ῥωμαίοις καμέλλαν· τῶν τε μαγειρικῶν, ἰπνοί, καὶ κρίβανοι, καὶ βόες κριβανῖται ἐν Ἀριστοφάνους Ἀχαρνεῦσι. Προσθετέον δὲ τῷ μαγείρῳ καὶ ξύλα καύσιμα, καὶ κλημματίδας, καὶ ἐκκαύματα, εἰπόντος Σοφοκλέους ἐν Ἡρακλεῖ σατυρικῷ, συνέλεγον τὰ ξύλα ὡς ἐκκαύματα· μή μοι μεταξὺ προσδείσειεν. *προσθετέον δὲ τούτοις καὶ δᾷδας, καὶ δᾴδια, καὶ 111
κορμούς, καὶ σχίζας, καὶ σχίζια, καὶ πεύκας, καὶ λαμπάδας, καὶ ἰπνούς, καὶ πανούς, καὶ ἄνθρακας, καὶ μαρίλην· καὶ μαρίλαν δὲ ἐκάλουν τὸν χνοῦν τῶν ἀνθράκων· τάχα δὲ καὶ λάρκους τούτους προσονομαστέον, καὶ λάρκια καὶ λαρκίδια, τὰ ἀγγεῖα τῶν ἀνθράκων, Ἀριστοφάνους εἰπόντος ἐν Ἀχαρνεῦσι. Εὐριπίδης μὲν εἴρηκεν ἐν Αὐτολύκῳ σατυρικῷ, τοὺς ὄνους τοὺς λαρκαγωγοὺς οἴσειν ἐξ ὄρους ξύλα· ἐν δὲ τῷ Ἀλέξιδος Σπονδοφορικῷ ἐστιν εἰρημένον, Ἀριστογείτονα τὸν ῥήτορα εἶδον λάρκον ἠμφιεσμένον τῶν ἀνθρακηρῶν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ. 112

Περὶ τῶν τοῦ ἀρτοποιοῦ σκευῶν.

Εἰ δὲ ἐπὶ τοῖς μαγειρικοῖς σκεύεσι καὶ τὰ τῶν ἀρτοποιῶν προσρητέον, ἀρτοπτεῖον τὸ ἐργαστήριον τινῶν ὀνομαζόντων, οὐδὲν κωλύει καὶ τὸ σκεῦος, ἐν ᾧ τοὺς ἄρτους ἐνοπτῶσιν, οὕτω καλεῖν, ὃ νῦν ἀρτόπτην καλοῦσι· κλαθάνους δὲ ἑκάτερον ῥητέον, ὥστε καὶ ἐφ' ᾧ τοὺς ἄρτους ἔπλαττον. ἐκ δὲ τῶν ἀρτοποιικῶν, ὄνος ἀλέτων, καὶ μύλη, καὶ μύλη σιτοποιός, καὶ μυλήκορον, καὶ παυσικάπη, ἣν καὶ καρδοπεῖον ὠνόμαζον· *ὡς ἐν Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης, 113

ἢ καρδοπείῳ περιπαγῇ τὸν αὐχένα.

ἐκ δὲ τούτων, ὀβελοί, σκάλαθρον, ἀπομάκτρα, σκυτάλη, περιστροφίς, μαγίς, χοῖνιξ, μέδιμνος, ἡμιμέδιμνος, ἐκτεύς· καὶ παρὰ Ἀλκαίῳ τῷ μελοποιῷ ἐν δευ-

τέρῳ μελῶν, κύπρος· καὶ παρὰ Ἱππώνακτι ἐν πρώ-
τῳ ἰάμβων, ἡμίκυπρον. διχοίνικον δὲ καὶ ἡμίεκτον
ἐν Ἀριστοφάνους Νεφέλαις· καὶ κοτύλη δὲ μέτρον
οὐχ ὑγρῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ξηρῶν, ὅταν φῇ Θου-
κυδίδης ἐν τῷ ἑβδόμῳ βιβλίῳ, κοτύλην ὕδατος, καὶ
114 δύο κοτύλας σίτου· *δύναται δὲ καὶ τριτημόριον
χοίνικος. ἀρτοποιικὸν δὲ καὶ κοδομεῖον, καὶ τηλία,
καὶ μάκτρα, καὶ σκάφη, καὶ εἴ τινα τῶν μαγειρικῶν
κοινὰ τοῖς ἀρτοποιοῖς. ἤπου δὲ καὶ ὅλμος, τὸ ὑπό-
θημα τοῦ ὅλμου, ὑφόλμιον, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ἀνα-
γύρῳ λέγει. καὶ ὕπερον δὲ, καὶ κόσκινον, καὶ κρη-
σέρα, καὶ κρησέριον, καὶ ἀλευρότησις, καί, ὡς ἐν τοῖς
Δημιοκράτοις ἀναγέγραπται, κόσκινον κριθοποιόν. ὁ
δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις ἔφη,
ὥσπερ κόσκινον αἰρόπινον τέτρηται.

115 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κϛʹ.

Περὶ λύχνου καὶ σκευῶν μύρου καὶ προσέτι κεραμέων.

* Λύχνοι δὲ ἐπὶ τούτοις, καὶ λύχνοι δίμυξοι. Φι-
λωνίδου δὲ ἐν τοῖς Κοθόρνοις εἰπόντος, ὥσπερ οἱ
δίμυξοι τῶν λύχνων. Μεταγένης δὲ, δίμυξον δὲ, ὡς
ἐγὼ δοκῶ· καὶ λύχνοι τρίμυξοι· καὶ κατὰ Ἡρόδοτον,
λύχνα· αὐτὸς μὲν καὶ λυχνοκαΐαν εἴρηκεν· καὶ Κρα-
τῖνος δὲ ἐν τῷ Τροφωνίῳ, καὶ Μένανδρος ἐν Θεττα-
λικῇ. καὶ λυχνίον μὲν, ἐφ' οὗ ἐντίθεται ὁ λύχνος,
ἡ καλουμένη λυχνία· τοῦ δὲ λυχνίου τὸ ἀπευρυνόμε-
νον, ᾧ ἐπιτίθεται ὁ λύχνος, πινάκιον, ἢ πινακίσκιον·
τὸ δὲ ἐντιθέμενον τῷ λύχνῳ, θρυαλλὶς, ἐλλύχνιον,
116 φλομός. *ὁ δὲ νῦν φανὸς, καὶ λυχνοῦχος, ὡς Ἀρι-
στοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσιν ἔφη, φαίνειν ὑπευθύνοις
λυχνοῦχος. ἐν δὲ τῷ Λυσίου πρὸς Χυτρῖνον, ἐξαί-
φνης τοῦ συνακολουθοῦντος οἰκέτου λίθον τις λα-
βὼν ἔκρουσε τὸν λυχνοῦχον. ἐν δὲ τῷ Ἀριστοφάνους
Αἰολοσίκωνι,

καὶ διαστίλβονθ' ὁρῶμεν,
ὥσπερ ἐν κενῷ λυχνούχῳ,
πάντα τῆς ἐξωμίδος.

ἐκαλεῖτο δὲ καὶ λαμπτὴρ ὁ λυχνοῦχος· ἐν γοῦν τῷ δευτέρῳ τῶν Φιλίστου βιβλίων εἴρηται, καὶ τὰς νύκτας ἐπαίρεσθαι λαμπτῆρας ἀντιπεφραγμένους. 117 *ὑποδηλοῖ δὲ τὸν ἐκ κέρατος φανόν. πανὸς μέντοι καὶ φανὸς ἡ λαμπάς· ὡς ὅταν φῇ ἐν τῇ Ἀλκμήνῃ Εὐριπίδης,

πόθεν δὲ πεύκης πανὸν ἐξεῦρες λαβεῖν;

καὶ γὰρ δᾶδες καὶ λαμπάδες εἰσὶ τῶν φωσφόρων. τὰς μέντοι λαμπάδας καὶ κάμακας εἴρηκεν ἐν Ξαντρίαις Αἰσχύλος, κάμακες πεύκης οἱ πυρίφλεκτοι. τὸ δὲ ὀβελισκολύχνιον, στρατιωτικὸν μέν τοι τὸ χρῆμα, 118 *εἴρηται δὲ ὑπὸ Θεοπόμπου τοῦ κωμικοῦ ἐν Εἰρήνῃ,

ἡμᾶς δ' ἀπαλλαχθέντας ἐν ἀγαθαῖς τύχαις
ὀβελισκολυχνίου καὶ ξιφομαχαίρας πικρᾶς.

ὅταν δ' εἴπῃ ἐν τῷ Αἰολοσίκωνι Ἀριστοφάνης, δυοῖν λυχνιδίοιν, δῆλον ὅτι λυχνία εἴρηκεν, ἀλλ' οὐ λύχνους μικρούς, ὥσπερ καὶ ὅταν Κράτης φῇ ἐν τοῖς Γείτοσι, οὐκ ἔστι μοι λυχνίδιον. 119 *σαφέστερον δὲ ἐν τοῖς Ἀριστοφάνους Δράμασιν ἢ Νιόβῃ, ἀλλ' ὥσπερ λύχνος ὁμοιότατα κάθευδ' ἐπὶ τοῦ λυχνιδίου. Ἀριστοφάνους δ' ἐν ταῖς Φοινίσσαις εἰπόντος, στίλβη θ' ἡ κατὰ νύκτα μοι φλογάνας ἠράξεις ἐπὶ τῷ λυχνίῳ· οὐκ ἀφανὲς ὅτι καὶ ἡ στίλβη λύχνου τι εἶδος. καὶ μὴν εἰ μύροις ἐπὶ τούτῳ χρηστέον, ὅτι μὲν καὶ μυρίδιον εἴρηκε τὸ μύρον Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς ἰστέον· εἴρηται δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐν Δαιταλεῦσι καὶ ἄγγη μυρηρά. λέγοιτο δ' ἂν καὶ λήκυθος μυρηρά. σὺ δ' ἂν εἴποις καὶ μυροφόρον. ἐν δὲ Βατράχοις Ἀριστοφάνους εἴρηται καὶ τὸ ληκύθιον. 120 *Σοφοκλῆς δ' ἐν Ἀνδρομέδᾳ, αὐτοχείλεσι ληκύθοις ἔφη, δηλῶν ἀλαβάστους μονολίθους. καὶ τὸ μὲν εἰς τὰς ληκύθους καθιέμενον ἐπὶ γεύματι τοῦ μύρου, σπαθίδα, καὶ σπάθην κλητέον, Ἀριστοφάνους μὲν εἰπόν-

τος ἐν Δαιταλεῦσι, τῆς μυρηρᾶς ληκύθου πρὶν κατήλασας τὴν σπαθίδα γεύσασθαι μύρου. καὶ γὰρ Εὔβουλος ἐν ταῖς Στεφανοπώλισιν τοῦτο μὲν σπαθίδα, τοὺς δὲ ἀλαβάστους, ἀλαβάστια εἴρηκε, λῦε τἀλαβάστια σὺ θᾶττον, καὶ τῇ σπαθίδι τὸν πώγωνά μου
121 καὶ τὴν ὑπήνην μύρισον. *Ἀλέξιδος μέντοι ἐν τῷ Δρωπίδῃ σπάθην τὴν σπαθίδα εἰπόντος, τὴν σπάθην ἐν τῷ μύρῳ καθῆκε. τὸ δὲ ἀγγεῖον, εἰς ὃ ἐξεχεῖτο τὸ μύρον, ἐξάλειπτρον ἐκαλεῖτο, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσιν. οὗ δὲ ἔγκεινται αἱ ἀλάβαστοι, ταῦτα τὰ σκεύη ἀλαβαστοθήκας τῶν ἄλλων λεγόντων, Ἀριστοφάνης ἐν Τριφάλητι ἀλαβαστροθήκας ἔφη, ἀλαβα-
122 στροθήκας τρεῖς ἔχουσαν ἐκ μιᾶς. *κοινῇ δὲ κεραμέων σκευῶν ὀνόματα ἐν Ἀξιονίκου Χαλκιδικῷ,

τρυβλία, χύτρα, λοπάδιον, ὀξίς, χοῦς, ἀμίς,
λεκάνη, θυεία, κάνθαρος, σεισών, λύχνος.
ὑπηρεσία σου παντελής, γραῦ, κεραμίων.

τὰ πλεῖω δὲ τούτων καὶ ἄλλης ἂν ὕλης γένοιτο, ἐπεὶ καὶ Ἕρμιππος ἐν Θεσμοφόροις τὸν κύαθον, καὶ τὴν οἰνοχόην καὶ τὸ λύχνιον καὶ τὰ τοιαῦτα σκεύη χαλκίδια καὶ χαλκία καλεῖ, ὡς ἐκ χαλκοῦ πεποιημένα.

123 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ.

Περὶ τῶν ἐπὶ κοίτης ἐπιτηδείων.

Δειπνήσαντι δὲ καὶ πρὸς κοίτην τραπομένῳ, τὰ μὲν στρώματα, καὶ ἐπιβλήματα προείρηται. ἐν καιρῷ δ' ἂν εἴη τὸ παρ' Ὁμήρῳ ἱμάτιον ἐνευναῖον καὶ παρευναῖον μέγα καὶ δασὺ καὶ ὁ παρὰ τοῖς κωμῳδοῖς χιτὼν εὐνητὴρ, ὃς τοῦ νῦν ἐγκοιμήτωρ ἡδίων. ἤπου δὲ καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα. καὶ οἱ παρὰ Μενάνδρῳ καυνάκαι, καὶ χειμῶνος σισύραι. καὶ τὸ παρ' Ἀριστοφάνει χείμαστρον. τὴν χλαῖναν δὲ οὕτως ἐκάλουν οἱ τῆς κωμῳδίας ποιηταί, μόνα τὰ παχέα ἱμάτια ταύτης τῆς προσηγορίας ἀξιοῦντες,
124 *ὥσπερ καὶ Θεόπομπος ἐν Εἰρήνῃ, χλαῖνάν σοι λαβὼν παχεῖαν ἐπιβαλῶ Λακωνικήν. Ὅμηρος δὲ καὶ τὰ

λεπτὰ χλαίνας καλεῖ. οἱ μέντοι Ἀττικοὶ τὸ λεπτὸν χλανίδα, καὶ τὸ ἱππικὸν χλαμύδα, ὡς Θετταλῶν. πρώτην δέ φασι χλαμύδα ὀνομάσαι Σαπφὼ ἐπὶ τοῦ ἔρωτος εἰποῦσαν, ἐλθόντ' ἐξ ὀρανῶ πορφυρέαν ἔχοντα προϊέμενον χλαμύν. καὶ τὰ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναγκαῖα τῇ καθ' ἡμέραν χρήσει σκεύη προείρηται· συναπτέον δὲ δι' ὀλίγων τὰ λοιπά, οἷον τὰ τῆς γυναικωνίτιδος.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ. 125

Περὶ τῶν ἐν γυναικωνίτιδι σκευῶν.

Καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικωνίτιδος σκεύη, ταλάρους ἂν καὶ καλάθους καὶ καλαθίσκους ἐροῦμεν. καὶ ταλάρια δὲ καὶ καλάθια. καὶ μὴν καὶ ὄνον, ἐφ' οὗ νῶσι, καὶ ἐπίνητρον, καὶ ἄτρακτον, καὶ σπόνδυλον, καὶ κλωστῆρα, καὶ κερκίδας, καὶ κτένας, καὶ ἱστόν, καὶ ἱστοῦ ἀντίον, καὶ κανόνα, καὶ πῆχυν, καὶ κελέοντας τοὺς καὶ ἱστόποδας, καὶ λείας τὰς καὶ ἀγνύθας, καὶ σπάθας. *Φιλύλλιος γὰρ ἐν Πόλεσι καὶ τὸ ἱστουρ- 125
γικὸν ἐργαλεῖον, σπάθην ὠνόμασεν, εἰπών, σπαθᾶν τὸν ἱστὸν οὐκ ἔσται σπάθῃ. προσθήσεις δὲ τούτοις καὶ σταθμά, καὶ τάλαντα, ζυγόν, πλάστιγγας, τρυτάνην. καὶ σταθμία δὲ χαλκᾶ ἐν τῇ ἐπ' Ἀλκιβιάδου ἄρχοντος ἀναγραφῇ τῶν ἐν ἀκροπόλει ἀναθημάτων ἀναγέγραπται. στάσιμα δέ, τὰ σταθμία Κηφισόδωρος κέκληκε. τῶν δὲ γυναικείων σκευῶν, κτένιον, ξάνιον, κομμωτήριον, ξυρόν, κάτοπτρον, οὗ τὴν θήκην λοφεῖον καλοῦσι, ψαλίς, παρωτίς, προσωπίς· *καὶ ὡς ἐν Δα- 127
ναΐσιν Ἀριστοφάνης, προσφαγίδιον, θολία, πλέγμα τι θολοειδὲς ἐπὶ σκιᾷ τῆς ῥινός, καὶ σκιάδιον, ὃ καὶ σκιάδειον ἂν εἴποις· τοὔνομα γὰρ καὶ τὸ Διονύσου σκιάδιον καλεῖται, καὶ πτερὸν δὲ τὸ σκιάδιον οἱ κωμῳδοποιοὶ καλοῦσιν, ὁ δὲ Στράττις ἐν Ψυχασταῖς προσαιτῶν ῥιπίδιον ἐπήγαγε εἴτε σκιάδιον. τὰ δὲ πολλὰ τούτων ἐν ἐσθῆσιν, ἢ ὑποδήμασιν, ἢ κόσμοις γυναικείοις,

ἤδη προείρηται, ὥσπερ καὶ ἀλαβαστοθῆκαι. καὶ παρὰ Μενάνδρῳ ἐν Μισογύνῃ, σανδαλοθῆκαι. ἐν δὲ Ἀριστοφάνους Αἰολοσίκωνι καὶ σμηματοφορεῖον.

128 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΘ.

Περὶ τῶν τοῦ γεωργοῦ σκευῶν.

Τῶν δὲ ἐν ἀγρῷ σκευῶν τὰ ἀναγκαῖα, ἄροτρα,
καὶ ἀρότρου μέρη. καὶ ἅμαξα, καὶ ἁμάξης μέρη. τὰ
τὰ δὲ λοιπὰ, πτέον, ὡς οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν, ἢ πτύον,
ὡς Ὅμηρος. οὕτω γὰρ λέγει, ὅταν φῇ, ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ
πλατέος πτυόφιν μεγάλην κατ' ἀλωήν. καὶ θρῖναξ
δὲ, καὶ δρέπανον, καὶ δρεπάνη, καὶ ὡς Φερεκύδης
ὠνόμασε, κρώπιον. περὶ γὰρ τοῦ Κόδρου λέγων, ὅτι
ὡς ἐπὶ φρυγανισμὸν ἐξῆλθεν ἐν ἀγροίκῳ τῇ σκευῇ
βουλόμενος λαθεῖν, φησὶν ὅτι τῷ κρωπίῳ τινὰ παῖ-
129 δας ἀπέκτεινε. *καὶ πλόκανον δὲ καὶ κόσκινον, καὶ
σκαπάνη, καὶ σκαφίον, καὶ σκαλὶς, καὶ μακέλη, καὶ
ἄμη, καὶ ἀξίνη, καὶ δίκελλα, καὶ σμινύη, καὶ σμινύ-
διον, καὶ λίστρον, καὶ σφῦρα βωλοκόπος, καὶ πέλε-
κυς ξυλοκόπος. καὶ τὰ ἀγγεῖα τὰ ὑποδεχόμενα τὴν
ὀπώραν, τρασιὰ, κόφινος, σύρισσος, ἄῤῥιχος, σταφυ-
λοβολεῖον· τάχα δὲ καὶ σώρακος, εἰ καὶ παρὰ τοῖς
κωμῳδοποιοῖς οὕτως ὠνομάσθη τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ τὰ
130 σκεύη τῶν ὑποκριτῶν. *Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Δαναΐ-
σιν ἔφη,

κακῶν τοσούτων ξυνελέγη μοι σώρακος.

Ἀλέξιδος δὲ καὶ δρᾶμα Σώρακοι. τῶν δὲ γεωργικῶν
καὶ χάρακες, καὶ κάμακες· καὶ τῶν ἐλαιστῶν ῥάβδοι,
ῥάκτριαι· καὶ ὅρος, τὸ τρῖβον τοὔλαιον ξύλον. καὶ
τόπιον, τὸ περιδονούμενον αὐτῷ σχοινίον· καὶ τριπ-
τὴρ, ὁ κρατὴρ, εἰς ὃν ἀποῤῥεῖ τοὔλαιον. ἀλλὰ καὶ
ληνὸς, καὶ ὑπολήνιον, ὡς ἐν τοῖς Δημιοπράτοις πέ-
πραται. ἤκουον δὲ καὶ φορμὸς τῶν γεωργικῶν, καὶ
γαῦλοι, καὶ σκαφίδες, καὶ ταρσοὶ, καὶ ταῤῥοί, καὶ
131 τάλαροι, καὶ τυροκομεῖον, καὶ τυροφορεῖον. *καὶ

πολλὰ τῶν μαγείρου καὶ ἀρτοποιοῦ σκευῶν. τάχα δὲ καὶ σχοῖνος, καὶ βάτος, καὶ ὀρκάνη, καὶ ῥάμνος, καὶ κόνυζα, καὶ κνάφος, καὶ πάνθ' ὅσα ἀκανθώδη τοῖς καρποῖς ἐπὶ φρουρὰν περιβάλλεται. Καὶ καλαύροπες δὲ καὶ κορύναι, καὶ σκυτάλαι, καὶ σκίπωνες, καὶ βακτηρίαι προσήκουσι γεωργοῖς· καὶ πίθοι, καὶ πιθάκναι, καὶ πιθακνίδες, καὶ σιπύαι, καὶ σιρροί, καὶ διφθέρα, καὶ αἰγῆ, καὶ κυνῆ σικυωνική.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ. 132

Περὶ τῶν τοῦ ἁλιέως καὶ ναυτικῶν σκευῶν.

Τὰ δὲ ἁλιέως σκεύη, φέρνιον, σπυρὶς, σπυρίδιον, σπυρίχνιον, λίνον, πάναγρον λίνον, δίκτυον, ἀμφίβληστρον. Μένανδρος δὲ ἔφη ἐν Ἁλιεῖ, ἀμφιβλήστρῳ περιβάλλεται· καὶ ἕρκη δὲ, καὶ πόρκοι, καὶ κύρτοι, καὶ γρῖφοι, καὶ γάγγαμον· ἀφ' οὗ καὶ Αἰσχύλος τὸ δύσλυτον κακὸν, ἢ δυσέλικτον ἔφη, γάγγαμον ἄτης παναλώτον. *τούτοις δὲ προσθετέα, φελλοὶ, κάλαμοι, ῥάβδοι, κάμαξ, ὁρμιά, ἄγκιστρα ἀκιδωτά, τρίχες, λίνα, σπάρτα, σπαρτίναι, μολύβδαιναι, πυρία, τριόδους, τρίαινα, ἰχθύκεντρον. Τὰ δὲ ναυτικὰ σκεύη κάλοι, ἱστία, κρίκοι, ἡνία, κωπὶς, κῶπαι, οἴακες, πηδάλια, πλῆκτρα, ὡς Σοφοκλῆς ἐν Ἀχαιῶν συλλόγῳ, 133

ὡς ναοφύλακες νυκτέρου ναυκληρίας
πλήκτροις ἀπευθύνουσιν οὐρίαν τρόπιν.

*καὶ ὁλκία δὲ τὰ πηδάλια ἐν Ναυπλίῳ ὠνόμασε· καὶ 134
παρὰ τῷ Ὁμήρῳ,

ξεστὸν ἐφόλκαιον.

σκαλμοὶ, τροπωτῆρες, ὑπηρέσια, ἀσκώματα, κοντοὶ, κάλοι, ἀντλία, κάδοι, ἀπόγαια, ἐπίγεια, πείσματα, ἄγκυραι, ὁλκοὶ, ἕρματα, οὖροι, ἀποβάθρα, θράνια, δέῤῥεις, διφθέραι, δακτύλιοι. οὕτω δὲ τοὺς τετρημένους λίθους ὠνόμαζον, ὧν τὰ πείσματα ἐξέδουν· ὀρθίαξ δὲ τὸ κάτω τοῦ ἱστοῦ καλεῖται, ὡς τὸ ἄνω, καρ-

χήσιον· καὶ ἴσως τοὔνομα τὸ ὀρθίαξ ἐν Ἐπιχάρμου Ναυαγῷ.

135. *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ.

Περὶ τῶν εἰς ἐσθήτων θεραπείαν σκευῶν καὶ ἐφ' οἷς ἀποτίθενται.

Τὰ δὲ περὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἐσθήτων σκεύη, πλυνοὶ, καὶ πλυντήρια· καὶ γῆ σμηκτρὶς, κατὰ Νικόχαριν· καὶ λίτρον, καὶ χαλαστραῖον λίτρον κατὰ Πλάτωνα, κονία, καὶ κιμωλία γῆ κατὰ Ἀριστοφάνην· καὶ κνάφος· καὶ ἰπὸς τὸ πιέζον τὰς ἐσθῆτας ἐν τῷ γναφείῳ, ὡς Ἀρχίλοχος, κέαται δ' ἐν ἰπῷ· καὶ περιστροφίδα δ' ἂν εἴποις τὸ ξύλον τὸ τὸν ἰπὸν περιστρέφον· ἐναρμόσαι δ' ἂν τούτοις καὶ τὸ ἐν τοῖς Δημιοπράτοις ἐκπιεστήριον· δεῖ δὲ ἐπὶ ταῖς ἐσθῆσι καὶ ῥαμμάτων· εἴρηται δὲ τοὔνομα ἐν Πλάτωνος Ἑορ-
136 ταῖς, ἐμφέρεσθαι δὲ τὰ ῥάμματα· *καὶ ἐν Ἑρμίππου Μοίραις, ῥάμμ' ἐπέκλωσας· προσδεῖ καὶ ῥαφίδος, ἣν Ἄρχιππος ἐν Πλούτῳ ὠνόμασε, ῥαφίδα καὶ λίνον λαβὼν τόδε ῥῆγμα σύῤῥαψον. καὶ βελόνης δὲ τοὔνομα ἐν Εὐπόλιδος Ταξιάρχοις, ἐγὼ δέ γε στίξω σε βελόναισι τρισί· καὶ βελονίδες, ὡς Ἕρμιππος ἐν Μοίραις· ἵνα δὲ ἀποτίθενται αἱ ἐσθῆτες, χηλοὶ, κιβωτοὶ, κιβώτια, κίσται, καὶ κιστίδες, ὡς ἐν Ἀχαρνεῦσιν Ἀριστο-
137 φάνης· κοῖται, κοιτίδες. *καὶ φάσκωλοι, ὡς ἐν Θεσμοφοριαζούσαις· θύλακοι, στρωματόδεσμα· ἐν δὲ τοῖς Δημιοπράτοις, κιβωτὸς θυριδωτή· παρὰ δὲ τοῖς νεωτέροις, ῥίσκοι, ὡς Ἀντιφάνης ἐν Κυβευταῖς, ῥίσκος ἦν, ὃν εἶπεν. ὠνόμασται δὲ τῷ κιβωτίῳ παραπλήσιόν τι σκεῦος κανδύταλις, οὗ μέμνηται καὶ Μένανδρος ἐν Ἀσπίδι, καὶ Δίφιλος ἐν Ἐπιδικαζομένῳ· ὁ δὲ κανδύταλις οὗτος τί δύναται; καὶ τί ἐστιν; ὥσπερ ἂν εἴποις ἑορτάς· ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τὸ σκεῦος Περσικὸν, ἀπὸ τοῦ κάνδυος κληθέν· εἰς χρῆσιν δ' αὐτὸ ἤγαγον
138 Μακεδόνες· *καὶ ζύγαστρα δὲ, καὶ ζυγάστρια· καὶ

στρωματεῖς δὲ Ἀπολλόδωρός τε ὁ Γελῷος ἐν Ψευ-
δαίαντι ἔφη, μάχαιρα, λόγχη, στρωματεύς· ὁ δ' Ἀπολ-
λόδωρος Καρύστιος ἐν Ἀντευεργετοῦντι, τοὺς στρω-
ματεῖς ἔλυον. κέχρηται δὲ τῷ ὀνόματι καὶ Ἀντιφάνης
ἐν Ἀποκαρτεροῦντι. καὶ θολίαν δὲ κίστην εἶναι λέ-
γουσιν, ἔχουσαν θολοειδὲς τὸ πῶμα. Ξενοφῶν δὲ ἐν
τῇ Ἀναβάσει ἔφη καὶ μαρσίπους ἱματίων· *αἱ δὲ 139
ἀορταὶ εἴρηνται ἐν Ποσειδίππου Ἐπιστάθμῳ, σκηνάς,
ὄχους, δίσκους, ἀορτάς, τάγανα, λαμπῆνας, ὄνους. τὸ
γὰρ ἐν Μισογύνῃ Μενάνδρου, χλαμύδα, καυσίαν,
λόγχην, ἀορτήν, ἱμάτια, ἀμφίβολον, ὅτι ἔνιοι καὶ
ἀορτῆρα γράφουσιν, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ ζῴων Ἀρι-
στοτέλους δύο τῶν πρὸς τῇ ῥάχει φλεβῶν ἡ ἀρι-
στερὰ ἀορτὴ καλεῖται· παρὰ δὲ Φερεκύδῃ εἷς τῶν
Κυκλώπων. Τὰ δὲ κουρέως σκεύη, κτένες, κουρίδες,
μάχαιραι, μαχαιρίδες· *ἐν μὲν γὰρ Κρατίνου Διονυ- 140
σαλεξάνδρῳ εἴρηται, ἐνεῖεν δὲ ἐνταυθοῖ μάχαιραι
κουρίδες, αἷς κείρομεν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς ποιμέ-
νας. ἐν δὲ Χρυσῷ γένει Εὐπόλιδος, ἔπειθ' ὁ κουρεὺς
τὰς μαχαιρίδας λαβών, ὑπὸ τῆς ὑπήνης κατακερεῖ τὴν
εἰσφοράν. καὶ ψαλὶς δέ, τῶν κουρέων σκευῶν, ἣν καὶ
μίαν μάχαιραν καλοῦσι. καὶ ξυρόν, καὶ ξυροδόχη ὡς
ἐν Θεσμοφοριαζούσαις Ἀριστοφάνης·

χρῆσόν γε νῦν ἡμῖν ξυρόν. Ἀγ. αὐτὸς λάμβανε
ἐντεῦθεν ἐκ τῆς ξυροδόχης.

καὶ ὀνυχιστήρια δὲ κατὰ Ποσειδίππον. *Τὰ δὲ σκυτο- 141
τόμου σκεύη, τομεὺς ἐν Πλάτωνος Ἀλκιβιάδῃ εἰρημέ-
νος· καὶ σμίλη, ἐν τῇ Πολιτείᾳ· καὶ καλάπους, ἐν τῷ
Συμποσίῳ· καὶ περιτομεὺς δ' ἂν ῥηθείη, καὶ χηλεύ-
ματα, καὶ ὄπεας· καὶ ὀπήτιον εἴρηται ἐν Νικοχάρους
Κρησί, ταῖς τρυπάνοις ἀντίκαλον ὅπερ ἀγχίλεον. Τὰ
δὲ κυνηγέτου σκεύη, λίνα, δίκτυα, ἄρκυες, ἐνόδια, ἐκ-
βόλια, στάλικες, στήριγγες, κάμακες, δίκρα, κάλοι,
ἱμάντες, κυνουχοί, σχαλίδες, σχαλιδώματα, ξίφη, δό-
ρατα, ἀκόντια, δρέπανα, τόξα, προβόλια, ποδάγραι,

142 ἀρπεδόναι, σειραί, σειρίδες, πλεκταί· *πλεκτὴν γὰρ
οἱ Ἀττικοὶ τὴν σειρὰν ὠνόμαζον, ὡς Πλάτων ἐν Ἑλ-
λάδι, βούλει τὴν δέ σφι πλεκτὴν κάθω, κᾆπειτ' ἐνελ-
κύσω σε δεῦρο; πελέκεις, δέραια, περιδέραια. τελαμώ-
νια, ῥόπαλα, σκυτάλαι, ξυήλαι, ἀρνακίδες, ἧλοι, ἐγ-
κεντρίδες. Στρατιώτου δὲ σκεύη, ἀσπίς, πέλτη, θώ-
ραξ, ἡμιθωράκιον, σπολάς, κράνος, κόρυς, περικεφά-
λαια, λόφος, τριλοφία, χεῖρες, κνημῖδες, πίλοι, τόξα,
βέλη, τοξεύματα, οἰστοί, φαρέτρα, οἰστοδόκη, οἰστο-
θήκη, γωρυτός, φαρετρεῶνες, καὶ τῆς ἀσπίδος τὸ ἔλυ-
143 τρον σάγμα, καὶ τοῦ κράνους ἡ θήκη λοφεῖον· *δό-
ρατα, ἀκόντια, ἀκοντίσματα, κοντοί· καὶ τὸ τοῦ δό-
ρατος ἱστάμενον, σαυρωτήρ, καὶ στύραξ, καὶ στυρά-
κιον· καὶ τὸ προὖχον σιδήριον, λόγχη, αἰχμή, ἐπιδο-
ρατίς. ἡ δὲ θήκη, δουροδόκη· καὶ ξυστὰ δ' εἴποις ἂν
καὶ κάμακας, καὶ παλτά, καὶ σαρίσσας, καὶ σαυ-
νία· τὸ μὲν ὄνομα ἐπ' ἀνδρείου αἰδοίου ἐστὶ παρὰ
Κρατίνῳ· ἐπὶ δὲ τοῦ δόρατος ἐν Φιλαδέλφοις Με-
νάνδρου,

ὥστ' ἔγωγ' ἂν εἱλόμην που σαυνίῳ πεπληγμέ-
νος.

144 *καὶ Ἀριστοφάνης μὲν ἔφη ἐν Ὁλκάσι, λόγχαι δ'
ἐκαυλίζοντο, καὶ ξυστὴ κάμαξ. ἐν δὲ Σκηνὰς κατα-
λαμβανούσαις,

καὶ τῶν πλατυλόγχων, ὡς ὁρᾷς, ἀκοντίων.

Ἄλεξις δ' ἐν Λευκάδι, φέρε τὴν σιβύνην καὶ πλατύ-
λογχα. Ἀμειψίας δ' ἐν Σφενδόνῃ, τὸ μὲν δόρυ μετὰ
τῆς ἐπιχάλκου πρὸς Πλαταιεῖς ἀπέβαλε. προσθετέον
δὲ τούτοις, ξίφη, καὶ μαχαίρας, καὶ κοπίδας, καὶ ἀκι-
νάκας, καὶ ξυήλας, καὶ δρέπανα, καὶ δορυδρέπανα,
καὶ ἐγχειρίδια, καὶ λαβὴν ξίφους, καὶ προλαβὴν ξί-
145 φους, καὶ κώπην, καὶ τὴν θήκην κουλεόν. *καὶ Εὐ-
ριπίδης μὲν ἐν Παλαμήδει λέγει κώπην χρυσόκολλον.
Μένανδρος δὲ ἐν Ἁλιεῦσι, καὶ χρυσόλαβες καλὸν
πάνυ ἐγχειρίδιον. Θεόπομπος δὲ ἐν Πόλεσιν, ἐλεφαντ-

τοκάκους ξιφομαχαίρας. ὅτι δὲ καὶ τὴν σπάθην ἐπὶ
τοῦ ξίφους εἰρήκασιν, εὕροις ἂν ἐν Εὐριπίδου Εὐ-
ρυσθεῖ σατυρικῷ, πᾶς δὲ φασγάνῳ ἐξηθέριζεν, ὥστε
πύρινον σπάθῃ κολούων φασγάνου μελανδέτου. εἰ δὲ
τοῦτο ἀμφίβολον, Φιλήμων ἐν Ῥοδίαις σαφέστερον
αὐτὸ ποιεῖ λέγων,

σπάθην παραφαίνων, δηλαδὴ χρυσένδετον.

*καὶ ἐν τῷ Μισουμένῳ Μένανδρος, ὅταν λέγῃ, ἀφα- 146
νεῖς γεγόνασιν αἱ σπάθαι. τούτοις δ' ἐπακτέον σφεν-
δόνας, λίθους, μολυβδίνας, πελέκεις, σαγάρεις, πυ-
ρεῖα, δέῤῥεις, διφθέρας, σκηνάς, μακέλλας, κάλους,
ἱμάντας, ἁλύσεις, γυλίους, στρωματόδεσμα. καὶ τελα-
μῶνα δ' ἄν, καὶ ζωστῆρα εἴποις, καὶ ὄχανα, καὶ κιλ-
λιβάντας, Ἀριστοφάνους εἰπόντος,

τοὺς κιλλιβάντας οἶσε, παῖ, τῆς ἀσπίδος.

Τέκτονος σκεύη, σκέπαρνον, πρίων, σφῦρα, τέρετρον,
τρύπανον, τρυπανοῦχος, ἀρὶς, ῥίνη, πέλεκυς. καὶ καθ'
Ὅμηρον, πέλεκκος. ἐν δὲ τῇ ἐν Ὀλυμπίᾳ στήλῃ ἀνα-
γέγραπται, τρύπανα, τρυπανίας ἔχοντα, ἴσως τὴν ἀρί-
δα. *Χαλκέως δὲ σκεύη, ἄκμων, ἀκμοθέτης, ῥαιστὴρ, 147
πυράγρα, φῦσαι, φυσητὴρ, ἀκροφύσιον, χοάνη, ἀκό-
ναι, θηγάναι, ἐσχαρίδες, καὶ κροταφίδες. Οἰκοδόμου
δὲ σκεύη, λεῖαι, γλαρίδες, ὡς Σοφοκλῆς ἐν Πριάμῳ.
τύκοι, κανὼν, διαβήτης, πῆχυς, στάθμη, μολύβδαινα,
ὑπαγωγεύς. τάχα δὲ καὶ μοχλίον, εἰ καὶ τοῖς τοιχωρύ-
χοις τοῦτο προστιθέασιν οἱ κωμῳδοποιοί. καὶ μοχ-
λίσκον δὲ τὸ τοιοῦτον Ἀριστοφάνης ἐν Σκηνὰς κατα-
λαμβανούσαις ὠνόμασεν εἰπὼν, τοῖχον μοχλίσκῳ σα-
λεύειν. *οἷς προσαριθμητέον καὶ τὰ ἐν Βατράχοις 148
Ἀριστοφάνους,

καὶ πλαίσια ξυμπτυκτὰ πλινθεύσουσί γε,
καὶ διαμέτρους, καὶ σφῆνας.

ἐν δὲ ταῖς Ἀττικαῖς στήλαις ἀναγέγραπται, πρίων λι-
θοπρίστης, καὶ καρκῖνος λίθους ἑλών. εἴποις δ' ἂν
καὶ μηχανὴν λιθαγωγόν. Νεωλκοῦ δὲ σκεύη, φάλαγ-

149 γές, φαλάγγια, ὁλκοί, σύροι. * Τοῦ δὲ μεταλλέως, θύλακοι, περίοδος, σάλαξ· καὶ θυλακοφορεῖν μὲν τοὺς μεταλλέας οἱ κωμῳδοὶ λέγουσι. περίοδον δὲ καὶ σάλακα Θεόφραστος ἐν τῷ μεταλλικῷ περίοδον μὲν τὸ ἀγγεῖον, ᾧ κατακεραννύουσι τὸν σίδηρον. σάλακα δὲ, τὸ τῶν μεταλλέων κόσκινον. ὁ δὲ τορεὺς, φρεωρύχων ἐργαλεῖον. Ἰατροῦ δὲ σκεύη σμίλη, ὑπογραφὶς, ὠτογλυφὶς, ψαλὶς, μηλωτρὶς, μήλη, ὀδοντοξέστης, ὀδοντάγρα, ἐξάλειπτρον, λουτήριον, σικύα, ὑπόθετον, λεκανὶς, σπογγία, ἐπίδεσμα, σπληνίον, λαμπάδιον, ποδο-
150 στράβη, κλυστήρ. * ἔστι γὰρ παρ' Ἡροδότῳ τοὔνομα. τάχα δὲ καὶ βάλανος. ἐπὶ γὰρ τοῦ ἐκ στέατος καὶ λίτρου προμήκους πλάσματος, ᾧ ἀντὶ κλυστῆρος χρῶνται, βαλανίσαι Ἱπποκράτης ἔφη. ἐν δὲ τοῖς Δημοκράτοις, καὶ ῥακία, καὶ κηρωτὰ γέγραπται. Κυβευτοῦ σκεύη, ἄβαξ, ἀβάκιον, κόσκινον, κύβοι, διάσειστοι κύβοι, ἀστράγαλοι, φιμοὶ, κημοὶ, τηλία, κήθια, κηθίδια, ψῆφοι, πεττοί. Σοροποιοῦ σκεύη, σορὸς, πύελος, κιβωτὸς, ληνός. οἵ τε γὰρ περὶ Ἔραστον καὶ Κορίσκον Πλάτωνι ἐπιστέλλοντες γράφουσι, ληνὸν Ἀσσίαν τῆς σαρκοφάγου λίθου. καὶ ἐπάγουσι περὶ τοῦ αὐτοῦ λέγοντες, ὁρῶ ὅγε Φερεκράτης ἐν τοῖς Ἀγρίοις ἔφη,

ἦ μὴν σὺ σαυτὸν μακαριεῖς, ὅταν
αὐτοί σε κατορύττωσιν. οὐ δῆτ'· ἀλλ' ἐγὼ
τούτους πρότερον. οὗτοι δὲ μακαριοῦσιν ἐμέ.
καίτοι πόθεν ληνοὺς τοσαύτας λήψομαι.

151 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΒ.

Περὶ βαλαντίου.

Καὶ μιξάμενοι δ' ἂν εἴποιμεν, σκεύη, βαλάντια καὶ βαλαντίδια, ὡς ἐν Αἰξὶν Εὔπολις. καὶ θυλάκιον δὲ, καὶ θυλακίσκον. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Τριφάλητι τοῦτο ὑποδηλοῖ, ὅταν φῇ,

ἔπειτ' ἐπὶ τοῦφον ἧκε, τὴν σπυρίδα λαβὼν
καὶ θυλακίσκον, καὶ τὸ μέγα βαλάντιον.

ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δὲ κύστιν ὑείαν ἐν Ταγηνισταῖς, ὁ δὲ λύων κύστιν ὑείαν, κἀξαίρων τοὺς Δαρεικούς. *ἐπὶ 152 τοῦ αὐτοῦ δὲ καὶ σακίον, ὅταν φῇ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις,

σακίον, ἐν οἷσπερ τἀργύριον ταμιεύεται.

καὶ πόδα δὲ βαλαντίου ὁ αὐτὸς εἴρηκεν ἐν Βαβυλωνίοις. ἀργυροθήκην δὲ Ἀντιφάνης ἐν Μίδωνι εἴρηκεν. εἰ δὲ καὶ τῷ μαρσιππίῳ τις χρῆσθαι βούλοιτο, βοηθήσει αὐτῷ Ἀπολλόδωρος ὁ Καρύστιος εἰπὼν ἐν τῇ Ἐνέᾳ, μαρσίπιόν τι μικρόν. ἀρυβάλλους δὲ ἐπὶ τοῦ συσπάστου βαλαντίου ἐν Ἀντιφάνους Αὑτοῦ ἐρῶντι, καὶ ἐν τῷ Στησιχόρου Κερβέρῳ.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ. 153

Περὶ γλωττοκομείου.

Γλωττοκομεῖον μὲν οὖν, ἡ θήκη τῶν αὐλῶν. καὶ συβήνην δὲ, τὴν τῶν αὐλῶν θήκην καλοῦσι. καὶ αὐλοὺς ὀστεΐνους. καὶ καλαμίνους αὐλοὺς Ἀριστοφάνης ἔφη, καὶ Καλλίμαχος τὴν φορβειὰν τὴν αὐλητικήν. καὶ κρουπέζια, τὰ τῶν αὐλητῶν ὑποδήματα. *τὸ μέν- 154 τοι γλωττοκομεῖον εἴρηκε Λύσιππος ἐν Βάκχαις, αὐτοῖσιν αὐλοῖς ὁρμᾷ καὶ γλωττοκομείῳ. ὠνόμασται γὰρ ἀπὸ τῶν γλωττῶν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγγείου γλωττοκομεῖον παρὰ τοῖς νεωτέροις ἔστιν εὑρεῖν, ὡς ἐν τῷ Τιμοκλέους Βαλανείῳ, καὶ τὸ γλωττοκομεῖον βαλανεύεται. καὶ ἐν Ἀπολλοδώρου τοῦ Καρυστίου Διαβόλῳ, μέγα ὦ Φορμίων γλωττόκομον, οὐκ ὀφθαλμοῦ.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ. 155

Περὶ γαλεάγρας καὶ περὶ τοῦ ἐφ' οὗ αἱ ὄρνιθες καθεύδουσιν.

Ἐκ δὲ τῶν σκευῶν καὶ γαλεάγρα· τὸ δὲ ὄνομα ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Δημοσθένους πρὸς Ἀριστογεί-

τονα. καὶ μυάγρα. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Φοινίσσαις
κέχρηται τῷ ὀνόματι· ἐν δὲ Πλούτῳ εἰκὸν τὴν μυά-
156 γραν καλεῖ. *καὶ Καλλίμαχος δὲ ἔφη,

εἰκόν τ' ἀνδίκτην τε, μάλ' εἰδότα μακρὸν ἀλέσθαι.

ὡς καὶ τὸν ἀνδίκτην ὄντα εἶδος μυάγρας· τὸ μέντοι
ἐνιστάμενον ταῖς μυάγραις καττάλιον, σκανδάληθρον
καλεῖται, ὡς ὁ ἐν ταῖς μείζοσι πάγαις πάτταλος, ῥόκ-
τρον. τὸ δὲ σπαρτίον, ᾧ συνέχεται, μήρινθος. τὴν δὲ
Ἀνδρομέδαν Κρατῖνος ἐν τοῖς Σεριφίοις δελεάστραν
καλεῖ. Νικοφῶν δὲ τὰς τοιαύτας πάγας ἐν Ἀφροδί-
της Γοναῖς δελέαστρα εἴρηκε. πέτευρον δέ, οὗ τὰς
ἐνοικιδίας ὄρνιθας ἐγκαθεύδειν συμβέβηκεν Ἀριστο-
φάνης λέγει, ὥσπερ καὶ κρεμάστραν ἐν ταῖς Νεφέ-
157 λαις. *σὺν δὲ τούτοις λεγέσθωσαν, δοκοί, δοκίδες,
ἰκρία, στρωτῆρες, καλυμμάτια. καὶ μετὰ τοῦ κεράμου
ἐν τοῖς Δημιοκράτοις, καλυπτῆρες κορινθιουργεῖς. καὶ
ἰκριωτῆρες. ἀκτηρίδα δὲ τὴν βακτηρίαν Ἀχαιὸς ἐν
Ἴριδι ὠνόμασε. καλεῖται δὲ οὕτως καὶ τὸ τὸν ῥυμὸν
τοῦ ἅρματος, ἢ τῆς ἁμάξης ἀνέχον ξύλον, ὅταν ἄζευ-
κτος ᾖ, ὃ στήριγγα καλεῖ Λυσίας. ὥσπερ καὶ τὴν κνή-
μην τῆς ἁμάξης ὁ αὐτὸς ὠνόμασε κνημίαν.

158 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ.

Περὶ τραπέζης λογιστηρίας.

Προσθετέον δὲ τούτοις τράπεζαν λογιστηρίαν, πιλίον, πίλον, πιλάδιον, τάρπην, ἥ ἐστι πλέγμα ἐκ λύγων. ἔτι δὲ καὶ γύργαθον, καὶ θωμόν, Ἀριστοφάνους ἐν Δαιταλεῦσιν εἰπόντος,

εἰ μὴ δικῶν τε γύργαθος, ψηφισμάτων τε θωμός.

159 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λς.

Περὶ οἰκιδίων ἐν οἷς τρέφεται τὰ ζῷα καὶ ἑτέρων τοιούτων.

Καὶ οἰκίσκον δὲ ὀρνίθιον, καὶ οἰκίσκον περδικικὸν Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσιν ἔφη. εἰ δὲ μὴ ψευδὴς ὁ

Ὑπερίδου λόγος ὑπὲρ Ἁρπάλου, ἐν αὐτῷ γέγραπται, ἐκπηδήσαντες ἐκ τῶν περδικοτροφείων. καὶ χοιροτροφεῖον δέ, ἐν ᾧ χοῖροι τρέφονται, ὡς Εὔπολις, καὶ Φρύνιχος ἐν Ποαστρίαις. τὸ δ' αὐτὸ καὶ χοιροκομεῖον ἐν Ἀριστοφάνους Λυσιστράτῃ. *καὶ γρυμέα δὲ 160
ἀγγεῖόν τι εἰς ἀπόθεσιν, ὃ ἔνιοι πήραν νομίζουσι. καὶ θύλακος, καὶ ἀσκοθύλακος, ὡς ἐν τῷ Ἀριστοφάνους Γηρυτάδῃ. καὶ ἀσκοπήρα, ὡς ἐν ταῖς Ὥραις Ἀριστοφάνους. καὶ κέστρα δὲ σφύρας τινὸς εἶδος σιδηρᾶς, ὡς ἐν Αἰγεῖ Σοφοκλῆς, κέστρᾳ σιδηρᾷ πλευρὰ καὶ κατὰ ῥάχιν ἀλόησαι πλεῖον. ἀλλὰ μὴν καὶ κύρτη σιδηρᾶ ἀγγεῖόν τι, οἷον οἰκίσκος ὀρνίθιος, παρὰ Ἡροδότῳ καὶ Ἀρχιλόχῳ. καὶ καλιὰ δὲ καὶ καλιὸς, ὁ τοιοῦτος οἰκίσκος, ὡς Κρατῖνος Θρᾴτταις, ἐς τὸν καλιὸν ἣν τύχῃ καθείργνυται. *ἤδη δὲ καὶ τὸν πρὸς οἴκησιν 161
ἐπιτήδειον οὕτω λέγουσιν, ὡς ἐν Ἐλπίδι Ἐπιχάρμου εἴρηται, τὸν τοῦ γείτονος καλιόν. ἐν δὲ Εὐπόλιδος Αὐτολύκῳ, οἰκοῦσι δ' ἐνθάδ' ἐν τρισὶ καλιδίοις οἴκημα ἔχων ἕκαστος. σάγματα μὲν οὖν ὑποζυγίων κατὰ τοὺς πολλοὺς ἐν τῷ πέμπτῳ Φιλιππικῶν ἔστιν εὑρεῖν. σακκοπήραν δέ, ὡς εἰθίσται τοῖς ἰδιώταις λέγειν, ἐν Ἀπολλοδώρου τοῦ Καρυστίου Ἀμφιαράῳ, ἐμβαλόντες, ὦ πονηρὲ σύ, εἰς σακκοπήραν αὐτόν, ἐπιθήσουσί που ἐφ' ὑποζύγιον. *σίφνιν δὲ ἐν τοῖς 162
Ἀττικοῖς Ὕμνοις οὐ τὴν γῆν ἔνιοι ἀκούουσιν, ἀλλὰ τὴν σιπύαν, ἐξ ἧς ἡ Δημήτηρ προὐκόμιζε τὰς τροφάς. ἀορτῆρα δὲ τὸν ζωστῆρα Φερεκράτης ἐν Γραυσὶ κέκληκεν. ἡ δὲ καυσία, πῖλος Μακεδονικὸς παρὰ Μενάνδρῳ, ὡς τιάρα Περσικός. καὶ κυρβασίαν δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Τριφάλητι εἴρηκε,

καὶ τὴν κυνῆν ἔχειν με κυρβασίαν ἐρεῖς.

Ἡρόδοτος δὲ καὶ κίταριν.

163 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΖ.

Περὶ ζωγράφου σκευῶν.

Ζωγράφου δὲ σκεύη, πίνακες, πινάκια, καὶ κιλλίβαντες, καὶ ὀκρίβαντες, γραφίδες, ὑπογραφίδες, πυξία.

164 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΗ.

Περὶ τοῦ ἐφήβων φορήματος καὶ ἑτέρων συμμίκτων τινῶν.

Τὸ δὲ τῶν ἐφήβων φόρημα, πέτασος, καὶ χλαμύς. Φιλήμων ἐν Θυρωρῷ, ἐγὼ γὰρ ἐς τὴν χλαμύδα κατεθέμην ποτὲ καὶ τὸν πέτασον. Τηλεκλείδου δὲ ἐν Ἀμφικτύοσιν εἰπόντος, δουλοπόνηρον ῥυπαρὸν κόλυθρον, κάτοπτρον ἔνιοι ἀκούουσι. καὶ ὅταν μὲν ἐν Ἀχαρνεῦσιν εἴπῃ Ἀριστοφάνης ἀχάνας χρυσίου, τὸ
165 ἀγγεῖον ἴσως Περσικόν. *ἔνιοι δὲ τὴν θεωρικὴν κίστην οὕτω κεκλῆσθαι νομίζουσιν. ἐν δὲ Ἀριστοτέλους Ὀρχομενίων πολιτείᾳ μέτρον ἐστὶν Ὀρχομενίων τετταράκοντα πέντε μεδίμνους χωροῦν Ἀττικούς. οἱ δὲ κοιτίδας τὰς Πυθῶδε ἰόντων. ὅτε καὶ τὰ λεβητάρια καλοῦσι ταναγρίδας. ξίφους δὲ ὄνομα ἔοικεν εἶναι βαρβαρικὸν ἡ σκαλμή, Σοφοκλέους εἰπόντος ἐν Τρωΐλῳ,

σκαλμὴ γὰρ ὄρχεις βασιλὶς ἐκτέμνουσ' ἐμούς.

τὸ δὲ ὄγκιον, σκεῦος πλεκτὸν εἰς ἀπόθεσιν σιδήρου, ἢ ἄλλων τινῶν. παρὰ δὲ Ὁμήρῳ, τῶν Ὀδυσσέως πελέκεων. Ἕρμιππος δὲ ἐν Δημόταις ἔφη· ἔχοντες ἴσον
166 ἀσπίδιον ὀγκίῳ. *παρὰ δὲ Βοιωτοῖς τὸν κάδον σκύφον κεκλῆσθαι λέγουσιν. ἡ δὲ σμινύη, μάττυς δερμάτιον ἐντιθέμενον τῇ σμινύῃ, ὅταν ὁ στέλεχος ἀραιὸς ᾖ. καὶ ἔστι τοὔνομα ἐν τοῖς Ἀριστοφάνους Δράμασιν ἢ Νιόβῃ· πτανάκα δέ ἐστι ψίαθος ἡ ἐν τοῖς ἀκατίοις, ἣν καὶ κάνναν καλοῦσι. κραστήριον δὲ, τέτταρα ξύλα εἰς ἄλληλα ἐνηρμοσμένα τόνῳ ἐνδεδεμένα, ἃ κατῆρτο

πρὸ τῆς φάτνης τῶν ὑποζυγίων φέρειν αὐτοῖς τὸν χιλὸν, ὃν καὶ χόρτον, καὶ πόαν, καὶ κράστιν ἐκάλουν· ἐκφατνίσματα δὲ αἱ σανίδες αἱ ἀναιρούμεναι ἐκ τῆς φάτνης, ὡς καθαίρεσθαι τὰ περιττά.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ. 167

Περὶ προσωπείου καὶ τῶν τοιούτων καὶ περὶ ἀλύσεως.

Ἐκ δὲ τῶν σκευῶν ἔστω καὶ προσωπεῖον, καὶ μορμολύκειον, καὶ γοργεῖον, καὶ προσωπὶς, καί, ὡς ἐν τοῖς Σοφισταῖς Πλάτων, ὀθόνιον πρόσωπον. καὶ κλῳὸς, καὶ κλοιὸς, καὶ ἅλυσις, καὶ μονάλυσις. ἡ δὲ ἅλυσις οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ δεσμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ γυναικείου κόσμου ὠνόμασται παρὰ Ἀριστοφάνει, σφραγῖδας, ἀλύσεις. Φιλιππίδης δὲ ἔφη, ἀλύσιον δὲ εἶχε τετταράκοντα δραχμὰς ἄγον. δεσμὸς μέντοι σιδηροῦς καὶ σκύλαξ, οὗ μέμνηται Πλάτων ἐν Ἑλλάδι, λαβὼν οὖν τὸν σκύλακα τὸν τοῦ προξένου, κἄπειτα δῆσον αὐτόν.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ. 168

Περὶ ἀναξυρίδων καὶ τῶν ὁμοίων καὶ ἔτι δι' ὧν παίζει τὰ παιδία.

Ἐκ δὲ σκευῶν καὶ ἀναξυρίδες, καὶ σκελεαί, καὶ ποδίδες, καὶ Περσικαί, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Νεφέλαις τὰς ἀναξυρίδας ἔοικε καλεῖν. Ἀντιφάνης δὲ ἐν Σκύθαις ἢ Ταύροις, σαράβαρα καὶ χιτῶνας πάντας ἐνδεδυκότας. ἡ δὲ ἁμαξὶς, ἁμάξιον μικρὸν, καὶ παίζειν τοῖς παιδίοις· καὶ κώθων δὲ ἔστι τῶν σκευῶν, καὶ τρυτάνη, καὶ ὑστριχίς· τάχα δὲ καὶ κώδιον, καὶ κωδάριον, καὶ ἀρνακὶς, καὶ βακτήριον, καὶ σάκκος, καὶ λυχνὶς, καὶ πυξὶς, καὶ ἕτερόν τι τοιοῦτον καλαμίσκος, ὡς ὅταν φῇ Ἀριστοφάνης ἐν Ἀχαρνεῦσι,

σὺ δ' ἀλλά μοι σταλαγμὸν εἰρήνης ἕνα
εἰς τὸν καλαμίσκον ἐνστάλαξον τουτονί.

169 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ.

Περὶ τῶν ἐφ' ὧν οἱ ἅλες ἐντρίβονται καὶ τῶν τοιούτων παραπλησίων.

Καὶ ἀλία δὲ σκεῦός τι ἦν πύξινον, ᾧ τοὺς ἅλας ἐντρίβουσιν. Ἄρχιππος μέντοι ἐν Ἡρακλεῖ γαμοῦντί φησιν, ἀλία πυξίνη. Στράττις δὲ ἐν Κινησίᾳ, ἁλμυρὸν θ' ὕδωρ, ἕτερόν τε λεπτὸν ἐν ἀλίᾳ κεκομμένον· καὶ ἴσως ἂν ἐοίκοι τούτῳ τῷ ἀγγείῳ, ἐν ᾧ τὸ πέπερι λεαίνουσιν. ἀλλὰ μὴν φορμός, φορμίον, φορμίσκος, φορμίς. ἐν δὲ τῷ Γηρυτάδῃ ὁ Ἀριστοφάνης λέγει, φορμῷ σχοινίνῳ· ἐν δὲ τοῖς Δημιοπράτοις καὶ ἀλῶν τρία ἡμιφόρμια πέπραται. ὥσπερ καὶ σησάμων ἡμι-
170 σάκιον. *τάχα δὲ καὶ ὄροφόν τις ὀνομάσειεν, ὅς ἐστιν στεγαστὴρ κάλαμος, ὃν καὶ Ὅμηρος ὀνομάζειν ἔοικεν ἐπὶ τῆς Ἀχιλλέως σκηνῆς. καὶ ἐν Ἀριστοτέλους δὲ, ἢ Θεοφράστου Φυσικοῖς γέγραπται, καλάμου, ὀρόφου, θρυαλλίδος, στροβίλου, πίτυος· εἴποις δ' ἂν καὶ ὠλένας, καὶ ὠλενίδας, καὶ παρωλενίδας ἐν τοῖς Δημιοπράτοις εἰρημένας· καὶ πηνήκην δὲ, καὶ προκόμιον. καὶ, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ, περίθετον· καὶ περιθέτην δὲ, ὡς ἐν Ἄμφιδος Ἀλκμαίωνι, καὶ Μενάνδρου Ὀλυνθίᾳ.

171 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ.

Περὶ κλίμακος καὶ ἔτι τυμπάνων καὶ κυμβάλων, ἐφ' ᾧ καὶ περὶ ὧν οἱ ὀρνιθοθῆραι χρῶνται.

Σκεῦος δὲ καὶ ἡ κλίμαξ· καὶ οἱ ἀναβασμοὶ τῆς κλίμακος, κλιμακτῆρες, ὡς ἐν Ἀριστοφάνους Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ. ἐν δὲ τοῖς Δημιοπράτοις, κλιμάκιον. ἐν δὲ Ἀμειψίου Κόννῳ κλιμακίδα. Ἦκου δὲ καὶ τύμπανα, καὶ κύμβαλα, σκευῶν ἂν καὶ ταῦτα εἴη· καὶ παρδαλῆ, καὶ λεοντῆ, καὶ σανίς, καὶ λεύκωμα. Καὶ οἷς ἂν οἱ ὀρνιθοθῆραι χρῶνται, παγίδες, καὶ νεφέ-

λαι, καὶ δίκτυα. ἐν Ὄρνισι δ' αὐτῶν Ἀριστοφάνης μνημονεύει.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'. 172

Περὶ κήρας καὶ τῶν τοιούτων.

Τὴν δὲ κήραν κηρίδιον εἴποις ἄν, ὡς ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις Ἀριστοφάνης· καὶ θύλακα καθ' Ὅμηρον, καὶ θύλακον. καὶ θυλάκιον, καὶ θυλακίσκον, ὡς ἐν Δαιταλεῦσιν Ἀριστοφάνης· κώρυκον, καὶ κωρύκιον, καὶ κωρυκίδα, ὡς ἐν ταῖς Ὁλκάσιν Ἀριστοφάνους. καὶ βύσμα δ' ἂν εἴη τῶν χρησίμων, τοῦ αὐτοῦ εἰπόντος, βύσμα καὶ γευστήριον. τοῦτο δὲ βύστραν ἕτεροι κεκλήκασιν, ὡς Ἀναξανδρίδης Κιθαριστρίᾳ, καὶ Ἀντιφάνης Ὀρφεῖ, βύστραν τινὰ ἐκ φύλλων τινῶν. ἀλλὰ μὴν τῷ στεγαστῆρι ὀρόφῳ προσήκοιεν ἂν καὶ οἱ στρωτῆρες καὶ τὰ καλυμμάτια. *ἄμφω 173
δὲ ἐν Ἀριστοφάνους Βαβυλωνίοις,

πόσους ἔχει στρωτῆρας ἀνδρῶν οὑτοσί.

καὶ αὖ πάλιν, ὡς οὐ καλυμματίοις τὸν οἶκον ἤρεφε· φαίης δ' ἂν κατ' Ἀριστοφάνην λέγοντα ἐν Ὁλκάσι καὶ παττάλους ἐκκρούειν, καὶ σκύταλον ὑποσίδηρον, καὶ σμινύδας, καὶ ἀγκαλίδας· καὶ ὡς ἐν Ταγηνισταῖς, νεβρίδα καὶ λίθους πωρίνους καὶ κηρύκιον· καὶ ὡς ἐν Ἥρωσιν, ἴθι δὴ λαβὼν τὸν ῥόμβον ἀνακωδώνισον· καὶ ὡς ἐν Γήρᾳ, πτωχικοῦ βακτηρίου. καὶ βακτηρία δὲ Πέρσις ἀντὶ καμπύλης, καὶ καλαμίνους αὐλούς. τοὺς δὲ κάλως, καὶ σχοινία, καὶ ὅπλα ἂν εἴποις. Ὅμηρος δὲ καὶ ὅπλον βύβλινον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ'. 174

Περὶ χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων καὶ τῶν ἐκ μεταλλικῆς ὕλης.

Φαίης δ' ἂν καὶ χρυσώματα, καὶ ἀργυρώματα, καὶ χαλκώματα ἐν μέρει τῶν σκευῶν, οὐ μόνον ἐν

τῇ Ἀναβάσει Ξενοφῶντος εἰπόντος χαλκώμασιν, ἀλλὰ καὶ Ἀριστοφάνους ἐν Πελαργοῖς, χαλκώματα, προσκεφάλαια. Λυσίας δὲ ἐν τῷ πρὸς Κλέωνα καὶ ἀργυρώματα, καὶ χρυσώματα εἴρηκε.

175 *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕ.

Περὶ ἀγροικικῶν σκευῶν καὶ τῶν τοιούτων.

Καὶ βαίτας δὲ τὰς τῶν ἀγροίκων διφθέρας ἐν τοῖς γυναικείοις μίμοις ὁ Σώφρων ἐκάλεσεν. εἶεν δ' ἂν καὶ ἀμφωτίδες ἐκ τῶν σκευῶν, Πλάτωνός τε εἰπόντος, καὶ ἐν Κερκύονι Αἰσχύλου, ἀμφωτίδες τοι τοῖς ἐνωτίοις πέλας. Ἀλέξιδος δὲ καὶ δρᾶμα Ἀμφωτίς. καὶ ῥιπίδα δ' ἄν τις φαίη πλέγμα τι ψιάθῳ ἢ φορμῷ παραπλήσιον. Κράτης δ' ἐν τοῖς Ἥρωσιν ἔφη, ῥιπίδι κοπραγωγῷ· ἐν δὲ τοῖς Δημιοπράτοις ἀναγέγραπται, ῥιπαικά, παγκτόν. Ὅμηρος δὲ ἔφη,

ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσυΐνῃσι.

176 *καὶ γὰρ οἰσύα, καὶ οἰσύϊνα σκεύη· παρὰ δὲ Θουκυδίδῃ καὶ ἀσπίδες οἰσύϊναι· καὶ λίνον δ' ἂν εἴποις, καὶ στυππεῖον, καὶ κάνναβον, καὶ κάνναβιν, καὶ τὸν ἱστὸν τῶν ταῦτα ἐργαζομένων γέροντα· καὶ ὅλκιον ἀγγεῖον ὑγρῶν τε καὶ ξηρῶν, ὡς ἐπιτοπολὺ χαλκοῦν, ὡς ἐν Ἀῤῥηφόρῳ Μενάνδρου, ἢ χαλκοῦν μέγα ὅλκιον. ἐν δὲ Φιλήμονος Γάμῳ, ὅλκιον εἶδον ἐπὶ τραπέζῃ κείμενον, πυρῶν τε μεστόν. εἴποις δ' ἂν καὶ μηλωτὴν τὴν τοῦ προβάτου δορὰν, Φιλήμονος εἰπόντος ἐν Εὐρίπῳ, στρῶμα, μηλωτήν τε ἔχει· καὶ σκεῦός τι ὁλοσίδηρον, ὡς ἐν Ἀντιφάνους Φιλίσκῳ. καὶ ἄλλο
177 μονόξυλον, ὡς ἐν Πλάτωνος Νόμοις. *Κρατίνου δὲ εἰπόντος ἐν Νεμέσει, ἐν τῷ κυφῶνι τὸν αὐχένα ἔχων, ἧττον νοητέον, ὡς σκεῦος ἦν τι ἀγορανομικὸν, ᾧ τὸν αὐχένα ἐνθέντα δεῖ μαστιγοῦσθαι τὸν περὶ τὴν ἀγορὰν κακουργοῦντα. καὶ νάρθηκα δ' ἂν εἴποις, Πλάτωνος μὲν καὶ ναρθηκοφόρους ὀνομάσαντος, Ἴωνος

δὲ ἐν τῷ Μεγάλῳ δράματι εἰπόντος, ψαθαρὸν νάρθηκα. Ζυγὸν δὲ εἴποις ἄν, ὑποζυγίων, καὶ τὸ τῆς τρυτάνης, καὶ τὸ τῆς νεὼς, καὶ τὸ τοῦ ὑποδήματος, καὶ τὸ τοῦ χοροῦ. Δεινόλοχος δ' ἐν Ἀμαζόσιν ἔφη, καπηλικοῦ ζυγοῦ. τὸ δὲ ξυρὸν πολλῶν εἰρηκότων, παρατηρητέον ὅτι Ἄρχιππος ἐν τῷ Ῥίνωνι ἀῤῥενικῶς αὐτὸ εἴρηκε.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μϛ. 178

Περὶ τῶν ἐκ πλέγματος σκευῶν.

Φλοΐνην δὲ ἐσθῆτα Ἡροδότου εἰπόντος, σοὶ τοῦτο ὑπάρχει λέγειν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πλεγμάτων· οἷον φλοΐνην σπυρίδα, ἢ ψίαθον, ἢ ὅτι δή ποτε. μάλιστα καὶ Εὐριπίδου ἐν Αὐτολύκῳ σατυρικῷ εἰπόντος, σχοινίνας γὰρ ἵπποισι, φλοΐνας ἡνίας πλέκει. ἡ δὲ ὕλη, ὅθεν ἐπλέκετο, φλοῦς μὲν κατὰ τοὺς Ἴωνας, φλέως δὲ κατὰ τοὺς Ἀττικούς. * Εἴη δ' ἂν καὶ κόϊξ 179
ἕν τι τῶν πλεγμάτων, ὃν οἱ μὲν Δωριεῖς κοῖν καλοῦσιν, ὡς Ἐπίχαρμος Πίθωνι, ἢ θύλακον βόειον, ἢ κοῖν φέρειν, ἢ κωρυκίδα. οἱ δὲ Ἀττικοὶ κόϊκα, ὡς Φερεκράτης Κοριαννοῖ, πᾶς δ' ἀνὴρ ἔσαττε τεῦχος, ἢ κόϊκα, ἢ κωρύκους. σαφῶς δὲ αὐτὸ Ἀντιφάνης ἐν Βομβυκίῳ δηλοῖ εἰπὼν, ἀγγεῖον ἀλφιτήριον, ὃ κόϊξ ἐστίν. Εἴη δ' ἂν καὶ φειδῶν τι ἀγγεῖον ἐλαιηρὸν, ἀπὸ τῶν φειδωνίων μέτρων ὠνομασμένον. ὑπὲρ ὧν ἐν Ἀργείων πολιτείᾳ Ἀριστοτέλης λέγει· *καὶ στέ- 180
γαστρον δὲ ὅστις ἐθέλοι ὀνομάζειν, ἥπερ ἡ πολλὴ χρῆσις τὴν στεγαστρίδα διφθέραν, τὸν σκύτινον τοῦτον χιτῶνα, καταφευγέτω ἐπὶ τὸν Αἰσχύλον εἰπόντα, ὀστέων στέγαστρον. κίσται δὲ οὐ μόνον ὀψοφόροι, οὐδὲ ἄλλως ἀγγεῖα εἰς ἐσθήτων ἀπόθεσιν, ἀλλὰ καὶ αἱ τῶν φαρμακοπωλῶν ἂν καλοῖντο, ὡς ἐν Ἀμφιαράῳ Ἀριστοφάνης,

καὶ τοὺς μὲν ὄφεις, οὓς ἐπιπέμπεις,
ἐν κίστῃ που κατασήμηναι,
καὶ παῦσαι φαρμακοπωλῶν.

ὥσπέρ που καὶ Θεόπομπος ἐν Ἀλθαίᾳ,
τὴν οἰκίαν γὰρ εὗρον εἰσελθὼν ὅλην
μεστὴν γεγονυῖαν φαρμακοπώλου Μεγαρικοῦ.

181 ## *ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ.

Περὶ λουτρίδος ᾤας καὶ ἑτέρων συμμίκτων.

Τὸ μέντοι δέρμα, ᾧ ὑποζώννυνται αἱ γυναῖκες λουόμεναι, ἢ οἱ λοῦντες αὐτάς, ᾤαν λουτρίδα ἔξεστι καλεῖν, Θεοπόμπου εἰπόντος ἐν Παισί,

τήνδε περιζωσάμενος ᾤαν λουτρίδα,
κατάδεσμον ἥβης περιπέτασον.

Φερεκράτης δὲ ἐν Ἰπνῷ καταλέγων τὰ ἐργαλεῖα τῆς παιδοτριβικῆς,

ἤδη μὲν ᾤαν λούμενοι προζώννυνται.

οὕτω δὲ τὴν μηλωτὴν ἐκάλουν, ἴσως ἀπὸ τῆς οἶος.
181 *τοῖς δὲ στρατιώταις καὶ ἀντὶ μάκτρας ὑπουργεῖ. ὅπερ ἐν Στρατιώταις Ἕρμιππος ὑποδηλοῖ λέγων, νικᾷ δ' ᾤα λιθίνην μάκτραν· καὶ κέραμον δ' ἂν εἴποις, καὶ κέραμον στεγαστῆρα. ἐν δὲ τοῖς Δημιοπράτοις καὶ κέραμον Ἀττικόν, καὶ κέραμον Κορίνθιον. καὶ κεραμίδα δέ, Θουκυδίδου εἰπόντος ἐν τῇ Πλαταϊκῇ πολιορκίᾳ. κεράμια τὰς κεραμίδας ἐν Σφηξὶν Ἀριστοφάνης καλεῖ λέγων,

183 *μῦς οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ὑποδυόμενός τις οὑτοσὶ
ὑπὸ τῶν κεραμίων ἡλιαστὴς ὀροφίας.

οἱ δὲ καὶ κεραμίδων γράφουσι. καὶ σφύρᾳ μέν τι
ὅμοιον ἢ κροταφίδι σιδηρᾷ εἴη ἂν ἡ κέστρα. δεσμῷ
δ' ἂν ἐοίκοιεν αἱ στραγγαλίδες, Στράττιδος ἐν Φοι-
νίσσαις εἰπόντος, οὐδὲ σχοινία, οὐδὲ στραγγαλίδες
εἰσί. κάνναι δέ, πλεγμάτιόν τί ἐστιν, οὗ μέμνηται ἐν
Σφηξὶν Ἀριστοφάνης, οὐ μή ποτέ σου παρὰ τὰς
κάννας οὐρήσω. Φερεκράτης δὲ ἐν Ἰπνῷ, σκηνῇ πε-
184 ρίερκτος περίβολος κάνναισι· *μάλιστα δ' ἐχρῶντο

τῷ πλέγματι τούτῳ ἐς τὰ περιφράγματα, ὡς ἐν τῇ Πιτύνῃ ὁ Κρατῖνος περὶ τῶν τριήρων λέγει, οὐ δύνανται πάντα ποιοῦσαι νεὼς οἴκαν λαχεῖν, οὐδὲ κάννης. τὸν μέντοι ταύτας πλέκοντα καννηνοποιὸν Ἱππῶναξ κέκληκεν. ἐν δὲ τοῖς μέτροις τοῖς τῶν ὑγρῶν εἴη ἂν καὶ μάρις, Ἀριστοτέλους ἐν τῷ ὀγδόῳ περὶ ζώων ἱστορίας εἰπόντος, οἴνου πέντε μάρεις. ἔστι δὲ ὁ μάρις ἓξ κοτύλαι.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΗ. 185

Περὶ κεραμίτιδος γῆς καὶ τῶν προσφόρων.

Καὶ γῆν δὲ κεραμῖτιν εἴποις ἄν, καὶ γῆν κεραμίδα· ἤ, ὡς Σαννυρίων ἐν Γέλωτι, κεραμικὴν γαῖαν στρέφων· οὐ μέντοι οἱ κεραμεῖς τὰς πλίνθους ἔπλαττον, πλινθεῖον καλεῖ τόπον ἐν Δράμασιν ἢ Νιόβῃ Ἀριστοφάνης, περὶ τοῦ Κυκλοβόρου τοῦ ποταμοῦ λέγων, ὁ δὲ ἐς τὸ πλινθεῖον γενόμενος ἐξέστρεψε. τοῖς δὲ σκεύεσιν εἰ βούλοιτό τις προσαριθμεῖν καὶ κάδον πίττινον, ἔξεστιν, Ἀριστοφάνους ἐν Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ εἰπόντος,

ἀλλ' εἰς κάδον λαβών τιν' οὖρει πίττινον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ. 186

Περὶ στομώματος καὶ σπάρτου καὶ σισύρας.

Καὶ στόμωμα μὲν σιδήρου ὅστις ἐν τοῖς ἀποθέτοις σκεύεσιν ἂν ἀριθμοῖ, Κρατῖνος ἂν αὐτῷ συναινοῖ λέγων ἐν Χείρωσι, χαλυβδικὸν στόμωμα. εἰ δὲ καὶ πλέγμα τι σπάρτινον ἢ σάκον σπάρτινον ἐθέλοις καλεῖν, καὶ πρὸς τοῦτο Κρατῖνός σοι βοηθεῖ ἐν Νεμέσει λέγων, σπάρτην λέγω γε σπαρτίδα τὴν σπάρτινον· φαίης δ' ἂν καὶ σισύρναν, Αἰσχύλου μὲν ἐν Κήρυξι Σατύροις λέγοντος, κατὰ τῆς σισύρνης τῆς λεοντέας, Σοφοκλέους δὲ ἐν Μυσοῖς,

φαλίδας, τιάρας καὶ σισυρνώδη στολήν.

187 ***ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν.**

Περὶ ἀσκοῦ καὶ ἔτι μαστίγων, ἐφ' ᾧ καὶ περὶ λιθοκολλήτου σκεύους.

Ἐπεὶ δὲ καὶ ἀσκὸν, καὶ ἀσκίδιον, καὶ τὰ τοιαῦτα προειρήκαμεν, οὐδὲν κωλύει καὶ μολγὸν εἰπεῖν, ὅς ἐστι κατὰ τὴν τῶν Ταραντίνων γλῶτταν βόειος ἀσκός· ὅθεν καὶ Θεοδωρίδας τὸν Ἥφαιστον ἔφη φυσητῆρσι μολγίνοις χρῆσθαι· καὶ Ἀριστοφάνης δὲ χρησμόν τινα παίζει,

μή μοι Ἀθηναίους αἰνεῖτ' ἂν μολγοὶ ἔσονται.

τὸ ἄπληστον αὐτῶν ὑπαινιττόμενος. τῶν δὲ ἐν οἰκίᾳ σκευῶν, καὶ σκύτος, καὶ μάστιγες, καὶ τροχοὶ, καὶ πέδαι, καὶ στρέβλαι, καὶ ἐπὶ ἐκπώματος δ' ἂν εἴποις, ἢ ἄλλου κατασκευάσματος, ὅτι λιθοκόλλητον ἦν, ὡς ἐν τῷ Μενάνδρου Παιδίῳ, χρυσοῦν ἐπόρισας, εἴθε λιθοκόλλητον ἦν, καλὸν ἦν ἂν οὕτως.

188 ***ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ.**

Περὶ ἥλων, ἐν ᾧ καὶ περὶ πώματος καὶ τῶν τοιούτων.

Ἐπεὶ δὲ ἥλους οἱ πολλοὶ, καὶ ἡλίσκους οἱ κωμῳδοὶ λέγουσιν, ἰστέον ὅτι καὶ κυνδάλους τοὺς ἥλους ὀνομάζουσι· ἐν γοῦν τῇ τοῦ νεὼ ποιήσει, ἣν ἢ Φίλων, ἢ Θεόδωρος συνέθηκε, γέγραπται, κυνδάλους δὲ ἐχέτω ζυγὸν ἕκαστον. φαίης δ' ἂν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ πῶμα, καὶ ἐπίθημα, οἷον πίθου, ἢ λέβητος, ἢ φαρέτρας. ἐν γοῦν τῇ Ἀριστοφάνους Εἰρήνῃ γέγραπται, τὴν δὲ ἀσπίδα ἐπίθημα τῷ φρέατι παράθες εὐθέως. Ὅμηρος δ' ἔφη,

ὡς εἴτε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΒ. 189

Περὶ κοροπλάθου καὶ τῶν κιθαρῳδοῦ σκευῶν καὶ ἔτι ὀστρακίνων.

Τὸ μὲν δὴ ξύλον, ᾧ περιπλάττουσι τὸν πηλὸν οἱ κοροπλάθοι, κάναβος καλεῖται· ὅθεν καὶ Στράττις ἐν τῷ Κινησίᾳ τὸν Σαννυρίωνα διὰ τὴν ἰσχνότητα κάναβον καλεῖ· αὐτὸ δὲ τὸ πήλινον, ὃ περιείληφε τὰ πλασθέντα κήρινα, ἃ κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς προσφορὰν τήκεται, καὶ πολλὰ ἐκείνῳ τρυπήματα ἐναπολείπεται, μίλιγδος καλεῖται· *ὅθεν καὶ Σοφοκλῆς ἔφη 190
ἐν Αἰχμαλώτοις, ἀσπὶς μὲν ἡ μίλιγδος ὥς, πυκνὸν κατεῖ· ἐπιπόρπαμα δὲ κιθαρῳδοῦ σκευή, ὡς Πλάτων ἐν Ταῖς ἀφ' ἱερῶν, δότω τὴν κιθάραν τις ἔνδοθεν καὶ τοὐπιπόρπαμα· ἔξεστι δὲ καὶ ἀγγεῖα ὀστράκινα τὰ κεράμεα ἢ γήϊνα εἰπεῖν. ἐν γοῦν τῷ Ποιητῇ Πλάτων φησί, θαυμάζω τὸν τὴν δὲ πιθάκνην πότερον ὀστρακίνην ἢ βίβλον ἔχων τὴν δήποτε. Ἡρόδοτος δὲ καὶ κεραμίνην κύλικα ἔφη. καὶ ὁ Ἀναξίλας Βοτρυδίωνι, οὐκ ἄν γέ μοί πού τι γένηται κεράμινον.

*ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΓ. 191

Περὶ τῶν ἐκ πλέγματος ἱερῶν σκευῶν καὶ τῶν ἄλλων.

Ἔστι δὲ καὶ Ἑλένη πλεκτὸν ἀγγεῖον, σπάρτινον, τὰ χείλη οἰσύϊνον, ἐν ᾧ φέρουσιν ἱερὰ ἄῤῥητα τοῖς Ἑλενηφορίοις. εἰ δὲ βούλει καὶ ἄλλα τῶν ἱερῶν σκευῶν, ἔστι μὲν ὑφάσματα. καλεῖται δὲ ἱστριάνον, προτόνιον, ἡμίμιτρον· ποδώνυχον, ἡ ἐσθὴς τῆς ἱερείας τῆς Πανδρόσου· τὰ μὲν ἄλλα καλύμματα ἱερῶν· *τὰ δὲ ἐπίπομπα, παραπόμπεια καλεῖται· 192
ὅταν Δημοσθένης εἴπῃ σακχυφάντας, τοὺς πλέκοντας

ταῖς γυναιξὶ τοὺς κεκρυφάλους ἀκούουσι· σκευῶν δὲ ἐν Εὐπόλιδος Πόλεσι κατάλογος.

καρδόπους,
κρατῆρας, καὶ ὀκτὼ χύτρας, δύο τρυβλίω
κνέφαλά τε καὶ θέρμαυστριν, ἓξ θρόνους, χύτραν,
κλίνας ἑκατόν, κόρημα, κιβωτόν, λύχνον.

